# Tĩrtũm kapẽr ã kagà nyw

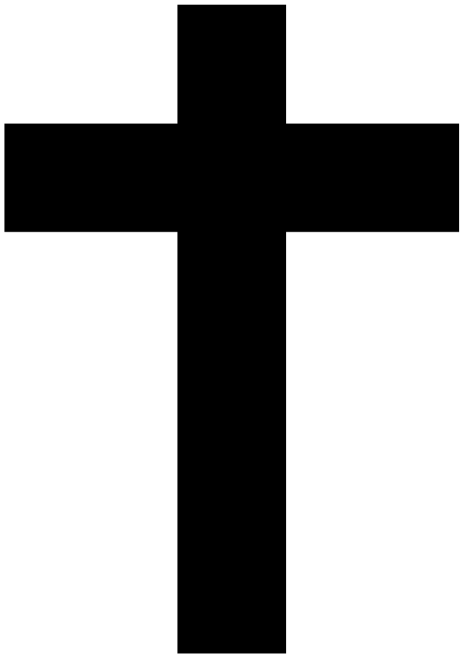

New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

# Tĩrtũm kapẽr ã kagà nyw
## New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

## Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 23 Aug 2023 from source files dated 29 Jan 2022
383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f

Contents

Matêwre . . . . . 1
Makre . . . . . 83
Rukre . . . . . 130
Juãw . . . . . 215
Atre . . . . . 276
Rõmãn . . . . . 348
Wam Korĩt . . . . . 390
Sikũn Korĩt . . . . . 428
Karatas . . . . . 452
Epes . . . . . 467
Piripos . . . . . 481
Korosẽ . . . . . 490
Wam Tesarõn . . . . . 499
Sikũn Tesarõn . . . . . 506
Wam Ximotre . . . . . 510
Sikũn Ximotre . . . . . 521
Xitre . . . . . 528
Piremõ . . . . . 533
Eprêw . . . . . 535
Xiakre . . . . . 564
Wam Pêtre . . . . . 574
Sikũn Pêtre . . . . . 585
Wam Juãw . . . . . 591
Sikũn Juãw . . . . . 600
Hapuhã Juãw . . . . . 602
Jutre . . . . . 604
Apokarip . . . . . 608

# Matêwre
# Matêwre kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Matêwre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre xwỳnh na pre. Nẽ kêp Ijaew. Hixi hõ pê na Rewi. Tã na pre mẽ pamã kagàja nhĩpêx nẽ kamã Jejus kot pika hwỳr wrỳk nẽ kator nẽ tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ kêp mẽ panhõ pahihti mex o mex ã harẽ nẽ hã kagà. Ã na pre Matêwre mẽ pamã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ.

### *Apraãw kanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳjê nhĩxi*

*Rukre 3.23-38*

1 Amnepêm Jejus Kris kormã pika hwỳr wrỳk kêt ri hkukamã higêtjê nhĩxi na jajaja.
Wỳj ri higêtjê hõ nhĩxi na pre kêp Tawi.
Nẽ Tawi xwỳj ri higêt nhĩxi pê na pre Apraãw.
2 Nẽ Apraãw kra na pre kêp Ijak.
Nẽ Ijak kra na pre kêp Jako.
Nẽ Jako hkra na pre kêp Juta mẽ htõjaja.
3 Nẽ Juta hkra na pre wa kêp Pere nẽ Jera.
Nẽ Pere mẽ Jera wa katorxà na pre kêp Tama.
Nẽ Pere hkra na pre kêp Erõ.
Nẽ Erõ hkra na pre kêp Ari.
4 Nẽ Ari hkra na pre kêp Amĩnatap.
Nẽ Amĩnatap kra na pre kêp Nasõ.
Nẽ Nasõ hkra na pre kêp Samõ.
5 Nẽ Samõ hkra na pre kêp Poas.
Nẽ Poas katorxà na pre kêp Raap.
Nẽ Poas kra na pre kêp Opex.
Nẽ Opex katorxà na pre kêp Rutre.
Nẽ Opex kra na pre kêp Jese.
6 Nẽ Jese hkra na pre kêp Pahihti Tawija.
Nẽ Tawi hkra na pre kêp Sarumãw.
Sarumãw katorxàja Uristi hprõ na pre. Tã nhũm pre Uristi ty nhũm Tawija hãmri mỳrpê Uristi hprõ ho hprõ nẽ kamã hkra. Nhũm wa hkraja kêp Sarumãw.
7 Nẽ Sarumãw kra na pre kêp Ropã.
Nẽ Ropã hkra na pre kêp Apiasti.
Nẽ Apiasti kra na pre kêp Asti.
8 Nẽ Asti hkra na pre kêp Josapa.
Nẽ Josapa hkra na pre kêp Jorã.
Nẽ Jorã hkra na pre kêp Ojis.
9 Nẽ Ojis kra na pre kêp Jotã.
Nẽ Jotã hkra na pre kêp Akaj.
Nẽ Akaj kra na pre kêp Ejekis.
10 Nẽ Ejekis kra na pre kêp Manase.
Nẽ Manase hkra na pre kêp Amõ.
Nẽ Amõ hkra na pre kêp Josis.
11-12 Nẽ Josis kra na pre kêp Jekonĩs mẽ htõjaja.
Kormã mẽ htĩr ri na pre Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot mẽ hkurê kaxàr kaxyw mẽ hwỳr hprõt nẽ mẽ unê. Ijaew piitã unênh pa nẽ ma akupỹm mẽ õ pyka hwỳr mẽ ho hapêx nhũm mẽ hpãnhã Papirõn kamã pa ho pa. Jakamã nhũm Josis mẽ hkra Jekonĩs mẽ htõjaja mẽ hipêêxà pyrà nẽ Papirõn kamã pa ho pa.
Nẽ Jekonĩs kra na pre kêp Saraxi.
Nẽ Saraxi hkra na pre kêp Joropape.
13 Nẽ Joropape hkra na pre kêp Apiux.
Nẽ Apiux kra na pre kêp Eriakĩ.
Nẽ Eriakĩ hkra na pre kêp Ajo.
14 Nẽ Ajo hkra na pre kêp Satok.
Nẽ Satok kra na pre kêp Akĩ.
Nẽ Akĩ hkra na pre kêp Eriux.
15 Nẽ Eriux kra na pre kêp Eresa.
Nẽ Eresa hkra na pre kêp Matã.
Nẽ Matã hkra na pre kêp Jako.
16 Nẽ Jako hkra na pre kêp Juje.
Nẽ Juje hprõ na pre kêp Marir.
Nẽ Marir Kra na pre kêp Jejus.
Mẽ kot kãm: “Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh” anhỹr xwỳnhta na pre.
17 Nhũm Apraãw kanrẽhã axte axpẽn kanrẽhã mẽ àptàr nywjaja Tawija wỳr kêp 14. Nẽ Tawi nhĩrô pê Papirõn hwỳr mẽ hapêx kêt ri axpẽn kanrẽhã mẽ àptàr nywjaja mããnẽn kêp 14. Nẽ ra Papirõn kamã mẽ pa nhĩrô pê axpẽn kanrẽhã Jejus pê Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta wỳr mããnẽn kêp 14. Ã na pre Jejus Kris xwỳj ri higêtjê nhĩxi anẽ.

### *Jejus Kris kator*

*Rukre 1.26-38, 2.1-7*

18 Tã ã mẽ hixi jarẽnh kot anhỹr kanrẽhã na pre ã Jejus Kris kator anẽ. Nhũm pre

kormã Jujeja Marir o hprõ kaxyw. Nom kormã ho hprõ hkêt ri nhũm htujarô. Kormã hkukrit tã nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ho nhũm htujarô. 19 Hãmri nhũm Jujeja harẽnh ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ htỳx nhãm mẽhõ kot kêp htu hã hkamnhĩx. Juje kot tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm hamaxpẽr jakamã tee ri kot ho hprõ hkukamã hamaxpẽr. Nẽ hamaxpẽr o:

—Nà pa mãn ixte hture hã. Nhãm mẽhõ ra kot ã hipêx anhỹr kênã. Nà kot paj ho ixprõ hkêt nẽ. Nom kot paj ixkwỳjê mã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o amnhĩrĩt kêt nẽ. Kot paj anẽ nhũm mẽ kuma nẽ ho kapẽr punuj nhũm amnhĩ kamã hpijaàm tỳx nẽ. Ja pymaj kot paj ixkatàt kôt hkaga kurê kumrẽx. Nom ixkwỳjê hkàx ã hkaga. Anẽ.

20 Nẽ ã hamaxpẽr anhỹrja o ra gõr nẽ nõ. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõ hwỳr wrỳ nẽ hwỳr axàn kuri xa. Hãmri nẽ kãm:

—Pa Juje? E ot pa awỳr tẽ. Kwa tee ri Marir o aprõ hkukamã ajamaxpẽr punuj kêt nẽ. Mãmrĩ ho aprõ. Mẽhõ kot apê tanhmã ho hkêt. Tĩrtũm Karõ na pre ã hipêx anẽ. Jakamã kwa tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ mãmrĩ ho aprõ nẽ war apa. 21 Koja hkrare kato nẽ myre nẽ hprêk. Hãmri nẽ mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã pê mẽ utàr pa. Jakamã koja kato ka wa hã hixi mẽ nhũm kêp Jejus. Anẽ.

Nhũm pre ã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja kãm kapẽr anẽ. Ijaew kapẽr kãm Jejus jarẽnhja te kêp “Tĩrtũm kêp mẽ papytàr xwỳnh” anhỹr pyràk. Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja Juje õt kãm ã kãm Marir jarẽnh anẽ. 22-23 Nom kormã ã kãm kapẽr anhỹr xwỳj ri na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjê hõja kukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

> E mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ ho apa. Koja nhỹrmã pyka já kamã mẽhõ kormã hkukrit tã htujarô. Nẽ hkra kato nẽ myre. Nhũm mẽ omu nẽ hã hixi mẽ nhũm kêp Emanuew. Anẽ.

Ijaew kapẽr kãm “Emanuew” jarẽnhja te kêp “Ota ra Tĩrtũm mẽ pahkôt pa ho pa” anhỹr jarẽnhta pyràk. Jakamã nhũm pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhja Jejus kukamã ã harẽnh anẽ nẽ hã kagà.

24 Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja Juje mã kapẽr par mẽ nhũm hkrãkato. Hãmri nẽ kot kãm ujarẽnh xá hkôt Marir o hprõ. 25 Nom kormã tanhmã ho hkêt nẽ ri o pa rãhã nhũm hkrareja kato. Hãmri nhũm wa hã hixi mẽ nhũm kêp Jejus nẽ mããnẽn kêp Emanuew.

# 2

## *Kanhêti ho studa xwỳnhjê jarẽnh*

1 Nhũm pre Jejus Perẽj kamã kato. Pika pê Jutej kamã. Pahi Erox kormã kot Jutej nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptàr o pa ri nhũm õ pika kamã kato. Hãmri nhũm Tĩrtũmja kaxkwa kamã Kra kator jarẽnh xà hã kanhêti raxta õ nhô nhũm pika hõ kamã kanhêti ho studa xwỳnhjaja omu. Kanhêtija pumu nẽ hkĩnh nẽ axpẽn mã:

—Kwa ga mẽ kanhêti raxti mũj pumu. Mãn ra Ijaew nhõ pahi nywta kato nhũm kanhêti mũj kêp ho amnhĩrĩt xà hã ajêt. Kwa pu mẽ ma hapêr o mõ nẽ nhỹri tokyx omu nà.

Anẽ hãmri nẽ amnhĩ to pikuprõnh pa nẽ ma hapêr o pa. Ma myt gjêx xà hwỳr hapêr o pa hã apkati xohtô nẽ. Hãmri nẽ ra Ijaew nhõ pika hwỳr pôj nẽ krĩ pê Jerujarẽ hwỳr hapêr o mõ. Pahi Erox nhõ krĩja wỳr nhũm mẽ hapêr o mõ hãmri nẽ kamã pôj nẽ mẽ hkrare nywta ã krĩ nhõ xwỳnhjê kukjêr o mõ 2 nẽ mẽ kãm:

—Pa? Ot pa mẽ apê Ijaew nhõ pahi nywreta pumunh kaxyw mõ. Ham kator xwỳnhta. Mẽ inhõ pika kamã na pa prem kaxkwa hkrax rũm kot ho amnhĩrĩt xà hã kanhêti raxta pumu. Hãmri nẽ nhỹri pahi nywre pumunh nẽ kutã mẽ ixkõn krã ho ixtẽm nẽ ixkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽnh kaxyw nẽtãnh mẽ inhõ krĩ rũm hapêr o mõ. Kwa mẽ inhmã harẽ. Nhỹri na? Na pa mẽ inhmã omunh prãm tỳx kumrẽx.

Anhỹr o hã mẽ hkukjêr o mõr jakamã nhũm mẽ piitã pahi nywja jarẽnh ma nẽ axpẽn mã harẽnh o hprõt. 3 Nhũm pahi Eroxja harẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Pahi nyw kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkamnhĩx nhũm já kêp omnuj tỳx nẽ. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja ã hamaxpẽr anhỹr ã omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o ra kãm ma nẽ. 4 Hãmri nhũm pahi Eroxja

amnhĩ wỳr hkwỳjê hã karõ. Mẽ õ patre krãhtũmjaja nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja nhũm amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ hwỳr mẽnh mã xwỳnhta ã mẽ hkukjêr kaxyw. Nẽ mẽ kãm:

—E Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta ã na pa mẽ akukjêr kaxyw mẽ ato akuprõ. Kwa mẽ atõ inhmã harẽ. Koja nhỹrmã kator kaxyw nẽ nhỹri koja we kato? Xà jar mẽ panhõ krĩ kamã nà? Xà nhỹri krĩ hõ kamã? Anẽ.

5 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Nà mẽ panhõ pika pê Jutej kamã koja xep kato. Krĩ pê Perẽj kamãã. Na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhja ra hkukamã mẽ panhĩgêtjê mã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

6 Pa Perẽj nhõ xwỳnhjaja? E mẽ anhõ krĩ grire htã kamã koja nhỹrmã mẽ panhõ Pahi Maatija kato. Koja mẽ pahpê Ijaewjê piitã mẽ pahto amnhĩptàr mex o pa. Jakamã mẽ anhõ krĩ grire htã koja Ijaew piitã axpẽn mã mex ã harẽnh o pa.

Ã na pre Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta kukamã mẽ kãm harẽ nẽ hã kagà anẽ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm pahi Erox tee ri ã harẽnh anhỹrja ma hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ kot hã àhkukjêr o mõr xwỳnhjê hã karõ. Nom nhỹri Ijaew kàx ã. Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ agjê nhũm mẽ omu nẽ pahi nywta ã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ aprĩ hã inhmã pahi kator nywta jarẽ. Tanhmã na pre ra mẽ ate kanhêti pumunh ã mytwrỳ kute? Xà ham na ka prem omu nà amnepê mã? E mẽ aprĩ hã tanhmã inhmã harẽnh to. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ ihõja kãm:

—Nà na ra hã amgrà axkrut kaxyw. Na pa prem omu hãmri nẽ inhnojarêt nẽ man ixpa ho ixpa ry rax nẽ mẽ awỳr pôj. Anẽ.

8 Nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nom jar amrakati. Perẽj kamã na xep kato. E mẽ mãmrĩ ma hwỳr mõ nẽ kamã hapêr. Hãmri nẽ nhỹri omu nẽ akupỹn ixwỳr mõ nẽ inhmã harẽ. Pa ijaxwỳja ma hwỳr mõ nẽ omu nẽ mẽ apyrà nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Ijaxwỳja inhmã omunh prãm tỳx kumrẽx. Anẽ.

Nom hêx rom ã ri mẽ kãm kapẽr anẽ. Kot nhỹri harẽnh mar nẽ hã àmnênh nhũm mẽ kot hpĩr kaxyw nhũm hêx rom ã kãm omunh prãm tỳx ã amnhĩ jarẽnh anẽ. 9-10 Jakamã nhũm mẽ kuma hãmri nẽ kato nẽ ma Perẽj wỳr mõr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kormã mẽ õ pika kamã mẽ pa ri kanhêti ho studa xwỳnhta nhũm mẽ axte amnhĩ kukamã omu nẽ hkĩnh nẽ. Nhũm ma Perẽj wỳr mẽ hkukamã mõ nhũm mẽ omunh pê ma hkôt pa rãhã hwỳr pôj. Nhũm kanhêtija pahi nywre nhõrkwỹ mỳri ajêt. 11 Jakamã nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ ixkreja wỳr pôj nẽ kapem xa. Hãmri nẽ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ hwỳr agjê nẽ Jejus mẽ katorxàja wa omu. Hãmri nẽ Jejus kutã hkõn krã ho hkrĩ hpa nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Xugitre. Hêxta waa nẽ. Nà amex o amex. Kot kaj nhỹrmã axàptàr hãmri nẽ apê mẽ inhõ Pahi Maati. Nà ãm hãmri na pa mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ahpỹnhã kãm hkĩnh xà gõ. Kãm ôr kwỳ gõ nẽ kãm mẽhkuxwa xà hkwỳ gõ nẽ kãm te kot ràmre kuxware pyràk pê mĩraja nhũm mẽ kãm hkwỳ gõ. Mẽ hkĩnh xà hã kàxpore xohtô nhũm prem kãm õr pa. 12 Hãmri nẽ ra akupỹm Jerujarẽ kamã pahi Erox wỳr nojarêt. Nhũm kamàt nhũm mẽ gõr nẽ hikwỹ hãmri nẽ ra amỹti. Nhũm Tĩrtũm mẽ hpimtir kãm mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Pa? E mẽ inhma. Kêr ka mẽ akupỹm pahi Erox wỳr amrar nẽ kãm mẽ hkrata jarẽnh kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Nẽ kêr ka mẽ pry hõ hã mãn ma mẽ anhõ pika hwỳr akupỹm apa ho apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr jakamã nhũm apkati nhũm mẽ kànhmã hkrĩ hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt ma akupỹm mẽ õ pika hwỳr pa kurê kumrẽx nẽ akupỹm pahi Erox wỳr mrar kêt nẽ.

### *Juje mẽ hprõ wa kot Erox pymaj ma Jejus o mõr*

*Apokarip 12.1-6, 12.13-18*

13 Tã nhũm kanhêti ho studa xwỳnhjaja ma akupỹm hapêx hãmri nhũm Tĩrtũm axte Marir mjên Juje hwỳr kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõ mẽ. Nhũm kê axte hpimtir kãm hwỳr wrỳ nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Juje. E kwa kànhmã nhỹ. Na ra pahi Eroxja aprõ pê hkrata ã amỹnê. Koja tokyx pôristi hkwỳjaja mẽ anhõ krĩ hwỳr pôj nẽ war apê hpĩr kaxyw ri hapêr. Jakamã kwa wa tokyx akato nẽ ma pika pê Ejit wỳr amõr kurê kumrẽx. Nẽ Ejit kamã apa rãhã pa nhỹrmã akupỹn amnẽ war amẽ. E kwa tokyx. Anẽ.

14 Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã nhỹ nẽ Marir mra nẽ war amnhĩ to akuprõ nẽ ra nojarêt. Hãmri nẽ krĩja pê Jejus o kato nẽ ma o mõr kurê kumrẽx. Wa mõr ryy nẽ hãmri nẽ Ejit wỳr pôj nẽ kamã pa ho pa.

15-20 Rôm nhũm pahi Erox tee ri amnhĩ wỳr kanhêti ho studa xwỳnhjê kamã hamak o pa nom nhũm mẽ akupỹm hwỳr mrar kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ kamã gryk nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa nà. Na mẽ ãm inhmã hêx nẽ akupỹn ixwỳr mrar nẽ nhỹri inhmã pahi nywta jarẽnh kêt nẽ. Nà kwãr mẽ mãmrĩ ã inhĩpêx anẽ. Mẽ kot ixpê ho hpimxuure kaxyw ã. Nà kot paj mẽ kêp kupĩ nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu. Na xep prem kanhêti kot harẽnh xàja pumunh ã ra hã amgrà pyxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. Jakamã mãn mẽ hkrata ra hã amgrà axkrut kaxyw. Nà na pa ra ijamaxpẽr. Kot paj Perẽj kamã mẽ hkra myjaja ra mẽ hã amgrà axkrut xwỳnhjaja nẽ kormã mẽ hã amgrà axkrut kêt xwỳnh piitã mẽ himex pa. Jao ra mẽ kamã pahi nywta pĩ. Nà ixte hpĩr mã kênã. Koja hprêk nẽ ixpãnhã Ijaew o amnhĩptàr kêt nẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ amnhĩ wỳr õ pôristi hkwỳjê hã karõ nẽ mẽ kãm mẽ hkrajê hã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma Perẽj wỳr mra nẽ kamã mẽ kêp mẽ hkra myrejaja ra mẽ hã amgrà axkrut xwỳnhjê nhĩmex pa. Nẽ kormã mẽ hã amgrà axkrut kêt xwỳnhjaja mããnẽn mẽ himex par kumrẽx. Nẽ Perẽj pu hã ri krĩ hkryre hkôt mããnẽn ri ajapôj nẽ ã mẽ himex par anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hwỳr mrar kurê kumrẽx. Hãmri nẽ Perẽj wỳr pôj nẽ mẽ kêp mẽ hkra myre piitã mẽ himex pa. Jakamã nhũm mẽ katorxà nẽ mẽ hipêêxàjaja tee ri mẽ hkra htyk xwỳnhjê pumu nẽ hkaprĩ htỳx nẽ mỳr rũnh nẽ. Nom na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh finat Jeremĩstija ra amnepêm ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ panhĩgêtjê mã mẽ harẽ nẽ hã kagà. Na pre mẽ kãm Ijaew kurê xwỳnhjê pynênh nẽ ma mẽ õ pika hwỳr mẽ ho hapêx par kaxyw. Hãmri nhũm mẽ panã Rrakewja te ra kot tee ri ja hã mẽ omunh nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pyràk nhũm Jeremĩstija tanhmã Ijaewjê jarẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

> Amnepêm Perẽj kamã na pre mẽ panã Rrakewja hpijagri ho nõrja ã ra htyk kaxyw nẽ tee ri hkra kator mã xwỳnhta kukamã hamaxpẽr nẽ mỳr o nõ. Nhũm hkwỳjaja tee ri akupỹm tam hamaxpẽr kaxyw kãm kapẽr. Tã jarãhã Rrakew kanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳ nijaja ra uràk nẽ tee ri mẽ hkrare ho hamak xàj mỳr o pa. Mẽ kot mẽ kêp utàr nẽ mẽ himex par jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ ho hamak xàj mỳr o pa. Anẽ.

Nhũm pre finat Jeremĩsja mẽ hkukamã ã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà anẽ. Tã ra jarãhã mẽni piitã Rrakew pyrà nẽ hkrajê o hamak xàj mỳr o pa.

### *Wa kot akupỹm wa õ pika hwỳr Jejus o mõr*

*Juãw 7.41-42*

Tã nhũm mytwrỳ grêre nẽ hapêx nhũm pahi Erox ty. Jakamã nhũm kamàt nhũm Jujeja gõr nẽ nõ. Nẽ kê õt kãm axte amỹti. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja axte hwỳr wrỳ nẽ kãm:

—Pa Juje? E na ra Marir pê hkra pĩr mã xwỳnhta ty. Jakamã kwa wa mãmrĩ ma akupỹm mõ. Ma akupỹm mẽ apê Ijaewjê nhõ pika hwỳr axàmnhĩx aprõ mẽ hkrata wa o mõ.

Anhỹr o kãm kapẽr. Na pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê hõja ja kukamã mẽ panhĩgêtjê mã ja jarẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà kot: “Ixpê Tĩrtũm kot paj nhỹrmã Ejit rũm ma akupỹm õ pika hwỳr ixkrata wa mẽ kumẽ.” Anhỹr o kot hkukamã harẽnh nẽ hã kagà.

21 Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja ã Juje mã karõ anẽ hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm wa o mõ. Ma akupỹm mẽ õ pika hwỳr wa o mõ.

22 Tã ra akupỹm hpôx kaxyw htêp o mõ. Hãmri nẽ pahi Erox kra Akêrawja ra hipêêxà mỳr pê kot Jutej kamã mẽ ho amnhĩptàr hã harẽnh ma. Hãmri nẽ tee ri mẽ amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ kãm mẽ hwỳr wa o mõr pyma nẽ.

Tã nhũm kamàt nhũm Juje ra gõr nẽ nõ nẽ kê axte amỹti. Nhũm kê axte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja hwỳr wrỳ nẽ akupỹm õ pika hkwỳ pê Jutej wỳr mõr nê wa mẽ hkurê nẽ kãm:

—Pa Juje? E kêr ka Jutej wỳr wa mẽ amõr kêt nẽ. Pãnhã nhãm mẽ anhõ pika hõ hwỳr mãn mõ nẽ kamã ri apa.

Anẽ nhũm kuma nẽ hpãnhã wa mẽ ma mẽ õ pika hkwỳ pê Garirej wỳr wa mẽ juk nẽ ma mõ. 23 Nẽ kamã pôj nẽ krĩ pê Najare hwỳr mõ nẽ kamã amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx nẽ kamã wa mẽ pa ho pa. Nhũm pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê hõja ra ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ panhĩgêtjê mã mẽ harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà kot:

Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta koja kêp Najare nhõ xwỳnh. Anẽ.

# 3

## *Juãw Paxis kot Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa*
## *Makre 1.1-6; Rukre 3.1-14; Juãw 1.19-23*

1 Nhũm pre Juãw Paxisja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ pika pê Jutej kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. No ãm krĩm pa hkêt nẽ. Ãm mẽ hpu hã krĩ pê amỳm ri kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. 2-3 Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh finat Ijais ra kot Juãw kukamã mẽ panhĩgêtjê mã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà xá hkôt. Na pre hkukamã hã kagà ho:

Koja nhỹrmã mẽhõ mõn pôj. Kapôt ã mõn pôj nẽ mẽ kãm tanhmã mẽmoj tã karõ hto ho ri pa. Nẽ mẽ kãm: “Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihtija mẽ nhũm wrỳ nhũm mẽ piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mexta pyrà nẽ amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ajamaxpẽr mex o ri apa. Kêr ka mẽ Pahihti kutêp ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.” Anhỹr o koja mẽ kãm ujarẽnh o pa. Anẽ.

Na pre finat Ijaisja Juãw Paxis kukamã ã mẽ kãm harẽnh anẽ nẽ hã kagà. Tã nhũm hã kagà xàja kôt nhũm Juãw Paxisja mõn pôj. Hãmri nẽ Ijais kot hkukamã harẽnh xà hkôt kapôt ã ri mẽ kãm ujarẽnh o pa nhũm mẽ kãm mar prãm xwỳnhjaja ma hwỳr mra. Nhũm mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E koja Tĩrtũm tokyx kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhja o amnhĩrĩt. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp amã amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj tãm amnhĩ nhĩpêx o apa.

Anhỹr o Jejus kutêp mẽ kãm kapẽr o pa.

4 Juãw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na pre ê mex kêt nẽ pa. Ãm mẽmo mry pê kamer kĩ ho amnhĩm ê nhĩpêx nẽ hagjê nẽ hã pa. Nẽ mẽmo mry hkà ho amnhĩ pre nẽ ri pa. Nẽ mẽõ mex kur kêt nẽ ãm krit ku nẽ menh ôr o ri pa.

5 Jakamã nhũm kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nhũm mẽ kot mar kaxyw ma hwỳr mra. Pika pê Jutej kamã ri mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ Jutej kamã krĩ pê Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Nẽ pyhti pê Jotãw mỳri mẽ pa xwỳnhjaja. Nhũm prem piitã harẽnh ma nẽ kot mar kaxyw ma hwỳr mra. 6 Hãmri nẽ kapẽr ma nẽ Tĩrtũm noo mã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã kãm amnhĩ jarẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ tam amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm xàj ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Nhũm Tĩrtũm kaxkwa kamã hkrĩ htã mẽ kuma nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã nhũm pre Juãw Paxisja Tĩrtũm mã gôx kãm mẽ hkrã kumrãr pa. Pyhti pê Jotãw kamã mẽ hkrã kumrã.

7 Tã nhũm Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjaja mããnẽn mẽ hkôt ma Juãw Paxis wỳr mra. Mẽ uràk nẽ mẽ kêp Ijaew jakamã haxwỳja Juãw Paxis kot mẽ hkrã kumrãr kaxyw ma hwỳr mra. No ãm hkwỳjê hkĩnhã mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ krã hkôt hkwỳjê hkôt hwỳr mra nẽ amnhĩ to kuma. Nom nhũm Juãw Paxisja ra hprĩ hã ã mẽ hamaxpẽr anhỹrja kôt mẽ omunh mex nẽ. Jakamã mẽ kãm:

—Tk kwa nà. Kormã mẽ ate amnhĩ tomnuj pix o ri apa kênã. Xà kot paj mẽ ate

amnhĩ tomnuj o apa rãhã mẽ akrã kumrã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ? Nà koja já kãm mex kêt nẽ. Koja ja mỳrapê nhỹrmã tanhmã mẽ atomnuj tỳx to ka mẽ tee ri umaj apimxur prãm kaprỳ. 8 Na htem amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tam axpẽn nhĩpêx. Jakamã e kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o apa anẽ pa rĩ kormã mẽ akrã kumrã. 9 Na ka htem atỳx ri ajamaxpẽr o: “Mẽ ixpê finat Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ hkwỳ na pa mẽ. Jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu hãmri nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj o ixpa tã nhũm ja hã tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ. Koja mẽ ixto mex nẽ.” Anhỹr o atỳx ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr. Nom ja kot anhỹr kêt. Mẽ apê Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ htã mẽ ate uràk nẽ tãm amnhĩ nhĩpêxre hã. Kot kaj mẽ apê htàmnhwỳ htã amnhĩ tomnuj o ri apa hãmri nẽ Tĩrtũm noo mã te mẽ apê pikap kẽnre nhĩkwỹ pix pyràk. 10 Na ra Tĩrtũm mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw. Te ho mẽhõ nhõ mẽmo hpàr ô hkêt nhũm kot tee ri omunh nẽ krãhyr nẽ kuwy kamã mẽnh nẽ ho kaxàr par pyràk o koja mẽ anhĩpêx. Jao amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ arẽ ka mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Juãw Paxisja Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. 11 Hãmri nẽ hpãnhã axte mẽ kot mar kaxyw hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ra mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga xwỳnhjaja. Na pa Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrãr kaxyw gô pix o mẽ akrã kumrã. Nom koja tokyx ixpãnhã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm mã xwỳnhta tãm mẽ pahwỳr pôj. àhpumunh tỳx o kot ijakrenh par jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaàm o ri ixpa. Koja mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ nhũm mẽ akarõ mã agjê. Ka mẽ ỹ hã tam amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nom kormã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhja ja hã mẽ omu nẽ mẽ hipêx o te kuwy kot mẽmoj to kaxàr par pyràk o mẽ hipêx.

12 —Na htem pur kãm harôj nhĩkẽ nẽ ho grà nẽ hpãnhã kahtwỳ. Nẽ kahuk pa hãmri nẽ hkapĩ nhũm kôk apê nẽ prỳhkà ho htor pa. Nhũm mẽ hpãnhã hy ho pa nẽ ixkre kamã gôj kãm unhwỳ. Ja pyrà nẽ koja tokyx Tĩrtũmja mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho axkjê. Jakamã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja ma amnhĩ wỳr mẽ ho api nhũm mẽ kuri mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ tomnuj rãhã ho mẽ pa xwỳnhjaja koja jajê hkĩnhã tanhmã mẽ homnuj to. Nhũm mẽ ma kuwy raxja wỳr pa nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr.

### *Juãw Paxis kot Jejus krã kumrãr*
### *Makre 1.9-11; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34*

13 Tã nhũm Jejus pika pê Garirej rũm kato nẽ ma Juãw Paxis wỳr mõ. Juãw kot pyhti pê Jotãw kamã hkrã kumrãr kaxyw ma hwỳr mõ. Hãmri nẽ omu nẽ kãm:

—Pa. E ot pa awỳr amnhĩ to tẽ. Ate mẽ kuxwar ixkrã kumrãr kaxyw. Anẽ.

14 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa nà. Aa ate amnhĩ tomnure hã kot pa kêt ri akrã kumrã. Nà ka kot kaj ixkrã kumrã. Anẽ.

15 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nà. Mãmrĩ ixkrã kumrã Juãw Paxis. Tĩrtũm kãm ja prãm kênã kot ka kêt ri axtem nẽ ixkaga. Kot puj mẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj akrã kumrã. Anẽ.

16 Hãmri nẽ pyhti hwỳr o wrỳ nẽ kamã hkrã kumrã. Hãmri nẽ wa akupỹm api nẽ gô mỳ ri ãm rãhã nhũm kaxkwa axkjê. Hãmri nhũm kurũm Tĩrtũm Karõja Jejus wỳr te tuuti pyrà nẽ ahpar mã hwỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa. Nhũm Jejus arĩ amnhĩ wỳr wrỳk o htẽm kãm omunh o xa. 17 Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm kãm kapẽr nẽ kãm:

Pa? E apê ixkra mex na ka. Ãm hãmri na ka hte ixkanrẽhã ã amnhĩ nhĩpêx mex anẽ. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anẽ.

# 4

### *Satanasti tee kot amnhĩ tã Jejus kamã hamak*

*Makre 1.12-13; Rukre 4.1-13; mããnẽn Eprêw 2.18, 4.15*

1 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ma
kapôt ã ri pa. Satanasti kot amnhĩ tã kamã
hamak kaxyw nhũm ma kapôt ã ri pa. 2 Ri
pa hã apkati xohtô nẽ. Ra hã arĩgro pê
40. Nẽ kormã apkur kêt jakamã ra kãm
prãm tỳx kumrẽx nẽ ri pa. 3 Hãmri nhũm
Satanastija nhỹhỹnh hwỳr tẽ nẽ hêx rom
kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa. E kwa mãn ka ra amã prãm tỳx
nẽ nà? Nom xep apê Tĩrtũm Kra jakamã
apê mẽmoj hihtỳx kêt. Tĩrtũm pyrà nẽ
axàhpumunh o axàhpumunh kênã. Jakamã
kwa kẽn nhĩkwỹ mũj mã anẽ kê amã pãwti
hã amnhĩ jahkre ka aku nẽ tokyx ho amnhĩ
xihtỳx. E kwa tokyx kãm akapẽr. Anẽ.

4 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj amar xà hkôt ã ri amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm kãm
inhmã mẽmoj nhõr prãm nẽ inhmã mẽmoj
gõ pa rĩ kormã kukrẽ. Kapẽr ã kagà htũm
kot ja jarẽnh kot:

Na htem mẽ apkur xà pix kukwak ri htĩr nẽ
pa hkêt nẽ. Na htem mããnẽn Tĩrtũm
kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ
htĩr nẽ pa. Anẽ.

—Ã kapẽr ã kagà kamã kot harẽnh kot
anhỹr jakamã kot paj akapẽr kôt ri ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.
Anẽ.

5 Hãmri nhũm Satanastija tee ri kuma
hãmri nẽ hpãnhã ma Jerujarẽ hwỳr o mõ.
Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre
hprêk nhĩmõk wỳr ho api nẽ kỳxpê hatur xà
hã ãm nhũm xa. Hãmri nẽ amnhĩ parpê kẽn
rũnh nhĩkwỹ xwỳnhja pumunh o xa nhũm
Satanasti kãm:

6 —E apê Tĩrtũm Kra jakamã kwa ja rũm
ahpar mã ajarĩ nẽ ma tẽ nẽ pikap tẽm. Koja
Anhĩpêêxàja apumunh mex nẽ ka tanhmã
amnhĩ to hkêt nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot
harẽnh kot:

Tĩrtũm koja kapẽr o wrỳk xwỳnh kwỳjê mã
ajarẽ ka ajarĩ nẽ ahpar mã tẽ nhũm
mẽ kỳx pê amỳ nhũm mẽmoj akà hyr
kêt nẽ. Anẽ.

—Ã kapẽr ã kagà htũm kot ajarẽnh anhỹr
jakamã e tokyx ajarĩ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Tk kot paj ri ate inhmã karõ xàja kôt
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm
tãm inhmã ijarĩ hã karõ pa rĩ mar xà hkôt
ijarĩ. No kot pa ri amar xà hkôt ijarĩ hkêt
nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh
kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ krã hkôt amnhĩ tã
ixkamã ajamak kaxyw inhĩxi jarẽnh
kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.
Anẽ.

—Ã kot ja nê kapẽr kot anhỹr jakamã
kwarĩ ho kwarĩ. Kot paj ri amar xà hkôt
ijarĩ hkêt kumrẽx. Tĩrtũm tãm kot inhmã ã
ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã karõre hã. Anẽ.

8 Hãmri nhũm Satanasti tee ri kuma nẽ
hpãnhã ma nhỹri kẽn prêêti hwỳr o tẽ nẽ
himõk ã axte o xa. Hãmri nẽ kãm pika piitã
ahkre hpa. Nẽ mẽ hikukrêx piitã nhũm
kãm ahkre ho xa. Kàxpore nẽ mẽmoj mex
piitã nhũm kãm ahkre nhũm Jejus piitã
omunh o xa. 9 Hãmri nhũm kê Satanasti
axte kãm:

—E mãn ka kam ri mẽmoj mex mũj piitã
omunh pa. Piitã inhõ na. Nom kot kaj
ixkutã tẽm nẽ inhmã inhmex o inhmex ã
ijarẽ pa ama nẽ amã piitã õr pa. Ka kam
mẽmoj piitã ho anhõ nẽ ho amnhĩptàr o
apa. Jakamã e kwa tokyx. Anẽ.

10 Hãmri nhũm kuma nẽ axte kãm kapẽr
nẽ kãm:

—Tk kwa ma nhỹhỹm tẽ Satanasti. Kot
paj ri amã amex o amex ã ajarẽnh kêt
kumrẽx. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja
nê kapẽr kãm hihtỳx kênã. Kapẽr kot:

Kêr ka mẽ ixkapẽr pix ma nẽ ixkutã pix mã
akõnkrã ho akrĩ nẽ inhmã inhmex o
inhmex ã ijarẽ. Kêr ka mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri apa.

—Anhỹr o kot hã karõ jakamã kot paj
amã amex o amex ã ajarẽnh kêt kumrẽx.
Anẽ.

11 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma
hãmri nẽ ma tẽ. Tee ri kãm kapẽr kaprỳja
ã amnhĩ pumu hãmri nẽ hkaga nẽ ma
tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnhjaja Jejus wỳr wrỳ nẽ tanhmã ho mex
to nẽ kãm õ nhũm kukrẽ nẽ akupỹm hihtỳx.

### *Jejus kot Garirej kamã kapẽr o pa*

*Makre 1.14-15; Rukre 4.14-15*

12 Tã nhũm Juãw Paxisja mẽmoj tã pahi
Erox mã akir nhũm amnhĩ tã kuma nẽ gryk
xàj haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nhũm
Jejusja harẽnh ma nẽ ma akupỹm Garirej
kamã krĩ pê Najare hwỳr ma akupỹm tẽ.
13 Hãmri nẽ ra pôj nom kamã ri pa hkêt
nẽ. Nẽ hpãnhã kurũm kato nẽ ma krĩ pê
Kapanaũ hwỳr tẽ. Gô rax pê Garirej mỳri
na pre. Pika hkwỳ pê Jepurõ mẽ Natari wa
mẽ kamã na pre nhũm Jejus ma hwỳr tẽ.
Hãmri nẽ kamã pa. 14 Nhũm ra amnepêm
Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh
finat Ijaisja Jejus kukamã ra mẽ panhĩgêtjê
mã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽ nẽ
hã kagà. Jejus kot ã mẽ hwỳr mõr anhỹrja
kukamã nhũm pre harẽ nẽ hã kagà. 15 Pika
hkwỳ kamã mẽ pa xwỳnhjaja nhũm pre mẽ
hkukamã mẽ harẽnh mex nẽ. Nẽ pika pê
Garirej kamã mẽ pa xwỳnhjaja nhũm pre
mããnẽn mẽ hkukamã mẽ harẽ. Nẽ pyhti
pê Jotãw mẽ gô xujanãr wa hkaêx kãm pika
piitã kamã mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ krĩ pê
Garirej kamã mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjaja
nhũm pre mããnẽn mẽ harẽ. Ã na pre finat
Ijaisja mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ piitã
mẽ harẽ nẽ hã kagà anẽ. Jejus kot ma mẽ
hwỳr mõrja kukamã nhũm ra hprĩ hã harẽ
nẽ hã kagà. Nẽ hã kagàja o:

16 E. Kot paj mẽ amã mẽmoj mex jarẽ ka mẽ
inhma. Mẽ ate Tĩrtũm pumunh kêt
jakamã te mẽ ate kamàt kô kamã ri
apa pyràk. Tã koja Tĩrtũm mẽ amã
amnhĩ to amnhĩrĩt ka mẽ hpãnhã
te mẽ ate hirã kamã ri apa pyràk
o amnhĩ nhĩpêx nẽ ra hkôt amnhĩ
xunhwỳ.

Anhỹr o mẽ hkukamã mẽ harẽ nẽ hã
kagà. 17 Tã nhũm ra kot hkukamã mẽ kãm
ujarẽnh xà hkôt nhũm Jejusja mẽ hwỳr mõ
nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt
pa. Nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to
ho pa. Nom kormã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ
jarẽnh kêt nẽ. Te ho nhãm mẽhõ jarẽnh
pyràk o mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E na ra Tĩrtũmja kot mẽ akaxyw ãm
xwỳnhta mẽ nhũm mẽ awỳr wrỳ. Jakamã
kwa mẽ tokyx tee ri ate amnhĩ tomnuj ã
amnhĩ pumu nẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr
kaga nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ
nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr o pa pê mẽ ahkre
ho ri mẽ hkôt pa.

### *Jejus kot amnhĩ wỳr tep pynênh xwỳnhjê hwỳr*
### *Makre 1.16-20; Rukre 5.1-11*

18 Tã nhũm Jejus ma gô rax pê Garirej mỳ
ri pa nẽ gôx kãm ja wa omu. Simãw Pêtre
mẽ htõ Andreja nhũm wa gôx kãm kryhti
rẽnh o wa xa. Hãmri nhũm Jejus wa hwỳr tẽ
nẽ wa omu nẽ amnhĩ kôt wa kuwỳ nẽ wa
kãm:

19 —Pa. E kwa ma ixkôt mãn war apa. Kot
paj tanhmã war ajahkre hto ka wa ma mẽ
kãm ijarẽnh o ri apa. Mẽ kot war amar nẽ
ra ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Anẽ.

20 Hãmri nhũm wa kuma nẽ kryhti re nẽ
wa ma hkôt htẽm kurê kumrẽx. 21 Hãmri
nhũm mẽ ma nhãm axte mõ nẽ ra jajê hwỳr
kato. Jepetew mẽ hkra Xiakre mẽ Juãwja
nhũm wa mẽ hwỳr kato. Nhũm mẽ õ pàr
kãm kryhti ho mex o wa mẽ nhỹ. Hãmri
nhũm mẽ hwỳr mra nhũm Jejus amnhĩ kôt
ja wa kuwỳ nẽ wa kãm:

—Pa Xiakre mẽ Juãw. E wa ma ixkôt mãn
wa apa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm wa kuma nẽ hipêêxà mã
amnhĩ jarẽ nẽ ma hkôt pa ho pa kurê
kumrẽx.

### *Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to*
### *Rukre 6.17-19*

23 Tã nhũm Jejus Garirej kamã Ijaew mã
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Na pre hte Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ
kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o hkrĩ nẽ
mẽ kãm:

—E mẽ tee ri ate amnhĩ tomnuj ã amnhĩ
pumu nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ
nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ nhũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra
kurê kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ akupỹm mẽ kãm mẽ à xwỳnhjê
ho mex. Ahpỹnhã tanhmã mẽ à kute
xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho mex o pa.
24 Jakamã nhũm mẽ piitã pikaja kamã ri
axpẽn mã harẽnh o hprõt. Nẽ pika pê Sir
kôt mããnẽn ma ri axpẽn mã harẽnh o hprõt.
Nhũm mẽ piitã harẽnh ma nẽ ma hwỳr mẽ
à xwỳnhjê ho mra. Ahpỹnhã ri tanhmã mẽ
à kute xwỳnhjaja. Mẽ à htỳx xwỳnhjaja. Nẽ
mẽ ĩ kamã mẽ htyk xwỳnhjaja. Nẽ mẽ hkrã

pipãnh xwỳnhjaja. Nẽ mẽkarõmnuti kot Satanasti nhỹ hã tanhmã ri mẽ ho xwỳnhjaja. Nhũm prem mẽ hamỳ nẽ ma Jejus wỳr mẽ o mra nhũm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ ho mex pa. 25 Jakamã nhũm mẽ ohtô nẽ ma hkôt pa. Krĩ pê Garirej rũm nẽ Tekap rũm nẽ Jerujarẽ rũm nẽ pika pê Jutej rũm. Nẽ pyhti pê Jotãw nhĩkjê rũm mẽ pa xwỳnhjaja. Nhũm mẽ ã ohtô nẽ ma Jejus kôt omunh o pa anẽ.

# 5

### *Jejus kot tanhmã mẽ ahkre hto*
### *Rukre 6.20-23*

1 Nhũm Jejus amnhĩ kôt ri mẽ kot omunh o mẽ pa xwỳnhjê pumu hãmri nẽ mẽ ahkre kaxyw ma tẽ nẽ hixêt ã api nẽ himõk ã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ pu hã hkrĩ pa. 2 Hãmri nhũm mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

3 E mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw tanhmã Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o: “Koja Tĩrtũm inhĩhkô hã pa hkêt pa ixtỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa rãhã ho ri ixpa.” Anhỹr o ajamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ã ajamaxpẽr anhỹr ã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm apê hkra hã ato mex nẽ atãnopxar o akôt pa ho pa ka ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

4 Nẽ kot ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ apijaàm nẽ akaprĩ nẽ. Nẽ akaprĩ xàj amỳr o nhỹ. Amỳr rax nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Jakamã nhũm anê akaprĩ hta nẽ ato mex nẽ ka ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

5 Nẽ kot ka mẽ atõ agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Nẽ kritpêm amnhĩ tã amã mẽ hkaprĩ ho ri apa. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm ato mex nẽ ka ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

6 Nẽ kot ka mẽ atõ amã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hprãm nẽ. Nhũm amnhĩ tã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm ato mex nẽ tanhmã akrã hto ka hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

7 Nẽ mẽ kamã mẽ axukaprĩ ho ri apa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Jakamã na hte mẽ hã mẽ apyrà nẽ mẽ akamã ukaprĩ ho pa. Jao mẽ ato mex nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

8 Nẽ kot ka mẽ atõ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o: “Nà kot paj ãm Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Ãm ja pix na inhmã hprãm.” Anhỹr o ajamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex nẽ. Ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa. Nẽ nhỹrmã Tĩrtũm wỳr api nẽ kuri amex rãhã apa ho apa.

9 Nẽ kot ka mẽ atõ mẽhõ wa kot axpẽn kutã amnhĩ xãm xwỳnhta axpẽn tã wa omu nẽ wa kot tanhmã axpẽn nhĩpêx tota nê tanhmã wa kãm akapẽr to nẽ akupỹm tãm wa ãm. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Nẽ apê hkra hã ajarẽ ka ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

10 Nẽ koja mẽhõ mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ apumu nẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx kati hto. Tã nom koja Tĩrtũm arĩ mẽ ato mex nẽ. Mẽ apê hkra jakamã mẽ kot tanhmã mẽ anhĩpêx hto htã ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

11-12 —Kwãr mẽ mãmrĩ ixtã mẽ ato kapẽr rỳ mẽ ato hêx rỳ tanhmã ri mẽ atomnuj to. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nom kêr ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx rãhã pê ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa. Kwãr mẽ mãmrĩ ixtã ã mẽ anhĩpêx anẽ nẽ mẽ amex kêt ã mẽ ajarẽ. Amnepêm na prem ã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Jakamã koja mẽ uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã kaxkwa kamã wa inhõ krĩ kamã

mẽ ato mex nẽ. Jakamã kêr ka mẽ ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anhỹr pê mãmrĩ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Kwãr mẽ mãmrĩ ã wa ixtã mẽ anhĩpêx anẽ. Anẽ.

### *Jejus krajaja te kot kaxwa mẽ kanê hpôk wa uràk*

*Makre 9.49-50; Rukre 13.34-35*

13 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja te mẽ ate kaxwa pyràk. Kaxwaja mẽ apkur xà ho ành mã mex. No koja mẽhõ tẽn kamã pika hkwỳ mẽ nẽ ho ahkà. Hãmri tanhmã kot wem ho nẽ akupỹm ho mex? Nà koja akupỹm mex kêt nẽ. Ãm mẽ kot hkapĩr pix kaxyw koja mex. Ja pyrà nẽ kot ka mẽ atõ ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ rĩ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nẽ. Hãmri nẽ ra te apê kaxwa mẽ pika pihkàrta pyràk. Kwa mẽ ixujarẽnh ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

14-16 —Nẽ te mẽ ate kanê hpôk pyràk. Nẽ te mẽ ate hixêt prêk nhĩmõk ã krĩ xãm pyràk. Koja krĩja hixêt prêêti nhĩmõk ã xa nhũm mẽ piitã omu. Nẽ kanêja. Xà na htem kanê hpôk nẽ poti ho hpro? Nà na htem hpôk nẽ kỳx pê mẽmoj nhĩmõk ã unhwỳ nhũm mẽ piitã mẽ kãm hirã nhũm mẽ hirã kamã mẽmoj pumunh mex nẽ. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa nhũm mẽ piitã ja hã mẽ apumunh kôt ra kaxkwa kamã Tĩrtũm mex ã harẽnh o pa. Anẽ.

### *Jejus kot tanhmã Mojes kapẽr jarẽnh to Rukre 16.16-17*

17 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ amnepêm Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã Ijaewjê mã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõja. Nẽ amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê kapẽrja. Ixte mẽ kapẽr o ijapêx kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Jakamã kwa mẽ ri ã axpẽn mã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Kêt ixprĩ hã ixte mẽ amã mẽ kapẽr jarẽnh nhũm mẽ ate mar mex kaxyw na pa pre kaxkwa rũm mẽ awỳr wrỳ.

18 —Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽmoj jarẽnhja. Koja ujarẽnh xà hkôt mẽmoj tanhmã amnhĩ to hpar mẽ nhũm rĩ kormã kaxkwa mẽ pika wa hapêx pa nhũm kapẽr ã kagàja mããnẽn hapêx. Nom nhũm Tĩrtũm kapẽr koja mẽmojja pyrà nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja rãhã ho rãhã nẽ aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ. Ãm hãmri na pa ã mẽ amã harẽnh anẽ.

19 —Nẽ kot ka mẽ atõ Tĩrtũm kapẽr o pixire nẽ hirôp xa. Hãmri nẽ ra amnhĩ pyrà nẽ anhĩõ mã ja hã amỹnê. Apyrà nẽ kot hirôp ãm kaxyw ka kãm hã amỹnê. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ apê Tĩrtũm kra hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Nom kot ka kêt mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ amnhĩ pyrà nẽ tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kaxyw mẽ kãm akapẽr o ri apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ ato hkra nẽ ato mex nẽ.

20 —No Parijew nhõ xwỳnhjaja nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hãmri nẽ mẽ uràk nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ kamã apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ gryk o mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh*

*Rukre 12.58-59; mããnẽn Rõmãn 12.19; Epes 4.26; Wam Ximotre 2.8; Xiakre 1.19-20*

21 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ amnepêm na prem mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapẽr kwỳ jarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:

Kêr ka mẽ axpẽn par kêt nẽ. Kot kaj mẽ mẽhõx pĩ nhũm mẽ ja mỳrapê atomnuj nẽ. Nẽ ma mẽ anhõ pahihti hwỳr ato tẽ nhũm mỳrapê tanhmã ato rỳ hkôt apĩ. Anẽ.

Ãm hãmri na prem mẽ kãm ja jarẽ. 22 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ mẽmoj tã anhĩõ kamã agryk. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã apumu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. Jakamã koja mẽ anhõ pahihti tanhmã ja hã mẽ ato japêr hã koja ja mex nẽ. Rỳ kot kaj mẽ tanhmã mẽhõ japrỳ hto. Ho hagrô rỳ ho rop. Mỳrapê kop apu akwỳ kot apynênh nẽ anhõ pahihti hwỳr ato htẽm nẽ ĩhkram ajaxàr ronhỹx ja inhmã mex nẽ. Rỳ kot kaj mẽ tanhmã anhĩõ mã akapẽr punuj to nẽ kãm: “Tk. Ate ho warêhti hã. Te apê hagrô

pyràk kênã.” Anhỹr o kãm akapẽr. Tã kop apu Tĩrtũm ra ã akapẽr anhỹrja mỳrapê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr amẽnh ronhỹx ja inhmã mex nẽ. Ja pumaj kwa kêr ka mẽ ã axpẽn mã akapẽr anhỹr kêt nẽ. Kêt mẽ axpẽn mã tãm akapẽr pix o ri axpẽn kôt apa.

23 —Nẽ kêr ka mẽ tanhmã ate anhĩõ nhĩpêx hto kamã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kêt nẽ. Kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o akrĩ hãmri nẽ ra mẽhõ kot mẽmoj tã akamã gryk xwỳnh mã ajamaxpẽr japêr. 24 Hãmri nẽ akato nẽ ma hwỳr atẽm kurê kumrẽx nẽ wa tãm axpẽn mã akapẽr nẽ tãm akupỹm axpẽn xãm. Hãmri nẽ rĩ kormã ma akupỹm tẽ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh jatur xàm amẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

25-26 —Na htem tanhmã axpẽn nhĩpêx to hãmri nẽ kot tanhmã war axpẽn to xwỳnhjê hõja ma õ pahi hwỳr tẽ nẽ kãm tanhmã kot ho xwỳnhta jarẽnh kaxyw nojarêt. Hãmri nhũm ra kamã gryk xwỳnhta kot pahi mã harẽnh kaxyw nojarêt ã harẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ ma hwỳr tẽ nẽ wa akupỹm tãm axpẽn xãm. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Pahi kot wa harẽnh mar nẽ tanhmã axpẽn tã wa ho pymaj na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tokyx tãm akupỹm axpẽn xunhwỳ. No koja mẽ anhỹr kêt nhũm pahija wa harẽnh ma nẽ wa kot tanhmã axpẽn to xwỳnhta õ jaxà nhũm tee ri kãm kator prãm. Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ ra amnhĩ pãnhã kãm amnhĩrer pa nhũm pahihtija rĩ kormã pôristi mã anẽ nhũm kãm ure nhũm kato. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm tanhmã kot mẽ anhĩpêx to pymaj tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

### *Tanhmã mẽ pahte mẽ pahprõjê nhĩpêx to Matêwre 19.3-9; Makre 9.43-47, 10.2-9; mããnẽn Rukre 16.18*

27 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ na pre finat Mojesja mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapẽr tũm kwỳ jarẽ nẽ mẽ kãm: “Kêr ka mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o ri apa. No mẽ kuhpa hã nhãm mẽhõ ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ.” Anẽ. Ãm hãmri na pre mẽ kãm ja hã karõ. 28 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ nhãm mẽhõ pumu nẽ amã ho amnhĩkati hprãm mã ajamaxpẽr. Jao te ra ate ho amnhĩkati pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kormã ate ho amnhĩkati hkêt tã ra hkukamã ajamaxpẽr jakamã te ra ate ho amnhĩkati pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 29 ã mẽ hamaxpẽr punuj anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma mra nẽ kamã pa rãhã ho pa. Jakamã kêr ka mẽ nhãm mẽhõ pumu nẽ amã hkĩnh japêr hãmri nẽ te ate ano kaxàr nẽ mẽnh nẽ axte ate omunh kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao hkàx ã rĩt nẽ ma nhỹhỹm atẽm kurê kumrẽx.

30 —Nẽ kot kaj mẽ anhĩhkra ho tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw. Hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ te ate amnhĩ nhĩhkra krãhyr nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Mẽ ĩhkra ho mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma mra nẽ kamã pa rãhã ho pa. Anẽ.

### *Mẽ pahte axpẽn kaga hkêt*

31 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ na pre finat Mojes mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapẽr tũm kwỳ jarẽ nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ atõ aprõ kaga kaxyw hãmri nẽ ate hkaga hã amnhĩ jarẽnh ã kagà nhĩpêx nẽ kãm agõ nẽ rĩ kormã hkaga.” Anẽ. Ãm hãmri na pre ã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽnh anẽ. 32 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ atỳx ri amã hprãm xà hkôt aprõ kaga hkêt nẽ. Nom koja aprõ akuhpa hã nhãm mẽhõ ho amnhĩkati ka harẽnh ma hãmri nẽ amã ja hã hkaga hprãm nẽ mãmrĩ kam nẽ hkaga. Ja tanhmã kute hkêt. Nom koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt tã ka amnhĩ krã hkôt hkaga. Hãmri nhũm mẽhõ apãnhã ho hprõ nẽ o pa. Hãmri nẽ ra kot apê aprõ ho amnhĩkati ho pa pyràk o hipêx. Nẽ nija haxwỳja. Te arĩ kêp aprõ htã akuhpa hã nhãm myja o amnhĩkati o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

### *Tãm mẽ pakapẽr ã Jejus kot mẽ pamã karõ*

*Xiakre 5.12*

33 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Nẽ na pre finat Mojes mẽ panhĩgêt nẽ pahpãmjê mã Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽnh o: “Kêr ka mẽ Tĩrtũm mã mẽmoj to anhỹr ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ amnhĩ jarẽnh xà hkôt kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nom kêr ka mẽ atỳx ri kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho amnhĩ to axêx kêt nẽ. Ãm akatàt kôt mẽ ate amnhĩ jarẽnh to xà hkôt kãm tanhmã mẽmoj to.” Anẽ. Ãm hãmri na pre mẽ kãm ja jarẽ. 34 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Kêr ka mẽhõ mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Tĩrtũm mã pix mã amnhĩ jarẽnh kêt nhãm mẽhõ mã mããnẽn tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Nẽ akatàt kôt kãm amnhĩ jarẽ. Na ka htem mẽ kot mẽ axêx kêt kôt mẽ apumunh kaxyw mẽmoj nhĩxi jarẽnh kôt amnhĩ jarẽ. Nom kêr ka mẽ axte ã mẽmo nhĩxi hã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ akatàt kôt amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx. No mẽ kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw mẽmoj nhĩxi hkôt amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Tanhmãn kaxkwa nhĩxi jarẽnh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Kaxkwa kêp Tĩrtũm krĩ xà maati kênã kot ka kêt mẽ axtem nẽ atỳx ri amnhĩ kaxyw hixi jarẽ. 35 Rỳ mẽ kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw pika nhĩxi jarẽnh kêt nẽ. Pika kêp Tĩrtũm par xãm xà kênã kot ka kêt mẽ atỳx ri amnhĩ kaxyw tanhmã hixi jarẽnh to. Nẽ krĩ pê Jerujarẽja mããnẽn kêr ka mẽ ri amnhĩ kaxyw tanhmã hixi jarẽnh to hkêt nẽ. Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ awỳr Jerujarẽ hwỳr ixpê pahi maati hã inhmẽ pa kamã mẽ ato amnhĩptàr o ixkrĩ. Jakamã kêr ka mẽ ri atỳx amnhĩ kaxyw tanhmã hixi jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ.
36 —Nẽ kêr ka mẽ kot axêx kêt kôt apumunh kaxyw mẽ ri tanhmã amnhĩ krã hkĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Kot kaj mẽ anẽ nẽ ãm tanhmã hã harẽnh to kaprỳ. Xà kot kaj mẽ ajamaxpẽr pix o tanhmã amnhĩ krã hkĩ hto? Nà kot kaj mẽ ho anhỹr kêt nẽ. Jakamã mẽ ri atỳx tanhmã harẽnh to hkêt nẽ.
Nẽ mẽ atỳx ri mẽmo nhĩxi jarẽnh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh o apa hkêt nẽ. 37 ãm akatàt kôt tãm amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx. Jao mẽ kãm: “Tỳ. Nà kot paj ho anẽ.” Anhỹr o mẽmoj tanhmã ho. Rỳ mẽ kãm: “Nà kot paj ho anhỹr kêt nẽ.” Anhỹr o mẽmoj tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm akatàt kôt tanhmã mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh to xà hkôt ho anhỹr kurê kumrẽx. Mẽ kot Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh pixjaja na htem hêx rom mẽmoj nhĩxi jarẽnh kôt tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho pa. Anẽ.

### *Mẽ pahte tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã Jejus kot mẽ pamã karõ*

*Rukre 6.27-30, 23.34; mããnẽn Atre 7.60; Rõmãn 12.14*

38 Nhũm Jejusja arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Na prem amnepêm mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽnh o: “Koja mẽhõ apê ano katõk nẽ hkapa hã koja mẽ anhõ pahija atã mã ho anẽ nẽ kêp no kapa. Rỳ koja mẽhõ apê axwa hõ hkwỹr hã koja atã mã ho anẽ nẽ atã kêp wa hõ hkwỹr.” Anhỹr o mẽ kãm hã karõ. Ãm hãmri na prem ã ja jarẽnh anẽ. 39 Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã ja jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ãm amnhĩ tã omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Koja anhĩnep akura ka ãm omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Te ate kãm ihkjê hpẽr nhũm kot ihkjê kamã hkuranh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nhũm ja amã mex nẽ. No amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ.
40 —Nẽ koja mẽhõ anhĩnôhkà hã awỳ nhũm mẽ anhõ pahija amã anẽ ka mãmrĩ kãm agõ nẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ. Te ate hkôt kry pê kãm anhĩnôhkà hpakà ry jagjênh xwỳnhta nhõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nom kêr ka mẽ kamã agryk kamã kãm õr kêt nẽ.
41 —Nẽ koja mẽhõ ate kãm jênh tur nẽ hkôt ho amõr ryy kaxyw amã kapẽr ka mãmrĩ kãm ho anẽ. Nẽ kot amã nhỹri hã karõ xàja wỳr o pôj nom kamã kãm õr kêt nẽ. Kãm ho hakrenh ryy nẽ rĩ kormã akupỹm kãm agõ.
42 —Nẽ koja mẽhõ õ mẽmoj kêt nẽ awỳr tẽ nẽ mẽmoj tã awỳ ka mãmrĩ kãm agõ. Rỳ nhũm awỳr tẽ nẽ apê mẽmoj to ĩpresta kaxyw ka mãmrĩ kãm ho ĩpresta. Kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

### *Mẽ pamã axpẽn kĩnh ã Jejus kot mẽ pamã karõ*

*Rukre 6.32-36; mããnẽn Rõmãn 12.14*

43 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ na prem amnhĩ krã hkôt axtem nẽ tanhmã mẽ panhĩgêtjê mã mẽmoj jarẽnh to nẽ mẽ kãm: “Kêr ka mẽ amã mẽ akràmnhwỳjê pix kĩnh nẽ tanhmã mẽ ho mex to. No kêt mẽ kot tanhmã mẽ ato xwỳnhjaja kêr ka mẽ mãmrĩ mẽ kamã axàhkurê ho ri apa.” Anhỹr o mẽ kãm karõ. 44 Nom pa kot paj mẽ amã Tĩrtũm kot tanhmã ja hã karõ hto hã harẽ ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ kot tanhmã ri mẽ atomnuj to xwỳnhjaja amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Ãm tanhmã mẽ ho mex to pix hkukamã mãn ajamaxpẽr. Nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr pix kukamã mãn ajamaxpẽr. 45 Na hte ã kaxkwa kamã Mẽpahpãm Tĩrtũmja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja nhũm hte mẽ ho hpimrààtã mẽ ho mex o axpẽn pyràk. Jao hamẽ wa hwỳr na rẽ nẽ hamẽ wa hwỳr myyti rẽ nhũm hamẽ wa kãm hirã ho pa. Jakamã kêr ka mẽ uràk nẽ mẽ piitã tãm mẽ hipêx o axpẽn pyràk. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê mẽ ho apimrààtã mẽ ho mex o axpẽn pyràk.

46 —Nẽ xàt kaj mẽ amã mẽ piitã mẽ ho mex prãm kêt nẽ ãm mẽ kot mẽ ato mex xwỳnh pixjaja ka mẽ amã mẽ ho mex prãm nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ nà? Nà koja kãm mex kêt nẽ. Koja mẽhõ ato mex kêt tã kêr ka ãm amnhĩ rom ho mex nẽ. Nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ amnhĩm amex ã ajarẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem ãm mẽ kot mẽ ho mex xwỳnh pixjaja nhũm mẽ amnhĩ xwar mẽ ho mex. No tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem mẽ piitã mẽ ho mex o axpẽn pyràk. Mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm mẽ ho hpimrààtã mẽ ho mex o axpẽn pyràk.

47 —Nẽ na hte mẽ hkwỳjaja ãm amnhĩ kwỳjê pix mã kapẽr mex o pa. Nom mẽ piitã tãm mẽ hipêx kêt nẽ. Nom kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kêr ka mẽ kurom mẽ piitã tãm mẽ hipêx o axpẽn pyràk. Mẽ akwỳjê mẽ mẽ akwỳ hkêt xwỳnhjaja ka mẽ hipêx o axpẽn pyràk. Nẽ tãm mẽ kãm akapẽr o axpẽn pyràk. 48 Kaxkwa kamã Mẽpahpãm Tĩrtũm pyrà nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja mẽ ho apimrààtã mẽ ho mex o axpẽn pyràk. Na hte ã Tĩrtũmja mẽ panhĩpêx anẽ. Anẽ.

# 6

### *Mẽ pahte mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex rãhã hã mẽ pamã karõ*

1-2 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ na htem mẽ piitã hkwỳjê noo mã tanhmã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex to. Nom kãm mẽ hkaprĩ kamã tanhmã mẽ ho mex to hkêt nẽ. Ãm hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh pix kaxyw na htem krĩ hkôt ri mẽ kêp amrakati xwỳnh piitã mẽ ho mex o pa. Nẽ mẽ pikuprõnh xà hã ixkre kamã kuhê nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Mẽ hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ ho jarkrar kaxyw. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũmja axte ja hã mẽ kãm mẽmoj mex nhõr kêt nẽ. Ra jar mẽ hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh kênã. Jakamã kwa kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Nẽ tanhmã mẽhõ ho mex to kaxyw nẽ akwỳjê no kuhpa hã mẽ hkàx ã tanhmã mẽ ho mex to. No kot kaj mẽ noo mã tanhmã mẽ ho mex to. Mẽ kot hã apumunh nẽ ato jarkrar kaxyw tanhmã mẽ ho mex to nhũm kaxkwa kamã Mẽpahpãmja ja hã apumu nẽ mẽ hã tanhmã ato mex to hkêt nẽ. Koja ãm hã apumu.

3 —Ja pymaj kêr ka mẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr kaxyw hãmri nẽ mẽ piitã mẽ no hkàx ã tanhmã mẽ ho mex to. Hãmri nẽ nhãm ri ja hã mẽ kãm amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Aprõ mã rỳ akrajê mã rỳ akràmnhwỳ mã hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. 4 Kot kaj mẽ no hkàx ã tanhmã ho mex to no nhũm Tĩrtũm tapxipix apumunh o nhỹ. Hãmri nẽ ja hã ato mex rax nẽ ka amex nẽ apa. Anẽ.

### *Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ pamã karõ*

*Rukre 11.1-13, 18.9-14*

5 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mããnẽn ja. Na htem hakwa pix o amnhĩ mex ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ mẽ kot

Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wỳr agjê. Nẽ mẽ piitã mẽ noo mã kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Rỳ gàp kuhê nẽ mẽ piitã mẽ noo mã kãm amnhĩ jarẽ. Tã mẽmo kaxyw na htem mẽ noo mã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ? Nà ãm mẽ kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ ho jarkrar pix kaxyw. Nẽ mẽ harẽnh o: “E mũjti pumu. Na hte apkati mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot amnhĩ to mex xwỳnh mãn.” Anhỹr ã harẽnh kaxyw. Tã ra mẽ piitã mẽ kot ja hã omunh nẽ amnhĩm mex ã ho jarkrar jakamã koja Tĩrtũm axte ja hã tanhmã ho mex to hkêt nẽ. Ra pika ja kamã mẽ kot mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh kênã.
6 No mẽ kajaja. Kêr ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ akwỳjê no hkàx ã hitom wỳr agjê nẽ hitom kãm ahte kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm tapxipix ja hã mẽ apumu. Mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt tã mẽ apumu. Hãmri nẽ mẽ ato mex nẽ.

7 —Nẽ mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja na htem sãnti mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ xatã kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ xatã kàx pêê kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ hamaxpẽr o: “Kot paj xatã sãnti mã amnhĩ jarẽ nhũm inhmar japêr.” Anhỹr o hamaxpẽr jakamã xatã kãm amnhĩ jarẽ. No ãm htỳx ã hamaxpẽr anhỹr kaprỳ.
8 Jakamã kwa kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Tĩrtũm ra kot mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xàta ra ja kukamã kot omunh mex kênã kot ka kêt mẽ xatã hã hwỳr o akuhê.

9 —Nẽ kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to rỳ kãm amnhĩ jarẽnh o:

Pa Mẽinhĩpêêxà maati pê kaxkwa kamã ri apa xwỳnh? Amex o amex Tĩrtũm.

10 Apê mẽ ijamãr mex xwỳnh maati na ka.

Na hte kaxkwa kamã mẽ kot ri amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnhjaja akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã ijaxwỳja inhmã mẽ uràk nẽ akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm.

11 Nẽ kwa jarãhã mẽ inhmã mẽmoj gõ pa mẽ akukwak ri ho apku.

12 Na pa hte tõhã amnhĩ tomnuj nẽ Tĩrtũm. Nom mẽ kot tanhmã ixtomnuj to xwỳnhjaja na pa hte ãm mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Nẽ ja ho ijamakêtkati nẽ axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kwa ja hã ixpumu nẽ ixpyrà nẽ ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. Ãm ho ajamakêtkati kurê kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ.

13 Nẽ kot paj nhỹrmã tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw ka ja hã ixpumu nẽ ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê ixto htỳx nẽ pa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Ãm mẽmoj punuj pê ixpytàr rãhã ho apa Tĩrtũm. Tã ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

—E kêr ka mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

14 —Nẽ koja mẽhõ tanhmã anhĩpêx to htã ka ho ajamakêtkati nẽ axte kãm ajamaxpẽr pix o ri apa hkêt nẽ. Hã koja kaxkwa kamã Mẽpahpãm maatija ja hã apumu nẽ apyrà nẽ tanhmã ate amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. 15 Nom kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ tanhmã mẽ kot mẽ atota ã anohtỳx rãhã ho apa hãmri nhũm Mẽpahpãm maatija mẽ apyrà nẽ mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati hkêt nẽ. Ãm hã nohtỳx rãhã ho pa ho pa. Anẽ.

### *Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh to*
*Rukre 18.11-12*

16 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw hãmri nẽ tõhã ho apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽnh jakamã hkuk kaprĩ nẽ hkwỳjê hkôt pa. Tã mo kaxyw na htem ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ? ãm mẽ apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh ã mẽ omunh pix kaxyw. Tã ra jar pika ja kamã mẽ kot ja hã mẽ omunh jakamã koja Tĩrtũm nhỹrmã ja hã tanhmã mẽ ho mex to hkêt nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. 17 Kêr ka mẽ tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh ryy kaxyw axàpkur kaga hãmri nẽ amnhĩ krã kahõ nẽ amnhĩ jaxwỳr mux nẽ akuk kĩnh nẽ ri akwỳjê hkôt apa. 18 Hãmri nẽ nhỹri mẽ

hkàx ã ahte kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Kot kaj mẽ ã mẽ hkàx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ akwỳjaja mẽ axàpkur kaga hã mẽ apumunh kêt nẽ. Nhũm Tĩrtũm pix ja hã mẽ apumu. Hãmri nẽ nhỹrmã ja hã mẽ ato mex nẽ. Anẽ.

*Kaxkwa kamã mẽmoj mex*

*Rukre 12.33-34; mããnẽn Sikũn Ximotre 4.8; Wam Pêtre 1.4; Eprêw 10.34*

19 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mããnẽn ja. Kêr ka mẽ jar pika ja kamã akukrêx rũnh o apa hkêt nẽ. Kêt jar mẽ hikukrêx koja kritpêm mex kêt nẽ. Kot kaj mẽ ho akuprõ nhũm amnhôre apê homnu rỳ paratre apê homnu. Nẽ kàx o mẽ akukrêx nhũm haxwỳja apê omnu rỳ nhũm mẽhõ apê hkwỳ ho ahkĩ. 20 Jakamã kêr ka mẽ akukrêx rũnh o apa hkêt nẽ. Kaxkwa kamã Tĩrtũm kot mẽ akutêp mẽ akukrêx o pikuprõnhja na kêt mex kumrẽx o jar mẽ hikukrêx jakrenh par. Jakamã kêr ka mẽ amã nhỹrmã kaxkwa kamã akukrêx mex prãm xàj tãm mẽ piitã tãm mẽ hipêx nẽ mẽ ho mex o ri apa. Nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ. Nẽ Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Hãmri nhũm ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ mẽ akutêp mẽ amã mẽmoj mex kwỳ jaxwỳ. Kaxkwa kamã mo amnhôre nẽ mo paratre? Nẽ kamã mo mẽ ahkĩnh xwỳnh? ãm kamã amrakati kumrẽx. 21 Kot kaj mẽ jar akukrêx rũnh hãmri nẽ ãm tanhmã apê homnu hto pix kukamã ajamaxpẽr. Nom kot kaj mẽ apê Tĩrtũm kra hã kaxkwa kamã akukrêx mã ajamaxpẽr rãhã ho ra akĩnh nẽ ri apa.

22 —Nẽ kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ tãm axpẽn hipêx. Jao te hirã kamã arĩt mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 23 No koja mẽhõ ixkapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ ixkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Hãmri nẽ te kamàt kô kamã mẽhõ rĩt mex kêt kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

24 —Nẽ kot kaj apyxi nẽ anhõ patrãw hamẽxkrut hãmri nẽ arĩgro pyxi hã hamẽ wa kãm axàpênh o amỹkry hkêt nẽ. Kot kaj anẽ nẽ hõ gryk ã ihõ kaga. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ jar akàxpore nẽ akukrêx pix mã ajamaxpẽr nẽ amã hapê ho akwỳjê pê ho anhõxỳ ho ri apa. Nẽ gryk ã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã ho mẽ ho mex to hkêt nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm pix mã mãn ajamaxpẽr rãhã nẽ. Jao akàxpore nẽ akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Mẽ pahte tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt ã mẽ pamã karõ*

*Rukre 12.22-31; mããnẽn Piripos 4.6; Wam Pêtre 5.7*

25 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E. Kwa kêr ka mẽ tee ri mẽmoj tã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Tanhmãn axàpkur xà rỳ axê ka mẽ tee ri hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽmoj piitã hkukamã tee ri ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx xwỳnh na. Na pre àhpumunh tỳx o mẽ anhĩpêx ka mẽ kukwak ri atĩr nẽ apa. Jakamã xà kot mẽ amã mẽ anhõ ho pa kaxyw àhpumunh kêt? Nà ja kaxyw àhpumunh tỳx kênã. Kêp mẽ anhĩpêx xwỳnh jakamã mããnẽn kêp mẽ amã mẽ anhõ xwỳnh. Nẽ kêp mẽ amã mẽ axê nhõr xwỳnh.

26 —Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Mẽ anhĩpêêxà maati tãm na hte kãm õ ho pa. Tã kãm mẽ ajapê htỳx o kot kuwênhre jakrenh jakamã koja uràk nẽ mẽ amã mẽ anhõ rãhã ho pa.

27 —Nẽ xà kot kaj mẽ kritpêm atĩr prãm xàj ja pix kukamã ajamaxpẽr rãhã nẽ ra ajamaxpẽr kôt kritpêm atĩr nẽ apa? Nà kot kaj mẽ anhỹr kêt nẽ.

28 —Mãn ka htem akunĩ kamã pixôrã pumu. Na hte tee ri tanhmã kute hkukamã hamaxpẽr o ra hkaprĩ nẽ harir kêt nẽ. 29 Tã nom muxre nẽ harir ka mẽ omu. Te ho amnepêm pahihti Sarumãw xê mex pyràk nom mex o hakre. 30 Pixôrãreja koja mẽmo arĩgro hã htĩr nẽ mux nẽ harir tã mẽmo arĩgro hã ra grà pa nẽ hapêx. Kêp pixôrã pix nẽ hapêx tokyx anhỹr tã nhũm Tĩrtũm ho mex nẽ nhũm mux nẽ harir. No mẽ kajaja na hte mẽ ato mex o pixôrã ho mexta jakre. Jakamã kwa mẽmo kaxyw kot ka kêt mẽ tee ri amnhĩ xê hkukamã ajamaxpẽr o

ri akaprĩ nẽ apa? Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr jao kormã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ.
31 —Kwa mẽ tee ri axàpkur xà hkukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ hkêt nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpẽr to ho ri akaprĩ hkêt nẽ. 32 Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem ã ri hamaxpẽr anhỹr o pa. Tã nom kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Tĩrtũm ra kot mẽ panhõ mẽmoj kêt kôt mẽ pahpumunh mex kênã. 33 Jakamã kêr ka mẽ hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ri apa. Nẽ amã ja pix tãnopxar prãm. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ apkati mẽ mẽ amã mẽmoj nhõr o pa.
34 —Jakamã kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Tĩrtũm kot apkati mẽ mẽ pajamãr mex jakamã kêr ka mẽ jarãhã amnhĩ kukamã apkati mẽ ajamaxpẽr kêt nẽ. Kê apkati mãn. Ãm jarãhã pix mã mãn mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota kukamã ajamaxpẽr. Tĩrtũm kot mẽ pahpumunh mex o pa rãhã kênã. Anẽ.

# 7

*Mẽ pahte axpẽn to pakapẽr punuj kêt ã kot mẽ pamã karõ*

*Rukre 6.37-38, 6.41-42; mããnẽn Rõmãn 2.1-3; Wam Korĩt 4.5; Xiakre 4.11-12*

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Nẽ kêr ka mẽ atỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã akwỳjê hõ kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã harẽnh anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ kajaja ã mẽ ajarẽnh anẽ. 2 Na hte tanhmã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ panhĩpêx to. 3-5 Jakamã kwa kêr ka mẽ mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu hãmri nẽ hã kãm kapẽr tokyx anhỹr kêt nẽ. Akumrẽx ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga hãmri nẽ rĩ kormã ate mẽmoj tã omunh xwỳnhta wỳr tẽ nẽ hã tanhmã kãm akapẽr to. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.
—Nẽ xà koja mẽ akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to grire. Ka ate amnhĩ tomnuj tỳx o hakrenh tã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ hã kãm akir nhũm amã ja mex nẽ nà? Nà koja amã ja mex kêt nẽ. Kot ka akumrẽx ate tanhmã amnhĩ tomnuj tota kaga hãmri nẽ rĩ kormã anhĩõ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to grireta nê kãm akapẽr nhũm ja amã mex nẽ.
6 —Nẽ xà na htem mẽ apkur xà mex jamỳ nẽ rop mã kurẽ? Nà na htem anhỹr kêt nẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ kot Tĩrtũm kaga xwỳnhjê mã kapẽr jarẽnh o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Mẽ pahte mẽmoj to presija hã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr*

*Makre 11.24; Rukre 11.5-13; Juãw 14.13-14; mããnẽn Wam Tesarõn 5.17; Xiakre 1.5-8, 4.1-3*

7-11 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Nẽ xà kot we akraja kãm prãm nẽ tep ã awỳ ka axtem nẽ kagã hõ py nẽ kãm agõ? Rỳ nhũm krãhyre gre hã awỳ ka axtem nẽ makre hõ py nẽ kãm agõ? Nà na ka htem ã mẽ hipêx anhỹr kêt. Na ka htem kot mẽmoj tã mẽ awỳr xà hkôt kãm mẽmoj gõ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj tã na ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tã kaxkwa kamã Tĩrtũmja na hte mẽ ato mex o mẽ ate mẽ akrajê ho mex jakrenh. Kãm mẽ ajapê htỳx kôt na hte mẽ amã mẽmoj mex nhõr o pa. Jakamã kot ka mẽ mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xàta kôt amã kugõ. Ãm xatã mẽ ate hã axàhwỳr o ri apaja nhũm mẽ amã hprãm xwỳnhta gõ. Ãm mẽmoj tã hwỳr rãhã ho ri apa nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã mẽmoj tanhmã hipêx to. Te ho mẽhõ kãm tep xành nẽ teprẽnhxà hpyr nẽ xatã gôx kãm rẽnh o ãm pyrà nẽ xatã mẽmoj tã awỳ. Hãmri nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã hprãm xwỳnhta gõ. Te tep kanhêr xwỳnhta jatã kot tep kanhêr pyràk. Jao mẽ amã mẽmoj prãm xwỳnhta gõ.
12 —Nẽ mẽ piitã mẽ kot tãm mẽ anhĩpêxja na mẽ amã hprãm. Tã kêr ka mẽ amnhĩ pyrà nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa. Mẽ kot tãm mẽ anhĩpêx kêt tã kêr ka mẽ axàmnhĩx mẽ kêp anhõxỳ hkêt nẽ tãm mẽ hipêx. Kot kaj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nẽ finat Mojes mẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê xujarẽnh xà hkôt axpẽn nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

*Pry pijakrut jarẽnh*
*Rukre 13.24; mããnẽn Piripos 3.19-21*

13-14 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tĩrtũm kapẽrja mẽ kêp hihtỳx jakamã na htem ohtô nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Na htem ãm hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã te Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr pry grireta ã hpỹnhre nẽ pa pyràk. No nhũm Satanasti hkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem Satanasti kôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm. Mẽ kãm mex jakamã nhũm mẽ amnhĩ nhĩpêx o te pry krepak rax ã axpẽn kôt mẽ ohtô nẽ pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Axtem kuwy hwỳr pry krepakja nõr tã nhũm mẽ htỳx kuwyja wỳr amnhĩ to pa. Jakamã Tĩrtũm kapẽrja mẽ apê hihtỳx tã kêr ka mẽ mãmrĩ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jao Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr pry grireta ã mãn apa. Anẽ.

*Mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnhjê jarẽnh*
*Rukre 6.43-44; mããnẽn Xiakre 3.9-12; Wam Juãw 3.10, 4.4-6*

15 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ o kora. Mẽ akwỳjaja kot kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh tã na htem ja hã amnhĩ to hêx. Nhũm htem kãm mẽ kapẽr mar prãm nẽ. Te mẽ kapẽr mex pyràk tã no nhũm htem ãm mẽ kãm amnhĩ to hêx pix o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot mar nẽ axtem nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw nhũm htem hêx rom tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Jakamã kwa mẽ o kora. Mẽ axkãm ajamak rom nẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ. 16 Kêr ka aprĩ hã mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ hamaxpẽr punuj xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh kêt. No koja mẽ tãm hamaxpẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx ka ja hã mẽ omu nẽ mẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã mẽ omunh kurê kumrẽx. Na htem hprĩ hã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to. 17 Na htem hamaxpẽr punuj hãmri nẽ hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Nom koja mẽhõ hamaxpẽr mex nẽ hãmri nẽ hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. 18 Na htem tanhmã hamaxpẽr to xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

19 —Nẽ koja mẽhõ õ pĩ hpàr ô hkêt japêr nhũm tee ri omu hãmri nẽ krãhta nẽ kuwym kumẽ. Ja pyrà nẽ koja mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu hãmri nẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja mỳrapê kuwy hwỳr kumẽ. 20 Jakamã kot kaj mẽ tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã akwỳjê pumu nẽ ra aprĩ hã tanhmã mẽ kute hã mẽ omunh kurê kumrẽx. Mẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh ã mẽ omu rỳ mẽ kêp hkwỳm ri kapẽr xwỳnh ã mẽ omu. Anẽ.

*Mẽ kot Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr gjêx mã xwỳnhjê jarẽnh*
*Rukre 13.25-27; mããnẽn Sikũn Korĩt 13.5; Wam Juãw 2.3-6*

21-23 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ Inhĩpêêxà Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩja wỳr koja mẽ piitã gjêx kêt nẽ. Ãm mẽ kot kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh pixjaja koja mẽ nhỹrmã ma hwỳr agjê. Na hte mẽ hkwỳjaja ixto “Pahihti” anhỹr ã ijarẽnh tã no ãm ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Jakamã koja mẽ nhỹrmã wa inhõ krĩ hwỳr àpir kêt nẽ. Kot paj nhỹrmã mẽ piitã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ mex ã mẽ hkwỳjê jarẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ hkwỳjê jarẽ. Hãmri nhũm mẽ hkwỳ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjaja kuwyta wỳr ma pa pymaj tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ tanhmã inhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ inhmã: “Kwa Jejus. Xà ate ixpumunh kêt? Na pa pre amnepêm ixtĩr ri pikap ixpare ri anhỹ hã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax nẽ. Nẽ ixkwỳjê nê mẽkarõmnuti jano nẽ mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri ixpa. Kwa xà ate ja hã ixpumunh kêt?” Anhỹr o inhmã amnhĩ jarẽ.

—Nom mẽ htĩr ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa htã ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kot paj mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ amnhĩ nê mẽ hano nẽ mẽ kãm: “Tk kwa mẽ ma mra. Mẽ apê ixkwỳ hkêt. Mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apare hã. Ãm mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh na ka mẽ. E

mẽ ma kuwy hwỳr amrar kurê kumrẽx.” Anhỹr o kot paj amnhĩ nê mẽ hano. Hãmri nhũm mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh pixjaja ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr gjêx pa. Anẽ.

*Ixkre pijakrut jarẽnh*
*Rukre 6.46-49; mããnẽn Xiakre 1.22-25; Wam Juãw 2.3-6*

24 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kot paj mẽ amã awjarẽ ka mẽ ixujarẽnh ma. Nà mẽ kot ixkapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot ixujarẽnh ja pyràk. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o te mẽhõ kot amnhĩ kukamã hamaxpẽr mex nẽ aptỳx kãm amnhĩm õrkwỹ nhĩpêxja pyràk. 25 Koja mẽhõ aptỳx kãm amnhĩm hipêx nhũm mẽmo arĩgro hã na wrỳk rax nẽ gô htàm rax nẽ hanhi no nhũm arĩ ãm tỳx nẽ xa. Tã kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã kot kaj mẽ te ixkre ja pyràk. Jao amex nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Te ho gô htàm kot ixkre janhir nhũm arĩ ãm tỳxta pyràk.

26-27 —No mẽ kot ixkapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja. Te mẽ kot mẽhõ kot amnhĩ kukamã hamaxpẽr mex kêt nẽ htỳx mõr nẽ gô mỳri gyw rerek kãm amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx pyràk. Koja mẽmo arĩgro hã õrkwỹ hã kôk xàpêr tỳx nẽ na wrỳk rax nẽ. Nẽ gô htàm nẽ hanhi nẽ kêp grành pa. Jakamã koja mẽhõ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ te kot ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhta pyràk. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Te mẽhõ aptỳx kãm õrkwỹ xãm xwỳnhta pyràk. Anẽ.

28 Nhũm pre Jejusja ã mẽ kãm ujarẽnh ry anẽ nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kot tanhmã mẽ ahkre htoja mar o hkrĩ. 29 Hãmri nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na ã mẽ pamã kapẽr anẽ. àhpumunh tỳx kôt na hte ãm hãmri tanhmã mẽ pamã ujarẽnh to. Pẽr ãm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê kurom àhpumunh tỳx kumrẽx. Anẽ.

# 8

*Kà nhy hkro xàpêr o pa xwỳnh jarẽnh*
*Makre 1.40-45; Rukre 5.12-16*

1 Tã nhũm Jejus mẽ kãm kapẽr pa hãmri nẽ hixêt prêêta rũm akupỹn wrỳ nẽ ma tẽ nhũm mẽ ohtô nẽ ma hkôt mra. 2 Hãmri nhũm mẽhõ my hkà nhy hkro xàpêr o pa xwỳnhja omu nẽ hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ hipô nẽ nhỹ nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to tẽ. Akupỹm ate mẽ ixto mex kaxyw axàhpumunh tỳx jakamã kot ka amã akupỹm ixto mex prãm nẽ mãmrĩ ixto mex. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ hkà punuti hã ĩhkra xi. Amnhĩ kamã kahak kêt nẽ hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupỹm akà mex. Anẽ.

Hãmri nhũm hkà akupỹm mex kurê kumrẽx. 4 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã mẽ kãm tanhmã ijarẽnh to hkêt rãhã ma patre hwỳr tẽ kê akupỹm akà mex ã apumu. Hãmri ka hpãnhã amnepêm finat Mojes kot mẽ ate akupỹm amex ã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõta ka kãm ho anẽ. Kê mẽ piitã akupỹm akà mex ã apumu. Anẽ.

*Pôristi krãhtũm mã àpênh xwỳnh jarẽnh*
*Rukre 7.1-10*

5 Tã nhũm Jejus ma krĩ pê Kapanaũ hwỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nhũm Rõm nhõ xwỳnh pê pôristi krãhtũmja omu nẽ hwỳr tẽ. Kêp Ijaew kêt tã hwỳr tẽ. Na pre kãm àpênh xwỳnh kêp à htỳx nẽ nõ nhũm omu nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ Jejus ra õ krĩ hwỳr hpôx ã omu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

6 —Pa Jejus? E ot pa awỳr tẽ. Inhmã àpênh xwỳnhja na ixpê à htỳx nẽ. Ra ĩ kamã htyk pa nẽ nõ. O mũj inhõrkwỹ kamã nõ. Anẽ.

7 Nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Tỳ? Tôe. Nà pa ma akôt tẽ nẽ akupỹm amã ho mex. Anẽ.

8-9 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa akĩnhã ixpê Ijaew kêt jakamã ixte amnhĩ kuk ã ixpijaàm. Ãm ja rũm mãn akapẽr pix o akupỹm inhmã ho mex nà? Ixpê mẽ hkrãhtũm na pa hte inhõ pôristi mã mẽmoj tã karõ nhũm mẽ inhmar xà hkôt inhmã mẽmoj tanhmã ho. Na pa hte mẽ kãm: “E mẽ ma mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.” Anẽ nhũm htem inhma nẽ ma mrar kurê kumrẽx. Rỳ pa mẽ kãm: “E mẽ amnẽ

ixwỳr mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.” Anẽ nhũm mẽ inhma nẽ ixwỳr mra. No kêt ixrom axàhpumunh tỳx kôt na ka hte mẽ àja mã akapẽr nhũm ama nẽ mẽ kêp hapôx nẽ ma mrar kurê kumrẽx. Jakamã kwa ãm ja rũm akapẽr pix o akupỹm inhmã ho mex nà? Anẽ.

10 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ jaêr pê kot kãm ã kapẽr anhỹrta ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ hã hkôt ri mẽ mõr xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa xà na ka mẽmyja kapẽr ma? Mẽ pahkĩnh ã kêp Ijaew kêt tã mẽ arom amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx nẽ. Aa mẽ atõ uràk nẽ ã amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx anhỹr kêt tã nhũm mẽ arom kãm àpênh xwỳnh kaxyw ã inhmã hamaxpẽr tỳx anẽ. 11 Nà koja nhỹrmã mẽ hkwỳjaja kêp Ijaew kêt tã ohtô nẽ pika piitã kurũm ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api nẽ hwỳr agjê. Nẽ wa ixkuri wa inhõ krĩ kamã Ijaew pàr krax pê Apraãw nẽ Ijak nẽ Jako mẽ pimrààtã pa ho pa. Mẽ kêp Ijaew kêt tã mẽ ĩhkô hã apkur mex o hkrĩ nhũm Tĩrtũm mẽ ho mex rax o pa. 12 No pẽr mẽ apê Ijaew kwỳjaja kot kaj mẽ hkôt hwỳr agjêx kêt nẽ. Tĩrtũm kãm hwỳr mẽ agjêx prãm tã ka mẽ axtem nẽ hkaga. Jakamã kot kaj mẽ ma kamàt kô xihtỳx rax wỳr ajapêx nẽ mẽ kêp awry rax nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta kamã apa ho apa. Hãmri nẽ tee ri mẽ ixwỳr agjêx prãm kaprỳ nẽ akaprĩ xàj mur nẽ amnhĩ kamã agryk tỳx nẽ. No ãm tee ri amnhĩ kamã agryk kaprỳ. Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

13 Nhũm pre ã Jejusja mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nẽ pôristi krãhtũmta mã kãm:

—E mãmrĩ ma akupỹm tẽ nẽ amã àpênh xwỳnhta pumu. Ra ate kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã na pa ra akupỹm amã ho mex. E akupỹm tẽ nẽ omu.

Anhỹr o kãm kapẽr rôm nhũm ra akupỹm kãm mex kurê kumrẽx.

### *Jejus kot ahpỹnhã mẽ à xwỳnhjê ho mex*
### *Makre 1.29-31; Rukre 4.38-41*

14 Tã nhũm Jejus ma Simãw Pêtre nhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ hwỳr axà. Nhũm Simãw Pêtre xupãnhgêx ra à nẽ hkà kagro htỳx nẽ nõ. 15 Hãmri nhũm Jejus hwỳr axà nẽ omu nẽ ĩhkra hã kupy nhũm hkà hakry nẽ akupỹm hihtỳx kurê kumrẽx. Jakamã kànhmã nhỹ nẽ mẽ kãm mẽõ hã àpênh o ri mra.

16 Tã nhũm ra awjakry. Ra kamàtre ho mõ nhũm mẽ piitã Jejus wỳr mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nẽ mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ piitã mẽ ho mex. Mẽ à xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti jano. Ãm kapẽr pix o mẽ nê mẽ hano nhũm mẽ kêp hapôj nẽ ma hapêx. 17 Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh finat Ijaisja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã amnepêm mẽ kãm harẽnh o:

Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhja
koja nhỹrmã wrỳ nẽ mẽ panê mẽ
paxà piitã rênh pa nẽ akupỹm mẽ
pahto mex pa. Anẽ.

Na pre ã finat Ijaisja Jejus kukamã harẽnh anẽ. Tã nhũm wrỳ nẽ kot harẽnh xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

### *Wa kãm Jejus kôt amnhĩ xãm prãm xwỳnh wa harẽnh*
### *Rukre 9.57-62*

18 Tã nhũm Jejus amnhĩ pu hã rĩt nẽ tee ri hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê pumu hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E ma pu mẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã mõ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm mẽ nojarêt rôm nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê hõ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh? E pa ma akôt ri ixpa ho ixpa nà. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ko ka mã. Kam nẽ rĩ ma ixkôt ri apa. Nom kêr ka inhmar kumrẽx. Xore na hte pika hkre kamã hikwỹ. Nẽ kuwênhre pĩ nhĩmõk ã hikwỹ. No pa ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã mry hkĩnhã inhõrkwỹ hkêt. Na pa hte amarĩ nhãm krĩ hwỳr ixpa nẽ nhãm hõ hwỳr ixpa. Tã xà kot ka ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nà? Anẽ.

21 Hãmri nhũm pãnhã hõja hwỳr tẽ. Ra mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hõja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E pa amã amnhĩ jarẽ ka inhma. Kot paj ma akôt ixpa ho ixpa no ãm kormã. Koja nhỹrmã inhĩpêêxà tanhmã

amnhĩ to nẽ ty mãn. Pa haxà hãmri nẽ rĩ kormã ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Ma ixkôt apa ho apa kurê kumrẽx. Kê mẽmoj inhnê ano kupyr rỳ apê àmnàr kêt nẽ. Kwãr mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa hkêt mã xwỳnhjaja mãn axwakre kamã amã anhĩpêêxà jamãr o pa nẽ haxà. Anẽ.

### *Jejus kot kôk o pinhkrênh jarẽnh*
### *Makre 4.35-41; Rukre 8.22-25*

23 Tã nhũm mẽ ra xarmã nojarêt nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja pàr wỳr agjê hãmri nẽ himô raxja ã ma xarmã mõ. 24 Hãmri nhũm Jejus ra õtxwa nẽ ra gõr nẽ nõ. Puh nhũm naja hkoko ho mõ nẽ kôk xàpêr tỳx kumrẽx. Nhũm gô kànhmã harĩ nẽ axpẽn tak tỳx nẽ. Xatã axpẽn tak nẽ pàr kre kamã axkapĩ nhũm ra àr o mõ. Hãmri nhũm mẽ tee ri omu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx. Nẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx. No nhũm Jejusja htỳx gõr nẽ nõ. 25 Hãmri nhũm mẽ hwỳr hprõt nẽ kumra nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Kot puj mẽ jarãhã pahtyk pa. Kwa tokyx kànhmã nhỹ nẽ ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to wehe. Anẽ.

26 Hãmri nhũm hkrãkato nẽ kànhmã nhỹ nẽ kôk mã kapẽr nẽ kãm:

—E kwa hãmri anhĩkrê. Anẽ.

Puh nhũm hpinhkrênh pa nhũm gôja tãm nõr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Jejusja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr apkjê nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Kwa pẽr ãm kormã te mẽ ate amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr tỳx kêt pyràk. Hã na ka mẽ amã ma xàj tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr. Anẽ.

27 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn pumunh pê omunh o kuhê. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Pẽr Jejus kêp mẽ panhĩõ hkêt. Mẽ pahtõ kot pu we te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ kôk mã pakapẽr nhũm hpinhkrênh kurê kumrẽx? Nà Jejusja mẽ pakurom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Anẽ.

### *Jejus kot wa nê mẽkarõmnuti janor*
### *Makre 5.1-20; Rukre 8.26-39*

28 Tã nhũm mẽ ra himô rax pê Garirejja ã rê nẽ pika pê Geras wỳr pôj nẽ kamã mõ. Hãmri nhũm ra mẽhõ myja wa hamẽxkrut nẽ mẽ kutã tẽ. Ra mẽkarõmnuti kot hamẽ wa hwỳr gjêx xwỳnhja wa. Mẽkarõmnuti xohtô kot tanhmã wa ho jakamã nhũm wa oprê htỳx nẽ hihtỳx rax nẽ wa pa. Jakamã nhũm mẽ piitã kãm wa uma nẽ amnhĩ nê mẽ htykjê jagjênh xà hã kẽn kre kaêx kãm wa kumẽ nhũm wa kamã pa ho pa. Jakamã nhũm wa Jejus kutã tẽ nẽ amnhĩ wỳr omu hãmri nẽ amnhĩ nê tanhmã kãm kapẽr to. Nom mẽkarõmnuti nhỹ hã àmra kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

29 —Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Mo kaxyw na ka mẽ ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ. Ate tanhmã mẽ ixtomnu hto hã arĩgrota kormã katoore hã. Anẽ.

30 Nhũm ra krĩ nhõ xwỳnhjê hkrit ha-grô ohtô nẽ ri mẽ hpum pa. 31 Nhũm mẽkarõmnuti mẽ omu hãmri nẽ amnhĩ to Jejus wỳ nẽ kãm:

—Kwa kot ka jahti wa nê mẽ ijapôx japêr nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ ixrẽnh kêt nẽ. Hagrô hkwỳ mũj wỳr mãn mẽ ixrẽ pa mẽ hpãnhã hwỳr mãn hagjê nà? Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe mẽ tãm mẽ hwỳr mãn mra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ myta wa kêp hapôj nẽ hagrô hwỳr mrar kurê kumrẽx nẽ hpãnhã kãm gjêx pa. Hãmri nhũm hagrôta mẽkarõmnuti pymaj amỹra nẽ ma hprõt nẽ himô hã hixêt prêk ã axpum rôrôk nẽ gôx kãm mrõ nẽ pikaprãr pa. 33 Hãmri nhũm hagrô jamãr o ri mẽ pa xwỳnhjaja tee ri omu hãmri nẽ ma akupỹm krĩm hprõt nẽ mẽ kãm awjarẽ. Nẽ myta wa akupỹm tãm hkrã hã harẽnh o hprõt. 34 Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja tee ri mẽ hkrit jarẽnh ma nẽ ma piitã Jejus wỳr mra nẽ hkaxpa. Hãmri nẽ amnhĩ nê kãm:

—E kwa mẽ ma amrar kurê kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm pan rê.

## 9

### *ĩ kamã htyk xwỳnh jarẽnh*
### *Makre 2.1-12; Rukre 5.17-26; Juãw 10.37-38*

1 Nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjaja awjanã nẽ ma akupỹm pàr wỳr
mra nẽ gjêx pa nẽ akupỹm xarmã rê nẽ
akupỹm Jejus nhõ krĩ hwỳr mõ. 2 Hãmri nẽ
hwỳr pôj nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ
omu nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhja mỳ nẽ Jejus
wỳr o tẽ. Nõr xà kamã nõr rãhã nhũm mẽ
hã hije nẽ kumỳ nẽ hwỳr o tẽ. Hãmri nhũm
amnhĩ tã mẽ omu. Ra mẽ kot hkràmnhwỳta
kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx ã mẽ omu nẽ ĩ
kamã htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã aja-
maxpẽr kêt nẽ. Na pa ra apê tanhmã ate
amnhĩ tomnuj to ho ijapêx pa. Kot paj axte
kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre xwỳnhjaja tee ri ã kot kãm kapẽr
anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa mẽhõ myti mũj kêp Tĩrtũm kêt
tã te ri kot amnhĩ nhĩpêx pyràk ã amnhĩ
nhĩpêx. Tĩrtũm pix na kot mẽ nê mẽ kot
amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kuma nẽ
mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.
5 Ixte mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx
par ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ ate ja kôt ix-
pumunh kêt jakamã na ka mẽ ja kaxyw
ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ
anoo mã akupỹm ĩ kamã htyk xwỳnhta o
mex ka mẽ apiitã hã ixpumu hãmri nẽ ixkôt
ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Ixpê Tĩrtũm kot
mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta na pa. Ixte mẽ
anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw na
pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. 6 Tã
mẽ ate ja hã ixpumunh kaxyw kot paj mẽ
anoo mã ja ho mex.

Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽ hãmri nẽ ĩ
kamã htyk xwỳnhta mã kãm:

—E kànhmã xa nẽ anõr xàta py nẽ ma
akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

7 Puh nhũm kànhmã ãm kurê kumrẽx nẽ
nõr xà py nẽ mẽ noo mã kato nẽ ma akupỹm
õrkwỹ hwỳr tẽ. 8 Hãmri nhũm mẽ piitã no
hapôx rũnh nẽ omunh o kuhê nẽ kamã no
pyma htỳx nẽ. Nẽ tee ri omu nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Kwa aa mẽ pahte ã mẽhõ kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh kêt tã jarãhã
ja pumu.

Anhỹr o Jejus jarẽ hãmri nẽ ỹ hã Tĩrtũm
mã mex o mex ã harẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kôt Matêwre hwỳr*
### *Makre 2.13-17; Rukre 5.27-32*

9 Tã nhũm Jejus mẽ kêp kato nẽ hkôt mẽ
pa xwỳnhjê mẽ nhũm mẽ ma mõ. Hãmri
nẽ pa ixpê Matêwre ixpumu. Ixte Rõm
kãm mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh mã krĩ nhõ
xwỳnhjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh
na pa pre. Nom mẽ kot ho tewẽn kryre
htã ixte amnhĩm hkwỳ ho ixàrĩk prãm xàj
na pa pre hte mẽ kãm ho rũnh nẽ harẽ.
Jakamã nhũm mẽ piitã kãm ixkĩnh kêt nẽ.
Tã pa pre mẽ kêp kàxpore jamỳnh xà hã
ixkre kamã mẽ kêp hamỳnh o nhỹ nhũm
Jejus mẽ hkwỳjaja ijãnh mra nẽ ixpumu nẽ
amnhĩ kôt ixwỳ nẽ inhmã:

—Pa? E axàpênhta kaga nẽ hpãnhã amnẽ
mẽ ixkôt mãn tẽ nẽ ixkôt mãn ri apa ho apa.
Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ixàpênh kaga nẽ ma
hkôt tẽ. Nẽ hpãnhã hkôt ixpa ho ixpa.

10 Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã amnhĩ
nhõrkwỹ hwỳr Jejus nẽ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjaja mẽ ixkràmnhwỳ hkwỳjê hwỳ.
Nhũm mẽ piitã mra nẽ inhõrkwỹ hwỳr
agjê nẽ ixkutã apkur o hkrĩ. Nẽ ixpyrà nẽ
Rõm nhõ pahi mã mẽ kêp kàxpore hkwỳ
jamỳnh xwỳnh kwỳ haxwỳja ixwỳr mra nẽ
mẽ ixkutã apkur o hkrĩ. 11 Hãmri nhũm
Parijew nhõ xwỳnhjaja mra nẽ inhõrkwỹ
kapem mẽ ixàpkur ã mẽ ixpumu. Nẽ tee
ri mẽ ixkaêx ã Jejus pumu hãmri nẽ hkôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr agjê nẽ mẽ
ixtã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ kot jajê kutã apkur kêt tã mẽ
akrãhtũmja axtem nẽ mẽ kutã apkur o nhỹ.
Kwa nà mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã.
Jejus kot amnhĩ to mex ronhỹx mẽ kutã
apkur kêt nẽ. Anẽ.

12 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã ã mẽ kapẽr
anhỹrja ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw na
pa mẽ kutã ixàpkur o nhỹ. Xà na hte tôtôja
mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ hkane?
Nà ãm mẽ à xwỳnhjê pix wỳr na hte mra
nẽ tanhmã mẽ hkane hto. Ra mẽ ate ja
pumunh mex. Tã ja pyrà nẽ na pa pre mẽ
kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwrỳk kêt
nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix wỳr

na pa pre wrỳ. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw mẽ hwỳr wrỳ nẽ ã jajê kutã ixàpkur o inhỹr anẽ. 13 Ga mẽ ma mra nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnhja kamã harẽ nẽ ama. Harẽnh kot:

Na ka htem inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh
to kaxyw hãmri nẽ inhmã mẽmoj gõ
nẽ tanhmã ixto mex to. Nom kêr ka
mẽ ãm ja pix ho anhỹr kêt nẽ. Mẽ
mããnẽn mẽ piitã tanhmã mẽ ho mex
to ho ri apa. Anẽ.

—Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot anhỹr. Tã ja pyrà nẽ na pa pre mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr wrỳ nẽ mẽ kamã ixukaprĩ ho ixpa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw na pa pre ã mẽ hwỳr ixwrỳk anẽ. Tã ka mẽ ri atỳx amnhĩ krã hkôt ã ixto akapẽr anẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot mẽmoj tã Jejus kukjêr*
### *Makre 2.18-20; Rukre 5.33-35*

14 Tã nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjaja Jejus wỳr mra nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Pa? E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pa htem tõhã Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ ixàpkur kêt kãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Tã nom akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarẽnh o pa. Kwa mo na htem mẽ ixpyrà nẽ tõhã apkur kêt kamã kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ? Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà mo kaxyw kot kêt mẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ? Mẽ hkaprĩre hã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã na htem hkĩnh nẽ ixkôt pa. Kormã ixte mẽ kamã ixpa kênã kot kêt mẽ apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Xà na htem hkràmnhwỳ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt o kamàt nẽ mỳr o hkrĩ? Nà na htem anhỹr kêt nẽ. Na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ hã apkur rũnh nẽ. Ja pyrà nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur o pa. Nom koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ hkaprĩ htỳx nẽ rĩ kormã tõhã apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx*
### *Makre 2.21-22; Rukre 5.36-39*

16 Nhũm Jejus mẽ piitã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja ra mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyràk jakamã na htem tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw tota kaga. 17 Tã ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyràk kêt jakamã na ka htem ixkapẽr ma nẽ ãm ama. Kwa mẽ inhma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũmja gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ hkra htyk nẽ mẽhõ ni kamrô wa harẽnh*
### *Makre 5.21-43; Rukre 8.40-56*

18 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anhỹr o xa. Rôm nhũm mẽõ pahihtija tẽ nẽ mar o xa. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—Kokỹỹ. Jejusja ãm hãmri kêp pahi maati kumrẽx. Hã na ri ã kapẽr mex anẽ. E pa hwỳr tẽ nẽ ixkrare ho kuwỳ. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho nhỹ nẽ kãm:

—Pa akupỹm mẽ ixto mex xwỳnh? E ot pa awỳr tẽ. Kwa ma ixkôt tẽ nẽ inhmã ixkra nire pumu nẽ tanhmã inhmã ho kê akupỹm inhmã htĩr. Na ham ixpê ty pa kaxyw amã ijamaxpẽr nẽ man awỳr tẽ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hkôt tẽ. Mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mẽ pa mẽ ma hkôt mõ. 20-21 Nhũm mẽhõ ni kamrô rãhã ho pa xwỳnhja ma mẽ ixkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã ho pa hã amgrà pê 12 nẽ tee ri kãm amnhĩ mex prãm o pa. Jakamã Jejus jarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ hamaxpẽr o:

—Ma pa kop ma hwỳr tẽ nẽ kêp ê nhĩrê pix kupênh tã akupỹm inhmex japêr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma mẽ ohtôjê kaêx kôt hwỳr tẽ. Nẽ katut kôt tẽ nẽ kêp ê nhĩrê kupê. 22 Hãmri nhũm Jejus ho hakẽx nẽ amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã na ka ra akupỹm amex. E mãmrĩ ajamakêtkati nẽ ri apa. Anẽ.

Hãmri nhũm akupỹm mex nẽ hkĩnh tỳx nẽ ma akupỹm tẽ. 23 Hãmri pa mẽ ma htyk xwỳnh nhĩpêêxà hkôt mra nẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ mẽ pikuprõnh xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ ra mẽ hã htu rax nẽ. Nẽ omũj ri kaprĩ xàj pifti kakôr o hkrĩ nẽ omũj ri mur. Kàx pê mur nẽ amnhĩ tak o hkrĩ. 24 Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ mẽ omu. Nẽ ra kot my hkrata htyk ã omunh tã kuri mẽ mỳr o mẽ hkrĩ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm ãm õt nẽ nõr ã harẽ nẽ mẽ kãm:

—Pa? Kwa mon ka mẽ ri akaprĩ nẽ amỳr o akrĩ? E mẽ ma mra. Na wa hkrata wa kêp htyk kêt nẽ. Na ãm gõr nẽ nõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot ra htyk ã omunh mex jakamã kuma nẽ ãm kuma. Nhũm mẽ hkwỳja axtem nẽ ri axpẽn mã hã hpẽr o pikẽnh o hkrĩ. 25 Hãmri nhũm kapôt mã mẽ hano nhũm mẽ hapôj nẽ kapôt ã kuhê. Hãmri nhũm Jejusja htyk xwỳnhta wỳr axà nẽ hpa hã kupy nẽ kànhmã ãm nhũm akupỹm htĩr nẽ kànhmã ãm kurê kumrẽx. 26 Hãmri nhũm mẽ piitã akupỹm htĩr kãm omu nẽ ma ri krĩ piitã hkôt ri mẽ kãm harẽnh o hprõt.

### *Wa nohkre xwỳnh wa harẽnh*
### *Matêwre 20.29-34*

27 Tã nhũm Jejus kato nẽ ma tẽ. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mõ. Hãmri nhũm wa myja wa hamẽxkrut. Hamẽ wa nohkre xwỳnh wa Jejus jarẽnh ma nẽ hã ajêt nẽ hkôt rôrôk o mõ. Nẽ xatã amnhĩ to hwỳr o hkôt rôrôk o mõ nẽ kãm:

—Pa Jejus? E Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm jakamã kwa wa ixpumu nẽ wa ixkamã axukaprĩ kêt wehe. Anẽ.

28 Hãmri nhũm wa kuma nẽ wa hkukamã nhỹri ixkrem axà nhũm wa hkôt axà nẽ xa nhũm wa omu nẽ wa kãm:

—Pa? E xàn ka wa ra amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx nẽ nà? Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Tỳ. Wa ixte amnhĩ kaxyw amã ija-maxpẽr tỳx kênã. Anẽ.

29 Hãmri nhũm wa kuma nẽ hamẽ wa no hã ĩhkra xi nẽ wa kãm:

—Tôe. Nà war ate tanhmã amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr to xà hkôt kot paj war anhĩpêx. Anẽ.

30 Hãmri nhũm wa akupỹm rĩt mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ akupỹm kato nẽ ma htẽm kaxyw nhũm wa kãm:

—E kêr ka wa nhãm mẽ kãm ixte war ato mex ã ijarẽnh kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.

31 Anhỹr tã no nhũm wa kuma nẽ ãm kuma nẽ wa ma tẽ nẽ krĩ pu hã mẽ piitã mẽ kãm ri war amnhĩ tã harẽnh o mra.

### *Kapẽr kêt xwỳnh jarẽnh*

32 Tã nhũm Jejus ma axte nhỹhỹm mẽ ixto mõ. Hãmri nhũm mẽhõ my mẽkarõmnuti kot hwỳr àr nẽ tanhmã ho nhũm kapẽr kêt nẽ pa xwỳnhja nhũm mẽ Jejus wỳr o tẽ. 33 Hãmri nhũm omu nẽ nê mẽkarõmnuti jano nẽ kãm:

—E kêp akato nẽ ma tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kurũm kato nhũm akupỹm kapẽr mex kurê kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja tee ri kot mẽkarõmnuti janor ã omu nẽ kamã no pyma nẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Aa mẽ pahte ã mẽhõ kot anhỹr pumunh kêt kumrẽx tã na pu mẽ jarãhã ja pumu. Anẽ.

34 Nom nhũm mẽ hkwỳ pê Parijew nhõ xwỳnhjaja axtem nẽ hã mẽ kãm kapẽr o:

—Tk. Kot amnhĩ krã hkôt mẽ hanor kêt kênã. Mẽkarõmnuti nhõ pahi nhỹ hã kot mẽ nê mẽ hanor kênã. Anẽ.

### *Jejus kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh*
### *Makre 6.34; Rukre 10.2-3; Juãw 4.35*

35 Tã nhũm Jejusja krĩ ho ohtô nẽ hkôt ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Pa mẽ hkôt ixpa. Na pre hte nhỹri krĩ hwỳr pôj nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mra nẽ hwỳr agjê nẽ mẽ pikuprõnh xwỳnhjê jahkre. Nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Tĩrtũm kãm mẽ apiitã mẽ ato hkra hprãm. Jakamã kwa mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. Hãmri nẽ ahpỹnhã ri tanhmã mẽ à kute xwỳnhjê ho mex. Nhũm mẽ ohtô nẽ hkôt mar o pa. 36 Hãmri nhũm mẽ omu nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ. Na prem tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o pa jao ra hkaprĩ nẽ. Nhũm Jejus ja hã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Na mẽ mex kêt nẽ pa. Te mẽ kêp ôwêhti jamãr xwỳnh kêt kot amnhĩ

nhĩpêx pyràk o htỳx ri pa. Mẽhõ koja kãm mẽ hkaprĩ nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa? Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ. 37 Hãmri nẽ mẽ hã mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nà na mẽ kormã ohtô rax nẽ Tĩrtũm kapẽr mar kêt nẽ. No ãm kormã mẽ ate mẽ kãm kapẽr jarẽnh o apa kaxyw mẽ agrêre. Te pur rax kãm ra harôj kamrêk par nẽ ãm tã no ãm kaxyw hikẽnh xwỳnhjaja grêre pyràk. 38 Jakamã kwa mẽ ho Tĩrtũm wỳ kê axte mẽ kaxyw mẽ akwỳjê rê kê mẽ apyrà nẽ ma mẽ hkôt ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh o pa. Anẽ.

# 10

### *Jejus kot mẽ ho 12 nẽ mẽ rênh*
### *Makre 3.13-19; Rukre 6.12-16*

1-4 Tã nhũm Jejusja hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê ho 12 nẽ mẽ ixrê. Mẽ ixte ma krĩ piitã hwỳr inhmrar nẽ ỹ hã mẽ ahkre nẽ tanhmã mẽ à kute xwỳnhjê ho mex o ixpa kaxyw. Nẽ ỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o ixpa kaxyw nhũm mẽ ixrê. Na pre mẽ ixto 12 nẽ mẽ ixrê. Ã mẽ inhĩxi kot anhỹr.

Pêtre kumrẽx na pre kuta. Hixi hõ pê Simãw.
Nẽ hkôt htõ Andreja ta.
Nẽ hkôt Jepetew kra Xiakreja ta.
Nẽ hkôt Xiakre htõ Juãwja ta.
Nẽ hkôt Firiptija ta.
Nẽ hkôt Patoromewja ta.
Nẽ hkôt Tomasja ta.
Nẽ hkôt pa ixpê Matêwre nhũm pre mẽ hkôt ixta.
Ixpê pahi nhỹ hã kãm mẽ kêp ixujamỳnh xwỳnh tã nhũm pre jajê hkôt ixta.
Nẽ ixkôt Apew kra Xiakre hõja ta.
Nẽ hkôt Tatewja ta.
Nẽ hkôt Simãw Jeroxja ta.
Nẽ hkôt Jut Kariotja ta.
Kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram õr mã nhũm Jejus kot amnhĩ kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ kaxyw kuta.

Ã mẽ ixte ỹ hã mẽ ahkre o ixpa kaxyw mẽ ixrênh xwỳnhjê nhĩxi kot anhỹr.

### *Jejus kot mẽ kêp 12jê mã mẽ àpênh ã karõ*
### *Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 10.1-12, 10.14; mããnẽn Atre 13.50-51, 18.6*

5 Hãmri nhũm Jejus mẽ ixrênh pa nẽ ma mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh kaxyw tanhmã mẽ inhmã kapẽr to nẽ mẽ inhmã:

—E. Kêr ka mẽ ma mẽ piitã mẽ kãm ri ijarẽnh o apa. No ãm kormã mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pika hwỳr apa hkêt nẽ. Rỳ mẽ kêp Samar nhõ krĩ hwỳr ka mẽ apa hkêt nẽ. 6 Ãm mẽ pahpê Ijaew nhõ krĩ kôt pix mã mãn ri apa. Mẽ kot tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o pa jakamã te mẽ kêp ôwêhti pikunor nẽ htỳx ri mex kêt nẽ pa pyràk. 7 Jakamã kêr ka mẽ ma mẽ hwỳr apa nẽ ã mẽ hkôt ri mẽ kãm akapẽr o apa anẽ nẽ mẽ kãm: “E kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Jakamã e kwa mẽ tokyx hkôt amnhĩ xunhwỳ.” Anẽ. Kêr ka mẽ ã mẽ kãm akapẽr anhỹr o ri mẽ hkôt apa. 8 Hãmri nẽ akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex o ri apa. Nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja ka mẽ akupỹm mẽ ho htĩr o ri apa. Nẽ mẽ hkànhy rũnh xwỳnhjaja ka mẽ akupỹm mẽ ho mex o ri apa. Nẽ mẽ kamã mẽkarõmnuti xwỳnhjaja ka mẽ nê mẽ hano. E kêr ka mẽ ã inhỹ hã mẽ ho mex o ri apa anẽ. Na pa amarĩ tanhmã mẽ ato ka mẽ inhmã amnhĩrer kêt tã ra mẽ ate tanhmã mẽ ho mex to mã tãm. Tã kêr ka mẽ amnhĩ xwar amarĩ ri mẽ ho mex o ri mẽ hkôt apa. No ri mẽ ho mex pãnhã kàxpore hã axàhwỳr kêt nẽ.

9-10 —Nẽ kêr ka mẽ ma mẽ hwỳr apa kaxyw anojarêt hãmri nẽ amnhĩ kôt akukrêx rũnh o apa hkêt nẽ. Ãm anhỹ kamã mẽ hwỳr apa. Nẽ akàxpore ho rax nẽ ho apa hkêt nẽ. Rỳ akawà kamã axê hkwỳ rỳ aparkà hõ xàr nẽ ho amõr kêt nẽ. Rỳ kô hõ py nẽ ri ho apa hkêt nẽ. Ãm anhõ mrykà pix jamỳ nẽ ma ho apa. Kêr kê mẽ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre nẽ mẽ ho mex xwỳnhjaja mãn amnhĩ pãnhã mẽ amã mẽ axàpkur xà gõ ka mẽ kutã axàpkur o ri mẽ hkôt apa.

11 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri krĩ hwỳr ajapôj nẽ kamã mẽhõ kot amnhĩ to mex xwỳnh japêr. Nẽ ra omu hãmri nẽ kuri mãn pôj nẽ hkôt apikamẽnh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj nẽ ma nhãm krĩ hõ hwỳr mra.

12 —Nẽ kêr ka mẽ mẽhõ nhõrkwỹ hwỳr pôj nẽ mẽ kãm: “E ot pa mẽ awỳr mõ. Nà koja Tĩrtũmja mẽ ato mex nẽ.” Anhỹr o mẽ kãm akapẽr. 13 Koja mẽ ama nẽ amnhĩ wỳr awỳ ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm: “E koja Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ ri axàmnhĩx apa.” Anhỹr o mẽ kãm akapẽr. No koja mẽ amnhĩ nhõrkwỹ nê mẽ akurê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho mex kêt nẽ.

14 —Nẽ koja nhỹri krĩ hõ kamã mẽ akaga nẽ akapẽr mar kêt japêr. Ka mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kamã ama hãmri nẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj nẽ ma akupỹm apa. Nẽ akupỹm anojarêt nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ nẽ ma apa. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ ma nhỹhỹm hpãnhã apa. 15 Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho. Na pre ã Sotõ mẽ Komo nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Na prem amnhĩ tomnuj tỳx nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ tanhmã hã mẽ homnuj tỳx to. Tã jar mẽ kãm ixkapẽr mar prãm kêt nẽ mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja koja ja hã mẽ omu nẽ kot Sotõ mẽ Komo nhõ xwỳnhjê nhĩpêx o mẽ hipêx. No ãm tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ hakre. Anẽ.

Nhũm pre Jejus ã mẽ inhmã mẽ ixàpênh ã karõ anẽ.

*Jejus kot mẽ kêp 12jê hkukamã mẽ harẽnh*
*Makre 13.9-13; Rukre 12.11-12, mããnẽn Rukre 21.12-17; Wam Pêtre 3.13-17, 4.12-19; Rukre 6.40; Juãw 15.20; Rukre 12.2-9*

16 Nhũm Jejus arĩ kot mẽ ixrênh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kot paj ma mẽ hwỳr mẽ arẽ. Ma mẽ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa kaxyw. Jakamã kot kaj mẽ te ôwêhti kot mry xoprê hwỳr amnhĩ to mrar nhũm kot hkwỳ hpar pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Koja mẽ hkwỳjaja mẽ ate mẽ ahkre ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã nom kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ amã mẽ uma hkêt nẽ.

17 —E kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ amnhĩ nê mẽ htãnopxar o ri apa. Koja mẽ hkwỳjaja mẽ akapẽr ma nẽ kêp mẽ aprãm nõkati. Nẽ mẽ apynê nẽ ma mẽ utàr xwỳnhjê hwỳr mẽ ato mra nẽ mẽ kãm tanhmã mẽ ato hêx to. Hãmri nhũm mẽ mar xà hkôt mẽ atak. Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã koja mẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ.

18 —Nẽ koja mẽ ixtã tanhmã mẽ ato kaxyw mẽ apynê nẽ ma mẽ õ pahi hwỳr mẽ ato mra nẽ tanhmã kãm mẽ ato hêx to. Nom kwãr mẽ mamrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Koja mẽ ato anẽ ka mẽ kutã akrĩ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ. Ijaewjê mã nẽ mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê mã.

19 —Nẽ koja mẽ ma mẽ õ pahi hwỳr mẽ ato mra nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ nom kêr ka mẽ tee ri tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm Karõ tãm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ô ri mẽ kãm akapẽr mex nẽ. 20 Nẽ kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt ri mẽ kãm akapẽr kêt nẽ. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kot kaj mẽ ô ri mẽ kãm tanhmã axujarẽnh to.

21-22 —Nẽ koja mẽ hkwỳjaja ixtã mẽ akamã gryk nẽ. Nẽ mẽ atã àmnênh pix o pa. Nẽ mẽ kot mẽ apar kaxyw mẽ akwỳjê hã amỹnê. Koja mẽ anhĩpêêxà hkwỳjaja mẽ apê mẽ hkra hã amỹnê. Nhũm mẽ akra hkwỳjaja mẽ apê mẽ hipêêxà hã amỹnê. Nhũm mẽ atõ hkwỳjaja mẽ apê mẽ htõ hã amỹnê. Nhũm mẽ akatorxàjaja mẽ atã amỹnê. Hãmri nhũm mẽ apa. No ãm kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Ã mẽ kot mẽ anhĩpêx anhỹr tã kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr pê ixkaga hkêt nẽ. Mẽ ãm amnhĩ to htỳx rãhã ty. Hãmri nẽ akaxwỳnhja ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr axàpir kurê kumrẽx nẽ wa ixkuri akupỹm amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.

23 —Nẽ koja mẽ nhỹri krĩ hkwỳ kamã ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx hto ka mẽ mãmrĩ mẽ kurũm ajapôj nẽ ma nhỹhỹm krĩ hõ hwỳr apa. Nẽ hpãnhã kamã mẽ kãm ri ijarẽnh o mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ kormã Ijaewjê nhõ krĩ piitã hwỳr apa hkêt ri pa akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Kwa kêr ka mẽ ixkapẽr mã ajamaxpẽr tỳx rãhã ri apa.

24-25 —Mẽ ate ixkôt apa ho apa xwỳnh na ka mẽ. No pa na ixpê mẽ ajahkre xwỳnh. Jakamã koja mẽ kot tanhmã inhĩpêx to ho mããnẽn mẽ anhĩpêx. Koja mẽ nhỹrmã tanhmã inhĩpêx to nẽ mã ixkôt mẽ ato anẽ nẽ. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja kot axpẽn

pyràk. Jakamã koja mẽ ixpê Satanasti hã ijarẽ nẽ mããnẽn tanhmã mẽ ajarẽnh punuj to ho pa. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja kot axpẽn pyràk jakamã koja mẽ panhĩpêx o axpẽn pyràk.

26 —Tã nom kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr pê amã mẽ uma ho apa hkêt nẽ. Na htem piitã axpẽn pê tanhmã hamaxpẽr punuj to ho hpimxur o pa nom tee ri ho pimxur prãm kaprỳ. Koja nhỹrmã mẽ hamaxpẽr piitã amnhĩrĩt pa. Nẽ mẽmoj piitã ra hpimxur mex tã koja nhỹrmã amnhĩrĩt par kumrẽx.

27 —Nẽ koja nhỹrmã mẽ piitã ixte amnhĩ nhĩpêx kôt ixpumu. Na pa ra mẽ hkàx ã mẽ amã ixujarẽnh rax nẽ. Tã kêr ka mẽ ma mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri apa. Nẽ ra ixte mẽ hkàx ã ahte ixte mẽ amã mẽmoj jarẽnhta ka mẽ hpãnhã ma mẽ kãm harẽnh o ri apa kê mẽ apyrà nẽ harẽnh ma.

28 —E kêr ka mẽ amã mẽ kot tanhmã mẽ ato mã xwỳnhjê pyma ho apa hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ apar mã tã koja mẽ ãm mẽ akrãhkà pix pa nom tanhmã mẽ akaxwỳnh to hkêt nẽ. Tĩrtũmja tapxipix na hte mẽ hkrãhkà nẽ mẽ hkaxwỳnh mẽ ho pimrààtã kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pumunh. Tã kot hwỳr mẽ arẽnh pymaj kêr ka mẽ amã kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pyma ho ri apa.

29-31 —Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto hapêx par pumunh tã mããnẽn kot mẽ pajamãr mex. Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte Tĩrtũm kuwênhre jamãr mex o pa. Mẽ piitã mẽ kot ãm omunh tã nom nhũm Tĩrtũm mẽ kurom hamãr mex pê mẽ htãnopxar rãhã ho pa. Tã kãm mẽ pajapê htỳx o kot kuwênhre jakrenh jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Koja Tĩrtũm mẽ pahtãnopxar rãhã ho pa. Kot mẽ panhĩ piitã omunh par. Nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ pahkrã hkĩ kute hkôt mẽ pahpumunh par. Tã kot mẽ pahtãnopxar rãhã jakamã mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ri amã mẽ uma ho apa? Anẽ.

### *Mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr rỳ mẽ pahte hkaga jarẽnh*

32 Nhũm Jejus arĩ kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kwa mẽ mãmrĩ akwỳjê mã mẽ apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri apa nẽ amã mẽ uma xàj tee ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ kãm ra ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ apyrà nẽ kaxkwa kamã Inhĩpêêxà mã ra ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ ajarẽ. 33 Nom kot kaj mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato pymaj apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ nhỹrmã amnhĩ xwar Inhĩpêêxà mã mẽ apê ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa kê mẽ ama nẽ amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr japêr. Anẽ.

### *Mẽ kãm Jejus ã hkwỳjê kurê xwỳnhjaja*

*Makre 8.34-35; Rukre 9.24, mããnẽn Rukre 12.51-53, 14.26-27; Apokarip 12.11*

34 Nhũm Jejus arĩ kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Ra mẽ awỳr ixwrỳk tã koja mẽ piitã ixkukwak ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa hkêt nẽ. Kormã. Koja mẽ akwỳjaja ixkapẽr ma nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr. Nhũm mẽ akwỳjaja axtem nẽ kuma nẽ ãm kuma. Hãmri nẽ ixtã tanhmã mẽ atomnuj to ho pa ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa.

35 —Koja mẽ akrajaja ixtã mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà kutã amnhĩ xunhwỳ. Nhũm mẽ wỳjjaja ixtã mẽ umregêxjê kutã amnhĩ xunhwỳ.

36 —Koja mẽ ã mẽ akwỳjaja ixtã mẽ akutã amnhĩ xunhwỳr anẽ. Mẽ anhõrkwỹ kamã mẽ akukwak ri pa htã ixtã mẽ akutã amnhĩ xunhwỳ.

37 —Nẽ mẽ amã mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà japêê. Nẽ mẽ amã mẽ akrajê japêê. Tã nom kot kaj mẽ gryk ã ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa hkêt hãmri nẽ apê ixkwỳ mã tãm kêt. 38 Rỳ nhũm mẽ nhỹrmã ixtã mẽ apar kaxyw ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj ixkaga hã kot kaj apê ixkwỳ mã tãm kêt nẽ. 39 Koja mẽ nhỹrmã ixpĩ pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnhjaja. Koja mẽ ixpyrà nẽ ixtã mẽ apar mã tã kwa kêr ka mẽ amã atyk pymaj ixkaga hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã ixtã mẽ ato. Kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ

wa ixri axte amnhĩ xà kamã ajamak kêt nẽ atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar amã amex nẽ apa hprãm xàj ixkaga hãmri nẽ nhỹrmã wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Anẽ.

*Mẽ kot Jejus krajê ho mex xwỳnhjê jarẽnh*
*Matêwre 25.34-40; Makre 9.41; Juãw 13.20*

40 Nhũm Jejus arĩ kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E koja mẽhõ nhỹri mẽ apumu nẽ mẽ apê ixkra hã tanhmã mẽ ato mex to nẽ te pa kot ixto mex pyràk. Nẽ kot kaj mẽ tanhmã pa ixto mex to nẽ te Tĩrtũm o mex pyràk.

41 —Nẽ kot ka mẽ nhỹri Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ tanhmã ho mex to nhũm Tĩrtũm hã apumu nẽ nhỹrmã hã ato mex nẽ. Rỳ ka mẽ mẽhõ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hõ pumu nẽ tanhmã ho mex to. Nhũm Tĩrtũm hã apumu nẽ mããnẽn hã ato mex nẽ. Te ate mẽhõ ho mexta pyrà nẽ mããnẽn ato mex nẽ. 42 Nhũm mẽhõ nhỹri mẽ kot ixkôt kormã amnhĩ xãm nyw nẽ kormã àhpumunh tohtuj anhỹr xwỳnhjê hõ pumu. Nẽ kãm kôr ã omu nẽ hamaxpẽr o: “Kwa Jejus kôt ri pa xwỳnh mũj kãm kôr. Kormã kot Jejus kôt amnhĩ xãm tỳx kêt tã kêp hkwỳỳ. E kot paj kãm gô hkwỳ kê ho ixkõ.” Anẽ hãmri nẽ kãm hkwỳ nhũm ho ixkõ. Hãmri nhũm Tĩrtũm hã omu nhũm kot kãm gô pix nhõr nhũm kot ho hkõm tã nhũm ja hã ho mex rax nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr ry rax anẽ. Mẽ ixpê 12jê mã ã kapẽr anẽ.

# 11

*Juãw Paxis kot Jejus jarẽnh mar*
*Rukre 7.18-23, 7.5, mããnẽn Rukre 4.16-21*

1 Tã nhũm Jejus ra kot mẽ hwỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã kapẽr pa hãmri nẽ kato nẽ ma krĩ pu hã krĩ hkwỳjê hkôt ri pa. Nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa.

2 Nhũm Juãw Paxisja arĩ kêp prês nẽ mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ. Nhũm pre hte hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽ. Hãmri nhũm harẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ wa kuta 3 nẽ hwỳr wa kumẽ nẽ wa kãm:

—Kwa wa ma Jejus wỳr tẽ nẽ hkukja nẽ kãm: “Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixwỳr amẽ nà? Xà kormã axtem mẽhõ na pa mẽ ri hamãr o ri ixpa?” Anhỹr o hkukja hãmri nẽ tanhmã kot amnhĩ jarẽnh to hã ama nẽ man akupỹn ixwỳr tẽ nẽ inhmã harẽ. Anẽ.

4 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr tẽ. Nhũm Jejus kormã tanhmã mẽ à kute xwỳnhjê ho mex o xa. Mẽ nohkre xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho mex. Nẽ mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ nê mẽ hanor o ãm rãhã nhũm Juãw kôt wa pa xwỳnhta wa hwỳr tẽn pôj. Nẽ kormã mẽ hã omunh o wa xa. Hãmri nẽ kãm Juãw Paxis kapẽr jarẽ nhũm wa kuma nẽ wa kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ja hã ijarẽ. Ixpê mẽ ate ixkamã ajamak o apa xwỳnhta na pa. Na ka wa kam ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumu. Jakamã wa ma akupỹm tẽ nẽ aprĩ hã kãm ijarẽ. 5 Na pa hte akupỹm mẽ nohkre xwỳnhjê ho mex. Nẽ mẽ hkànhy xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ hkà ho mex. Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ hte ho mex. Nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ ho mẽ htĩr. Nẽ mẽ kêp amrakati nẽ ri mẽ pa xwỳnhjaja pa mẽ kãm mẽmoj mex jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Ã na pa hte mẽ hipêx anhỹr o ri ixpa. Jakamã e wa ma akupỹm Juãw wỳr tẽ nẽ ã kãm ijarẽnh anẽ. 6 Kê ijarẽnh ma nẽ ixkôt hamaxpẽr tỳx nẽ tee ri ixkukamã hamaxpẽr kêt nẽ. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hamakêtkati nẽ ri pa. E wa tokyx ma akupỹm tẽ nẽ kãm ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã Juãw Paxis jarẽnh to*
*Rukre 7.24-35*

7-9 Nhũm pre ã Jejus Juãw Paxis kôt wa pa ho wa pa xwỳnhja wa kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ akupỹm hwỳr wa kumẽ nhũm wa ma akupỹm hwỳr tẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã tanhmã Juãw Paxisja jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Na ka pre htem kapôt ã Juãw Paxis mar kaxyw ma hwỳr mra. Nom ê mex ã omunh kaxyw rỳ hpijaàm kãm tanhmã kapẽr to hã mar kaxyw na ka prem hwỳr amrar kêt nẽ. Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa jakamã na ka prem ate mar kaxyw ma hwỳr mra. Tĩrtũm

nhỹ hã ixkukamã ijarẽnh o pa xwỳnh na. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh ã na hte ijarẽnh o pa. Nẽ hprĩ hã tanhmã mẽ amã ijarẽnh to. Jakamã kapẽrja mex o kot wam Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê kapẽr piitã hakrenh par. 10 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Juãw kukamã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh kot:

Kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr harẽnh xwỳnhja mẽ nhũm ma ri kutêp mẽ kãm harẽnh o pa. Mẽ kot mar nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw.

—Anhỹr o Tĩrtũm Juãw Paxis kukamã harẽ nhũm prem hã kagà. Tã nhũm ixkukamã mẽ awỳr kumẽ. 11 Juãw Paxisja na mex kumrẽx. Na pre hprĩ hã ixkukamã tanhmã ijarẽnh to ho pa. Tã nom ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hkĩnhã na pre ixkôt pa ho pa hkêt nẽ. Jakamã ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kot ixkôt hprĩ hã ixkapẽr mar o pa jakamã na mẽ mex o mẽ kot Juãw Paxisja jakrenh. Anẽ.

12-13 —Na pre finat Mojes kumrẽx mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagà. Tã nhũm hpãnhã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja Mojes mỳr pê hkwỳ hã kagà. Nhũm prem kamã harẽ nẽ kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Hãmri nhũm Juãw Paxisja mẽ mỳrpê kato nẽ tãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri pa. Tã pa hpãnhã ho mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa nhũm mẽ ohtô nẽ inhma nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa hprãm nẽ.

14 —Amnepêm na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja mẽhõja kukamã tanhmã harẽnh to ho pa. Nẽ mẽ kãm harẽnh o: “Koja nhỹrmã mẽhõ te Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mõ. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽnh mã xwỳnhja jarẽnh o pa ka mẽ ama.” Anhỹr o mẽ kãm mẽhõ jarẽ. Tã kot paj mẽ amã kot hkukamã harẽnh xwỳnhta nhĩxi jarẽ ka mẽ inhma. Nà Juãw Paxisja kukamã na prem ã harẽnh anhỹr o pa.

15 —E kot pa mẽ amã mẽ piitã htỳx ri tanhmã mẽ hamaxpẽr to ho mẽ pa hã mẽ amã mẽ harẽ ka mẽ harẽnh ma. 16 Te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Mẽhprĩrejaja na htem mẽ õrkwỹ kapem mẽmoj to amnhĩkati nẽ tee ri hkwỳjê kot amnhĩ nhĩpêx pumu nẽ mẽ kãm:

17 Kwa na pa mẽ amã gre htã ka mẽ ixkutã anhõkrepôx kêt nẽ. Pa mẽ ja hã mẽ apumu nẽ hpãnhã mẽ amã mẽ htyk jarẽ htã ka mẽ akaprĩ nẽ amỳr kêt nẽ. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

—Mẽhprĩjaja na htem ã axpẽn mã kapẽr anẽ. Tã te mẽ ate mẽ uràk. Tĩrtũm kot mẽ awỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê rẽnh tã ka mẽ te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

18 —Juãw Paxis na pre mẽ awỳr mõ nẽ ixkĩnhã apkur mex o ri pa hkêt nẽ. Nẽ ixkĩnh ã wĩhti ho hkõm kêt nẽ. Ka mẽ ja hã omu nẽ hkaga nẽ atỳx ri Satanasti nhỹ hã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã hkamnhĩx. Hãmri nẽ mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

19 Tã hãmri pa hpãnhã mẽ awỳr mõ nẽ Juãw Paxis rom apkati mẽ ixàpkur mex o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ kurom mẽ akutã wĩhti hkwỳ ho ixkõm o ri ixpa. Tã ka mẽ ja hã ixpumu nẽ atỳx ri ixàpkur rũnh nẽ ixpipãnh o ri ixpa hã ixkamnhĩx nẽ ã axpẽn mã ixto akapẽr anẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt ri ixpa xwỳnh ã axpẽn mã ijarẽ. Ã na ka htem axpẽn mã ijarẽnh anẽ. Jao te mẽ ate Juãw Paxis nhĩpêx pyrà nẽ ixkaga nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na hte ã htỳx ri tanhmã mẽ hamaxpẽr to ho mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anẽ. No tãm ri mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja na htem ahpỹnhã wa ixte amnhĩ nhĩpêx ã wa ixpumu nẽ axpẽn mã wa ijarẽnh o: “Nà ahpỹnhã wa kot amnhĩ nhĩpêx tã no ãm hamẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr mex o pa. E pu mẽ wa uràk nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.” Anhỹr o axpẽn mã wa ijarẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr kêt xwỳnhjê jarẽnh*

*Rukre 10.13-15*

20 Na pre hte Jejus krĩ piitã hkôt pa nẽ krĩ nhõ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ kãm kapẽr. Korajĩ mẽ Pese nhõ xwỳnhjê kumrẽx mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

21-22 —E mẽ inhma. Amnepêm krĩ pê Sitõ mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem

tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ tomnujta ã tanhmã mẽ ho. Tã kwa mẽ o kora Korajĩ mẽ Pesêj nhõ xwỳnhjaja. Ra ixte mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax tã ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa. Mỳrapê kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Kop apu Sitõ rỳ Xir kamã mãn ixte mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa ronhỹx mẽ omu nẽ mẽ arom amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr tỳx kurê kumrẽx. Nẽ tee ri kot tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ hkaga hpa. No mẽ kajaja na pa hte tee ri mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj punuj kêt kwỳ ho anhỹr o ixpa kaprỳ. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũm tanhmã mẽ atomnuj tỳx to. Nẽ tanhmã Sitõ mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh to nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa. No mẽ kajaja mẽ ate amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakrenh jakamã koja Tĩrtũm mẽ hkĩnhã mẽ atomnuj tỳx kumrẽx. Ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa kãm ga. Anẽ.

23-24 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. Nẽ hpãnhã Kapanaũ nhõ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—No mẽ apê Kapanaũ nhõ xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ ajaxwỳja mẽ uràk nẽ amex kêt nẽ. Ra ixte mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax nhũm mẽ ate hã ixpumunh tã amnhĩ tomnuj kaga hkêt tã Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr akrà. No ãm hwỳr akrà kaprỳ. Kot kaj mẽ atõ hwỳr axàpir kêt nẽ. Kop apu Sotõ nhõ xwỳnhjaja mãn kot ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumunh ronhỹx mẽ ra kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. No mẽ kajaja na ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã ma kuwy maatita wỳr ajapêx pa kãm ga. Anẽ.

### *Jejus kot õ Papaj mã amnhĩ jarẽnh*
### *Rukre 10.21-22*

25-26 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà apê mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Pikap ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ kaxkwa kamã mẽ pa xwỳnhjaja apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Ãm hãmri na ka hte amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Na ka hte mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwỳnhjê mã axàhpumunh tỳx o amnhĩrĩt kêt nẽ. Ãm mẽ àhpumunh kêt ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh xwỳnhjê pix mã na ka hte axàhpumunh tỳx o amnhĩrĩt nhũm mẽ tapxipixjaja ja hã apumu. Nà ãm hãmri. Ãm hãmri na ka hte amã hprãm xà hkôt ã mẽ piitã mẽ hipêx anhỹr o ri apa Papaj. Jakamã mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnh pixjaja na htem hprĩ hã ate amnhĩ nhĩpêx kôt apumunh o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anẽ. 27 Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nà na pre ra Inhĩpêêxàja inhĩhkra kamã mẽmoj piitã hagjênh pa. Ixte kãm ho amnhĩptàr o ixpa kaxyw. Jakamã tapxipix na kot ixpê Kra hã ixpumunh par. No jar pika ja kamã mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kot ja hã ixpumunh kêt. Nẽ papxipix na ixte Inhĩpêêxà kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh par. Jakamã na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa anẽ nẽ inhmã hprãm xà hkôt mẽ hkwỳjê mã ho amnhĩrĩt o ri ixpa. Jakamã nhũm mẽ ixpyrà nẽ Inhĩpêêxà kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkôt omu.

28-30 —Nẽ tee ri amnhĩ kukamã mẽ ajamaxpẽr o ri apa xwỳnhjaja te mẽ ate mẽmoj pytĩ rax tur nẽ ahte ho apa pyràk. Kwa mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumu. Ixte mẽ akamã ixukaprĩ xwỳnh na pa. Na pa hte mẽ akutã inhnojarêt rãhã ho ixpa. Jakamã kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ pa te ixte mẽ anê mẽmoj pytĩ ho ixwrỳk pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ tãm mẽ axunhwỳ ka mẽ tãm ajamaxpẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mo kaxyw koja ixkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnhjaja tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o pa? Nà na htem ixkamnàr rom hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa ho pa. Anẽ.

## 12

### *Jejus kêp arĩgromnu hpãm*
### *Makre 2.23-28; Rukre 6.1-5*

1 Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja
kato. Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ
ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mẽ pa mẽ ma mẽ
hpur kôt ri nhỹhỹm ri ixpa. Hãmri nẽ ra
mẽ inhmã prãm nẽ mẽmo hy te kot harôj
pyràk xwỳnhja kwỳ rê nẽ kugrà nẽ ma Jejus
kôt hkanhar o mõ. Mẽ ixpê Ijaew na pa
htem axpẽn pur kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o ixpa. 2 Hãmri nhũm mẽ ixkwỳ pê Parijew
nhõ xwỳnhjaja kãm mẽmoj tã Jejus o kapẽr
prãm jakamã ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã mẽ ixpumu nẽ mẽ ixtã Jejus kukjêr kurê
kumrẽx nẽ kãm:

—Kwa Tĩrtũm kapẽr tũm kot mẽ panhõ
arĩgromnu hã mẽ pahte mẽ hpur kãm mẽmoj
nhĩkẽnh nê mẽ pahkurê htã nhũm ri akôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja axtem nẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri akôt pa. Mẽmo
hyta rê nẽ akôt hkanhar o pa. Kwa mẽ kãm
anẽ kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.
Na htem arĩgromnu hã mẽmoj tã àpênh kêt
kênã. Anẽ.

3-4 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ
kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Tk. Xàn ka htem Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx tota kamã harẽnh nẽ mar kêt nẽ?
Na pre hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ nhũm
mẽ prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã
ixkre hwỳr agjê. Hãmri nhũm mẽ õ patre
maatija mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ
kãm mẽ hkaprĩ nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ
kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwỳr xwỳnhta
gõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kot ja nê mẽ hkurê htã nhũm mẽ kãm
prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ xàj
mẽ kãm kugõ. Ãm mẽ õ patre pix kot ja
hkur kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm
mẽ kuku. Tã nom nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ
omu nhũm ja kêp omnuj kêt nẽ. Kot mẽ
kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm õr ã omu nhũm ja
kãm mex nẽ.

5 —Mẽ panhõ arĩgromnu htã na hte patre-
jaja arĩ hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã
ixkre kamã àpênh o pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà
htũm kôt na htem arĩgromnu htã nhũm mẽ
arĩ hã apê nhũm Tĩrtũm pê jamnuj kêt nẽ.
Kumã mẽ àpênh xwỳnh kênã. 6 ãm hãmri na
pa mẽ amã ja jarẽ. Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkreta mex tã nom ixpê Tĩrtũm
Kra jakamã inhmex o ixte ixkreta jakrenh.
7 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja harẽnh
kot:

Kêr ka mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ
ãm inhmã mẽmoj nhõr pix pê inhmã
amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Mẽ mããnẽn mẽ
kamã axukaprĩ o ri apa pê inhmã
amnhĩ jarẽ. Ja na kêt inhmã hprãm.

—Ã harẽnh kot anhỹr. Tã mẽ ate aprĩ hã
ja mar ronhỹx ka mẽ ixkôt mẽ pa xwỳnhjê
kot mẽmo hy rênh nẽ hkanhar o mõr ã mẽ
omu nẽ ri tanhmã mẽ ho akapẽr to hkêt nẽ.
Ãm mẽ kãm prãm ã mẽ omu nẽ mẽ kamã
axukaprĩ nẽ.

8 —Kêt pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm
nẽ mẽ awỳr inhmẽ. Jakamã papxipix na
pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ. Kwa mẽ jajê
pumu nẽ mẽ kamã axukaprĩ kêt wehe.
Kwãr mẽ mãmrĩ mẽmo hyta rê nẽ hkanhar
o ixkôt mõ. Anẽ.

### *ĩhkra grà xwỳnh jarẽnh*
### *Makre 3.1-6; Rukre 6.6-11*

9 Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê
mã kapẽr anẽ hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà. 10 Nhũm
Parijew nhõ xwỳnhjaja tanhmã ho kapẽr
to kaxyw htãnopxar o kuhê. Jakamã nhũm
ixkre kamã mẽhõ my ĩhkra grà xwỳnhja mẽ
pikuprõnh xwỳnhjê nhĩhkô hã nhỹ nhũm
Parijew nhõ xwỳnhjaja omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa pu mẽ jar pakuhê nẽ Jejus kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja
arĩgromnu hã mũjti ho mex nà? Koja ho
anẽ nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm kuhpa hã amnhĩ
nhĩpêx. E pu mẽ kop xa nẽ hã omu. Anẽ.

Hãmri nẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà na htem
arĩgromnu hã akupỹm mẽ ho mex nhũm
Tĩrtũm kãm ja mex nẽ nà? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ hamaxpẽr kôt mẽ
omunh mex nẽ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã na htem arĩgromnu hã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa wehe? Xà koja
we mẽ akrit ôwêhti ahkrehti kamã tẽm ka
omu nẽ ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pê ho
axàpir kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ tee ri omu nẽ
ho axàpir kurê kumrẽx. 12 Arĩgromnu hã mẽ
ho mexja ja mex kênã. Tĩrtũm mã mẽ pahpê
panhĩja na mẽ pamex o mẽ hkrit jakrenh
jakamã kêr pu mẽ tee arĩgromnu htã pu mẽ

hã tanhmã axpẽn to mex to ho papa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 13 Hãmri nẽ hpãnhã myta mã:

—E anhĩhkra katàt. Anẽ.

Hãmri nhũm ĩhkra katàt nẽ mex kurê kumrẽx. 14 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nẽ Jejus kamã gryk nẽ. Arĩgromnu pê sap ã kot ho mex jakamã nhũm mẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ ma mra nẽ hapôj nẽ hã axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê tanhmã kot puj wem ho? ã kapẽr anhỹrja o te mẽ papamjaja mẽ pahte hkĩnhã mẽ kamã paxukaprĩ kêt pyràk ã mẽ pajarẽ. Koja mẽ pahkwỳjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pix mã hamaxpẽr. Kwa tanhmã kot puj wem ja nê ho?

Anhỹr o axpẽn kukjêr o kuhê.

### *Jejus kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh ã harẽnh*

*Makre 3.7-12*

15 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã Parijew nhõ xwỳnhjê jamaxpẽr kôt mẽ omu hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm krĩ hõ hwỳr ma tẽ. Nhũm mẽ ohtô nẽ omu nẽ ma hkôt mra nhũm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ kãm mẽ à xwỳnh piitã ho mex. 16 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E na pa akupỹm mẽ ato mex. Nom kêr ka mẽ amnhĩ tã ixto axàmra ho ri apa hkêt nẽ. Ixpê Tĩrtũm Kra hã mẽ kãm ijarẽnh kêt nẽ. Ãm kwarĩ kumrẽx.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 17 Na pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh finat Ijaisja Jejus kukamã mẽ kãm tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm kapẽr pyràk o harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

18 Ota ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnhta xa.
Pa na pa amnhĩ kaxyw ãm. Inhmã hapêê. Na pa hte tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omu nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Kot paj hwỳr amnhĩ karõ mẽ nhũm hwỳr axà nhũm ma ỹ hã pika piitã hkôt mẽ piitã mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot hprĩ hã ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã ijamaxpẽr to hã ixpumunh kaxyw.

19 Nom koja ri amnhĩ to àmra o pa hkêt nẽ.
Rỳ kãm amnhĩ to rax prãm o mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkêt nẽ.

20 ãm kapẽr xukaprĩ pix o koja mẽ hirerek xwỳnhjê mã kapẽr o pa. Nẽ mẽ kot tee ri amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh xwỳnhjê kamã ukaprĩ o pa. Nẽ mẽ kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê kutã nojarêt rãhã ho pa jakamã nhũm mẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt pa rãhã ra akupỹm mẽmoj piitã tãm haxwỳr pa.

21 ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jakamã koja pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnh kwỳjaja kukwak ri amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

Na pre ã finat Ijaisja Tĩrtũm nhỹ hã kormã Jejus wrỳk nẽ kator kêt ri tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkukamã harẽnh nẽ hã kagà anẽ. Tã nhũm mẽ hwỳr wrỳ nẽ ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

### *Jejus mẽ mẽkarõmnuti wa harẽnh*

*Makre 3.20-30; Rukre 11.14-23, 11.31-32, 12.10*

22 Tã nhũm prem Jejus wỳr mẽhõ myja o mõ. Mẽkarõmnuti kot hwỳr àr nẽ ho nohkre nẽ ho kapẽr kêt xwỳnhta nhũm mẽ hwỳr o mõ. Hãmri nhũm omu nẽ nê mẽkarõmnuti jano nẽ akupỹm ho mex kurê kumrẽx nhũm akupỹm rĩt mex nẽ akupỹm kapẽr mex nẽ. 23 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã no pyma nẽ hã axpẽn kukjêr o:

—Kokỹỹ. Jejus na hte ãm mẽ ho mex o mẽ ho mex o pa. Mãn kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta na nà? ã na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mãn kêp pahi finat Tawi kanrẽhã tàmnhwỳta na nà? Anẽ.

24 Nom nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja ã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kêp mẽkarõmnuti hkwỳ hã hkamnhĩx. Jakamã mẽ kot hã axpẽr kukjêr ã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk pẽr hinhu nhĩkôôti nhỹ hã na hte mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Anẽ.

Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hõ pê Satanasti nhũm prem ã Satanasti nhỹ hã Jejus kot

amnhĩ nhĩpêx ã hkamnhĩx anẽ. 25 Nhũm ra mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex jakamã mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti hkwỳ hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Koja pika nhõ xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ axpu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma ahpỹnhã ri pa. Hãmri nẽ amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã nhũm mẽ õ pahija mẽ hamãr kêt nẽ. Nẽ koja krĩ nhõ xwỳnhjaja. Rỳ mẽ kot axpẽn to hkwỳ xwỳnhjaja mẽmoj tã axpẽn kãm gryk nẽ axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ ahpỹnhã awry hã pa nhũm mẽ õ pahija tee ri kãm mẽ hamãr prãm kaprỳ. Mo mẽ hkwỳjaja kot ri mẽ hamãr o pa? No koja pahija tãm amnhĩ nê amnhĩ kwỳjê janor kêt nẽ. 26 Tã ja pyrà nẽ ixte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa ronhỹx pa ri mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor kêt nẽ.

27 —No mẽ akwỳjaja? Xà Satanasti nhỹ hã na htem mẽ nê mẽkarõmnuti japôx o pa? Kêp apu pa ixte ỹ hã mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx ronhỹx mẽ akwỳjaja ixpyrà nẽ ỹ hã mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Nà Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ixte mẽ nê mẽ hapôx o ixpa kênã. Jakamã mẽ ate ã ijarẽnh anhỹrja mex kêt. 28 Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ixte mẽ nê mẽ hapôx jakamã kwa mẽ ja hã ixpumu nẽ ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh kôt ixpumu kêt wehe. Pa na ka htem ijamãr o apa.

29 —Satanastija àhpumunh tỳx jakamã na htem tee ri kêp hkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pytàr kaxyw nhũm mẽ nê mẽ omunh mex nẽ. Tã nom ixàhpumunh tỳx o ixte Satanasti jakrenh par jakamã na pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnhã ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx.

30 —Ra mẽ amã ixkapẽr mar prãm tã nom kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Kwa wem ma amnhĩ to amõr gri nẽ tokyx ixkôt amnhĩ xunhwỳ kêt wehe. Kot kaj mẽ anhỹr kêt hãmri nẽ mẽ apê ixkutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

31-32 —Nẽ koja mẽhõ ixkapẽr ma nẽ kãm ixprãm kêt nhũm Tĩrtũm ixtã omu nom tokyx tanhmã ixtã ho hkêt nẽ. Koja kormã amnhĩ tã hamã. Karõ kot axte kãm ijarẽnh o amnhĩrĩt nhũm jatã kot mar nẽ kãm ixprãm nẽ ixkôt amnhĩ xãm prãm xàj nhũm kormã amnhĩ tã hamã. Nom koja Karõ xatã mẽ kãm tanhmã ixto amnhĩrĩt to htã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ te mẽ kêp amnhĩ jamak pro pyràk. Jao ra Karõ hã hpijaàm kêt o amnhĩ nhĩpêx. Mỳrapê koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te kêp amnhĩ jamak pro pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ tee kãm amnhĩ kaprĩ kaprỳ. Hãmri nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa xàta wỳr ma pa nẽ kamã pa rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

### *Mẽ pajamaxpẽr xà hkôt tanhmã ri mẽ pakapẽr to Rukre 6.43-45*

33 Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kot kaj mẽ atõ anhõ mẽmo pàr nhũm amã ô mex nẽ. Ô rax nẽ. Ka omu nẽ akĩnh nẽ amnhĩm mex ã harẽ. No koja apê ô hkêt ka tee ri omu nẽ mex kêt ã harẽ. Na htem ã amnhĩm mẽmo xô hpàr pumunh kôt tanhmã kute hã harẽnh anẽ. Ja pyrà nẽ na htem tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh kôt tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harẽ rỳ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽ.

34-35 —Nẽ koja mẽhõ hamaxpẽr mex nẽ hãmri nẽ kapẽr mex o pa. Nom koja hamaxpẽr punuj nẽ kapẽr punuj pix o pa. Nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Na htem ahpỹnhã amnhĩ jamaxpẽr xà hkôt tanhmã kapẽr to ho pa. No mẽ kajaja na ka htem kagã xoprê jamaxpẽr pyràk o ajamaxpẽr punuj pix o ri apa. Jao akapẽr punuj nẽ. No tãm ajamaxpẽr o tãm akapẽr o ri apa hkêt nẽ. Na htem tanhmã hamaxpẽr to xà hkôt tanhmã ri kapẽr to ho pa. 36-37 Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ piitã tanhmã mẽ kapẽr to hã mẽ mar xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Jakamã mẽ akapẽr mex o mẽ apa xwỳnhjaja koja mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Nom mẽ atỳx ri akapẽr punuj o mẽ apa xwỳnhjaja koja mẽ amex kêt ã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ mẽ akapẽr punuj o apaja mỳrapê mẽ atomnuj tỳx nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot Jõhti jarẽnh Makre 8.11-12; Rukre 11.29-32*

38 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnh mẽ Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽmoj tã Jejus wỳ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Kot paj mẽ omu hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh ã apumunh kurê kumrẽx. Jakamã e mẽ inhmã mẽmoj to anẽ nà. Anẽ.

39 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Pẽr ãm mẽ ajamaxpẽr punuj pix o na ka htem apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã mẽ ate ja hã ixpumunh kêt. Nẽ mẽ ate ja hã axpẽn mã ijarẽnh kêt tã ixte mẽ amã aa mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr kaxyw hã ixwỳ. Nà pa mẽ amã ho anhỹr kêt nẽ. Kormã. Ãm amnepêm Jõhti kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja pix kot paj mẽ amã harẽ.

40 —Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh Jõhtija amnepêm na pre tep rax kumrẽxja htĩr rãhã kukrẽ. Nhũm õxàhkre kamã htĩr nẽ hkrĩ hã apkati axkrunẽpxi hãmri nẽ htĩr rãhã õxàhkre rũm kato. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh kot paj nhỹrmã kẽn kre kamã ixtyk nẽ inhnõr ã apkati axkrunẽpxi. Jõhti hkĩnhã ixtyk kumrẽx nẽ inhnõr ã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr.

41 —Nẽ koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh piitã akupỹm mẽ ho htĩr hãmri nhũm mẽ piitã Inhĩpêêxà mẽ wa ixkutã hkrĩ pa wa tanhmã mẽ harẽnh to. Tĩrtũm mẽ wa ixkuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnhjê hã mẽ hkwỳjê jarẽ nẽ wa ixkuri mẽ pa ho mẽ pa hkêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ piitã ã ahpỹnhã mẽ harẽnh anẽ. Amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ õ pahijaja. Jakamã nhũm Nĩnĩwe nhõ xwỳnhjaja tanhmã wa inhmã mẽ ajarẽnh to. Jõhti kot mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja nhũm mẽ tanhmã wa inhmã mẽ ajarẽnh to nẽ wa inhmã: “Na pre Jõhtija man mẽ inhõ krĩ hwỳr mõ nẽ mẽ inhmã akapẽr jarẽnh o ri mẽ ixkôt pa. Pa prem kuma nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj kaga nẽ akôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx Tĩrtũm. No or war akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ ata mẽ na pre Akra Jejus tãm mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm kapẽr o ri mẽ hkôt pa nhũm prem mar tã mẽ ixkĩnhã mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Mẽ ixkurom mẽ kot Akra mar tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt nẽ.” Anhỹr o koja mẽ wa inhmã mẽ ajarẽ ka mẽ tee ri mẽ ama nẽ ra mẽ amã ma nẽ. Nom ãm mẽ amã ma kaprỳ.

42 —Nẽ sur kãm mẽ õ pahi nitita koja mẽ hpãnhã tanhmã wa inhmã mẽ ajarẽnh to nẽ wa inhmã: “Na pa pre inhmã pahi Sarumãw kot war anhỹ hã àhpumunh tỳx ã harẽnh ma hãmri nẽ inhmã mar prãm xàj ma awry hã õ pika hwỳr mõ nẽ omu nẽ kapẽr ma. Hãmri nẽ ma akupỹm inhõ pika hwỳr mõ nẽ ixkwỳjê mã àhpumunh tỳx ã harẽnh o ri ixpa. Tã Akra Jejus na kot àhpumunh tỳx o pahi Sarumãw jakrenh tã or war akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ ata mẽ. Mẽ kot kapẽr mar tã ixkĩnhã kãm mar prãm kêt. Na prem kuma nẽ ãm kuma.” Anhỹr o koja wa inhmã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ ja hã mẽ amã akir ka mẽ tee ri mar o akrĩ nẽ amnhĩ kamã agryk o akrĩ. Nom ãm amnhĩ kamã agryk kaprỳ. Anẽ.

### *Mẽkarõmnuti kot tanhmã mẽhõ hto hã harẽnh*

*Rukre 11.24-26*

43 Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Te mẽ ate ixte mẽhõ nê mẽkarõmnuti japôx xwỳnhta pyràk. Nhũm te kêp kator nẽ ma htẽm pyràk. Nẽ nhỹri amgrà kamã ri pa pyràk. Koja ja kêp omnuj nhũm tee ri kamã nhỹri hkôt xà japêr o pa. Nom tee ri hapêr o pa kaprỳ. 44 Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o: “E kot paj ma akupỹm mẽ kot nê ixkator xwỳnhta wỳr tẽ nẽ axà nẽ kamã mãn ri ixpa.” 45 Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ ma akupỹm hwỳr tẽ. Nom kormã akupỹm hwỳr àr kêt ri nhũm kamã amrakati nẽ ri pa. Jakamã nhũm akupỹm hwỳr axà. Nom ahte hwỳr àr kêt nẽ. Amnhĩ kôt hkwỳjê ho 7 nẽ hwỳr mẽ ho gjêx pa. Mẽ kêp 7jaja nẽ wamta mẽ nhũm mẽ piitã hwỳr gjêx pa. No mẽ kêp 7jaja na omnuj tỳx o kot wamta jakrenh jakamã nhũm mẽ kot hwỳr gjêx xwỳnhta mẽ ỹ hã ra amnhĩ tomnuj tỳx nẽ oprê htỳx o pa. Wam pyxire kot hwỳr àrta nhỹ hã nhũm amnhĩ tomnuj o ri pa nom kawax pê oprê. Tã nhũm ra axte hwỳr mẽ ohtô nẽ gjêxta nhỹ hã hãmri oprê htỳx kumrẽx. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ tokyx ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ hãmri nẽ amnhĩ tomnuj tỳx pix o ri apa. Anẽ.

*Jejus kot tanhmã hkwỳjê jarẽnh to hã harẽnh*

46 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ. Rôm
nhũm katorxà nẽ htõjaja nhỹhỹnh hwỳr
mõn pôj. Nom kormã hwỳr gjêx kêt nẽ. Mẽ
kot hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri hwỳr
gjêx kaxyw kormã kapôt ã hã mẽ omunh
o kuhê. 47 Hãmri nhũm mẽhõja kapôt ã mẽ
omu nẽ Jejus mã mẽ harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Ota akatorxà mẽ atõjaja
awỳr mõn pôj nẽ tee àr kaxyw. O mũj mẽ
kapôt ã kuhê. Anẽ.

48-50 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot pa ixkato nẽ mẽ omu.
Inhmã mẽ hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ
Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xãm nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ
rỳ ixkatorxà pyràk o pu mẽ axpẽn nhĩpêx o
ri papa. Pa inhmã ixkatorxà nẽ ixtõjê japê
pyrà nẽ mããnẽn inhmã mẽ ajapê nẽ. Anẽ.

# 13

*Mẽmo hy hkre xwỳnh jarẽnh*

*Matêwre 13.18-23; Makre 4.1-9; Rukre 8.4-8*

1 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm kapẽr pa nẽ
ixkre rũm kato nẽ ma himô rax wỳr tẽ nẽ
gô mỳri mẽ kãm ujarẽnh kaxyw nhỹ. Pa
mẽ ixpê hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma
hkôt mra. 2-3 Hãmri nẽ gôta wỳr pôj nẽ mỳri
ixkrĩ. Nhũm mẽ Jejus ã htu rax nẽ nhũm tee
ri mẽ omunh o nhỹ. Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ
kànhmã xa nẽ tẽ nẽ pàr krem axà nẽ pàr kre
kamã mũtũm awry rũm mẽ ahkre ho nhỹ
nhũm mẽ piitã omunh nẽ mar mex o hkrĩ.
Nhũm mẽ kãm ujarẽnh o mẽ ahkre ho nhỹ.
Nom mẽ kãm tãm ujarẽnh kêt nẽ. Mẽ kot
Tĩrtũm kapẽr mar nẽ tanhmã hkôt amnhĩ
nhĩpêx to ho paja nhũm hã kuxi nẽ mẽ kãm
harẽnh o nhỹ nhũm mẽ amgrà kamã kỳx pê
mar o hkrĩ. Nhũm mẽ kãm:

4 —E mẽ inhma. Koja mẽhõ ma pur mã
mõ nẽ pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o ri
pa. Nom nhũm hy piitã amex kãm rôrôk kêt
nẽ. Koja hkwỳja ahpỹnhã nhỹri rôrôk. Kwỳ
aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nẽ
hwỳr mra nẽ hkrẽr pa.

5 —Nẽ koja kẽn kãm hkwỳ rôrôk nẽ ra hi-
grõt kutã nojarêt nẽ higrõt pa. Nom nhũm
kamã aptỳx nẽ kêp pika hkryre. 6 Jakamã
nhũm higrõt nhũm hã myt ahpa nẽ arĩgro
htỳx mẽ nhũm grà pa. Harê hkryre jakamã
grà pa.

7 —Nẽ koja mrônhĩ kamã hkwỳ rôrôk nẽ
higrõt tã no nhũm utĩja kêp amỹtà nhũm ô
hkêt nẽ.

8 —No kêt hirã kamã pika mex kãm rôrôk
xwỳnhja hirã kamã rôrôk jakamã higrõt
mex nẽ piitã ô rũnh nẽ. Kamã ô hkwỳ kêp
30 nẽ kamã hkwỳ kêp 60 nẽ kamã hkwỳ kêp
100. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. 9 Kwa kêr ka
mẽ ixujarẽnhja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx
rãhã ho apa. Anẽ.

*Mẽmo kaxyw Jejus kot mẽ ujarẽnh o mẽ ahkre*

*Makre 4.10-25; Rukre 8.9-15*

10 Hãmri pa mẽ ixpê Jejus kôt mẽ ixpa ho
ixpa xwỳnhjaja Jejus kot mẽ kãm ã ujarẽnh
anhỹrja ã kuma nẽ tee ri hkukamã ija-
maxpẽr. Hãmri nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Kwa axujarẽnhta na pa mẽ ixprĩ hã
hkôt mẽmoj pumunh kêt nẽ. Mon ka hte ãm
mẽ ujarẽnh pix o mẽ ahkre? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tôe. Nà kot paj mẽ amã harẽ. Tĩrtũm
kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot
paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Mẽ kot amnhĩ
tomnuj kaga nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ
omunh nẽ mẽ ho hkra. Ja na pa harẽ.
No mũjjaja mẽ akĩnhã kãm ja mar prãm
kêt jakamã na htem ixujarẽnhja ma nẽ ãm
kuma nẽ htỳx ri pa.

12 —No kêt mẽ kajaja na ka mẽ ixkôt ri
apa ho apa. Nẽ xatã ixkapẽr mar o apa
jakamã na ka mẽ aprĩ hã ixkapẽr ma. Tã
mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa jakamã na
pa tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ aprĩ hã mar
mex o mõ. No mẽ kot ixkapẽr mar nẽ ãm
mar xwỳnhjaja na mẽ akĩnhã inhmar tỳx kêt
nẽ. Jakamã nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ hkrã
hto nhũm mẽ hã no hkêt tokyx anẽ htỳx ri
pa.

13 “Ixte mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh
kêt kwỳ ho anhỹr rax tã nhũm mẽ
omu nẽ ãm omu. Nẽ ixte amnhĩ
nhĩpêxja nhũm mẽ kãm hkĩnh kêt nẽ.
Nẽ mẽ kot ixkapẽr mar tã ãm inhma
nẽ kãm hprĩ hã inhmar prãm kêt nẽ.”

—Jakamã na pa hte ã mẽ kãm mẽmoj te ho
tãm pyrà nẽ harẽ no ãm hã haxwỳ nẽ mẽ
kãm ixujarẽnh anẽ.

14-15 —Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh Ijaisja amnepêm mẽ hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ hã kagà. Mẽ kot inhmar nẽ ãm inhmar xwỳnhjê jarẽ nẽ tanhmã mẽ hkukamã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:

Koja mẽ ujarẽnh mex mar pymaj amnhĩ jamak pro nẽ amnhĩ no hpro nẽ hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã koja mẽ kãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx mex prãm kêt nẽ harẽnhja ma nẽ ãm kuma. Nẽ omu nẽ ãm omu. Mẽ kãm hprãm kêt jakamã koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt ronhỹx mẽ ra Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh pa. Hãmri nhũm mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ kapẽr mar mex o pa. Tã no nhũm mẽ Ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

—Ã Ijaisja mẽ hkukamã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà anẽ.

16 —No kêt mẽ kajaja na ka htem ano ho ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã ixpumunh o ixkôt apa. Nẽ mẽ ajamak o ixkapẽr mar o ri ixkôt apa. 17 Amnepêm mẽ akukamã pahijaja nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja na prem kãm ixpumunh prãm tỳx o pa. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr mar prãm tỳx o pa. No ãm mẽ akĩnhã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar kêt rãhã htyk pa. Kormã ixwrỳk nẽ jar ixkator kêt jakamã na prem arĩ htĩr nẽ pa ri ixpumunh kêt rãhã ra htyk pa. Ãm mẽ kapxipixjaja na ka mẽ mỳr pê ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar o ixkôt apa. Tã mẽ kurom mẽ ate ano ho ixpumunh nẽ ajamak o ixkapẽr mar o ixkôt apa jakamã kwa mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa pê akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ.

### *Jejus kot hprĩ hã mẽmo hy jarẽnh*
### *Makre 4.13-20; Rukre 8.11-15*

18 Hãmri nhũm Jejus mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã hprĩ hã mẽ ujarẽnhta jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hy ho ukapêr xwỳnh ã ixujarẽnhta jarẽ ka mẽ inhma. Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapẽr pyràk. Nẽ ahpỹnhã mẽmo hy rôrôk ã pikata te kêp mẽ apê panhĩ ahpỹnhã mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ahpỹnhã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota pyràk. 19 Jakamã mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te mẽ kot aptỳx kãm hy rôrôk nhũm kuwênh kot hwỳr mrar nẽ hkrẽr par xwỳnhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr ma no nhũm Satanasti te kuwênh kot hy krẽr parta pyrà nẽ mẽ kot mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj hãmri ra tanhmã kapẽrja nê mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ kuma nom ho hamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ pa.

20 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te mẽ kot kẽnre kamã hy hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nẽ grà par tokyx anhỹr xwỳnhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ. 21 Tã nhũm mẽhõ Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ Tĩrtũm kaga. Te mẽmo hy higrõt nom ra grà par tokyx anhỹrta pyràk.

22 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te mrônhĩ kamã hy hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nhũm mrônhĩ kot kêp àmnàr xwỳnhta pyràk. Jao mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm tã mããnẽn kãm mẽ hikukrêx rũnh nẽ mẽ hikàxpore rũnh prãm. Hãmri nẽ ãm ja pix kukamã hamaxpẽr o pa. Nẽ ja gryk ã axte Tĩrtũm kapẽr mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

23 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te hirã kamã pika mex kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nẽ ô rũnhta pyràk. Jao ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã him hagjênh tỳx nẽ. Nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Jakamã te mẽmo hy ô rũnh nẽ ô mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E ã ixujarẽnhja kot anhỹr. Anẽ.

### *Harôj kaàkre jarẽnh*
### *Matêwre 13.36-43; Makre 4.26-29*

24 Nhũm Jejus axte mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê mã awjarẽ nom hprĩ hã mẽ kãm ujarẽnh kêt nẽ. Axte mẽ kãm mẽmoj tã kuxi nẽ awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot kormã htĩr ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã mẽ harẽnh toja te mẽ ujarẽnh ja pyràk. Koja mẽhõ harôj y mex o ukapêr kaxyw ma hpur

mã mõ. Hãmri nẽ hkre hpa nẽ ma akupỹm mõ. 25 Tã nhũm kamàt nhũm ra gõr nẽ nõ. Hãmri nhũm kãm hkurê xwỳnhja ma kêp ihpur wỳr tẽ nẽ harôj mexta nhĩpy axtem nẽ kêp harôj kaàkre hkre. Harôj kaàkreja te kot harôj mex pyràk nom mẽ kot hkur kêt. Tã nhũm kêp harôj y mex nhĩpy hkre hpa hãmri nẽ ma akupỹm tẽ.

26 —Tã nhũm hamẽ higrõt nẽ anhĩpê ô. 27 Nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja tee ri harôj mex kaêx ã harôj kaàkreta pumu nẽ hpur nhõ dõn wỳr tẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm: “Kwa ate harôj mex pix kre htã pẽr hkaêx ã harôj kaàkre mããnẽn kato. Kwa tanhmã na pre amnhĩ to nẽ hkaêx ã kato?” Anẽ. 28 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm: “Nà mẽhõ kãm ixkurê xwỳnh na pre ã inhĩpêx anẽ.” Anẽ hãmri nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhta kãm: “Kwa xà kot paj mẽ tokyx ma hwỳr mra nẽ nê harênh pa nẽ kurẽ nà?” Anẽ. 29 Nhũm mẽ kãm: “Nà kot kaj mẽ anẽ nẽ harôj mexta mẽ ho apimrààtã ixpê harênh pa. 30 Kwãr mãmrĩ harôj mex mẽ hpimrààtã ô hpa mãn. Ka mẽ rĩ ma hwỳr mra nẽ harôj kaàkre kumrẽx jarênh pa nẽ axpẽn tã harê ho ê nẽ ma o mra nẽ hpôk. Hãmri nẽ rĩ kormã hpãnhã harôj mex jakà nẽ ho akuprõ nẽ ô ho mra nẽ ixkre kamã haxwỳ.” Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr.

### *Jejus te kot mẽmo hy hkryre pyràk ã harẽnh*

*Makre 4.30-32; Rukre 13.18-19*

31-32 Hãmri nhũm Jejus arĩ mẽ kãm amnhĩ tã kuxi nẽ ujarẽnh o nhỹ. Nẽ tanhmã mẽ kãm amnhĩ tã ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm kot mẽ awỳr ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽnh ã ijarẽnhja. Te ixte mẽmo hy pixire nhũm mẽ kot hkre nhũm higrõt pyràk. Koja gaa nẽ hprêk. Hãmri nẽ hpa anhgrà nhũm kuwênhre hwỳr mra nẽ hôptĩ kamã amnhĩm haê nhĩpêx nẽ kamã hikwỹ. Tã kot paj nhỹrmã mẽmo hy jarẽnhta pyrà nẽ ixpyxi htã pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptà nẽ mẽ omunh mex rãhã ho ixpa. Anẽ.

### *Jejus te kot pãwti kaxkrit xà pyràk ã harẽnh*

*Rukre 13.20-21*

33 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm amnhĩ tã kuxi nẽ ujarẽnh o nhỹ nẽ mẽ kãm:

—E kot pa hpãnhã mẽ amã tanhmã pãwti kaxkrit xà jarẽnh to ka mẽ inhma. Na hte mẽnijaja pãwti nhĩpêx kaxyw hãmri nẽ kaxkrit xà hkwỳ ho grire nẽ kupy nẽ trik xôm mẽ ho ahkà. Hãmri nẽ ho pãwti nhĩpêx. Kaxkrit xàja grire htã pãwti piitã ho kaxkrit mex nẽ. Tã ja pyrà nẽ ixpyxi htã koja mẽ nhỹrmã pika piitã hkôt ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽ.

### *Jejus kot mẽ ujarẽnh pix kãm mẽ ahkre hã harẽnh*

*Makre 4.33-34*

34 Na pre ã Jejusja mẽ ujarẽnh o mẽ ahkre ho pa anẽ. Ãm mẽ ujarẽnh pix o mẽ ahkre ho pa. Te tãm ujarẽnh pyràk no ãm mẽmoj tã haxwỳ rỳ amnhĩ tã haxwỳ nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. 35 ã kot mẽ ahkre ho pa anhỹr kukamã na pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê hõja harẽ nẽ hã kagà. Te Jejus tãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to pyràk o hkukamã harẽ nẽ hã kagà nẽ hã hkagà ho:

Kot paj mẽ kãm ixujarẽnh pix kãm mẽ ahkre ho ri ixpa. Mẽmoj te ho tãm pyrà nẽ harẽ nom mẽmoj tã haxwỳ nẽ tanhmã mẽ kãm ixujarẽnh to. Nẽ aa mẽ kot mẽmoj mar kêt xwỳnh kwỳ kot paj mẽ kãm harẽ kê mẽ kuma. Anẽ.

### *Jejus kot hprĩ hã harôj kaàkre jarẽnh*

*Matêwre 13.24-30, 13.47-50*

36 Tã nhũm Jejus mẽ kãm ujarẽnh pa nẽ mẽ kure nẽ ma tẽn ixkrem axà. Hãmri pa mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mra nẽ ixkrem agjê. Hãmri nẽ harôj kaàkre hã ujarẽnhta ã hkukja nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã harôj kaàkre jarẽnhta jarẽ nà. Na pa mẽ kormã ixprĩ hã mar mex kêt nẽ. Anẽ.

37 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tôe pa ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Ãm paa.

Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh te ixte mẽmo hy mex o ukapêr xwỳnhta pyràk.

38 Nẽ purta te kêp pika piitã pyràk.

Nẽ harôj mexta te ra mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnhjê pyràk.
Nẽ harôj kaàkreta te mẽ kot Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê pyràk.
39 Nẽ kot harôj kaàkre hkre xwỳnhta te Satanasti pyràk.
Nẽ harôj jakàr xà hã arĩgrota te Tĩrtũm kot ahpỹnhã tanhmã mẽ harẽnh to xà hã arĩgrota pyràk.
Nẽ mẽ kot harôj jakàr xwỳnhjaja te Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê pyràk.
40 Mẽ ujarẽnhja kamã na prem harôj kaàkre kumrẽx jarê nẽ hã hpôk jarẽ. Ja pyrà nẽ koja nhỹrmã Tĩrtũm kot ahpỹnhã tanhmã mẽ harẽnh to xà hã arĩgrota ã hãmri ã mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.
41 —Kot paj nhỹrmã kãm mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw hãmri nẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ ma mran wrỳ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix o akuprõ. Nẽ mẽ kot nhãm mẽ hkwỳjê kot mẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa kaxyw mẽ kãm anhỹr xwỳnhjaja nhũm mẽ mããnẽn mẽ ho akuprõ. 42 Hãmri nẽ mẽ ho pikuprõnh pa nẽ te mẽ kot harôj kaàkreta nhĩpêx pyrà nẽ kuwy kamã mẽ rẽnh pa. Hãmri nhũm mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa. Nẽ amnhĩ xà htỳx ã maj tee ri mỳr rãhã ho pa. Nẽ tee ri amnhĩ xà hã maj amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tỳx kaprỳ.
43 —No ixkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja mẽ mẽ kurom mex kumrẽx nẽ pa. Kot paj mẽ ho mex rax nẽ nhũm mẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. Tĩrtũm kot kormã pika nyw nhĩpêx mã xwỳnhta kamã nhũm mẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa. E kêr ka mẽ ixujarẽnhja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa. Anẽ.

### *Mẽ hikukrêx mex o hpimxur jarẽnh*
### *Piripos 3.7*

44 Nhũm Jejus arĩ mẽ ixpiitã mẽ inhmã tanhmã ujarẽnh to. Nom hprĩ hã ujarẽnh kêt nẽ. Kê axte mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ inhmã tanhmã ujarẽnh to nẽ mẽ inhmã:
—Mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja te mẽ apê mẽ hikukrêx mex ã pika japrôr xwỳnhta pyràk. Koja mẽhõ mẽ hikukrêx mex jamỳ nẽ o tẽ nẽ nhỹri amnhĩm ho amũxu. Kaxyw kakwỳ nẽ kamã hagjê nẽ hity hpa nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nhũm jãã nhũm mẽhõ tẽn kãm kato. Hã pikata kakwỳ nẽ kãm kato nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ hamaxpẽr o: “E pa ma tẽ nẽ inhõrkwỹ kamã ixkukrêx piitã ho wẽnê hpa nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ ho amnhĩm mẽ hikukrêx mex ã pika japrô nẽ amnhĩm mẽmoj mexta o ixàrĩk pa.” Anhỹr o hamaxpẽr nẽ akupỹm hity hpa nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nẽ mẽmoj mexta gryk ã õ mẽmoj piitã ho wẽnê hpa. Hikukrêx nẽ õrkwỹ nhũm piitã ho wẽnê hpa. Hãmri nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ ma o tẽ nẽ amnhĩm pikata japrô. Hãmri nẽ ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ kamã mẽ hikukrêx mexta kwrỳnh pa nẽ ho õ kumrẽx.
—Tã te mẽ ate mẽhõ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhta pyràk. Na ka mẽ uràk nẽ inhgryk ã amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ hpãnhã ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Te mẽhõ kot mẽmo mẽ hikukrêx mex gryk ã hikukrêx tũm piitã kaga hpar nẽ mẽ hikukrêx mex o hpimxur xà hã pikata japrôr pyràk. Anẽ.

### *Mẽhõ kot kẽn jaxênh japrôr jarẽnh*

45 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã awjarẽ nẽ mẽ inhmã:
—Nẽ ja. Na htem kãm hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ ri hpa hprãm xàj Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Te mẽhõ my kãm kẽn jaxênh mex prãm nẽ ma ri hapêr o pa xwỳnhta pyràk. 46 Nẽ ra nhỹri omu nẽ ma tẽ nẽ prês ã mẽ hkukja. Nhũm mẽ kãm hã ho ohtô nẽ harẽ nhũm ma akupỹm tẽ nẽ kãm ho õ hprãm xàj hikukrêx piitã ho wẽnê hpa. Hãmri nẽ kàxpore jamỳ nẽ o tẽ nẽ amnhĩm ho haprô. Kẽn jaxênh mexta pix gryk ã hikukrêx piitã ho wẽnê hpa nẽ hpãnhã ho amnhĩm haprô.
—Tã ja pyrà nẽ na ka htem amex nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa hprãm xàj ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa. Anẽ.

### *Kryhti jarẽnh*
### *Matêwre 13.24-30, 13.36-43*

47-48 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã awjarẽ nẽ mẽ inhmã:

—E Tĩrtũm kot nhỹrmã tanhmã mẽ harẽnh to xà hã arĩgro kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã harẽnh to. Te ho mẽmyjaja kot himô kamã kryhti rẽnh pyràk. Koja mẽ gôx kãm kumẽ nẽ akupỹm ho api nhũm kamã tep ohtô nẽ. Nhũm omu nẽ kỳx pê amgrà kamã hkapĩ nẽ ahpỹnhã ri tanhmã kamã kute kawrà. Nẽ kamã mex kawrà nẽ kawà kamã kugjê nẽ mẽ kot hkur kêtja nhũm nhãm kurẽ. 49 Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kot ahpỹnhã ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hipêx to kaxyw arĩgrota ã ã mẽ hipêx anẽ. Koja kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê kawrà hpa. 50 Nẽ te mẽ kot tep mex nê tep punu kawrà nẽ nhãm rẽnhta pyràk o mẽ hipêx nẽ ma kuwy hwỳr mẽ o mra nẽ kamã mẽ kurẽ. Nhũm mẽ tee ri amnhĩ xà htỳx ã maj amỹra nẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx kaprỳ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejusja axte mẽ ixpê hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã ujarẽnh anẽ. 51 Hãmri nẽ mẽ inhmã:

—E xàn ka mẽ atã aprĩ hã ixujarẽnhta ma nà?

Anẽ pa mẽ kãm:

—Tỳ. Nà na pa mẽ atã ixprĩ hã mar mex nẽ. Anẽ.

52 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tôe. Nà ãm hãmri. Na ka xep mẽ ra ixte mẽ ahkre nywta mar mex nẽ. Nẽ mẽ akwỳjaja mããnẽn Tĩrtũm kapẽr tũm mar mex nẽ. Te mẽ apê mẽhõ apkur xà rax pyrà nẽ ma ho mẽ piitã mẽ hipêx o ri mẽ hkôt paja pyràk. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ ma mẽ piitã mẽ hkôt Tĩrtũm mẽ wa ixkapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

### *Najare nhõ xwỳnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh*
*Makre 6.1-6; Rukre 4.16-30; Juãw 1.11*

53 ã Jejus mẽ inhmã ujarẽnh par anẽ. 54 Hãmri nẽ ma akupỹm Najare hwỳr mõ nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà nẽ mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê tanhmã kot mẽ ahkre hto hã kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa kêp mẽ panhĩõ htã tanhmã kot we amnhĩ to nẽ ã àhpumunh tỳx kôt mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa? 55-56 Na pre mẽ panoo mã hprêk nhũm mẽ pahte pahprĩ hã hkwỳjê pumunh. Kêp pĩ kuprãr xwỳnh Juje mẽ hprõ Marir wa hkraa. Nẽ kêp Xiakre nẽ Juje nẽ Simãw nẽ Jut mẽ htõõ. Nẽ htõxjaja jar mẽ pakamã pa nhũm mẽ pahte mẽ piitã mẽ omunh mex kênã kot kêt we mẽ kurom ã àhpumunh tỳx anẽ. Anẽ.

57 Hãmri nẽ kamã gryk nẽ hkaga. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na htem krĩ hkwỳ kamã kãm mẽ mar prãm nẽ. Nom õ krĩ kamã mẽ kot karàre rũm hprêk kãm omunh xwỳnhjaja na htem kuma nẽ ãm kuma. Anẽ.

58 Tã mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm tee ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax prãm. No ãm mẽ kãm mẽmoj to grêre nẽ ho anẽ.

# 14

### *Mẽ kot Juãw Paxis pĩr ã mẽ harẽnh*
*Makre 6.14-29; Rukre 9.7-9*

1 Tã nhũm pika pê Garirej kamã mẽõ pahihti Erox Jejus jarẽnh ma 2 nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ hã õ pôristi mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa pẽr Juãw Paxis na nà? Ra ixte hã ixàmnênh nhũm mẽ kot hpĩr tã mãn tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm htĩr. Nà pẽr tãm kênã. Jakamã na hte aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Anẽ.

3-5 Na pre ra Erox htõ pê hprõptàn ho hprõ. Tõ arĩ htĩr tã nhũm axtem nẽ kêp utà nẽ ho hprõ. Hãmri nhũm Juãw Paxisja harẽnh ma nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Kwa Eroxis kêp atõ hprõ kênã na ka kêt axtem nẽ kêp utà nẽ ho aprõ. Kwa ja omnuj tỳx o omnuj tỳx. Anẽ.

Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk nẽ kot hpĩr kaxyw. Tã nom nhũm Ijaew kot axpẽn mã kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã harẽnh jakamã nhũm mẽ umaj hpĩr kêt nẽ. Ãm ho prês nẽ haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ.

6 Tã nhũm jãã nhũm Erox kator ã arĩgro kato nhũm mẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh. Hãmri nhũm hprõ nyw kra niti mẽ hwỳr axà nẽ ahte mẽ hipôk ri mẽ kãm gre. Mẽ kot

omunh nẽ kamã hkurẽ kaxyw nhũm mẽ noo mã hpijaàm kêt nẽ mẽ kãm grer o xa. Hãmri nhũm pahi Erox omu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm hkĩnh nẽ kamã nopyma nẽ.
7 Hãmri nẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na ka ã mẽ inhmã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã kwa mãmrĩ mẽmoj tã ixwỳ. Amã mẽmoj prãm xà hkôt hã ixwỳ kot paj amã kugõ. Ãm hãmri na pa amã anẽ. E mẽmoj na amã hprãm? Anẽ.
8 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Ma Juãw Paxis krã na pa inhmã hprãm. Inhmã hkrã krãhta nẽ pasiiti kamã axà nẽ ixwỳr o tẽ nẽ inhmã agõ. Anẽ.

Ra katorxà kot kaxyw kãm karõ jakamã nhũm ã hã hwỳr anẽ. 9 Hãmri nhũm Eroxja tee ri kuma nhũm ja kêp omnuj nẽ. Nom ra mẽ pikuprõnh rax xwỳnhjê nhĩpôk ri mẽ noo mã kot kãm: “E mãmrĩ amã mẽmoj prãm xà hkôt hã ixwỳ pa amã kugõ.” Anhỹr jakamã kãm kot kêp nê hprãm kêt nẽ. Hãmri nẽ Juãw Paxis wỳr õ pôristi hkwỳ rẽ 10 nhũm mẽ ma mẽ hagjênh xàta wỳr mra nẽ unê nẽ mut krãhta. 11 Hãmri nẽ hkrã mỳ nẽ pasiiti kamã kuxà nẽ ma akupỹm nita wỳr o tẽ nẽ kãm kugõ nhũm kumỳ nẽ ma katorxà hwỳr o tẽ nẽ kãm kugõ.

12 Hãmri nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ kot hpĩr ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr mra nẽ kumỳ nẽ ma o mõn haxà. Hãmri nẽ ma Jejus wỳr mra nẽ kãm harẽ.

### *Jejus kot mẽ ho ohtô nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh*

*Makre 6.30-44; Rukre 9.10-17; Juãw 6.1-14*

13 Hãmri nhũm Jejus Juãw Paxis jarẽnh ma nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ ma himô nhĩkjê hwỳr kapôt ã mõr kaxyw pàr krem axà nẽ ma mõ. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mra. Hãmri nhũm krĩ hkwỳ kamã mẽ pa xwỳnhjaja harẽnh ma nẽ ohtô nẽ ma mẽ inhĩhkrep pikap mra. Nẽ ra amnhĩ to wa nẽ mẽ inhmõr xàja wỳr pôj nẽ mẽ ixkutêp hkrĩ.
14 Jakamã pa mẽ mõ nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ omu. Hãmri nhũm Jejus mẽ omu nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ mẽ kãm mẽ à xwỳnhjê ho mex pa.

15 Tã nhũm ra myt àr kaxyw pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja tee ri mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ kãm:
—Kwa na ra amỹkry htỳx nẽ. Amnhĩ nê mẽ hano kê mẽ ma nhỹri krĩ hkwỳ hwỳr mra nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku. Mo jar mẽ apkur xà hã mẽõ? Jar akunĩ pix kênã. Anẽ.
16 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:
—Nà kot paj mẽ hanor kêt nẽ. Mẽ kajaja kot kaj mẽ kãm õ nhũm mẽ apku. Anẽ.
17-21 No nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx. Mẽmyjaja kêp 5.000. Nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja. Jakamã nhũm Jejus ã mẽ inhmã kapẽr anẽ pa mẽ tee ri mẽ hkukamã ijamaxpẽr nẽ kãm:
—Kwa nà mẽ panhõja raxti hã. Mẽ panhõ pãwti kêp sĩk pix. Nẽ kaxyw tep gràja pijakrutre kênã kot kêt mẽ piitã mẽ hipêx. Nà xà kot paj mẽ ma mra nẽ nhỹri mẽ kãm mẽ mẽmoj japrô nhũm mẽ kuku? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—Nà pu mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nẽ. Kot puj mẽ kãm mẽ panhõta o anhgrà. E mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpỹnhã ri hije nẽ hkrĩ hpa. Anẽ.
Hãmri pa mẽ kuma nẽ mẽ kãm anẽ nhũm mẽ piitã hkrĩ hpa. Hãmri nhũm Jejus pãwti mẽ tepja jamỳ nẽ kaxkwa hwỳr rĩt nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:
—Pa Papaj? Nà apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh jakamã amex o amex. Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã kugõ pa mẽ ô ri ho mẽ hipêx pa. Nhũm mẽ piitã apkur o hkrĩ. Mẽõja grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa nhũm arĩ mẽõ jakrêx prã. Hãmri pa mẽ akupỹm hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 12 nẽ ho nỳt pa.

### *Jejus kot gô krãhkà hã ãm nẽ htẽm ã harẽnh*

*Makre 6.45-52; Juãw 6.15-21*

22-23 Tã nhũm Jejus mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã anẽ pa mẽ akupỹm pàr mã agjê nẽ ma xarmã hkukamã mõ. Hãmri nhũm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê jano nhũm mẽ ma akupỹm hapêx. Hãmri nhũm Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw ahte tẽ nẽ hixêt ã api nẽ himõk ã kãm amnhĩ jarẽnh o nhỹ.

Gaa nhũm ra kamàt nhũm arĩ ahte hixêt nhĩmõk ã nhỹ.

24 Rôm pa mẽ pàr kãm mẽ inhmõr xwỳnhjaja kormã himô nhĩpôk ri mõ. Pu nhũm kôk xàpêr tỳx mẽ ixkaxpa. Nẽ gô axpẽn tak tỳx nẽ pa mẽ tee ri rrẽmti ho gô rẽnh nhĩpêx nẽ tee ri axpẽn pumu.

25 Tã nhũm krãhyre kà nhũm Jejus man mẽ ixkôt gô krãhkà hã xan tẽ 26 pa mẽ amnhĩ wỳr omu. No nhũm kormã hirã mex kêt jakamã pa mẽ ixprĩ hã omunh mex kêt nẽ. Hãmri nẽ tee ri omu nẽ mẽkarõ hã hkamnhĩx nẽ umaj ixàmra rax nẽ. 27 Hãmri nhũm mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Pa na pa mẽ akôt tẽ. Anẽ.

28 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ kãm:

—Kwa xà ka na ka tẽ? Tôe apê mẽ inhõ Pahihti jakamã kwa amnhĩ wỳr ixwỳ pa apyrà nẽ gô krãhkà hã xa nẽ awỳr tẽ nà? Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Tôe mamrĩ amnẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ pàr rũm kato nẽ hwỳr tẽ. Uràk nẽ gô krãhkà hã hwỳr tẽ. 30 Hãmri nẽ kormã htêp o htẽm mẽ kôk xàpêrta kamã ama nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr pê ra àr o mõ. Hãmri nẽ àmra kamã Jejus mã amnhĩ to akir nẽ kãm:

—Kwa tokyx ixto api Pahihti. Anẽ.

31 Hãmri nhũm hpa hã kupy nẽ ho àpir kurê kumrẽx nẽ kãm:

—Kwa pẽr ãm kormã ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx kêt. Mon ka we ixkamnàr rom mãmrĩ man ixwỳr atẽmre hkêt nẽ? Anẽ.

32 Hãmri nhũm wa akupỹn mẽ ixwỳr tẽ nẽ wa axà. Hãmri nhũm kôk katàt kôt pinhkrênh pa nhũm gô tãm nõr kurê kumrẽx. 33 Hãmri pa mẽ Jejus kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu hãmri nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na hte amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽ. Nà apê Kra kênã. Anẽ.

### *Jenẽjare kamã Jejus kot akupỹm mẽ ho mex ã harẽnh*

*Makre 6.53-56*

34 Tã pa mẽ ra himô hã rê nẽ Jenẽjare hwỳr pôj. 35 Hãmri nẽ ma kapê hã ri ixpa. Hãmri nhũm pika nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus pumu nẽ mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o hprõt nẽ ahpỹnhã hwỳr nhỹhỹnh mẽ à xwỳnhjê hã karõ. Nhũm mẽ man mẽ ixwỳr mẽ o mra 36 nẽ mẽ ho Jejus wỳ nẽ kãm:

—Pa? Kwa kê mẽ à xwỳnhjaja akupỹm mex kaxyw apê axê kupê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Kwãr mẽ mãmrĩ mran hkupê. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axpẽn pãnhã hwỳr mra nẽ kêp ê pix kupênh tã ra akupỹm mex nẽ ma akupỹm mra.

# 15

### *Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh*

*Makre 7.1-13*

1 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja Jerujarẽ rũm ma Jejus wỳr mra. Na htem mẽ ixkukamã mẽ inhĩgêtjê pyrà nẽ apkur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh ryy nẽ. Amnhĩ nhĩhkra htyk pix kuhõnh nẽ hkrĩ hkêt nẽ ãm amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjêê nẽ. Nẽ õ prat kuhõnh japjêê nẽ kormã apkur kaxyw hkrĩ. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh ã amnhĩ kamnhĩx jakamã na pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã nhũm mẽ ma Jejus wỳr mra. 2 Hãmri nẽ omu nẽ kãm:

—Pa Jejus? E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja na prem apkur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê nẽ rĩ kormã apku. Tã pa htem arĩ ijaxwỳja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kwa mo na htem amnhĩ nhĩhkra tyk kuhõnh tokyx anẽ nẽ hkrĩ nẽ apku? Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Na ka htem ãm mẽ panhĩgêtjê hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa no Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. 4 Tĩrtũm na pre mẽmoj tã mẽ pamã karõ ho:

Kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa hã apijaàm nẽ mẽ ho ajuta rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ tanhmã mẽ kãm akapẽr punuj to ho ri apa. Hã koja mẽ akwỳjaja ja mỳrapê mẽ apa. Anẽ.

—Na pre ã Tĩrtũmja mẽ pamã karõ anẽ. 5 No mẽ kajaja na ka htem ã akwỳjê mã karõ anhỹr kêt nẽ. Ãm kapẽrja kwỳm na ka htem mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

Kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã akàxpore japêr nom kêr ka mẽ ho tanhmã akatorxà

rỳ anhĩpêêxà ho ajuta hto kaxyw wa kãm hkwỳ nhõr kêt nẽ. Ãm ho ate wa ho ajuta hkêt ã wa kãm amnhĩ jarẽ hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr o tẽ nẽ mẽ ixte tanhmã ixkreta ho mex to kaxyw mẽ inhmã agõ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

—Anhỹr o na ka htem mẽ kãm karõ ho ri apa. 6 Nom Tĩrtũm kapẽr tũm kot ã ja jarẽnh anhỹr kêt. Ãm amnhĩ krã hkôt na ka htem ã mẽ kãm karõ punuj o ri apa anẽ. Te mẽ akapẽrja mex o kot Tĩrtũm kapẽr jakrenh pyràk. 7 Mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã ãm amnhĩ to axêx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na pre Tĩrtũm amnepêm mẽ akukamã tanhmã mẽ ajarẽnh to. Nhũm ỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh xwỳnh Ijaisja ô ri mẽ kãm mẽ ajarẽ nẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm kot mẽ ajarẽnh pyràk. 8 Na pre mẽ akukamã mẽ ajarẽnh o:
Mẽ kãm ixkĩnh ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh tã mẽ kãm ixkĩnh kêt. Na htem kãm ixprãm ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ.
9 Mẽ kot ixkuhpa hã amnhĩ krã hkôt mẽmoj tã hkwỳjê mã karõ ho pa jakamã na htem kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Anẽ.

—Na pre ã Ijaisja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ akukamã mẽ ajarẽ nẽ mẽ atã kagà anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mã kapẽr anẽ.

### *Mẽmoj kot mẽ pahtomnu hã harẽnh*
### *Makre 7.14-23*

10 Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê hwỳ nẽ axte mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. 11 Na hte Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja amnhĩ krã hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hã mẽ amã karõ ho pa. Nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ axàpkur xà hã tanhmã mẽ amã karõ hto ho pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarẽnh kaxyw ã mẽmoj tã mẽ amã karõ anẽ. Nom na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩhkra kuhõnh to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Rỳ mẽ axàpkur xà pumunh kôt mẽ mex ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. Ja tanhmã kãm kute hkêt. Na hte ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omunh xà hkôt mẽ mex ã mẽ harẽnh rỳ mẽ mex kêt ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Na hte mẽmoj kur ã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ hã tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Ãm mẽ kapẽr punuj rỳ mẽ kapẽr mex ã mẽ mar kôt pix mã na hte tanhmã mẽ harẽnh to. Anẽ.

12 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja kuma hãmri nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa na ka ã mẽ kãm akapẽr anẽ nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ama nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Anẽ.

13-14 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ tanhmã mẽ inhmã Parijew nhõ xwỳnhjê jarẽnh to nẽ hprĩ hã mẽ hkukamã mẽ harẽnh o:

—Tk. Kwãr mãmrĩ mẽ kêp omnuj. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho pa htã na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt. Jakamã te mẽ nohkre xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Koja mẽhõ nohkre htã amnhĩ kôt nhỹhỹm nohkre hõ ho mõ hãmri nẽ wa hamẽ pry pumunh kêt nẽ htỳx mõ hãmri nẽ nhỹri ahkrehti kamã tẽm. Tã Parijew nhõ xwỳnhjaja te kot wam htẽm xwỳnhta pyràk nhũm mẽ kot mẽ mar xwỳnhjaja te kot wam htẽm xwỳnh kôt hõ htẽmta pyràk. Jakamã Parijew nhõ xwỳnhjaja mẽ kot mẽ mar o pa xwỳnhjê mẽ koja mẽ hpimrààtã nhỹrmã te ahkrehti kamã rôrôk par pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mex kêt nẽ pa ho pa. Koja kaxkwa kamã inhõ Papaj nhỹrmã amnhĩ nê mẽ hanor pa.

—Inhõ Papaj te kêp mẽmo hy hkre ho pa xwỳnhta pyràk. Na htem mẽmo hy hkre nhũm higrõt hapôj nẽ higrõt mex nẽ. Hãmri nhũm mẽ hwỳr mra nẽ omu nẽ nê mẽmoj nhĩgrõt punuj jarê nẽ kurẽ. Ja pyrà nẽ koja nhỹrmã inhõ Papaj amnhĩ nê Parijew nhõ xwỳnhjê janor pa nhũm mẽ mex kêt nẽ pa ho pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã hprĩ hã Parijew nhõ xwỳnhjê hkukamã ã mẽ harẽnh anẽ pa mẽ mar o ixkrĩ. 15 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri Tĩrtũm kot mẽ apkur xà hã mẽ omunh xà

hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt ã harẽnh ma. Nẽ ãm tanhmã mẽ kapẽr to pix ã mẽ mar kôt tanhmã mẽ harẽnh toja ma hãmri nẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri ã ja jarẽnh anẽ Pahihti? Anẽ.

16 Hãmri nhũm kuma nẽ hprĩ hã mẽ inhmã awjarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Kwa xàn ka mẽ kormã aprĩ hã ja mar kêt nẽ? 17 E pa ixprĩ hã mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Nà na htem mẽmoj ku nhũm hte mẽ hkrã hi hwỳr gjêx kêt nẽ. Na hte mẽ õhy pix wỳr agjê nẽ gaa nẽ nhãm hapôj nẽ hapêx. Na htem mẽ apkur xàja ku nẽ ỹ hã tanhmã amnhĩ tomnu hto hkêt nẽ. Jakamã na hte Tĩrtũm ja hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. 18 ãm mẽ hkrã kamã mẽ hamaxpẽr punuj pix nhỹ hã mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to jakamã na hte Tĩrtũm mẽ hamaxpẽr ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. 19 Koja mẽhõ tanhmã hamaxpẽr punuj to nẽ ra hkôt amnhĩ tomnuj pix o pa. Na htem nhãm mẽ hpar o pa nẽ mẽ kêp ahkĩ nẽ amnhĩ to hêx nẽ mẽ hakwa kamã nhãm axpẽn mã mẽ hixi jarẽnh o pa. Nẽ nhãm mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati nẽ mẽ hkuprỳ hwỳr mra nẽ mẽ ho amnhĩkati. Nẽ tanhmã ri axpẽn tomnuj to ho pa. 20 Mẽ hamaxpẽr punuj nhỹ hã na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. No na hte Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hkêt ã mẽ omunh xà hkôt mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Ja tanhmã kãm kute hkêt. Anẽ.

### *Jejus kot Ijaew kêt xwỳnh ni kamã ukaprĩ hã harẽnh*
*Makre 7.24-30*

21 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã kapẽr pa hãmri nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ma hkôt mõ. Ma Xir mẽ Sitõja wa pu hã ri ixpa. 22 Nhũm mẽhõ nija omu nẽ hwỳr tẽ. Mẽ ixkĩnhã kêp Ijaew kêt tã hwỳr tẽ. Kanaã nhõ xwỳnh na pre. Tã Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Ka Pahihti Jejus? Apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh jakamã xê ixujarẽnh ma nẽ ixkamã axukaprĩ hkêt wehe. Na mẽkarõmnutija tanhmã ixpê ixkra ho nhũm ixpê omnuj tỳx kumrẽx. Anẽ.

23 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ ãm kuma nẽ kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Jakamã pa mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja kãm:

—Kwa hano kê ma akupỹm tẽẽ ri. Na ãm ri mẽ pahkôt xatã hkrata jarẽnh pix o ri pa. Anẽ.

24 Nom nhũm kot amnhĩ tã kamã hamak kaxyw tanhmã mẽ inhmã hã kapẽr to nẽ mẽ inhmã:

—Nà ãm Ijaewjê pix wỳr na pre Tĩrtũm inhmẽ. Te mẽ kêp ôwêhti pikunor pyràk o na htem htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã ãm mẽ hwỳr pix mã na pre inhmẽ. Na kormã inhmã tanhmã nhãm mẽ hkwỳjê jarẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

25 Hãmri nhũm nitita tee ri amnhĩ tã kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho htẽm nẽ nhỹ nẽ kãm:

—Xê ma we ixkamã axukaprĩ hkêt wehe. Anẽ.

26 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kormã. Na pre Tĩrtũm mẽ kêp Ijaewjê pix wỳr inhmẽ. Jakamã na pa kormã nhãm tanhmã mẽ akwỳjê ho mex to hkêt nẽ. Anẽ.

27 Hãmri nhũm kãm:

—Ma ãm hãmri na ka akapẽr. Nom ixpê Ijaew kêt tã mẽ kuxwar ãm ixto mex grire kêt wehe. Anẽ.

28 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã akra kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx anẽ. Jakamã kot paj nê mẽkarõmnutita jano. Koja axte tanhmã apê ho hkêt kumrẽx.

Anhỹr o kãm kapẽrja rôm nhũm hkraja akupỹm mex kurê kumrẽx.

### *Jejus kot mẽ à xwỳnhjê ho ohtô nẽ mẽ ho mex ã harẽnh*
*Makre 7.31-37*

29 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã krĩja pê ixkato nẽ ma himô rax pê Garirej wỳr mõ. Nẽ nhỹri gô mỳri hixêt wỳr mõ nẽ hã api nẽ ixkrĩ. 30 Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ ma mẽ ixkôt mra. Nẽ mẽ à xwỳnhjaja nhũm mẽ hamỳ nẽ Jejus wỳr mẽ o mra. Na prem ohtô rax kumrẽx. Ra ri mẽ pa hkêt xwỳnhjaja nẽ mẽ nohkre xwỳnhjaja nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kapẽr kêt xwỳnhjaja nẽ ahpỹnhã ri tanhmã mẽ à kute xwỳnhjaja nhũm mẽ hamỳ nẽ ma Jejus wỳr mẽ o mra nẽ kutã mẽ haxwỳ. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ ahpỹnhã akupỹm mẽ ho mex pa. 31 Jakamã na pre mẽ kapẽr kêt xwỳnhjaja akupỹm kapẽr mex nẽ. Nẽ ri mẽ pa hkêt xwỳnhjaja akupỹm mrar mex nẽ.

Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja akupỹm tãm ri mra. Nẽ mẽ nohkre xwỳnhjaja akupỹm rĩt mex nẽ. Ã ahpỹnhã akupỹm mex par anẽ. Hãmri nhũm mẽ kot hwỳr mẽ hamỳnh nẽ Jejus wỳr mẽ o mrar xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê akupỹm mẽ mex ã mẽ omu nẽ mẽ kamã no pyma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Nà ãm hãmri mẽ panhõ Tĩrtũmja ãm mex o mex. Anẽ.

### *Jejus kot mẽ ho 4.000 nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh*

*Makre 8.1-10*

32 Tã nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja amnhĩ wỳr mẽ ixwỳ nẽ mẽ ixkôt mẽ mrar xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ inhmã:

—E. Ka mẽ rĩ kam jajê pumu. Na pa ra inhmã mẽ hkaprĩ nẽ. Na mẽ pahkôt ri pa hã apkati axkrunẽpxi nhũm ra mẽ kêp mẽõja hapêx pa. Koja mẽ apkur kêt rãhã ma akupỹm mẽ õ krĩ hwỳr pa hãmri nẽ pry hã hirot nẽ rôrôk o pa. Mẽ õ krĩ hwỳr awryy. Anẽ.

33 Nhũm pre ã mẽ inhmã mẽ harẽnh anẽ pa mẽ tee ri kuma hãmri nẽ kãm:

—Kwa nom nhỹri kot pu mẽ kãm mẽmoj japrô nhũm mẽ tokyx kuku? Ja kapôt pix kênã. Nẽ mẽ ohtô griiã. Anẽ.

34 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—No mẽ panhõ pãwtita? Tanhmã na arĩ kute nẽ hikwỹ? Anẽ.

Hãmri pa mẽ kãm:

—Nà ãm kêp 7 pix. Nẽ kaxyw tep kwỳ no ãm grêre. Kot mẽ ho dare kaxyw ã. Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ ixkôt mẽ mrar xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ hkrĩ pa. 36 Hãmri nhũm pãwti mẽ tep grêreta jamỳ nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh jakamã amex o amex. Ãm amex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm mẽmojta o hkry hpa nẽ mẽ inhmã kugõ pa mẽ ô ri ho xa nẽ ho mẽ hipêx pa. 37-38 Hãmri nhũm mẽ piitã apku nẽ õhy htu hpa. Nhũm prem mẽmyjaja kêp 4.000 nẽ kaxyw mẽnijaja nẽ mẽhprĩjaja. Mẽ ohtô rax kumrẽx tã nhũm Jejus mẽõ ho mẽ hipêx pa. Hãmri pa mẽ hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 7 nẽ ho nỳt. 39 Hãmri nhũm Jejus ma akupỹm mẽ õ krĩ hwỳr mẽ hano pa mẽ pàr krem agjê hãmri nẽ ma ijaxwỳja mõ. Ma pika pê Makatã hwỳr mõ.

# 16

### *Parijew nhõ xwỳnh kwỳ kot aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr ã Jejus wỳr ã mẽ harẽnh*

1 Tã pa mẽ ra hwỳr pôj nhũm Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hwỳr mra. Nẽ hêx rom kot kamã hamak kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa Jejus? E kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ nà? Pa mẽ ate ho anhỹr ã apumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh ã akôt ijamaxpẽr kurê kumrẽx. E kwa tokyx. Anẽ.

2-3 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj mẽ amã ho anhỹr kêt nẽ. Mẽ ate hã ixpumunh nẽ ixkôt ajamaxpẽẽre kaxyw ã. Na ka htem kaxkwa kamã kakrã pumu nẽ axpẽn mã na wrỳk ã harẽ. Nẽ kaxkwa mex pumu nẽ axpẽn mã amgrà hã harẽ. Tã ixte tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to hã ixpumu nom Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh ã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 4 ãm mẽ ajamaxpẽr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpẽr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Tã mẽ ate aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ixte mẽ amã ho anhỹr kaxyw ka mẽ inhmã hã karõ. Nà kot paj mẽ amã ho anhỹr kêt nẽ. Kormã. Kot paj ãm nhỹrmã te amnepêm Jõhti kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E ja pix kot paj mẽ amã harẽ. Nom kot paj mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri pa mẽ ixrohã mẽ kêp ixkato nẽ ma ixpa.

### *Jejus kot hkôt mẽ pa xwỳnhjê jahkre hã harẽnh*

*Makre 8.14-21*

5 Tã pa mẽ Jejus mẽ ixrohã ma mõ nẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã akupỹm rê nẽ hikjê hã mõ. Hãmri nẽ tee ri mẽ ixàpkur xà japêr nẽ axpẽn mã:

—Kwa na pu mẽ panhõ pãwti ho paja-makêtkati nẽ kure. Anẽ.

6 Hãmri nhũm Jejus mẽ inhma nẽ tanhmã mẽ inhmã Parijew mẽ Satusew nhõ

xwỳnhjê jarẽnh to. Nom pãwti hã kuxi nẽ mẽ inhmã mẽ harẽ nẽ mẽ inhmã:

—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjê mẽ kêp pãw kaxkrit xà hkwỳ hpyr kêt nẽ. Anẽ.

7 Hãmri pa mẽ tee ri kuma nẽ ixprĩ hã mar mex kêt nẽ. Nẽ arĩ kapẽrta ã axpẽn kukjêr o hkôt mõ nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahte mẽ panhõ pãwti rer jakamã mãn mẽ pahte mẽ õ pãw kaxkrit xà kwỳ hpyr nê mẽ pahkurê nà? Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Mon ka mẽ ãm axpẽn mã mẽ panhõ pãwti hkêt pix jarẽnh o mõ? Pẽr kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx kêt. 9 Jãã ixte mẽ anoo mã pãwti kêp 5 pix tã nhũm ixte ho mẽ kêp 5.000tajê nhĩpêx par. Nhũm mẽ kot hkur nẽ ho õhy htu hpar nhũm mẽ ate mẽõ jakrêx o apikuprõnh par nẽ ho kawà ho 12 nẽ ho hipu. 10 Nẽ ham pãwti kêp 7 o mẽ kêp 4.000 nhĩpêx par nhũm mẽ kot hkur nẽ ho õhy htu hpar nhũm mẽ ate mẽõ jakrêx o apikuprõnh raxja. 11 Ra ixte mẽ anoo mã ja ho anhỹr o axkrut tã ka mẽ ra hã ano hkêt nẽ arĩ axpẽn mã mẽ paxàpkur xà pix jarẽnh o ixkôt mõ. Nà mẽ paxàpkur xàja na pa harẽnh kêt nẽ. Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjê nhõ pãwti kaxkrit xà pix na pa hã kuxi nẽ mẽ amã tanhmã harẽnh to. Anẽ.

12 Nhũm pre ã mẽ inhmã kapẽr anẽ hãmri pa mẽ atã kuma nẽ kãm:

—Nà na pa xep mẽ hãmri tã ama. Xep mẽ ixte Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjê kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx nê na ka mẽ ixkurê nẽ ã mẽ harẽnh anẽ. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ tã hkôt mẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã harẽnh*

*Makre 8.27-30; Rukre 9.18-21*

13 Tã pa mẽ axte Jejus kôt mõ nẽ pika pê Sejarej Piripos kamã kormã mõ nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ ixkukja nẽ mẽ inhmã:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na hte mẽ akwỳjaja axpẽn mã ijarẽnh to wehe? Anẽ.

14 Hãmri pa mẽ kãm:

—Nà na htem ahpỹnhã tanhmã ajarẽnh to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja ajarẽnh o finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Eris ã ajarẽ nhũm mẽ hkwỳjaja tõhã apê Tĩrtũm nhỹ hã akapẽr o apa xwỳnhjê hõ akupỹm atĩr ã ajarẽ. Nẽ tõhã finat Jeremĩstija rỳ axtem hõ hã ajarẽ. Ã na htem ahpỹnhã axpẽn mã ajarẽnh anẽ. Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—No mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka htem axpẽn mã ijarẽ? Anẽ.

16 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh na ka. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Ã na pa htem axpẽn mã ajarẽnh anẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ Simãw Pêtre. Nom amnhĩ krã hkôt na ka ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm tãm kot amã ixto amnhĩrĩt xà hkôt na ka ã ijarẽnh anẽ. 18 Nà akumrẽx na ka ã ijarẽnh anẽ. Tã koja mẽ apyrà nẽ nhỹrmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ma hkwỳjê mã ja hã ijarẽnh o ri krĩ piitã hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ apyrà nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm mẽ kêp ixprãm nõkati xwỳnhjaja tee ri tanhmã mẽ kot ijarẽnh toja ma nẽ ã ijarẽnh anhỹrja nê mẽ kãm kapẽr tã nom ho hkaprỳ. Ã koja ixkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kãm ijarẽnh o pa anẽ. Jao te mẽ apê kẽn nhũm ixte mẽ ato amnhĩm inhõrkwỹ nhĩpêx pyràk. Tã akumrẽx ate ã ijarẽnh kot anhỹr jakamã kot paj te ixte akumrẽx amỳnh nẽ ato ixtẽm nẽ inhõrkwỹ nhĩpêx kaxyw amnhĩm akumrẽx axãm pyràk o anhĩpêx Simãw Pêtre.

19 —E kêr ka ma inhỹ hã tanhmã mẽ piitã mẽ kãm ijarẽnh to ho ri apa. Mẽ kot hprĩ hã amar kaxyw. Koja mẽ hkwỳjaja ama nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Ka ja hã mẽ omu nẽ mẽ kãm: “E ra mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã kot ka mẽ nhỹrmã ty nẽ ma kaxkwa hwỳr api nẽ Tĩrtũm mẽ wa kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.” Anhỹr o mẽ kãm ijarẽnh o apa. No mẽ kot akapẽr mar nẽ ãm mar nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ka mẽ kãm: “No mẽ kajaja mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ.” Anhỹr o ã inhỹ hã mẽ kãm akapẽr anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Jao te ate kaxkwa hwỳr

saf pyr nẽ Tĩrtũm krajê mã kahê xà rẽnh nẽ Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê pê kahê pyràk o amnhĩ nhĩpêx o apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã kapẽr anẽ. 20 Hãmri nẽ hpãnhã mẽ ixpiitã mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E. Kwa kêr ka mẽ kormã mẽ piitã mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh ã mẽ kãm ijarẽnh o ri apa hkêt nẽ. Kormã. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh ã harẽnh*

*Makre 8.31-33; Rukre 9.22*

21 Hãmri nhũm Jejus hprĩ hã amnhĩ kukamã tanhmã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:

—Nà mẽ kajaja mẽ ate aprĩ hã ixpumunh mex. No mẽ pahkwỳjaja kãm hprĩ hã ijarẽnh mar nẽ ixpumunh prãm kêt. Ijaew krãhtũmjaja nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja nẽ patre krãhtũmjaja. Mẽ kãm hprĩ hã ixpumunh nẽ kãm ixkapẽr mar prãm kêt jakamã kot paj tokyx ma Jerujarẽ hwỳr mõ nhũm mẽ kamã ixpynê nẽ ixtak rax nẽ ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri kot ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ mẽ ixpê ho kato nẽ mẽ ixkàx ã o xa. Nẽ ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa nà Pahihti. Ri ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mo kot kêt mẽ ri axtem nẽ ã anhĩpêx anẽ? Anẽ.

23 Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr apkjê nẽ omu nẽ kãm:

—Tk. Te apê Satanasti kapẽr pyràk o na ka ã inhmã akapẽr anẽ. Kot kaj ã akapẽr anẽ hãmri nẽ ixkôt apa hkêt nẽ. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt na ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr kaxyw kênã. Tã ka Tĩrtũm jamaxpẽr o ajamaxpẽr kêt nẽ amnhĩ jamaxpẽr o ã inhmã akapẽr anẽ. Te apê ixpê axàmnàr xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

### *Jejus krajaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽnh*

*Makre 8.34-9.1; Rukre 9.23-27; Juãw 12.24-26; mããnẽn Rõmãn 15.1; Wam Korĩt 10.23-24; Karatas 5.24; Piripos 2.4; Wam Pêtre 4.1; Apokarip 2.10, 12.11*

24 Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã kapẽr anẽ hãmri nẽ hpãnhã mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh piitã mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ mããnẽn amnhĩ jarẽnh o: “Jejus kêp inhõ Pahihti jakamã kot paj kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx hto.” Anhỹr o amnhĩ jarẽ.

25 —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ tanhmã mẽ atõ hto ka ty. Tã nom koja akaxwỳnh ma ixwỳr àpir kurê kumrẽx. Hãmri ka ixkuri atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri nẽ inhõ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ.

26 —Nẽ koja mẽhõ hikukrêx rax gryk ã Tĩrtũm kaga. Tã nhỹrmã ty hãmri nẽ amnhĩ kôt hikukrêx õ hpyr nẽ o mõr kêt nẽ. Koja tee ri kuwy hwỳr mõr pymaj amnhĩ nê hikukrêx rax o amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprỳ. Tanhmã koja amnhĩ to nẽ Tĩrtũm mã amnhĩre nẽ ma õ krĩ hwỳr api? Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

27 —Nẽ ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh kot paj nhỹrmã kaxkwa rũm akupỹn mẽ awỳr wrỳ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja man ixkôt wrỳ. Hãmri pa inhõ Papaj nhỹ hã ixte mẽ piitã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã mẽ harẽnh to. 28 ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw man mẽ awỳr wrỳ. Tã kot kaj mẽ akwỳjaja akupỹn ixwrỳỳta kukamã tokyx ixte tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu. Anẽ.

## 17

### *Jejus kot hixêt prêk nhĩmõk ã hirã kamã ãm ã harẽnh*

*Makre 9.2-13; Rukre 9.28-36; mããnẽn Sikũn Pêtre 1.16-18*

1 Tã nhũm semãnja hapêx nhũm Jejus ma nhỹri hixêt prêk wỳr mõ. Nẽ kaxyw Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Xiakre htõ Juãwja nhũm ma amnhĩ kôt wa mẽ o mõ. Nhũm wa mẽ mõ nẽ hixêt prêk ã api nẽ himõk ã kuhê. 2 Hãmri nhũm Jejus xep ra axtem nẽ xa. Axtem hkuk nhĩrã htỳx nẽ xa. Te myyti nhĩrã htỳx pyràk. Nẽ ê haka htỳx kumrẽx. 3 Hãmri

nhũm xep ja wa kaxkwa rũm hwỳr wrỳ nẽ kuri kãm kapẽr o xa. Mojes mẽ Erisja wa nhũm hwỳr wrỳ nẽ kuri xa. Tĩrtũm amnepêm amnhĩ wỳr wa ho àpir tã wa akupỹn wrỳ nẽ Jejus mã kapẽr o xa. 4 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mõr xwỳnhjaja wa mẽ omu nhũm Simãw Pêtre tanhmã hamaxpẽr to nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ amnẽ mõ. Kwa pu mẽ kritpêm jar axkamẽ nẽ tokyx panojarêt kêt nẽ. Pa mẽ amã pô nhĩrõnh o axkrunẽpxi nẽ hipêx. Amã hõ nhĩpêx nẽ Mojes mã hõ nhĩpêx nẽ Eris mã hõ nhĩpêx ka mẽ kamã akrĩ. E kwa pa mẽ amã ho anẽ nà?

Anhỹr o kãm kapẽr. Nom amnhĩ krã hkôt ã kapẽr anẽ. 5 Hãmri nẽ kormã ã kãm kapẽr anhỹr rôm nhũm ra kakrã jaka htỳxja wrỳ nẽ wa mẽ hkunor pa nhũm wa mẽ kamã kuhê. Nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ota Ixkra xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. E kêr ka mẽ kapẽr mar tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm ma htỳx nẽ umaj pikap rôrôk nẽ htu mỳrpê hikwỹ. 7 Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ kànhmã akuhê nẽ amã ma hkêt nẽ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kànhmã rĩt nẽ Jejus pix pumu nhũm ahte xa nhũm kuri wa ãm xwỳnhta wa ra ma akupỹm api. 9 Hãmri nhũm mẽ kormã akupỹm hixêt nhĩmõk rũm mẽ ixwỳr wrỳk o mõ nhũm Jejus mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ham ate mẽmoj pumunh xwỳnhta kormã nhãm mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. Kot paj nhỹrmã ty nẽ akupỹm ixtĩr ka mẽ rĩ kormã mẽ kãm ja hã ijarẽnh o ri apa. Anẽ.

10 Hãmri nhũm mẽ kormã akupỹn mẽ ixwỳr wrỳk o mõ nhũm mẽ Jejus mã:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na htem Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ijahkre xwỳnhjaja mẽ inhmã: “Eris kumrẽx koja Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm Krisja kormã hapu hã wrỳ.” Anẽ. Na htem ã mẽ inhmã war ajarẽnh anẽ. Tã ka ra wrỳ nom kormã akukamã Erisja wrỳk kêt. Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na prem ã wa ijarẽnh anẽ. Na pre ra ixkukamã te Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk xwỳnhta tẽ nẽ ixkutêp mẽ kãm ijarẽnh o pa. 12 Tã nom nhũm mẽ ja hã omunh kêt nẽ. Na prem axtem nẽ kãm hprãm xà hkôt tanhmã hipêx to nẽ kupĩ. Tã koja mẽ nhỹrmã ã hipêx anhỹr pyràk o inhĩpêx. Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ ra hprĩ hã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa Juãw Paxis pimrààta na ã mẽ pamã harẽnh anẽ. Tapxipix na pre te Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã tãm na mẽ pamã harẽ. Anẽ.

### *Jejus kot mẽhõ hkra nê mẽkarõmnuti kator ã harẽnh*

*Makre 9.14-29; Rukre 9.37-43*

14 Tã nhũm mẽ ra akupỹm ahpar mã man mẽ ixwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ ohtô rax nẽ Jejus kutêp kuhê. Hãmri nhũm mẽhõ myja mẽ omu nẽ mẽ kutã tẽ nẽ mẽ hkaxpa nẽ Jejus kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ hkra ho kuwỳ nẽ kãm:

15 —Pa Jejus. Kwa inhmã ixkra kamã axukaprĩ nẽ. Na hte mẽkarõmnutija xatã tanhmã ixpê ho nhũm hte ỹ hã mra nẽ rôrôk nẽ tõhã kuwy kamã rôrôk nẽ tõhã gôx kãm mran mrõ nẽ ixpê homnuj tỳx nẽ. 16 Tã pa akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr o tẽ nom nhũm mẽ kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã ho hkaprỳ. Kwa xà kot kaj akupỹm inhmã ho mex nà? Anẽ.

17 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Ra mẽ ate ixte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ho mex ã ixpumunh o ixkôt apa ryy htã kormã ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Nà kormã mẽ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ ajamaxpẽr tỳx kêt jakamã na ka mẽ tee mẽ ho mex kaxyw. Anẽ.

Hãmri nẽ myta mã kãm:

—E amnẽ ixwỳr akrata o tẽ pa omu. Anẽ.

18 Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr o tẽ nhũm omu nẽ nê mẽkarõmnutija kator nhũm akupỹm mex kurê kumrẽx. 19 Hãmri pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ja hã omu mẽ hkàx ã amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ axwakre kamã tee ri nê hanor prãm kaprỳ. Kwa mon pa mẽ apyrà

nẽ nê hanor nhũm kator nẽ ma htẽm kêt nẽ? Anẽ.
20-21 Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—Nà kormã mẽ ate mẽ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx kêt. Nom kot ka mẽ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx hãmri nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kukwak ri mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ ate mẽmoj tã axàhwỳr xà hkôt mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Te mẽ ate pĩ hpàr mũj mã akapẽr nẽ kãm: "Kwa amnhĩ jarê nẽ ma tẽ nẽ gô xujanãr kãm mãn mrõ." Anhỹr nhũm kot amar nẽ amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kurê kumrẽx pyràk. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx kukwak ri mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã mẽmoj tanhmã ho rỳ mẽ amã mẽmoj gõ. Anẽ.

### *Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarẽnh ã harẽnh*
*Makre 9.30-32; Rukre 9.43-45*

22-23 Tã hãmri pa mẽ Jejus kôt ma mõ nẽ nhỹri pika pê Garirej kamã kormã ixpa. Hãmri nhũm Jejus axte amnhĩ kukamã mẽ inhmã tanhmã htyk ã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:
—Nà koja mẽ tokyx mẽ kãm ixtã amỹnê nhũm mẽ ixpĩ. Mẽ kot ixpĩr tã kot paj ixtyk ã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.
Hãmri pa mẽ tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ ixkaprĩ htỳx kumrẽx.

### *Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr*
*Rõmãn 13.5-7; Wam Korĩt 10.32-11.1*

24 Tã pa mẽ Jejus kôt ma mõ nẽ ra Kapanaũ hwỳr pôj. Hãmri nhũm mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre ho mex kaxyw mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjaja mẽ ixpumu nẽ mẽ ixwỳr mra nẽ Simãw Pêtre mã kãm:
—Pa. Kwa xà na hte mẽ ajahkre xwỳnhja mẽ pahpê hkwỳjê pyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwỳ nhõr kêt nẽ nà? Anẽ.
25 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tỳ kot mẽ kãm õr o pa kênã. Anẽ.
Hãmri nẽ ma mẽ ixkôt tẽ nẽ mẽ ixkôt mẽhõ nhõrkwỹ hwỳr axà. Hãmri nẽ kot Jejus mã mẽ harẽnh mã tã nhũm ra hamaxpẽr ã omu nẽ kumrẽx kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa inhmã mẽmoj jarẽ Simãw Pêtre. Xà na hte pahi hkrajaja õ papaj mã kàxpore hkwỳ nhõr o pa nà? Xà na hte ãm hkra hkêt xwỳnh pixjaja kãm hkwỳ nhõr o pa? Anẽ.
26 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Nà mẽ kêp hkra hkêt xwỳnh pixjaja na hte kãm õr o pa. Anẽ.
Hãmri nhũm Jejus kãm:
—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ja jarẽ. Na hte pahi hkrajaja õ papaj mã kàxpore nhõr kêt nẽ. Mẽ kêp hkra kênã. Tã ixpê Tĩrtũm Kra jakamã mo kaxyw kot pa kêt õrkwỹ hwỳr inhgjêx kaxyw kãm kàxpore hkwỳ gõ? 27 Tã nom kot paj õr kêt nhũm kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjaja tee ri ja hã ixpumu nẽ axpẽn mã ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã ijarẽ. Jakamã e ma gônhmã tẽ nẽ tep õ kanhê. Hãmri nẽ ho api nẽ apy nẽ hakwa jakjê nẽ kamã kàxpore htỳxre pumu. Nẽ apy nẽ man o tẽ nẽ pahpãnhã kàxpore jamỳnh xwỳnhta mã agõ. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã karõ anẽ nhũm kuma nẽ ma hwỳr tẽ nẽ kot kãm karõ xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

# 18

### *Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê jarẽnh*
*Makre 9.33-37; Rukre 9.46-48; mããnẽn Piripos 2.3-7; Wam Pêtre 3.4, 5.5-6*

1 Tã mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ tã Jejus kukja nẽ kãm:
—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ Pahihti. Nhỹrmã mẽ ixpê pahi nẽ anhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr o ri ixpata ã mẽ ixtõ kot paj we mẽ ho amnhĩptàr rax o ixkwỳjê jakre? Anẽ.
2 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ amnhĩ wỳr mẽhprĩre hõ mã hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nẽ mẽ ixkuri xa. 3 Hãmri nhũm Jejus omu nẽ hã mẽ inhmã:
—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk o tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hkêt hãmri nẽ nhỹrmã inhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr kêt nẽ. 4 Jakamã kot kaj mẽ amã nhỹrmã inhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr o apa hprãm. Hã kot kaj mẽ te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ amã amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ apa.

5 —Nẽ kêr ka mẽ apê pahi kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho apa hkêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao nhỹri mẽhprĩjê hõ pumu nẽ kamã axukaprĩ nẽ kãm mẽmoj tanhmã ho rỳ kãm mẽmoj gõ. Hãmri nẽ te pa ate tanhmã ixto mex to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ate amnhĩ to rũnh kêt tã mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnh ã mẽ ajarẽ. E kot kaj mẽ amã amnhĩ to rũnh prãm hã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

### *Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh*

6 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã mẽhprĩ jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ mẽhprĩre na htem amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr o pa. Tã koja mẽhõ inhnê tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho pa. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kapẽr xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu hãmri nẽ kot inhnê tanhmã kãm kapẽr to xwỳnhta pumu nẽ homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mẽhõ pynênh nẽ mut ã kẽn pytĩ hõ nhôr nẽ ma o htẽm nẽ gô xupỳm kãm mẽnh pyràk o hipêx. Te ho ja pyràk no ãm homnuj tỳx o hakre.

7 —Nẽ koja mẽhõ inhnê tanhmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hõ mã kapẽr to. Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã kãm kapẽr to. Rỳ kot ixkaga hprãm xàj tanhmã kãm kapẽr to. Hãmri nhũm kuma nẽ mar xà hkôt ixkapẽr kwỳm tanhmã amnhĩ tomnuj to. Tã koja Tĩrtũmja ja hã omu nẽ mããnẽn kot inhnê kêp àmnàr xwỳnhta pumu nẽ ã inhnê kãm kapẽr anhỹrja mỳrapê homnuj tỳx kumrẽx.

8-9 —E kwa mẽ okora. Kot kaj mẽ anhĩhkra ho tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj te mẽ ate amnhĩ pê krãhyr nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ axte ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ. Rỳ ka mẽ ano ho mẽmoj punuj pumu. Hã kêr ka kãm ajamaxpẽr pix o apa pymaj te mẽ ate amnhĩ pê ano katõk nẽ kaxàr nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ nhãm arĩt kurê kumrẽx. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api. No kot ka mẽ arĩ akutã ano nẽ arĩ akutã apar nẽ arĩ akutã anhĩhkra rãhã ri apa htã ho amnhĩ tomnuj o apa. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr ma mõ.

10-11 —Nẽ kêr ka mẽ mẽhprĩrejê kamã axukaprĩ rãhã ho apa. Na hte kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kwỳjaja Tĩrtũm mã mẽ hamãr mex o pa. Tã koja mẽhõ tanhmã kêp hõ hto nhũm mẽ hã omu nẽ ma tẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽnh kurê kumrẽx. Anẽ.

### *ôwêhti pikunor jarẽnh*
### *Rukre 15.3-7*

12 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E pa mẽ amã awjarẽ ka mẽ ixujarẽnh ma. Nà koja mẽhõ my hkrit ôwêhti xohtô nẽ. Nẽ apkati mẽ ma hamãr o pa. Hãmri nhũm pyxire nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ kêp akunok. Kwỳ kaga nẽ ma nhỹhỹm ahte tẽ nẽ kêp akunok. Hãmri nhũm mytita ma akupỹm o mõr kaxyw hkwỳ ho pikuprõnh pa hãmri nẽ tee ri hkwỳ kaêx ã pikunor xwỳnhta japêr nom nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ ma hkwỳ ho mõ nẽ nhỹri kure. Kutêp apkur kaxyw nhỹri kure hãmri nẽ ma akupỹm pikunor xwỳnhta japêr o tẽ. 13 Hãmri nẽ hapêr ryy nẽ nhỹri hwỳr kato nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kutu nẽ ma akupỹm o tẽ. Na hte pikunor kêt xwỳnhjê nhỹ hã hkĩnh tã pikunor xwỳnhta mã kato nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Krit xohtô htã nom ãm kãm ho pixi nẽ ho hpikunor prãm kêt. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. 14 Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kãm mẽhõ pyxi nẽ nhỹrmã ma kuwy wỳr mõr prãm kêt kumrẽx. Mẽ piitã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳrja na kãm hprãm. Anẽ.

### *Jejus kôt mẽ pahtõjê hõ kot mẽ pahtomnuj jarẽnh*

15 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ ja. Koja ixkôt mẽ atõ rỳ mẽ atõx tanhmã atomnuj to. Hã kêr ka ma hwỳr tẽ nẽ kot tanhmã anhĩpêx to hã amnhĩ tã kãm akapẽr. Nom kêr ka mẽ nhãm mẽhõ mã harẽnh kêt nẽ. Ãm tanhmã kot ato xwỳnhta

pix wỳr tẽ nẽ kumẽ war axpẽn mã akapẽr nẽ war axpẽn ma. Nhũm ama nẽ akupỹm tãm anhĩpêx hã kêr ka akupỹm te ixkôt kêp atõ rỳ atõx pyràk o ka wa axpẽn nhĩpêx nẽ axte jam ajamaxpẽr kêt nẽ. 16 Nom koja ama nẽ ãm ama rỳ tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarẽnh japêr. Hã kêr ka ma akupỹm tẽ nẽ akupỹm amnhĩ kôt Kris kôt atõ rỳ atõx o axkrut rỳ mẽ ho axkrunẽpxi nẽ amnhĩ kôt hwỳr mẽ o mra kê mẽ axpẽn tã war ama. Amnepêm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh o:

Kêr ka mẽ atõ tanhmã axpẽn nhĩpêx to.
Hãmri nẽ hã axpẽn mã akapẽr kaxyw
nẽ amnhĩ kôt akwỳjê ho axkrut rỳ
ho axkrunẽpxi nẽ akupỹm hwỳr mẽ
o mra kê mẽ axpẽn tã war ama. Anẽ.

—Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot anhỹr. 17 Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ kôt akupỹm kot tanhmã ato xwỳnhta wỳr mẽ o mra kê mẽ atã kuma. Hãmri nhũm arĩ mẽ kãm kot tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarẽ ka tee ri amnhĩ tã omu nẽ ikrêsti hwỳr tẽ nẽ Kris kwỳ hã mẽ pikuprõnh xwỳnhjê mã harẽ. Kê mẽ ama hãmri nẽ ja hã axte kot tanhmã ato xwỳnhta mã kapẽr. Nhũm mẽ mar kêt nẽ arĩ kot tanhmã ato hkêt ã amnhĩ jarẽ ka mẽ amnhĩ nê hanor kurê kumrẽx. Hãmri nẽ te kêp Kris kôt mẽ atõ rỳ mẽ atõx kêt pyràk o hipêx.

18 —Nẽ koja mẽhõ ixkôt amnhĩ xãm nẽ Inhĩpêêxà Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Ka mẽ ja hã omu nẽ inhỹ hã tanhmã kãm akapẽr to nẽ kãm: “E ra ate Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã kot kaj nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.” Anhỹr o kãm akapẽr. Nom mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ka mẽ ã mẽ kãm akapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm inhỹ hã mẽ kãm: “No mẽ kajaja mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã kot kaj mẽ Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa hkêt nẽ.” Anẽ. Kêr ka mẽ inhỹ hã ã ahpỹnhã tanhmã mẽ kãm akapẽr to ho apa anẽ.

19-20 —Nẽ kot kaj mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw te axkrutre rỳ axkrunẽpxire htã axpẽn wỳr akuprõ nom mẽ kapxipix-jaja apikuprõnh kêt nẽ. Kot paj mẽ akaêx ã mẽ anhĩhkô hã mẽ amar o xa. Mẽ ate ano ho ixpumunh kêt tã pa wa mẽ anhĩhkô hã mẽ amar o xa. Jakamã kot kaj mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nhũm kaxkwa kamã ja hã mẽ ama. Nẽ mẽ ate hã axàhwỳr xwỳnhta nhũm mẽ amã tanhmã ho. Kêr ka mẽ ã ixkamnàr rom axàmnhĩx amnhĩ to Inhĩpêêxà hwỳr anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ.

### *Mẽ pahte tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 6.14-15; Rukre 17.3-4; mããnẽn Epes 4.32; Korosẽ 3.13*

21 Tã nhũm Simãw Pêtre Jejus wỳr tẽ nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa inhmã mẽmoj jarẽ Pahihti. Xà koja akôt ixtõ rỳ ixtõx tanhmã inhĩpêx to pa amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ. Nhũm axte tanhmã ixto nẽ axte tanhmã ixto ho 6 tã pa ãm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm ho ijamakêtkati nẽ axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Ã amnhĩ tã hipêx anhỹr o 7 nhũm ja amã mex nẽ nà? Anẽ.

22 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kaj ã amnhĩ tã hipêx anhỹr o 7 pix kêt nẽ. Koja mẽhõ xatã tanhmã ato rãhã nẽ ka amnhĩ tã omu nẽ ajaxwỳja amnhĩ tã xatã tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ tãm hipêx rãhã ho ri apa. Mãmrĩ ho anhỹr o apa rãhã nẽ aa jam anhũrer kêt nẽ.

23 —E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã ja jarẽnh to ka mẽ inhma. Tĩrtũm na hte xatã mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ apumu nẽ mẽ anê rênh o pa. Te kot pahi kot ã hkwỳjê nhĩpêx anhỹr pyràk. Koja mẽ õ pahija kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kot kêp kàxpore ho ĩpresta hã mẽ omunh kaxyw nhỹ. 24 Hãmri nhũm mẽ hwỳr ja ho tẽ nẽ kutã ãm. Ra kot kêp hikàxpore ho ĩpresta rax xwỳnhja. 25 Tã no ãm aa akupỹm kãm õr kêt nẽ ra kêp ho hapêx pa. Hãmri nhũm pahija tee ri amnhĩ tã omu nẽ hkwỳjê mã hã amỹnê nẽ mẽ kãm: “E. Mẽ ma o tẽ nẽ hprõ nẽ hkrajaja nẽ õrkwỹ nẽ hikukrêx mẽrohã ho wẽnê hpa nẽ hpãnhã kàxpore py nẽ man inhmã o tẽ. Kot ixpê ixkàxpore ho ĩpresta nẽ akupỹm inhmã õr kêt mỳrapê.” Anẽ.

26 —Hãmri nhũm kot ho ĩpresta xwỳnhta tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kutã hkõnkrã ho nhỹ nẽ amnhĩ to hwỳr kãm hihtỳx nẽ

kãm: “Kwa nà ri ixto anhỹr kêt nẽ pahihti. Ixkamã axukaprĩ nẽ hkêt wehe. Nà kot paj akupỹm amã kugõ kãm ga.” Anẽ.

27 —Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ kãm: “Tôe. Nà kot paj ã anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kot paj anhõ kõt kaxônh pa nẽ kumẽ ka mãmrĩ ma ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx apa.” Anẽ. 28 Nhũm ã kãm kapẽr anẽ nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ ma tẽ nẽ kato nẽ ixkre kapem pôristi hõ pumu. Na pre ra kêp kàxpore hkwỳ ho grire nẽ ho ĩpresta nhũm kato nẽ omu. Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ amnhĩ kĩnhã õkre hã kumỳ nẽ kãm: “Kwa tokyx akupỹm ate ixpê kàxpore ho ĩpresta pãnhã inhmã agõ.” Anẽ. 29 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ ra ham kot pahi kutã amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ kutã hkõnkrã ho nhỹ nẽ kãm: “Kwa nà. Kwa ri ixto anhỹr kêt nẽ. Nà kot paj hpãnhã amã kugõ. Kwa ixkamã axukaprĩ nẽ hkêt wehe.” 30 Anhỹr tã nom nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ hã amỹnê. Hã hkwỳjê mã amỹnê nẽ mẽ kãm: “E mẽ ma jahti ho tẽ nẽ haxà. Koja kot ixpê kàxpore ho ĩpresta pãnhã inhmã kugõ nẽ rĩ kormã kato nẽ rĩ amnhĩ pumu.” Anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma o tẽ nẽ haxà.

31 —Hãmri nhũm hkwỳjaja tee ri mar o kuhê nhũm mẽ kêp ja omnuj nẽ nhũm mẽ pahi hwỳr agjê nẽ kãm harẽ. 32 Hãmri nhũm tee ri harẽnh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ akupỹm amnhĩ wỳr hã karõ nhũm akupỹm hwỳr axà nhũm kãm: “Tk. Kwa na ka pre amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Ate amnhĩ to ixwỳr nhũm inhmã akaprĩ nẽ ixte anhõ kõt kaxônh nẽ mẽnh tã 33 ka amnhĩ kĩnhã anhĩõta kamã axukaprĩ hkêt nẽ ri ã hipêx anẽ.” Anẽ. 34 Hãmri nẽ kamã gryk nẽ hã õ pôristi mã amỹnê nhũm mẽ ma o tẽ nẽ haxà. Mẽ kot mẽ hagjênh xà hã ixkre kamã apkati mẽ tanhmã mẽ kot hipêx to kaxyw nhũm mẽ kãm hã amỹnê. Tanhmã mẽ kot hipêx to rãhã nhũm kot akupỹm kàxpore raxta nhõr par nẽ rĩ kormã kator kaxyw nhũm mẽ ma o tẽn haxà. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

35 Nhũm pre ã Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. Hãmri nẽ mẽ inhmã:

—Ja pyrà nẽ koja ixkôt mẽ atõ rỳ mẽ atõx tanhmã mẽ atomnuj to ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ ho ajamakêtkati kurê kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ. Te pahi kot mẽhõ nhõ kõt kaxônh par nẽ axte kãm hamaxpẽr kêêta pyràk. No kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm kaxkwa kamã inhõ Papaj ja hã mẽ apumu nẽ te ho pahi tee ri kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh nẽ hã àmnênh nhũm mẽ kot apkati mẽ tanhmã omnuj tota pyràk o mẽ anhĩpêx. Anẽ.

# 19

*Jejus kot mẽ pahte axpẽn kaga nê mẽ pahkurê*

*Matêwre 5.31-32; Makre 10.1-12; Rukre 16.18; mããnẽn Wam Korĩt 7.10-16*

1 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã kapẽr pa nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã Garirej rũm ixkato nẽ pyhti pê Jotãw hã rê nẽ hpãnhã ihkjê hã ri ixpa. Pika pê Jutej kamã. 2 Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus pumu nẽ man mẽ ixwỳr mra nhũm mẽ omu nẽ mẽ kãm akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex. 3 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja hwỳr mra. Hêx rom kot kamã hamak nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre amnepêm finat Mojesja mẽ pahte mẽ pahprõ kaga hã mẽ panhĩgêtjê mã karõ hto? Xà kot mẽ pahprõ pahkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pu mẽ hkaga nhũm ja Tĩrtũm mã mex nẽ nà? Anẽ.

4 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na ka mẽ aprĩ hã Mojes kot tanhmã ja jarẽnh to mar mex kêt nẽ. Ja kot anhỹr kêt. Amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na pre Tĩrtũm my nẽ nija wa hipêx. Axpẽn kaxyw wa hipêx. 5 Hãmri nẽ wa hkukamã tanhmã wa kot amnhĩ nhĩpêx to hã wa harẽ nẽ wa harẽnh o:

Koja mẽmyjaja hprõ kaxyw hãmri nẽ gryk ã katorxà mẽ hipêêxà wa hkaga nẽ ãm hprõ kôt pix mã pa ho pa. Te wa tipxi nẽ ri wa pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

—Na pre ã Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm ja jarẽnh anẽ. 6 Jakamã koja te wa tipxi nẽ ri wa pa pyràk o axpẽn nhĩpêx o pa. Tĩrtũm tãm kot axpẽn mã wa õr kênã kot kêt wa axtem nẽ ri htỳx ri hamaxpẽr nẽ axpẽn kaga. Anẽ.

7 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tỳ. Nom finat Mojes na pre mẽ pakukamã mẽ panhĩgêtjê mã ã ja hã karõ anẽ nẽ mẽ kãm:
Kot kaj mẽ aprõ kaga kaxyw hãmri nẽ ra kêp aprõ hkêt ã hã kagà nhĩpêx nẽ kãm agõ nẽ amnhĩ nê hano kê ma tẽ.
—Anhỹr o na pre mẽ kãm hã karõ. Tã ka na ka mẽ ixte axpẽn kaga hkêt ã mẽ inhmã karõ. Anẽ.
8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tỳ no ãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na pre ã mẽ kãm ja jarẽnh anẽ. No amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hkêt nẽ. 9 Jakamã kêr ka mẽ aprõ kaga hkêt nẽ apa. Kot kaj mẽ hkaga nẽ hpãnhã nhãm mẽhõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm aprõ nyw o amnhĩkati pyràk. Tĩrtũm pê ja omnuj tỳx nẽ. Rỳ koja mẽhõ hprõ kaga ka hpãnhã ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam mjên pê ho amnhĩkati pyràk. Ja mããnẽn Tĩrtũm pê omnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Parijew nhõ xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. 10 Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ kãm:
—Xà na hte mẽ mjên ra kãm mẽ hprõ hkĩnh kêt tã hkaga hkêt nẽ arĩ hkôt pa ho pa nhũm hte Tĩrtũm mã ja mex nẽ nà? Jakamã kwa xà kot paj mẽ nhỹrmã ixprõ kaga pymaj ixprõ hkêt kumrẽx nẽ ixpa ho ixpa nhũm ja mẽ inhmã mex nẽ nà? Anẽ.
11 Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—Nà ãm hãmri na ka mẽ ja jarẽ. No mẽ ate harẽnhja na mẽ piitã mẽ kãm mex kêt. Koja Tĩrtũm tãm amã aprõ hkêt ã ajarẽ ka rĩ aprõ hkêt nẽ ahte ajamakêtkati nẽ ri apa.
12 Na htem piitã hprõ nẽ pa hkêt nẽ.
Na hte kamã tanhmã mẽ kute xwỳnhjaja kormã hprĩre ri tanhmã kute mỳrapê kãm hprõ hprãm kêt nẽ pa.
Nẽ kamã tanhmã mẽ ho mỳrapê nhũm mẽ hkurẽ hkêt nẽ hprõ hkêt nẽ pa.
Nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ to ho pa pix prãm xàj kãm hprõ hprãm kêt nẽ pa.
Tã kot kaj mẽ jajê pyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm nẽ rĩ kam nẽ aprõ hkêt nẽ apa. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ nê mẽhprĩjê janor kêt ã harẽnh*
### *Makre 10.13-16; Rukre 18.15-17*

13 Tã nhũm Ijaew kwỳjaja Jejus pumu nẽ hwỳr mẽ hkrarejê jamỳ nẽ mẽ o mra. Kot mẽ hã ĩhkra jaxwỳr nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr kaxyw hwỳr mẽ o mra. Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja tee ri mẽ omu nẽ tanhmã nê mẽ kãm ixkapẽr to nẽ mẽ kãm:
—Tk. Mo kaxyw na ka mẽ Jejus wỳr mẽ o mra? Kormã mẽ ràxre kênã. Kwa mẽ ma akupỹm mẽ o mra nà? Anẽ.
14 Hãmri nhũm Jejus mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:
—Kwa nà mẽ ri inhnê mẽhprĩjê kurê hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ixwỳr mẽ o mra. Anẽ.
Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ mẽ kãm hpa ho apê nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri kuhê nhũm mẽ omu nẽ mẽ hã mẽ inhmã:
—E mẽ jarejê pumu. Na htem hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pa. Nẽ mẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ. Tã Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot jajê pyràà nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ pa. Anẽ.
15 Hãmri nẽ mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ hãmri nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ma axte mẽ kurũm mõ.

### *Kàxpore rũnh xwỳnh jarẽnh*
### *Makre 10.17-22; Rukre 18.18-23; mããnẽn Rõmãn 3.19-20; Wam Ximotre 6.6; Xiakre 2.10*

16 Tã nhũm Ijaew õja Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:
—Pa mẽ ijahkre xwỳnh? Kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã kot pa nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa kaxyw amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anẽ.
17 Hãmri nhũm kãm:
—Tk. Ra Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ atĩr tũm nẽ apa kaxyw mẽmoj tã mẽ amã karõ nhũm ate mar mex kênã kot ka kêt ri axte ja hã ixkukja. Nà Tĩrtũmja mex o mex jakamã kot kaj amã kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hã kot kaj kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx no ri apa. Anẽ.
18 Hãmri nhũm kãm:
—No nhỹ kapẽr kôt kot paj amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa wehe? Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Na pre mẽ amã mẽmoj tã karõ ho:
Kêr ka mẽ axpẽn par kêt nẽ.

Nẽ nhãm mẽ hprõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.
Nẽ mẽ kêp axàhkĩnh kêt nẽ.
Nẽ tanhmã mẽ ho axêx to hkêt nẽ.
19 Nẽ anhĩpêêxà mẽ akatorxà wa hã apijaàm nẽ wa ho mex pê wa kutã anojarêt o ri apa.
Nẽ amã akwỳjê hã ma ho te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao tãm mẽ hipêx o ri apa.
E kot kaj amã nhỹrmã Tĩrtũm kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ku nhũm. Ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa kênã. Nom te kormã ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw ixte tãm kêt pyràk. Kwa axte inhmã mẽmoj jarẽ nà? Anẽ.

21 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kormã mẽmoj pyxi nẽ arĩk. Na ka amã akukrêx rax prãm tỳx o amã Tĩrtũm prãm jakre. Jakamã ma akupỹm tẽ nẽ akukrêx rax o wẽnê hpa nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ ma mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã õr pa. Hãmri nẽ rĩ akupỹn ixwỳr tẽ nẽ rĩ ixkôt apa ho apa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Kãm hikukrêx rax japê nẽ kãm kamã ĩhkra karo hprãm kêt nẽ. Hãmri nẽ tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ anhỹrja ma nhũm ja kêp omnuj nẽ nhũm ma akupỹm htẽm kurê kumrẽx. 23 Hãmri nhũm Jejus tee ri omu nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Koja mẽ hikukrêx rũnh xwỳnhjaja ohtô nẽ kãm mẽ hikukrêx japê xàj Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp hihtỳx. 24 Mẽ kãm hikukrêx rũnh mã ĩhkra karo hprãm kêt rãhã tee ri kãm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ. Te ho mẽhõ kot menh kagô hã hkre nẽ kãm kagô katõk prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr prãm kaprỳta pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ. 25 Hãmri pa mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ ixpiitã nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa hkêt nẽ nà? Anẽ.

26 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã mẽ akukrêx japêja mã anhũrer kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amã akukrêx japê hkêt nẽ. Jao ra mẽ apê Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ mẽ apa ho mẽ apa mã xwỳnh. Anẽ.

27 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa no we mẽ pajaja Pahihti? Na pa prem agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nẽ akôt ixpa ho ixpa. Jakamã kot paj mẽ nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa nà? Anẽ.

28 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ ixpiitã mẽ inhmã:

—Tỳ. Kot paj nhỹrmã mẽmoj piitã ho nyw pa hãmri nẽ ixte mẽ ho amnhĩptàr o ixkrĩ xà maati kamã nhỹ nẽ mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Tã mẽ kajaja mẽ ate ixkôt apa ho apa xwỳnhjaja kot kaj mẽ inhmã Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã inhmã mẽ harẽnh to. Mẽ mex ã mẽ harẽ rỳ mẽ mex kêt ã mẽ harẽ. Kot kaj mẽ ã inhmã mẽ harẽnh anẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr anẽ.

29 —Nẽ ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma inhmã mẽmoj to anhỹr o ri apa. Tanhmãn anhõrkwỹ rỳ atõ rỳ atõx re. Rỳ aprõ nẽ akrajê re. Rỳ akatorxà mẽ anhĩpêêxà war are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma mẽ piitã mẽ kãm ixkapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Hã kot paj mẽ apumu nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma mẽ hkôt apa nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o apa nhũm mẽ kot mẽ amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nẽ kãm mẽ akĩnh nẽ. Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer par tã mẽ tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ htõ rỳ mẽ htõx pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ mẽ ato mex o pa. Hãmri ka mẽ nhỹrmã ty nẽ ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api nẽ wa ixkuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. 30 Nom kwa kêr ka mẽ amnhĩ tã ja ma nẽ amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ kamnhĩx kêt nẽ. Jar mẽ kot amnhĩ to rũnh ã amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to hkryre hã amnhĩ pumu. No jar mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh ã amnhĩ pumu. Anẽ.

# 20

### *Jejus kot nhỹrmã hkrajê ho mex ã harẽnh Rõmãn 9.14-16*

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã awjarẽ nẽ mẽ inhmã:

2 —Nẽ kot paj nhỹrmã tanhmã mẽ ato mex to. Te ixpê hpur nhõ dõn kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx. Koja pur nhõ dõnja ihpur kãm mẽmo xô ra hkà hpa nhũm omu hãmri nẽ kaxyw mẽ àpênh xwỳnhjê japêr kaxyw ma gàm tẽ. Nẽ gàp xa nẽ mẽ kãm akir nhũm mẽ hã akuprõ. 3 Hãmri nhũm mẽ kãm: “E. Kot kaj mẽ jarãhã inhmã ixpur kãm apê. Kot kaj mẽ inhmã axàpênh o amỹkry pa hpãnhã mẽ kot apkati pixi hã mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩrer xàja kôt mẽ amã amnhĩre.” Anẽ hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm: “Tôe. Nà kot paj mẽ amã apê.” Anẽ nhũm pur wỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma kãm àpênh mã mra.

4 —Tã nhũm arĩ kỳx mã myt tẽ nhũm pur nhõ dõn akupỹm gàm tẽ nhũm mẽ hkwỳja arĩ kuhê. 5 Nhũm tee ri mẽ omu nẽ mẽ kãm: “Kwa mon ka mẽ axàpênh kêt nẽ arĩ akuhê? E. Mẽ ma wamtajê hkôt mra nẽ inhmã apê pa hpãnhã mẽ amã amnhĩrer mex nẽ.” Anẽ. 6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hkôt mra. Tã nhũm ra myt kaxkwa nhĩpôk ri ajêt nhũm hpur nhõ dõnja mã hkwỳjê ho anẽ nẽ. Kê axte mẽ hkôt jajê jano nhũm mẽ ma mẽ hkôt mra. Tã nhũm ra myt ahpanh grire nhũm ma akupỹm kêwe gàm tẽ nẽ mã mẽ ho anẽ nẽ axte mẽ hkôt jajê rẽ.

7 —Tã nhũm ra myt grire nhũm ma akupỹm kêwe gàm tẽ nẽ jajê pumu nhũm kê wem arĩ gàp kuhê. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu nẽ mẽ kãm: “Kwa mon ka mẽ axàpênh kêt nẽ atỳx gàp akuhê ho akuhê?” Anẽ. 8 Hãmri nhũm mẽ kãm: “Nà mẽhõ kot mẽ inhmã mẽ ixàpênh ã karõre hã.” Anẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm: “Tôe. Mẽ ma mẽ hkôt ixpur wỳr mra nẽ inhmã mãn apê.” Anẽ hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hkwỳjê hkôt mra.

9 —Tã nhũm ra kamàt. Hãmri nhũm hpur nhõ dõnja kãm àpênh xwỳnhjê krãhtũm wỳr tẽ nẽ kãm: “E. Ma mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ àpênh kaga nẽ man akôt mra ka inhmã mẽ kãm amnhĩre. Nom kêr ka hapu hã mẽ mõr xwỳnhjê kumrẽx mã amnhĩre nẽ wam mẽ mõr xwỳnhjê ho hapu nẽ mẽ kãm amnhĩre.” Anẽ. Hãmri nhũm kãm: “Tôe. Nà kot paj mẽ ho anẽ.” Anẽ. 10 Hãmri nẽ ã mẽ kãm amnhĩrer anẽ. Hapu hã mẽ mrar xwỳnhjê kumrẽx mã amnhĩre. Te mẽ kot kwỳhtã àpênh o amỹkry pyràk o nhũm hpãnhã mẽ kãm amnhĩre. 11 Hãmri nhũm wam mẽ mrar xwỳnhjaja ja hã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ htỳx hamaxpẽr o: “Nà kot paj xep kàxpore jamỳnh rax o mẽ hakre. Ixàpênh rax o ixte mẽ hakrenh kênã.” Anhỹr tã no nhũm mẽ piitã mẽ kãm amnhĩrer o axpẽn pyràk. Ra pur nhõ dõn kot kãm hã karõ xà hkôt. 12 Hãmri nhũm mẽ hamỳ nẽ tee ri hkre kamã omu nẽ we ra hpur nhõ dõnja kamã gryk nẽ. 13 Hãmri nẽ hwỳr mra nẽ kãm: “Kwa jajaja na mẽ amã àpênh o ore pyxi nẽ. No kêt mẽ pajaja na pa mẽ kwỳhtã ixàpênh rax o kamàt. Arĩgro htỳx kãm ixàpênh o ixãm o ixtã kamàt tã ka pẽr ãm mẽ inhmã amnhĩrer o axpẽn pyràk. Kwa na ka mẽ ixtomnuj nẽ.” Anẽ. 14 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm: “Tk. Nà na pa mẽ atomnuj kêt nẽ. Na pa kwỳhtã tanhmã mẽ amã amnhĩrer to xà jarẽ ka mẽ inhma nhũm ja mẽ amã mex nẽ ka mẽ ma hwỳr axàpênh mã mra. 15 Kwa mẽ akàxpore jamỳ nẽ ma mra. Ãm pa inhmã hprãm xà hkôt na pa ã mẽ amã amnhĩrer anẽ. 16 Ixkàxpore jakamã kot paj nhãm inhmã mẽhõ mã õr prãm xà hkôt kãm kugõ. Tã ka mẽ ã mẽ hã ixkamã agryk anẽ. E mẽ akàxporeja mỳ nẽ ma mra.” Anẽ. Nhũm ã hpur nhõ dõn mẽ kãm kapẽr anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

17 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã ujarẽnh anẽ nẽ mẽ inhmã:

18 —Ja pyrà nẽ wam mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja nẽ hapu hã mẽ kot kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjaja kot paj nhỹrmã mẽ apiitã mẽ ato mex kumrẽx o axpẽn pyràk. Anẽ.

### *Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarẽnh Makre 10.32-34; Rukre 18.31-34*

19 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã ma Jerujarê hwỳr mõ. Mẽ ohtôjê hkôt mõ. Hãmri nhũm Jejus mẽ ixpê 12jê mã anẽ nẽ mẽ ixkwỳjê hkàx ã mẽ inhmã kapẽr kaxyw ahte hapu hã mẽ ixto mõ. 20 Hãmri nẽ mẽ inhmã amnhĩ kukamã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:

—E na pu mẽ ra Jerujarẽ hwỳr mõ. Kamã koja mẽ pahkwỳjaja inhĩpêx kati nẽ. Koja mẽ patre krãhtũmjê mẽ Mojes kapẽr o mẽ ahkre xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà nhũm mẽ kot ixpĩr kaxyw ixtã amỹnê. 19 Koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ixpynê nẽ Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pôristijê hwỳr ixto tẽ nẽ mẽ kãm tanhmã ixto hêx to. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx to. Nhũm mẽ hkwỳjaja ixtã hpẽr o axkẽ nẽ ixtã akunha nhũm mẽ hkwỳjaja ixto kapẽr punuj nẽ tanhmã ijaprỳ hto nẽ ixtak. Hãmri nẽ ma ixto tẽ nẽ pĩ kahpa hã inhô nẽ ixpĩ. Ã koja mẽ inhĩpêx anẽ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

### *Xiakre mẽ Juãw wa katorxà kot wa ho Jejus wỳr ã harẽnh*

*Makre 10.35-45; mããnẽn Rõmãn 12.3, 12.10, 12.16; Epes 4.2; Piripos 2.3-8; Xiakre 4.6; Wam Pêtre 5.3*

20 Tã nhũm Jepetew prõja amnhĩ kôt Jejus wỳr hkra Xiakre mẽ Juãwja wa o tẽ. Kot wa ho Jejus wỳr kaxyw hwỳr wa o tẽ. Mẽ ixpyrà nẽ wa kot Jejus kôt pa ho pa xwỳnhjê hõ na pre wa nhũm wa katorxàja Jejus wỳr wa o tẽ. Hãmri nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ 21 nhũm kãm:

—Pa mo na? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Ma ixkrata na pa ixte wa ho awỳr kaxyw awỳr wa o tẽ. Xê kot kaj nhỹrmã ate mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw nhỹ nhũm ixkrata wa akutã anhĩjê nẽ wa kêp anhõ kôwenatô nẽ akutã anhĩjê nẽ wa ato nhỹ. Ja prãm xàj na pa ã wa ho awỳr anẽ. Anẽ.

22 Hãmri nhũm kuma nẽ Xiakre mẽ Juãw wa omu nẽ wa kãm:

—Nà na war akatorxàja htỳx ã war ato ixwỳr anẽ. Koja mẽ tokyx ixpĩ kot paj amnhĩ xà htỳx kãm ijamak kãm ty. Tã xà koja mẽ ixpyrà nẽ ã war anhĩpêx anẽ ka wa ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rax kãm ty nà? Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwỳja anẽ nẽ apyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kãm ijamak kãm ty. Anẽ.

23 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà ãm hãmri na ka wa amnhĩ jarẽ. War ate ixpyrà nẽ ixkôt amnhĩ xà htỳx kãm ajamak kãm atyk mã kênã. Tã nom war akatorxà kot war ato ixwỳrta ã kot paj tanhmã war amã nẽ hkêt nẽ. Kêt inhõ Papaj tãm koja ixkaxyw mẽhõ japêr nhũm inhĩhkô hã nhỹ. No pa kot paj amnhĩ kaxyw mẽhõ jarẽnh kêt nẽ.

Anhỹr o wa kãm kapẽr. 24 Hãmri pa mẽ ixte wa uràk nẽ Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja wa katorxà kot ã wa ho Jejus wỳr anhỹrja ã kuma nẽ wa kamã inhgryk nẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã ixkapẽr o:

—Tk. Nà koja Juãw mẽ Xiakre wa nhỹrmã kêp õ kôwenatô nẽ mẽ pahto amnhĩptàr kêt kumrẽx. Anẽ.

25 Nhũm Jejus mẽ inhma nẽ amnhĩ wỳr mẽ ixpiitã mẽ inhmã hpa ho apê nẽ mẽ inhmã:

—E mẽ amnẽ ixwỳr axkamẽ pa mẽ amã awjarẽ mãn. Anẽ.

Hãmri pa mẽ hwỳr axkamẽ nhũm mẽ inhmã:

—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh tỳx jakamã amarĩ ixkre hkre jakry kamã hkrĩ ho hkrĩ nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê pix mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrĩ. Nẽ mẽ kot mex ã harẽnh kaxyw tanhmã mẽ ho mex to ho pa. 26-27 Tã no mẽ kajaja. Kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o axpẽn nhĩpêx o ri apa. Nẽ te mẽ apê mẽ kãm axàpênh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ hkôt apa. No kêr ka mẽ ho amnhĩptàr mã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. 28 Mẽ ate mẽmoj tã pa ixkutã anojarêt ho apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Ixte amarĩ mẽmoj to mẽ kamjaja mẽ akutã inhnojarêt o ixpa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Nẽ mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê ixtyk kaxyw na pa pre wrỳ. Anẽ.

### *Jejus kot no hkre xwỳnh wa ho mex ã harẽnh*

*Matêwre 9.27-31; Makre 10.46-52; Rukre 18.35-43*

29 Tã pa mẽ Jejus kôt kormã Jerujarẽ hwỳr ra Jeriko htêp o mõ. Hãmri nẽ kurũm ixkaton mõ nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ ixkôt

mra. 30 Nhũm pry nhĩhkjê hã no hkre xwỳnh wa àhwỳr o hkrĩ xwỳnhja wa amnhĩ wỳr mẽ inhmrar mar o nhỹ. Mẽ ohtôô nẽ Jejus kôt mẽ mrar xwỳnhjê mrar ma nẽ mẽ kãm:

—Kwa mo na? Mẽmoj wỳr na ka mẽ axohtô nẽ mra? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ wa kãm:

—Nà Jejus pê Najare nhõ xwỳnhta kôt na pa mẽ mra. Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ kuma hãmri nẽ kàx pê Jejus mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Pahihti? E apê mẽ inhõ Pahihti mex na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihti Tawita pyràk. Jakamã kwa wa ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm wa ixto mex. Anẽ.

31 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mõr xwỳnhjaja wa kuma nẽ wa kãm:

—Tk. Kwa war akapẽr kêt nẽ nhỹ nà. Anẽ.

Tã no nhũm wa ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ to kuwỳ. Kàx pê amnhĩ to kuwỳ. 32 Hãmri nhũm Jejus wa kuma nẽ xa nẽ wa omu nẽ wa kãm:

—Pa mo na? Tanhmã kot pa wa ato? Anẽ.

33 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà akupỹm wa inhmã wa ixrĩt mex prãm. Anẽ.

34 Hãmri nhũm kãm wa hkaprĩ nẽ wa no htok nhũm wa akupỹm rĩt mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ rĩt mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ ma Jejus kôt hkwỳjê hkôt mõ.

# 21

### *Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh*

*Makre 11.1-11; Rukre 19.28-40; Juãw 12.12-19*

1 Tã nhũm Jejus kormã Jerujarẽ hwỳr kormã mõ. Pa mẽ hkôt mõ nẽ ra Petake hwỳr ixàhtêp o mõ. Hixêt pê Oriwêhti kahti ri na pre krĩja xa. Jakamã pa mẽ wa hwỳr ixàhtêp o mõ nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê wa ho axkrut nẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ. 2 Nẽ wa kãm:

—E wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa tẽ. Nẽ wa hwỳr axà nẽ nhỹri jumẽnre mẽ hkra wa kãm ê nẽ wa ãm xwỳnh wa omu hãmri nẽ kãm ê xà hpôt nẽ man akupỹn amnẽ hamẽ wa o tẽ. 3 Koja mẽhõ ja hã war apumu nẽ hã tanhmã war amã kapẽr to ka wa kãm ã ijarẽnh anẽ nẽ kãm: “Nà mẽ panhõ Pahihti na hã karõ pa wa hwỳr tẽ.” Anhỹr o wa kãm ijarẽ. Hãmri nhũm war ama nẽ war amã õr kurê kumrẽx. E wa ma hwỳr tẽ. Anẽ.

4 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm ra kot ja kukamã harẽnh. Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjê hõ ja jarẽ nẽ hã kagà ho:

5 Pa Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr ho amã ma hkêt nẽ. Ota mẽ anhõ pahi nywta ra jumẽnre hã nhỹ nẽ mẽ awỳr hpôx o tẽ. Te kot amnhĩ to grire xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ tẽ.

6 Anhỹr o kot hkukamã harẽnh jakamã nhũm Jejus amnhĩ kukamã ja wa kumẽ hãmri nhũm wa ma hwỳr htẽm kurê kumrẽx. 7 Nẽ krĩta wỳr pôj nhũm Jejus kot wa kãm harẽnh xà hkôt nhũm wa jumẽnreta pumu. Hãmri nẽ hamẽ wa kãm ê xà hpôt nẽ ma Jejus wỳr wa o tẽ. Hãmri nẽ kaxyw amnhĩ xê hkwỳ hkwrỳ nẽ kãm ho jumẽnre nywta kô kahty. Nẽ kãm ho htỳx nẽ o xa nhũm Jejus hã nhỹ nẽ hã mõ. 8 Kormã Jerujarẽ hwỳr hixêt ã àpir o mõ. Nhũm mẽ kot omunh o kuhê xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ma hkukamã pry ho mex kaxyw amnhĩ xê hkwỳptyr ho mõ. Nẽ pô hkwỳ jakà nẽ utyr o mõ. 9 Nhũm mẽ hkwỳjaja Jejus kukamã mra nhũm mẽ hkwỳjaja hapu hã hkôt mra. Nẽ piitã kàx pê Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o hkôt mõ nẽ harẽnh o:

Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta ra pôj. Ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Ja na mex kumrẽx. Kêp mẽ panhõ Pahihti mex na. Ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ. Tĩrtũm mex kumrẽx. Ãm mex o mex.

Anhỹr o Jejus kôt Jerujarẽ hwỳr harẽnh o mõ. Kot mẽ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx ã hkamnhĩx jakamã hkĩnh nẽ hkôt ã harẽnh anhỹr o mõ. 10 Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja tee ri mẽ kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽhõ na we hpôx o mõ nhũm mẽ ã hkôt harẽnh anhỹr o mõ? Anẽ.

11 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ mrar xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh pê Jejus na. Kêp Garirej kamã krĩ pê Najare nhõ xwỳnhta na. Anẽ.

### *Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr ã harẽnh*
### *Makre 11.15-19; Rukre 19.45-48; Juãw 2.13-22*

12-13 Tã hãmri nhũm Jejus Jerujarẽ wỳr axà nẽ jumẽnre rũm wrỳ nẽ ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà. Hãmri nẽ tee ri mẽ kot tanhmã ixkre kamã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh o xa. Nhũm mẽ axtem nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ tuuti ho wẽnê ho kuhê. Mẽ kot haprôr nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw kãm hpar nẽ õr kaxyw mẽ kãm ho wẽnê ho kuhê. Nom axtem nẽ mẽ kãm hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wẽnê. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ tee ri mẽ omu nhũm ja kêp omnuj tỳx kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kot kàxpore ho pinhpanh xwỳnhjê pê mẽ õ mêsti rẽnh pa. Nẽ mẽ kot tuuti ho wẽnê xwỳnhjê pê hkrĩ xà hkujate nẽ rẽnh pa. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ixkreja jarẽnh kot:

Inhõrkwỹja ãm mẽ ate inhmã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhỹr o kot harẽnh tã ka mẽ axtem nẽ kamã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. E kwa mẽ ajapôx tokyx anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kator pa nhũm mẽ ma hapêx. 14 Hãmri nhũm mẽ no hkre xwỳnhjaja nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja mra nẽ agjê nẽ Jejus kutã kuhê nhũm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ ho mex. 15-16 Hãmri nhũm mẽhprĩ hkwỳjaja hwỳr mra nẽ kuri kãm mex o mex ã gre nẽ kãm grer o:

Amex kumrẽx Pahihti.
Tĩrtũm na pre mẽ ixwỳr amẽ.
Kot kaj te anhĩgêt Tawi pyrà nẽ mẽ ixto
amnhĩptàr o apa.

Anhỹr o kãm grer o kuhê. Hãmri nhũm patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ã mẽ grer anhỹr ã mẽ kuma. Nẽ tee ri Jejus kot mẽ no hkre xwỳnhjê mẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjê ho mex ã omunh o kuhê nẽ gryk nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Kwa na mẽhprĩjaja mẽ grer kãm ã ajarẽnh anẽ ka mẽ mar kêt nẽ? Mẽ grerja mexti hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ixte mẽ mar kênã. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt na mẽ ã inhmã inhmex o inhmex ã ixtã grer anẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ hkukamã harẽnh kot anhỹr. Mẽ harẽnh kot:

Koja mẽhprĩjaja Pahihti mã mex o mex ã
grer o kuhê.

Anhỹr o kot mẽ hkukamã harẽnh kênã. Tã mãn ka mẽ kormã kamã harẽnh kêt jakamã na ka mẽ ja jarẽnh mar kêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ã inhmex ã grer anẽ.

17 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixkreta rũm ijapôj nẽ ma akupỹm Petãn wỳr mra nẽ kamã amnhĩm hikra.

### *Jejus kot mẽmo hpàr mã kapẽr ã harẽnh*
### *Makre 11.12-14; mããnẽn Xiakre 1.6*

18 Tã nhũm kwỳhtã nhũm Jejus kànhmã nhỹ nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ ixrohã ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Hãmri nẽ kormã mõ nhũm Jejus pry kahti ri ra kãm prãm nẽ. 19 Hãmri nẽ mẽmo pĩ pê fikêhti jarẽnhja pumu nẽ kot ô hkwỳ rênh nẽ hkrẽr kaxyw hwỳr màt. Hãmri nẽ tee ri ô japêr nhũm ô hkêt nẽ ãm hô hpix harir. Hãmri nhũm tee ri omu nẽ kãm:

—E kot kaj axte axô hkêt kumrẽx.

Anhỹrja o nhũm grà par kurê kumrẽx. 20 Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja omu nẽ Jejus mã:

—Kokỹỹ. Kwa tanhmã na we amnhĩ nhĩpêx to nẽ grà kurê kumrẽx? Anẽ.

21 Nhũm mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ ixpyrà nẽ fikêhti kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx nẽ nhũm amã hprãm xà hkôt amã tanhmã hipêx to. Nom kêr ka mẽ ajamaxpẽr kati ho tee ri hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx nẽ nhũm mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. No ãm ja pix kêt. Kot kaj mẽ mããnẽn hixêt mũj mã akapẽr nẽ kãm: “E anhỹr xàta rũm akato nẽ ma tẽ nẽ gô rax kãm mrõ.” Anẽ nhũm amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

22 —Nẽ kot kaj mẽ mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nẽ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx kãm hã awỳ nhũm amã mẽmoj prãm xwỳnhta gõ. Anẽ.

### *Mẽhõ nhỹ hã Jejus kot mẽ ahkre hã harẽnh*
### *Makre 11.27-33; Rukre 20.1-8*

23 Nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus kêwe axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja

wỳr axà nẽ kamã mẽ ahkre ho nhỹ. Mẽ kãm tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri htĩr tũm nẽ pa kaxyw tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho nhỹ. Hãmri nhũm Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja hãmri hwỳr mra nẽ hêx rom mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa? Na ka hte akupỹm mẽ ho mex o apa nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho apa. Xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

24 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot pa ixkumrẽx mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhma nẽ tanhmã inhmã harẽnh to pa rĩ kormã mẽ amã amnhĩ jarẽ. 25-26 Finat Juãw Paxis ã kot paj mẽ akukja. Mẽhõ nhỹ hã na pre hte mẽ hkrã kumrãr o pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà? Xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harẽnh to hkukamã hamaxpẽr pê axpẽn pumunh o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj wem kãm ja jarẽnh to? Or mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja na htem kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã harẽ. Tã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt kot mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom ã mẽ pahte kãm pakapẽr anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ kẽn o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. No kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã kot mẽ hkrã kumrãr ã harẽ hãmri nhũm mẽ pamã: “Kwa ã kot anhỹr kênã na ka prem kapẽr ma nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ?” Anẽ. Jakamã kot puj mẽ ja pymaj tanhmã kãm harẽnh to hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyràk o harẽ. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã Jejus mã nẽ nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm kaprỳ o kuhê. 27 Hãmri nẽ kãm:

—Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapẽr o pa hã omunhre hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwỳja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

### *Mẽhõ my mẽ hkra wa pijakrut ã wa harẽnh*

*Matêwre 7.21-23; Rukre 7.29-30*

28 Hãmri nhũm Jejus axte Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjê mã kapẽr nẽ mẽmoj tã kuxi nẽ tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã awjarẽ ka mẽ inhma. Koja mẽhõ hkra my hamẽxkrut. Hãmri nẽ hkra kot waja mã tanhmã kapẽr to nẽ kãm: “E kêr ka jarãhã ma tẽ nẽ inhmã pur kãm apê.” Anẽ. 29 Hãmri nhũm kuma nẽ pur mã htẽm kaga nẽ hitõt nẽ. Tãã no ãm hã ahtũmre nẽ tanhmã hamaxpẽr to hãmri nẽ ma hwỳr tẽ nẽ kamã àpênh o xa. 30 Hãmri nhũm wa hipêêxàja hpãnhã hkra kot hapu hwỳr tẽ nẽ mã kãm kapẽr anẽ nẽ kãm: “E kêr ka ajaxwỳja atõ hkôt tẽ nẽ wa inhmã apê.” Anẽ nhũm kuma nẽ kãm: “Tôe. Nà kot paj ma tẽ.” Anhỹr tã no ãm hõta kĩnhã htẽm kêt nẽ.

31 —Jakamã e. Nhỹ hkra na pre hipêêxà kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ kapẽr nhĩrôp ãm kêt nẽ? Xà kot waja nà? Xà kot haputa? E mẽ atõ tanhmã inhmã wa harẽnh to. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Nà kot wata. Kot wata na hitõt tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ ma tẽ nẽ kãm apê. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ãm hãmri na ka harẽ. No mẽ kajaja te mẽ ate hkra kot haputa kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã amnhĩ jarẽnh tã hkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Te mẽ ate kot hapu kot hipêêxà mã àpênh ã amnhĩ jarẽnh tã kãm àpênh kêêta pyràk. No kêt mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnh kwỳjaja na mẽ arom Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jao ra tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã mẽ arom ma kaxkwa hwỳr pa kaxyw ra tãm nẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr. 32 Na ka mẽ finat Juãw Paxis ã ixkukja. Juãw Paxisja na pre hte mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ amã karõ ho pa. Tã no ka mẽ ãm ama nẽ ãm ama nẽ aa kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ arom kuma nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx. Ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ

ãm mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ àpênh punu xwỳnhjê jarẽnh*
### *Makre 12.1-12; Rukre 20.9-18*

33 Nhũm Jejus arĩ Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjê mã kapẽr. Nẽ mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. No ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ mẽ kot kãm pur kãm àpênh kaxyw hkwỳjê mã karõ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ kamã mẽmo hy hkre nẽ hkre pa. Hãmri nhũm hpur nhõ dõn nhỹhỹm nojarêt nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã tanhmã hpur jarẽnh to nẽ mẽ kãm: “E or ixpur nõ. Kê kamã mẽmoj kà hpa ka mẽ mãmrĩ kamã axujamỳnh pa nẽ ho axkjê. Nẽ ixkutêp inhmã inhõ jaxwỳ nẽ mãmrĩ anhõ tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã ho.”

—Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ma nhỹhỹm mõ. 34 Tã nhũm ra pur kãm mẽmoj hkà pa nom nhũm hpur nhõ dõn arĩ krĩ hõ kamã hã ujahkre ho ri pa htã kuri kãm àpênh xwỳnhjê ho axkrunẽpxi nẽ akupỹm mẽ hwỳr mẽ kurẽ. Mẽ kot mẽ kãm hkwỳ nhõr nhũm mẽ ma kot kãm o mõr kaxyw nhũm ma mẽ hwỳr mẽ kurẽ. 35 Nhũm mẽ ma hwỳr mõ. Mõõ nẽ ra hwỳr pôj nhũm mẽ amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ axtem nẽ mẽ homnuj nẽ. Nẽ mẽ unê nẽ ja tak nẽ ja pĩ nẽ hõja nhũm mẽ kẽn o htak hãmri nẽ amnhĩ nê wa hano nhũm wa ma akupỹm ỹ kamã mõ. 36 Hãmri nhũm mẽ õ patrãwja tee ri wa omu nẽ hamaxpẽr o: “Kwa nà na mẽ ixpê inhmã mẽ àpênh xwỳnhjê homnuj tỳx nẽ. Nà kot paj axte mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ. Nom hpãnhã mẽ ho ohtô nẽ mẽ kurẽ. Kê mẽ ohtô nẽ mẽ hwỳr mõ nẽ tã inhmã inhõ hkwỳ jamỳ nẽ man ixwỳr o mõ.”

—Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ mẽ hwỳr jajê rẽ nhũm mẽ ma akupỹm mẽ hwỳr mõ. Nhũm mẽ amnhĩ wỳr mẽ ohtô hã nẽ mã mẽ ho anẽ nẽ mẽ hipêx kati nẽ nhũm mẽ ỹ kamã ma õ patrãwja wỳr akupỹm mõ. 37 Hãmri nhũm tee ri mẽ omu nẽ hamaxpẽr o: “Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj amnhĩ nhĩpêx to? Nà kot paj pẽr mẽ hwỳr ixkraja mãn mẽ. Inhmã hapê htỳx tã kot paj mẽ hwỳr kumẽ kê ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nhũm mẽ kêp ixkra hã omu nẽ tanhmã ixpê ho hkêt nẽ. Nẽ tã inhmã kãm inhõja kwỳ gõ.” Anẽ.

—Hãmri nẽ mẽ hwỳr kumẽ nhũm ma mõ. 38 Tã hãmri ra mẽ hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ amỳm amnhĩ wỳr omu nẽ kêp hkra hã omu nẽ axtem nẽ hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã: “E onẽj hpur nhõ dõn krata tẽ. Koja nhỹrmã õ papaj mỳr pê amnhĩm hpur ã pykata pytà nẽ ho õ. Jakamã kwa pu mẽ hpĩr kurê kumrẽx nẽ kêp hpur ho arĩk nẽ ho panhõ. E tokyj pu mẽ kupĩ ri.” Anẽ.

39 —Hãmri nhũm ra tẽ nẽ mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ unê nẽ hpur nê ho kato nẽ mã ho anẽ nẽ kupĩ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

40 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E koja pur nhõ dõnja hkra jarẽnh ma hãmri nẽ tãm mẽ hwỳr mõ hãmri nẽ tanhmã mẽ hipêx to wehe? Anẽ.

41 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà koja ma akupỹm mẽ hwỳr mõ hãmri nẽ mẽ homnuj tỳx nẽ mẽ himex pa. Hãmri nẽ hpãnhã nhãm hpur ã mẽmojjê rẽ nhũm mẽ tã katàt kôt kãm àpênh o pa. Anẽ.

42 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Tỳ ãm hãmri na ka ã mẽ harẽnh anẽ. Kot mẽ ho anhỹr mã tãm kênã. Mãn ka prem ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã ja jarẽnh toja ma? Harẽnh kot:

> Mẽ kot kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw nẽ kẽn maati pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkagata. Mẽ kot hkaga htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrẽx. Tĩrtũm kot kẽn maati mex ã harẽnh xwỳnhta mẽ pamã mex o mex.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot anhỹr. 43 Ja pyrà nẽ na pre ra Tĩrtũm amnhĩ kaxyw mẽ apê Ijaew xunhwỳ. Mẽ apê hkra nẽ hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx kaxyw amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳ. Tã ka mẽ axtem nẽ hkaga. Te mẽ kot kẽn maati pumunh nẽ mex kêt ã hkamnhĩx nẽ hkagata pyràk. Jakamã koja mẽ apãnhã Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê xunhwỳ nhũm mẽ arom hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Jao ra mẽ kêp hkra nẽ. Anẽ.

44 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm te kêp kẽn maati pyràk o mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

Hãmri nẽ axte amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm axte kẽn jarẽnh pyràk ã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ atõ ixkaga hãmri nẽ te mẽhõ htỳx htẽm nẽ kẽn pumunh kêt nẽ hã htêk nẽ tẽm pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkutã amnhĩ xãm. Rỳ ka tanhmã aja-maxpẽr to nẽ ixkaga nhũm te kẽn maati kot anhĩpy tẽm nẽ axôm par pyràk o anhĩpêx ka mẽ amex kêt kumrẽx. Anẽ.

45 Nhũm pre ã mẽ kãm ujarẽnh kãm mẽ harẽnh anẽ. Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri amnhĩ tã kuma 46 nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx jakamã nhũm mẽ kãm unênh nẽ haxàr prãm nẽ. No mẽ ãm amnhĩ tã kãm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê puma nẽ. Mẽ kurom Jejus kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh ã hkamnhĩx jakamã nhũm mẽ kãm mẽ uma nẽ. Hãmri nẽ kormã tanhmã ho hkêt nẽ.

# 22

*Pahi kot hkra hprõ kaxyw hkwỳjê hwỳr ã harẽnh*

*Rukre 14.15-24; mããnẽn Wam Korĩt 6.9-11; Epes 5.5-6; Apokarip 19.7-8*

1-2 Tã nhũm Jejus axte mẽ kãm awjarẽ. Ijaew kot Tĩrtũm kaga hã mẽ kãm hã kuxi nẽ awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã ahpỹnhã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjê jarẽ ka mẽ inhma. Te mẽ kot pahi-hti kot hkra hprõ kaxyw nhũm kot amnhĩ wỳr hkwỳjê hwỳr nhũm mẽ kot harẽnh mar nẽ ahpỹnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Koja pahihtija hkra hã hkĩnh nẽ hã apkur mex kaxyw amnhĩ wỳr hkwỳjê hã karõ. 3 Hãmri nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja ra kot amnhĩ wỳr mẽ hã karõ xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm nojarêt nhũm mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ axtem nẽ mẽ kêp hitõt nẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ akupỹm tẽ nẽ pahihti mã mẽ harẽ.

4 —Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ harẽnh ma nẽ hpãnhã mẽ hwỳr axtem kãm àpênh xwỳnh kwỳjê rẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm: “Pa. E kwa mẽ tokyx. Na ra pahihti mẽ akutêp mẽõ nhĩpêx pa. Na mẽ môx kwỳ hpa nẽ ho àr mex nẽ. Nẽ mẽ akutêp mẽmoj nhĩpêx par jakamã e kwa mẽ tokyx nà.” Anẽ. 5 ã mẽ kãm kapẽr anhỹr tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ ma ahpỹnhã nhỹhỹm mra. Nhũm ja ma àpênh mã mra nhũm ja ma ihpur kãm àpênh mã ma tẽ nhũm ja ma nhỹhỹm mẽmo to wẽnê ho tẽ. 6 Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kãm ujarẽnh xwỳnhjê pynê nẽ mẽ htak o mẽ kupa.

7 —Hãmri nhũm pahihtija mẽ harẽnh ma nẽ àhkurê nẽ. Hãmri nẽ mẽ hwỳr pôristi hkwỳ rẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ unê nẽ mẽ kupa nẽ mẽ õ krĩ hã hpôk pa. 8 Hãmri nhũm pahihti kãm mẽ àpênh xwỳnh kwỳjê mã kãm: “Kwa ra ixte mẽ kutêp mẽõ mex kwỳ xunhwỳr tã nhũm mẽ ixwỳr mrar kêt nẽ. Ixtỳx ho mẽ mex ã mẽ hkamnhĩx nẽ amnhĩ wỳr mẽ hã karõ no mẽ mex kêt. Mẽ kot mẽ ixkutã apkur mã tãm kêt. 9 E kwa mẽ ma krĩ hkôt axtem mẽ hkwỳjê japêr o mra. Nẽ nhỹri mẽhõ pumu nẽ kãm awjarẽ kê man ixwỳr tẽ nẽ ixkra hã hkĩnh nẽ mẽ ixkutã apku. Mẽ ã mẽ kãm axujarẽnh o amrar anẽ.” Anẽ.

10 —Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hapêr o mra nẽ mẽ piitã mẽ kãm anhỹr o mra. Nhũm mẽ kuma nẽ wam tajê rom ma mẽ hkôt mrar kurê kumrẽx. Mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja hãmri piitã ma mẽ hkôt mra. Hãmri nẽ ixkreja wỳr mra nẽ hwỳr gjêx kaxyw nhũm mẽ kãm mẽ ê mex gõ nhũm mẽ hagjê hãmri nẽ kormã mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ ho nỳt pa. 11 Hãmri nhũm pahihtija mẽ hwỳr axà nẽ mẽ piitã mẽ omu. Nhũm ja pixi nẽ axtem nẽ hkwỳjê hkĩnhã mẽ kot kãm ê mex nhõrja jaxàr kêt rãhã axà nẽ apkur o nhỹ. 12 Hãmri nhũm tee ri ja hã omu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm: “Pa. Tk. Kwa na htem ixkrem gjêx kaxyw nẽ mẽ kot mẽ kãm mẽ ê mex nhõr jagjê nẽ rĩ kormã hwỳr agjê nẽ apku. Tã mon ka akwỳjê hkĩnhã haxàr kaga? Kwa na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.” Anhỹr o kãm kapẽr nom nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm htỳx apkur o nhỹ. 13 Jakamã nhũm tee ri omu hãmri nẽ hã mẽ kot kãm àpênh xwỳnhjê mã amỹnê nẽ mẽ kãm: “E mẽ hwỳr tẽ nẽ unê nẽ hpa nẽ hte hpre nẽ ma o tẽ nẽ kamàt kô kamã amẽ. Kê tee ri mur nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tỳx kaprỳ ho nõ nẽ rĩ amnhĩ pumu.” Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm ho anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

14 Nhũm pre Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm kot pahihtita pyrà nẽ amnhĩ wỳr mẽ ho ohtô nẽ mẽ hwỳr tã na hte mẽ piitã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Jakamã na hte ãm mẽ ho grêre nẽ amnhĩ wỳr mẽ ho api. Anẽ.

### *Parijew nhõ xwỳnh kot Jejus kamã hamak ã mẽ harẽnh*

*Makre 12.13-17; Rukre 20.20-26; mããnẽn Rõmãn 12.1, 13.7*

15-16 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja ã Jejus kot mẽ kãm ujarẽnh anhỹrja ma hãmri nẽ kurũm kato nẽ tanhmã hkukamã axpẽn mã hã àmnênh to. Hãmri nẽ hwỳr mẽ hkwỳjê mẽ Erox kôt mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ. Hêx rom mẽ kot mẽmoj tã hkukjêr kaxyw hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ omu nẽ kãm:

—Kwa Jejus. Nà ãm hãmri na ka hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex o ri apa nẽ mẽ kamã akahak o apa hkêt nẽ. Mẽ kot tanhmã ato kapẽr punuj to htã ka aprĩ hã mẽ ahkre mex o ri apa. 17 E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Rõm nhõ pahihti kot mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pamã karõta. Kwa xà ja amã mex nà? Xà kot pu mẽ kãm hkwỳ gõ? Nà xà kot pu mẽ kãm õr kêt nẽ? E kwa mẽ inhmã tanhmã ja jarẽnh to. Anẽ.

18 Nhũm prem ã hêx rom àhkukjêr anhỹr tã no nhũm ra mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka mẽ ã axêx rom ja hã ixkukjêr anẽ? 19-20 E mẽ atõ inhmã kàxpore htỳxre hõ gõ pa omu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm ja gõ nhũm kupy nẽ kànhmã mẽ kãm kupẽ nẽ mẽ kãm:

—E mẽhõ nhĩxi nẽ mẽhõ karõ na ja hã? Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ nẽ hixi na hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Tô kêr ka mẽ mãmrĩ kãm hkwỳ nhõr o apa. Hã hkarõ nẽ hã hixi. Tãm kot hipêx xwỳnh jakamã õ na. No mẽ kajaja na pre Tĩrtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ jakamã kwa kêr ka mẽ kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot kàxpore jarẽnh anhỹrja ma nẽ axte kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Hãmri nẽ akryk omu hãmri nẽ ma akupỹm mra.

### *Akupỹm mẽ htĩr ã mẽ harẽnh*

*Makre 12.18-27; Rukre 20.27-40; Juãw 5.21, 6.39-40; mããnẽn Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18*

23 Tã nhũm Satusew nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ kot akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩx kêt xwỳnhjaja na pre mẽ. Na pre htem mẽ htyk nẽ mẽ hapêx kumrẽx ã mẽ hkamnhĩx jakamã axpẽn mã tanhmã Jejus jarẽnh to nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ hwỳr mra nẽ mẽmoj xihtỳx ã hkukja. Kê mẽ pama nẽ tee ri tanhmã mẽ pamã kapẽr to hkukamã hamaxpẽr kaprỳ. Kê mẽ piitã ja hã omu nẽ àhpumunh kêt ã omunh kurê kumrẽx. E tokyx pu mẽ hwỳr.

Anhỹr jakamã Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ hêx rom ma hwỳr mra nẽ hkukja nẽ kãm:

24 —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã ã mẽ panhĩgêtjê mã karõ anẽ. Mẽ hkra hkêt rãhã mẽ pa nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ harẽnh o:

> Koja mẽhõ hprõ nẽ kamã hkra hkêt rãhã pan ty. Hã koja hkôt htõja hpãnhã hprõ ho hprõ nẽ kamã hkra. Hãmri nhũm kato nẽ te kêp htõ htyk xwỳnhta hkra pyràk. Anẽ.

Ã na pre Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm karõ anẽ. 25 Jakamã kwa ga mẽ ixujarẽnh ma. Koja mẽ kot axpẽn to htõ xwỳnhjaja kêp 7. Nhũm kot waja hãmri hprõ nẽ wa pa nhũm kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm hkôt htõja hpãnhã ho hprõ 26 nẽ wa axpẽn to pa. Nhũm mããnẽn kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm htõ hõta haxwỳja hpãnhã tãm o hprõ nẽ we wa axpẽn to pa grire nhũm haxwỳja kamã hkra hkêt rãhã ty. Hãmri nhũm htõ hkwỳjaja ni pyxi nẽ axpẽn pãnhã ho hprõ hpa no mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã htyk pa. 27 Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkôt amnhĩ to hitep nẽ ty. 28 Tã Tĩrtũm kot akupỹm nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kêp nija mjên kumrẽx? Ra piitã kot ho hprõ kênã. E mẽ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

29-30 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Nà kaxkwa kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja axtem na. Mẽ htĩr ri mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã axte kãm hprõ hprãm kêt nẽ pa. Jakamã hprõ hkêt nẽ pa. Rỳ ni japêr nẽ mjên kêt nẽ pa. Nom ri kãm mjên rỳ hprõ hprãm kêt nẽ pa. Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyrà nẽ axte htyk kêt nẽ. Ãm htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa. Pẽr mẽ ate Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm mar mex kêt jakamã na ka mẽ ã ja hã ixkukjêr anẽ. Tĩrtũm àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx jakamã kumã mẽ ate mẽmoj tã ixkukjêr xwỳnhta na tanhmã kêp kute hkêt. Ra ja kukamã àhpumunh tỳx kênã.
31-32 —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩxja kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũm pĩ hpôkja kamã tanhmã Mojes mã kapẽr to. Mãn ra mẽ ate mar. Na pre kãm:
Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mããnẽn ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htàmnhwỳ Jako wa õ Tĩrtũm na pa.
Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma nẽ hã kagà. Kêp apu arĩ mẽ htyk rãhã nhỹx pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx pre mẽ harẽnh o: “Amnepêm Apraãw nẽ hkra nẽ htàmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ õ Tĩrtũm na pa pre.” Anhỹr o nhỹx pre mẽ harẽ. Nom na pre ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pamã te Apraãwja mẽ htyk nẽ mẽ hapêx pyràk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm ri ra akupỹm htĩr nẽ mex nẽ pa ho pa. Tã ka htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ harẽnh o apa.
Anhỹr o Satusew nhõ xwỳnhjê mã kapẽr. 33 Hãmri nhũm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê kot mẽ ahkreja ma.

### *Tĩrtũm kapẽr maati jarẽnh*

*Matêwre 10.37; Makre 12.28-34; Rukre 10.25-28; mããnẽn Wam Juãw 5.3*

34 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja Satusew nhõ xwỳnhjê jarẽnh ma. Mẽ kot tee ri kãm hamaxpẽr o Jejus jakrenh prãm kaprỳ hã mẽ harẽnhja ma hãmri nẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ Jejus wỳr mra. Kot mẽ uràk nẽ hêx rom àhkukjêr nẽ hamaxpẽr o hakrenh kaxyw hwỳr mra. 35 Hõja kêp Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh jakamã hêx rom kamã hamak kaxyw kãm kapẽr nẽ kãm:
36 —Kwa Jejus. Ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre Tĩrtũm ahpỹnhã mẽmoj to 10 nẽ hã mẽ pamã karõ. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw hã mẽ pamã karõ. Tã nhỹ kapẽr na mex o kot hkwỳ jakrenh wehe? Anẽ.
37 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:
—Nà kot mẽ pamã hã karõ kot:
Kêr ka mẽ anhĩ piitã ho amã Tĩrtũm kĩnh tỳx o apa. Mẽ amã hkĩnh tỳx o mẽmoj piitã hakrenh par o apa.
38 E Tĩrtũm kot mẽ pamã hã karõ ja na mex o piitã hakrenh par. 39 Nẽ hkôt ja:
Kêr ka mẽ amã akwỳjê hã ma ho te ka amã amnhĩ tã ma pyràk. Jao ra tãm mẽ hipêx.
40 ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ pamã hã karõ kot anhỹr. Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm tỳx kumrẽx. Kot kaj mẽ ja wa hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa nẽ mããnẽn ra Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ xwỳnh piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ja na pre Mojes mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjaja amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã hã karõ ho pa. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ tã mẽ hkukjêr ã harẽnh*

*Makre 12.35-37; Rukre 20.41-44; mããnẽn Rõmãn 1.3-4*

41 Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja arĩ Jejus mar o kuhê nhũm amnhĩ tã tanhmã mẽ hkukjêr to. Nom te nhãm mẽhõ hã mẽ hkukjêr pyràk o mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:
42 —E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na ka htem axpẽn mã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhta jarẽnh to? Kêp mẽhõ kanrẽhã htàmnhwỳ koja wehe? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà koja kato nẽ kêp pahi finat Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ koja.
43 Anẽ nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tỳ. Ãm hãmri na ka mẽ harẽ. No mo na htem axpẽn mã kêp pahi Tawi hkanrẽhã htàmnhwỳ pix ã harẽ nẽ mããnẽn kêp õ pahihti hã harẽnh kêt nẽ? Tawi na pre Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh o:

44 Na pre Tĩrtũm inhõ Pahihti mã ã kapẽr
anẽ nẽ kãm: “E amnẽ ixwỳr tẽ nẽ
inhĩhkô hã nhỹ nẽ inhmã mẽ ho
amnhĩptàr o akrĩ. Kot paj mẽ kot
kãm akurê xwỳnh piitã mẽ unênh pa
nẽ awỳr mẽ o mra nẽ anhĩhkram mẽ
haxàr pa.” Anhỹr o pre kãm kapẽr.
45 ã Tawija Tĩrtũm kot Kris mã kapẽr jarẽnh
nẽ kêp õ pahi hã kagà anẽ. Mẽ kajaja na ka
htem ãm kêp Tawi tàmnhwỳ pix ã axpẽn mã
harẽnh o ri apa. No kêt Tawija na pre kêp õ
Pahihti hã harẽnh o pa. Anẽ.
46 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot
tanhmã kutã kãm kapẽr to hkukamã
hamaxpẽr nẽ axte mẽmoj tã hkukjêr kêt
nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ hamaxpẽr
o hakre? Na prem tee ri kãm hamaxpẽr
o hakrenh prãm kaprỳ. Jejus mẽmoj piitã
hkukamã àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx.

# 23

*Jejus kot tanhmã Parijew nhõ xwỳnhjê jarẽnh to*
*Makre 12.38-40; Rukre 11.43-46, 20.45-47*

1 Tã nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa
xwỳnhjê mẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê
mã kapẽr nẽ mẽ inhmã tanhmã Parijew
nhõ xwỳnh mẽ Mojes kapẽr o mẽ ahkre
xwỳnhjê jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:
2 —Nà Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm
kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja na htem
hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm mar mex
nẽ. 3 Jakamã kêr ka mẽ mar tỳx nẽ mẽ kot
ho mẽ ajahkre kôt amnhĩ nhĩpêx. No mẽ
kot amnhĩ nhĩpêxja kêr ka mẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o
mẽ ajahkre htã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
4 Te mẽ kot mẽhõ kot mẽ katut ã mẽ kãm
mẽ jênh pytĩ janhôr tã no ãm mẽ kuxwar
hkwỳ htur kêt kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o
na htem amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao mẽ amã
mẽmoj tã karõ nẽ mẽ amã: “E kêr ka mẽ ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.”
Anhỹr pix o mẽ amã kapẽr o pa. Nom mẽ
tãmjaja amnhĩ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt
nẽ.
5 —Na htem hkwỳjê kot mẽ omunh nẽ
mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ harẽnh kaxyw
mẽ noo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nẽ
mẽ mẽ noo mã mẽ ê mex pix kãm pa. Nẽ
amnhĩm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ hã
kagà nẽ amnhĩ nhõkrã hã hanhô nẽ amnhĩ
pa hã hanhô nẽ hã pa. Mẽ kot hã nohtỳx
rãhã hã mẽ hkamnhĩx kaxyw nhũm htem ã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nẽ mẽ kãm mẽ
piitã mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh ã mẽ harẽnh
o paja nhũm htem kãm hprãm.
6 —Nẽ mẽ pahpê Ijaewjê nhõ Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ
kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex
pix kamã kãm hkrĩ hprãm. Nẽ mẽmoj tã
mẽ apkur xà mex ã arĩgro hã nhũm htem
ma mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprõ
nhũm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ
xà mex pix kamã kãm hkrĩ hprãm. 7 Nẽ
nhỹri pry hã mra nhũm mẽ kot mẽ omunh
nẽ mẽ kêp mẽ ahkre xwỳnh maati hã mẽ
hã hpijaàm kãm tanhmã mẽ kãm kapẽr mex
toja nhũm htem kãm hprãm. Ã na hte
Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o
mẽ ajahkre xwỳnhjaja hêx rom mẽ anoo mã
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.
8-10 —No mẽ kajaja. Kêr ka mẽ ho mẽ
uràk kêt nẽ. Kê mẽ axpẽn mã mẽ ajarẽnh
o: “Pahi Maati” anhỹr o mẽ ajarẽnh kêt
nẽ. Rỳ mẽ ajarẽnh o: “mẽ ijahkre xwỳnh
maati” anhỹr o axpẽn mã mẽ ajarẽnh hkêt
nẽ. Kêt paxipix na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw
ixãm jakamã paxipix na ixpê mẽ anhõ Pahi
Maati. Nẽ paxipix na ixpê mẽ ajahkre
xwỳnh maati. No mẽ kajaja ixkôt mẽ apê
axpẽn to atõx nẽ atõ na ka mẽ.
—Nẽ kêr ka mẽ ri axpẽn jarẽnh o:
“Mẽpahpãm” anhỹr kêt nẽ. Kêt kaxkwa
kamã na Mẽpahpãmja.
11-12 —Nẽ kot ka mẽ amnhĩ to rax prãm
xàj tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho apa htã
no nhũm akwỳjaja ama nẽ ãm ama nẽ akôt
hamaxpẽr kêt nẽ. No kot kaj mẽ piitã mẽ
kutã tanhmã anojarêt to ho apa nhũm mẽ
amnhĩ tã mẽ apumu nẽ axpẽn mã mẽ amex
ã mẽ ajarẽ. Jakamã kot kaj mẽ amã mẽ
piitã mẽ kot mẽ amex ã mẽ ajarẽnh prãm
hãmri nẽ ri mẽ piitã mẽ kãm tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to pê mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri
apa. Anẽ.

*Jejus kot mẽ hkwỳjê mã kapẽr tỳx ã harẽnh*
*Makre 12.40; Rukre 11.39-52, 20.45-47*

13-14 Tã nhũm Jejus hpãnhã Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr. Nẽ mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

—E mẽ apê Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja. E mẽ inhma. Kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ apê mẽ no kupyr xwỳnh na ka mẽ. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt. Nẽ nhỹrmã atyk nẽ mẽ amã õ krĩ hwỳr axàpir prãm kêt. Nẽ akwỳjaja kot hwỳr àpir pymaj na ka htem akwỳjê nê tanhmã mẽ kãm axêx to ho apa. Mẽ kot mẽ apyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na ka htem amnhĩ mẽ tanhmã mẽ kãm axêx to ho ri apa. Jao te mẽ ate mẽ kêp Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr kahêxà kahê htỳx pyràk o apa.

15 —Nẽ mẽ akwỳjaja kot mẽ akôt amnhĩ xunhwỳr nẽ mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na ka htem ma awry hã nhỹhỹm tanhmã mẽ kãm ri axujarẽnh to ho ri apa. Jakamã nhũm mẽhõ mẽ ama nẽ mẽ akôt amnhĩ xãm hãmri nẽ ra amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ ajakre. Jakamã koja mẽ nhỹrmã mẽ apyrà nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr pa. Jakamã kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ amex kêt nẽ.

16 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt kumrẽx. Na ka htem mẽ kêp mẽ hikàxpore jamỳnh prãm xàj atỳx ri tanhmã mẽ ahkre hto ho apa nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre nhĩxi jarẽnh kôt mẽhõ mã amnhĩ jarẽ nhũm ama nẽ hamaxpẽr o: ‘Ko. Apu ãm hãmri na inhmã amnhĩ jarẽ rỳ ko na apu ãm amnhĩ to hêx.’ Anhỹr o hamaxpẽr. Nom kot kaj mẽ ixkreta ho mex kaxyw mẽ kãm kàxpore hkwỳ gõ hãmri nẽ ate mẽ kãm õr xàta jarẽnh kôt ãm hãmri mẽmoj tã mẽhõ mã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm ama nẽ hamaxpẽr o: ‘Nà ãm hãmri na ã inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot ixkre ho mex kaxyw kàxpore hkwỳ nhõr kôt ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Jakamã na amnhĩ to hêx kêt nẽ.’ ” Anhỹr o hamaxpẽr. Na ka htem ã mẽ ahkre ho apa anẽ. 17 Nom mẽ ate mẽ ahkreta mex kêt. Pẽr mẽ ajamaxpẽr mexti hã. Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta mex o ixkre ho mex kaxyw kàxpore nhõrta jakrenh. Tã ka htem axtem nẽ mẽ kot kãm kàxpore nhõrta mex o ixkre jakrenh ã harẽ. No mẽ pahte ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh nẽ aa paxêx kêt rãhã ho papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

18 —Nẽ na ka htem mẽ kêp mẽ hikukrêx jamỳnh prãm xàj ã atỳx ri mẽ ahkre anẽ nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêstija jarẽnh kôt mẽhõ mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Hãmri nhũm mẽ ama nẽ hamaxpẽr o: ‘Nà ãm hãmri na inhmã amnhĩ jarẽ rỳ ko na apu ãm inhmã amnhĩ to hêx.’ Anhỹr o hamaxpẽr. Nom kot kaj mẽ Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêstija ã kãm mẽmoj xi. Hãmri nẽ ra mẽ ate kãm õr xàta jarẽnh kôt ãm hãmri mẽmoj tã mẽhõ mã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm ama nẽ hamaxpẽr o: ‘Nà ãm hãmri na ã inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr ã amnhĩ jarẽnh kôt kot amnhĩ jarẽnh anhỹr jakamã na amnhĩ to hêx kêt nẽ.’ Anhỹr o hamaxpẽr.” Anẽ. Na ka htem ã mẽ ahkre anẽ. 19 Mẽ ajamaxpẽr kêt xwỳnh na ka mẽ. Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêstija na mex o mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta jakrenh. Tã na ka htem axtem nẽ mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta mex o mêsti jakrenh ã harẽ. 20 Nom Tĩrtũm mã mêsti mẽ mẽ kot hã kãm mẽmoj nhõrta te kot axpẽn pyràk jakamã kot kaj mẽ mêstija jarẽnh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ mããnẽn mẽ ate hã Tĩrtũm mã mẽmoj xirja jarẽnh kôt amnhĩ jarẽ. Hamẽ wa kot axpẽn pyràk jakamã hamẽ wa harẽnh pê amnhĩ to axêx kêt nẽ. Jakamã kêr ka mẽ mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ hamẽ wa harẽnh kôt ãm hãmri mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ ho axêx kêt nẽ. 21 Tã kot kaj mẽ ãm hãmri amnhĩ jarẽnh ã mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hkôt hã amnhĩ jarẽ nẽ mããnẽn Tĩrtũm kêp ixkre hpãm kôt hã amnhĩ jarẽ. Jakamã kêr ka mẽ hamẽ wa harẽnh pê amnhĩ to axêx kêt nẽ.

22 —Nẽ kot kaj mẽ ãm hãmri amnhĩ jarẽnh ã mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kaxkwa jarẽnh kôt amnhĩ jarẽnhja o mããnẽn kaxyw kaxkwa kamã Tĩrtũm krĩ xà maati hkôt amnhĩ jarẽ. Nẽ mããnẽn Tĩrtũm kôt amnhĩ

jarẽ. Jakamã kwa hamẽ wa harẽnh pê amnhĩ to axêx kêt nẽ.
23 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnh mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate mẽ no kupyr xwỳnh na ka mẽ. Na ka htem Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ ãm hkwỳ kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Na ka htem ãm kapẽr o hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumu nẽ ate amnhĩ to mex xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh o apa. No Tĩrtũm kãm hprãm xà piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ ate tãm mẽ hipêx nẽ mẽ ho mex nẽ mẽ kamã axukaprĩ hã kot mẽ amã karõja. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kĩnh ã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx hã karõja ra mẽ ate mar tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ ate kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx ronhỹx ja mẽ amã mex o mex. 24 Mẽ ate ãm kapẽr o hpỹnh nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx jakamã te mẽ ate atỳx ri tanhmã axàpkur to ho mẽ akrĩ pyràk. Jao te mẽ axàpkur xà hã mẽõ kamã pure pumunh nẽ nê hanhir nẽ rẽnh tã mããnẽn kamã kẽn rax pumunh tã nê hanhir nẽ rẽnh kêt rãhã hkur pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr o hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx no piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Pẽr mẽ ajamaxpẽr kêt tã na ka htem atỳx mẽ ahkre ho ri apa.
25 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnh mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate mẽ no kupyr xwỳnh na ka mẽ. Nà mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjaja te mẽ ate mẽ kot apkur kaxyw prat kre kuhõnh punuj tã mex ã harẽnh nẽ kamã apkur pyràk o na ka mẽ. Jao ãm mẽ akrãhkà rũm pix mã mẽ amex. Nẽ mẽ noo mã te mẽ amex pyràk no mẽ anhõxàhkre kaxwỳnh kãm mẽ ajamaxpẽrja mex kêt. Mẽ akapẽr prãm nẽ mẽ axàhkurê nẽ mẽ anhõxỳỳ. 26 Mẽ ajamaxpẽr mex kêt kênã. Kwa kêr ka mẽ tãm ajamaxpẽr o tãm akwỳjê nhĩpêx o ri apa. Nẽ axàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ. No na ka htem amã mẽ amnhĩ to mex prãm xàj ãm tee ri amnhĩ kuhõnh japjê kaprỳ.
27 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ apa xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Te mẽ ate mẽ htykjê jagjênh xà pyràk. Na htem mẽ hagjênh xà ho mex o pa nom kamã mẽ hi nẽ ahpunuj pix. 28 Ja pyrà nẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr. Kapôt rũm mẽ anhĩja na mex. Te mẽ ate mẽ ho mex o apa pyràk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx nhũm mẽ ãm akrãhkà pix pumu nom ãm mẽ akrã hi kaxwỳnh kãm mẽ ajamaxpẽr punuj rãhã hã mẽ apumunh kêt nẽ. Mẽ ate tanhmã mẽ no kupyr to pix kukamã ajamaxpẽr jakamã te mẽ ate mẽ htykjê jagjênh xà pyràk.
29-30 —Hêxta waa nẽ. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnh mẽ mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate mẽ no kupyr xwỳnh na ka mẽ. Na ka htem ma mẽ hã pika hwỳr apa nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê hã pika ho mex. Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hã pika ho mex. Nẽ axpẽn mã mẽ harẽnh o: “Hêxta waa nẽ. Na pre amnepêm mẽ pakukamã mẽ panhĩgêtjaja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr xwỳnhjê homnuj nẽ mẽ kupa. No kêt mẽ papajaja mẽ kamã ri papa ronhỹx pu prem mẽ uràk nẽ ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ.” Anhỹr o axpẽn mã mẽ hkaprĩ ho ri apa. 31-32 Nom ãm amnhĩ to axêx. Mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa kênã. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao ra apê mẽ hkanrẽhã mẽ hkra kumrẽx ã amnhĩ to amnhĩrĩt mex o apa. 33 Te mẽ ate kagã xoprê kot mẽ hkamnhar nẽ mẽ homnuj tỳx pyràk jakamã koja Tĩrtũm nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ ajano ka mẽ ma hwỳr ajapêx. Hãmri nẽ tee ri amã ajapôx prãm kaprỳ nẽ rĩ amnhĩ pumu.
34 —Kot paj nhỹrmã ma mẽ awỳr inhỹ hã ixkapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh kwỳ rẽ. Nẽ inhỹ hã mẽ àhpumunh xwỳnh kwỳ rẽ. Nẽ ixkapẽr o mẽ ahkre xwỳnh kwỳ rẽ. Nom kot kaj mẽ ãm mẽ kapẽr ma nẽ apê mẽ hprãm nõkati nẽ tanhmã mẽ homnuj tỳx to ho apa. Nẽ ixpê mẽ hkwỳjê hpar o apa. Jao pĩ kahpa hã mẽ hanhôr o mẽ hkwỳjê hpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ ahkre ho hkrĩ ka mẽ omu nẽ mẽ unê nẽ ixkreja kamã mẽ htak. Hãmri nhũm mẽ apymaj nhãm ahpỹnhã krĩ hkwỳ hwỳr hprõt nẽ mra. Ã

kot kaj mẽ inhỹ hã ixkapẽr jarẽnh xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr o apa. 35-36 Na prem ra mẽ himex rax nẽ. Amnepêm panhĩ kator krax rũm Atãw kra Apewta na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa nhũm htõja kãm mar prãm kêt nẽ kupĩ. Tã nhũm Tĩrtũm axte mẽ hwỳr ỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ nhũm prem mã mẽ ho anẽ nẽ mẽ hkwỳjê nhĩmex. Nhũm pre xatã mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ xatã mẽ kupa. Apew rũm Parakis kra Jakaris wỳr na prem mẽ himex rũnh nẽ. Hãmri nhũm prem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã Jakarisja pĩ. Tã mẽ kajaja mẽ ate mẽ uràk nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ mẽ uràk nẽ amã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjê nhĩmex prãm nẽ. Ã mẽ ate mẽ anhĩgêtjê pyrà nẽ mẽ hipêx anhỹr mỳrapê koja Tĩrtũm mẽ apê mẽ hkanrẽhã mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳjaja mẽ ato hpimrààtã tanhmã mẽ ato htỳx to ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anẽ.

### *Jejus kãm Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê japê htỳx ã harẽnh*
*Rukre 13.34-35; mããnẽn Rõmãn 11.25-27*

37 Hãmri nhũm Jejus te ra kot Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê pumunh nẽ mẽ kãm kapẽr pyràk o tanhmã kapẽr to ho xa. Nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Tĩrtũm kot xatã mẽ awỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê rẽnh nhũm mẽ kot mẽ akôt mẽ amã kapẽr jarẽnh o pa htã ka mẽ kapẽr mar kêt kumrẽx. Nẽ axtem nẽ kẽn o mẽ htak o mẽ himex o apa. Ã na ka htem amnhĩ tomnuj o apa anẽ. Tã nom arĩ inhmã mẽ ajamãr o ri ixpa hprãm. Te ho krãhyre kot nore hpro nẽ ho hikwỹ pyràk o na pa inhmã mẽ anhĩpêx prãm nẽ. Nom mẽ amã ixprãm nõkati nẽ mẽ ate ixkaga kumrẽx. 38 Mỳrapê koja Tĩrtũm mẽ anhõ krĩ jamãr kêt nẽ. 39 Kot paj tokyx ty nẽ mẽ apiitã mẽ are nẽ ma akupỹm api ka mẽ axte ixpumunh kêt nẽ. Ãm akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota pix ã koja mẽ akwỳjaja mẽ amỳrpê krĩ ja kamã ixpôx ã ixpumu. Hãmri nẽ mẽ akurom ixpumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ tã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta wrỳ. Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Ja mex o mex.
Koja mẽ ã axpẽn mã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

# 24

### *Jejus kot mẽ pakukamã mẽmoj jarẽnh*
*Makre 13.1-13; Rukre 21.5-19; mããnẽn Wam Ximotre 4.1-3; Sikũn Ximotre 3.1-9; Apokarip 6.1-17*

1 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre rũm kato nẽ ma tẽ. Pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja kormã ixkreja pumunh o ixkuhê nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Hêxta waa nẽ. Ixkreja ãm mex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ inhmã:

2 —Tỳ mex nom koja nhỹrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja gràanh pa. Koja arĩ kẽn õ axkrutre nẽ axpẽn mỳnh nẽ nõr kêt nẽ. Koja piitã anhgrà nẽ ahpỹnhã ri hikwỹ. Anẽ.

3 Hãmri pa mẽ kuma nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr. Hãmri nhũm Jejus ma tẽ nẽ hixêt pê Oriwêhti hã api nẽ hã nhỹ pa mẽ ma hkôt mra nẽ mẽ kot ã ixkre nhĩpêx anhỹrta ã hkukja nẽ kãm:

—Kwa xà ãm hãmri koja mẽ ã ixkreta nhĩpêx anẽ? Kwa mẽ inhmã aprĩ hã harẽ. Xà koja mẽ nhỹrmã ho anẽ nà? Xà koja mẽ tokyx ho anẽ? Nẽ akupỹn mẽ ixwỳr awrỳk nhũm mẽmoj piitã hapêxja. Kwa mẽmo koja we wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anẽ.

4 Hãmri nhũm mẽ inhmã hprĩ hã tanhmã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã ujarẽnh o nhỹ nẽ mẽ inhmã:

—Nà nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja kumrẽx kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Nà koja mẽ ohtô nẽ mẽ awỳr mra nẽ hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o mẽ akôt pa. 5 Nẽ mẽ amã amnhĩ jarẽnh o: “E Tĩrtũm na pre mẽ awỳr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnhta na pa.” Anhỹr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Jao ohtô nẽ mẽ nokupyr o pa.

6 —Nẽ koja mẽ nhỹri awry hã axpẽn par o pa nẽ mẽ atã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mẽ harẽnh ma nẽ ri tokyx mẽmoj piitã hapêx ã hkamnhĩx kêt nẽ. Kormã mẽmoj

piitã hapêx xà hã arĩgroja kormã. 7 Koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja pika hõ nhõ xwỳnhjê kutã kuhê nẽ pijapu ho kuhê. Jao ra axpẽn par o pa. Hãmri nhũm nhỹri pika hkwỳ htertet tỳx kumrẽx. Nẽ mẽ hpur kãm mẽõja hapêx nhũm mẽ kãm prãm tỳx nẽ pa. Jakamã nhũm mẽ ohtô nẽ prãm xàj axkaprã. 8 Nom ja kormã mẽmoj hapêx kaxyw krax pix na. Te ho mẽnijê hõ hpijagri kaxyw nẽ kormã kawax pê õhy xà pyràk.

9 —Nẽ koja mẽ piitã ixkôt mẽ akamã gryk nẽ kãm mẽ akurê htỳx o pa. Nẽ mẽ awỳr mra nẽ ixtã mẽ apynê nẽ mẽ atomnuj tỳx nẽ mẽ apa. 10 Jakamã koja mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh kwỳjaja mẽ umaj tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ ixkaga. Nẽ ixkôt mẽ kãm axpẽn tã amỹnê nẽ axpẽn kãm gryk o pa. 11 Nhũm nhỹri mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã amnhĩ to hêx o pa. Jao mẽ ohtô nẽ mẽ nokupyr o pa. 12 Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja o ra piitã kãm axpẽn kamã ukaprĩ hkêt o pa. 13 Koja mẽ ã ixtã mẽ atomnuj o pa anẽ. Tã nom kêr ka mẽ amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ apar tã ka mẽ kaxkwa kamã akupỹm atĩr kurê kumrẽx.

14 —Nẽ kot kaj mẽ apê ixkwỳjaja ma krĩ piitã hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho apa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra hã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ piitã mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ piitã mẽ kãm ijarẽnh pa pa rĩ kormã akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Anẽ.

### *Mẽ pahtomnuj tỳx xwỳnh maati hã harẽnh*

*Makre 13.14-23; Rukre 21.20-24; mããnẽn Sikũn Tesarõn 2.3-4*

15 Nhũm Jejus arĩ mẽmoj kukamã mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh finat Tãnĩewja na pre tanhmã mẽ atomnuj tỳx xwỳnh maatija jarẽnh to. Tã koja nhỹrmã ra kot harẽnh xà hkôt axtem nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr axà nẽ Tĩrtũm xãm xà kamã xa. Ka mẽ ja hã omu hãmri nẽ mẽ kot krĩ gràhnh par ã hkamnhĩx kurê kumrẽx. 16 Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ ajapôj nẽ ma aprõt nẽ amrar kurê kumrẽx. Mẽ apê jar pika pê Jutej kamã mẽ apa xwỳnhjaja kaj mẽ omu hãmri nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj aprõt nẽ ma amrar kurê kumrẽx. 17 Rỳ ka mẽ anhõrkwỹ hkrãmnênh o akrĩ japêr nẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ akukrêx wỳr axàr nẽ hõ hpyr mã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm wrỳ nẽ aprõt nẽ ma atẽm kurê kumrẽx. 18 Rỳ ka mẽ apur kãm axàpênh o apa japêr nẽ amỳm mẽ omu hãmri nẽ akupỹm anhõrkwỹ hwỳr axê jamỳnh kaxyw atẽm kêt nẽ. Ãm mẽ umaj aprõt nẽ ma atẽm kurê kumrẽx.

19 —No mẽ htujarô nẽ mẽ hkra karàre xwỳnhjaja koja mẽ kêp mẽmoj omnuj tỳx nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ mẽ umaj hprõt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ mex kêt o mex kêt. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to.

20 —Nẽ kwa kêr ka mẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ kê ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xà hã arĩgroja na wrỳk pê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Rỳ mẽ hkôt xà hã arĩgro pê sap ã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

21 —Nẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã arĩgroja ã koja mẽ piitã amnhĩ xà htỳx kãm hamak tỳx kumrẽx. Amnepêm Tĩrtũm kot pika ho kator krax rũm amnẽ mẽ pa xwỳnhjaja kormã aa kot ã amnhĩ xà htỳx kamã hamak anhỹr kêt tã arĩgroja ã koja mẽ amnhĩ xà htỳx kumrẽx kamã ama. Hãmri nẽ axte pika ja kamã ã amnhĩ xà htỳx kumrẽx kamã hamak anhỹr kêt nẽ. 22 Kop apu Tĩrtũm kot mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak xà hã arĩgro hkwỳ ho gri hkêt ronhỹx ka mẽ apiitã apikaprãr pa. Ja pymaj koja mẽ amã ho gri. Kot ra amnhĩ kaxyw mẽ arênh xwỳnhjê japê xàj mẽ amã ho gri.

23-24 —Tã ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã koja mẽmojaja tanhmã mẽ amã ixto hêx to nẽ mẽ amã: “Ota ra Kris akupỹn wrỳ. Kwa mẽ hwỳr mra nẽ omu.” Anẽ. Rỳ mẽ amã: “Krisja krĩ mũj kamã na raa. Kwa mẽ ma hwỳr mra nẽ omu.” Anhỹr o mẽ amã ixto hêx o pa. Rỳ mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã amnhĩ to hêx nẽ mẽ amã: “E. Ot pa ixpê Kris ã mẽ awỳr wrỳ.

Tĩrtũm na mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ.” Anẽ. Rỳ mẽ amã: “E ixpê Tĩrtũm nhỹ hã ixkapẽr xwỳnh na pa mẽ awỳr mõn pôj.” Anhỹr o mẽ amã amnhĩ to hêx. Hãmri nẽ mẽ anokupyr kaxyw mẽ amã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Tĩrtũm kot amnhĩ kôt mẽ arênh xwỳnhjaja kãm mẽ ate ja hã mẽ omunh nẽ mẽ gryk ã ixkaga hprãm xàj koja mẽ ã mẽ anoo mã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom ãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ ka mẽ ixkaga hkêt nẽ.

25 —E kwa mẽ inhmar tỳx nẽ. Na pa ra ixprĩ hã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã ã mẽ amã mẽmoj jarẽnh anẽ. Tã kêr ka mẽ amnhĩ nê ã mẽ kot amnhĩ to hêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjê pumunh mex o apa nẽ axkãm ajamak rom. 26 Rỳ koja mẽ tanhmã mẽ amã ixto hêx to nẽ mẽ amã: “Ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta kapôt ã mõn pôj. E mẽ tokyx ma hwỳr mra nẽ omu.” Anhỹr o mẽ amã ijarẽ ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ hwỳr amrar kêt nẽ. Rỳ nhũm mẽ amã: “Ota hitom kãm xa. E mẽ mamrĩ hwỳr agjê nẽ omu.” Anẽ no ka mẽ ãm mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ hwỳr agjêx kêt nẽ. 27 Kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk kaxyw hãmri nẽ ixpimxur kãm ixwrỳk kêt nẽ. Koja pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja anhĩpê ixwrỳk kãm ixpumu. Te mẽ piitã anhĩpê mẽ kot na haxênh pumunh pyràk o kot kaj mẽ anhĩpê apiitã ixpumu. 28 Te nhỹri mẽmoj kro nẽ nõr nhũm nhônhti kot omunh nẽ hã htor nẽ hpinhpanh nhũm mẽ piitã hã omunh pyràk o kot paj amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

### *Jejus akupỹn wrỳk xwỳj ri mẽmoj kukamã harẽnh*

*Makre 13.24-31; Rukre 21.25-33; mããnẽn Wam Tesarõn 4.16-17*

29 Nhũm Jejus arĩ mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ kot paj akupỹn mẽ awỳr inhnojarêt nhũm rĩ Tĩrtũm kaxkwa kamã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã ja kukamã harẽnh to nẽ harẽnh kot:

Koja Tĩrtũm kaxkwa ho àk nhũm kanhêti piitã rôrôk pa nhũm myyti ahtyk nhũm mytwrỳre uràk nẽ axte hpôk kêt nẽ. Anẽ.

30 Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anhỹr pa hãmri pa kaxkwa hã mẽ amã mẽmoj nhô. Hãmri nhũm pika piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja piitã omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ mỳr rax kumrẽx. No mẽ kajaja kot kaj mẽ omu hãmri nẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk nẽ mẽ ato amnhĩptàr mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Kot paj kakrã kamã hirã htỳx kãm akupỹn ixihtỳx kãm mẽ awỳr wrỳ. 31 Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh maati mã anẽ nhũm pifti kakô hãmri nhũm hkwỳjaja kuma nẽ ma mẽ awỳr pika piitã hkôt anhgrà nẽ ma mra nẽ inhmã mẽ ato akuprõ. Ixte amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr xwỳnhjê o akuprõ nẽ man akupỹn ixwỳr mẽ ato hapêx. Anẽ.

### *Jejus kot mẽmo pàr o ejẽp jarẽnh*

*Makre 13.28-31; Rukre 21.29-33*

32 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E ka mẽ pĩ hpàr mũj pumu. Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpẽr kurê kumrẽx. 33 Ja pyrà nẽ koja ã ixte mẽmoj jarẽnh anhỹr xwỳnhja amnhĩ nhĩpêx par mẽ ka mẽ omu nẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Kot paj te ra mẽ anhõrkwỹ kapem ixãm pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 34 Nom akupỹn ixwrỳk kêt ri koja ã mẽ kot mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk kêt ri pa akupỹn wrỳ.

35 —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapẽrja koja wa uràk nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt ã mẽ pajarẽnh*

*Makre 13.32-37; Rukre 12.37, 17.26-30, 17.34-36; mããnẽn Wam Tesarõn 5.2*

36 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ ixte akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk xà hã arĩgroja mẽ ate omunh kêt. Nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja haxwỳja kot ja pumunh kêt. Nẽ ijaxwỳja ixpê Tĩrtũm Kra htã ixte ja hã amnhĩ

pumunh kêt. Ãm inhõ Papaj pix na kot ja pumunh.

37 —Nẽ kot paj nhỹrmã man akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk xà hã arĩgrota ã koja mẽ htỳx ri amnhĩ tomnuj o pa. Te amnepêm Noehti kormã htĩr ri mẽ pa xwỳnhjaja kot htỳx ri amnhĩ tomnuj o pata pyràk. 38 Na pre htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt nẽ. Ãm jar mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Rôm nhũm Noehtija gô htàm pymaj pàr rax nhĩpêxta mã axà. 39 Nhũm mẽ ja hã omu nẽ ãm omu nẽ tanhmã ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr to hkêt nẽ. Hãmri nhũm naja mẽ haêr pê wrỳ nẽ wrỳk rax o mẽ hanhir pa. Tã akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgroja ã koja mẽ htỳx ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja o pa mẽ haêr pê naja pyrà nẽ akupỹn wrỳ.

40 —E kot paj mẽ amã nhỹrmã akupỹn ixwrỳk nẽ tanhmã mẽ anhĩpêx to hã amnhĩ jarẽ. Te kot ja pyràk. Koja mẽmyjê hõ wa hamẽxkrut nẽ hpur kãm àpênh o xa. Nhũm hõja ra ixkôt amnhĩ xãm nhũm hõja ixkôt amnhĩ xãm kêt japêr. Hãmri pa amnhĩ wỳr ra kot ixkôt amnhĩ xãm xwỳnhta o api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỳnhta hpur kãm ahte arĩ xa. Hãmri nẽ tee ri hkràmnhwỳ japêr rĩt o xa. 41 Rỳ nhũm mẽnijê wa hamẽxkrut nẽ harôj kahuk o xa. Nhũm hõja ra ixkôt amnhĩ xãm nhũm hõja ixkôt amnhĩ xãm kêt japêr. Hãmri pa amnhĩ wỳr kot ixkôt amnhĩ xãm xwỳnhta ho api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỳnhja tee ri hkràmnhwỳ japêr rĩt o xa hãmri nẽ hamaxpẽr rax kumrẽx. Kot paj nhỹrmã akupỹn wrỳ nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ. 42 Tã mẽ ate akupỹn ixpôx xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ijamãr rãhã ho ri apa. 43 Na htem htỳx ri nhỹri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm mẽ kêp àhkĩnh xwỳnh mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ mẽ kêp ahkĩ. 44 Tã mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ixwakre kamã te mẽ apê mẽ õrkwỹ nhõ dõn kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ atỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ. Ixkutêp axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Jao tãm ixkutêp amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

### *Mẽ kãm mẽ àpênh mex xwỳnhjê jarẽnh Rukre 12.41-48*

45 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E koja mẽ kãm àpênh xwỳnhjê hõ àpênh mex o pa hãmri nhũm õ patrãw àpênh ã omu hãmri nẽ ma nhỹhỹm mõr kaxyw nẽ ĩhkram mẽmoj piitã haxàr pa nẽ kãm: “E kêr ka ixwakre kamã inhmã inhõrkwỹ tãnopxar mex nẽ. Nẽ inhmã mẽ àpênh xwỳnhjê mã mẽ apkur xà nhõr o apa.” Anhỹr o kãm mẽmoj tã karõ hãmri nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm mõ. 46 Hãmri nhũm kot kãm àpênh mex xwỳnhja wakre kamã kãm àpênh mex o pa. Jakamã nhũm õ patrãw akupỹn hpôx o mõ nhũm amnhĩ wỳr harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o kãm uma hkêt nẽ. Kot wakre kamã kutêp kãm àpênh mex jakamã tee ri tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpẽr to hkêt nẽ. 47 Jakamã nhũm õ patrãwja akupỹn pôj nẽ kot kãm àpênh mex ã omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kot kãm õ mẽmoj piitã hamãr o pa kaxyw ĩhkram haxàr pa. 48 No koja axtem nẽ wakre kamã kãm àpênh mex kêt japêr. Nẽ hamaxpẽr o: “Tk. Nà koja tokyx akupỹn mõr kêt nẽ.” Anhỹr o hkamnhĩx. 49 Hãmri nẽ wakre kamã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê htak nẽ pipãnh pix o pa. Nẽ kãm kagôxỳhti xành xwỳnhjê kôt pix mã pa. 50 Hãmri nhũm õ patrãwja haêr pê akupỹn pôj nẽ tee ri ja hã omu. 51 Hãmri nẽ kamã gryk tỳx nẽ tanhmã homnuj htỳx to nẽ kãm mẽ àpênh punuj xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã amnhĩ nê mẽ kator pa. Hãmri nẽ mẽ kot kapẽr kwỳm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã tanhmã mẽ homnuj to nẽ amnhĩ nê mẽ kator. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ mur nẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx. Tã kêr ka mẽ ixwakre kamã ho mẽ uràk kêt nẽ. Mẽ kurom ixwakre kamã ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Anẽ.

# 25

### *Kormã mẽ mjên kêt xwỳnhjê ho 10 nẽ mẽ harẽnh Wam Tesarõn 5.1-3*

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ akupỹn amnhĩ wỳr ixkãm ajamak rom nẽ ri apa. Nom mẽ kêp Tĩrtũm prãm nõkati xwỳnhjaja koja mẽ akĩnhã ãm htỳx tanhmã amnhĩ to pix kukamã hamaxpẽr o pa. Te kormã mẽ mjên kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. E pa mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Koja kormã mẽ mjên kêt xwỳnh kêp 10jaja ma hkràmnhwỳ mjên mã xwỳnh kutã pry hã mra. Amnhĩ kôt kanê jamỳ nẽ o mra nẽ kutêp pry nhĩkrep hkrĩ. 2-4 Nhũm mẽ kêp 5jaja hkwỳjê rom amnhĩ kukamã hamaxpẽr mex nẽ kanê kaxyw amnhĩ kôt orti hkwỳ ho mõ. No nhũm mẽ kêp 5 nẽ mẽ hkĩnhã ãm htỳx kanê pix jamỳ nẽ o mra. 5 Hãmri nẽ mẽ mjên mã xwỳnhja kutêp axpẽn mã kapẽr o hkrĩ. Nhũm tokyx htẽm kêt nhũm mẽ kutêp hkrĩ nẽ gaa nẽ ra õtxwa nẽ gaa nẽ hikwỹ nẽ ra õt pa.

6 —Tã nhũm kôt ã kamàt hãmri nhũm mjên mã xwỳnhta hpôx o tẽ. Hãmri nhũm kot hkukamã harẽnh xwỳnhja mẽ õt o mẽ hikwỹ xwỳnhjê mã amỹra nẽ mẽ kãm: “Kwa mẽ hãmri. Ota mjên mã xwỳnhta tẽ. Mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra.” Anẽ. 7 Hãmri nhũm mẽ hkrã hapôj nẽ kanê hpôk. 8 Nom nhũm mẽ hkwỳjê hkĩnhã õ kanê kaxyw orti ho pa hkêt xwỳnhjaja ra mẽ kêp mẽ kanêja hkaprỳ hpa nhũm mẽ tee ri kot hpôk kaxyw. Hãmri nẽ orti hkwỳ hã hkwỳjê hwỳ nẽ mẽ kãm: “Xê mẽ inhmã orti ho inhõ kanê go.” Anẽ. 9 Nom nhũm mẽ kêp nê nẽ mẽ kãm: “Ma mẽ inhõ kanê kamã orti grire kênã kot pa kêt mẽ amã ho go. Xê mẽ tokyx ma mra nẽ nhỹri amnhĩm hkwỳ japrô mê.” Anẽ. 10 Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ ma amnhĩm hkwỳ japrôr mã ma mra.

—Rôm nhũm mjên mã xwỳnhta mẽ hãnh tẽ nhũm kanê kamã arĩ mẽ orti xwỳnhjaja omu nẽ hã jêt kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ma hkôt mõn mẽ pikuprõnh xà hã ixkreja wỳr wa hã hkĩnh nẽ apkur kaxyw gjêx pa nhũm mẽ hã kahê. Mẽ gjêx xà hã oreja ra hwỳr hpôx jakamã nhũm mẽ hã kahê.

11 —Tã nhũm ma mẽ kot orti japrôr mã mrar xwỳnhjaja hãmri amnhĩ to hapu nẽ mra nẽ tee ri mẽ hã hakwakre kupê nẽ htatak nẽ tee ri mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm: “Xê mẽ inhmã kahê xà mẽ pa mẽ awỳr agjê.” Anẽ. 12 Hãmri nhũm hprõ mã xwỳnhta mẽ kuma nẽ mẽ kãm: “Tk. Nà ixte mẽ apumunhre hã kot pa kêt mẽ amã kahê xà mẽ. Kwa mẽ ma akupỹm mra.” Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

13 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ mẽ inhmã:

—E kêr ka mẽ te kot amnhĩ kôt orti hkwỳ ho mõr xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kêr ka mẽ apkati mẽ ixkamã ajamak rãhã ho apa. Anẽ.

### *Mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê jarẽnh Rukre 19.11-27*

14 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kêr ka mẽ ixwakre kamã inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa pa hpãnhã mẽ amã amnhĩrer mex nẽ. Mẽ ate tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xà hkôt kot paj mẽ amã amnhĩre. Te mẽhõ my kot kãm mẽ àpênh xwỳnhjê nhĩpêx pyràk. Koja nhỹhỹm nojarêt nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã hikukrêx piitã hkaga hpa. Õrkwỹ nẽ hpur nẽ hkrit. Ãm mẽmoj piitã mẽ kot wakre kamã kãm hamãr o pa kaxyw mẽ kãm hkaga hpa. 15 Hãmri nẽ ahpỹnhã mẽ kãm kàxpore hkwỳ gõ. Mẽ kot kutêp kãm tanhmã ho rũnh to kaxyw ahpỹnhã mẽ kãm õr pa. Kot kàxpore pumunh mex xwỳnhja mã nhũm ho 5.000 nẽ kugõ. Nẽ kot hkôt kax pê omunh xwỳnhja mã nhũm ho 2.000 nẽ kugõ. Nẽ kormã kot omunh tỳx kêt xwỳnhja mã nhũm ãm ho 1.000 pix nẽ kugõ. Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ ma nhỹhỹm mõ. 16 Hãmri nhũm kot ho 5.000 nẽ hamỳnh xwỳnhja kàxporeta py nẽ ma o mõr kurê kumrẽx nẽ tanhmã ho àpênh to ho mõr kãm ra hipy axte ho 5.000 nẽ kumẽ. 17 Nhũm kot ho 2.000 nẽ hamỳnh xwỳnhja mããnẽn tanhmã ho àpênh to ho mõr kamã ra hipy axte ho 2.000 nẽ kumẽ. 18 Nom nhũm kot ho 1.000 pix nẽ hpyr xwỳnhja wa hkĩnh ã axtem nẽ ma o tẽ nẽ kãm kakwỳ nẽ kamã haxà nẽ hity hpa nẽ ma akupỹm tẽ.

19 —Tã nhũm mẽ õ patrãwja akupỹn mõn pôj nẽ mẽ kãm: “E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ixte mẽ amã kàxpore ho ixpigrành xwỳnhta jarẽ. Tanhmã na ka prem ixkutêp inhmã hipêx to?” Anẽ. 20 Hãmri nhũm kot ho

5.000 nẽ hpyr xwỳnhta kumrẽx hwỳr tẽ nẽ kãm: “E ota akàxporeta. Ate inhmã ho 5.000 pix nẽ õr tã pa amã ho rax nẽ amã hipy axte ho 5.000 nẽ kumẽ nhũm ho axkamur nẽ ra ho 10.000. Tã ota.” Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ kãm kugõ 21 nhũm amnhĩm hamỳ nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm: “Nà ãm hãmri na ka inhmã ho anẽ. Ixte amã ho 5.000 pix nẽ õr tã ka ra inhmã ho rax jakamã kot kaj apê inhmã mẽ àpênh xwỳnhjê hkrãhtũm. E amnẽ ixwỳr axà pu mẽ apku nẽ pahkĩnh.” Anẽ.

22 —Hãmri nhũm hpãnhã kot ho 2.000 nẽ hpyr xwỳnhta hwỳr tẽ nẽ õ patrãwta mã kãm: “E ota akàxporeta. Ate inhmã ho 2.000 pix nẽ õr tã pa amã ho rax nẽ amã hipy axte ho 2.000 nẽ kumẽ. Tã ota.” Anẽ.

23 Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩm hamỳ nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm: “Nà ãm hãmri na ka ã inhmã ho rax anẽ. Ixte amã ho 2.000 pix nẽ õr tã ka inhmã ho rax jakamã kot kaj apê inhmã mẽ àpênh xwỳnhjê hkrãhtũm. E amnẽ ajaxwỳja ixwỳr axà pu mẽ apku nẽ pahkĩnh.” Anẽ.

24 —Tã nhũm kot ho 1.000 pix nẽ hpyr xwỳnhta hapu hã wa hkôt tẽ. Hãmri nẽ õ patrãw mã tanhmã kapẽr to nẽ kãm: “Nà ra ixte apumunh tũm. Pẽr axàhkurê pix kãm na ka hte apa. Nẽ amã akàxpore ho rax nẽ anhõ ho rax pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa. Nom mẽ pajaja mẽ ixàpênh rax pix kukwak ri na ka hte akàxpore rax nẽ apa. 25 Jakamã na pa inhmã apyma nẽ. Nẽ akàxporeta py nẽ ma o tẽ nẽ kaxyw kre nẽ kamã haxà. Tã ka akupỹn mõn pôj pa ajarẽnh ma hãmri nẽ hkapa nẽ man akupỹn amã o tẽ. Tã ota anhõ 1.000ta.” Anẽ. 26-27 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm: “Tk. Kwa amã ixpyma nẽ ate ixpumunh mex anhỹr tã na ka ixte amã kàxpore nhõrta pyr nẽ ma ho atẽm. Nẽ mẽ kot mẽ kêp kàxpore jamỳnh o kuhê xà kamã mẽ kãm õr nhũm mẽ ixkutêp tanhmã inhmã ho rax to hkêt nẽ? Pẽr ãm amã kaga nẽ ate amnhĩ tomnu pix o ri apa xwỳnh.” Anẽ. 28-30 Hãmri nẽ kêp kàxporeta py nẽ nhãm jam kugõ nẽ kãm: “E amỳ nẽ o tẽ nẽ kot inhmã ho 10.000 nẽ õr xwỳnhta mã agõ. Hãmri nẽ jahti pynê nẽ ma o tẽ nẽ kamàt kô kamã amẽ. Apênh mexti hã. Koja tee amỹra nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak xàj tee ri amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tỳx kaprỳ nẽ rĩ amnhĩ pumu.” Anhỹr o kãm kapẽr nhũm kuma nẽ hpa hã kupy nẽ ma o tẽ. Hãmri nhũm mẽ õ patrãwja mẽ àpênh xwỳnhjê mã kãm: “E mẽ ate ixwakre kamã mẽ axàpênh mex xwỳnhjaja kot paj ã mẽ ato mex rax anẽ ka mẽ akĩnh nẽ. Nom mẽ kot inhmã mẽ àpênh mex kêt xwỳnhjaja kot paj mẽ kêp mẽõ mẽmojta jamỳ nẽ nhãm mẽhõm kugõ nhũm hkaprĩ nẽ.” Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

### *Jejus kot nhỹrmã mẽ piitã tanhmã mẽ harẽnh to hã harẽnh*

*Matêwre 13.35-43, 13.47-50; mããnẽn Apokarip 20.11-15*

31 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr wrỳ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh piitã man ixkôt wrỳ. Kot paj wrỳ nẽ ixpê pahi maati hã ixkrĩ xà maati kamã inhmex nẽ nhỹ. 32-33 Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ apiitã mẽ ato pikuprõnh pa nẽ akupỹn ixwỳr mẽ ato hapêx. Pa mẽ apumu nẽ tanhmã mẽ axunhwỳr to. Te ôwêhti jamãr o pa xwỳnh kot ôwêhti kaêx ã motre pumunh nẽ nhãm nê motre xunhwỳr parta pyràk. 34 Hãmri nẽ ixupôk rũm mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã ixkapẽr nẽ mẽ amã: “E mẽ kajaja kot kaj mẽ amex kumrẽx nẽ ri apa ho apa. Amnepêm kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pa pre Inhĩpêêxà mẽ wa mẽ akukamã tanhmã ijamaxpẽr to nẽ mẽ amã mẽmoj mex xunhwỳr rũnh nẽ. 35 Tã ka prem ajapôj hãmri nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ tanhmã ixto mex to ho ri apa.

Na pa pre inhmã prãm nẽ ixpa ka prem ixpumu nẽ ixkamã axukaprĩ nẽ inhmã mẽmoj gõ pa kuku.

Nẽ na pa pre inhmã kôr nẽ ixpa ka prem ja hã ixpumu nẽ inhmã gô pa ho ixkõ nẽ akupỹm ixihtỳx.

Nẽ aa mẽ ate ixpumunh kêt tã ka prem nhỹri ixpumu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr ixwỳ.

36 Nẽ na pa pre ixê pynajti nẽ ri ixpa ka prem ja hã ixpumu nẽ inhmã axê gõ pa haxà nẽ ri hã ixpa.

Nẽ na pa pre ixà nẽ inhĩkwỹ ka prem ixwỳr
mra nẽ ixkane nẽ tanhmã ixto mex
to pa akupỹm inhmex.
Nhũm prem ijaxà pa mẽ hagjênh xà kamã
ixkrĩ ka prem ixwỳr mra nẽ tanhmã
ixto mex to.
Ã mẽ ate ixto mex anhỹr o ri apa jakamã
nhũm inhõ Papajja ixtã mẽ apumu. Tã koja
ixtã mẽ ato mex rax nẽ." Anẽ.

37 —Kot paj ã mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx
xwỳnhjê mã ixkapẽr anẽ. Hãmri ka mẽ tee
ri inhma nẽ amnhĩ tã ixkukja nẽ inhmã:
"Kwa xà mẽ pajaja na pa prem ã ato mex
anẽ? Nà mẽ ixte ã anhĩpêx anhỹr kãm
amnhĩ pumunh kêt tã na ka ã mẽ ijarẽnh
anẽ. Kwa nhỹri na ka pre amã prãm nẽ apa
pa prem apumu nẽ amã mẽmoj gõ ka aku?
Nẽ nhỹri na ka pre amã kôr nẽ apa pa prem
amã gô hkwỳ ka ho ixkõ? 38 Nẽ nhỹri na
pa prem apumu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr
awỳ? Rỳ ka pre axê pynajti nẽ apa pa prem
amã inhĩnôhkà gõ ka hagjê? 39 Nẽ nhỹri
na ka pre axà nẽ anhĩkwỹ pa prem apumu
nẽ akane? Nẽ nhỹri na prem ajaxà pa mẽ
hagjênh xàja wỳr mra nẽ kamã tanhmã ato
mex to? Nà mẽ pa hkêt." Anhỹr o amnhĩ
tã ixkukja. 40 Hãmri pa mẽ amã: "Nà mẽ
kêp amrakati xwỳnhjaja na pre htem pa
pyràk. Tã ka prem mẽ kamã axukaprĩ hã
tanhmã mẽ kutã anojarêt to ho ri apa jao
te pa tanhmã ixto mex to ho apa pyràk. Ãm
hãmri na ka prem ã mẽ ho mex anhỹr o ri
apa." Anẽ. Kot paj ã mẽ ate amnhĩ to mex
xwỳnhjê mã ixkapẽr anẽ.

41 —Hãmri nẽ hpãnhã apke rũm mẽ kot
ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê mã
tanhmã ixkapẽr to nẽ mẽ kãm: "No mẽ
kajaja kot paj ixupôk rũm mẽ unhwỳr
xwỳnhtajê hkĩnhã mẽ ato mex kêt nẽ. Am-
nepêm na pre Tĩrtũmja Satanasti mẽ mẽ kot
tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa
xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã mẽ kaxyw
kuwy rax kumrẽxja nhĩpêx. Mẽ kot amnhĩ
tomnuj tỳx mỳrapê nhỹrmã kamã amnhĩ
xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa
kaxyw. Tã kot kaj mẽ ajaxwỳja ma mẽ hkôt
hwỳr ajapêx. Mẽ apê Satanasti hkôt mẽ
ate amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnh jakamã kot
kaj mẽ uràn ma hwỳr ajapêx pa. 42 Aa mẽ
ate tanhmã ixto mex to hkêt. Na ka pre
htem inhmã prãm nẽ ixpa hã ixpumu nom
inhmã mẽmoj nhõr kêt nẽ. Nẽ inhmã kôr
nẽ ixpa hã ixpumu nom inhmã gô hkwỳ
hkêt nẽ. 43 Nẽ nhỹri ahte ixpa hã ixpumu
nom amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr ixwỳr kêt nẽ.
Nẽ ixê pynajre nẽ ixpa hã ixpumu nom
inhmã axê nhõr kêt nẽ. Nẽ ixà nẽ inhĩkwỹ
hã ixpumu nom ixkane hkêt nẽ. Nẽ mẽ
kot ijaxàr nhũm arĩ ixkrĩ hã ixpumu nom
ixwỳr amrar nẽ tanhmã ixto mex to hkêt
nẽ. Ã mẽ ate inhĩpêx anhỹr o apa jakamã e
mẽ ma kuwy hwỳr apa kurê kumrẽx." Anẽ.
Kot paj ã mẽ kãm ixkapẽr anẽ. 44 Hãmri
nhũm mẽ tee ri inhma nẽ amnhĩ tã ixkukja
nẽ inhmã: "Kwa nà ã mẽ ijarẽnh anhỹr kêt
nẽ. Aa mẽ ixte ã anhĩpêx anhỹỹre hã. Nhỹri
na pa prem tanhmã akute hã apumu? Nà
aa mẽ ixte nhỹri ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr
ã apumunhre hã." Anẽ.

45 —Koja mẽ ã inhmã amnhĩ tã aprãr
anhỹr kaprỳ. Kot paj mẽ kãm: "Nà na ka
pre htem mẽ kêp amrakati xwỳnhjê pumu
nẽ ãm mẽ omunh o ri apa nẽ mẽ kamã
axukaprĩ hkêt nẽ. Ã mẽ hipêx anhỹr jao te
pa ã inhĩpêx anhỹr pyràk. Jakamã kwa mẽ
tokyx ma kuwy hwỳr ajapêx kurê kumrẽx."
Anẽ. Kot paj ã kuwy hwỳr mẽ hanor anẽ.
46 Hãmri nẽ hwỳr mẽ rẽnh pa nhũm mẽ ma
hwỳr hapêx nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kãm
hamak rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa kator kêt
kumrẽx. No kêt mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx
o mẽ apa xwỳnhjaja kot kaj mẽ kurom ma
Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api nẽ kamã
amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho pa. Kot paj ã
ahpỹnhã mẽ apiitã mẽ anhĩpêx anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus akupỹn wrỳk ã amnhĩ
kukamã mẽ inhmã ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ
mẽ inhmã ujarẽnh pa.

# 26

*Mẽ kot Jejus ã àmnênh ã amnhĩ jarẽnh*
*Makre 14.1-2; Rukre 22.1-2; Juãw 11.45-53*

1 Tã nhũm Jejus mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa
xwỳnhjê mã ujarẽnh pa nẽ mẽ inhmã:

2 —E kot puj mẽ axte pahtã apkati axkrut
hãmri nhũm arĩgro pê Pas kato. Jakamã
koja mẽ piitã amnepêm Tĩrtũm kot Ejit nhõ
xwỳnhjê pê mẽ pakukamã mẽ panhĩgêtjê
kator mã hamaxpẽr nẽ hã hkĩnh kaxyw

Jerujarẽ hwỳr akuprõ. Kamã koja mẽ ixpynê nẽ pĩ kahpa hã inhô nẽ ixpĩ. Koja mẽ tokyx ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã amnhĩ kukamã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. 3 Rôm nhũm Jerujarẽ kamã patre krãhtũmjê mẽ Ijaew pigêtjaja patre maati Kajpasja nhõrkwỹ kamã axpẽn wỳr akuprõ. 4-5 Ra mẽ kãm Jejus pĩr prãm tã mẽ kãm mẽ kot hkôt kapẽr mar o pa xwỳnhjê pyma nẽ. Hãmri nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot puj wem ho nẽ kupĩĩ? Kot puj mẽ pahkĩnh kãm tanhmã ho nhũm mẽ hkĩnh xwỳnhjaja hã mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Pu mẽ hã axpu nẽ hã tanhmã axpẽn to. Jakamã kwa pu mẽ kormã tanhmã ho hkêt nẽ.

Anhỹr o axpẽn ma.

### *Mẽhõ ni kot Jejus krã gregrer ã harẽnh*
### *Makre 14.3-9; Rukre 7.36-50; Juãw 12.1-8*

6 Tã nhũm Jejus kormã krĩ pê Petãn kamã Simãw nhõrkwỹ kamã apkur o nhỹ. Simãwja na pre hkà kro xàpêr tỳx o pa nhũm Jejus ra arĩgro hõ hã akupỹm hkà ho mex. Hãmri nẽ akupỹm õ krĩ hwỳr pôj nẽ õrkwỹ hwỳr tẽ nẽ kuri apkur o nhỹ. 7 Hãmri nhũm mẽhõ nija hpôx ã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Ma koja pẽr Jejusja pa hã apkati grêre hãmri nẽ ty. An pa ma hwỳr tẽ nẽ mẽhkuxwa xà ho hkuxwa.

Anẽ hãmri nẽ kẽn jaka ho kàx kãm mẽhkuxwa xàja nhũm kumỳ nẽ ma hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ ho hkrã gregrer nẽ hã hkapĩr pa nẽ ho hkuxwa hpa. Mẽhkuxwa xà hã kàxpore xohtô rax tã nhũm ã hã hkapĩr par anẽ. 8 Hãmri pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja tee ri ã kot hipêx anhỹr ã omu nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na hã mẽhkuxwa xàta kapĩr pa. 9 Kop apu ma kot o htẽm nẽ ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore ho rax kumrẽx nẽ hamỳnh nẽ ho mẽ kêp amrakati xwỳnhjê nhĩpêx par o nhỹx ja kãm mex nẽ. Kwa mo na we ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ? Anẽ.

10 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Kwa kot ixto mex kaxyw kênã na ka mẽ axtem nẽ ixtã kãm akir. 11 Mẽ kêp amrakati xwỳnhjaja koja mẽ arĩ mẽ akôt pa rãhã nẽ. Ka mẽ amã mẽmo arĩgro hã tanhmã mẽ ho ajuta hto hprãm nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. No pa kot paj ri mẽ akôt ixpa ka mẽ ixto mex ry ho apa hkêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ apiitã mẽ are. 12 Ixtyk nhũm mẽ kot ijaxàr kukamã na ã ixkuxwa anẽ. Ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. 13 ãm hãmri na pa mẽ amã kot ã inhĩpêx anhỹrja jarẽ. Koja mẽ krĩ piitã hkôt axpẽn mã ijarẽnh ã kagà kamã ijarẽnh o pa nẽ kamã nija kot ã inhĩpêx anhỹr kamã harẽ nẽ kuma. Anẽ.

### *Jut Kariot kot mẽ kãm Jejus ã àmnênh*
### *Makre 14.10-11; Rukre 22.3-6*

14 Tã nhũm Jut Kariotja. Kêp mẽ ixpê Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnh pê 12 hõ htã ra tanhmã hamaxpẽr to nẽ axtem nẽ Satanasti nhỹ hã ma patre krãhtũmjê hwỳr tẽ nẽ tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:

15 —E ot pa mẽ amã Jejus jarẽnh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amỹnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre.

Anẽ hãmri nẽ kãm kàxpore ho 30 nẽ õr kurê kumrẽx nhũm hamỳ nẽ hkĩnh nẽ kato nẽ ma tẽ. 16 Hãmri nẽ mẽ kãm Jejus pynênh kaxyw tãnopxar o ri hkôt ri pa. Mẽ kot mar o ri pa xwỳnhjê hkàx ã unênh nẽ ma mẽ hwỳr o htẽm kaxyw.

### *Jejus kot hkôt mẽ pa xwỳnhjê kutã apkur*
### *Makre 14.12-21; Rukre 22.7-13; Juãw 13.21-30*

17 Tã nhũm mẽ hkĩnh pê Pasja kato. Amnepêm kormã Ejit kãm mẽ pa ri na pre mẽ inhĩgêtjaja ôwêhti hkrare hkwỳ hpa nẽ ho anẽ nẽ kuku. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit nhõ xwỳnhjê nê mẽ kator kaxyw nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã mẽ ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja na pa htem arĩ amgrà mẽ arĩgro pê Pasja ã axpẽn wỳr akuprõ nẽ jam ijamaxpẽr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwỳ pa nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku. Jakamã pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhja wa axkrut nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa nhỹri kot paj we wa tẽ nẽ mẽ akutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê? Anẽ.

18 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà wa mãmrĩ ma Jerujarẽja wỳr wa tẽ. Nẽ krĩm axà nẽ mẽhõ myti pumunh kurê

kumrẽx nẽ kãm: “E Jejus na wa inhmẽ pa wa awỳr tẽ. Na awỳr hpẽr mẽnh o: ‘E na pa ra inhnojarêt. Jakamã nhỹri kot paj we ixkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ Pas ã axpẽn kutã apku?’ Anhỹr o awỳr hpẽr mẽ.” Anẽ. E wa ã kãm akapẽr anẽ kê war ama nẽ war amã õrkwỹ nhĩmõk ã ixkre rax õ jahkre. Kamã ra kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mẽmoj piitãã. Ka wa omu hãmri nẽ mãmrĩ mẽ ixkutêp kamã mẽmoj tã apê. Anẽ.

19 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma Jerujarẽ hwỳr tẽ. Nẽ hwỳr axà hãmri nẽ ra kot wa kãm mẽmoj jarẽnh xà hkôt mẽmoj piitã omu hãmri nẽ mẽ ixkutêp mẽõ hã àpênh o wa xa.

20 Tã nhũm kamàt pa mẽ Jejusja kôt ixkreta wỳr ixpôx pa nẽ hwỳr agjê nẽ ixàpkur kaxyw ixkrĩ. Mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê pê 12jaja pa mẽ ixpiitã Jejus kutã ixàpkur o ixkrĩ. 21 Hãmri nhũm Jejus tanhmã mẽ inhĩõ jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. Anẽ.

22 Hãmri pa mẽ tee ri kuma nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Hãmri nẽ axpẽn pãnhã amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa xà pa? Nà pa hkêt. Kot paj ã anhĩpêx anhỹr kêt kumrẽx Pahihti.

Anhỹr o axpẽn pãnhã kãm amnhĩ tã aprã. 23 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr. Mẽ ate ixkutã guhkrax kãm anhõ pãwti ho mry kagô nhek o akrĩ xwỳnhjê hõ kot kaj mẽ kãm ixtã amỹnê. 24 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm ra kot ixkukamã harẽnh xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ. Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhta hêxta waa nẽ. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kumrẽx. Kop apu aa õ mãmãj nhõxà hkre rũm kator kêt ronhỹx ja kãm mex nẽ. Anẽ.

25 Hãmri nhũm Jut Kariot kot mẽ kãm hã àmnênh mã xwỳnhta hãmri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa xà we pa Jejus? Xà pa kot paj ã anhĩpêx anẽ? Kwa nà pa hkêt. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Ka ã ate inhĩpêx anhỹr mã kênã. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kamrô pikapĩr kukamã harẽnh*

*Makre 14.22-26; Rukre 22.14-23; mããnẽn Wam Korĩt 11.23-26*

26 Tã nhũm Jejus pãwti hõ py nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ mẽ inhmã ho hkry nẽ ho mẽ inhĩpêx pa nẽ mẽ inhmã:

—E na pa ã mẽ amã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã õr anẽ. Ja pyrà nẽ koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te ixto hkry hpar pyràk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. E mẽ mãmrĩ aku.

Anhỹr o mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma nẽ kot mẽ inhmã ho hkry xwỳnhja ku. 27-28 Hãmri nhũm hpãnhã kop py nẽ mã ho anẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ mẽ inhmã kugõ nẽ mẽ inhmã:

—Mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgroja ã koja ixkamrô axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm amarĩ ixkamrô hpikapĩr kêt nẽ. Ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ĩhkram amnhĩ jaxà nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ ixpĩ. Koja ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nẽ ixkukwak ri mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã te amnhĩ katut kôt rẽnh par pyràk o hipêx nẽ mẽ ato hkra. Ra amnepêm kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹr xà hkôt. Jakamã e mẽ ixkamrô pikapĩr mã ajamaxpẽr pê wĩhti ho akõm o axpẽn nhĩpêx. 29 ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot paj axte wĩhti ho ixkõm kêt rãhã nhũm nhỹrmã inhõ Papaj akupỹn mẽ awỳr inhmẽ. Hãmri pu mẽ akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota ã pahkĩnh rax kumrẽx. No ãm axtem tanhmã hã pahkĩnh to. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. Pa mẽ axpẽn pãnhã kopta py nẽ wĩta kwỳ ho ixkõ. 30 Hãmri nẽ mẽ ixpiitã ho ixkõm pa nẽ Tĩrtũm mã mex ã gre. Hãmri nẽ ijapôj nẽ hixêt prêk pê Oriwêhti hwỳr ma mra.

### *Jejus kot Simãw Pêtre mã kapẽr ã harẽnh*

*Makre 14.27-31; Rukre 22.31-34; Juãw 13.36-38*

31 Tã nhũm Jejus tanhmã mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjê jarẽnh to nẽ mẽ inhmã:

—E Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmta kot tanhmã mẽ akukamã mẽ ajarẽnh to nẽ mẽ ajarẽnh kot:

Kot paj ôwêhti jamãr o pa xwỳnhja pĩ hãmri nhũm ôwêhti hpigrành pa nẽ ma anhgrà nẽ ri mra.
Anhỹr o kot mẽ ajarẽnh. Te ho mẽ apê ôwêhti pyrà nẽ ã mẽ ajarẽnh anẽ. Tã kamàt ja kamã koja mẽ tanhmã inhĩpêx to ka mẽ ixtã mẽ omu nẽ mẽ umaj ôwêhti pyrà nẽ apiitã ixkaga hpa nẽ ma aprõt nẽ mra.
32 Nẽ mẽ kot ixpĩr tã kot paj akupỹm ixtĩr. Hãmri nẽ ma akupỹm mẽ akukamã pika pê Garirej wỳr mõ. Kamã kot puj mẽ axte axpẽn pumu. Anẽ.
33 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã amnhĩ jarẽnhja ma nẽ hkaprĩ nẽ kãm:
—Tk. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ Pahihti. Koja pahkwỳja akaga japêr no pa kot paj aa akaga hkêt nẽ. Kot paj akôt ixpa rãhã nẽ. Anẽ.
34 Hãmri nhũm Jejus kãm:
—Nà ra ixte akukamã ixàhpumunh mex. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ tã axàprãr o axkrunẽpxi kãm ga. Kwa jam ajamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.
35 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ axte kãm:
—Kwa nà. Mẽ kot ajaxàr nẽ apĩr tã kot paj arĩ akôt ri ixpa nhũm mẽ pahto amỹrà nẽ tanhmã panhĩpêx to. Nà kot paj aa akaga hkêt nẽ.
Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. Pa mẽ ijaxwỳja ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

### *Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh*
### *Makre 14.32-42; Rukre 22.39-46*

36 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã anẽ pa mẽ ma nhỹri mẽ kot kãm “Gesẽm” anhỹr xwỳnhja wỳr mra. Hãmri nhũm mẽ inhmã:
—E mẽ jar ixkutêp akrĩ. Pa ma mũtũm tẽ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ mãn. Anẽ.
37 Hãmri nẽ mẽ ixkwỳjê ho axkrunẽpxi nẽ amnhĩ kôt mẽ kuwỳ. Simãw Pêtre nẽ Jepetew kra pijakrut pê Xiakre nẽ Juãwja wa nhũm amnhĩ kôt mẽ kuwỳ nhũm mẽ ma hkôt mra. Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ kot tanhmã hipêx tota kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ amnhĩ kamã kahak tỳx nẽ.
38 Hãmri nẽ mẽ kãm:
—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ xà htỳx kamã ijamakja kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx o ra ixkaprĩ nẽ. Te ixkaprĩ kot ixpĩr o mõr pyràk. Jakamã e mẽ jar anohtỳx nẽ ixto Tĩrtũm wỳr o akrĩ kê tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã ixihtỳx nẽ. Anẽ.
39 Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw htu mỳr pê tẽm nẽ pikap nõ nẽ kãm:
—Kwa Papaj. Hêxta waa nẽ. Inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt kumrẽx. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx nẽ. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmrĩ inhnê ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt. Anẽ.
40 Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ akupỹm Simãw Pêtreja mẽ hwỳr tẽ nẽ tee ri mẽ omu nhũm mẽ ra õt pa nẽ hikwỹ. Nhũm mẽ omu nẽ Simãw Pêtre mã kãm:
—Kwa Simãw Pêtre. E mẽ hãmri akrã hapôj. Kwa wem anohtỳx grire 41 nẽ ixkutêp amnhĩ to Inhõ Papaj wỳr o akrĩ kê mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt nẽ arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. Ã mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm nom kormã mẽ amã maa.
42 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ akupỹm tẽ nẽ axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:
—Kwa Papaj. Nà inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt. Na pa amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx kumrẽx. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmrĩ inhnê ho ajapêx kê mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Nom ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã ja prãm xà hkôt kêt. Anẽ.
43 Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ Simãw Pêtreja mẽ hwỳr akupỹm tẽ. Nẽ mẽ omu nhũm kê mẽ axte gõr nẽ hikwỹ. Ra mẽ õtxwa htỳx nẽ axte gõr nẽ hikwỹ. Nhũm Jejus tẽ nẽ tee ri mẽ omunh o xa 44 nom axte tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm awjanã nẽ akupỹm tẽ nẽ kê wam kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hkôt axte kãm amnhĩ jarẽ. 45-46 Hãmri nẽ akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ arĩ gõr nẽ anhĩkwỹ? E mẽ tokyx akrã hapôj. Na mẽ ra mẽ kot ixwỳr mrar nẽ ixpynênh mã. Koja mẽ tokyx ixkutã mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kãm ixtã amỹnê. Ota ra kot ixtã mẽ kãm àmnênh xwỳnhta tẽ. E mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra. Anẽ.

### *Mẽ kot Jejus pynênh ã harẽnh*

*Makre 14.43-50; Rukre 22.47-53; Juãw 18.2-11*

47 Nhũm Jejus mẽ kãm kapẽr o ãm rãhã nhũm Jut Kariot pê mẽ inhĩõja hwỳr tẽ. Nẽ amnhĩ kôt mẽ ohtô nẽ hwỳr mẽ o tẽ nhũm mẽ wapohti nẽ kô jamỳ nẽ hkôt o mra. Patre krãhtũm mẽ Ijaew krãhtũmjaja kot Jejus wỳr mẽ rẽnh xwỳnhjaja nhũm mẽ man hkôt Jejus wỳr mra. 48 Na pre ra Jut Kariot amnhĩ kukamã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o:

—Kot paj ixkumrẽx hwỳr tẽ ka mẽ ixkôt hapu hã mra. Kot paj hwỳr tẽ nẽ kãm ixkapẽr nẽ kahti hkôt kumỳ. Ka mẽ hã ixpumu nẽ hwỳr mra nẽ unênh kurê kumrẽx. Ixte kahti hkôt mỳnh xwỳnhta kot kaj mẽ unê. Anẽ.

49 Hãmri nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa Jejus? Xàn ka kormã anhõt kêt nẽ xa?

Anẽ nẽ kahti hkôt kumỳ. 50 Hãmri nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Kwa Jut. Ate tanhmã ixto kaxyw mã xwỳnh jakamã e kam nẽ mãmrĩ tanhmã ixto. Anẽ.

Hãmri nhũm Jut kôt mẽ mrar xwỳnhjaja Jut kot kahti hkôt mỳnh ã omu nẽ hwỳr mra nẽ unênh kurê kumrẽx. 51 Hãmri nhũm mẽ inhĩõja tee ri ja hã mẽ omu nẽ õ wapo kapa nẽ patre maati mã àpênh xwỳnh kot mẽ hkôt htẽm xwỳnhta mã ho apê. Nẽ kot ho hkrã nhĩpônh mã tã kuhpaw nẽ upôk rũm hamak nhĩkjê pix krãhta. 52 Hãmri nhũm Jejus omu nẽ nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa akupỹm awapota hkàm haxà nẽ amarĩ xa. Na htem wapo ho mẽ oprê ho pa nhũm mẽ amnhĩ xwar wapo ho mẽ kupa. 53 Xà kot paj amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm ãm inhma nẽ tanhmã jajê pê ixpytàr to hkêt nẽ? Nà kot paj amnhĩ to kuwỳ nhũm ixwỳr kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê rẽnh kurê kumrẽx nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ wrỳ nẽ mẽ kêp ixpytà. 54 Nom kot paj ã amnhĩ to hwỳr anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot amnepêm ixkukamã ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh jakamã kwãr mẽ mãmrĩ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

55 Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kot unênh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ kãm ixujarẽnh o ixpa. Ka prem tokyx ixpynênh kêt tã jarãhã te ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh pyràk o inhĩpêx nẽ ixwỳr wapohti nẽ kô hã akapẽn nẽ ixwỳr tẽ. 56 Tã nom ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr xwỳnh kot mẽ akukamã mẽ ajarẽnh nẽ mẽ atã kagà xà hkôt na ka mẽ ri ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejusja amnhĩ tã mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri pa mẽ ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ mẽ umaj ixprõt nẽ anhgrà nẽ ma inhmrar kurê kumrẽx.

### *Mẽ kot patre maati hwỳr Jejus o mõr ã harẽnh*

*Makre 14.53-65; Rukre 22.54-55, 22.63-71; Juãw 18.12-14, 18.19-24*

57 Nhũm pre Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra patre maati Kajpas nhõrkwỹ hwỳr akuprõ nẽ Jejus kutêp hkrĩ. Hãmri nhũm mẽ kot unênh xwỳnhjaja ma mẽ hwỳr o tẽ. 58 Hãmri nẽ mẽ hwỳr ho axà nẽ hkôt gjêx pa. Nhũm Simãw Pêtre mẽ hkôt hapu hã mẽ htãnopxar o tẽ nẽ kĩtare hwỳr axà nẽ pôristi nhĩhkô hã nhỹ. Hãmri nẽ tee ri Jejus kukamã hamaxpẽr o nhỹ nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa tanhmã koja mẽ ixpê mẽ inhõ Pahihti nhĩpêx to? E pa jar amỳm tanhmã mẽ kot hipêx to hã mẽ omunh o nhỹ. Anẽ.

59 Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ juistijaja kãm Jejus pĩr prãm tỳx nẽ. Jakamã na prem Ijaew wa ho hamẽxkrut nẽ axpẽn kôt tanhmã mẽ kãm ho hêx to nhũm mẽ kot hã wa mar nẽ ra hpĩr kaxyw mẽ pikuprõnh xwỳnhjê kapi. 60 Jakamã nhũm prem axpẽn pãnhã mẽ hwỳr mra nẽ tanhmã ho hêx to. Nom axpẽn kôt harẽnh kêt nẽ. Ãm ahpỹnhã tanhmã ri harẽnh to nom wahõ wa axkrut nẽ axpẽn kôt harẽnh kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ tee ri hã mẽ kuma.

Tã nhũm ja wa mẽ hwỳr tẽ nẽ axpẽn kôt harẽ nẽ mẽ kãm:
61 —Nà na pre tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jarẽnh to nẽ harẽnh o: “Kot paj nhỹrmã inhmã ixkreja grành par prãm nẽ kugrà hãmri nẽ ãm ixtã apkati axkrunẽpxi pix nẽ akupỹm hipêx pa. Ja kaxyw ixàhpumunh tỳx.” Anhỹr o na amnhĩ jarẽ pa wa kuma.
62 Anhỹr o mẽ kãm ho hêx. Hãmri nhũm patre maatija wa kuma nẽ kànhmã xa nẽ Jejus mã kapẽr nẽ kãm:
—Kwa xà ãm hãmri na wa ã ajarẽnh anẽ nà? Xàn ka pre ã amnhĩ jarẽnh anẽ? E mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Anẽ.
63 Nom nhũm amarĩ mẽ kãm xa nẽ mẽ kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm patre maatija tee ri omu nẽ axte kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Tĩrtũm noo mã amã ixkapẽr jakamã kêr ka akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ to axêx kêt nẽ. Xà apê Tĩrtũm Kra? Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixkaxyw axãm? Kwa akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.
64 Hãmri nhũm tã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:
—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnhta na pa. Na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Tã kot paj nhỹrmã axte kaxkwa rũm amnẽ akupỹn kakrã kamã mẽ awỳr wrỳ. Hãmri nẽ Tĩrtũm xàhpumunh o àhpumunh xwỳnhta nhĩhkô hã nhỹ hãmri nẽ pam tanhmã mẽ ajarẽnh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ inhma. Anẽ.
65 Hãmri nhũm patre maatija tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr ã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ gryk xàj kêp patre maati hã ê kapa nẽ hkaxônh pa nẽ kumẽ nẽ hkwỳjê mã kãm:
—Tk. Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh xwỳnh õ japêr? Tãm kot amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hêx nhũm mẽ pahte mar kênã. 66 Jakamã e kwa tanhmã kot puj mẽ hipêx to? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr mỳrapê koja ty. Ra htyk mã tãm kênã. Anẽ.
67 Hãmri nẽ tanhmã hipêx kati hto. Mẽ hkwỳjaja hkuk kuhtô nẽ ĩhkra ho htak nhũm mẽ hkwỳjaja ĩhkra hpo ho htak nẽ hã hpẽr o axkẽ nẽ kãm:
68 —E apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e mẽ kot atak xwỳnhta nhĩxi jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

### *Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã amnhĩ jarẽnh*

*Makre 14.66-72; Rukre 22.56-62; Juãw 18.15-18, 18.25-27*

69 Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ kĩtare kamã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ kãm àpênh xwỳnh nitita omu nẽ hprĩ hã omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kãm:
—Xê pẽr apê Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anẽ.
70 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm mẽ uma xàj mẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ kãm:
—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.
71 Hãmri nẽ mẽ umaj kànhmã xa nẽ tẽ nẽ kĩtare hwỳr hakwakrem ahte mẽ hkàx ã xa. Tã nhũm hpãnhã hõja omu nẽ hã mẽ kãm:
—Xê ma pẽr ãm hãmri na mẽ harẽ. Kêp Jejus kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na pẽr. Anẽ.
72 Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:
—Tk. Nà mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nẽ. Ixte aa mẽhõta pumunh kêt kumrẽx. Anẽ.
73 Tã nhũm mẽ hkwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm kapẽr nhũm tanhmã mẽ kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ kãm:
—Kwa pẽr ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus kwỳ na ka. War akapẽr kot axpẽn pyràk kênã. Anẽ.
74 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma mẽ kãm amnhĩ tã àprãr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:
—Kwa nà. Na pa Tĩrtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj amnhĩ to ixêx japêr nhũm inhma nẽ hã tanhmã ixto. Nà uràk ixpê Garirej nhõ xwỳnhre hã. Ixte mẽhõ mũj pumunh kêt kumrẽx tã ka mẽ xatã axpẽn kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o xa.
Anhỹrja o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi nhũm krãhyre hkàr kurê kumrẽx. 75 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ ra Jejus kot hkukamã krãhyre hkàr kêt ri kot hã amnhĩ aprãr o axkrunẽpxi

hã harẽnhta mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kànhmã hakry hpar o tẽ nẽ hkaprĩ htỳx kumrẽx nẽ kĩtare pê kato nẽ tẽ nẽ awry hã xa nẽ mỳr rax nẽ.

# 27

*Mẽ kot pahihti Pirat wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh*
*Makre 15.1; Rukre 23.1-2; Juãw 18.28-32*

1 Tã nhũm ra myt kator o mõr mẽ nhũm mẽ hkrãhtũmjê mẽ patre krãhtũmjaja axpẽn wỳr pikuprõnh pa. Hãmri nẽ Jejus ã axpẽn mar o hkrĩ nẽ axpẽn mã:

—Nà kot puj mẽ hã amỹnê kê mẽ kupĩ. Kêp Tĩrtũm Kra hã kot amnhĩ jarẽnh o amnhĩ to hêx kênã. Anẽ.

2 Hãmri nẽ mẽõ pôristijê mã anẽ nhũm mẽ hpa hpre hpa nẽ ma pahihti Pirat wỳr o tẽ. Pirat kêp Rõm nhõ pahihti nhỹ hã mẽ ixpê Ijaewjê ho amnhĩptàr jakamã nhũm mẽ ma hwỳr o tẽ nẽ ĩhkram haxà.

*Jut Kariot kot amnhĩ pĩr ã harẽnh*
*Atre 1.15-19*

3 Rôm nhũm Jut Kariot tee ri mẽ kot Jejus pĩr kaxyw mẽ harẽnh ma nẽ hkaprĩ nẽ. Ra kot mẽ kãm hã àmnênh tã mẽ kot hpĩr kaxyw ã mẽ harẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ htỳx nẽ. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mo na pa pre ri axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ ra mẽ kot kãm kàxpore ho 30 nẽ õrta jamỳ nẽ ma akupỹm patre krãhtũmjê mẽ Ijaew pigêtjê hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr mẽ hwỳr axà 4 nẽ nhỹri mẽ omu nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—E ota mẽ akàxporeta. Na pa ã mẽ amã Jejus ã ixàmnênh anhỹrja o amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa htã pa axtem nẽ ã mẽ amã hã ixàmnênh anẽ. Jakamã e mĩ. Mẽ akupỹm akàxporeta jamỳ. Kot paj amnhĩm hamỳnh kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kokỹ. Nom ka na ka pre mẽ ixwỳr tẽ nẽ ho mẽ inhmar kênã. Anẽ.

5-7 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma hãmri nẽ pikap kàxpore rẽnh pa nẽ ma tẽ nẽ kato. Hãmri nẽ hkaprĩ htỳx kumrẽx nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa tanhmã kot pa we amnhĩ to? Nà kot paj amnhĩ pĩ. Anẽ.

Hãmri nẽ krĩ pê kato nẽ ma mẽ kot pika kakwỳnh nẽ ho amnhĩm poti nhĩpêx xà hã pika hwỳr tẽ hãmri nẽ amnhĩ mut mã ê nẽ ho amnhĩ pĩ. Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja harẽnh ma nẽ tee ri kot kàxpore rẽnhta kawrà nẽ hã axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj wem ja ho? Jut kot mẽ pamã Jejus ã àmnênh nhũm mẽ pahte hpĩr xà hã kàxpore na. Jakamã kot puj mẽ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre ho mex kêt nẽ. Finat Mojes kot ja nê mẽ panhĩgêtjê kurê jakamã na htem mẽ hpar xà hã kàxpore ho ixkreta ho mex kêt nẽ. Jakamã kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Anẽ.

Hãmri nhũm ja mẽ kãm:

—E na pa ra ijamaxpẽr. Pu mẽ ho Jut kot amnhĩ pĩr xà hã pikata japrô hãmri nẽ kamã jar mẽ kêp mẽ pahkwỳ hkêt htyk xwỳnhjê jagjênh o papa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Jakamã nhũm arĩgro hõ hã nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ haprô. 8 Hãmri nẽ hã hixi mẽ nhũm kêp “mẽ hkamrô pikapĩr xà kamã pika”. Mẽ kot Jejus pĩr xà hã kàxpore ho haprôr jakamã nhũm prem ã hã hixi mẽnh anẽ. Nhũm htem arĩ axpẽn mã ã hixi jarẽnh anhỹr o pa. 9-10 Nhũm pre ra amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh finat Jeremĩsti mẽ hkukamã hprĩ hã ja jarẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà o:

> Koja Ijaew nhõ patrejaja mẽhõ kot mẽ kãm mẽhõ my hã àmnênh pãnhã kãm kàxpore ho 30 nẽ õr xwỳnhja jamỳ. Hãmri nẽ ma o tẽ nẽ nhỹri mẽ kot amnhĩm pika kakwỳnh nẽ ho poti nhĩpêx o pa xà hã pika hkwỳ japrô. Ra Tĩrtũm kot inhmã mẽ harẽnh xà hkôt koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

ã finat Jeremĩsti kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkukamã mẽ harẽnh nẽ hã kagà anhỹr xàja kôt nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

*Pahihti Pirat kot Jejus kukjêr ã harẽnh*
*Makre 15.2-5; Rukre 23.3-5; Juãw 18.33-38*

11 Rôm nhũm mẽ pahihti Pirat wỳr Jejus o tẽ nẽ hwỳr ho axà nẽ kutã ãm nhũm xa nhũm Piratja omu nẽ kãm:

—E. Kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka nà? Xà ka na htem amnhĩ wỳr ajamãr o pa? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ijarẽ. Anẽ.

12 Hãmri nhũm mẽ hkrãhtũmjê mẽ patre krãhtũmjaja pahihti Pirat mã tanhmã ho kapẽr punuj to. Nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nom tanhmã kãm amnhĩ tã àprãr to hkêt nẽ. 13 Jakamã nhũm pahihti Pirat tee ri ja hã omu nẽ kãm:

—Kwa xà na ka ã mẽ kot ato kapẽr anhỹrja mar kêt nẽ nà?

14 Anhỹr tã nom nhũm Jejus akryk xa nẽ axte tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm Pirat tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Kokỹỹ. Mẽ kot ho kapẽr punuj tã nhũm ãm mẽ kuma nẽ te kãm mẽ uma hkêt pyrà nẽ tanhmã inhmã amnhĩ tã àprãr to hkêt nẽ. Anẽ.

### *Pirat kot Jejus pĩr kaxyw hã àmnênh ã harẽnh*

*Makre 15.6-15; Rukre 23.13-26; Juãw 18.39-19.16*

15-21 Tã nhũm Pirat kormã mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre kamã ỹr rãhã nhũm hprõja hwỳr hpẽr mẽ nẽ kãm:

—Xê tanhmã mẽ kãm Jejusja ã axàmnênh to hkêt nẽ. Na pa kamàt ja kamã hkôt amỹti nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr. Kot amnhĩ to mex xwỳnh na. Aa tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt jakamã xê tanhmã mẽ kãm hã axàmnênh to hkêt nẽ. Kwarĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm Piratja kuma nẽ hamaxpẽr o:

—Nà ixte Ijaew krãhtũmjê pumunh tũm. Ijaew kwỳjaja kãm Jejus kĩnh nhũm mẽ hkrãhtũmjaja kot mẽ hã Jejus kamã gryk nẽ. Jakamã ixte tanhmã mẽ kãm hã ixàmnênh to kaxyw na mẽ ã ixwỳr o htẽm anẽ. Anẽ.

Na htem Pas nhõ arĩgrota hapôx mẽ nhũm pre htem Ijaew o amnhĩptàr xwỳnhja mẽ kãm mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ xwỳnhjê ho hpỹnh nẽ mẽ hapôj. Mẽ kãm hprãm xà hkôt nhũm mẽ kãm mẽ hapôj nhũm mẽ akupỹm kapôt ã hamakêtkati nẽ amnhĩx pa. Jakamã nhũm ra mẽ hagjênh xà kamã mẽhõ my pê Parapasja hkrĩ. Na pre tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ mỳrapê unê nẽ haxà. Jakamã nhũm Ijaewjaja mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh Pirat wỳr akuprõ nẽ kuhê nhũm mẽ kãm:

—E kot paj jarãhã mẽ amã mẽ hagjênh xà kamã mẽ hkrĩ xwỳnhjê hõ mã inhũre kê àmnhĩx kato nẽ ri pa. Nhỹ kot paj mẽ amã kãm inhũre? Xà Parapas nà? Xà mẽ akwỳ kot amnhĩm ho mẽ anhõ pahihti Jejus pê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm xwỳnhta kot paj mẽ amã kãm inhũre? Nhỹ wehe? E mẽ inhmã nhỹ jarẽ. Anẽ.

Pirat na pre mẽ inhõ patre krãhtũmjê pumunh mex nẽ. Ijaew kãm Jejus kapẽr mar prãm tỳx ã nhũm mẽ hã kamã gryk tỳx nẽ hwỳr o mrarja kôt nhũm mẽ omunh mex nẽ. Jakamã ã hã mẽ hkukjêr anẽ. Hãmri nhũm mẽhpigêt mẽ patre krãhtũmjaja kuma hãmri nẽ mẽ pikuprõnh nẽ mẽ kuhê xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ kãm anẽ kê mẽ pamã Parapas mã mãn ure nẽ mãmrĩ Jejus Kris pĩ. E kwa mẽ tokyx kãm anẽ kê Parapas mã ure. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ mẽ kuma nẽ pahihti Pirat mã kãm:

—Nà mẽ inhmã Parapas mã mãn anhũre. Anẽ.

22 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa no mẽ ate Jejus pê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm xwỳnh ã harẽnh xwỳnhta? Tanhmã kot paj hipêx to? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Apĩ ri. Tokyx pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

23 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã kot pa kêt ri pĩ kahpa kunhô nhũm ty. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ xatã àmra kamã kãm:

—Kwa pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty. Kwa tokyx ã mẽ inhmã hipêx anẽ. Anẽ.

24 Hãmri nhũm tee ri ja nê tanhmã mẽ kãm kapẽr to no nhũm mẽ mar kêt nẽ. Nhũm tee ri mẽ àmra mar o xa. Hãmri nẽ kãm Jejus pĩr prãm kêt jakamã amnhĩm gô hkwỳ janhi nẽ mẽ piitã mẽ noo mã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh o xa. Mẽ kot hã omunh xà hkôt kãm hpĩr prãm kêt ã omunh kaxyw. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E na pa mẽ anoo mã ã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh anẽ ka mẽ ja hã ixpumu. Nà inhmã hpĩr prãm kêt. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. Mẽ kaxipixjaja mẽ amã hpĩr hprãm

jakamã mẽ kam nẽ tanhmã ho. No pa kot paj tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.
25 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:
—Tôe. Nà ãm hãmri. Kot paj mẽ pamjaja amnhĩ tã htykja nhô. Nẽ mẽ ixkra nẽ mẽ ixtàmnhwỳjê mẽ amnhĩ to ixpimrààtã amnhĩ tã kunhô. Kê Tĩrtũm kãm tanhmã hã mẽ ixtõ hto hprãm nẽ mamrĩ tanhmã hã mẽ ixtõ hto. Anẽ.
26 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ kãm Jejus ã amỹnê nẽ mẽ kãm Parapas mã ure. Ra Parapas kot pahi Pirat pê õ pôristi kutã amnhĩ xãm nẽ kêp hõxpĩrja mỳrapê nhũm mẽ kot unênh nẽ haxàr tã Ijaew kãm hprãm xà hkôt akupỹm kãm ure. Hãmri nẽ õ pôristijê mã anẽ nhũm mẽ Jejus tak. Nẽ htak rax nẽ hãmri nhũm Pirat mẽ kãm hã amỹnê nhũm mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr o hpĩr kaxyw ma o tẽ.

### *Pôristi kot Jejus ã hpẽr o pikẽnh ã harẽnh*
### *Makre 15.16-20; Juãw 19.2-3*

27 Tã nhũm pôristijaja mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr kaxyw ma o tẽ nẽ pahihti Pirat nhõrkwỹ kamã ixkre hõ hwỳr ho axà. Nhũm pôristi ohtô nẽ hwỳr akuprõ nẽ hã pẽr o pikẽnh kaxyw axpẽn mã:
—E kwa tokyj pu mẽ kãm pahi xê jaxà ri. Kêp pahi hã kot amnhĩ jarẽnh kênã. Anẽ.
28 Hãmri nẽ kêp ê kapa nẽ hpãnhã kêp pahi hã mẽ ê kamrêk mexja py nẽ kãm haxà. 29 Nẽ kãm pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nẽ hkrãm haxà. Nom axtem akunĩ kamã mẽmo mrô nhĩ te kot ronh kanêre pyràk xwỳnhja nhũm mẽ hikãx nẽ hkrãm haxà. Nẽ kãm pahi hã kô gõ nhũm kupy nẽ o xa. Hãmri nhũm mẽ ho anhỹr pa nẽ kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa nẽ hã pẽr o pikẽnh kamã kãm:
—E ãm hãmri. Apê Ijaew nhõ pahi punuti na ka. Anẽ.
30 Hãmri nẽ kànhmã kuhê nẽ hkuk kuhtô nẽ kêp kô pytà nẽ xatã ho hkrãx pê htak. Nhũm prem ã pẽr o pikẽnh kãm hipêx anẽ. 31 Hãmri nẽ kêp pahi hã ê kapa nẽ akupỹm kãm ê jaxà nẽ mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr kaxyw ho kato nẽ ma o tẽ.

### *Pôristi kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã harẽnh*
### *Makre 15.22-32; Rukre 23.27-43; Juãw 19.17-25*

32 Nhũm pôristijaja Jejus o kato nẽ ma kapôt mã o tẽ. Nẽ kãm pĩ kahpa pytĩja gõ nhũm kumỳ nẽ mẽ hkôt o hkwỳ. Nom ra hirot tỳx nẽ nhũm mẽ tee ri ja hã omu nẽ mẽhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ kot omunh xwỳnhjê kapi ho xa. Hãmri nẽ Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw kà htyk pumu nẽ unê nẽ kãm kot Jejus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm hwỳr tẽ nẽ kêp pĩ kahpata mỳ nẽ hkôt kãm kumỳ nẽ o tẽ. 33 Hãmri nhũm mẽ kẽn nhĩxêt te kot mẽ hkrã hi pyràk xwỳnhta wỳr mẽ o pôj. Mẽ kapẽr kãm na prem hixêtja jarẽnh o: “Korkot.” No mẽ pakapẽr kãm Korkot jarẽnhja kêp “mẽ hkrã hi xà” nhũm mẽ ma hwỳr Jejus o pôj. 34 Hãmri nẽ mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr kaxyw nhũm à htỳx kumrẽx kamã hamak pymaj kãm mẽmo mẽ hkanexàja gõ. Wĩhti mẽ mẽmo mry ma xà ho pihkàr nhũm mẽ kãm hkwỳ gõ. Nom nhũm hkaki nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak kêt xà hã omunh kurê kumrẽx nẽ hkaga. Nhũm mẽ tee ri ja hã omu hãmri nẽ kêp ê kapa nẽ kumẽ nẽ pĩ kahpa hã kuxi nẽ prek o ĩhkra nẽ hpar o htỳx pa. Hãmri nẽ kànhmã pĩ jarĩ nẽ ahkre kamã ãm nẽ ho htỳx nhũm kỳxpê ajêt. 35 Hãmri nhũm pôristi hkwỳjaja axpẽn mã ê hkwỳ ho pigrành kaxyw hã kẽnre ho jôka. 36 Hãmri nẽ ho anhỹr pa nẽ pikap Jejus jamãr o hkrĩ.
37 Na htem mẽ hpar kaxyw nẽ tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã kagà nẽ mẽ mỳri pĩ kahpa hã hanhô. Jakamã na prem tapti hõ py nẽ tanhmã Jejus ã kagà hto nẽ hã kagà ho:

IJAEW NHÕ PAHI NA JA
HIXI PÊ JEJUS

Hãmri nẽ hwỳr ho api nẽ mỳri kunhô. Ã Jejus kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja mỳrapê na prem kupĩ.
38 Hãmri nhũm mẽ hpãnhã wa àhkĩnh xwỳnh wa ho axkrut nẽ mããnẽn pĩ kahpa hã wa kunhô. Nẽ akutã ho Jejus nhĩjê nhũm war ajêt.
39 Tã nhũm pry hã mẽ mrar xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hã hpẽr o pikẽnh o mra nẽ kãm:
40 —Kwa ka na ka pre ate Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre gràmh par nẽ atã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx par ã amnhĩ jarẽ. Nẽ apê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ

jarẽ. Nẽ axàhpumunh o axàhpumunh jakamã e kwa amnhĩ kapa nẽ wrỳ pa mẽ ja hã apumu. Kwa tokyx. Anẽ.

41 Nẽ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh mẽ mẽ hkrãhtũmjaja piitã hwỳr mra nẽ hã hpẽr o axkẽ. 42 Nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—E jahti na xep pre mẽ kamã ukaprĩ ho pa nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Tã nom tãm tanhmã amnhĩ to nẽ wrỳk kêt nẽ. Kwa pu mẽ arĩ pakuhê nẽ kot amnhĩ kaxàr nẽ wrỳk kãm omu. Koja wrỳ pu mẽ omu nẽ kêp mẽ panhõ pahihti hã hkôt pajamaxpẽr kurê kumrẽx. E tokyx wrỳ Jejus. Pa mẽ awrỳk kãm apumu. Nà kot kaj awrỳk rax nẽ. 43 Na hte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa. Nẽ kêp Kra hã amnhĩ jarẽnh o pa. Jakamã e. Kê Tĩrtũm tãm hwỳr tẽ nẽ kêp Kra hã akupỹm mẽ pahpê utà. Anẽ.

44 Hãmri nhũm wa kot akutã hijê nẽ jêt xwỳnhta wa haxwỳja mẽ mar xà hkôt mã ho kapẽr anẽ.

### *Jejus tyk ã harẽnh*

*Makre 15.33-41; Rukre 23.44-49; Juãw 19.28-30; mããnẽn Eprêw 10.19-20*

45 Tã nhũm kaxkwa nhĩpôk ri myt ỹr mẽ nhũm te kamàt pyràk nhũm kamàt kô rax kumrẽx. Jao hã awry mẽ nhũm ra akupỹm myt katêr o mõ. 46 Hãmri nhũm Jejus kapẽr kãm hihtỳx nẽ àmra htỳx kãm Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:

—Inhõ Tĩrtũm inhõ Tĩrtũm. Kwa mon ka ixkaga? Anẽ.

Nom kapẽr kamã kãm kapẽr o:

—Eri Eri. Rãmã sapatanĩ. Anẽ.

47 Hãmri nhũm mẽ kot mar xwỳnhjaja kot Eri jarẽnh ã kuma nẽ htỳx ho finat Eris mã kapẽr ã hkamnhĩx. 48 Nhũm Jejus par pê guhkrax kãm wĩhti punure xa. Jakamã nhũm mẽ ã kapẽr anhỹr ã kuma nhũm mẽhõ kãm hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ mẽmo rerek py nẽ o tẽ nẽ kaxyw pĩ rytija py nẽ ho hkanhwỳ. Nẽ akupỹn o tẽ nẽ ho wĩhti nhek nẽ Jejus kot hkaôr kaxyw kãm kupẽ. 49 Hãmri nhũm hkwỳjaja tee ri ja hã omu nẽ nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa nhãm xa. Pu mẽ kop Eris jamã mãn. Koja hwỳr tẽ nẽ ho wrỳk japêr. Anẽ.

50 Hãmri nhũm kamàt kô mẽ nhũm Jejus ra htyk kaxyw nẽ axte àmra htỳx nẽ hãmri nẽ ty. 51 Tykja kôt nhũm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupẽxêja kỳj rũm ahpar mã axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽnh kurê kumrẽx. Utĩ rax tã axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus htyk o te kot mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã Tĩrtũm wỳr pry jakwa kre kahê xà mẽnh pyràk o ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nhũm pika htertet tỳx kumrẽx o kẽn rũnh kwỳ ohtô nẽ hkrakrak pa. 52 Hãmri nhũm mẽ htyk ã pika kamã mẽ htykjê nhõrkwỹ ho ohtô nẽ mẽ hã axkjê nhũm mẽ hikwỹ xwỳnhjaja akupỹm htĩr nẽ hapôj nẽ kuhê. Na prem kormã htyk kêt ri amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr. Tã nhũm Jejus ty nhũm mẽ ohtô nẽ akupỹm htĩr nẽ hapôj nẽ kuhê. 53 Nom kormã nhỹhỹm mrar kêt nẽ. Arĩ mẽ hã pika nhĩpy Jejus akupỹm htĩr ã hamãr o kuhê. Tã nhũm Jejus apkati hõ hã akupỹm htĩr ã arĩgrota ã nhũm mẽ rĩ kormã ma Jerujarẽ hwỳr mra nẽ hwỳr agjê nhũm mẽ ohtô nẽ akupỹm mẽ htĩr ã mẽ omu.

54 Nhũm kormã Jejus htyk o mõrta ã nhũm pôristi krãhtũm mẽ pôristi hkwỳjaja hãmri hparpê hamãr o kuhê nẽ htyk kãm omu. Nẽ pika htertet kamã ama nẽ mẽmoj kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja pumu nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm ma htỳx kumrẽx. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na pre htyk xwỳnhta amnhĩ jarẽ. Kêp Tĩrtũm Kra kênã. Tã pu mẽ amarĩ pahtỳx kupĩ. Anẽ.

55-56 Nhũm pre mẽnijaja ohtô nẽ amỳm Jejus tyk kãm omunh o kuhê. Marir Matarẽn nẽ Xiakre mẽ Juje wa katorxà Marir nẽ Xiakre hõ mẽ Juãw wa katorxàja nhũm mẽ kormã htyk kãm omunh o kuhê. Na prem Garirej rũm hkôt tanhmã ho ajuta hto ho hkôt Jerujarẽ wỳr mõ.

### *Mẽ kot Jejus jaxàr ã harẽnh*

*Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56; Juãw 19.38-42*

57 Tã nhũm ra myt grire nhũm krĩ pê Arimatej rũm hikàxpore rax xwỳnh pê Jujeja tẽ. Nom axtem Juje hõ na pre. Ra kot Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã kãm ho wrỳk nẽ haxàr prãm nẽ. 58 Hãmri nẽ ma pahi Pirat wỳr tẽ nẽ ĩ hã kuwỳ nẽ kãm:

—E ot pa awỳr tẽ. Kwa inhmã htyk xwỳnhta gõ pa ma o tẽ nẽ haxà nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm harẽ nhũm ma o tẽ nẽ haxà. 59 Kaxyw kupẽxê mex õ py nẽ ho hkupu pa 60 nẽ ma o tẽ nẽ õ kẽn kre kamã haxà. Na pre htyk kukamã kẽn kre kakwỳ nhũm mẽ kot kormã kamã mẽhõ jaxàr kêt tã kamã na pre Jejus jaxà. Hãmri nẽ hã kẽn rax õ xãm nẽ ho hitom nẽ ma akupỹm tẽ. 61 Nhũm Marir Matarẽn mẽ Marir õja wa kẽn kreta kapem omunh o wa nhỹ.

### *Pôristi kot kẽn kre jamãr o kuhê ã harẽnh*

62 Tã nhũm apkati nhũm mẽ inhõ arĩgromnu pê sap kato. Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ patre krãhtũmjaja ma pahi Pirat wỳr mra nẽ kãm:

63 —Kwa pahihti. Nà amnhĩ to hêx o pa xwỳnhta na pre kormã htĩr nẽ pa ri tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho pa. Nẽ nhỹrmã ty nẽ htyk ã apkati axkrunẽpxi pix nẽ akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽ. 64 Jakamã kwa hwỳr anhõ pôristi hkwỳ rẽ kê mẽ ma hwỳr mra nẽ hamãr mex o apkati axkrunẽpxi. Kot ka anhỹr kêt nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hwỳr mra nẽ ho ahkĩ nẽ ma o mra nẽ nhỹri haxà nẽ mẽ piitã mẽ kãm ra akupỹm htĩr ã harẽnh o hêx o pa. Te tãm kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh pyràk. Nom mẽ kot axte ã harẽnh anhỹrja koja omnuj tỳx o tãm kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja jakre. Anẽ.

65 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà koja mẽ ho anẽ. E mẽ ma hwỳr amnhĩ kôt pôristi hkwỳ ho mra kê mẽ hakwakre kahê xà jamãr mex o kuhê. Anẽ.

66 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hwỳr mra nẽ hakwakre hã kẽn raxta o htỳx pa. Nẽ mẽhõ kot omunh nẽ kahê mẽnh pymaj menh ê ho hkukõ. Hãmri nẽ ho anhỹr pa nẽ pôristi mã kãm:

—E Kêr ka mẽ jar kuri hamãr mex o akuhê. Kê mẽhõ tẽ nẽ tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

# 28

### *Jejus akupỹm htĩr ã harẽnh*

*Makre 16.1-8; Rukre 24.1-12; Juãw 20.1-10*

1 Tã nhũm apkati nhũm tômĩk. Hãmri nhũm Marir Matarẽn mẽ Marir õja kwỳhtã kànhmã nhỹ nẽ ma akupỹm kẽn kreta wỳr wa tẽ. 2 Puh nhũm pika htertet tỳx nẽ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja kẽn kre wỳr wrỳ nẽ nhãm hakwakre nê kẽn raxta mẽ nẽ hã nhỹ. 3 Hirã htỳx kãm nhỹ. Te na jaxênh pyràk. Nẽ ê haka htỳx kumrẽx. 4 Nhũm pôristijaja tee ri omu nẽ kãm ma htỳx nẽ htertet nẽ umaj pikap rôrôk pa nẽ te htyk pyrà nẽ hikwỹ. 5 Hãmri nhũm wa nita kẽn kre hwỳr pôj nẽ tee ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhta pumu. Nhũm wa kãm:

—Kwa wa amã ma hkêt nẽ. War ate Jejus pumunh kaxyw na ka wa tẽ. Mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr xwỳnhta. 6 Nom jar amrakati. Na ra akupỹm htĩr nẽ kato nẽ ma tẽ. E wa kam nẽ amnẽ axà nẽ nõr xà kaprỳ pumu. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ tee ri kẽn kre kamã Jejus japêr nhũm kamã amrakati. 7 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh wa kãm:

—E wa tokyx ma akupỹm tẽ nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã harẽ. Koja ma Jejus mẽ akukamã akupỹm Garirej wỳr mõ. Garirej kamã kot kaj mẽ axte axpẽn pumu. Ra kot mẽ amã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. E kwa wa tokyx ma akupỹm mẽ hwỳr tẽ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma akupỹm hprõt nẽ htẽm kurê kumrẽx. Kãm ma htã hkĩnh nẽ. Nẽ ma Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã ujarẽnh kaxyw ma mẽ hwỳr hprõt nẽ wa tẽ. 9 Pu nhũm ra Jejus tãm wa kutã tẽ nẽ wa hkaxpa. Hãmri nẽ wa haêr pê wa kãm kapẽr nẽ wa kãm:

—Pa? Nhỹhỹm na ka wa tẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm wa omu nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx nẽ hwỳr hprõt nẽ hpar pê hkõn krã ho tẽm nẽ akutã hpar ã kumỳ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Hêxta gàà nẽ. Ma amex kumrẽx. Amex o amex. Anẽ.

10 Hãmri nhũm wa kãm:

—E war amã ma hkêt nẽ. Mamrĩ ma tẽ nẽ ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã ijarẽ kê mẽ ma Garirej wỳr mra. Kamã kot paj mẽ axte axpẽn pumu. Anẽ.

### *Pôristi kot kàxpore hprãm xàj Jejus o hêx ã harẽnh*

11 Rôm nhũm pôristi hkwỳjaja akupỹm tãm hkrã hãmri nẽ ma kẽn kreta rũm akupỹm krĩm mra. Hãmri nẽ patre krãhtũmjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm ujarẽnh pa. 12 Hãmri

nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ mẽhpigêtjê ho akuprõ nẽ mẽ hã axpẽn mar o hkrĩ. Hãmri nẽ axpẽn mar pa nẽ pôristi mã amnhĩrer rax nẽ mẽ kãm:

13 —E mẽ amnhĩm kàxpore jamỳ nẽ ma ri ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o apa. Nom kêr ka mẽ kãm amnhĩ to axêx nẽ mẽ kãm: "Na pa prem kẽn kre kapem ixtỳx gõr nẽ inhĩkwỹ nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja mra nẽ mẽ ixpê ĩ ho ahkĩ nẽ ma o mra." Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ to axêx o apa. Mẽ ixte kàxpore ho mẽ amã amnhĩrerta pãnhã. 14 Koja pahihti Piratja mẽ anhõt ã mẽ ajarẽnh ma nẽ hã tanhmã mẽ ato kaxyw hã kot paj mẽ axy pê tanhmã kãm ixkapẽr to nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Jakamã e. Mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ mãmrĩ ma mra nẽ ã mẽ kãm axujarẽnh anhỹr o ri apa. Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kot amnhĩ to hêxta pãnhã kàxpore jamỳ nẽ ma mẽ mar xà hkôt mẽ piitã mẽ kãm Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjê ho hêx o pa. Tã na htem arĩ jarãhã Ijaewjaja ã axpẽn mã mẽ harẽnh anhỹr rãhã ho pa.

### *Jejus kot hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã mẽ àpênh ã karõ*

*Makre 16.14-18; Rukre 24.36-49; Juãw 20.19-23; Atre 1.6-8*

16 Tã pa mẽ ixte Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnh pê 11jaja hãmri akupỹm Jejus htĩr ã harẽnh ma hãmri nẽ ma Garirej wỳr mra. Nhỹri Jejus kot mẽ inhmã mẽmo hixêt prêk jarẽnhja wỳr.

17 Nẽ ra hwỳr ixpôx o mrar mẽ Jejus pumu. Tã nom nhũm mẽ ixkwỳjaja tee ri omu nẽ htỳx ho nhãm mẽhõ hã hkamnhĩx. No kêt mẽ pajaja na pa prem ixprĩ hã omunh kurê kumrẽx nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Nẽ ixkĩnh nẽ hwỳr ixprõt nẽ kãm:

—Pa Jejus? Hêxta waa nẽ. Amex o amex. Anẽ.

18 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—E na pre Tĩrtũm ã inhmã kapẽr anẽ nẽ inhmã: "E kêr ka amnhĩ nhỹ hã mẽmoj piitã tanhmã ho ho apa. Kaxkwa kamã nẽ pika kamã. Mamrĩ nhỹhỹm amnhĩ krã hkôt amã tanhmã amnhĩ to hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa." Anẽ. Na pre mẽ akaxyw ã inhmã kapẽr anẽ.

19 —Jakamã e. Kêr ka mẽ ma pika piitã hkôt ri mẽ kãm ijarẽnh o ri apa. Kê mẽ ixte mẽ nê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ijarẽnh ma hãmri nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ kêr ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm mẽ wa inhmã mẽ hkrã kumrã. Wa ixkarõ nhỹ hã mẽ hkrã kumrã. Mẽ kot wa inhỹ hã pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw.

20 —Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ ixkapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. E kêr ka mẽ ma mẽ kãm ã ijarẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Kot paj mẽ anhĩhkô hã ri ixpa rãhã nhũm nhỹrmã pikaja hapêx o hapêx. Anẽ.

Na pre ã Jejus mẽ inhmã mẽ ixàpênh ã karõ anẽ.

Matêwre kot Jejus jarẽnh nẽ hã kagàja ja kôt na hapêx.

# Makre
## Makre kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Juãw Makre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre hte ma hkwỳjê hkôt mẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri pa. Na pre ra Simãw Pêtreja hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr o ahkre nhũm kuma nẽ mar tỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ pamã tanhmã Jejus ã kagà hto. Simãw Pêtre xô ri tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã kagà. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh ã nhũm pre harẽ nẽ hã kagà. Nẽ kêp mẽ pakutã nojarêt xwỳnh ã harẽ nẽ hã kagà. Ã Juãw Makreja mẽ pamã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ.

*Matêwre 3.1-10; Rukre 3.1-9; Juãw 1.6-8, 1.19-23*

1 Pa Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. E kot paj mẽ amã tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà ka mẽ kamã harẽ nẽ ama. Kêp Tĩrtũm Kra na. Tãm na pre mẽ pakaxyw ãm nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Tã tãm kot mẽ pahwỳr wrỳk nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja kot paj mẽ amã ixprĩ hã harẽ nẽ hã kagà ka mẽ kamã harẽ nẽ ama.

*Juãw Paxis kot Jejus kukamã harẽnh*

2 Kormã Jejus mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnhjê hõ pê Ijaisja kukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ Jejus kukamã harẽnh o mõr xwỳnh Juãw Paxisja nhũm pre mããnẽn hkukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm hamaxpẽr pyràk o harẽ nẽ harẽnh o:

E kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr kot harẽnh xwỳnhjê hõmẽ kê ma kutêp mẽ kãm harẽnh o ri pa. Kê mẽ kuma nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

3 Koja kukamã harẽnh xwỳnhja ma kapôt ã ri hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã harẽnh o ri pa. Nẽ kỳx pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm: "E mẽ inhma. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihti mẽ nhũm wrỳ pu mẽ pah-piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nom pry kumrẽx o mex kêt nẽ. Ãm amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Pahihtita kutêp. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te kot pry nhĩnur nẽ krã hakỳx nẽ pry juk nhũm mẽ tee ri kot kãm hã mrar mex prãm kaprỳ pyràk. Jakamã kot kaj mẽ Pahihti nyw kutêp ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Hãmri nẽ te mẽ kot pry nhĩnur o mex nẽ ho katàt nhũm ra katàt mux nẽ nõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kwa kêr ka mẽ ã kutêp amnhĩ nhĩpêx anẽ." Anhỹr o koja mẽ kãm harẽnh o pa. Anẽ.

Na pre ã Tĩrtũm Juãw Paxis kukamã harẽnh anẽ nhũm ỹ hã kapẽr xwỳnh pê Ijaisja mẽ pamã hã kagà.

4 Tã ra kot harẽnh xà hkôt nhũm Juãw Paxisja tẽ. Hãmri nẽ kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh pa nẽ mẽ ato hkra. Pa mẽ piitã mẽ kot ra mẽ apê hkra hã mẽ apumunh kaxyw mẽ akrã kumrã. Anẽ.

5 Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ kot kapẽr mar kaxyw ma nhỹhỹnh hwỳr kapôt mã mra. Pyka pê Jutej rũm nẽ Jutej kamã krĩ pê Jerujarẽ rũm nhũm mẽ ohtô nẽ hwỳr mra. Hãmri nẽ nhỹri omu nẽ kãm:

—E ixte amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj na pa awỳr amnhĩ to tẽ. Na pa hte amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ixkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ ra inhmã amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx prãm nẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũmja kaxkwa kamã hkrĩ htã mẽ kuma nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã nhũm Juãw Paxis gôx kãm mẽ hkrã kumrã. Pyhti pê Jotãw kamã. 6 Juãw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na pre ê mex kêt nẽ pa. Ãm mẽmo mry pê kamer kĩ ho amnhĩm

ê nhĩpêx nẽ hagjê nẽ hã pa. Nẽ mẽmo mry hkà ho amnhĩ pre nẽ ri pa. Nẽ mẽõ mex kur kêt nẽ ãm krit ku nẽ menh ôr o ri pa. 7 Hãmri nẽ mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho pa nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Koja tokyx Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta mẽ pahwỳr wrỳ. Ahpumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaàm rãhã ho ri ixpa. Te ixkràm ã ixpijaàm o amnhĩ nhĩpêx pyràk. 8 Na pa hte gô pix o Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrãr o ri ixpa. Nom mẽ pahwỳr wrỳk mã xwỳnhja koja mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ nhũm mẽ akaxwỳnh mã agjê. Ka mẽ ỹ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

### *Juãw Paxis kot Jejus krã kumrãr ã harẽnh*
### *Matêwre 3.13-17; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34*

9 Tã nhũm Jejusja tãm Juãw Paxis wỳr tẽ. Garirej kamã krĩ pê Najare rũm ma hwỳr tẽn pôj. Hãmri nhũm Juãwja hkrã hkumrã. Pyhti pê Jotãw kamã hkrã kumrã. 10 Hãmri nẽ wa gôj rũm api nẽ mỳr ri kaxkwa pumunh o xa. Nhũm kaxkwa axkjê nhũm kurũm Tĩrtũm Karõ te tuuti pyrà nẽ Jejus wỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa nhũm amnhĩ tã omunh o xa. 11 Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm kãm kapẽr nẽ kãm:

E apê Ixkra mex na ka. Ãm hãmri na ka hte ixkanrẽhã amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anẽ.

### *Jejus kot Satanasti kaga hã harẽnh*
### *Matêwre 4.1-11; Rukre 4.1-13; mããnẽn Eprêw 2.18, 4.15*

12 Tã nhũm Tĩrtũm Karõja ma kapôt mã Jejus o mõ 13 nhũm kapôt ã mry xoprê kaêx ã ri mrar o hã arĩgro pê 40. Hãmri nhũm Satanasti omu nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ri hkôt pa. Kapôt ã ri hkôt hêx rom tanhmã kãm kapẽr to nhũm kot mar nẽ hkôt amnhĩ xãm prãm xàj ma hkôt pa. Nom nhũm Jejus hkaga kumrẽx nhũm tee ri ho anhỹr kaprỳ nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja Jejus wỳr wrỳ nẽ tanhmã ho mex to.

### *Jejus kot Tĩrtũm mã àpênh krax ã harẽnh*
### *Matêwre 4.12-17; Rukre 4.14-15*

14 Nhũm pre ra mẽ ixpê Ijaew o amnhĩptàr xwỳnh pê Eroxja Juãw Paxis kot mẽmoj tã kãm àkjêr mỳrapê nhũm pre ra unê nẽ haxà. Tã kot haxàr jakành pê nhũm Jejus ma akupỹm pyka pê Garirej wỳr mõ nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ hwỳr mẽnh ã amnhĩ jarẽnh o pa. Nom te nhãm mẽhõ jarẽnh pyràk o amnhĩ jarẽ 15 nẽ mẽ kãm:

—E na Tĩrtũm kãm mẽ ato hkra hprãm nẽ. Jakamã na ra kot mẽ awỳr ãm xwỳnhta mẽ nhũm mẽ awỳr wrỳ. Kwa mẽ tokyx kapẽrja ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr. Hãmri nẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kôt tep pynênh xwỳnh wa hwỳr ã harẽnh*
### *Matêwre 4.18-22; Rukre 5.1-11*

16 Tã nhũm Jejus ma Garirej kamã gô rax pê Garirej mỳri mõ. Hãmri nẽ Simãw mẽ htõ Andreja wa hwỳr kato nẽ wa omu. Wa kot tep pynênh xwỳnh jakamã na pre wa gôx kãm kryhti rẽnh o xa nhũm Jejus wa hãnh tẽ nẽ wa omu. 17 Hãmri nẽ amnhĩ kôt wa kuwỳ nẽ wa kãm:

—E war amnẽ ixkôt tẽ nẽ ixkôt mãn apa. War apê tep kanhêr rax o ri apa xwỳnh tã kêr ka war axàpênhta kaga nẽ hpãnhã ixkôt apa ho apa. Kot paj tanhmã war akrã hto ka wa tep pynênh pãnhã ma ri mẽ hkôt mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa. Mẽ ohtô nẽ mẽ kot war amar nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Jao kot kaj te war ate tep kanhêr rax nẽ Tĩrtũm mã õr pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

Anhỹr o wa kãm kapẽr. 18 Hãmri nhũm wa kuma nẽ kryhti kaga nẽ ma hkôt pa ho pa kurê kumrẽx. 19 Hãmri nẽ mẽ gô mỳri mõ nẽ Jepetew kra Xiakre mẽ htõ Juãw wa hwỳr kato nẽ wa omu. Nhũm wa kormã hipêêxà nhĩhkô hã pàr kãm kryhti ho mex o wa nhỹ nhũm Jejus wa mẽ hwỳr kato nẽ wa omu nẽ amnhĩ kôt wa kuwỳ. 20 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hkôt pa ho pa. Pàr kre kamã mẽ kãm àpênh xwỳnhjê ri hipêêxà re nẽ ma Jejus kôt pa ho pa.

### *Jejus kot mẽhõ nê mẽkarõmnuti janor ã harẽnh*

*Rukre 4.31-37*

21 Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjaja ma krĩ pê Kapanaũ hwỳr
mõ hãmri nẽ hwỳr pôj. Hãmri nhũm mẽ
ixpê Ijaewjê nhõ arĩgromnu pê sap kato
nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre
xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ hwỳr axà. Hãmri
nẽ kamã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw
axpẽn wỳr mẽ pikuprõnh xwỳnhjê jahkre
ho nhỹ. 22 Nẽ mẽ ahkre mex nhũm mẽ
kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na ã mẽ
pamã mẽmoj jarẽnh anẽ. Tĩrtũm kapẽr tũm
o mẽ ahkre xwỳnhjê rom àhpumunh tỳx kôt
na hprĩ hã mẽ pajahkre mex nẽ. Anẽ.

23 Hãmri nhũm mẽhõ myja mẽ hwỳr axà.
Na pre ra mẽkarõmnuti hwỳr axà nhũm ỹ
hã amnhĩ tomnuj o pa. Hãmri nẽ mẽ hwỳr
axà nẽ Jejus pumu nẽ kãm kapẽr. Nom
tãm kapẽr kêt nẽ. Mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm
kapẽr. Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

24 —Pa Jejus? Kwa tanhmã mẽ ixto hkêt
nẽ. Ixte apumunh mex. Apê Najare nhõ
xwỳnh tã mããnẽn apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr
amẽnh xwỳnh maati na ka. Tĩrtũm rũm na
ka pre mẽ ixwỳr wrỳ. Kwa xà kot kaj mẽ
ixto ajapêx nà? Anẽ.

25 Hãmri nhũm kãm:

—Tk. Kwa anhĩkrê nẽ myta kurũm akator
kurê kumrẽx. Anẽ.

26 Hãmri nhũm kuma nẽ àmra htỳx kãm
myja o àk tỳx nẽ kêp kato nẽ ma tẽ nhũm
akupỹm mex. 27 Hãmri nhũm mẽ piitã omu
nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nẽ xatã axpẽn
mã harẽnh o pa nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Jejus na pre àhpumunh tỳx
kôt mẽkarõmnuti jano nhũm kuma nẽ mẽ
kurũm hapôx kurê kumrẽx. Anẽ.

28 Hãmri nhũm Garirej kamã mẽ piitã ri
axpẽn mã harẽnh o pa.

### *Jejus kot akupỹm Simãw xupãnhgêx o mex ã harẽnh*

*Matêwre 8.14-15; Rukre 4.38-39*

29 Tã nhũm Jejus Xiakre mẽ Juãw mẽrohã
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre rũm
kato nẽ ma Simãw mẽ Andre wa õrkwỹ
hwỳr mõ. 30 Hãmri nẽ mẽ hwỳr agjê. Nhũm
Simãw xupãnhgêxja ra à nẽ hkà kagro htỳx
nẽ nõ nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nhũm mẽ
kãm harẽ. 31 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ
hwỳr axà nẽ omu nẽ hpa hã kupy nẽ
kànhmã ỹr nhũm hkà hakry nẽ akupỹm
mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ
tẽ nẽ mẽ kãm mẽmoj nhĩpêx nhũm mẽ hkur
o hkrĩ.

### *Jejus kot akupỹm mẽ hkwỳjê ho mex ã harẽnh*

*Matêwre 8.16-17; Rukre 4.40-41*

32-33 Tã nhũm myt axà nhũm mẽ ohtô nẽ
Simãw mẽ Andre wa õrkwỹ hwỳr mra nẽ
hakwakrem Jejus ã akuprõ. Nẽ amnhĩ kôt
mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nẽ mẽkarõmnuti
kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ hwỳr
mẽ o mra. 34 Hãmri nhũm Jejus mẽ omu
nẽ akupỹm ahpỹnhã mẽ piitã mẽ ho mex
pa. Nẽ mẽkarõmnutija nhũm mẽ kurũm mẽ
hapôj. Mẽkarõmnuti kot kêp Tĩrtũm Kra hã
omunh tã no nhũm kapẽr nê mẽ hkurê
nẽ mẽ hano nhũm mẽ kapẽr kêt rãhã mẽ
kurũm hapôj nẽ ma mra.

### *Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh ã harẽnh*

*Rukre 4.42-44*

35 Tã nhũm apkati nhũm kormã myt ka-
tor kêt ri nhũm Jejus kànhmã nhỹ nẽ tẽ nẽ
kato. Hãmri nẽ ma kapôt ã ahte nhỹhỹm tẽ
nẽ nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ.

36 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ hkwỳjaja
hkrã hapôj nẽ tee ri ixkre kamã hapêr.
Hãmri nẽ hapôj nẽ ma hpry jakop o mõ.
37 Hãmri nẽ hwỳr kato nẽ omu nẽ kãm:

—Pa. Kwa na mẽ piitã tee ri ajapêr. Anẽ.

38 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tô ma pu mẽ mõ. Nom kot puj mẽ
akupỹm mẽ hwỳr pamõr kêt nẽ. Kot puj
mẽ hpãnhã nhãm krĩ hkwỳ hkôt mãn ri
pajapôj. Pa kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ
mãn. Ja kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ. Krĩ
piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja kot kapẽr mar
kaxyw. Anẽ.

39 Hãmri nẽ mẽ ma axte Garirej kamã krĩ
hkwỳ hkôt pa. Nẽ krĩ piitã hkôt Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ mẽ kurũm
mẽkarõmnuti japôx o pa.

### *Jejus kot akupỹm mẽhõ hkàmnu ho mex ã harẽnh*

*Matêwre 8.1-4; Rukre 5.12-16*

40 Tã nhũm mẽhõ hkà hkro xàpêr tỳx xwỳnhja Jejus wỳr tẽ. Hãmri nẽ hã hpijaàm kaxyw kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to tẽ. Akupỹm ate mẽ ixto mex kaxyw axàhpumunh tỳx jakamã kot ka akupỹm amã ixto mex prãm nẽ mãmrĩ akupỹm ixto mex. Anẽ.

41 Hãmri nhũm kuma nẽ kamã ukaprĩ nẽ hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupỹm akà mex.

42 Anhỹrja kôt nhũm akupỹm hkà mex kurê kumrẽx. 43-44 Hãmri nhũm Jejus kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ hano nẽ kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã akwỳjê mã tanhmã ijarẽnh to hkêt rãhã ma patre hwỳr tẽ kê akupỹm akà mex ã apumu. Hãmri ka amnepêm Mojes kot mẽ ate akupỹm mẽ amex ã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ xwỳnhta ka kãm ho anẽ. Kê mẽ piitã akupỹm akà mex ã apumu. Anẽ.

45 Hãmri nhũm kuma nẽ ma tẽ. Nom axtem nẽ ma mẽ piitã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o ri mra. Jejus kot kãm karõ xà kuhpa hã ma mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o ri mra. Jakamã nhũm mẽ kuma nẽ piitã nhỹhỹnh Jejus wỳr mra. Mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ hwỳr mra nhũm tee ri mẽ noo mã nhỹri krĩm pa mã. Hãmri nẽ ãm krĩ pu hã ri pa htã nom nhũm mẽ arĩ ohtô nẽ hwỳr mra.

# 2

## *Jejus kot akupỹm ĩ kamã htyk xwỳnh o mex ã harẽnh*

*Matêwre 9.1-8; Rukre 5.17-26; Juãw 10.37-38*

1 Tã nhũm Jejus hã apkati grêre nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma akupỹm Kapanaũ wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nhũm mẽ piitã nhỹri mẽhõ nhõrkwỹ kamã hpôx kôt harẽnh ma nẽ hã akuprõ. 2 Ra hã pikuprõnh rax nẽ ixkre nhĩtom pa. Nhũm mẽ hkwỳjaja kapôt ã kuhê nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. 3 Hãmri nhũm mẽmyjaja kêp kwat nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhja mỳ nẽ Jejus kot ho mex kaxyw hwỳr o tẽ. 4 Hãmri nẽ tee ri hã mẽ pikuprõnh rax xwỳnhjê pumu nẽ nhỹhỹnh kot hwỳr o àr kaxyw tee ri amnhĩ kukamã ho ukapi ho pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ ixkre nhĩmõk po hwỳr ho api nẽ himõk kwỳ grà nẽ hkôt ĩ kamã htyk xwỳnhta nõr xà mẽrohã hkôt Jejus wỳr haxà. 5 Hãmri nhũm mẽ kot kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx ã mẽ omu nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na pa ra anê ate amnhĩ tomnuj piitã ho ijapêx. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

6 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ hamaxpẽr o:

7 —Tk. Kwa pẽr mẽhõ myti mũj kêp Tĩrtũm kêt tã te kapẽr pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm pix kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx kênã. Anẽ.

8 Nom nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm pix kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh nẽ akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex kôt mẽ hamaxpẽrja nhũm mẽ omunh mex nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. 9 Ixte mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx par ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ ate mẽ ano ho ja kôt ixpumunh kêt jakamã na ka htem ja hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ anoo mã akupỹm myja o mex. Ka mẽ ja hã ixpumu hãmri nẽ ixkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 10 Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh na pa. Ixte mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ. Tã mẽ ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mẽ anoo mã mytija ho mex.

11 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E kànhmã xa nẽ anõr xà mỳ nẽ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

12 Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã ãm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ akupỹm mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ nõr xà mỳ nẽ mẽ noo mã kato nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ no hapôx kaxyw nẽ hkôt omunh o kuhê nẽ kamã no pyma htỳx nẽ. Nẽ tee ri omu nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Aa mẽ pahte ã mẽhõ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh kêt kumrẽx tã jarãhã ja pumu. Nà Tĩrtũmja ãm mex o mex. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ wỳr Rewi hwỳr ã harẽnh*
### *Matêwre 9.9-13; Rukre 5.27-32*

13 Hãmri nhũm Jejus mẽ ma mra nẽ akupỹm gô rax pê Garirej wỳr mra nẽ gô mỳ ri pa. Hãmri nhũm mẽ piitã omu nẽ hwỳr mra nẽ hã akuprõ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. 14 Hãmri nẽ mẽ kure nẽ axte hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma axte mra nẽ nhỹri Apew kra Rewija pumu. Rõm kãm mẽ õ pahihti mã amnhĩ kwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh na pre. Jakamã nhũm àpênh o nhỹ nhũm Jejus hãnh tẽ nẽ omu nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E kwa axàpênhta kaga nẽ hpãnhã amnẽ mẽ ixkôt mãn ri apa ho apa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ àpênh kaga nẽ ma hkôt mõ nẽ hkôt pa ho pa.

15 Hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã nhũm Rewi nhõ mẽ apkur xà hã mẽõ rax nẽ. Jakamã nhũm amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr hkràmnhwỳjaja nẽ Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ. Hãmri nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ kuri apkur o hkrĩ. Nẽ mããnẽn mẽ kêp Rõm nhõ pahi mã mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh kwỳ nẽ mẽ ohtô nẽ mẽ kutã apkur o hkrĩ. 16 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnh kwỳ pê Parijew nhõ xwỳnhjaja mra nẽ mẽ apkur ã mẽ omu. Nẽ tee ri mẽ hkaêx ã Jejus pumu nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr agjê nẽ hã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Kwa na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kutã apkur kêt tã ka mẽ Jejus mẽ apimrààtã axtem nẽ mẽ kutã axàpkur o akrĩ. Mẽ ate amnhĩ to mex ronhỹx ka mẽ kutã axàpkur kêt nẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapẽr ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw ixte mẽ kutã ixàpkur o inhỹr kênã. Xà na hte tôtô mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ hkane? Nà na hte ãm mẽ à xwỳnhjê pix kane ho pa. Ra mẽ ate ja pumunh mex. Ja pyrà nẽ na pa pre mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwrỳk kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix wỳr na pa pre wrỳ. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw mẽ hwỳr wrỳ nẽ jajê kutã ixàpkur o nhỹ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũrer nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akamã ixukaprĩ ho ri mẽ akôt ixpa. Tã ka mẽ atỳx ã ixte mẽ kutã ixàpkur anhỹrja ã ixto akapẽr anẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽõ kaga hã mẽ harẽnh*
### *Matêwre 9.14-17; Rukre 5.33-39*

18 Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjê mẽ Parijew nhõ xwỳnhjaja na prem tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kamã kãm amnhĩ jarẽ. Nom nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na prem kãm amnhĩ jarẽnh prãm nẽ apkur kãm amnhĩx kãm amnhĩ jarẽnh o pa. Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ mẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Pa? Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjaja tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarẽnh o pa. Kwa mo na htem mẽ uràk nẽ tõhã apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ? Anẽ.

19 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Tk. Mo kaxyw kot mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Mẽ hkaprĩ hkêt kênã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã na htem hkĩnh nẽ pa. Kormã ixte mẽ hkôt ixpa kênã kot kêt mẽ Tĩrtũm mã kapẽr kaxyw nẽ ho apkur kêt kamã kãm amnhĩ jarẽ. Xà na htem hkràmnhwỳ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt nẽ mỳr o hkrĩ? Nà na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ apkur rũnh nẽ. Ja pyrà nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur kãm kãm amnhĩ jarẽnh o pa. 20 Nom koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ rĩ kormã hkaprĩ htỳx kãm ho apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh anẽ hãmri nẽ axte mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

21-22 —Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyràk jakamã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw kaga. Tã ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyràk kêt jakamã

na ka htem inhma nẽ ãm inhma. Kwa mẽ inhma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus kêp arĩgromnu hpãm ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 12.1-8; Rukre 6.1-5*

23 Tã nhũm mẽ ixpê Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma nhỹhỹm mõ. Ma mẽ hpur kahti hkôt nhỹhỹm mõ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ra kãm prãm nẽ. Hãmri nẽ prãm xàj purta kamã amnhĩm mẽmo hy te kot harôj pyràk xwỳnhta kwỳ rê nẽ ma Jejus kôt hkanhar o mõ. Mẽ ixpê Ijaewjaja na pa htem axpẽn pur kãm ixpa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 24 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja mẽ hkôt mra nẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ mẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Kwa jarãhã sap tã akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽmo hy hkwỳ rê nẽ akôt hkanhar o pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽ pahte mẽmoj nhĩkẽnh nê mẽ pahkurê kênã. Kwa mẽ kãm anẽ kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

25-26 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ kormã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kamã harẽnh nẽ mar kêt nẽ? Kormã Apiatar kêp patre maati ri na pre Tawi hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nhũm Apiatar mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwỳr xwỳnhta nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ kurê htã nhũm mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ xàj mẽ kãm kugõ. Patre pix kot ja hkur kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tã nom nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj kêt nẽ. Patre kot mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm õr nhũm ja hã omu nhũm ja kãm mex nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

27 —Na pre Tĩrtũm panhĩ kumrẽx o kato nẽ kormã mẽ hkôkôt nẽ Tĩrtũm mã hamaxpẽr o hkrĩ kaxyw arĩgromnu ho kato. No na pre arĩgromnu kumrẽx o kato nẽ hpãnhã kaxyw panhĩ ho kator kêt nẽ. 28 Tã pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽ. Jakamã papxipix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ ho ri ixpa. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ mẽmojta rê nẽ ixkôt hkanhar o mõ. Anẽ.

# 3

### *Jejus kot akupỹm ĩhkra grà xwỳnh o mex ã harẽnh*

*Matêwre 12.9-14; Rukre 6.6-11*

1 Tã nhũm mẽ ixpê Ijaewjê nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wỳr tẽ nẽ axà nẽ kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽhõ my ĩhkra grà xwỳnhja mẽ ĩhkô hã mar o nhỹ. 2 Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja kãm mẽ hkrãhtũmjê mã Jejus o kapẽr prãm jakamã htãnopxar o kuhê nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ jar pakuhê nẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja jarãhã ĩhkra grà xwỳnh mũj o mex nà? Jarãhã arĩgromnu kênã kot kêt kãm ĩhkra ho mex. Koja ho anẽ nẽ ra Tĩrtũm kapẽr tũm nhĩrôp xa. E pu mẽ xa nẽ hã omu. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Jejus ĩhkra grà xwỳnhta pumu nẽ kãm:

—Pa? E kànhmã xa nẽ amnẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kànhmã xa nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ piitã mẽ noo mã xa. 4 Hãmri nhũm Jejus mẽ kot omunh o hkrĩ xwỳnhjê hwỳr rĩt nẽ arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Tanhmã na htem arĩgromnu hã axpẽn nhĩpêx to wehe? Xà kot ka mẽ arĩgromnu hã axà htỳx nẽ amex prãm xàj ma mẽhõ hwỳr amnhĩ to tẽ nhũm apumu nẽ apkatim arĩgro mex jamãr pê akane hkêt ka ty nhũm ja amã mex nẽ? Rỳ nhũm apumu nẽ tanhmã atomnuj to nẽ akupỹm amnhĩ nê ajano nhũm ja amã mex nẽ? Nà koja ã anhĩpêx anẽ nhũm ja amã mex kêt nẽ. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã arĩgromnu hã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx ã mẽ pamã karõ hto? Xà kot puj mẽ hã axpẽn

kãm paxukaprĩ rỳ hã mẽ pamã axpẽn kurê ho papa? Xà kot puj mẽ hã mẽmoj punuj pê mẽ utà rỳ kot puj mẽ ãm arĩgro mex pix ã mẽ utàr kaxyw arĩgro mex jamã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Ra kot hprĩ hã mẽ hamaxpẽr ã mẽ omunh mex nẽ ã hêx rom mẽ hkukjêr anẽ. Nom nhũm mẽhõ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Mẽ ãm piitã akryk mar pê omunh o hkrĩ. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm nom akryk mar o hkrĩ. 5 Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ ukaprĩ hkêt ã mẽ omu nẽ hkaprĩ nẽ mẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ ĩhkra grà xwỳnhja mã kãm:

—Tk. Mẽ kot tanhmã inhmã ujarẽnh tore hã. E anhĩhkra katàt. Anẽ.

Hãmri nhũm ĩhkra katàt nẽ akupỹm mex kurê kumrẽx. 6 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ã Jejus kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ kot sap ã akupỹm myta o mex ã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ hapôj nẽ ma pahi Erox kôt mẽ pa xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm harẽ nẽ tanhmã hã axpẽn kukjêr to nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Na ã kapẽr anhỹrja o mẽ pahto kapẽr punuj nẽ. Te hkĩnhã mẽ papamjaja mẽ kamã paxukaprĩ hkêt pyràk ã mẽ pajarẽ. Koja mẽ pahkwỳjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pix mã hamaxpẽr o pa. Ja pymaj kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Anẽ.

### *Mẽ ohtô nẽ kot Jejus kapẽr mar kaxyw hwỳr mrar ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 4.23-25; Rukre 6.17-19*

7-8 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma akupỹm gô rax wỳr mõ nhũm mẽ ohtô nẽ omu nẽ ma hkôt mra. Pyka pê Garirej mẽ Jutej wa kurũm nẽ krĩ pê Jerujarẽ rũm nẽ pyka pê Itumêj rũm nẽ pyhti pê Jotãw nhĩkjê hã krĩ hkwỳ rũm nẽ krĩ hkwỳ pê Xir mẽ Sitõ wa pu hã krĩ hkwỳ rũm ohtô nẽ ma hwỳr mra. Na prem ra harẽnh ma nẽ nhỹhỹm mõr ã omu nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—E kwa tokyj pu mẽ ma hwỳr mẽ à xwỳnhjê o mõ kê akupỹm mẽ ho mex. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr mẽ o mra nẽ hã pikuprõnh rax nẽ. 9-10 Hãmri nhũm Jejus akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex. Gô mỳri xa nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Jakamã nhũm mẽ axte ohtô nẽ hwỳr mra nẽ piitã kot htok nẽ akupỹm mex kaxyw hwỳr axpẽn nhĩgã. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—Kwa mẽ ma mra nẽ amnẽ kanôre jêt mũj kjênh o tẽ nẽ jar inhmã anhô. Kê mẽ ixtã axpẽn nhĩgãnh o ijanênh japêr pa hwỳr axà nẽ amỳm mẽ ho hpỹnh nẽ akupỹm mẽ ho mex. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mra nẽ kãm ja o tẽ nẽ kunhô. 11 Na pre mẽkarõmnuti hkwỳja mẽ hkwỳjê hwỳr agjê. Jakamã nhũm mẽ Jejus pumu nẽ mẽkarõmnuti nhỹ hã kêp Tĩrtũm Kra hã omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ hã hpijaàm kaxyw kutã hkõnkrã ho hkrĩ nẽ mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa apê Tĩrtũm Kra na ka. Anẽ.

12 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ kuma. Kãm mẽkarõmnuti ã kot harẽnh anhỹr prãm kêt nẽ. Ãm mẽ piitã mẽ kot kapẽr mar nẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh pê kêp Tĩrtũm Kra hã omunhja na kãm hprãm. Jakamã nhũm mẽkarõmnuti ã harẽnh anẽ nhũm ja nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tk kwa nà kêr ka mẽ tanhmã ijarẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kaxyw mẽ kêp 12 rênh ã harẽnh*

*Matêwre 10.1-4; Rukre 6.12-16*

13 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjê mã kãm:

—E pu mẽ ma mõ nẽ krãhakỳx mũj ã api. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ ma hwỳr mõ nẽ hã api 14 nhũm Jejus amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nẽ mẽ kurê. Mẽ kot ma ỹ hã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre 15 nẽ ỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa kaxyw. 16 ã mẽ hixi kot anhỹr.

Na pre ja kêp Simãw no nhũm Jejus hpãnhã hã hixi hõ mẽ nhũm hpãnhã mããnẽn kêp Pêtre.

17 Nẽ hkôt Jepetew kra Xiakre mẽ htõ Juãwja wa kuta.

Hãmri nẽ kot Simãw nhĩpêx pyrà nẽ wa hã hixi hõ mẽ nhũm wa hpãnhã mããnẽn kêp Poanes. Wa kot amnhĩ prêprêk jakamã nhũm ã wa hã hixi mẽnh anẽ.

18 Nẽ hõ pê Andreja ta.

Nẽ hkôt Andre htõ Firiptija ta.
Nẽ hkôt Patoromewja ta.
Nẽ hkôt Matêwreja ta.
Nẽ hkôt Tomasja ta.
Nẽ hkôt Arpêw kra Xiakreja ta.
Nẽ hkôt Tatewja ta.
Nẽ hkôt Simãw õja ta.
Simãwja na pre kãm mẽ ixpê Ijaewjê nhõ pika pê Ijaew kĩnh tỳx nẽ. Jakamã na pre kãm nhãm pika hõ nhõ pahi kot mẽ ho amnhĩptàr prãm kêt nẽ pa.
19 Nẽ hkôt Jut Kariotja ta.
Kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram õr mã nhũm Jejus kot amnhĩ kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ kaxyw kuta.
Ã mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre o pa kaxyw mẽ rênh xwỳnhjê nhĩxi kot anhỹr.

### *Jejus mẽ mẽkarõmnuti wa harẽnh*
### *Matêwre 12.22-32; Rukre 11.14-23, 12.10; Juãw 10.19-21*

20 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjê rênh pa nẽ ma amnhĩ kôt mẽhõ nhõrkwỹ hwỳr mẽ o mõ. Na prem apkur kêt ry rax nẽ ra kãm prãm tỳx nẽ nhũm ma mẽ apkur kaxyw amnhĩ kôt mẽ o mõ. Hãmri nhũm axte mẽ à xwỳnhjaja mẽ omu nẽ Jejus wỳr pikuprõnh rax nhũm mẽ tokyx apkur kêt nẽ. 21 Hãmri nhũm Jejus katorxà nẽ htõjaja tee ri mẽ apkur kêt ã mẽ harẽnh ma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mãn ãm ra tanhmã hkrã amnhĩ to nà? Hã na mẽ kot omunh kaxyw hã hpikuprõnh rax jakamã nhũm kormã apkur kêt nẽ. E tokyx pu mẽ ma hwỳr mra nẽ omu nẽ mẽ kêp utà nẽ akupỹn amnhĩ kôt o mõ. Anẽ.

22 Rôm nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja Jerujarẽ rũm Jejus wỳr mõn pôj. Hãmri nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to. Kêp mẽkarõmnuti hkwỳ hã hkamnhĩx jakamã harẽnh o:

—Tk pẽr hinhu nhĩkôôti nhỹ hã na hte mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Anẽ.

Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hõ pê Satanasti nhũm prem ỹ hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã hkamnhĩx. 23 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ wỳr mẽ kãm hpa ho apê nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nom amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti hkwỳ hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Xà na hte Satanasti mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor o pa? Nà na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 24 Na hte pika nhõ xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ axpu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma ahpỹnhã ri pa nẽ amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ to ho ri pa. Jakamã nhũm mẽ õ pahija mẽ hamãr o pa hkêt nẽ. 25 Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja haxwỳja. Mẽ kot axpẽn to hkwỳ xwỳnhjaja koja mẽmoj tã axpẽn kãm gryk nẽ axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ anhgrà nẽ ahpỹnhã pa hãmri nhũm mẽ õ pahi tee ri kãm mẽ hamãr o pa hprãm. Mo hkwỳjaja kot kêt ri mẽ hamãr o pa? Nom tãm kot amnhĩ nê mẽ hanoore hã. Mẽ tãmjaja na prem axpẽn kãm gryk nẽ anhgrà nẽ ahpỹnhã pa. 26 Tã ja pyrà nẽ ixte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ronhỹx pa ri mẽ kurũm amnhĩ kwỳjê japôx o ri ixpa hkêt nẽ. Mẽkarõmnutijaja kêp Satanasti hkwỳ kênã. Koja Satanasti ixte mẽ kurũm mẽ hapôx kaxyw tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ. 27 àhpumunh tỳx jakamã na hte mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumunh tỳx o pa nhũm mẽhõ tee ri kêp mẽ utàr kaxyw. Tã ixàhpumunh tỳx o ixte hakrenh jakamã ixte kêp mẽ utàrja inhmã tanhmã kute hkêt. Na pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnhã ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm Satanasti tee ri mẽ hã ixpumunh o pa kaprỳ.

28 —Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr. Kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa. Nẽ amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx rãhã ho apa. Rỳ tanhmã akapẽr punuj to ho apa. Rỳ tanhmã Tĩrtũm o akapẽr punuj to ho apa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ nẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj nẽ mẽ akapẽr punuj rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Koja ho hapêx par kumrẽx. 29 Nom koja Tĩrtũm Karõ xatã mẽ amã ixto amnhĩrĩt tã ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ te kêp amnhĩ jamak pro pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao Tĩrtũm Karõ hã apijaàm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ja mỳrapê

koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te mẽ apê amnhĩ jamak pro pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ tee ri kãm amnhĩ kaprĩ kaprỳ. Hãmri nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà wỳr ma apa nẽ kamã apa rãhã apa ho apa. Anẽ.

30 Mẽ kot Satanasti nhỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa hã hkamnhĩx jakamã nhũm pre Jejus ã mẽ kãm kapẽr anẽ.

### *Jejus katorxà mẽ htõjê jarẽnh*
### *Matêwre 12.46-50; Rukre 8.19-21; mããnẽn Eprêw 2.11-12*

31 Rôm nhũm Jejus katorxà mẽ htõjaja hwỳr mra no ãm kormã hwỳr gjêx kêt nẽ. Mẽ kot hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri hwỳr gjêx kaxyw kormã kapôt ã kuhê. Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê hõ mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa ma tẽn Jejus mã mẽ ijarẽ kê mẽ ixwỳr kato. Anẽ.

32 Rôm nhũm ixkre kamã mẽ hkrĩ xwỳnhjaja mẽ omu nẽ Jejus mã mẽ harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Ota akatorxà mẽ atõjaja awỳr mra nẽ pôj nẽ tee ri awỳr gjêx mã nẽ kormã kapôt ã kuhê nẽ atã karõ. Anẽ.

33-35 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe pa ixkato nẽ mẽ omu. Inhmã mẽ hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xãm nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ rỳ ixkatorxà kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o pu mẽ axpẽn nhĩpêx. Pa te inhmã mẽ hapê pyrà nẽ inhmã mẽ ajapê nẽ. Anẽ.

# 4

### *Mẽmo hy hkre xwỳnh jarẽnh*
### *Matêwre 13.1-9; Rukre 8.4-8*

1 Tã nhũm Jejus axte gô jakàx ã mẽ ahkre ho nhỹ. Hãmri nhũm mẽ axte hã htu rax jakamã nhũm tee ri mẽ omu hãmri nẽ pàr krem axà nẽ gôx kãm amỳm mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽ piitã kỳxpê omunh nẽ mar mex o kuhê. 2 Hãmri nhũm mẽ ahkre ho nhỹ. Nom mẽ ujarẽnh pix kãm mẽ ahkre. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to ho paja nhũm hã kuxi nẽ mẽ kãm hã ujarẽnh o nhỹ nẽ mẽ kãm:

3 —E mẽ inhma. Koja mẽhõ ma pur mã mõ nẽ pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o pa nom nhũm hy piitã amex kãm rôrôk kêt nẽ. Koja ahpỹnhã rôrôk. 4 Koja hkwỳ aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nẽ hwỳr mra nẽ hkrẽr pa. 5-6 Nẽ koja kẽn kãm hkwỳ rôrôk hãmri nẽ higrõt kutã nojarêt nẽ higrõt pa. Nom nhũm kamã aptỳx nẽ kamã kêp pika hkryre jakamã nhũm higrõt nhũm hã myt ahpa nẽ arĩgro htỳx mẽ nhũm grà pa. Harê hkryre jakamã grà pa. 7 Nẽ koja hkwỳ mrônhĩ kamã rôrôk nẽ higrõt tã no nhũm utĩja kêp amỹtà nhũm ô hkêt nẽ.

8 —No koja hirã kamã pika mex kãm hkwỳ rôrôk. Hãmri nẽ hirã kamã rôrôk jakamã higrõt mex nẽ piitã ô rax nẽ. Kamã ô hkwỳ kêp 30 nẽ kamã hkwỳ kêp 60 nẽ kamã hkwỳ kêp 100. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. 9 Kwa mẽ ama nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

### *Jejus kot hprĩ hã mẽmo hy jarẽnh*
### *Matêwre 13.10-23; Rukre 8.9-15*

10 Hãmri nhũm mẽ Jejus xujarẽnh mar pa nẽ anhgrà nẽ ma akupỹm mra nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnh pê 12 mẽ hkwỳjaja pix Jejus ri arĩk. Hãmri nẽ ujarẽnhta ã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mon ka hte ã mẽ kãm axujarẽnh anẽ Pahihti? Na pa mẽ ixprĩ hã amar mex kêt nẽ. Anẽ.

11-12 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Tĩrtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã harẽnh to. Nà mẽ kot amnhĩ tomnu kaga nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra hã harẽnhja na pa hte mẽ kãm harẽ. No mũjjaja mẽ akĩnhã mẽ kãm mar prãm kêt jakamã na pa hte mẽ kãm mẽmoj tã haxwỳ nẽ awjarẽ nhũm mẽ ãm ixujarẽnh pix ma.

Na htem kuma nẽ ãm kuma nẽ htỳx ri hã pa. No kêp apu mẽ kãm hprĩ hã mar prãm ronhỹx mẽ ra hprĩ hã kuma nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx. Nom mẽ kãm mar prãm kêt. Anẽ.

13 Tã mẽ ate aprĩ hã ixujarẽnhja mar mex kêt jakamã tanhmã kot kaj mẽ amnhĩ to nẽ ixujarẽnh piitã ama? E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hyta jarẽ ka mẽ inhma.

14 —Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapẽr
pyràk. Nẽ ahpỹnhã rôrôk xà hã pikata
te kêp ahpỹnhã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar
xwỳnhjê kot mar nẽ ahpỹnhã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to pyràk. 15 Jakamã mẽ kot
mar xwỳnh kwỳjaja hte kot aptỳx kãm hkwỳ
rôrôk nhũm kuwênh kot hwỳr mrar nẽ
hkrẽr par xwỳnhta pyràk. Jakamã na htem
Tĩrtũm kapẽr ma nom nhũm Satanasti te
kuwênh kot hy hkrẽr parta pyràk o mẽ
hipêx. Nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj
tanhmã nê mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm
mẽ Tĩrtũm kapẽr ma nom ho hamakêtkati
tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.
16 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot
kẽnre kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nhũm te
hã myt ahpa nhũm grà par tokyx anhỹr
xwỳnhta pyràk. Na htem Tĩrtũm kapẽr ma
nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ. Te hy hi-
grõt tokyx anhỹrta pyràk. 17 Tã nhũm mẽhõ
tẽ nẽ Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm kapẽr to
nhũm mẽ kuma nẽ hkaga. Rỳ nhũm mẽ
Tĩrtũm ã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ
tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hkaga. Te mẽmo
hy higrõt nẽ grà par tokyx anhỹrta pyràk.
18 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot
mrônhĩ kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nhũm
mrônhĩ kot kêp àmnàr xwỳnhta pyràk. Nẽ
mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ. 19 Nom
mããnẽn kãm hikukrêx rax nẽ hikàxpore rax
prãm jakamã ãm ja pix kukamã hamaxpẽr
o ri pa. Jao ra gryk ã axte Tĩrtũm kapẽr mã
hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te
mrônhĩ kot higrõt pê àmnàr nhũm ô hkêêta
pyràk.
20 —No mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te hirã
kamã pika mex kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ
higrõt nẽ ô raxta pyràk. Na htem ixkapẽr
ma nẽ amnhĩ krã him hagjênh tỳx nẽ. Nẽ
ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa.
Te mẽmo hy hkre kamã ô hkwỳja kêp 30 nẽ
kamã kêp 60 nẽ kamã kêp 100ta pyrà nẽ
Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã
ho pa. E ã ixujarẽnhja kot anhỹr. Anẽ.

### *Kanê hpimxur ã harẽnh*
### *Rukre 8.16-18, 8.24-25; Matêwre 13.10-15, 25.14-30*

21 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

—Xà na htem kanê hpôk nẽ poti ho hpro
rỳ hitom kãm par krak ri unhwỳ? Nà na
htem hpôk hãmri nẽ kỳx pê mẽmoj nhĩmõk
ã unhwỳ. 22 Ja pyrà nẽ mẽ piitã kot hkwỳjê
pê tanhmã hamaxpẽr punuj to ho hpimxur
prãm tã tee ri kot ho hpimxur prãm kaprỳ.
Koja nhỹrmã mẽ hamaxpẽr piitã amnhĩ to
amnhĩrĩt pa. Nẽ mẽmoj piitã ra hpimxur
mex tã koja nhỹrmã amnhĩ to amnhĩrĩt pa.
Te mẽ kot kanê hpôk nẽ kỳx pê unhwỳr
nhũm amnhĩrĩt mex pyràk. Ja pyrà nẽ na pa
hte Tĩrtũm kapẽr o ri ixpimxur o ixpa hkêt
nẽ. Na pa hte ixprĩ hã mẽ amã harẽnh mex
o ixpa. 23 Kwa mẽ ixujarẽnhja ma nẽ kãm
ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
24 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kêr ka mẽ axpẽn kãm axukaprĩ ho ri
tanhmã axpẽn to mex to ho ri apa. Kêr kê
Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ mẽ
akamã ukaprĩ pê mẽ ato mex o pa. 25 Koja
mẽhõ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to
pa ja hã omu nẽ kot inhmã àpênh mexta
pãnhã ho mex nẽ. No koja inhmã àpênh
mex kêt pa ja hã omu nẽ hã ho mex kêt nẽ.

—Nẽ koja mẽhõ kãm ixkapẽr mar prãm
nom kormã hprĩ hã mar mex kêt tã arĩ mar
o pa nẽ gaa nẽ mar tỳx o mõ. No koja kuma
nẽ ãm kuma hãmri nẽ gaa nẽ hã no hkêt.
Anẽ.

### *Pur kãm mẽmo hy hkre xwỳnh jarẽnh*
### *Matêwre 13.24-30*

26 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã tanhmã mẽ kot ixkapẽr
mar tỳx xwỳnhjê jarẽnh to ka mẽ inhma.
Koja mẽhõ ixkapẽr mar tỳx nẽ ra hkôt ri
amnhĩ nhĩpêx o pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr
nyw o hamaxpẽr o pa nẽ amnhĩ nhĩpêx
nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa. Te mẽ hpur
kãm mẽhõ kot mẽmo hy hkre xwỳnh kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na hte hyja kre ho
pa. 27 Hãmri nẽ hkre hpa nẽ kamàt mẽ õt
o hikwỹ nẽ arĩgro mẽ mẽmoj tã àpênh o pa.
Rãhã nhũm mẽmo hyja arĩ hikwỹ ho hikwỹ
hkêt nẽ. Koja amnhĩ nhĩpêx õ ho amnhĩ
nhĩpêx nẽ higrõt kato nẽ hprêk. Kre xwỳnh
kot tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omunh
kêt tã nhũm kãm hprêk.

28 —Na hte hpõm hapôx o pa nẽ higrõt o
pyka kahte. Hãmri nẽ hprêk nẽ hô axpôt
nẽ gaa nẽ hpãnhã ô. Hãmri nẽ hkamrêk pa
nẽ xa. 29 Hãmri nẽ mẽ kot hikẽnh mã mex
nẽ nhũm kot hkre xwỳnhta omu nẽ amnhĩm
hamỳnh pa. Tã mẽ kot ixkapẽr mar mex
xwỳnhjaja te mẽmo hy ra higrõt kator nẽ
hprêk nẽ hô pipôt nẽ ô xwỳnhta pyràk. Nẽ
uràk nẽ amnhĩ nhĩpêx õ ho amnhĩ nhĩpêx o
pa. Anẽ.

### *Jejus te kot mẽmo hy pyràk ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 13.31-32; Rukre 13.18-19*

30-32 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ nẽ
mẽ kãm:

—Tĩrtũm kot mẽ awỳr ixte mẽ ato
amnhĩptàr kaxyw inhmẽnh ã ijarẽnhja. Te
ixte mẽmo hy pixire pyràk. Koja mẽhõ
mẽmo hy hõ pixire nẽ hkre nhũm ra higrõt.
Nẽ gaa nẽ hprêk. Hãmri nẽ hpa anhgrà
nhũm kuwênhre hwỳr mra nẽ hôptĩ kamã
amnhĩm haê nhĩpêx. Mẽmo hyta grire htã
nhũm hkre nhũm higrõt nẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ. Tã kot paj nhỹrmã urà nẽ ixpyxi htã
kot paj pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptà nẽ
mẽ omunh mex rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Ã na pre Jejusja hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã amnhĩ tã kuxi nẽ ujarẽnh anẽ.
33 Mẽ kãm ujarẽnh kãm mẽ ahkre ho pa.
Te nhãm mẽmoj jarẽnh pyrà nẽ amnhĩ tã
haxwỳ nẽ harẽ. Mẽ kot tanhmã mar to
hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ kãm
ujarẽnh to. 34 Na pre ãm ujarẽnh pix kãm
mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjê mã
amnhĩ jarẽnh rãhã ho pa. No mẽ kot hkôt
pa ho pa xwỳnhjê mã nhũm hprĩ hã ujarẽnh
jarẽ nhũm mẽhprĩ hã mar mex nẽ.

### *Jejus kot kôk o pinhkrênh ã harẽnh*

*Matêwre 8.23-27; Rukre 8.22-25*

35 Tã nhũm amỹkry nhũm Jejus arĩ pàr kre
kamã nhỹ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjê mã kãm: “E pu mẽ ma xarmã
mõ.” 36 Anẽ hãmri nẽ mẽ kot mar o hkrĩ
xwỳnhjê re nẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã
mõ. Garirej rũm kato nẽ ma xarmã pika
hõ hwỳr mõ. Nhũm pàr kwỳja ma mẽ hkôt
mõ. 37-38 Nhũm Jejus ra õtxwa nẽ tẽ nẽ pàr
kre kamã hkrã japar xà hã hkrã xi nẽ ra õt
tỳx nẽ nõ. Nhũm kôk àpêr tỳx nẽ nhũm gô
kànhmã harĩ nẽ axpẽn tak. Ra ri xatã axpẽn
tak nẽ pàr kre kamã axkapĩ nhũm ra mẽ
kêp àr o mõ. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ
nhĩpêx nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr
nẽ Jejus wỳr hprõt nẽ kumra nẽ kãm:

—Kwa kànhmã nhỹ Pahihti. Kot puj mẽ
jarãhã pahtyk pa. Anẽ.

39 Hãmri nhũm hkrãkato nẽ kànhmã nhỹ
nẽ kôk mẽ gôta pumu nẽ wa kãm kapẽr o:

—E kwa wa anhĩkrê. Anẽ.

Hãmri nhũm gô mẽ kôk hpinhkrênh kurê
kumrẽx.

40 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Kormã mẽ ate amnhĩ
kaxyw Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr tỳx
kêt. Hã na ka mẽ ri amã ma nẽ tee ri amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr. Anẽ.

41 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ tee ri axpẽn
pumunh pê omunh o kuhê. Hãmri nẽ
axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Jejus kêp mẽ panhĩõ hkêt. Mẽ
pahtõ kot pu te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ
kôk mã pakapẽr nhũm anhĩkrê? Nà mẽ
pakurom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx.
Anẽ.

# 5

### *Jejus kot mẽhõ nê mẽkarõmnuti janor ã jarẽnh*

*Matêwre 8.28-33; Rukre 8.26-34*

1 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mẽrohã mõ nẽ xarmã Geras wỳr
pôj. 2-4 Hãmri nẽ pàr rũm hapôj nhũm mẽhõ
myja Jejus pumu nẽ hwỳr tẽ. Mẽkarõmnuti
kot hwỳr àr nhũm ỹ hã oprê htỳx kumrẽx.
Hãmri nẽ hkwỳjê hkàx ã kapôt ã mẽ hã pika
kamã ri hkênh nẽ pa ho pa. Nhũm mẽ xatã
kàx o hte hpre nẽ hpa hpre htã no nhũm
kurê. 5 Nẽ kamàt kãm nẽ arĩgro hã àmra
htỳx o mrar pê kẽn o amnhĩ tak o mra. Mẽ
hã pyka kamã nẽ kapôt ã hixêt ã amnhĩ tak
tỳx rãhã ho mra. 6 Tã amỳm Jejus pumu
nẽ hwỳr hprõt nẽ hã hpijaàm kaxyw kutã
hkõn krã ho tẽm nẽ hparpê nhỹ. 7-8 Hãmri
nhũm omu nẽ nê mẽkarõmnuti mã kapẽr nẽ
kãm:

—Kwa kurũm akato nẽ ma tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ tanhmã myta o
nhũm tãm mẽkarõmnuti nhỹ hã Jejus mã
kapẽr nẽ àmra kamã kãm:

—Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Mo kaxyw na ka ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã ixto hkêt nẽ nà?

9-10 Anẽ nhũm kãm:

—Tanhmã na anhĩxi te? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nà ixpê Mẽohtôhti. Mẽkarõmnuti ohtô nẽ kot ixwỳr gjêx jakamã na htem ã inhĩxi jarẽnh anẽ. Kwa nê mẽ ijanor kêt nẽ nà? Anẽ.

11-12 Hãmri nhũm mẽkarõmnuti tãm amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm:

—Kwa kêr ka jahti nê mẽ ijapôx japêr nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o mẽ pa htũm xàta wỳr mẽ ixrẽnh kêt nẽ. Hagrô hkwỳ mũj wỳr mãn mẽ ixrẽ pa mẽ hpãnhã hwỳr mãn hagjê? Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Mẽ tãm hwỳr mra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽmyta pê hapôx pa nẽ ma hagrô hwỳr mrar kurê kumrẽx nẽ mẽ kãm gjêx pa nhũm myja akupỹm tãm hkrã. No nhũm hagrôja mẽkarõmnuti pymaj amỹra nẽ axkahkũm nẽ hprõt nẽ himô hã krã hixêt ã axpum rôrôk nẽ gôx kãm mrõ nẽ hpikaprãr pa. Ohtô rax kumrẽx. Kêp 2.000 tã hpikaprãr pa. 14 Hãmri nhũm hagrô jamãr o ri mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nẽ ma mẽ õ patrãw wỳr akupỹm mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o hprõt nẽ mra. Hãmri nẽ mẽ kãm ujarẽnh pa. 15-16 Nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ ma Jejus wỳr mra nẽ hkaxpa nẽ kuri myta pumu. Nhũm ra akupỹm tãm hkrã nẽ ê kamã tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ nhỹ. Nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja mẽ kãm ujarẽnh pa nhũm mẽ kuma nẽ myta pumu hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o kãm Jejus puma nẽ. 17 Hãmri nẽ amnhĩ nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa mẽmo kaxyw na ka mẽ ixwỳr rê? Mẽ ma akupỹm amrar tokyx anẽ. Anẽ.

18 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ akupỹm pàr wỳr agjê nhũm akupỹm mex xwỳnhta tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkôt hkrà. 19 No nhũm Jejus kãm:

—Nà kot kaj mẽ ixkôt amõr kêt nẽ. Ma akupỹm anhõ krĩ hwỳr mãn tẽ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kot akupỹm ato mex ã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nẽ õ pyka pê Tekap kãm mẽ kãm Jejus kot tanhmã ho mex to hã harẽnh ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr.

### *Jejus kot akupỹm mẽhõ ho mex nẽ akupỹm mẽhõ ho htĩr ã harẽnh*

*Matêwre 9.18-26; Rukre 8.40-56*

21 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽrohã akupỹm xarmã mõ nẽ rê. Hãmri nẽ pàr nhô nẽ api nẽ gô mỳri kuhê nhũm pika nhõ xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hã pikuprõnh rax nẽ. 22-23 Hãmri nhũm mẽhõ my pê Jajtija hwỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho htẽm nẽ nhỹ. Kêp Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre jamãr xwỳnh maati na pre. Nhũm hkra nija kêp à htỳx nẽ htyk kaxyw nẽ nõ. Kormã nyw. Kormã hã amgrà pê 12 pix tã ra kêp htyk kaxyw. Hãmri nhũm Jajtija tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ ma Jejus wỳr tẽ nẽ hpar pê hkõn krã ho tẽm nẽ ho hwỳr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Pa akupỹm mẽ ixto mex xwỳnh maati. E awỳr na pa tẽ. Na ra ixkra ixpê htyk kaxyw. Pa tee ri omu nẽ kaxyw amã ija-maxpẽr nẽ awỳr tẽ. Jakamã kwa ma ixkôt inhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ inhmã omu nẽ hã anhĩhkra xi nẽ akupỹm inhmã ho mex. Anẽ.

24 Hãmri nhũm kuma nẽ ma hkôt tẽ. Nhũm mẽ ohtô nẽ axpẽn nhĩgãnh nẽ axpẽn kujahêk o wa hkôt mra. 25 Nhũm mẽhõ nija haxwỳja wa hkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã ho pa hã ra hã amgrà kêp 12. 26 Nẽ tôtô mã amnhĩrer rax nẽ nhũm mẽ tee ri kot ho mex kaxyw nom xatã hkane kaprỳ. Hãmri nhũm ra hikàxpore kêp hapêx nhũm arĩ ãm rãhã nẽ pa. 27-28 Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus jarẽnh ma nẽ hamaxpẽr o:

—Ma kot paj ma hwỳr tẽ nẽ kêp ê pix kupênh tã akupỹm inhmex japêr. Ma kot paj ho anẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ ma mẽ hkôt hwỳr htẽm kurê kumrẽx. Nhũm mẽ ohtô raxja kaêx ã mẽ hkôt hwỳr tẽ. Hãmri nẽ katut kôt kêp ê nhĩrê kupê. 29 ãm ê pix kupênh tã akupỹm mex ã amnhĩ pumunh kurê kumrẽx. 30 Hãmri nhũm Jejus kot kêp ê kupênh ã amnhĩ tã omu nẽ hêx rom xa nẽ mẽ ho hakẽx nẽ amnhĩ tã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ na ka ri amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx pê ixpê ixê kupê? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ piitã kuma nẽ tee ri axpẽn pumu nẽ kãm amnhĩ tã aprã.
31 Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kãm:

—Mẽ kot apê amnàr griã kot ka kêt ri mẽhõ kot apê hkupênh xwỳnh ã ri mẽ hkukja. Kwa mãn ãm mẽhõ amarĩ apê hkupê. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na amarĩ ixpê hkupênh kêt nẽ. Na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx pê ixpê hkupê. Tã na ixàhpumunh tỳx xà ho akupỹm mex. Nom ra ixte mẽhõ kot ixpê hkupênh xwỳnhta pumunh jakamã na pa ixêx rom ã amnhĩ tã ri mẽ hkukjêr anẽ. È kwa mẽ atõ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

33 Hãmri nhũm nija kuma nẽ tee ri kêp kot amnhĩ to hpimxur prãm. Hãmri nẽ hpijaàm nẽ hwỳr htertet o tẽ nẽ kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Ma pa na pa inhmã inhmex prãm xàj apê axê kupê. Tã na pa akupỹm inhmex. Anẽ.

34 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tỳ. Nà ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx kôt ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã na ka akupỹm amex. Kot kaj axte akamrô rãhã ho ri apa hkêt nẽ. E mãmrĩ ajamakêtkati nẽ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ ma akupỹm tẽ.

35 Rôm nhũm Jajti mã mẽ àpênh xwỳnhjaja õrkwỹ rũm ma õ patrãw kutã mra nẽ wa hkaxpa nẽ Jajti mã kãm:

—Kwa na ra akra apê ty. Mo kaxyw kot ka kêt amnhĩ kôt Jejus o mõ? Kwãr mãmrĩ ma akupỹm awjanã nẽ tẽ. Anẽ.

36 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ Jajti mã kãm:

—Kwa tee ri akra hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm kaxyw inhmã mãn ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Anẽ.

37-40 Hãmri nhũm mẽ axte mõ nẽ mẽ õrkwỹ hwỳr pôj nẽ mẽ omu. Nhũm mẽ ra hã htu rax nẽ mỳr o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ mẽ omu nẽ kot mẽ hkra htyk kumrẽx ã omunh tã mẽ kãm:

—Kwa mẽ hãmri amỳr kêt nẽ. Na nireta htyk kêt nẽ. Na ãm gõr nẽ nõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot ra htyk ã omunh mex jakamã kuma nẽ ãm kuma nẽ axtem nẽ ri axpẽn mã hã hpẽr o axkẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ hanor pa nẽ hitom kãm htyk xwỳnh wỳr àr kaxyw nẽ amnhĩ kôt Juãw nẽ Xiakre nẽ Simãw Pêtre nẽ kaxyw htyk xwỳnh katorxà nẽ hipêêxà pix amnhĩ kôt mẽ ho axà. 41 Hãmri nẽ htyk xwỳnhta wỳr tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa? E kwa kànhmã nhỹ. Anẽ.

Nom amnhĩ kapẽr kãm harẽ nẽ kãm:

—Tarit kũm. Anẽ.

42 Hãmri nhũm kànhmã ỹr kurê kumrẽx nẽ kànhmã xa nẽ ri mra. Na pre ra hprêk nẽ ty. Na ra hã amgrà kêp 12 tã ty nhũm Jejus akupỹm ho htĩr nẽ kànhmã ỹr nhũm kànhmã xa nẽ ri mra. 43 Hãmri nhũm kuri omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã no pyma nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. Hãmri nhũm Jejus katorxà mẽ hipêêxàja wa kãm:

—E mãn ra kãm prãm nẽ. Wa tokyx kãm mẽmoj japêr kê kukrẽ. Nom kêr ka wa inhmar kumrẽx. Kêr ka wa akupỹm ixte ho htĩr ã ri mẽ kãm ijarẽnh o ri apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

# 6

*Najare nhõ xwỳnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh*

*Matêwre 13.53-58; Rukre 4.16-30; Juãw 1.11*

1 Tã nhũm Jejus ma õ krĩ pê Najare hwỳr ma akupỹm mõ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hkôt mõ. 2 Hãmri nẽ hwỳr pôj. Nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap kator jakamã nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kamã mẽ ahkre ho nhỹ nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kapẽr mex ã kuma nẽ tee ri axpẽn pumunh pê hamaxpẽr o hkrĩ. Jejus kêp mẽ hkwỳ hã hkamnhĩx nom nhũm mẽ kurom àhpumunh tỳx nẽ kapẽr mex jakamã nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr o hkrĩ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

3 —Kwa kêp mẽ panhĩõ htã tanhmã kot we amnhĩ to nẽ ã àhpumunh tỳx kôt mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa? Mẽ panoo mã na pre hprêk. Kêp pĩ kuprãr

xwỳnh Juje mẽ hprõ Marir wa hkra na. Nẽ htõ Xiakre nẽ Juje nẽ Simãw nẽ Jutja ra mẽ pahte mẽ kêp htõ hã omunh mex. Nẽ htõxjaja jar mẽ pakamã pa nhũm mẽ pahte mẽ omunh mex kênã kot kêt we mẽ kurom ã àhpumunh tỳx anẽ. Anẽ.

Anhỹr o axpẽn mã harẽ. Hãmri nẽ kamã gryk nẽ hkaga 4-6 nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ kãm amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr prãm kêt kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na htem krĩ hkwỳ kamã kãm mẽ mar prãm nẽ. Nom õ krĩ kamã mẽ kot karàre rũm hprêk o mõr kãm omunh xwỳnhjaja na htem kuma nẽ ãm kuma. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm tee ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax prãm kaprỳ. Nẽ ãm mẽ à xwỳnhjê ho grêre nẽ mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ akupỹm mẽ ho mex. Hãmri nẽ mẽ kurũm kato nẽ ma krĩ hkwỳ hkôt ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho pa.

### *Jejus kot mẽmoj tã mẽ kêp 12jê mã karõ hã harẽnh*

*Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-6, 10.1-12; mããnẽn Atre 13.50-51, 18.6*

7 Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê 12jê hwỳ. Ra kot amnhĩ kaxyw mẽ rênh xwỳnhtaja nhũm amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ. Hãmri nẽ axpẽn kaxyw mẽ ho axkrut nẽ mẽ kurê nẽ mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ nẽ ma mẽ hkwỳjê hwỳr mẽ kurẽ. Nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma mẽ pahkwỳjê hwỳr mra nẽ inhỹ hã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ kurũm mẽkarõmnuti japôx o ri mẽ hkôt apa. 8-9 Nom kêr ka mẽ amnhĩ kôt akukrêx rax nẽ ri apa hkêt nẽ. Nẽ kawà htu nẽ ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kôt axàpkur xà ho ri apa hkêt nẽ. Rỳ akàxpore rax nẽ ri ho apa hkêt nẽ. Ãm mẽ anhõ kamis nẽ mẽ apar kà ho pixire nẽ agjê nẽ ri hã apa. Nẽ mẽ amnhĩ kaxpar xà hã mẽ anhõ kô pix o apa. Mẽ ã anhỹ kamã mẽ hkôt ri apa anẽ.

10 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj. Nẽ apôx xà kamã mẽhõ nhõrkwỹ kamã hkôt ri apikamẽnh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj nẽ ma hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr apa. Nom atỳx ri nhãm mẽ hwỳr amrar nẽ nhãm mẽ hwỳr amrar kêt nẽ.

11 —Nẽ koja mẽ nhỹri mẽ akapẽr kaga ka mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kamã ama hãmri nẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj nẽ ma apa. Nẽ anojarêt nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm kot amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga hã omunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm apa.

12 Anhỹr o mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ. Nhũm mẽ kuma nẽ hapôj nẽ ma mẽ hkwỳjê hkôt pa. Ma krĩ piitã hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx amã ate amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

13 Hãmri nẽ mẽ nê mẽkarõmnuti jano. Nẽ akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex kaxyw mẽmo htwỳm o mẽ hkrã gregrer nẽ Jejus nhỹ hã akupỹm mẽ ho mex.

### *Mẽ kot Juãw Paxis pĩr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 14.1-12; Rukre 9.7-9*

14 Tã nhũm mẽ piitã Jejus jarẽnh ma nẽ axpẽn mã tanhmã harẽnh to ho pa. Nom ahpỹnhã tanhmã harẽnh to. Na prem kamã harẽnh o:

—Nà Juãw Paxis pimrààta na. Pẽr akupỹm htĩr jakamã na hte ã mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Anẽ.

15 Nẽ kamã axtem harẽnh o:

—Nà tãm kêt. Pẽr finat Eris na. Anẽ.

Nẽ kamã axtem harẽnh o:

—Nà tãm kêt. Pẽr Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ na. Te kot amnepê mã mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o kot amnhĩ nhĩpêx kênã.

Anhỹr o ahpỹnhã harẽ. 16 Hãmri nhũm Ijaew o amnhĩptàr xwỳnh pê Erox ãxipasja mẽ kot ã harẽnh anhỹr ã mẽ kuma nẽ Juãw Paxis mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà pẽr Juãw Paxista na. Ixte mẽ kãm hã ixàmnênh nhũm mẽ kot inhmã mut krãhyr xwỳnhta mãn ra tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm htĩr. Anẽ.

17-20 Na pre ra pahi Erox ãxipasja htõ Pirip pê hprõ Eroxis pytà nẽ ho hprõ nhũm hkra

niti mẽ wa hwỳr ahpa. Hãmri nhũm Juãw Paxisja tee ri ja hã pahihti Erox ãxipasja pumu nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kêp ja omnuj. Ra kot ja nê mẽ pahkurê htã ka axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr jakamã nhũm hprõ Eroxisja amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ kãm hpĩr prãm nẽ. No nhũm pahi Erox ãxipas kãm hpĩr prãm kêt nẽ. Juãw Paxis kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx nhũm kot hã omunh mex jakamã kãm hpĩr prãm kêt nẽ. Juãw na pre hte xatã kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nhũm pahihti Erox ãxipasja kormã hprĩ hã mar mex kêt tã hã hpijaàm nẽ kãm mar prãm nẽ. Nom nhũm hprõ kãm hpĩr prãm jakamã nhũm kêp mẽ kãm hã amỹnê nhũm mẽ ma o tẽ nẽ haxà nhũm mex nẽ mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ ho krĩ.

21-24 Tã nhũm jãã nhũm pahi Erox ãxipas kator ã arĩgro kato nhũm mẽ piitã hwỳr mra nẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh nẽ hã apkur o hkrĩ. Õ kôwenatôjaja nẽ hkràmnhwỳjaja nẽ krĩ hkwỳ kamã mẽõ pahijaja nhũm mẽ ohtô nẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh. Hãmri nhũm hprõ Eroxis kra nitija mẽ hwỳr axà nẽ mẽ kãm gre. Mẽ kot omunh nẽ kamã hkurẽ pix kaxyw mẽ noo mã hpijaàm kêt nẽ ã mẽ kãm grer anẽ. Hãmri nhũm pahi Erox omu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm mẽ piitã hkĩnh nẽ kamã nopyma nẽ. Nẽ grer kãm hpijaàm kêt nẽ tanhmã mẽ kãm grer to nhũm mẽ omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nhũm pahi Erox ãxipasja kãm:

—Nà ãm hãmri. Na ka mẽ inhmã agrer mex nẽ. Jakamã kwa mãmrĩ mẽmoj tã ixwỳ. Amã mẽmoj prãm xà hkôt inhmã mẽmoj jarẽ pa amã kugõ. Ãm hãmri na pa amã amnhĩ jarẽ. Na pa Tĩrtũm noo mã ã amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Ka mamrĩ ixkukrêx mex kwỳ hã ixwỳ pu axpẽn mã ho axkjê. E mẽmo na amã hprãm? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ma katorxà hwỳr tẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

—Xê mẽmoj tã kot paj we kuwỳ? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hamaxpẽr o:

—Ma ãm hãmri koja mẽ tã jarãhã inhmã Juãw Paxis pĩ. Anẽ.

Hãmri nẽ hkrata mã kãm:

—Ma Juãw Paxis krã hã kot kaj awỳ kê mẽ amã kugõ ka man ixwỳr o tẽ. Anẽ.

25 Hãmri nhũm kuma nẽ akupỹm pahi hwỳr axà nẽ kãm:

—Ma Juãw Paxis krã kot kaj inhmã agõ. Pasiiti kamã axà nẽ inhmã agõ pa ma amnhĩm o ixtẽm kurê kumrẽx. Ãm ja pix na inhmã hprãm. Anẽ.

26 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Inhmã hpĩr prãm kêt. Nom ra ixte ixkutã mẽ hkrĩ xwỳnhjê noo mã inhmã kãm mẽmoj prãm xwỳnh nhõr ã amnhĩ jarẽnh nhũm ixte kãm õr ã amnhĩ jarẽnh nhũm mẽ piitã mẽ kot inhmar jakamã tanhmã kot pa we amnhĩ to nẽ kêp nê? Nà pa nê hkêt nẽ. Anẽ.

27 Hãmri nẽ õ pôristijê mã kãm:

—E mẽ ma Juãw Paxis wỳr mra nẽ mut krãhta nẽ pasiiti kamã hkrã xà nẽ akupỹn o tẽ nẽ kãm agõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hagjênh xà hwỳr mra nẽ Juãw wỳr axà hãmri nẽ mut krãhta. 28 Hãmri nẽ pasiiti kamã hkrã xà nẽ akupỹm o tẽ nẽ kot hã hwỳr xwỳnh mã kugõ nhũm kumỳ nẽ ma katorxà hwỳr o tẽ nẽ kãm kugõ.

29 Hãmri nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri harẽnh ma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Hãmri nẽ pahi Erox ãxipas wỳr mra nẽ ĩ hã kuwỳ nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kumỳ nẽ ma o mra nẽ kẽn kre kamã haxà.

### *Jejus kot mẽ ho 5.000 nẽ mẽ kãm õ hã harẽnh*

*Matêwre 14.13-21; Rukre 9.10-17; Juãw 6.1-14*

30 Tã hãmri nhũm mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỹn Jejus wỳr mõn pôj nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Tanhmã mẽ kot mẽ ahkre hto ho pa nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa hã kãm amnhĩ jarẽnh pa.

31 Tã nhũm mẽ piitã axpẽn pãnhã kot Jejus mar kaxyw mẽ hwỳr mra nhũm mẽ kormã apkur kêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—E ma pu mẽ awrã kaprỳ hwỳr mõ nẽ nhỹri pahkrĩ nẽ pakôkôt nẽ apku.

32 Anẽ hãmri nhũm mẽ gôx kãm kanôre wỳr agjê nẽ ma ahte xarmã awrã kaprỳ hwỳr mõ. 33 Nhũm krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjaja

mẽ omu hãmri nẽ nhỹhỹm mẽ mõr xà hã mẽ omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ krĩ hkwỳ rũm ma mẽ ĩhkrep mra nẽ mẽ kãm amnhĩ to wa nẽ pôj nẽ mẽ kutêp hkrĩ. 34 Hãmri nhũm mẽ mõ nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ kre kura nẽ kanôre nhô. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr api nẽ mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Na mẽ omnu nẽ pa. Te mẽ kêp ôwêhti jamãr xwỳnh kêt nẽ htỳx ri pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽhõ kot mẽ kamã ukaprĩ nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa? Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ xa nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre rax nẽ.

35-36 Tã nhũm myt àr kaxyw nhũm hkôt mẽ kot pa ho pa xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa hãmri na ra amỹkry htỳx nẽ. Mẽ hano kê mẽ ma nhỹri krĩ hkwỳ hwỳr mra nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku nẽ hikwỹ nẽ gõr. Mo jar kapôt ã mẽ apkur xà? Anẽ.

37 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà mẽ kamjaja mẽ kãm mẽmoj gõ kê mẽ kuku. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa mo mẽ kaxyw mẽ pakàxpore rax? Kot pu mẽ pakàxpore ho 200 nẽ ho mẽ kãm mẽmoj japrôr tã nom nhũm mẽ ãm ho hkryre nẽ kuku nẽ ho õhy htu hkêt nẽ. Mẽ ohtô rax kumrẽx kênã. Anẽ.

38 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot puj mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nẽ. No mẽ panhõ pãwtita? Tanhmã na arĩ kute? E mẽ atõ tẽ nẽ omu nẽ akupỹn tẽ nẽ inhmã harẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm ja ma tẽ nẽ omu nẽ akupỹn tẽ nẽ kãm:

—Nà pãwti ãm kêp 5 pix. Nẽ kaxyw tep ãm pijakrutre. Anẽ.

39 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpỹnhã ri hije nẽ hkrĩ. Anẽ.

40 Hãmri nhũm mẽ piitã ahpỹnhã kêp 50 nẽ hije nẽ hkrĩ hpa.

41 Nhũm Jejus pãwti mẽ tepta jamỳ nẽ kànhmã kaxkwa hwỳr rĩt nẽ Tĩrtũm mã kupẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ô ri ho mra nẽ ho mẽ hipêx pa. Pãwti mẽ tepta nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. 42-44 Nhũm mẽ piitã apkur mex nẽ. Mẽõja mẽ kêp grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa. Mẽmyjaja kêp 5.000 nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja nhũm mẽõja ho mẽ hipêx pa nhũm arĩ hakrêx prã. Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỹm hakrêx o pikuprõnh pa nẽ ho kawà o 12 nẽ ho nỳt.

### *Jejus kot gô krãhkà hã htẽm ã harẽnh*
### *Matêwre 14.22-33; Juãw 6.15-21*

45-46 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ kanôre mã axà nẽ ma akupỹm ixkukamã krĩ pê Petsêj wỳr rê. Pa jajê jano hãmri nẽ ma tẽ nẽ nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ rĩ ma mẽ akôt tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kanôre mã gjêx pa nẽ ma mõ nhũm Jejus mẽ kot mar xwỳnhjê janor pa nẽ ma hixêt prêk ã api nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ.

47 Tã nhũm kamàt nhũm arĩ ahte kỳxpê nhỹ. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã kanôre kamã mõ. 48 Hãmri nhũm Jejus amỳm mẽ omu nhũm kôk ra mẽ kutã àpêr tỳx kumrẽx nhũm mẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx nẽ tee ri rrẽmti ho gô rẽnh nhĩpêx o hkrĩ.

Tã nhũm ra krãhyre kà nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh pa nẽ kànhmã xa nẽ ma mẽ hkôt tẽ. Nom kanôre kamã htẽm kêt nẽ gô krãhkà hã xa nẽ mẽ hwỳr hpar o tẽ. 49-50 Hãmri nẽ mẽ hwỳr kato nẽ mẽ kamã hamak kaxyw hêx rom kot mẽ hakrenh mã. Nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ mẽkarõ hã hkamnhĩx nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ umaj htertet nẽ àmra rax nẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Pa na pa mẽ akôt tẽ. Anẽ.

51 Hãmri nẽ mẽ hwỳr kanôre hkrem axà nhũm kôk xàpêr tỳxta hapêx. Hãmri nhũm mẽ Jejus kamã no pyma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Tanhmã na we amnhĩ to nẽ gô krãhkà hã hpar o man mẽ pahkôt tẽ mẽ

pahwỳr àr mẽ nhũm kôk hapêx par kurê kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hamaxpẽr o hkrĩ. 52 Kormã mẽ kot hprĩ hã Jejus tanhmã kute hã omunh kêt jakamã. Tĩrtũm pyrà nẽ àhpumunh o àhpumunh ã omunh mex kêt jakamã tee ri pãwti grêre ho mẽ hipêx par nẽ gô krãhkà hã htẽm nẽ kôk o pinhkrênh ã omu nẽ tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hamaxpẽr.

### *Kenẽjare kamã Jejus kot akupỹm mẽ ho mex ã harẽnh*

*Matêwre 14.34-36*

53 Tã nhũm mẽ xarmã rê nẽ krĩ pê Jenẽjare hwỳr pôj. Hãmri nẽ kanôre nhô 54 nẽ api nẽ kuhê nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja Jejus pumunh kurê kumrẽx nẽ axpẽn mã:

—Kwa pẽr Jejusta na mõ. Nà tãm kênã. Anẽ.

55 Hãmri nẽ hkĩnh nẽ ma kape hã mẽ à xwỳnhjê hkôt mrar kurê kumrẽx nẽ mẽ harir xà rãhã mẽ hamỳ nẽ akupỹm Jejus wỳr mẽ o mra. Nhỹri hpôx xà kamã omu nẽ hwỳr mẽ o mra.

56 Na pre htem ã Jejus nhĩpêx anẽ. Jakamã nhũm hte ma nhỹhỹm mra. Krĩ rũnh kôt mra nẽ krĩ hkryre hkôt mra nhũm mẽ omu nẽ hwỳr mẽ à xwỳnhjê ho mra nẽ mẽ ho kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? Kwa kê jajaja akupỹm mex kaxyw apê axê pix kupê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà kwãr mẽ mãmrĩ hkupê. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kot kêp ê kupênh xwỳnh piitã akupỹm mex pa.

# 7

### *Mẽ higêt hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 5.21-48, 15.1-20*

1-4 Tã nhũm Mojes kapẽr o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh kwỳjaja Jerujarẽ rũm Jejus wỳr mõ. Hãmri nẽ hã akuprõ nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh o kuhê. Ijaew na prem mẽ hkukamã mẽ higêtjê kapẽr kôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã mẽ uràk nẽ apkur kaxyw nẽ xatã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê nẽ rĩ kormã apku. No mẽ amnhĩ nhĩhkra grã pix kuhõnh nẽ hkrĩ nẽ apkur kêt nẽ. Kuhõnh japjê nẽ kormã hkrĩ nẽ apku. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh ã amnhĩ kamnhĩx jakamã na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nẽ nhỹri amnhĩm mẽõ hkwỳ japrô nẽ akupỹm õrkwỹ hwỳr o mra nẽ haxwỳ nẽ mẽ higêt pyrà nẽ wỳr japjê rũnh kumrẽx nẽ rĩ kormã apku. Nẽ mẽ uràk nẽ poti nẽ gôj nẽ papêre hkre kahõnh japjê rũnh nẽ rĩ kormã kamã õ nhĩpêx. Mẽ higêt pyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh prãm xàj. Nom nhũm Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na prem apkur kaxyw nẽ katàt kôt amnhĩ nhĩhkra kuhõ nẽ àmnhĩx apkur o hkrĩ. Jakamã nhũm Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

5 —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja na pre htem apkur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê rũnh kumrẽx nẽ arĩ kormã hkrĩn apku. Jakamã na pa htem mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem ho mẽ ixpyrà kêt nẽ. Kwa mo na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ? Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh pê Ijais kapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na pre finat Ijaisja amnepêm tanhmã mẽ ajarẽnh to. Te Tĩrtũm tãm kapẽr pyràk o mẽ ajarẽ nẽ mẽ ajarẽnh o:

Mẽ kãm ixkĩnh ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ kãm ixkĩnh kêt. Na htem ãm kãm ixprãm ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ.

7 Mẽ kot ixkapẽr kuhpa hã amnhĩ krã hkôt mẽmoj tã hkwỳjê mã karõ ho pa jakamã na htem ãm kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Anẽ.

Ã na pre mẽ ajarẽnh anẽ. 8-9 ãm hãmri na pre mẽ ajarẽ. Na ka htem mẽ panhĩgêt kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apaja gryk ã ra Tĩrtũm kapẽr kaga hpa. Te mẽ akapẽr mex o kot Tĩrtũm kapẽr jakrenh pyràk. 10 Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj tã mẽ pamã karõ ho:

Ker ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa hã apijaàm o ri apa. Jao wa kutã anojarêt rãhã nẽ. Nom kot kaj mẽ ho mex hkêt nẽ tanhmã mẽ kãm akapẽr punuj to hãmri nhũm mẽ akwỳjaja ja mỳrapê mẽ apa. Anẽ.
Na pre ã finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã karõ anẽ. 11 No mẽ kajaja na ka mẽ axtem nẽ tanhmã akwỳjê mã ja hã karõ hto nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã akàxpore hkwỳ nom anhĩpêêxà ho ajuta kaxyw kãm hkwỳ nhõr kêt nẽ. Ãm wa kãm ate ho ajuta kêt ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr mãn o tẽ nẽ mẽ ixte ixkre ho mex kaxyw mẽ inhmã agõ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.” Anhỹr o na ka htem akwỳjê mã karõ. 12 Jao mẽ kot mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà ho ajuta nê mẽ hkurê. 13 Te mẽ amã mẽ panhĩgêt kapẽr mex o kot Tĩrtũm kapẽr jakrenh pyràk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te Tĩrtũm kapẽr mex kêt pyràk o hipêx nẽ mar kêt nẽ apa. Ã na ka htem Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

### *Mẽ pajamaxpẽr punuj kôt mẽ pahtomnu hã harẽnh*

*Matêwre 15.10-20*

14 Tã nhũm Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ hkwỳjê mã kapẽr pa hãmri nẽ amnhĩ wỳr ra mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã hpa ho apê nẽ mẽ kãm:
—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ inhmar mex nẽ. 15-16 Na hte Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja amnhĩ krã hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hã mẽ amã karõ ho pa. Nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ axàpkur xà hã tanhmã mẽ amã karõ hto ho pa. Mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ apumunh kôt amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽnh kaxyw nhũm htem ã mẽmoj tã mẽ amã karõ anẽ. Nom na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ panhĩhkra kuhõnh to hã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pa hpumu. Nẽ mẽmo mẽ paxàpkur xà hã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu. Ja kãm tanhmã kute hkêt. Na hte ja hã mẽ omunh xà hkôt amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh rỳ mẽ mex kêt ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Rỳ mẽ hakwa ho mẽmoj kur ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Ãm mẽ hakwa ho tanhmã kapẽr to pix ã mẽ mar kôt na hte tanhmã mẽ harẽnh to.
Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 17 Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê re nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri Jejus kot tanhmã mẽ hakwa jarẽnh to hã kuma nẽ hã hkukja nẽ kãm:
—Kwa mon ka ri mẽ inhmã ã ja jarẽnh anẽ? Anẽ.
18 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Kwa xàn ka mẽ kormã aprĩ hã ja mar mex kêt nẽ? E pa ixprĩ hã mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Nà mẽ apkur xà na hte mẽ hkrã hi kamã mẽ hamaxpẽr wỳr gjêx kêt nẽ. 19 Na hte ãm mẽ õhy pix wỳr agjê nẽ gaa nẽ nhãm hapôj nẽ hapêx. Na htem mẽ apkur xà nhỹ hã tanhmã amnhĩ tomnu to hkêt nẽ. Jakamã na hte Tĩrtũm mẽ apkur xà hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.
Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anhỹr o mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harẽ. Jakamã na hte Tĩrtũm krajaja àmnhĩx mẽmoj piitã hkur o pa nẽ kãm mẽmoj kur pyma hkêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus ã mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ mẽ kãm:
20 —Mẽ hkrã hi kamã mẽ hamaxpẽr punuj pix nhỹ hã na htem tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jakamã na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ hamaxpẽr to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Nom mẽ kot mẽmoj kur ã mẽ omunh xà hkôt rỳ mẽ ĩhkra kuhõnh japjê hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Ja tanhmã kêp kute hkêt. 21-22 Nom koja mẽhõ hamaxpẽr punuj nẽ ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to.
Jao axpẽn kamã hpijaàm kêt nẽ.
Rỳ mẽhõx pĩ rỳ mẽ kêp ahkĩ.
Rỳ mẽ kêp mẽ hprõ rỳ mẽhkuprỳ ho amnhĩkati.
Rỳ ri axpẽn pê õxỳ.
Rỳ tanhmã hkwỳjê homnuj to.
Rỳ tanhmã mẽ ho kapẽr punuj to.
Rỳ hêx rom mẽ no kupyr o ri pa.
Rỳ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar o pa.

Rỳ axpẽn kukrêx pumu nẽ kãm ho õ hprãm xàj hã õ xwỳnhta kamã gryk.
Rỳ htỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.
Mẽ hamaxpẽr punuj jakamã na htem ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. 23 Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omunh xà hkôt na hte Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh hã mẽ harẽ. Anẽ.

### *Mẽhõ kot hkra kaxyw Jejus mã hamaxpẽr ã harẽnh*
*Matêwre 5.21-28*

24 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja nhỹhỹm nojarêt hãmri nẽ krĩ rũm hapôj nẽ ma krĩ pê Xir pu hã ri pa. Hãmri nhũm Jejus hkwỳjê mã:
—E kwa pu mẽ tokyx ixkre mũj wỳr mõ mẽ kuri pôj nẽ kamã amnhĩm hikra. Pu mẽ pahpôx tokyx anẽ kê krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ pahpôx ã mẽ pahpumunh kêt nẽ.
Anhỹr tã nom nhũm mẽ piitã mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hã akuprõ. 25-26 Nhũm mẽhõ ni haxwỳja Jejus hpôx ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr tẽ. Nom kêp Ijaew kêt axtem Gres nhõ xwỳnh na pre. Pika pê Sir kamã krĩ mẽ kot kãm "Wẽnĩs" anhỹr xwỳnh kamã na pre kato. Nhũm pre mẽkarõmnuti kêp hkra ni mã axà. Hãmri nhũm õ mãmãj tee ri omu nẽ ra Jejus hpôx ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr tẽ. Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ hparpê hkõnkrã ho htẽm nẽ nhỹ nẽ kãm:
—Xê Pahihti. Inhmã ixkra nê mẽkarõmnuti jano kê ma tẽ kê akupỹm inhmã mex. Anẽ.
27 Hãmri nhũm kãm:
—Nà kormã. Na pre Tĩrtũm taxy kormã Ijaewjê pix wỳr inhmẽ. Jakamã na pa kormã nhãm mẽ akwỳjê hõ tanhmã mẽ ato mex to hkêt nẽ. Anẽ.
28 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:
—Ma ãm hãmri na ka ja jarẽ. Ixpê Ijaew kêt tã nom mẽ kuxwar we ixto mex grire kêt wehe. Anẽ.
29 Hãmri nhũm kãm:
—Nà ãm hãmri na ka ã akra kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx anẽ. Jakamã kot paj nê mẽkarõmnutita jano. Koja axte tanhmã apê ho hkêt nẽ. E ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ omu. Anẽ.
30 Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ nẽ omu. Nhũm ra mẽkarõmnutija kêp kato nẽ ma tẽ nhũm akupỹm tãm hkrã nẽ hkĩnh nẽ par kãm hkôkôt o nõ.

### *Hamak kro nẽ kapẽr krok xwỳnh jarẽnh*
*Matêwre 15.29-31*

31 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja krĩ pê Xir rũm hapôj nẽ akupỹm gô rax pê Garirej wỳr ma mra. Pyka pê Sitõ jakre nẽ mõ nẽ pyka pê Tekap jakre. 32 Hãmri nẽ kormã hpôx o mõr rôm nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus pumu nẽ hwỳr mẽhõ myja o tẽ. Kapẽr krok nẽ umar kêt xwỳnhta nhũm mẽ wỳr o tẽ nẽ kãm:
—Pa? Ot pa mẽ awỳr ixkràmnhwỳta o tẽ. Kwa hã anhĩhkra xi kê akupỹm mẽ inhmã mex. Anẽ.
33 Hãmri nhũm omu nẽ hpa hã kupy nẽ mẽ kêp o kato nẽ nhỹri mẽ hkàx ã o xa. Nẽ akutã hamak kre kupê nẽ argôx mẽ nẽ ho õhto htok. 34 Hãmri nẽ kaxkwa hwỳr rĩt nẽ htyk xà mẽnh tỳx nẽ kãm kapẽr. Mẽ pakapẽr kãm kãm: "E ajamak katêr nẽ anhõhto kaxkrit." Anẽ. Nom kapẽr kãm kãm: "Epata." Anẽ. 35 Hãmri nhũm hamak katêr nẽ õhto kaxkrit kurê kumrẽx nẽ tãm kapẽr nẽ tãm ama. 36-37 Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê Jejus kot ho mex ã omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Kwa kêr ka mẽ akwỳjê mã ja hã ijarẽnh kêt nẽ.
Anhỹr tã no nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ ma mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri hprõt nẽ mẽ kãm:
—Kwa Jejus na mex o mex. Na hte mẽ ho mex o pa nhũm mẽ umar kêt xwỳnhjaja akupỹm tãm ama nhũm mẽ kapẽr kêt xwỳnhjaja akupỹm tãm kapẽr. Ãm hãmri na hte ã mẽ hipêx anhỹr o pa. Nà ãm mex o mex. Anẽ.

# 8

### *Jejus kot mẽ ho 4.000 nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh*
*Matêwre 15.32-39*

1-2 Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm mẽ ohtô nẽ nhỹri kapôt ã Jejus ã htu rax nẽ kot mẽ ahkre mar o kuhê hã apkati axkrunẽpxi. Nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja ra mẽ kêp hapêx. Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ omu hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã akir nẽ mẽ kãm hpa ho apê nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ixkapẽr ma. Anẽ.

Nhũm mẽ hwỳr mra nẽ kuhê nhũm mẽ kãm:

—Kwa na pa inhmã mẽ kot inhmar o kuhê xwỳnhjê kaprĩ nẽ. Na mẽ ra mẽ pahkôt ri pa hã apkati axkrunẽpxi nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja mẽ kêp hapêx. 3 Mẽ õ krĩ hwỳr awry jakamã koja mẽ mẽmoj kur kêt rãhã ma akupỹm pa hãmri nẽ pry hã hirot nẽ rôrôk o pa. Hãmri pa inhmã mẽ hkaprĩ nẽ. Anẽ

4 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axte tee ri hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa nà nhỹhỹnh kot puj kêt mẽ kãm mẽmoj to mra? Jar ãm kapôt pix kênã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

5 —Nà tanhmã na mẽ anhõ pãwtija kute? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Ãm kêp 7 pix. Nẽ kaxyw tep kwỳ no ãm grêre. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ kuma nẽ hkrĩ pa. Hãmri nhũm pãwti jamỳ nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh. Jakamã amex o amex. Ãm amex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry pa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. 7 Nhũm hpãnhã tepta py nẽ mã ho anẽ nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ mã ho anẽ nẽ hamỳ nẽ ho mẽ hipêx pa. 8-9 Hãmri nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx tã piitã apku nẽ õhy htu pa. Mẽmyjaja kêp 4.000 nẽ kaxyw mẽ hprõjaja nẽ mẽ hkrajaja. Tã nhũm Jejus mẽ apkur xàja o mẽ hipêx pa. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 7 nẽ ho nỳt. Hãmri nhũm Jejus ma akupỹm mẽ õ krĩ hwỳr mẽ kot mar xwỳnhjê jano nhũm mẽ ma akupỹm hapêx. 10 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ ro hã kanôre hkrem agjê nẽ mẽ hkwỳm ma Tamanut wỳr mõ.

### *Parijew nhõ xwỳnh kwỳ kot mẽmoj tã Jejus kamã hamak ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 12.38-42, 16.1-4; Rukre 12.54-59*

11 Tã nhũm mẽ Tamanut wỳr pôj nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus pumu nẽ ma hwỳr mra nẽ mẽmoj tã kuwỳ nẽ kãm:

—Pa. Ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ ja hã apumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh ã akôt ijamaxpẽr kurê kumrẽx. E tokyx. Anẽ.

Kot tee ri mẽ kãm mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ ho anhỹr kêt nhũm mẽ kot hã omunh nẽ ma hkwỳjê mã ho kapẽr punuj kaxyw nhũm mẽ ã hêx rom kãm kapẽr anẽ. 12 Nhũm ra kãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt kãm ã kapẽr anhỹr mar kaga nẽ. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ tã mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ htyk xà mẽnh tỳx nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ ajamaxpẽr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpẽr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nà mo kaxyw kot pa kêt mẽ amã mẽmoj to anẽ? Kot paj ho anẽ ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nà kot paj mẽ amã mẽmoj to anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

13 Hãmri nẽ mẽ kure nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma mra nẽ akupỹm kanôre hkrem agjê nẽ ma xarmã mõ.

### *Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjaja kot hprĩ hã omunh kêt ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 16.5-12; mããnẽn Makre 6.52*

14 Tã nhũm mẽ kormã kanôre kamã xarmã mõr rôm nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ apkur xà japêr nẽ axpẽn mã:

—Kwa hêxta waa nẽ. Na pu mẽ panhõ pãwti re nẽ amnhĩ kôt o pamõr kêt nẽ. Nẽ ãm pixire nẽ o mõ. Anẽ.

15 Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ kuma nẽ tanhmã hã mẽ kãm kapẽr to. Nom mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa oko kêr ka mẽ amnhĩ nê Parijew nhõ xwỳnh mẽ Pahi Erox nhõ pãw kaxkrit xà pumunh mex nẽ. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kapẽrja kukamã hamaxpẽr pê hã axpẽn kukjêr o hkrĩ nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã mẽ pamã pãw kaxkrit xà jarẽnh anẽ? Mãn mẽ panhõ pãwti hkêt ã mẽ pahpumu hã na ri ã harẽnh anẽ nà? Anẽ.

17 Hãmri nhũm Jejus mẽ kapẽr ã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa mon ka wem ãm xatã axpẽn mã mẽ panhõ pãwti hkêt jarẽnh pix o mõ? Xàn pa hte mẽ apyrà nẽ tee ri mẽ paxàpkur xà hkêt kukamã ijamaxpẽr o ixpa? Nà inhmã ja tanhmã kute hkêt. 18 Ra mẽ ano ho mẽ ate ixpumunh mex tã kormã aprĩ hã tanhmã ixkute hã ixpumunh mex kêt. Nẽ mẽ ajamak o ixkapẽr mar mex tã aprĩ hã mar tỳx kêt. Kwa wem ixte amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpẽr tỳx nẽ. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. 19 Jãã ixte mẽ kêp 5.000 mã pãwti kêp 5 nhĩrênhta. Tanhmã na ka prem hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho nỳt to? E mẽ atõ inhmã harẽ. Anẽ

Hãmri nhũm ja kãm: “Na pa prem ho kawà ho 12 nẽ ho nỳt.” Anẽ. 20 Nhũm kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ na pre hakrêx ã kawà kêp 12. Tã ham ixte mẽ kêp 4.000 mã pãwti kêp 7 nhĩrênhta. Tanhmã na ka prem hakrêx ho akuprõ nẽ ho kawà ho nỳt to? Anẽ.

Nhũm ja kãm: “Na pa prem ho 7.” Anẽ. 21 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ ra ixte mẽ anoo mã ã ja ho anhỹr o axkrut tã ka mẽ ra hã ano hkêt nẽ arĩ axpẽn mã mẽ panhõ pãwti hkêt pix jarẽnh o ixkôt mõ. Kormã mẽ ate ixàhpumunh tỳx ã ixpumunh kêt. Anẽ.

### *Jejus kot akupỹm nohkre xwỳnh o mex ã harẽnh*

*Juãw 9.1-7*

22 Tã nhũm mẽ ma krĩ pê Pesêj wỳr mõ nẽ ra hwỳr pôj. Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ omu nẽ Jejus wỳr mẽhõ myja o tẽ. Ra nohkre nẽ rĩt kêt nẽ pa xwỳnhja nhũm mẽ hpa hã kupyn hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ ho kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti? Ot pa mẽ awỳr ja ho tẽ. Kwa hã anhĩhkra xi nẽ akupỹm mẽ inhmã no ho mex. Anẽ.

23 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ nohkre xwỳnhta pumu nẽ hpa hã kupy nẽ o tẽ nẽ krĩ pê ho kato nẽ nhỹri mẽ hkàx ã o xa. Hãmri nẽ no hã argôx mẽ nẽ hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—E mãn ka mẽmoj pumu nà? Anẽ.

24 Hãmri nhũm kuma nẽ hkrãkato nẽ ri rĩt hãmri nẽ kãm:

—Tỳ na pa mẽmoj pumu. Nom ixprĩ hã omunh mex kêt nẽ. Te mẽmo pĩ hpàr kwỳ ri mrar pyràk. Anẽ.

25 Hãmri nhũm axte no hã ĩhkra xi nhũm tã rĩt mex nẽ. Ri hprĩ hã mẽmoj piitã omunh mex nẽ. 26 Hãmri nhũm Jejus akupỹm õrkwỹ hwỳr kumẽ nẽ kãm:

—E kêr ka kape hã ri amrar kêt nẽ. Ãm ma ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr atẽm kurê kumrẽx. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ tã hkôt mẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã harẽnh*

*Matêwre 16.13-20; Rukre 9.18-21*

27 Tã hãmri nhũm Jejus ma hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ ma mõ. Ma krĩ pê Sejarej Piripos pu hã krĩ hkwỳ hkôt mõ. Nẽ kormã pry hã mõ nhũm Jejus amnhĩ tã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem ahpỹnhã ri axpẽn mã ijarẽnh to wehe? Anẽ.

28 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na htem ahpỹnhã tanhmã ajarẽnh to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja axpẽn mã ato finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nẽ kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Eris ã ajarẽ nẽ mẽ hkwỳjaja apê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh ra htyk xwỳnhjê hõ hã ajarẽ. Ã na htem ahpỹnhã axpẽn mã ajarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

29 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—No we mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka htem axpẽn mã ijarẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà mẽ pajaja na pa htem apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã ajarẽ. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati hã ajarẽ. Ã na pa htem axpẽn mã ajarẽnh anẽ. Anẽ.

30 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka htem ã ijarẽnh anẽ. Ã ixte anhỹr. Kwa nom kwa kêr ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ kormã ã akwỳjê mã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh ã harẽnh*

*Matêwre 16.21-23; Rukre 9.22*

31 Tã nhũm Jejus amnhĩ kukamã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà ra mẽ ate Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm ã ixpumunh mex. No mẽ pahkwỳjaja kãm ja hã ijarẽnh mar nẽ ixpumunh prãm kêt. Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjê mẽ patre krãhtũmjaja na mẽ kãm ja hã ixpumunh prãm kêt. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ixpynê nẽ ixtak rax nẽ ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kot hpĩr ã amnhĩ jarẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm Simãw Pêtreja hwỳr tẽ nẽ hkwỳjê pê ho kato nẽ mẽ hkàx ã o xa nẽ kãm:

—Kwa nà Pahihti. Koja Tĩrtũm anê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ ã anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kwa ri ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

33 Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr apkjê nẽ pu hã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh piitã omu. Hãmri nẽ mẽ hamak mã Simãw Pêtre mã kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa na ka ã inhmã akapẽr anhỹrja o te Satanasti nhỹ hã akapẽr pyràk. Tĩrtũm nhỹ hã na ka ã inhmã akapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm jar mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjê jamaxpẽr o na ka ajamaxpẽr nẽ ã inhmã akapẽr anẽ. No Tĩrtũm jamaxpẽr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus krajaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx hto hã mẽ harẽnh*

*Matêwre 6.24-28; Rukre 9.23-27; Juãw 12.24-26; mããnẽn Apokarip 2.10, 12.11*

34 Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ hwỳr axkamẽ nẽ kuhê. Hãmri nhũm tanhmã mẽ ahkre hto nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ hã kot kaj mẽ mããnẽn amnhĩ jarẽnh o: “Jejus kêp inhõ Pahihti jakamã kot paj ãm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx to pa arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ixpa.” Anhỹr o amnhĩ jarẽ.

35 —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ ixtã tanhmã mẽ ato ka ty. Ate tanhmã ijarẽnh to ho apa hã nhũm mẽ apĩ. Tã nom koja akaxwỳnh ma inhõ krĩ hwỳr àpir kurê kumrẽx nẽ kamã atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri nẽ hwỳr axàpir kêt nẽ.

36-37 —Nẽ koja mẽhõ hikukrêx gryk ã Tĩrtũm kaga. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ỹ kamã kuwy hwỳr ma mõ nẽ amnhĩ kôt kukrêx õ hpyr nẽ o mõr kêt nẽ. Koja tee ri kuwy hwỳr mõr pymaj amnhĩ nê hikukrêx rax o amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprỳ. Tanhmã koja amnhĩ to nẽ Tĩrtũm mã amnhĩre nẽ ma õ krĩ hwỳr api? Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

38 —Nẽ koja mẽhõ ixte mẽ ahkre hã inhma nhũm ja kêp omnuj japêr. Nhũm kot mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjê hkôt pa gryk ã ixkaga. Hã kot paj nhỹrmã mẽ ato amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nẽ amnhĩ xwar kot ixkaga xwỳnhta kaga. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ. Kot paj nhỹrmã inhõ Papaj nhỹ hã ixte mẽ ho amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nhũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja man ixkôt wrỳ. Pa mẽ wrỳ hãmri nẽ ra mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja pa amnhĩ pyrà nẽ amnhĩ xwar mẽ hkaga hpa. Anẽ.

## 9

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ kãm ga. Tã kot kaj mẽ akwỳjaja kormã atĩr ri ja kukamã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu. Anẽ.

### *Jejus hirã htỳx kãm ãm ã harẽnh*

*Matêwre 17.1-9; Rukre 9.28-36; mããnẽn Sikũn Pêtre 1.16-18*

2 Tã nhũm arĩgro kêp 6 nẽ hapêx nhũm Jejus ma nhỹri hixêt prêk wỳr tẽ. Nẽ Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Juãwja nhũm ma amnhĩ kôt wa mẽ o mõ. Nhũm wa mẽ ahte mõ nẽ hixêt prêk ã api nẽ himõk ã kuhê. Hãmri nhũm Jejus axtem nẽ xa. 3 Ra ê haka htỳx kumrẽx nẽ xa. 4 Hãmri nhũm ja wa kaxkwa rũm hwỳr wrỳ nẽ kuri kãm kapẽr. Finat Mojes mẽ finat Erisja wa wrỳ nẽ kuri kãm kapẽr o xa. Tĩrtũm amnepêm amnhĩ wỳr wa ho àpir tã nhũm wa akupỹn wrỳ nẽ kãm kapẽr. 5-6 Nhũm wa mẽ mex kumrẽx nẽ hirã htỳx kãm kuhê nhũm Jejus kôt mẽ mõr xwỳnhjaja wa mẽ omu nẽ mẽ kamã no

pyma nẽ. Nẽ tee ri mẽ kãm tanhmã kapẽr to hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm Simãw Pêtre hamaxpẽr nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ amnẽ mõ. Kwa pu mẽ kritpêm jar axkamẽ nẽ tokyx panojarêt kêt nẽ. Pa mẽ amã pô nhĩrõnh o axkrunẽpxi nẽ hipêx. Amã nẽ Mojes mã nẽ Eris mã hõ nhĩpêx ka mẽ kamã akrĩ. Kwa xàt pa mẽ amã ho anẽ nà? Anẽ.

7 Hãmri nhũm kakrã jaka htỳx wrỳ nẽ wa mẽ hkunor pa nhũm wa mẽ kamã kuhê. Hãmri nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Ota Ixkra xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. Kêr ka mẽ kapẽr mar tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ pu hã rĩt nhũm ãm Jejus pix mẽ kuri xa nhũm Mojes mẽ Erisja wa ra ma akupỹm api nhũm mẽ ãm Jejus pix pumu.

9 Hãmri nhũm mẽ ma akupỹm hkwỳjê hwỳr wrỳk o mõ nhũm Jejus mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ ham mẽ ate mẽmoj pumunh xwỳnhta kormã nhãm mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. Koja mẽ mẽmo arĩgro hã ixpĩ hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr ka mẽ rĩ kormã mẽ kãm ja hã ijarẽnh o ri apa.

10 Anẽ hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. Ãm axpẽn mã pix mã harẽ nẽ kot akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽnhja ã axpẽn kukjêr o pa nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽnh anẽ? Tanhmã kot we amnhĩ to nẽ htyk tã akupỹm htĩr? Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr o hkôt pa.

### *Juãw Paxis te kot Eris pyràk ã harẽnh*
*Matêwre 11.13-15, 17.10-13*

11 Hãmri nhũm mẽ kormã ahpar mã wrỳk o mõr mẽ nhũm Jejus kôt mẽ mõr xwỳnhjaja mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja mẽ inhmã: “Eris kumrẽx koja Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm Krisja hapu hã wrỳ.” Anẽ. Na htem ã mẽ inhmã war ajarẽnh anẽ. Tã ka na ka ra wrỳ nom nhũm kormã Erisja akukamã wrỳk kêt nẽ. Anẽ.

12-13 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na htem mẽ amã ã ja jarẽnh anẽ. Na pre ra ixkukamã te kot Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk xwỳnhta tẽ nẽ ixkutêp mẽ kãm ijarẽnh o pa. Nom mẽ kot ixkukamã ijarẽnh xwỳnh ã omunh kêt jakamã na prem axtem nẽ kãm tanhmã hipêx to hprãm xà hkôt tanhmã hipêx kati hton kupĩ. Tã koja mẽ ã hipêx anhỹr pyrà nẽ mã ixto anẽ nẽ inhĩpêx kati nẽ tokyx mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja ixpynê nẽ ixpĩ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot wa ijamẽ wa ixkukamã wa ijarẽnh xà hkôt. Anẽ.

### *Jejus kot mẽhõ hkra nê mẽkarõmnuti janor ã harẽnh*
*Matêwre 17.14-21; Rukre 9.37-43*

14 Hãmri nhũm Jejus nẽ Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Juãwja mẽ akupỹm hkwỳjê hwỳr hpôx o mra nẽ amnhĩ kukamã hkwỳjê pumu nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hã akuprõ nẽ mẽ kãm kapẽr. Nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽmoj tã mẽ hkukjêr o kuhê. 15 Jakamã nhũm Jejus mẽ hwỳr hpôx o tẽ nhũm mẽ pikuprõnh xwỳnhjaja amnhĩ wỳr omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kutã hprõt nẽ kãm:

—Pa. Nà ãm hãmri na ka akupỹn mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽmoj tã na ka mẽ axpẽn mã axàkjêr o akuhê? Anẽ.

17-18 Hãmri nhũm mẽhõ myja kãm:

—Nà ixkra hã na pa mẽ axpẽn mã ixkapẽr. Na pre mẽkarõmnuti ixpê hwỳr axà nẽ tanhmã ixpê ho nhũm kapẽr kêt nẽ pa. Nhũm hte xatã tanhmã ixpê ho nhũm pykap amnhĩ rẽ nẽ hakwa jamrô ho hikwỹ. Hãmri nẽ à htỳx kamã ama nẽ amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tỳx kumrẽx pê htỳx pa nẽ hikwỹ nẽ ixpê omnuj tỳx nẽ. Na hte ã mẽkarõmnuti nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã na pa ate inhmã ho mex kaxyw man o tẽ nẽ tee ri ajapêr. Hãmri nẽ ho akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ nhũm mẽ kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã ho hkaprỳ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Ra mẽ ate Tĩrtũm nhỹ hã ixte mẽ ho mex ã ixpumunh ryy htã ixpyrà

nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mãn ka mẽ kormã kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ. E amnẽ ixwỳr akra ho tẽ pa omu. Anẽ.

20 Hãmri nhũm mẽ hwỳr o tẽ nhũm mẽkarõmnuti Jejus pumu nẽ tanhmã hkrata o htỳx to nhũm pykap tẽm nẽ hakwa jamrô nẽ amnhĩ rẽnh o nõ. 21 Nhũm Jejus omu nẽ hipêêxà mã:

—Kwa tanhmã na ra kot amnhĩ nhĩpêx ã mytwrỳ kute? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nà hprĩre rũm na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. 22 Na hte mẽkarõmnuti xatã ixpê hpĩr kaxyw kuwy kamã kurẽ nẽ gôx kãm kurẽ. Kwa kot ka ate ho mex kukamã axàhpumunh japêr nẽ wa ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm inhmã ho mex. Anẽ.

23 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Xàn ka tee ri ixte ho mex kaxyw ixkukamã ajamaxpẽr? Nà ixte mẽmoj piitã ho anhỹr kaxyw ixàhpumunh tỳx kênã. Kot ka mẽ atõ mẽmoj tã amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr tỳx hã kot paj amã ho anẽ. Anẽ.

24 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm hkra mex prãm tỳx xàj kapẽr tỳx nẽ kãm:

—Nà na pa amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr. Nom kot kaj tanhmã ixkrã hto pa akôt ijamaxpẽr tỳx rãhã ho ri ixpa Pahihti. Anẽ.

25 Rôm nhũm mẽ ohtô rax nẽ hwỳr kormã mra nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ mẽkarõmnutija mã kapẽr kurê kumrẽx. Nẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Pa mẽkarõmnuti. E apê mẽ ho mẽ kapẽr kêt nẽ mẽ umar kêt o apa xwỳnh ã pa amã ixkapẽr ka inhma. Kêr ka mẽ hkrata pê akato nẽ ma amõr o mõ nẽ axte tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

26 Hãmri nhũm tee ri kot kãm karõja ma nẽ gryk xàj xatã amỹra nẽ mẽ hkrata o htỳx kumrẽx nhũm htertet tỳx o nõ. Hãmri nhũm kêp kato nẽ ma tẽ nhũm te htyk pyrà nẽ nõ nhũm mẽ tee ri omu nẽ ra htyk ã hkamnhĩx. 27 Hãmri nhũm Jejus hpa hã kupy nẽ kànhmã ãm nhũm akupỹm mex nẽ kànhmã xa nẽ ri mra. Nẽ tãm kapẽr o mra nẽ umar mex nẽ.

28 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma akupỹm amnhĩm hikranh xà hã ixkreja wỳr mra nẽ hwỳr agjê nẽ hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ Pahihti. Na pa mẽ tee ri axwakre kamã mẽ hkrata nê mẽkarõmnuti janor kaprỳ. Kwa mon pa mẽ apyrà nẽ ja ho anhỹr mex kêt nẽ? Anẽ.

29 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà axtem na mẽkarõmnuti ja. Na htem mẽ nê hanor tokyx anhỹr kêt nẽ. Na htem ho Tĩrtũm wỳr tỳx nẽ rĩ kormã hano. Anẽ.

### *Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarẽnh*
### *Matêwre 17.22-23; Rukre 9.44-45*

30-31 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽ krĩja rũm hapôj nẽ ma nhãm mõ. Nẽ ma pyka pê Garirej kahti hkôt mõ. Nom mẽ piitã mẽ hkàx ã mõ. Jejus kormã kot amnhĩ tã tanhmã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hto ho pa jakamã kãm mẽ hkàx ã mẽ o pa hprãm nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Koja mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja tokyx mẽ kãm ixtã amỹnê nhũm mẽ ixpĩ. Kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Kwa kêr ka mẽ ja ma nẽ hã anohtỳx nẽ ho apa. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã mẽ pamã amnhĩ jarẽnh anẽ? Nà kêp mẽ panhõ Pahi Maati hã kot amnhĩ jarẽnh kênã kot kêt mẽhõ kupĩ.

Anhỹr o axpẽn mã harẽnh o hkôt mõ. Hãmri nẽ ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr mar prãm kêt jakamã hprĩ hã tanhmã hkukjêr to hkêt nẽ. Ãm akryk hkôt mar o mõ.

### *Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh jarẽnh*
### *Matêwre 18.1-5; Rukre 9.46-48*

33-34 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kormã ma krĩ pê Kapanaũ hwỳr mõ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 12jaja tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpẽr to hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahtõ kot puj we nhỹrmã pahpê pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o ri pahkwỳjê jakre?

Anhỹr o axpẽn kukjêr o Jejus kôt mõ. Nẽ axpẽn mã: “Nà pa.” Nhũm mẽ hkwỳjaja: “Nà kêt pa.” Anhỹr o hkôt mõ. Hãmri nhũm

Jejus mẽ mar o mõ. Hãmri nhũm mẽ mõ nẽ nhỹri amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr pôj nẽ hwỳr agjê nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽmoj tã na ka mẽ pry hã amnhĩ jarẽnh o mõ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hpijaàm nẽ. Nẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. 35 Jakamã nhũm Jejus nhỹ nẽ mẽ kãm anẽ nhũm mẽ kuri hkrĩ pa nhũm mẽ kot mẽ kãm mẽ ho amnhĩptàr rax prãmta ã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Ka mẽ atõ amã mẽ ho amnhĩptàr rax prãm. Hã kêr ka te apê mẽ piitã mẽ kãm amarĩ axàpênh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o mẽ hkôt apa. Jao mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã nẽ. Anẽ.

36 Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽhprĩre hõ mã hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nhũm kumỳ nẽ o nhỹ nẽ hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

37 —E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk o tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao nhỹri mẽhprĩre hõ pumu nẽ kamã axukaprĩ nẽ kãm mẽmoj tanhmã ho rỳ kãm mẽmoj gõ. Hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o te pa ate tanhmã ixto mex to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ kot ka mẽ atõ pa tanhmã ixto mex to nẽ te ate Tĩrtũm o mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kêr ka mẽ amã amnhĩ to rũnh prãm nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

38 Hãmri nhũm Juãw nhỹhỹnh tẽn mẽ hwỳr axà nẽ Jejus mã:

—Kwa Pahihti. O mũj mẽhõ kêp mẽ pahkwỳ hkêt tã anhỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa. Pa mẽ tee ri ja hã omu nẽ kêp mẽ pahkwỳ hkêt jakamã pa mẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê kãm ixkapẽr. Anẽ.

39-40 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Koja mẽhõ inhỹ hã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ hãmri nẽ kêp mẽ panhĩõ nẽ ri mẽ pahkwỳm tanhmã mẽ ahkre hto ho pa hkêt nẽ. Ra mẽ pahkôt kot amnhĩ nhĩpêx mã kênã. Jakamã kwa mẽ ja nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ja mex kênã.

41 —Koja mẽhõ nhỹri mẽ atõ amã kôr ã apumu nẽ hamaxpẽr o: “Kwa Jejus kôt ri pa xwỳnh mũj kãm kôr. E pa kãm gô hkwỳ kê ho ixkõ.” Anhỹr o hamaxpẽr nẽ apê ixkwỳ hã amã gô hkwỳ ka ho ixkõ. Nhũm ãm kot amã gô pix nhõr nhũm ate ho akõm tã nhũm Tĩrtũm atã omu nẽ ho mex rax nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pymaj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pajarẽnh*

*Matêwre 18.6-9; Rukre 17.1-2*

42 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja. Koja mẽhõ ma mẽ hwỳr tẽ nẽ inhnê mẽ kãm kapẽr. Mẽ kot mẽ mar nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj hêx rom mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ kot inhnê tanhmã kãm nẽ xwỳnhta pumu nẽ homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mẽhõ pynênh nẽ mut ã kẽn pytĩĩ hõ nhôr nẽ ma o htẽm nẽ gô xupỳm rax kãm mẽnh pyràk o hipêx. Te ho ja pyràk no ãm homnuj tỳx o hakre.

43-47 —E kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ anhĩhkra rỳ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj te ate amnhĩ pê anhĩhkra rỳ apar krãhyr nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ axte ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ. Rỳ ka mẽ ano ho mẽmoj punuj pumu. Hãmri nẽ kãm ajamaxpẽr pix o apa pymaj te ate amnhĩ pê ano katõk nẽ mẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ nhãm arĩt kurê kumrẽx. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o apa rãhã nẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api. No kot ka mẽ arĩ akutã ano nẽ arĩ akutã apar nẽ arĩ akutã anhĩhkra rãhã ri mrar tã tõhã tanhmã ho amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà pê kuwy maatita wỳr ma apa.

48 Kuwyja kamã na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa hãmri nẽ aa hapôx kêt nẽ.

49 ã koja mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnh piitã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ pa ho pa. 50 Jakamã kwa kêr ka mẽ axpẽn to mex rãhã ho ri apa. Nom axpẽn kãm agryk nẽ tanhmã axpẽn nhĩpêx to ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre anẽ.

# 10

## *Mẽ pahte axpẽn kaga nê Jejus kot mẽ pahkurê*

*Matêwre 5.31-32, 19.1-12; Rukre 16.18; mããnẽn Wam Korĩt 7.10-16*

1 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnh mẽrohã ma pyka pê Jutej wỳr mõ. Hãmri nẽ pyhti pê Jotãw ã rê nẽ hpãnhã ma xarmã mõ. Nhũm mẽ axte mẽ hã akuprõ nhũm kê Jejus axte mẽ ahkre ho xa. 2 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja hwỳr mra. Mẽ kot hêx rom kamã hamak nẽ mar nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Ot pa mẽ mẽmoj tã akukjêr kaxyw awỳr mra. Kwa tanhmã na pre amnepêm finat Mojesja mẽ pahte mẽ pahprõ kaga hã mẽ panhĩgêtjê mã karõ hto? Xà koja mẽ pahprõ mẽ pakapẽr hkwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pu mẽ mỳrapê hkaga nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex nẽ nà? Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tanhmã na pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ja hã mẽ amã karõ hto? Anẽ.

4 Nhũm mẽ kãm:

—Nà na pre harẽnh o:

Kêr ka mẽ aprõ kaga kaxyw hãmri nẽ ate hkaga hã amnhĩ jarẽnh ã kagà nẽ kãm agõ nẽ rĩ kormã hkaga. Anẽ.

Na pre ã mẽ inhmã ja hã karõ anẽ. Anẽ.

5 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ nom mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na pre ã mẽ kãm ja jarẽnh anẽ. 6 Amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na prem axpẽn kaga hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm wam myja nhĩpêx nẽ hpãnhã kãm hprõ nhĩpêx. Axpẽn kaxyw wa hipêx. 7 Jakamã na hte mẽmyjaja hprõ kaxyw nẽ gryk ã katorxà nẽ hipêêxà wa hkaga nẽ ãm hprõ kôt pix mã pa ho pa. 8 Te wa tipxi nẽ ri wa pa pyràk o axpẽn nhĩpêx o pa. 9 Tĩrtũm tãm kot axpẽn mã wa õr kênã kot kêt mẽhõ wa kot axpẽn kaga kaxyw tanhmã wa hipêx to rỳ tanhmã wa kãm kapẽr to. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. 10 Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ akupỹm ixkrem agjê nhũm mẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽ kot axpẽn kaga hã mẽ harẽnhta jarẽ pa mẽ ixprĩ hã kuma nà. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

11 —Nà kot kaj mẽ aprõ kaga nẽ hpãnhã nhãm mẽhõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm aprõ nyw o amnhĩkati pyràk. Tĩrtũm pê ja omnuj tỳx nẽ. Rỳ koja mẽhõ hprõ kaga ka hpãnhã ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam mjên pê ho amnhĩkati pyràk. Ja mããnẽn Tĩrtũm pê omnuj tỳx nẽ.

12 —Nẽ mẽnijaja. Koja mẽhõ ni ra mjên kaga nẽ hpãnhã nhãm mẽhõ ho mjên. Ja mex kêt. Mjên krax kêp mjên kumrẽx kênã kot kêt hkaga nẽ hpãnhã nhãm hõ ho mjên. Koja anẽ nhũm Tĩrtũm noo mã te kot wam mjên kamã nhãm hõ ho amnhĩkati pyràk nhũm Tĩrtũm pê ja omnuj tỳx nẽ. Anẽ.

## *Jejus kot amnhĩ nê mẽhprĩjê janor kêt ã harẽnh*

*Matêwre 19.13-15; Rukre 18.15-17*

13 Tã nhũm Ijaew kwỳjaja Jejus wỳr mẽ hkrarejê jamỳ nẽ mẽ o mra. Kot mẽ hã ĩhkra jaxwỳr nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr kaxyw hwỳr mẽ o mra. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka mẽ Jejus wỳr mẽ o mra? Kormã mẽ ràxre kênã. Mẽ ma akupỹm mẽ o mra nà? Anẽ.

14 Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà kwãr mẽ mãmrĩ ixwỳr mẽ o mra. Mẽ ri inhnê mẽhprĩjê kurê hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm hpa ho apê nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri kuhê. Hãmri nhũm mẽ hã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ jarejê pumu. Na htem hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pare. Mẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pare. Tã Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ uràk nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa.

15 —Na hte jarejaja hipêêxà nẽ katorxà wa kapẽr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri pare. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr

inhmẽnh xwỳnh na pa. Kot ka mẽ amã ixkôt amnhĩ xunhwỳr prãm hã kot kaj mẽ jarejê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkapẽr ma nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

16 Hãmri nẽ mẽhprĩrejê jamỳ nẽ mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. E kêr ka jarejê ho mex rãhã nẽ kê mẽ mex nẽ pa. Anẽ.

### *Hikàxpore rax xwỳnh jarẽnh*

*Matêwre 19.16-22; Rukre 18.18-23; mããnẽn Wam Ximotre 6.6-10; Xiakre 5.1-6*

17 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja nhỹri pry hã mõ nhũm Ijaew krãhtũmja omu nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh maati? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa hprãm xàj mẽmo kot pa we ho anhỹr o ri ixpa? Ate amnhĩ to mex pix o ri apa xwỳnh jakamã kwa inhmã tanhmã ja jarẽnh to. Anẽ.

18 Hãmri nhũm kãm:

—Xà ate ixpê Tĩrtũm kwỳ hã ixpumunh kôt na ka ixte uràk nẽ amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ? Tĩrtũm pix na kot amnhĩ to mex rãhã xwỳnh jakamã kot kaj ã ijarẽnh anẽ nẽ ixpê Tĩrtũm Kra hã ijarẽ. Jao uràk nẽ ixte amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ. Nà xàn ka ãm atỳx ri amnhĩ krã hkôt ã ijarẽnh anẽ?

19 —Tĩrtũm mex o mex jakamã kot kaj amã nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hãmri nẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ra ate mar mex kênã. Na pre mẽ amã:

Kêr ka mẽ axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ hpar kêt nẽ.
Nẽ tanhmã axêx kêt nẽ.
Nẽ axêx rom tanhmã mẽ nokupyr to hkêt nẽ.
Nẽ mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.
Nẽ anhĩpêêxà mẽ akatorxà wa hã apijaàm nẽ wa ho mex pê wa kutã anojarêt rãhã ho ri apa.

E kot kaj amã nhỹrmã Tĩrtũm kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hã kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa ixprĩre ri ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa kênã. Nom te ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw ixte kormã tãm kêt pyràk. Anẽ.

21 Hãmri nhũm kuma nẽ hprĩ hã omu nẽ kãm hapê nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kormã mẽmoj pyxire nẽ arĩk. Na ka amã akukrêx rax kĩnh tỳx o Tĩrtũm jakre. Jakamã kêr ka ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ akukrêx rax o wẽnê hpa. Nẽ kàxpore jamỳ hãmri nẽ ma mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã õr o ri apa. Hãmri nẽ akupỹn tẽ nẽ arĩ ri ixkôt apa ho apa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri hikukrêx rax kukamã hamaxpẽr. Kãm hapê jakamã kãm kãm ĩhkra karo hprãm kêt nẽ. Hãmri nẽ tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ anhỹrja ma nhũm ja kãm mex kêt nhũm awjanã nẽ hkaprĩ nẽ ma akupỹm tẽ. 23 Hãmri nhũm Jejus tee ri omu nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Koja mẽ hikukrêx rũnh xwỳnhjaja ohtô nẽ kãm mẽ hikukrêx japê xàj Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp hihtỳx. Anẽ.

24 Hãmri nhũm mẽ tee ri kapẽrja ma nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex jakamã axte tanhmã mẽ kãm harẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêxja na mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja pê ja hihtỳx. 25 Mẽ kãm hikukrêx rax mã ĩhkra karo hprãm kêt rãhã tee kãm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ. Te ho mẽhõ kot menh kagô hã hkre nẽ kãm kagô katõk prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr prãm kaprỳta pyràk. Anẽ.

26 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa no mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ ixpiitã nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa hkêt nẽ? Anẽ.

27 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã mẽ akukrêx japê mã anhũrer kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amã akukrêx japê hkêt nẽ. Jao ra mẽ apê Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ mẽ apa ho mẽ apa mã xwỳnh. Anẽ.

28 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa Pahihti na pa prem agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nẽ akôt ixpa ho ixpa.

Jakamã xà kot paj mẽ nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa kêt nẽ nà? Anẽ.
29 Hãmri nhũm kuma nẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnh piitã mẽ kãm:
—Nà ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anhõrkwỹ re rỳ atõ rỳ atõx rỳ aprõ nẽ akrajê re. Rỳ akatorxà nẽ anhĩpêêxà wa are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma ixkapẽr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. 30 Hã kot paj amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o mẽ hkôt apa nhũm mẽ kot mẽ amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nẽ kãm mẽ akĩnh nẽ. Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer par tã mẽ tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ htõ rỳ mẽ htõx pyràk o mẽ anhĩpêx. Jao tanhmã mẽ ato mex to ho pa.
—Nẽ koja mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja ixtã tanhmã mẽ atomnuj to hã ka mẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api nẽ wa ixkuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. 31 Nom kêr ka mẽ ja hã amnhĩ pumunh kôt amnhĩ to rax xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh kêt ã amnhĩ pumu. Nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh ã amnhĩ pumu. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kukamã axte amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 20.17-19; Rukre 18.31-34*

32 Tã nhũm Jejus hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr pa hãmri nẽ ma Jerujarẽ hwỳr mẽ o mõ. Ra kamã kãm hkurê xwỳnhjaja kot hpĩr ã amnhĩ jarẽnh tã ma hwỳr mẽ o mõ. Jakamã nhũm mẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr o hkôt mõ. Nhũm mẽ amarĩ mẽ hkôt mrar xwỳnhjaja haxwỳja kãm ma nẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ kêp 12ta o mõ nẽ hkwỳjê hkàx ã amnhĩ kukamã tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to ho mõ nẽ mẽ kãm:
33 —E na pu mẽ ra Jerujarẽ hwỳr mõ. Kot puj mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. Hãmri nhũm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwỳnhjaja ixpĩr kaxyw mẽ kãm ixtã amỹnê 34 nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx kati hto. Nẽ mẽ hkwỳjaja ixtã hpẽr o axkẽ nẽ ixtã akunha. Nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã ijaprỳ hto nẽ ixtã argôx rẽ nẽ ixtak hãmri nẽ ixpĩ. Koja mẽ ã inhĩpêx anẽ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

### *Xiakre mẽ Juãw wa kot amnhĩ to Jejus wỳr ã wa harẽnh*

*Matêwre 20.20-28; Rukre 22.24-30; mããnẽn Piripos 2.3-8; Wam Pêtre 5.3*

35 Tã nhũm Jepetew kra Xiakre mẽ Juãw wa tanhmã hamaxpẽr to nẽ Jejus mã kãm:
—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Pa wa amã mẽmoj jarẽ ka wa inhmã “ỳ” anẽ nà? Anẽ.
Hãmri nhũm wa kãm:
36 —Ko wa mamrĩ inhmã mẽmoj jarẽ pa wa ama mãn. Anẽ.
37 Hãmri nhũm wa kãm:
—Nà kot kaj nhỹrmã ate mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw nhỹ pa wa akutã anhĩjê. Nẽ wa papxipix ixpê anhõ kôwenatô nẽ akutã anhĩjê nẽ ato nhỹ. Ja na pa wa inhmã hprãm. Anẽ.
38 Hãmri nhũm wa kãm:
—Nà na ka wa ãm atỳx ri ã amnhĩ to ixwỳr anẽ. Koja mẽ tokyx ixpĩ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak rax nẽ ty. Tã xà koja mẽ ixpyrà nẽ ã war anhĩpêx anẽ ka wa ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rax kãm ty nà? Anẽ.
39 Hãmri nhũm wa kãm:
—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwỳja anẽ nẽ apyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Anẽ.
Hãmri nhũm wa kãm:
—Nà ãm hãmri na ka wa ja hã amnhĩ jarẽ. War ate ixpyrà nẽ ixkôt amnhĩ xà htỳx kãm ajamak kãm atyk mã kênã. 40 Tã nom war ate amnhĩ to ixwỳrta ã kot paj tanhmã war amã nẽ hkêt nẽ. Inhõ Papaj tãm koja ja kaxyw mẽhõ japêr nhũm inhĩhkô hã nhỹ. No pa kot paj ri ja kaxyw mẽ atõ rênh kêt nẽ. Anẽ.
41 Hãmri nhũm wa uràk nẽ Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja ã wa kot amnhĩ to hwỳr anhỹr ã wa kuma nẽ wa kamã gryk nẽ. 42 Jakamã nhũm Jejus mẽ piitã mẽ ho akuprõ nẽ mẽ kãm:
—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahihtijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o

ri pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh jakamã amarĩ ixkre kre jakry kamã hkrĩ ho hkrĩ nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê pix mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ ho hkrĩ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩm mex ã harẽnh prãm xàj tanhmã mẽ ho mex to ho pa. 43-45 Tã no mẽ kajaja kêr ka mẽ atõ amã amnhĩ to rax prãm hãmri nẽ ho mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt nẽ. Mẽ piitã mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Kêt paa. Mẽ ate inhmã axàpênh o apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Ãm pa ixte tanhmã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Mẽ ate nhỹrmã kuwy wỳr apa pymaj mẽ anê ixtyk kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Jakamã kot kaj mẽ atõ amã amnhĩ to rax prãm hã kêr ka ixpyrà nẽ akwỳjê kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Hãmri nẽ inhmã te ate amnhĩ to rax o amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

### *Jejus kot akupỹm Paximew o mex ã harẽnh*

*Matêwre 20.29-34; Rukre 18.35*

46 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã Jerujarẽ hwỳr mõr ri ra krĩ pê Jeriko hkôt mõ. Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hã ajêt nẽ mẽ hkôt mõ. Nhũm mẽhõ myja pry nhĩhkrep nhỹ. Ximew kra Paximew nohkre xwỳnhja pry kamã ahwỳr o hkrĩ. 47 Hãmri nhũm Jejus mẽ hkwỳjaja hwỳr htêp o mõ nhũm amnhĩ wỳr mẽ kuma nẽ mẽ kot Jejus nhĩxi jarẽnh o mõr ã kuma hãmri nẽ kàx pê kãm kapẽr nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Jejus? Nà apê mẽ inhõ Pahihti mex kumrẽx na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihti Tawi kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jakamã kwa we ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm ixto mex kêt wehe. Ixte amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr xwỳnh na pa. Anẽ.

48 Hãmri nhũm Jejus kukamã mẽ mrar xwỳnhjaja kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akapẽr kêt nẽ nhỹ nà. Anẽ.

Tã nom nhũm ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ to kuwỳ. Kỳx pê amnhĩ to kuwỳ nẽ axte kãm:

—Kwa ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm ixto mex Pahihti. Anẽ.

49 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ xa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ atõ hwỳr tẽ nẽ hpa hã apy nẽ amnẽ ixwỳr o tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ nohkre xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na atã karõ. E tokyx kànhmã xa. Anẽ.

50 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ kànhmã harĩ nẽ amnhĩ nê õ kajaati mẽ nẽ hwỳr htẽm kurê kumrẽx. 51 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Pa mo na? Tanhmã kot pa ato? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà akupỹm inhmã ixrĩt mex prãm Pahihti.

52 Anẽ nhũm kãm:

—Tôe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã kot kaj akupỹm arĩt mex kurê kumrẽx. E mãmrĩ ma akupỹm tẽ. Anẽ.

Nhũm akupỹm rĩt mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh o hkĩnh. Hãmri nẽ Jejus ã ajêt nẽ ma hkôt hkĩnh nẽ tẽ.

# 11

### *Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh*

*Matêwre 21.1-11; Rukre 10.28-40; Juãw 12.12-19*

1 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ kormã Jerujarẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ krĩ pê Petake mẽ hõ pê Petãn wỳr ahtêp o mõ. Hixêt pê Oriwêhti kahti ri na pre krĩja wa xa. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ 2 nẽ wa kãm:

—E wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa tẽ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ nhỹri jumẽnre nyw mã ê nẽ ãm xwỳnhta pumu. Kormã mẽ kot hã hkrĩ hkêt kumrẽx xwỳnhta. 3 Ka wa omu nẽ kãm ê xà hpôt nẽ man akupỹn ixwỳr o tẽ. Koja mẽhõ war apumu nẽ hã tanhmã war amã kapẽr to ka wa ã kãm ijarẽnh anẽ nẽ kãm: “Nà mẽ panhõ Pahihti na hã karõ pa wa hwỳr tẽ.” Anhỹr o kãm ijarẽ. E wa ma hwỳr tẽ. Anẽ.

4 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr htẽm kurê kumrẽx nẽ hwỳr pôj. Nhũm Jejus kot wa kãm hã karõ xà hkôt jumẽnre nywreta pumu. 5 Hãmri nẽ kãm ê xà hpôt o xa nhũm kuri mẽ kuhê xwỳnhjaja tee ri hã wa omu nẽ wa kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka wa kãm ê xà hpôt o xa? Kwa kot ka wa mẽ ixpê ho ahkĩ nà? Anẽ.

6 Hãmri nhũm wa mẽ kãm:

—Nà mẽ panhõ Pahihti na wa inhmã hã karõ pa wa hwỳr tẽ. Wa ixte ma hwỳr o ixtẽm kaxyw. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ wa kãm:

—Tỳ? Tôe wa mãmrĩ ma kãm o tẽ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm wa ma akupỹm Jejus wỳr o tẽ. Hãmri nẽ kaxyw amnhĩ xê hkwỳ hkwrỳ nẽ kãm ho hkô kahty hpa nẽ kãm ho htỳx nẽ o xa nhũm Jejus hã nhỹ nẽ mõ. 8 Nẽ kormã Jerujarẽ hwỳr hixêt ã àpir o mõ. Nhũm mẽ kot omunh o kuhê xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ma hkukamã pry ho mex kaxyw amnhĩ xê hkwỳ hkwrỳ nẽ ho kãm uty. Nhũm mẽ hkwỳjaja nhỹri pô hkwỳ jakà nẽ o mra nẽ hkukamã kãm uty. 9-10 Nhũm mẽ hixêt ã api nẽ ahpar mã wrỳk o mõ nhũm mẽ piitã kàx pê Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o hkôt mõ. Nhũm mẽ hkwỳjaja kukamã mra nhũm mẽ hkwỳjaja hapu hã mra nhũm prem piitã hkôt Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o mõ. Nẽ harẽnh o:

E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta ra pôj. Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Ja mex kumrẽx.

Kêp mẽ panhõ Pahihti mex na. Koja mẽ panhĩgêt pahi Tawi pyrà nẽ mẽ pahto amnhĩptà nẽ mẽ pahto mex o pa.

Ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ.

Tĩrtũm mex kumrẽx. Ãm mex o mex. Kukwak ri pix mã na pu htem pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx papa rãhã ho papa.

Anhỹr o Jejus kôt harẽnh o mõ. Kot mẽ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx ã hkamnhĩx nẽ hkĩnh nẽ ã hkôt kapẽr anhỹr o mõ. 11 Jao ra Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽn axà. Nom nhũm ra amỹkry htỳx jakamã nhũm hwỳr axà nẽ ãm hkre pumunh o xa hãmri nẽ akupỹm kato nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 12jê mẽ nhũm mẽ ma akupỹm Petãn wỳr mra.

### *Jejus kot pĩ hpàr pê fikêhti mã kapẽr ã harẽnh*

*Matêwre 21.18-22*

12 Tã nhũm apkati nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽrohã Petãn rũm hapôj nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Nhũm Jejus ra kãm prãm nẽ mõ. 13 Hãmri nẽ amỳm mẽmo pĩ hpàr hôptĩ rax pê fikêhti pumu nẽ hamaxpẽr o:

—E pa hwỳr tẽ nẽ ô hkwỳ rê nẽ kuwô mãn. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr tẽ. Nhũm kormã ô kaxyw õ mytwrỳ kator kêt jakamã nhũm ô hkêt nẽ ãm hô pix nẽ xa. 14 Hãmri nhũm hwỳr tẽ nẽ tee ri ô japêr nẽ ãm hô pix pumu. Hãmri nẽ tee ri omu nẽ kãm:

—E kot kaj axte axô hkêt kumrẽx.

Anhỹr o kãm kapẽr nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hã kuma.

### *Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr ã harẽnh*

*Matêwre 21.12-17; Rukre 19.45-46; Juãw 3.13-22*

15-17 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja Jerujarẽ hwỳr agjê nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê. Nhũm Jejus tee ri kamã mẽ kuhê xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ ra ixkre kamã axtem nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ tuuti ho wẽnê ho kuhê. Ixkre hwỳr mrar xwỳnhjaja kot haprôr nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw kãm hpar nẽ õr kaxyw mẽ kãm ho wẽnê. Nom axtem nẽ hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wẽnê nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kãm mẽ hikàxpore ho anhĩpa. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ tee ri mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot õrkwỹ jarẽnh kot:

Inhõrkwỹja ãm pika piitã hkôt mẽ piitã kot inhmã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhỹr o kot harẽnh tã ka mẽ axtem nẽ kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o akuhê. E kwa mẽ ma mra nẽ ajapôx tokyx anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anhỹr pê mẽ ahkre hãmri nẽ ixkreja nê mẽ kator pa. 18 Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja tee ri ã mẽ hipêx anhỹr ã omu nẽ kapẽr ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ kot hã àmnênh kaxyw tanhmã axpẽn mar to nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na mẽ ohtô nẽ kãm mar prãm nẽ. Koja mẽ anẽ nẽ gryk ã mẽ pahkaga nẽ axte mẽ pakapẽr mar kêt nẽ. Kwa pu mẽ

kupĩ ri. E tanhmã kot puj mẽ ho nẽ kupĩ? Anẽ.
19 Tã nhũm myt axà nhũm Jejus mẽ hkôt
mẽ pa ho pa xwỳnhjaja Jerujarẽ rũm hapôj
nẽ ma nhỹri amnhĩm hikranh kaxyw mra.

*Mẽ pahte tanhmã mẽmoj tã Tĩrtũm wỳr to hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 6.14-15, 17.20; Makre 11.13; Juãw 14.13; mããnẽn Xiakre 1.6; Wam Juãw 3.22*

20 Tã nhũm apkati nhũm Jejus mẽ hkôt
mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja Jerujarẽ hwỳr
akupỹm mra. Hãmri nẽ axte pĩ hpàr
pê fikêhtita pumu. Jejus ra kot kãm
kapẽr xwỳnhta pumu nhũm ra grà pa nẽ
xa. 21 Hãmri nhũm Simãw Pêtre Jejus kot
tanhmã pĩ mã kapẽr toja mã hamaxpẽr nẽ
hã kãm:
—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Ga mẽmoj mũj
pumu. Jãã ate fikêhti mã akapẽr xwỳnhta
na grà par kumrẽx nẽ xa. Anẽ.
22-23 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ piitã mẽ
kãm:
—Tỳ nà ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr.
Kot kaj mẽ mẽmo kaxyw Tĩrtũm mã aja-
maxpẽr tỳx pê mẽmoj tã awỳ nhũm ama nẽ
amã hprãm xà hkôt tanhmã amã hipêx to.
Ka mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr
tỳx pê hixêt mũj mã akapẽr nẽ kãm: “E xa
nẽ ma tẽ nẽ gô xujanãr kãm mrõ.” Anhỹr
o kãm akapẽr nhũm amar xà hkôt ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nẽ tẽn kamã mrõ. 24 Kot kaj mẽ
mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nẽ kaxyw ãm pix mã
ajamaxpẽr tỳx nẽ nhũm amã ho anẽ.
25-26 —Nẽ kot kaj mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh kaxyw nẽ ra mẽhõ kot tanhmã ato
mã ajamaxpẽr. Hãmri nẽ ja ho ajamakêtkati
kurê kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt
nẽ. Ãm mẽmoj nyw pix mã ajamaxpẽr o tãm
amnhĩ nhĩpêx o apa. Hãmri nhũm Tĩrtũm
kaxkwa rũm ja hã apumu nẽ apyrà nẽ ate
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati
nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

*Mẽhõ kapẽr kôt Jejus kot mẽ ahkre hã mẽ kot hkukjêr*

*Matêwre 21.23-27; Rukre 20.1-8*

27 Nhũm mẽ akupỹm Jerujarẽ hwỳr agjê
nhũm Jejus kê axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkre hwỳr axà. Nhũm hkôt mẽ pa
ho mẽ pa xwỳnhjaja hkôt hwỳr mra nẽ hkôt
agjê nẽ kormã kamã kuhê. Hãmri nhũm
Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr
tũm o mẽ ahkre xwỳnh mẽ mẽ õ patre
krãhtũmjaja Jejus pumu nẽ hwỳr mra nẽ
hêx rom tanhmã kãm kapẽr to. Na pre
ra Jejus ixkreja nê mẽmoj to wẽnê xwỳnh
mẽ kàxpore o mẽ hpinhpanh xwỳnhjê jano
nhũm mẽ tee ri ja hã omu nẽ kamã gryk
tỳx nẽ. Jakamã nhũm akupỹn mẽ hwỳr axà
nhũm mẽ axte omu nẽ hwỳr mrar kurê
kumrẽx 28 nẽ kãm:
—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ nhỹ
hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa?
Mẽhõ na pre mẽ ixwỳr amẽ ka pre mõ?
Nà xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri apahti? E kwa mẽ inhmã
amnhĩ jarẽ. Anẽ.
29 Nhũm Jejus kot tanhmã mẽ hamaxpẽr
to hkôt mẽ omunh mex jakamã mẽ kãm:
—Nà kot pa ixkumrẽx mẽmoj tã mẽ
akukja. Ka mẽ inhmã harẽ pa rĩ kormã mẽ
amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. 30 Finat Juãw
Paxisja ã kot paj mẽ akukja. Mẽhõ nhỹ hã
na pre hte mẽ hkrã kumrãr o pa? Xà amnhĩ
krã hkôt nà xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ
inhmã harẽ. Anẽ.
31-32 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri
kot tanhmã kutã kãm harẽnh to hkukamã
hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
—Kwa tanhmã kot puj mẽ kãm ja jarẽnh
to? Mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja na htem
Juãw Paxis kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh
xwỳnh ã axpẽn mã harẽnh o pa. Jakamã
kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ
hkrã kumrãr o pa hã harẽ nhũm mẽ tee
ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk nẽ. Nẽ
mẽ paxêx rom ã kãm mẽ pakapẽr anhỹr
ã mẽ pahpumu nẽ kẽn o mẽ pahtak o mẽ
panhĩmex. No kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ
hã mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ pama
nẽ mẽ pamã: “Kwa ã kot anhỹr kênã na ka
prem kapẽr mar tã ixkôt amnhĩ xunhwỳr
kêt nẽ?” Anẽ. Nà kot puj pẽr mẽ kãm
tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm
kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyràk
o harẽ. Anẽ.
Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta
pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm
mẽ tee ri tanhmã kãm nẽ hprãm kaprỳ ho
kuhê.
33 Hãmri nẽ Jejus mã kãm:

—Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapẽr o pa hã omunhre hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwỳja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

# 12

### *Mẽ àpênh punuj xwỳnhjê jarẽnh*
### *Matêwre 21.33-46; Rukre 20.9-18*

1 Nhũm Jejus arĩ Ijaew krãhtũm mẽ mẽõ patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mã kapẽr o xa. Nẽ mẽ kãm mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. No ãm hã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ hpur ã hkwỳjê mã karõ. Mẽ kot kamã kãm àpênh kaxyw mẽ kãm karõ. Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ kamã mẽmo hy hkre nẽ hkre pa. Hãmri nẽ pu hã kahê hpa nẽ pur kaêx kãm ixkre hprêk nhĩpêx. Mẽ kot himõk ã mẽ kot kêp àhkĩnh pymaj mẽ hapêr o hkrĩ kaxyw. Hãmri nẽ hipêx pa nhũm mẽõ patrãwja awry hã krĩ hõ hwỳr nojarêt nẽ mẽ kãm tanhmã hpur jarẽnh to nẽ mẽ kãm: “E or ixpurta nõ. Kê kamã mẽmoj kà hpa ka mẽ mãmrĩ kamã awjamỳ nẽ ho axkjê. Hãmri nẽ ixkutêp inhõ jaxwỳ nẽ mãmrĩ anhõ tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã ho.”

—Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ma mõ. 2 Tã nhũm ra pur kãm mẽmoj hkà pa. Nhũm hpur nhõ dõn arĩ krĩ hõ kamã hã ujahkre ho pa htã kuri kãm àpênh xwỳnhjê hõja nhũm akupỹm mẽ hwỳr kumẽ. Mẽ kot kãm õ hkwỳ nhõr nhũm ma kot kãm o mõr kaxyw ma mẽ hwỳr kumẽ nhũm ma akupỹm mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ ra mẽ hwỳr pôj. 3 Hãmri nhũm mẽ omu nẽ axtem nẽ homnuj nẽ. Nẽ unê nẽ htak nẽ akupỹm hano nhũm ỹ kamã ma akupỹm mõ. 4 Hãmri nhũm õ patrãwja tee ri omu nẽ hpãnhã ja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ mẽ hwỳr pôj. Hãmri nhũm kê wem omu nẽ mã ho anẽ nẽ. Unê nẽ htak nẽ hkrãx pê htak nẽ akupỹm hano nhũm wamta pyrà nẽ ma akupỹm ỹ kamã mõ. 5 Hãmri nhũm axpẽn pãnhã kãm mẽ àpênh xwỳnh kwỳjê rẽ nhũm mẽ axpẽn pãnhã ma mẽ hwỳr pa. Ma mẽ hwỳr pa nẽ pôj nhũm mẽ te ho wamtajê mẽ hipêx pyrà nẽ mẽ hkwỳjê pynê nẽ htak rax nẽ mẽ hano nẽ mẽ hkwỳjê pa. 6 Nhũm mẽ õ patrãw mẽ harẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o: “Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj we amnhĩ nhĩpêx to nẽ inhõta kwỳ jamỳ? Nà kot paj mẽ hwỳr ixkraja mẽ. Inhmã hapê htã kot paj mẽ hwỳr kumẽ kê ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nhũm mẽ kêp ixkra hã omu nẽ tanhmã ixpê ho hkêt nẽ. Nẽ jatã inhmã kãm inhõja kwỳ gõ nhũm man ixwỳr o tẽ. Nà kot paj anẽ.”

—Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ ma mẽ hwỳr hkraja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ.

7 —Tã mẽ hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ amỳm amnhĩ wỳr omu nẽ kêp hkra hã omunh kurê kumrẽx nẽ hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã: “E. Nà onẽj hpur nhõ dõn krata tẽ. Koja nhỹrmã õ papaj mỳrpê amnhĩm pur ã pyka pytà nẽ ho õ. Jakamã e pu mẽ kupĩ nẽ kêp hpur ho arĩk nẽ ho panhõ. E kwa tokyj pu mẽ kupĩ ri.” Anẽ.

8 —Rôm nhũm ra mẽ hwỳr hpôx o tẽ nẽ ra pôj nhũm mẽ unê nẽ pur nê ho kato nẽ ahkà kamã kupĩ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

9 Nhũm pre ã Jejus Ijaew krãhtũmjê mã ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hã tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Koja pur nhõ dõnja tee ri mẽ kot hkra hpĩr ã harẽnh ma hãmri nẽ tãm mẽ hwỳr mõ hãmri nẽ tanhmã mẽ hipêx to wehe? Nà koja ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ himex pa hãmri nẽ hpãnhã nhãm hpurta ã mẽmojjê rẽ. 10 Mãn ka prem ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh ma nà? Harẽnh kot:

> Na prem kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw hãmri nẽ kẽn maati pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga. Mẽ kot hkaga htã nom nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrẽx.
> 11 ãm hãmri na pre ã mex ã omunh anẽ. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot harẽnh kot anhỹr. Anẽ.

12 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh kãm mẽ harẽnh anẽ nhũm mẽ amnhĩ tã kuma. Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnh mẽ mẽ õ patre krãhtũm mẽ Ijaew krãhtũmjaja

nhũm mẽ kot mẽ kãm kẽn maati kaga xwỳnhjê jarẽnh o te mẽ tãm harẽnh pyràkja ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm mẽ kãm unênh nẽ haxàr prãm nẽ. Nom amnhĩ tã kãm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê puma nẽ. 13 Jakamã na prem ma mra nẽ hapôj hãmri nẽ Jejus wỳr Parijew nhõ xwỳnh mẽ pahi Erox kôt mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ. Mẽ kot hêx rom mẽmoj tã hkukjêr nhũm kot mẽ mar nẽ tanhmã Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Sesti kapẽr kuhpa hã ri tanhmã mẽ kãm nẽ nhũm mẽ kot mar kaxyw. 14 Jakamã nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ hêx rom kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Jejus? Nà ãm hãmri na ka hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ. Na ka hte mẽ kamã akahak o apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kot tee ri mẽ kot tanhmã ato kapẽr punuj to htã ka hte arĩ aprĩ hã mẽ ahkre mex o ri apa. E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Rõm nhõ pahihti kot mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pamã karõta. Kwa xà ja amã mex nà? Xà kot pu mẽ kãm kugõ? Xà kot pu mẽ kãm õr kêt nẽ? E kwa mẽ inhmã harẽ. Anẽ.

15 Nhũm prem ã hêx rom ja hã hkukjêr anhỹr tã no nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr ã mẽ omunh mex mẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka mẽ axêx rom ja hã ixkukja? E mẽ atõ inhmã kàxpore htỳxre hõ gõ pa omu. Anẽ.

16 Hãmri nhũm ja kãm ja gõ nhũm kupy nẽ kànhmã kupẽ nẽ mẽ kãm:

—E mẽhõ nhĩxi nẽ mẽhõ karõ na hã? Anẽ.

Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ nẽ hixi na hã.

17 Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Tỳ. Tô kêr ka mẽ mãmrĩ kãm hkwỳ nhõr o apa. Hã hkarõ nẽ hã hixi. Tãm kot hipêx xwỳnh jakamã õ na. No mẽ kajaja na pre Tĩrtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ jakamã kwa kêr ka mẽ kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Nhũm mẽ kot hêx rom hkukjêr xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ã kàxpore jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ paxêx rom mẽ pahte hã hkukjêr tã nhũm ãm hãmri mẽ pakutã mẽ pamã harẽ. Kwa tanhmã kot puj wem hkukjêr to nhũm pahi Sesti kapẽr kwỳm ri mẽ pamã mẽmoj jarẽ? Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri tanhmã hkukjêr to hkukamã hamaxpẽr o kuhê.

### *Akupỹm mẽ htĩr xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 22.23-33; Rukre 20.27-40; Juãw 6.21, 6.38-40; mããnẽn Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18*

18 Tã nhũm Satusew nhõ xwỳnh kwỳjaja. Mẽ kot akupỹm mẽ htĩr mã hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja na pre mẽ. Tã mẽ kot mẽ htyk nẽ mẽ hapêx ã mẽ hkamnhĩx jakamã na prem axpẽn mã Jejus jarẽnh o:

—E kwa pu mẽ ma hwỳr mra nẽ mẽmoj xihtỳx ã hkukja kê mẽ pama nẽ tee ri tanhmã mẽ pamã kapẽr to hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ àhpumunh kêt ã omunh kurê kumrẽx. E tokyx ma pu mẽ hwỳr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr mra nẽ Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ hêx rom kãm:

19 —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã ã mẽ panhĩgêtjê mã karõ anẽ. Mẽ hkra hkêt rãhã mẽ pa nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ harẽnh o:

> Koja mẽhõ hprõ hãmri nẽ kamã hkra hkêt rãhã pa nẽ ty. Hã koja hkôt htõja hpãnhã hprõ o hprõ nẽ kamã hkra. Hãmri nhũm kato nẽ te kêp htõ htyk xwỳnhta hkra pyràk. Anẽ.

Na pre ã Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ja hã mẽ kãm karõ anẽ. 20 Jakamã kwa ga mẽ ixujarẽnh ma. Koja mẽmojjaja mẽ kot axpẽn to htõ xwỳnhjaja kêp 7. Nhũm kot waja hprõ. Nẽ wa pa nhũm myja kormã hprõ kamã hkra hkêt rãhã ty. 21 Nhũm hkôt htõ hõta hpãnhã hprõ ho hprõ nẽ wa axpẽn to pa. Nhũm haxwỳja kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm hkôt htõ hõta haxwỳja ho hprõ nẽ wa axpẽn to pa grire nhũm wamta wa uràk nẽ kamã hkra hkêt rãhã ty. 22 Hãmri nhũm htõ hkwỳjaja piitã nija pyxi nẽ axpẽn pãnhã ho hprõ nom mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã htyk pa. Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkôt amnhĩ to hitep nẽ ty. 23 Tã Tĩrtũm kot akupỹm nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kêp nija mjên kumrẽx? Ra piitã kot ho hprõ kênã. E kwa mẽ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

24 Hãmri nhũm Jejus ã mẽ ujarẽnh anhỹrja ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà mẽ ate Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm mar mex kêt. Nẽ mẽ aprĩ hã tanhmã Tĩrtũm kute hã omunh kêt jakamã na ka mẽ ã atỳx ja hã ixkukjêr anẽ. 25 Kormã mẽ htĩr ri mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã axte kãm hprõ hprãm kêt pa. Rỳ ni japêr nẽ kãm mjên prãm kêt nẽ pa. Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyrà nẽ axte htyk kêt nẽ. Ãm htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa.

26 —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩxja kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũm pĩ hpôk kamã tanhmã Mojes mã kapẽr to. Mãn ra mẽ ate mar. Na pre kãm:

Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mããnẽn ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htàmnhwỳ Jako wa õ Tĩrtũm na pa.

Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma nẽ hã kagà. 27 Kêp apu arĩ mẽ htyk rãhã nhỹx pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx pre mẽ harẽnh o: “Amnepêm Apraãw nẽ hkra nẽ htàmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ õ Tĩrtũm na pa pre.” Anhỹr o nhỹx pre mẽ harẽ. Nom na pre ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pamã te Apraãwja mẽ htyk nẽ mẽ hapêx pyràk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm ri akupỹm htĩr nẽ mex nẽ pa ho pa. Tã ka htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ harẽnh o apa. Anẽ.

### *Tĩrtũm kapẽr maati jarẽnh*

*Matêwre 10.37, 22.34-40; Rukre 10.25-27; mããnẽn Wam Juãw 2.15, 5.3; Apokarip 2.4*

28 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê hõ mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kot axpẽn mã kapẽr ã mẽ omunh o xa. Hãmri nẽ Jejus kot tanhmã Satusew nhõ xwỳnhjê mã kapẽr mex toja ma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã mẽ kãm ja jarẽnh anẽ Pahihti. Kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre Tĩrtũm ahpỹnhã mẽmoj to 10 nẽ mẽ pamã hã karõ. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw hã mẽ pamã karõ. Tã nhỹ kapẽr na mex o kot hkwỳjê jahkrenh wehe? Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Nà Tĩrtũm kapẽr xohtôô. Kapẽr piitã hkôt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o papaja na kãm hprãm. No pixi na mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o papaja nhũm kãm hprãm tỳx o kot hkwỳ jakrenh. Kapẽr mex maati na ja. Na pre kapẽr o:

E mẽ apê Ijaew nhõ xwỳnhjaja. Ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm ã ixpixi mex na pa.

30 Jakamã kêr ka mẽ amã ixkĩnh tỳx o mẽmoj piitã hakrenh pa. Jao mẽ anhĩ piitã ho amã ixkĩnh tỳx kumrẽx o ri apa.

31 Anhỹr o na pre mẽ pamã karõ. Nẽ hkôt ja:

Kêr ka mẽ nhãm mẽ hipêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx o ri apa. Jao tãm mẽ hipêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

E ja wa kumrẽx na Tĩrtũm kãm mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hprãm tỳx nẽ. Anẽ.

32 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ja jarẽ Mẽijahkre xwỳnh. Tĩrtũm pyxi mex kênã. 33 Amnepêm na pre htem kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm mẽmoj gõ nẽ rĩ kormã tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to. Tã nom kot puj mẽ ã ate harẽnhta kôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa jao mẽ panhĩ piitã pamã Tĩrtũm kĩnh. Nẽ mẽ pamã hkĩnh o mẽmoj piitã hakrenh pa. Nẽ nhãm mẽ hipêx o te mẽ papamjaja pamã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao tãm mẽ hipêx rãhã ho ri papa. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm kãm ja mex o mẽ pahte kãm mẽmoj nhõrta jakre.

Anhỹr o kãm kapẽr. 34 Hamaxpẽr mex pê ã Jejus mã kapẽr anẽ nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ja jarẽ. Na ka ra mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx nyw pumunh mex o mõ. Nà te ate tokyx hkôt amnhĩ xãm kaxyw pyràk. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja tee ri wa kot axpẽn mã kapẽr mar o kuhê nẽ axte kãm mẽmoj tã hkukjêr pyma nẽ. Ra tee ri mẽ kot hêx rom mẽmoj tã hkukjêr kaprỳ jakamã axte tanhmã hkukjêr to hkêt nẽ.

### *Jejus kêp pahi finat Tawi nhõ Pahihti hã harẽnh*

*Matêwre 22.41-46; Rukre 20.41-44; mããnẽn Rõmãn 1.3-4*

35 Hãmri nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã amnhĩ tã mẽ ahkre. Nom te nhãm mẽhõ hã mẽ hkukjêr pyràk amnhĩ tã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ajakre xwỳnhjaja na htem tanhmã

mẽ amã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnh jarẽnh to nẽ mẽ amã harẽnh o: “Koja kêp pahi finat Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ koja.” Anhỹr o kot mẽ amã harẽ. Ãm kêp kanrẽhã htàmnhwỳ pix ã mẽ amã harẽnh o pa. No na pre pahi Tawija kêp kanrẽhã htàmnhwỳ hã harẽ nẽ mããnẽn kêp õ pahihti hã harẽ. Tã nom nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na htem urà nẽ kêp pahihti hã mẽ amã harẽnh kêt nẽ. Ãm kêp kanrẽhã htàmnhwỳ pix ã harẽ. Kwa mo na htem Tawi pyrà nẽ kêp õ pahi hã harẽnh kêt nẽ? 36 Na pre Tawi tãm Tĩrtũm kapẽr tũm kwỳ hã kagà nẽ tanhmã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhta jarẽnh to. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã harẽnh to. Tĩrtũm mex ã mẽ grer xàja kwỳ hã kagà nẽ hã kagà ho: Tĩrtũm na pre inhõ Pahihti mã ã kapẽr anẽ nẽ kãm: “E amnẽ ixwỳr tẽ nẽ inhĩhkô hã nhỹ nẽ inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ. Kot paj mẽ kot kãm akurê xwỳnh piitã mẽ unênh pa nẽ awỳr mẽ o mra nẽ anhĩhkram mẽ haxàr pa.” Anhỹr o pre kãm kapẽr. Anẽ.

37 —Na pre ã Tawi Tĩrtũm kot Kris mã kapẽr jarẽnh nẽ kêp õ pahi hã kagà anẽ. Tã nom Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na htem kêp Tawi htàmnhwỳ pix ã ri axpẽn mã harẽnh o ri pa. No kêt Tawija na pre kêp õ Pahihti hã harẽnh o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ mar o kuhê xwỳnhjaja kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm axte mar prãm nẽ.

38 Hãmri nhũm arĩ mẽ ahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na htem piitã mẽ hã hpijaàm kaxyw ê mex pix kãm ri pa. Nẽ mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh ã mẽ harẽnh nhũm mẽ kot amnhĩ jarẽnh marja na htem kãm hprãm. 39 Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã na mẽ kãm hkrĩ hprãm. Nẽ mẽmoj tã mẽ apkur xà hã arĩgro hã ma hkwỳjê hkôt mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprõ nẽ kãm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã hkrĩ hprãm.

40 —Nẽ mẽ kot mẽ mjên htyk xwỳnhjê ho mex o pa hã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ to hêx. Nẽ na htem axtem nẽ mẽ nokupyr kaxyw mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm: “E ot pa awỳr ato ajuta kaxyw tẽ. Ra amjên apê htyk jakamã kot paj pam amã akukrêx jamãr o ixpa.” Anẽ hãmri nẽ mẽ kêp mẽ õrkwỹ pytà nẽ amnhĩm mẽ kêp mẽ hikukrêx piitã ho hapêx. Te tãm kot mẽ hipêx o pa pyràk nom tãm mẽ hipêx kêt nẽ. Nẽ te tãm amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh japjêê ho kuhê. Te mẽ kot Tĩrtũm mã ãm hãmri amnhĩ jarẽnh pyràk tã hkwỳjaja kot ja hã mẽ omunh pix kaxyw nhũm mẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Mỳrapê koja mẽ mex kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ hipêx kati hto. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjê kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

### *Kêp mjên htyk xwỳnh jarẽnh Rukre 21.1-4*

41 Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ omunh o xa. Na pre hte Ijaew ixkreja o mex kaxyw ixkre jamãr xwỳnhjê mã hikàxpore hkwỳ nhõr o pa. Nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nẽ kàxpore gjênh xà kamã hkwỳ ho rax nẽ hagjê nẽ ma akupỹm mra. 42 Tã nhũm mẽhõ ni pê mjên htyk xwỳnhja haxwỳja hwỳr axà. Kêp amrakati kumrẽx. Nẽ hikàxpore tỳxre ãm pijakrutre htã kàxpore rũnh xwỳnhjê hpãnhã ixkreta wỳr tẽ. Nẽ kãm Tĩrtũm kĩnh xàj kàxpore gjênh xà kamã hamẽ kumẽ hãmri nẽ kato nẽ ma akupỹm tẽ. 43 Hãmri nhũm Jejus amỳm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã harẽ nẽ mẽ kãm:

—E mãn ka mẽnire htẽm mũj pumu. Na pre mjên kêp ty nhũm kêp amrakati nẽ hikàxpore grire htã amnhĩ pê õr pa. Kwỳjê rom kãm Tĩrtũm kĩnh xàj amnhĩ pê õr pa. Apkur xà hã hikàxpore na. 44 Kêt mẽ hkwỳjaja na hte hikàxpore hkwỳ pix o mra nẽ gjênh xà kamã hagjê nom arĩ mẽ hikàxpore rũnh. No nija na mẽ uràk nẽ kãm hikàxpore japê hkêt nẽ. Nẽ ho õxỳ hkêt nẽ àmnhĩx piitã o tẽ nẽ õr pa. Anẽ.

# 13

*Jejus kot nhỹrmã mẽmoj piitã ho hapêx ã harẽnh*

*Matêwre 24.1-14; Rukre 21.5-9, 21.17-19; mããnẽn Wam Ximotre 4.1; Sikũn Ximotre 3.1*

1 Tã hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nẽ hã Jejus mã:

—Hêxta waa nẽ. Ixkreja mex kumrẽx Pahihti. Kẽn rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nẽ mẽ kot ri Tĩrtũm mã hkĩnh xà nhõr nẽj haxwỳja piitã mex kumrẽx. Anẽ.

2 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mex tã koja nhỹrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja grành pa. Koja arĩ kẽn axkrutre axpẽn mỳnh nẽ nõr kêt kumrẽx. Koja piitã anhgrà nẽ ahpỹnhã ri hikwỹ.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 3 Hãmri nẽ ixkreja rũm kato nẽ ma tẽ nẽ hixêt pê Oriwêhti hã api nẽ hã nhỹ. Tĩrtũm nhõrkwỹ kutã hixêtja nhũm hã api nẽ hã nhỹ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ Xiakre mẽ Juãw mẽ Andreja ma hkôt mra. Ahte hkôt mra nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par ã hkukja nẽ kãm:

4 —Kwa xà ãm hãmri koja mẽ ã ixkreja nhĩpêx anẽ? E aprĩ hã mẽ inhmã harẽ. Xà koja mẽ nhỹrmã kugrà nà xà koja mẽ tokyx ho anẽ? Kwa mẽmo koja we wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

5-6 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã harẽ. Nom nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kumrẽx kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Koja mẽ ohtô nẽ mẽ apê ixkwỳjê hwỳr mra nẽ hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ amã: “E pa na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnhta na pa.” Anhỹr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Nẽ mẽ amã: “E na pa mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ.” Anhỹr o mẽ amã amnhĩ jarẽ. Nom kêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnh na mẽ. Kormã akupỹn ixpôx xà hã arĩgroja kormã.

7 —Nẽ koja mẽ nhỹri awry hã axpẽn par o pa. Nẽ mẽ atãã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mẽ harẽnh ma nẽ ri tee ri tokyx mẽmoj piitã hapêx ã hkamnhĩx kêt nẽ. Mẽmoj piitã hapêx xà hã arĩgroja kormã.

8 —Nẽ koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnh piitã pika hõ nhõ xwỳnhjê kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ axpu nẽ axpẽn pa.

—Nẽ koja pika piitã hkôt tanhmã mẽ à kuteja mẽ hamỳ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa. Nhũm nhỹri pika htertet tỳx nẽ. Nẽ nhỹhỹnh pika hkwỳ kamã mẽ pa xwỳnhjaja prãm xàj pikaprãr pa. Tã nom kormã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak xà hkrax pix na ja. Te mẽnijaja pijagri kaxyw nẽ kormã õhy xà hpỹnh pyràk. Koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

9 —E pa hpãnhã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par xwỳj ri mẽmoj tanhmã kot hkukamã amnhĩ nhĩpêx to hã hã harẽ. Mẽ ate hã ixkukjêr xwỳnhta kot paj mẽ amã harẽ. Nà koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ ixtã mẽ apynê nẽ mẽ atomnuj nẽ. Nẽ ma mẽ pikuprõnh xà hã ixkre hwỳr mẽ ato mra nẽ kamã mẽ kãm mẽ ato kapẽr punuj nẽ nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ ato mra nẽ mẽ ajagjê. Mẽ ate ixkôt apa ho apa xwỳnh ã ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ õ pahihti hwỳr mẽ ato mra nẽ mẽ kãm tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to. 10 Tã nom kwa kêr ka mẽ kutã akuhê nẽ mãmrĩ tãm mẽ kãm ijarẽnh o akuhê. 11 Nom kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kukamã tee ri ajamaxpẽr o ri amã mẽ uma hkêt nẽ akuhê. Rỳ mẽ ajamaxpẽr o: “Hêxta waa nẽ. Mẽ kot ixkukjêr ã arĩgrota ã tanhmã kot pa we ri mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to?” Anhỹr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm Karõ tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ỹ hã akatàt kôt tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to.

12 —Nẽ mẽ atõ nẽ mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akrajaja koja mẽ ixtã mẽ atã amỹnê nẽ ma pahi hwỳr mẽ ato mra nẽ kãm mẽ ajarẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ ajagjê nẽ mẽ akwỳjê pa. 13 Koja mẽ piitã ixkôt mẽ akamã gryk nẽ ã kãm mẽ akurê ho pa anẽ. Nom mẽ kot ã mẽ anhĩpêx anhỹr mã tã kêr ka mẽ amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ apar tã ka mẽ kaxkwa kamã akupỹm atĩr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ mẽ kurom Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa

ho apa. Mẽ kot tanhmã mẽ ato htã mẽ apê akupỹm kaxkwa kamã atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh jakamã kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahtomnuj tỳx xwỳnh maati hã harẽnh*

*Matêwre 24.15-28; Rukre 21.20-24; mããnẽn Sikũn Tesarõn 2.3-4; Apokarip 13.11-17*

14-16 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja nhỹrmã kot mẽ atomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maatija axtem nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja kamã amnhĩ xãm. Hãmri ka mẽ ja hã omu nẽ mẽ kot krĩ grành par mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ ajapôj nẽ ma aprõt nẽ amrar kurê kumrẽx. Mẽ apê jar pika pê Jutej kamã mẽ apa xwỳnhjaja mẽ omu hãmri nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj ma aprõt nẽ amrar kurê kumrẽx. Hixêt prêk wỳr ajapôj nẽ aprõt nẽ ma mra. Nẽ jar Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja kê mẽ umaj haxwỳja hapôj nẽ ma hprõt nẽ ma mrar o mra. Nẽ kapôt ã ri mẽ pa xwỳnhjaja kê mẽ ê jamỳnh kaxyw akupỹm krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Ãm ma mẽ umaj hprõt nẽ mrar o mrar kurê kumrẽx.

17 —Nẽ mẽ htujarô xwỳnhjaja nẽ mẽ hkra karàre xwỳnhjaja. Jajê pê koja mẽmoj omnuj tỳx nẽ. Tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ hprõt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ mex kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to.

18-19 —Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ piitã amnhĩ xà htỳx kãm hamak rũnh o pa. Tĩrtũm kot mẽ piitã mẽ ho kator krax rũm amnẽ mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kormã à htỳx kamã hamak rũnh kêt nẽ. Kormã amnhĩ xà kamã hamak kryre. No nhỹrmã mẽ hprõt xà hã arĩgrota ã koja mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rax kumrẽx.

—Tã akupỹn ixte mẽ awỳr ixwrỳk xà hã arĩgrota ã kot pa mẽmoj punuj o ijapêx pa ka mẽ axte ã mẽmoj kot anhỹr pumunh kêt nẽ. Nom kormã akupỹn ixwrỳk xwỳj ri kot kaj mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa. Jakamã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nẽ kãm: “Pa Tĩrtũm. Kwa kê mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hãmri kê amgrà pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Koja na pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm omnuj tỳx nẽ.” Anhỹr o amnhĩ to awỳ.

20 —Mẽ hprõt xà hã arĩgrota ã koja Tĩrtũm kãm mẽ apê hkrajaja mẽ atyk par pymaj mẽ anê mẽmo punuta ã arĩgro hkwỳ grà nẽ mẽ akukamã mẽ amã ho grêre. Koja mẽ akamã ukaprĩ xàj ã mẽ anê hipêx anẽ.

21 —Nẽ koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hãmri nhũm mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjaja ma mẽ awỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ amã kapẽr to nẽ mẽ amã: “E ota ra Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta pôj. Kwa mẽ tokyx hwỳr mra nẽ omu nẽ hkôt ri apa.” Anhỹr o mẽ amã hêx. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri mẽ kuma nẽ mẽ amã: “Nà tãm kêt. Jar mẽ ixkamã na. E mẽ tokyx amnẽ hwỳr mãn mra nẽ omu.” Anhỹr o mẽ amã hêx o pa. Nom kêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amrar kêt nẽ.

22-23 —E kwa mẽ inhma. Na pa ra ixprĩ hã mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ amã tanhmã harẽnh to. Tã kêr ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Koja mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnhjaja axpẽn pãnhã mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã kêp Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm xwỳnh ã amnhĩ to hêx. Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã amnhĩ to hêx. Hãmri nẽ aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Te Tĩrtũm nhỹ hã kot ho anhỹr pyràk nom hêx rom mẽ apê Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ arênh xwỳnhjê nokupyr kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

### *Akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro jarẽnh*

*Matêwre 24.29-31; Rukre 21.25-28; mããnẽn Sikũn Pêtre 3.10; Apokarip 1.7, 19.11-16*

24-25 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tã koja mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak xà hã arĩgrota hapêx nhũm Tĩrtũm ã mẽmoj nhĩpêx anẽ.

Koja kaxkwa ho àk tỳx nẽ nhũm myyti ahtyk.

Nhũm mytwrỳre axte hirã hkêt nẽ.

Nhũm kanhêti piitã axrê nẽ rôrôk pa.

26 Hãmri pa man akupỹn pika hwỳr wrỳ nhũm mẽ piitã ixwrỳk kãm ixpumu. Kakrã kamã kot paj ixihtỳx o inhĩrã rax kãm akupỹn mẽ awỳr wrỳ. 27 Hãmri nẽ ma krĩ piitã hwỳr Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê rẽ nhũm mẽ ma mra nẽ amnepêm ixte amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr xwỳnh piitã ho akuprõ nẽ akupỹn ixwỳr mẽ ho mra. Anẽ.

### *Jejus kot mẽmo pĩ hpàr ã ejẽp jarẽnh*

28 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ka mẽ pĩ hpàr mũj pumu. Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpẽr kurê kumrẽx. 29 Ja pyrà nẽ koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr mẽ ka mẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 30 Koja akupỹn ixpôx kêt ri ã mẽ kot mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk par kêt ri pa akupỹn mẽ awỳr wrỳ.

31 —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapẽr koja wa uràk nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt ã mẽ pajarẽnh*

*Matêwre 24.36-44; Rukre 12.37-40; mããnẽn Atre 1.9-11; Wam Tesarõn 5.2; Sikũn Pêtre 3*

32 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nom akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgroja mẽ ate omunh kêt. Nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kot ja pumunh kêt. Nẽ pa ixpê Tĩrtũm Kra htã ijaxwỳja ixte ja hã amnhĩ pumunh kêt. Ãm Mẽpahpãm maatija tapxipix kot ja pumunh.

33 —Tã mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Nẽ apkati mẽ amnhĩ wỳr ijapêr arĩt rãhã ho ri apa.

34-35 —E pa tanhmã mẽ amã akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ nhỹhỹm nojarêt hãmri nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã mẽ àpênh ã karõ nẽ õrkwỹ jamãr xwỳnh mã tanhmã kãm karõ hto. Hãmri nẽ õrkwỹ kahê xà jamãr xwỳnh mã kãm: “E kêr ka ixwakre kamã ijapêr arĩt rãhã ho ri apa.” Anẽ hãmri nẽ ma nhỹhỹm mõ. Tã mẽ kot ijapêr rĩt rãhã ho mẽ pa xwỳnhjaja te kot ixkre kahê xà jamãr xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Õ patrãwja akupỹn hpôx xà hã arĩgro hã omunh kêt jakamã na hte kahê xà jamãr rãhã ho pa. Koja apu axpẽr kamàt nhũm akupỹn hpôx japêr. Rỳ kôt ã kamàt rỳ krãhyre kà nhũm akupỹn hpôx japêr. Rỳ kwỳhtyk nhũm akupỹn hpôx japêr. Tã uràk nẽ mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kêr ka mẽ ijamãr rãhã ho ri apa. Jao ixkutêp inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã nẽ. Ra ixte mẽ amã hã karõ xà hkôt. 36 Kop ixkre kahê xà jamãr xwỳnhja tee ri õ patrãw kamã ama hãmri nẽ ra õtxwa nẽ htỳx õt o ỹr rôm nhũm haêr pê hwỳr hpôx ronhỹx ja kêp mex kêt nẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ ixkutêp ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nom tee ri amnhĩ wỳr ixkãm ama hãmri nẽ axte inhmã ajamaxpẽr kêt pê atỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ.

37 —E ixte mẽ amã mẽmoj jarẽnhja na pa hte ixkwỳjê piitã mẽ kãm harẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ akupỹn ixwrỳk ã ijapêr arĩt rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus amnhĩ kukamã mẽ kãm ujarẽnh anẽ.

# 14

### *Mẽ kot Jejus pĩr kukamã hamaxpẽr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 26.1-5; Rukre 22.1-2; Juãw 11.45-53*

1 Tã nhũm Ijaew hkĩnhã ã arĩgro pê Pas wỳr apkati axkrut. Pas ã na hte mẽ ixpê Ijaewjaja amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit pê mẽ inhĩgêt nẽ mẽ ixpãmjê kator mã ijamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã ixkĩnh. Na pa htem arĩgroja mã: “Pas” anẽ. Nẽ harẽnh o: “Mẽ pahte pãw kaxkrit kêt kur ã arĩgro” anẽ. 2 Jakamã nhũm mẽ inhõ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kãm Jejus pĩr prãm nẽ. Nom mẽ kãm hkôt kapẽr mar o mẽ pa xwỳnhjê pyma nẽ. Nẽ tee ri hã amnhĩ jahkre nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot puj wem ho nẽ kupĩĩ? Kot puj mẽ pahkĩnh kãm tanhmã ho nhũm mẽ hkĩnh xwỳnhjaja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pakamã gryk tỳx nẽ.

Pu mẽ hã axpu nẽ hã tanhmã axpẽn to. Jakamã kwa pu mẽ kormã tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽhõ ni kot Jesus krã gregrer ã harẽnh*

*Matêwre 26.6-13; Rukre 7.36-50; Juãw 12.1-8*

3 Rôm nhũm Jesus Simãw nhõrkwỹ kamã kormã apkur o nhỹ. Krĩ pê Petãn kamã. Simãwja na pre hkà kro xàpêr tỳx o pa nhũm Jesus akupỹn ho mex. Jakamã akupỹm õ krĩ hwỳr pôj nẽ kutã apkur o nhỹ. Hãmri nhũm mẽhõ nija harẽnh ma nẽ mẽ hkuxwa xà hã kàx õ py nẽ ma hwỳr o tẽ. Nẽ mẽ hwỳr axà nẽ nhỹhỹnh kàx kahte nẽ mẽ hkuxwa xà ho hkrã gregrer pa. 4 Hãmri nhũm mẽ apkur o hkrĩ xwỳnhjaja tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kamã gryk nẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa nà na hã mẽ hkuxwa xàta kapĩr par kumrẽx. 5 Kop apu ma o htẽm nẽ ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore ho rax kumrẽx nẽ hamỳnh nẽ ho mẽ kêp amrakati xwỳnhjê nhĩpêx par nhỹx ja kãm mex nẽ. Mo na ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ?

Anẽ nẽ hã kãm akir. 6 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ kãm axàkjêr kêt nẽ. Ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. 7 Mẽ kêp amrakati xwỳnhjaja koja mẽ arĩ mẽ akôt pa rãhã nẽ. Ka mẽ amã mẽmo arĩgro hã mẽ ho ajuta hprãm nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. No pa kot paj ri mẽ akôt ixpa ka mẽ ixto mex ry ho apa hkêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ are. 8 Ixtyk nhũm mẽ kot ijaxàr kukamã na ã ixkrã gregrer anẽ. Ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. 9 ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Koja mẽ krĩ piitã hkôt axpẽn mã ixte tanhmã mẽ anê amnhĩ nhĩpêx to hã ijarẽnh o pa nẽ mããnẽn kot ã inhĩpêx anhỹrja mããnẽn harẽnh o pa. Nhũm mẽ piitã kot tanhmã ixto mex to hã harẽnh ma. Anẽ.

### *Jut Kariot kot mẽ kãm Jejus ã àmnênh kaxyw ã harẽnh*

*Matêwre 26.14-16; Rukre 22.3-6; Juãw 13.21-30*

10 Tã nhũm Jut Kariotja. Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 12 hõ na pre. Tã axtem nẽ Satanasti nhỹ hã ma patre krãhtũmjê hwỳr tẽ nẽ axtem nẽ tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:

—E ot pa mẽ amã Jejus jarẽnh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amỹnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kato nẽ ma tẽ nẽ Jejus pynênh kaxyw htãnopxar o hkôt ri pa.

### *Jejus kot ỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê kutã apkur ã harẽnh*

*Matêwre 26.17-19; Rukre 22.7-13*

12 Tã nhũm arĩgro pê Pas kato. Amnepêm mẽ inhĩgêtjaja na prem ôwêhti hkrare hkwỳ pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit kãm mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê nhĩhkra nê mẽ kator kaxyw na prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã na pa htem arĩ mẽ ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja Pas ã axpẽn wỳr akuprõ nẽ jam ijamaxpẽr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwỳ hpa nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku.

Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwỳnh pê 12jaja Pas ã mẽ apkur xà hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa nhỹri kot paj mẽ akutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê? Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ja wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ nẽ wa kãm:

—E wa ma Jerujarẽ hwỳr wa tẽ. Nẽ hwỳr axà nẽ mẽhõ myja pumunh kurê kumrẽx. Nhũm amnhĩm gô ru nẽ amnhĩ kre hã poti xãm nẽ o tẽ ka wa omu nẽ hã ajêt nẽ ma õrkwỹ hwỳr hkôt tẽ. 14 Hãmri nẽ ixkre nhõ dõn pumu nẽ kãm: “E Jejus na wa inhmẽ pa wa awỳr tẽ. Na awỳr pẽr mẽnh o: ‘Nhỹri kot paj we ixkôt ri mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽ Pas ã axpẽn kutã apku?’ Anhỹr o na awỳr pẽr mẽ.”

15 —Wa ã kãm akapẽr anẽ kê war ama nẽ war amã õrkwỹ nhĩmõk ã ixkre rax õ jahkre. Ra kamã kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mẽmoj piitãã. Ka wa omu nẽ mãmrĩ kamã mẽ ixkutêp mẽ panhõ hã apê. Anẽ.

16 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr tẽ. Nẽ krĩm axà nẽ ra kot wa kãm mẽmoj jarẽnh xà hkôt mẽmoj piitã omu nẽ mẽ kutêp mẽ kãm mẽõ hã àpênh o wa xa.

*Jejus kot mẽhõ kot mẽ kãm hã àmnênh ã harẽnh*

*Matêwre 26.20-25; Rukre 22.21-23; Juãw 13.21-30*

17 Tã nhũm kamàtre nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja wa hkôt mõ. 18 Hãmri nẽ kỳxpê ixkreja wỳr api nẽ hwỳr agjê nẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa nẽ kormã apkur o hkrĩ nhũm Jejus mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. Kot kaj mẽ ixkutã axàpkur o akrĩ xwỳnhjê hõ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê mã ixtã amỹnê. Anẽ.

19 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Nẽ axpẽn pãnhã amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa xà pa kot paj ã anhĩpêx anẽ? Nà pa hkêt. Anẽ.

20 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ apê 12jê hõ kot kaj ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate ixkutã guhkrax kãm anhõ pãwti ho mry kagô nhek o akrĩ xwỳnhjê hõ kot kaj ixtã amỹnê. 21 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ixkukamã harẽnh xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ. Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhta hêxta waa nẽ. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kumrẽx. Kop apu aa õ mãmãj nhõxà hkre rũm kator kêt ronhỹx ja kãm mex nẽ.

22 Anẽ nẽ kormã mẽ apkur o hkrĩ rôm nhũm pãwti hõ py nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry nẽ mẽ piitã mẽ kãm õr pa nẽ mẽ kãm:

—E na pa mẽ amã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã kugõ. Ja pyrà nẽ koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te ixto hkry hpar pyràk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. E mẽ mãmrĩ aku. Anẽ.

23-24 Nẽ hpãnhã wĩhti hã kop py nẽ mã ho anẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm kugõ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgrota ã koja ixkamrô axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm amarĩ hpikapĩr kêt nẽ. Ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ĩhkram amnhĩ jaxà nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ. Koja ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nẽ ixkukwak ri mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa nẽ mẽ ato hkra. Ra amnepêm kot ja hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Jakamã e. Mẽ axpẽn pãnhã ixkamrô pikapĩr mã ajamaxpẽr pê ixte mẽ amã kop kãm wĩhti nhõrta o akõm o axpẽn nhĩpêx. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ piitã ho hkõm o axpẽn nhĩpêx. 25 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj axte wĩhti ho ixkõm kêt rãhã nhỹrmã Inhõ Papaj akupỹn mẽ awỳr inhmẽ. Hãmri pu mẽ rĩ kormã akupỹn ixpôx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh nẽ. Nom axtem tanhmã hã pahkĩnh to. Anẽ.

26 Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri nhũm mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã gre hãmri nẽ hapôx pa nẽ ma hixêt pê Oriwêhti hwỳr mra.

*Jejus kot Simãw Pêtre hkukamã tanhmã harẽnh to*

*Matêwre 26.31-35; Rukre 22.31-34; Juãw 13.36-38*

27 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê hkukamã tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ pajarẽnh kot anhỹr.

Kot paj ôwêhti jamãr o pa xwỳnhja pĩ hãmri nhũm ôwêhti hpigrành pa nẽ ma anhgrà nẽ ri mra.

Anhỹr o te ixpê ôwêhti jamãr xwỳnh nhũm mẽ apê ôwêhti pyràk ã mẽ pajarẽnh. Tã kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 28 Mẽ kot ixpĩr tã koja Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Pa akupỹm ixtĩr nẽ ma mẽ akukamã pika pê Garirej wỳr mõ. Kamã kot puj mẽ axte axpẽn pumu. Anẽ.

29 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri mẽ amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa nà. Ri ã mẽ ijarẽnh anhỹr kêt nẽ Pahihti. Kot paj akaga hkêt nẽ. Jajaja koja anhgrà nẽ hprõt nẽ ma mrar japêr no pa kot paj anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

30 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kaj anẽ Simãw Pêtre. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ tã axàprãr o axkrunẽpxi kãm ga. Kwa jam ajamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.

31 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma kãm amnhĩ tã àprãr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja mẽ tee akôt ixpĩr mã tã

no pa ãm aa akaga hkêt kumrẽx. Kot paj akôt ixpa ho ixpa rãhã nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjê piitã ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

### *Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh*
### *Matêwre 26.36-46; Rukre 22.39-46*

32 Tã nhũm Jejus ma nhỹri mẽ kot kãm "Gesẽm" anhỹr xwỳnhja wỳr hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê ho mõ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E mẽ jar ixkutêp akrĩ. Pa ma mũtũm tẽ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ mãn. Anẽ.

33 Hãmri nẽ amnhĩ kôt mẽ ho axkrunẽpxi nẽ mẽ o mõ. Simãw Pêtre mẽ Jepetew kra pijakrut pê Xiakre nẽ Juãwja nhũm amnhĩ kôt mẽ o mõ. 34 Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot tanhmã hipêx tota kukamã hamaxpẽr o ra amnhĩ kamã kahak tỳx o ra hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ mrar xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ xà htỳx kamã ijamakja kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx o ixkaprĩ nẽ. Te ra ixkaprĩja kot ixpĩr o mõr pyràk. Jakamã e mẽ jar anohtỳx nẽ ixto Tĩrtũm wỳr o akrĩ kê tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã ixihtỳx nẽ. Anẽ.

35 Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ amnhĩ kamã kahak o Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw htu mỳr pê htẽm nẽ pikap nõ nẽ kãm:

36 —Kwa Papaj. Hêxta waa nẽ. Inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt kumrẽx. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx nẽ. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmrĩ ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt.

37 Anhỹr o Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ kànhmã xa nẽ akupỹm Simãw Pêtreja mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ omu nhũm mẽ ra htỳx gõr nẽ hikwỹ. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu nẽ Simãw Pêtre mã kãm:

—Kwa Simãw Pêtre. E mẽ hãmri akrã hapôj. Kwa wem anohtỳx grire nẽ ixkutêp amnhĩ to Inhõ Papaj wỳr o akrĩ 38 kê mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt nẽ arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. Ã mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm nom kormã mẽ amã maa. Anẽ.

39 Hãmri nẽ akupỹm tẽ nẽ axte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to.

40 Nẽ akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ omu nhũm mẽ axte õt pa nẽ hikwỹ. Nhũm tẽ nẽ tee ri mẽ omu hãmri nẽ tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm awjanã nẽ ma akupỹm tẽ nẽ axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. 41-42 Hãmri nẽ akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ arĩ gõr nẽ anhĩkwỹ? E mẽ tokyx akrã hapôj. Na mẽ ra ixwỳr mrar nẽ kot ixpynênh mã. Koja mẽ tokyx ixkutã mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kãm ixtã amỹnê. Ota ra kot ixtã mẽ kãm àmnênh xwỳnhta tẽ. E mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra. Anẽ.

### *Mẽ kot Jejus pynênh ã mẽ harẽnh*
### *Matêwre 26.47-56; Rukre 22.47-53; Juãw 18.1-11*

43 Nhũm Jejus kormã mẽ kãm kapẽr o ãm rãhã nhũm Jut Kariotja tẽ. Mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ htã nhũm ra amnhĩ kôt mẽ ohtô nẽ Jejus wỳr mẽ o tẽ nhũm mẽ wapohti nẽ kô jamỳ nẽ hkôt o mra. Patre krãhtũm mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra Jut kôt mẽ kurẽ nhũm mẽ man hkôt Jejusja wỳr mra. 44 Na pre ra Jut Kariotja mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E kot paj nhỹri mẽ pahte unênh mã xwỳnhta pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ kahti hkôt kumỳ nẽ tanhmã kãm ixkapẽr to. Ka mẽ ixpumu nẽ hwỳr tẽ nẽ unê nẽ ma akupỹm o tẽ.

Anẽ hãmri nẽ ma hwỳr mẽ o tẽ. 45 Nẽ Jejusja pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm: "Pa mẽ ijahkre xwỳnh." Anẽ hãmri nẽ kahti hkôt kumỳ. 46 Hãmri nhũm hkôt mẽ mrar xwỳnhjaja omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ unênh kurê kumrẽx. 47 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nhũm hõja õ wapo kapa nẽ patre maati mã àpênh xwỳnh kot mẽ hkôt htẽm xwỳnhta mã wapo ho apê. Nẽ kot ho hkrã nhĩpônh mã tã kuhpaw nẽ upôk rũm hamak nhĩkjê krãhta. 48-49 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kot unênh xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ kãm ixujarẽnh o ixpa ka prem tokyx ixpynênh

kêt nẽ. Tã jarãhã te ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh pyrà nẽ ixwỳr wapohti nẽ kô hã akapẽn nẽ ixwỳr atẽm rax nẽ. Nom ra mẽ ate tanhmã ixto kaxyw arĩgro kator jakamã mẽ mãmrĩ tanhmã amã ixto hprãm xà hkôt tanhmã ixto. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ akukamã ã mẽ ate inhĩpêx anhỹr ã mẽ ajarẽnh xà hkôt. Anẽ.

50 Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ kot unênh ã mẽ omu hãmri nẽ mẽ umaj Jejus kaga nẽ ma hprõt pa nhũm ahte mẽ kuri xa. 51-52 Hãmri nhũm mẽ ma o tẽ. Nhũm kormã mẽhõ nyw xwỳnhja tee ri ja hã mẽ omu nẽ ma Jejus kôt tẽ. Nhũm mẽ amnhĩ kôt omu nẽ kot unênh kaxyw kahty xà hã kupy nhũm mẽ umaj mẽ ĩhkra kamã kahty xàja re nẽ ma hkênh nẽ hprõt nẽ tẽn akunok.

### *Ijaew nhõ patre maati kot Jejus kukjêr ã harẽnh*

*Matêwre 26.57-68; Rukre 22.63-71; Juãw 18.12-14, 18.19-24*

53 Tã nhũm mẽ ma mẽ õ patre maati nhõrkwỹ hwỳr Jejus o tẽ. Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja õrkwỹ hwỳr Jejus ã akuprõ. 54 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ hkôt tẽ nẽ mẽ hkôt patre maati nhõ kĩtare hwỳr axà nẽ amỳm hã mẽ omunh o xa. Nhũm ra pôristijaja kĩtare kamã amnhĩm kuto nẽ hã ànhunh o hkrĩ nhũm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ ĩhkô hã ànhunh o nhỹ.

55-56 Rôm nhũm ixkre kamã mẽ pikuprõnh xwỳnhjaja tee ri Jejus ã krĩ nhõ xwỳnhjê kukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ atõ na ka pre Jejus kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu? Mẽ atõ mẽ inhmã harẽ pa mẽ ama nẽ Rõm nhõ xwỳnhjê nhĩhkram haxà kê mẽ pamã kupĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ axpẽn pãnhã tanhmã harẽnh to. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh to htã nom ri ho hêx jakamã axpẽn kwỳm ri tanhmã ri harẽnh to nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ axpẽn kwỳm ri tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Axpẽn kôt mãn ri tanhmã mẽ inhmã harẽnh to. Anẽ.

57 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kànhmã kuhê nẽ axpẽn kôt tanhmã ho hêx to nẽ mẽ kãm:

58 —Nà kot paj mẽ amã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Na pa prem ã kapẽr anhỹr ã kuma. Na pre tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta jarẽnh to nẽ harẽnh o: “Kot paj ixkreja grành pa hãmri nẽ ixtã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx. Nom kot paj amnhĩ nhĩhkra ho hipêx kêt nẽ.” Anhỹr ã ã amnhĩ jarẽnh anẽ pa mẽ kuma.

59 Anhỹr o harẽnh tã nom axpẽn kôt harẽnh kêt nẽ. Arĩ axpẽn kwỳm ri harẽ. 60 Hãmri nhũm mẽõ patre maati tee ri mẽ kot tanhmã ho kapẽr toja ma nẽ mẽ aptàr tũmjê noo mã kànhmã xa nẽ Jejus mã kãm:

—E na ka ra mẽ kot ã ajarẽnh anhỹrja ma. Xà kot kaj tanhmã mẽ inhmã amnhĩ tã axàprãr to hkêt nẽ? Xà ãm hãmri na mẽ ajarẽ? E kwa mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Anẽ.

61 No nhũm akryk xa nẽ tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ axte kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Tĩrtũm Kra na ka? Xà ka na apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh na ka? Anẽ.

62 Hãmri nhũm tã kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Tỳ. Ixpê tãmta na pa. Ra mẽ ate jarãhã tanhmã ijarẽnh to kaxyw apikuprõnh tã nom kot paj nhỹrmã mẽ kamjaja tanhmã mẽ ajarẽnh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu. Kot kaj mẽ Tĩrtũm kot mẽ ato amnhĩptàr xà kutã akrĩ hãmri pa hwỳr tẽ nẽ ĩhkô hã nhỹ. Kakrã kamã kot paj hwỳr tẽ nẽ ĩhkô hã nhỹ hãmri nẽ ỹ hã tanhmã mẽ ajarẽnh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu. Anẽ.

63-64 Hãmri nhũm tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ gryk xàj amnhĩ xê kaxô nẽ mẽ àptàr tũmjê mã kãm:

—Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte ri ho tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh xwỳnhjê hõ japêr? Ra tãm kot amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ to hêx nhũm mẽ pahte pajamak o mar kênã. E tanhmã kot puj mẽ ho? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot puj mẽ kupĩ. Ra htyk mã tãm kênã. E kwa tokyx pu mẽ ma Rõm nhõ pahihti hwỳr o tẽ kê mẽ pamã hã amỹnê kê mẽ kupĩ. Anẽ.

65 Hãmri nhũm mẽ hipêx kati rax nẽ. Nẽ hkuk kuhtô nẽ hpãnhã no hpro nẽ htak nẽ kãm:

—E mẽ kot atak xwỳnhjê nhĩxi jarẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e mẽ hixi jarẽ. Anẽ.

Nhũm prem ã hipêx anẽ hãmri nẽ pôristijê nhĩhkram haxà nhũm mẽ htak rax o kuhê.

### *Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 26.60-75; Rukre 22.54-62; Juãw 18.15-18, 18.25-27*

66-67 Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ kĩtare kamã mẽ ĩhkô hã ànhunh o nhỹ. Hãmri nhũm mẽõ patre maati mã àpênh xwỳnh nitita mẽ hwỳr kato nẽ xa. Hãmri nẽ hirã kamã hprĩ hã Simãw Pêtre pumu nẽ omunh mex kurê kumrẽx nẽ kãm:

—Xê pẽr apê Najare nhõ xwỳnh Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anẽ.

68 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ ra kãm ma nẽ. Nẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.

Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ ma tẽ nẽ kĩtare hwỳr kahê hkôt ã mẽ hkàx ã ahte xa nhũm krãhyre kà. 69 Nẽ gaa nhũm hpãnhã mẽ kãm àpênh xwỳnhjê hõja omu nẽ hã mẽ kãm:

—Xê ma ãm hãmri na harẽ. Kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na pẽr. Anẽ.

70 Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nẽ. Aa ixte mẽhõ ata pumunh kêt kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ hkwỳja gaa nẽ kê axte hprĩ hã omu nẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus hkwỳ na ka. Ajaxwỳja apê Garirej nhõ xwỳnh kênã. Anẽ.

71 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ kãm ma htỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà. Na pa Tĩrtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj amnhĩ to ixêx japêr nhũm inhma nẽ hã tanhmã ixto. Nà uràn ixpê Garirej nhõ xwỳnhre hã. Ixte mẽhõ mũj pumunh kêt kumrẽx tã ka mẽ xatã axpẽn kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o xa.

Anhỹr o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi. 72 Hãmri nhũm axte krãhyre kà. Jao ra hkàr o axkrut. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ Jejus kot ra hkukamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnhja mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Krãhyre kormã hkàr o axkrut kêt ri kot mẽ kãm amnhĩ tã àprãr o axkrunẽpxi hã harẽnhja mã hamaxpẽr. Hãmri nẽ ra kànhmã hakry hpar o tẽ nẽ hkaprĩ htỳx kumrẽx. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ mã:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na pre Jejus ijarẽ. Tã pa kot ijarẽnh xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa mo na pa axtem nẽ ã mẽ kãm amnhĩ to ixêx anẽ?

Anẽ hãmri nẽ hkaprĩ xàj mỳr rax nẽ.

# 15

### *Pirat kot Jejus kukjêr ã harẽnh*

*Matêwre 27.1-2, 27.11-14; Rukre 23.1-5; Juãw 18.28-38*

1 Tã nhũm myt kato nhũm mẽ axte Jejus ã axpẽn wỳr akuprõ. Patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ Ijaew nhõ juistijaja nhũm mẽ piitã hã akuprõ. Hãmri nẽ pôristi mã anẽ nhũm mẽ Jejus pa hpre nhũm mẽ ma Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Pirat wỳr o tẽ. Piratja na pre hte Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Sesti nhỹ hã Ijaew o amnhĩptàr o pa nhũm prem ma hwỳr o tẽ. 2 Hãmri nẽ kutã ãm nẽ tanhmã kãm harẽnh to nẽ kãm:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ. Na hte mẽ inhmã hêx rũnh o pa. Mẽ ixte Pahihti Sesti kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj tanhmã mẽ inhmã hêx to. Nẽ axtem nẽ mẽ ixte Sesti mã kàxpore hkwỳ nhõr kêt ã mẽ inhmã karõ. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw kêp mẽ inhõ pahi hã ãm ã amnhĩ jarẽnh o pa. Na hte ã mẽ inhmã amnhĩ to hêx anhỹr o pa. Anẽ.

Hãmri nhũm Pirat mẽ kuma nẽ Jejus pumu nẽ tanhmã hkukjêr to nẽ kãm:

—E inhmã amnhĩ jarẽ. Xà ãm hãmri na mẽ ã ajarẽnh anẽ nà? Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wỳr akãm hamak o pa? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

3 Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja tanhmã kãm ho kapẽr to. 4 Nhũm mẽ kuma nẽ axte hkukja nẽ kãm:

—Kwa na mẽ ã ajarẽnh anẽ ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ inhmã tanhmã amnhĩ tã axàprãr to hkêt nẽ. Anẽ.

5 Nom nhũm Jejus ãm akryk xa nẽ tanhmã axte kãm nẽ hkêt nẽ. Jakamã nhũm Pirat tee ri omunh pê hamaxpẽr o nhỹ.

### *Pirat kot Jejus pĩr ã àmnênh ã harẽnh*

*Matêwre 27.15-26; Rukre 23.13-25; Juãw 18.39-19.16*

6 Na pre hte pahi Pirat arĩgro pê Pasja ã Ijaewjaja kãm hprãm xà hkôt mẽ hagjênh xwỳnhjê ho hpỹnh nẽ mẽ kãm ure. 7-10 Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Kwa xà kot kaj jarãhã mẽ inhmã mẽ hagjênh xwỳnhjê hõ mã anhũre nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hamaxpẽr o:

—E paj Jejus ã mẽ kuma nẽ kãm inhũre. Mẽ piitã mẽ kãm kapẽr mar prãm nhũm mẽõ patre krãhtũmjaja pix kot mẽ hkôt kamã gryk nẽ ã ixwỳr o mrar anhỹr kênã. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nà kot paj mẽ amã hõm inhũre. Kwa xà kot pa mẽ amã mẽ anhõ “pahihti” jarẽnhja mã inhũre nà? Anẽ.

11 Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja tee ri kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ kãm anẽ kê Parapas mã mãn ure. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Pirat mã kãm:

—Nà Jejus mã anhũrer kêt nẽ. Parapas mã mãn anhũre. Anẽ.

12 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—No mẽ ate mẽ anhõ pahi hã harẽnh xwỳnhta? Tanhmã kot paj ho? Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ àmra kamã kãm hã amỹnê nẽ kãm:

—Kwa pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

14 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã kot pa ã hipêx anẽ.

Anhỹr tã nhũm mẽ xatã anhĩpê kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Kwa pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty. Tokyx ã mẽ inhmã hipêx anẽ.

Anhỹr o kuhê. Kàx pê kãm anhỹr o kuhê. 15 Nhũm tee ri mẽ kuma hãmri nẽ mẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ kãm Parapas mã ure. Nẽ pôristi hkwỳjê mã Jejus ã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Mẽ mamrĩ hwỳr tẽ nẽ htak hãmri nẽ kapôt ã mẽ hpar xà hã pika hwỳr o tẽ nẽ pĩ kahpa hã anhô. Anẽ.

### *Mẽ kot Jejus tak ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 27.27-32; Juãw 19.2-3*

16 Tã nhũm pôristijaja akupỹm ixkreja wỳr Jejus o axà nẽ amnhĩ wỳr hkwỳjê hã karõ nhũm mẽ hwỳr agjê nẽ Jejus ã akuprõ. 17 Hãmri nẽ kêp pahi hã hpẽr o pikẽnh kaxyw kãm pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nẽ hkrãm haxà. Nom axtem nẽ akunĩ kamã mẽmo mrô nhĩ te kot ronh kanêre pyràk xwỳnhja nhũm mẽ kãm hikãx nẽ hkrãm haxà. Hãmri nẽ kêp ê kapa nẽ pahi hã mẽ ê kamrêk õ py nẽ kãm haxà. 18 Hãmri nẽ kãm:

—E apê Ijaewjê nhõ pahi na ka. Anẽ.

19 Hãmri nẽ xatã axpẽn pãnhã hwỳr mra nẽ pĩ ho hkrãx pê htak nẽ hkuk kuhtô nẽ hã hpẽr o pikẽnh pê hã hpijaàm pyrà nẽ kutã hkõn krã ho hkrĩ. 20 Hãmri nẽ kêp pahi xê kapa nẽ akupỹm kãm ê jaxà nẽ pĩ kahpa hã nhôr kaxyw ma o kato nẽ o tẽ.

21 Nom nhũm ra hirot tỳx nẽ nhũm mẽ tee ri omu hãmri nẽ mẽhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ kot hkôt omunh o mõr xwỳnhjê kapi ho xa. Hãmri nẽ Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw hkà htykreja pumu. Aresãn mẽ Rupti wa hipêêxà na pre. Nhũm htỳx hamakêtkati nẽ mẽ kutã krĩm tẽ. Hãmri nhũm mẽ haê nẽ unê nẽ kãm Jejus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm kãm pĩ kahpaja mỳ nẽ mẽ hkôt o tẽ.

### *Mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 27.33-44; Rukre 23.33-43; Juãw 19.17-27*

22 Nhũm mẽ ra kẽn nhĩxêt te kot mẽ hkrã hi pyràk xwỳnhja wỳr Jejus o pôj. Mẽ kot kãm “Korkot” anhỹr xwỳnhja wỳr. Mẽ pakapẽr kãm na htem Korkotja jarẽnh o: “Mẽ hkrã hi xà” anẽ. Jakamã nhũm mẽ ra hwỳr o pôj. 23 Hãmri nẽ kot pĩ kahpa hã nhôr kaxyw wĩhti hkwỳ ho mẽ mẽmo mẽhkanexà pê mĩra ho ahkà. Kot ho kõm nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak kêt kaxyw hipêx nẽ kãm kugõ nom nhũm hkaga nẽ ho hkõm kêt nẽ. 24-26 Hãmri nhũm myt kaxkwa nhĩpôk wỳr tẽ nhũm mẽ pĩ kahpata ã Jejus xi nẽ prek o ĩhkra ho htỳx nẽ hpar o htỳx. Nẽ hpãnhã kaxyw kakwỳ nẽ kànhmã pĩ kahpa jarĩ nẽ kre kamã ãm nẽ hity hpa. Nhũm

Jejus kỳx pê amnhĩ xà htỳx kumrẽx kamã hamak o ajêt. Nhũm pôristi hõja tẽ nẽ tapti hõ py nẽ hã kagà ho:

IJAEWJÊ NHÕ PAHI NA JA

Hãmri nẽ Jejus wỳr ho api nẽ mỳ ri kunhô. Hãmri nhũm hparpê pôristi hkwỳja axpẽn mã ê hkwỳ ho hpigrành kaxyw hã kẽnre ho jôka ho hkrĩ.

27-28 Tã nhũm mẽ wa kot amnhĩ tomnuj xwỳnh wa ho axkrut nẽ mã wa ho anẽ nẽ. Nẽ pĩ kahpa hã prek o wa ĩhkra ho htỳx nẽ wa hpar o htỳx hãmri nẽ akutã ho Jejus nhĩjê nhũm wa ajêt.

29 Hãmri nhũm mẽ kot omunh mã mrar xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hã hpẽr o pikẽnh punuj nẽ hkrã ho apê nẽ kãm:

—Kwa na ka pre ate Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre gràn̂h par nẽ atã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx par ã amnhĩ jarẽnh o apa. Nẽ axàhpumunh o axàhpumunh ã amnhĩ jarẽnh o apa. 30 Jakamã e kwa amnhĩ kapa nẽ wrỳ pa mẽ ja hã apumu. E kwa tokyx. Anẽ.

31 Nẽ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja piitã hwỳr mra nẽ hã hpẽr o pikẽnh o kuhê. Nẽ axpẽn mã kapẽr o:

—E jahti na xep pre mẽ kamã ukaprĩ ho pa nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Tã tãm tanhmã amnhĩ to nẽ wrỳk kêt nẽ. 32 Kwa pu mẽ arĩ pakuhê nẽ kot amnhĩ kaxàr nẽ wrỳk kãm omu. Koja wrỳ pu mẽ omu nẽ kêp mẽ panhõ pahihti hã hkôt pajamaxpẽr kurê kumrẽx. E tokyx wrỳ Jejus pa mẽ awrỳk kãm apumu. Nà kot kaj awrỳk rax nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm akutã wa kot hijê nẽ jêt xwỳnh wa haxwỳja kãm kapẽr punuj o ajêt.

### *Jejus htyk ã harẽnh*

*Matêwre 27.45-46; Rukre 23.44-49; Juãw 19.28-30*

33 Tã nhũm ra kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹr mẽ nhũm te kamàt pyràk. Nhũm kamàt kô rax kumrẽx o ra hã awry mẽ nhũm akupỹm myt katêr o mõ. 34 Hãmri nhũm Jejus àmra kamã Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:

—Inhõ Tĩrtũm inhõ Tĩrtũm. Kwa mon ka ixkaga? Anẽ.

Nom kapẽr kãm kapẽr o:

—Eri Eri rãmã sapatanĩ. Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja kot Eri hã harẽnh ma nẽ htỳx ho finat Èris mã kapẽr ã hkamnhĩx. 36 Hãmri nhũm ja hprõt nẽ mẽmo rereeti py nẽ pĩ ho hkanhwỳ nẽ o tẽ nẽ ho wĩhti nhek nẽ Jejus wỳr o tẽ nẽ kot hkaôr kaxyw kãm kupẽ. Hãmri nẽ hkwỳjê mã kãm:

—E hãmri pu mẽ jar hkàx ã pakuhê nẽ Eris jamã mãn. Koja kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ o wrỳ nà? Anẽ.

37 Nom nhũm Jejus ra htyk kaxyw nẽ àmra htỳx nẽ ty.

38 Hãmri nhũm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupẽxêja axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽnh kurê kumrẽx. Utĩ rax tã kỳj rũm ahpar mã axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus htyk o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã Tĩrtũm wỳr pry jakwa kre kahê xà mẽnh pyràk o ã amnhĩ kaxônh anẽ. 39 Nhũm pôristi krãhtũmjê hõja Jejus parpê kutã htyk kãm omunh o xa. Hãmri nẽ tee ri omu nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na pre hte kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh o pa. Tã pa mẽ amarĩ kupĩ. Anẽ.

40-41 Rôm nhũm mẽni kwỳjaja amỳm htyk kãm omunh o kuhê. Na pre htem Garirej kamã Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã mẽ apkur xà hã àpênh o mẽ hkôt pa nẽ mẽ hkôt Jerujarẽ hwỳr mõ. Marir Matarẽn nẽ Xiakre mẽ Jojes wa katorxà Marirja. Nẽ Sarome. Nẽ mããnẽn mẽni hkwỳjaja nhũm mẽ amỳm Jejus htyk kãm omunh o kuhê.

### *Mẽ kot Jejus jaxàr ã harẽnh*

*Matêwre 27.57-61; Rukre 23.50-56; Juãw 19.38-42*

42 Nhũm prem arĩgro pê sêsta hã Jejus pĩ nhũm ra amỹkry htỳx nẽ. Sap kukamã na pre htem Ijaewjaja amnhĩm apkur xà hã mẽõ nhĩpêx pa nhũm sap kato nhũm mẽmoj to anhỹr kêt nẽ. 43 Jakamã nhũm Juje hõ pê Arimatej nhõ xwỳnhja. Kêp Ijaewjê nhõ juisti hõ na pre. Nhũm mẽ piitã kãm hkĩnh nẽ axpẽn mã mex o mex ã harẽnh o pa. Na pre Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh kôt hamaxpẽr o pa. Tã Jejus htyk ã omu hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—E pa ma pahi Pirat wỳr tẽ nẽ Jejus nhĩ hã kuwỳ. Inhmã uma htã kot paj ma hwỳr tẽ nẽ hã kuwỳ kê inhmã kugõ pa ma o tẽ nẽ tokyx haxà. Kot paj ho anhỹr tokyx anhỹr kêt nhũm mẽ panhõ arĩgromnu pê sapja wỳr ra myt axà hãmri pa haxàr kêt nẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr nẽ ma Pirat wỳr tẽ nẽ hã kuwỳ. 44 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê ra htyk ã harẽnh ma nẽ amnhĩ wỳr pôristi krãhtũmjê hõ hã karõ nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Kwa xà na ra Jejus ty? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ na ra ty. Anẽ.

45 Hãmri nhũm kuma nẽ Juje mã kãm:

—Tôe. Mamrĩ ma o tẽ nẽ haxà. Anẽ.

46 Hãmri nhũm kuma nẽ akupỹm Jejus wỳr tẽ nẽ pôristi mã anẽ nhũm mẽ kãm ho wrỳ. Nhũm kumỳ nẽ kupẽxê ho hkupu hpa nẽ o tẽ nẽ kẽn kre kakwỳnh kãm haxà. Hãmri nẽ kẽn rax o hitom mex nẽ ma akupỹm krĩm tẽ. 47 Nhũm Marir Matarẽn mẽ Juje katorxà Marir õja wa ma hkôt tẽ nẽ kot haxàr kãm omunh o xa. Kot mẽ hkuxwa xà ho gregrer kêt rãhã haxàr kãm omu.

# 16

### *Jejus akupỹm htĩr ã harẽnh*

*Matêwre 28.1-10; Rukre 24.1-12; Juãw 20.1-10*

1-2 Tã nhũm apkati. Nom nhũm ra mẽ inhõ arĩgromnu pê sap kator jakamã nhũm mẽ kormã akupỹm kẽnkreta wỳr mrar kêt nẽ. Hãmri arĩgro mex jamãr pê kôkôt o hkrĩ. Hãmri nhũm axte apkati nhũm tômĩk nhũm ra mẽ inhõ arĩgromnu hapêx nhũm Marir Matarẽn mẽ Sarome mẽ Xiakre katorxà Marirja mẽ ma akupỹm kẽnkreta wỳr mra. Kormã kwỳhtãã. Kormã myt kator o mõr mẽ nhũm mẽ kànhmã hkrĩ hãmri nẽ mẽ kot Jejus gregrer kaxyw mẽ hkuxwa xà hkwỳ jamỳ nẽ ma hwỳr o mra. 3 Hãmri nẽ kormã mõr ri tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Xê gàà nẽ. Mẽhõ koja mẽ pamã nhãm kẽnkre nê hitom raxta xãm pu mẽ Jejus wỳr agjê nẽ gregrer? Utĩ rax kumrẽx kênã. Anẽ.

4 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ omu nhũm ra hitom xàja kàx ã nõ nhũm mẽ tee ri omu. Utĩ rax tã ra kàx ã nõ. 5 Hãmri nhũm mẽ kẽnkre hwỳr agjê nẽ upôk rũm mẽhõ nyw pumu. Nhũm ê jakajre kamã nhỹ nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ tee ri hamaxpẽr. 6 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Mẽ ate Najare nhõ xwỳnh pê Jejus pumunh kaxyw na ka mẽ mra. Mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr xwỳnhta. Nom jar amrakati. Na ra Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. E mẽ kam nẽ amnẽ agjê nẽ ano ho nõr xà kaprỳ pumu 7 nẽ tokyx ma akupỹm mra nẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã harẽ. Koja ma Jejus mẽ akukamã akupỹm Garirej wỳr mõ. Garirej kamã kot kaj mẽ axte axpẽn pumu. Ra kot mẽ amã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Kwa mẽ tokyx ma akupỹm mẽ hwỳr mra. Nẽ kwa kê Simãw Pêtreja harẽnh mar mex nẽ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm hprõt. Nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm ma xàj htertet tỳx jakamã kormã nhãm mẽhõ mã harẽnh kêt nẽ.

### *Jejus kot Marir Matarẽn wỳr kator ã harẽnh*

*Juãw 20.11-18*

9 Nhũm semãn nyw mã àr xà hã arĩgro pê tômĩkja ã nhũm Jejus akupỹm htĩr. Hãmri nẽ Marir Matarẽn kumrẽx wỳr kato. Kot nê mẽkarõmnuti ho 7 nẽ nê hanor xwỳnhta kumrẽx wỳr kato. 10 Hãmri nhũm akupỹm htĩr kãm omu nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. Nẽ ma akupỹm tẽ nẽ Jejus kràmnhwỳjê mã harẽ. Nhũm mẽ hkaprĩ nẽ mỳr o hkrĩ nhũm mẽ hwỳr axà nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:

11 —Xê mẽ amỳr kêt nẽ. Na ra Jejus akupỹm htĩr nẽ ham ixwỳr kato pa inhno ho omu. Xê mẽ hãmri axte amỳr kêt nẽ.

Anhỹr tã nom nhũm mẽ htỳx ho amnhĩ krã hkôt kot ri ã harẽnh anhỹr ã hkamnhĩx jakamã kuma nẽ ãm kuma.

### *Jejus kot hkwỳjê hwỳr kator ã harẽnh*

*Rukre 24.13-35*

12 Tã nhũm Jejus axte ja wa hwỳr kato. Kôt mẽ pa ho pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ wa hwỳr kato. Na pre wa Jerujarẽ rũm kato nẽ akupỹm wa õ krĩ hwỳr mõr mẽ nhũm wa hwỳr kato. Nom axtem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ wa hwỳr kator jakamã nhũm wa tokyx hprĩ hã kêp Jejus ã omunh kêt nẽ. 13 Tã kêp Jejus ã omu hãmri nẽ akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ hkwỳjê mã harẽnh kurê kumrẽx. Nom nhũm mẽ wa kuma nẽ

ãm wa kuma nẽ akupỹm htĩr kôt hamaxpẽr kêt nẽ.

*Jejus kot hkwỳjê mã mẽmoj tã karõ hã harẽnh*
*Matêwre 28.18-20; Rukre 24.44-49; Juãw 20.19-23; mããnẽn Atre 1.6-8*

14 Tã nhũm Jejus tã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 11 wỳr kato nhũm mẽ kamã no pyma nẽ hkĩnh tỳx nẽ omunh o kuhê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa hêxta waa nẽ. Marir Matarẽn mẽ akwỳta mẽ kot akupỹm ixtĩr kãm ix-pumunh nẽ mẽ amã ijarẽnh tã ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Pẽr ãm mẽ akrã hihtỳx jakamã na ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt aja-maxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

15 Hãmri nẽ mẽ kot tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Ixte tanhmã mẽ nê amnhĩ nhĩpêx toja ka mẽ aprĩ hã mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt apa. 16 Nẽ mẽ kot mẽ akapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja kêr ka mẽ hkrã kumrã nhũm mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ nê mẽ hano nhũm mẽ ma kuwy hwỳr pa.

17 —Nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt mẽ aja-maxpẽr xwỳnhjaja kot kaj mẽ inhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ nẽ inhỹ hã inhĩxi jarẽnh kôt mẽ nê mẽkarõmnuti janor o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ ate nhãm mẽ kapẽr mar kêt tã inhỹ hã ho akapẽr mex o apa. Mẽ ate mar kêt tã ra ho akapẽr nhũm mẽ kot mẽ kapẽrta mar xwỳnhjaja hprĩ hã mẽ amar mex nẽ. 18 Nẽ kot kaj mẽ nhỹri atỳx kagã xoprê hõ hpyr tã no nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Rỳ atỳx mẽmoj to mẽ hpar xà hkwỳ ho akõm tã no nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Nẽ inhỹ hã mẽ à xwỳnhjê hã mẽ anhĩhkra jaxwỳ nhũm mẽ akupỹm mex. Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt mẽ ajamaxpẽr xwỳnhjaja ã inhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

*Jejus kot akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh*
*Rukre 24.50-53; mããnẽn Atre 1.6-11*

19 Tã nhũm mẽ panhõ Pahihti Jejusja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr pa hãmri nhũm Tĩrtũm ma akupỹm amnhĩ wỳr kaxkwa hwỳr ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã upôk rũm nhỹ. Kot ĩhkô hã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr kaxyw hkrĩ ho hkrĩ. 20 Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja ma akupỹm àpir kãm omu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nhũm Pahihti Jejus mẽ ĩhkô hã pa ho pa. Nhũm mẽ ma ỹ hã hkwỳjê mã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã mẽ harẽnh o:

—Nà ãm hãmri na mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nẽ ho hêx kêt nẽ. ỹ hã mẽ kot aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa kênã. Nà ãm hãmri na ã mẽ pamã kapẽr jarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

Ja kôt na Makre kot Jejus jarẽnhja hapêx.

# Rukre
## Rukre tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Rukre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Ijaew kêt xwỳnh na pre. Tã amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr. Na pre kêp tôtô nẽ mẽ hkane ho pa. Nẽ Jejus nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnhjê hõ pê Pawreja kôt pa ho pa. Tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkràmnhwỳ Teopre mã kagàja nhĩpêx nẽ kamã tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽ nẽ hã kagà.

Nẽ Jejus kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh ã harẽ. Nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ hã harẽ. Nẽ kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh ã harẽ. Nẽ kêp mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh ã harẽ. Ã na pre Rukreja hkràmnhwỳ Teopre mã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ. Nẽ mããnẽn mẽ pahpiitã mẽ pakaxyw harẽ nẽ hã kagà.

### *Rukre kot Teopre mã amnhĩ jarẽnh*
### *Atre 1.1-2*

1 Pa pahi Teopre. Xà amex? E ot pa awỳr kagà nhĩpêx nẽ awỳr kumẽ. Ixte amã Jejus jarẽnh kaxyw. Na prem ra ohtô nẽ jar mẽ pahkôt Jejus kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã kagà rax nẽ. 2 Jejus nhỹ hã Tĩrtũm kapẽr jahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja na prem Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkrax kãm kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã omunh o hkôt pa. Hãmri nẽ hprĩ hã mẽ inhmã harẽ nẽ hã kagà nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ mar xà hkôt mẽ urà nẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà. 3 Tã pa mẽ harẽnh ma nẽ ijamaxpẽr o:

—E kot paj ijaxwỳja Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kwỳ hã kagà. Nà kot paj ho anẽ.

Anhỹr o ijamaxpẽr jakamã ot pa ra ixte amã hã kagà kaxyw.

4 Tã kêr ka kamã harẽ nẽ ixpyrà nẽ ama nẽ aprĩ hã harẽnh mar tỳx nẽ mẽ kot amã harẽnh xwỳnhjê hkôt ajamaxpẽr tỳx o apa. Ãm hãmri na prem mẽ amã harẽ. E kot paj amã hkwỳ hã kagà. Ixpê akràmnhwỳ Rukre kot paj ixprĩ hã amã harẽ nẽ hã kagà.

### *Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot Juãw Paxis jarẽnh*

5 Juãw Paxis nhĩpêêxà finat Jakarisja kumrẽx kot paj amã harẽ. Kêp finat Apiasti kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã uràk nẽ kêp mẽ apê Ijaew nhõ patre na pre. Pahihti Eroxja kormã kot mẽ anhõ pika kamã mẽ ho amnhĩptàr ri nhũm Jakaris kêp patre nẽ pa. Nẽ hprõ Ijapew mẽ wa kêp Parãw kanrẽhã htàmnhwỳ. 6 Nẽ wa hamẽ na pre Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o wa pa. Ãm Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho wa pa.

7 Nom Ijapewja tanhmã hkra xà kute jakamã nhũm wa hkra hkêt nẽ wa pa rãhã wa ra hpigêx tỳx nẽ.

8 Jakamã nhũm Jakaris ma mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽ. Kwỳjê pyrà nẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw ma mẽ hpãnhã hwỳr tẽ nẽ axà. 9-10 Hãmri nẽ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh pê kãm mẽ hkuxwaxà ho xêt o xa. Nhũm Ijaew kwỳjaja ixkreta wỳr akuprõ nẽ kapem kutêp Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o kuhê. 11 Pu nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja wrỳ nẽ Jakaris kutã xa. Mẽ hkuxwa xà ho xêt xà hã mês kunĩhti xupôk rũm xa. 12 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê amnhĩ kutã omu nẽ akryk omunh o xa. 13 Hãmri nhũm kãm:

—Pa Jakaris? Kwa tee ri ajamaxpẽr o amã ma hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm ate akra hã hwỳr o apa hã ama nẽ hã apumu. Jakamã koja tanhmã aprõ hkra xà ho ka kamã akra. Nhũm nõ nẽ rax nẽ kato nẽ myre. Ka wa hã hixi mẽ nhũm kêp Juãw. 14 Koja kato ka wa omu nẽ akĩnh tỳx kumrẽx. Nhũm akwỳjaja haxwỳja ohtô nẽ war akra jarẽnh ma nẽ war anhỹ hã hkĩnh nẽ. 15 Koja kormã akra kator kêt ri nhũm Tĩrtũm Karõja hkarõ hwỳr axà. Hãmri nhũm kato nẽ gaa nẽ hprêk nẽ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nom kêr ka inhmar kumrẽx. Kê mẽmoj to wĩhti ho hkõm kêt nẽ pa. Nẽ kagôxỳhti ho hkõm kêt nẽ pa. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. 16 Koja hprêk hãmri nẽ mẽ apê Ijaew mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ ohtô nẽ kuma nẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm

kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

17 —Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽ apytàr xwỳnh maati mẽnh mã xwỳnh kukamã koja mẽ kãm harẽnh o pa. Te Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh finat Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o koja amnhĩ nhĩpêx. Nẽ uràk nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ akôt pa. Jakamã nhũm mẽ akwỳjaja kuma hãmri nẽ amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ tãm mẽ hkrajê nhĩpêx o pa. Koja mẽ ã akra Juãwja kôt amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jao Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽnh mã xwỳnhta kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

18 Nhũm pre ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh Jakaris mã hkrata jarẽnh anẽ. Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa xà we ãm hãmri na ka ã inhmã ixkra jarẽnh anẽ nà? Ra ixprõ mẽ wa ijamẽ wa ixpigêx tỳx kênã kot pa kêt wa ixkra. Anẽ.

19 Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri na pa ã amã harẽnh anẽ. Ixpê Gapriew na pa ã awỳr ixwrỳk nẽ Tĩrtũm nhỹ hã amã harẽnh anẽ. Ixte Tĩrtũm nhĩhkô hã ixkuhê xwỳnhjê hõ na pa. Tãm na awỳr inhmẽ pa awỳr wrỳ nẽ ã amã akra jarẽnh anẽ. 20 Tã ate ixkôt ajamaxpẽr kêt jakamã kot kaj axte axumar kêt nẽ akapẽr kêt rãhã nhũm akra kato. Koja kato ka rĩ kormã akupỹm akapẽr nẽ akupỹm ama. Ate ixkôt ajamaxpẽr kêt jakamã kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ rĩ amnhĩ pumu. Ãm hãmri na pa ã amã ixkapẽr anẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja Jakaris mã kapẽr anẽ. Jakamã nhũm tokyx ixkre rũm kator kêt nẽ.

21 Hãmri nhũm ixkre kapem mẽ kuhê xwỳnhjaja tee ri kamã ama nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa mo na we ri hitom kãm ho anhỹr kãm unê nẽ tokyx kator kêt? Anẽ.

22 Tã nhũm akupỹn mẽ hwỳr kato. Nẽ tee ri kot mẽ kãm kapẽr kaxyw no ãm ĩhkra pix o ri mẽ kãm tanhmã ujahkre hto. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã na we amnhĩ to? Mãn hitom kãm mẽmoj tanhmã kute hã omu hã na ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

23 Hãmri nhũm Jakaris ixkre kamã mẽmoj tã àpênh pa hãmri nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ.

24-25 Tã nhũm hprõ Ijapewja htujarô. Hãmri nẽ amnhĩ tujarô hã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta gàà nẽ. Ma ãm hãmri na pa pre ixkra hkêt nẽ amnhĩ kamã ixpijaàm o ri ixpa. Tã ra ixtujarô. Kot paj wa axte ri amnhĩ kamã ixpijaàm kêt nẽ. Ma ãm hãmri na Tĩrtũm ã wa inhĩpêx anẽ. Na pa wa ixkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

Nhũm pre ã hamaxpẽr anẽ hãmri nẽ arĩ õrkwỹ kamã hkrĩ ho hkrĩ. Aa nhỹhỹm kator nẽ mõr kêt rãhã hã mytwrỳ kêp 5.

### *Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot Marir mã hkra jarẽnh*

#### *Matêwre 1.18-21*

26 Tã nhũm Ijapew ra htujarô hã mytwrỳ kêp 6 nhũm Tĩrtũm axte kapẽr o wrỳk xwỳnh pê Gapriewja mẽ. Nhỹri Garirej kamã krĩ pê Najare hwỳr kumẽ nhũm ma hwỳr wrỳ. 27 Mẽhõ pê Marir wỳr wrỳ. Nhũm ra Juje ho mjên kaxyw. No ãm kormã hkukrit rãhã ho mjên kaxyw. Jujeja Marir pyrà nẽ kêp pahi finat Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ na pre. 28 Jakamã nhũm Gapriew Marir wỳr wrỳ nẽ kãm:

—Pa Marir? E ot pa amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kaxyw awỳr wrỳ. Kot akôt pa ho pa jakamã koja ato mex rax kumrẽx. Anẽ.

29 Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Xê mẽmo na we ri ã inhmã kapẽr anẽ? Tanhmã koja we Tĩrtũmja ixto mex rax to? Anẽ.

30 Hãmri nhũm Gapriew kãm:

—Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Tĩrtũm kãm ajapêê. 31 Kot kaj atujarô nhũm akra kato nẽ myre. Ka hã hixi mẽ nhũm kêp Jejus. 32-33 Koja Tĩrtũm amã ho mex rax nẽ. Nẽ koja mẽ piitã mẽ kãm kêp amnhĩ Kra hã ho amnhĩrĩt. Nẽ mẽ apê Ijaew o amnhĩptàr kaxyw koja mẽ akaxyw ãm nhũm higêt pahi Tawi pyrà nẽ mẽ ato amnhĩptàr o pa. Mẽ ate amnhĩ wỳr kamã ajamak o apa xwỳnhta koja. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt koja mẽ ato amnhĩptàr rãhã ho pa. Anẽ.

34 Nhũm pre ã kãm kapẽr anẽ nhũm amnhĩ tã kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ kãm:

—Xê gàà nẽ. Tanhmã kot pa kêt we amnhĩ to nẽ ixtujarô? Kormã ixkukrit nẽ mo kormã inhmjên? Mê. Xà Juje kot ixkamã hkra hkukamã na ka ã ri inhmã axujarẽnh anẽ? Anẽ.

35 Hãmri nhũm kãm:

—Nà koja Tĩrtũm Karõ tãm tanhmã ato ka ỹ hã tanhmã amnhĩ to hkêt tã atujarô. Jakamã koja akra kêp Tĩrtũm Kraa. 36-37 Na ra haxwỳja anã Ijapewja htujarô. Ra hpigêx tỳx nẽ aa hkra hkêt nhũm hkwỳjaja kot axpẽn mã õhy kamã hkra hkêt kumrẽx ã harẽnh o pa htã ra htujarô. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ho nhũm mẽ htujarô tanhmã kêp kute hkêt. Jakamã nhũm tanhmã ho nhũm mjên tãm htu nhũm ra htujarô hã mytwrỳ kêp 6. Tĩrtũm tãm kot mẽmoj pi-itã tanhmã ho kaxyw àhpumunh xihtỳx. Jakamã koja uràk nẽ mã ato anẽ nẽ ka kormã akukrit tã atujarô. Anẽ.

38 Nhũm pre ã Gapriew Marir mã kapẽr anẽ nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Ko. Kê mãmrĩ kãm tanhmã ixto hprãm xà hkôt mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Inhmã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm. Kê mãmrĩ kãm tanhmã ixto hprãm xà hkôt tanhmã inhĩpêx to.

Anẽ nhũm kuma nẽ ma akupỹm api.

### *Marir kot Ijapew wỳr mõr ã harẽnh*
### *Rukre 11.27*

39-40 Tã nhũm Marir amnhĩ tujarô hã amnhĩ pumu nẽ nã Ijapew wỳr hkrà kurê kumrẽx. Hãmri nẽ nojarêt nẽ õ krĩ rũm kato nẽ ma hwỳr mõ. Ma Ijapew papxà hwỳr mõ. Ijapew nhõ krĩja pika pê Jutej kamã nhỹri hixêt kamã na pre. Nhũm ma hwỳr mõ hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ Ijapew wỳr axà nẽ omu nẽ kãm:

—Ka? Xà wa amex? Anẽ.

41 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ỳ ma wa inhmex na pa wa ixpa.

Anhỹrja kôt nhũm õhy kamã hkraja haxwỳja te kot Marir kapẽr mar nẽ amnhĩ nhĩpêx pyràk o htu kamã àxônh tỳx o nõ. Hãmri nhũm Ijapew Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã Marir mã kapẽr to. 42 Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Xê gàà nẽ. Ra Tĩrtũm kot ato mex jakamã na ka akĩnh rax o mẽ inhni hkwỳjê jakrenh pa. Anhõhy kamã akraja koja Tĩrtũm amã ho mex rax nẽ. 43 Xê mon ka ã ixto mex nẽ ixwỳr amõr anẽ? Apê inhõ Pahihti katorxà htã ixto mex nẽ ã ixwỳr amõr anẽ. Hêxta gàà nẽ. Ãm hãmri na ka ixwỳr mõ Marir. 44 Na ka ixwỳr mõn pôj nẽ inhmã akapẽr hãmri nhũm ixtu kamã ixkrare akapẽr ma nẽ hkĩnh xàj ixtu kamã ixkamnãr tỳx o nõ. 45 Na ka pre Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot amã kapẽrja ma nẽ hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Jakamã kot kaj Tĩrtũm nhỹ hã akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ amex nẽ ri apa. Anẽ.

### *Marir kot Tĩrtũm mã mex o mex ã grer ã harẽnh*
### *Rukre 6.20-26*

46 Hãmri nhũm Marir Ijapew kot ã kãm kapẽr anhỹrja ma nẽ kãm Tĩrtũm mex o mex ã gre nẽ grer o:

Tĩrtũm na mex o mex.

47 Kêp ixkaprĩ xwỳnh na.

Kêp ixkaprĩ xwỳnh jakamã na pa inhmex nẽ ixkĩnh nẽ ri ixpa.

48-49 Ixte amnhĩ to grire nhũm ja hã ixpumu nẽ ixkamã ukaprĩ nẽ ixto mex rax kumrẽx.

Jakamã koja mẽ piitã axpẽn kanrẽhã axpẽn mã ijarẽnh rãhã ho pa. Tĩrtũm kot tanhmã ixto mex to hã ijarẽnh rãhã ho pa.

Tĩrtũm na mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx. Tã na ã inhĩpêx anẽ.

50 Ma na hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axpẽn kanrẽhã mẽ kot hã hpijaàm xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ mẽ kamã ukaprĩ rãhã ho pa.

ã na hte mẽ hipêx mex anhỹr o pa.

51 Nẽ hihtỳx o hihtỳx jakamã na hte mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã mẽ ho nhũm mẽ axkaprã.

52 Nẽ pahihti hkwỳ kot kapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja.

Na hte amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ àpênh nê mẽ hapôj nẽ mẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnh kwỳ jagjê.

53 Na hte mẽ kãm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm xwỳnhjê ho mex o pa nhũm mẽ mex nẽ pa.

No mẽ kãm hprãm kêt xwỳnhjaja nhũm
tanhmã mẽ ho mex to hkêt nẽ.
54-55 ãm hãmri na pre amnepê mã mẽ
panhĩgêt mã amnhĩ jarẽnh xà
hkôt mẽ pahpê Apraãw rũm axpẽn
kanrẽhã hkrajaja mẽ pahto mex o
pa.
Mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho papa nhũm kãm
mẽ pajapê xàj mẽ pahto mex rãhã ho
pa.
Nẽ mẽ pakamã ukaprĩ rãhã ho pa. Anẽ.
Nhũm pre ã Marir Ijapew mã Tĩrtũm mex
o mex ã grer anẽ. 56 Hãmri nẽ ri hkôt pa
hã mytwrỳ axkrunẽpxi nẽ ma akupỹm õ krĩ
hwỳr mõ.

### *Juãw Paxis kator ã harẽnh*

57 Tã nhũm Ijapew hpijagri kaxyw õhy xà
nhũm hkrare kato nẽ myre. 58 Hãmri nhũm
omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nhũm hkwỳjaja
Tĩrtũm kot wa kamã ukaprĩ hã wa kãm wa
hkra myre nhõr ã harẽnh ma nẽ wa ỹ hã
hkĩnh nẽ.
59 Tã nhũm wa hkraja ra hã arĩgro pê 8
nhũm mẽ hkwỳjaja kot my kwrỳt kà krãhyr
kaxyw hwỳr akuprõ. Tĩrtũm kot mẽ kãm
hã karõ xà hkôt nhũm mẽ kot kãm õr ã
amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw ã hipêx anhỹr
kaxyw. Na htem ã mẽ kêp Ijaew krajê piitã
mẽ hipêx anẽ. Jakamã nhũm prem ã hipêx
anẽ hãmri nẽ hpãnhã tanhmã kot hã hixi
mẽnh to kaxyw ri hã axpẽn kukja. Hãmri nẽ
hipêêxà hkôt kot hã Jakaris mẽnh kaxyw.
60 Hãmri nhũm katorxà tee ri axpẽn tã mẽ
kuma nẽ mẽ kãm:
—Ma koja kêp Jakaris kêt nẽ. Koja kêp
Juãw. Anẽ.
61 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:
—Kokỹ. Mo jar mẽ pahtõ pê Juãw kot kêt
ri kêp Juãw? Jar amrakati kênã kot ka kêt
wa ri ã hã hixi rẽnh anẽ. Anẽ.
62 Hãmri nẽ hixi hã hipêêxà kukja. Nom
nhũm arĩ umar kêt nẽ kapẽr kêt jakamã
nhũm mẽ tanhmã ri kãm mẽ ĩhkra nhĩpêx
to. 63 Hãmri nhũm ĩhkra ho kagà hã ahwỳ
nhũm mẽ kãm ja gõ nhũm kupy nẽ hã mẽ
kãm hixi nhĩpêx. Nhũm mẽ kupy nẽ omu
hãmri nẽ hixi pê Juãw kôt omu. Hãmri nẽ
tee ri hixija kukamã hamaxpẽr. 64 Rôm
nhũm Jakaris akupỹm ama nẽ kapẽr mex
kurê kumrẽx nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh o xa. 65-66 Hãmri nhũm mẽ omu nẽ
ma mẽ piitã mẽ kãm wa hkra jarẽnh o ri
axpẽn kôt hprõt. Pika pê Jutej kamã hixêt
kape hã krĩ hkôt nhũm mẽ ri mẽ piitã mẽ
kãm harẽnh o hprõt. Tĩrtũm kot wa hkra kôt
tãnopxar o pa nẽ ho mex ã harẽnh o hprõt.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hkukamã
hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
—Hêxta waa nẽ. Tĩrtũm tãm na xep hte
jare hkôt ri pa ho pa. Jakamã koja nhỹrmã
hprêk hãmri nẽ tanhmã koja we amnhĩ
nhĩpêx to ho pa wehee? Anẽ.

### *Jakaris kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr ã harẽnh*

67 Hãmri nhũm Jakaris Tĩrtũm Karõ nhỹ
hã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o xa. Tĩrtũm
kot mẽ kêp Ijaew o mex ã harẽ nẽ mẽ kãm:
68 Hêxta waa nẽ. Nà Tĩrtũmja mex o mex.
Na pre hte mẽ pahpãmjaja ãm hkôt
pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã
nhũm hte Tĩrtũm mẽ pahpê hkrajê
kamã ukaprĩ nẽ mẽ pahto mex o pa.
E kwa pu mẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã
nẽ.
69 Ra kot mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ xwỳnh
pê mẽ panhõ pahihti mẽnh mã. Ja
kaxyw àhpumunh xihtỳx o hihtỳx
jakamã na pre ra mẽ pahwỳr mẽnh
ã amnhĩ jarẽ.
Koja kêp amnepêm Tĩrtũm mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to ho pa xwỳnh Tawija
hkanrẽhã htàmnhwỳ.
70 Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjaja
na prem mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o pa nẽ mẽ kãm:
71 “Koja Tĩrtũm mẽ panê mẽ kãm mẽ
pahkurê xwỳnhjê pumunh mex o
pa.” Anẽ.
72 Tĩrtũm ra kot mẽ pahpãmjê mã amnhĩ
jarẽnh xà hkôt kãm mẽ pakamã
ukaprĩ rãhã ho pa hprãm.
Koja aa ja ho anhỹr o hamakêtkati hkêt nẽ.
73-75 Na pre ra mẽ pahpãm Apraãw mã
mẽ pakukamã ã mẽ pahtã amnhĩ
jarẽnh anẽ nẽ kãm: “Kot paj mẽ anê
mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjê pumunh
mex nẽ mẽ ĩhkra nê mẽ ato ixkato.
Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ kamã amã
mẽ uma hkêt nẽ axàmnhĩx ri aja-
makêtkati nẽ mẽ kamã apa. Nẽ kot
kaj mẽ mãmrĩ axàmnhĩx ri inhmã
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa

rãhã nẽ. Nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã ty." Anhỹr o na pre Tĩrtũm mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarẽ. Anẽ.
Nhũm pre ã Jakaris mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hkrareja mỳ nẽ o xa nẽ kãm:

76 —No ka Xugitre. Kot kaj aprêk hãmri nẽ apê Tĩrtũm maati nhỹ hã kapẽr jarẽnh o apa xwỳnh. Jakamã kot kaj Pahihti hkukamã mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw.

77 —Tĩrtũm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh nẽ mẽ ho hkra hã harẽnhja kot kaj mẽ hkôt mẽ kãm harẽnh o ri apa.

78 —Na hte Tĩrtũm mẽ pakamã ukaprĩ ho pa nẽ mẽ pakamã gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Jakamã koja mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ xwỳnhja mẽ. Kormã mẽ pahwỳr wrỳk kêt jakamã te mẽ pahte kamàt kô kamã tee ri mẽ paxàhkupênh o ri papa xwỳnh pyràk.

—Nom koja mẽ pahwỳr wrỳkja o te ra myt kator nẽ mẽ pamã hirã nẽ mẽmoj to amnhĩrĩt mex pyràk o mẽ panhĩpêx. Ja kaxyw koja Tĩrtũm mẽ pahwỳr mẽ pahkaprĩ xwỳnhta mẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pamã mẽ pahtyk pyma xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt o pa. Mẽ pahte mar nẽ ra pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx ri papa nẽ pahtyk kaxyw.

79 —Mẽ kãm mẽ htyk pyma xwỳnhjaja te kamàt kô kamã ri pa pyràk. Tã koja mẽ pahkaprĩ xwỳnhja wrỳ hãmri nẽ tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ te arĩgro hã ri mẽ pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao hamakêtkati nẽ axte kãm htyk pyma hkêt nẽ ri pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jakaris Tĩrtũm Karõ nhỹ hã hkrare mã kapẽr anẽ.

80 Tã nhũm Juãwja gaa nẽ aptàr. Nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kormã kot Ijaew jahkre ho pa hkêt ri kapôt ã ri mẽ puhã pa.

Ã na pre Juãw kator nẽ amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa anẽ. Na pre kato nẽ hã mytwrỳ grêre hãmri nhũm Jejusja hkôt kato.

# 2

## *Jejus kator ã harẽnh*
## *Matêwre 1.18-25*

1-2 Na pre ã Jejus kator anẽ. Nhũm pre Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Sesti Akusja õ pika piitã hkôt mẽ ho kõta kaxyw. Aa kot mẽ ho kõta hkêt tã ra kot mẽ ho kõta kaxyw. Kormã pahi Sirẽn haxwỳja kot pika pê Sir kamã mẽ ho amnhĩptàr ri nhũm pahi Sesti Akus kot mẽ ho kõta kaxyw. Jakamã kãm àpênh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ho kõta kaxyw nẽ mẽ piitã mẽ hixi hã kagà hpa. Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ piitã ã kot mẽ hipêx anhỹr ã amnhĩ tã harẽnh ma hãmri nẽ mẽ kot mẽ hixi hã kagà kaxyw piitã akupỹm papxà hwỳr ma hapêx. 4 Nhũm pre Marir mjên Juje haxwỳja ma krĩ pê Perẽj wỳr mõ. Garirej kamã õ krĩ pê Najare rũm kato nẽ ma hwỳr mõ. Pika pê Jutej kamã na Perẽjja. Kamã na pre Juje nhĩgêt Tawija kato. 5 Nhũm Juje kêp kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã na pre ma akupỹm hwỳr mẽ hkwỳjê hkôt mõ. Nẽ ma amnhĩ kôt kot ho hprõ mã xwỳnh Marir o mõ. Arĩ htujarô rax rãhã nhũm ma amnhĩ kôt o mõ. 6 Nhũm wa mõõ hãmri nẽ hwỳr pôj. Nhũm Marir hpijagri xà hã mytwrỳ mã àr jakamã nhũm kamàt nhũm õhy xà. 7 Nom nhũm Perẽj wỳr mẽ hpôx nyw xwỳnhjaja ra ixkre piitã ho nỳt pa nhũm wa tee ri hpijagri kaxyw amnhĩ to ukapi ho pa. Hãmri nẽ nhỹri môx nhõrkwỹ punajre hwỳr axà nhũm Marir kamã hpijagri. Nhũm hkra kato nẽ myre. Kra kot wa na pre. Hãmri nhũm kumỳ nẽ kupẽxê ho hkupu hpa nẽ môx xàpkur xà hã kôsti kaprỳ kamã kuxi nhũm hamakêtkati nẽ gõr nẽ nõ.

## *ôwêhti jamãr xwỳnhjê jarẽnh*

8 Rôm nhũm ôwêhti jamãr o mẽ pa xwỳnhjaja kapôt ã ri hkrit ôwêhti jamãr o pa. Nhũm ra kamàt nhũm mẽ hamãr o hkrĩ. 9 Pu nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja wrỳ nẽ mẽ mỳri ajêt. Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ mẽ hpuhã ho hirã rax kumrẽx. Nom nhũm Tĩrtũm tãm ã mẽ hipêx anẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri jawỳ Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja pumu nẽ kãm ma htỳx nẽ akryk omunh o hkrĩ. 10 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Pa? Kwa mẽ amã ixpyma hkêt nẽ. Ixte mẽ amã mẽmoj mex jarẽnh kaxyw na pa mẽ awỳr wrỳ. Kot kaj mẽ harẽnh ma nẽ akĩnh nẽ. Nom mẽ kapxipixjaja kaj mẽ akĩnh kêt nẽ. Koja mẽ piitã ja jarẽnh ma nẽ mẽ apyrà nẽ hkĩnh nẽ pa. 11 Na ra ham mẽ akamã ukaprĩ xwỳnhta kato. Pahi Tawi nhõ krĩ mẽ mẽ anhõ krĩ pê Perẽj kamã. Kêp mẽ apiitã mẽ anhõ pahihti na. Mẽ ate amnhĩ wỳr kamã ajamak o apa xwỳnh pê Kris na. Tãm na ham kato. 12 E pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Na kato nhũm katorxà kupẽxê ho kupu hpa nẽ kôsti kamã kuxi nhũm nõ. Kwa mẽ tokyx ma hwỳr mra nẽ kêp mẽ anhõ pahihti hã omu. Anẽ.

13 Nhũm pre ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nhũm hkwỳjaja wamta kôt ohtôô nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ puhã harir. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã grer o harir. 14 Nẽ hã grer o:

Tĩrtũm maati na mex o mex.

> Jakamã mẽ kãm hprãm xà kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja amnhĩ tã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx hkĩnh nẽ pa ho pa.

15 Anhỹr o grer o harir hãmri nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr àpir pa nẽ akunok. Hãmri nhũm ôwêhti jamãr xwỳnhjaja mẽ kapẽr ma nẽ ma akupỹm àpir ã mẽ omu nẽ axpẽn mã:

—E tokyx pu mẽ krĩm nẽ Tĩrtũm kot mẽ pamã ho amnhĩrĩt xwỳnhta japêr nẽ tokyx nhỹri omu. Kwa ma pu mẽ tokyx hwỳr nẽ omu. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra. Hãmri nẽ krĩm agjê nẽ môx nhõrkwỹ wỳr agjê nẽ mẽ hkrareta pumu. Nhũm kôsti kamã nõ nhũm mẽ omu nẽ kuri Marir mẽ Juje wa omu. 17 Hãmri nẽ akupỹm hapôj nẽ ma mẽ piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm harẽnh o pa. Ra Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot mẽ kãm harẽnh xàja kôt nhũm mẽ ma mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. 18 Nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê mẽ kot harẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. 19 Nom nhũm Marir mẽ kot kãm hkrax rũm tanhmã hkra jarẽnh to xàta kukamã pix mã hamaxpẽr rãhã ho pa.

20 Jakamã nhũm ôwêhti jamãr xwỳnhjaja ma akupỹm hkrit wỳr mra. Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh ra kot mẽ kãm ujarẽnh xà hkôt nhũm mẽ kot Jejus pumunh jakamã ma akupỹm hkĩnh nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh pê hã grer o akupỹm mra.

### *Mẽ kot Jejus ã hixi mẽnh ã harẽnh*
### *Matêwre 1.21; Rukre 1.31*

21 Tã nhũm wa hkrareta ra hã arĩgro pê 8 nhũm mẽ hwỳr akuprõ nẽ kãm my kwrỳt kà krãhta. Na hte Ijaew mẽ hkra myre piitã ã mẽ hipêx anẽ. Mẽ piitã mẽ kot Tĩrtũm mã õr ã mẽ omunh kaxyw. Jakamã nhũm mẽ kãm ho anẽ nẽ hpãnhã hã hixi mẽ. Marir kormã kot ho htujarô hkêt ri Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot hkukamã kãm hixi jarẽnh xàja kôt nhũm mẽ hã hixi mẽ nhũm hixi kêp Jejus.

### *Mẽ kot Tĩrtũm mã Jejus nhõr pyràk o hipêx*

22-24 Tã nhũm Marir hpijagri ho hapêx. Jakamã nhũm Juje ma krĩ pê Jerujarẽ hwỳr mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr amnhĩ kôt o mõ. Na pre ra finat Mojes amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkukamã mẽ hpãmjê mã ja hã karõ. Nẽ mẽ kãm hã karõ ho:

Koja mẽ aprõ hpijagri. Hãmri nẽ hpijagri ho hapêx ka mẽ ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr o mra nẽ hpãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj gõ. Kãm tutre ho gõ rỳ kãm tuuti hõ ho axkrut nẽ agõ kê patre hamỳ nẽ kãm kupa. Kot ja hã omunh nẽ hpijagri xwỳnhta akupỹm mex ã harẽnh kaxyw.

Anhỹr o kot mẽ kãm ja hã karõ jakamã nhũm wa ma ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hwỳr mõ. Nẽ amnhĩ kôt Jejus mỳ nẽ o mõ. Tĩrtũm kot mẽ kãm ja hã karõ nhũm mẽ kot hã kagà xà hkôt. Na pre ra finat Mojes mẽ kãm ja jarẽ nẽ mẽ kãm:

Kot kaj mẽ akra my kot wa hãmri nẽ te mẽ ate Tĩrtũm mã õr kaxyw hipêx pyràk o hipêx. Kê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ ỹ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

Anhỹr jakamã nhũm wa ra Jerujarẽ hwỳr nojarêt nẽ amnhĩ kôt Jejus mỳ nẽ ma amnhĩ kôt o mõ.

### *Simeãw kot Jejus kukamã harẽnh*

25-26 Rôm nhũm Jerujarẽ kamã Simeãwja. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ to

mex to ho pa xwỳnh na pre. Na pre hte Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhũm pre ra Tĩrtũm Karõ ã kãm kapẽr anẽ nẽ kãm:

—E inhma Simeãw. Kot kaj atĩr rãhã nhỹrmã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhja ka ano ho omu nẽ rĩ kormã ty.

Anhỹr o kãm kapẽr jakamã nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ ãm pix kamã hamak o pa. Mẽ kêp Ijaew wỳr wrỳk nẽ mẽ ho mex mã xwỳnhta pix kamã hamak rãhã ho pa. 27 Jakamã nhũm Jejus katorxà mẽ hipêêxà purota wa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr Jejus o axà nẽ kormã o xa. Finat Mojes kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ hwỳr Simeãwja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr tẽ nẽ axà. 28 Hãmri nẽ wa hkrata pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nẽ wa kêp kumỳ nẽ o xa nẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

29-32 Pa Pahi Maati. E ot pa ixte amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnh ã amnhĩ jarẽ.

Nà ãm hãmri na ka pre ã inhmã jare hkukamã harẽnh anẽ. Tã ate inhmã harẽnh xà hkôt pa ra inhno ho omu. Kêp mẽ ixkamã ukaprĩ xwỳnh ã omu. Nẽ kêp ate mẽ ixwỳr mẽnh xwỳnh ã omu.

Nà koja te arĩgro hã myt hirã nẽ mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt mex pyràk o koja mẽ inhĩpêx o pa. Jakamã koja hprêk hãmri nẽ ma Ijaew kêt xwỳnhjê mã apê Tĩrtũm ã akapẽr o amnhĩrĩt o pa nhũm mẽhprĩ hã ajarẽnh ma. Nẽ mẽ ixpê Ijaew kot paj mẽ ijaxwỳja kuma nẽ hã ixpijaàm o ri ixpa.

Jakamã kot paj ixàmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa nẽ ixàmnhĩx ty. Ra ixte inhno ho ate inhmã harẽnh xwỳnhta pumunh kênã. Anẽ.

33 Nhũm pre ã Simeãw Jejus jarẽnh anẽ. Nhũm katorxà mẽ hipêêxà purota wa amnhĩ jaêr pê kot ã harẽnh anhỹrja mar o xa. 34-35 Hãmri nhũm Simeãw wa ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—E Tĩrtũm. Kêr ka ja wa ho mex nẽ. Wa ho mex o wa ho mex rãhã ho apa. Anẽ.

Hãmri nẽ Marir mã kapẽr nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw akrata xãm. Mẽ pahpê Ijaew kaxyw ãm. Jakamã koja hprêk nẽ ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ kuma hãmri nẽ ahpỹnhã tanhmã hamaxpẽr to xà hkôt tanhmã hipêx to. Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao tãm hipêx o pa. No nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ axtem nẽ kãm hkĩnh kêt nẽ. Hãmri nẽ tanhmã hipêx to. Jakamã kot kaj tee ri ja hã mẽ omu nẽ akaprĩ htỳx nẽ. Te mẽ kot wapo ho akanhwỳr nẽ akamã ho kaxkep nhũm apê omnuj tỳx pyràk o kot kaj amnhĩ kamã ama nẽ mẽ omu. Anẽ.

### *ãnti kot Jejus pumunh ã harẽnh Wam Ximotre 5.5*

36-38 Rôm nhũm mẽhõ ni pê ãntija mẽ hwỳr axà nẽ Jejus pumu. Ãntija Panuew kra na pre. Nẽ Ase hkwỳ na pre. Ni htã kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh. Na pre ra mjên no ãm kormã mjên nẽ pa hã amgrà pê 7 pix nhũm pre kêp ty. Hãmri nhũm axte mjên kêt nẽ pa rãhã ra hpigêx tỳx nẽ. Ra hã amgrà pê 84. Na pre hte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr pa nẽ kãm amnhĩ jarẽnh rãhã ho pa. Nẽ kot kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ arĩgro hã hwỳr pa nẽ kamàt kãm hwỳr pa. Ã na pre hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa anẽ. Jakamã mẽ hwỳr axà nẽ Jejus pumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Hêxta gàà nẽ Tĩrtũm. Ãm hãmri na ka mẽ ixwỳr Jejus mẽ. Ma amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ Ijaew kot amnhĩ wỳr mẽ kamã ukaprĩ xwỳnh kamã hamak xwỳnhjê mã ra Jejus kator ã harẽnh o ri mẽ hkôt pa.

### *Marir mẽ Juje wa kot akupỹm Najare hwỳr mõr ã wa harẽnh Matêwre 2.19-23*

39 Tã nhũm Marir mẽ Juje wa Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hpa hãmri nẽ kato nẽ ma akupỹm mõ. Ma Garirej kamã õ krĩ pê Najare hwỳr wa ma akupỹm mõ.

40 Tã nhũm wa hkrata ra wa kãm hprêkre ho mõ. Nẽ mex nẽ àhpumunh tỳx nẽ. Tĩrtũm kot tãnopxar nẽ mẽmoj to kutã nojarêt rãhã ho pa jakamã nhũm mex nẽ hkĩnh nẽ pa.

*Marir mẽ Juje wa kot tee ri Jejus japêr ã wa harẽnh*
*Rukre 4.22*

41 Nhũm pre hte Marir mẽ Juje wa amgrà mẽ hkwỳjê hkôt ma Jerujarẽ hwỳr pa. Mẽ kot arĩgro pê Pas ã hkĩnh kaxyw. Pas ã na hte mẽ kêp Ijaew amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit rũm mẽ hpãmjê katorja mã hamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã hkĩnh. Jakamã nhũm wa ma mẽ hkôt hã hkĩnh kaxyw Jerujarẽ hwỳr hkwỳjê hkôt mõ. 42 Nhũm ra Jejus hprêk o mõ. Ra hã amgrà pê 12 jakamã nhũm wa ma amnhĩ kôt o mõ. 43-44 Tã nhũm mẽ hkĩnh pa hãmri nẽ akupỹm nojarêt nhũm Marir mẽ Juje wa ma hkwỳjê hkôt akupỹm mõ. Nhũm Jejus Jerujarẽ kamã ahte arĩk nẽ akupỹm wa hkôt mõr kêt nẽ. Nhũm wa htỳx wam ma hkwỳjê hkôt htẽm ã hkamnhĩx jakamã wa hapêr kêt nẽ. Hãmri nẽ wa hapu hã hamakêtkati nẽ mẽ hkôt mõr o mõr ã ra hã kamàt. Hãmri nẽ mẽ kot amnhĩm hikranh xàja wỳr mẽ hkôt pôj nẽ tee ri mẽ hkaêx ã hkra japêr o ri mra nom omunh kêt nẽ. 45 Jakamã nhũm apkati nhũm wa awjanã nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ kamã hapêr o ri pa. 46 Nom tokyx kãm kator kêt nẽ. Mẽ hkaêx ã tee ri hapêr o pa hã apkati axkrut. Nẽ nõ nhũm apkati nhũm wa tã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr hapêr o mõ nẽ hwỳr axà. Hãmri nẽ omunh kurê kumrẽx. Nhũm arĩ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mar o mẽ kutã nhỹ. Nẽ mẽmoj tã ri mẽ hkukja nẽ tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to. 47 Nhũm mẽ kot mar xwỳnhjaja tee ri kapẽr ã kuma nẽ àhpumunh tỳx ã omu hãmri nẽ akryk mar o hkrĩ. 48 Hãmri nhũm Marir mẽ Juje mẽ hwỳr axà nẽ mẽ kuri wa hkraja pumunh kurê kumrẽx. Hãmri nhũm katorxàja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Xê Jejus. Mon ka axtem nẽ ã ri amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ akupỹm wa ixkôt amõr kêt nẽ? Na pa wa mõ nẽ mẽ pahkwỳjê hkôt pôj nẽ tee ri mẽ hkaêx ã ajapêr nẽ tee ri akukamã ijamaxpẽr. Anẽ.

49 Hãmri nhũm amnhĩ tã wa kuma nẽ wa kãm:

—Tỳ. Nom Inhĩpêêxà nhõrkwỹ kamã ixàrĩk kênã na ka wa tee ri ixkukamã ajamaxpẽr nẽ ijapêr o ri apa. Anẽ.

50 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja kukamã tee ri hamaxpẽr. 51 Hãmri nẽ mẽ ma akupỹm mõ nẽ Najare hwỳr pôj nẽ kamã pa. Nhũm pre Jejus wa kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Hãmri nhũm katorxàja hkrax rũm mẽ kot kãm tanhmã hkra kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã harẽnhja pix kukamã hamaxpẽr rãhã ho pa.

52 Gaa nhũm Jejus ra àptàr o mõ. Nẽ àhpumunh tỳx nẽ. Nhũm mẽ piitã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kãm hkĩnh nẽ. Nhũm Tĩrtũm haxwỳja kãm hapê nẽ.

# 3

*Juãw Paxis kot Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa hã harẽnh*
*Matêwre 3.1-10; Makre 1.1-8; Juãw 1.19-28*

1-2 Tã nhũm kormã pahihti Tipeja mẽ ho amnhĩptàr o pa. Na pre ra mẽ ho amnhĩptàr ã amgrà pê 15. Nhũm Põn Piratja pahihti Xipe mã pika pê Ijaew nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptà. Nhũm Eroxja kãm pika pê Garirej nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptà. Nhũm Erox tõ Firipja kãm pika pê Iturej nẽ hõ pê Takonĩt wa kamã mẽ pa xwỳnhjê ho amnhĩptà. Nhũm Risãnja kãm pika pê Apirẽn kamã mẽ ho amnhĩptà. Nhũm Anas mẽ Kajpasja wa kêp Ijaew nhõ patre maati.

Rôm nhũm Jejus mẽ Jakaris kra Juãwja wa ra hamẽ anhĩpê àptàr. Jakamã nhũm Tĩrtũm tanhmã Juãw mã kapẽr to. Kormã kapôt ã ri pa ri nhũm kãm kapẽr nẽ kãm tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kãm karõ nẽ kãm:

—Pa Juãw. E inhma. Kêr ka ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh rãhã ho ri apa. Anẽ.

3 Hãmri nhũm kuma nẽ ma ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh o pa. Pyhti pê Jotãw mỳri mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri pa nẽ hpãnhã ihkjê hã ri mẽ pa xwỳnhjê mã harẽnh o ri pa. Nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx amã amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj o hapêx pa. Pa mẽ piitã mẽ kot mẽ apê Tĩrtũm kra hã mẽ apumunh kaxyw mẽ akrã kumrã.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr o ri pa. 4-5 Na pre ra amnepêm mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ

hã kapẽr o pa xwỳnh Ijais ra Juãw kukamã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

Koja nhỹrmã mẽhõ mõn pôj. Kapôt ã mõn pôj nẽ mẽ kãm ujarẽnh o ri pa. Nẽ mẽ kãm ujarẽnh o: “E mẽ inhma. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ pahihti mẽ nhũm wrỳ nhũm mẽ piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Pahihtita kutêp. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx te kot pry nhĩnur pyràk nhũm mẽ tee ri kot kãm hã mrar mex prãm kaprỳ pyràk. Hinur nẽ krã hakỳx nẽ pry juk pyràk o na mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja. Jakamã kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Hãmri nẽ te mẽ kot pry nhĩnur o mex nẽ ho katàt nhũm katàt muux nẽ nõr pyràk o kot kaj mẽ amnhĩ nhĩpêx. Pahihti nywta kutêp. Kwa kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

6 Kot kaj mẽ anẽ nhũm mẽ ohtô nẽ ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ apyrà Tĩrtũm kot mẽ ho hkra kaxyw amnhĩ to kuwỳ.” Anhỹr o mẽ kãm ujarẽnh o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã finat Ijaisja Juãw Paxis kukamã mẽ kãm ujarẽnh anhỹr o pa. 7 Jakamã nhũm àptàr nẽ Ijais kot ra hkukamã harẽnh xà hkôt ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho pa. Nhũm prem kuma hãmri nẽ kot mẽ hkrã kumrãr kaxyw hwỳr amnhĩ to mra. Nhũm mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ahkre hto. Nẽ mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa kormã. Mẽ ate amnhĩ tomnuj pix o ri apa xwỳnh kênã. Xà kot paj mẽ ate amnhĩ tomnuj rãhã mẽ akrã kumrã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nà? Nà koja ja kãm mex kêt nẽ. Koja ja mỳrapê nhỹrmã tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ tee ri umaj apimxur prãm kaprỳ.

8 —Na htem amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ tãm ri axpẽn nhĩpêx. Jakamã e kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. No na ka htem atỳx ri ajamaxpẽr o: “Mẽ ixpê finat Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu hãmri nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ. Koja ãm mẽ ixto mex rãhã nẽ.” Anhỹr o atỳx ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o apa. Nom ja kot anhỹr kêt. Mẽ apê Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ htã uràk nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o apare hã. Kot ka mẽ apê kanrẽhã htàmnhwỳ htã amnhĩ tomnuj o ri apa hãmri nẽ Tĩrtũm noo mã te mẽ apê pikap kẽnre nhĩkwỹ pix pyràk.

9 —Na ra Tĩrtũm kot mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw. Koja mẽ anhĩpêx o te mẽhõ nhõ mẽmoj pàr ô hkêt nhũm kot tee ri omunh hãmri nẽ krãhyr nẽ kuwy kamã mẽnh nẽ ho xêt par pyràk o mẽ anhĩpêx. Jao amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ arẽnh pa ka mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Juãw Paxisja mẽ kãm kapẽr anẽ. 10 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa xô wehe? Xà koja ã mẽ inhĩpêx anẽ? Kwa tanhmã kot paj mẽ kot ã mẽ inhĩpêx anhỹr pymaj amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kêr ka mẽ axpẽn kãm axukaprĩ ho ri apa. Nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã amnhĩ kutã mẽmoj nhõr o ri apa. Nẽ mẽ anhĩnôhkà axkrut nẽ mẽhõ hinôkà hkêt xwỳnhjê mã ho pyxi nẽ agõ nẽ pyxi nẽ ho arĩk. Nẽ mẽ axàpkur xà ho anhõxỳ ho apa hkêt nẽ. Ãm axàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã amnhĩ kutã mẽ kãm mẽmoj to hkryre nẽ agõ. E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

12 Hãmri nhũm Rõm kãm mẽ õ pahihti mã mẽ piitã mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjaja mẽ uràk nẽ hwỳr mra. Kot mẽ uràk nẽ mẽ hkrã kumrãr kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—No we mẽ pajaja? Tanhmã kot paj wem amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ kajaja kêr ka mẽ Rõm nhõ pahi kot mẽ amã mẽ ate mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh jarẽnh xà hkôt pix mã hamỳnh o ri apa. No mẽ atỳx ri amnhĩ krã hkôt amnhĩm hkwỳ jamỳnh prãm xàj mẽ kãm hkre kamã

ho rũnh nẽ mẽ kãm harẽnh o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.
14 Hãmri nhũm hpãnhã pôristi hkwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm:
—Kwa no we mẽ pajaja? Tanhmã kot paj wem ri amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà kêr ka mẽ anhõ pahihti kot mẽ axàpênh pãnhã mẽ amã kàxpore nhõrta pix jamỳ nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri ho amnhĩm axujaprôr o ri apa. No mẽ akwỳjaja kãm apyma nẽ mẽ amã kàxpore nhõr prãm xàj ri mẽ kãm tanhmã amnhĩ pyma hto ho ri apa hkêt nẽ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

### *Juãw Paxis kot tanhmã Jejus jarẽnh to hã harẽnh*
*Matêwre 3.11-12; Makre 1.7-8; Juãw 1.19-28; mããnẽn Atre 19.4*

15 Nhũm pre ã Juãw Paxisja mẽ kãm kapẽr anẽ. Nhũm mẽ kuma nẽ htỳx kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm mã xwỳnhta ã hkamnhĩx.
16 Hãmri nhũm amnhĩ tã ã mẽ hamaxpẽr anhỹr ã mẽ omu hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ mẽ kãm:
—Nà pa hkêt. Na pa hte ãm Tĩrtũm mã gô pix o mẽ hkrã kumrãr o ri ixpa. No koja tokyx ixpãnhã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tãm mẽ pahwỳr pôj. àhpumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ hã ixpijaàm o ri ixpa. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta koja mẽ awỳr Karõ rẽ nhũm mẽ akaxwỳnh mã agjê ka mẽ ỹ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nom kormã mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx hkêt xwỳnhjaja koja ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ hipêx o te kuwy kot mẽmoj to kaxàr par pyràk o mẽ hipêx.
17 —Na htem pur kãm harôj nhĩkẽ nẽ ho grà nẽ hpãnhã kahtwỳ. Nẽ kahuk pa hãmri nẽ hkapĩ nhũm kôk apê nẽ prỳhkà ho htor nẽ ho hapêx pa. Nhũm mẽ hy ho pa nẽ ixkre kamã gôj kãm unhwỳ. Ja pyrà nẽ koja tokyx Tĩrtũm mẽ piitã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho axkjê. Mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja ma amnhĩ wỳr mẽ ho api nhũm mẽ kuri mex nẽ hkĩnh rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja koja mẽ hkĩnhã tanhmã mẽ hipêx to nhũm mẽ ma kuwy raxja wỳr pa nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.
18 Nhũm pre ã Juãw Paxis Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre anhỹr o pa.

### *Juãw Paxis kot Jejus krã kumrãr ã harẽnh*
*Matêwre 3.13-17; Makre 1.9-11*

19 Tã nhũm Ijaew nhõ pahi Erox ra htõ hprõ pê Eroxis pytà nẽ ho hprõ nhũm Juãw Paxisja harẽnh ma nẽ ma hwỳr tẽ nẽ hã kãm akir. No ãm ja pix ã kãm àkjêr kêt nẽ. Mããnẽn tanhmã kot amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa hã kãm akir. 20 Nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ amnhĩ tã mẽ kãm hã amỹnê nhũm prem unê nẽ haxà. Jao amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. 21 Nom kormã mẽ kot haxàr kêt ri nhũm Juãw Paxis Ijaew kwỳjê krã kumrãr o xa. Rôm nhũm Jejusja hãmri tãm nhỹhỹnh hwỳr tẽ nẽ kot hkrã kumrãr kaxyw kãm anẽ nhũm kuma nẽ hkrã kumrã. Hãmri nhũm Jejus gôj rũm api nẽ kormã gô mỳ ri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o xa. 22 Pu nhũm kaxkwa axkjê nhũm kurũm Tĩrtũm Karõ te tuuti pyrà nẽ hwỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa. Hãmri nhũm kaxkwa rũm Tĩrtũm kãm kapẽr nẽ kãm:
Pa? E apê Ixkra mex na ka. Ãm hãmri na ka hte ixkanrẽhã amnhĩ nhĩpêx o apa. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anẽ.

### *Jejus kukamã higêt nẽ hpãmjê nhĩxi hã harẽnh*
*Matêwre 1.1-17*

23 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm mã kapẽr o mẽ ahkre ho pa hkrax. Na pre ra hã amgrà pê 30 hãmri nẽ kãm ho hkrax.
E kot paj hpãnhã amã Jejus kukamã hpãmjê nhĩxi jarẽ Teopre. Ijaewjaja na prem htỳx ho Juje kêp Jejus nhĩpêêxà kumrẽx ã hkamnhĩx nom kêp hipêêxà kumrẽx kêt ãm kêp hipêêxà puro na pre.
Jejus kêp Eri htàmnhwỳ na pre.
24 Nẽ Eri kêp Matat kra na pre.
Nẽ Matat kêp Rewi hkra na pre.
Nẽ Rewi kêp Mewki hkra na pre.
Nẽ Mewki kêp Jãnaj kra na pre.
Nẽ Jãnaj kêp axtem Juje hõ hkra na pre.
25 Nẽ Juje kêp Matatis kra na pre.
Nẽ Matatis kêp Amõs kra na pre.
Nẽ Amõs kêp Naũ hkra na pre.
Nẽ Naũ kêp Eri hkra na pre.

Nẽ Eri kêp Nakai hkra na pre.
26 Nẽ Nakai kêp Mate hkra na pre.
Nẽ Mate kêp axtem Matatis õ hkra na pre.
Nẽ Matatis kêp Semeĩ hkra na pre.
Nẽ Semeĩ kêp Juje hõ hkra na pre.
Nẽ Juje kêp Jotre hkra na pre.
27 Nẽ Jotre kêp Joanãn kra na pre.
Nẽ Joanãn kêp Rej kra na pre.
Nẽ Rej kêp Joropape hkra na pre.
Nẽ Joropape kêp Saraxi kra na pre.
Nẽ Saraxi kêp Neri hkra na pre.
28 Nẽ Neri kêp axtem Mewki hõ hkra na pre.
Nẽ Mewki kêp Axi hkra na pre.
Nẽ Axi kêp Kojã hkra na pre.
Nẽ Kojã kêp Ematã hkra na pre.
Nẽ Ematã kêp Erti hkra na pre.
29 Nẽ Erti kêp Jojue hkra na pre.
Nẽ Jojue kêp Eries kra na pre.
Nẽ Eries kêp Jorĩ hkra na pre.
Nẽ Jorĩ kêp Matat hkra na pre.
Nẽ Matat kêp axtem Rewi hõ hkra na pre.
30 Nẽ Rewi kêp Simeãw kra na pre.
Nẽ Simeãw kêp Juta hkra na pre.
Nẽ Juta kêp axtem Juje hõ hkra na pre.
Nẽ Juje kêp Janã hkra na pre.
Nẽ Janã kêp Eriakĩ hkra na pre.
31 Nẽ Eriakĩ kêp Merea hkra na pre.
Nẽ Merea kêp Mena hkra na pre.
Nẽ Mena kêp Matata hkra na pre.
Nẽ Matata kêp Natã hkra na pre.
Nẽ Natã kêp Tawi hkra na pre.
32 Nẽ Tawi kêp Jese hkra na pre.
Nẽ Jese kêp Opex kra na pre.
Nẽ Opex kêp Poas kra na pre.
Nẽ Poas kêp Sarã hkra na pre.
Nẽ Sarã kêp Nasõ hkra na pre.
33 Nẽ Nasõ kêp Amĩnatap kra na pre.
Nẽ Amĩnatap kêp Amĩ hkra na pre.
Nẽ Amĩ kêp Ari hkra na pre.
Nẽ Ari kêp Erõ hkra na pre.
Nẽ Erõ kêp Pere hkra na pre.
Nẽ Pere kêp Juta hkra na pre.
34 Nẽ Juta kêp Jako hkra na pre.
Nẽ Jako kêp Ijak kra na pre.
Nẽ Ijak kêp Apraãw kra na pre.
Nẽ Apraãw kêp Tera hkra na pre.
Nẽ Tera kêp Nako hkra na pre.
35 Nẽ Nako kêp Jeruk kra na pre.
Nẽ Jeruk kêp Rakau hkra na pre.
Nẽ Rakau kêp Parek kra na pre.
Nẽ Parek kêp Epti hkra na pre.
Nẽ Epti kêp axtem Sara hõ hkra na pre.
36 Nẽ Sara kêp Kajnã hkra na pre.
Nẽ Kajnã kêp Apaxat kra na pre.
Nẽ Apaxat kêp Sẽre hkra na pre.
Nẽ Sẽre kêp Noehti hkra na pre.
Nẽ Noehti kêp Ramek kra na pre.
37 Nẽ Ramek kêp Metujarẽ hkra na pre.
Nẽ Metujarẽ kêp Enok kra na pre.
Nẽ Enok kêp Jarate hkra na pre.
Nẽ Jarate kêp Marerer kra na pre.
Nẽ Marerer kêp axtem Kajnã hõ hkra na pre.
Nẽ Kajnã kêp Enos kra na pre.
38 Nẽ Enos kêp Set kra na pre.
Nẽ Set kêp Atãw kra na pre.
Nẽ Atãw kêp Tĩrtũm kra na pre. Tĩrtũm kot wam my pê Atãwja pika ho hipêx jakamã te kêp hkra pyràk.
Ã Jejus kukamã hpãmjê nhĩxi kot anhỹr.

# 4

*Satanasti kot amnhĩ tã Jejus kamã hamak ã harẽnh*
*Matêwre 4.1-11, 16.23; Makre 1.12-13, 8.33; mããnẽn Eprêw 2.18, 4.15*

1 Tã nhũm Jejus pyhti pê Jotãw rũm akupỹm ma mõ. Hãmri nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽmoj kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Jakamã nhũm nhỹhỹm ma kapôt wỳr o mõ 2 nhũm Satanasti omu nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ri hkôt pa. Kapôt ã ri hkôt hêx rom tanhmã kãm nẽ ho pa. Kot mar nẽ Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp ãm prãm xàj ma hkôt tanhmã kãm kapẽr to ho pa. Hãmri nẽ hkôt pa o hã arĩgro pê 40 nhũm Jejus kormã apkur kêt o hã arĩgro pê 40 nẽ hapêx nhũm ra kãm prãm tỳx nẽ. 3 Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—Kwa mãn ka ra amã prãm tỳx kumrẽx nà? Nom xep apê Tĩrtũm Kra jakamã mẽmoj tanhmã apê kute hkêt. Kwa kẽn nhĩkwỹ mũj mã anẽ kê amã pãwti hã amnhĩ jahkre ka aku nẽ tokyx ho amnhĩ xihtỳx. E kwa tokyx kãm anẽ. Anẽ.

4 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà kot paj akapẽr mar xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Koja Tĩrtũm kãm inhmã mẽmoj nhõr prãm nẽ

inhmã mẽmoj gõ pa arĩ kormã kukrẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Na htem mẽ apkur xà pix kukwak ri htĩr nẽ pa hkêt nẽ. Na htem mããnẽn Tĩrtũm kapẽr mar xà hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa ho htĩr nẽ mex nẽ pa. Anẽ.

Ã kapẽr ã kagà kot ja jarẽnh kot anhỹr jakamã kot paj amar xà hkôt ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

5 Nhũm pre ã Jejus Satanasti mã kapẽr anẽ nhũm tee ri kuma hãmri nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm o mõ nẽ nhỹri kỳx pê mẽmoj prêêti nhĩmõk ã o xa. Hãmri nẽ kãm pika piitã ahkre ho xa. Nẽ kãm mẽ hikukrêx piitã ahkre. Kàxpore nẽ mẽmoj piitã nhũm kãm ahkre hpa nhũm anhĩpê omunh o xa. 6 Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—E mãn ka kam ri mẽmoj mũj piitã omu. Piitã inhõ na. Inhmã na pre Tĩrtũm piitã õr pa. Kot paj inhmã mẽhõ mã õr prãm nẽ kãm kugõ. 7 Tã amã kot paj kugõ. Jakamã e. Kwa tokyx ixkutã tẽm nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ pa ama nẽ rĩ amã piitã õr pa. E tokyx. Anẽ.

8 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Kot paj amã amex o amex ã ajarẽnh kêt kumrẽx. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Amexti hã. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê kapẽr kãm hihtỳx kênã. Kapẽr kot:

Kêr ka mẽ ixkapẽr pix ma. Nẽ ixkutã pix mã mãn akõnkrã ho akrĩ nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽnh o ri apa. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

Anhỹr o kot harẽnh jakamã kot paj ri amã amex o amex ã ajarẽnh kêt nẽ Satanasti. Anẽ.

9 Nhũm pre ã Jejus amnhĩ nê kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ hpãnhã ma krĩ pê Jerujarẽ hwỳr o mõ. Nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hprêk nhĩmõk wỳr ho api nẽ kỳxpê hatur xà hã ãm nhũm xa. Nhũm amnhĩ parpê kẽn rũnh nhĩkwỹ pumunh o xa. Hãmri nhũm Satanasti kãm:

—E apê Tĩrtũm Kra jakamã kwa ja rũm ahpar mã ajarĩ nẽ ma tẽ nẽ pikap tẽm. Koja Anhĩpêêxà apumunh mex nẽ ka tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ. 10-11 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Tĩrtũm koja kapẽr o wrỳk xwỳnh mã ajarẽ ka ajarĩ nẽ ahpar mã tẽ nhũm mẽ kỳx pê amỳ nhũm mẽmoj akà hyr kêt nẽ.

Ã kapẽr ã kagà kamã ajarẽnh kot anhỹr jakamã e tokyx ajarĩ nẽ ma tẽn pikap ahto. Anẽ.

12 Hãmri nhũm kuma nẽ kê axte amnhĩ tã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Kot pa ri amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tãm inhmã ijarĩ hã karõ pa rĩ mar xà hkôt ijarĩ no kot pa ri amar xà hkôt ijarĩ hkêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ krã hkôt amnhĩ tã ixkamã ajamak kaxyw inhĩxi jarẽnh kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

Ã ja nê kapẽr kot anhỹr jakamã ãm kwarĩ ho kwarĩ. Kot paj ri amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tãm kot inhmã ijarĩ hã karõre hã. Anẽ.

13 Nhũm pre ã Jejus Satanasti mã kapẽr anẽ hãmri nhũm tee ri mẽmoj piitã ho mar kaprỳ hãmri nẽ hkaga nẽ ma nhỹhỹm tẽ. Hãmri nẽ kot nhỹrmã axte hwỳr htẽm nẽ kot mẽmoj punuj o mar kaxyw kormã amnhĩm hamãr o ri pa.

### *Jejus kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho hkrax ã harẽnh*

*Matêwre 4.12-17; Makre 4.14-15*

14 Tã nhũm Jejus ma akupỹm Garirej wỳr mõ. Nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã àhpumunh tỳx nẽ hkwỳjê mã kapẽr jarẽnh o ri pa. Nhũm mẽ kuma nẽ piitã pikaja kamã axpẽn mã tanhmã harẽnh to. 15 Na pre hte mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ kamã mẽ ahkre ho hkrĩ. Nhũm mẽ piitã kuma nẽ kãm mar prãm nẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã mex ã harẽnh o ri pa.

### *Najare kamã mẽ kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh*

*Matêwre 13.53-58; Makre 6.1-6; Juãw 1.11*

16 Tã nhũm Jejus ma akupỹm krĩ kamã àptàr xàja wỳr ma mõ. Najare hwỳr. Hãmri nẽ kamã pôj.

Nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus ma mẽ hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ. Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ mẽ kuri nhỹ. Hãmri nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh kaxyw kànhmã xa 17 nhũm mẽ omu

nẽ kãm ja gõ. Finat Ijais pê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh kot Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagàja nhũm mẽ kãm kugõ. Hãmri nhũm kupy nẽ kamã kormã Tĩrtũm kot tanhmã mẽmoj jarẽnh to hõ japêr o xa. Nẽ kãm kato hãmri nẽ mẽ kãm kamã harẽ. Nom amnhĩ tã kamã mẽ kãm harẽnh o xa nẽ mẽ kãm:

18 Na pre ra Tĩrtũm Karõja ixto ixàhpumunh tỳx nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê hwỳr inhmẽ pa ra mõ. Ixte mẽ kãm mẽmoj mex jarẽnh o ixpa kaxyw. Nẽ Satanasti kot amnhĩ kôt mẽ unhwỳr xwỳnhjê hwỳr nhũm pre mããnẽn inhmẽ. Ixte mẽ nê Satanasti japôx o ixpa kaxyw. Nẽ mẽ kot hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar kêt xwỳnhjê hwỳr nhũm pre mããnẽn inhmẽ. Ixprĩ hã ixte mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê hwỳr nhũm pre mããnẽn inhmẽ. Ixte mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh pa nhũm mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa kaxyw. Ã na pre Tĩrtũm jajê piitã hwỳr inhmẽnh anẽ pa ra man mõn pôj.

19 Nẽ amgrà ja kêp Tĩrtũm kot mẽ ato mex xà hã amgràja nhũm ixte mẽ amã harẽnh o ixpa kaxyw na pre inhmẽ pa mõn pôj. Anẽ.

20 Nhũm pre ã Jejus Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ akupỹm mẽ kãm kagàja gõ nẽ ho mẽ ahkre kaxyw akupỹm nhỹ nhũm mẽ piitã omunh pê mar o hkrĩ. 21 Hãmri nhũm mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E ra Ijais kot ã ixkukamã ijarẽnh anhỹr xà hkôt na pa mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ anoo mã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrax. Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr ã kuma. Nẽ tee ri kuma nẽ axpẽn pumunh pê hamaxpẽr o hkrĩ. Jejus mẽ kurom àhpumunh tỳx nẽ kapẽr mex tã nhũm mẽ ãm kêp amnhĩ kwỳ pix ã hkamnhĩx kãm hihtỳx nẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa kêp Juje hkra pix kênã koja we ri ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

23 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà na ka mẽ ixte amnhĩ jarẽnh ma nom ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã axpẽn mã ijarẽnh o: “Tk. Kêp mẽ pahkaprĩ xwỳnh ro nhỹx jar mẽ panhõ krĩ kamã aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ tanhmã mẽ pamã hipêx to pu mẽ hã omu. Te ra kot krĩ pê Kapanaũ kamã mẽ kãm mẽmoj kwỳ ho anhỹrta pyràk. Pu mẽ omu nẽ hkôt pajamaxpẽr kurê kumrẽx.” Anhỹr o ri axpẽn mã ijarẽ. 24 Koja nhãm krĩ hõ kamã mẽhõ kêp Tĩrtũm kapẽr jarẽnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽ ka mẽ harẽnh ma nẽ amã ma hwỳr amrar nẽ mar prãm nẽ. No kêt jar mẽ panhõ krĩ kamã ixpê mẽ anhĩõ hã ã amnhĩ jarẽnh anẽ ka mẽ amã inhmar prãm kêt nẽ.

25 —Kwa mẽ inhma. Amnepêm kormã finat Eris htĩr ri na pre mẽ hã na wrỳk kêt ry rax nẽ. Jao hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ pê 6. Nhũm mẽ õ hkêt nẽ pa. Ra mẽ kêp mẽmoj grà pa nẽ hapêx nhũm mẽ kãm prãm tỳx kumrẽx nẽ pa. Nhũm mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjaja kãm prãm xàj hirot o pa. 26 Tã nom Tĩrtũm mẽ ho mex kaxyw mẽ hwỳr Eris mẽnh kêt nẽ. Erisja mẽ uràk nẽ kêp Ijaew tã nhũm Tĩrtũm kot mẽ ho ajuta kaxyw mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ. Axtem Ijaew kêt xwỳnhjê hõ hwỳr na pre kumẽ. Nhãm Sitõ kamã krĩ pê Sarep kamã mjên htyk xwỳnhta wỳr. Tokyx kot tanhmã ho mex to kaxyw. Jakamã nhũm ma hwỳr mõ nẽ tanhmã kãm kapẽr to nhũm kuma nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kurê kumrẽx.

27 —Nẽ finat Eriasti haxwỳja. Eris pyrà nẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh tã amnhĩ kwỳ pê Ijaew tanhmã mẽ ho ajuta hto hkêt nẽ. Na prem ohtô nẽ hkà nhy nẽ hkro xàpêr o pa. Jao ra omnuj tỳx nẽ. Tã nhũm Tĩrtũm kot akupỹm mẽ ho mex kaxyw mẽ hwỳr Eriasti mẽnh kêt nẽ. Amnhĩ kaxyw mẽ kot hkôt hamaxpẽẽre hã. Ãm Sir nhõ xwỳnh Namãja pix na pre Tĩrtũm Eriasti mã anẽ nhũm akupỹm ho mex. Kêp Ijaew kêt tã nhũm akupỹm ho mex. Tã ja pyrà nẽ na pa ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr pix xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. No mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr

kêt xwỳnhjê mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

28 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ axpẽn mã hã amỹnê nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa pu mẽ ixkre nê kator nẽ ma o tẽ nẽ kupĩ ri. Anẽ.

29 Hãmri nẽ kaxyw kànhmã kuhê hpa nẽ hwỳr hprõt nẽ unê. Mẽ kot ma o htẽm nẽ hixêt prêk jatur xà hã hkujaêk nhũm ahpar mã tẽn htẽm nẽ htyk kaxyw. Mẽ õ krĩja hixêt prêk nhĩmõk ã na pre. Jakamã nhũm prem unê nẽ hatur xàta wỳr o tẽ. 30 Tã nom nhũm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ mẽ kêp akunok nẽ hpãnhã nhãm ma tẽ nhũm mẽ tee ri hapêr nom nhỹri omunh kêt nẽ.

### *Jejus kot mẽhõ nê mẽkarõmnuti kator ã harẽnh*

*Makre 1.21-28*

31 Tã nhũm Jejus ma akupỹm Garirej kamã krĩ pê Kapanaũ hwỳr mõ. Nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap kato nhũm ma mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ mẽ ahkre ho nhỹ. 32 Hãmri nhũm mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjaja kuma nẽ kãm mar prãm nẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na ã mẽ pamã kapẽr anẽ. Àhpumunh tỳx xà hkôt na hte ãm hãmri mẽ pamã awjarẽ. Anẽ.

33 Nhũm mẽhõ myja mẽ ĩhkô hã haxwỳja mar o nhỹ. Mẽkarõmnuti na pre ra hwỳr axà nhũm ỹ hã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Hãmri nẽ mẽ ĩhkô hã Jejus mar o nhỹ nẽ ra àmra kamã tanhmã kãm kapẽr to. Nom nhũm tãm kãm kapẽr kêt ãm kamã mẽkarõmnutija kãm kapẽr. 34 Nẽ kãm:

—Pa? Jejus pê Najare nhõ xwỳnh? Nà ate mẽ ixto ajapêx par kaxyw na ka mẽ ixwỳr mõ. Ra ixte apumunh mex kênã. Apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh maatita na ka. Jakamã kwa tanhmã kot kaj mẽ ixto? Mo kaxyw na ka pre mẽ ixwỳr mõ? Anẽ.

35 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽkarõmnuti kot kãm ã kapẽr anhỹr ã omunh kurê kumrẽx. Jakamã kutã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa anhĩkrê nẽ kêp akato. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ myta o pika kura nẽ kêp kato nẽ ma tẽ. Ãm ho pika kuranh pix nhũm nõ. Hãmri nẽ akupỹm kànhmã nhỹ nẽ akupỹm mex. 36 Hãmri nhũm mẽ piitã omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Na hte Jejus amnhĩ krã hkôt àhpumunh tỳx xà hkôt mẽkarõmnuti mã kapẽr nẽ mẽ hano nhũm htem kuma nẽ mẽ kêp hapôx kurê kumrẽx. Anẽ.

37 Hãmri nhũm mẽ mẽõ pika kamã piitã ri axpẽn mã harẽnh o pa.

### *Jejus kot Simãw Pêtre xupãnhgêx o mex ã harẽnh*

*Matêwre 8.14-15; Makre 1.29-31*

38 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xàja rũm kato nẽ ma Simãw Pêtre nhõrkwỹ hwỳr tẽ. Nẽ mẽ hwỳr axà nhũm Simãw Pêtre omu nẽ kãm upãnhgêx tanhmã kute hã harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Tẽ nẽ inhmã ixupãnhgêx pumu. Na hkà kagro htỳx nẽ amnhĩ to àpêr o nõ. Kwa tẽn inhmã omu. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Nà kot paj amã omu. Anẽ.

39 Hãmri nẽ hwỳr tẽn kuri xa nẽ kãm:

—Pa? E kwa akà hakry. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hkà hakry nẽ akupỹm hihtỳx kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kànhmã nhỹ nẽ mẽ kãm mẽõ hã àpênh o ri mra.

### *Jejus kot mẽ ho ohtô nẽ mẽ ho mex ã harẽnh*

*Matêwre 8.16-17; Makre 1.32-34*

40 Tã nhũm ra amỹkry htỳx mẽ nhũm mẽ Jejus wỳr ahpỹnhã ri mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nhũm amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ mẽ piitã ri mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ akupỹm mẽ ho mex pa. 41 Nhũm ra mẽkarõmnuti mẽ hkwỳjê hwỳr agjê nhũm mẽ kurũm mẽ hano nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã omu nẽ mẽ kêp hapôx kurê kumrẽx. Hãmri nẽ mẽ kêp hapôx kaxyw nẽ àmra kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot pa wem amnhĩ nê ato? Hêxta waa nẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã axàhpumunh tỳx kênã.

Anhỹr o kãm kapẽr. Ãm hãmri na prem ã harẽnh anẽ. Kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh kênã. No nhũm Ijaew nhõ pahijaja kot mẽ kapẽr mar nẽ kêp mẽkarõmnuti hkwỳ hã hkamnhĩx pymaj nhũm Jejus amnhĩ nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ri ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ mẽ hano nhũm mẽ hapôj nẽ ma mra.

### *Mẽmo kaxyw Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh ã harẽnh*

*Makre 1.35-39*

42 Tã nhũm apkati nẽ myt kator grire nhũm Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw kànhmã nhỹ nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm kapôt mã tẽ. Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja hkrã hapôj nẽ tee ri hapêr nẽ ma hkôt hpry jakop o mõ. Nẽ nhỹri hwỳr kato nẽ omu hãmri nẽ ma nhỹhỹm mõr nê kurê nẽ kãm:

—Kwa Jejus. Kêr ka tokyx ma nhỹhỹm amõr kêt nẽ. Kritpêm mẽ ixkôt axkamẽ mãn. Anẽ.

43 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tã mẽ kãm:

—Nà kot paj kritpêm mẽ akôt ixpikamẽnh kêt nẽ. Kot paj ma krĩ piitã hkôt ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt ixpa. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ho hkra hto hã harẽnhja kot paj mẽ hkôt ri mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmẽ. Anẽ.

44 Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ ma Ijaew nhõ pika piitã hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri pa. Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ piitã ho mẽ ahkre ho ri pa.

# 5

### *Jejus kot amnhĩ kôt mẽ hkwỳjê hwỳr ã harẽnh*

*Matêwre 4.18-22; Makre 1.16-20*

1 Tã nhũm Jejus ma gô rax pê Jenẽjare hwỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ gô mỳri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho xa nhũm mẽ ohtô nẽ pu hã mar o kuhê. Nẽ kot hprĩ hã mar nẽ hkôt omunh kaxyw hã axpẽn nhĩgãnh o kuhê. 2 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ pu hã hakẽx nẽ rĩt nẽ gôx kãm pàr kaprỳ hamẽxkrut nẽ jêtja wa omu. Nhũm õ dõn wa gôx kãm kryhti kuhõnh o xa. Nhũm pàr hamẽ hkaprỳ nẽ ajêt nhũm Jejus omu. 3 Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ hõm axà nẽ õ dõn pê Simãwja mã anẽ nhũm hkôt axà nẽ kii mẽ kêp pàrja amỳm kunhô nhũm ajêt. Hãmri nhũm pàr kre rũm amỳm mẽ ahkre ho nhỹ nhũm mẽ piitã omu nẽ mar mex o kuhê.

4 Tã nhũm mẽ ahkre hpa nẽ Simãw mã kãm:

—E gô xupỳm wỳr anhõ pàr o axkamẽ nẽ axte anhõ kryhti mẽ nẽ ho amnhĩm tep kwỳmnê. Anẽ.

5 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ ra kamàt kãm tee rẽnh o apkati nẽ ho hõmnênh kêt tã ka ri inhmã anẽ. Nom kot paj amar xà hkôt kop kumẽ. Anẽ.

6 Hãmri nẽ upỳm wỳr pàr o axkamẽ nẽ htõ Andre mẽ wa axte kryhti mẽ. Nẽ ãm mẽnh tipxi htã ho tep pynênh rax kumrẽx. Jakamã nhũm kryhtija ra pikaxônh kaxyw. 7 Hãmri nhũm wa tee ri ho anẽ nẽ amnhĩ wỳr pàr õ ho mrar xwỳnhta wa kãm akir. Jepetew kra Juãw mẽ Xiakreja wa nhũm wa amnhĩ wỳr wa kãm akir nhũm wa hwỳr pàr õ ho tẽ hãmri nẽ mẽ kryhti hã hije nẽ pàr wỳr ho api. Hãmri nẽ pàrta hamẽ tep o ho nỳt pa nẽ hamẽ ho hipu mex nẽ. Jao nhỹx gônh mã wa axà. 8-10 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê tep xohtô raxta pumu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nhũm Simãwja Jejus kutã hkõn krã ho tẽm nẽ hipô nẽ nhỹ nẽ hã hpijaàm kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Kii tamũ axkamẽ. Akĩnhã ixte amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh na pa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà tee ri amnhĩ kukamã aja-maxpẽr kêt nẽ. Kot kaj jarãhã hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Na ka ra tep pynênh rũnh o apa. Tã kot kaj ja kaga nẽ hpãnhã ma ri mẽ hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri apa. Koja mẽ ohtô nẽ ama nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã kot kaj te ate tep pynênh rũnh nẽ Tĩrtũm mã õr pyràk o amnhĩ nhĩpêx o apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw mã kapẽr anẽ. 11 Hãmri nhũm mẽ gô jakàx ã pàr janhôr tỳx nẽ kamã hikukrêx piitã hkaga hpa nẽ ma Jejus kôt pa ho pa.

### *Jejus kot hkà nhy kro tỳx xwỳnh o mex ã harẽnh*

*Matêwre 8.1-4; Makre 1.40-45*

12 Tã nhũm Jejus ma krĩ hõ hwỳr mõ. Hãmri nhũm mẽhõ my hkà nhy hkro htỳx xwỳnhja omu nẽ hwỳr tẽ nẽ hã hpijaàm kaxyw kutã hkõnkrã ho nhỹ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to tẽ. Kwa akupỹm ate mẽ ixto mex kaxyw axàhpumunh tỳx jakamã kot ka akupỹm amã ixto mex prãm nẽ mãmrĩ akupỹm ixto mex. Anẽ.

13 Hãmri nhũm kuma nẽ hkà punuti hã ĩhkra xi. Amnhĩ kamã kahak kêt nẽ hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupỹm akà mex kurê kumrẽx.

Anhỹrja kôt hãmri nhũm hkàja akupỹm mex pa. 14 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã akwỳjê mã tanhmã ijarẽnh to hkêt rãhã ma patre hwỳr tẽ kê akupỹm akà mex ã apumu. Hãmri ka amnepêm Mojes kot mẽ ate akupỹm amex ã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõta ka kãm ho anẽ. Kê mẽ mẽ piitã akupỹm akà mex ã apumu. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr htẽm kurê kumrẽx.

15 Hãmri nhũm mẽ piitã axpẽn mã Jejus jarẽnh o ri hprõt nhũm mẽ kot kapẽr mar kaxyw ma hwỳr mra. Nẽ mẽ à xwỳnhjaja nhũm kot mẽ ho mex kaxyw nhũm mẽ hwỳr amnhĩ to mra. 16 Jakamã nhũm pre hte Jejus tõhã mẽ kêp hapôj nẽ ahte ma kapôt ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw mra. Nẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa hãmri nẽ ma akupỹm mẽ hwỳr mra.

### *Jejus kot ĩ kamã htyk xwỳnh o mex ã harẽnh*

*Matêwre 9.1-8; Makre 2.1-12; Juãw 10.37-38*

17 Tã nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapẽr o Ijaew jahkre ho pa. Jakamã nhỹri mẽhõ nhõrkwỹ kamã ho mẽ ahkre ho xa nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja kot mar kaxyw ma hwỳr mra. Na pre ra Garirej rũm mẽ hkwỳjaja ma hwỳr mra. Nẽ pika pê Jutej rũm mẽ hkwỳ haxwỳja ma hwỳr mra. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ rũm. Ã na prem ohtô nẽ krĩ piitã kurũm kot mar kaxyw hwỳr akuprõ nhũm mẽ ahkre anẽ. Nẽ Tĩrtũm kot ho àhpumunh tỳx jakamã nhũm ỹ hã akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex. 18 Hãmri nhũm hkwỳjaja ĩ kamã htyk xwỳnh mỳ nẽ Jejus wỳr o tẽ. Nõr xà kamã nõr rãhã nhũm mẽ hã hije nẽ hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ tee ri kot hwỳr ho àr kaxyw ri mẽ hkupu ho pa. 19 Nom nhũm mẽ ra ixkre ho nỳt rax jakamã nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã ho ukapi ho ri pa. Hãmri nẽ ra hamaxpẽr nẽ ixkre nhĩmõk po hwỳr ho api nẽ ixkre nhĩmõk kwỳ grà nẽ hkôt ĩ kamã htyk xwỳnhta jaxà. Nõr xà kamã nõr rãhã Jejus wỳr haxà nẽ mẽ hipôk ri ho wrỳ nẽ kutã kuxi nhũm nõ. 20 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kot kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx ã mẽ omunh mex nẽ. Hãmri nẽ ĩ kamã htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa? E na pa ra anê tanhmã ate amnhĩ tomnuj to ho apaja o ijapêx pa. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

21 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri kot ã kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa kêp Tĩrtũm kêt tã te ri kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o ri mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽnh o kuhê. Tĩrtũm pix na kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx xwỳnh kênã. Anẽ.

22 Nhũm mẽ ã axpẽn mã Jejus jarẽnh anẽ nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex nẽ. Jakamã mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. 23 Ixte mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx par ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ ate ja kôt ixpumunh kêt jakamã na ka mẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ anoo mã akupỹm ĩ kamã htyk xwỳnhta o mex ka mẽ apiitã ja hã ixpumu hãmri nẽ ixkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 24 Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta na pa. Ixte mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Tã mẽ ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mẽ anoo mã myja o mex. Anẽ.

Hãmri nẽ hpãnhã ĩ kamã htyk xwỳnhja mã kapẽr nẽ kãm:

—E kànhmã xa nẽ anõr xà py nẽ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

25 Nhũm kànhmã ãm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ nõr xà py nẽ mẽ noo mã kato nẽ akupỹm õrkwỹ hwỳr ma Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o tẽ. 26 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu. Nẽ no hapôx kaxyw hkôt omunh o kuhê nẽ kamã no pyma nẽ. Nẽ tee ri omu hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Aa mẽ pahte ã mẽhõ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh kêt tã na pu mẽ jarãhã ja pumu. Anẽ.

Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o kuhê.

### *Jejus kot amnhĩ kôt Rewi hwỳr ã harẽnh*

*Matêwre 9.9-13; Makre 2.15-17; Rukre 15.1-2*

27 Tã nhũm Jejus ma hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma nhỹhỹm mõ. Hãmri nẽ nhỹri Rewi pumu. Rewi nhĩxi hõ pê na Matêwre. Rõm kãm mẽ õ pahihti mã amnhĩ kwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh na pre. Jakamã nhũm ujamỳnh xà hã ixkre kamã mẽ kêp hkwỳ jamỳnh o nhỹ nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa o mẽ pa xwỳnhjaja hãnh mra. Hãmri nhũm Jejus àpênh ã omu nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E kwa axàpênhta kaga nẽ hpãnhã amnẽ mẽ ixkôt mãn tẽ. Nẽ ixkôt mãn ri apa ho apa. Anẽ.

28 Hãmri nhũm kuma nẽ àpênh kaga hpa nẽ ma hkôt mõ nẽ hkôt pa ho pa.

29 Hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã nhũm Rewi nhõ mẽ apkur xà hã mẽõ rax nẽ. Jakamã nhũm amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr hkràmnhwỳjaja nẽ Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ. Mẽ kot kutã apkur kaxyw nhũm amnhĩ kôt mẽ kuwỳ nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ apkur o hkrĩ. Nẽ mẽ kêp Rõm nhõ pahi mã mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh kwỳjaja nẽ mẽ ohtô nẽ hwỳr akuprõ nẽ axpẽn kutã apkur o hkrĩ. 30 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mra nẽ mẽ apkur ã mẽ omu nẽ tee ri mẽ hkaêx ã Jejus pumu hãmri nẽ Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr agjê nẽ hã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ kot amnhĩ tomnuj ho mẽ pa xwỳnhjê kutã mẽ apkur kêt tã ka mẽ apytàr xwỳnhja mẽ apimrààtã axtem nẽ mẽ kutã axàpkur o akrĩ. Kwa mẽ ate amnhĩ to mex ronhỹx ka mẽ kutã axàpkur kêt nẽ. Anẽ.

31 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapẽr ã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw na pa mẽ kutã ixàpkur o nhỹ. Xà na hte tôtôja mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ hkane? Nà ãm mẽ à xwỳnhjê pix wỳr na htem mra. Ra mẽ ate ja pumunh mex kênã. Ja pyrà nẽ na pa pre mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwrỳk kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix wỳr na pa pre wrỳ. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw na pa pre mẽ hwỳr wrỳ nẽ ã jajê kutã ixàpkur o inhỹr anẽ. 32 ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr na pa pre wrỳ nẽ mẽ kamã ixukaprĩ ho ri ixpa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mã urer nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw na pa pre mẽ hwỳr wrỳ. Tã ka mẽ atỳx ã ri mẽ ixto akapẽr anẽ. Anẽ.

### *Mẽ hpãmjaja kot amnhĩ nhĩpêx gryk ã Jejus kaga hã mẽ harẽnh*

*Matêwre 9.14-17; Makre 2.18-22*

33 Tã nhũm Ijaew kwỳjaja Jejus wỳr mra nẽ kãm:

—Pa? E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Juãw kôt mẽ pa xwỳnhjaja tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarẽ. Kwa mo na htem mẽ uràk nẽ tõhã apkur kêt ri kãm amnhĩ jarẽnh hkêt nẽ? Anẽ.

34 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà mo kaxyw koja mẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ? Mẽ hkaprĩ hkêt kênã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã hkĩnh nẽ pa. Kormã ixte mẽ kamã ixpa kênã kot kêt mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. Xà na htem hkràmnhwỳ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt nẽ mỳr o hkrĩ? Na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ hã apkur rũnh nẽ. Ja pyrà nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx ri hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur o pa. 35 Nom koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ rĩ kormã ixtã hkaprĩ htỳx kãm apkur kêt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Anẽ.

36 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh anẽ hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyràk jakamã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw kaga. 37-39 Ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyràk kêt jakamã

ka htem inhma nẽ ãm inhma. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

# 6

### *Jejus kêp arĩgromnu hpãm ã harẽnh*
### *Matêwre 12.1-8; Makre 2.23-28*

1 Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ ma mẽ hpur kôt ri nhỹhỹm ri pa. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ra kãm prãm nẽ mra hãmri nẽ prãm xàj mẽmo hy te kot harôj pyràk xwỳnhta kwỳ rê nẽ kugrà nẽ ma Jejus kôt hkanhar o mõ. Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx xà hkôt. 2 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja kãm mẽmoj tã Jejus o kapẽr prãm jakamã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ hã Jejus kukjêr kurê kumrẽx nẽ kãm:

—Kwa Tĩrtũm kapẽr tũm kot mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽ pahte mẽ pahpur kãm mẽmoj nhĩkẽnh nê mẽ pahkurê htã nhũm ri akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja axtem nẽ mẽmo hyta kwỳ rê nẽ akôt hkanhar o mõ. Kwa mẽ kãm anẽ kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na htem arĩgromnu hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

3-4 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xà na ka mẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx tota kamã harẽnh nẽ mar kêt nẽ? Na pre Tawija hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ nhũm mẽ prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre wỳr agjê nhũm patre maatija mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwỳr xwỳnhta nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ kurê htã nhũm mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ xàj mẽ kãm kugõ. Patre pix kot ja kur kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj kêt nẽ. Kot mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm õr nhũm mẽ hã omu nhũm ja kãm mex nẽ. 5 Tã pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽnh jakamã papxipix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ ho ri ixpa. Ixpê arĩgromnu hpãm na pa. Anẽ.

### *Jejus kot ĩhkra grà xwỳnh o mex ã harẽnh*
### *Matêwre 12.9-14; Makre 3.1-6*

6 Tã nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽhõ myja upôk rũm ĩhkra grà xwỳnhja mẽ ĩhkô hã mar o nhỹ. 7 Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kãm mẽ hkrãhtũmjê mã Jejus o kapẽr prãm xàj htãnopxar o kuhê. Nẽ ĩhkra grà xwỳnhta pumu nẽ hã axpẽn mã:

—Kwa pu mẽ jar pakuhê nẽ Jejus tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja jarãhã mũjti ho mex nà? Jarãhã arĩgromnu kênã kot kêt kãm ĩhkra ho mex. Koja anẽ nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. E pu mẽ kop pakuhê nẽ hã omu. Anẽ.

8 Nhũm Jejus ra kot mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex jakamã amnhĩ wỳr myta mã hpa ho apê nẽ kãm:

—Pa? E kànhmã xa nẽ amnẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã xa nẽ hwỳr tẽ. 9 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ pu hã ri mẽ ho hakẽx nẽ mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem arĩgromnu hã axpẽn nhĩpêx to ho pa wehe? Xà kot ka arĩgromnu hã axà htỳx nẽ nõ hãmri nẽ amnhĩ mex prãm xàj ma mẽhõ hwỳr amnhĩ to tẽ. Hãmri nhũm ãm apumu nẽ apkatim arĩgro mex jamãr pê akane hkêt ka ty nhũm ja amã mex nẽ nà? Rỳ nhũm tanhmã atomnuj to nẽ akupỹm amnhĩ nê ajano nhũm ja amã mex nẽ nà? Nà koja ã anhĩpêx anẽ nhũm ja amã mex kêt nẽ. Na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hkêt nẽ. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã arĩgromnu hã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx ã karõ hto? Xà kot puj mẽ axpẽn kãm paxukaprĩ ho papa nà? Kot puj mẽ pamã axpẽn kurê ho papa? Xà kot puj mẽ hã mẽmoj punuj pê axpẽn pytà nà? Xà kot puj mẽ hã axpẽn pytàr pymaj arĩgro mex jamã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ hkukjêr anẽ. 10 Mẽ hamaxpẽr ã mẽ omunh mex pê ã mẽ hkukjêr anhỹr o xa. Nom nhũm arĩ mẽhõ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm akryk mar pê omunh o hkrĩ. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm ta pãnhã tanhmã kot mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm nom akryk mar o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ omu hãmri nẽ myta mã kãm:

—Tk. Mẽ kot tanhmã inhmã kapẽr tore hã. E anhĩhkra katàt. Anẽ.

Hãmri nhũm ĩhkra katàt nẽ akupỹm mex kurê kumrẽx. 11 Hãmri nhũm mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Arĩgromnu hã kot ho mex jakamã nhũm mẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ hã axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr mỳrapê tanhmã kot puj wem ho? Na ã kapẽr anhỹrja o tanhmã mẽ pahto kapẽr punuj to. Te mẽ papamjaja mẽ pahte hkĩnhã pahkwỳjê kamã paxukaprĩ hkêt pyràk ã mẽ pajarẽ. Koja mẽ pahkwỳjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ amnhĩ kaxyw ãm hkôt pix mã hamaxpẽr o pa. Jakamã kwa tanhmã kot puj mẽ ja nê ho? Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nẽ mẽ rênh ã harẽnh*
*Matêwre 10.1-4; Makre 3.13-19*

12 Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus ma kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw ma hixêt prêk wỳr tẽ nẽ hã api. Hãmri nẽ kãm amnhĩ jarẽnh o apkati.

13 Tã nhũm kwỳhtã nhũm amnhĩ kôt kot ri mẽ o pa xwỳnhjê hwỳ nẽ amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nẽ mẽ kurê. Nẽ mẽ kãm:

—E mẽ kajaja kot paj ma mẽ pahkwỳjê hwỳr mẽ arẽ ka mẽ ma inhỹ hã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ apê inhỹ hã mẽ ahkre ho apa xwỳnh. Anẽ.

14 Kot amnhĩ kaxyw mẽ rênh xwỳnhjê nhĩxi na jajaja:

Simãw kumrẽx na pre kuta nẽ axte hã hixi mẽ nhũm kêp Pêtre.
Nẽ Simãw Pêtre hkôt htõ Andreja ta.
Nẽ hkôt Xiakre hta.
Nẽ hkôt Juãw ta.
Nẽ hkôt Firiptija ta.
Nẽ hkôt Patoromew ta.
15 Nẽ hkôt Matêwreja ta.
Nẽ hkôt Tomasja ta.
Nẽ hkôt Apew kra axtem Xiakre hõja ta.
Nẽ hkôt Simãw Jeroxja ta.
16 Nẽ hkôt Xiakre hõ hkra Jutja ta.
Nẽ hkôt Jut Kariot ta.
Jut Kariotja na pre kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram õr mã. Nhũm kot amnhĩ kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ kaxyw kuta.

Ã mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o pa kaxyw mẽ rênh xwỳnhjê nhĩxi kot anhỹr.

### *Jejus xàpênh ã harẽnh*
*Matêwre 4.23-25*

17 Tã nhũm Jejus akupỹm ỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê mẽ hãmri hixêt prêêta kurũm wrỳ nẽ nhỹri hinur kãm kuhê. Hãmri nhũm nhỹhỹnh mẽ kot mar mã xwỳnhjaja hã akuprõ. Kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja nẽ nhỹhỹnh krĩ hkwỳ rũm mẽ hkwỳjaja. Pika pê Jutej kurũm mẽ hkwỳjaja. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ kurũm mẽ hkwỳjaja. Nẽ gô mỳ ri Xir mẽ Sitõja wa kamã mẽ pa xwỳnh kwỳjaja. Ãm ahpỹnhã ri nhỹhỹnh krĩ hkwỳ rũm mẽ kot mar mã xwỳnhjaja hã pikuprõnh rax nẽ. 18-19 Mẽ kot kapẽr mar nhũm kot akupỹm mẽ ho mex kaxyw nhũm prem ma hwỳr amnhĩ to pa. Mẽ hkwỳjaja tanhmã ri à kute. Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã ma hwỳr amnhĩ to pa. Na prem ra amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr o:

—E pa ma hwỳr tẽ nẽ ãm hkupênh pix tã akupỹm inhmex japêr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr mra nhũm mẽ omu nẽ Tĩrtũm xàhpumunh tỳx o akupỹm mẽ ho mex pa.

### *Jejus kot hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hã harẽnh*
*Matêwre 5.1-12*

20 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

E kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw tanhmã inhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o: “Nà ixkukrêx rax kêt tã na hte Tĩrtũm ixkôt pa ho pa. Koja ixkôt pa hkêt pa ixtỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa rãhã nẽ. Tĩrtũmja mex kumrẽx o kot mẽ hikukrêx

raxta jakrenh par.” Anhỹr o ajamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ã ajamaxpẽr anhỹr ã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm apê hkra hã ato mex nẽ atãnopxar o akôt pa ka ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ axàmnhĩx ri apa.

21 Nẽ kot kaj mẽ atõ amã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa hprãm tỳx nẽ. Nhũm amnhĩ tã apumu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm ato mex nẽ. Nẽ tanhmã ato ka hkôt pix mã amnhĩ to mex o ri apa nẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ axàmnhĩx ri apa.

Nẽ kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ajamaxpẽr. Nẽ apijaàm nẽ akaprĩ xàj amỳr o nhỹ. Amỳr rax nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Jakamã nhũm anê akaprĩ hta nẽ ato mex nẽ. Ka ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ axàmnhĩx ri apa.

22-23 Nẽ kwãr mẽ mãmrĩ ixtã tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to nẽ tanhmã mẽ ato hêx to nẽ tanhmã ri mẽ atomnuj to ho pa. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anhỹr o pa. Ka mẽ ãm inhmã pix mã ajamaxpẽr rãhã ho apa pê ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ nẽ mẽ amex kêt ã mẽ ajarẽnh o pa. Amnepêm na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnhjaja nhũm prem ã mẽ hipêx anẽ. Jakamã koja mẽ uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx anhỹr o pa. Nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã kaxkwa kamã wa inhõ krĩ kamã mẽ ato mex rax nẽ. Ka mẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ pika jakamã ã ixtã mẽ anhĩpêx anẽ. Anẽ.

### *Jejus kot arĩ mẽ kot mar xwỳnhjê jahkre hã harẽnh*

*Xiakre 5.1-5*

24 Nhũm Jejus nhãm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê nhĩhkô hã mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjê hwỳr apkjê. Nẽ mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Mẽ hikukrêx rũnh xwỳnhjê kumrẽx mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

E kwa mẽ o kora mẽ akukrêx rũnh xwỳnhjaja. Na ka htem ãm akukrêx rũnh pix mã ajamaxpẽr o ri apa nẽ gryk ã Tĩrtũm mã ajamaxpẽr o apa hkêt nẽ. Jao mẽ amã kapẽr mar prãm kêt nẽ. Nẽ ãm akukrêx rũnh mã ajamaxpẽr pê akĩnh nẽ ri apikunhar o ri apa. Tã kot ka mẽ nhỹrmã ty hãmri nhũm akĩnh xàja apê hapêx.

25 Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ nhỹrmã akaprĩ htỳx kãm tee ri amnhĩ to hwỳr kaprỳ kãm ga. Koja mẽ amar kêt nẽ.

Nẽ mẽ atỳx ri mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hkukamã ajamaxpẽr nẽ apikunhar pê amnhĩ tomnuj o apa xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ nhỹrmã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà hwỳr ma apa. Hãmri nẽ kamã akaprĩ xàj amỳr rãhã ho ri apa. Jakamã kwa mẽ o kora mẽ amã Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ ixkapẽr ma nẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa.

26 Amnepêm mẽ pakukamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kapẽr o hkwỳjê jahkre ho pa. Nom axtem nẽ hkwỳm ri tanhmã mẽ kãm ho hêx to nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ nhũm mẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽ. No ãm mẽ mex kêt. Tã mẽ kajaja. Mẽ kot mẽ uràk nẽ axpẽn mã mẽ amex ã mẽ ajarẽnh tã Tĩrtũm mã mẽ amex kêt. Jakamã kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 5.38-48; Rukre 23.34; mããnẽn Atre 7.60; Rõmãn 12.14*

27 Hãmri nhũm Jejus hpãnhã mẽ piitã mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate inhmar xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ kot mẽ atomnuj xwỳnhjaja amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Ãm mẽ ho mex pix o ri apa hkukamã mãn ajamaxpẽr.

28 —Nẽ mẽ kot mẽ ato kapẽr punuj xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ xwar amnhĩ tã tanhmã mẽ ho akapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm

tãm mẽ kãm akapẽr pê mẽ kãm akapẽr mex o ri apa. Nẽ mẽ kot tanhmã ri mẽ ato ho pa xwỳnhjaja ka mẽ ho mex pix o ri apa. Nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr pix kukamã mãn ajamaxpẽr.

29 —Nẽ koja mẽhõ anhĩnep akura ka ãm omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Te ate kãm ihkjê pẽr nhũm kot ihkjê kamã akuranh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nhũm ja amã mex nẽ. No kêr ka mẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.

—Nẽ koja mẽhõ apê anhĩnôhkà py ka tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ apê kupy. Ka mããnẽn te ate kry pê anhĩnôhkà hpakà ry jagjênh xwỳnhta anhĩnôhkà hkôt kãm õr pyràk o hipêx. Nom kamã agryk kãm kãm õr kêt nẽ.

30 —Nẽ koja mẽhõ kêp amrakati kumrẽx nẽ awỳr tẽ nẽ mẽmoj tã awỳ. Ka anhõ mẽmoj japêr nẽ mãmrĩ kãm mẽmoj gõ. Kêp anhõxỳ hkêt kamã kãm mẽmoj gõ. Rỳ koja mẽhõ apê mẽmoj to ahkĩ ka axàhkurê hkêt nẽ. Nẽ tanhmã hã ho hkêt nẽ. 31 Mẽ piitã mẽ kot tãm mẽ anhĩpêxja na mẽ amã hprãm. Tã kêr ka mẽ amnhĩ pyrà nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa. Mẽ kot tãm mẽ anhĩpêx kêt tã kêr ka mẽ axàmnhĩx ri anhõxỳ hkêt nẽ tãm mẽ hipêx o ri apa.

32 —Nom kot kaj mẽ amã mẽ piitã mẽ ho mex o apa hprãm kêt japêr. Nẽ ãm mẽ kot mẽ ato mex xwỳnhjê pix ka mẽ amã mẽ ho mex prãm. Xà koja Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ? Nà koja kãm mex kêt nẽ. Koja mẽhõ mẽ ato mex kêt tã ka mẽ amnhĩ rom ho mex nẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja na htem ãm mẽ kot mẽ ho mex xwỳnhjê pixjaja nhũm htem amnhĩ xwar mẽ ho mex o pa. No tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ piitã mẽ ho mex o pa. Mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm mẽ ho hpimrààtã mẽ ho mex o axpẽn pyràk o pa.

33-36 —Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem ãm mẽ kot mẽ ho mex xwỳnh pixjaja nhũm htem amnhĩ xwar mẽ ho mex o pa. No mẽ kajaja. Kêr ka mẽ mãmrĩ mẽ piitã mẽ kamã axukaprĩ pix nẽ. Jao axàmnhĩx ri mẽ piitã mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa. Nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ ja hã mẽ ato mex nẽ.

—Jakamã kêr ka mẽ amarĩ mẽ kãm akurê xwỳnhjê ho mex nẽ. Nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa. Kê nhỹrmã Tĩrtũm maati mẽ hã mẽ amã mẽmoj nhõr rax nẽ. Nẽ mẽ ate kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Tĩrtũm na hte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kamã ukaprĩ ho pa. Jakamã kêr ka mẽ uràk nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa. E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte axpẽn to pakapẽr punuj kêt ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 7.1-5; mããnẽn Rõmãn 2.1-3, 14.1; Wam Korĩt 4.5; Xiakre 4.11-12*

37 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kêr ka mẽ atỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã tanhmã axpẽn jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Kêr kê Tĩrtũm mẽ apyrà nẽ ã mẽ ajarẽnh anhỹr kêt nẽ.

—Nẽ kêr ka mẽ tanhmã mẽhõ kot ra atomnuj tota mã ajamaxpẽr rãhã hkêt nẽ. Ãm ho ajamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ axte tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj to mã hamaxpẽr kêt nẽ.

38 —Nẽ kêr ka mẽ axpẽn kamã axukaprĩ pê tanhmã axpẽn to mex to ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ mẽ akamã ukaprĩ pê tanhmã mẽ ato mex to ho pa. Na hte mẽ pahte axpẽn kamã paxukaprĩ hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pakamã ukaprĩ to.

39 —Nom kêr ka mẽ atỳx ri tanhmã axpẽn to akapẽr to hkêt nẽ. Mẽ ate aprĩ hã axpẽn jamaxpẽr kôt axpẽn pumunhre hã. Jakamã kot kaj mẽ atỳx ri mẽhõ ho akapẽr punuj hãmri nẽ te mẽ nohkre xwỳnhjê hõ kot mẽmoj pumunh kêt tãã te kot no ho omunh nẽ tanhmã harẽnh to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 40 Tĩrtũmja tapxipix na kot mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh par. Mẽ axàhpumunh tỳx o mẽ pahte hakrenh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ gaa nẽ uràk nẽ mẽ piitã mẽ kamã axukaprĩ pix o ri apa.

41-42 Jao mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu hãmri nẽ tanhmã hã kãm nẽ tokyx anhỹr kêt nẽ. Akumrẽx ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga hãmri nẽ rĩ kormã mẽhõta hwỳr tẽ nẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã kãm akapẽr to. Anẽ.

*Mẽ pajamaxpẽr xà hkôt mẽ pakapẽr ã mẽ pajarẽnh*

*Matêwre 7.16-20, 12.33-37*

43-45 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja mẽmo pĩ hpàr mex nẽ ô mex nẽ. Nom koja pàr punuj hãmri nẽ ômnuj nẽ.

—Nẽ na htem mẽmo xô pumu nẽ hkôt tanhmã pàr kute hã omu. No na htem rãrãj pumu nẽ kêp akunĩ kamã mrônhĩ xô hã hkamnhĩx kêt nẽ. Na htem mẽmo xỳ hpàr pumu nẽ ô xànhre hã hkamnhĩx kêt nẽ. Ja pyrà nẽ koja mẽhõ hamaxpẽr punuj nẽ mããnẽn hakwa ho kapẽr punuj pix nẽ. Nẽ htỳx tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Nom koja hamaxpẽr mex nẽ hãmri nẽ mããnẽn hakwa ho kapẽr mex o pa. Na htem ahpỹnhã amnhĩ jamaxpẽr xà hkôt tanhmã hakwa ho kapẽr to ho ri pa. Anẽ.

*Ixkre pijakrut jarẽnh*

*Matêwre 7.24-27; mããnẽn Xiakre 1.22-25; Wam Juãw 2.3-6*

46 Nhũm Jejus arĩ mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kot kaj mẽ ixpê mẽ anhõ pahihti hã ijarẽ hã kot kaj mẽ ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

47 —E pa mẽ amã ixprĩ hã mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx jarẽ ka mẽ aprĩ hã inhma. 48 Mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te mẽhõ hamaxpẽr mex pê aptỳx kãm amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx pyràk. Koja aptỳx kãm õrkwỹ nhĩpêx nhũm mẽmo arĩgro hã na wrỳk rax nẽ. Nẽ gô htàm rax nẽ hanhi nom nhũm arĩ ãm tỳx nẽ xa. Tã kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã kot kaj mẽ te ixkre jarẽnhja pyràk. Jao amex nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Te gô htàm kot ixkre janhir tã nhũm ãm tỳxta pyràk. 49 Nom koja mẽhõ hamaxpẽr mex kêt nẽ htỳx mõ nẽ gô mỳri gyw rerek kãm amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx. Hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã na wrỳk rax nẽ. Nẽ hã gô htàm rax nẽ õrkwỹ janhi nẽ kêp gràmh pa. Tã koja mẽhõ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ te ho mẽhõ kot gô mỳri gyw rerek kãm ixkre nhĩpêxta pyràk. Jao mex kêt nẽ pa. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ te gô htàm kot ixkre janhir nẽ gràmh parta pyràk o amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nẽ. Anẽ.

# 7

*Jejus kot mẽhõ mã àpênh xwỳnh o mex ã harẽnh*

*Matêwre 8.5-13*

1 Tã nhũm Jejus mẽ kãm ujarẽnh pa hãmri nẽ ma akupỹm Kapanaũ hwỳr mõ. 2 Nẽ mõõ nẽ ra hwỳr pôj. Nhũm krĩ kamã pôristi krãhtũm mã àpênh xwỳnhja à htỳx nẽ nõ. Ra htyk kaxyw nẽ nõ nhũm õ patrãw tee ri omu nẽ kãm hapê jakamã tee ri hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ. 3 Hãmri nẽ Jejus pôx ã harẽnh ma nẽ hwỳr Ijaew pigêt kwỳjê rẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ma Jejus wỳr mra nẽ kãm ijarẽ kê tokyx man ixwỳr tẽ nẽ inhmã àpênh xwỳnhta o mex. Anẽ.

4-5 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hwỳr mra nẽ omu nẽ kãm:

—Pa. Na pôristi krãhtũm na awỳr mẽ inhmẽ pa mẽ mra. Mẽ pahkĩnhã kêp Ijaew kêt tã kãm mẽ pahkĩnh nẽ. Tãm na pre mẽ inhõ krĩ kamã mẽ inhmã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja nhĩpêx. Tã na kãm àpênh xwỳnhta kêp à htỳx nẽ nõ nhũm apôx hã ajarẽnh ma nẽ man awỳr mẽ inhmẽ. Kwa ma hwỳr tẽ nẽ kãm ho mex nà? Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Ma pu mẽ hwỳr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma mẽ hkôt tẽ. Hãmri nẽ kormã õrkwỹ htêp o htẽm mẽ nhũm axte kutã hkràmnhwỳ hkwỳ rẽ nhũm mẽ ma kutã mra. Hãmri nẽ mra nẽ mẽ hkaxpa nẽ Jejus pumu nẽ kãm:

—Pa? Kwa na pôristi krãhtũmta ã awỳr karõ anẽ. Na mẽ inhmã: “E kêr ka mẽ mra nẽ nhỹri Jejus kaxpa nẽ kãm awjarẽ kê ãm ata rũm kapẽr pix o inhmã à xwỳnhta o mex. Kĩnh ã ixpê Ijaew kêt jakamã ixte amnhĩ kuk ã ixpijaàm tỳx. Jakamã kot paj pam hwỳr ixtẽm kêt nẽ. Kwa kãm anẽ kê ata rũm kapẽr pix o inhmã akupỹm ho mex. 7-8 Ixpê mẽ hkrãhtũm jakamã na pa hte inhõ pôristi mã mẽmoj tã karõ nhũm mẽ inhmar xà hkôt inhmã mẽmoj tanhmã hipêx to. Na pa hte mẽ kãm: ‘E mẽ ma mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.’ Anẽ nhũm mẽ

inhma nẽ ma mrar kurê kumrẽx. Rỳ pa mẽ kãm: ‘E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.’ Anẽ nhũm mẽ inhma nẽ ixwỳr mra. No kêt Jejus na hte ixrom tanhmã mẽ à kuteja mã kapẽr nhũm kuma nẽ mẽ kêp hapôj nẽ ma mrar kurê kumrẽx. Jakamã koja ata rũm kapẽr pix o inhmã ho mex.” Anhỹr o awỳr karõ. Jakamã na pa mẽ akutã mra nẽ akaxpa nẽ ã amã kapẽr jarẽnh anẽ. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ jaêr pê mẽ kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ kot mar o pa xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa xà na ka mẽ ã kot ixwỳr karõ xwỳnh jamaxpẽr anhỹrta ã ama? Mẽ pahkĩnhã kêp Ijaew kêt tã mẽ arom amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx nẽ. Aa mẽ atõ uràk nẽ ate amnhĩ kaxyw ã inhmã aja-maxpẽr tỳx anhỹr kêt tã nhũm mẽ arom kãm àpênh xwỳnh kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.

10 Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri nhũm pôristi krãhtũm kràmnhwỳjaja kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm hkrãhtũm nhõrkwỹja wỳr mra. Nhũm ra Jejus kãm àpênh xwỳnhta akupỹm ho mex nhũm mex nẽ ri mra. Hãmri nhũm mẽ akupỹm pôj nẽ akupỹm mex ã omu.

### *Jejus kot akupỹm mẽhõ hkra ho htĩr ã harẽnh*

*Juãw 11.1-46*

11 Tã nhũm Jejus ma krĩ pê Naĩ hwỳr hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã mõ nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hkôt mra. 12 Nhũm mẽ ra Naĩ hwỳr hpôx o mõ. Nẽ hwỳr agjê. Axpẽr kãm agjê nẽ mõ nhũm kêp mjên htyk xwỳnhja mẽ kutã tẽ. Nhũm hkra myja ham kêp ty. Kra pyxi htã kêp ty nhũm mẽ kasãw kamã kuxà nẽ kumỳ nẽ kot haxàr kaxyw o mõ nhũm katorxà mẽ hkôt mỳr o mõ. Nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja ma hkôt mõ. Piitã hkaprĩ nẽ hkôt mỳr o mõ. 13 Tã nhũm Jejus mẽ hkwỳja mẽ mõ nẽ mẽ hkaxpa nẽ katorxà mỳr ã omu nhũm Jejus kãm hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ xa nẽ kãm:

—Pa? Kwa amỳr kêt nẽ. Anẽ.

14 Hãmri nẽ kasãwta wỳr tẽ nẽ hã ĩhkra xi nhũm mẽ kot mỳnh xwỳnhjaja omu nẽ amarĩ kãm o xa. Hãmri nhũm htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E kwa kànhmã nhỹ. Anẽ.

15 Pu nhũm kànhmã ỹr kurê kumrẽx. Nẽ kapẽr o nhỹ. Hãmri nhũm Jejus nita mã kãm:

—E ota akrata. Na akupỹm amã htĩr. Anẽ.

Hãmri nhũm akupỹm htĩr ã omu nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. 16 Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê akupỹm hkra htĩr kãm omu nẽ ỹ hã haxwỳja hkĩnh nẽ. Nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ axpẽn mã:

—Kwa ãm hãmri na Tĩrtũm ã mẽ panhĩpêx anẽ nẽ mẽ pahwỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhta mẽ nhũm mẽ pahwỳr mõ. Tĩrtũm mẽ pakamã ukaprĩ jakamã na ã mẽ panhĩpêx anẽ. Nà ãm hãmri na ã mẽ panhĩpêx anẽ. Anẽ.

17 Hãmri nẽ piitã ma pikaja rũm mẽ kãm harẽnh o hprõt nhũm mẽ piitã harẽnh ma.

### *Juãw Paxis tee ri Jejus kukamã hamaxpẽr ã harẽnh*

*Matêwre 11.2-6, 11.22; Rukre 4.16-21*

18 Rôm nhũm Juãw Paxisja kêp prês nẽ hkrĩ nhũm hte hkôt mẽ pa xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽ. Hãmri nhũm harẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ wa kuta 19 nẽ Jejus wỳr wa kumẽ nẽ wa kãm:

—Kwa wa ma hwỳr tẽ nẽ hkukja. Nẽ kãm: “Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixwỳr amẽ nà? Nà xà kormã axtem hõ na pa mẽ kormã amnhĩ wỳr hamãr o ri ixpa?” Anẽ. E wa ma hwỳr tẽ nẽ ã hkukjêr anẽ nẽ tanhmã kot amnhĩ jarẽnh to hã ama hãmri nẽ man akupỹn tẽ nẽ inhmã harẽ. Anẽ.

20-21 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr tẽ. Nhũm Jejus kormã mẽ ho mex o xa. Mẽ nohkre xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ no ho mex. Nẽ mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ nê mẽ hapôx o ãm rãhã nhũm wa ra hwỳr tẽ nẽ kormã hã mẽ omunh o xa. Hãmri nẽ kãm Juãw Paxis kapẽr jarẽ. 22 Hãmri nhũm wa kuma nẽ wa kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ja hã ijarẽ. Ixpê mẽ ate ixkamã ajamak o apa xwỳnhta na pa. Jakamã e. Wa kam nẽ tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu hãmri nẽ ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ aprĩ hã kãm ijarẽ. Mẽ nohkre xwỳnhjaja na pa akupỹm mẽ no ho

mex. Nẽ mẽ hkànhy xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ hkà ho mex. Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ ho mex. Nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja pa akupỹm mẽ ho htĩr. Nẽ mẽ kêp amrakati nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê mã mẽmoj mex jarẽnh o ri ixpa. Na pa hte ã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt ixpa anẽ. Jakamã e kwa wa ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ ã kãm ijarẽnh anẽ. 23 Kê ijarẽnh ma nẽ arĩ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hamakêtkati nẽ ri pa. Nẽ tee ri ijarẽnh kukamã hamaxpẽr kêt nẽ. E wa tokyx ma akupỹm hwỳr tẽ nẽ ã kãm ijarẽnh anẽ. Anẽ.

### *Jejus kot Juãw Paxis mex ã harẽnh Matêwre 11.7-19*

24-25 Nhũm pre ã Jejus wa kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm wa kuma nẽ ma akupỹm Juãw Paxis wỳr tẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã tanhmã Juãw Paxis jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Na ka prem kapôt ã mar kaxyw ma hwỳr mra. Nom ê mex ã omunh kaxyw rỳ hpijaàm kãm tanhmã kapẽr to hã mar kaxyw hwỳr amrar kêt nẽ. 26 Kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh jakamã na ka prem mar kaxyw ma hwỳr mra. Tĩrtũm nhỹ hã kot ixkukamã ijarẽnh o pa xwỳnh na. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh ã na pre mẽ amã ijarẽnh o pa. Nẽ hprĩ hã tanhmã mẽ amã ijarẽnh to. Jakamã na kapẽr mex o kot wam Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê kapẽr jakrenh. 27 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Juãw kukamã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh kot:

> Kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr harẽnh o pa xwỳnh mẽ kê ma ri hkukamã mẽ kãm harẽnh o ri pa. Kê mẽ kuma nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx.

Anhỹr o Tĩrtũm Juãw Paxis kukamã harẽ nhũm mẽ hã kagà. Tã nhũm mẽ awỳr kumẽ. 28 Juãwja mex kumrẽx. Na pre hprĩ hã ixkukamã tanhmã ijarẽnh to ho pa. Nom ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hkĩnhã ixkôt pa ho pa hkêt ãm ixkukamã ijarẽnh o pa. Jakamã ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na mex o kot Juãw Paxisja jakrenh. Mẽ kot ixkôt hprĩ hã inhmar o pa jakamã mẽ mex o kot hakrenh. Anẽ.

29 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm Juãw Paxis jarẽnh anẽ. Mẽ kot Juãw mar o kuhê xwỳnh kwỳjaja na pre htem tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Tã Juãw kot mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ma nẽ axpẽn mã Tĩrtũm mex ã harẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Nà ãm hãmri. Tĩrtũm kapẽr na mex kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Juãw Paxis Tĩrtũm mã mẽ hkrã kumrã.

30 No nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja jajê hkĩnhã Juãw Paxis kaga kumrẽx. Jakamã nhũm mẽ hkrã kumrãr kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kaga jakamã na pre htem Jejus kapẽr ma nẽ ãm kuma. 31 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽ piitã htỳx ri hamaxpẽr ã tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh ma. 32 Te mẽ kot mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽhprĩrejaja na htem õrkwỹ kapem hije nẽ mẽmoj to amnhĩkati ho hkrĩ. Nẽ tee ri hkwỳjê kot amnhĩ nhĩpêx pumu nẽ mẽ kãm:

> Kwa na pa mẽ amã gre htã ka mẽ ixkutã anhõkrepôx kêt nẽ. Pa mẽ ja hã mẽ apumu nẽ hpãnhã mẽ amã mẽ htyk jarẽ htã ka mẽ akaprĩ nẽ amỳr kêt nẽ. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o axpẽn mã kapẽr. Tã te mẽ ate mẽ uràk. Tĩrtũm kot mẽ awỳr ỹ hã kapẽr xwỳnhjê rẽnh tã ka mẽ te mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ mẽ ama ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

33 —Juãw Paxis na pre mẽ awỳr mõ nẽ ixpyrà nẽ apkur mex o ri pa hkêt nẽ. Nẽ ixpyrà nẽ wĩhti ho hkõm kêt nẽ pa. Tã ka mẽ ja hã omu nẽ hkaga nẽ atỳx ri Satanasti nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã hkamnhĩx nẽ ri harẽnh o ri apa. Hãmri nẽ mẽhprĩre kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. 34 Tã pa Juãw pãnhã mẽ awỳr mõ. Nẽ kurom apkati mẽ ixàpkur mex o ri ixpa. Nẽ kurom wĩhti hkwỳ ho ixkõm o ri ixpa. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ atỳx ri ixàpkur rũnh nẽ ixpipãnh o ri ixpa hã ixkamnhĩx nẽ ã axpẽn mã ixto akapẽr anhỹr o ri apa. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj

xwỳnhjê hkôt ri ixpa hã axpẽn mã ijarẽnh o ri apa. Ã na ka htem axpẽn mã ijarẽnh anẽ. Jao te mẽ ate Juãw Paxis nhĩpêx pyrà nẽ ixkaga nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na hte ã htỳx ri tanhmã mẽ hamaxpẽr to ho mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa.

35 —No tãm ri mẽ hamaxpẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na htem ahpỹnhã Juãw mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêx ã wa ixpumu nẽ axpẽn mã wa ijarẽnh o: “Nà ahpỹnhã wa kot amnhĩ nhĩpêx tã wa hamẽ ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh mex o pa. E pu mẽ wa uràk nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.” Anhỹr o axpẽn mã wa ijarẽnh o pa. Anẽ.

### *Parijew nhõ xwỳnh pê Simãwre jarẽnh*

*Matêwre 26.6-13; Makre 14.3-9; Juãw 12.1-8*

36 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnh pê Simãwreja amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽ kuwỳ. Mẽ kot kutã apkur kaxyw amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ nhũm mẽ õrkwỹ hwỳr mra nẽ mẽ hwỳr agjê nẽ apkur kaxyw hkrĩ. 37 Hãmri nhũm mẽhõ nija mẽ hwỳr axà. Na pre hte amnhĩ tomnuj pix o pa. Hãmri nẽ Jejus õ krĩ hwỳr hpôx nẽ Simãwre nhõrkwỹ kamã apkur ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr tẽ. Mẽ hkuxwaxà hã à py nẽ ma hwỳr o tẽ. 38 Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ Jejus pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ pum xa. Nẽ tee ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to ho paja mã hamaxpẽr nẽ hpijaàm nẽ hkaprĩ nẽ mỳr o xa. Hãmri nẽ Jejus kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ no kagô ho hpar go. Hãmri nẽ amnhĩ krã kĩ ho hpar grà nẽ kupã hãmri nẽ hpãnhã mẽ hkuxwa xà ho kuxwa. Kãm hkĩnh xàj ã hipêx anẽ. 39 Hãmri nhũm Simãwre tee ri ja hã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa jahti kot amnhĩ tomnuj pix o pa xwỳnh tã mẽ ixwỳr axà nẽ ã Jejus nhĩpêx anẽ nhũm amnhĩ nê hanor kêt nẽ. Kêp ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ronhỹx ja hã omu nẽ amnhĩ nê hanor kurê kumrẽx. Anẽ.

40 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpẽr ã omu nẽ hêx rom kãm kapẽr nẽ kãm:

—E Simãwre. Pa amã awjarẽ ka inhma. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Mex. Mãmrĩ inhmã awjarẽ pa ama. Anẽ.

41 Hãmri nhũm kãm:

—Nà koja mẽhõ my wa hamẽxkrut. Nhũm hõja mẽhõ pê kàxpore ho rax kumrẽx nẽ ho ĩpresta. Nhũm hõja ãm kêp ho grire nẽ ho ĩpresta. Hãmri nẽ wa hamẽ kàxpore ho hapêx pa. 42 Hãmri nẽ akupỹm kot kêp ho ĩpresta xwỳnhta mã hpãnhã õr kaxyw tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Ra kot ho hapêx par jakamã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Tã nhũm kot wa kãm ho ĩpresta xwỳnhta wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm: “Kwa wa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na pa ra war ate ixto tewẽn ã kagàta kaxônh pa nhũm ja hapêx. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã wa mãmrĩ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa.” Anhỹr o wa kãm kapẽr. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãwre mã ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—E nhỹ myja koja we kãm ho tewẽn xwỳnhta kĩnh tỳx nẽ wehe? Anẽ.

43 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kêp ho rax nẽ ho ĩpresta xwỳnhta koja kãm hkĩnh tỳx o hõta jakre. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã harẽnh anẽ. 44 Tã mãn ka ni kot ã inhĩpêx anhỹr xwỳnhta pumu. Na ka amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr ixwỳ pa axà nom ka inhmã gô hkwỳ pa ho amnhĩ par kuhõnh kêt nẽ. Tã nhũm nija arom ã inhĩpêx anẽ nẽ no kagô ho ixpar kuhõ nẽ amnhĩ krã kĩ ho grà ho nhỹ.

45 —Nẽ anhõrkwỹ hwỳr ixàrta ã ka ixkahti hkôt inhmỳnh nẽ ixpãr kêt nẽ. Tã kêt nija arom xatã ixpar pãr o nhỹ. 46 Nẽ ate orti ho ixkrã gregrer kêt tã nhũm arom mẽ hkuxwaxà ho ixpar kuxwa ho nhỹ. Mẽhkukwaxà hã kàxpore xohtô htã nhũm àmnhĩx ho ixpar kuxwa ho nhỹ. 47 ãm hãmri na pa amã ja jarẽ. Nija kot amnhĩ tomnuj tỳx tã pa ra nê kot amnhĩ tomnuj o ijapêx pa. Ra kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh ã amnhĩ pumunh jakamã na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr pê kãm ixkĩnh nẽ ã inhĩpêx anẽ. No ka na ka hte uràk nẽ amnhĩ tomnuj tỳx o apa htã uràk nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumunh kêt nẽ. Tã nita kĩnhã ate amnhĩ tomnuj kaga hkêt jakamã na ka ãm amã ixkĩnh grire. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãwre mã kapẽr anẽ. 48-50 Hãmri nẽ nija mã kapẽr nẽ kãm:

—E kànhmã xa. Ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr jakamã na pa ra ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã mãmrĩ ma ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot axpẽn kutã apkur xwỳnhjaja tee ri kot kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nhũm ja mẽ kãm mex kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ ri axpẽn mã harẽnh o:

—Tk. Kwa mẽhõ na hte ri kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽnh o we ri pahti? Anẽ.

# 8

### *Mẽnijê hkwỳ kot Jejus kôt pa hã mẽ harẽnh*
### *Makre 15.40-41, 16.9*

1 Tã nhũm Jejus ma mẽ piitã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Krĩ rũnh kamã nẽ krĩ hkryre kamã. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr nhũm kot amnhĩ tã mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra kaxyw nhũm ri mẽ hkôt mẽ kãm harẽnh o pa. Nhũm ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh pê 12jaja ma hkôt ri pa. 2 Nẽ mẽni hkwỳjaja. Na pre ra Jejus mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti japôj. Nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã mẽ à kute xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho mex. Xwỳnhjaja nhũm prem haxwỳja ma hkôt ri pa. Hõ pê na pre Marir Matarẽn nhũm pre ra Jejus nê mẽkarõmnuti ho 7 nẽ hapôj. 3 Nẽ Joanã. Joanã mjên Kujahti na pre kêp pahihti Erox mã mẽ àpênh xwỳnhjê krãhtũm. Nẽ Sujãnre. Nẽ kaxyw mẽnijê ohtô nẽ Jejus kôt tanhmã mẽ ho ajuta hto ho mẽ hkôt pa. Jao mẽ hikàxpore ho mẽmoj japrô nẽ ho mẽ kãm mẽ õ nhĩpêx o ri mẽ hkôt pa.

### *Mẽmo hy hkre xwỳnh*
### *Matêwre 13.1-9; Makre 4.1-9*

4 Tã nhũm mẽ ra krĩ piitã rũm Jejus wỳr akuprõ. Jakamã nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nhũm Jejus mẽ kãm ujarẽnh o nhỹ. No ãm hprĩ hã ujarẽnh kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to nhũm hã kuxi nẽ mẽ kãm hã ujarẽnh o nhỹ. 5 Nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Koja mẽhõ ma pur mã mõ nẽ pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o ri pa. Nom nhũm piitã amex kãm rôrôk kêt nẽ. Kwỳ ahpỹnhã nhỹri rôrôk. Hãmri nhũm hkwỳ aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nẽ hwỳr mra nẽ hkrẽr pa.

6 —Nẽ kẽn kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ higrõt kutã nojarêt nẽ higrõt pa. No nhũm kamã aptỳx nẽ kamã kêp pika hkryre jakamã nhũm higrõt nhũm hã myt ahpa nẽ arĩgro htỳx mẽ nhũm grà pa. Kamã kẽn nhũm amgo mex kêt jakamã nhũm grà pa.

7 —Nẽ mrônhĩ kamã rôrôk xwỳnhja haxwỳja higrõt tã no nhũm utĩ kêp amỹtà nhũm ô hkêt nẽ.

8 —No hirã kamã pika mex kãm rôrôk xwỳnhja. Hãmri hirã kamã rôrôk nẽ higrõt mex nẽ piitã ô rax nẽ. Piitã kamã ô kêp 100. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. E kwa mẽ ixujarẽnh ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

9 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa na pa mẽ ixprĩ hã axujarẽnh kôt mẽmoj pumunh kêt nẽ. Aprĩ hã mẽ inhmã tanhmã harẽnh to pa mẽ ixprĩ hã kuma nà? Anẽ.

10 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ amã harẽ. Tĩrtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra. Ja na pa harẽ.

—No mũjjaja na mẽ akĩnhã kãm mar prãm nõkati. Jakamã na htem ixujarẽnh ma nẽ ãm kuma nẽ htỳx ri pa. Anẽ.

### *Jejus kot prĩ hã mẽmo hy jarẽnh*
### *Matêwre 13.18-23; Makre 4.13-20*

11 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hy ho ukapêr ã mẽ ujarẽnhta jarẽ ka mẽ inhma.

—Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapẽr pyràk. Nẽ ahpỹnhã hy rôrôk ã pikata te kêp ahpỹnhã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. 12 Mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot aptỳx kãm hy rôrôk nhũm kuwênh kot hwỳr mrar nẽ hkrẽr par

xwỳnhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr ma nhũm Satanasti te kuwênh kot hy hkrẽr parta pyrà nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kapẽr kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj tanhmã nê mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ kapẽr ma nom ho hamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

13 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot kẽnre kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nẽ grà par tokyx anhỹr xwỳnhta pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ. Tã nhũm mẽhõ tẽ nẽ Tĩrtũm nê tanhmã kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ Tĩrtũm kaga. Te mẽmo hy higrõt nẽ grà par tokyx anhỹrta pyràk.

14 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot mrônhĩ kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nhũm mrônhĩ kot kêp àmnàr xwỳnhta pyràk. Jao kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ. No ãm mããnẽn kãm hikukrêx rax nẽ hikàxpore rax prãm xàj ãm ja pix mã hamaxpẽr o pa. Nẽ gaa nẽ ra gryk ã axte Tĩrtũm kapẽr mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

15 —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te hirã kamã pika mex kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ higrõt nẽ ô raxta pyràk. Nẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã him hagjênh tỳx nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Jakamã te ra mẽmo hy hkreta ô rax mex pyràk. E. Ã ixujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

### *Kanê mẽ guhkrax wa harẽnh*
### *Makre 4.21-25*

16 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm ujarẽnh o nhỹ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Xà na htem kanê hpôk hãmri nẽ guhkrax o hpro rỳ par krak ri unhwỳ? Nà na htem ã hipêx anhỹr kêt nẽ. Na htem hpôk nẽ kỳxpê kuhê xà kamã unhwỳ nhũm hirã mex o kuhê. Nhũm htem ixkrem agjê nẽ hirã kamã mẽmoj pumunh mex nẽ. Ja pyrà nẽ na pa hte mẽ ate inhmar tỳx kaxyw ixprĩ hã mẽ amã awjarẽ. 17 Kormã mẽ ate mẽmoj pumunh nẽ aprĩ hã mar kêt tã kot kaj mẽ tokyx aprĩ hã omu nẽ ama. Te mẽmoj kot mẽ apê hpimxur pyràk tã koja tokyx mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt ka mẽ aprĩ hã omunh pa. Te mẽ ate kanê hpôk kãm aprĩ hã mẽmoj pumunh mexta pyràk. 18 Jakamã kêr ka mẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ hkôt ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jao ixkapẽr piitã mar tỳx nẽ. Nom kot ka mẽ mar tỳx kêt nẽ hã ano hkêt pa nẽ axte kãm ajamaxpẽr o apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot tanhmã katorxà mẽ htõjê jarẽnh to hã harẽnh*
### *Matêwre 12.46-50; Makre 3.31-35; mããnẽn Eprêw 2.11-12*

19 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ. Rôm nhũm katorxà nẽ htõjaja nhỹhỹnh hwỳr mõn pôj. No nhũm mẽ kot mẽ hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri hwỳr gjêx kaxyw nẽ kormã kapôt ã kuhê. 20 Hãmri nhũm mẽhõja mẽ omu nẽ Jejus mã mẽ harẽ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Ota ra akatorxà mẽ atõjaja awỳr pôj nẽ tee ri awỳr gjêx mã. O mũj mẽ kormã kapôt ã kuhê. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe pa ixkato nẽ mẽ omu. Inhmã mẽ hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xãm nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ rỳ ixkatorxà kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o pu mẽ axpẽn nhĩpêx. Pa te inhmã mẽ hapê pyrà nẽ inhmã mẽ ajapê nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot kôk mã kapẽr ã harẽnh*
### *Matêwre 8.23-27; Makre 4.35-41*

22 Tã nhũm apkati hõ hã nhũm Jejus himô rax ã rêr kaxyw nojarêt nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E kot puj mẽ jarãhã ma xarmã mõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ pàr mã gjêx pa nẽ ma xarmã mõ. Garirej rũm kato nẽ ma xarmã pika hõ hwỳr kormã mõ. 23 Nhũm ra Jejus õtxwa nẽ pàr kre kamã gõr nẽ nõ. Pu nhũm kôk àpêr tỳx nẽ nhũm gô axpẽn tak tỳx nẽ kànhmã harĩ. Nẽ pàr kre kamã pikapĩr rax nhũm pàrta mẽ kãm àr o mõ nhũm mẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx. No nhũm Jejus arĩ htỳx gõr nẽ nõ. 24 Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ kumra nẽ kãm:

—Kwa Pahihti kànhmã nhỹ. Kot puj mẽ jarãhã pahtyk pa. Anẽ.

Hãmri nhũm kànhmã nhỹ nẽ kôk mã kapẽr nẽ kãm:

—E. Kwa hãmri anhĩkrê. Anẽ.

Hãmri nhũm hpinhkrênh par mẽ nhũm gô tãm nõr kurê kumrẽx. 25 Hãmri nhũm Jejus hkwỳjê hwỳr apkjê nẽ mẽ kãm:

—Kwa kormã te mẽ ate amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr tỳx kêt pyràk. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ no hawênh rũnh nẽ tee ri axpẽn pumunh pê hamaxpẽr o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Jejus kêp mẽ panhĩõ hkêt. Mẽ pahtõ kot pu we te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ we kôk mã pakapẽr nhũm we pama anhĩkrê? Nà Jejus mẽ parom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Jakamã na ã anẽ. Anẽ.

### *Jejus kot mẽhõ nê mẽkarõmnuti kator ã harẽnh*

*Matêwre 8.28-34; Makre 5.1-20*

26 Tã nhũm mẽ ra himô nhĩhkjê hã krĩ pê Geras wỳr rê. Himô nhĩkjê hã na pre pika pê Garirej. Nẽ Garirej nhĩkjê hã na Gerasja. Jakamã nhũm mẽ ra hwỳr rê. 27-29 Hãmri nẽ pàr kre rũm hapôj nẽ api nẽ mra nhũm mẽhõ myja mẽ kutã tẽ. Na pre ra hwỳr mẽkarõmnuti hkwỳ agjê nhũm mẽ ỹ hã oprê htỳx nẽ hkênh nẽ ri mra. Nẽ õrkwỹ kamã hkrĩ hkêt nẽ. Ãm ri kapôt ã pa ho pa. Mẽ htykjê hã pika kamã kẽn kre kaêx kôt ri pa. Na pre ra krĩ nhõ xwỳnhjaja xatã tee ri unê nẽ hkaxpre. Tee ri kàx o ri hkaxpre htã no nhũm amnhĩ nê rênh pa. Nhũm mẽkarõmnutija tanhmã hkrã hto nhũm kapôt pix ã ri mra. Jakamã nhũm Jejus mẽ pàr rũm hapôj nẽ api nhũm mẽ omu nẽ mẽ kutã tẽ nẽ Jejus kaxpa. Nhũm amnhĩ wỳr omu nẽ nê tanhmã mẽkarõmnuti mã kapẽr to. Hãmri nhũm my xoprêja hwỳr tẽ nẽ kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ. Hãmri nẽ kàxpêê amnhĩ tã kãm kapẽr. Nom tãm kapẽr kêt nẽ. Mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Kwa mo kaxyw na ka mẽ ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ. Anẽ.

30 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa tanhmã na mẽ anhĩxi kute? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ ixpê Mẽohtôhti. Anẽ.

Mẽkarõmnuti ra kot hwỳr ohtô nẽ gjêx jakamã na prem ã kãm amnhĩ nhĩxi jarẽnh anẽ. 31-32 Hãmri nẽ Jejus mã:

—Kwa jahti nê mẽ ijapôj nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ ixrẽnh kêt nẽ. Hagrô hkwỳ mũj wỳr mãn mẽ ixrẽ pa mẽ hpãnhã hwỳr mãn hagjê nà? Anẽ.

Hagrôja kii mẽ kêp amỳm hixêt ã ri apkur o pa nhũm mẽ ã Jejus mã mẽ hwỳr amnhĩ to hwỳr anẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Tô mẽ tãm hwỳr mãn mra. Anẽ.

33 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ myta pê hapôj nẽ ma hagrôja wỳr mrar kurê kumrẽx nẽ mẽ kãm gjêx pa. Hãmri nhũm myja akupỹm tãm hkrã. No nhũm hagrôja mẽkarõmnuti pymaj amỹra nẽ axkahkũm nẽ hprõt nẽ himô hã krã hixêt ã axpum rôrôk nẽ gôx kãm mrõ nẽ pikaprãr pa. 34 Hãmri nhũm hagrô jamãr xwỳnhjaja tee ri omu hãmri nẽ ma mẽ õ patrãw wỳr akupỹm mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o hprõt nẽ mra. 35-36 Nhũm mẽ tee ri mẽ kuma hãmri nẽ ma kot Jejus pumunh mã hwỳr mra nẽ hkaxpa. Nẽ kuri myta pumu nhũm ra akupỹm tãm hkrã nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ ê kamã mex nẽ nhỹ. Nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja mẽ kãm ujarẽnh pa. Nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o ra kãm ma nẽ. 37-39 Hãmri nẽ amnhĩ nê Jejus mã kapẽr nẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyj ma akupỹm amrar kurê kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm pàr wỳr mra nẽ agjê. Nhũm akupỹm mex xwỳnhta mẽ hkôt hkrà nom nhũm Jejus kãm:

—Nà kot kaj mẽ ixkôt amõr kêt nẽ. Ma akupỹm anhõ krĩ hwỳr mãn tẽ nẽ Tĩrtũm kot tanhmã akupỹm ato mex to hã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm krĩm tẽ nẽ ri mẽ kãm Jejus kot tanhmã ho mex to hã harẽnh ri mẽ hkôt pa.

### *Jejus kot wa ho axkrut nẽ wa ho mex ã harẽnh*

*Matêwre 9.18-26; Makre 5.21-43*

40 Tã nhũm Jejus mẽ ma akupỹm xarmã mõ nẽ rê nẽ mẽ kutêp mẽ pikuprõnh xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ ra amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ mẽ kutêp gô jakàx ã pikuprõnh rax nẽ. Jakamã nhũm mẽ mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus pumu nẽ hkĩnh nẽ. 41-42 Hãmri nhũm Jajti ma hwỳr tẽ. Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre jamãr xwỳnh na pre. Nhũm pre hkra ni pyxire. Hã amgrà pê 12. Tã ra kêp à htỳx nẽ

htyk kaxyw nẽ nõ. Hãmri nhũm hipêêxàja tee ri omu hãmri nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ ho kuwỳ nẽ kãm:

—Pa akupỹm mẽ ixto mex xwỳnh maati. E awỳr na pa tẽ. Na ra ixkra ixpê htyk kaxyw. Pa tee ri omu nẽ kaxyw amã ijamaxpẽr nẽ awỳr tẽ. Kwa ma ixkôt inhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ inhmã omu nẽ tokyx inhmã ho mex nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ma hkôt tẽ. Nhũm mẽ ohtô nẽ wa hkôt pry hã mra nẽ axpẽn nhĩgã nẽ axpẽn kujahêk o hkôt mra. 43 Hãmri nhũm mẽhõ nija haxwỳja wa hkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã ho pa hã ra amgrà kêp 12. Nhũm tôtô tee ri kot ho mex kaxyw hkane kaprỳ ho pa. 44 Jakamã nhũm tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ Jejus jarẽnh ma nẽ ma mẽ hkôt hwỳr htẽm kurê kumrẽx. Nom nhũm mẽ ohtô rax nẽ hkôt mõr jakamã nhũm mẽ hkaêx kôt hwỳr tẽ nẽ hkatut kôt kêp ê nhĩrê kupê. Hãmri nẽ ãm kêp ê pix kupênh tã akupỹm mex. 45 Hãmri nhũm Jejus kot kêp ê kupênh ã amnhĩ tã omunh tã hêx rom mẽ ho hakẽx nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ na ka ri amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx pê ixpê ixê kupê? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ piitã tee ri axpẽn pumu nẽ kãm amnhĩ tã aprã. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Mẽ kot apê amnàr griã kot ka kêt ri mẽhõ kot apê hkupênh xwỳnh ã ri mẽ hkukja. Kwa mãn ãm mẽhõ amarĩ apê hkupê. Anẽ.

46 Hãmri nhũm kãm:

—Nà mẽhõja amarĩ hkupênh kêt nẽ. Na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr tỳx pê ixpê hkupê. Tã ixàhpumunh tỳx xàja kôt na akupỹm mex. Nom ixte mẽhõ kot ixpê hkupênh xwỳnhja pumunh jakamã na pa ixêx rom ã amnhĩ tã ri mẽ hkukjêr anẽ. Kwa mẽ atõ inhmã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

47 Hãmri nhũm mẽhõ nita kuma nẽ tee ri kêp kot amnhĩ to hpimxur prãm kaprỳ. Hãmri nẽ hpijaàm kãm hwỳr htertet o tẽ nẽ kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Ma pa na pa inhmã inhmex prãm xàj apê axê kupê. Tã na pa akupỹm inhmex. Anẽ.

48 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx kôt ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã na ka akupỹm amex. E mãmrĩ ajamakêtkati nẽ ma akupỹm tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ ma akupỹm tẽ. 49 Rôm nhũm Jajti mã àpênh xwỳnhjê hõ õrkwỹ rũm ma õ patrãw kutã tẽ nẽ wa hkaxpa nẽ Jajti mã kãm:

—Kwa na ra apê akra ty. Jakamã mo kaxyw kot ka kêt amnhĩ kôt hwỳr Jejus o mõ? Kwãr mãmrĩ ma akupỹm tẽ. Anẽ.

50 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ Jajti mã kãm:

—Kwa tee ri akra hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kaxyw inhmã mãn ajamaxpẽr tỳx nẽ. Koja te ra apê htyk tã koja akupỹm amã htĩr. Anẽ.

51-53 Hãmri nhũm mẽ mõ nẽ õrkwỹ hwỳr pôj nẽ hwỳr axà nẽ mẽ omu nhũm mẽ ra htyk xwỳnhta ã htu rax nẽ. Nẽ omũj ri mur. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ mẽ mỳr ã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ hãmri amỳr kêt nẽ. Na nireta mẽ apê htyk kêt na ãm gõr nẽ nõ. Anẽ.

Hãmri nhũm ra mẽ kot htyk ã omunh mex jakamã kuma nẽ ãm kuma nẽ axtem nẽ ri axpẽn mã hã hpẽr o axkẽ. Hãmri nhũm Jejus htyk xwỳnhta wỳr hitom wỳr àr kaxyw nẽ amnhĩ kôt Juãw nẽ Xiakre nẽ Pêtre nẽ kaxyw htyk xwỳnh katorxà nẽ hipêêxàja. Jajê pix na pre amnhĩ kôt mẽ ho agjê. 54 Hãmri nẽ htyk xwỳnhta wỳr tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ kãm:

—Pa? Kwa tokyx kànhmã nhỹ. Anẽ.

55 Hãmri nhũm akupỹm htĩr nẽ kànhmã ỹr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx kãm mẽmoj japêr kê kukrẽ. Mãn ra kãm prãm nẽ. Anẽ.

56 Hãmri nhũm katorxà mẽ hipêêxà wa amnhĩ jaêr pê akupỹm htĩr kãm omu nẽ kamã no pyma ho hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nhũm Jejus wa kãm:

—E wa inhma. Kêr ka wa akupỹm ixte war amã ho htĩr ã ri mẽ kãm ijarẽnh o ri apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

# 9

*Jejus kot mẽ ho 12 nẽ ahpỹnhã mẽ rẽnh ã harẽnh*

*Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre 10.1-12; mããnẽn Atre 13.49-50, 18.6*

1-2 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 12jê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ ixwỳr mra nẽ ixkapẽr ma. Na pa ra mẽ amã ixàhpumunh tỳx xà hkwỳ gõ. Jakamã kêr ka mẽ inhỹ hã ma ri akwỳjê hkôt tanhmã mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ à xwỳnhjê ho mex o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti japôj. Nẽ mẽ piitã mẽ kãm anẽ kê mẽ tokyx Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ kê mẽ ho hkra. 3 Nom kêr ka mẽ amnhĩ kôt akukrêx ho ohtô nẽ ri ho apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kaxpar xà hã kô ho apa hkêt nẽ. Nẽ kawà htur nẽ ho apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kôt axàpkur xà hã anhõ ho apa hkêt nẽ. Rỳ akàxpore rax nẽ ho apa hkêt nẽ. Ãm mẽ anhõ kamĩs ho pixi nẽ haxà nẽ ri hã apa. Nẽ anhỹ kamã ã ri mẽ hkôt apa anẽ. Kê mẽ kot mẽ akapẽr mar xwỳnhjaja tãm mãn mẽ amã mẽ anhõ ho pa.

4 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj nẽ apôx xà kamã mẽhõ nhõrkwỹ kamã hkôt ri apikamẽnh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj nẽ ma hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr apa. Nom atỳx ri nhãm mẽ hwỳr amrar nẽ nhãm mẽ hwỳr amrar kêt nẽ.

5 —Nẽ koja mẽ nhỹri mẽ akapẽr kaga ka mẽ amnhĩ tã mẽ kamã ama nẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj nẽ ma nhãm apa. Nẽ anojarêt nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga hã mẽ kot omunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr apa. Anẽ.

6 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ anẽ. Nhũm mẽ kuma hãmri nẽ hapôj nẽ ma mẽ hkôt pa. Ma krĩ piitã hkôt akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex nẽ Tĩrtũm kapẽr o tanhmã mẽ ahkre hto ho ri mẽ hkôt pa.

*Pahi Erox tee ri kot Jejus kukamã hamaxpẽr ã harẽnh*

*Matêwre 14.1-12; Makre 6.14-29*

7-8 Hãmri nhũm pika pê Garirej kamã mẽ piitã Jejus jarẽnh ma nẽ ahpỹnhã ri tanhmã axpẽn mã harẽnh to. Mẽ hkwỳjaja kêp finat Juãw Paxis akupỹm htĩr ã ri harẽ. Nhũm mẽ hkwỳjaja amnepêm mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ ra akupỹm htĩr ã harẽ. Nhũm mẽ hkwỳjaja kêp finat Eris ã axpẽn mã harẽ. Jakamã nhũm pahihti Eroxja mẽ kot ahpỹnhã tanhmã ri harẽnh toja ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. 9 Nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa mẽhõ na hte we ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa wehe? Nà finat Juãw Paxis kêt. Ra ixte amnepêm hã ixàmnênh nhũm mẽ kot inhmã mut krãhyr nẽ hpĩr kênã. Kwa mẽhõ na hte we ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ?

Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ kãm omunh prãm nẽ.

*Jejus kot mẽ ho ohtô nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh*

*Matêwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Juãw 6.1-14*

10 Tã nhũm Jejus nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja akupỹn hwỳr mran pôj nẽ mẽ kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma krĩ pê Pesêj wỳr kormã mẽ o mõ. 11 Hãmri nhũm krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjaja ra ma mẽ mõr ã mẽ harẽnh ma nẽ ohtô nẽ ma mẽ hkôt mra nẽ nhỹri mẽ hkôt pôj. Nhũm Jejus amnhĩ kôt mẽ omu hãmri nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho xa. Kôt mẽ à nẽ mẽ pa xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho mex. Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—E kot kaj mẽ atõ amã amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã apumu nẽ ato hkra. Hãmri ka ajamakêtkati nẽ amex nẽ axàmnhĩx ri apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr pê mẽ ahkre ho xa.

12 Tã nhũm myt àr kaxyw nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh pê 12jaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa na ra kamàt o mõ. Mẽ hano kê mẽ amnhĩ to krĩ hõ japêr nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku nẽ hikwỹ nẽ gõr. Mo mẽ panhõ? ãm jar kapôt pix kênã. Anẽ.

13-14 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa ka mẽ kamjaja mẽ kãm mẽmoj gõ kê mẽ kuku. Anẽ.

Nhũm mẽ ohtô rax nẽ mẽ hkôt mra. Mẽmyjaja kêp 5.000 nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja. Jakamã nhũm mẽ kêp 12jaja

Jejus kot ã mẽ kãm kapẽr anhỹrja ma nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa nà mo mẽ panhõ rax? Mẽ panhõ pãwti kêp sĩk nẽ kaxyw tep grà axkrutre kênã kot kêt we mẽ piitã mẽ hipêx pa. Xà kot paj mẽ ma mra nẽ nhỹri mẽ kãm mẽ apkur xà japrô nhũm mẽ kuku? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà pu mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nẽ. Mẽ panhõta kot puj mẽ kãm ho anhgrà. E mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpỹnhã ri hije nẽ hkrĩ nẽ apku. Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm anẽ nhũm mẽ piitã hkrĩ pa. 16 Hãmri nhũm Jejus pãwti mẽ tepta jamỳ nẽ kànhmã kaxkwa hwỳr rĩt nẽ kànhmã kupẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Apê mẽ inhmã mẽ inhõ xwỳnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ô ri ho xa nẽ ho mẽ hipêx par kumrẽx. 17 Nhũm mẽ piitã apkur mex o hkrĩ. Mẽõja mẽ kêp grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa. Nhũm arĩ mẽõ jakrêx prã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỹm hakrêx o pikuprõnh pa nẽ ho kawà ho 12 nẽ ho nỳt pa.

### *Jejus kot amnhĩ tã hkôt mẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã harẽnh*

*Matêwre 16.13-19; Makre 8.27-29*

18 Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus nhỹri ahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ nhũm hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hwỳr mra. Hãmri nhũm amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem ahpỹnhã axpẽn mã ijarẽnh to wehe? Anẽ.

19 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na htem ahpỹnhã tanhmã ajarẽnh to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Eris ã ajarẽ nhũm mẽ hkwỳjaja tõhã apê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ ra akupỹm htĩr ã ajarẽ. Ã na htem ahpỹnhã ajarẽnh anẽ. Anẽ.

20 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—No mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka htem ixkamnhĩx? Anẽ.

Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà mẽ pajaja na pa htem apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã ajarẽ. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati hã ajarẽ. Ã na pa htem ajarẽnh anẽ. Anẽ.

21 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka htem ã ijarẽnh anẽ. Ã ixte anhỹr kênã. Nom kêr ka mẽ inhmar kumrẽx. Kêr ka mẽ kormã ã akwỳjê mã ijarẽnh anhỹr o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 16.21; Makre 8.31-33*

22 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ hprĩ hã tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na Simãw Pêtre ijarẽ. Mẽ kajaja ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex. No mẽ pahkwỳjaja na mẽ akĩnhã mẽ kãm ja hã ijarẽnh mar nẽ ja hã ixpumunh prãm kêt. Ijaew pigêtjaja nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjaja nẽ patre krãhtũmjaja mẽ kãm ja hã ixpumunh prãm kêt. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ixpynê nẽ ixtak rax nẽ. Hãmri nẽ ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

### *Jejus krajaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽnh*

*Matêwre 10.31, 16.24-28; Makre 8.34–9.1; Rukre 14.25-33; Juãw 12.24-26; mããnẽn Karatas 5.24; Piripos 2.4; Wam Pêtre 4.1-2; Apokarip 2.10-12*

23 Nhũm pre ã Jejus amnhĩ kukamã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nẽ hpãnhã mẽ kot mar o kuhê xwỳnh piitã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kot ka mẽ atõ ate ixkôt amnhĩ xãm ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ mããnẽn ã amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ amnhĩ jarẽnh o: “Jejus kêp inhõ Pahihti jakamã kot paj kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx to.” Anhỹr o apkati mẽ ã amnhĩ jarẽnh anẽ.

24 —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ tanhmã mẽ atõ hto ka ty. Tã koja akaxwỳnh ma inhõ krĩ mex wỳr àpir kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kamã atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri nẽ hwỳr axàpir kêt nẽ.

25 —Nẽ koja mẽhõ hikukrêx rax gryk ã
Tĩrtũm kaga. Hã koja nhỹrmã ty nẽ ỹ kamã
kuwy hwỳr ma mõ nẽ amnhĩ kôt hikukrêx
õ hpyr nẽ o mõr kêt nẽ. Koja tee ri kuwy
hwỳr mõr pymaj amnhĩ nê hikukrêx rax o
amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprỳ.
26 —Nẽ koja mẽhõ ixte mẽ ahkre hã
inhma nhũm ja kêp omnuj nhũm ixkaga
japêr. Hã kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ ato
amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nẽ amnhĩ
xwar kot ixkaga xwỳnhta kaga. Ãm hãmri
na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kot
paj nhỹrmã man akupỹn inhõ Papaj nhỹ
hã ixte mẽ ho amnhĩptàr kaxyw akupỹn
wrỳ. Nhũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja
man ixkôt wrỳ. Pa mẽ wrỳ hãmri nẽ mẽ
kot ixkaga xwỳnhjaja pa amnhĩ pyrà nẽ mẽ
hkaga. 27 ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ
jarẽnh anẽ. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte mẽ
ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ. Tã kot
kaj mẽ akwỳjaja kormã atĩr ri ja kukamã
tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu.
Anẽ.

### *Jejus kot kẽn prêk nhĩmõk ã hirã kamã ãm ã harẽnh*

*Matêwre 17.1-8; Makre 9.2-8; mããnẽn Sikũn Pêtre 1.16-18*

28 Tã nhũm semãnja hapêx nhũm Jejus
Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Juãw wa mẽ kãm
kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E pu mẽ ma hixêt prêk mũj wỳr mõ nẽ
hwỳr api nẽ himõk ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ.
Anẽ.
Hãmri nẽ ma amnhĩ kôt hwỳr mẽ o mõ
nẽ hwỳr mẽ ho api. 29-32 Hãmri nhũm Jejus
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o xa. Nom nhũm
hkôt hixêt wỳr mẽ mõr xwỳnhjaja õtxwa
htỳx nẽ ra gõr nẽ hikwỹ. Pu nhũm Jejus
axtem hkuk nẽ xa. Nẽ ê haka htỳx nẽ
xa. Hãmri nhũm ja wa kaxkwa rũm wrỳ
nẽ kuri kãm kapẽr o xa. Finat Mojes mẽ
finat Erisja wa kuri kãm kapẽr o xa. Na
pre ra amnepêm Tĩrtũm amnhĩ wỳr wa ho
api. Tã nhũm wa ra akupỹn wrỳ nẽ Jejus mã
kapẽr o xa. Mẽ hpimrààtã hirã htỳx kãm
axpẽn mã kapẽr o kuhê. Jejus kormã krĩ pê
Jerujarẽ kapem mẽ kot hpĩr kêt ri nhũm wa
mẽ axpẽn mã htyk kukamã harẽnh o kuhê.
Nhũm wa kãm:
—Nà Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt kot kaj ã
amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Anhỹr o Jejus tyk kukamã kãm hamaxpẽr
o hihtỳx o wa xa.
Rôm nhũm mẽ õt xwỳnhjaja hkrã hapôj nẽ
tee ri Jejus pumu. Nhũm mex kumrẽx nẽ
hirã htỳx kãm xa nhũm mẽ omu nẽ kuri wa
ãm xwỳnhta wa omu. 33 Hãmri nhũm Mojes
mẽ Eris wa ra akupỹm nojarêt nhũm Simãw
Pêtre tee ri ja hã wa omu nẽ Jejus mã kãm:
—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ
amnẽ mõ. Kwa pu mẽ kritpêm jar axkamẽ
nẽ tokyx panojarêt kêt nẽ. Pa mẽ amã pô
nhĩrõnh o axkrunẽpxi nẽ hipêx. Amã hõ
nhĩpêx nẽ Mojes mã hõ nhĩpêx nẽ Eris mã
hõ nhĩpêx ka mẽ kamã akrĩ. E kwa pa mẽ
amã ho anẽ nà? Anẽ.
Nhũm amnhĩ krã hkôt ã kãm kapẽr anẽ.
34 Hãmri nẽ kormã kãm kapẽr rôm nhũm
kakrã jaka tỳxja wrỳ nẽ mẽ hkunor nhũm
wa mẽ kamã kuhê. Hãmri nhũm Simãw
Pêtre mẽ Juãw mẽ Xiakreja mẽ tee ri kakrã
kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ kãm ma nẽ.
35 Hãmri nhũm kakrã kamã Tĩrtũm mẽ kãm
kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E ota Ixkra xa. Mẽ ate kamã ajamak o
apa xwỳnhta na. Inhmã hapêê. Kêr ka mẽ
ãm tapxipix kapẽr mar tỳx o ri apa. Anẽ.
36 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kànhmã rĩt
nẽ ãm Jejus pix pumu nhũm ahte xa. Nhũm
kuri wa ãm xwỳnhta wa ra ma akupỹm api
nhũm mẽ Jejus pix pumu.
Mẽ tapxipixjaja na prem ã Jejus kot
amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nom taxy
kormã nhãm hkwỳjê mã harẽnh kêt nẽ.
Ãm axpẽn pix mã harẽnh pê hkukamã
hamaxpẽr o ri Jejus kôt pa.

### *Jejus kot mẽhõ nê mẽkarõmnuti janor ã harẽnh*

*Matêwre 17.14-21; Makre 9.14-29*

37 Tã nhũm apkati nhũm mẽ ma akupỹm
ahparmã hkwỳjê hwỳr wrỳk o mõ. Nẽ mẽ
hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ ra mẽ kutêp
pikuprõnh rax nẽ kuhê. 38 Hãmri nhũm
mẽhõ myja amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ mẽ kutã
tẽ nẽ mẽ hkaxpa nẽ Jejus pumu nẽ kãm:
—Pa Jejus. Kwa ixkamã axukaprĩ nẽ
inhmã ixkra ho mex. Ãm ixpê pyxire.
39 Na hte mẽkarõmnuti xatã ixpê tanhmã
ho nhũm ỹ hã amỹra nẽ mra nẽ rôrôk nẽ
hakwa jamrô ho hikwỹ nhũm tokyx kãm
urer kêt nẽ. Nhũm ra ixpê homnuj tỳx nẽ.

40 Hãmri pa akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê
hwỳr o tẽ nhũm mẽ kot inhmã ho mex
kaxyw tee ri tanhmã ho hkaprỳ. Anẽ.
41 Hãmri nhũm kuma nẽ hkôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê mã kãm:
—Hêxta waa nẽ. Na ka mẽ ra ixte Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ ho mex ã ixpumunh o ixkôt apa
ryy tã kormã ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr
kêt nẽ. Mãn ka mẽ kormã mẽ kaxyw Tĩrtũm
kôt ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ. Anẽ.
Hãmri nẽ myta mã kãm:
—E amnẽ ixwỳr akra ho tẽ pa inhno ho
omu. Anẽ.
42 Hãmri nhũm hwỳr o tẽ nhũm
mẽkarõmnuti axte kêp ho pika kura nhũm
amỹra nẽ tẽm nẽ nõ. Hãmri nhũm Jejus omu
nẽ nê mẽkarõmnuti kator nhũm akupỹm
mex nẽ kànhmã nhỹ. Hãmri nhũm akupỹm
hipêêxà mã kugõ. 43 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ
jaêr pê Jejus kot ã hipêx anhỹrja ã omu nẽ
ri axpẽn mã harẽnh o:
—Kokỹỹ. Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm Tĩrtũmja
ãm àhpumunh o àhpumunh. Anẽ.

### *Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarẽnh*
### *Matêwre 17.22-23; Makre 9.30-32*

44 Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã kãm:
—E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh
to ka mẽ inhmar tỳx nẽ. Na pa pre mẽ ate
aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ixpa
pix kaxyw mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Koja mẽ
tokyx mẽ kãm ixtã amỹnê nhũm mẽ ixpĩ. E
kwa kêr ka mẽ ja ma nẽ hã anohtỳx nẽ ho
apa. Anẽ.
45 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ
jarẽnh anhỹrja ma nẽ axpẽn mã:
—Kwa mo na pẽr ri ã amnhĩ jarẽnh anẽ?
Kêp mẽ panhõ Pahi Maati hã kot amnhĩ
jarẽnh kênã kot kêt mẽhõ kupĩ.
Anhỹr o axpẽn mã ri harẽnh o kuhê.
Hãmri nẽ mẽ kãm ã kot amnhĩ jarẽnh
anhỹrja mar prãm kêt jakamã hprĩ hã
tanhmã hã hkukjêr to hkêt nẽ. Ãm akryk
mar o kuhê.

### *Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê jarẽnh*
### *Matêwre 18.1-5; Makre 9.33-37; Rukre 22.24-27; mããnẽn Piripos 2.3-9; Wam Pêtre 5.5*

46 Tã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnhjaja tanhmã amnhĩ kukamã
hamaxpẽr to hãmri nẽ axpẽn mã:
—Kwa mẽ pahtõ kot puj we nhỹrmã
pahpê pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o
pahkwỳ jakre? Anẽ.
Hãmri nẽ ja hã axpẽn kukjêr o Jejus
kôt mõ nẽ axpẽn mã: “Nà pa.” Nhũm
mẽ hkwỳja: “Nà kêt pa.” Anhỹr o hkôt
mõ. 47 Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ
hamaxpẽr kôt mẽ omu. Hãmri nẽ xa nẽ
amnhĩ wỳr mẽhprĩjê mã hpa ho apê nhũm
hwỳr tẽ nẽ kuri xa. 48 Hãmri nhũm Jejus
hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã tanhmã
harẽnh to nẽ mẽ kãm:
—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk
o tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri apa hkêt
nẽ. Ãm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ
nhĩpêx o ri apa. Jao nhỹri mẽhprĩre hõ
pumu nẽ kamã axukaprĩ ho kãm mẽmoj
tanhmã ho rỳ kãm mẽmoj gõ. Hãmri nẽ te
pa ate tanhmã ixto mex to pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Nẽ kot ka mẽ atõ pa tanhmã ixto
mex to nẽ te ate Tĩrtũm tanhmã ho mex to
pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o ri apa nhũm Tĩrtũm ja hã
mẽ apumu nẽ mẽ ate amnhĩ to rũnh kêt tã
nhũm tãm mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnh ã
mẽ ajarẽ. E kot kaj mẽ amã amnhĩ to rũnh
prãm nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.
Anẽ.

### *Mẽhõ kot Jejus nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh*
### *Makre 9.38-41*

49 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa
xwỳnhjê hõ pê Juãwja nhỹhỹnh hwỳr hpôx
o tẽ nẽ kãm:
—Kwa Pahihti. O mũj mẽhõ kêp mẽ
pahkwỳ hkêt tã anhĩxi jarẽnh kôt mẽ nê
mẽkarõmnuti janor o pa. Pa mẽ tee ri kot
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ nê kãm
ixkapẽr. Kêp mẽ pahkwỳ hkêt kênã kot kêt
ã mẽ hanor anhỹr o pa. Anẽ.
50 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:
—Kwa nà ja nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ.
Koja mẽhõ mẽ pahkwỳm ri tanhmã mẽ
ahkre hto hkêt nẽ hãmri nẽ kêp mẽ pan-
hĩõõ. Ra mẽ pahkôt kot amnhĩ nhĩpêx o pa
mã kênã. Jakamã kwa mẽ ja nê tanhmã
kãm akapẽr to hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã

amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa. Ja mex kênã. Anẽ.

*Samar nhõ xwỳnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh*
*Atre 8.14-15*

51 Hãmri nhũm Jejus akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kaxyw ra hwỳr apkati grêre ho mõr jakamã nhũm hamaxpẽr o:

—E pa ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Nà kot paj anẽ. Mẽ kot kamã tanhmã ixto mã tã kot paj ma akupỹm mẽ hwỳr mõ. Anẽ.

52 Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ ma mẽ hkukamã Samar nhõ krĩ kamã nhỹri mẽ kot amnhĩm hikranh xà japêr o mõ. 53 Nom nhũm Samar nhõ xwỳnhjaja kêp Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê hprãm nõkati jakamã Jerujarẽ hwỳr mõr ã mẽ harẽnh ma nẽ amnhĩ nê mẽ hkurê. 54 Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kuma nẽ awjanã nẽ akupỹm Jejus wỳr mra nẽ kãm mẽ harẽ. Hãmri nhũm Juãw mẽ Xiakre wa mẽ harẽnh ma nẽ mẽ kamã gryk nẽ nẽ Jejus mã:

—Kwa Pahihti. Nà na mẽ axtem nẽ amnhĩ nê mẽ pahkurê. Jakamã e kwa pu mẽ kaxkwa rũm mẽ hipy kuwy hpôk kwỳ rẽ kê mẽ hkaxàr pa nà? Anẽ.

55 Hãmri nhũm wa kuma nẽ wa kãm:

—Tk. Kwa nà wa ajamaxpẽrja mex kêt. Pu mẽ ã ri mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm kãm ja ho anhỹr prãm nẽ rĩ tãm tanhmã mẽ ho. No mẽ papajaja pu mẽ ri mẽ kamã pagryk xàj tanhmã mẽ hipêx to hkêt nẽ. Pu mẽ ã mẽ hipêx anẽ nẽ ra amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Kwa wa ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

56 Hãmri nẽ mẽ ma Samar rũm hapôj nẽ hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr pa.

*Mẽ hkwỳjaja kãm Jejus kôt pa hprãm ã mẽ harẽnh*
*Matêwre 8.18-22*

57 Tã nhũm Jejus mẽ kormã mõr ri nhũm mẽhõja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa Jejus? E kot paj ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

58 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ko ka mã. Kam nẽ rĩ ma ixkôt ri apa ho apa. Nom kêr ka inhmar kumrẽx nẽ rĩ kormã ixkôt apa. Na hte xore pika hkre kamã hikwỹ xà. Nẽ kuwênhre pĩ nhĩmõk ã hikwỹ xà. No pa na Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã jajê hkĩnhã inhõrkwỹ hkêt. Na pa hte ãm nhãm krĩ hõ hwỳr ixpa nẽ nhãm ixpa. Tã xà kot kaj ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nà? Anẽ.

59 Nhũm pre ã kãm kapẽr anẽ hãmri nẽ nhãm mẽhõja wỳr apkjê nẽ kãm:

—Pa? No ka? Xà kot ka ma ixkôt apa ho apa nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ no ãm kormã. Koja nhỹrmã inhĩpêêxàja tanhmã amnhĩ to nẽ ty mãn. Pa haxà hãmri nẽ rĩ kormã ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

60 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Kwa nà ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Ma ixkôt apa ho apa kurê kumrẽx. Kê mẽmoj ano kupyr rỳ inhnê apê amnàr kêt nẽ. Kwãr mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa hkêt mã xwỳnhjaja mãn axwakre kamã amã anhĩpêêxà jamãr o pa nhũm nhỹrmã ty kê mẽ amã haxà. Ka mãmrĩ ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nẽ mẽ hkwỳjaja hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ ho hkra. Anẽ.

61 Nhũm pre ã kãm kapẽr anẽ hãmri nhũm nhãm mẽhõ myja haxwỳja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—E. Pa kot pa ma akôt ri ixpa ho ixpa. Nom kormã. Pa ma akupỹm tẽ nẽ ixkwỳjê mã amnhĩ jarẽ nẽ tanhmã amnhĩ to hpa mãn. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã rĩ kormã ma akôt ixpa ho ixpa. Anẽ.

62 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa nà. Kot kaj ã ajamaxpẽr anẽ hãmri nẽ ixkôt apa htã te amnhĩ katut kôt arĩt rãhã ho ri apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kwa ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ ma ixkôt apa kurê kumrẽx. Anẽ.

# 10

*Jejus kot mẽ hwỳr mẽ kêp 72 rẽnh ã harẽnh*
*Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 9.10-11; mããnẽn Atre 13.50-51, 18.6*

1 Tã nhũm Jejus axte amnhĩ kaxyw mẽ ho 72 nẽ mẽ kurê. Hãmri nẽ mẽ ho axkrut kapẽn nẽ ma nhỹhỹm krĩ hkwỳ hkôt amnhĩ kukamã mẽ kurẽ. Mẽ kot mẽ hkôt ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho pa kaxyw. 2 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Na mẽ ohtô rax nẽ kormã Tĩrtũm kapẽr mar kêt nẽ. No ãm kormã mẽ ate mẽ kãm harẽnh o apa kaxyw mẽ agrêre. Te pur kãm

harôj kamrêk pa nẽ ãm tã no ãm kaxyw hikẽnh xwỳnh grêre pyràk. Jakamã kwa mẽ ho Tĩrtũm wỳ kê axte mẽ kaxyw mẽ hkwỳjê rê.

3 —E kot paj ma mẽ hwỳr mẽ arẽ. Ma mẽ hkôt mẽ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri apa kaxyw. Jakamã kot kaj mẽ te ate ôwêhti kot mry xoprê hwỳr amnhĩ to mrar nhũm kot hkwỳ hpar pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Koja mẽ hkwỳjaja mẽ ate mẽ ahkre ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ amã mẽ uma hkêt nẽ.

4 —Nẽ kêr ka mẽ hwỳr anojarêt nẽ amnhĩ kôt amrykà rỳ akawà rỳ aparkà hõ ho apa hkêt nẽ. Ãm anhỹ kamã ma mẽ hwỳr apa. Nẽ mẽ hwỳr mra nhũm mẽ nhỹri pry hã mẽ atõ kaxpa nẽ amã kapẽr o xa ka wa axpẽn mã akapẽr ry hkêt nẽ. Anojarêt kãm kãm akapẽr krãnre nẽ mẽ hakre nẽ ma krĩm apa.

5 —Nẽ kêr ka mẽ hwỳr pôj nẽ nhỹri mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ mẽ kãm: “Xà kot paj mẽ ato Tĩrtũm wỳ kê mẽ ato mex nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ ri apa?” Anẽ. 6 Hãmri nhũm mẽ ama nhũm ja mẽ kãm mex japêr nhũm mẽ hkĩnh nẽ amã: “ỳ kam nẽ mãmrĩ mẽ ixto awỳ.” Anẽ. Hãmri ka mẽ ama nẽ tanhmã mẽ ho Tĩrtũm wỳr to. No koja mẽ apê ja kaga ka mẽ ho hwỳr kêt nẽ.

7 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri mẽ õrkwỹ kamã mẽ hwỳr pôj hãmri nẽ mẽ hkôt ri apikamẽnh tãmtã nẽ akupỹm mẽ kurũm ajapôj nẽ ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr apa. Nẽ mẽ axàmnhĩx mẽ kuri axàpkur o ri apa. Mẽmoj to akõm o ri apa. Ra mẽ ate mẽ ho mex pê mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho apa kênã. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ amnhĩ pãnhã mẽ amã mẽ axàpkur xà gõ ka mẽ kuri mẽ apku.

8 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ ato mex nẽ. Nẽ mẽ amã mẽmo mẽ apkur xà gõ ka mẽ mãmrĩ axàmnhĩx aku. Aa kormã mẽ ate mẽmojta kur kêt tã mãmrĩ ajamakêtkati nẽ aku. No tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpẽr to hkêt nẽ.

9 —Nẽ kêr ka mẽ ã mẽ kãm akapẽr anẽ nẽ mẽ kãm: “Tĩrtũm kãm mẽ ato hkra hprãm. Na hte amnhĩ wỳr mẽ awỳ.” Anẽ hãmri nẽ akupỹm mẽ kãm mẽ à xwỳnhjê ho mex. Ã kot kaj mẽ mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa.

10 —Nẽ kêr ka mẽ nhỹri mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ ãm mẽ apumu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ awỳr kêt japêr. Hãmri ka mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ omu hãmri nẽ ra ma nhãm apa kaxyw. 11 Hãmri nẽ anojarêt nẽ mẽ kãm: “E mẽ inhma. Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta na mẽ awỳr wa inhmẽ pa wa mẽ awỳr mõ. Wa ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre kaxyw. Kãm mẽ ato hkra hprãm nhũm wa ixte mẽ amã harẽnh kaxyw na pa pre wa ã mẽ awỳr inhmõr anẽ. Tã ka mẽ harẽnh ma nẽ wa ixkaga. Jakamã kot paj wa jar mẽ anhõ krĩ kamã amnhĩ par kà hã awjagrô kapĩ. Mẽ ate Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ pyrà nẽ mẽ akaga hã mẽ ate omunh kaxyw kot paj wa mẽ anoo mã ã amnhĩ par kà hã awjagrô kapĩr anẽ. Kot kaj mẽ nhỹrmã tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ajamaxpẽr nẽ akaprĩ htỳx kumrẽx kãm ga. Ãm hãmri na pa wa mẽ amã ja jarẽ.” Anhỹr o mẽ kãm akapẽr nẽ mẽ kêp ajapôj nẽ ma hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr apa kurê kumrẽx.

12 —Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho. Na pre ra ã krĩ pê Sotõ nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Na prem amnhĩ tomnuj tỳx o pa nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx ã tanhmã mẽ ho. Tã jar mẽ kot kãm ixkapẽr mar prãm kêt nẽ mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja. Koja Tĩrtũm ixtã mẽ omu nẽ kot Sotõ nhõ xwỳnhjê nhĩpêx pyràk o mẽ hipêx nom tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ hakre.

—E kêr ka mẽ ma krĩ hkwỳ hkôt apa nẽ ã mẽ kãm akapẽr anhỹr o ri apa. Anẽ.

### *Mẽ kot Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 11.20-24*

13-14 Tã nhũm Jejus krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjê mã kapẽr o xa nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ kãm akir. Krĩ pê Korajĩ mẽ Pesêj nhõ xwỳnhjê kumrẽx mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Amnepêm krĩ pê Sitõ mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa nhũm Tĩrtũm mẽ omu nẽ hã mẽ homnuj tỳx nẽ. Tã kwa mẽ o kora Korajĩ mẽ Pesêj wa kamã mẽ apa xwỳnhjaja. Ra ixte mẽ amã mẽ

ate mẽmoj pumunh kêt o anhỹr rax o ixpa htã ka mẽ omu nẽ arĩ amnhĩ tomnuj o ri apa nẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Kop apu Sitõ rỳ Xir kamã mãn ixte mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa ronhỹx mẽ omu nẽ mẽ arom amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nẽ tee ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga hpa. No mẽ kajaja na pa tee ri mẽ amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaprỳ. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ hipêx to. Hãmri nẽ tanhmã Sitõ mẽ Xir wa kamã mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh to nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã hamak o ri pa. No mẽ kajaja mẽ ate amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakrenh jakamã koja Tĩrtũm mẽ hkĩnhã mẽ atomnuj tỳx o mẽ atomnuj tỳx. Ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa ho apa. Anẽ.

15 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nẽ hpãnhã Kapanaũ nhõ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—No mẽ apê Kapanaũ nhõ xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ ajaxwỳja mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj kagare pyrà nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr akrà ho apa. Nom kot kaj mẽ atõ hwỳr axàpir kêt nẽ. Kot kaj mẽ ma kuwy maati hwỳr ajapêx pa kãm ga.

16 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri apa nhũm mẽhõ ama nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Hã koja te pa kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. No koja amar kêt nẽ akaga hãmri nẽ te pa kot inhmar kêt nẽ ixkaga pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao mããnẽn Tĩrtũm kaga.

Anẽ hãmri nhũm mẽ kuma hãmri nẽ anhgrà nẽ axkrut kapẽn nẽ ma ahpỹnhã krĩ hkôt anhgrà.

### *Mẽ hkĩnh nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh*
### *Apokarip 3.5*

17 Tã nhũm mẽ kêp 72jaja krĩ hkwỳ rũm akupỹn Jejus wỳr pôj. Piitã hkĩnh nẽ hpôx pa. Hãmri nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Na pa prem anhỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti japôx rax nẽ. Na pa prem mẽ nê mẽ hano nhũm mẽ ãm mẽ kurũm hapôx kurê kumrẽx. Anẽ.

18 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Ixàhpumunh tỳx o ixte Satanasti jakrenh jakamã na ka htem inhỹ hã mẽ hano nhũm mẽ tee ri mẽ akutã hihtỳx prãm. Hãmri nẽ te na haxênh prêprêk pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ kurũm hapôx kurê kumrẽx pa ja hã mẽ omu. 19-20 Mẽkarõmnuti te kot kagã xoprê rỳ te kot makre pyràk. Tã ra ixte mẽ amã ixàhpumunh tỳx xà hkwỳ nhõr jakamã na ka prem mẽ kãm akapẽr nhũm mẽ tee ri akutã tanhmã amnhĩ tỳx to hprãm. Tã koja Satanasti tee ri mẽ ate nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa pymaj tanhmã mẽ ano kupyr to kaprỳ. Ra Tĩrtũm kot õ kagà kamã mẽ atĩr tũm nẽ mẽ apa kaxyw mẽ anhĩxi hã kagà kênã. Jakamã kwa mẽ jam ajamaxpẽr o akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. No kêt mẽkarõmnuti kot mẽ akapẽr mar nẽ mẽ kurũm hapôxta ã mẽ omunh xà hkôt pix mã akĩnh nẽ ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus kĩnh kãm kot Hipêêxà mã amnhĩ jarẽnh*
### *Matêwre 11.25-27*

21 Tã nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã Jejus to nhũm ỹ hã hkĩnh nẽ xa. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Pikap ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ kaxkwa kamã mẽ pa xwỳnhjaja apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati na ka. Ãm hãmri na ka hte amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Na ka hte mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh xwỳnhjê mã axàhpumunh tỳx o amnhĩrĩt kêt nẽ. Ãm mẽ àhpumunh kêt ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh xwỳnhjê pix mã na ka hte ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ tapxipixjaja ja hã apumu. Ãm hãmri na ka hte amã hprãm xà hkôt ã mẽ piitã mẽ hipêx anhỹr o ri apa. Jakamã mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnh pixjaja na htem ate amnhĩ nhĩpêx ã apumunh o pa.

22 —Na ka pre inhĩhkra kamã mẽmoj piitã haxàr pa. Ixte ho amnhĩptàr o ri ixpa kaxyw. Jakamã kapxipix na ka hte ixpê akra hã ixpumunh par. No jar ri mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kot ja hã ixpumunh kêt. Nẽ mããnẽn papxipix na ixte ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã apumunh par. Jakamã na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ inhmã hprãm xà hkôt mẽ hkwỳjê mã ato amnhĩrĩt o ri ixpa nhũm mẽ ixpyrà nẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkôt apumu. Anẽ.

### *Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjaja kot hkôt omunh o pa hã mẽ harẽnh*

*Matêwre 13.16-17*

23-24 Nhũm pre Jejus ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E na ka htem ixkôt mẽ ano ho ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh o ri apa. Nẽ mẽ ajamak o ixkapẽr mar o ri ixkôt apa. No amnepêm mẽ akukamã pahijaja nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja kãm ixpumunh prãm tỳx o pa htã mẽ akĩnhã ixpumunh kêt rãhã htyk pa. Kormã ixwrỳk nẽ jar ixkator kêt jakamã na prem ixpumunh kêt rãhã ty. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr mar prãm tã mẽ akĩnhã ixkapẽr mar kêt nẽ. Ãm mẽ kapxipixjaja na ka mẽ mỳr pê ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar o ixkôt apa. Tã mẽ kurom mẽ ate ano ho ixpumunh nẽ ajamak o ixkapẽr mar jakamã kwa mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

### *Samar nhõ xwỳnh jarẽnh*

*Matêwre 22.34-40; Makre 12.28-34; mããnẽn Wam Juãw 3.17-18*

25 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhja Jejus wỳr tẽ nẽ hêx rom kot kamã hamak kaxyw kãm:

—Pa? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã kot paj we nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw amnhĩ nhĩpêx to wehe? Anẽ.

26 Hãmri nhũm kãm:

—Tanhmã na ka hte Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ htĩr tũm nẽ pa hã kagà kamã harẽnh nẽ mar to? Anẽ.

27 Hãmri nhũm kãm:

—Nà harẽnh kot:

Kêr ka mẽ anhĩ piitã ho amã Tĩrtũm kĩnh o ri apa. Mẽ amã hkĩnh tỳx o mẽmoj piitã hakrenh par o ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ amã mẽ piitã hã ma ho te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx o ri apa. Jao tãm mẽ hipêx o ri apa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ja jarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

28 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka harẽ. Kot kaj ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

29 Hãmri nhũm kuma nom kãm mẽ piitã mẽ ho mex prãm kêt nẽ. Ãm amnhĩ kwỳ pixjaja nhũm kãm mẽ ho mex o pa hprãm. Jakamã hêx rom kãm:

—Kwa no mẽmojaja kot pa we ri ã mẽ hipêx anhỹr o ri ixpa? Xà mẽ pahkwỳ pê Ijaew pixjaja nà? Anẽ.

30 Hãmri nhũm kuma nẽ tanhmã kãm ujarẽnh to. Nom hã kuxi nẽ kãm awjarẽ nẽ kãm:

—E pa amã awjarẽ ka inhma. Koja Ijaew nhõ xwỳnhja ma Jerujarẽ rũm Jeriko hwỳr ahpar mã ma mõ. Mõõ nhũm ra mẽ ahkĩnh xwỳnhjaja kutã mra. Hãmri nẽ pry kahti ri hwỳr kato nẽ unê nẽ htak rax nẽ. Nẽ kêp ê hkwrỳnh pa nẽ ma kurũm hprõt nẽ mra nẽ akunok nhũm mẽ kot htak o hkà rênh rãhã ra htyk kaxyw nẽ nõ. 31 Hãmri nhũm patreja tẽ nẽ omu. No ãm omunh o hãnh tẽ nẽ hkupu nẽ ma tẽ. Uràk nẽ kêp Ijaew tã ãm omu nẽ tanhmã ho ajuta hto hkêt nẽ hãnh omunh o tẽ nẽ hkupu nẽ ma tẽ. 32 Hãmri nhũm patre ho ajuta xwỳnhja mããnẽn tẽ. Nẽ patre pyrà nẽ omu nẽ ãm omu nẽ hkupu nẽ ma tẽ. Uràk nẽ kêp Ijaew tã omu nẽ ãm omu nẽ hkupu nẽ ma tẽ.

33 —Tã nhũm Samar nhõ xwỳnhja mããnẽn mõ. Samar nhõ xwỳnhjê mẽ Ijaew na prem kãm axpẽn kĩnh kêt tã nhũm mõ nẽ omu nẽ kamã ukaprĩ nẽ. Kêp Ijaew ã omunh tã tee ri omu nẽ kamã ukaprĩ nẽ. 34 Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ omu nẽ kãm mẽ kot htak o hkà rênh xà kane nẽ kãm hkupu pa. Hãmri nẽ kànhmã ãm nẽ hkrit jumẽnre hã kumẽ nẽ ma nhỹri mẽ kot amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr o mõ nẽ hwỳr o pôj. Hãmri nẽ omunh mex o apkati. 35 Hãmri nẽ akupỹm nojarêt nẽ kàxpore hkwỳ jamỳ nẽ o tẽ nẽ

kot mẽ kãm õ xwỳnhja mã kugõ nẽ kãm: “E kot paj hãmri ma mõ. Ota ixkàxporeta. Kêr ka inhmã à xwỳnhta tãnopxar mex nẽ. Nẽ inhmã omunh mex kê akupỹm mex. Koja kàxporeja apê grire hã kot paj nhỹrmã akupỹn mõ nẽ axte hkôt amã hkwỳ gõ.” Anhỹr o kãm kapẽr nẽ ma akupỹm mõ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

36 Nhũm pre ã Jejus kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ kãm:

—E nhỹ na pre kãm mẽ kot htak xwỳnhta kaprĩ ho te tãm kãm amnhĩ tã ma pyràk wehe? Anẽ.

Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhta kãm:

—Nà kot kamã ukaprĩ xwỳnhta na pre omu nẽ kamã ukaprĩ nẽ ho mex o te tãm kãm amnhĩ tã ma pyràk o hipêx. Anẽ.

37 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka harẽ. Uràk nẽ kêp Ijaew kêt tã kamã ukaprĩ nẽ ho mex nẽ. Tã kêr ka uràk nẽ ã mẽ piitã mẽ hipêx anhỹr o ri apa. Uràk nẽ mẽ kêp akwỳ hkêt tã mẽ kamã axukaprĩ ho ri apa. Anẽ.

### *Jejus kot Matre mẽ Marir wa hwỳr mõr ã harẽnh*

*Rukre 12.29-31*

38 Tã nhũm Jejus krĩ rũm kato hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ ma nhãm krĩ hõ hwỳr mõ. Mõõ nẽ hwỳr pôj. Hãmri nhũm Matre mẽ omu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ kuwỳ nhũm mẽ ma hwỳr mõ nẽ õrkwỹ hwỳr pôj. 39 Hãmri nhũm Jejus mẽ ahkre ho nhỹ nhũm Matre htõx Marirja arĩ hpar pê mar o nhỹ. 40 Hãmri nhũm Matre mẽ hwỳr axà nẽ omu. Nẽ tee ri àpênh rax kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm:

—Xê ma Pahihti. Kormã ixàpênh rax tã nhũm Marir ixto ajuta hkêt nẽ. Ãm akapẽr pix mar gryk ã ixkôt htẽm nẽ ixto ajuta hkêt nẽ. Pa ahte mẽ panhõ hã ixàpênh o xa. Xà amã ja mex? Xê kãm anẽ kê tokyx ixkôt tẽ pa wa hã axkrut nẽ mẽ panhõ hã ixàpênh tokyx anẽ. Anẽ.

41 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa Matre. Na ka ãm mẽ panhõ pix kukamã ri ajamaxpẽr nẽ gryk ã tee ri amnhĩ nhĩpêx. 42 ãm hãmri na Marir kãm ixkapẽr mar prãm nẽ. Jakamã kot paj ri amnhĩ nê akôt hanor kêt nẽ. Anẽ.

# 11

### *Mẽ pahte tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 6.9-13, 7.7-11*

1 Tã nhũm apkati hõ hã nhũm Jejus nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ. Nẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kot kãm amnhĩ jarẽnh ã omu nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Amnhĩ pyrà nẽ mẽ ixte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw tanhmã mẽ ijahkre hto. Kêr pa mẽ apyrà nẽ tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to ho ri ixpa. Na pre finat Juãw Paxisja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã ja jahkre nhũm mẽ kuma nẽ tãm kãm amnhĩ jarẽ. E kwa mẽ inhmã tanhmã ja jahkre hto nà? Anẽ.

2 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ mãmrĩ amnhĩ krã hkôt tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to. Rỳ kãm amnhĩ jarẽnh o:

Pa Mẽinhĩpêêxà maati? Nà amex o amex Tĩrtũm.

Apê mẽ ijamãr mex xwỳnh maati na ka.

3 Nẽ kwa kêr ka apkati mẽ mẽ inhmã mẽmo gõ pa mẽ akukwak ri ho ixàpkur o ri ixpa.

4 Nẽ na pa hte tõhã amnhĩ tomnuj nẽ Tĩrtũm. Nom mẽ kot tanhmã ixtomnuj to xwỳnhjaja na pa hte ãm mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Nẽ ja ho ijamakêtkati kurê kumrẽx. Ã na pa hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa.

Jakamã kwa kêr ka ja hã ixpumu nẽ ixpyrà nẽ ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. Ãm ho ajamakêtkati kurê kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ.

Nẽ kot paj tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw japêr ka ja hã ixpumu nẽ ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê ixto htỳx nẽ pa ja ho anhỹr kêt nẽ.

E ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

E kêr ka mẽ ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri apa. Anẽ.

### *Mẽ pahte amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 7.7, 15.21-28; Makre 11.24; Rukre 18.1-8; Juãw 14.13-14; mããnẽn Rõmãn 12.12; Epes 6.18; Wam Tesarõn 5.17-18*

5-6 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ja. Koja mẽ akràmnhwỳjê hõ. Nhũm kôt ã kamàt nhũm nhỹhỹnh awỳr mõn pôj. Ka anhõ mẽmoj kêt hãmri nẽ anhĩjuk ri akràmnhwỳ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm ra amnhĩ tã kahê nẽ nõ. Ka tee ri omu hãmri nẽ hakwa krem xa nẽ kãm akapẽr nẽ kãm: “Pa ixkràmnhwỳ. Na ka mẽ ra gõr? Kwa kànhmã nhỹ nẽ inhmã anhõ mẽmoj japêr. Na ra ham ixkràmnhwỳta mõn pôj. Nẽ kãm prãm tỳx nẽ mõ nom kaxyw inhõ hkêt. Kwa kànhmã nhỹ nẽ inhmã anhõ mẽmoj japêr nẽ inhmã hkwỳ pa ma o tẽ kê kukrẽ. Ãm inhõ hkêt kumrẽx. Ãm hãmri na pa amã amnhĩ jarẽ. Kwa tokyj kànhmã nhỹ nẽ inhmã mẽmoj japêr nà?” Anhỹr o kãm akapẽr. 7 Hãmri nhũm ama nom kãm kànhmã ỹr prãm kêt nẽ. Nẽ amã: “Tk. Nà ra mẽ ixte amnhĩ tã kahê hpar nẽ inhĩkwỹ kênã kot pa kêt kànhmã nhỹ nẽ amã mẽmoj japêr.” Anẽ. 8 Ka tee ri ama nẽ xatã kãm: “Kwa ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ ixkràmnhwỳ. Kwa tokyx.” Anhỹr o xa. Nẽ xatã kãm anojarêt o xa. Hãmri nhũm ra kãm amar kaga hãmri nẽ tã kànhmã nhỹ nẽ amã ate ho presija xwỳnhta gõ. No ãm kêp akràmnhwỳ hã ate hã axàhwỳr tipxi hã amã õr kêt nẽ. Ãm xatã ate ho presija htỳx xwỳnhja mã hamaxpẽr nẽ tã kànhmã nhỹ nẽ amã kugõ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.

9-10 —Tã kêr ka mẽ ja pyrà nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa nhũm ama nẽ ate mẽmoj tã hwỳrta amã kugõ. Ãm xatã ate hã axàhwỳr o ri apa nhũm amã kugõ. Ãm mẽmoj to hwỳr rãhã ho ri apa nhũm ama hãmri nẽ amã mẽmoj tanhmã hipêx to. Te ho mẽhõ kãm tep xành nẽ gôx kãm xatã tep rẽnh xà rẽnh o ãm pyrà nẽ xatã mẽmoj tã hwỳr o ri apa. Hãmri nhũm ama nẽ amã hprãm xwỳnhta gõ. Te ho tep kanhêr xwỳnhta tã kot tep õ kanhêr pyràk o anhĩpêx nẽ amã mẽmoj prãm xwỳnhta gõ. Anẽ.

### *Tĩrtũm kot hkrajê mã mẽmoj mex nhõr ã harẽnh*

*Makre 7.9-11*

11 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ xà koja akra kãm tep xành nẽ hã awỳ ka ama nẽ axtem nẽ kãm kagã xoprê hõ py nẽ agõ? 12 Rỳ nhũm krãhyre gre hã awỳ ka axtem nẽ kãm makre hõ py nẽ agõ? Nà na ka htem ã akrajê nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na ka htem mẽ kot mẽmoj tã àhwỳr xà hkôt kãm mẽmoj gõ. 13 Mẽ kamjaja mẽ ate amnhĩ tomnuj o ri apa htã ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tã kaxkwa kamã Tĩrtũmja na hte mẽ pahto mex o mẽ ate mẽ akrajê ho mexta jakrenh. Kãm mẽ pajapê htỳx kôt na hte mẽ pamã mẽmoj mex nhõr o pa. Nẽ mããnẽn amnhĩ Karõja na hte mẽ pamã kugõ. Jakamã kot kaj mẽ atõ Karõ hã awỳ nhũm ama nẽ awỳr kumẽ nhũm wrỳ nẽ akarõ mã axà. Ã na hte Tĩrtũm kãm mẽ pajapê xàj mẽ pamã mẽmoj mex nhõr o pa anẽ. Anẽ.

### *Jejus mẽ Satanasti wa harẽnh*

*Matêwre 12.22-32; Makre 3.20-30*

14 Tã nhũm Jejus nhỹri axte mẽhõ nê mẽkarõmnuti kator. Na pre ra mẽkarõmnuti tanhmã ho nhũm kapẽr kêt nẽ pa. Hãmri nhũm Jejus omu nẽ nê kator nhũm akupỹm kapẽr mex nẽ. Nhũm mẽ piitã amnhĩ jaêr pê omu nẽ no hawênh rũnh nẽ omunh o kuhê. 15 Nom nhũm mẽ hkwỳjaja Jejus kot ã hipêx anhỹr ã omu nẽ htỳx ho kêp mẽkarõmnuti hkwỳ hã hkamnhĩx nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Tk pẽr hinhu nhĩkôôti nhỹ hã na hte mẽ nê amnhĩ kwỳjê japôx o pa. Anẽ.

Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hõ pê Satanasti nhũm prem Satanasti nhỹ hã Jejus kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hã hkamnhĩx. 16 Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ omu nẽ ate Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã apumunh kurê kumrẽx. Anẽ.

Nom hêx rom mẽ kot kamã hamak kaxyw ã kãm kapẽr anẽ. 17 Nhũm ra Jejus mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex jakamã mẽ kapẽr ma nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti hkwỳ hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Koja pika nhõ xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ axpu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma ahpỹnhã ri pa. Hãmri nẽ amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ to ho ri pa. Jakamã nhũm mẽ õ pahi mẽ hamãr o pa hkêt nẽ. Rỳ koja krĩ nhõ xwỳnhjaja. Mẽ kot axpẽn to hkwỳ xwỳnhjaja mẽmoj tã axpẽn kãm gryk nẽ axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ axpẽn pê anhgrà nẽ ahpỹnhã pa hãmri nhũm mẽ õ pahi tee ri kãm mẽ hamãr o pa hprãm. Mo õ krĩ kamã mẽ hkwỳ kot ri mẽ hamãr o pa? No na pre mẽ õ pahi tãm amnhĩ nê mẽ hanor kêt nẽ.

18 —Tã ja pyrà nẽ ixte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ronhỹx pa mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor o ri ixpa hkêt nẽ. Nhỹx Satanasti ixte mẽ nê mẽ hanor kaxyw tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ.

19 —No kêt mẽ akwỳjaja? Xà Satanasti nhỹ hã na htem mẽ nê mẽ hapôx o pa nà? Kêp apu pa ixte ỹ hã mẽ nê mẽ hapôx ronhỹx mẽ akwỳjaja ixpyrà nẽ ỹ hã mẽ nê mẽ hapôx o pa. Nà Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ixte mẽ nê mẽ hapôx o mẽ ixpa kênã. Jakamã ã mẽ ate ijarẽnh anhỹr o apaja mex kêt. 20 Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ixte mẽ nê mẽ hapôx o ri ixpa kênã. Jakamã kwa mẽ ja hã ixpumu nẽ Tĩrtũm kot ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr inhmẽnh kôt ixpumunh kurê kumrẽx kêt wehe. Pa na ka htem ixkamã ajamak o apa.

21-22 —Satanastija àhpumunh tỳx jakamã na htem tee ri kêp mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pytàr kaxyw nhũm mẽ nê mẽ omunh mex nẽ. Nom ixàhpumunh tỳx o ixte Satanasti jakrenh jakamã pa na pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnhã ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx.

23 —Mẽ amã ixkapẽr mar prãm tã na ka mẽ kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Kwa wem ma amnhĩ to amõr gri nẽ tokyx ixkôt amnhĩ xunhwỳ kêt wehe. Kot kaj mẽ anhỹr kêt nẽ hãmri nẽ te mẽ ate ixkutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 24 Mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja te mẽ ate mẽhõ nê mẽkarõmnuti japôx xwỳnh pyràk. Nhũm te kêp kator nẽ ma mõ nẽ nhỹri amgrà kamã ri pa. Nhũm ja kêp omnuj nhũm tee ri kamã nhỹri hkôkôt xà japêr o pa. Nom tee ri hapêr o pa nẽ hamaxpẽr o: “E kot paj ma akupỹm mẽ kot nê ixkator xwỳnhta wỳr tẽ nẽ hwỳr axà nẽ hkôt mãn ixpa.” Anẽ. 25 Hãmri nẽ ma akupỹm hwỳr tẽ. Nom kormã akupỹm hwỳr àr kêt ri nhũm kamã amrakati nẽ pa. 26 Jakamã nhũm ma akupỹm hwỳr tẽn axà. Nom ahte àr kêt nẽ. Ra amnhĩ kôt amnhĩ kwỳjê ho 7 nẽ hwỳr mẽ ho agjê. Nẽ hwỳr gjêx pa. Mẽ kêp 7jaja nẽ wamta mẽ nhũm mẽ piitã hwỳr gjêx pa. No mẽ kêp 7jaja omnuj tỳx o kot wamta jakrenh jakamã nhũm mẽ kot hwỳr gjêx xwỳnhta mẽ ỹ hã amnhĩ tomnuj tỳx o pa. Oprê htỳx nẽ. Wam pyxire nẽ kot hwỳr àr nhỹ hã amnhĩ tomnuj o ri pa nom ãm kawax pê oprê. Tã axte hwỳr mẽ ohtô nẽ gjêxta nhỹ hã oprê htỳx kumrẽx. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ tokyx ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ hãmri nẽ ãm amnhĩ tomnuj tỳx pix o ri apa. Anẽ.

### *Mẽ hkĩnh nẽ mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh Rukre 8.19-21*

27 Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anẽ nhũm mẽhõ nija kuma nẽ kãm:

—Hêxta gàà nẽ. Mãn akatorxà ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã apumu nẽ hkĩnh nẽ. Anẽ.

28 Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà kot anhỹr kênã. Nom kot ka mẽ atõ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ akĩnh rax o ixkatorxà kot ixpumunh nẽ hkĩnhta jakre. Anẽ.

### *Jejus kot tanhmã Jõhti jarẽnh to Matêwre 12.38-42; Makre 8.12*

29 Tã nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus ã akuprõ nẽ mẽmoj tã kuwỳ nẽ kãm:

—Pa. Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ pa mẽ omu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ ajamaxpẽr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpẽr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Tã mẽ ate aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ixte mẽ amã ho anhỹr kaxyw hã inhmã karõ. Nà kot paj kormã mẽ amã ho anhỹr kêt nẽ. Kot paj nhỹrmã te amnepêm finat Jõhti kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx ka mẽ hã ijarẽnh ma nẽ kormã ja hã ixpumu. 30 Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh pê Jõhtija amnepêm na pre tep

rax kukrẽ. Tã nom nhũm htĩr rãhã õxàhkre rũm kato nhũm mẽ omu nẽ Tĩrtũm kot mẽ hwỳr mẽnh ã omu. Tã kot paj nhỹrmã Jõhti pyrà nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nhũm mẽ ja hã ixpumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh ã ixpumunh kurê kumrẽx.

31 —Nẽ koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh piitã akupỹm mẽ ho htĩr hãmri nhũm mẽ piitã Inhĩpêêxà mẽ wa ixkutã hkrĩ. Pa wa mẽ piitã tanhmã mẽ harẽnh to. Tĩrtũm mẽ wa ixkuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnh ã mẽ hkwỳjê jarẽ. Nẽ wa ixkuri mẽ pa ho mẽ pa hkêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ piitã ã mẽ harẽnh anẽ. Amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ õ pahijaja. Hãmri nhũm sur kãm mẽ õ pahi niti Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hãmri nẽ hpãnhã tanhmã mẽ ajarẽnh to nẽ kãm mẽ ajarẽnh o: “Na pa pre inhmã pahi Sarumãw kot anhỹ hã àhpumunh tỳx ã harẽnh ma hãmri nẽ inhmã mar prãm xàj ma awry hã õ pika hwỳr ixpa nẽ omu nẽ kapẽr ma. Hãmri nẽ ma akupỹm inhõ pika hwỳr ixpa nẽ ixkwỳjê mã àhpumunh tỳx ã harẽnh o ixpa. Tã Akra Jejus na àhpumunh tỳx o pahi Sarumãw jakrenh tã or war akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ mũj na prem kapẽr ma no ãm ixkĩnhã kãm mar prãm kêt nẽ. Na prem kuma nẽ ãm kuma.” Anhỹr o wa inhmã mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ ja hã mẽ amã akir ka mẽ tee ri mar o akrĩ nẽ amnhĩ kamã agryk o akrĩ.

32 —Hãmri nhũm hpãnhã Nĩnĩwe nhõ xwỳnhjaja wa inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Jõhti kot mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja nhũm mẽ tanhmã wa inhmã amnhĩ jarẽnh to. Hãmri nẽ pahi nita pyrà nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to nẽ wa inhmã: “Na pre Jõhti man mẽ inhõ krĩ hwỳr mõ nẽ mẽ inhmã akapẽr jarẽnh o ri mẽ ixkôt pa. Pa prem kuma nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj kaga nẽ akôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx Tĩrtũm. Nom or war akutã mẽ hkrĩ xwỳnh kwỳ mũj na pre Akra Jejus tãm mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm kapẽr o ri mẽ hkôt pa nhũm prem kuma no ãm mẽ ixkĩnhã amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Mẽ kot Akra mar tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt nẽ.” Anhỹr o koja mẽ wa inhmã mẽ ajarẽ ka mẽ tee ri mẽ ama nẽ amnhĩ kamã agryk tỳx nẽ. Jakamã e kwa ixte mẽ amã ã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

### *Mẽ pajamaxpẽr mex te kot kanê hpôk mex pyràk ã harẽnh*

*Matêwre 5.15, 6.22-23*

33 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Xà na htem kanê hpôk nẽ poti ho hpro? Nà na htem ho anhỹr kêt nẽ. Na htem hpôk nẽ kỳx pê mẽmoj nhĩmõk ã unhwỳ nhũm mẽ piitã mẽ kãm hirã mex nhũm htem ixkrem agjê nẽ hirã kamã mẽmoj pumunh mex o mra. 34 Ja pyrà nẽ kot ka mẽ atõ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ tãm mẽ hipêx o ri apa. Jao te hirã kamã mẽ rĩt mex xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Nom koja mẽhõ inhma nẽ ãm inhma nẽ ixkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jao te kamàt kô kamã mẽ rĩt mex kêt xwỳnhjaja kot htỳx amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

35 —E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. 36 Kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ te mẽ ate kanê hpôk mex nhĩrã kamã ri apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao aprĩ hã ixkapẽr ma nẽ aprĩ hã ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh mex nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot tanhmã Parijew nhõ xwỳnhjê jarẽnh to*

*Matêwre 23.25-26*

37 Tã nhũm Jejus ra mẽ ahkre pa. Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Pa. E kwa ma ixkôt tẽ nẽ mẽ ixkutã apku. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tẽ. Anẽ

Hãmri nẽ ma hkôt tẽ nẽ õrkwỹ hwỳr axà nẽ apkur kaxyw mẽ ĩhkô hã nhỹ. 38 No ãm mẽ hkukamã mẽ hpãmjê pyrà nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh ryy hkêt nẽ. Ãm amnhĩ nhĩhkra htyk pix kuhõnh tokyx anẽ nẽ nhỹ. Nẽ õ prat kuhõnh ryy hkêt rãhã apkur kaxyw nhỹ. Jakamã nhũm kot amnhĩ kôt hwỳr xwỳnhta tee ri ja hã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa na hte mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ.

39 Anẽ nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpẽr ã
omu nẽ kãm:
—Nà mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjaja te mẽ
ate mẽ kot apkur kaxyw prat kre kuhõnh
punuj tã mex ã harẽnh pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Nẽ ãm mẽ akrã hkà rũm pix mã
na mẽ amex. Nẽ mẽ noo mã te mẽ amex
pyràk no ãm mẽ anhõxàhkre kaxwỳnh kãm
mẽ ajamaxpẽr mex kêt. Ãm mẽ akapẽr
prãm. Nẽ mẽ axàhkurêê. Nẽ mẽ anhõxỳỳ.
40 Mẽ ate atỳx ri amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apa
xwỳnh kênã. Kwa kêr ka mẽ ãm akrãhkà pix
rũm amex nẽ ri apa hkêt nẽ. Mẽ mããnẽn
anhõxàhkre kaxwỳnh kãm ajamaxpẽr mex
o ri apa. Nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa.
41 Kêr ka mẽ tãm ajamaxpẽr o tãm mẽ hipêx
o ri apa. Nẽ axàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati
xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o ri apa. Kot kaj
mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm Tĩrtũm
ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ
ajarẽ. No na ka htem mẽ amã mẽ amnhĩ
to mex prãm xàj tee ri amnhĩ kuhõnh japjê
kaprỳ. Anẽ.

### *Jejus kot Parijew nhõ xwỳnhjaja mex kêt kukamã mẽ harẽnh*

*Matêwre 23.4, 23.7, 23.13-24, 23.27-38; Makre 12.38-39*

42 Nhũm Jejus arĩ Parijew nhõ xwỳnhjê
jahkre nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ okora Parijew nhõ xwỳnhjaja.
Kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Na ka htem Tĩrtũm
kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt
nẽ ãm hkwỳ kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri
apa. Nẽ ãm kapẽr o hpỹnhre nẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx hãmri nẽ hã amnhĩ pumu nẽ ate
amnhĩ to mex xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar
o ri apa. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà piitã
hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Mẽ ate tãm
mẽ piitã mẽ hipêx o ri apa hã kot mẽ amã
karõja. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kĩnh ã kapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã karõja mẽ ate mar
mex tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ ate
kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx ronhỹx ja
mẽ amã mex kumrẽx.
43 —Kwa mẽ o kora. Mẽ piitã mẽ kot
amnhĩm mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnh ã
amnhĩm mẽ ajarẽnhja na mẽ amã hprãm.
Nẽ mẽ piitã mẽ kot amnhĩm mẽ apê mẽ
ahkre mex xwỳnh maati hã mẽ ajarẽnhja na
mẽ amã hprãm.
44 —Kwa mẽ o kora. Kot ka mẽ amex
kêt nẽ. Mẽ kot mẽ akapẽr mar nẽ mẽ akôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja te mẽ kot htỳx ri
mẽ hã pika nhĩmõk ã ri mẽ pa xwỳnh kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jao mẽ ate amnhĩ to
mex ã amnhĩ kamnhĩx nom mẽ ate amnhĩ
to mex kêt. Te mẽ kot pika mex ã hkamnhĩx
nẽ htỳx ri mẽ hã pika nhĩmõk ã ri mẽ pata
pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.
Nhũm pre ã Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê
mã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx jarẽnh anẽ.

### *Jejus kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mã kapẽr*

*Matêwre 23.1-4, 23.13, 23.29-36*

45 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre ho pa xwỳnhja kuma nẽ kànhmã xa
nẽ kãm:
—Kwa na ka ã Parijew nhõ xwỳnhjê
jarẽnh punuj anhỹr jao mããnẽn ã mẽ paja
jarẽnh anẽ nà? Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm
tipxi kênã. Anẽ.
46 Hãmri nhũm kãm:
—Tỳ. Mããnẽn mẽ kajaja. Kwa o kora
mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre
xwỳnhjaja. Kot kaj mẽ uràk nẽ amex kêt nẽ.
Na ka htem mẽ kãm mẽmoj tã karõ ho ri apa
nẽ mẽ kãm: “E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.” Anhỹr tã
no ãm mẽ kajaja amnhĩ kapẽrja kôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Te mẽ ate mẽhõ kot mẽ katut
ã mẽ kãm mẽ jênh pytĩ janhôr tã mẽ ho ajuta
nẽ hkwỳ htur kêêta pyràk o na ka htem
amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
47-49 —Na pre Tĩrtũm amnepêm mẽ
pahpãmjê hkukamã tanhmã mẽ harẽnh
to. àhpumunh tỳx xà hkôt tanhmã mẽ
hkukamã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:
“Kot paj ma mẽ hwỳr inhỹ hã ixkapẽr
jarẽnh xwỳnhjê rẽ. Nom koja mẽ omu nẽ
ãm mẽ omu nẽ kêp mẽ hprãm nõkati nẽ
tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Nẽ ixpê mẽ
hkwỳjê hpar o pa. Ã koja mẽ inhỹ hã
ixkapẽr jarẽnh xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.” Anhỹr
o mẽ hkukamã mẽ harẽ. Tã ã mẽ harẽnh
anhỹr xà hkôt nhũm prem ã mẽ hipêx anẽ
nẽ mẽ hkwỳjê hpa nẽ mẽ hkwỳjê pynê nẽ
mẽ hagjê.
—Amnepêm mẽ akukamã mẽ kot ã mẽ
hipêx anhỹr nhũm mẽ ate mẽ ano ho ja hã
mẽ omunh kêt tã ka htem arĩ mẽ hã pika ho
mex o ri apa. Te mẽ amã mẽ hapê nẽ mẽ ho

ajamak pyrà nẽ mẽ hã pika ho mex o ri apa. Nom mẽ amã mẽ hapê hã ho mex hkêt nẽ. Ãm ra mẽ htyk nẽ hapêx nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa hkêtja ã na ka htem akĩnh nẽ ã axêx rom mẽ hã pika ho mex anhỹr o ri apa.

50-51 —Na prem Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex rax nẽ. Amnepêm panhĩ kator krax rũm finat Atãw kra finat Apewja na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa nhũm htõ kãm mar prãm kêt nẽ kupĩ. Tã nhũm Tĩrtũm axte mẽ hwỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ nhũm prem mã mẽ ho anẽ nẽ mẽ hkwỳjê nhĩmex. Nhũm pre xatã mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ xatã mẽ kupa. Ã Apew rũm finat Jakaris wỳr na prem mẽ himex rax anẽ. Nẽ hpãnhã Jakarisja nhũm prem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã kupĩ. Tã ka mẽ ajaxwỳja amã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ mẽ uràk nẽ amã ỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex prãm. Tã ã mẽ pahpãmjê mẽ ato hpimrààtã mẽ ate mẽ hipêx anhỹrja mỳrapê koja Tĩrtũm ja hã mẽ apê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja tanhmã mẽ ato htỳx to ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa rãhã nẽ kãm ga.

52 —Jakamã kwa mẽ o kora mẽ apê Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja. Mẽ ajaxwỳja na ka htem Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho apa. Nẽ aprĩ hã mar mex tã no ãm amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ kot mẽ amar o pa xwỳnhjê mã atỳx ri tanhmã mẽ ahkre hto nhũm htem mẽ ama nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kãm hprĩ hã kapẽr mar mex prãm tã mẽ amar xà hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom mẽ kajaja na ka htem mẽ kãm mẽ hamaxpẽr mex nhõr kêtja mỳrapê nhũm htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kwa mẽ o kora kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. 53-54 Hãmri nẽ kato nẽ ma tẽ. Nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ Parijew nhõ xwỳnhjaja hãmri kot tanhmã mẽ kãm kapẽr toja ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Jakamã ma hkôt mra. Hêx rom mẽmoj tã hkukjêr o hkôt mra. Nẽ hã hkukjêr kãm hihtỳx o hkôt mra. Kot tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nhũm mẽ kot mar nẽ ra hã àmnênh kaxyw ma hkôt àhkukjêr o mra.

# 12

## *Mẽ pahte Tĩrtũm pê mẽ pajamaxpẽr punuj o pahpimxur kêt*

*Matêwre 10.26-33*

1-3 Tã nhũm mẽ Jejus ã htu rax kumrẽx nẽ hã axpẽn nhĩgãnh o kuhê. No nhũm kormã mẽ kãm tanhmã kapẽr to hkêt nẽ. Ãm kormã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kumrẽx mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Mẽ piitã kãm amnhĩ kwỳjê pê hamaxpẽr punuj o hpimxur hprãm tã koja nhỹrmã mẽ hamaxpẽr piitã amnhĩrĩt pa. Nẽ mẽmoj piitã ra hpimxur mex tã koja nhỹrmã piitã amnhĩrĩt pa. Nẽ mẽ kot kamàt kô kamã hpimxur pê mẽmoj jarẽnh tã koja mẽ piitã nhỹrmã kot mẽmoj jarẽnhta ma. Nẽ mẽ kot hitom kãm kawax pê axpẽn mã mẽmoj punuj jarẽnh tã koja nhỹrmã mẽ piitã mẽmoj jarẽnhta ma. Jakamã kwa kêr ka mẽ tanhmã Parijew nhõ xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx tã no ãm tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt. Na htem ãm htỳx ri tanhmã amnhĩ to hêx to ho pa. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

## *Mẽ pahte pahkwỳjê pumaj Tĩrtũm kaga hkêt ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 10.28-31*

4 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ amã akwỳjê puma rỳ nhãm mẽ hkwỳjê puma ho ri apa hkêt nẽ. Koja mẽ apar tã ãm mẽ anhĩ pix pa nom tanhmã mẽ akarõ hto hkêt nẽ. 5 Tĩrtũmja tapxipix na hte mẽ ĩ nẽ mẽ hkarõ ho hpimrààtã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kurẽ. Tã kêr ka mẽ ja pumaj Tĩrtũm kapẽr kwỳm tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkêt nẽ.

6-7 —Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto hapêx par pumunh tã mããnẽn kot mẽ pajamãr pumunh mex. Mãn ka htem kuwênhre

pumu. Na hte Tĩrtũm hamãr mex o pa. Mẽ piitã mẽ kot ãm kuwênhre pumunh o pa htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom hamãr mex o pa. Nẽ htãnopxar rãhã ho pa. Nom kãm mẽ pajapê htỳx o kuwênhre jakrenh jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Koja Tĩrtũm mẽ pahtãnopxar rãhã ho pa. Ra kot tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh par. Nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ pahkrã hkĩ kute hkôt mẽ pahpumunh par. Tã kot mẽ pahtãnopxar rãhã jakamã mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ri amã mẽhõ puma ho ri apa?

8 —Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm mẽ apê ixkra hã amnhĩ jarẽnh o ri apa nẽ amã mẽ uma xàj tee ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ kãm ra mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ mẽ apyrà nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã ra mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ ajarẽ. 9 Nom kot ka mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato pymaj apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh kêt japêr. Pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ nhỹrmã amnhĩ xwar mẽ kãm mẽ apê ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa kê mẽ ama nẽ tanhmã inhmã hamaxpẽr to. 10 Koja mẽ ama nẽ ãm ama nẽ kãm ixprãm kêt japêr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ixtã mẽ omu nom tokyx ixtã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Koja kormã amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Karõ kot axte mẽ kãm ijarẽnh o amnhĩrĩt nhũm mẽ hkwỳjaja kot mar nẽ kãm ixprãm nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw nhũm kormã amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Nom koja Karõ xatã mẽ kãm ixto amnhĩrĩt tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ te mẽ kot kêp amnhĩ jamak pro pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao Karõ hã hpijaàm kêt mỳrapê koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te kot mẽ kêp amnhĩ jamak pro pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ tee kãm amnhĩ kaprĩ kaprỳ. Hãmri nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma pa nẽ kamã pa ho pa. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ mẽ kãm mẽ apê ixkra hã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa nẽ tanhmã mẽ kãm ijarẽnh to ho ri apa. 11 Koja mẽ ama nẽ kãm mẽ amar prãm kêt japêr hãmri nẽ ixtã mẽ apynê nẽ tanhmã mẽ anhĩpêx to kaxyw. Nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mẽ ato mrar japêr. Rỳ mẽ õ pahi hwỳr mẽ ato mrar nẽ tanhmã kãm mẽ ato hêx to. Nom kêr ka mẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amã mẽ uma kêt nẽ. 12 Koja Tĩrtũm Karõ ja kaxyw mẽ amã mẽ ajamaxpẽr mex gõ hãmri ka mẽ ô ri mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Jakamã kwa mẽ tee ri mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kukamã ajamaxpẽr o ri mẽ amã mẽ uma ho apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ hikukrêx rũnh pix kukamã hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh*

*Wam Ximotre 6.9-10; Xiakre 4.13-17, 5.1-6*

13 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre o xa nhũm mẽ mar o kuhê. Rôm nhũm mẽhõ myja hwỳr tẽ nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Kwa ot pa awỳr amã mẽmoj jarẽnh mã tẽ. Na pre inhĩpêêxà ty nhũm ixtõ ixrom amnhĩm õ mẽmoj piitã ho àrĩk pa. Õ pika nẽ hkrit nẽ hikukrêx nẽ ãm mẽmoj piitã ho àrĩk par kumrẽx. Kwa ma ixkôt tẽ nẽ kãm anẽ pa wa amnhĩm ho axkjê nà? Anẽ.

14 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Na pa pre mẽ amã mẽ mẽmoj to ixpikjêr kaxyw mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Anẽ.

15 Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnh piitã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ amã anhõ mẽmoj rũnh prãm o ri apa hkêt nẽ. Na htem mẽmoj rũnh kukwak ri Tĩrtũm wỳr apir kêt nẽ. Mẽmojta kêp pika pix nhõ xwỳnh na.

16 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ mẽ kãm awjarẽ. Mẽ hkukrêx rax ã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà koja mẽhõ õ mẽmoj rax nẽ. Nẽ hpur kãm õ rax nẽ. No ãm õ jaxwỳr xà hã ixkre kêp grire. 17 Hãmri nhũm tee ri hpur kãm õ rax kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o: “Kwa tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ ja piitã nhỹri haxwỳ wehe? Inhmã amarĩ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã hkwỳ nhõr prãm kêt. Kot paj ãm amnhĩm piitã ir pa nẽ kritpêm hkur o ixpa. Nom ixpê haxwỳr xà hã ixkreja ixpê grire.” Anẽ.

18 —Hãmri nẽ hamaxpẽr o: “Nà na pa ra ijamaxpẽr. Kot paj ixkre grireta grà nẽ hpãnhã rax õ nhĩpêx. Hãmri nẽ ixpur kãm inhõta jamỳ nẽ kamã ir pa. Nẽ ixàpênh xà

hã ixkukrêx piitã kamã haxwỳr pa. Nà kot paj ho anẽ.” Anẽ.

19 —Hãmri nẽ ra ixkreja grành pa nẽ hpãnhã rax õ nhĩpêx. Nẽ hipêx pa hãmri nẽ kamã hpur kãm õta xir pa. Nẽ àpênh xà hã hikukrêx piitã kamã unhwỳ. Hãmri nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ hamaxpẽr o: “Nà hãmri. Kot paj tokyx axte mẽmoj tã ixàpênh kêt nẽ. Ra inhõ rax kumrẽx kênã. Kot paj kritpêm ho ixàpkur mex o ixpa. Nà ãm hãmri na pa amnhĩ kukamã ijamaxpẽr mex pê ixkre rax nhĩpêx.” Anẽ. 20 Tã nhũm Tĩrtũm tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. Hãmri nhũm hã kãm kapẽr nẽ kãm: “Nà na ka atỳx ri anhõ rax mẽ akukrêx rax o apikuprõnh kaprỳ. Na ka ãm amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr o apa pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nom kot kaj kamàt ja kamã ty nẽ anhỹ kamã ma mõ nẽ amnhĩ kôt anhõ mẽmoj rax õ ho amõr kêt nẽ. Koja hpãnhã mẽhõ amỳr pê ho amnhĩptàr pa ka rĩ amnhĩ pumu.” Anẽ. Nhũm ã Tĩrtũm kãm kapẽr anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.

21 —Mẽ kot amnhĩ nhõ nẽ amnhĩ kukamã pix mã hamaxpẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na htem myja pyrà nẽ Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa hkêt nẽ. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ hkukrêx pix kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ mã pix mã hamaxpẽr o paja mỳrapê Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ nhõ pix kukamã hamaxpẽr xwỳnhjaja nẽ amnhĩ kukamã pix mã mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt xwỳnhjaja mẽ õ mẽmoj rũnh tã koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ amnhĩ kôt hõ ho pixi nẽ o mõr kêt nẽ. Koja mẽ mẽmoj piitã rer pa nẽ ma ỹ kamã ma mõ. Jakamã kwa kêr ka mẽ jajê pyrà nẽ anhõ mẽmoj to anhõxỳ ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 6.25-34; mããnẽn Wam Pêtre 1.3-9*

22 Tã nhũm Jejus hpãnhã tanhmã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hto nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Amnhĩ xàpkur xà rỳ axê ka mẽ tee ri hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ mẽ ãm mẽmoj piitã hkukamã tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. 23 Tĩrtũm àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx xwỳnh na. Na pre àhpumunh tỳx o mẽ anhĩpêx ka mẽ kukwak ri atĩr nẽ apa. Tã xà kot mẽ amã mẽ anhõ ho pa hkukamã àhpumunh kêt? Nà ja kukamã àhpumunh xihtỳx kênã. Kêp mẽ anhĩpêx xwỳnh jakamã mããnẽn kêp mẽ amã mẽ anhõ ho pa xwỳnh. Nẽ kêp mẽ amã mẽ axê nhõr o pa xwỳnh.

24 —Mãn ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Na hte Tĩrtũm tãm kot kãm õ ho pa. Tã kãm mẽ pajapê htỳx o kuwênhre jakrenh jakamã koja uràk nẽ mẽ pamã mẽ panhõ mex o pa rãhã nẽ. 25-26 Jakamã kwa kêr ka mẽ mẽmo arĩgro hã axàpkur xà hkryre pumu nẽ ate amnhĩ pê hkrẽr par nẽ amã prãm o akaprĩ nẽ apa hkukamã tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kamnàr rom axàmnhĩx anhõ hkryreta ku nẽ akĩnh kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Xà kot ka anhõ mry grire pumu nẽ akaprĩre nhũm ra tanhmã amã amnhĩ to rax to? Na htem ãm tee ri mẽmo hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ pa kaprỳ. Jakamã kêr ka mẽ ã ri ajamaxpẽr anhỹr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ.

27 —Mãn ka htem akunĩ kamã pixôrãre pumu. Na hte tee ri tanhmã amnhĩ kute hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ harir kêt tã muxre nẽ harir ka mẽ omu. Te ho amnepêm finat pahihti Sarumãw xê mex pyràk nom ãm mex o kot hakrenh.

28 —Pixôrãreja arĩgro ja hã htĩr nẽ muxre nẽ harir tã koja mẽmo arĩgro hã grà pa nẽ hapêx. Kêp pixôrã pix nẽ hapêx tokyx anhỹr tã na hte Tĩrtũm ho mex nẽ nhũm mux nẽ harir. Nom mẽ pajaja na hte mẽ pahto mex o pixôrãre ho mexja jakrenh. Jakamã kwa mẽmo kaxyw kot ka mẽ tee ri amnhĩ xê hkukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ apa? Nà kot kaj mẽ anẽ nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ.

29 —Kwa mẽ tee ri amnhĩ xàpkur xà hkukamã ajamaxpẽr rãhã o ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ tee ri amnhĩ kukamã tanhmã ajamaxpẽr to ho ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. 30 Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem ã ri hamaxpẽr anhỹr o hkaprĩ nẽ pa. Tã kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Tĩrtũm kot mẽ panhõ

mẽmoj kêt kôt mẽ pahpumunh mex kênã. 31 Jakamã kêr ka mẽ ãm hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Nẽ amã ja pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hprãm. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu hãmri nẽ apkati mẽ tãm mẽ amã mẽmoj nhõr o pa. Anẽ.

### *Kaxkwa kamã mẽ pakukrêx rax jarẽnh*

*Matêwre 6.19-21; mããnẽn Sikũn Ximotre 4.8; Eprêw 10.34; Wam Pêtre 1.4*

32 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Ra Tĩrtũm kot mẽ ato hkra jakamã kwa mẽ axàmnhĩx hkamnàr rom ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Na hte mẽ apê hkra hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. Koja nhỹrmã kaxkwa kamã õ krĩ hwỳr mẽ ato api ka mẽ kamã wa ixkuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Ja na mex o kot jar pika ja kôt mẽ õ mẽmoj rũnh nẽ pa xwỳnhta jakrenh. 33 Jakamã kêr ka mẽ axàmnhĩx ri akukrêx kwỳ ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho apigrành o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ kaxkwa kamã akukrêx rax nẽ. Mo kaxkwa kamã mẽ àhkĩnh xwỳnh koja mẽ apê ho ahkĩ? Nẽ kamã mo amnhôre kot mẽ apê homnu? Kaxkwa kamã ja amrakati kumrẽx. Jakamã Tĩrtũm kot mẽ amã mẽ akukrêx nhõr mã xwỳnhta koja aa apê omnuj nẽ hapêx kêt kumrẽx. 34 Kot kaj mẽ jar pika ja kamã akukrêx rax hãmri nẽ tanhmã apê omnu hto pix kukamã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Nom kot kaj mẽ apê Tĩrtũm kra hã kot kaj mẽ jar akukrêx rax kêt tã kaxkwa kamã akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr rãhã ho ra akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

### *Mẽ pahte Jejus kutêp tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 24.42-43; Makre 13.32-37; Rukre 21.34-36; mããnẽn Wam Tesarõn 5.4-8*

35 Nhũm pre Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—E na pa pre ra mẽ apê ixkôt mẽ apa ho apa xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh to. Ixtyk nẽ akupỹm ixtĩr nẽ ma akupỹm ixàpir hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳkja na pa pre ra mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ. Tã kwa kêr ka mẽ ixwakre kamã ixte mẽ amã ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja mã ajamaxpẽr tỳx pê ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

36-38 —Te mẽ õ patrãw mã mẽ àpênh mex xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Koja mẽ õ patrãw ma mẽ kot axpẽn mã wa rer mã xwỳnh pumunh mã ma nhỹhỹm tẽ. Hãmri nhũm kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja arĩ kutêp õrkwỹ kamã hkrĩ. Axkãm hamak rom nẽ kutêp hkrĩ. Akupỹn htẽm nhũm mẽ kot amnhĩ wỳr mar nẽ kãm kahê xà mẽnh tokyx anhỹr kaxyw arĩ kutêp õt kêt nẽ hkrĩ. Kôt ã kamàt nhũm akupỹn hpôx o htẽm rỳ arĩgro hwỳr hpôx o htẽm nhũm mẽ kot amnhĩ wỳr mar nẽ kãm kahê xà mẽnh tokyx anhỹr kaxyw kutêp õt kêt nẽ hkrĩ. Akupỹn hpôx ã omunh hãmri nẽ tokyx apkur kaxyw kãm õ nhĩpêx kaxyw. Kêr kê akupỹn pôj nẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Tã kêr ka mẽ àpênh xwỳnhtajê pyrà nẽ ixwakre kamã inhmã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jao ixkamã ajamak o apa ho ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. No kot paj akupỹn mẽ awỳr wrỳ hãmri ka mẽ àpênh xwỳnhjê pyrà nẽ inhmã mẽmoj nhõr kêt nẽ. Kêt pa kot paj mẽ õ patrãwta kurom mẽ amã mẽmoj mex gõ.

39 —Na htem mẽ kêp àhkĩnh pymaj amnhĩ nhõrkwỹ jamãr rãhã ho pa. 40 Ja pyrà nẽ mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kêr ka mẽ õrkwỹ nhõ dõnta pyrà nẽ ixkutêp axkãm ajamak rom rãhã nẽ ri apa. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Anẽ.

### *Mẽ õ patrãw mã mẽ àpênh mex xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 24.45*

41 Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre anẽ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Xàn ka mẽ piitã mẽ kãm ã akapẽr anẽ nà? Xà ãm mẽ papxipixjê mã? Anẽ.

42 Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm ixwakre kamã mẽ ate ixkôt tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ apa xwỳnh piitã mẽ amã na pa ã ixkapẽr anẽ. Koja mẽ àpênh xwỳnhjê hõ õ patrãw mã àpênh mex o pa nhũm amnhĩ tã omu nẽ ma nhỹhỹm mõr kaxyw nẽ ĩhkram mẽmoj

piitã haxàr pa. Hãmri nẽ kãm: “E kêr ka ixwakre kamã inhmã inhõrkwỹ htãnopxa. Nẽ mẽ àpênh xwỳnhjê mã õ mex kê mẽ apkur mex o pa.” Anẽ. Koja ã kãm mẽmoj tã karõ anẽ hãmri nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm mõ. 43 Hãmri nhũm kãm àpênh mex xwỳnhta wakre kamã kãm àpênh mex o pa. Jakamã nhũm õ patrãw akupỹn hpôx o mõ nhũm amnhĩ wỳr harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ mẽmoj tã amnhĩ tã kamã kahak kêt nẽ. Rỳ tee ri wakre kamã kãm àpênh punuj ã amnhĩ pumu nẽ tee amnhĩ kukamã hamaxpẽr kêt nẽ. Kot wakre kamã kutêp àpênh mex jakamã akupỹn hpôx ã harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ.

44 —Jakamã nhũm õ patrãwja akupỹn pôj nẽ kot kãm àpênh mex ã omu nẽ haxwỳja hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kot kãm hamãr o pa kaxyw kãm mẽmoj piitã ĩhkram haxàr pa. 45 Nom koja kãm àpênh xwỳnhta axtem nẽ wakre kamã kãm àpênh mex kêt nẽ. Nẽ tokyx akupỹn mõr kêt ã hkamnhĩx nẽ wakre kamã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê htak nẽ pipãnh pix nẽ mẽ kãm gô xành xwỳnhjê kôt pix mã pa japêr. 46 Hãmri nhũm õ patrãw haêr pê akupỹn pôj nẽ tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu. Hãmri nẽ gryk tỳx nẽ tanhmã homnuj to. Hãmri nẽ kãm mẽ àpênh punuj xwỳnhjê mẽ mẽ ho pimrààtã amnhĩ nê mẽ hanor pa. Tã kêr ka mẽ ixwakre kamã ho mẽ uràk kêt nẽ. Mẽ kurom ixkapẽr kôt tãm amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

47-48 —Nẽ koja mẽhõ kormã Tĩrtũm kapẽr mar kêt nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ nhỹrmã kot amnhĩ tomnuj o pata mỳrapê tanhmã ho nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà kamã pa. Nom akrànhmã amnhĩ xà kamã hamak o pa. Aa kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt jakamã koja ãm akrànhmã amnhĩ xà kamã hamak o pa. Nom koja mẽhõ kapẽr mar mex tã ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ xatã hirôp kuhê nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ nhỹrmã tanhmã homnuj tỳx to. Hãmri nhũm wamtajê pyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta kamã pa ho pa nom mẽ kĩnhã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa. Anẽ.

### *Jejus kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj xà ho hapêx ã harẽnh*

*Matêwre 10.34-36*

49 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

—Nà ixte mẽ omnu xà piitã ho ijapêx par nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to piitã ho ijapêx par kaxyw na pa pre wrỳ. Tã ra ixte piitã ho ijapêx par o inhmõr ronhỹx ja inhmã mex kumrẽx. Nom kormã. 50 Kot paj amnhĩ xà htỳx kãm ijamak rax o mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx o hkrax. Hãmri nẽ nhỹrmã ho ijapêx pa. Na pa ra ixtyk kaxyw ixte amnhĩ kà xà kamã ijamak kukamã ijamaxpẽr o ra amnhĩ kamã ixkahak nẽ ri ixpa. Tã kot paj ja ho ijapêx pa nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

### *Mẽ kot Jejus ã axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 10.21, 10.34-35*

51 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ra mẽ awỳr ixwrỳk tã koja mẽ piitã ixkukwak ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa hkêt nẽ. Kormã. Koja mẽ akwỳjaja ixkapẽr ma nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr. No nhũm mẽ akwỳjaja mẽ akĩnhã kuma nẽ ãm kuma. Hãmri nẽ ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa.

52 —Nẽ koja tanhmãn ixkre pyxi kamã mẽmojaja ohtôn pa. Nhũm war axkrutre nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ axkrunẽpxi nẽ ixkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ ixkutã amnhĩ xunhwỳ. 53 Nhũm mẽ hipêêxà hkra my mẽ wa ixtã axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ. Nhũm mẽ katorxà hkra ni mẽ wa ixtã axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ. Nhũm mẽ wỳj umregêx mẽ wa haxwỳja ixtã axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ. Koja mẽ ã ixtã axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

### *Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 5.25-26, 16.2-4*

54 Nhũm Jejus hpãnhã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja. Na htem kaxkwa kamã na htyk rax pumu nẽ na wrỳk mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm na wrỳ. 55 Nẽ amgrà pê kôk krihkritja nhũm htem kuma nẽ arĩgro htỳx mã hamaxpẽr

kurê kumrẽx. Hãmri nhũm arĩgro htỳx nẽ. 56-57 ã na ka htem aprĩ hã mẽmoj pumunh kôt mẽmoj kukamã ajamaxpẽr mex o ri apa anẽ. Nom nhũm Tĩrtũmja mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw nhũm mẽ ate ja hã amnhĩ pumunh tã tokyx amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ.

58-59 —Na htem tanhmã axpẽn tomnuj to. Hãmri nhũm kot tanhmã war axpẽn to xwỳnhta pahi hwỳr htẽm nẽ kãm tanhmã kot ho xwỳnhta jarẽnh kaxyw. Hãmri nhũm kamã gryk xwỳnhta kot pahi mã harẽnh kaxyw ã harẽnh ma nẽ hãmri tokyx hwỳr tẽ nẽ wa tãm akupỹm axpẽn xãm. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Pahi kot ja mar nẽ tanhmã mẽ ho pymaj na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tokyx akupỹm tãm axpẽn xunhwỳ. No koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ nhũm pahija mẽ harẽnh ma hãmri nẽ tanhmã kot hõ ho xwỳnhta pynê nẽ haxà nhũm tee kãm kator prãm o hkrĩ kaprỳ. Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ amnhĩ pãnhã kãm amnhĩ rer pa nhũm pahihtija kormã mẽ kãm anẽ nhũm mẽ kãm ure nhũm kato. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm tanhmã kot mẽ anhĩpêx to pymaj tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

# 13

1 Tã nhũm axtem mẽ hkwỳjaja Jejus wỳr mra nẽ kãm:

—Pa? Kwa xàn ka ra Garirej nhõ xwỳnh kwỳjê jarẽnh ma nà? Na xep prem Jerujarẽ hwỳr mra nẽ ham mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw kormã kãm mry hpar o kuhê nhũm xep pahihti Piratja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hã amỹnê nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ himex pa. Kwa mãn mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ pajakrenh ã na prem mẽ himex nà? Anẽ.

2-3 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê mẽ kot mẽ himex kêt. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o axpẽn pyràk kênã. Tã kot ka mẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt hã kot ka mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ õ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ. 4 No Jerujarẽ kamã ixkre prêkja mẽ kot kãm "Siroe" anhỹr xwỳnhta mẽ ho 18 nẽ mẽ hipy htem nẽ mẽ himex par xwỳnhjaja. Xà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê na prem ty? Xà mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o Jerujarẽ kamã arĩ mẽ htĩr xwỳnhjê jakrenh? 5 Nà kot anhỹr kêt. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o axpẽn pyràk. Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ mẽ uràk nẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

### *Tĩrtũm kot mẽ pakamã gryk tokyx anhỹr kêt ã harẽnh*

*Rõmãn 2.4; Sikũn Pêtre 3.8-9*

6 Tã nhũm Jejus kê axte tanhmã mẽ ahkre hto. Nẽ Tĩrtũm kot tanhmã mẽ panhĩpêx to hã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja hpur nhõ dõn mẽmo pàr kre nhũm ra hprêk mex nẽ ô mã tãm nẽ. Tã aa ô hkêt ã ra hã amgrà axkrunẽpxi. 7 Hãmri nhũm kot hkre xwỳnhja tee ri omu nẽ kãm àpênh xwỳnh wỳr tẽ nẽ kãm: "E kwa ma tẽ nẽ mẽmo pàr mũj krãhta nẽ amẽ. Mexti hã. Ra ô hkêt ã amgrà axkrunẽpxi kênã. Koja pẽr aa ô hkêt nẽ. Mo kaxyw kot kêt ô hkêt tã ô mex xwỳnh kaêx ã mẽ kêp àmnàr o kuhê? E hwỳr tẽ nẽ krãhta nẽ amẽ." Anẽ. 8-9 Hãmri nhũm tee ri kot kãm hã karõja ma nẽ kãm: "Kwa nà kormã. Pa kop ixàmnhĩx pàr krax ã mẽmo japôk kwỳ kapĩ nẽ kop hamã mãn. Kê axte hã amgrà pyxi nẽ hapêx nẽ ô hkêt pa kormã krãhta nẽ kumẽ. Koja amgrà ja kamã amã ô japêr ka omu nẽ akĩnh nẽ." Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o pa htã nhũm Tĩrtũm kot pur nhõ dõn mã àpênh xwỳnhta pyrà nẽ mẽ kamã gryk tokyx anhỹr kêt ã nhũm ã hã kuxi nẽ mẽ kãm ujarẽnh anẽ.

### *Jejus kot arĩgromnu hã mẽhõ ho mex ã harẽnh*

*Rukre 14.1-6; Juãw 5.16-17*

10 Tã nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus Ijaew pikuprõnh xà hã ixkre hwỳr axà nẽ kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. 11 Nhũm kamã mẽhõ ni hikôt rãhã nẽ pa xwỳnhja nhỹ. Na pre ra amnepêm mẽkarõmnuti tanhmã ho nhũm katàt nẽ ri mrar kêt kumrẽx. Ãm hikôt rãhã nẽ ri pa hã ra hã amgrà pê 18. 12-13 Hãmri nhũm Jejus

omu nẽ amnhĩ wỳr kãm hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nhũm hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—E na ka ra akupỹm amex.

Anẽ nhũm akupỹm katàt nẽ mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o xa. 14 Nom nhũm mẽ pikuprõnh xà hã ixkre jamãr xwỳnh maatija tee ri ja hã omu hãmri nẽ Jejus kamã gryk tỳx nẽ. Mẽ õ arĩgromnu hã akupỹm kot ho mex jakamã nhũm kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ pikuprõnh xwỳnhjê mã kãm:

—Tk. Kwa semãn ã mẽ àpênh xà hã arĩgro xohtôô. Kêp 6. Kot kaj mẽ mãmrĩ tômĩk nẽ sikũn nẽ tês nẽ kwata nẽ kĩta nẽ sêsta ja ã ka mẽ apê rỳ mãmrĩ Jejus wỳr amnhĩ to mra kê akupỹm tanhmã mẽ ato mex to. No sap ã kwarĩ. Sap kêp mẽ pahpê Ijaew nhõ arĩgromnu kênã. Na pu htem hã paxàpênh kêt nẽ. Jakamã arĩgro ja hã kot akupỹm mẽ ato mexja mex kêt. Anẽ.

15 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Kwa xà mẽ kajaja na ka htem sap ã axàpênh kêt nẽ apa? Nà mẽ ate hã axàpênh kênã. Xàn ka htem sap ã akrit kawar nẽ akrit môx ma mẽ ho apa nẽ mẽ hkõm kêt nẽ? Nà na ka htem ma mẽ ho apa nhũm htem ixkõ. Mot ka kêt mẽ ri axtem nẽ mẽ kot sap ã tanhmã amnhĩ toja nê mẽ kãm akapẽr? 16 Ixte ni ho mex xwỳnhta mẽ pahpyrà nẽ kêp finat Apraãw kagrõt nyw õ na. Nhũm pre Satanasti te kot kãm ê nẽ ri o pa pyràk o hipêx jakamã nhũm ỹ hã hikôt nẽ ri paja ã ra hã amgrà kêp 18. Tã pa nê te ixte Satanasti ho ixkrihkrit nẽ ixte kêp utàr pyràk o hipêx nẽ akupỹm ho mex. Mo kot pa kêt ri omu nẽ ãm omu nẽ arĩgromnu hã ho mex kêt nẽ? Nà ixte arĩgro piitã hã akupỹm mẽ ho mex o ixpa xwỳnh kênã. Anẽ.

17 Hãmri nhũm mẽ kot kãm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjaja kuma nẽ kamã gryk nẽ. Te ho mẽhprĩjê mã mẽ hamaxpẽr nhõr pyràk o mẽ hipêx pyràk jakamã nhũm mẽ amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk nẽ. No nhũm mẽ kot ra ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hã omunh xwỳnhjaja ja hã omu nẽ kãm hkĩnh nẽ.

### *Jejus te kot mẽmo hy pyràk ã harẽnh*
### *Matêwre 13.31-33; Makre 4.30-32*

18-19 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ tanhmã mẽ kãm amnhĩ tã ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nẽ Tĩrtũm kot mẽ awỳr ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽnh ã ijarẽnhja. Te ixte mẽmo hy pixire pyràk. Na htem hkre nhũm higrõt. Nẽ gaa nẽ rĩ hprêk. Hãmri nẽ pa anhgrà nhũm kuwênhre hwỳr mra nẽ hô pytĩ kamã amnhĩm haê nhĩpêx. Tã kot paj nhỹrmã mẽmo hy jarẽnhta pyrà nẽ ixpixi htã kot paj pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptà nẽ mẽ omunh mex rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

### *Jejus te kot pãwti kaxkrit xà pyràk ã harẽnh*
### *Matêwre 13.33-35*

20-21 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho xa. Nom hprĩ hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot pa hpãnhã tanhmã mẽ amã pãwti kaxkrit xà jarẽnh to. Koja mẽnijê hõ ãm hkwỳ ho grire nẽ kupy nẽ kaxyw mẽmo xôm kãm kumẽ nẽ ho pihkàr pa nẽ ho pãwti nhĩpêx. Nhũm kaxkrit xàja grire htã pãwti piitã ho kaxkrit mex nẽ. Ja pyrà nẽ kot paj ixpyxi htã koja mẽ nhỹrmã pika piitã hkôt ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ tã pãw kaxkrit xàja xi nẽ harẽnh anẽ.

### *Kaxkwa hwỳr hakwa kre kahê xà jarẽnh*
### *Matêwre 7.13-14, 7.21-23; Juãw 10.7-10*

22 Tã nhũm Jejus arĩ krĩ pê Jerujarẽ hwỳr krĩ hkôt ri mẽ ahkre ho mẽ hkôt ri pa. 23 Hãmri nhũm mẽhõ myja hwỳr tẽ nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Pa. Kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Xà koja mẽ ohtô nẽ nhỹrmã Tĩrtũm ri htĩr tũm nẽ papa ho nà koja mẽ grêre? Anẽ.

24 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnh piitã kãm:

—Nà mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pix koja mẽ õ krĩ hwỳr agjê. Wỳr mẽ gjêx xàja ãm pixii nom koja mẽ ohtô nẽ kãm hkôt wỳr gjêx prãm kêt nẽ. Na htem te hwỳr mẽ gjêx xà hõ japêr o pa pyràk. Nom pa na te ixpê hwỳr mẽ gjêx xà pixita pyràk. Jakamã kwa kêr ka mẽ tokyx ixkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Na htem ohtô nẽ kãm ixkôt amnhĩ xunhwỳr prãm kêt nẽ. Ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp hihtỳx jakamã nhũm htem ixkaga.

25 —Tã koja mẽ nhỹrmã ty nẽ tee ri kãm
Tĩrtũm wỳr gjêx prãm kaprỳ. Kot paj te
mẽ kêp kahê pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ
kapôt ã kuhê nẽ tee ri amnhĩ tã ixpumu nẽ
inhmã: “Kwa mẽ inhmã kahê xà mẽ pa mẽ
awỳr agjê Pahihti.” Anẽ. Hãmri pa mẽ kãm:
“Nà ixte mẽ apumunhre hã kot pa kêt ri mẽ
amã kurẽ.” Anẽ.
26 —Hãmri nhũm mẽ tee ri inhma nẽ
inhmã: “Kwa nà ra ate mẽ ixpumunh mex
kênã. Na ka pre mẽ inhõ krĩ kamã mẽ
ijahkre ho ri apa nẽ mẽ ixkutã axàpkur o ri
apa.” Anẽ. 27 Hãmri pa mẽ kãm: “Tk. Ixte
mẽ akutã ixàpkur tã mẽ ate ixkôt amnhĩ
xunhwỳỳre hã. Jakamã e mẽ ma mra. Mẽ
ate amnhĩ tomnuj pix o mẽ apa xwỳnh
jakamã kot kaj mẽ ixwỳr agjêx kêt nẽ.” Anẽ.
Kot paj ã mẽ kãm ixkapẽr anẽ.
28 —Hãmri nhũm mẽ amỳm ri mẽ inhmex
ã mẽ ixpumunh o kuhê. Kaxkwa kamã mẽ
ixkĩnh nẽ ri mẽ inhmex nẽ ixpa hã amỳm
mẽ ixpumunh o kuhê. Apraãw nẽ Ijak nẽ
Jako nẽ Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh
piitã nhũm mẽ amỳm mẽ ixkĩnh nẽ mẽ
ixàpkur mex ã mẽ ixpumunh o kuhê. Hãmri
nẽ tee ri mẽ ixwỳr kãm gjêx prãm kaprỳ nẽ
hkaprĩ nẽ mur nẽ amnhĩ krã hkĩ jarê nẽ
amnhĩ kà nhê nẽ amnhĩ kamã gryk tỳx nẽ.
No ãm tee ri amnhĩ kamã gryk kaprỳ. Ã
koja mẽ amnhĩ nhĩpêx anẽ. 29 Nom Tĩrtũm
kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja koja
mẽ kurom pika piitã kurũm axpẽn wỳr
akuprõ nẽ Tĩrtũm wỳr agjê nẽ kuri hkĩnh
nẽ apkur mex o hkrĩ. Mẽ akwỳjaja nẽ
pika piitã kurũm hohtô rax nẽ axpẽn wỳr
akuprõ nẽ hwỳr agjê nẽ kuri apkur mex nẽ
hkĩnh nẽ pa ho pa.
30 —Mẽ apê Ijaewjaja mẽ amã Ijaew
kêt xwỳnhjê hprãm nõkati htã koja mẽ
hkwỳjaja mẽ akwỳjê rom Tĩrtũm ri axpẽn
wỳr akuprõ nẽ hkĩnh nẽ axpẽn kutã apkur
mex o hkrĩ. Jakamã kwa kot kaj mẽ uràk nẽ
amã Tĩrtũm mẽ wa ixwỳr agjêx prãm hã kot
kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkapẽr kôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

### *Jejus kãm Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê japê hã harẽnh*

*Matêwre 23.37-39*

31 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh
kwỳjaja Jejus wỳr mra nẽ kãm:

—Pa. E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa kêr ka
ma Jerujarẽ hwỳr amõr kêt nẽ. Na ra mẽ
hkĩnh wỳr pahi Eroxja pôj nẽ kot tanhmã
ato kaxyw atã amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma.
Jakamã kwa mẽ hwỳr amõr kêt nẽ. Nhãm
krĩ hõ hwỳr mãn mõ. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà kot pa umaj nhãm krĩ hõ hwỳr
inhmõr kêt nẽ. Kot paj ma mẽ hkwỳjê nê
mẽkarõmnuti japôx pê mẽ hkwỳjê ho mex
o ma hwỳr mõ. Pahi Erox kãm mẽ hpar
pix prãm. E mẽ mãmrĩ ma akupỹm hwỳr
mra nẽ ã kãm ixkapẽr jarẽnh anẽ. No kot
paj umaj nhỹhỹm ixprõt nẽ ixtẽm nẽ kêp
ixpimxur kêt nẽ. Ra ixte õ krĩ hwỳr inhno-
jarêt kênã. Anẽ.

33 Hãmri nẽ mẽ kot mar xwỳnhjê mã
amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kot paj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri
ixpa rãhã Jerujarẽ hwỳr mõn pôj nẽ kamã
ty. Kamã na htem mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã
kapẽr jarẽnh xwỳnhjê nhĩmex. Tã hwỳr kot
paj mõ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh
anẽ. 34 Hãmri nẽ te ra kot Jerujarẽ nhõ
xwỳnhjê pumunh o ãm nẽ mẽ kãm kapẽr
pyràk o kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ mẽ apê Jerujarẽ nhõ
xwỳnhjaja. Tĩrtũmja xatã mẽ awỳr ỹ hã
kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê rẽnh tã ka
mẽ kapẽr mar kêt nẽ. Nẽ axtem nẽ kẽn o
mẽ htak o mẽ himex o apa. Na ka htem
ã amnhĩ tomnuj o apa anẽ. Tã arĩ inhmã
mẽ ajamãr o ri ixpa hprãm. Te ho krãhyre
kot nore hpro nẽ ho hikwỹ pyràk o na
pa inhmã mẽ anhĩpêx prãm tã ka mẽ apê
ixprãm nõkati nẽ ixkaga. 35 Mỳrapê koja
Tĩrtũm mẽ anhõ krĩ jamãr kêt nẽ. Kot
paj tokyx ty nẽ mẽ apiitã mẽ are nẽ ma
akupỹm api ka mẽ axte ixpumunh kêt nẽ.
Ãm akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota pix ã
koja mẽ akwỳjaja mẽ amỳr pê krĩ ja hwỳr
ixwrỳk kãm ixpumu. Hãmri nẽ mẽ akurom
ixpumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ tã ixkôt amnhĩ
xunhwỳ nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta
pôj. Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ.
Na mex kumrẽx. Anẽ.

# 14

### *Jejus kot axte arĩgromnu hã mẽhõ ho mex ã harẽnh*

*Rukre 13.10-17*

1 Tã nhũm sap nhũm Jejus ma Parijew nhõ xwỳnhjê krãhtũm kutã apkur kaxyw õrkwỹ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm mẽ wa hã htu rax nẽ Jejus apkur ã tãnopxar o kuhê. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nhũm mẽ kot hã omunh nẽ ra hã àmnênh kaxyw nhũm mẽ kuri htãnopxar o kuhê. 2 Nhũm ixkreja kamã mẽhõ my hte hikot xwỳnh mẽ kuri xa. 3 Hãmri nhũm Jejus omu nẽ hã Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê kukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Jarãhã na mẽ panhõ arĩgromnu pê sap. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pahte sap ã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ hto? Xà kot puj mẽ akupỹm mẽ ho mex nà? Kot puj mẽ ãm mẽ omu nẽ akupỹm mẽ ho mex kêt nẽ? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

4 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm akryk mar o kuhê. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta pãnhã mẽ kãm tanhmã nẽ pymaj nhũm mẽ akryk mar o kuhê nẽ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu hãmri nẽ myja ã ĩhkra xi nẽ akupỹm ho mex. Hãmri nẽ hano nhũm ma akupỹm mex nẽ hkĩnh nẽ ma tẽ. 5 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Xà koja mẽ akra sap ã mẽ apê ahkrehti xupỳm kãm tẽm ka mẽ ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pê tokyx ho axàpir kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ ho axàpir kurê kumrẽx. Rỳ koja akrit môx gyw mã axà xàt ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ arĩgro mex jamãr pê tokyx hkaxàr kêt nẽ? Nà kot kaj mẽ hkaxàr kurê kumrẽx. Na htem sap ã tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Mẽ panhõ arĩgromnu htã pu htem hã tanhmã mẽ ho mex to. Jakamã na pa ã hã myta ho mex kurê kumrẽx anẽ nẽ ri arĩgro mex jamãr kêt nẽ. Anẽ.

6 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ kuma nom kutã kãm mẽmoj jarẽnh kêt nẽ. Ra kot akupỹm ho mex jakamã nhũm mẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ kuhê.

### *Mẽ pahte amnhĩ to hkryre hã mẽ pajarẽnh*

*Matêwre 23.6-14; Rukre 6.32-36; mããnẽn Xiakre 4.10; Wam Pêtre 5.5-6*

7 Hãmri nhũm mẽ apkur kaxyw mẽ hkrĩ xà hã hkrĩ hpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja hkwỳjê pê amnhĩ to wa nẽ mẽ hkrĩ xà mex kãm hkrĩ hpa. Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ omunh o xa nẽ axte mẽ kãm mẽmoj jarẽ. No ãm mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

8 —Nà koja mẽ axpẽn mã mẽhõ rer kaxyw nẽ amnhĩ wỳr mẽ atã karõ. Mẽ ate kutã axàpkur kaxyw. Hãmri kêr ka mẽ hwỳr mra nẽ axàpkur kaxyw nẽ kupĩp kãm akrĩ kurê kumrẽx. No kot kaj mẽ kêp amnhĩ to wa nẽ mẽ hkrĩ xà mex pytà nẽ hã akrĩ nhũm ra kot amnhĩ to rax xwỳnhjê hõja hapu hã mẽ akôt tẽn axà. 9 Hãmri nhũm ixkre nhõ dõn kot amnhĩ wỳr mẽ awỳr xwỳnhta mẽ hkrĩ xà mexta ã mẽ awỳ nẽ mẽ amã: “Kwa mẽ atõ kànhmã xa nẽ kãm mẽ hkrĩ xà kaprã.” Anẽ. Hãmri ka nhãm xa nẽ kãm anhỹr xàta gõ. Hãmri nẽ apijaàm kãm hpãnhã kupĩp kãm nhỹ. 10 Ja pymaj kêr ka mẽ kupĩp kãm akrĩ kurê kumrẽx. Kê ixkre nhõ dõnja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ amã: “Tk. Kwa ixkràmnhwỳjaja. Mẽ kupĩp kãm akrĩ hkêt nẽ. Kwa mẽ mra nẽ jar mẽ hkrĩ xà mex ã mãn akrĩ.” Anẽ hãmri nhũm ja mẽ amã mex nẽ. Nhũm mẽ piitã kot mẽ ato mex ã mẽ atã omu ka mẽ ajaxwỳja amnhĩ tã omu nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ akrĩ.

11 —Nẽ koja mẽhõ te amnhĩ to rax o hkwỳjê jakrenh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ tanhmã hã ho. Hãmri nhũm ra amnhĩ to grire hã amnhĩ pumunh o ri pa nẽ rĩ amnhĩ pumu. Nom koja mẽhõ amnhĩ to rax o hkwỳjê jakrenh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa hkêt nhũm Tĩrtũm ja hã omu hãmri nẽ tãm amnhĩm kot amnhĩ to rax xwỳnh ã harẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex ã mẽ pamã karõ*

12 Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anẽ hãmri nẽ hpãnhã mẽ apkur xà hã ixkre nhõ dõnja mã kapẽr nẽ kãm:

—Nà na ka hte amnhĩ wỳr akwỳjê pix wỳ. Atõjê hwỳ nẽ akràmnhwỳjê hwỳ. Nẽ mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê hwỳ. Nom nhỹrmã

mẽ kot amnhĩ xwar amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr awỳr pix kaxyw na ka hte ã amnhĩ wỳr mẽ hwỳr anẽ. 13 No kêt amnhĩ wỳr mẽ no kre xwỳnhjê mãn wỳ. Nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjê mãn wỳ. Nẽ mẽ hkrã pipãnh puro xwỳnhjê mãn wỳ. Nẽ mẽ hpigêx tỳx xwỳnhjê mãn wỳ. Nẽ mẽ hirot nẽ àpênh kêt xwỳnhjê mãn wỳ. Kêr ka amnhĩ wỳr jajê mãn wỳ kê mẽ awỳr mra nẽ akutã apku. 14 Mo mẽ kot amnhĩ xwar awỳr kaxyw mẽ õ mẽmoj? Mẽ kêp amrakati. Tã kot kaj mãmrĩ amnhĩ wỳr mẽ awỳ nhũm Tĩrtũm mẽ hã apumu hãmri nẽ nhỹrmã kot akupỹm mẽ ho htĩr xà hã arĩgrota ã mẽ hã amã mẽmoj mex gõ nẽ ato mex nẽ. Hãmri ka akĩnh nẽ. Anẽ.

### *Tĩrtũm kutã mẽ paxàpkur xà maati jarẽnh*

*Matêwre 8.11, 25.1-10, 26.29; mããnẽn Apokarip 19.9*

15 Hãmri nhũm mẽ apkur kaxyw hkrĩ pa nhũm Jejus nhĩhkô hã mẽ apkur o mẽ krĩ xwỳnhjê hõja tanhmã Jejus mã kapẽr to nẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nẽ kutã paxàpkur o pahkrĩ nẽ pahkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

16 Hãmri nhũm kuma nẽ kê axte mẽ ahkre. Mẽ kot Tĩrtũm kutã apkur kaxyw kot amnhĩ wỳr mẽ hwỳrta ã nhũm mẽ ahkre. No ãm hã kuxi nẽ tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ amnhĩ wỳr mẽ ho ohtô nẽ mẽ kot kutã mẽ apkur mex kaxyw mẽ kuwỳ. 17 Hãmri nẽ mẽ hwỳr kãm àpênh xwỳnh mẽ nẽ kãm: “E ma tẽ nẽ mẽ kãm awjarẽ kê mẽ tokyx mra pa mẽ apku.” Anẽ. 18 Hãmri nhũm kuma nẽ ma mẽ hwỳr mẽ kãm ujarẽnh o tẽ. Hãmri nẽ wamta mã anẽ nhũm kuma hãmri nẽ hitõt nẽ kãm: “Nà kot paj hwỳr ixtẽm kêt nẽ. Na pa ham amnhĩm pika hkwỳ japrô. Jakamã kot paj ma hwỳr tẽ nẽ ixprĩ hã omu mãn. Kwa kêr ka kãm ijarẽ kê ixte tanhmã hã nẽ xà hkôt ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã hamaxpẽr kêt nẽ.” Anẽ.

19 —Hãmri nhũm kuma nẽ hpãnhã nhãm ja wỳr tẽ nẽ kãm awjarẽ nhũm kuma nẽ haxwỳja hitõt nẽ kãm: “Nà kot paj hwỳr ixtẽm kêt nẽ. Na pa ham amnhĩm môx o 10 nẽ haprô. Jakamã kot paj ma hwỳr tẽ nẽ ixprĩ hã ri omu mãn. Kwa kêr ka kãm ijarẽ kê tee ri tanhmã hamaxpẽr to hkêt nẽ. Ixte tanhmã hã nẽ xà hkôt ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt.” Anẽ.

20 —Hãmri nhũm kuma nẽ hpãnhã ma ihõta wỳr tẽ nẽ kãm awjarẽ nhũm kuma nẽ haxwỳja hitõt nẽ kãm: “Nà kot pa hwỳr ixtẽm kêt nẽ. Na pa kormã ham ixprõ. Kormã ixprõ nyw nẽ inhmã rer prãm kêt jakamã kot paj ma hwỳr ixtẽm kêt nẽ.” Anẽ.

21 —Hãmri nhũm kãm àpênh xwỳnhta tee ri mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm tẽ. Kot ma mẽ hwỳr mẽnh xwỳnhta wỳr ma akupỹm tẽ nẽ kãm mẽ harẽ. Hãmri nhũm tee ri mẽ harẽnh ma nẽ mẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê hwỳr kãm àpênh xwỳnhta mẽ. Mẽ hkrã pipãnh puro xwỳnhjê hwỳr kumẽ. Nẽ mẽ hpigêx tỳx xwỳnhjê hwỳr kumẽ. Nẽ mẽ hirot nẽ àpênh hkêt xwỳnhjê hwỳr kumẽ nhũm ma mẽ kãm ujarẽnh o tẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kôt mẽ kuwỳ nhũm mẽ kuma nẽ wamtajê rom hkôt mrar kurê kumrẽx. Hãmri nẽ agjê nẽ apkur kaxyw mẽ hkrĩ xà kamã hkrĩ hpa. 22 Hãmri nhũm kãm àpênh xwỳnhja õ patrãw wỳr tẽ nẽ kãm mẽ harẽ nẽ kãm: “E ate mẽ hã karõ xàta kôt na mẽ ra hkrĩ hpa htã arĩ mẽ hkrĩ xà hkwỳ hkaprỳ.” Anẽ.

23 —Hãmri nhũm kuma nẽ kãm: “Hêxta waa nẽ. Kêt ãm mẽ hkrĩ xàta hipu mex ronhỹx pa omu nẽ ixkĩnh nẽ. No ãm kormã piitã hipu hkêt. Kwa ma krĩ pu hã ri mẽ hapêr o mra. Nẽ nhỹri mẽ hkwỳjê pumu nẽ mẽ haprô nẽ man amnhĩ kôt mẽ o mra kê mẽ hkrĩxà ho hipu hpa. 24 No kêt wam ixte amnhĩ wỳr mẽ hwỳr xwỳnhtaja. Mẽ hitõt xwỳnhjaja kot paj axte amnhĩ wỳr mẽ hwỳr kêt nẽ.” Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Na hte ã Tĩrtũm amnhĩ wỳr mẽ piitã mẽ hwỳr anẽ. Anẽ.

### *Mẽ pamã Jejus kĩnh tỳx ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 10.37-38; Makre 8.34; Rukre 9.23-25; Juãw 12.26*

25 Tã nhũm Jejus mẽ õrkwỹ rũm kato nẽ kormã Jerujarẽ hwỳr mõ nhũm mẽ hohtô rax nẽ hkôt mõ. Hãmri nhũm Jejus xa nẽ mẽ ho hakẽx nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:

26 —E kot ka mẽ atõ amã ixkôt amnhĩ xãm prãm nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ amã atõ nẽ atõx nẽ anhĩpêêxà nẽ akatorxà japê htỳx tã kêr ka amã ixkĩnh tỳx o wa mẽ hakrenh pa. Nẽ amã aprõ nẽ akrajê japê htỳx tã

kêr ka amã ixkĩnh tỳx o wa mẽ piitã mẽ hakrenh pa. Nẽ amã ixkĩnh tỳx o amã amnhĩ japê jakre. Kêr ka mẽ atõ ixkôt amnhĩ xãm kaxyw nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
27 —Koja mẽ ixpĩ pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa xwỳnhjaja. Koja mẽ ixtã mẽ apar mã tã kêr ka mẽ amã ixkĩnh tỳx o mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã ixtã mẽ ato. Kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri axte amnhĩ xà kamã ajamak kêt nẽ atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho apa. Nom kot kaj mẽ ixkĩnhã jar pika ja kamã amã amex nẽ apa hprãm xàj ixkaga hãmri nẽ nhỹrmã wa ixri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte amnhĩ kukamã pajamaxpẽr mex ã mẽ pamã karõ*

28 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Kwa kêr ka mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr mex nẽ. Na htem amnhĩm õrkwỹ rũnh nhĩpêx kaxyw hãmri nẽ hkukamã hamaxpẽr mex nẽ. Nẽ kaxyw krax mã kuhê xà hkukamã hamaxpẽr. Nẽ kaxyw kỳx pê kãm hikwỹ xàja kukamã hamaxpẽr. Nẽ õkwaêja kukamã hamaxpẽr. Nẽ hã pôja kukamã hamaxpẽr. Ã na htem amnhĩm õrkwỹ rũnh nhĩpêx kaxyw hkukamã hamaxpẽr mex anẽ. 29 Nom kot kaj mẽ hkukamã ajamaxpẽr mex kêt nẽ ãm kaxyw pĩ ho grêre nẽ hakà. Rỳ ra hã axàpênh rax kurê ra amã ho anhỹr kaga nẽ hkaga hpa nẽ hatur xàm mẽnh kêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja hãnh mra nẽ omu nẽ atã hpẽr o axkẽ. 30 Nẽ axpẽn mã ri ajarẽnh o: “E ga mẽ ixkre mũj pumu. Na pre hipêx xwỳnhja hkurê kãm kaga nẽ hipêx par kêt nẽ.” Anhỹr o axpẽn mã ajarẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr mex nẽ. Nẽ ajamaxpẽr o: “Nà mẽ kot Jejus ã tanhmã ixto htỳx tã kot paj hkaga hkêt nẽ. Kot paj hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa.” Anhỹr o amnhĩ kukamã ajamaxpẽr. Hãmri nẽ rĩ kormã ixkôt amnhĩ xãm. No kot ka mẽ umaj ixkaga hkukamã ajamaxpẽr hãmri nẽ ixkôt amnhĩ xãm kêt kurê kumrẽx.
31 —Nẽ koja krĩ hõ kamã pahihti nhõ pôristi xohtô nẽ. Nẽ kutã nhãm krĩ hõ kamã pahihti nhõ pôristija grêre. Tã nhũm wa hpijapu kaxyw nhũm krĩ hõ rũm pahihti nhõ pôristi xohtôja mẽ grêreta wỳr mra. Hãmri nhũm kutã krĩ hõ kamã mẽ õ pôristi grêre nhõ pahi nhỹ nẽ tee ri mẽ amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o: “Kwa koja apu krĩ hõ rũm pôristi xohtô raxja nhũm inhõ pôristi grêreja mẽ axpẽn kutã kuhê nẽ axpu nhũm mẽ inhnê mẽ himex. Nà inhõ pôristi grêre kênã.” Anhỹr o hamaxpẽr.
32 —Hãmri nẽ pahi hõta wỳr õ kôwenatô mẽ. Kormã krĩ hõ rũm mẽ hohtôtaja mẽ htêp kêt nhũm mẽ kutã kumẽ nhũm ma mẽ kutã tẽ. Hãmri nẽ awry hã mẽ hkaxpa nẽ mẽ õ pahihti mã kãm: “E na mẽ inhõ pahihti akutã inhmẽ pa tẽ. Na inhmã: ‘Ma tẽ nẽ mẽ kãm awjarẽ. Kot puj pẽr mẽ papijapu hkêt nẽ. Kwarĩ. Kot puj mẽ tãm axpẽn xunhwỳ.’ Anhỹr o kapẽr nẽ mẽ akutã inhmẽ pa tẽ.” ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Ja pyrà nẽ na htem mẽmoj kukamã hamaxpẽr mex nẽ rĩ kormã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.
33 —Tã kêr ka mẽ atõ amã ixkôt amnhĩ xãm prãm hãmri nẽ pahita pyrà nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr tỳx nẽ rĩ kormã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Kêr ka ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw hãmri nẽ inhgryk ã te ate amã amnhĩ japê hkêt pyràk o mẽmoj piitã mã anhĩhkra karo pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ rĩ kormã ixkôt amnhĩ xãm. 34-35 No kot kaj mẽ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ atỳx ri ixkôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã mẽ kot ixtã tanhmã mẽ ato xwỳnhjê pymaj ra ixkaga mã. Hã kot kaj mẽ te mẽ ate kaxwa punu pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Kaxwaja mẽ apkur xà kamã mex. Na htem amnhĩm ho õ xành nẽ kuku. Nom koja mẽhõ kamã pika hkwỳ mẽ nẽ ho ahkà hãmri tanhmã kot mẽ ho nẽ akupỹm ho mex? ãm mẽ kot hkapĩr pix kaxyw koja mex. Ja pyrà nẽ kot ka mẽ atõ ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm nõkati. Hãmri nẽ ra te ate kaxwa punu kapĩr mã tãmta pyràk. E kwa mẽ mẽmoj tã ixujarẽnhja ma nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr mex nẽ. Anẽ.

# 15

### *ôwêhti pikunor jarẽnh*
### *Matêwre 18.12-14*

1 Tã nhũm mẽ kot pahihti mã hkwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja Jejus kapẽr mar kaxyw hwỳr mra. 2 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja mẽ hã Jejus pumu. Hãmri nẽ kê wem axte axpẽn mã tanhmã ho kapẽr punuj to nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na hte mũjti axtem nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ nẽ tõhã mẽ kutã apku. Kwa mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã kot kêt mẽ kutã apkur o pa. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kuma nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Nom hprĩ hã mẽ kãm kapẽr kêt nẽ. Kê ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm ôwêhti pikunor jarẽ nẽ mẽ kãm:

4 —Koja mẽhõ õ ôwêhti xohtô nẽ. Nẽ ma nhỹri hamãr o pa. Hãmri nhũm pyxire nẽ hkwỳ kaga nẽ ma nhỹhỹm ahte tẽ nẽ akunok. Hãmri nhũm õ dõnja ma kot akupỹm piitã o mõr kaxyw hkwỳ ho pikuprõnh pa hãmri nẽ tee ri hkwỳ kaêx ã pikunor xwỳnhta japêr. Hãmri nẽ ma hkwỳ ho mõ nẽ nhỹri kure. Kot nhỹri kutêp apkur o ri pa kaxyw kure hãmri nẽ ma akupỹm pikunor xwỳnhta japêr o tẽ. Hãmri nẽ hapêr ryy nẽ nhỹri hwỳr kato. 5 Nẽ omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kre hã kumẽ nẽ ma akupỹm hkwỳ hwỳr o tẽ. 6 Hãmri nẽ mẽ ĩhkô hã kumẽ nẽ hkĩnh nẽ hkràmnhwỳjê ho akuprõ nẽ õrkwỹ htã mẽ õrkwỹ xwỳnhjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm: “Kwa na pre ixpê ixkriita õ akunok. Pa pre hapêr kãm ixihtỳx nẽ kãm ixkato nẽ omu nẽ ixkĩnh nẽ. Jakamã kwa wem mããnẽn inhỹ hã akĩnh.” Anẽ.

—Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. 7 Ja pyrà nẽ koja mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê hõ tee ri amnhĩ pumu nẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽ piitã ja hã omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Te ho my kot ôwêhti hpikunor xwỳnh mã kator nẽ hkĩnh tỳxta pyràk. Na hte Tĩrtũm tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê pumu nẽ hkĩnh nẽ. Tã koja mẽhõ kot amnhĩ tomnuj tỳx tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm hãmri nhũm amnhĩ tã omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Jakamã na pa hte mẽ akurom ã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kot tanhmã ho kapẽr punuj to xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ.

### *Kàxpore pikunor jarẽnh*

8 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ja. Koja mẽhõ ni hikàxpore kêp 10. àpênh o arĩgro pê 10 pãnhã kàxpore kêp 10. Tã ho pyxi nẽ ho akunok. Hãmri nẽ tee ri hapêr nẽ hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ kanê hpôk nẽ hitom kapõnh pê hprĩ hã hapêr o ri pa nẽ kãm kato. 9 Hãmri nẽ kupy nẽ hkĩnh nẽ hkràmnhwỳjê ho akuprõ nẽ õrkwỹ htã mẽ õrkwỹ xwỳnhjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm: “Xê na pre ixpê ixkàxpore hõta akunok pa tee ri hapêr tã akupỹm kãm ixkato nẽ kupy nẽ ixkĩnh nẽ. Jakamã xê wem inhỹ hã mããnẽn akĩnh.” ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.

10 —Ja pyrà nẽ koja mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hõ pyxire nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ ixkôt amnhĩ xãm. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽ piitã ja hã omu nẽ hkĩnh nẽ. Te mẽhõ ni kot kàxpore pikunor xwỳnh mã kator nẽ hkĩnhta pyràk. Anẽ.

### *Mẽ hkra pikunor jarẽnh*

11 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre ho xa. Tĩrtũm kãm mẽ piitã mẽ hapê htỳx ã mẽ ahkre ho xa. No kê ãm hã kuxi nẽ kê we tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja mẽhõ hkra my wa axkrut. 12 Hãmri nhũm kot hapu õ papaj wỳr tẽ nẽ kãm: “E papaj. Ot pa awỳr tẽ. Kot kaj nhỹrmã ty pa wa amỳr pê akukrêx o ixàrĩk. Jakamã e kwa tokyx atĩr ri amnhĩ kamã wa inhmã ho axkjê pa inhõ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx nà?” Anẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ wa kãm hikukrêx o axkjê. Kot wa mã hkwỳ gõ nẽ kot hapu mã hkwỳ gõ. 13 Hãmri nhũm kot haputa ãm ri hipêêxà hkôt pa hkrãnre hãmri nẽ kot kãm hikukrêx nhõr jamỳnh pa nẽ ma nhỹhỹm o mõ nẽ ho wẽnê hpa. Hãmri nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ ma nhỹhỹm mõ. Nhỹhỹm awry hã pika hõ hwỳr ma mõ. Mõõ hãmri nẽ krĩ hõ kamã htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Hãmri nẽ gaa nẽ ra mẽ hkuprỳjê hã kàxpore ho hapêx pa. Nẽ

kagôxỳhti hã ho hapêx pa. Nẽ gaa hãmri nẽ hikàxpore hkêt nẽ ri pa.

14 —Rôm nhũm pikaja kamã mẽ hã na wrỳk kêt ry rax nẽ. Nẽ gaa nhũm mẽ hpur kãm mẽ kêp mẽ apkur xà hã mẽõja hapêx pa. Jakamã nhũm mẽ hkra kot haputa kêp amrakati nẽ kãm prãm tỳx nẽ ri pa. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. 15 Hãmri nẽ amnhĩ to krĩ nhõ xwỳnhjê mar o ri pa. Kot mẽ kãm tanhmã àpênh to nẽ hpãnhã apkur kaxyw. Hãmri nhũm mẽhõ kot kãm hkrit hagrô jamãr kaxyw hã kumẽ nhũm ma hwỳr tẽ nẽ kãm hamãr o pa. Nom kot kãm hamãr o pata pãnhã ãm kãm mẽmoj nhõr kryre nhũm arĩ kãm prãm tỳx kumrẽx.

16 Nẽ tee ri kot hagrô kutã õta kur prãm nẽ tee ri omunh o pa. 17 —Nẽ gaa hãmri nẽ tanhmã hamaxpẽr to. Nẽ tee ri kot tanhmã amnhĩ tomnuj toja ã amnhĩ pumu nẽ hamaxpẽr o: “Hêxta waa nẽ. Mãn mũtar inhõ krĩ kamã inhõ papaj mã mẽ àpênh xwỳnhjaja ixrom apkur mex o pa. àpkur mex nẽ nhũm mẽõ jakrêx prãr rũnh tã pa jar mẽ hkĩnhã prãm xàj ra ixtyk o mõ. 18 Nà kot paj ma akupỹm mõ. Hãmri nẽ inhõ papaj pumu nẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ kãm: ‘Kwa Papaj. Na pa pre ixpê akra hã amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx nhũm ja apê omnuj nẽ. Nhũm Tĩrtũm pê ja omnuj nẽ. 19 Jakamã na pa ixpê akra hã amã amnhĩ jarẽnh ã ixpijaàm nẽ. Ixte tãm kêt kumrẽx. Jakamã kwa xà kot pa amã mẽmoj tã ixàpênh o ri ixpa ka hpãnhã inhmã inhõ pa apku nà?’ Anhỹr o kot pa kãm amnhĩ jarẽ. Nà kot paj anẽ.”

20 —Anhỹr o amnhĩ kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ ma akupỹm mõ. Mõõ nẽ ra hpôx o mõ. Nẽ kormã amỳm mõr ri nhũm õ papaj hwỳr rĩt nẽ omu nẽ amnhĩ kra hã omunh kurê kumrẽx nẽ hkĩnh nẽ ma kutã hprõt nẽ tẽ. Omu nẽ kãm hkaprĩ nẽ. Nẽ hwỳr hprõt nẽ hkaxpa nẽ kahti hkôt kumỳ. 21 Hãmri nhũm kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm: “Kwa papaj. Na pa pre amnhĩ tomnuj nẽ nhũm ja apê omnuj nẽ. Nẽ Tĩrtũm pê ja omnuj nẽ. Jakamã ixte ixpê akra hã amã amnhĩ jarẽnh ã ixpijaàm. Ixte tãm kêt kumrẽx.” Anẽ. 22 Nom kormã kãm amnhĩ jarẽnh par kêt ri nhũm hipêêxà kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã akir nẽ mẽ kãm: “E kwa mẽ atõ ma tẽ nẽ kãm ê mex õ py nẽ akupỹn ixkrata wỳr ho aprõt nẽ kãm haxà. Nẽ hpar kà nẽ ĩhkra kamã kàx nẽ amnẽ kãm hamỳ nẽ ho aprõt. 23 Nẽ akupỹm aprõt nẽ môx kra htwỳm mexta õ pumu nẽ unê nẽ apĩ. Nẽ mẽ ho anẽ pu mẽ ixkra hã pahkĩnh nẽ apku. E mẽ amnhĩ prêprêk nẽ tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 24 Na pre ma ixpê mõr o te ixpê htyk pyràk. Tã akupỹn mõ nẽ ixwỳr pôj nẽ te akupỹm inhmã htĩr pyràk. Jakamã e mẽ tokyj.” Anhỹr jakamã nhũm mẽ hã môx kra pĩ nẽ ho anẽ nẽ hkĩnh nẽ hã apkur o hkrĩ.

25 —Rôm nhũm hkra kot wata kormã pur kãm htỳx àpênh o xa. àpênh o ãm tã akupỹn hpôx o tẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ kot ri mẽmoj tatak nẽ mẽ grer ma. 26 Hãmri nẽ tee ri hamaxpẽr o tẽ nẽ õrkwỹ hwỳr pôj nẽ kormã kapem xa nẽ mẽ hã mẽ àpênh xwỳnhjê hõ kukja nẽ kãm: “Kwa mẽmoj tã na ka wem ã akĩnh rax anẽ?” 27 Anẽ nhũm kãm: “Nà mẽhõ hkêt. Atõ na akupỹn pôj nhũm anhĩpêêxà omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ mẽ inhmã anẽ pa mẽ hã môx kra htwỳm mexja pĩ nẽ hã ho anẽ nẽ hã ixkĩnh nẽ hkur o ixkrĩ.” Anẽ. 28 Hãmri nhũm tee ri htõ jarẽnh ma nẽ gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ gryk xàj kapem hkuk punuj o mẽ omunh o xa nẽ mẽ hwỳr àr kêt nẽ. Hãmri nhũm hipêêxàja tee ri omu nẽ hwỳr kato nẽ tee ri kot mẽ hwỳr ho àr kaxyw ho anhỹr kaprỳ. 29 Hãmri nhũm kãm: “Tk. Kwa na pa hte amã ixàpênh rũnh rãhã ho ri ixpa hã ra ixtã amgrà xohtô nẽ. Nẽ aa akapẽr nhĩrôp tanhmã ixãm to hkêt. Tã ka hte ixpumunh nẽ akĩnh nẽ ixtã mẽmoj tõx pĩr kêt nẽ. 30 Tã nhũm akra kot haputa apê akukrêx kwỳ jamỳnh pa nẽ ma o mõ nẽ axtem nẽ mẽ hkuprỳjê mã õr par tã akupỹn mõ nẽ pôj. Ka omu nẽ akĩnh nẽ hã môx kra twỳmta pĩ. Nà kot paj mẽ awỳr ixàr kêt nẽ.” Anẽ.

—Hãmri nẽ gryk tỳx nẽ xa. 31 Hãmri nhũm õ papaj tee ri kuma nẽ kãm: “Kwa nà ri ã akapẽr anhỹr kêt nẽ. Inhmã ajapê kênã. Na ka hte ixkôt apa ho apa rãhã nẽ. Nẽ ixkukrêx piitã kêp anhõõ. 32 No atõja na pre te ixpê htyk pyràk tã arĩ htĩr. Nẽ te pikunor pyràk tã te ra akupỹm kator pyràk jakamã na pa omu nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ inhmã hapê ho te mããnẽn inhmã ajapê pyràk.” Anẽ.

—Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Ja pyrà nẽ

koja mẽhõ te kot amnhĩ tomnuj tỳx o ri pa htã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ hkôt amnhĩ xãm. Hãmri nhũm amnhĩ tã omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm hprãm nẽ. No mẽ kajaja. Mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja. Na ka htem mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja kot Tĩrtũm kapẽr mar o kuhê hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm kĩnhã akĩnh kêt nẽ. Nẽ te hkra kot wata jamaxpẽr pyràk o ajamaxpẽr nẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã agryk nẽ. Nẽ mẽ amã mẽ hprãm nõkati. Anẽ.

# 16

### *Mẽ panhõxỳ nê Jejus kot mẽ pamã karõ*

1 Tã nhũm kê Jejus axte hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre. No ãm mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ kãm tanhmã ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà koja mẽhõ hikàxpore rax xwỳnhja kãm àpênh xwỳnh mã mẽmoj to wẽnê ho pa kaxyw ãm. No nhũm kãm ho mex kêt nẽ. Axtem nẽ kêp amarĩ mẽ kãm mẽmoj to fiat par o mõ. Hãmri nhũm ra mẽhõ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ ma õ patrãw wỳr tẽ nẽ kãm harẽ. 2 Hãmri nhũm tee ri harẽnh ma nẽ amnhĩ wỳr hã karõ. Hãmri nhũm hwỳr tẽ nẽ axà nhũm kãm: “Pa. Kwa xà ãm hãmri na mẽ inhmã ajarẽ? Kwa nà mon ka ri axtem nẽ ã ixpê inhõ mẽmoj nhĩpêx anẽ? E inhmã ate mẽ kãm ho fiat par xwỳnhjê nhĩxi hã kagà nẽ inhmã agõ hãmri nẽ ma tẽ. Kot ka axte inhmã axàpênh kêt nẽ rĩ amnhĩ pumu.” Anẽ.

3 —Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o: “Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj amnhĩ to? Ixihtỳxre hã kot pa mẽhõ mã pur ã apê. Nom inhmã amarĩ ri ixàhwỳr o ri ixpa hprãm kêt. Ixte amnhĩ kuk ã ixpijaàm.” Anẽ. 4 Hãmri nẽ tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o: “Nà kot paj amnhĩ wỳr ixte mẽ kãm ho fiat xwỳnhjê hã karõ. Nẽ mẽ kãm mẽ õ kõõta ahpar mã hkamẽ kê mẽ ãm inhõ patrãw mã hkwỳ pix gõ. Kêr kê mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ kãm ixkĩnh nẽ. Hãmri nẽ inhõ patrãw kot ixkaga hã ixtã harẽnh ma nẽ ixkamã ukaprĩ japêr. Hãmri nẽ amnhĩ wỳr ixwỳ pa ahpỹnhã mẽ kutã ixàpkur o ri ixpa nhũm prãm ixpĩr kêt nẽ. Nà kot paj anẽ.” Anẽ.

5 Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nhũm mẽ hwỳr mra. Nhũm mẽ omu nẽ ja mã kãm: “E tanhmã na ka pre inhõ patrãw pê mẽmoj to fiat to? E inhmã harẽ.” Anẽ. 6 Hãmri nhũm kãm: “Na pa pre kêp orti hã à ho 100 nẽ ho fiat. Ota hã kagàta. Tã pa kormã kãm amnhĩrer kêt nẽ.” Anẽ nhũm kuma nẽ kãm: “Tôe ka inhma. Kot paj amã anhõ kõt o gri ka ãm kãm ho 50 pix nẽ agõ pa ixte anhõ kõt ho ijapêx par pyràk o anhĩpêx.” Anẽ. 7 Hãmri nẽ hpãnhã nhãm ja mã kãm: “No ka. Tanhmã na ka pre kêp mẽmoj to fiat to?” Anẽ nhũm kãm: “Na pa pre kêp pãy hã xak o 1.000 nẽ ho fiat. Tã pa kormã hpãnhã kãm amnhĩrer kêt nẽ.” Anẽ nhũm kãm: “Tôe. Kot paj hãmri amã anhõ kõt o gri ka ãm kãm ho 800 pix nẽ agõ pa ixte anhõ kõt ho ijapêx par pyràk o anhĩpêx.” Anẽ. Nhũm ã mẽ hipêx anẽ. Hãmri nẽ hamaxpẽr o: “E. Na pa mẽ kãm mẽ õ kõt o hkry pa. Koja mẽ amnhĩ tã kãm ixkĩnh japêr.” Anẽ.

8 —Hãmri nhũm õ patrãwja ã kot mẽ hipêx anhỹr ã harẽnh ma nẽ kãm: “Tk. Kwa ate pa ixkukamã ajamaxpẽr nẽ inhmã mẽmoj to anhỹr mex kêt tã ka amnhĩ kukamã ajamaxpẽr mex pê ã mẽ hipêx mex anẽ.” Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Tã ja pyrà nẽ na hte mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ãm amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr mex o pa. Jao amnhĩ kaxyw pix mã mẽ piitã tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Mẽ kot amnhĩ tã mẽ omunh nẽ mẽ kãm mẽ hkĩnh nẽ amnhĩ xwar tanhmã mẽ ho mex to kaxyw nhũm htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ate amnhĩ kwỳjê ho mex to hã amnhĩm mẽ ajarẽnh kaxyw kêr ka mẽ amnhĩ mẽ mẽ piitã mẽ hkukamã ajamaxpẽr mex nẽ. Pê tanhmã mẽ ho mex to ho ri apa. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex. Nom kormã mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt.

9 —Hêxta waa nẽ. Mon ka htem mẽ uràk nẽ ã axpẽn to mex anhỹr kêt nẽ? Kwa mẽ àpênh xwỳnhta kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ tanhmã axpẽn to mex to o ri apa hkêt wehe.

Jao akukrêx nẽ akàxpore ho anhõxỳ hkêt nẽ. Kêr ka nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm wỳr api nhũm ja hã mẽ ato mex rax nẽ. Te ho kot õ patrãw mã àpênh xwỳnhta kot tanhmã mẽ ho mex to xwỳnhjê hwỳr mrar nhũm mẽ kot amnhĩ xwar tanhmã ho mex tota pyràk.

10-11 —Na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh mex nẽ. Koja mẽ amã mẽmoj gõ ka mẽ kãm hprãm xà hkôt ho anhõxỳ hkêt nhũm ja hã mẽ apumu nẽ axte mẽ amã mẽmoj gõ. Nom hpãnhã mẽ amã õr rax o wamta jakre nẽ kugõ. Nom kot ka mẽ ri mẽmojta o anhõxỳ ho ri apa nhũm tee ri ja hã mẽ apumu nẽ axte mẽ amã mẽmoj nhõr kêt nẽ. Koja mẽ amã mẽmoj gõ ka mẽ ho anhõxỳ ho ri apa nhũm ja kêp homnuj nẽ.

12 —Nẽ kot kaj mẽ jar Tĩrtũm kot mẽ amã mẽmoj nhõr xwỳnhja ho anhõxỳ ho ri apa. Hã koja nhỹrmã kaxkwa kamã mẽ amã mẽmoj mex nhõr kêt nẽ.

13 —Nẽ kot kaj apyxi nẽ anhõ patrãw hamẽxkrut nẽ arĩgro pyxi hã hamẽ wa kãm axàpênh o amỹkry hkêt nẽ. Kot kaj anẽ nẽ hõ gryk ã hõ kaga. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ jar pika ja kamã akàxpore nẽ akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hã kot kaj mẽ amã hapê htỳx nẽ mẽ kêp ho anhõxỳ ho ri apa. Nẽ akukrêx rax gryk ã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt akukrêx o tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa hkêt nẽ. Ja pymaj kwa kêr ka mẽ ãm Tĩrtũm pix mã mãn ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jao te akukrêx nẽ akàxpore mã axàmnhĩx ri anhĩhkra karo ho ri apa pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ ahkre anẽ. 14 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja mar o kuhê. Na prem ra mẽ hikàxpore rax gryk ã Jejus kaga. Jakamã ã kot mẽ kãm kàxpore jarẽnh anhỹrja ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ hã hpẽr o pikẽnh o kuhê. 15 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà na ka htem te mẽ ate tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nom ri mẽ kãm amnhĩ to axêx o ri apa. No nhũm Tĩrtũmja kot tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã mẽ ajamaxpẽr to hkôt mẽ apumunh par. Nẽ hprĩ hã mẽ anhõxỳ hã mẽ apumu. Te mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx pyràk nom mẽ anhõxỳ kamã na ka htem apa. Mẽmoj te mex pyràk nhũm htem omu nẽ mex ã hkamnhĩx. No nhũm Tĩrtũm àhpumunh tỳx xà hkôt hprĩ hã mẽmojta pumu nhũm kêp omnuj nẽ. Mẽ akurom omnuj ã omunh kurê kumrẽx. Na hte hprĩ hã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu. Anẽ.

### *Tĩrtũm kapẽr aa hapêx kêt ã harẽnh*
### *Matêwre 5.17-18*

16 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ na pre finat Mojesja kumrẽx mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagà. Tã nhũm hpãnhã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh kwỳjaja mããnẽn mẽ kãm hkwỳ hã kagà. Nhũm prem kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã nhũm finat Juãw Paxisja mẽ hpãnhã kato nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri pa. Tã pa hpãnhã ho mẽ ajahkre ho ri ixpa nhũm mẽ ohtô nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa hprãm nẽ.

17 —Tĩrtũm kapẽr tũmja mex o mex. Koja aa hapêx kêt nẽ. Koja nhỹrmã kaxkwa nẽ pika wa hapêx pa no nhũm Tĩrtũm kapẽr tũmja aa hapêx kêt nẽ. Koja rãhã ho rãhã nẽ aa ihkjê ho mẽnh kêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte axpẽn kaga hkêt ã mẽ pamã karõ*
### *Matêwre 5.31-32, 19.9-12; Makre 10.2-12*

18 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kêr ka mẽ aprõ kaga hkêt nẽ apa. Kot kaj mẽ hkaga nẽ hpãnhã nhãm hõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm ho amnhĩkati pyràk. Nhũm ja kêp omnuj nẽ. Rỳ ka ra mẽhõ kot hprõ kaga xwỳnhta ka hpãnhã ho aprõ. Nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam mjên pê ho amnhĩkati pyràk. Nhũm Tĩrtũm pê ja omnuj nẽ. Anẽ.

### *Hikàxpore rax xwỳnh mẽ kêp amrakati xwỳnh wa harẽnh*
### *Rukre 6.20-26*

19 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre kamã mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ kàxpore rax xwỳnh ê mex pix kãm ri pa. Nẽ apkati mẽ apkur mex o pa. 20 Nhũm amrakati xwỳnh pê Rajareja hkà nhyre nẽ arĩ pry kamã àhwỳr o hkrĩ. Nhũm htem hamỳ nẽ ma o pa nẽ hikàxpore rax xwỳnh nhõrkwỹ jakwakrem haxwỳ. 21 Nhũm õ jakrêx kwỳ hkrẽr prãm xàj hakwa krem àhwỳr o hkrĩ. Nhũm rop hwỳr mra nẽ hkà nhy kunhnwỳnh o kuhê.

22 —Tã nhũm Rajare ty nhũm Tĩrtũm
kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja hwỳr wrỳ nẽ
ma akupỹm kaxkwa hwỳr hkarõ ho mõ
nẽ ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽ
pahpãm Apraãw nhĩhkô hã hkĩnh nẽ apkur
mex o hkrĩ.
—Tã nhũm hikàxpore rax xwỳnhta
mããnẽn hkôt ty. Nhũm hkwỳjaja hã akuprõ
nẽ hã mur nẽ ma o tẽ nẽ haxà. 23 Hãmri
nhũm hkarõ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx
kamã hamak tũm xà pê kuwy maatita
wỳr ma mõ. Nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kãm
hamak rãhã ho pa. Hãmri nẽ amnhĩ xà hã
maj kànhmã rĩt nẽ kaxkwa kamã Apraãw
pumu. Nhũm Rajare ra kuri mex nẽ nhỹ.
24 Hãmri nhũm tee ri wa omu nẽ Apraãw
mã akapẽr nẽ kãm: “Kwa Apraãw. Kwa
we ixkamã axukaprĩ nẽ ixwỳr Rajare mẽ
kê ixwỳr tẽ nẽ ĩhkrakrã ho gô htok nẽ ho
inhõhto jakry. Na pa kuwy kamã amnhĩ
xà htỳx kãm ijamak tỳx kumrẽx.” Anẽ.
25 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm: “Tk. Nà kot
pa awỳr mẽnh kêt nẽ. Na ka pre atĩr ri amex
nẽ akĩnh nẽ ri apa. No nhũm Rajare akĩnhã
hkà nhy rax nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak
rãhã ho ri pa. Tã ra jar inhĩhkô hã hkĩnh
nẽ pa. Ka pre kurom amex nẽ apa htã
kot kaj hpãnhã amnhĩ xà htỳx kãm ajamak
rãhã ho ri apa. 26 Nẽ pahkaêx kãm ahkaprỳ
griã. Jakamã nhỹhỹnh kot kêt awỳr rê? Ka
ajaxwỳja nhỹhỹnh kot ka kêt mẽ ixwỳr rê?”
Anẽ.
27 —Nhũm ã kãm kapẽr anẽ nhũm tee ri
kuma nẽ kãm: “Kwa tô ma inhõ krĩ hwỳr
mãn amẽ kê ma ixkwỳjê hwỳr wrỳ. 28 O
mũj arĩ inhõ krĩ kamã ixtõ kêp 5 nẽ arĩ htĩr
nẽ pa. Kê wa mẽ kãm awjarẽ kê mẽ amnẽ
kuwy hwỳr pa pymaj tokyx amnhĩ tomnuj
kaga nẽ Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ xunhwỳ nẽ
hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa.” Anẽ.
29 —Hãmri nhũm Apraãw kãm: “Nà pa mẽ
hwỳr mẽnh kêt nẽ. Ra mẽ kuri Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh xwỳnhjê mẽ Mojes kot Tĩrtũm kapẽr
ã kagà kênã. Kê mẽ kamã harẽ nẽ ja ma
nẽ rĩ tãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.” Anẽ.
30 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm: “Kwa
nà. Koja mẽ kagàja mar kêt nẽ. No kêt Ra-
jare na pre ra htyk tã akupỹm htĩr jakamã
koja mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm awjarẽ nhũm
mẽ akupỹm htĩr ã omu nẽ kapẽr ma hãmri
nẽ amnhĩ tomnuj kaga kurê kumrẽx. Kwa
nà ã ri anhỹr kêt nẽ mẽ hwỳr amẽ hêxta
waa nẽ.” Anẽ.
31 —No nhũm kãm: “Nà koja mẽ Tĩrtũm
kapẽr ã kagà mar kêt ã koja mẽ mããnẽn
Rajare tyk nẽ akupỹm htĩr nẽ mẽ hwỳr
wrỳk nẽ kot mẽ kãm tanhmã ujarẽnh to hã
mar kêt nẽ. Jakamã kwarĩ pa mẽ hwỳr
mẽnh kêt nẽ. Kot paj ho anẽ nẽ ãm ixte mẽ
hwỳr mẽnh kaprỳ pyràk o amnhĩ nhĩpêx.”
Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

# 17

### *Mẽ kot Jejus nê mẽ no kupyr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 18.6; Makre 9.42; mããnẽn Rõmãn 1.32; Sikũn Pêtre 2.1, 2.18*

1-2 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:
—E kot paj mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr
tohtuj anhỹr xwỳnhjê jarẽ ka mẽ inhma.
Nà koja mẽhõ mẽ hwỳr tẽ nẽ inhnê mẽ kãm
kapẽr. Mẽ kot mẽ mar nẽ amnhĩ tomnuj
prãm xàj tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Hãmri
nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã amnhĩ tom-
nuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ kot
inhnê tanhmã kãm nẽ xwỳnhta pumu nẽ
ja hã homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mẽhõ
pynênh nẽ mut ã kẽn pytĩ hõ nhôr nẽ ma
o htẽm nẽ gô rax kãm mẽnh pyràk o koja
hipêx. Te ho ja pyràk no ãm homnuj tỳx o ja
jakre. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ kãm
ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

### *Mẽ pahte amnhĩ tã tanhmã mẽhõ hto hkêt ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 18.21; Makre 11.25-26; mããnẽn Epes 4.32; Korosẽ 3.13*

3 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:
—Nẽ koja ixkôt atõjê hõ tanhmã atomnuj
to. Ka amnhĩ tã omu hãmri nẽ ma hwỳr tẽ
nẽ ja hã kãm akapẽr nẽ kãm: “Kwa mon ka
axtem nẽ ri ã inhĩpêx anẽ ixtõ? Kwa nà ri
ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ.” Anẽ hãmri nhũm
amnhĩ tã ama nẽ amã: “Nà na pa tee ri ixte
tanhmã atota ã amnhĩ pumu nẽ ixkaprĩ nẽ.
Nà kot paj axte ã ri anhĩpêx anhỹr kêt nẽ.
Kwa kêr ka axte tanhmã ja mã ajamaxpẽr
to hkêt nẽ. Te ate amnhĩ katut kôt mẽnh
pyràk o hipêx pu akupỹm tãm axpẽn nhĩpêx
o papa.” Anẽ. Koja ã amã kapẽr anẽ ka
amnhĩ tã ama hãmri nẽ axte tanhmã kot
atoja mã ajamaxpẽr kêt nẽ.

4 —Koja arĩgro pyxi hã xatã tanhmã atomnuj to japêr. Hãmri nẽ xatã tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ awỳr mra nẽ xatã amnhĩ tã amã kapẽr nẽ amã: “Pa ot pa awỳr tẽ. Na pa ra ixkaprĩ nẽ. Kwa ixte ã anhĩpêx anhỹrja pumu nẽ ãm omu. Kot paj axte hkêt nẽ.” Anhỹr o xatã amã kapẽr. Nẽ ra axte tanhmã atomnuj to nẽ kê axte awỳr tẽ nẽ ã amnhĩ tã amã kapẽr anẽ. Nom kêr ka ama nẽ kamã agryk kêt nẽ. Ãm xatã kãm: “Nà kot puj anẽ nẽ akupỹm tãm axpẽn nhĩpêx. Kot paj axte tanhmã ate ixtota mã ijamaxpẽr kêt nẽ. Kot puj ja ho pajapêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o akupỹm papa.” Anhỹr o kêr ka mẽ xatã axpẽn nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa nẽ aa jam anhũrer kêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte mẽmoj tã Tĩrtũm wỳr hã mẽ pajarẽnh*

*Matêwre 17.20-21, 21.21-22; Makre 11.23*

5 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja hãmri kãm:

—Kwa Pahihti. Tanhmã mẽ ixto pa mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ijamaxpẽr tỳx rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ra mẽ ate amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr jakamã na ra amnhĩ tã mẽ apumu. Jakamã mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx kukwak ri na ka htem mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xà hkôt mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Te mẽ ate pĩ hpàr mũj mã akapẽr nẽ kãm: “E amnhĩ jarê nẽ ma tẽ nẽ gô xujanãr kãm mãn mrõ.” Anẽ nhũm kot amar nẽ amar xà hkôt ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrta pyràk. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o apa kukwak ri mẽmoj tã awỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ amã mẽmoj tanhmã ho. Rỳ mẽ amã mẽmoj gõ. Anẽ.

### *Te mẽ pahpê Tĩrtũm mã paxàpênh xwỳnh pyràk*

7 Nhũm Jejus arĩ mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ ja. Kot kaj mẽ amã mẽ àpênh xwỳnh kwỳjaja nhũm hõ amã mẽmoj tã àpênh o pa ẽ ho anhỹr pa. Hãmri tanhmã kot kaj kãm akapẽr to wehe? Xà kot kaj kãm: “E hãmri axàpênhta kaga nẽ tẽ nẽ nhỹ nẽ apku.” Anhỹr o kãm akapẽr? 8 Nà kot kaj kãm anhỹr kêt nẽ. Kot kaj kãm: “E kwa tokyx tẽ nẽ hpãnhã inhmã inhõ hã apê. Kot pa ixàpkur pa ka ixpãnhã nhỹ nẽ apku.” Anhỹr kãm akapẽr. Kêp amã àpênh xwỳnh jakamã ka ã kãm akapẽr anẽ. 9 Ja pyrà nẽ kot puj mẽ Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ xà hkôt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Mẽ õ patrãwta pyrà nẽ kot tanhmã mẽ pamã karõ hto xà hkôt pu mẽ amnhĩ nhĩpêx.

—Xà na htem mẽ õ patrãw mã mẽmoj tã àpênh pa hãmri nẽ hkwỳjê mã amnhĩ to jarkrar o ri pa nẽ mẽ kãm: “E ka mẽ ixpumu. Na pa hte inhõ patrãw mã ixàpênh mex o mẽ hakre ka mẽ ja hã ixpumu. Hêxta waa nẽ. Mon pa hte ri axtem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ?” Anhỹr o xà kot kaj mẽ kãm amnhĩ to jarkrar o ri apa? Nà na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

10 —Tã pa hte mẽ õ patrãwta pyrà nẽ tanhmã mẽ amã mẽmoj tã karõ hto ho ixpa. Jakamã kêr ka mẽ inhma nẽ ixte mẽ amã mẽmoj tã karõ xà hkôt tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Hãmri nẽ hã amnhĩ to jarkrar pê amnhĩ jarẽnh o: “Ãm hãmri na pa ã Jejus mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hêxta waa nẽ. Ixpê Jejus mã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to mex xwỳnh na pa.” Anhỹr o amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Kêt ãm amnhĩ jarẽnh o: “Nà ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnh pix na pa. Na hte mẽmoj tã inhmã karõ pa kuma nẽ ỹ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to.” Anhỹr o amnhĩ jarẽnh o ri apa. No ri amnhĩ krã hkôt atỳx tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot mẽ ho 10 nẽ akupỹm mẽ ho mex ã harẽnh*

*Matêwre 8.1-4*

11 Tã nhũm Jejus arĩ Garirej rũm pika pê Samar hkàx ã Jerujarẽ hwỳr kormã mõ. 12 Nẽ nhỹri krĩ hõ htêp o mõr mẽ nhũm krĩ pu hã ri mẽ pa xwỳnhjaja kêp 10 nẽ kutã mra. Mẽ hkànhy hkro htỳx xwỳnhjaja kutã mra nẽ hkaxpa nẽ amỳm kuhê nẽ omu. 13 Hãmri nẽ kãm:

—Pa Pahihti. Kwa mẽ ixpumu nẽ mẽ ixkamã axukaprĩ nẽ tanhmã mẽ ixto mex to. Anẽ.

14 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ ato mex. E mẽ mãmrĩ awjanã nẽ ma akupỹm mẽ anhõ

patrejê hwỳr mra kê mẽ akupỹm mẽ akà mex ã mẽ apumu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kapẽr mar xà hkôt awjanã. Kà nhy rãhã awjanã nẽ ma akupỹm patre hwỳr mra. Nẽ kormã akupỹm hwỳr pry hã mrar rãhã piitã hkà mex pa. 15 Hãmri nhũm ãm pyxi nẽ hkwỳjê rom awjanã nẽ akupỹm Jejus wỳr Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hwỳr tẽ. 16 Hãmri nẽ Jejus kaxpa nẽ kutã hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ amnhĩ tã kãm kot ho mex ã kãm amnhĩ jarẽ. Kwỳjê hkĩnhã kêp Ijaew kêt axtem kêp Samar nhõ xwỳnh tã mẽ kurom akupỹn hwỳr tẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. 17-19 Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—No mẽ akwỳjaja? Ixte mẽ ato 10 nẽ mẽ ato mex tã ka ãm kapxipix awjanã nẽ akupỹn ixwỳr tẽ. Akwỳjê hkĩnhã apê Ijaew kêt tã akupỹm amnhĩ mex ã amnhĩ pumu hãmri nẽ mẽ kurom awjanã nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ixwỳr tẽ. Hêxta waa nẽ. Mo na hte ixkwỳjaja apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr kêt nẽ? E kànhmã xa nẽ mãmrĩ ma ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ma akupỹm tẽ. Anẽ.

### *Jejus akupỹn wrỳk xà hã arĩgro jarẽnh*

*Matêwre 24.23-24, 24.37-44; Makre 13.32-37; mããnẽn Wam Tesarõn 5.2-8; Sikũn Pêtre 3.3-10*

20-21 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus wỳr mra nẽ omu nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà koja apu Tĩrtũm tokyx kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahto amnhĩptàr kurê kumrẽx nà kormã? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Te ho nhãm mẽhõ jarẽnh pyrà nẽ mẽ kãm:

—Nà ra kot mẽ ho amnhĩptàr o pa kênã. Nom nhỹri hkrĩ xà kamã mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ hkêt nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nhũm kêp mẽ õ pahihti hã mẽ ho amnhĩptàr o pa. Nẽ mẽ kãm mẽ hamaxpẽr mex gõ nhũm htem hkôt ri hamaxpẽr mex o pa. Anẽ.

22 Hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr. Mẽ kot nhỹrmã tee ri kamã hamak o pa hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ nhỹrmã tee ri amã tokyx akupỹn ixwrỳk nẽ ixte mẽ ato amnhĩptàr prãm xàj tee ri inhmã anojarêt kaprỳ ho ri apa. Nẽ axpẽn mã ri ijarẽnh o: “Hêxta waa nẽ. Mo na we Pahihti tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kêt nẽ?” Anhỹr o inhmã anojarêt o ri apa pê ixkamã ajamak rãhã ho apa.

23 —Nẽ koja mẽ ra akupỹn ixwrỳk ã tanhmã mẽ amã ixto hêx to ho pa. Nhỹri ixkuhê nhũm mẽ kot ixpumunh ã mẽ amã ixto hêx o pa. Nom kêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. 24 Kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk kaxyw nhũm mẽ pika piitã hkôt akupỹn ixwrỳk kãm anhĩpê ixpumu. Te mẽ piitã mẽ kot anhĩpê na jaxênh pumunh pyràk o kot kaj mẽ apiitã ixpumu. 25 Nom kormã jar pika ja kamã ixpa ri koja mẽ ohtô nẽ ixkaga pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã ma akupỹm kaxkwa hwỳr api. Hãmri nẽ nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr wrỳ.

26 —Nà kot paj nhỹrmã man akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota ã koja jar pika ja kamã mẽ pa xwỳnhjaja htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Te amnepêm finat Noehti htĩr ri mẽ kot htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx o pa. 27 Na prem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa hkêt nẽ. Nẽ ãm jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr o ri paja o ãm kôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Rôm nhũm Noehti gô htàm pymaj pàr raxja nhĩpêx nẽ kãm axà. Nhũm prem hã omu nẽ ãm omunh o pa nẽ tanhmã ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr to hkêt nẽ. Tã nhũm nata mẽ haêr pê wrỳ. Hãmri nẽ wrỳk rax o ra pika piitã hanhi nhũm mẽ piitã pikaprãr pa.

28 —Akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgrota ã koja mẽ mããnẽn te amnepêm Sotõ nhõ xwỳnhjaja kot htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Finat Rohti kormã htĩr ri mẽ kot htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pata pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx. Na pre hte Sotõ nhõ xwỳnhjaja ãm pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr o ri pa. Nẽ ãm kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ htỳx ri

amnhĩ xàpkur xà pix kukamã hamaxpẽr. Nẽ mẽ hpur kãm ri àpênh pix kukamã hamaxpẽr. Nẽ ri amnhĩ xujaprôr pix kukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã mẽmoj to wẽnê pix kukamã hamaxpẽr. Nẽ amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr. Ã na prem pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pix kukamã hamaxpẽr o ri pa anhỹrja o amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa hkêt nẽ.

29 —Tã nhũm Rohti mẽ õ krĩ rũm kator mẽ nhũm Tĩrtũm krĩ nhõ xwỳnhjaja kot amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê mẽ himex pa. Jao kaxkwa rũm mẽ hipy mẽmo hpôk kwỳ rẽ nhũm mẽ hkaxàr pa. 30 Tã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳkja mẽ koja mẽ te Rohti nhõ krĩ kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ htỳx ri amnhĩ tomnuj pix o pa.

31 —Nẽ akupỹn ixwrỳỳta ã ka mẽ anhõrkwỹ nhĩmõk ã hkrãmnênh o akrĩ japêr nẽ akupỹn ixwrỳk kãm ixpumu. Hãmri nẽ akukrêx wỳr axàr nẽ hõ hpyr mã ajamaxpẽr kêt nẽ. Rỳ ka mẽ apur kãm axàpênh o akuhê japêr nẽ akupỹn ixwrỳk kãm ixpumu. Hãmri nẽ akupỹm anhõrkwỹ hwỳr atẽm mã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mo kaxyw kot ka kêt hwỳr tẽ? Kêt ãm inhmã mẽ ajapê hã akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk mã ajamaxpẽr o akĩnh nẽ ixpumunh o akuhê.

32 —Nẽ kêr ka mẽ Rohti prõ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Na pre Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp xa nẽ amnhĩ katut kôt Sotõta wỳr rĩt hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê htyk kurê kumrẽx. Tã kêr ka mẽ ho uràk nẽ amã akukrêx rax japê xàj ixkôt amõr kaxyw anhĩtõt kêt nẽ.

33 —Nẽ kwa kêr ka mẽ jar pika ja kamã tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ akukrêx rax pix kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja nhỹrmã ja piitã mẽ apê hapêx pa. Mẽ ate kãm anhĩhkra karo hpar pyràk o piitã hipêx hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ hpãnhã nhỹrmã mẽ amã mẽmoj mex nhõr rax nẽ.

34 —Nẽ kot paj kamàt kãm akupỹn ixwrỳk japêr nhũm nhỹri mẽhõ ra ixkôt amnhĩ xàm xwỳnh mẽ mẽhõ kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỳnh wa par kãm nõr japêr. Hãmri pa amnhĩ wỳr ra ixkôt kot amnhĩ xãm xwỳnhta o api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỳnhta arĩ gõr nẽ nõ. 35 Rỳ pa arĩgro hã akupỹn ixwrỳk japêr nhũm mẽnijê hõ wa hamẽxkrut nẽ harôj kahuk o ãm japêr. Hãmri pa ra kot ixkôt amnhĩ xãm xwỳnhja ho api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỳnhja ahte arĩ harôj kahuk o xa. Hãmri nẽ hamaxpẽr mex kêt kumrẽx o xa. 36 Rỳ koja mẽmyjê hõ wa axkrut nẽ hpur kãm àpênh o ãm japêr. Pu pa amnhĩ wỳr kot ixkôt amnhĩ xãm xwỳnhta o api nhũm kot ixkôt amnhĩ xãm kêt xwỳnhta pur kãm ahte arĩ apênh o xa. Hãmri nẽ tee ri hkràmnhwỳ hkukamã hamaxpẽr o xa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ. 37 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Kwa nhỹri koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà koja nhỹri mẽmojja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ omunh kurê kumrẽx. Te nhỹri mẽmoj kro nẽ nõr nhũm nhônhti kot omunh nẽ hã htor nẽ hpinhĩpanh nhũm mẽ kot hã omunh kurê kumrẽxta pyràk. Anẽ.

# 18

*Mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã ho papa hã mẽ pamã karõ*

*Rukre 11.5-8; mããnẽn Wam Tesarõn 5.17*

1 Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã mẽmoj tã karõ. Mẽ kot tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ kãm karõ. Mẽ kot xatã kãm amnhĩ jarẽnh o pa nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr rãhã ho pa kaxyw. No ãm hã kuxi nẽ tanhmã mẽ kãm hã ujarẽnh to nẽ mẽ kãm:

2 —Koja nhỹri krĩ hõ kamã juistija kãm Tĩrtũm prãm nõkati. Nẽ mããnẽn kãm amnhĩ kwỳjê hprãm nõkati htã kêp juisti nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho hkrĩ. 3 Jakamã nhũm mẽhõ ni pê mjên htyk xwỳnh. Nhũm hte mẽhõ xatã tanhmã kêp õ mẽmoj to ho pa. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ xatã juistita wỳr mra nẽ kãm harẽ nẽ kãm: “Xê gàà nẽ. Na hte pahkwỳjê hõja ixtomnuj rãhã ho pa. Xê ixtã tanhmã kãm akapẽr to kê tãm inhĩpêx.” Anẽ. Nẽ xatã hwỳr mra nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ xatã hwỳr mra nẽ amnhĩ to kuwỳ. 4-5 No nhũm kuma nẽ ãm kuma. Kãm hkwỳjê ho ajuta hprãm kêt

jakamã ãm kuma. Tã nhũm xatã hwỳr mra. Gaa nhũm rĩ kãm mar kaga nẽ. Hãmri nẽ hamaxpẽr o: “Tk. Hêxta waa nẽ. Jahti na hte xatã ixwỳr mra nẽ tanhmã inhmã amnhĩ jarẽnh to. Nẽ ãm xatã ixwỳr mra. Nà na pa ra inhmã mar kagyk nẽ. E pa tokyx tanhmã nê kot tanhmã ho xwỳnhta mã ixkapẽr to. Inhmã Tĩrtũm pyma kamã rỳ inhmã ixkwỳjê kaprĩ kamã pa tanhmã nê kãm nẽ hkêt tã kot pa anhỹr kêt nhũm amnhĩ tã inhmã harẽnh pix nẽ pa ra mar kurê ixkrã tãtãk nẽ.” Anhỹr o hamaxpẽr. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr.

6 —Juisti tãm hamaxpẽr kêt tã nhũm nija xatã hwỳr mrar nẽ amnhĩ to hwỳr jakamã nhũm jatã tanhmã ho ajuta hto. 7-8 No kêt Tĩrtũmja. Xàn ka htem mẽmoj tã awỳ nhũm juisti punutita pyrà nẽ mẽ ama nẽ ãm mẽ ama? Nà koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kot ka mẽmoj tã kãm amnhĩ jarẽ nhũm ama nẽ tanhmã amã mẽmoj to rỳ tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to. Juistita rom mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh na. Tã kot paj nhỹrmã akupỹn wrỳ nẽ mẽ apumu ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr mex pê kãm amnhĩ jarẽnh rãhã ho ri apa pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Ja na inhmã hprãm. Anẽ.

### *Tanhmã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ harẽnh*

*Matêwre 6.5-8; mããnẽn Wam Pêtre 5.5-6*

9 Tã nhũm Jejus mẽ kot amnhĩ to mex o hkwỳjê jakrenh ã amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjê pumu nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Nom mẽ kot amnhĩ to jarkrarta ã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

10 —Koja mẽhõ wa hamẽxkrut nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw wa tẽ. Ja kêp Parijew nhõ xwỳnh nhũm hõja kêp mẽ õ pahi mã hkwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh. Nhũm wa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr wa tẽn axà. 11-12 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhta kumrẽx tẽ nẽ nhỹri mẽ piitã mẽ noo mã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Nẽ amnhĩ to jarkrar pê kãm amnhĩ jarẽnh o: “Pa Tĩrtũm. E ra ate ixpumunh mex. Na pa hte amnhĩ to mex pix o ri ixpa. Ra ate ja hã ixpumunh mex. Na pa hte kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh nẽj rom tãm amnhĩ nhĩpêx. Nẽ semãn piitã hã ixàpkur kêt rãhã amã amnhĩ jarẽnh rãhã ho ixtã apkati axkrut. Nom ja pix kêt. Na pa hte mããnẽn ixàpênh pãnhã kàxpore jamỳ nẽ mẽ kot amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa xwỳnhjê mã hkwỳ nhõr o ixpa. Nẽ na pa hte ri ixàhkĩnh o ri ixpa hkêt nẽ. Nẽ nhãm mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati ho ri ixpa hkêt nẽ. Na pa hte mẽ piitã mẽ kurom tãm amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumu nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx. Hêxta waa nẽ. Mon pa hte ri ã amnhĩ to mex o ixpa anẽ?” Anhỹr o Tĩrtũm mã amnhĩ to jarkrar pê kãm amnhĩ jarẽnh o xa.

13 —Hãmri nhũm hpãnhã mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhta haxwỳja Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. No ãm Parijew nhõ xwỳnhta rom ki hkwỳjê pê awry nẽ ahte hipô nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ kãm amnhĩ jarẽnh pê amnhĩ tak nẽ mur nẽ kãm: “Kwa Tĩrtũm. Na pa hte amnhĩ tomnuj tỳx o ri ixpa. Nẽ ixtỳx ri amã prãm xà kuhpa hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Na pa tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Ã inhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hprãm kêt tã pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Kwa xà kot ka ixkamã axukaprĩ nẽ amnhĩ katut kôt ixte amnhĩ tomnuj rẽnh pa Tĩrtũm?” Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ.

14 —Hãmri nhũm Tĩrtũm hamẽ wa kot kãm amnhĩ jarẽnh ma no ãm wamta ma nẽ ãm kuma. No kêt hkôt hõja ma hãmri nẽ kot kãm amnhĩ tã àhwỳr xà hkôt amnhĩ katut kôt kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ ho hkra. Jakamã nhũm mex nẽ hkĩnh nẽ pa. Ra tãm hkrã hãmri nẽ hkĩnh nẽ ma htẽm kurê kumrẽx. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Koja mẽhõ Parijew nhõ xwỳnhta pyrà nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã amnhĩ kamnhĩx hãmri nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ katut kôt kot amnhĩ tomnuj rẽnh kaxyw amnhĩ to hwỳr kêt nẽ. Koja ãm kãm amnhĩ to jarkrar pix nẽ. Jakamã koja Tĩrtũm te kot mar nẽ ãm mar pyràk o hipêx. No koja mẽhõ kot kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhta pyrà nẽ tee ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm kuma nẽ tanhmã ho mex to. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ wỳr mẽhprĩrejê hwỳr ã harẽnh*

*Matêwre 19.13-15; Makre 10.13-16*

15 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjaja arĩ pry hã Jerujarẽ hwỳr
mõ nhũm Ijaew kwỳjaja mẽ omu nẽ mẽ
hkrare jamỳ nẽ Jejus wỳr mẽ o mra. Kot
mẽ hã ĩhkra jaxwỳr nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr
kaxyw. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ nê mẽ kãm
kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ ma akupỹm mẽ akrata o
mra nà? Mo kaxyw na ka mẽ Jejus wỳr mẽ
o mra? Kormã mẽ ràxre kênã. Anẽ.

16 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ
kãm:

—Tk. Kwa nà mẽ ri inhnê mẽhprĩjê kurê
hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ixwỳr mẽ o mra.
Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ kãm hpa ho apê
nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri
kuhê. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ jareja mẽ omu. Na htem
hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pare. Nẽ kãm
amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa. Tã Tĩrtũm
kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na
htem mẽ uràk nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm
kêt nẽ ri pa.

17 —Jarejaja na htem hipêêxà nẽ katorxà
wa kapẽr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx
mex o ri pa. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ
awỳr inhmẽnh xwỳnh kot ka mẽ amã ixkôt
amnhĩ xunhwỳr prãm. Hã kot kaj mẽ te
ho jarejê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. Jao ixkapẽr ma nẽ ixkôt ri tanhmã
amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa. Anẽ.

### *Kàxpore rax xwỳnh jarẽnh*

*Matêwre 19.16-30; Makre 10.17-31; mããnẽn Wam Ximotre 6.6*

18 Tã nhũm Ijaew nhõ pahihti hõja Jejus
wỳr tẽ nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Mẽ ijahkre xwỳnh maati? Kwa
inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã kot pa we
nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw
amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri ixpa wehe? Anẽ.

19 Hãmri nhũm kãm:

—Xà ate ixpê Tĩrtũm kwỳ hã ixpumunh
kôt na ka ixte uràk nẽ amnhĩ to mex xwỳnh
ã ijarẽ? Tĩrtũm pix na kot amnhĩ to mex
rãhã xwỳnh jakamã kot kaj ã ijarẽnh anhỹr
jao ixpê Kra hã ijarẽ. Nẽ uràk nẽ ixte amnhĩ
to mex xwỳnh ã ijarẽ. Nà xàn ka ãm atỳx ri
amnhĩ krã hkôt ã ijarẽnh anẽ?

20 —Tĩrtũmja mex o mex xwỳnh jakamã
kot kaj amã nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ apa
hprãm hãmri nẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã
karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ra ate
mar mex kênã. Na pre mẽ amã:

Kêr ka mẽ axpẽn pê axàhkĩnh hkêt nẽ.
Nẽ mẽ axpẽn par kêt nẽ.
Nẽ mẽ axpẽn to axêx o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ axpẽn pê aprõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.
Nẽ mẽ anhĩpêêxà mẽ akatorxà wa hã apijaàm pê wa kutã anojarêt pix o ri apa.

E kot kaj amã nhỹrmã Tĩrtũm kuri atĩr tũm
nẽ apa hprãm hã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri apa. Anẽ.

21 Nhũm pre ã Jejus kãm kapẽr anẽ nhũm
kuma nẽ kãm:

—Kwa ixprĩre ri ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri ixpa kênã. Nom ixte ixtĩr tũm nẽ
ixpa kaxyw kormã ixte tãm kêt pyràk. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà kormã mẽmoj pyxire nẽ arĩk. Na ka
amã akukrêx rax japê htỳx o Tĩrtũm jakre.
Jakamã kêr ka ma akupỹm tẽ nẽ akukrêx
o wẽnê hpa nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ hãmri
nẽ ma mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã õr pa.
Hãmri nẽ rĩ akupỹn ixwỳr tẽ nẽ ixkôt apa ho
apa. Anẽ.

23 Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr. Kãm kukrêx rax japê
nẽ kãm ĩhkra karo hprãm kêt nẽ. Jakamã
tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ anhỹrja ma nẽ
awjanã nẽ ma akupỹm tẽ. 24 Hãmri nhũm
tee ri ja hã omu nẽ hã mẽ kot mar xwỳnhjê
mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Koja mẽ hikukrêx rũnh
xwỳnhjaja ohtô nẽ kãm mẽ hikukrêx japê
xàj Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho
papa hkêt nẽ. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ
kêp hihtỳx. 25 Na htem kãm hikukrêx rax
mã ĩhkra karo hprãm kêt rãhã tee ri kãm
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ. Te ho
mẽhõ kot menh kagô hã hkre nẽ kãm kagô
katõk prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr
prãm kaprỳta pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
26 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa nom mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ
ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ

ixpiitã nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa hkêt nẽ nà? Anẽ.

27 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã mẽ akukrêx japêja mã anhũrer kêt nẽ. Tĩrtũm pix na hte ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ kãm mẽ hikukrêx japê htỳx kêt nẽ. Jao mẽ kêp Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mẽ pa ho pa mã xwỳnh. Anẽ.

28 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa Pahihti no mẽ pajaja? Na pa prem agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nẽ akôt ixpa ho ixpa. Jakamã kot paj mẽ nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa nà? Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anhõrkwỹ re rỳ atõ rỳ atõx rỳ aprõ nẽ akrajê re. Rỳ akatorxà nẽ anhĩpêêxà war are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma ixkapẽr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. 30 Hã kot paj ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma nhỹhỹm apa nẽ nhỹri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa nhũm mẽ kot mẽ amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nẽ ra kãm mẽ akĩnh nẽ. Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer par tã nhũm mẽ tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ htõ rỳ mẽ htõx pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ tanhmã mẽ ato mex to ho pa. Hãmri ka mẽ nhỹrmã ty nẽ ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api hãmri nẽ wa ixkuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mẽ hkwỳjê mã kapẽr anẽ.

### *Jejus kot axte htyk kukamã amnhĩ jarẽnh*
### *Matêwre 20.17-19; Makre 10.32-34*

31 Tã nhũm Jejus mẽ kot ỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh pê 12jaja mẽ hkwỳjê pê mẽ ho kato. Nẽ nhỹri mẽ hkàx ã mẽ o xa nẽ tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja na prem ixkukamã tanhmã mẽ kot inhĩpêx to hã ijarẽ nẽ ixtã kagà. Tã pu mẽ ra Jerujarẽ hwỳr mõ. Kamã koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ. Ra mẽ kot ixkukamã ijarẽnh nẽ ixtã kagà xà hkôt koja mẽ ixto anẽ. 32-33 Koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ixpynê nẽ Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pôristi hwỳr ixto tẽ nẽ mẽ kãm ixto hêx nhũm mẽ kuma nẽ mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx to. Nẽ mẽ hkwỳjaja ixtã hpẽr o axkẽ nẽ akunha. Nẽ mẽ hkwỳjaja ixto kapẽr punuj nẽ ijaprỳ nẽ ixtã argôx rẽ nẽ ixtak. Hãmri nẽ ixpĩ. Ã koja mẽ inhĩpêx anẽ. Nom kot paj ãm ixtyk ã apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũmja akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

34 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri htyk nẽ akupỹm htĩrja kukamã hamaxpẽr no ãm hprĩ hã hkôt hamaxpẽr kêt nẽ.

### *Jejus kot no hkre xwỳnh o mex ã harẽnh*
### *Matêwre 20.29-34; Makre 10.46-52*

35 Tã nhũm Jejus mẽ kormã Jerujarẽ hwỳr Jerikoja têp o mõ. Hãmri nhũm pry nhĩhkjê hã no hkre xwỳnhja àhwỳr o nhỹ. 36 Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mẽ mrar ma. Mẽ ohtôô nẽ Jejus kôt mẽ mrar xwỳnhjê mrar ma nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽmo ri? Mẽmoj wỳr na ka mẽ axohtô nẽ mra? Anẽ.

37 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà Jejus pê Najare nhõ xwỳnh kôt na pa mẽ mõ. Anẽ.

38 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kàx pê Jejus mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Jejus? Apê mẽ inhõ Pahihti mex na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihti Tawi kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jakamã kwa ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm ixto mex kêt wehe. Ixte amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr xwỳnhjê hõ na pa. Anẽ.

39 Hãmri nhũm Jejus kukamã mẽ mrar xwỳnhjaja tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akapẽr kêt nẽ nhỹ nà. Anẽ.

Tã no nhũm ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ to hwỳr o nhỹ. Kàx pê kãm kapẽr o nhỹ. 40 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ xa nẽ amnhĩ wỳr hã karõ nhũm mẽ hpa hã kupy nẽ hwỳr o tẽ nhũm kãm:

41 —Pa mo na? Tanhmã kot pa ato? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nà akupỹm inhmã ixrĩt mex prãm. Anẽ.

42 Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã kot kaj akupỹm ri rĩt. Anẽ.

43 Hãmri nhũm akupỹm rĩt mex kurê kumrẽx nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx

nẽ. Hãmri nẽ ma Jejus kôt Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o mẽ hkôt tẽ. Hãmri nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja haxwỳja Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o Jejus kôt mõ.

# 19

### *Jakew kãm Jejus pumunh prãm ã harẽnh*
### *Rukre 3.8, 3.12-13*

1 Tã nhũm Jejus arĩ Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ Jeriko hwỳr pôj. Hãmri nẽ krĩ kahti hkôt pry hã mõ. 2 Nhũm mẽ ra hkôt htu rax nẽ hkôt omunh o mõ. Jakamã nhũm Jakew pê Rõm nhõ pahi mã kwỳjê pê kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnhjê krãhtũm xwỳnhja. Na pre hikàxpore rax nẽ. 3 Tã haxwỳja kãm Jejus pumunh prãm nẽ. Nom ãm hakooti nẽ hprĩhti jakamã tee ri kot omunh kaxyw amnhĩ nhĩpêx nhũm mẽ kêp àmnàr rax nẽ. 4 Hãmri nhũm ra hamaxpẽr nẽ ma kukamã hprõt nẽ tẽ nẽ nhỹri pry mỳri pĩ xãm pumu nẽ hã api nẽ kutêp ajêt. Hãmri nhũm Jejus mõ nẽ hapa. 5 Nẽ kànhmã rĩt nẽ omu nẽ kãm:

—Pa Jakew. E kwa tokyx tẽn wrỳ pa ma akôt anhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ ari amnhĩm hikra. Anẽ.

6 Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ wrỳk kurê kumrẽx nẽ ma amnhĩ kôt nẽ o tẽ. 7 Hãmri nhũm mẽ kot omunh o kuhê xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Tk. Kwa nà. Jakew kot amnhĩ tomnuj xwỳnh tã nhũm Jejus ma hkôt tẽ nẽ kuri pôj. Anẽ.

8 Hãmri nhũm wa õrkwỹ hwỳr axà nẽ nhỹ nhũm Jakew Jejus mã amnhĩ jarẽnh o:

—E. Nà ra ixte pahihti mã kàxpore jamỳnh xwỳnhta na pa pre hte ho prês jakre nẽ amnhĩm hamỳnh rax nẽ. Tã kot paj akupỹm mẽ kãm õr pa. Na pa pre hte mẽ hkwỳjê pê ho 10 nẽ hamỳ. Tã kot paj hipy ho 40 nẽ kurẽ nẽ akupỹm mẽ kãm ho ixpigrành pa. Ã kot paj mẽ hipêx anẽ. Nẽ ixkàxpore jakrêx kot paj ho axkjê nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho ixpigrành pa. Anẽ.

9 Hãmri nhũm kuma nhũm ja kãm mex nẽ. Jakamã nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri. Ate pahkukamã panhĩgêt Apraãw pyrà nẽ jarãhã ate amnhĩ tomnuj kaga jakamã na ra jarãhã anhõrkwỹ hwỳr mẽ mex xà axà. Koja Tĩrtũm jarãhã amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. 10-11 Mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr na pre Tĩrtũm inhmẽ pa wrỳ. Te nhỹri mẽ apikunor nhũm ixte mẽ ajapêr o ixpa kaxyw Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh nhũm ixwrỳk nẽ nhỹri ixte mẽ ajapêr o ixpa nẽ mẽ amã ixkator nẽ ixkĩnh nẽ ma akupỹm hwỳr mẽ ato inhmõrta pyràk. Anẽ.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to*
### *Matêwre 25.14-30*

Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus mar o hkôt Jerujarẽ hwỳr mra. Na prem htỳx tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã hkamnhĩx o hkôt mõ nẽ axpẽn mã:

—E ma pu mẽ hkôt. Koja Jerujarẽ hwỳr pôj hãmri nẽ kêp mẽ pahpê Ijaew nhõ pahi nẽ mẽ pahto amnhĩptàr kurê kumrẽx. E kwa ma pu mẽ hkôt. Anẽ.

12 Nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex nẽ. Jakamã kot mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr xà hã arĩgro hã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw. Kormã Jerujarẽ hwỳr ahtêp kêt ri mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw. Nom hprĩ hã mẽ kãm hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja nhỹri krĩ hõ kamã mẽhõ myja. Kot amnhĩ to rax o hkwỳjê jakrenh xwỳnhja. Nẽ krĩ hõ kamã krĩ piitã hkôt pahi nhõ pahihtija hãmri harẽnh ma nẽ amnhĩ wỳr kuwỳ. Kot ma hwỳr mõr nhũm õ krĩ kamã nẽ mããnẽn krĩ hkwỳ kamã kêp mẽ õ pahi kaxyw kot ãm kaxyw nhũm hwỳr nojarêt. 13 Hãmri nẽ amnhĩ wỳr kãm mẽ àpênh xwỳnhjê ho 10 nẽ tanhmã mẽ hã karõ hto. Nhũm mẽ hwỳr mra nhũm mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ piitã mẽ kãm kàxpore hkwỳ gõ. Ahpỹnhã mẽ kãm hpỹnh nẽ kugõ nẽ mẽ kãm: “E ota ixkàxpore hkwỳta. Kot kaj mẽ ixkutêp tanhmã ri inhmã ho rax to. Kêr pa mẽmo arĩgro hã akupỹn mõ kê ra ixahã inhmã ho ohtô nẽ pa hamỳ.” Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ma mõ. 14 Hãmri nhũm õ krĩ nhõ xwỳnhjaja ra kêp mẽ õ pahi kaxyw harẽnh ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Nẽ mẽ kãm hkĩnh kêt jakamã ma krĩ hõ kamã kot mẽ kaxyw ãm xwỳnhta wỳr hkwỳ rẽ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ hwỳr pôj. Hãmri

nẽ kot mẽ kaxyw ãm mã xwỳnhta pumu nẽ kãm: “Pa. E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa na ka xep ra mẽ ixkaxyw mẽ inhĩõja xãm kaxyw. Kwa nà mẽ inhmã jahti hkĩnhti hã. Kwa mẽ ixkaxyw ãm kêt nẽ nà?” Anhỹr o kãm kapẽr.

15 —Tã no nhũm ãm mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nhũm mẽ awjanã nẽ mã akupỹm mra. Hãmri nhũm pahija mẽ kaxyw mẽ kãm hkĩnh kêt xwỳnhta xãm nhũm ma akupỹm õ krĩ hwỳr mõ. Mõõ nẽ ra pôj hãmri nẽ amnhĩ wỳr kãm mẽ àpênh xwỳnhjê hã karõ nẽ mẽ kãm: “E no ixte mẽ amã kàxpore nhõr xwỳnhta? Tanhmã na ka prem ixkutêp inhmã ho rax to? E mẽ inhmã agõ pa omu.” Anẽ.

16 —Hãmri nhũm wamta kãm: “Ota akàxpore ate inhmã õr xwỳnhta. Na ka pre inhmã ho pyxi nẽ agõ pa kupy nẽ ho mẽmo hy hkwỳ japrô nẽ hkre. Nhũm ô pa mẽ kãm ho wẽnê ho ri ixpa nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ hipy amã kurẽ nhũm ra kêp 10. Ota. E amỳ.” Anẽ.

17 —Hãmri nhũm kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm: “Nà ãm hãmri na ka ã inhmã ho rax anẽ. Ixte amã ho pyxi nẽ õr tã ka pre inhmã hamãr mex nẽ nhũm kànhmã axkamẽ nẽ ra kêp 10. Tã ra ixpê krĩ hkwỳ kamã mẽ õ pahi jakamã kot ka inhmã krĩ ho 10 nẽ inhmã hamãr o ri apa. Jakamã kwa mãmrĩ amnhĩm kàxporeta o arĩk.” Anẽ.

18 —Hãmri nhũm hpãnhã hõja hwỳr tẽ nẽ kãm: “E ota akàxporeta. Na pa pre ho mẽmo hy hkwỳ japrô nẽ hkre nhũm ô pa mẽ kãm ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ hipy amã kurẽ nhũm ra kêp 5. Tã ota. E amỳ.” Anẽ. 19 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm: “Nà ãm hãmri. Hãmri na ka ã inhmã ho rax anẽ. Jakamã kot kaj hpãnhã inhmã krĩ ho 5 nẽ ho amnhĩptàr o apa. E mãmrĩ amnhĩm kàxporeta o arĩk.” Anẽ.

20-21 —Hãmri nhũm hpãnhã hkôt hõta tẽ. Nom hkwỳjê hkĩnhã õ patrãw mã tanhmã kàxpore ho rax to hkêt nẽ. Ãm tanhmã hamaxpẽr punuj to nẽ htỳx ri kot kêp ho õxỳ nẽ amnhĩm piitã hamỳnh par nẽ akupỹm kãm hkwỳ nhõr kêt ã hkamnhĩx. Jakamã tanhmã kãm ho rax to hkêt nẽ. Ãm hkupu nẽ o tẽ nẽ nhỹri kutêp kuxi. Hãmri nhũm õ patrãw amnhĩ wỳr hã karõ nhũm hwỳr tẽ nẽ amnhĩ nê kãm kapẽr punuj nẽ kãm: “Tk. Ota akàxporeta. Ixte amã tanhmã ho rax tore hã. Ixte amã ho rax ronhỹx ka amnhĩm piitã hamỳnh pa nẽ akupỹn inhmã hkwỳ nhõr kêt nẽ. Rỳ ixte tanhmã apê homnuj to ronhỹx ka hã inhmã akir. Jakamã na pa tanhmã amã ho rax to hkêt nẽ. Ãm hkupu nẽ o tẽ nẽ ho amũxu nhũm arĩ akutêp hikwỹ. Tã ota.” Anhỹr o amnhĩ nê õ patrãw mã kapẽr punuj nẽ. 22-23 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma. Kot amnhĩ to mex xwỳnh nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê ho mex o pa xwỳnh tã ã kãm àpênh xwỳnh kot kãm kapẽr anhỹrja ma nẽ amnhĩ tã kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ kãm: “Tk. Kwa xà ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr? Nà ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr nhũm amã ixpuma ronhỹx ka pre amã ixpuma xàj ixkàxporeta py nẽ ixwakre kamã amnhĩ krã hkôt tanhmã inhmã ho rax to. Tã nhỹx pa pre ra akupỹn awỳr tẽ nẽ hamỳ. Nà na ka ã ijarẽnh anhỹr o axêx nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã inhmã ho rax to hkêt nẽ. Mỳrapê kot paj atomnuj tỳx nẽ ka rĩ amnhĩ pumu. Pẽr ãm ajamaxpẽr punuj.”

24 —Nhũm pre ã kãm kapẽr anẽ hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã kãm: “E mẽ atõ kêp kàxpore py nẽ wam kot ho 10 nẽ hamỳnh xwỳnhta mã agõ.” Anẽ. 25 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nhũm mẽ kãm: “Kwa nà ra hikàxpore rax kênã. Ra ate kãm ho 10 nẽ õr kênã.” Anẽ. 26 Hãmri nhũm mẽ kãm: “ỹỹ nom tãã. Mãmrĩ kãm agõ. Koja mẽhõ inhmã àpênh mex pa amnhĩ tã omu nẽ kot inhmã àpênh mexta pãnhã ho mex nẽ. No koja inhmã àpênh mex kêt nẽ pa tee ri ja hã omu nẽ ho mex kêt nẽ. E mãmrĩ kãm agõ.” Anẽ. 27 Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kãm: “E hpãnhã mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjaja. Ixte mẽ ho amnhĩptàr mã tã mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjaja. Mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ ho akuprõ nẽ akupỹn amnẽ ixwỳr mẽ o mra nẽ inhnoo mã mẽ himex pa.” Anẽ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm pre Jejus ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Te tãm kêp patrãwta pyrà nẽ ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hipêx to hã amnhĩ jarẽ.

*Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh*
*Matêwre 12.1-11; Makre 11.1-11; Juãw*

*12.12-19*

28 Nhũm Jejus kormã Jerujarẽ hwỳr mõ.
29 Hãmri nẽ ra Petake mẽ Petãn wa htêp o
mõ. Hixêt pê Oriwêhti kahti ri na krĩ wa
xa. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ
pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ amnhĩ kukamã
wa kumẽ. 30 Nẽ wa kãm:
—E. Wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa
tẽ. Nẽ wa hwỳr pôj nẽ nhỹri jumẽnre nyw
mã ê nẽ ãm ata pumu. Kormã mẽ kot hã
hkrĩ hkêt xwỳnhta. Ka wa omu nẽ kãm ê xà
hpôt nẽ man akupỹn ixwỳr o tẽ. 31 Nhũm
mẽhõ ja hã war apumu nẽ hã tanhmã war
amã kapẽr to ka wa kãm ã ijarẽnh anẽ nẽ
kãm: “Mẽ panhõ Pahihti na hã karõ pa wa
hwỳr tẽ.” Anhỹr o wa kãm ijarẽ. E wa ma
hwỳr tẽ. Anẽ.
32 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr
htẽm kurê kumrẽx. Nẽ wa krĩm pôj nhũm
Jejus kot wa kãm harẽnh xà hkôt jumẽnreta
pumu. 33 Hãmri nẽ kãm ê xà hpôt o xa nhũm
õ dõnjaja mra nẽ hã wa omu nẽ wa kãm:
—Tk. Kwa mo kaxyw na ka wa ri mẽ ixpê
mẽ ixkrit mã ê xà pôt o wa xa? Kwa xà kot
kaj wa mẽ ixpê ho ahkĩ nà? Anẽ.
34 Hãmri nhũm wa mẽ kãm:
—Nà mẽ panhõ Pahihti na wa inhmã anẽ
pa wa tẽ. Wa ixte ma akupỹm kutã ho
inhmõr kaxyw. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ wa kuma nẽ wa kãm:
—Tôe. Nà wa mãmrĩ ma kãm o tẽ. Anẽ.
35 Hãmri nhũm wa ma akupỹm Jejus wỳr
o tẽ. Hãmri nẽ kaxyw amnhĩ xê hkwỳ
hopôj nẽ kãm ho hkô kahty nẽ kãm ho htỳx
nẽ o xa nhũm hã nhỹ nẽ mõ. 36 Kormã
Jerujarẽ hwỳr hixêt ã àpir o mõ. Nhũm mẽ
kot omunh o mrar xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ma
hkukamã kot pry ho mex kaxyw amnhĩ xê
hkwỳptyr o mõ. 37 Hãmri nhũm mẽ hixêt ã
api nẽ kormã ahpar mã wrỳk o mõ. Hãmri
nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kàx
pê Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o hkôt mõ.
Ra mẽ kot hkôt pikamẽnh ry nẽ kot mẽ kãm
aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax ã
omunh jakamã hkĩnh nẽ nẽ Tĩrtũm mex o
mex ã harẽnh o hkôt mõ. 38 Nẽ harẽnh o:
E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta
na ra pôj.
ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Na mex
kumrẽx.
Kêp mẽ panhõ Pahihti mex na. Ãm hãmri
na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ.
Tĩrtũmja mex kumrẽx. Mex o mex. Kukwak
ri pix mã na pu htem pajamakêtkati
nẽ paxàmnhĩx ri papa rãhã ho papa.
Anhỹr o Jejus kôt harẽnh o mõ. Ra kot
mẽ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx ã hkamnhĩx
jakamã hkĩnh nẽ hkôt ã kapẽr o mõr anẽ.
39 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja
mẽ hkôt mra nẽ tee ri mẽ kuma hãmri nẽ
Jejus mã kãm:
—Kwa Jejus. Mẽ kãm anẽ kê mẽ anhĩkrê
nà? Anẽ.
40 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tk. Nà kot paj mẽ kãm anhỹr kêt nẽ.
Ã mẽ kapẽr anhỹrja na inhmã mar hprãm.
Kwãr mẽ mãmrĩ Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh o ixkôt mõ. Kot mẽ anhỹr kêt nhũm
ra pikap kẽn nhĩkwỹ xwỳnhja tee ri ja hã mẽ
omu hãmri nẽ tãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
nẽ mẽ hpãnhã tãm Tĩrtũm mã mex o mex ã
harẽnh o hikwỹ. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ
kapẽr anẽ. Anẽ.

*Jejus tee ri kot Jerujarẽ hkukamã hamaxpẽr ã harẽnh*

*Rukre 23.27-31*

41 Nhũm mẽ kormã Jerujarẽ hwỳr hpôx
o mõ. Kormã hixêt rũm ahpar mã hwỳr
wrỳk o mõ. Hãmri nhũm Jejus amỳm amnhĩ
hkukamã Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê pumunh o
mõ nẽ mẽ hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ.
Hãmri nẽ hkaprĩ xàj mỳr o mõ. 42 Hãmri nẽ
te kot mẽ kuri mẽ omunh o ri pa pê mẽ kãm
kapẽr pyràk o mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Hêxta waa nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja.
Kot kaj mẽ amex kêt nẽ. Mẽ ate amnhĩ
kukamã axàhpumunh mex ronhỹx ka mẽ
ra mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjê pumaj ixkôt
amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx nhũm mẽ tee
ri tanhmã mẽ ato mã. Ka mẽ ra ixkuk-
wak ri amex nẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ
ri apa ho apa. 43-44 Tĩrtũm tãm kot mẽ
awỳr inhmẽnh tã ka mẽ amã ixprãm kêt
nẽ. Jakamã koja nhỹrmã mẽ kãm mẽ akurê
xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ mẽ anhõ krĩm
hipôk pa. Hãmri ka mẽ amnhĩ wỳr mẽ omu
nẽ tee ri ajapôx kaxyw nhũm mẽ awỳr agjê
nẽ mẽ anhĩmex pa nẽ mẽ anhõ krĩja grành
pa. Nẽ ahpỹnhã ri mẽ anhõrkwỹ grành pa.
Ã koja mẽ mẽmoj piitã grành par anẽ. Anẽ.

### *Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr ã harẽnh*
*Matêwre 21.12-17; Makre 11.15-19; Juãw 2.13-22*

45-46 Tã nhũm Jejus Jerujarẽ hwỳr axà nẽ jumẽnre rũm wrỳ hãmri nẽ ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr tẽ. Hãmri nẽ hwỳr axà nẽ tee ri kamã mẽ pa xwỳnhjê pumunh o xa. Nhũm mẽ ra axtem nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ tuuti ho wẽnê ho kuhê. Mẽ kot haprôr nẽ Tĩrtũm mã hpar nẽ kãm õr pê kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ kãm ho wẽnê ho kuhê. Nẽ axtem nẽ mẽ kãm hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wẽnê. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nẽ tee ri mẽ omu mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot õrkwỹ jarẽnh kot:

Inhõrkwỹja ãm mẽ ate inhmã amnhĩ jarẽnh
xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhỹr o kot harẽnh tã ka mẽ axtem nẽ kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. E mẽ ajapôj nẽ ma ajapêx tokyx anẽ.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ ixkre nê mẽ kator nhũm mẽ ma hapêx pa.

47 Tã nhũm Jejus apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr mra nẽ kamã mẽ ahkre ho hkrĩ. Hãmri nhũm mẽ õ patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja kot mẽ ahkre ma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm hpĩr prãm nẽ. 48 Nom nhũm amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kurom kãm mar prãm nẽ akryk mar o kuhê. Jakamã nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kot hpĩr to hkukamã hã axpẽn ma.

# 20

### *Mẽhõ nhỹ hã Jejus kot mẽ ahkre hã harẽnh*
*Matêwre 21.23-27; Makre 11.27-33*

1 Nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus kê axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr axà nẽ mẽ ahkre ho nhỹ. Tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri htĩr tũm nẽ pa hã mẽ kãm kapẽr o nhỹ. Hãmri nhũm Ijaew nhõ pahijê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja hêx rom mar o kuhê. 2 Hãmri nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa? Na ka hte akupỹm mẽ ho mex o apa nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho apa. Xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà? Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ixkumrẽx kot paj mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhma nẽ inhmã harẽ pa rĩ kormã tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to. 4 Finat Juãw Paxisja ã kot paj mẽ akukja. Mẽhõ nhỹ hã na pre mẽ hkrã kumrãr o pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã harẽ. Anẽ.

5-6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harẽnh to hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ kãm harẽnh to? Jar mẽ kot mar xwỳnhjaja na htem kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ã harẽnh o pa. Tã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ hkrã kumrãr o pa hã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk tỳx nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom mẽ pahte kãm pakapẽr ã mẽ pahpumunh kurê kumrẽx nẽ kẽn o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. Nom kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ pamã kapẽr o: “ã kot anhỹr kênã na ka prem kapẽr ma nẽ ra ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ?” Anẽ. Nà kot puj mẽ kãm tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyràk o harẽ. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ ãm tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm kaprỳ o kuhê.

7 Hãmri nẽ kãm:

—Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapẽr o pa hã omunhre hã. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwỳja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

### *Mẽ àpênh punuj xwỳnhjê jarẽnh*
*Matêwre 21.33-46; Makre 12.1-12*

9 Nhũm Jejus arĩ Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr. Nẽ mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh

to. No ãm amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Koja mẽhõ hpur ã hkwỳjê kot kamã kãm àpênh kaxyw mẽ kãm karõ. Hãmri nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ kamã mẽmo hy hkre nẽ hkre pa. Hãmri nhũm ra hpur nhõ dõnja nhỹhỹm nojarêt nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã tanhmã hpur jarẽnh to nẽ mẽ kãm: "E or ixpur nõ. Kê kamã mẽmoj hkà hpa ka mẽ mãmrĩ kamã axujamỳnh pa nẽ ho axkjê. Nẽ ixkutêp inhõ jaxwỳ nẽ mãmrĩ mẽ anhõ tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã ho." Anẽ.

—Nhũm ã mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri nẽ ma nhỹhỹm mõ.

10 —Tã nhũm ra hkà hpa. Nom nhũm hpur nhõ dõnja kormã krĩ hõ kamã ri hã ujahkre ho ri pa. Tã kuri kãm àpênh xwỳnhjê hõja nhũm akupỹm mẽ hwỳr kumẽ. Mẽ kot kãm kwỳ nhõr nhũm ma kot kãm o mõr kaxyw ma mẽ hwỳr kumẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ omu nẽ axtem nẽ unê nẽ htak nẽ akupỹm hano nhũm ma akupỹm ỹ kamã mõ. 11 Hãmri nẽ pôj nhũm õ patrãwja tee ri omu nẽ hpãnhã ja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ. Mõõ nẽ mẽ hwỳr pôj nhũm kê wem mã ho anẽ nẽ unê nẽ htak nẽ akupỹm hano nhũm wamta pyrà nẽ ma akupỹm ỹ kamã mõ.

12 —Hãmri nhũm kê axte hkôt ja mẽ nhũm ma mẽ hwỳr mããnẽn mõ. Ma mẽ hwỳr mõ nẽ pôj nhũm mẽ te ho wamta wa hipêx pyràk o hipêx nẽ unê nẽ htak rax nẽ amnhĩ nê hano nẽ pur nê kapôt ã kumẽ. Hãmri nhũm ma akupỹm mããnẽn ỹ kamã mõ. 13 Nhũm mẽ õ patrãw tee ri mẽ omu nẽ hamaxpẽr o: "Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj amnhĩ nhĩpêx to? Nà kot paj mẽ hwỳr ixkra mãn mẽ. Inhmã hapê htã kot paj mẽ hwỳr kumẽ kê ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nhũm mẽ kêp ixkra hã omu nẽ tanhmã ixpê ho hkêt nẽ. Nẽ tã inhmã kãm inhõja kwỳ gõ." Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ ma mẽ hwỳr kumẽ nhũm ma mẽ hwỳr mõ.

14 —Tã ra mẽ hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ amỳm amnhĩ wỳr omu nẽ kêp hkra hã omu nẽ hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã: "E onẽj hpur nhõ dõn krata tẽ. Koja nhỹrmã õ papaj mỳr pê amnhĩm pur ã pyka pytà nẽ ho õ. Kwa pu mẽ hpĩr kurê kumrẽx nẽ kêp hpurja o panhõ. E tokyj pu mẽ kupĩ ri." Anẽ.

15 —Hãmri nhũm tẽ nẽ mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ unê nẽ pur nê ho kato nẽ ma o tẽ nẽ kupĩ. Ã mẽ ujarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ nẽ hã tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ mẽ kãm:

—E koja hpur nhõ dõnja hkra jarẽnh ma hãmri nẽ tãm mẽ hwỳr mõ nẽ tanhmã mẽ hipêx to wehe? 16 Koja ma mẽ hwỳr mõ hãmri nẽ mẽ himex pa. Hãmri nẽ hpãnhã hpur ã nhãm mẽmojjê rẽ nhũm mẽ tã kãm hamãr mex o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ hãmri nhũm mẽ kot mar xwỳnhtaja ujarẽnh kamã amnhĩ jarẽnh mar kurê kumrẽx. Mẽ kot Tĩrtũm kot mẽ hwỳr rẽnh xwỳnhjê kapẽr mar kêt nhũm mỳrapê mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja kot mẽ kêp mẽ õ pika pytàr nẽ mẽ himex par ã amnhĩ jarẽnh ma nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ. Hãmri nẽ hêx rom Jejus mã kãm:

—Tk. Kwa nà nhỹx pre kêt pur nhõ dõnja ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ omunh o xa. Nẽ mẽ omunh pê mẽ no kagàr mã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nà ã mẽ hipêx anhỹr mã mẽ tãm kênã. Mãn ka prem ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh ma. Harẽnh kot:

Mẽ kot kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw nẽ kẽn maati pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga.

Mẽ kot hkaga htã Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrẽx. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ ajarẽnh te mẽ kot kẽn maati punuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga xwỳnhjê jarẽnh pyràk o ã mẽ ajarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

18 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm te kêp kẽn maati pyràk o mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ axte amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm axte kẽn jarẽnhta pyrà nẽ mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ atõ ixkaga hãmri nẽ te mẽhõ htỳx htẽm nẽ kẽn pumunh kêt nẽ hã htêk nẽ tẽm pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkutã amnhĩ xãm. Rỳ ka tanhmã amnhĩ to nẽ ixkaga nhũm te kẽn maati hõ htẽm nẽ kot anhĩpy htẽm nẽ axôm par pyràk o anhĩpêx ka amex kêt nẽ. Anẽ.

19 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh kãm
mẽ harẽnh anẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr
tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre
krãhtũmjaja kot mẽ kãm kẽn jarẽnh o te mẽ
tãm harẽnh pyràkja ma nhũm ja mẽ kêp
omnuj tỳx nẽ. Jakamã nhũm mẽ kãm Jejus
pynênh nẽ haxàr prãm nẽ. Nom amnhĩ tã
kãm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê puma nẽ.

### *Mẽ kot hêx rom Jejus kukjêr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 22.15-22; Makre 12.13-17; mããnẽn Rõmãn 12.1, 13.6-7*

20 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ
ahkre xwỳnhjê mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja
Jejus tãnopxar o kuhê. Hãmri nẽ ra amnhĩ
wỳr mẽmy hkwỳ hã karõ nẽ mẽ kãm:

—E. Mẽ ma Jejus wỳr mra nẽ te mẽ
ate hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw pyràk
o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽmoj tã ri hkukja.
Mẽmoj tã hkukjêr rax nẽ. Kêr kê Rõm nhõ
pahi Sesti kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ amã
kapẽr to ka mẽ ama nẽ man akupỹn mra
nẽ mẽ inhmã harẽnh kurê kumrẽx. Pa mẽ
ama nẽ ma hwỳr mra nẽ hã unê nẽ ma Sesti
nhỹ hã mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhta wỳr o
tẽ nẽ ĩhkram haxà. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr mra nẽ hêx rom kãm
kapẽr nẽ kãm:

—Pa Jejus? Nà ãm hãmri na ka hte Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ahkre mex o ri apa. Na ka hte
mẽ kamã akahak kêt nẽ. Nẽ mẽ kot tee ri
tanhmã ato kapẽr punuj to htã ka aprĩ hã
mẽ ahkre mex o ri apa. 22 Kwa mẽ inhmã
mẽmoj jarẽ. Rõm nhõ pahihti kot mẽ pahte
kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pahpê Ijaew
mã karõta. Kwa xà we ja amã mex nà? Xà
kot pu mẽ kãm kugõ nà xà kot pu mẽ kãm
õr kêt nẽ? E kwa mẽ inhmã tanhmã harẽnh
to. Anẽ.

23 Nhũm prem ã hêx rom kãm kapẽr
anhỹr tã nhũm ra mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu
nẽ mẽ kãm:

24 —E mẽ atõ anhõ kàxpore htỳxre japêr nẽ
inhmã hõ gõ pa omu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm ja gõ nhũm kupy nẽ
omu nẽ kànhmã mẽ kãm kupẽ nẽ mẽ kãm:

—E mẽhõ nhĩxi nẽ mẽhõ karõ na ja hã?
Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ nẽ hixi na hã kênã. Anẽ.

25 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Tô kêr ka mẽ mãmrĩ kãm hkwỳ nhõr
o apa. Hã hkarõ nẽ hã hixi. Tãm kot hipêx
xwỳnh jakamã õ na. No mẽ kajaja na pre
Tĩrtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ jakamã
kwa kêr ka mẽ kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ
nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

26 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ
nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Nhũm mẽ kot
hêx rom kãm kapẽr mã xwỳnhjaja amnhĩ
jaêr pê ã kot kàxpore jarẽnh anhỹrja ma.
Hãmri nẽ tee ri axte mẽmoj tã hkukjêr nhũm
kot pahi Sesti kwỳm ri kot tanhmã harẽnh
to kaxyw ãm tee ri tanhmã hkukjêr to
kaprỳ. Hãmri nẽ axte tanhmã kãm nẽ hkêt
nẽ ãm akryk omunh pê mar o kuhê.

### *Akupỹm mẽ htĩr jarẽnh*

*Matêwre 22.23-33; Makre 12.18-27; Juãw 5.21, 6.39; mããnẽn Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18; Apokarip 20.4*

27 Tã nhũm Satusew nhõ xwỳnh kwỳjaja.
Mẽ kot akupỹm mẽ htĩr mã hamaxpẽr
kêt jakamã mẽ htyk nẽ mẽ hapêx ã mẽ
hkamnhĩx. Jakamã na prem tanhmã axpẽn
mã Jejus jarẽnh to nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ ma hwỳr mra nẽ mẽmoj
xihtỳx ã hkukja kê mẽ pama nẽ tee ri
tanhmã mẽ pamã harẽnh to hkukamã
hamaxpẽr. Hãmri nhũm mẽ piitã ja hã omu
nẽ àhpumunh tỳx kêt ã omunh kurê kumrẽx.
E ma pu mẽ hwỳr.

Anẽ nẽ ma hwỳr mra nẽ Parijew nhõ
xwỳnhjê pyrà nẽ hêx rom ahkukja nẽ kãm:

28 —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ.
Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ
panhĩgêt mã ã karõ anẽ. Mẽ hkra hkêt
rãhã mẽ pa nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ
harẽnh o:

Koja mẽhõ hprõ nẽ kormã kamã hkra hkêt
rãhã pa nẽ ty. Hã koja hkôt htõja
hpãnhã hprõta o hprõ nẽ kamã hkra.
Hãmri nhũm kato nẽ te kêp htõ htyk
xwỳnhta hkra pyràk. Anẽ.

Na pre ã Mojes mẽ kãm karõ anẽ. 29 Jakamã
kwa ga mẽ ixujarẽnh ma. Koja mẽ kot
axpẽn to htõ xwỳnhjaja kêp 7. Nhũm kot
waja mẽhõ ho hprõ nẽ wa pa nhũm kamã
hkra hkêt rãhã ty. Nhũm hkôt htõ hõta
hpãnhã hprõ ho hprõ 30 nẽ wa axpẽn to pa.
Nhũm mããnẽn ty. Kamã hkra hkêt rãhã ty.

31 —Nhũm htõ hõta. Haxwỳja hpãnhã
tãm o hprõ nẽ wa axpẽn to pa grire nhũm
haxwỳja kamã hkra hkêt rãhã ty. Hãmri
nhũm htõ hkwỳjaja piitã nija pyxi nẽ axpẽn
pãnhã ho hprõ hpa. No ãm mẽhõ kamã
hkra hkêt rãhã ra htyk pa. 32 Hãmri nhũm
mẽ hprõta mẽ hkôt amnhĩ to hapu nẽ ty.
33 Tã Tĩrtũm kot akupỹm nhỹrmã mẽ ho htĩr
ronhỹx nhỹ nhỹx kêp nija mjên kumrẽx? Ra
piitã kot ho hprõ kênã. E mẽ inhmã ja jarẽ.
Anẽ.
34 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:
—Nà kaxkwa kamã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêxja axtem na. Pika ja kamã na htem
pa nẽ àptàr nhũm mẽ axpẽn mã mẽ kure.
Ja mex. 35 No mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja na htem ty hãmri nẽ
Tĩrtũm nhõ krĩ kamã kuri axte kãm hprõ
hprãm kêt nẽ ri pa. Rỳ ni japêr nẽ kãm mjên
prãm kêt nẽ ri pa. 36 Hãmri nẽ Tĩrtũm kapẽr
o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyrà nẽ axte htyk kêt
nẽ. Ãm htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa. Tĩrtũm
ra akupỹm kot mẽ ho htĩr jakamã koja mẽ
kêp hkra nẽ kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho
pa nẽ axte kãm hprõ rỳ mjên prãm kêt nẽ ri
pa.
37 —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr mã aja-
maxpẽr kêt ã harẽnhja kot paj mẽ amã harẽ.
Amnepêm na pre Tĩrtũmja pĩ hpôk kamã
Mojes mã kapẽr nẽ kãm:
Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mããnẽn
ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htàmnhwỳ
Jako wa õ Tĩrtũm na pa.
Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma
nẽ hã kagà. 38 Kêp apu arĩ mẽ htyk rãhã
nhỹx pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx
pre mẽ harẽnh o: “Amnepêm Apraãw nẽ
hkra nẽ htàmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ õ
Tĩrtũm na pa pre.” Anhỹr o nhỹx pre mẽ
harẽ. Nom na pre ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt
nẽ. Mẽ pamã te Apraãwja mẽ htyk nẽ mẽ
hapêx pyràk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm
ri akupỹm htĩr nẽ mex nẽ pa ho pa. Tã ka
htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri akupỹm mẽ htĩr
kêt ã mẽ harẽnh o apa. Anẽ.
39 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ.
Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre
ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja kuma nẽ tee ri
axte tanhmã kãm nẽ hprãm kaprỳ nẽ kãm:
—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ja jarẽnh anẽ.
Anẽ.
40 Hãmri nhũm mẽ axte mẽmoj tã hkukjêr
kêt nẽ. Tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ
hamaxpẽr o hakre? Na prem ãm tee ri kãm
hamaxpẽr o hakrenh prãm kaprỳ ho kuhê.
Jejus kot mẽmoj piitã hkukamã àhpumunh
tỳx o àhpumunh tỳx.

### *Jejus kêp pahi finat Tawi nhõ Pahihti hã kot amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 22.41-46; Makre 12.35-37; mããnẽn Rõmãn 1.3-4*

41 Tã nhũm Jejus kànhmã xa nẽ amnhĩ
tã tanhmã mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê
hkukjêr to. Nom te nhãm mẽhõ hã mẽ
hkukjêr pyrà nẽ mẽ kãm:
—E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tĩrtũm
kot mẽ akaxyw ãm mã xwỳnhta ã na pa mẽ
akukja. Mo na htem axpẽn mã kêp finat
pahi Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ pix ã harẽ
nẽ mããnẽn kêp õ pahihti hã harẽnh kêt nẽ?
42 Na pre Tawi Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagà nẽ
tanhmã harẽnh to. Tĩrtũm mex ã mẽ grer
xàja kwỳ kamã harẽ nẽ hã kagà nẽ hã kagà
ho:
Na pre Tĩrtũm inhõ Pahihti mã ã kapẽr anẽ
nẽ kãm: “E amnẽ ixwỳr tẽ nẽ inhĩhkô
hã nhỹ nẽ inhmã mẽ ho amnhĩptàr o
akrĩ.
43 Kot paj mẽ kot kãm akurê xwỳnh piitã
mẽ unênh pa nẽ awỳr mẽ o mra nẽ
anhĩhkram mẽ haxàr pa.” Anhỹr o
pre kãm kapẽr. Anẽ.
44 Na pre ã Tawija Tĩrtũm kot Kris mã kapẽr
jarẽnh anẽ. Mẽ kajaja na ka htem ãm kêp
Tawi kanrẽhã tàmnhwỳ pix ã ri axpẽn mã
harẽnh o ri apa. No kêt Tawi na pre kêp õ
Pahihti hã harẽnh o pa. Anẽ.

### *Jejus kot tanhmã Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh to*

*Matêwre 23.1-12; Makre 12.38-40*

45 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ
nhũm mẽ piitã mar o kuhê. Hãmri nhũm
hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã
kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr
tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx
o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm mẽ omu nẽ ãm
mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ
nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. 46 Na htem mẽ
piitã mẽ kot mẽ hã hpijaàm kaxyw mẽ ê
mex pix kãm ri pa. Nẽ mẽ kãm mẽ piitã mẽ

kot amnhĩm mẽ rũnh xwỳnh ã mẽ harẽnh o mẽ paja na mẽ kãm hprãm. Nẽ mẽ panhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix ã na mẽ kãm mẽ hkrĩ hprãm. Nẽ mẽmoj tã mẽ hkĩnh ã arĩgro hã nhũm htem mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprõ nẽ mẽ kãm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix ã mẽ kãm mẽ hkrĩ hprãm. Ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

47 —Nẽ mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê ho ajuta ho pa hã amnhĩ jarẽnh tã ãm amnhĩ to hêx nẽ axtem nẽ mẽ nokupyr pê mẽ kêp mẽ hikukrêx piitã ho hapêx par o pa. Nẽ mẽ kêp mẽ õrkwỹ pytà. Nẽ mẽ hêx rom te tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh japjêê ho kuhê. Mỳrapê koja mẽ mex kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tanhmã ja hã mẽ hipêx to rax nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

# 21

### *Kêp mjên htyk xwỳnh jarẽnh*
### *Makre 12.41-44*

1 Nhũm Jejus kormã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ omunh o xa. Na pre hte Ijaew piitã ixkreta ho mex kaxyw kãm mẽ hikàxpore hkwỳ nhõr o pa. Jakamã nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nẽ kamã kàxpore gjênh xà kamã hkwỳ gjê nẽ ma akupỹm mra. 2 Jakamã nhũm mẽhõ ni pê mjên htyk xwỳnh haxwỳja hwỳr axà. Kêp amrakati kumrẽx nẽ hikàxpore tỳxre ãm axkrutre htã mẽ hpãnhã hwỳr axà. Nẽ kãm Tĩrtũm kĩnh xàj hamẽ kamã kuxà hãmri nẽ kato nẽ ma akupỹm tẽ. 3-4 Hãmri nhũm Jejus arĩ omunh o xa. Kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã harẽ nẽ mẽ kãm:

—E mãn ka mẽnire htẽm mũj pumu. Kêp amrakati nẽ hikàxpore ãm kêp grire htã amnhĩ pê õr pa. Kwỳjê rom kãm Tĩrtũm kĩnh xàj amnhĩ pê õr par kumrẽx. Apkur xà hã hikàxpore na. Mẽ hkwỳjaja na htem hikàxpore hkwỳ ho mra nẽ kugjê nom arĩ mẽ hikàxpore rax. No nhũm nire nẽj mẽ kurom kãm hikàxpore japê hkêt nẽ. Nẽ ho õxỳ hkêt nẽ àmnhĩx piitã Tĩrtũm mã õr pa. Anẽ.

### *Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh*
### *Matêwre 24.1-2; Makre 13.1-2*

5 Tã hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nẽ axpẽn mã harẽ nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Ixkreja mex kumrẽx. Kẽn rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nẽ mẽ kot ri Tĩrtũm mã hkĩnh xà nhõr nẽj haxwỳja piitã mex. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

6 —Nà mex tã koja nhỹrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja grành pa. Koja arĩ kẽn õ axkrutre nẽ axpẽn mỳnh nẽ nõr kêt nẽ. Koja piitã anhgrà nẽ ahpỹnhã ri hikwỹ. Anẽ.

7 Nhũm pre ã mẽ kot hipêx anhỹrja kukamã mẽ kãm mẽ harẽnh anẽ nhũm mẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa xà koja mẽ ã hipêx anẽ? Kwa mẽ inhmã aprĩ hã mẽ kot ixkre grành parta jarẽ. Xà koja mẽ tokyx ho anẽ nà xà kormã? Kwa mẽmo koja wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kumrẽx kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Koja mẽ ohtô nẽ mẽ apê ixkrajê hwỳr mra nẽ hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to nẽ amnhĩ jarẽnh o: “E mẽ ixpumu. Pa na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnh na pa.” Anhỹr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Hãmri nẽ mẽ amã: “E ot pa ra mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ.” Anhỹr o amnhĩ jarẽnh o mẽ akôt pa. Nom kêr ka mẽ ãm mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Ãm mẽ kot mẽ amã amnhĩ to hêx o pa kênã. Kormã akupỹn ixpôx xà hã arĩgrota kormã.

9 —Nẽ koja mẽ nhỹri awry hã axpẽn par o pa. Nẽ mẽ atãã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mẽ harẽnh ma nẽ ri tee ri tokyx mẽmoj piitã hapêx kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽmoj piitã hapêx xà hã arĩgrota kormã.

10 Koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ pa

xwỳnhjaja axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ pijapu nẽ axpẽn pa.
11 Nẽ koja pika piitã hkôt tanhmã ahpỹnhã mẽ à kute mẽ hamỳ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa.
Nẽ koja pikaja tertet tỳx nẽ.
Nẽ koja mẽ nhỹri pika hkwỳ kamã prãm xàj hpikaprãr pa.
Nẽ koja kaxkwa kamã mẽmoj tanhmã amnhĩ anhĩpêx to nhũm pika nhõ xwỳnhjaja tee ri omu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx nẽ htertet o kuhê.
Koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa rĩ kormã akupỹn mẽ awỳr wrỳ nhũm mẽmoj piitã hapêx pa. Koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
12 —E Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par xwỳj ri mẽmoj tanhmã hkukamã kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ate ixkukjêr xwỳnhta kot paj hpãnhã mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Koja mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ ixtã mẽ apynê nẽ tanhmã ixtã mẽ anhĩpêx to. Nẽ ma mẽ pikuprõnh xà hã ixkreja wỳr mẽ ato mra nẽ kamã mẽ kãm tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to. Nhũm mẽ kuma hãmri nẽ ma mẽ ato mra nẽ mẽ ajagjê. Mẽ ate ixkôt apa ho apa jakamã koja mẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ õ pahihti hwỳr mẽ ato mra nẽ mẽ kãm tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to. 13 Tã kêr ka mẽ kutã akrĩ nẽ axàmnhĩx mãmrĩ tanhmã mẽ kãm ijarẽnh to ho akrĩ.
14 —Nom kwa kêr ka mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkukamã tee ri ajamaxpẽr o ri mẽ amã mẽ uma hkêt nẽ. Rỳ mẽ ajamaxpẽr o: “Hêxta waa nẽ. Tanhmã koja we mẽ kot ixkukjêr ã arĩgrota ã pa we ri mẽ kãm ixkapẽr to?” Anhỹr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm amnhĩ kaxyw inhmã pix mã ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. 15 Tanhmã mẽ kot mẽ anhĩpêx to hã arĩgrota ã kot paj tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ inhỹ hã tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã mẽ ama nẽ axte tanhmã mẽ ato kapẽr to hkukamã tee ri hamaxpẽr o kuhê.
16 —Nẽ koja mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà nẽ mẽ atõ nẽ mẽ akràmnhwỳjaja. Nẽ kaxyw krĩ hkôt mẽ akwỳjaja ixtã mẽ atã amỹnê nẽ ma mẽ õ pahi hwỳr mẽ ato mra nhũm mẽ ajagjê nẽ mẽ akwỳjê pa. 17 Koja mẽ piitã ixtã mẽ akamã gryk nẽ kãm mẽ akurê nẽ. 18-19 Nom mẽ kot ã mẽ anhĩpêx anhỹr mã tã kêr ka mẽ amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ apar tã ka mẽ kaxkwa kamã akupỹm atĩr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ã mẽ kot mẽ anhĩpêx anhỹr xwỳnhjê rom Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho apa. Mẽ kot tanhmã mẽ ato htã mẽ ate kaxkwa kamã atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh jakamã kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.
20 —Koja nhỹrmã nhỹhỹnh pôristi ohtô nẽ mra nẽ Jerujarẽ hwỳr pôj hãmri nẽ mẽ kãm hipôk pa nẽ kuhê. Ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ mẽ kot krĩja grành par mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 21 Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ ajapôj nẽ ma aprõt nẽ amrar kurê kumrẽx. Mẽ apê jar pika pê Jutej kamã mẽ apa xwỳnhjaja ka mẽ omu nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj ma aprõt nẽ amrar kurê kumrẽx. Hixêt prêk wỳr ajapôj nẽ aprõt nẽ ma mra.
—Nẽ kê Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja mẽ umaj haxwỳja hapôj nẽ ma hprõt nẽ ma mrar o mra.
—Nẽ jar kapôt ã ri mẽ pa xwỳnhjaja kê mẽ akupỹm krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Ãm ma mẽ umaj hprõt nẽ mrar kurê kumrẽx.
22 —Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja Tĩrtũm ã mẽ hwỳr mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê rẽnh anẽ. Kapẽr ã kagà htũm ra kot mẽ hkukamã ja jarẽnh kot anhỹr. Jakamã koja mẽ nhỹrmã mẽ hkukamã mẽ harẽnh xàja kôt ã mẽ hipêx anẽ.
23 —No mẽ htujarô xwỳnhjaja nẽ mẽ hkra karàre xwỳnhjaja koja mẽ kêp mẽmoj omnuj tỳx nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ hprõt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ piitã mex kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja Tĩrtũm ã mẽ hipêx anẽ. 24 Koja mẽ nhỹhỹnh krĩ hõ rũm mẽ hwỳr mra nẽ mẽ unê nẽ mẽ hkamnhwỳr o mẽ kupa. Nẽ mẽ hkwỳjê pynê nẽ ma nhỹhỹm ahpỹnhã mẽ õ pika hwỳr amnhĩ kôt mẽ o pa nhũm mẽ kamã mẽ hkôt pa ho pa. Koja mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjaja Jerujarẽ o amnhĩptà nẽ ã mẽ hipêx anẽ. Nẽ kamã pa ho pa rãhã nhũm Tĩrtũm nhỹrmã akupỹm nê mẽ kator pa. Tã koja mẽ nê mẽ kator parja o pa ra akupỹn mẽ awỳr inhnojarêt. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm mẽ kot Jerujarẽ grành par xwỳnhjê hkukamã harẽnh anẽ.

*Akupỹn Jejus wrỳk xwỳj ri mẽmoj kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to*

*Matêwre 24.29-35; Makre 13.24-31; mããnẽn Sikũn Pêtre 3.10; Apokarip 1.7*

25 Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr inhnojarêt nhũm kaxkwa kamã kanhêti nẽ myyti nẽ mytwrỳre axtem tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to. Nhũm gô xujanãr haxwỳja hkoko htỳx jao axpẽn tak tỳx nẽ. Hãmri nhũm pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja kuma nẽ omu nẽ nẽ kãm ma htỳx nẽ mur nẽ htertet nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr.

26 —Nẽ koja Tĩrtũm tanhmã kaxkwa ho àk to nhũm kanhêti piitã pikarêr pa. Hãmri nhũm pika hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o amnhĩ japrãr pa nẽ hikwỹ. 27-28 Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ ja hã omu nẽ akupỹn mẽ awỳr inhnojarêt mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê rom akĩnh kãm ijapêr arĩt o akuhê.

—Nà kot paj akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Kakrã kamã hirã htỳx kãm akupỹn ixihtỳx kãm mẽ awỳr wrỳ. Hãmri ka mẽ apiitã pika piitã hkôt ano ho ixpumu. Kot paj ã ixwrỳk anẽ hãmri nẽ mẽmoj punuj piitã pê mẽ apytàr pa. Jakamã ka mẽ ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu hãmri nẽ tokyx ixkôt axàpirta mã ajamaxpẽr nẽ akĩnh tỳx nẽ. Anẽ.

29 —E ga mẽ pĩ hpàr mũj pumu. 30 Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpẽr. 31 Ja pyrà nẽ koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx par anhỹr mẽ ka mẽ omu nẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳkja mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. 32 Koja akupỹn ixpôx kêt ri mẽ kot ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk kêt ri pa ra akupỹn wrỳ.

33 —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapẽr koja wa uràk nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ.

34-35 —Nẽ kwa mẽ o kora. Mẽ axkãm ajamak rom. Mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na htem kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Jao ãm amnhĩ xàpkur xà nẽ amnhĩ to mex xà nẽ kàxpore pix kukamã hamaxpẽr o pa. Nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ pipãnh kãm tanhmã amnhĩ to ho pa. Tã koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã pa ra mẽ haêr pê akupỹn wrỳ nhũm mẽ tee ri ixpumu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx. Te tutre htỳx ri harôj kajyr o pa nẽ rapuuti hwỳr àr nhũm kot haê nẽ unênh nhũm tee kãm kator prãm pyràk. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nom kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Ãm pa inhmã hprãm xà hkôt pix mã tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ri apa.

36 —Tã kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ tomnuj o pa anhỹrja kôt amnhĩ nhĩpêx o apa pymaj amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho apa. Kê tanhmã mẽ ato hihtỳx to ka mẽ ỹ hã ho mẽ uràk kêt nẽ. Kêr pa nhỹrmã akupỹn wrỳ ka mẽ ixpumu nẽ mẽ kurom amnhĩ kamã akahak kêt nẽ akĩnh tỳx nẽ man ixwỳr mra. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre anẽ.

37 Hãmri nẽ apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ pikuprõnh xwỳnhjê jahkre ho hkrĩ. Nhũm kamàt nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ krĩ rũm hapôj nẽ ma hixêt prêk pê Oriwêhti hwỳr mra nẽ kamã amnhĩm hikra nẽ hikwỹ. 38 Nhũm kwỳhtã nhũm mẽ kànhmã hkrĩ nẽ ma akupỹm krĩm mra nẽ ixkreja wỳr agjê. Hãmri nhũm mẽ piitã hã akuprõ nẽ kot mẽ ahkre hã mar o hkrĩ.

# 22

*Mẽ kot Jejus ã àmnênh ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 26.14-16; Makre 14.1-2; Juãw 11.47-57*

1 Tã nhũm Ijaew kĩnhã arĩgro pê Pasja àhtêp o mõ. Pas ã na htem amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit pê mẽ hpãmjê kator mã hamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã hkĩnh. Na htem arĩgroja jarẽnh o: “Pas” anhỹr ã harẽ. Nẽ mããnẽn harẽnh o: “Mẽ pahte pãw kaxkrit kêt kur ã arĩgro.” Anhỹr o harẽ. 2 Jakamã nhũm mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra kãm Jejus pĩr prãm nẽ. No mẽ kãm hkôt

mẽ kot kapẽr mar xwỳnhjê pyma nẽ. Nẽ tee ri kot tanhmã ho hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Kwa tanhmã kot puj wem ho nẽ mẽ kêp kupĩ? Kot puj mẽ noo mã tanhmã ho nhũm mẽ hã mẽ pakamã gryk tỳx kumrẽx. Anẽ.

### *Jut Kariot kot Jejus ã àmnênh ã harẽnh*

*Matêwre 26.14-16; Makre 14.10-11; Juãw 13.21-30*

3-4 Tã nhũm Jut Kariotja. Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê 12 hõ na pre. Tã ax-tem nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ Satanasti nhỹ hã ma mẽ õ patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jamãr xwỳnh krãhtũmjê hwỳr tẽ. Hãmri nẽ tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:

—E ot pa mẽ amã Jejus jarẽnh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amỹnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anẽ.

5 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre.

6 Hãmri nhũm mẽ kot kãm amnhĩrer ã harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ amã ho anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ma tẽ nẽ kato. Nẽ Jejus pynênh kaxyw htãnopxar o ri hkôt pa. Mẽ kot mar o pa xwỳnhjê hkàx ã nhỹri unênh nẽ ma mẽ hwỳr o htẽm kaxyw.

### *Jejus kot ỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê kutã apkur ã harẽnh*

*Matêwre 26.17-25; Makre 14.12-21; Juãw 13.21-30*

7 Tã nhũm Pasja kato. Amnepêm Ijaewjê nhĩgêtjaja na prem ôwêhti hkrare hkwỳ hpar o pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit kãm mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê nhĩhkra nê mẽ kator kaxyw nhũm prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã na htem arĩ mẽ kêp mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja arĩgro pê Pas ã axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽ kãm hamaxpẽr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwỳ hpa. Hãmri nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku. 8 Jakamã nhũm Jejus ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ. Simãw Pêtre mẽ Juãwja nhũm wa mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ nẽ wa kãm:

—E wa ma mẽ ixkukamã tẽ nẽ mẽ ixkutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê. Anẽ.

9 Hãmri nhũm wa kuma hãmri nẽ kãm:

—Tôe. Nhỹri kot paj we wa tẽ nẽ mẽ akutêp hã apê? Anẽ.

10 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà wa mãmrĩ ma Jerujarẽ hwỳr wa tẽ. Nẽ hwỳr axà nẽ mẽhõ mytita pumunh kurê kumrẽx. Nhũm amnhĩm gô ru nẽ amnhĩ kre hã poti xãm nẽ o tẽ. Ka wa omu nẽ hã ajêt nẽ ma hkôt õrkwỹ hwỳr tẽ. 11 Hãmri nẽ ixkre nhõ dõn pumu nẽ kãm: “E jar na pa wa awỳr tẽ. Jejus na wa inhmẽ pa wa awỳr tẽ. Na awỳr pẽr mẽnh o: ‘Nhỹri kot paj ixkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ axpẽn kutã Pas ã apku?’ Anẽ. Na ã awỳr hpẽr mẽnh anẽ.” Anẽ.

12 —E ã kãm akapẽr anẽ kê war ama nẽ ra war amã õrkwỹ nhĩmõk ã ixkre rax õ jahkre. Kamã ra kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mẽmoj piitãã. Ka wa omu hãmri nẽ mãmrĩ mẽ ixkutêp kamã mẽmoj tã apê. Anẽ.

13 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma krĩm tẽ. Ma tẽ nẽ hwỳr axà hãmri nẽ ra kot wa kãm mẽmoj jarẽnh xà hkôt mẽmoj piitã omu hãmri nẽ mẽ kutêp mẽõ hã àpênh o wa xa.

14 Tã nhũm myt axà nhũm mẽ wa hkôt mõ nẽ ixkreta wỳr àpir pa. Hãmri nẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa nhũm Jejus mẽ ĩhkô hã nhỹ. 15 Hãmri nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E na pa inhmã Pas ã mẽ anhĩhkô hã ixàpkur prãm nẽ. Kormã ixte amnhĩ xà htỳx kãm ijamak xwỳj ri. 16 Kwa mẽ inhma. Kot paj axte mẽ akutã Pas ã ixàpkur kêt ry rax nẽ. Nom koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽ hãmri pu mẽ rĩ kormã axte arĩgro mex maatija ã pahkĩnh kãm axpẽn kutã paxàpkur rax nẽ. Anẽ.

17 Nhũm ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ hpãnhã wĩhti py nẽ o xa nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà ãm hãmri na ka hte mẽ inhnê mẽ kãm mẽ ixkurê xwỳnhjê pumunh mex nẽ mẽ ĩhkra pê mẽ ijapôj. Amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ hpãnhã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ mã kugõ nẽ kãm:

—E mĩ. Apy nẽ mẽ axpẽn pãnhã hkwỳ ho ixkõ. 18 ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj axte wĩhti ho ixkõm kêt rãhã nhũm nhỹrmã Inhõ Papaj akupỹn mẽ awỳr inhmẽ. Hãmri pu mẽ rĩ kormã akupỹn

ixpôx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh rax nẽ. No ãm ra axtem tanhmã hã mẽ pahkĩnh to. Anẽ.
19 Hãmri nẽ hpãnhã pãwti py nẽ mã ho anẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ. Hãmri nẽ ho hkry hpa nẽ mẽ piitã mẽ kãm õr pa nẽ mẽ kãm:
—E na pa ã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã õr anẽ. Koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te mẽ kot ixto hkry hpar pyràk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. Jakamã kêr ka mẽ ixwakre kamã tõhã axpẽn wỳr akuprõ nẽ ixte mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ anê ixtykja mã ajamaxpẽr pê akĩnh nẽ pãwti hkur o akrĩ. E mẽ mãmrĩ axàmnhĩx aku. Anẽ.
Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ mar pê pãwtita hkur o hkrĩ. 20 Hãmri nẽ ra hkur pa. Hãmri nhũm Jejus axte kopta py nẽ mẽ kãm:
—Mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgro hã koja ixkamrô axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm ixkamrô amarĩ hpikapĩr kêt nẽ. Ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ĩhkram amnhĩ jaxà nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ. Koja ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nẽ ixkukwak ri mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã te amnhĩ katut kôt rẽnh par pyràk o hipêx nẽ mẽ ato hkra. Amnepêm kot ja hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Jakamã e mẽ ixkamrô pikapĩrta mã ajamaxpẽr pê wĩhti hkwỳ ho ixkõ. Anẽ.

### *Jejus ã mẽ kãm àmnênh xwỳnh jarẽnh*

*Matêwre 26.21-25; Makre 14.18-21; Juãw 13.18-19*

21 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Nẽ kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhta na jar mẽ pahkaêx ã mẽ pakutã apkur o nhỹ. 22 Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ. Nom kot mẽ kãm ixtã àmnênh mã xwỳnhta hêxta waa nẽ. Ã kot inhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kumrẽx. Anẽ.
23 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Nhũm mẽ kuma nẽ tee ri axpẽn pumunh o hkrĩ. Hãmri nẽ ri axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:
—Kwa nà mẽ pahtõ kot pu we ã ri hipêx anẽ? Nà pa hkêt.
Anhỹr o tee ri axpẽn kukjêr o hkrĩ.

### *Mẽ pamã amnhĩ to rũnh prãm kêt ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 20.20-28; Makre 10.35-45; mããnẽn Rõmãn 12.3-5, 12.10, 12.16; Epes 4.2-4; Piripos 2.3-8; Xiakre 4.1-10; Wam Pêtre 5.3*

24 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja axpẽn mã tanhmã kapẽr to ho hkrĩ nẽ axpẽn mã:
—Kwa mẽ pahtõ kot puj wem nhỹrmã pahpê pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o ri papa? Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ axpẽn mã: “Nà pa.” Anẽ nẽ nhãnh axpẽn mã: “Nà kêt paa.” Anẽ. Hãmri nhũm mẽ nẽtãnh axpẽn mã: “Nà kêt pa kênã.” 25 Anhỹr o axpẽn mã kapẽr o hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus tee ri axpẽn tã mẽ kuma nhũm mẽ ã hamaxpẽr anhỹrja kêp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm tanhmã hã kapẽr to nẽ mẽ kãm:
—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh tỳx jakamã na htem amarĩ ixkre hkre jakry kamã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã mẽmo mẽ àpênh ã karõ ho hkrĩ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nẽ mẽ kot amnhĩm mex ã harẽnh kaxyw tanhmã mẽ ho mex to ho pa. 26-27 Tã kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kêt ãm te amarĩ ri mẽ apa xwỳnh pyràk o axpẽn nhĩpêx. Ixpyrà nẽ amarĩ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. No mẽ ate mẽ ho amnhĩptàr rax kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. 28 Na prem axpẽn mã ixto hêx nẽ tanhmã ixto kapẽr punuj to htã ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ arĩ ixkôt ri apa rãhã nẽ. Ãm hãmri na ka htem arĩ ixkôt ri apa anẽ. 29-30 Kot paj amnhĩ tã mẽ ato mex rax nẽ. Na pre ra Tĩrtũm nhỹrmã ixte mẽ ato amnhĩptàr o ixkrĩ kaxyw ixãm. Tã ot pa amnhĩ pyrà nẽ mẽ pahkwỳ Ijaew kaxyw mẽ axunhwỳ ka mẽ nhỹrmã mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr o apa. Nẽ mẽ apê ixkràmnhwỳ hã nhỹrmã ixkutã axàpkur o apa. Anẽ.

### *Jejus kot Simãw Pêtre mã kapẽr ã harẽnh*

*Matêwre 26.31-35; Makre 14.27-31; Juãw 13.36-38*

31 Tã nhũm Jejus Simãw Pêtre mã kapẽr nẽ kãm:
—Kwa Simãw. Na Satanasti kãm hprĩ hã ixtã mẽ apiitã mẽ kamã hamak prãm nẽ.

Tanhmã kot mẽ akrã hto nhũm mẽ ate mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê pumaj ixkaga hã kãm mẽ akamã hamak prãm tỳx nẽ. Jakamã ã kot mẽ anhĩpêx anhỹr kaxyw na pre ra amnhĩ to Inhõ Papaj ma nhũm kãm: “Tôe. Kam nẽ mãmrĩ tanhmã mẽ kamã ajamak to.” Anẽ.

32 —Tã ate mẽ umaj ixkaga nẽ axte ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr kêt pymaj na pa ra ato Inhõ Papaj wỳr kãm ixihtỳx nẽ Simãw Pêtre. Jakamã kêr ka mẽmo arĩgro hã tee ri ixkaga hã amnhĩ pumu hãmri nẽ tokyx tãm akupỹm ixkôt amnhĩ xãm tỳx nẽ. Kêr kê nhỹrmã akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr ka ja hã omu hãmri nẽ kãm ate tanhmã amnhĩ tomnuj tota jarẽ. Kê mẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ajarẽnh ma nẽ apyrà nẽ tokyx akupỹm tãm ixkôt amnhĩ xãm tỳx kurê kumrẽx. E kêr ka ã akupỹm ixkôt mẽ piitã mẽ hipêx anhỹr o ri apa Simãw Pêtre. Anẽ.

Nhũm pre ã Simãw Pêtre kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkukamã kãm ujarẽnh anẽ. 33 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa nà Pahihti. Kot paj ri akwỳm tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Koja mẽ te ajaxà nẽ apĩ htã kot paj arĩ akôt ri ixpa ho ixpa nhũm mẽ pahto amỹrà nẽ tanhmã pahto. Anẽ.

34 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ tã axàprãr o axkrunẽpxi kãm ga. Anẽ.

### *Jejus kot hkwỳjê mã mẽmoj tã karõ*
### *Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-3*

35 Hãmri nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E wam ixte mẽ hwỳr mẽ arẽnhta ã na ka prem amnhĩ kôt aparkà hkwỳ ho apa hkêt nẽ. Nẽ kawà jamành nẽ ho apa hkêt nẽ. Nẽ mrykà jamành nẽ amnhĩ kôt ho apa hkêt nẽ. Ãm mẽ anhỹ kamã mẽ hwỳr apa hã na pa pre mẽ amã karõ. Tã xàn ka prem ã mẽ hwỳr apa anẽ nhũm mẽ amnhĩ wỳr awỳr kêt nẽ? Nà xà na prem amnhĩ wỳr mẽ awỳ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ na prem amnhĩ wỳr mẽ ixwỳ. Mẽ ixte amnhĩ kôt mẽmoj to ixpa hkêt tã na pa prem amarĩ mẽ kutã ixàpkur mex o ri mẽ hkôt ixpa. Anẽ.

36-37 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà mẽ kot mẽ ato mex tã nom koja mẽ hpãnhã axtem hõ ho mẽ anhĩpêx. Jakamã kêr ka mẽ akupỹm mẽ kãm ijarẽnh o apa kaxyw anojarêt hãmri nẽ anhõ mrykà rỳ akawà htu nẽ ma amnhĩ kôt ho apa. Nẽ awapo. Kot kaj mẽ awapo hkêt japêr hãmri nẽ apipro xà ho wẽnê nẽ amnhĩm hõ japrô nẽ ma amnhĩ kôt ho apa. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

—Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ra ixkukamã tanhmã ijarẽnh to nẽ kot ijarẽnh kot:

Koja mẽ hipêx o te mẽ kot amnhĩ tomnuj
tỳx xwỳnh nhĩpêx pyràk. Anẽ.

Ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr kukamã ijarẽnh kot anhỹr. Tã na mẽ ra ã inhĩpêx anhỹr kaxyw. Anẽ.

38 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Ota mẽ panhõ wapohti hamẽxkrut Pahihti. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà hãmri. Mẽ amnhĩm axi nẽ ho amnhĩm mẽmoj to anẽ. Anẽ.

### *Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh*
### *Matêwre 26.36-46; Makre 14.32-42*

39 Tã nhũm Jejus kê axte krĩja rũm kato nẽ hixêt pê Oriwêhti hwỳr tẽ nẽ api nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hkôt mra. 40 Hãmri nẽ nhỹri hixêt kahti ri hkrĩ nhũm Jejus mẽ kãm:

—E kwa kêr ka mẽ ixkutêp amnhĩ to Inhõ Papaj wỳr o akrĩ. Kê mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt nẽ. Arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. Anẽ.

41 Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ. 42 Hãmri nẽ kãm:

—Kwa Papaj. Nà na pa ra amnhĩ xà htỳx kukamã ijamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx kumrẽx. Inhmã amnhĩ xà kamã ijamak prãm kêt o ijamak prãm kêt. Jakamã kot kaj amã inhnê ho ajapêx prãm nẽ mãmrĩ inhnê ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ

ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm hã kê mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus amnhĩ to Hipêêxà Tĩrtũm wỳr anẽ. 43 Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhja mẽ nhũm hwỳr wrỳ nẽ kuri xa. Hãmri nẽ õxàhkre kaxwỳnh kãm tanhmã ho hihtỳx to. 44 Nhũm kê axte amnhĩ to Hipêêxà hwỳr kãm hihtỳx nẽ. Tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr pê amnhĩ kamã kahak tỳx kumrẽx. Jao hã gô rax nẽ te hkamrô xàhàr pyràk o pikap ahà. 45 Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ akupỹm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr tẽ nẽ mẽ omu nhũm mẽ ra õt pa nẽ hikwỹ. Mẽ kot tee ri Jejus kot mẽ kãm amnhĩ jarẽnhja kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ õt pa nẽ hikwỹ. 46 Hãmri nhũm Jejus tẽ nẽ tee ri mẽ omu nẽ mẽ kumra nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà. Mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kwa mẽ kànhmã akrĩ nẽ amnhĩ to Inhõ Papaj wỳ kê mẽ ato mẽ axihtỳx. Hãmri nhũm mẽ tanhmã ixkôt mẽ ato ka mẽ inhỹ hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. Anẽ.

### *Mẽ kot Jejus pynênh ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 26.47-56; Makre 14.43-50; Juãw 18.1-11*

47 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anhỹr rôm nhũm hkôt pa ho pa xwỳnh pê Jut Kariotja amnhĩ kôt mẽ kot Jejus pynênh xwỳnhjê ho tẽ. Mẽ ho htẽm rax nẽ. Hãmri nẽ kot Jejus kahti hkôt mỳnh kaxyw hwỳr tẽ 48 nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Kwa Jut. Xà mẽ kahti hkôt mẽ hamỳnh nẽ mẽ hpãr o na htem mẽ kãm mẽ hã amỹnê? Anẽ.

49 Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõja tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu hãmri mẽ õ wapota mã hamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ Jejus mã:

—Kwa Pahihti. Xà kot paj mẽ panhõ wapohti py nẽ ho mẽ panê mẽ hkwỳ hpa? Anẽ.

50 Hãmri nhũm hõta kuma nẽ mẽ kaxyw ja kapa. Nhũm mẽ õ patre maati mã àpênh xwỳnhja mẽ hkôt tẽ nhũm omu nẽ kãm wapo ho apê. Nẽ kot ho hkrã nhĩpônh mã tã kuhpaw nẽ ho upôk rũm hamak nhĩkjê pix krãhta. 51 Hãmri nhũm Jejus omu nẽ nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa nà ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Amarĩ xa. Anẽ.

Hãmri nẽ hamakja py nẽ akupỹm kãm hamak ã kuxi nẽ ho mex. 52-53 Hãmri nẽ mẽ kot unênh mã xwỳnhjê mã tanhmã kapẽr to. Mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jamãr xwỳnhjê krãhtũm mẽ Ijaew nhõ pahijê mẽ nhũm mẽ ho pimrààtã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽ kãm ixkapẽr o ixpa ka prem tokyx ixpynênh kêt tã jarãhã te ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh pyràk o inhĩpêx nẽ ixwỳr wapo nẽ kô hã akapẽn nẽ ixwỳr ã atẽm rax anẽ. No ãm ra mẽ ate tanhmã ixto kaxyw arĩgro kator kênã. Jakamã kot kaj mẽ mãmrĩ tanhmã amã ixto hprãm xà hkôt mãmrĩ tanhmã ixto. Satanasti nhỹ hã ã mẽ ate inhĩpêx anhỹr mã kênã. Anẽ.

### *Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 26.69-75; Makre 14.66-72; Juãw 18.15-18, 18.25-27*

54 Tã nhũm mẽ Jejus pynê nẽ ma o tẽ. Ma mẽ õ patre maati nhõrkwỹ hwỳr o tẽ. Nhũm Simãw Pêtre ma hapu hã mẽ hkôt hã mẽ omunh o tẽ. 55 Nhũm mẽ patre maati nhõrkwỹ hwỳr Jejus o axà nẽ hkôt gjêx pa hãmri nhũm Simãw Pêtre kĩtare hwỳr axà nẽ mẽ kuri xa. Nhũm mẽ kĩtare kamã amnhĩm kuto nẽ hã ànhunh o hkrĩ nhũm 56 mẽ ĩhkô hã ànhunh o nhỹ. Hãmri nhũm mẽ kãm àpênh xwỳnh niti hirã kamã hprĩ hã omunh kurê kumrẽx nẽ mẽ kãm:

—Xê pẽr myti ja kêp Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na. Anẽ.

57 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm mẽ uma nẽ mẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.

58 Tã nhũm hpãnhã mẽhõ myja kãm:

—Kwa nà. Ãm hãmri na ajarẽ. Apê Jejus kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka.

Anẽ nhũm kuma nẽ kê axte kãm:

—Kwa mẽ ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nẽ. Ãm ixte aa mẽhõta pumunh kêt kumrẽx. Anẽ.

59 Tã nhũm ja haxwỳja axte omu nẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus kwỳ hõ na ka. Uràk nẽ te apê Garirej nhõ xwỳnh pyràk kênã. Anẽ.

60 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ mẽ kãm amnhĩ tã àprãr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

—Tk. Ixpê Garirej nhõ xwỳnh kêt. Ãm ixte mẽhõ mũj pumunh kêt kumrẽx tã ka mẽ ãm xatã hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o akuhê.

Anhỹrja o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi mẽ nhũm krãhyre kà. 61 Hãmri nhũm Jejus arĩ ixkre kamã ãm tã Simãw Pêtre ho hakẽx nẽ omu. Hãmri nhũm amnhĩ tã no pumu nẽ kot hkukamã kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jarẽnhja mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Krãhyre hkàr kêt ri kot mẽ kãm amnhĩ tã àprãr o axkrunẽpxi hã harẽnhja mã hamaxpẽr nẽ kànhmã hakry hpar o tẽ nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. 62 Hãmri nẽ hkaprĩ xàj kĩtare pê kato nẽ tẽ nẽ awry hã xa nẽ mỳr rax kumrẽx.

*Mẽ kot Jejus tak ã mẽ harẽnh*
*Matêwre 26.67-68; Makre 14.65*

63 Hãmri nhũm mẽ kot Jejus pumunh o kuhê xwỳnhjaja hã hpẽr o axkẽ nẽ htak o kuhê. 64 Nẽ no hpro nẽ htak nẽ kãm:

—E atak xwỳnh nhĩxi jarẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e hixi jarẽ. Anẽ.

65 Hãmri nẽ xatã haprỳ nẽ kãm kapẽr punuj nẽ.

*Mẽ kot mẽ hkrãhtũm wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh*
*Matêwre 26.57-68; Makre 14.53-65; Juãw 18.19-24*

66 Tã nhũm myt kator o mõr mẽ nhũm Ijaew nhõ pahijê mẽ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja axpẽn wỳr pikuprõnh pa. Hãmri nhũm mẽ ma mẽ hwỳr Jejus o tẽ. 67-68 Nhũm mẽ omu nẽ tanhmã kot amnhĩ jarẽnh to hã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Xà ka na apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm xwỳnhta? Xà ka kot kaj Rõm nhõ xwỳnhjê pê mẽ ixpytà nẽ mẽ ixto amnhĩptàr o apa? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Ixte ãm hãmri mẽ amã amnhĩ jarẽnh tã ka mẽ inhma nẽ ãm inhma. Nẽ kot pa amnhĩ xwar mẽmoj tã mẽ akukja ka mẽ amnhĩ xwar inhmã tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Ãm mẽ axêx rom mẽ ate ã ixkukjêr anhỹr kênã. 69 Tã nom kot paj tokyx ma akupỹm Inhĩpêêxà Tĩrtũm wỳr api. Hihtỳx o hihtỳx rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh na. Jakamã kot paj hwỳr api nhũm amnhĩ nhĩhkô hã inhỹr pa upôk rũm mẽ apiitã mẽ ato amnhĩptàr o ixkrĩ. Hãmri nẽ nhỹrmã paa tanhmã mẽ ajarẽnh to. Anẽ.

70 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nà. Xà apê Tĩrtũm Kra na ka? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ixpê Kra na pa. Anẽ.

71 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte mẽ hkwỳjê japêr nhũm mẽ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽ? Tãm kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ to hêx nhũm mẽ pahte pahpiitã mar kênã. E kwa tokyx pu mẽ ma Rõm nhõ pahihti hwỳr o tẽ kê mẽ pamã hã amỹnê nẽ mẽ pamã kupĩ. Anẽ.

# 23

*Mẽ kot pahi Pirat wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh*
*Matêwre 27.1-2, 27.11-26; Makre 15.1-5; Juãw 18.28-38*

1 Tã nhũm mẽ Jejus o kato nẽ nhãm Pahihti Pirat wỳr o tẽ. 2 Hãmri nẽ kutã ãm nẽ tanhmã kãm ho hêx to nẽ kãm:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ. Na hte mẽ inhmã hêx rũnh o pa. Mẽ ixte Pahihti Sesti kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj tanhmã mẽ inhmã mẽmoj tã karõ hto ho pa. Nẽ axtem nẽ mẽ ixte Sesti mã kàxpore hkwỳ nhõr kêt ã mẽ inhmã karõ. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw kêp mẽ panhõ pahi hã ãm xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Ã na hte mẽ inhmã amnhĩ to hêx anhỹr o pa. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Pirat mẽ kuma nẽ Jejus pumu nẽ kãm:

—E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wỳr akãm hamak o pa? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Pirat tanhmã hkukjêr to nẽ tee ri kot amnhĩ jarẽnh ã kuma hãmri nẽ patre krãhtũmjê mã kãm:

—Kwa mẽmo mỳrapê kot pa tanhmã mẽ amã hã ixàmnênh to? Kot tanhmã amnhĩ tomnuj tore hã. Nà kot pa kãm inhũre. Anẽ.

5 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kot mẽ kãm hã àmnênh prãm xàj hã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ. Nẽ kãm:

—Kwa nà. Na pre hte pika pê Jutej kamã tanhmã mẽ kãm hêx to ho pa. Hãmri nhũm mẽ ra hã axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ hã pijapu rũnh o pa. Tã mããnẽn Garirej kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrax nẽ hpãnhã amnẽ mẽ pahwỳr ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw mõr anẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot Erox wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh*
### *Rukre 9.7-9*

6 Hãmri nhũm Pahi Pirat mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa xà kêp Garirej nhõ xwỳnh na? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ. Kêp Garirej nhõ xwỳnh kênã.

7 Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Tô mẽ ma pahihti Erox ãxipas wỳr mãn o tẽ. Kêp Garirej nhõ xwỳnhjê nhõ pahi na. Tã ra jar Jerujarẽ kamã ham pôj. No axtem ixpê Jutej kamã mẽ pa xwỳnhjê nhõ pahi jakamã kwa mẽ ma õ pahita wỳr mãn o tẽ kê tãm tanhmã mẽ amã ho. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma pahi Erox ãxipas wỳr o tẽ. Na pre ra Erox ãxipasja xatã Jejus jarẽnh ma nẽ kãm omunh prãm nẽ. Kãm aa kot mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr ã omunh prãm tỳx jakamã nhũm mẽ ma hwỳr o tẽ nhũm omu nẽ hkĩnh nẽ. 9 Hãmri nẽ tee ri mẽmoj tã hkukja no nhũm akryk xa nẽ tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. 10 Hãmri nhũm mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja kãm ho kapẽr punuj nẽ ho hêx kãm hihtỳx nẽ. 11 Hãmri nhũm pahi Erox ãxipas mẽ kuma hãmri nẽ õ pôristi mẽ wa kãm kapẽr punuj nẽ hã hpẽr o axkẽ nẽ tanhmã ri haprỳ to. Hãmri nẽ hã hpẽr o pikẽnh kãm kêp pahi hã mẽ ê mexja py nẽ kãm haxà nẽ akupỹm pahi Pirat wỳr kumẽ.

12 Na pre Pahi Pirat mẽ Pahi Erox ãxipasja wa kãm axpẽn kĩnh kêt nẽ. Tã hãmri nhũm Erox ãxipasja tee ri Jejus kot kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to hã mar prãm xàj tee ri hkukamã hamaxpẽr hãmri nẽ Pirat ã hpijaàm kaxyw akupỹm hwỳr kumẽ. Hãmri nhũm amnhĩ tã omu hãmri nẽ wa ra akupỹm kãm axpẽn kĩnh nẽ. Nẽ akupỹm axpẽn mã hpẽr o axkẽ nẽ pikunhar o pa pê akupỹm axpẽn to hkràmnhwỳ.

### *Pirat kot Jejus pĩr ã àmnênh*
### *Matêwre 27.15-26; Makre 15.6-15; Juãw 18.39-19.16; mããnẽn Atre 3.13-14*

13 Tã nhũm Pirat akupỹm amnhĩ wỳr mẽ hã karõ. Ijaew kwỳjaja nẽ mẽ õ pahijaja nẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja nhũm akupỹm amnhĩ wỳr mẽ piitã mẽ hã karõ. 14 Hãmri nhũm mẽ akupỹm hwỳr gjêx pa nẽ kuhê nhũm mẽ kãm:

—E na ka mẽ ixwỳr mytita o tẽ nẽ tanhmã inhmã harẽnh to. Kot mẽ akwỳjê mã tanhmã hêx to ho pa hã harẽ. Tã pa ra jar mẽ anoo mã tanhmã hkukjêr to nẽ tee ri kot inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hã kuma. Te kot amnhĩ to mex xwỳnh pyràk. Mẽ ate tanhmã ho akapẽr to htã nom kot anhỹr kêt. Kot amnhĩ to mex xwỳnh na. 15 Pahi Eroxja ra ixpyrà nẽ tee ri tanhmã hkukjêr to nom nhũm tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Nhũm tee ri ja hã omu nẽ akupỹn ixwỳr kumẽ. Jakamã kwa mẽmo mỳrapê kot paj mẽ amã hã amỹnê nhũm mẽ amã kupĩ? Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. 16 Kot paj ãm mẽ kãm anẽ kê mẽ htak nẽ kãm ure kê mãmrĩ ma tẽ. Anẽ.

17 Arĩgro pê Pas ã na pre hte mẽ õ pahi mẽ kot mẽ ho prês nhũm mẽ hkrĩ xwỳnhjaja nhũm pre htem mẽ ho hpỹnh nẽ mẽ kãm ure. Jakamã na pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ kot Jejus tak nẽ kãm urer mã. 18-19 Nom nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ nhũm mẽ kãm:

—Kwa nà. Apĩ ri. Apĩ nẽ mẽ inhmã Parapas mã mãn anhũre. Anẽ.

Parapas na pre mẽ õ krĩ kamã õ pôristi mẽ pahi Piratja mẽ kutã amnhĩ xãm nẽ kêp õ pôristi hõxpĩ. Mỳrapê na prem ra haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã nhũm mẽ Pirat kot kãm urer kaxyw ã kãm kapẽr anẽ. 20 Nom nhũm kãm Jejus mã urer prãm jakamã axte hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa nom mẽmoj mỳrapê kot paj mẽ kãm hã amỹnê nhũm mẽ amã kupĩ?

21 Anhỹr tã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. Nẽ xatã kãm:

—Kwa tokyx pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

22 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã kot pa kêt hã kunhô nhũm ty. Nà kot paj ãm mẽ kãm anẽ kê mẽ htak nẽ kãm ure kê ma tẽ. Anẽ.
23 Hãmri nhũm mẽ xatã hã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:
—Kwa nà. Pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty.
Anhỹr o ãm xatã kàx pê àmra kamã kãm hã amỹnê. 24 Hãmri nhũm Pirat tee ri mẽ kuma hãmri nẽ tã mẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ kãm ã amỹnê. 25 Hãmri nẽ mẽ kãm Parapas mã ure. Ra kot pahi Pirat pê õ pôristi kutã amnhĩ xãm nẽ kêp hõx pĩr tã nhũm mẽ kãm hprãm xà hkôt akupỹm kãm ure. Hãmri nẽ mẽ ĩhkram Jejus jaxà. Mẽ kãm hprãm xà hkôt ri mẽ kot tanhmã hipêx to kaxyw.

*Mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 27.31-43; Makre 15.21-32; Juãw 19.17-20, 19.27-31; mããnẽn Atre 7.59-8.1*

26 Tã nhũm pôristijaja Jejus o kato nẽ ma kapôt mã o tẽ. Nẽ kãm õ pĩ kahpa gõ nhũm amnhĩ kaxyw kumỳ nẽ o tẽ. Nom mẽ kot htak rax kurê nhũm hirot tỳx nẽ nhũm mẽ ja hã omu nẽ mẽhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ hkapi ho xa. Hãmri nẽ Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw hkà htyk pumu. Nhũm pre htỳx hamakêtkati nẽ mẽ kutã krĩm tẽ. Hãmri nhũm mẽ haêr pê unê nẽ kãm Jejus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm kãm õ pĩ kahpaja mỳ nẽ mẽ hkôt o tẽ.
27 Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ Jerujarẽ rũm Jejus kôt mõ. Nhũm mẽni hkwỳjaja omu nẽ kãm hkaprĩ xàj mỳr o hkôt mõ. 28 Hãmri nhũm mẽ mỳr ã mẽ kuma nẽ mẽ ho hakẽx nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:
—Kwa nà Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Mẽ amã ixkaprĩ xàj amỳr kêt nẽ. Kêt mẽ kamjaja amã amnhĩ kaprĩ xàj mãn mur. Nẽ mẽ akrajê kamã axukaprĩ xàj mãn mur. 29 Koja mẽ nhỹrmã mẽ apê mẽ anhõ krĩ grành pa ka mẽ apunuj nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa. Nẽ tee ri mẽ akrajê hkukamã tanhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o: “Hêxta gàà nẽ. Na ixkrajaja ixpê amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa. Kêp apu mẽ hkra hkêt xwỳnhjê pyrà nẽ ixkra hkêt nẽ ixpa ro nhỹx inhmã mex nẽ. Nhỹx pa ixkĩnh nẽ.” Anhỹr o kot kaj mẽ nhỹrmã ajamaxpẽr nom ã ajamaxpẽr anhỹr kaprỳ.
30 —Nẽ kot kaj mẽ apiitã mẽmo punujta pymaj tee ri amã tokyx atyk nẽ ajapêx par prãm kaprỳ nẽ axpẽn mã akapẽr o: “Hêxta gàà nẽ. Kot kẽn prêk mũj mẽ panhĩpy rôrôk nẽ tokyx mẽ panhĩmex par ronhỹx mẽ pamã ja mex.” Anhỹr tã no ãm tee ri ã ajamaxpẽr anhỹr kaprỳ. 31 Nom kêt pa. Aa ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ. Nom mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ nhỹrmã tanhmã mẽ ato rax o ã mẽ kot inhĩpêx anhỹrja jakrenh pa. Hêxta waa nẽ. Na pa mẽ akukamã ijamaxpẽr nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Anẽ.
32 Tã nhũm mẽ ja wa ho hamẽxkrut nẽ tanhmã wa kot amnhĩ tomnuj toja mỳrapê Jejus kôt wa hpĩr kaxyw hkôt mããnẽn wa o tẽ. 33 Jakamã nhũm mẽ ra kẽn nhĩxêt te kot mẽ hkrã hi pyràk xwỳnhta wỳr mẽ o pôj. Mẽ kot kãm “mẽ hkrã hi xà” anhỹr jarẽnhja wỳr mẽ o pôj. Hãmri nẽ Jejus pê ê kapa nẽ pĩ kahpa hã kuxi nẽ prek o ĩhkra nẽ hpar o htỳx pa. Hãmri nẽ kànhmã pĩ kahpa xãm nẽ ho htỳx nhũm xa. Hãmri nhũm mẽ hpãnhã wa kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta mã wa ho anẽ nẽ. Nẽ prek o wa ĩhkra nẽ wa hpar o htỳx pa hãmri nẽ akutã ho Jejus nhĩjê nẽ wa ãm nhũm wa ajêt. 34 Hãmri nhũm Jejus kỳx pê amnhĩ xà htỳx kumrẽx kamã hamak o jêt rãhã mẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:
—Kwa Papaj. Ãm ixtã jajê pumu. Mẽ kot mẽmoj mex pumunh kêt jakamã na mẽ ã inhĩpêx anẽ. Jakamã ãm ixtã mẽ omu nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ. Anẽ.
Hãmri nhũm hparpê pôristi hkwỳjaja axpẽn mã ê hkwỳ ho pigrành kaxyw hã kẽnre ho jôka ho hkrĩ. 35 Nhũm mẽ ohtô rax nẽ Jejus parpê omunh o kuhê. Nhũm mẽ õ pahijaja mẽ noo mã hã hpẽr o axkẽ nẽ mẽ kãm:
—E jahti na pre te kêp mẽ pakaprĩ xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh o ri pa. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh o ri pa. Jakamã e kwa pu mẽ xa nẽ kot amnhĩ kaxàr nẽ wrỳk kãm omu. Anẽ.
36 Nhũm pôristi mããnẽn tanhmã hã hpẽr o pikẽnh to. Nẽ hparpê kãm wĩhti punuti jahkre nẽ kãm:
—Kwa wrỳ nẽ mẽ ixkutã ja hkwỳ ho ixkõ nà. Anẽ.
37 Hãmri nẽ kãm:

—E apê Ijaew nhõ pahi hã kot kaj amnhĩ kapa nẽ akupỹn wrỳ. Kwa tokyx pa mẽ ja hã apumu. Anẽ.

38 Nhũm pôristija tapti hõ py nẽ tanhmã hã kagà hto. Nẽ hã kagà ho:

IJAEW NHÕ PAHI NA JA

Anhỹr o hã kagà hãmri nẽ Jejus wỳr api nẽ mỳ ri kunhô.

*Wa kot Jejus nhĩjê nẽ wa jêt xwỳnh wa harẽnh*

*Matêwre 27.44; Makre 15.32*

39 Hãmri nhũm wa kot ĩhkô hã jêt xwỳnhta õ haxwỳja kãm kapẽr punuj nẽ kãm:

—Kwa kot kaj apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm xwỳnh hã kot kaj amnhĩ kapa nẽ wrỳ. Nẽ mããnẽn amnhĩ kôt wa ixto wrỳ. Anẽ.

40-41 Hãmri nhũm ihõta kuma nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Tk. Kwa amarĩ ajêt. Xà amã Tĩrtũm pyma hkêt ã na ka ã kêp Krata mã akapẽr anẽ? Nà koja kãm wrỳk prãm nẽ kot wrỳ. No pajamẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ pahpĩ. No tãm kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhũm mẽ amarĩ ã hipêx anẽ.

42 Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa Jejus. Kêr ka nhỹrmã mẽ ixto amnhĩptà hãmri nẽ inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkamã axukaprĩ nẽ ixto mex nẽ. Anẽ.

43 Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kaj jarãhã ma ixkôt kaxkwa hwỳr api nẽ hpãnhã ixkuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Ãm hãmri na pa ã amã ixkapẽr anẽ. Anẽ.

*Jejus tyk ã harẽnh*

*Matêwre 27.45-56; Makre 15.33-41; Juãw 19.28-30*

44 Tã nhũm kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹr mẽ nhũm te ra kamàt pyràk nhũm kamàt kô rax kumrẽx. Nẽ kamàt kô ho ra hã awry nẽ. Ja mẽ nhũm akupỹm myt katêr o mõ. 45-46 Nom nhũm kormã kamàt kôta ã nhũm Jejus ra htyk kaxyw nẽ àmra kamã Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:

—E Papaj. Mãmrĩ ixkarõ ho amnhĩptà.

Anhỹrja kôt hãmri ty. Pu nhũm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupẽxêja axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽnh kurê kumrẽx. Utĩ rax tã kôt ã axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus htyk o kot mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã Tĩrtũm wỳr pry jakwa kre kahê xà mẽnh pyràk o ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 47-49 Hãmri nhũm mẽ piitã mẽmoj ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o kuhê xwỳnhjaja. Nẽ kaxyw Jejus kràmnhwỳjaja nhũm mẽ amỳm omunh o kuhê. Nẽ Garirej rũm mẽni kot Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja mããnẽn mẽ kuri amỳm hkaprĩ nẽ omunh o kuhê. Nhũm pôristi krãhtũmjê hõja ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ tee ri hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na pre hte tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã pa mẽ amarĩ mẽ mar xà hkôt ixtỳx kupĩ. Anẽ.

Nhũm ã hamaxpẽr anhỹrja kôt Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o xa. Nhũm amarĩ mẽ kuhê xwỳnhjaja mããnẽn mẽmoj ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrta pumu nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr o ra kãm ma htỳx nẽ. Hãmri nẽ awjanã nẽ ma akupỹm krĩm mrar kurê kumrẽx.

*Mẽ kot Jejus jaxàr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 27.57-61; Makre 15.42-47; Juãw 19.38-42*

50-51 Tã nhũm axtem Juje pê Arimatej nhõ xwỳnhja. Arimatejja pika pê Ijaew kamã na. Nhũm Jujeja kot amnhĩ to mex jakamã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã na pre hkwỳjê rom Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh xwỳnh ã omu nẽ hkôt hamaxpẽr. Kêp Ijaew nhõ pahi hõ htã hkwỳjê hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã nhũm prem kot Jejus pĩr ã amỹnê nhũm tee ri harẽnh ma nhũm ja kêp omnuj nẽ. 52 Jakamã nhũm Jejus ty nhũm Juje ma pahi Pirat wỳr tẽ nẽ ĩ hã kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E ot pa awỳr tẽ. Kwa inhmã htyk xwỳnhta gõ pa ma o tẽ nẽ haxà. Anẽ.

53 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm kugõ nhũm ma o tẽ nẽ haxà. Kaxyw kupẽxê hõ py nẽ ho hkupu nẽ ma o tẽ nẽ kẽn kre kaprỳ kamã haxà. Mẽ kot kormã kamã mẽhõ jaxàr kêt nhũm mẽ kamã Jejus jaxà. 54 Arĩgro pê sêsta hã nhũm prem kupĩ nhũm myt xàr o mõr mẽ nhũm Juje ma o tẽ nẽ haxà. Ijaew kôt xà hã arĩgromnuja wỳr haxà. 55 Nhũm Garirej rũm mẽni hkwỳ kot Jejus kôt pa xwỳnhjaja ma hkôt mra nẽ kot haxàr kãm omu. Mẽ hkuxwaxà ho gregrer kêt rãhã haxàr kãm

omu. 56 Hãmri nẽ ma akupỹm krĩm mra nẽ kaxyw mẽ hkuxwaxà hkwỳ ho anẽ.

Tã nhũm apkati nhũm mẽ õ arĩgromnu pê sap kator jakamã nhũm mẽ kormã akupỹm hwỳr mrar kêt nẽ. Hãmri arĩgro mex jamãr pê arĩ hkôkôt o hkrĩ.

# 24

*Jejus akupỹm htĩr jarẽnh*

*Matêwre 28.1-10; Makre 16.1-8; Juãw 20.1-10*

1 Tã nhũm apkati nhũm tômĩk. Hãmri nhũm mẽnijaja kwỳhtã kànhmã hkrĩ nẽ ma akupỹm kẽn kreta wỳr mẽ hkuxwaxà ho mra. 2 Hãmri nẽ hwỳr àhtêp o mra nhũm ra hakwakre kahê xà raxta kahê xà hkàx ã xa nhũm mẽ tee ri omu. 3 Hãmri nẽ kẽn kre wỳr agjê nẽ kamã tee ri Jejus japêr no nhũm kamã amrakati. 4 Nhũm mẽ tee ri axpẽn pumunh pê hkukamã hamaxpẽr.

Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh wa axkrut nẽ mẽ haêr pê mẽ hwỳr kato nẽ wa xa. Wa ê jaka nẽ hirã htỳx kãm wa xa. 5 Nhũm mẽ tee ri wa omu nẽ kãm wa uma htỳx nẽ. Nẽ wa umaj hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa. Nhũm wa mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa mon ka mẽ ri mẽ htykjê kamã ra akupỹm htĩr xwỳnhta japêr o ri apa? 6 Jar amrakati. Na ra akupỹm htĩr. Kormã Garirej kamã pa ri kot mẽ amã amnhĩ jarẽnh xà hkôt na ra akupỹm htĩr. Mãn ka mẽ arĩ kot ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã anohtỳx japêr. 7 Mẽ kot unênh nẽ pĩ kahpa hã nhôr nhũm htyk nẽ htyk ã apkati axkrunẽpxi hãmri nẽ akupỹm htĩr ã kot mẽ amã amnhĩ jarẽnhta mãn ka mẽ arĩ hã anohtỳx japêr.

8 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ kuma hãmri nẽ ra Jejus kot mẽ kãm ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. 9 Hãmri nẽ awjanã nẽ ma akupỹm krĩm hkĩnh nẽ mra. Nẽ hwỳr pôj nẽ mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mã awjarẽ. Mẽ kêp 11 xwỳnhtajê mẽ kaxyw hkwỳjê mã awjarẽ. 10 Mẽni kot mẽ kãm ujarẽnh xwỳnhtajê nhĩxi na pre Marir Matarẽn nhũm ja kêp Joanã. Nẽ Xiakre katorxà Marir õta. Nẽ kaxyw mẽni hõja. Jakamã nhũm mẽ ma akupỹm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm awjarẽ. 11 Nom nhũm mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ htỳx ho amnhĩ krã hkôt mẽ kot ri ã harẽnh anhỹr ã mẽ hkamnhĩx nẽ ãm mẽ kuma. 12 Nhũm Simãw Pêtre hamaxpẽr hãmri nẽ kànhmã xa nẽ ma kẽn kreta wỳr hprõt nẽ htẽm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ tee ri kẽn kre kaprỳ kamunh o xa nẽ kamã Jejus kupu xà pix pumu nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr hãmri nẽ ma akupỹm tẽ.

*Jejus kot Emau hwỳr wa mõr xwỳnh wa hwỳr kator ã harẽnh*

*Makre 16.12-13*

13 Tã nhũm ra amỹkry ho mõ nhũm Jejus kwỳjê hõ wa hamẽxkrut nẽ Jerujarẽ rũm kato nẽ ma akupỹm wa õ krĩ pê Emau hwỳr wa mõ. Jerujarẽ rũm Emau hwỳr ahkrãnre. 14 Jakamã nhũm wa hwỳr pry hã axpẽn mã tanhmã Jejus jarẽnh to ho mõ. Kẽn kre kamã mẽ kot haxàr nhũm ra ĩ pikunorja nhũm wa axpẽn mã harẽnh o wa mõ. Nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr o wa mõ. 15 Hãmri nhũm Jejus tãm tẽ nẽ wa hã ajêt nẽ wa hkôt tẽ. 16 Nom nhũm wa hprĩ hã omunh kêt nẽ. Tỳx ho nhãm mẽhõ hã hkamnhĩx nẽ wa arĩ axpẽn mã harẽnh o wa mõ. 17 Hãmri nhũm Jejus hêx rom wa kãm:

—Kwa mẽmon ka wa axpẽn mã harẽnh o wa mõ? Anẽ.

Hãmri nhũm wa hkaprĩ kamã kãm harẽ. 18 Ihõ pê Kroptija kãm:

—Kwa xà na ka Jerujarẽ kamã ri apa htã kamã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja jarẽnh mar kêt nẽ? Kurũm amõr kênã na ka ri mẽmoj mar kêt nẽ ri apa. Anẽ.

19 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà amrakati ixte mẽmoj maare hã. Kwa mo na wehe? Kwa war aprĩ hã inhmã harẽ pa kuma. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà mẽ kot mẽ ixpê tanhmã Jejus pê Najare nhõ xwỳnhta to kênã. Kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh na pre. Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm prem piitã amnhĩm mex ã harẽ. 20 Tã nhũm mẽ panhõ patre krãhtũmjê mẽ mẽ panhõ pahijaja axtem nẽ mẽ kãm hã amỹnê. Mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr nhũm htyk kaxyw mẽ kãm hã amỹnê. 21 Pa prem ixtỳx ho kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh ã hkamnhĩx nẽ kot Rõm nhõ xwỳnhjê pê mẽ ixpytàr ã hkamnhĩx tã nhũm prem mẽ ixpê

kupĩ. Jãã na prem ã hipêx anẽ nẽ kupĩ. Na ra htyk ã apkati axkrunẽpxi.

22-23 —Nẽ jarãhã kwỳhtã mẽni hkwỳjaja ma haxàr xà hã kẽn kre hwỳr mra nẽ xep tee kamã hapêr nẽ omunh kêt nẽ. Xep ãm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja wa ho axkrut nẽ wa omu nhũm wa xa. Nhũm mẽ kãm ra akupỹm htĩr ã harẽ nhũm mẽ akupỹn mẽ ixwỳr mra nẽ mẽ ijaêr pê mẽ inhmã harẽ. 24 Hãmri nhũm mẽ ixkwỳjaja ma mẽ hpãnhã kẽn kreta wỳr mra nhũm ra mẽ kot harẽnh xà hkôt tee ri kamã hapêr nom nhũm kamã amrakati kumrẽx. Anẽ.

25 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã wa kuma nẽ wa kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ wa kãm:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm mẽ ate mẽmoj mã ajamaxpẽr tỳx mex kêt kumrẽx. Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hprĩ hã harẽ nẽ hã kagà. Mẽ akukamã mẽ anhĩgêtjê mã harẽ nẽ hã kagà. Tã ka mẽ kormã aprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. 26 Kêt mẽ anê na Tĩrtũm kot ãm xwỳnhta ty. Tã ra akupỹm htĩr nẽ akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kaxyw. Kot mẽ ato amnhĩptàr kaxyw ra akupỹm hwỳr àpir mã. 27 Amnepêm na pre finat Mojesja tanhmã hkukamã mẽ anhĩgêtjê mã harẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hprĩ hã harẽnh o pa. Nhũm hpãnhã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja ma anẽ nẽ mẽ kãm harẽnh o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus wa hkôt hprĩ hã wa kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o tẽ. Te ho nhãm mẽhõ jarẽnh pyràk nom tãm wa kãm amnhĩ jarẽnh o wa hkôt tẽ. No nhũm kormã wa hprĩ hã kêp Jejus ã omunh kêt nẽ.

28-29 Nhũm ã wa kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o mõr rãhã nhũm mẽ ra wa õ krĩ hwỳr hpôx o mõ. Nhũm ra kamàtre nhũm Jejus te kot wa rer nẽ nhỹhỹm ma htẽm kaxyw pyràk o amnhĩ nhĩpêx nhũm wa tee ri omu nẽ kãm:

—Kwa xà kot kaj wa ixre nẽ ma tẽ? Ra kamàt o mõr kênã. Kwa ma wa ixkôt tẽ nẽ wa inhõrkwỹ kamã mãn wa ixri pôj. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma wa hkôt tẽ. 30 Nẽ mẽ wa õrkwỹ hwỳr pôj nẽ hwỳr agjê. Hãmri nẽ apkur kaxyw hkrĩ nhũm Jejus tãm pãwti py nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ hpãnhã ho axkjê nẽ wa kãm kugõ. 31 Hãmri nhũm wa atã kêp Jejus ã omunh kurê kumrẽx. Jao nhũm wa kêp akunok nhũm wa tee ỹr xà kamã hapêr nhũm hkaprỳ mex nẽ xa. 32 Hãmri nhũm wa tee ri axpẽn pumu nẽ ri hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Xep tãm na. Tãm na pahkôt mõ nẽ pry hã hprĩ hã pamã Tĩrtũm kapẽr ã kagà jarẽ pu hkôt pahkĩnh nẽ mar o mõ. Hêxta waa nẽ. Xep tãm na. Anẽ.

33-35 Hãmri nẽ wa kànhmã xa nẽ kato nẽ ujanãr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr wa hkwỳjê hwỳr tẽ. Nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ axà. Nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh pê 11jaja ra axpẽn wỳr akuprõ nẽ hkrĩ. Mẽ hkwỳjê mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ axpẽn mã tanhmã Jejus jarẽnh to ho hkrĩ. Hãmri nhũm wa mẽ hwỳr axà nhũm mẽ wa omu nẽ wa kãm:

—Kwa na xep ra Jejus akupỹm htĩr nẽ Simãw Pêtre hwỳr kato. Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ na akupỹm htĩr kênã. Na pa wa ijaxwỳja ham omu. Na pry hã wa ixtã ajêt nẽ ma wa ixkôt mõ nẽ wa inhõrkwỹ kamã pôj. Hãmri pa mẽ ixàpkur kaxyw ixkrĩ nhũm pãwti py nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ ho axkjê nẽ wa inhmã kugõ pa wa ixprĩ hã kêp Jejus ã omunh kurê kumrẽx. Ixprĩ hã omunh jao nhũm wa ixpê hapêx. Anẽ.

### *Jejus kot hkwỳjê piitã hwỳr kator ã harẽnh*

*Matêwre 28.16-17; Makre 16.14; Juãw 20.19-23*

36 Nhũm mẽ kormã axpẽn mã Jejus jarẽnh o hkrĩ rôm nhũm tãm nhỹhỹnh mẽ hwỳr axà nẽ xa. Mẽ haêr pê mẽ hwỳr nhỹhỹnh axà nẽ mẽ kãm:

—Pa? Xàn ka mẽ arĩ akrĩ? Anẽ.

37 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omunh jao kànhmã hakry hpar o mra. Jao hakryk kãm ma htỳx kãm omunh o hkrĩ. 38 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mon ka mẽ amã ixpyma kamã tee ri ixpumunh o akrĩ? Kwa mẽ ixkarõ hã ixkamnhĩx nẽ amã ixpyma hkêt nẽ. 39 Na pa akupỹn inhĩ ho mẽ awỳr ixkato nẽ xa. Ga mẽ inhĩhkra kamã prek tatak xàja pumu. Nẽ ixpar kãm omu. Kwa mẽ amã ixpyma hkêt nẽ. E mẽ mãmrĩ mra nẽ anhĩhkra ho ixkupê. Kêp apu ixkarõ hpix ronhỹx ka mẽ inhĩ kupênh kêt nẽ. Mo mẽhkarõja ĩ? Nà na

pa akupỹm ixtĩr nẽ inhĩ ho mẽ awỳr ixkato. Anẽ.
40 Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ nhĩhkra hpẽ nẽ mẽ kãm amnhĩ par pẽ. 41 Tã nom nhũm mẽ arĩ akryk omunh o hkrĩ. Mẽ kot omunh nẽ hkĩnh tã tee ri omunh o hkrĩ. Hãmri nhũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kãm:
—E kwa mẽ inhmã mẽmoj japêr pa kukrẽ. Anẽ.
42 Hãmri nhũm mẽ kãm tep gôj kãm ãmta gõ 43 nhũm kupy nẽ hkur o nhỹ nhũm mẽ arĩ hã omunh o hkrĩ. Jao ra akupỹm htĩr ã omunh kurê kumrẽx.

### *Jejus akupỹm nojarêt nẽ hkwỳjê mã mẽmoj tã karõ*

*Matêwre 28.18-20; Makre 16.15-18; mããnẽn Atre 1.6-8*

44-45 Hãmri nhũm Jejus hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot hkukamã harẽnh ã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:
—Nà kormã ixtyk kêt ri na pa pre ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ kot inhĩpêx to hkukamã ijarẽnhja. Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ixkukamã tanhmã ijarẽnh to. Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja Mojes mỳr pê haxwỳja ixkukamã tanhmã ijarẽnh to. Nẽ Tĩrtũm mex o mex ã mẽ grer ã kagà xwỳnhjaja haxwỳja ixkukamã tanhmã ijarẽnh to. Jajê piitã na prem Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ixkukamã ijarẽ. 46 Nẽ ijarẽnh o:

Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh pê Krisja koja nhỹrmã ty. Nẽ htyk o apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm htĩr.

Anhỹr o mẽ kot ijarẽnh. Tã pa ra mẽ kot ixkukamã ijarẽnh xà hkôt ã mẽ anê amnhĩ nhĩpêx anẽ.
47 —No ãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot papxipix ixkukamã ijarẽnh kêt. Kamã mããnẽn mẽ kajaja tanhmã mẽ akukamã mẽ ajarẽnh kute. Mẽ apê ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ixwakre kamã tanhmã mẽ ate inhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkukamã tanhmã mẽ ajarẽnh kute. Nẽ mẽ ajarẽnh kot:

E mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ ma pika piitã hkôt mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽnh xwỳnhta jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot mẽ amar nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa. E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm ã ja jarẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Krĩ pê Jerujarẽ kumrẽx kãm hãmri nẽ rĩ kormã pu hã krĩ kuhê xwỳnh piitã hkôt ajapôj nẽ mẽ kãm harẽnh o ri apa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ akukamã mẽ ajarẽnh kot anhỹr. 48 Tã kêr ka mẽ ã mẽ kãm tanhmã ijarẽnh to ho ri apa anẽ. 49 No ãm kormã. Kêr paj ma akupỹm kaxkwa hwỳr api hãmri nẽ amnhĩ pãnhã mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ mãn. Tĩrtũm kot ixte amnhĩ nhĩpêx ã ijarẽnh xà hkôt kot paj amnhĩ pãnhã mẽ awỳr kurẽ. Tã kêr ka mẽ kormã krĩ ja kamã kutêp apa. Kêr kê mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ amã agjê ka mẽ rĩ kormã anhgrà nẽ ma ỹ hã mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

### *Jejus kot akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh*

*Makre 16.19-20; mããnẽn Atre 1.9-11*

50 Tã nhũm Jejus Jerujarẽ rũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê kator nẽ ma krĩ pê Petãn wỳr mẽ o mõ. Nẽ kormã hwỳr mẽ o mõr ri nhỹri mẽ o xa nẽ kànhmã ĩhkra pẽ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. 51 ã mẽ ho hwỳr anhỹrja rôm nhũm Tĩrtũm amnhĩ wỳr ho àpir o mõ nhũm mẽ noo mã ma akupỹm tẽn api. 52 Hãmri nhũm mẽ kãm mex o mex ã harẽnh pê ma akupỹm àpir kãm omunh o kuhê. Nhũm ma tẽ nẽ mẽ kêp kakrãm axà nẽ mẽ kêp akunok. Hãmri nhũm mẽ awjanã nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr hkĩnh nẽ pa. 53 Hãmri nẽ apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ kamã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hkrĩ rãhã nẽ.
Tã ãm ja pix ixkràmnhwỳ Teopre. Ixpê Rukre na pa awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kamã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ nẽ hã kagà nẽ awỳr kumẽ.

# Juãw
# Juãw kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Juãw na pre kagàja nhĩpêx. Na pre mããnẽn Wam Juãw nẽ Sikũn Juãw nẽ Hapuhã Juãw nẽ Apokarip nhĩpêx. Juãw Paxis kêt axtem Juãw õ. Nẽ Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Nẽ ỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Nom kormã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hkêt ri na pre kêp tep kanhêr xwỳnh. Nẽ kêp Jejus kràmnhwỳ mex na pre. Jakamã na pre kagàja nhĩpêx nẽ kamã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ tanhmã kapẽr to hã kagà.

Na pre Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ ãm pix kukwak ri Tĩrtũm wa kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ mẽ papa ho mẽ papa hã harẽ nẽ hã kagà. Ã na pre Juãwja mẽ pamã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ.

### *Jejus te kot Tĩrtũm pyràk ã harẽnh*

*Matêwre 1.23; Juãw 8.12, 8.58, 10.30, 20.28; mããnẽn Atre 10.36; Sikũn Korĩt 4.4; Piripos 2.6-11; Korosẽ 1.13-17, 2.9; Xitre 2.13; Eprêw 1.1-4; Wam Juãw 1.1-4, 5.20; Apokarip 1.17-18*

1 Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri nhũm kot Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt xwỳnhja Tĩrtũm kôt pa ho pa. Te kêp uràk nẽ pa. Wa kot amnhĩ nhĩpêxja ãm tipxi. Nẽ wa àhpumunh ãm tipxi. Nẽ wa hkarõ mããnẽn ãm tipxi. Ãm wa tipxi rãhã nẽ pa ho pa. 2 Kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt xwỳnhta Tĩrtũm kôt ri pa ho pa. 3 Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã na pre mẽmoj piitã hã apê nẽ ho kato. Jao pyka ho kato nẽ kaxkwa ho kato nẽ gô xujanãr o kato. Nẽ kamã mẽmoj piitã Tĩrtũm nhỹ hã ho kator pa. Kop apu mẽmoj to kator kêt ronhỹx mẽmoj amrakati kumrẽx.

4 Nẽ Tĩrtũm o amnhĩrĩt xwỳnhta pix kukwak ri na hte mẽmoj piitã htĩr nẽ pa. Nẽ ãm pix kukwak ri na htem Tĩrtũm ri htĩr tũm nẽ pa ho pa. Nẽ te myyti kot mẽ pamã mẽmoj piitã hirã ho pa pu mẽ kukwak ri mẽmoj piitã omunh mexja pyrà nẽ na pre hte mẽ pahpiitã mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw nẽ mẽ pajamaxpẽr nyw o amnhĩrĩt pu mẽ pahprĩ hã mar mex nẽ. 5 Ja kaxyw na pre wrỳ nẽ ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Jao mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽ nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja tee ri kuma nẽ kãm mar prãm kêt nẽ. Nẽ tee ri kãm kapẽr o hapêx prãm kaprỳ.

### *Juãw Paxis kumrẽx kot tanhmã Jejus jarẽnh to hã harẽnh*

*Matêwre 3.1-3; Makre 1.1-4; Rukre 3.2-6*

6 Tã nhũm kormã Jejus mẽ kãm kapẽr o pa hkêt ri nhũm Juãw Paxis kumrẽx mõ nẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm tanhmã harẽnh to ho pa. 7 Mẽ kãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw nhõr xwỳnh pê Jejus Kris kukamã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot mar nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kaxyw. 8 No Juãw Paxisja na pre hte mẽ kãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw nhõr o pa hkêt nẽ. Na pre ãm kot mẽ kãm õr xwỳnhta kukamã mẽ kãm harẽnh o pa. 9 Jakamã na pre hte mẽ kãm harẽnh o ri pa nẽ mẽ kãm harẽnh o:

—E ot pa mẽ amã mẽhõ jarẽnh o ri ixpa. Kot mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw nhõr xwỳnhta. Koja tokyx mẽ pakamã pôj pu mẽ omu. Koja pôj nẽ mẽ piitã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri pa. Mẽ pahte pahprĩ hã mar mex kaxyw. Anẽ.

### *Tĩrtũm kot mẽ ho hkra hprãm xwỳnhjê jarẽnh*

*Rõmãn 8.14; Karatas 3.26; Epes 1.5*

10 Tã nhũm Jejus man kot mẽmoj piitã ho kator xwỳnhta wỳr wrỳ nẽ mẽ hkôt ri pa. No nhũm mẽ kot kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh ã omunh kêt jakamã na prem kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. 11 Na pre wrỳ nẽ mẽ pakamã ĩ ho kato. Kêp mẽ pahpiitã mẽ pahto kator xwỳnh tã nhũm mẽ ohtô nẽ omu nẽ ãm omu nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. 12 Na prem ãm grêre nẽ kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—E nà ãm hãmri. Ra mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr

jakamã na ka mẽ ixkukwak ri apê Tĩrtũm kraa. Anẽ.
13 Na htem ã kêp Tĩrtũm kra hprãm xàj Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr anẽ. No na htem mẽ katorxà nhõxà hkre rũm hapôx kôt kêp Tĩrtũm kra hkêt nẽ. Rỳ amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kukwak ri kêp hkra hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm tãm kot mẽ ho hkra pix kukwak ri na htem kêp hkra.

### *Jejus wrỳk nẽ ĩ ho kator ã harẽnh*

*Matêwre 1.20; mããnẽn Rõmãn 1.2-4; Piripos 2.6-7; Eprêw 2.9, 4.15; Wam Juãw 4.2*

14 Jakamã na pre Tĩrtũm o amnhĩrĩt xwỳnhta mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pakamã ĩ ho kato nẽ mẽ pakamã pa. Kêp Tĩrtũm Kra hã pixi mex na pre. Nẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Uràk nẽ mex o mex. Nẽ uràk nẽ mẽ pakutã nojarêt xwỳnh. Na pre hte katàt kôt Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Pa prem kuma nẽ mex o mex ã omu.
15 Nhũm Juãw Paxis na pre hkukamã mẽ kãm harẽnh o ri pa nẽ mẽ kãm:
—E ra ixte mẽ amã harẽnh o ri ixpa xwỳnhta na ra pôj. Te pa ixte wa nẽ ixkator pyràk nom amnepê mã kormã ixkêt ri nhũm htĩr rãhã nẽ pa ho pa. Ham ĩ ho kator tã kêp Tĩrtũm Kra jakamã uràk nẽ rãhã ho rãhã hã pa xwỳnh na. Jakamã kot amnhĩ to rax o kot ijakrenh par. Anẽ.
16 Nẽ kêp mẽ pakutã nojarêt rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh jakamã na hte mẽ pahto mex rãhã pu mẽ kukwak ri pamex nẽ ri papa ho papa.
17 Na pre finat Mojesja mẽ panhĩgêtjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:
—Na pre Tĩrtũm mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pamã karõ. Jakamã kot puj mẽ kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa nẽ ra tãm amnhĩ nhĩpêx o papa. Anẽ.
Nhũm pre Mojesja ã mẽ kãm kapẽr o pa anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma no ãm tee ri kãm Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm kaprỳ. Jakamã nhũm hpãnhã Jejus Krisja wrỳ nẽ mẽ pamã kapẽr õ ho kapẽr o pa nẽ mẽ pamã:
—E mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt tã nhũm arĩ kãm mẽ ajapê nẽ. Nẽ kãm mẽ ato mex prãm. Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ to awỳ nhũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ra tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Ãm hãmri na pa ã mẽ amã ja jarẽnh anẽ.
Anhỹr o mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Tĩrtũm kapẽr na mex o mex.
18 Nẽ aa mẽ pahtõ mẽ pahte pano ho Tĩrtũm pumunh kêt. Ãm Kraja pix na kot no ho omunh. Kaxkwa kamã kuri ri pa ho pa jakamã kot omunh mex. Nẽ te kot Hipêêxàja pyràk jakamã na pre wrỳ nẽ hprĩ hã tanhmã kute hã mẽ pamã harẽnh o pa. Jakamã na pu mẽ ra pahpiitã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ mar mex nẽ.

### *Juãw Paxis kot mẽ kãm Jejus jarẽnh o pa hã harẽnh*

*Matêwre 3.1-12; Makre 1.1-8; Rukre 3.15-17; mããnẽn Atre 19.4*

19-28 Na pre Juãw Paxis ma hkwỳjê hkôt mẽ kãm Jejus jarẽnh o pa nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Juãw Paxis ja hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm mã mẽ hkrã kumrã. Pyhti pê Jotãw nhĩkjê hã krĩ pê Petãn tã ri mẽ hkrã kumrãr o pa. Hãmri nhũm krĩ pê Jerujarẽ kamã Ijaew krãhtũmjaja harẽnh ma nẽ ma hwỳr hkwỳjê rẽ. Mẽ kot tanhmã hkukjêr to nhũm kot mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to kaxyw. Jakamã nhũm mẽõ patre hkwỳjê mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ ho ajuta xwỳnh kwỳjê mẽ Parijew nhõ xwỳnh kwỳjê mẽ nhũm mẽ ma hwỳr mra. Juãw Paxis wỳr mra nẽ omu nẽ kãm:
—Pa. E ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Apê mẽ atõ na ka we? Xà ka na apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm mã xwỳnhta na ka nà? Xà ka na pa htem amnhĩ wỳr akamã ijamak o ixpa? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm: “Nà pa hkêt.” Anẽ hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tô mãn xep apê amnepê mã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh pê finat Erisja. Hã na ka tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm atĩr nẽ mẽ ixkôt apa nà? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà ixpê Eris kêt. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Tô mãn xep apê finat Mojes kot mẽ kãm harẽnh o pa xwỳnhta na ka nà? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kê axte mẽ kãm:

—Nà ixpê tãm kêt. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ tã aprãr anhỹrja ma nẽ kãm:

—Kwa apê jajê hõ hkêt tã na ka hte mẽ hkrã kumrãr o ri apa. Kwa nà akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Pa mẽ ama nẽ ma akupỹm mra nẽ mẽ kot awỳr mẽ ixrẽnh xwỳnhjê mã tanhmã ajarẽnh to. Tanhmã na ka hte mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to ho ri apa? E kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

Hãmri nhũm tã hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Amnepê mã mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh pê finat Ijais kot hkukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà xà hkôt nhũm mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. Amnepêm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ pê finat Ijaisja na pre hte mẽ kãm mẽhõ hkukamã harẽnh o ri pa. Mẽhõ kot mẽ panhõ Pahihti hkukamã htẽm nẽ kapôt ã kutêp mẽ kãm harẽnh o pa xwỳnhta nhũm pre hkukamã harẽnh o ri pa. Nẽ mẽ kãm harẽnh o:

Koja nhỹrmã mẽhõja kapôt ã mõn pôj nẽ mẽ kãm tanhmã ujarẽnh to ho ri pa. Nẽ mẽ kãm ujarẽnh o: “E mẽ inhma. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihti mẽ nhũm wrỳ nhũm mẽ piitã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jao amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o ri apa. Pahihtita kutêp.”

—Anhỹr o na pre hte finat Ijaisja kot Pahihti hkukamã harẽnh o ri pa xwỳnhta kukamã harẽnh anẽ. Tã paa. Pa na pre Ijaisja ã ixkukamã ijarẽnh anhỹr o pa. Pa na pa hte ã Pahihti kutêp mẽ kãm harẽnh o ri ixpa anẽ. Tã ã ixte harẽnh anhỹr xwỳnhta na ra mẽ pakamã pa ka mẽ kormã ja hã omunh kêt nẽ. Kukamã na pa hte mẽ piitã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ omunh kaxyw gô pix o mẽ hkrã kumrãr o ri mẽ hkôt ixpa. Nom na pre ra mẽ pahwỳr Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tãm mẽ pahwỳr wrỳ. Àhpumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaàm o ri ixpa. Anẽ.

### *Juãw Paxis kot mẽ kãm Jejus jahkre hã harẽnh*

*Matêwre 3.11; Makre 1.10; Rukre 3.22*

29 Tã nhũm apkati nhũm Juãw Paxis amnhĩ wỳr Jejus pumu nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã ĩhkra ho ahkre nẽ mẽ kãm:

—E. Onẽj Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tẽ. Mẽ pahpê Ijaew na pu htem xatã pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw Tĩrtũm mã pahkrit ôwêhti hkra nyw kwỳ hpa nẽ ho amnhĩ pãnhã kãm amnhĩrer o papa. No kêt htẽm nẽj koja nhỹrmã kãm mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. 30 Na pa pre ra mẽ amã harẽnh o: “Te pa ixte wa nẽ ixkator nẽ ixtĩr nẽ ixpa pyràk. Nom amnepêm kormã ixkêt ri na pre htĩr rãhã nẽ pa ho pa. Nẽ ĩ ho wrỳk nẽ jar kator tã kêp Tĩrtũm Kra jakamã uràk nẽ rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh na. Jakamã kot amnhĩ to rax o kot ijakrenh par.” Anhỹr o pa pre mẽ amã harẽnh o ri ixpa ka prem inhma.

31 —Ixte mẽ amã ã harẽnh anhỹr tã ijaxwỳja kormã ixte kêp Tĩrtũm Kra hã omunh kêt nẽ ãm hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ amã ã harẽnh anhỹr o ri ixpa. Nẽ hkukamã Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrãr o ri ixpa. Tã na pa kêp Tĩrtũm Kra hã omu nẽ ã mẽ amã ahkre anẽ ka mẽ omu. Anẽ.

32-33 Nhũm pre ã Juãw Paxis mẽ kãm Jejus jahkre anẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm na pre ixte mẽ akrã kumrãr o ixpa kaxyw inhmã hã karõ. Tã na inhmã kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta o amnhĩrĩt nẽ inhmã harẽnh o: “Koja nhỹrmã Ixkarõja mẽhõ hwỳr wrỳ nẽ kuri arĩk. Ka ja hã omu nẽ kêp Ixkra hã omunh kurê kumrẽx. Koja amnhĩ xô ri amnhĩ pyrà nẽ mẽ kãm Ixkarõ nhõr o pa nhũm mẽ hkarõ mã agjê.” Anhỹr o inhmã harẽ. Tã na pa ra omu. Na pre Tĩrtũm Karõ kaxkwa rũm te tuuti pyrà nẽ hwỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa. 34 Pa ã kot hipêx anhỹr ã omu nẽ kêp Tĩrtũm Kra hã omunh kurê kumrẽx. Jakamã na pa ã mẽ amã ahkre nẽ mẽ amã harẽnh anẽ. Anẽ.

### *Juãw Paxis kôt pa xwỳnh wa kot Jejus kôt pa hã wa harẽnh*

*Atre 19.4*

35 Tã nhũm apkati nhũm Juãw Paxis axte Jejus pumu. Kot hkôt ri pa ho pa xwỳnh mẽ

wa nhỹri xa nẽ omunh o xa. 36 Nhũm ra mẽ hãnh tẽ nhũm Juãw Paxis omu nẽ hkôt ri pa xwỳnh wa kãm:

—E onẽj Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta tẽ. Nẽj koja mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Anẽ.

37 Hãmri nhũm wa kuma nẽ omu nẽ ma hkôt tẽ nẽ hã ajêt. 38 Nhũm wa omu nẽ wa kãm: “Pa mo na?” Anẽ nhũm wa kot kêp mẽ ahkre xwỳnh ã omunh jakamã kãm:

—Nà wa ixte ma akôt ixtẽm nẽ nhỹri anhõrkwỹ pumunh mã na pa wa akôt tẽ. Anẽ.

39 Hãmri nhũm wa kãm:

—Tôe. Nà wa kam nẽ rĩ ma ixkôt tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hkôt wa tẽ nẽ õrkwỹ hwỳr pôj nhũm ra amỹkry nhũm wa hkôt axà nẽ kuri ỹr o kamàt hãmri nẽ kato nẽ ma akupỹm tẽ. 40 Kôt htẽm xwỳnhjê hõta na pre kêp Andre. Simãw Pêtre htõ na pre. Nẽ kaxyw hõja. Wa kumã na pre Juãw Paxis Jejus jahkre nẽ harẽ nhũm wa ma hkôt tẽ. Tã wa ra akupỹm wa tẽ. 41 Hãmri nhũm Andreja htõ Simãw wỳr tẽ nẽ kãm:

—Kwa na pa wa jarãhã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta pumu. Ma pu hwỳr ka wa ixwar ano ho omu nà. Anẽ.

Ijaew kapẽr kãm “Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh” anhỹrja te kot Gres kapẽr kãm “Kris” anhỹr jarẽnh pyràk. Ijaew na prem ã Jejus jarẽnh anẽ nẽ harẽnh o: “Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh.” Anhỹr o harẽ. 42 Jakamã nhũm ã Andreja htõ mã harẽnh anẽ nẽ ma akupỹm hwỳr o tẽ. Nẽ wa hwỳr pôj nhũm wa omu. Wa kêp Juãw kra hã wa omu hãmri nẽ Simãw mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Simãw. Nà apê Simãw tã kot paj axte atã anhĩxi hõ mẽ. Kot kaj mããnẽn apê Septi. Anẽ.

Mẽ pakapẽr kãm Septija te kêp “kẽn” jarẽnh pyràk. No Gres kapẽr kãm te kêp “Pêtre” jarẽnh pyràk. No Ijaew kapẽr kãm kêp “Septi.” Jakamã nhũm pre Jejus ã Simãw Pêtre hã hixi mẽnh anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kôt Firipti mẽ Natãnaew wa hwỳr ã harẽnh*

43-44 Tã nhũm apkati nhũm ra Jejus pyka pê Garirej wỳr nojarêt nẽ nhỹri Firipti pumu. Firiptija Andre mẽ Simãw Pêtre wa uràk nẽ krĩ pê Pesêj nhõ xwỳnh na pre. Jakamã nhũm Jejus nhỹri omu nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—E kwa ma ri ixkôt apa ho apa. Anẽ.

45 Hãmri nhũm kuma nẽ ma tẽ nẽ nhỹri Natãnaew pumu nhũm nhỹri pĩ hpàr parpê nhỹ nhũm omu nẽ kãm:

—Kwa na pa jarãhã finat Mojes kot amnepêm mẽhõ hã kagà xwỳnhta pumu. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta na. Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja kot hkukamã harẽnh nẽ hã kagà xwỳnhta. Kêp Najare nhõ xwỳnh nẽ mããnẽn kêp finat Juje hkra. E kwa tokyx pu hwỳr ka ixkuxwar ano ho omu. Anẽ.

46 Hãmri nhũm tee ri kot tanhmã harẽnh toja ma nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Najare nhõ xwỳnh piitã kot amnhĩ to mexti hã kot kêt we hõ kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nà ã akapẽr anhỹr kêt nẽ. Ma ixkôt tẽ nẽ ixpyrà nẽ ano ho omu mãn. Nẽ rĩ ã ri akapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ ma hkôt tẽ. 47 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ wỳr wa omu nẽ kuri mẽ kuhê xwỳnhjê mã Natãnaew jarẽnh kurê kumrẽx nẽ harẽnh o:

—E onẽj Ijaew õja mẽ pahwỳr hpôx o tẽ. Ãm hãmri na hte tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Na hte higêt finat Jako kurom hêx rom ri tanhmã mẽ kãm amnhĩ to hêx to ho pa hkêt nẽ. Na hte ãm kapẽr mex pix o ri kapẽr o pa. Anẽ.

48 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽhõ na pre ã amã ijarẽnh anẽ? Aa ixte nhỹri apumunh kêt kumrẽx tã ka ri ãm hãmri ã ijarẽnh anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà mẽhõ kot tanhmã inhmã ajarẽnh to hkêt. Ãm pa na pa hte inhno ho apumunh o ixpa. Kormã Firipti kot awỳr htẽm nẽ amã ijarẽnh kêt ri pa ra ixprĩ hã inhno ho apumu. Na ka kormã pĩta parpê nhỹ pa apumu. Anẽ.

49 Hãmri nhũm tee ri kot hprĩ hã harẽnh ã amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Pẽr ãm hãmri apê Tĩrtũm Kra kumrẽx jakamã na ka ã ijarẽnh anẽ. Xep ka na mẽ ixte amnhĩ wỳr akãm ijamak o ixpa xwỳnhta na ka. Nà ka na apê mẽ ixpê Ijaew nhõ Pahihti. Anẽ.

50 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na ka ixte pĩ hpar pê apumunh ã ajarẽnhja ma nẽ hkôt pix mã ixpê Tĩrtũm Kra hã ixpumu. Tã kot kaj ja nhĩrô pê axte mẽmoj mex o kot ja jakrenh pumu. 51 Koja nhỹrmã kaxkwa axkjê nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kurũm axpẽn japa ka mẽ omu. Finat Jako pyrà nẽ mẽ omu. Ixte Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh wỳr koja mẽ ã wrỳk nẽ amnhĩ nhĩpêx anẽ ka ja hã mẽ omu. Kwa jam ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa. Anẽ.

# 2

## *Jejus kot gô ho mẽ kãm wĩhti nhĩpêx ã harẽnh*

1 Tã nhũm apkati axkrut nẽ hapêx nhũm Jejus arĩ Garirej kamã pa. Nhũm krĩ pê Kanã kamã axpẽn mã wahõj wa rer kaxyw nhũm Jejus katorxà ma mẽ hwỳr mõ. 2 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus mẽ hkôt ri mẽ ixpa xwỳnhjê wỳ pa mẽ ijaxwỳja ma mẽ hwỳr mõ nẽ ra mẽ hwỳr pôj. 3 Hãmri nẽ mẽ hkôt wa hã ixkĩnh nẽ apku nẽ wĩhti hkwỳ ho ixkõm o ixkrĩ. Tã nhũm ra wĩhti mẽ kêp hapêx nhũm Jejus katorxàja harẽnh ma nẽ Jejus mã harẽ nẽ kãm:
—Xê Jejus. Na xep ra mẽ kêp wĩhti hapêx pa. Xàt ka tanhmã mẽ ho ajuta hto mê? Anẽ.
4 Hãmri nhũm kãm:
—Tôe. Kwa tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot paj tanhmã mẽ kãm ho. Nom kot paj kormã ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh ã pa kormã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt nẽ. Anẽ.
5 Hãmri nhũm katorxà kuma nẽ mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:
—An koja Jejus mẽ awỳr tẽ nẽ tanhmã mẽ amã mẽmoj tã karõ hto ka mẽ ama nẽ kãm ho anhỹr kurê kumrẽx. Anẽ.
6 Nhũm mẽ kuri kẽn o poti kêp 6 nẽ kuhê. Piitã umpỳm rũnh kumrẽx. Koja hõ pyxi nẽ nỳt nẽ kamã gô kêp 80 rit nẽ hkwỳ kamã kêp 100 rit. Ijaew na htem apkur kaxyw nẽ amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê rũnh nẽ kormã apku. Nẽ apkur pa nẽ axte amnhĩ nhĩhkra kuhõ. Ã mẽ kot xatã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh jakamã nhũm pre htem amnhĩ ri ã poti rũnh kwỳ xunhwỳr anẽ. No nhũm ra hkaprỳ nẽ kuhê. 7 Hãmri nhũm Jejus tẽ nẽ omu mẽ àpênh xwỳnhjê mã kãm:
—E mẽ ma mra nẽ gô ru nẽ ho poti kuhê mũj piitã ho nỳt pa. Anẽ.
Nhũm mẽ kuma nẽ ma mra nẽ ho nỳt pa.
8 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà hãmri. Pãnhã hõ kamã gô hkwỳ janhi nẽ o tẽ nẽ mẽ anhõ patrãw mã agõ kê hkwỳ ho ixkõ nẽ kamã ama. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ mar xà hkôt kãm hkwỳ janhi nẽ hwỳr o tẽ nẽ kãm kugõ. 9-10 Nom nhũm gôja arĩ kêp gô kumrẽx kêt nẽ. Jejus kot tanhmã ho jakamã nhũm ra hpãnhã kêp wĩhti. Jakamã nhũm mẽõ patrãw wỳr hkwỳ ho tẽ nẽ kãm kugõ nhũm hkaki nẽ kamã ama. Nom Jejus kot gô ho hipêx ã omunh kêt nẽ. Ãm htỳx ho wĩhti kumrẽx ã hkamnhĩx nẽ mex kumrẽx ã hkaki. Hãmri nẽ amnhĩ wỳr mjên nyw xwỳnh mã hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nhũm kãm:
—Kwa na htem wĩhti mex o wa nẽ mẽ kãm kugõ hãmri nhũm mẽ hpenh pa nhũm mẽ rĩ kormã hkôt omnu ho hapu nẽ mẽ kãm kugõ. Tã ka pẽr mẽ axtem nẽ wam mẽ kãm omnu nhõr pa hãmri nẽ kormã mex kumrẽxja o hapu nẽ mẽ kãm agõ. Kêt wĩhti ja na mex kumrẽx. Ãm mex o mex. Anẽ.
Jejus kot gô ho hipêx ã omunh kêt jakamã nhũm ã kãm kapẽr anẽ. Ãm mẽ àpênh xwỳnh pixjaja na prem ja hã omu. 11 Nhũm Jejus kormã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr kêt tã krĩ pê Kanã kamã ã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrax. Jao amnhĩ to rax o amnhĩ to rax ã mẽ inhmã amnhĩ to amnhĩrĩt. Pa mẽ ixpê hkôt ri ixpa xwỳnhjaja ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu hãmri nẽ kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã omunh kurê kumrẽx.
12 Tã nhũm Jejus hpãnhã ma krĩ pê Kapanaũ hwỳr mõ. Pa mẽ hkôt ri ixpa xwỳnhjaja nẽ katorxà nẽ htõjaja pa mẽ ma ixpiitã hkôt mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ kamã mẽ hkôt ixpa hã ixtã apkati grêre nẽ ma hpãnhã krĩ hõ hwỳr ixpa.

## *Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr àr ã harẽnh Matêwre 21.12-13; Makre 11.15-19; Rukre 19.45-46*

13 Tã nhũm ra arĩgro pê Pas ahtêp o mõ. Pasja ã mẽ ixpê Ijaew na pa htem amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit rũm mẽ inhĩgêtjê kator mã ijamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã ixkĩnh. Jakamã nhũm

Jejus ma hkwỳjê hkôt krĩ pê Jerujarẽ hwỳr mõ. Pa mẽ ixpê hkôt ri ixpa xwỳnhjaja pa mẽ ma hkôt ixpa. Hãmri nẽ hwỳr pôj
14 nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr mra nẽ ixkre puhã kahêja wỳr agjê. Nhũm mẽ kamã axtem nẽ mẽmoj to wẽnê ho kuhê. Môx o wẽnê nẽ ôwêhti ho wẽnê nẽ tutre ho wẽnê ho kuhê. Mẽ kot haprôr nẽ ho Tĩrtũm mã hkĩnh xà kaxyw mẽ kãm ho wẽnê. Nẽ kàxpore ho pinhpanh xwỳnhjaja haxwỳja mẽ kuri hkrĩ. 15 Hãmri pa mẽ Jejus kôt mẽ hwỳr agjê nẽ ja hã mẽ omu hãmri nhũm Jejus pê ja omnuj tỳx nẽ. Jakamã nhũm tee ri mẽ omu hãmri nẽ amnhĩm mry hkà ho mẽ htak xà nhĩpêx nẽ ho ixkreja nê mẽ piitã mẽ kator pa. Nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ mẽmoj piitã kator pa. Nẽ kàxpore ho pinhĩpanh xwỳnhjaja nhũm mẽ kêp mẽ õ mêsti rẽnh pa nhũm mẽ hikàxpore pykap rôrôk pa nẽ anhgrà nẽ hikwỹ. 16 Hãmri nhũm Jejus tutre ho wẽnê xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ anhõ tutre jamỳ nẽ tokyx ma mra. Na htem Inhĩpêêxà nhõrkwỹ kamã mẽmoj to wẽnê hkêt nẽ. Kêp mẽ ujaprôr xà hã ixkre hkêt. E kwa mẽ tokyx ma mra. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ tee ri kuma hãmri nẽ ma mrar kurê kumrẽx. 17 Pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ã kot mẽ hipêx anhỹr ã omu hãmri nẽ ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hã kagàta mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. Kagà kot amnepêm Jejus kukamã te ra ã kapẽr anhỹr pyràk o harẽnh. Nẽ harẽnh kot:

Na pa hte Tĩrtũm nhõrkwỹ ho mex rãhã ho ixpa. Nhũm mẽmoj punuj hwỳr axà pa omu nhũm ja inhmã mex kêt nẽ.

Anhỹr o kot hkukamã harẽnh jakamã na pa mẽ ã Jejus kot mẽ hipêx anhỹrja ã omu hãmri nẽ ra hkukamã hã kagàta mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx.

### *Ijaew krãhtũmjaja kot Jejus kukjêr ã mẽ harẽnh*

18 Tã nhũm Ijaew krãhtũmjaja tee ri Jejus kot ixkreja nê mẽ kator ã omu hãmri nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Kwa mon ka ri ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja nê mẽ kator anẽ? Mẽhõ na we mẽ ixwỳr amẽ ka ỹ hã ã mẽ hipêx anẽhti? Nà xà Tĩrtũm na mẽ ixwỳr amẽ? E mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ ja hã apumu hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã apumunh kurê kumrẽx. E kwa tokyx mẽ inhmã ho anẽ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nom amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà kot paj aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt õ ho pixi nẽ mẽ amã ho anẽ ka mẽ omu. Tĩrtũm nhõrkwỹ jaa. Kot kaj mẽ agrà pa ixtã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx ka mẽ ja hã ixpumu.

20-22 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. No ãm ixkreja jarẽnh kêt nẽ. Na pre ãm amnhĩ tã kuxi nẽ ã mẽ kãm kapẽr anẽ. Mẽ kot hpĩr nhũm htyk ã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm htĩr ã mẽ kãm ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Te mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta gràmh nhũm hã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm kot hipêx parta pyràk ã hã kuxi nẽ ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Jakamã nhũm mẽhprĩ hã mar mex kêt nẽ. Ãm tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa ixkre ja na prem hipêx kaxyw nẽ hã amgrà xohtô rax nẽ hipêx. Hã amgrà pê 46 nẽ hipêx par kênã kot ka kêt atã apkati axkrunẽpxi pix nẽ akupỹm hipêx. Anẽ.

Mẽ kot hprĩ hã mar kêt jakamã na prem ã kãm kapẽr anẽ. Pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ã mẽ kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ hã inhnohtỳx rãhã ho ri ixpa. Tã nhũm mẽ kot Jejus pĩr nhũm hã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm htĩr nhõ arĩgrota ã pa mẽ kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. Nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Xep ãm hãmri na pre Pahihti amnhĩ kukamã ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ kot hpĩr nhũm htyk ã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm htĩr ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh mex nẽ. Te mẽ kot Tĩrtũm nhõrkwỹ gràmh par nhũm hã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx ã amnhĩ jarẽnh pyràk. Ãm hãmri na pre amnhĩ kukamã ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

### *Jejus kot mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh ã harẽnh*

23 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja arĩ Jerujarẽ kamã ri ixpa ho ixpa.

Nhũm ra arĩgro pê Pasja kato nhũm mẽ piitã hkĩnh kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Nhũm Jejus mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ omu nhũm mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã hkôt hamaxpẽr tã no ãm hkôt hamaxpẽr tỳx kêt nẽ. 24 Jakamã nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà mẽ kot ixkôt hamaxpẽr kryre xwỳnhjaja koja mẽ hã apkati grêre nẽ ixto hamakêtkati nẽ htỳx ri pa. Anẽ.

25 Jejus kot mẽ pahte pahtỳx ri amnhĩ tomnuj o papa hã mẽ pahpumunh par. Nẽ pahtỳx ri pajamaxpẽr punuj o papa hã mẽ pahpumunh par. Jakamã na pre ã mẽ harẽnh anẽ.

# 3

### *Jejus mẽ Nĩkotẽ wa kot axpẽn mã kapẽr ã wa harẽnh*

*Juãw 1.12-13; mããnẽn Wam Pêtre 1.23*

1 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê õ pê Nĩkotẽ. Mããnẽn kêp Ijaew krãhtũmjê hõ. 2 Jakamã na pre Jejus jarẽnh ma nẽ kãm omunh prãm nẽ. Hãmri nẽ hkwỳ pymaj kamàt kãm hwỳr tẽ nẽ omu nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh. E ot pa awỳr tẽ. Ra mẽ ixte apumunh mex. Tĩrtũm na pre ate mẽ ijahkre ho apa kaxyw mẽ ixwỳr amẽ ka mẽ ixwỳr wrỳ. Mẽhõ koja apyrà nẽ aa mẽ inhmã mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa? Nà amrakati kumrẽx. Kop apu Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh kêt ronhỹx ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

3 Hãmri nhũm kuma nẽ tanhmã kãm kapẽr to. No ãm amnhĩ tã kuxi nẽ kãm awjarẽ nẽ kãm:

—Na htem piitã mẽ katorxà nhõxà hkre rũm hapôj. Tã Tĩrtũm kãm mẽ piitã axte mẽ hapôx prãm. Jakamã kot kaj mẽ akator o axkrut kêt nẽ hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm ri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Ãm hkrajê pix na htem kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa. Jakamã kwa jam ajamaxpẽr tỳx nẽ ri ho apa. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Nĩkotẽja kuma nẽ tee ri ã kot kãm kapẽr anhỹrja kukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa ra ixàptàr kênã kot pa kêt tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm ixkatorxà nhõxà hkre hwỳr axà nẽ axte kurũm ixkato. Anẽ.

5-7 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà na hte mẽ hkrarejaja mẽ katorxà nhõxà hkre rũm kagô hkôt hapôj hãmri nẽ kêp katorxà mẽ hipêêxà wa hkwỳỳ. Jao wa kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Ja pyrà nẽ ka mẽ atõ amã apê Tĩrtũm kra hprãm hã kot kaj amnhĩ to awỳ nhũm wa Ixkarõja akarõ mã axà hãmri ka ra apê hkraa. Te ra axte akator pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ te mẽ hkra kot katorxà nẽ hipêêxà wa kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o pata pyrà nẽ apãm Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nom koja Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõja akarõ mã àr kêt nẽ ka apê hkra hkêt nẽ. Jao te axte akator kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jakamã na pa amã te ate akator pijakrut o amnhĩ nhĩpêx pyràk o amã ã ja jarẽnh anẽ. Kwa jam ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. No ama nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.

8 —E pa ixprĩ hã amã ja jarẽ ka inhma. Na hte kôk kãm nhỹhỹm àpêr prãm xà hkôt àpêr o pa. Pu mẽ kamã ama no ãm pano ho nhỹhỹnh mõr xà hkôt omunh kêt nẽ. Nẽ nhỹhỹm ma mõr xà hkôt omunh kêt nẽ. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõja mẽ hkaxwỳnh mã agjê nẽ mẽ ho Tĩrtũm kra nom nhũm mẽhprĩ hã kot tanhmã mẽ ho hã amnhĩ tã omunh kêt nẽ. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Nĩkotẽ ã Jejus kot kãm kapẽr anhỹr ã kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm:

—Kwa na pa ixprĩ hã amar kêt nẽ. Anẽ.

10 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa mon ka hte Tĩrtũm kapẽr tũm o Ijaew jahkre ho apa tã aprĩ hã ixkapẽr mar kêt nẽ? 11 Ixte mẽmoj pumunh xà hkôt ixte mẽ amã harẽnh o ixpa htã ka mẽ apê Ijaew krãhtũmjaja mẽ amã ixkapẽr mar prãm kêt nẽ. Ã mẽ ate anhỹr kumrẽx. Kwa jam ajamaxpẽr tỳx nẽ. 12 Na pa ra Tĩrtũm kot jar tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ixpa htã ka mẽ ãm ama nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã xà kot pa hpãnhã mẽ amã kaxkwa kamã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ ka mẽ ama nẽ mar tỳx nẽ? Nà kot ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 13 Mẽhõ na we ra ma kaxkwa hwỳr

api nẽ kamã mẽmoj mex pumu nẽ man akupỹn mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ amã tanhmã harẽnh to? Nà amrakati kumrẽx. Ãm paxipix ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh na pa pre amnẽ kurũm mẽ awỳr wrỳ hãmri nẽ ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ho ri ixpa.

14 —Amnepêm finat Mojesja kormã kapôt ã mẽ o pa ri na pre mẽ kãm kàx o kagã karõja nhĩpêx nẽ kỳxpê mẽ kãm kunhô. Kagã kot mẽ hkamnhar xwỳnhjaja kot hwỳr rĩt nẽ omunh nẽ akupỹm mex kaxyw mẽ kãm kunhô. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh kot paj nhỹrmã kagã karõta pyrà nẽ kỳx pê pĩ kahpa hã ajêt. 15 Ka mẽ te mẽ kot kagã karõ pumunh nẽ akupỹm mexta pyrà nẽ amnhĩ kaxyw inhmã aja-maxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa.

16 —Tĩrtũm kãm pika piitã hkôt mẽ apiitã mẽ ajapê htỳx. Nẽ mẽ ajapê xàj na pre ixpê Kra hã ixpyxi hã mẽ awỳr inhmẽ. Ka mẽ atõ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm. Hãmri nẽ nhỹrmã atyk tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ato atĩr ka wa ixkuri atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa. Hãmri nhũm Tĩrtũm aa amnhĩ nê nhỹhỹm amẽnh kêt kumrẽx. 17 No mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã ixte mẽ anhĩpêx to kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽnh kêt nẽ. Ãm ixkukwak ri mẽ atĩr tũm nẽ mẽ amex rãhã apa ho apa hprãm xàj na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. 18 Jakamã kot ka mẽ atõ amnhĩ kaxyw ixpê Tĩrtũm Kra hã ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm ixtã apumu nẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã anhĩpêx to hkêt nẽ. No kêt mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja na Tĩrtũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ pa mã xwỳnhjê hã mẽ harẽ. Mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt mỳrapê. Anẽ.

### *Mẽ kot amnhĩ tomnuj o hpimxur prãm kaprỳ ã mẽ harẽnh*

19 Nhũm Jejus arĩ Nĩkotẽ mã kapẽr nẽ kãm:

—Na pre Tĩrtũm amnẽ pika hwỳr mẽ awỳr inhmẽ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ pumunh kaxyw mẽ awỳr inhmẽ. Tã nhũm mẽ ohtô nẽ amnhĩ tomnuj gryk ã kãm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Jao ixkaga nẽ kãm ixkapẽr mar prãm kêt nẽ. 20 Ra ixprĩ hã ixte mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã mẽ omunh mex jakamã mẽ kãm ixkapẽr mar prãm kêt. Nẽ ixte mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã mẽ harẽnh pymaj ixkôt kãm pa hprãm hkêt nẽ. 21 No kêt mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã hpijaàm kêt. Na htem àmnhĩx ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã koja mẽ piitã ja hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ ra kãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx ho pa hprãm ã mẽ omunh kurê kumrẽx. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Nĩkotẽja mã kapẽr anẽ.

### *Juãw Paxis kot Jejus jarẽnh o pa hã harẽnh Juãw 1.19-28*

22 Tã pa mẽ ixpê Jejus kôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja Jejus kôt Jerujarẽ rũm ijapôj nẽ pika pê Jutej kwỳ kamã ixpa. Jejus nhỹ hã Tĩrtũm mã mẽ hkrã kumrãr o ri mẽ hkôt ixpa. 23 Nhũm finat Juãw Paxis haxwỳja mẽ ixpyrà nẽ mẽ hkrã kumrãr o pa. Krĩ pê Sarĩ htã krĩ pê Enõ mỳri pyhti rax jakamã nhũm pre htem hwỳr mra nhũm kamã mẽ hkrã kumrã. 24 Kormã mẽ kot haxàr kêt ri nhũm kamã mẽ hkrã kumrãr o pa.

25 Rôm nhũm Ijaew hõja Juãw Paxis kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr tẽ nẽ Juãw Paxis kot mẽ hkrã kumrãr ã tanhmã mẽ hkukjêr to nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hã axpẽn kukjêr o kuhê. 26 Hãmri nẽ akupỹm Juãw Paxis wỳr tẽ nẽ kãm:

—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Pyhti pê Jotãw nhĩkjê hã ate mẽhõ pumunh nẽ tanhmã mẽ inhmã harẽnh to xwỳnhta kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na xep htem apyrà nẽ mẽ hkrã kumrãr o pa nhũm xep mẽ ra ohtô nẽ mẽ pahkaga nẽ mẽ hkôt pa. Kwa xà ja amã mex nà? Anẽ.

27 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ ja mex kênã. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt na htem mẽ hwỳr mra nhũm mẽ ixpãnhã mẽ hkrã kumrã. Nà ja mex. 28 Ixpê Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh kêt. Na pa pre ra mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ ka prem inhma. Ãm hkukamã na pre Tĩrtũm amnẽ inhmẽ pa mõ nẽ ã jar ri ixpa anẽ.

29 —Te ixte mẽ umre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na htem axpẽn mã mẽ rer kaxyw nhũm mẽ umreja myta wỳr tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ ma ni hwỳr o tẽ nẽ axpẽn mã wa kure. Hãmri nhũm hpãnhã mẽhõja axpẽn tã wa hakre. Nhũm umreja wa kuri hkĩnh nẽ mar o xa. Tã te ixte mẽ umre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk jakamã koja mẽ ma Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta wỳr mra nẽ kapẽr ma pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. 30 Na htem mẽ umre hã hkĩnh kêt nẽ. Mjên nyw xwỳnhja ã na htem hkĩnh. Tã ja pyrà nẽ koja mẽ axte ixte mẽ kãm Jejus jarẽnh mar kaxyw ixwỳr mrar kêt nẽ. Ãm hwỳr koja mẽ hpãnhã mra nẽ tãm mar o kuhê. Ja mex kumrẽx. 31 Jejus kêp kaxkwa rũm amnẽ mẽ pahwỳr wrỳk xwỳnh jakamã kot amnhĩ to rax o kot mẽ pahpiitã mẽ pajakrenh par. Mẽ papajaja mẽ pahpê pika nhõ xwỳnh jakamã Jejus kĩnhã mẽ pahte mẽmoj piitã omunh tohtuj anhỹr. Nẽ pika nhõ xwỳnhjê jamaxpẽr pix o pajamaxpẽr o ri papa.

32 —Na hte Jejus mẽ kãm kaxkwa kamã kot mẽmoj pumunh xwỳnh kwỳjê jarẽnh o pa. Nẽ kamã kot mẽmoj mar xwỳnh kwỳ jarẽnh tã nhũm mẽ ohtô nẽ kuma nẽ ãm kuma. 33 No mẽ kot mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja na htem kuma nẽ axpẽn mã harẽnh o: “Nà ãm hãmri na ã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh anẽ. Nà Tĩrtũm kapẽr mex kumrẽx.” Anhỹr o axpẽn mã harẽ.

34 —Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr Jejus mẽ nhũm amnẽ mẽ pahwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ pamã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pahkôt pa. 35 Tĩrtũm kãm Krata japê htỳx kumrẽx jakamã na pre ĩhkram mẽmoj piitã haxàr pa nhũm uràk nẽ hihtỳx o hihtỳx nẽ mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o pa. 36 Jakamã mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã wa kuri htĩr tũm nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot hkaga xwỳnhjaja koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa. Anẽ.

# 4

1 Tã nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja Jejus jarẽnh ma. Nẽ hkôt mẽ pa xwỳnhjaja ohtô rax o Juãw Paxis kôt mẽ pa xwỳnhjê jakrenh ã mẽ harẽnh ma. Nẽ Jejus kot mẽ hkrã kumrãr rax o Juãw Paxis jakrenh ã harẽnh ma. 2 Nom Jejus na pre mẽ hkrã kumrãr kêt nẽ. Ãm mẽ ixte hkôt ri mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja na pa prem kãm mẽ hkrã kumrãr o ri ixpa. 3 Jakamã nhũm Jejus amnhĩ tã Parijew nhõ xwỳnhjê jarẽnh ma hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ hpãnhã ma akupỹm Garirej wỳr mõ pa mẽ ma hkôt ixpa.

*Mẽhõ ni kot amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh*

*Juãw 7.37-39; mããnẽn Apokarip 22.1, 22.17*

4 Tã pa mẽ mõ nẽ kormã pyka pê Samar mã axà nẽ hkôt ixpa. 5 Hãmri nẽ krĩ pê Sika hwỳr ixpôx o mõ. Amnepêm finat Jako kot hkra Juje mã pyka nhõr xwỳnh tã krĩja xa pa mẽ ra hwỳr ixpôx o mõ. 6 Nẽ amnepêm Jako kot gôm kakwỳnhta wỳr pôj. Nhũm ra kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹr mẽ nhũm Jejus ra mrar ryy kurê hkẽngrà nẽ. Hãmri nẽ gôm kakwỳnh mỳ ri tẽm nẽ hkôkôt o nhỹ. 7-8 Hãmri pa mẽ kure nẽ mẽ ixàpkur xà japrôr kaxyw ma krĩm ijapêx.

Rôm nhũm Samar nhõ xwỳnh nija amnhĩm gô runh mã tẽ nhũm Jejus omu nẽ kãm:

—Kwa inhmã anhõ gôta kwỳ pa ho ixkõ. Anẽ.

9 Nhũm amnhĩ jaêr pê amnhĩ tã kuma. Ijaew na pre htem Samar nhõ xwỳnhjê kutã apkur rỳ mẽ hkôt ri pa rỳ mẽ ho mjên kêt nẽ. Rỳ mẽ kutã hkõm kêt nẽ. Tã nhũm Jejus ã gô hã nija wỳr anẽ nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Xê pẽr apê Ijaew tã axtem nẽ ri gô hã ixwỳ. Xà ate ixpê Samar nhõ xwỳnh ã ixpumunh kêt? Hãn ka ri hã ixwỳ. Anẽ.

10 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm amnhĩ jarẽ. No ãm amnhĩ tã kuxi nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Nà aprĩ hã ate ixpumunh ro nhỹx ka kam gô hã ixwỳ pa amã hkwỳ. Inhõ gô na axte mã. Tĩrtũm kãm amarĩ mẽ amã õr prãm. Na htem ho ixkõ hãmri nẽ mex nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Anẽ.

11 Hãmri nhũm tee ri kot ã õ gô jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ htỳx ho gôm kakwỳnh kamã gô hã hkamnhĩx nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Xê tanhmã kot ka kêt amnhĩ to nẽ inhmã gôta kwỳ janhi? Mo kaxyw anhõ gô janhir xà? Gôm kakwỳnhta upỳm rax kênã kot ka kêt tanhmã amnhĩ to nẽ hkwỳ janhi. Nhỹhỹnh kot ka anhõ gô jarẽnh xwỳnhta kwỳ janhi pa ho ixkõ hãmri nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa? 12 Mẽ inhõ gôm kakwỳnhja amnepê mã mẽ panhĩgêt finat Jako nhõ gôm kakwỳnh na pre. Jako hkwỳjaja na prem hkakwỳ nhũm kamã gô kato nhũm pre htem hanhi nẽ ho hkõm o pa. Nẽ hkrajaja nẽ hkrit piitã ho hkõm o pa. Jakamã na pre mẽ ixpê hkanrẽhã htàmnhwỳjê mã hkaga. Tã xep axtem anhõ gô. Mẽ kot ho hkõm nẽ htĩr tũm kaxyw na xep. Jakamã xê xà ate amnhĩ to rax o mẽ panhĩgêt Jako jakrenh mê? Anẽ.

13 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà mẽ anhõ gôta na htem ho ixkõ nẽ arĩ kãm kôr o pa. 14 No ixte amã gô jarẽnh xwỳnhta kot ka hkwỳ ho ixkõ hãmri nẽ axte amã kôr kêt kumrẽx nẽ apa. Nhũm te akaxwỳnh kãm hinore hprõt pyràk o ka amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ te hinore kamã gôja aa grà hkêt pyrà nẽ aa ajapêx kêt kumrẽx. Nhỹrmã atyk tã akupỹm atĩr nẽ atĩr tũm nẽ amex rãhã apa ho apa. Anẽ.

15 Nhũm nija kuma hãmri nẽ kãm:

—Xôwehe? Xê tô tokyx inhmã anhõ gôta kwỳ. Pa ho ixkõ nẽ axte inhmã kôr kêt nẽ ixpa. Nẽ axte amnẽ amnhĩm gô janhir mã inhmrar kêt nẽ. Xê tokyx inhmã hkwỳ mê? Anẽ.

Tỳx gô kumrẽx ã hkamnhĩx nẽ ã hã àhwỳr anẽ. 16 Hãmri nhũm kãm:

—Tô ma akupỹm krĩm tẽ nẽ amjên japrô nẽ man akupỹn ixwỳr wa tẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Ma mo inhmjên? Inhmjên kêt na pa hte ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã amnhĩ jarẽnh anẽ. 18 Na ka pre ra amjên kêp 5. Nẽ my mẽ ri war apa xwỳnh ata te kêp amjên pyràk nom kêp amjên kumrẽx kêt. Anẽ.

19 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê kot ã kãm kapẽr anhỹrja ma hãmri nẽ kãm:

—Xê pẽr aprĩ hã ate ixpumunh par pyràk. Mãn apê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê hõ mãn ka mê? 20 Xê inhmã mẽmoj jarẽ. Nhỹhỹm kot paj wem axpẽn kôt mra nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ? Amnepê mã mẽ panhĩgêtjaja na prem hixêt mũj nhĩmõk ã api nẽ hã kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. No mẽ apê Ijaew na ka htem krĩ pê Jerujarẽ pix kãm mẽ ixte axpẽn kôt mrar nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ inhmã karõ. Xà hixêt nhĩmõk ã mẽ ixte kãm amnhĩ jarẽnhja xà apê omnuj mê? Ma xà apê omnuj kêt? Anẽ.

21 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà kot kaj mẽ nhỹrmã ãm Jerujarẽ pix kãm rỳ hixêt mũj nhĩmõk pix ã axpẽn wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. 22 Mẽ apê Samar nhõ xwỳnhjaja mẽ ate Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o apa htã aprĩ hã kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh kêt. Nẽ tanhmã hamaxpẽr to ho pa hã omunh kêt. No mẽ ixpê Ijaew na pa mẽ arom kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã hamaxpẽr to hã omunh mex. Mẽ inhĩõ kukwak ri koja Tĩrtũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh pa. 23 Tã koja mẽ piitã Mẽpahpãm Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw nhỹhỹm pa hkêt nẽ. Koja mẽ nhỹri pa xà kamã mẽ õpinh xà kaxwỳnh kãm ã kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o pa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. No nhỹhỹm mrar nẽ nhỹri kuhê xà pix kamã kãm amnhĩ jarẽnhja nhũm kãm hprãm kêt nẽ.

24 —Nẽ Tĩrtũmja mẽ pahpyrà nẽ ĩ hkêt jakamã na te kaxkwa nẽ pika piitã hkôt pa ho pa. Jakamã na htem nhỹri pa nẽ õpinh xà kaxwỳnh kãm amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr nẽ kãm mex o mex ã harẽ nhũm ra amnhĩ tã mẽ kuma. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na kãm hprãm. Anẽ.

25 Nhũm pre ã Jejus nija mã kapẽr anẽ nhũm kuma nẽ kãm:

—Ma koja xep nhỹrmã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm mã xwỳnh pê Krisja mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ hprĩ hã mẽ pamã mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt pu mẽ kuma. Anẽ.

26 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nhũm paa. Ixte amã ixkapẽr xwỳnhja ixpê Kris na pa. Jakamã na pa ixprĩ hã amã ã ixkapẽr anẽ. Anẽ.

27 Nhũm pre ã kãm amnhĩ jarẽnh anhỹrja rôm pa mẽ ixte hkôt ri mẽ ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ra ixujaprôr pa nẽ akupỹn hwỳr ixpôx o mra. Hãmri nẽ amnhĩ jaêr pê kot

Samar nhõ xwỳnh nita mã kapẽr ã omu nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr nom tanhmã hã hkukjêr to hkêt nẽ. Nija kêp Samar nhõ xwỳnh tã nhũm àmnhĩx kãm kapẽr o nhỹ. Pa mẽ omu nẽ ãm omu nẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ. 28 Hãmri nhũm nita gôm kakwỳnh mỳr ri õ poti re nẽ ma akupỹm krĩm tẽ nẽ hkwỳjê mã awjarẽ. 29 Nẽ mẽ kãm:

—Xê mẽ tokyx ma ixkôt gôm kakwỳnh wỳr mra nẽ mỳ ri mẽhõ my mũj pumu. Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta na. Aa kot nhỹri ixpumunh kêt tã kot hprĩ hã ixpumunh par. Ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh par. Xê mẽ ma ixkôt mra nẽ ixpyrà nẽ kapẽr ã ama. Anẽ.

30 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hkôt Jejus wỳr mrar kurê kumrẽx.

31 Rôm pa mẽ ixte Jejus kôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja tee ri mẽ ixàpkur xà ho Jejus ma nẽ kãm:

—E ota mẽ panhõta. Kwa mẽmoj py nẽ aku mãn.

32 Anhỹr tã nhũm mẽ inhma nẽ tanhmã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh to. Nom amnhĩ tã kuxi nẽ amnhĩ jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Nà kormã. Inhõja axtem na. Mẽ ate inhõja pumunh kêt. Anẽ.

33 Hãmri pa mẽ kuma nẽ tee ri hã axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:

—Kwa mãn ra mẽhõ mẽ paxwakre kamã kãm mẽmoj to tẽ nhũm kukrẽ nà? Anẽ.

34 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Nà mẽhõ kot kêt ri inhmã mẽmoj to mra pa kuku? Kot paj kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hãmri nẽ te ra ixàpkur mex nẽ hã ixihtỳx mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã kot paj ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa rãhã ho ijapêx pa. Jao te ixàpkur rax pyràk.

35 Anhỹr o mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ ra Samar nhõ xwỳnhjaja mẽ ixwỳr mrar ã mẽ omu nẽ mẽ inhmã tanhmã mẽ harẽnh to nom mẽ hã kuxi nẽ mẽ harẽ nẽ mẽ harẽnh o:

—Kot kaj mẽ axte mẽ atã mytwrỳ kêp 4 hãmri nhũm ra mẽ apur kãm mẽ anhõja hamỳnh mã tãm nẽ. Nom kormã. E ka mẽ pahwỳr mẽ mrar xwỳnh nẽj pumu. Ra mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã tãm jakamã te mẽ apur kãm ra mẽ anhõ jamỳnh mã tãm pyràk. Jakamã ka mẽ atõ ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw mẽ kãm ijarẽ. Hãmri nẽ te ate ixpur kãm inhmã inhõ jamỳnh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

36 —Jakamã koja mẽhõ kumrẽx mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ hãmri nẽ te kêp õ pahi mã hpur kãm ahkre ho pa pyràk. Nhũm mẽ kot mar xwỳnhjaja kuma nom kormã hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. Tã kot kaj mẽ atõ wamta kôt mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw aprĩ hã mẽ kãm ijarẽnh o mẽ hkôt apa hãmri nẽ te apê mẽ anhõ pahi mã hpur kãm axujamỳnh xwỳnh pyràk. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ ama nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Hã koja nhỹrmã mẽ apyrà nẽ Tĩrtũm mẽ wa ixri mex rãhã nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ akĩnh nẽ apa. Te mẽ kot mẽ hpur kãm ahkre xwỳnhjaja nẽ mẽ kot hamỳnh xwỳnhjaja mẽõ rũnh pumunh nẽ hkĩnhta pyràk.

37 —Na htem tõhã ã mẽ pur kãm mẽ àpênh xwỳnhjê jarẽnh anẽ nẽ mẽ harẽnh o: “Axtem mẽ ahkre xwỳnhjaja nẽ axtem mẽ kot hamỳnh xwỳnhjaja.” Anẽ. Tã te mẽ ate mẽ ujarẽnh ja pyràk. 38 Na pa pre ra ma mẽ hwỳr mẽ arẽ. Mẽ ate aprĩ hã mẽ kãm ijarẽnh nhũm mẽ kot mẽ amar nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Nom mẽ kajaja na ka prem akumrẽx mẽ hwỳr amrar nẽ mẽ kãm ijarẽnh kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem kumrẽx mẽ hwỳr mra nẽ ixkukamã mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Te mẽ kot hpur kãm ahkre ho pata pyràk. Tã kot kaj mẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw aprĩ hã mẽ kãm ijarẽnh o apa. Jakamã te mẽ ate mẽ hpur kãm mẽõ jamỳnh xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. Anẽ.

### *Mẽ hkwỳ kot amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh*

*Sikũn Korĩt 5.17; Wam Juãw 4.14*

39 Rôm nhũm Samar nhõ xwỳnh kwỳjaja nija kot mẽ kãm amnhĩ jarẽnh ma hãmri nẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr. Na pre ra amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm Jejus jarẽnh to nẽ mẽ kãm harẽnh o:

—Ma aa kot nhỹri ixpumunh kêt tã ra kot hprĩ hã ixpumunh par. Ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh par.

Anhỹr jakamã nhũm mẽ kuma nẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx.

40 Hãmri nẽ man mẽ ixwỳr mra nẽ Jejus pumu nẽ amnhĩ wỳr kuwỳ nẽ kãm:

—Pa. E kwa mẽ tokyx anojarêt kêt nẽ. Mẽ ma mẽ ixkôt mẽ inhõ krĩ hwỳr mõ nẽ mẽ ixkôt ri apa grire nẽ arĩ ma mõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ anẽ. Anẽ.

Hãmri pa mẽ ma mẽ hkôt mõ nẽ mẽ õ krĩ kamã mẽ hkôt ri ixpa hã apkati axkrut. 41 Nhũm Jejus mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ axte ohtô nẽ kuma nẽ nita pyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. 42 Hãmri nẽ nita wỳr mra nẽ kãm:

—E nà ãm hãmri. Akumrẽx na ka mẽ inhmã Jejus o amnhĩrĩt. Pa mẽ akôt ma hwỳr mra nẽ mẽ pam omu nẽ kapẽr ã kuma. Jao apyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Pẽr ãm hãmri kêp pyka piitã hkôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer mã xwỳnhta na. Anẽ.

### *Garirej nhõ xwỳnhjaja kot Jejus pumunh ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 13.57*

43 Tã pa mẽ Jejus kôt Samar rũm ixkato nẽ ma pika pê Garirej wỳr mõ. Kamã Jejus nhõ krĩ pê Najare htã pa mẽ hwỳr inhmõr kêt nẽ. 44 Na pre ra Jejus mẽ inhmã tanhmã õ krĩ nhõ xwỳnhjê jarẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:

—Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na htem amnhĩ nhõ krĩ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. Jakamã kot paj Najare hwỳr inhmõr kêt nẽ. Mẽ kãm ixkapẽr mar prãmre hã.

45 Anhỹr jakamã na pa prem hwỳr inhmõr kêt nẽ. Pãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr mõ nẽ hwỳr pôj hãmri nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus pumu nẽ hkĩnh nẽ. Na prem ra krĩ pê Jerujarẽ kamã arĩgro pê Pas ã mẽ hkĩnh kãm tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omu. Jakamã amnhĩ wỳr omu nẽ hkĩnh nẽ.

### *Jejus kot mẽhõ hkra ho mex ã harẽnh*

46 Tã pa mẽ kormã Garirej kamã ixpa nẽ akupỹm krĩ pê Kanã hwỳr mõ. Kamã na pre Jejus mẽ kãm gô ho wĩhti nhĩpêx. Jakamã pa mẽ akupỹm mẽ hwỳr mõ. Nhũm mẽõ pahi nhõ kôwenatôjê hõ hkra myja kêp à htỳx nẽ nõ. Nom Kanã kamã hkêt axtem krĩ hõ pê Kapanaũ kamã. 47 Jakamã nhũm hipêêxàja tee ri hkra pumu hãmri nẽ ra Jejus kot Jutej rũm Kanã hwỳr hpôx ã harẽnh ma nẽ hkra kaxyw kãm hamaxpẽr nẽ ma hwỳr mõr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ nhỹri omu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Pa. E ot pa awỳr tẽ. Na ra ixkra ixpê htyk kaxyw. Kwa ixkamã axukaprĩ nẽ ma ixkôt mõ nẽ akupỹm inhmã ho mex. Anẽ.

48 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa pẽr ãm ixte mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ã ixpumunh kôt pix mã na ka htem amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr. Nom amarĩ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

49 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa tokyx. Kot kaj tokyx ixkôt amõr kêt koja ixpê ty. Anẽ.

50 Hãmri nhũm kãm:

—Nà koja apê htyk kêt nẽ. Ra ixte akupỹm amã ho mex kênã. Mãmrĩ ma akupỹm mõ nẽ tokyx omu. Na ra akupỹm amã mex. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kaxyw hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ ma akupỹm hwỳr mõ. Nẽ mõr o apkati. 51 Nẽ kormã õ krĩ hwỳr hpôx o mõr ri nhũm ra kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kutã mra nẽ nhỹri pry hã hkaxpa nẽ kãm:

—Pa. Kwa na ra akra hkà hakry nẽ akupỹm amã mex. Anẽ.

52 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ mẽ kãm:

—Kwa xô wehe? Mẽmo ore hã na pre we ra hkà hakry? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Nà jãã na pre kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹ nhũm hkà hakry nẽ akupỹm amã mex kurê kumrẽx. Anẽ.

53 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Kwa pẽr ãm hãmri Jejus kot inhmã akupỹm mex ã harẽnh xà hã ore kamã na pre akupỹm inhmã mex. Nà ãm hãmri. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nhũm õrkwỹ

kamã ri mẽ pa xwỳnhjaja uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr.

54 Nhũm Jejus ã kãm hkra ho mex anẽ. Na pre ra pika pê Garirej kamã mẽ kot mẽmoj pumunh kêt õ ho anhỹr o tipxi nẽ mẽ kãm gô pix o wĩhti nhĩpêx. Tã ra pyka pê Jutej rũm akupỹm mẽ hwỳr mõ nẽ ã akupỹm mẽ hkrata o mex anẽ.

# 5

*Jejus kot himô mỳ ri akupỹm mẽhõ ho mex ã harẽnh*
*Juãw 7.23, 10.30-33*

1 Tã mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte Tĩrtũm ã ixkĩnh kaxyw Jerujarẽ hwỳr akuprõ nhũm Jejus haxwỳja ma hwỳr mõ. Pa mẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mõ. 2 Jerujarẽ kamã na himôja hikwỹ. Nhỹhỹnh mẽ kot krĩ hwỳr ôwêhti ho gjêx xà htã hikwỹ. Himôja nhĩxi pê na Petes. Nẽ pu hã mẽ à xwỳnhjê nhĩkwỹ xà hã ixkre kêp 5. 3 Piitã kamã na pre hte tanhmã mẽ à kute xwỳnhjaja hikwỹ. Mẽ nohkre xwỳnhjaja nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ ĩ kamã mẽ htyk xwỳnhjaja. Ãm ahpỹnhã tanhmã mẽ à kute xwỳnhjaja ixkre hkwỳja kamã akupỹm mex prãm xàj hikwỹ. 4 Na pre hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja tõhã himô hwỳr wrỳ nẽ gô xok. Hãmri nhũm mẽ à xwỳnhjê hõ kot amnhĩ to wa nẽ kumrẽx hwỳr wrỳk nẽ kamã mrõr xwỳnhja akupỹm mex. Kwỳjê rom akupỹm mex kurê kumrẽx. Jakamã nhũm pre hte mẽ à xwỳnhjaja akupỹm mex prãm xàj gô xok jamãr o hikwỹ. 5 Jakamã nhũm mẽhõ myja ixkre hõ kamã hikwỹ. Te omnuj nẽ arĩ hikwỹ hã amgrà xohtô rax nẽ. Ra hã amgrà kêp 38. 6 Jakamã nhũm Jejus mẽ hwỳr tẽ nẽ omu. Nẽ hprĩ hã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa mũj na hte omnuj nẽ ri pa hkêt ã amgrà xohtô rax nẽ. E pa akupỹm ho mex.

Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ kãm:

—Pa. E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà amã akupỹm amex prãm? Anẽ.

7 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ku nhũm. Inhmã tokyx akupỹm inhmex prãm tỳx kumrẽx kênã. No mẽhõ kot tokyx inhmỳ nẽ mẽ kêp ixto wa nẽ ixkumrẽx gô xok kamã inhmrõr? Na pa tee ri ixkumrẽx hwỳr ixtẽm nẽ inhmã inhmrõr prãm nhũm mẽ xatã ixpê amnhĩ to wa nẽ mra nẽ kamã mrõ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Tỳ? Tôe. E na ka akupỹm amex. E kànhmã xa nẽ akupĩp py nẽ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

9 Hãmri nhũm kuma nẽ ra akupỹm mex nẽ kànhmã xa nẽ ri mra. Nẽ hkĩnh tỳx nẽ hikupĩp py nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ. Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap ã nhũm Jejus kot akupỹm ho mex 10 nhũm ma akupỹm pry hã hikupĩp py nẽ o tẽ. Nhũm Ijaew nhõ pahi hkwỳja nhỹhỹnh mra nẽ tee ri kot sap ã hpyr nẽ o htẽm ã omu nẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ pahpê Ijaew na pu htem mẽ panhõ arĩgromnu hã paxàpênh kêt nẽ. Finat Mojes kot ja nê mẽ pahkurê htã ka axtem nẽ akupĩpta py nẽ nhỹhỹm o tẽ. Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Kot anhỹr tã kot ixto mex xwỳnhta na ã inhmã kapẽr anẽ pa mar xà hkôt kupy nẽ akupỹm inhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

12 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽhõ na we ã ri amã karõ anẽ? Anẽ.

13 Nhũm kormã kot Jejus nhĩxi mar kêt jakamã kot mẽ kãm ahkre kaxyw hakẽx nẽ tee ri hkwỳjê kaêx ã hapêr rĩt o xa. Nom nhũm mẽ ohtô nẽ pry hã mrar jakamã nhũm tee ri hapêr nhũm Jejus ra ma nhỹhỹm tẽ.

14 Tã nhũm hã ahtũmre nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ axà nẽ kot ho mex xwỳnhta pumu nẽ kãm:

—Pa. E na ka ra akupỹm amex. Nom kwa kêr ka axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa hkêt nẽ. Kot kaj axte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ apunuj tỳx o wam ate apunujta jakre kãm ga. Anẽ.

15 Hãmri nhũm kuma nẽ ma tẽ nẽ kato. Nẽ ma mẽ õ pahijê hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra kot ixto mex xwỳnhta nhĩxi ma. Xep kêp Jejus. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ hixi ma nẽ hã tanhmã axpẽn mã ho kapẽr punuj to. Mẽ õ arĩgromnu hã kot mẽ ho mex o pa jakamã nhũm mẽ axpẽn jakwa kamã ri hixi ho rê nẽ nhỹri omu nẽ tanhmã hã kãm àkjêr to. 17 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Ku nhũm. Inhĩpêêxà Tĩrtũm na hte apkati mẽ tanhmã mẽ pahto mex to ho pa.

Jakamã pa hte uràk nẽ ã mẽ ho mex rãhã ho ri ixpa anẽ nẽ aa mẽmo arĩgro hã ja ho anhỹr kaga hkêt nẽ.

18 Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm mẽ kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nom mẽ õ arĩgromnu hã kot mẽ ho mexja pix mỳrapê kamã gryk kêt. Mããnẽn Tĩrtũm kêp hipêêxà hã harẽnhja mỳrapê nhũm prem kamã gryk tỳx kumrẽx nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na ã amnhĩ jarẽnh anhỹr jao te kêp Tĩrtũm pyràk ã amnhĩ jarẽ. E kwa pu mẽ kupĩ ri. Anẽ.

### *Tĩrtũm Kra kot Hipêêxà nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh*

*Juãw 14.10-13*

19 Hãmri nhũm Jejus axte mẽ kêp Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Na pa hte amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nẽ. Na pa hte Inhĩpêêxà kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh xà hkôt uràk nẽ mẽ ho mex o ri ixpa. Kwa mẽ amnhĩ krã him ja jaxà nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx nẽ ho apa.

20 —Inhĩpêêxàja kãm ijapêê. Na hte inhmã kot tanhmã mẽ ho mex to piitã ho amnhĩrĩt. Ixte omunh nẽ uràk nẽ ỹ hã tanhmã mẽ ho mex to ho ri ixpa kaxyw. Jakamã kot paj ãm akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex pix o ri ixpa hkêt nẽ. Kot paj mããnẽn mẽ kãm mẽmoj mex o ja jakrenh o anhỹr o ri ixpa ka mẽ hã ixpumu nẽ ixkamã ano puma ho apa.

21 —Nẽ Inhĩpêêxà kot akupỹm mẽ htyk xwỳnhjê ho htĩr jakamã kot paj uràk nẽ akupỹm mẽ htyk xwỳnhjê ho htĩr o ri ixpa. Anẽ.

### *Mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê jarẽnh*

*Juãw 3.16-17, 3.36, 6.27, 6.40, 6.60, 10.28, 17.2-3; Rõmãn 6.23; Karatas 6.8; Xitre 1.2; Wam Juãw 2.25, 5.11-13*

22 Nhũm Jejus arĩ mẽ kêp Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Koja nhỹrmã Inhĩpêêxàja mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnhjê jarẽnh kêt nẽ. Ja kaxyw na pre pa ixãm. 23 Tã mẽ piitã mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ixtã hpijaàm o ri pa kaxyw na pre mẽ kaxyw ixãm. Te mẽ kot Inhĩpêêxà hã hpijaàmta pyrà nẽ pa ixtã hpijaàm o pa kaxyw. Jakamã koja mẽhõ ixtã hpijaàm kêt nẽ hãmri nẽ mããnẽn Inhĩpêêxà hã hpijaàm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Tãm kot mẽ awỳr inhmẽnh kênã. 24 Jakamã koja mẽhõ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ kaxyw kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta kôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm. Hã koja nhỹrmã htyk tã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xàta wỳr mõr kêt nẽ. Koja Inhĩpêêxà akupỹm ho htĩr nhũm wa ixri htĩr tũm nẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa. Jakamã koja mẽhõ ixkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ ra kêp wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa mã xwỳnh. Kwa mẽ jam ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa.

25 —No mẽ kãm ixkapẽr mar prãm kêt xwỳnhjaja kêp Inhĩpêêxà mẽ wa ixri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh kêt. Tã ixpê Tĩrtũm Kra jakamã koja mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Hã kot paj amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh ã mẽ harẽ nhũm mẽ àmnhĩx ri hkĩnh nẽ pa ho pa. Kwa mẽ jam ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa.

26 —Nẽ Inhĩpêêxà tãm kêp mẽ ho mẽ htĩr xwỳnh. Tã ixpê Kra jakamã na pre amnhĩ pyrà nẽ ja kaxyw ixãm.

27 —Ra kot mẽ akaxyw ixãm jakamã na pre mããnẽn ixte tanhmã mẽ ajarẽnh to kaxyw ixãm. Wa ixri mẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa mã xwỳnhjê hã mẽ ajarẽnh rỳ wa ixri mẽ atĩr tũm nẽ apa hkêt mã xwỳnhjê hã mẽ ajarẽnh kaxyw. 28-30 Jakamã kot paj nhỹrmã ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh piitã mẽ kãm ixkapẽr nhũm mẽ inhma. Koja mẽ ixkapẽr ma hãmri nẽ akupỹm htĩr nẽ pika rũm hapôx pa. Hãmri nhũm mẽ kot kormã htĩr ri Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma hapêx pa. Nom nhũm mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja. Ra mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx jakamã koja mẽ ma Tĩrtũm mẽ wa ixwỳr api nẽ wa ixri mex nẽ hkĩnh rãhã htĩr tũm nẽ pa ho pa.

—Kot paj ja kaxyw tanhmã mẽ apiitã mẽ ajarẽnh to. Nom kot paj amnhĩ krã hkôt inhmã hprãm xà hkôt tanhmã mẽ ajarẽnh to hkêt nẽ. Kot paj Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta nhỹ hã àhpumunh tỳx xà hkôt tanhmã mẽ ajarẽnh to. Jao ãm hãmri mẽ ajarẽ. Kwa mẽ jam ajamaxpẽr tỳx nẽ.

No ã ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harẽnh xwỳnhjê jarẽnh*

*Juãw 8.18; Wam Juãw 5.6-8*

31 Nhũm Jejus arĩ mẽ kêp Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to. Nom kop ãm papxipix ixte ã amnhĩ jarẽnh anhỹr ronhỹx ka mẽ inhma nẽ ajamaxpẽr o: "Ko. Na apu ãm hãmri ã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ rỳ apu ãm amnhĩ to hêx." Anhỹr o ajamaxpẽr. 32 Nom papxipix na pa hte ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Inhĩpêêxà haxwỳja na hte ã ijarẽnh anẽ. Nẽ ãm hãmri na hte tanhmã ijarẽnh to ho pa. Tĩrtũmja hêx kêt. 33 No mẽ amã pika nhõ xwỳnhjê pix kapẽr mar prãm jakamã na ka prem finat Juãw Paxisja wỳr akwỳjê rẽ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ ixtã hkukja nhũm mẽ kãm tanhmã ijarẽnh to. Nẽ hprĩ hã mẽ kãm ijarẽ. 34 No mẽ apê pika nhõ xwỳnhjaja mẽ ate axpẽn mã tanhmã ijarẽnh toja na ixpê tanhmã kute hkêt. Koja mẽhõ tanhmã ixto kapẽr punuj to rỳ tanhmã ijarẽnh mex to pa amnhĩ jarẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ixkaprĩ hkêt nẽ. Tã nom Juãw Paxis kapẽrja mẽ amã mex jakamã na pa ã mẽ amã harẽnh anẽ. Ka mẽ ra kot tanhmã ijarẽnh toja ma nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr apa hkêt nẽ.

35 —Juãw Paxis na pre te kanê hpôk mex nẽ mẽmoj to amnhĩrĩt mex pyrà nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt mex o pa. Ka prem te maripôtre kot kanê hã htu pyrà nẽ hwỳr akuprõ nẽ mar o akuhê. Nom hkôt ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ. 36 Na pre hprĩ hã mẽ amã ijarẽnh o ri pa.

—Tã pa pam mẽ awỳr wrỳ nẽ Inhĩpêêxà nhỹ hã mẽ akamã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa. Mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ Inhĩpêêxà tãm kot mẽ awỳr inhmẽnh kôt ixpumunh kaxyw.

37 —Nẽ Inhĩpêêxàja mããnẽn ixpê Kra hã mẽ amã ixto amnhĩrĩt. Ra mẽ anhõpinh xà kaxwỳnh kãm kot mẽ amã ixto amnhĩrĩt tã ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 38 Mẽ amã mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm kêt. Mẽ ate kapẽr mar tỳx ronhỹx ka mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh kênã.

39 —Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm haxwỳja kot tanhmã ijarẽnh to. Ka htem wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa hprãm xàj kamã harẽnh rãhã ho ri apa. Nẽ kot tanhmã pa ijarẽnh to htã ka mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

### *Ijaew nhõ pahijaja kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh*

40 Nhũm Jejus arĩ mẽ kêp Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ pa na ixte Inhĩpêêxà mẽ wa ixri ixte mẽ ho mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh ã mẽ harẽnh tã ka mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 41 Nom mẽ ate inhmex ã ijarẽnh kêt tã ja ixpê tanhmã kute hkêt. Ãm Inhĩpêêxà pix kot inhmex ã ijarẽnhja na inhmã hprãm. 42 Ra ixte mẽ apumunh mex. Mẽ amã Tĩrtũm kĩnh kêt. 43 Tãm kot mẽ awỳr inhmẽnh tã ka mẽ ixpumu nẽ ixkaga nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nom koja mẽhõ amnhĩ krã hkôt mẽ awỳr tẽ nẽ tanhmã mẽ ajahkre hto ka mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx.

44 —Ãm pika nhõ xwỳnh pixjaja kot mẽ amex ã mẽ ajarẽnhja na mẽ amã hprãm. No Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽnhja mẽ amã hprãm ã mẽ ate amnhĩ jarẽnh tã mẽ amã ja prãm kêt. Jakamã na ka htem ixkaga kumrẽx. 45-46 Tã nom kot paj pam nhỹrmã Tĩrtũm mã mẽ apê ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. Mo kaxyw kot pa kêt ri ã kãm mẽ ajarẽnh anẽ? Finat Mojes tãm koja ja hã kãm mẽ ajarẽ. Na ka htem tanhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o: "Kot paj finat Mojes kot mẽ inhmã tanhmã kapẽr to hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ inhmex nẽ ixpa ho ixpa." Anhỹr o ajamaxpẽr nom hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mojes na pre hte pa ijarẽnh o pa. Tã mẽ ate kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ronhỹx ka mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. No mẽ ate ixkaga jakamã koja Mojes tãm Tĩrtũm mã mẽ apê ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. 47 Mẽ ate Mojes kapẽr

kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kot kaj mẽ mããnẽn ixkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr anẽ.

# 6

*Jejus kot mẽ ho 5.000 nẽ mẽ kãm mẽ õ hã harẽnh*

*Matêwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Rukre 9.10-17*

1-4 Tã nhũm ra arĩgro pê Pas ahtêp o mõ. Pasja ã mẽ ixpê Ijaewjaja na pa htem axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã ôwêhti hkra nyw kwỳ pa nẽ ĩ hkur o ixkrĩ. Amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit rũm mẽ inhĩgêtjê kator kaxyw nhũm prem nojarêt nẽ ã hkwỳ hpar nẽ ĩ hkur anẽ. Tã arĩ mẽ ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja jam ijamaxpẽr pê ixkĩnh kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã nhũm Jejus pàr krem axà nẽ ma himô pê Garirej ã rêr kaxyw ma xarmã mõ nẽ rê. Himôja nhĩxi hõ pê na Tipe nhũm hã xarmã mõ nẽ rê. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt ixpa.

Hãmri nhũm pika nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus ma mõr kãm omu hãmri nẽ ma gô kape hã pikap mẽ inhĩhkrep mra. Na pre ra Jejus mẽ kamã mẽ à xwỳnhjê ohtô nẽ akupỹm mẽ ho mex nhũm mẽ axte omu hãmri nẽ ma mẽ inhĩhkrep gô mỳ ri hpar o pa.

Tã pa mẽ xarmã rê nẽ pàr rũm ijapôj nẽ gô mỳ ri kỳxpê ixkrĩ hpa.

5 Hãmri nhũm mẽ inhĩhkrep mẽ mrar xwỳnhjaja mẽ ixwỳr hpôx o mra nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ mẽ inhĩõ pê Firipti mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Firip. Mẽmoj kot puj mẽ pahwỳr mẽ mõr nẽjjê mã ho anẽ nhũm mẽ kuku? Tanhmã kot puj mẽ amnhĩ to nẽ nhỹri mẽ kãm mẽmoj japrô nhũm mẽ kuku? Anẽ.

6 Ra tãm kot tanhmã mẽ kãm õ hto hã amnhĩ pumunh mex tã ã mẽ hã Firipti kamã hamak kaxyw mẽ hã hkukjêr anẽ. 7 Hãmri nhũm kuma nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr nẽ kãm:

—Konẽn. Mẽ ohtô rax kumrẽx kênã. Mo mẽ kaxyw mẽ pakàxpore rax? Kot pu mẽ pakàxpore ho 200 nẽ ho mẽ kãm mẽmoj japrôr tã nhũm mẽ ãm ho hkryre nẽ kuku nẽ ho õhy htu hkêt nẽ. Mẽ ohtô rax o mẽ ohtô rax kênã. Anẽ.

8-9 Hãmri nhũm mẽ inhĩõja kuma nẽ Jejus wỳr tẽ nẽ kãm kapẽr. Simãw Pêtre htõ Andreja hwỳr tẽ nẽ kãm:

—E ota mẽhõ hkrata amnhĩ kôt õ hkwỳ ho mõ. No ãm grire. Na pãwti kêp 5 nẽ kaxyw õ tep axkrutre. No mẽ ohtô gri ã kot kêt mẽ hipêx pa. Anẽ.

10 Hãmri nhũm kuma nẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Tôe. Nà hãmri. E mẽ kãm anẽ kê mẽ hkrĩ pa. Anẽ.

Hãmri pa mẽ kãm anẽ nhũm mẽ põ kamã hkrĩ hpa. Na prem ohtô kumrẽx. Mẽmyjê pixjaja kêp 5.000. Nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja. Na prem ohtô ho ohtô. Tã piitã hkrĩ pa. 11-12 Hãmri nhũm Jejus mẽhõ hkrata pê õ pãwti jamỳ nẽ o xa nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Na ka hte mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa. Ãm kapxipix amex o amex. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ inhmã pãwtija gõ pa mẽ ô ri mẽ hkrĩ xwỳnhjê mã õr o mra nẽ ho mẽ piitã mẽ hipêx pa. Pãwtija ãm hkryre htã nhũm Jejus tanhmã ho nhũm ra ohtô rax kumrẽx. Jakamã pa mẽ ô ri mẽ kãm õr o mra nẽ ho mẽ piitã mẽ hipêx pa. Nhũm Jejus hpãnhã tep axkrutreta py nẽ mã ho anẽ nẽ Tĩrtũm mã harẽ hãmri nẽ amnhĩ xô ri mẽ inhmã kugõ pa mẽ mã ho anẽ nẽ. Te ho pãwti nhĩpêx pyrà nẽ ho mẽ piitã mẽ hipêx. Hãmri pa mẽ ixpiitã apku nẽ inhõhy htu nhũm arĩ mẽõ jakrêx kwỳ hprã. Hãmri nhũm Jejus mẽ inhmã:

—E kwa mẽ hkôt mra nẽ mẽõ jakrêx o akuprõ kê omnu hkêt nẽ. Anẽ.

13 Hãmri pa mẽ kuma nẽ ho akuprõ nẽ kawà o 12 nẽ ho nỳt. Pãwti hkryreja ãm kêp 5 pix tã nhũm Jejus tanhmã ho nhũm rũnh kumrẽx. Jakamã pa mẽ hakrêx prãr o kawà ho 12 nẽ ho nỳt pa. 14 Hãmri nhũm mẽ inhĩhkrep mẽ mõr xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê Jejus kot mẽ kãm mẽõ ho rax ã omu nẽ ri axpẽn mã harẽnh o:

—Kokỹỹ. Tãm mãn pre finat Mojesja amnepêm mẽ panhĩgêtjê mã harẽnh o ri pa. Tã ra mẽ pahwỳr wrỳ nà? 15 Kwa pu mẽ kãm pakapẽr kãm paxihtỳx nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt o mõ nẽ amnhĩ kaxyw ãm kê mẽ pahto amnhĩptàr o pa. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapẽr ma nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm mẽ

kêp kato nẽ ma hpãnhã ahte nhỹri hixêt õ hwỳr tẽ.

### *Jejus kot gô krãhkà hã htẽm ã harẽnh*
### *Matêwre 14.22-27; Makre 6.45-52*

16 Tã nhũm ra kamàtre pa mẽ Jejus kôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma akupỹm himô hwỳr mra. 17 Nhũm kormã Jejus mẽ ixwỳr akupỹn htẽm kêt jakamã pa mẽ tee ri kamã ama hãmri nẽ akupỹm pàr mã axà nẽ ma akupỹm Kapanaũ hwỳr xarmã ixrêr o mõ.

18 Pu nhũm ra kôk àpêr tỳx nhũm gô xatã kànhmã harĩ nẽ axpẽn wỳr mra nẽ axpẽn tak tỳx nẽ. 19 Pa mẽ kormã gô nhĩpôk ri mõ. Nẽ tee ri rrẽmti ho gô rẽnh nhĩpêx kaprỳ nom kormã ixrêr kêt nẽ. Nẽ kormã inhmõr o ixtã 5 kirõm pix nẽ. Hãmri nhũm ra Jejus gô krãhkà hã hpar o mẽ ixkôt tẽ. Pa mẽ ixprĩ hã amnhĩ wỳr omunh mex kêt nẽ ixtỳx mẽkarõ hã hkamnhĩx nẽ mẽ inhmã uma htỳx kumrẽx. 20 Tã nhũm mẽ inhmã ixkapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Pa na pa mẽ akôt tẽ. Anẽ.

21 Hãmri pa mẽ kapẽr ma nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ amnhĩ wỳr pàr kre hwỳr ho api nhũm axà pa mẽ xarmã ixrêr kurê kumrẽx nẽ pàr kre rũm ijapôx pa.

### *Mẽ kot Jejus japêr mrar ã mẽ harẽnh*

22 Tã nhũm apkati nhũm xarpê mẽ kot Jejus wỳr mrar nhũm kot mẽ kãm õ xwỳnhjaja tee ri hapêr o pa nẽ axpẽn mã:

—Kwa nhỹhỹm mãn pre we tẽẽ? Na pre hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja pix mẽ õ pàr kãm ma akupỹm xarmã mõ nom nhũm Jejusja mẽ hkôt htẽm kêt nẽ. Nà mãn kormã jar nhỹhỹm ri mrar jakamã pu mẽ kormã omunh kêt nẽ. Anẽ.

23 Rôm nhũm Tipe rũm pàr kwỳja mẽ hwỳr pôj. Jejus kot mẽ apkur xà ho Tĩrtũm wỳr nẽ mẽ kãm ho rax xà hã pikata wỳr nhũm mõn pôj. 24 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ tee ri pàr kãm Jejus mẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê japêr hãmri nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ ma mẽ hkôt xarmã mõ nẽ Kapanaũ kamã mẽ hapêr. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ õ pàr kwỳ hwỳr agjê nẽ ma mẽ hkôt xarmã mõn rê. 25 Hãmri nẽ ra mẽ ixwỳr rê nẽ mẽ ixkôt pôj nẽ mẽ ixkaêx ã Jejus pumu nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh. Kwa na pa prem tee ri xarpê ajapêr hãmri nẽ man akôt mõn rê. Kwa tanhmã na ka pre we amnhĩ to nẽ man tẽn rê? Anẽ.

26 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽmo kaxyw na ka wem ri ijapêr o ri ixkôt apa? Ãm jãã mẽ ate ixkutã axàpkur nẽ anhõhy htu jakamã na ka mẽ axte ixkutã axàpkur pix kaxyw ijapêr o ri apa. No ixte ã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumu nẽ ixpê Tĩrtũm Kra hã ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kwa mẽ ixpê Kra hã inhmã ajamaxpẽr tỳx nẽ kêt wehe. Anẽ.

### *Jejus te kêp kaxkwa rũm mẽ paxàpkur xà maati pyràk ã kot amnhĩ jarẽnh*

27 Nhũm Jejus arĩ hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ ri axàpkur xà pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Na htem mẽ apkur xà kukwak ri Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ. No kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw pa ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Hã kot kaj mẽ ixkukwak ri nhỹrmã atĩr tũm nẽ wa ixri amex nẽ apa ho apa. Te ixpê mẽ kot mẽ apkur xà hkur nẽ ỹ hã htĩr tũm nẽ pa ho pa xwỳnh pyràk. Ja kaxyw na pre Inhĩpêêxà Tĩrtũm mẽ awỳr papxipix inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ. Anẽ.

28 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot paj wem amnhĩ nhĩpêx to nhũm Tĩrtũm hã mẽ ixpumu nẽ mẽ ixto mex nẽ? Anẽ.

29 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axte mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw pa Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh kôt ajamaxpẽr hãmri nhũm ixtã mẽ apumu nẽ tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anẽ.

30 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tôe. Kwa axte mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ ja hã apumu nẽ amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr kurê kumrẽx. E mẽmo kot ka mẽ inhmã ho anẽ? Kwa tokyx mẽ inhmã axte mẽmoj tanhmã ho pa mẽ omu. 31 Amnepêm finat Mojes pyrà kot kapôt ã mẽ panhĩgêtjê ho pa

ri na pre hte apkati mẽ mẽ kãm mẽõ mẽ kot kãm “manã” anhỹr xwỳnhta gõ nhũm pre htem hkur o pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Na pre kaxkwa rũm mẽ hwỳr mẽ apkur xà
rẽ nhũm mẽ hkur o pa.

Anhỹr o kot harẽnh. Tã kot kaj Mojes nẽ apkati mẽ mẽ inhmã mẽ inhõ ho ri apa pa mẽ ja hã apumu nẽ rĩ kormã amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr japêr. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Xà Mojes na pre hte mẽ kãm kaxkwa rũm mẽ apkur xà rẽnh o pa? Nà tãm kêt. Inhĩpêêxà na pre hte mẽ hwỳr kurẽ nhũm mẽ hkawrà nẽ kuku nẽ kukwak ri hihtỳx nẽ htĩr nẽ pa. Tã nhũm ra mẽ awỳr hpãnhã pa ixpê Kra hã inhmẽ. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. 33 Na pre Tĩrtũm inhĩpêx o te amnepêm kot mẽ hwỳr kaxkwa rũm mẽ apkur xà rẽnhta pyrà nẽ amnẽ pika hwỳr inhmẽ. Jakamã te ixpê kaxkwa rũm mẽ apkur xà maati wrỳk xwỳnhta pyràk. Mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr hãmri nẽ ixkukwak ri wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa kaxyw. Anẽ.

34 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ kuma nom hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Ãm htỳx ho axtem mẽ apkur xà mex pix ã harẽnh ã hkamnhĩx nẽ kãm:

—Kwa tô mẽ inhmã mẽ apkur xà maatita kwỳ gõ pa mẽ apkati mẽ hkur o ri ixpa. Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tã mẽ kãm:

—Nà mẽ apkur xà kumrẽxja ãm paa. Te ixpê mẽ apkur xà maati pyràk. Jakamã kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã kot kaj mẽ akĩnh nẽ apa. Te ra axàpkur nẽ anhõhy htu nẽ akĩnh o ri apa pyràk. Jao amnhĩ tã ixpumu nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa.

36 —Ra mẽ ate ixpumunh mex tã kormã amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. 37 Tĩrtũm kot inhmã mẽ õr mã xwỳnhjaja koja mẽ ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr mex kurê kumrẽx. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kot paj aa amnhĩ nê mẽ hanor kêt nẽ.

38 —Nẽ ixte amnhĩ krã hkôt kaxkwa rũm ixwrỳk nẽ inhmã hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw na pa pre ixwrỳk kêt nẽ. Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr inhmẽnh jakamã kãm hprãm xà hkôt pix mã na pa hte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

39 —Tã mo na hte Inhĩpêêxà kãm hprãm? Nà kot inhmã mẽ õr mã xwỳnh piitã nhỹrmã wa ixkuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho paja na kãm hprãm. Jakamã nhỹrmã akupỹm mẽ htĩr ã arĩgrota ã ixte akupỹm mẽ ho htĩr nhũm ixte ãm pixire nẽ ho ixpikunor kêtja na kãm hprãm.

40 —Tã kot ka mẽ atõ ixpê Tĩrtũm Kra hã ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm. Hã kot kaj nhỹrmã atyk tã pa akupỹm mẽ atĩr xà hã arĩgrota ã akupỹm ato atĩr ka wa ixkuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Ja na Inhĩpêêxàja kãm hprãm. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. 41 Hãmri nhũm Ijaew nhõ pahijaja mẽ kuri mar o kuhê nẽ tee ri kêp kaxkwa rũm mẽ apkur xà maati pyràk ã amnhĩ jarẽnh ma nhũm ja mẽ kãm mex kêt nhũm mẽ kamã gryk nẽ. 42 Jakamã axpẽn mã ri harẽnh o:

—Tk. Kwa mo na ri ã amnhĩ jarẽnh anẽ? Kêp mẽ panhĩõ kênã kot kêt ri kêp kaxkwa nhõ xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Kêp Juje mẽ Marir wa hkra na. Mẽ pahte katorxà mẽ hipêêxà wa omunh mex kênã kot kêt axtem nẽ kêp kaxkwa nhõ xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

43 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. 44 Koja Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ rĩ kormã amnhĩ tã ja hã ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr. Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã htyk tã pa akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nhũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa.

45 —Amnepêm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem ã ja jarẽnh anhỹr o:

Koja Tĩrtũm mẽ hkrã kaxwỳnh kãm tanhmã
mẽ kãm kapẽr o amnhĩrĩt to ho pa.

Anhỹr o harẽnh. Jakamã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja

koja mẽ mããnẽn amnhĩ kaxyw pa ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
46 —Nẽ mẽ apê pika nhõ xwỳnhjê hõ aa mẽ ate ixkĩnhã ano ho Inhĩpêêxà pumunh kêt. Ãm papxipix na ixte omunh. Kurũm na pa pre mẽ awỳr wrỳ. 47 Tã kot ka mẽ atõ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr. Hã kot kaj nhỹrmã wa ixkuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Kwa mẽ jam ajamaxpẽr tỳx nẽ.
48 —Nẽ ixpê mẽ axàpkurxà maati jakamã pa na ixpê akupỹm mẽ ho mẽ htĩr xwỳnh. 49 Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja kormã kapôt ã mẽ pa ri mẽ kot “manã” anhỹr xwỳnhta kur o ri pata ã na prem kukwak ri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Na prem ri pa nẽ gaa nẽ rĩ hpigêt nẽ htyk pa. 50 Axtem kaxkwa rũm mẽ apkur xà maati jarẽnh xwỳnhta pix kukwak ri na htem nhỹrmã htyk tã akupỹm htĩr nẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. 51 Ãm paa. Pa na htem inhĩ hkwỳ hkrẽ hãmri nẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Na pa pre ra amnhĩ grônh kôt mẽ awỳr wrỳ. Jakamã ka mẽ atõ inhĩ hkwỳ hkrẽ hãmri nẽ nhỹrmã atyk tã pa akupỹm ato atĩr ka Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.
52 Nhũm pre ã Jejus Ijaew mã amnhĩ jarẽnh anẽ. No ãm mẽ kãm amnhĩ tã kuxi nẽ amnhĩ jarẽ. Jakamã nhũm mẽ tee ri kuma hãmri nẽ tanhmã hã axpẽn mã kapẽr to. Mẽ kot hprĩ hã mar kêt nẽ ãm mẽ kot ĩ hkwỳ hkrẽrja pix jarẽnh mar jakamã tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
—Kwa tanhmã kot kêt we amnhĩ to nẽ mẽ pamã amnhĩ nhĩ hkwỳ gõ pu mẽ kuku? Anẽ.
53-54 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Nà mẽ kot inhĩ hkwỳ hkrẽr nẽ ixkamrô hkwỳ ho hkõm xwỳnh pixjaja koja mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa. Ixte akupỹm mẽ ho mẽ htĩr xà hã arĩgrota ã kot paj mẽ ho mẽ htĩr nhũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. No kot kaj mẽ inhĩ hkwỳ hkrẽr kêt nẽ ixkamrô hkwỳ ho akõm kêt hãmri nẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Kwa mẽ jam ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. 55 Kêt inhĩja kêp mẽ apkur xà maati na. Nẽ ixkamrôja kêp mẽ hkõm xà maati na. Jakamã na htem inhĩ hkwỳ hkrẽ nẽ ixkamrô hkwỳ ho ixkõ nẽ ra kêp wa ixri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnh. 56 Jakamã kot ka mẽ atõ inhĩ hkwỳ hkrẽ nẽ ixkamrô hkwỳ ho ixkõ. Hãmri pa amnhĩ tã apumu nẽ akarõ mã axà ka te apê pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o apa. 57 Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta kukwak ri na pa hte ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Tã ja pyrà nẽ kot kaj mẽ inhĩ hkwỳ hkrẽ hãmri nẽ ixkukwak ri wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa mã xwỳnh.
58 —Jakamã na pa ã mẽ amã ixpê kaxkwa rũm mẽ axàpkur xà maati hã amnhĩ jarẽnh anẽ. Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja na pre htem kapôt ã mẽõta kur o pa hãmri nẽ gaa nẽ hpigêt nẽ htyk pa. No kêt pa koja mẽ inhĩ hkwỳ hkrẽ hãmri nẽ mẽ kurom wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Anẽ.
59 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Kormã Kapanaũ kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã ã mẽ ahkre anhỹr o xa.

### *Mẽ ohtô nẽ mẽ kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh*

*Sikũn Korĩt 3.6; Sikũn Pêtre 3.16*

60 Hãmri nhũm mẽ kot Jejus kôt mar o mẽ pa xwỳnhjaja ohtô nẽ ã kapẽr anhỹrja ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hã axpẽn mã:
—Tk. Kwa pẽr kapẽrja ãm ri katii. Mẽhõ koja we kuma nẽ hkôt hamaxpẽr nẽ hkamrô nẽ ĩ kur o ri hkôt pa? Nà mẽ piitã mẽ kãm ja mexti hã. Anẽ.
61 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Kwa xà ixkapẽrja mẽ apê omnuj? 62 Nà kot paj nhỹrmã ma akupỹm kaxkwa hwỳr api. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh ã ma akupỹm hwỳr api. Hãmri ka mẽ ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumu nẽ rĩ kormã ixkôt amnhĩ xunhwỳr japêr. 63 Na htem mẽmoj kur kukwak ri kêp Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa xwỳnh kêt nẽ. Rỳ amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho kêp wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa mã xwỳnh kêt nẽ. Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ tãm na hte mẽ hkarõ mã agjê nẽ mẽ ho Tĩrtũm wa ixkuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnh. Tã ỹ hã na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Nom mẽ amã amnhĩ tã kuxi nẽ amnhĩ jarẽ. Tã kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj mẽ nhỹrmã wa

ixri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. 64-65 No mẽ akwỳjaja na ka mẽ ixkapẽr ma nẽ ãm ama nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ nẽ mẽ amã: “Koja Inhĩpêêxàja tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ rĩ kormã amnhĩ tã ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr.” Anhỹr o mẽ amã ixkapẽr. Anẽ.

Nhũm ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. Ra kot mẽ hkukamã mẽ omunh mex. Ra kot amnhĩ kaxyw mẽ kot hkôt hamaxpẽr mã xwỳnhjê pumunh nẽ mããnẽn mẽ kamã kot mẽõ pahi nhĩhkram haxàr mã xwỳnhja nhũm mããnẽn ra kot amnhĩ kukamã omunh mex. Jakamã nhũm ã mẽ kãm kapẽr anẽ. 66 Hãmri nhũm mẽ kot hkôt kapẽr mar o mẽ pa xwỳnh kwỳjaja tee ri kuma hãmri nẽ hkaga nẽ axte hkôt pa hkêt nẽ. 67 Hãmri nhũm tee ri mẽ kot hkaga nẽ ma mẽ mrar ã mẽ omu nẽ mẽ ixpê hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh pê 12jê mã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Pa? No mẽ kajaja. Xà kot kaj mẽ uràk nẽ ixkaga nẽ ma akupỹm mra nà? Anẽ.

68 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà kot paj mẽ akaga hkêt nẽ. Kapxipix na htem amnhĩ kaxyw akôt hamaxpẽr jao kêp Tĩrtũm mẽ war akuri htĩr tũm nẽ pa ho pa mã xwỳnh. 69 Ka na pre Tĩrtũm mẽ ixwỳr amẽ. Jakamã na pa mẽ amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpẽr o ri ixpa. Nà kot paj mẽ aa akaga hkêt nẽ. Anẽ.

70 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà ixte amnhĩ kaxyw mẽ apê 12jê rênh tã na ka mẽ atõ akwỳjê hkĩnhã axtem nẽ Satanasti hkôt amnhĩ xãm. Anẽ.

71 Nhũm pre ã finat Jut Kariot kot mẽ inhõ pahijê nhĩhkram haxàrja kukamã mẽ inhmã harẽnh anẽ. Mẽ inhĩ õ na pre. Nẽ kêp Simãw Kariot kra na pre. Tã ra kot mẽ ĩhkram haxàr kaxyw nhũm Jejus kot amnhĩ kukamã omunh jakamã ã mẽ inhmã harẽnh anẽ.

# 7

### *Jejus tõjaja kot mẽ hkĩnh wỳr amnhĩ kôt hwỳr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 10.36, 13.57-58*

1 Tã nhũm Jejus arĩ Garirej kamã ri pa nẽ kormã akupỹm Jutej wỳr mõr kêt nẽ. Jutej kamã Ijaew nhõ pahijaja ra kot hã àmnênh nhũm mẽ kot hpĩr ã harẽnh jakamã nhũm mẽ umaj kormã hwỳr mõr kêt nẽ.

2 Tã mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte ixkre hkryre nhĩpêx nẽ hã ixkĩnh ã arĩgroja ra ahtêp o mõ. Mẽ ixkĩnhta ã na pa pre htem ixpiitã Jutej wỳr axpẽn wỳr akuprõ nẽ ahpỹnhã ri amnhĩm ixkre hkryre nhĩpêx nẽ kamã ixkrĩ. 3 Jakamã nhũm Jejus tõjaja hwỳr mra nẽ kãm nojarêt nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—E kwa tokyx pu mẽ pahkwỳjê hkôt. Ka mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt apa kê mẽ kãm akapẽr mar prãm xwỳnhjaja ja hã apumu. 4 Na ka hte jar te apimxur pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kwa tokyx ma pu mẽ hkôt. Anẽ.

5 Katorxà hkôt mẽ kêp Jejus tõ htã kormã amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt jakamã na prem ã kãm kapẽr anẽ. 6 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kormã. Kormã ixte mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt xà hã arĩgro kormã kator kêt. Jakamã kot ka mẽ amã mẽ hkôt amrar prãm nẽ mãmrĩ ma mẽ hkôt mra. 7 Koja mẽ apumu nẽ kãm mẽ akurê hkêt nẽ. Nẽ mẽ akamã gryk kêt ka mẽ ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ hkôt apa. No pa kot paj mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm mẽ kot amnhĩ tomnuj o pa hã mẽ harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã inhma nẽ ixkamã gryk nẽ. 8 Jakamã mẽ mãmrĩ ma mẽ hkôt mõ. Kot paj kormã. Kormã ixte mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt xà hã arĩgroja kormã kator kêt.

9 Anẽ nhũm mẽ tee ri kuma hãmri nẽ kure nẽ ma mẽ hkwỳjê hkôt Jutej wỳr mõ. Nhũm Jejus kormã Garirej kamã ri pa hã apkati grêre. 10 Hãmri nẽ kormã ma hapu hã mẽ hkôt mõ. Pa mẽ hkôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt ixpa.

### *Mẽ kot ahpỹnhã tanhmã Jejus jarẽnh to hã mẽ harẽnh*

*Juãw 7.37-44, 9.22, 10.19-21, 12.42-43*

11 Rôm nhũm ra mẽ ixpê Ijaew nhõ pahijaja mẽ hkĩnhja kamã mẽ pikuprõnh xwỳnhjê kaêx ã Jejus japêr o ri mra. Nẽ hã axpẽn kukjêr o mra nẽ axpẽn mã:

—Kwa nok? Nhỹri mãn we? Anẽ.

12 Nhũm Ijaew piitã tanhmã axpẽn mã Jejus jarẽnh to ho pa. Nẽ kamã mẽ hkwỳjaja harẽnh o:

—Nà kot amnhĩ to mex o pa xwỳnh na.

Anhỹr o harẽnh o pa. Nẽ kamã mẽ hkwỳjaja axtem nẽ harẽ nẽ harẽnh o:

—Tk. Kot mẽ no kupyr o pa xwỳnh kênã. Anẽ.

13 Nom mẽ õ pahi pymaj mẽ piitã mẽ nom tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Ãm axpẽn mã pix mã tanhmã harẽnh to ho pa.

*Jejus kot mẽ hkĩnh xwỳnhjê jahkre hã harẽnh*

*Makre 3.22; Juãw 5.16*

14 Tã pa mẽ mẽ hwỳr pôj. Jejus mẽ pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja mẽ hwỳr pôj. Kormã mẽ hkĩnhja hapêx kêt ri. Hãmri pa mẽ Jejus kôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja wỳr mra nẽ agjê nhũm Jejus mẽ ahkre ho nhỹ. 15 Hãmri nhũm mẽ inhõ pahijaja tee ri kot tanhmã mẽ ahkre hto hã kuma nẽ hã axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahkĩnhã kot Tĩrtũm kapẽr o istuda hkêt tã ã mẽ ahkre anẽ. Anẽ.

16 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà na pa hte amnhĩ krã hkôt tanhmã ri mẽ ajahkre hto hkêt nẽ. Ãm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta nhỹ hã na pa hte ã mẽ ajahkre anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. 17 Tã kot kaj mẽ amã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm hã kot kaj mẽ ixte ỹ hã ixkapẽr ã ixpumunh kurê kumrẽx. 18 Amnhĩ krã hkôt mẽ kãm kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ kot mẽ mar nẽ mẽ hã hpijaàm pix kaxyw tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho ri pa. No kêt pa na mẽ ate ixkapẽr mar nẽ kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta ã apijaàm pix kaxyw na pa hte tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa. Jakamã ãm hãmri na pa hte mẽ amã ixkapẽr o ri ixpa.

19 —Finat Mojes na pre mẽ panhĩgêtjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm Tĩrtũm kot mẽ kãm hã karõ jarẽnh o ri mẽ hkôt pa htã ka mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã ixte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã ixto axêx nẽ mẽ ate ixpĩr kaxyw ixtã amnhĩ jarẽnh ri apa. Anẽ.

20 Hãmri nhũm mẽ ã Jejus kot mẽ kãm kapẽr anhỹrja ma nẽ hêx rom kãm:

—Kwa mẽ ixtõ na pa apĩr mã ka ri ã mẽ ijarẽnh anẽ? Amrakati kênã. Kwa mãn ka akrã axpã nà? Hã na ka ã ri akapẽr anẽ. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ixte mẽ pahkôt xà hã arĩgro hã akupỹm mẽhõ myta ho mex jakamã na ka prem ja hã ixpumu nhũm ja mẽ apê omnuj nẽ. Nẽ te ixte mẽ pahkôt xà hã arĩgro hã ixpijaàm kêt xwỳnh pyràk ã ijarẽ. 22 Nom na ka htem ixpyrà nẽ mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽmoj tã axàpênh o ri apa. E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma. Na pre finat Mojes mẽ pamã mẽ pahte mẽ pahkra myre pê my kwrỳt kà jakàr ã mẽ pamã karõ. Kukamã higêtjaja kot kãm ja hã karõ xà hkôt. Jakamã na htem mẽ hkra myre hapôj nẽ hã semãn pyxi nẽ hapêx nhũm mẽ kêp mẽmy hkwrỳt kà jakà. 23 Mẽ pahkôt xà hã arĩgro hã hõ kator tãã nhũm mẽ hã semãn pyxi nẽ mẽ panhõ arĩgromnu hõ hã kêp my kwrỳt kà hkwỳ krãhta. Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã ja hã mẽ pamã karõ xà hkôt. Jao mẽ panhõ arĩgromnu hã apê. Tã pa pre mẽ apyrà nẽ arĩgromnu hã ixàpênh pê akupỹm mẽhõ myta ho mex ka mẽ ja hã ixpumu nẽ axtem nẽ ixtỳx ri ixte amnhĩ nhĩpêx o ixpa xwỳnh ã ijarẽ nẽ mẽ ate ixpĩr kaxyw ã amnhĩ jarẽ. 24 Kwa mẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ harẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Ãm mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nẽ ajamaxpẽr o: “Kwa xà we Tĩrtũm kãm ja mex nà?” Anhỹr o mãn kêt mẽ ajamaxpẽr nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to. Anẽ.

25 Hãmri nhũm Jerujarẽ nhõ xwỳnh kwỳjaja ja hã kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ hã axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:

—Kwa xà tãm na mẽ panhõ pahijaja mẽ kot hpĩr kaxyw hã amỹnê? 26 Ota jar mẽ pakamã ri pa htã nhũm mẽ ãm omu nẽ kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Mãn mẽ ãm hãmri kêp Kris ã hkamnhĩx jakamã kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ kêp Kris ã tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

27 Hãmri nhũm mẽhõja kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhre hã. Kêp Najare nhõ xwỳnh kênã. Mẽ pahte hipêêxà mẽ katorxà wa omunh mex. No kêt Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta koja xep mẽ pahwỳr kato pu mẽ nhỹhỹnh htẽm xà hkôt omunh kêt nẽ. Anẽ.

28 Rôm nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja kamã mẽ ahkre ho

nhỹ. Jakamã mẽ kot axpẽn mã harẽnh ã amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Xà mẽ ate aprĩ hã ixpumunh nẽ nhỹhỹnh ixtẽm xà hkôt ixpumunh? Nà mẽ ate ja hã ixpumunh kêt. Na pa pre amnhĩ hkrã hkôt mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. Na pre mẽhõ mẽ awỳr inhmẽ. Nom kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhja kormã mẽ ate omunh kêt. 29 Ãm papxipix na ixte omunh. Kurũm ixwrỳk xwỳnh na pa. Kot mẽ awỳr inhmẽnh nhũm kurũm ixwrỳk jakamã ixte ixprĩ hã omunh par. Anẽ.

30 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ ri axpẽn mã harẽnh o:

—Kwa Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh ã kot amnhĩ to hêx kẽnã. E kwa pu mẽ ã kot amnhĩ to hêx anhỹr ja ã unê nẽ haxà nà?

Anhỹr o axpẽn mã hã amỹnê. Nom kormã mẽ kot unênh nẽ haxàr xà hã arĩgroja kormã kator kêt jakamã nhũm Tĩrtũmja nê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ ãm kãm unênh prãm kaprỳ. 31 No nhũm mẽ hkwỳja mẽ kurom kuma nẽ kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã omunh kurê kumrẽx nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr. Hãmri nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Kwa mãn kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh mã xwỳnhta mãn nà? Mẽ pahtõ kot pu uràk nẽ aa mẽ kãm mẽ kot mẽmoj pumunh kêt o anhỹr rax o ri papa? Amrakati kumrẽx. Nà pẽr tãm kẽnã. Anẽ.

### *Pôristi hkwỳ kot Jejus pynênh kaxyw ã mẽ harẽnh*

32 Nhũm prem ã axpẽn mã Jejus jarẽnh anhỹr o kuhê hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja hã mẽ kuma. Hãmri nẽ patre krãhtũmjê mẽ mẽ ma Jejus wỳr mẽõ pôristi hkwỳ rẽ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ma Jejus wỳr mra nẽ unê nẽ man akupỹn o tẽ. Anẽ.

33 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hwỳr mra nẽ omu nom tokyx unênh kêt nẽ. Kormã kapẽr ã mar o kuhê. Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr o xa nẽ mẽ kãm:

—Nà kot paj jar mẽ akôt ri ixpa hã mytwrỳ grêre hãmri nẽ ma akupỹm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta wỳr api. 34 Ka mẽ tee ri jar ijapêr o ri apa nom nhỹri ixpumunh kêt nẽ. Nẽ ma inhmõr xàta wỳr kot kaj mẽ atõ ma ixkôt amõr kêt nẽ. Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ axpẽn mã:

—Kwa nhỹhỹm koja we ma mõ pu mẽ hkôt papa hkêt nẽ? Mãn mẽ pahkwỳjaja kot Gresjê kamã mẽ pa xwỳnhjê hwỳr koja ma mõ nẽ hpãnhã mẽ hkôt mẽ ahkre ho pa nà? Hã na ã mẽ pamã amnhĩ jarẽnh anẽ? 36 Mo na ri mẽ pahte tee ri hapêr o papa hã mẽ pajarẽ nẽ mẽ pahte hkôt pamrar kêt ã mẽ pajarẽ? Anẽ.

### *Tĩrtũm Karõ te kêp gô nyw pyràk ã harẽnh*
### *Juãw 4.13-14; Apokarip 22.1, 22.17*

37 Tã nhũm ra mẽ hkĩnhja hapêx kaxyw hitep xà hã arĩgro maatija kato. Jakamã nhũm Jejus kànhmã xa nẽ kỳxpê mẽ hpikuprõnh xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E te mẽ amã kôr o apa pyràk xwỳnhjaja. Mẽ amnẽ ixwỳr akuprõ. Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr pa tanhmã mẽ ato ka mẽ apê Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa mã xwỳnh.

38 —Kot kaj mẽ ja hã amnhĩ pumu hãmri nẽ ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Te mẽ kãm kôr nhũm mẽ ate mẽ kãm gô hkwỳ nhũm mẽ kot ho hkõm pyràk o mẽ hipêx o ri mẽ hkôt apa. Hãmri nhũm mẽ ama nẽ mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr. Pa ixte tanhmã mẽ atoja pyrà nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ apyrà nẽ kêp wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa mã xwỳnh. Anẽ.

39 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. No ãm hã kuxi nẽ mẽ kãm kapẽr nẽ hprĩ hã harẽnh kêt nẽ. Tĩrtũm Karõ kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr xwỳnhjê karõ mã gjêxja nhũm ã mẽ kãm hã kuxi nẽ harẽnh anẽ. No kormã akupỹm kaxkwa hwỳr àpir nẽ mex o mex nẽ hkrĩ hkêt jakamã kormã mẽ hwỳr Karõ rẽnh kêt nẽ.

### *Mẽ kot ahpỹnhã tanhmã Jejus jarẽnh to hã mẽ harẽnh*
### *Juãw 7.11-13, 7.25, 10.19-21*

40 Hãmri nhũm mẽ kot Jejus mar o hkrĩ xwỳnhjaja ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ ahpỹnhã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh o:

—Kwa finat Mojes pyrà nẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh na nà? Anẽ.

41 Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja mẽ kãm:
—Nà Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta na. Anẽ.
Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja ja hã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tk. Nà kêp Garirej nhõ xwỳnh kênã kot kêt Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm. 42 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot kêp Garirej nhõ xwỳnh ã harẽnh kêt. Kêp Pahi Tawi hkanrẽhã hkagrõt nyw jakamã koja uràk nẽ Jutej kamã krĩ pê Perẽj kamã kato. Jao koja uràk nẽ kêp Jutej nhõ xwỳnh.
Anhỹr o ri axpẽn mã harẽ. Mẽ kot htỳx Jejus pika pê Garirej kamã kator ã hkamnhĩx jakamã ã axpẽn mã harẽnh anẽ. Nom pika pê Jutej kamã na pre kato. Krĩ pê Perẽj kamã. Tã no nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã mar kêt jakamã kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh kêt ã hkamnhĩx.
43 Jakamã nhũm mẽ ã ahpỹnhã axpẽn mã harẽnh anẽ. 44 Nhũm mẽ hkwỳjaja ra kot unênh kaxyw tã tokyx unênh kêt nẽ.

### *Pôristi kot Jejus pynênh kêt ã mẽ harẽnh Matêwre 7.28-29*

45 Tã nhũm patre nhõ pôristijaja. Mẽ kot Jejus pynênh mã hwỳr mrar tã hãmri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ unênh kêt nẽ. Nẽ awjanã nẽ ahte ỹ kamã ma akupỹm patre krãhtũmjê mẽ Parijew nhõ xwỳnhjê hwỳr mra. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ mẽ kãm:
—Pa nok? Tanhmã na ka mẽ amnhĩ to nẽ unênh nẽ ho amõr kêt nẽ? Anẽ.
46 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà na pa mẽ unênh kêt nẽ. Kapẽr mex kênã. Te kot mẽ pakapẽr pyràk kêt jakamã pa mẽ tee ri kapẽr ã kuma nẽ unênh kêt nẽ. Anẽ.
47 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Tk. Kwa mãn ka mẽ ra mẽ uràk nẽ tanhmã kot amnhĩ to hêx toja ma nẽ hkôt ajamaxpẽr nà? 48 Mẽ ixpê Parijew nhõ xwỳnhjaja nẽ mẽ panhõ pahijaja na pa htem hkôt ijamaxpẽr kêt nẽ. 49 No kêt mẽ kot mar nẽ hkôt hamaxpẽr xwỳnhtijaja na htem mẽ ixkĩnhã finat Mojes kapẽr mar kêt nẽ. Ãm Jejus kapẽr pix na htem kuma nẽ hkôt hamaxpẽr. Mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu. Anẽ.

### *Nĩkotẽ kot Jejus xyr pê kapẽr ã harẽnh Juãw 3.1-21*

50 Hãmri nhũm Nĩkotẽja mẽ mar o xa. Mẽ uràk nẽ kêp Parijew nhõ xwỳnh tã na pre ra kamàt õ hã Jejus wỳr tẽ nẽ kãm kapẽr. Jakamã tee ri hã mẽ kapẽr ma hãmri nẽ yr pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
51 —Tk. Kwa kormã mẽ pahte pahprĩ hã kapẽr mar nẽ tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omunhre hã. Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã ja jarẽnh o:

Kêr ka mẽ aprĩ hã mẽ kapẽr ã mẽ ama nẽ
mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ
rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to.

Anhỹr tã ka mẽ kormã aprĩ hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh kêt tã ra kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã harẽ. Anẽ.
52 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:
—Tk. Kwa xà we uràk nẽ apê Garirej nhõ xwỳnh hã na ka ã yr pê akapẽr anẽ? Xà Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Garirej nhõ xwỳnhjê hõ kêp ỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ã harẽnh? Nà ã kot harẽnh anhỹr kêt. Anẽ.
53 Nhũm mẽ ã Nĩkotẽ mã kapẽr anẽ hãmri nẽ anhgrà nẽ Tĩrtũm nhõrkwỹ rũm hapôj nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr àhkurê ho mra.

# 8

### *Mẽhõ ni kot nhãm mẽ mjên o amnhĩkati hã harẽnh Xiakre 2.10-13*

1 Tã nhũm Jejus Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽ ahkre hpa hãmri nẽ kato nẽ ma hixêt prêk pê Oriwêhti hwỳr tẽ. Hãmri nẽ hã api nẽ nhỹri nõ nẽ ra gõr.
2 Tã nhũm apkati nẽ myt kator o mõr mẽ nhũm kànhmã nhỹ nẽ akupỹm wrỳ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽ. No ãm kormã ixkre pu hã kahê hkre kamã nhỹ. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja omu nẽ hã htu rax nẽ nhũm tanhmã mẽ ahkre hto ho nhỹ. 3 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja hwỳr mẽhõ nija o tẽ. Na ra ham mẽhõ pê mjên o amnhĩkati ho nõ nhũm mẽ ja hã omu nẽ unê nẽ hpa hã kupy nẽ ma Jejus wỳr hkjênh o mõ. Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê kutã ãm nhũm xa.
4 Hãmri nhũm mẽ Jejus mã:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ ka omu. Na ham mẽhõ pê mjên o amnhĩkati ho nõ. Pa mẽ ja hã omu nẽ unê nẽ man awỳr o tẽ. 5 E tanhmã kot puj mẽ hipêx to? Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã ja jarẽnh o:

Koja mẽnijê hõ axtem nẽ nhãm mẽhõ pê mjên o amnhĩkati ho nõ ka mẽ ja hã omu nẽ apiitã ahpỹnhã kẽn rũnh jamỳ nẽ ho htak o apĩ.

Anhỹr o kot harẽnh. No ka? Tanhmã kot kaj mẽ inhmã ja jarẽnh to? Tanhmã kot paj mẽ hipêx to nhũm amã mex nẽ? E mẽ inhmã tanhmã mẽ ixte hipêx to jarẽ. Anẽ.

6 Nhũm mẽ ã hêx rom nija ã Jejus kukjêr anẽ. Kot mẽ kot hpĩr nê mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ kot hã mar nẽ mẽ hkrãhtũmjê hwỳr mõr nẽ kãm kot Mojes kapẽr kwỳm ri mẽ ahkre hã harẽnh kaxyw nhũm mẽ hêx rom ã hkukjêr anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tanhmã hã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm htỳx hikôt nẽ ĩhkrakrã ho pyka kagà ho nhỹ. 7 Nhũm mẽ tee ri omu nẽ axte hã hkukja nhũm kànhmã xa nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot ka mẽ atõ aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx ã amnhĩ pumu hãmri nẽ kam nẽ rĩ kaxyw kẽn õ py nẽ akumrẽx ho hkura. Kê akwỳjaja rĩ kormã akôt hkwỳ jamỳ nẽ ho htak. Anẽ.

8 Hãmri nẽ akupỹm hikôt nẽ pyka kagà ho nhỹ. 9 Hãmri nhũm mẽ tee ri kapẽrja kôt kuma hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê rũm anhgrà nẽ ma mra. Mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ pumunh mex jakamã tee ri ã kot mẽ kãm kapẽr anhỹrja ma nẽ anhgrà nẽ ma akupỹm hpỹnh nẽ axpẽn kôt mrar o xa. Mẽhpigêt kumrẽx nẽ hpãnhã mẽ nywjaja nhũm mẽ hpỹnh nẽ ma axpẽn kôt mrar o ãm kãm hapêx. Nhũm Jejus mẽnija pix wa ahte mẽ kot mar xwỳnhjê kutã wa arĩk. 10 Hãmri nhũm Jejus kànhmã xa nẽ nita mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa? No mẽ kot ato kapẽr xwỳnhta mẽ? Xà na mẽhõ kẽn o akuranh kêt nẽ? Anẽ.

11 Nhũm kãm: “Ma amrakati.” Anẽ nhũm kãm:

—Tôe. Nà kot paj ijaxwỳja tanhmã ato hkêt nẽ. E mamrĩ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. No ãm kêr ka axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

### *Jejus kot hprĩ hã amnhĩ jarẽnh*
### *Juãw 1.4; Rõmãn 13.12-14; Epes 5.8-14; Wam Tesarõn 5.5-8*

12 Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm Jejus axte Tĩrtũm nhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ kamã mẽ ahkre ho nhỹ nẽ mẽ kãm:

—Nà te ixpê mẽ piitã mẽ õ kanê pyràk. Na hte kanêja mẽ kãm hirã mex nẽ nhũm mẽ kamã rĩt mex o pa. Jao kamàt kô kamã ri pa hkêt nẽ. Ja pyrà nẽ na pa hte Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩrĩt mex o ri ixpa. Kot ka mẽ atõ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kãm hprãm xà kôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Jao te ate kanê hpôk nhĩrã kamã arĩt mex pyrà nẽ apê wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa mã xwỳnh. Anẽ.

13 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ kãm:

—Tk. Kapxipix na ka ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽhõ kot ã ate amnhĩ jarẽnh anhỹrja kôt kot mẽ inhmã ajarẽnhre hã. Jakamã kot paj mẽ ama nẽ ãm ama. Anẽ.

14 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽhõ kot ã ijarẽnh anhỹr kêt tã no ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Ixêx kêt. Mẽ arom ixte nhỹhỹnh ixwrỳk xà hã amnhĩ pumunh mex. Nẽ mẽ arom ma akupỹm nhỹhỹm ixàpir xà hã amnhĩ pumunh mex. Jakamã ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. 15 Na ka htem amnhĩ krã hkôt tanhmã ri ijarẽnh to. No pa na pa kormã amnhĩ xwar tanhmã mẽ ajarẽnh to hkêt nẽ. 16 Ixte tanhmã mẽ ajarẽnh to ronhỹx pa ãm hãmri mẽ ajarẽ. Nhỹx pa ãm papxipix amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ ajarẽnh to hkêt nẽ. Nhỹx mããnẽn Inhĩpêêxà pê kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta inhĩhkô hã pa wa ãm hãmri axpẽn kôt tanhmã mẽ ajarẽnh to. Mẽ ate amnhĩ to mex ã mẽ ajarẽ rỳ mẽ ate amnhĩ tomnuj ã mẽ ajarẽ. 17 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Koja mẽhõ wa hamẽxkrut nẽ tanhmã mẽmoj jarẽnh to nẽ ãm axpẽn kôt harẽnh o htipxi. Hã kot kaj mẽ wa ama nẽ ãm hãmri wa kot harẽnh kôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx.

18 Anhỹr o kot harẽnh. Tã pa ã amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm Inhĩpêêxà kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta mããnẽn ã ijarẽnh anẽ. Wa ixpijakrut tã ã wa ixte axpẽn kôt amnhĩ jarẽnh anhỹr jakamã kwa mẽ ixte tanhmã amnhĩ jarẽnh toja ma nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt wehe. Anẽ.

19 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—No nhỹri na we anhĩpêêxà ja? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ ate Inhĩpêêxà pumunhre hã. Mẽ ate aprĩ hã ixpumunh ronhỹx ka mẽ mããnẽn aprĩ hã Inhĩpêêxà pumunh mex kurê kumrẽx. Nom mẽ ate ixpumunh mex kêt jakamã na ka mẽ mããnẽn omunh mex kêt nẽ. Anẽ.

20 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ. Arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja kamã mẽ ahkre ho xa. Mẽ kot kàxpore gjênh xà kuri mẽ ahkre ho xa. Nhũm mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja tee ri kot tanhmã mẽ ahkre htoja ma nẽ kãm unênh nẽ haxàr prãm nẽ. Nom kormã mẽ kot ã hipêx anhỹr ã arĩgro kormã kator kêt jakamã nhũm Tĩrtũmja nê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ ãm kãm unênh prãm kaprỳ.

21 Hãmri nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr o xa nẽ mẽ kãm:

—Nà kot paj nhỹrmã mẽ arũm ixkato nẽ ma akupỹm api. Ka mẽ tee ri ijapêr nom nhỹri ixpumunh kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj o apa rãhã ty nẽ mẽ atõ ixwỳr axàpir kêt nẽ. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Ijaew nhõ pahijaja tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ axpẽn mã hã hpẽr o pikẽnh o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Kwa mãn ra kot amnhĩ pĩr kaxyw ã na ri hkôt mẽ paxàpir kêt ã mẽ pajarẽnh anẽ nà? Anẽ.

23 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ kajaja mẽ apê pyka nhõ xwỳnh na ka mẽ. No pa na mẽ arom ixpê kaxkwa nhõ xwỳnh jakamã mẽ pajamaxpẽr kot axpẽn pyràk kêt. 24 Kot kaj mẽ ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnh ã ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt hã kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj o apa rãhã nhỹrmã atyk o mẽ kamjaja Tĩrtũm mã amnhĩ pãnhã amnhĩre. Anẽ.

25 Nhũm Jejus ã mẽ inhõ pahijê hkukamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx jarẽnh anẽ nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ na ka we ri ã mẽ inhmã akapẽr anẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ra ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kênã. Xàn ka mẽ kormã aprĩ hã inhmar kêt nẽ? 26 Kot paj nhỹrmã mẽ amã mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã ho amnhĩrĩt pa. Na pa kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta pix xô ri tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa. Ãm hãmri na hte tanhmã mẽmoj jarẽnh to. Na hte hêx kêt nẽ. Anẽ.

27 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm Hipêêxà kot mẽ hwỳr mẽnh ã harẽnh anhỹr tã no nhũm mẽ Hipêêxà kêp Tĩrtũm ã hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. 28 Jakamã nhũm mẽ kãm:

—Nà koja mẽ nhỹrmã pĩ kahpa hã inhô ka mẽ rĩ kormã aprĩ hã ixpê Tĩrtũm rũm mẽ awỳr ixwrỳk xwỳnh ã ixpumu. Nẽ ixte amnhĩ krã hkôt ixkapẽr o ri ixpa hkêt ã ixpumu. Nẽ ãm Inhĩpêêxà xô ri ixprĩ hã ixkapẽr o ri ixpa hã ixpumu. 29 Ixte kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa jakamã na hte ixtãnopxar mex o ixkôt pa ho pa. Koja aa ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

30 Hãmri nhũm mẽ hkwỳja kuma nẽ hkwỳjê rom kapẽr kôt hamaxpẽr 31 nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka mẽ tã ixkôt ajamaxpẽr. Tã kêr ka mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Hãmri pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apê ixkwỳ kumrẽx ã mẽ ajarẽ. 32 Ãm hãmri na pa hte ã ixkapẽr anhỹr o ri ixpa. Tã kot kaj mẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hãmri nẽ aprĩ hã inhmar tỳx nẽ. Nom na hte kormã mẽmoj kot amnhĩ tã mẽ ato htỳx pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ tee ri amnhĩ krã hkôt kãm anhũrer prãm kaprỳ. Tã kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ Tĩrtũm nhỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx. Jao ỹ hã ate amnhĩ tomnuj mã anhũre. Anẽ.

33 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixpê mẽ pahpàr krax finat Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ kênã. Na pre mẽmoj te kot amnhĩ tã ho htỳx pyràk o

hipêx kêt nẽ. Jakamã mẽmo kot we mẽ ixpê hkanrẽhã htàmnhwỳjê ho htỳx ka we ri ã mẽ ijarẽnh anẽ? Nà amrakati kênã. Tã kwa mon ka ã mẽ ijarẽnh anẽ? Anẽ.

34 Hãmri nhũm Jejus hprĩ hã mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot amnhĩ tomnuj tãm ri kot amnhĩ tã mẽ ho htỳx pyràk o mẽ hipêx. Jakamã nhũm mẽ urer kêt rãhã nẽ pa ho pa. Nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. 35 Jakamã ixkĩnhã mẽ kêp Tĩrtũm kwỳ hkêt. No pa na ixpê Tĩrtũm Kra jakamã mããnẽn ixpê hkwỳ na pa. 36 Tã mẽ kajaja. Kot kaj mẽ ixpê Tĩrtũm Kra hã ixkôt amnhĩ xunhwỳ hã kot pa tanhmã mẽ ato ka mẽ ixpyrà nẽ apê wa ixkwỳỳ. Hãmri nhũm mẽ ate amnhĩ tomnuj te kot mẽ amã urer pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ ra wa ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

### *Mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê jarẽnh*

37 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka mẽ apê finat Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ hã amnhĩ jarẽ. Nom mẽ apê hkanrẽhã htàmnhwỳ htã uràk nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã na ka htem ixkapẽr ma nẽ ãm ama nẽ ixkaga. Nẽ axtem nẽ ixpĩr mã. Kop apu Apraãw arĩ mẽ akamã pa ronhỹx ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 38 Na pa hte Inhĩpêêxà hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. No mẽ kajaja axtem nẽ mẽ ate nhãm mẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx jakamã na ka htem ixkĩnhã Inhĩpêêxà hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Anẽ.

39 Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka ã mẽ ijarẽnh anẽ? Mẽ ixte Apraãw kôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa kênã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà. Mẽ ate hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa ronhỹx ka mẽ uràk nẽ Inhĩpêêxà kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. 40 No na ka mẽ ra axtem nẽ ixpĩr mã. Ãm hãmri na pre Tĩrtũm inhmã awjarẽ pa ô ri tanhmã mẽ amã mẽmoj jarẽnh to ho ri ixpa htã ka mẽ ra axtem nẽ ixpĩr mã. Kwa xà na pre Apraãwja ã mẽ hipêx anhỹr o pa? Nà na pre ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. 41 Mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhta axtem na. Kêp Apraãw kêt. Nẽ mããnẽn kêp Tĩrtũm kêt. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà ã mẽ ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ ixte Apraãw kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh kênã. Tã ka ri axtem nẽ ã mẽ ijarẽnh anẽ. Mẽhõ hkôt kot pa kêt wem ri axtem amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa? Anẽ.

42 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ ate Apraãw kôt amnhĩ nhĩpêx ronhỹx ka mẽ ixpumu nẽ uràk nẽ amã ixprãm nẽ. Apraãw kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnhta tãm kot mẽ awỳr inhmẽnh nhũm mẽ awỳr ixwrỳk kênã. Na pa pre amnhĩ krã hkôt man mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Tãm na pre mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ. 43 Kwa mon ka mẽ aprĩ hã ixkapẽr mar mex kêt nẽ? Nà mẽ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na ka mẽ tee ri ixkapẽr ma nẽ aprĩ hã mar mex kêt nẽ. 44 Mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhta Satanasti na. Aa tãm kot amnhĩ nhĩpêx kêt kumrẽx. Kêp mẽ hpar o pa xwỳnhjê hpãm maati na. Nẽ kêp mẽ kãm hêx o pa xwỳnhjê pãm maati na. Ã kot amnhĩ nhĩpêx kot anhỹr. Nẽ kãm mẽ kapẽr mex mar prãm kêt o pa. Nẽ ãm hêx pix o pa jakamã kêp mẽ hêx xwỳnhjê pãm. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh tã ka htem hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

45 —Na pa hte kurom ãm hãmri ixkapẽr o ri ixpa. No mẽ kajaja mẽ apê hêx nhi xwỳnh maatija hkra jakamã mẽ amã ixkapẽr mar prãm kêt. 46 Xà na ka pre mẽ atõ ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã ixpumu? Nà amrakati. Ixte amnhĩ to mex o ri ixpa xwỳnh na pa. Nẽ tãm ixkapẽr o ri ixpa xwỳnh tã ka mẽ inhma nẽ ãm inhma nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kwa mon ka mẽ ja hã ixpumunh nẽ ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ? 47 Tĩrtũm krajaja na htem kapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. No mẽ apê hkra hkêt jakamã mẽ amã kapẽr mar prãm kêt. Anẽ.

### *Mẽ kot Jejus kêp Satanasti hkwỳ hã harẽnh*

48 Hãmri nhũm mẽ ã Jejus kot mẽ harẽnh anhỹrja ma nẽ kamã gryk tỳx kumrẽx. Hãmri nẽ kãm:

—Tk. Kwa ate amnhĩ tomnuj o apa xwỳnhti kênã. Ra Satanasti hkwỳ pê mẽkarõmnuti tanhmã kot akrã hto jakamã na ka ã mẽ inhmã akapẽr anẽ. Anẽ.

49 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽkarõmnuti kot tanhmã ixto hkêt. Na pa hte Inhĩpêêxà hã ixpijaàm pix o ri ixpa. Tã mẽ ate ixkĩnhã hã apijaàm kêt jakamã mããnẽn pa ixtã apijaàm kêt nẽ. 50 Na pa hte amnhĩ krã hkôt mẽ piitã mẽ kot ixtã hpijaàm prãm xàj tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to hkêt nẽ. No mẽ piitã mẽ kot ixtã hpijaàm o paja na Inhĩpêêxà kãm hprãm. Tã koja nhỹrmã amnhĩ nê ixtã mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa.

51 —Nẽ kot ka mẽ atõ wa ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr anẽ. 52 Nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Kwa pẽr ãm hãmri na ka hte Satanasti nhỹ hã ã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho pa hã mẽ harẽnh anhỹr o ri axêx o ri apa. Finat Apraãw na pre ri paa nẽ ty. Tã mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem uràk nẽ ri paa nẽ mããnẽn htyk pa. Tã ka axtem nẽ mẽ kot akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja ari htĩr tũm nẽ pa ho pa hã mẽ harẽ. Nà na ka ãm mẽ inhmã mẽ ho axêx o xa. 53 Na pre mẽ pahpãm Apraãwja kot amnhĩ to rax tã ty nẽ hapêx. Nhũm mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja mããnẽn mẽ kot amnhĩ to rũnh tã htyk pa nẽ hapêx. Mẽ kot amnhĩ to rũnh tã htyk pa nẽ hapêx kênã kot kêt mẽ tanhmã amnhĩ to nẽ ari htĩr tũm nẽ pa. Ãm mẽ ixte akapẽr mar nẽ atã ixpijaàm pix prãm xàj na ka ã mẽ inhmã mẽ htĩr tũm nẽ pa hã mẽ harẽnh anẽ. Nom na ka ã mẽ harẽnh anhỹr kaprỳ. Kot paj mẽ ri akapẽr mar kêt nẽ. Anẽ.

54 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà na pa hte amnhĩ krã hkôt mẽ ate ixtã apijaàm hprãm xàj tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hkêt nẽ. Kot paj anẽ nẽ ãm ixtỳx ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. No Inhĩpêêxà tãm kãm mẽ apiitã mẽ ate ixtã apijaàm o apaja nhũm kãm hprãm. Mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã amnhĩ to axêx xwỳnhta tãm na kãm mẽ ate ixtã apijaàmja nhũm kãm hprãm. Tã ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na ka htem ixkuk pumu nẽ axtem nẽ ixte Satanasti nhỹ hã mẽ amã ixêx o ri ixpa hã ijarẽ. 55 Mẽ ate Inhĩpêêxà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã ãm amnhĩ to axêx o ri apa. No pa na pa hte mẽ arom ãm hãmri hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. 56 Amnepêm mẽ pahpàr krax Apraãwja na pre mẽ awỳr ixwrỳk kukamã ijarẽnh ma nẽ mẽ arom inhỹ hã hkĩnh tỳx nẽ pa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. 57 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot mẽ kãm tanhmã Apraãw jarẽnh toja ma nẽ kãm:

—Tk. Xà na ka pre finat Apraãwja ano ho omu? Nà kormã anyw kênã. Apraãw amnepêm htyk nẽ hapêx kênã kot ka kêt kot akukamã ajarẽnh mar nẽ hkĩnh tỳx ã harẽ. Xàn ka pre ano ho omu? Kormã akator kêt ri na pre amnepêm htyk nhũm mẽ haxàr kênã. Nà na ka ãm mẽ inhmã amnhĩ to axêx. Te amnepêm mẽ hkukamã apa nẽ ate mẽ omunh nẽ mẽ harẽnh pyràk. Kwa akatàt kôt mẽ inhmã awjarẽ. Anẽ.

### *Jejus kêp rãhã ho rãhã xwỳnh ã harẽnh*

58 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Nà ixêx kêt. Ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Amnepêm kormã Apraãw kator kêt ri na pa pre ixrãhã ho ixrãhã ixpa na pa. Ixrãhã ho ixrãhã ixpa xwỳnh jakamã na pa pre hte inhno ho Apraãw pumunh mex o ri ixpa. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ. Anẽ.

59 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot we amnhĩ to nẽ amnepêm rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh ã amnhĩ jarẽ? Tĩrtũm pix na rãhã ho rãhã pa xwỳnh. Anẽ.

Hãmri nẽ kamã gryk xàj kẽn rũnh kwỳ kawrà ho ri hprõt nẽ kot ho htak o hpĩr kaxyw. Nom nhũm ra amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kêp akunok nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja rũm kato nẽ ma tẽ.

# 9

## *Jejus kot no hkre xwỳnh o mex ã harẽnh*
## *Makre 8.22-26*

1 Hãmri nhũm Jejus ma tẽ pa mẽ hkôt ri mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mra. Hãmri nẽ nhỹri no hkre xwỳnh pumu. Katorxà nhõxà hkre rũm na pre no hkre nẽ kato. Hãmri nẽ ra hprêk nẽ hpry kamã àhwỳr o hkrĩ. 2 Tã hãmri pa mẽ mra nẽ omu nẽ hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa mẽmoj mỳrapê na pre we myti nẽj no hkre nẽ kato? Xà tãm kot tanhmã amnhĩ tomnuj to mỳrapê nà? Xà katorxà rỳ hipêêxà kot amnhĩ tomnuj mỳrapê na pre ã no hkre nẽ kator anẽ? Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to mỳrapê no hkre nẽ kator kêt. Ãm Tĩrtũm kot ho mex nhũm mẽ kot ja hã omunh kaxyw na pre ã no hkren kator anẽ. Tã kot paj Tĩrtũm nhỹ hã no ho mex ka mẽ ja hã ixpumu. Na pa hte kormã jar pikap ri ixpa ri Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri ixpa. 4 Na htem arĩgro hã mẽmoj tã apê nhũm kamàt nhũm mẽ kãm ure nẽ àpênh kêt nẽ. Ja pyrà nẽ na pu htem kormã pahtĩr ri jar pikap ri papa ri Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Tã kot puj mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ axte jar ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kwa kêr pu mẽ ri jar pikap ri papa ri kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri papa. 5 Na pa hte ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao te kanê hirã mex pyrà nẽ ixprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩrĩt mex o ri ixpa. Anẽ.

6 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ kot nohkre xwỳnhta no o mex kaxyw hikôt nẽ argôx mẽ nẽ ho gyw kwỳ nhĩpêx nẽ kànhmã xa nẽ ho no kukõ. 7 Hãmri nẽ kãm:

—E ma gô gjênh xà pê Siroe hwỳr tẽ nẽ kamã amnhĩ no kuhõ. Anẽ.

Mẽ pakapẽr kãm Siroeja mẽ kot kãm: “Nhỹhỹm mẽnh xwỳnh” anhỹr jarẽnh pyràk. Tã nhũm Jejus hwỳr kumẽ nhũm ma hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kamã amnhĩ no hã gyw kuhõnh pa jao rĩt mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ rĩt mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ. 8 Hãmri nhũm õrkwỹ kuri mẽ õrkwỹ xwỳnhjaja nẽ mẽ kot pry kamã ahwỳr o hkrĩ hã omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ra rĩt mex ã omu nẽ tee ri hã axpẽn kukja nẽ axpẽn mã:

—Kwa pẽr pry kamã àhwỳr o hkrĩ xwỳnhta na nà? Anẽ.

9 Hãmri nhũm kamã mẽ hkwỳjaja mẽ kãm:

—Tỳ. Tãm na. Anẽ.

Nhũm kamã mẽ hkwỳjaja mẽ kãm:

—Nà tãm kêt. Axtem mẽhõ na. Te kot uràk nom tãm kêt. Anẽ.

Anhỹr o ri axpẽn mã harẽ. Tã nhũm tãm mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Tỳ pa kênã. Pa na pa pre hte inhno hkre nẽ ri ixpa htã ra ixrĩt mex. Anẽ.

10 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa no tanhmã na ka we amnhĩ to nẽ ra arĩt mex?

11 Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ kot kãm “Jejus” anhỹr xwỳnhta na ixwỳr tẽ nẽ ixkaxyw gyw kwỳ kagõ nẽ ho inhno kukõ. Hãmri nẽ mẽ kot gô mã: “Siroe” anhỹr xwỳnhta kamã ixte amnhĩ no kuhõnh kaxyw hwỳr inhmã anẽ pa ma hwỳr tẽ nẽ kamã amnhĩ no kuhõ nẽ ixrĩt mex kurê kumrẽx. Anẽ.

12 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—No nhỹhỹm na ato mex xwỳnhja ma tẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Konẽn. Ixte nhỹhỹm htẽm xà hkôt omunhre hã. Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma Parijew nhõ xwỳnhjê hwỳr o mõ nẽ mẽ kãm harẽ. 14 Nẽ mẽ kãm:

—E ot pa mẽ awỳr jahti ho tẽ. Na xep Jejusja jarãhã akupỹm kãm no ho mex. Mẽ panhõ arĩgromnu htã nhũm hã no ho mex. Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ myta pumu nẽ kãm:

—E mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Tanhmã na ka pre we amnhĩ to nẽ anohkre nẽ akrĩ htã ra ano mex nẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na pre Jejus gyw o inhno kukõ nẽ inhmã anẽ pa gô ho amnhĩ no kuhõ nẽ ixrĩt kurê kumrẽx. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri Jejus ã axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Kwa mẽ panhõ arĩgromnu hã kot ho mex jakamã kêp Tĩrtũm rũm mẽ pahwỳr wrỳk xwỳnh kêt. Ãm kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. Anẽ.

Nhũm mẽ hkwỳjaja harẽnh o:

—Kwa nà. Kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ronhỹx àhpumunh tỳx kôt no ho mex kêt nẽ. Anẽ.
17 Hãmri nẽ hpãnhã no mex xwỳnhta mã kãm:
—No ka? Ate kot ano ho mex xwỳnh ã amnhĩ tã harẽnh jakamã mẽhõ hã na ka hkamnhĩx? Mẽhõ na wehe? Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Konẽn. Mãn kêp Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnh mãn. Hã na ã inhno ho mex anẽ. Anẽ.
18 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ axpẽn mã:
—Kwa pẽr aa nohkre hkêt kênã. Na pre ãm amnhĩ to hêx o pa. E kwa pu mẽ amnhĩ wỳr katorxà nẽ hipêêxà wa hã karõ kê wa man tẽ nẽ tanhmã mẽ pamã harẽnh to. Anẽ.
Hãmri nẽ wa hã karõ 19 nhũm wa mẽ hwỳr tẽn axà nhũm mẽ wa kãm:
—Pa. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà we wa akrata na ãm ja nà? Xà tãm na ka hte wa nohkre nẽ kator ã harẽ? Kwa tanhmã na we amnhĩ to nẽ ra rĩt mex? Anẽ.
20 Hãmri nhũm wa mẽ kãm:
—Ỹỹ wa ixkra kênã. Na pre wa ixpê nohkre nẽ kato. 21 Tã ra tanhmã amnhĩ to nẽ ra rĩt mex. No wa ixte kot ho mex xwỳnhta pumunh kêt. Kwa mẽ tãm mãn hkukja nẽ ama. Ra àptàr kênã. Kê tãm mãn mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ ama.
22 Anhỹr o mẽ kãm wa hkrata jarẽ. No ãm wa kãm mẽ uma nẽ ã mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ mẽ kãm Jejus nhĩxi jarẽnh kêt nẽ. Na pre Parijew nhõ xwỳnhjaja ra Jejus nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Ka mẽ atõ Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw Jejus xãm ã harẽ hãmri nẽ axte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wỳr agjêx kêt kumrẽx nẽ rĩ amnhĩ pumu.
23 Anhỹr o nê mẽ hkurê jakamã nhũm wa mẽ umaj ã mẽ kãm hkra jarẽnh anẽ nẽ kot ho mex xwỳnh nhĩxi jarẽnh kêt nẽ. 24 Hãmri nhũm mẽ axte amnhĩ wỳr no mex xwỳnhta ã karõ nẽ kãm:
—Kwa akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Ate kot ano ho mex ã harẽnh xwỳnhta na kot amnhĩ tomnuj pix o pa xwỳnh kênã kot kêt ano ho mex. Jakamã kwa Tĩrtũm noo mã akatàt kôt mẽ inhmã amnhĩ jarẽ nẽ axêx kêt nẽ. Anẽ.
25 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Ko ixte ja hã omunh kêt. Ãm ja pix na ixte omunh. Na pa pre inhno hkre nẽ ri ixpa htã ra ixrĩt mex nẽ. Anẽ.
26 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot amnhĩ jarẽnhja ã kuma nẽ kãm:
—No tanhmã na we mytita amnhĩ to nẽ amã ano ho mex? Anẽ.
27 Hãmri nhũm tee ri axte mẽ kot hã hkukjêr ã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Kwa ra ixte mẽ amã ãm hãmri amnhĩ jarẽnh griã. Tã ka mẽ inhma nẽ ãm inhma nẽ arĩ hã ixkukja. Mãn ka mẽ amã hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm hã na ka mẽ aprĩ hã ixkukja nà? Mẽ ate kot amnhĩ nhĩpêx ã aprĩ hã harẽnh mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm xàj na ka mẽ aprĩ hã amã harẽnh prãm nẽ. Anẽ.
28 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kamã gryk nẽ. Nẽ hã kãm akir nẽ kãm:
—Tk. Ka na ka hte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. No kêt mẽ pajaja na pa htem finat Mojes kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. 29 Mojes mã na pre hte Tĩrtũm kapẽr o pa. Jakamã pa htem ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. No ate kot ano ho mex ã harẽnh xwỳnhta mẽ ixte omunh kêt. Nẽ mẽhõ nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa xwỳnhja mẽ ixte omunh kêt. Anẽ.
30 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Kwa kot inhmã inhno ho mex nhũm ra ixrĩt mex tã ka mẽ tee ri hkukamã ajamaxpẽr nẽ mẽhõ nhỹ hã kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hã omunh kêt ã amnhĩ jarẽ. 31 Mẽ pahte Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex. Koja mẽhõ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh mẽmoj tã kuwỳ nhũm kuma nẽ ãm kuma. No kêt mẽ kot hkôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot kãm mex o mex ã harẽnh xwỳnhjaja na htem mẽmoj tã kuwỳ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm tanhmã mẽmoj nhĩpêx to rỳ mẽ kãm mẽmoj gõ. 32 Tã aa mẽ pahte mẽhõ kot mẽ no ho mex ã harẽnh mar kêt tã nhũm ã Jejus inhmã inhno ho mex anẽ. 33 Kêp Tĩrtũm kwỳ hkêt ronhỹx pre inhno ho mex kêt nẽ. Anẽ.
34 Hãmri nhũm mẽ kuma hãmri nẽ kãm:
—Tk. Kwa pẽr ãm akator kôt ate amnhĩ tomnuj o ri apa htã na ka ã mẽ inhmã akapẽr anẽ. Kwa ixkreja rũm akato nẽ ma atẽm kurê kumrẽx.

Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ mẽ amnhĩ nê hano nhũm kato nẽ ma tẽ.
35 Tã nhũm Jejus ra mẽ kot amnhĩ nê hanor ã harẽnh ma nẽ ma hapêr o tẽ nẽ nhỹri omu. Hãmri nẽ amnhĩ tã hkukja nom te nhãm mẽhõ hã hkukjêr pyrà nẽ kãm:
—Pa? Xàn ka ra Tĩrtũm kot mẽ awỳr mẽnh xwỳnhta amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nà? Anẽ.
36 Hãmri nhũm kormã kot no ho omunh kêt jakamã kêp Jejus ã omunh kêt nẽ. Na pre kormã no hkre nẽ ãm kapẽr pix ma. Tã ra akupỹm rĩt mex nom kormã no ho omunh kêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus hwỳr tẽ nẽ ã kãm kapẽr anẽ nhũm omu nẽ kormã kêp Jejus ã omunh kêt nẽ kãm:
—Tỳ kot kaj inhmã ahkre pa omu nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrẽx. Anẽ.
37 Hãmri nhũm kãm:
—Kwa paa. Ixte amã ixkapẽr xwỳnhta pa na pa. Anẽ.
38 Hãmri nhũm kãm:
—Kwa xôwehe Pahihti? Nà kot paj amnhĩ kaxyw akôt pix mã ijamaxpẽr nẽ akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.
Hãmri nẽ kutã hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nẽ kãm mex o mex ã harẽnh o nhỹ. 39 Hãmri nhũm Jejus kãm:
—Nà ixte mẽ apiitã tanhmã mẽ ajarẽnh to kaxyw na pa pre kaxkwa rũm man mẽ awỳr wrỳ. Ahpỹnhã mẽ amã ixprãm xwỳnhjê jarẽnh nẽ ahpỹnhã mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjê jarẽnh kaxyw. Mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja kot hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar mex kêt tã na htem htỳx ri kot mar mex ã amnhĩ jarẽnh o pa. Jakamã te mẽ nohkre xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Nom koja mẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Hãmri nẽ te ra rĩt mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ra hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar mex o pa. Anẽ.
40 Nhũm pre ã Jejus kãm kapẽr anẽ. Nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja kot kuri mar o kuhê xwỳnhjaja ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ amnhĩ tã kãm:
—Kwa nà. Xà we mẽ pajaja na ka ã mẽ inhnohkre hã mẽ ijarẽnh anẽ? Xà mẽ ixte ixprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar mex kêt ã na ka mẽ ijarẽ nà? Anẽ.
41 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Ỹỹ kop apu mẽ ate aprĩ hã kapẽr mar mex kêt ã amnhĩ jarẽnh ronhỹx ja mẽ amã mex nẽ. Tã mẽ ate aprĩ hã mar mex ã amnhĩ to axêx o apa jakamã na ka mẽ ra amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Na hte Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩm mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Anẽ.

# 10

*ôwêhti jarẽnh*
*Matêwre 9.36, 12.11-12; Rukre 15.3-7*

1 Nhũm Jejus arĩ Ijaew mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E pa mẽ amã awjarẽ ka mẽ inhma nẽ amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ ho apa. Mẽ hkrit ôwêhti kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Na hte ôwêhti jamãr o pa xwỳnhjaja ôwêhti apkur kaxyw mẽ o pa hãmri nhũm kamàt nhũm akupỹm kahê hwỳr mẽ o pa. Kahê jakwakreja ãm pixii. Tã koja mẽhõ kahê xà hkôt hwỳr àr kêt nẽ axtem nẽ tẽ nẽ nhỹhỹnh kahê hã api nẽ ôwêhti hwỳr àr japêr nhũm mẽ omu nẽ kot hkwỳ ho àhkĩnh ã omunh kurê kumrẽx.
2 —No ôwêhti jamãr o pa xwỳnhja na hte mẽ kurom katàt kôt kahê jakwakre rũm ôwêhti hwỳr agjê. 3 Nhũm kahê xà jamãr xwỳnhja amnhĩ wỳr omu nẽ kãm kahê xà rẽnh kurê kumrẽx nhũm axà. Na hte apkati mẽ ma nhỹhỹm apkur kaxyw mẽ o pa. Nẽ nojarêt nẽ mẽ kãm akir. Ahpỹnhã tanhmã mẽ hixi kute hã mẽ omunh xà hkôt mẽ kãm àkjêr o pa. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr mra nẽ hã pikuprõnh pa nhũm mẽ ho hapôj nẽ ma nhỹhỹm ri mẽ apkur kaxyw mẽ o pa. 4 Ma mẽ apkur kaxyw nhỹhỹm mẽ o pa. Nhũm ôwêhti ra kot kapẽr mar mex jakamã ma àmnhĩx ri hkôt apkur o pa.
5 —Na hte hamãr o pa xwỳnh pix kapẽr ma nẽ hkôt pa nẽ nhãm mẽhõ hkôt ri pa hkêt nẽ. Kot kapẽr mar kêt jakamã tee ri kuma nẽ umaj axkahkũm nẽ hprõt nẽ ma mra. Na hte ôwêhti ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

*Jejus te kêp ôwêhti gjênh xà hã hakwakre pyràk*

6 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Nẽ ujarẽnhja kamã amnhĩ kwỳjê jarẽ nẽ mããnẽn tãm amnhĩ jarẽ. Nom mẽ amnhĩ tã kuxi nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o te ho ôwêhti jarẽnh pyràk nhũm mẽ tee ri kuma nẽ mar

mex kêt nẽ. 7 Jakamã nhũm axte mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E pa ixprĩ hã mẽ amã ixujarẽnhta jarẽ ka mẽ inhma. Te ixpê ôwêhti jagjênh xà hã hakwakre pyràk. Kwa mẽ ja ma nẽ amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ. 8 Na pre ra ixkukamã mẽ ohtô nẽ te ãm hãmri mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh pyràk o mẽ akôt ri pa. Nom mẽ amã hêx o pa. Te mẽ kot ôwêhti o àhkĩnh xwỳnhta kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Nom na hte ôwêhtija ãm hamãr xwỳnh pix kapẽr ma nẽ nhãm mẽhõ kapẽr mar kêt nẽ. Ja pyrà nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjê ma nẽ ãm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na htem ãm ixkapẽr pix ma nẽ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa.

9-10 —Te ixpê ôwêhti gjênh xà hã hakwakre pyràk. Na hte ôwêhti mẽmoj punuj pymaj kahê hwỳr agjê nẽ kamã mex nẽ kuhê. Nẽ kurũm hapôj nẽ ma apkur o pa. Ja pyrà nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja koja mẽ ixkukwak ri hkĩnh nẽ mex nẽ hamakêtkati nẽ pa ho pa. Nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa. Ja kaxyw na pa pre man mẽ awỳr pika hwỳr wrỳ.

—No ôwêhti ho àhkĩnh xwỳnhjaja na htem amnhĩm ho ahkĩ nẽ kupa nẽ ma amnhĩm o pa. Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot jajaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Anẽ.

### *Jejus te kêp ôwêhti jamãr xwỳnh pyràk*
### *Eprêw 13.20; Apokarip 7.17*

11 —Nẽ ôwêhti jamãr mex xwỳnhja koja nhỹri mẽhõ kêp ôwêhti hõxpĩr kaxyw hwỳr htẽm ã omu nẽ wa hã axpu. Nhũm ho àhkĩnh mã xwỳnhta ôwêhti jamãr xwỳnh pĩ nhũm ôwêhti nê ty. Tã ixkwỳjaja hamakêtkati nẽ mex nẽ pa kaxyw na pa pre amnhĩ grônh kôt mẽ hwỳr wrỳ. Jakamã kot paj te ôwêhti jamãr xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

12-13 —Nẽ na htem tõhã ôwêhti jamãr xwỳnh nhỹhỹm pa kaxyw nẽ mẽhõ mã amnhĩre nhũm wakre kamã kãm hkrit jamãr o pa. Kàxpore pix prãm xàj kãm hamãr o pa. Jakamã koja nhỹhỹnh mry xoprê ra hwỳr kato nhũm amnhĩ wỳr omu nẽ umaj ôwêhti re nẽ ma hprõt nẽ tẽ. Kãm ôwêhti japê hkêt ãm kãm htĩr pix prãm xàj ôwêhti mã hamaxpẽr kêt nẽ rer pa nẽ ma tẽ. Nhũm mry xoprêta ôwêhti hwỳr hprõt nẽ hkwỳ pynê nhũm hkwỳ umaj axkahkũm nẽ hprõt nẽ ma mra. No kêt pa na te ixte ôwêhti mã hamaxpẽr kêt nẽ kot rer nẽ ma hprõt nẽ htẽm xwỳnhta pyràk kêt. Kot paj aa ixkwỳjê rer kêt nẽ. Kot paj mẽ hkôt ixpa ho ixpa rãhã nẽ.

14-15 —Te ixte ôwêhti jamãr xwỳnh mex pyràk jakamã na pa hte uràk nẽ ahpỹnhã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumunh mex o ri mẽ hkôt ixpa. Te mẽ kêp ixkrit ôwêhti pyràk nhũm te ixpê mẽ hamãr mex o ri mẽ hkôt ixpa nẽ aa mẽ rer kêt xwỳnhta pyràk.

—Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ra mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kôt axpẽn pumunh mex. Nẽ mẽ inhmã axpẽn japêê. Te Inhĩpêêxà mẽ wa inhmã axpẽn japê pyràk. Tã kot paj nhỹrmã mẽ nê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

16 —Mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja piitã kêp Ijaew pix kêt. Koja Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja mããnẽn ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Jao ra te kêp ixkrit ôwêhti pyràk. Tã kot paj mẽ ho ixpimràà tã mẽ ho tipxi nẽ mẽ hamãr o ri mẽ hkôt ixpa.

17 —Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja mẽ mex kaxyw na pa pre amnhĩ grônh kôt mẽ hwỳr wrỳ. Jakamã kot paj nhỹrmã mẽ nê ty. Tã inhmã mẽ nê ixtyk puma hkêt jakamã na Inhĩpêêxà kãm ijapêê. Koja akupỹm ixto ixtĩr. 18 Kop apu inhmã mẽ nê ixtyk prãm kêt ronhỹx mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tee ri kãm ixpĩr prãm kaprỳ. Nom ixte mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê nê amnhĩ grônh kôt mẽ hwỳr ixwrỳk kênã. Jakamã kot paj arĩ mẽ kãm amnhĩ grônh kôt amnhĩ gõ nẽ arĩ mẽ kãm xa nhũm mẽ ixpĩ. Nom kot paj akupỹm ixtĩr. Mẽhõ koja tanhmã ixto nẽ ixpĩr o ixpĩ? Nà koja mẽhõ ixpĩr o ixpĩr kêt nẽ. Inhĩpêêxà nhỹ hã kot paj nhỹrmã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ akupỹm ixtĩr. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. 19 Hãmri nhũm Ijaew tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr ã kuma nẽ kê axte axpẽn

kwỳm ri tanhmã harẽnh to ho kuhê. 20 Nẽ kamã mẽ hkwỳjaja harẽnh o:

—Tk. Kwa mẽ mar kêt nẽ. Satanasti nhỹ hã na hte htỳx ri ã mẽ pamã amnhĩ jarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà kot anhỹr kêt. Xà na htem Satanasti nhỹ hã ã kapẽr mex anẽ nẽ ã mẽ no hkre xwỳnhjê ho mex anẽ? Nà kot anhỹr kêt. Satanastija ukaprĩre hã. Anẽ.

### *Ijaew nhõ pahijaja kot Jejus kaga hã mẽ harẽnh*

*Juãw 5.18, 8.59*

22 Tã nhũm ra amgrà hapêx pa mẽ ixpê Ijaew akupỹm krĩ pê Jerujarẽ kamã axpẽn wỳr akuprõ. Axte mẽ ixte mẽ ixkĩnh kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Amnepêm mẽ inhĩgêtjaja kot akupỹm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre ho mex pa nẽ ho Tĩrtũm wỳr mã hamaxpẽr nẽ hã ixkĩnh ã arĩgroja ã pa mẽ hwỳr akuprõ. 23 Hãmri nhũm Jejus ma mẽ ixkôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta wỳr tẽ no ãm hwỳr àr kêt nẽ. Ãm ixkre hpu hã kahê xà kape hã ri pa. Mẽ kot kãm: “Pahi finat Sarumãw pa xà” anhỹr xwỳnhta kamã ri pa. 24 Hãmri nhũm kê ra mẽ inhõ pahijaja omu nẽ hã akuprõ nẽ hêx rom kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa tokyx aprĩ hã mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Tĩrtũm Kra na ka nà? Xà ka na pre Tĩrtũm mẽ ixkaxyw axãm? Kwa aprĩ hã mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ ama. Mon ka hte aprĩ hã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ? Na pa mẽ tee ri ate amnhĩ nhĩpêx ã apumu nẽ akukamã ijamaxpẽr rũnh kumrẽx o ri ixpa. Xà ãm hãmri apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm xwỳnhta na ka? Anẽ.

25 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tk. Ra ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh xohtô htã ka mẽ inhma nẽ ãm inhma. Na pa hte xatã Inhĩpêêxà nhỹ hã mẽ amã mẽ ate aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri ixpa ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 26 Mẽ apê ixkwỳ hkêt jakamã na ka mẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Te mẽ apê ixkrit ôwêhti pyràk kêt. 27 Ixkwỳjaja na te ho ôwêhti kot hamãr xwỳnh kapẽr mar nẽ hkôt ri pata pyrà nẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Ixpê mẽ õ pahihti hã mẽ kot ixpumunh mex jakamã na htem ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Ixte ja hã mẽ omunh mex nẽ. 28 Koja mẽ nhỹrmã htyk tã no ãm ixkukwak ri akupỹm htĩr hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa nẽ aa hapêx kêt nhũm mẽhõ ixpê mẽ utàr kêt nẽ. Te inhĩhkra hpo nhĩpôk ri mẽ hkrĩ nhũm te mẽ hã inhĩhkra pikamỳr pyràk nhũm mẽmoj tee ri ixpê tanhmã mẽ ho hprãm kaprỳ. 29-30 Inhĩpêêxà tãm kot inhmã mẽ õr kênã. Hihtỳx o kot mẽ piitã mẽ hakrenh par jakamã koja mẽ inhĩhkra po nhĩpôk ri hkrĩ nẽ mããnẽn Inhĩpêêxà nhĩhkra hpo nhĩpôk ri hkrĩ. Te ixpê Inhĩpêêxà Tĩrtũm pyràk jakamã mẽhõ kot wa ixpê wa inhĩhkra rũm mẽ utà? Nà amrakati kumrẽx.

Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽ. 31 Hãmri nhũm mẽ te kêp Tĩrtũm pyràk ã amnhĩ jarẽnh ã kuma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ kot kẽn o htak kaxyw ra kaxyw hkwỳ kawrà ho ri hprõt. 32 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Kwa ra ixte Inhĩpêêxà nhỹ hã mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax o ixpa. Jao tanhmã mẽ ho mex to pix o ri ixpa. Tã ka mẽ axtem nẽ ã inhĩpêx anhỹr kaxyw. Anẽ.

33 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ja mỳrapê hkêt. Kêt apê mẽ inhĩõ htã ri axtem nẽ te apê Tĩrtũm pyràk ã amnhĩ jarẽnhja mỳrapê na pa mẽ kẽn o atak kaxyw. Na pu htem ã amnhĩ jarẽnh anhỹr o papa hkêt nẽ. Anẽ

34 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—No ãm hãmri ixte ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kênã. Tanhmã na Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh to wehe? Na pre Tĩrtũm Ijaew nhõ pahijê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

E mẽ ate inhỹ hã mẽ ho amnhĩptàr jakamã
te mẽ apê pa ixpê Tĩrtũm pyràk.

Anhỹr o kot mẽ harẽnh. 35 Ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽrja. Tãm kot ã mẽ harẽnh kot anhỹr. Mẽ kot ỹ hã mẽ kãm kapẽr jakamã te mẽ kêp uràk ã mẽ harẽnh anhỹr kênã. 36 Tã tãm kot ã mẽ harẽnh anhỹr tã hpãnhã mẽ akaxyw pa ixpê Kra hã ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽnh nhũm ixwrỳk nẽ ixpê Kra hã amnhĩ jarẽnh tã ka mẽ ja hã inhma nẽ ãm inhma nẽ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kwa mon ka mẽ ja hã ixpumunh nẽ ixkôt

ajamaxpẽr kêt nẽ? 37 Kot paj Inhĩpêêxà mẽ wa ixàhpumunh kôt mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr kêt ka mẽ ja hã ixpumu nẽ mẽ rĩ kam nẽ mãmrĩ ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 38 Mẽ amã ixkapẽr mar prãm kêt tã kwa ixte Tĩrtũm pyrà nẽ aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ã ixpumu nẽ Inhĩpêêxà mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêx tipxi hkôt ajamaxpẽr. Anẽ.

39 Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ. Te kot Tĩrtũm pyràk ã amnhĩ jarẽnhja nhũm mẽ kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm mẽ ra kot unênh nẽ ixkre rũm ho kator nẽ kapôt ã mẽnh nẽ kẽn ho htak kaxyw nhũm kê axte mẽ kêp akunok nẽ ma nhỹhỹm tẽ.

### *Jejus kot Jotãw nhĩhkjê hã ri pa hã harẽnh*

40 Tã nhũm Jejus ma tẽ nẽ pyhti pê Jotãw ã rê. Pa mẽ hkôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mõ. Finat Juãw Paxis kot Tĩrtũm mã wam mẽ hkrã kumrãr o pa xàta wỳr. 41 Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ ixwỳr mra nẽ Jejus kapẽr ma nẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh o kuhê. Hãmri nẽ hã tanhmã axpẽn mã kapẽr to nẽ axpẽn mã:

—Kwa ãm hãmri na pre finat Juãw Paxisja mẽ pamã Jejus jarẽnh o pa. Aa kot mẽ pamã mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr kêt tã ãm xatã hkukamã mẽ pamã harẽnh o pa. Kêp Tĩrtũm Kra hã Juãw rom hihtỳx o hihtỳx ã harẽnh o pa. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã nhũm mẽ pamã harẽnh o pa. Nà ãm hãmri na pre ã mẽ pamã harẽnh anẽ. Anẽ.

42 Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

# 11

### *Rajare htyk jarẽnh*
### *Juãw 5.21-29, 6.40*

1 Rôm nhũm krĩ pê Petãn kamã mẽhõ my pê Rajareja ra à htỳx nẽ nõ. Na pre htõx wa hamẽxkrut. Hõ kêp Matre nhũm hõ kêp Marir. 2 Marir na pre kormã arĩgro hõ hã kot Jejus o mex kaxyw mẽ hkuxwaxà ho hkuxwa nẽ amnhĩ kĩ ho hpar põnh kaxyw. Nom kormã. Jakamã nhũm wa hkamyja wa kêp à htỳx nẽ nõ. 3 Hãmri nhũm wa tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ ma krĩ hõ hwỳr Jejus wỳr mẽhõ mẽ nhũm ma hwỳr tẽ. Nẽ hwỳr pôj nẽ omu nẽ kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr tẽ. Na ra amã akràmnhwỳ japê htỳx xwỳnhta à htỳx nẽ nõ nhũm htõx wa tee ri hkukamã hamaxpẽr nẽ awỳr inhmẽ pa tẽ. Kwa tokyx pu ma hwỳr tẽ ka akupỹm wa kãm ho mex nà? Anẽ.

4 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà à htỳx nẽ nõr tã koja akupỹm mex. Mẽ kot akupỹm mex ã harẽnh mar hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ wa ixtã hpijaàm nẽ wa ixihtỳx o wa ixihtỳx ã wa ixpumunh kaxyw na ã à htỳx nẽ nõr anẽ. Nẽ pa ixpê Tĩrtũm Kra hã akupỹm ho mex ã ixpumunh nẽ ixkôt hamaxpẽr kaxyw na ã à htỳx nẽ nõr anẽ. Anẽ.

5 Na pre Jejus kãm Rajare mẽ htõx wa mẽ hapê nẽ. 6 Tã à htỳx ã harẽnh ma nẽ hwỳr mõr tokyx anhỹr kêt nẽ. Pa mẽ arĩ amnhĩm hikranh xà kamã ri ixpaja o ixtã axte apkati axkrut. 7 Hãmri nhũm rĩ kormã hwỳr nojarêt nẽ mẽ inhmã:

—E ma pu mẽ jarãhã akupỹm Jutej kamã Rajare hwỳr mõ nẽ omu. Anẽ.

8 Hãmri pa mẽ tee ri ja hã kuma nẽ kãm:

—Kwa ham mẽ panhõ pahijaja kot kẽn o atak o apĩr mã tã ka ra akupỹm mẽ hwỳr akrà. Kwa pu mẽ hwỳr pamõr kêt nẽ nà? Anẽ.

9 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà koja mẽ kormã tanhmã ixto hkêt nẽ. Kormã ixte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jatur xàm mẽnhre hã. Te ixte kormã arĩgro hã ixrĩt mex nẽ ixpa pyrà nẽ kormã Tĩrtũm kot mẽmoj tã inhmã karõ xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. 10 Tã kot paj hatur xàm kumẽ nhũm te myt àr nhũm ra kamàt kô pyràk nhũm mẽ rĩ kormã tanhmã ixto nẽ ixpĩ. Jakamã e ma pu mẽ hwỳr. Koja mẽ tokyx tanhmã ixto hkêt nẽ. Anẽ.

11 Hãmri nẽ mẽ inhmã Rajare jarẽnh o:

—Na mẽ pahkràmnhwỳ Rajareta ra gõr nẽ nõ. Tã kot puj mẽ ma hwỳr mõ pa kumra. Anẽ.

12-13 Ra htyk ã omunh tã ã mẽ inhmã harẽnh anẽ. Pa mẽ kuma nẽ ixtỳx ho ãm õt nẽ nõr ã hkamnhĩx nẽ kãm:

—Kwa mãn ra akupỹm amnhĩ kãm hamak o mõr jakamã na ra amnhĩ krit nẽ

gõr nẽ nõ. Kwa pu mẽ awjanã nẽ hwỳr pamõr kêt nẽ nà? Anẽ.

14 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ hprĩ hã mẽ inhmã harẽ nẽ mẽ inhmã:

—Nà na pre ty. 15 Nom kormã à nẽ hikwỹta ã na pa hwỳr inhmõr kêt nẽ. Tã kot paj ma hwỳr mõ nẽ hã mẽ amã ixàhpumunh tỳx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr tỳx o ri apa. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw na pa kormã à nẽ nõr ã hwỳr inhmõr kêt nẽ. E ma pu mẽ hwỳr. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ inhĩõ pê Tomas pihpohti tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ mẽ inhmã:

—Tôe ma pu mẽ hkôt. Kê mẽ mamrĩ hkôt mẽ pahto hpimrààtã mẽ panhĩmex pa ri. Anẽ.

17 Tã pa mẽ ma hkôt mẽ hwỳr mõ nẽ ra Rajare nhõ krĩ hwỳr ixpôx o mõ hãmri nẽ harẽnh ma. Ra htyk nhũm mẽ kot haxàr ã arĩgro pê kwat ã harẽnh ma. 18-19 Nhũm Matre mẽ Marir wa hkamy ho hamak xàj arĩ mỳr o hkrĩ. Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja Jerujarẽ rũm ma wa hwỳr mra. Mẽ kot wa kãm kapẽr nhũm tokyx akupỹm tãm wa hkrã kaxyw nhũm mẽ wa hwỳr mra. Wa õ krĩ pê Petãnja Jerujarẽ hwỳr ãm 3 kirõm pix jakamã nhũm mẽ ma wa hwỳr mra nẽ wa kuri wa kãm kapẽr o hkrĩ. 20 Rôm nhũm Matre Jejus hpôx o mõr ã harẽnh ma nẽ kànhmã xa nẽ man mẽ ixkutã tẽ. No nhũm Marir arĩ mỳr o nhỹ nẽ hkôt htẽm kêt nẽ. 21 Hãmri nhũm Matre mẽ ixkutã tẽ nẽ mẽ ixkaxpa nẽ Jejus pumu nẽ mỳr kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Hêxta gàà nẽ Pahihti. Na pre ra wa ixkamy wa ixpê ty. Kop apu jar mẽ ixkôt ri apa ronhỹx pre htyk kêt nẽ. Xê mon ka pre we tokyx mẽ ixwỳr atẽmre hkêt nẽ? 22 Tã na pa arĩ akôt ijamaxpẽr tỳx nẽ. Kot kaj mẽmoj tã tanhmã Tĩrtũm wỳr to nhũm ama nẽ tanhmã amã mẽmoj to. Ra ixte ja hã apumunh mex kênã. Anẽ.

23 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ kãm:

—Kwa tee ri ajamaxpẽr nẽ akaprĩ hkêt nẽ. Koja akamy akupỹm war amã htĩr kãm ga. Anẽ.

24 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ma koja anẽ. Nhỹrmã Tĩrtũm kot mẽ piitã akupỹm mẽ ho htĩr xà hã arĩgrota ã koja akupỹm htĩr. Anẽ.

Kamy akupỹm htĩr ã harẽnh mar tã Jejus kot akupỹm ho htĩr tokyx anhỹr ã hkamnhĩx kêt nẽ ã kãm kapẽr anẽ.

25-26 Jakamã nhũm kãm:

—Nà pa na ixpê akupỹm mẽ ho mẽ htĩr xwỳnh. Jakamã mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja koja mẽ htyk tã koja mẽ hkarõ Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Xà ate ja kaxyw ixkôt ajamaxpẽr tỳx nà? Anẽ.

27 Hãmri nhũm Matre kuma nẽ kãm:

—Xê nhũm. Apê Tĩrtũm Kra hã na pre mẽ ixkaxyw axãm. Ka na pa htem amnhĩ wỳr akãm ijamak o ixpa. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. E ma akupỹm tẽ nẽ atõx mã anẽ kê tokyx man ixwỳr tẽ pa omu. Anẽ.

28 Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nẽ Marir wỳr axà nẽ kãm Jejus jarẽ. Kôt mẽ hkrĩ xwỳnhjê hkàx ã kãm harẽ nẽ kãm:

—An xê hãmri amỳr kêt nẽ. Na ra mẽ pajahkre xwỳnhta hpôx o mõ nẽ mũtar nhỹ nẽ atã karõ. Anẽ.

29 Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã xa nẽ ma mẽ ixwỳr htẽm kurê kumrẽx. 30 Hãmri pa mẽ kormã krĩm ixpôx kêt nẽ. Arĩ Matreja Jejus wỳr htẽm xà kamã arĩ ixkrĩ. 31 Jakamã nhũm Matre ma tẽ nẽ Marir mã Jejus jarẽ nhũm kato nẽ man mẽ ixwỳr tẽ. Hãmri nhũm Jerujarẽ rũm wa hwỳr mẽ mrar xwỳnhjaja omu nẽ htỳx kot hkamy hã pika pumunh nẽ mỳr kaxyw htẽm ã hkamnhĩx nẽ man hkôt mra. 32 Hãmri nhũm Marir mẽ hkukamã mẽ ixwỳr tẽ nẽ Jejus pumu nẽ hpar pê tẽm nẽ kãm kapẽr pê hipô nẽ mỳr o nhỹ. Nẽ kãm:

—Hêxta gàà nẽ Pahihti. Na pre ra wa ixkamy wa ixpê ty. Kop apu jar mẽ ixkôt ri apa ronhỹx pre htyk kêt nẽ. Hô mon ka pre we tokyx man mẽ ixwỳr atẽmre hkêt nẽ? Anẽ.

33 Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ mỳr ã omu. Nẽ hkôt mẽ mrar xwỳnhjaja mẽ mỳr ã mẽ omu nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ. 34 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nhỹri na ka prem haxà? E mẽ hwỳr ixto tẽ pa omu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma hã pyka hwỳr mẽ ixto mõ 35 nhũm Jejus mẽ uràk nẽ hwỳr mỳr o tẽ 36 nhũm mẽ ja hã omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa mãn kãm hapê htỳx. Hã na ho ama nẽ hwỳr mỳr o tẽ. Anẽ.

37 Nom nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ mẽ kãm:

—Tk. Ra kot no hkre xwỳnhta o mex tã mo na we tokyx man kormã htĩr ri hwỳr htẽm nẽ omunh nẽ akupỹm ho mex kêt nẽ? Anẽ.

### *Jejus kot akupỹm Rajare ho htĩr ã harẽnh*

38 Tã pa mẽ ra kẽn kre kamã mẽ kot Rajare jaxàr xàta wỳr ixpôx o mõ nhũm Jejus hkaprĩ nẽ hwỳr tẽ nẽ omu. Nhũm prem ra kẽn rax o hitom 39 nhũm omu nẽ mẽ kãm:

—E mẽ akwỳjaja nhãm inhmã nê kahê xà mẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm Matre kuma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm:

—Xê ma Jejus. Mẽ ri ã anhỹr kêt nẽ. Ra htyk ã arĩgro kêp 4 kênã. Mãn ra hkatõk nẽ hkro htỳx kumrẽx. Anẽ.

40 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ Matre. Na pa ra amã ixkapẽr nẽ amã ixkapẽr o: “Kot kaj amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Hã kot kaj Tĩrtũm mẽ wa ixihtỳx o wa ixihtỳx xàja pumu.” Anhỹr o amã ixkapẽr. Jakamã kwa ja kaxyw Tĩrtũm mẽ wa ixkôt mãn ajamaxpẽr tỳx nẽ hkêt wehe. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Ma ãm hãmri na ka inhmã akapẽr. Ma kot paj kaxyw war amã ijamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.

41 Rôm nhũm mẽ kãm nhãm kẽn jakwa kre kahê xà mẽ. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw kànhmã kaxkwa hwỳr rĩt nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà na pa hte tanhmã mẽmoj tã awỳr to ka inhma nẽ tanhmã inhmã mẽmoj nhĩpêx to. Amex o amex Papaj. 42 Na ka hte ã inhmã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã pa jajê noo mã ã amã ixkapẽr anẽ. Ate inhmar nẽ tanhmã Rajare hto nhũm mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ixte anhỹ hã pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hã ixpumunh kaxyw. Nẽ ka ate mẽ hwỳr inhmẽnh ã apumunh kaxyw. Anẽ.

43 Nhũm pre ã Tĩrtũm mã kapẽr anẽ. Hãmri nẽ kỳx pê Rajare mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Rajare. Kwa tokyx kànhmã nhỹ nẽ amnẽ mẽ ixwỳr tẽ nẽ akato. Anẽ.

44 Puh nhũm akupỹm htĩr nẽ hkupu xà rãhã tẽ nẽ mẽ ixwỳr kato nẽ xa. Arĩ hkuk nẽ ĩhkra nẽ hpar kupu rãhã mẽ ixwỳr kato nẽ xa. Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ nê kupu xà hpôt kê ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

45 Hãmri nhũm mẽ kot Marir mẽ Matre wa hwỳr mrar xwỳnh kwỳjaja ã Jejus kot Rajare nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. 46 Nom nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ omu nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm mẽ ma Parijew nhõ xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm harẽ.

### *Mẽ kot Jejus pĩr ã amnhĩ grônh*

*Matêwre 26.1-5; Makre 14.1-2; Rukre 22.1-2*

47 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri Jejus kot akupỹm Rajare ho htĩr ã harẽnh ma hãmri nẽ patre krãhtũmjê mẽ amnhĩ wỳr mẽ inhõ juisti ho akuprõ nẽ axpẽn mã Jejus o kapẽr punuj pê hã axpẽn mar o hkrĩ. Hãmri nhũm mẽhõ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Na ra mẽ kãm mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax o pa. 48 Kot puj mẽ ãm omu nẽ tanhmã ho hkêt nhũm mẽ pahkwỳjaja kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ htỳx ãm hãmri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã hkamnhĩx. Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jao ra amnhĩ kaxyw kêp mẽ õ pahihti hã ãm. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Rõm kamã pahihtija mẽ kot kator nẽ hpãnhã Jejus xãm ã harẽnh ma. Hãmri nẽ gryk xàj mẽ pahwỳr õ pôristi hkwỳ rẽ nhũm mẽ pahwỳr mra nẽ mẽ panhĩmex pa nẽ Tĩrtũm nhõrkwỹ gràmh pa. Kwa tanhmã kot puj wem tokyx amnhĩ nê ho? Anẽ.

49 Hãmri nhũm Kajpas mẽ kãm kapẽr. Kajpasja na pre amgràja kamã kêp mẽõ patre nhõ pahi maati. Jakamã mẽ kãm:

—Nà na pa ra ijamaxpẽr. Kwa mẽ inhma. 50 Nà kot puj mẽ hpĩr tokyx anẽ kê tapxipix

ty pu mẽ arĩ mỳrpê pahpiitã pajamakêtkati nẽ ri papa. Anẽ.
51 Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ. Nom amnhĩ krã hkôt ã mẽ kãm kapẽr anhỹr kêt nẽ. Arĩ kêp mẽõ patre krãhtũmjê nhõ pahi maati jakamã Tĩrtũm nhỹ hã Jejus kot Ijaew nê tykja kukamã ã harẽnh anẽ. Nom ja hã amnhĩ pumunh kêt nẽ. 52 Na pre Jejus mẽ ixpê Ijaew pix nê htyk kêt nẽ. Krĩ piitã hkôt Tĩrtũm krajê nê na pre ty. Mẽ piitã mẽ kot axpẽn to hkwỳ nẽ ri axpẽn to pa kaxyw na pre mẽ nê ty. 53 Hãmri nhũm ã Kajpas mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm mẽ inhõ pahijaja kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Jakamã nhũm mẽ kot tanhmã Jejus ã àmnênh to nhũm mẽ kot mẽ kãm tanhmã hpĩr to kaxyw ã axpẽn mar anhỹr o pa. 54 Jakamã nhũm Jejus axte mẽ noo mã ri pa hkêt nẽ. Hãmri ma krĩ pê Epraĩ hwỳr ma mõ. Pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt ixpa. Epraĩja kapôt ã krĩ na pre. Jakamã pa mẽ ma hwỳr mõ hãmri nẽ kamã ri ixpa.
55 Tã nhũm arĩgro pê Pasja ra ahtêp o mõ. Amnepêm finat Mojes kot Ejit rũm mẽ panhĩgêtjê kator mã hamaxpẽr kaxyw na pa pre htem hã ixkĩnh kaxyw Pas ã Jerujarẽ hwỳr akuprõ. Na pa pre htem hwỳr pôj nẽ kamã Tĩrtũm noo mã mẽ inhmex kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.
56-57 Jakamã nhũm ra Ijaew ohtô nẽ ma Jerujarẽ hwỳr pa. Nẽ kãm Jejus pumunh prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre wỳr mra nẽ hwỳr agjê nẽ kamã hapêr nẽ axpẽn mã:
—Kwa nok? Xà koja mẽ hpakĩnh wỳr mõr kêt nẽ nà? Anẽ.
Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ inhõ patre krãhtũmjaja haxwỳja hapêr o kuhê. Nom mẽ kot axtem nẽ unê nẽ haxàr kaxyw. Jakamã mẽ kãm hã karõ nẽ mẽ kãm:
—E kêr ka mẽ nhỹri Jejus pumu nẽ man mẽ ixwỳr mra nẽ mẽ inhmã harẽnh kurê kumrẽx. Anẽ.

# 12

*Marir kot Jejus kuxwa hã harẽnh*
*Matêwre 26.6-13; Makre 14.3-9; Rukre 7.36-50*
1 Tã nhũm ra Pas wỳr apkati grêre. Ra hwỳr apkati kêp 6. Jakamã pa mẽ ma akupỹm krĩ pê Petãn wỳr Jejus kôt mõ. Jejus kot akupỹm Rajare ho htĩr xwỳnhta mẽ õ krĩ hwỳr pa mẽ akupỹm mõ nẽ Rajare nhõrkwỹ hwỳr pôj nẽ mẽ hwỳr agjê. 2 Hãmri nhũm mẽ Jejus pumu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ mẽ inhmã mẽmoj mex nhĩpêx pa mẽ ixàpkur o ixkrĩ. Nhũm Rajare haxwỳja mẽ ixkutã apkur o nhỹ. Nhũm htõx Matre mẽ inhmã mẽõ ho pa nẽ mêsti hã unhwỳr o xa. 3 Hãmri nhũm wa htõx Marir Jejus kukamã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o:
—Ma kot paj tokyx mẽ kot mẽ ixpê hpĩr kukamã mẽ hkuxwaxà ho hkuxwa. Anẽ.
Hãmri nẽ kàx rax kãm mẽ hkuxwaxàja py nẽ o tẽ. Ra rit kahti hkôt hitep xà nhũm kupy nẽ hwỳr o tẽ. Mẽ kot mẽmo htwỳm o mẽ hkuxwaxà mex nhĩpêxja na pre hã kàxpore xohtô rax kumrẽx. Jakamã nhũm kupy nẽ Jejus wỳr o tẽ nẽ hpar ã hkapĩr pa nẽ amnhĩ krã hkĩ ho hpar grà ho nhỹ nhũm ra ixkre kuxwa htỳx kumrẽx. 4 Hãmri nhũm mẽ inhĩõ pê Jut Kariotja. Kot kormã mẽ ĩhkram Jejus nhõr mã xwỳnhta tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nhũm ja kêp omnuj nẽ 5 nhũm mẽ inhmã:
—Tk. Kwa pẽr mẽ hkuxwaxà hã kàxpore xohtô rax kumrẽx tã nhũm ri axtem nẽ Jejus par ã hkapĩr pa. Mo na ma o htẽm nẽ ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore ho rax nẽ hpyr nẽ ho mẽ kêp amrakati xwỳnhjê nhĩpêx kêt nẽ? Kot ho wẽnê ronhỹx hpãnhã kàxpore ho rax kumrẽx nẽ kupy nẽ ho mẽmoj japrôr rax o rax. Tã axtem nẽ amarĩ Jejus par ã hkapĩr pa. Anẽ.
6 Te kãm mẽ kêp amrakati xwỳnhjê japê pyràk tã kãm mẽ hapê hkêt. Ãm hêx rom ã kapẽr anẽ. Na pre hte mẽ inhmã mẽ ixkàxpore jamỳ nẽ mẽ ixkôt mẽ inhmã hamãr o pa. Nom tõhã axtem nẽ mẽ ixpê hkwỳ ho ahkĩ nẽ ho amnhĩm mẽmoj japrô. Jakamã Marir kot mẽ hkuxwaxà ho hapêx par ã omu nẽ tee ri hpãnhã kàxpore rax mã hamaxpẽr nẽ kamã gryk nẽ ã mẽ inhmã kapẽr anẽ. 7 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã hamaxpẽr ã omu nẽ kãm:
—Tk. Kwa tanhmã kãm akapẽr to hkêt nẽ. Ixtyk nhũm mẽ kot ixkuxwa hkukamã na ã inhĩpêx anẽ. 8 Na hte mẽ kêp amrakati xwỳnhjaja mẽ akôt pa rãhã nẽ. Ka mẽ amã mẽmo arĩgro hã tanhmã mẽ ho ajuta hto

hprãm nẽ rĩ mẽ ho ajuta nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. No kêt pa kot paj ri mẽ akôt ixpa ka mẽ ixto mex ry ho apa hkêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ apiitã mẽ are. Jakamã ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

### *Patre krãhtũmjaja kot Rajare hã àmnênh ã harẽnh*

9 Rôm nhũm Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja ra Jejus Petãn wỳr hpôx ã harẽnh ma nẽ kot omunh mã ma hwỳr mra. No ãm tapxipix pumunh mã hwỳr mrar kêt nẽ. Mããnẽn kot akupỹm ho htĩr xwỳnhta pumunh mã nhũm mẽ ma hwỳr mra. 10-11 Na pre ra Ijaew ohtô nẽ Jejus kot akupỹm Rajare ho htĩr ã harẽnh ma hãmri nẽ mẽ inhõ patre kaga nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm patre krãhtũmjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã:

—Nà kot puj mẽ Jejus pix pĩr kêt nẽ. Kot puj mẽ mããnẽn hkôt Rajare pĩ hãmri nhũm wa hixi hamẽ mẽ kêp hapêx japêr. Anẽ.

### *Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh*

*Matêwre 21.1-11; Makre 11.1-11; Rukre 19.28-40*

12 Tã nhũm apkati nhũm Ijaew Jerujarẽ kamã mẽ hkĩnhja kryx nẽ Jejus ra mẽ hwỳr àhtêp o mõr ã harẽnh ma. 13 Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kwa ma pu mẽ mõ nẽ pô hkwỳ jakà nẽ kutã ho mra. Anẽ.

Hãmri nẽ hkwỳ jakà nẽ hamỳ nẽ ma kutã ho mra. Hãmri nẽ ra hkaxpa nẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm:

Pa. Nà ãm hãmri na ka mẽ ixwỳr mõ. Tĩrtũm na pre mẽ ixwỳr amẽ ka ã amõr anẽ.

Tĩrtũmja mex o mex. Ãm hãmri na pre mẽ ixwỳr amẽ.

Kot kaj mẽ inhõ pahi hpãnhã mẽ ixto amnhĩptàr o ri apa. Anẽ.

14 Hãmri nhũm Jejus nhỹri jumẽnre pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ hã nhỹ nhũm mẽ pimrààtã ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm ra kot ja jarẽnh kot:

15 Pa Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja. Kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr ho amã ma hkêt nẽ.

Ota mẽ anhõ pahi nyw ra mẽ awỳr jumẽnre hã nhỹ nẽ hpôx o tẽ. Anẽ.

16 No Jejus kôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjaja pa mẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu nẽ tee ri hkukamã ija-maxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ jumẽnre hã nhỹ nẽ mẽ hkôt mõ? Anẽ.

Tã nhũm arĩgro hõ hã ty nẽ akupỹm kaxkwa hwỳr api pa prem hã omu hãmri nẽ kormã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot hkukamã ã harẽnh kot anhỹrja mã ija-maxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Kwa ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ra ã Kraja jumẽnre hã ỹr nẽ mẽ hkôt mõr ã hkukamã kot harẽnh anhỹrta. Anẽ.

17 Hãmri nhũm Jejus kot Rajare mã kapẽr pê akupỹm ho htĩr ã omunh xwỳnhjaja arĩ nhãm mẽ hkwỳjê mã ujarẽnh o pa. 18 Nhũm mẽ kuma nẽ ma Jejus wỳr omunh mã mra. 19 Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa na pu mẽ tee ri Jejus nê mẽ kãm pakapẽr kaprỳ nhũm mẽ pamar kêt nẽ ra piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwa nà. Anẽ.

### *Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh*

20 Tã nhũm ra Gres kwỳjaja Ijaew kôt hkĩnh kaxyw ma Jerujarẽ hwỳr mẽ hkôt mra nẽ mẽ ĩhkô hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hkôt mra. 21 Jakamã nhũm mẽ nhỹri mẽ inhĩõ pê Firipti pumu nẽ hwỳr mra. Firipti kêp pyka pê Garirej kamã krĩ pê Pesêj nhõ xwỳnh nhũm Gres nhõ xwỳnhjaja omu nẽ hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Kwa na pa mẽ inhmã Jejus pumunh prãm nẽ. Tanhmã kot pa wem amnhĩ to nẽ omu nẽ kãm ixkapẽr? Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma Andre hwỳr mẽ o mra nẽ kãm mẽ harẽ. Hãmri nẽ wa ma Jejus wỳr mẽ o mra nẽ kãm mẽ harẽ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. Ota Gres nhõ xwỳnhjaja kãm apumunh prãm nẽ awỳr mõ. Mẽ pahkĩnhã mẽ kêp Ijaew kêt tã mẽ kãm apumunh prãm nẽ. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 16.24-28; mããnẽn Apokarip 2.10, 12.11*

23 Hãmri nhũm Jejus mẽ omu nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Kot mẽ ohtô nẽ mẽ nê htyk nhũm mẽ kukwak ri Tĩrtũm wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà na ra ixtyk ã arĩgro hwỳr apkati grêre. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm xwỳnh jakamã kot paj mẽ apiitã mẽ anê ty hãmri nẽ akupỹm ixtĩr nẽ ma kaxkwa hwỳr akupỹm api. 24 Mẽ axohtô nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa kaxyw kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa mẽ ã ixte amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ mẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ ri hã apa. Te ixte mẽmo hy kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na htem pikap hagjê nhũm te htyk pyrà nẽ pika kaxwỳnh kãm hikwỹ. Tã gaa nẽ higrõt nẽ hprêk nẽ ô. Nẽ ô rax kumrẽx. Hyja pyxire nẽ hikwỹ htã kamã ô rax kumrẽx. Nom koja mẽ hkre hkêt nẽ nhũm ô hkêt nẽ. Na hte ã mẽmo hyja amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ja pyrà nẽ kot paj mẽ anê ixtyk kêt nẽ te mẽ kot mẽmo hy hkre hkêt nhũm hprêk nẽ ô hkêêta pyràk ka mẽ ixkukwak ri Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. Jakamã kot paj mẽ anê ty nhũm mẽ ijaxà. Hãmri pa akupỹm ixtĩr ka mẽ axohtô nẽ ixkukwak ri wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa.

25 —Nẽ koja mẽ ixpĩ pa mẽ anê ty. Tã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnhjaja. Koja mẽ ixtã mẽ apar mã tã kwa kêr ka mẽ atyk pymaj ixkaga hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã ixtã mẽ ato ka mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri axte amnhĩ xà kamã ajamak kêt kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. No kot kaj mẽ ixkĩnhã jar amã amex pix prãm hãmri nẽ nhỹrmã wa ixri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. 26 Kot kaj mẽ ã ixkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm mẽ kot inhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx. Hãmri ka mẽ nhỹrmã ma ixkôt kaxkwa hwỳr api nẽ kamã ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa. Hãmri nhũm Inhĩpêêxà ixtã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex kumrẽx. Anẽ.

### *Tĩrtũm kot Jejus mã kapẽr ã harẽnh Matêwre 3.17, 17.5*

27 Tã nhũm Jejus tee ri amnhĩ kukamã htyk mã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Nẽ hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr. Nẽ tee ri amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kukamã ijamaxpẽr pê ra amnhĩ kamã ixkahak nẽ. Nom ixte pika piitã hkôt mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê ixtyk kaxyw ixwrỳk kênã. Jakamã kot paj Inhĩpêêxà kot mẽ kêp ixpytàr kaxyw tanhmã amnhĩ to hwỳr to hkêt nẽ. Anẽ.

28 Hãmri nẽ hpãnhã Hipêêxà mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Papaj. Ãm mẽmoj pixi na inhmã hprãm. Kê mẽ piitã ixkukwak ri amex o amex ã apumu. Ja na kêt inhmã hprãm tỳx kumrẽx.

Anhỹr o Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ kaxkwa rũm kãm kapẽr. Kỳxpê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Nà na pa pre ra ã mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt anẽ nhũm mẽ ja hã ixpumu. Tã kot paj axte akukwak ri amnhĩ to amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã axte inhmex o inhmex ã ixpumu. Anẽ.

29 Nhũm pre ã Tĩrtũm Jejus mã kapẽr anẽ. Hãmri nhũm mẽ kot mẽ ixkuri mar o kuhê xwỳnhjaja kuma no ãm hprĩ hã kot kãm tanhmã kapẽr toja mar mex kêt nẽ. Nẽ htỳx ho ãm mẽmoj tã hkamnhĩx. Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja axpẽn mã:

—Kwa mo na wehe? Na mãn katõtõk nà? Anẽ.

Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kãm:

—Nà na katõtõk kêt. Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh mãn tanhmã kãm kapẽr to. Anẽ.

30 Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm tãm na inhmã kapẽr. Nom pa ixte mar kaxyw inhmã kapẽr kêt nẽ. Mẽ kajaja mẽ ate ixtã mar kaxyw na kỳx pê ã inhmã kapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

31 —E hãmri. Kot paj tokyx mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Jao mããnẽn Satanasti pê hihtỳx xà ho ijapêx. 32 Koja mẽ pĩ kahpa hã inhô pa kỳxpê ajêt. Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh tã nhũm mẽ ã inhĩpêx anẽ pa ty. Jakamã koja pika piitã hkôt mẽ ohtô nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr rãhã ho pa. Anẽ.

33 Mẽ ixte tanhmã htyk to hã harẽnh mar kaxyw nhũm pre ã mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. 34 Hãmri nhũm mẽ kot mẽ ixkuri mar o kuhê xwỳnhjaja tee ri kot htyk ã amnhĩ jarẽnhja ma nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixte amnhĩ wỳr kamã ijamak o ixpa xwỳnhja htĩr tũm nẽ pa ho pa xwỳnh na. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã harẽnh kot anhỹr tã ka ã ri mẽ kot apĩr nhũm atyk ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Ate Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh tã ã ri atyk ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kwa xà apê mẽ ixte amnhĩ wỳr kamã ijamak o ixpa xwỳnh kêt? Anẽ.

35 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tã mẽ kãm:

—Tỳ ixpê tãm kênã. Tã kot paj tokyx mẽ are. Jakamã kêr ka mẽ ixte arĩ mẽ akamã ixpa ri ixkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr o ri apa. Te ixpê kanê hpôk pyràk jakamã na pa hte mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre o ri ixpa. Nom kot paj kritpêm mẽ akôt ixpa ry hkêt nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ tokyx te mẽ kot kanê hpôk nhĩrã kamã ri mẽ pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kormã mẽ akôt ixpa ri. Kot paj tokyx ma mõ nhũm te ra kamàt kô pyràk. Na hte kamàt kô kamã mẽ pa xwỳnhjaja tee ri rĩt mex mã nom rĩt mex kêt nẽ. Nẽ mẽmoj pumunh mex kêt nẽ. 36 Jakamã kwa mẽ tokyx ixte arĩ mẽ akamã ixpa ri amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Te ixpê kanê hpôk nhũm kamã mẽ arĩt mex pyràk. Jao ixpyrà nẽ te mẽ apê kanê hpôk nhĩrã mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ ixpyrà nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri pa mẽ kêp ixkato nẽ ma nhãm mõ.

### *Mẽ hkwỳjaja kot Jejus kôt hamaxpẽr kêt ã mẽ harẽnh*

37 Na pre hte Jejus mẽ noo mã mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax o pa. Tã nom nhũm mẽ ohtô nẽ hã omu nẽ ãm hã omu nẽ kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh ã hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. 38 Nom ra mẽ hkukamã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh pê finat Ijaisja mẽ hkukamã ja hã mẽ harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagàja o:

Pa Pahi Maati. Nà ra ixte mẽ kãm ajarẽnh o ixpa ryy htã no nhũm mẽ inhma nẽ ãm inhma.

Nẽ mẽ kot axihtỳx o axihtỳx ã ajarẽnh mar tã no ãm ajarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw akôt hamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

39 Mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt jakamã na prem mããnẽn Jejus kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Nhũm pre finat Ijaisja axte mẽ hkukamã ja hã mẽ harẽ nẽ mẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

40 Na pre Tĩrtũmja tanhmã amnhĩ nê mẽ hkrã hto nhũm mẽ hkôt hamaxpẽr kêt nẽ.

Ra mẽ kot hihtỳx o hihtỳx ã omunh tã omu nẽ ãm omu.

Nẽ mẽ kot kapẽr mar tã amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ.

Nẽ Tĩrtũm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx prãm xàj hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Anẽ.

41 Kormã Jejus mẽ hwỳr wrỳk kêt ri nhũm finat Ijaisja hpimtir kãm kot amnhĩ to rax kumrẽx ã omu nẽ hkukamã ã harẽnh nẽ hã kagà anẽ.

42 Hãmri nhũm Ijaew krãhtũm kwỳjaja hkwỳjê rom amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã Parijew nhõ xwỳnhjaja kot ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh mar pymaj ja hã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja nê mẽ kator pymaj nhũm mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt kêt nẽ. 43 Na prem hamaxpẽr o:

—Nà kot paj ja hã amnhĩ to amnhĩrĩt nhũm mẽ amnhĩ nê ixtomnuj nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ pyrà nẽ axpẽn mã inhmex ã ijarẽnh kêt nẽ.

Anhỹr o mẽ umaj amnhĩ kukamã hamaxpẽr o pa. Nom Tĩrtũm tãm kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnhja nhũm mẽ hkukamã hamaxpẽr kêt nẽ.

### *Jejus kot Hipêêxà nhỹ hã kapẽr ã harẽnh*

44 Nhũm Jejus axte mẽ kãm kapẽr nẽ kỳx pê kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nà koja mẽhõ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr hãmri nẽ ixkôt pix mã hamaxpẽr kêt nẽ. Mããnẽn amnhĩ kaxyw kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhja kôt hamaxpẽr. 45 Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja te tipxi pyràk jakamã koja mẽ tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumu nẽ te kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh pyràk.

46 —Nẽ te ixpê kanê hpôk nhũm inhĩrã kamã mẽ apa pyràk kaxyw na pre Inhĩpêêxà mẽ awỳr inhmẽ pa mẽ awỳr wrỳ.

Ixte kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Jakamã koja mẽhõ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ te kanê hpôk nhĩrã kamã rĩt mex o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa. 47-48 No mẽ kot ixkapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja te mããnẽn Inhĩpêêxà kapẽr mar nẽ ãm mar pyràk. Mỳrapê koja mẽ nhỹrmã ma kuwy hwỳr pa nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê kamã pa ho pa. Tã no ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwrỳk kêt nẽ. Ixte mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer par kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ.

49 —Nẽ na pa hte amnhĩ krã hkôt tanhmã ri mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa hkêt nẽ. Ãm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhja nhỹ hã na pa hte tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ho ri mẽ akôt ixpa. 50 Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Jakamã na pa hte tanhmã kot inhmã karõ hto xà hkôt pix mã tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa. Anẽ.

# 13

### *Jejus kot hkwỳjê hpar kuhõnh ã harẽnh Rukre 22.24-27*

1 Tã nhũm ra Pas ã mẽ ixkĩnhta ahtêp. Pas ã na hte mẽ ixpê Ijaewjaja axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã ôwêhti hkra nyw pa nẽ ho anẽ nẽ hkur o ixkrĩ. Amnepêm Tĩrtũm kot pika pê Ejit rũm mẽ inhĩgêxjê kator kaxyw nhũm mẽ nojarêt nẽ ã hkwỳ hpar nẽ ho anhỹr nẽ hkwỳ hkurta pyràk. Na prem nojarêt nẽ mẽ hkra my kot wa mẽ kêp htyk pumaj ôwêhti hkra nyw kwỳ hpa nẽ ho anẽ nẽ ĩ hku. Jakamã nhũm arĩ mẽ ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ijamaxpẽr nẽ hã ixkĩnh kaxyw mẽ uràk nẽ hkwỳ hpa nẽ kuku. Jakamã nhũm ra Pas ahtêp nhũm Jejus amnhĩ kukamã tanhmã hamaxpẽr to kurê kumrẽx. Ra ma akupỹm Hipêêxà hwỳr àpir xà hã arĩgro hwỳr apkati grêre. Jakamã nhũm akupỹm nojarêt ã amnhĩ pumu nẽ kãm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê japê jakamã kãm mẽ pajapê rãhã mẽ panê htyk mã. 2 Tã nhũm myt axà pa mẽ Pas ã ixàpkur o ixkrĩ. Nhũm Simãw Kariot kra Jut Kariotja mããnẽn mẽ ixkutã apkur o nhỹ. Kêp mẽ ixkwỳ htã nhũm pre Satanasti tanhmã hkrã hto nhũm ra axtem nẽ kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram haxàr kaxyw.

3-4 Tã pa mẽ kormã axpẽn kutã ixàpkur kaxyw ixkrĩ hpa nhũm Jejus kànhmã xa nẽ hinôkà kapa nẽ toajti py nẽ ho amnhĩ krax pre. Kot amnhĩ to rax ã amnhĩ pumunh tã ja hã amnhĩ to jarkrar pê tanhmã ri mẽ inhnoo mã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkêt. Kêp mẽ inhõ pahi htã te kêp mẽ inhmã àpênh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. 5 Jakamã toajti py nẽ ho amnhĩ krax pre nẽ pasiiti hõ py nẽ kamã gô hkwỳ ru nẽ ho mẽ ixpar kuhõ nẽ toajti o mẽ ixpar grà ho mõ. 6 Ã mẽ inhĩpêx anhỹr o mõ. Pê ra hpãnhã Simãw Pêtre hpar kuhõnh kaxyw nhũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Tk. Kwa apê inhmã axàpênh xwỳnh kêt kênã kot ka kêt ri axtem nẽ ixpar kuhõ Pahihti. Apê mẽ inhõ Pahi kênã kot ka kêt ã mẽ inhĩpêx anẽ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nà. Kormã ate ja hã amnhĩ tã ixpumunh mex kêt. Nom kot kaj nhỹrmã aprĩ hã amnhĩ tã ixpumu. Anẽ.

8 Hãmri nhũm kãm:

—Nà nom kot kaj ãm ixpar kuhõnh kêt nẽ. Kwarĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Tôe. Kot paj apar kuhõnh kêt nẽ ka te apê ixkwỳ hkêt pyràk. Anẽ.

9 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Tôe mamrĩ ixpar kuhõ. Nom ixpar pix kuhõnh kêt nẽ. Mããnẽn inhĩhkra kuhõ nẽ ixkuk kuhõ. Inhmã ixte apyràk prãm tỳx kumrẽx kênã. Anẽ.

10 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nà amỹkry hkôt mẽ wỳr xwỳnhjaja na htem mex nẽ axte wỳr kêt rãhã hikwỹ. Na htem ãm amnhĩ par pix kuhõ nẽ hikwỹ. Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kot mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj ho hapêx par xwỳnhjaja te amỹkry hwỳr mẽ axwỳr nẽ amex pyràk. Ka mẽ te mẽ kot amnhĩ par pix kuhõnhta pyrà nẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx kê anê amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnujta mẽ nẽ ho hapêx. Na pre ra mẽ anê mẽ ate

amnhĩ tomnuj o hapêx. No ãm mẽ apiitã hkêt. Ota arĩ mẽ anhĩõja pyxire nẽ arĩ amnhĩ tomnuj rãhã ri pa. Jakamã te wỳr kêt nẽ arĩ grã htyk rax kãm ri pa pyràk. Anẽ.

11 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ. Ra kot hprĩ hã mẽ kot kãm hkurê xwỳnhjê mã õr mã xwỳnhja pumunh jakamã te wỳr kêt nẽ arĩ grã htyk rax kãm ri pa pyràk ã ã harẽnh anẽ.

12 Tã mẽ ixpar kuhõnh pa nẽ akupỹm hinôkà py nẽ haxà nẽ nhỹ hãmri nẽ mẽ inhmã:

—E mẽmo kaxyw na pa we ã mẽ apar kuhõnh anẽ? Kot paj ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. 13-14 Na ka htem ixto “mẽ ijahkre xwỳnh” nẽ ixto “pahihti” anhỹr o ijarẽnh o ri apa. Ãm hãmri na ka htem ã axpẽn mã ijarẽnh anẽ. Ixpê mẽ ajahkre xwỳnh nẽ mããnẽn ixpê mẽ anhõ pahihti htã inhmã mẽ ate tanhmã axpẽn nhĩpêx to ho apa hprãm xàj na pa ã mẽ apar kuhõnh anẽ. Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ tanhmã axpẽn to mex to ho ri apa. 15 Jao amnhĩ kuxwar axpẽn to mex pê mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt rãhã ho ri apa. 16 Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ kãm amnhĩ krãm haxàr tỳx rãhã ho ri apa. Mẽ ate amnhĩ to rax o ijakrenh kêt. Te ixpê mẽ anhõ patrãw nhũm mẽ ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh pyràk. Nẽ te ixte mẽmoj tã mẽ amã karõ nhũm mẽ ate inhmar nẽ inhmã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to pyràk. Tã te ixpê mẽ anhõ patrãw pyràk tã pa ã mẽ apar kuhõnh anẽ. Ka mẽ amnhĩ tã ixpumu hãmri nẽ amnhĩ xwar tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa. No ri axpẽn pumu nẽ ajamaxpẽr o: “Tk. Nà ixte amnhĩ to rax o hakrenh kênã kot pa kêt ri tanhmã ho ajuta hto. Kê tãm mãn pa ixto ajuta.” Anhỹr o ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.

17 —E na pa ã mẽ amã ixujarẽnh anẽ. Kot kaj mẽ inhma nẽ ixujarẽnh kôt ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. Hã kot kaj mẽ akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

### *Jejus kot amnhĩ tã hã àmnênh xwỳnh o amnhĩrĩt ã harẽnh*

*Matêwre 26.20-25; Makre 14.17-21; Rukre 22.21-23*

18 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Kot kaj mẽ apiitã mẽ akĩnh nẽ apa hkêt nẽ. Ixte mẽ arênh xwỳnhjaja mẽ apiitã mẽ apumunh mex. Jakamã na pa Tĩrtũm kot mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o hapêx par kêt ã mẽ anhĩõja jarẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot harẽnh kot:

Ixkutã apkur o ỹr xwỳnhjê hõ koja ax-
tem nẽ mẽ kot kãm ixkurê xwỳnhjê
nhĩhkram ijaxà. Kêp ixkôt pa ho pa
xwỳnh tã koja axtem nẽ ã inhĩpêx
anẽ.

Anhỹr o kot harẽnh. Tã koja tokyx ã inhĩpêx anẽ. 19 Nom kormã kot ã inhĩpêx anhỹr kêt ri na pa hkukamã mẽ amã harẽ. Jakamã koja ã inhĩpêx anẽ ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ra ixte amnhĩ kukamã mẽ amã amnhĩ jarẽnhta mã ajamaxpẽr nẽ ixpê Tĩrtũm rũm mẽ awỳr ixwrỳk xwỳnh kôt ajamaxpẽr tỳx kurê kumrẽx.

20 —Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã kamã kãm ajamaxpẽr tỳx o ri apa. Koja mẽhõ ixte mẽ hwỳr mẽ arẽnh xwỳnhjê hã tanhmã mẽ ato mex to. Hãmri nẽ te pa kot tanhmã ixto mex to pyràk. Nẽ koja mẽhõ tanhmã pa ixto mex to nẽ mããnẽn te kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta tanhmã ho mex to pyràk. Anẽ.

21 Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ nẽ mẽ inhmã:

—Hêxta waa nẽ. Nà kot kaj mẽ atõ mẽ kot kãm ixkurê xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. Kwa mẽ amnhĩ krã kamã ixkapẽrja mã ajamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.

22 Hãmri pa mẽ amnhĩ tã kuma nẽ tee ri axpẽn pumunh o ixkrĩ. 23 Ixpê Juãw na pa pre ixpê Jejus kràmnhwỳ mex ã ĩhkô hã ixàpkur o inhỹr 24 nhũm Simãw Pêtreja ixpumu nẽ inhmã nomgõr nẽ kawax pê inhmã:

—Kwa mẽ pahtõ nhĩxi hã hkukja nà? Anẽ.

25 Hãmri pa kuma nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa Pahihti. Mẽ ixtõ koja we ã anhĩpêx anẽ? Anẽ.

26 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Nà kot paj pãwti hõ py nẽ guhkrax kãm ho mry kagô nhek nẽ kot mẽ ĩhkram ijaxàr mã xwỳnhta mã kugõ ka mẽ hkôt omu. Anẽ.

Hãmri nẽ kupy nẽ ho mry kagô nhek nẽ Simãw Kariot kra Jut Kariotja mã kugõ nhũm kupy. 27 Pyrja kôt nhũm Satanasti

tanhmã hkrã hto. Hãmri nhũm Jejus te kot kãm amnhĩ to nojarêt pyràk o amnhĩ tã kãm kapẽr nẽ kãm:

—E kwa tokyx nà. Anẽ.

28-30 Hãmri nhũm kuma nẽ kato nẽ ma kamàt kô kamã htẽm kurê kumrẽx. Hãmri pa mẽ ixàpkur o ixkrĩ xwỳnhjaja Jejus kot ã kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr. Hãmri nẽ kot ma mẽ hkĩnh ã mẽõ hkwỳ japrôr kaxyw ma htẽm ã hkamnhĩx. Nhũm mẽ ixkwỳjaja axtem Jejus kot mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr ã kãm karõ nhũm ma mẽ hwỳr htẽm ã hkamnhĩx. Kêp mẽ inhmã mẽ ixkàxpore jamãr o pa xwỳnh jakamã pa mẽ ã ixtỳx mẽmoj tã hkamnhĩx anẽ.

### *Jejus akupỹm nojarêt nẽ mẽ kãm mẽmoj tã karõ hã harẽnh*

*Matêwre 22.39-40; mããnẽn Wam Juãw 3.11-24*

31-32 Hãmri nhũm Jejus mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ tokyx mẽmoj pumu nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ ijaxwỳja inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ. Kot kaj mẽ tokyx mẽmojta pumu kãm ga.

33 —Te mẽ apê ixkra pyràk tã kot paj arĩ ri mẽ akôt ixpa grire hãmri nẽ ma akupỹm api. Kot kaj mẽ tee ri jar ijapêr o ri apa nom nhỹri ixpumunh kêt nẽ. Nẽ kormã tokyx ma ixkôt apa hkêt nẽ.

34 —E kot paj axte mẽ amã mẽmoj tã karõ. Kormã ixte mẽ amã ja hã karõ hkêt. Kêr ka mẽ amã axpẽn kĩnh o ri apa. Te pa inhmã mẽ ajapê pyràk o axpẽn nhĩpêx rãhã ho ri apa. 35 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ akwỳjaja ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apê ixkwỳ hã mẽ apumunh kurê kumrẽx. Anẽ.

### *Simãw Pêtre kot Jejus ã amnhĩ to hêx kukamã harẽnh*

*Matêwre 26.31-35; Makre 14.27-31; Rukre 22.31-34*

36 Nhũm Jejus ã kot mẽ ixrer nẽ ma nhỹhỹm mõr ã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri kot amnhĩ jarẽnh ma nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Nhỹhỹm kot kaj kêt mõ pa mẽ akôt ixpa hkêt nẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà ma inhmõr xàta wỳr kot kaj mẽ kormã ma ixkôt apa hkêt nẽ. Nom kot kaj mẽ nhỹrmã ma ixkôt apa. Anẽ.

37 Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa mo kot pa mẽ omu nẽ tokyx ma akôt inhmrar kêt nẽ? Inhmã akôt ixtyk pyma hkêt kênã. Kwãr mẽ mãmrĩ atã ixpĩ. Inhmã ajapê htỳx kumrẽx kênã. Anẽ.

38 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Xà ãm hãmri na ka ã inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ Simãw Pêtre? Xà amã ixkôt atyk pyma hkêt? Kwa o kora. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã amnhĩ tã axàprãr o axkrunẽpxi kãm ga. Kwa amnhĩ krã kamã ixkapẽrja mã ajamaxpẽr tỳx nẽ. Anẽ.

# 14

### *Jejus kot Tĩrtũm nhõ krĩ jarẽnh*

*Eprêw 11.16*

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Kwa ã ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ akaprĩ hkêt nẽ. Arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. 2 Inhĩpêêxà nhõ krĩ kamã ixkre xohtôô. Ãm hãmri na pa ã mẽ amã harẽnh anẽ. Tã kot paj ma akupỹm hwỳr api nẽ mẽ akutêp mã amã mẽ anhõrkwỹ ho mex. 3 Hãmri nẽ ho mex pa nẽ rĩ man akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Hãmri nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ ato ixàpir pa ka mẽ Tĩrtũm mẽ wa ixkôt apa rãhã apa ho apa. Jakamã kwa mẽ ri akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus te kêp Tĩrtũm wỳr pry pyràk*

*Epes 2.18*

4 —Nẽ ma nhỹhỹm inhmõr xàta ra mẽ ate harẽnh mar mex. Nẽ hwỳr pryja mããnẽn mẽ ate harẽnh mar mex. Anẽ.

5 Hãmri nhũm Tomas tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixte nhỹhỹm amõr xàta pumunhre hã kot pa kêt mẽ hwỳr pryja pumu. Anẽ.

6 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa paa. Te ixpê Inhĩpêêxà hwỳr pry pyràk. Na htem amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ nhỹrmã ixkukwak ri pix mã ma Inhĩpêêxà mẽ wa inhõ krĩ hwỳr api.

Ixkukwak ri pix mã na htem hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr ma. Nẽ ixkukwak ri pix mã na htem wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa. 7 Kot kaj mẽ aprĩ hã ixpumu nẽ mããnẽn te aprĩ hã Inhĩpêêxà pumunh pyràk. Tã ra mẽ ate tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh mex jakamã mããnẽn te ra mẽ ate Inhĩpêêxà kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex pyràk. Anẽ.

### *Jejus mẽ Tĩrtũm wa kot amnhĩ nhĩpêx tipxi hã wa harẽnh*
### *Juãw 1.1, 10.30; Piripos 2.6; Korosẽ 2.9*

8 Nhũm Jejus ã mẽ inhmã kapẽr anẽ nhũm Firipti kuma nẽ kãm:

—Kwa nom mẽ inhmã inhno ho Anhĩpêêxà pumunh prãm. Kot pa mẽ omu nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Kwa na pa pre ra mẽ akôt ri ixpa ryy nẽ. Ka mẽ aprĩ hã ixpumunh mex nẽ. Kêt ra mẽ kot ixpumunh mex xwỳnhjaja te mẽ kot mããnẽn Inhĩpêêxàja no ho omunh mex pyràk. 10 Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm tipxi. Xà ate kormã amnhĩ krã hi mã ixkapẽr jaxàr tỳx kêt? Inhĩpêêxà mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm tipxi. Nẽ kot axpẽn pyràk. Jakamã na pa hte amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nẽ. Ãm Inhĩpêêxà nhỹ hã na pa hte ri tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ho ri ixpa. Nẽ hihtỳx xà ho tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Ka mẽ ja hã ixpumu nẽ te ano ho Inhĩpêêxà pumunh pyràk. 11 Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Inhĩpêêxà mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêxja ãm tipxi. Nẽ kot axpẽn pyràk. Rỳ ka mẽ tee ri ja kukamã ajamaxpẽr japêr hãmri nẽ ixte aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ã mãn ixpumu nẽ ja hã wa ixte amnhĩ nhĩpêx tipxi kôt ajamaxpẽr.

12 —Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã kamã amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. Mẽ ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr xwỳnhjaja kot kaj mẽ ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã ixpumu nẽ ixkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kot paj akupỹm Inhĩpêêxà hwỳr api nẽ kuri ixpa ho ixpa. Ka mẽ ixwakre kamã ixihtỳx xà ho tanhmã mẽ akwỳjê mã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa.

13 —Nẽ kot kaj mẽ apê ixkwỳ hã tanhmã mẽmoj tã ixwỳr to pa mẽ ama nẽ mẽ amã tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. Mẽ kot omunh nẽ Inhĩpêêxà mex o mex ã omunh kurê kumrẽx kaxyw. 14 Nà kot kaj mẽ apê ixkwỳ hã mẽmoj tã ixwỳ pa mẽ ama nẽ mẽ amã tanhmã mẽmoj to. Anẽ.

### *Jejus kot mẽ pahwỳr Tĩrtũm mẽ wa Karõ rẽnh ã kot amnhĩ jarẽnh*
### *Juãw 7.37-39, 16.7-17; Atre 2.1-4; mããnẽn Rõmãn 5.5; Wam Korĩt 12.7-11; Epes 3.16; Wam Juãw 2.27*

15 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nà kot kaj mẽ amã ixkĩnh hã kot kaj mẽ ixkapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

16 —Kot paj akupỹm kaxkwa hwỳr api hãmri nẽ mẽ ato Inhĩpêêxà wỳ nhũm inhma nẽ mẽ awỳr kot mẽ ato ajuta xwỳnh maatita rẽ nhũm man mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akaxwỳnh mã agjê. Hãmri nẽ mẽ akôt tanhmã mẽ ato ajuta hto ho pa rãhã ho pa. 17 Wa Ixkarõ koja mẽ awỳr kurẽ nhũm mẽ amã agjê. Hãmri nẽ hprĩ hã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt o mẽ akôt pa ka mẽ aprĩ hã mar mex nẽ. No mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja koja hprĩ hã wa Ixkarõ jarẽnh mar kêt nẽ. Mẽ kot wa ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã koja mẽ hkarõ mã gjêx kêt nẽ. Ãm mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx o apa xwỳnhjê pix wỳr koja wrỳ nẽ mẽ awỳr agjê nẽ mẽ akamã pa ho pa.

18 —Nẽ ixte mẽ arer nẽ ma inhmõr mã tã kot kaj mẽ te mẽ hã awrãre pyrà nẽ ahte atỳx ri apa pyràk kêt nẽ. Kot paj te pa akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk pyrà nẽ mẽ awỳr wa Ixkarõ rẽ nhũm mẽ akãm agjê nẽ mẽ akamã pa ho pa.

19 —Nẽ koja tokyx mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja axte ixpumunh kêt nẽ. No mẽ papajaja kot puj mẽ tokyx axte nhỹri axpẽn pumu.

—Nẽ kot paj akupỹm ixtĩr hãmri nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa ka mẽ ixkukwak ri ajaxwỳja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa.

20 —Tã koja wa Ixkarõ mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akarõ mã agjê ka mẽ aprĩ hã Tĩrtũm mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêx ã wa ixpumunh mex

kurê kumrẽx. Te wa ixte amnhĩ nhĩpêx tipxi pyràk o ka mẽ hã wa ixpumu. Nẽ mããnẽn mẽ papajaja te ra mẽ pahtipxi nẽ ri mẽ papa pyràk ka mẽ hã amnhĩ pumunh mex kurê kumrẽx.

21 —Nẽ mẽ kãm ixkĩnh xwỳnhjaja na htem ixkapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhũm Tĩrtũm ixtã mẽ omu nẽ kãm mẽ hapê htỳx nẽ. Pa mããnẽn amnhĩ tã mẽ omu nẽ inhmã mẽ hapê htỳx nẽ. Jakamã kot paj mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt nhũm te mẽ kot no ho ixpumunh pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ. 22 Hãmri nhũm Jutre hõja. Jut Kariot kêt axtem Jutre hõja Jejus axte kot mẽ inhmã pix mã kot amnhĩ to amnhĩrĩt ã harẽnhja ma nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ mẽ ijahkre xwỳnh. Mon ka mẽ kêp akwỳ hkêt xwỳnhjê mã axte amnhĩ to amnhĩrĩt kêt ã amnhĩ jarẽ? Nẽ ãm mẽ papxipix mã amnhĩ to amnhĩrĩt ã amnhĩ jarẽ? Anẽ.

23 Hãmri nhũm kãm:

—Nà mẽ amã ixkĩnh xwỳnhjaja na ka htem ixkapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nhũm Inhĩpêêxà ja hã mẽ apumu nẽ ixtã kãm mẽ ajapê htỳx nẽ. Hãmri pa wa mẽ akôt ixpa ho ixpa. Jao mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt mex o ixpa. 24 Na pa hte amnhĩ krã hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr o ixpa hkêt nẽ. Ãm Inhĩpêêxà nhỹ hã na pa hte mẽ kãm ixkapẽr o ri ixpa. Kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta nhỹ hã. Tã nhũm mẽ kãm inhmar prãm kêt jakamã na pa hte wa mẽ kãm mẽ apyrà nẽ amnhĩ to amnhĩrĩt o ixpa hkêt nẽ.

25 —E na pa kormã ixte mẽ akôt ri ixpa ri ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. 26 Tã koja Inhĩpêêxà ixpãnhã mẽ awỳr wa Ixkarõ rẽ. Ixte hã mẽ amã ixàhwỳr xà hkôt. Hãmri nhũm man mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akaxwỳnh mã agjê nẽ mẽ akôt ri tanhmã mẽ ato ajuta hto ho pa. Nẽ ra ixte ã mẽ amã ixkapẽr anhỹrja koja hprĩ hã mẽ amã ho amnhĩrĩt mex nẽ. Ka mẽ amnhĩ krã kamã kãm ajamaxpẽr nẽ hã ano htỳx nẽ ho apa. Anẽ.

*Jejus kêp mẽ pajamakêtkati nhõr xwỳnh*
*Rõmãn 5.1; Karatas 5.22; Piripos 4.7; Korosẽ 3.15*

27 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja na htem tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o ri pa. Jao hkaprĩ nẽ pa. No pa na pa hte mẽ kurom ijamakêtkati nẽ ixkĩnh nẽ ri ixpa ho ixpa. Tã kot paj tanhmã mẽ ato ka mẽ ixpyrà nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa. Jakamã kwa mẽ ixte amnhĩ jarẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amã ma ho ri apa hkêt nẽ.

28 —Na pa pre ra mẽ amã ma ixàpir nẽ nhỹrmã man akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk ã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Tã na pa ra ma akupỹm Inhĩpêêxà hwỳr ixàpir mã. Kot amnhĩ to rax o kot ijakrenh. Kot paj akupỹm hwỳr api nẽ kuri inhmex nẽ ixpa ho ixpa. Tã ka mẽ amã ixkĩnh hã kot kaj mẽ ma akupỹm hwỳr ixàpir ã ijarẽnh ma nẽ inhỹ hã akĩnh nẽ.

29 —Kormã ma akupỹm ixàpir kêt ri na pa ã mẽ amã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kêr pa mẽmo arĩgro hã ma akupỹm api ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ajamaxpẽr o: “Nà ãm hãmri na pre mẽ inhmã amnhĩ kukamã akupỹm Hipêêxà hwỳr àpir ã amnhĩ jarẽ.” Anhỹr o ajamaxpẽr. Jao ixkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

30 —Kot paj tokyx axte tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hkêt nẽ. Mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjê nhõ pahihti Satanastija na ra kot tanhmã ixto kaxyw. Nom koja tee ri tanhmã kãm ixto hprãm kaprỳ. Kurom ixihtỳx o ixihtỳx o ixte hakrenh par jakamã koja tanhmã ixto hkêt nẽ. 31 Kwãr kãm tanhmã ixto hprãm xà hkôt tanhmã ixto pa omu. Inhmã Inhĩpêêxà hkôt ixte amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã kot paj jahti mã arĩ xa nhũm te tanhmã kot ixto pyràk o inhĩpêx nom tanhmã ixto hkêt nẽ. Mẽ ate inhmã Inhĩpêêxà japê htỳx ã ixpumunh kaxyw kot paj ã mẽ anoo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ ate ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa rãhã mẽ kot ixpĩr ã ixpumunh kaxyw. E hãmri. Ma pu mẽ mõ nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. Pa mẽ kuma nẽ kànhmã ixkuhê nẽ inhnojarêt nhũm axte mẽ inhmã awjarẽ.

# 15

### *Jejus te kêp mẽmo krô pyràk*
### *Karatas 2.20; Wam Juãw 2.28*

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nà te ixpê mẽmo pĩ pê “uwa” anhỹr xwỳnhta kahkô maati pyràk. Nẽ Inhĩpêêxàja te kot uwa hkre nẽ hamãr o pa xwỳnhta pyràk. 2 Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja te mẽ kot uwa kahkô rũm krô pyràk. Na hte mẽ hkwỳjaja htỳx ri kêp ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hêx. Jao te kot krôja rã htã ô hkêt pyràk. Koja rã htã ô hkêt nẽ nhũm kot hamãr xwỳnhja tee ri omu nẽ kahkô nê krãhta nẽ kumẽ. No koja ô mex nẽ nhũm omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ rã nẽ ô rax kaxyw tanhmã ho mex to. Tã na hte Tĩrtũm uwa krô jamãr xwỳnhta pyrà nẽ ã mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. 3 No mẽ kajaja na ka prem mẽ kot ixkwỳ hã amnhĩ to hêx xwỳnhjê rom ixkapẽr mar tỳx nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Jao te mẽ ate krô rã nẽ ô rũnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

4 —Na hte krôja amnhĩ krã hkôt ô hkêt nẽ. Ãm kahkô pix kukwak ri na hte rã nẽ ô. Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ ixkukwak ri pix mã inhmã hprãm xà hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ixkapẽr pix mãn mar o apa pa mẽ akôt ixpa ho ixpa. 5 Te ixpê kahkô nhũm te mẽ apê krô pyràk jakamã kot kaj mẽ inhmã hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa nẽ te krô rã nẽ ô rũnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. No kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa nẽ te krô grà nẽ ô hkêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

6 Na hte uwa krô nhõ dõnja nhỹri hã krô grà pumu hãmri nẽ kahkô nê hakà nẽ ma o mra nẽ kuwy kamã kurẽ nẽ ho hxêt pa. Ja pyrà nẽ mẽ kot htỳx ri ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa.

7 —Tã no mẽ kajaja. Kêr ka mẽ ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Te mẽ pahtipxi nẽ ri papa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ mãmrĩ amã hprãm xà hkôt mẽmoj tã Tĩrtũm wỳ nhũm ama nẽ amã mẽmoj tã ate hwỳr xàta kôt kugõ. 8 Kot kaj mẽ Inhĩpêêxà mẽ wa ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa nhũm mẽ piitã ja hã mẽ apumu nẽ hamaxpẽr o: “Hêxta waa nẽ. Jajaja na htem Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o pa. Mãn Tĩrtũmja mex o mex.” Anhỹr o hamaxpẽr.

9 —Nẽ na pa hte Inhĩpêêxà kãm ijapê pyràk o inhmã mẽ ajapê nẽ. Tã kêr ka mẽ amarĩ inhmã mẽ ajapê hã ri ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. 10 Na pa hte ãm Inhĩpêêxà kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Jakamã na pa hte kãm ijapê hã ixkĩnh nẽ ri ixpa. Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ixkapẽr kôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Nẽ ixpyrà nẽ inhmã mẽ ajapê hã amnhĩ pumu nẽ akĩnh nẽ ri apa.

11 —E na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Mẽ ate inhmar nẽ ixpyrà nẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa kaxyw. Tã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te pa ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pyràk. Anẽ.

### *Jejus kot mẽ pamã axpẽn kĩnh tỳx ã mẽ pamã karõ*

12 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kêr ka mẽ te inhmã mẽ ajapê pyràk o mẽ amã axpẽn japê ho mẽ amã axpẽn kĩnh o ri apa. Jao axpẽn to mex o ri axpẽn kôt apa. 13 Koja mẽhõ kãm hkràmnhwỳ japê htỳx nẽ nhũm ra mẽhõ mẽmo mỳrapê kot kêp hpĩr mã nhũm tee ri hã omu nẽ nê kãm amnhĩ mẽ nhũm kupĩ. Hãmri nhũm mẽ ja hã omu nẽ kãm hkràmnhwỳ japê htỳx ã nê htyk ã axpẽn mã harẽ.

14-15 —E kot paj axte mẽ apê inhmã mẽ axàpênh xwỳnh ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. Na hte mẽ õ patrãwjaja hprĩ hã kãm mẽ apênh xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Na htem ãm mẽ apênh pix ã mẽ kurẽ. Nom mẽ kajaja mẽ ate ixkapẽr mar nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx jakamã kot paj hpãnhã mẽ apê ixkràmnhwỳ hã mẽ ajarẽ. Na htem axpẽn to hkràmnhwỳ nẽ ma nhỹhỹm pa kaxyw nẽ tanhmã amnhĩ kukamã hkràmnhwỳ mã amnhĩ jarẽnh to. Tã mẽ apê ixkràmnhwỳ jakamã na pa hte ã amnhĩ kukamã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Nom ja pix jarẽnh kêt nẽ. Na pa hte mããnẽn Inhĩpêêxà xô ri mẽ amã mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt o mẽ akôt ixpa.

16 —Nẽ mẽ kajaja na ka prem ixpê mẽ akràmnhwỳ kaxyw ixãm kêt nẽ. Pa na pa pre amnhĩ kaxyw inhmã mẽ aprãm. Ixkapẽr kôt pix mã ri mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw. Te uwa krô ô rũnh nẽ aa grà hkêêta pyràk. Jakamã kot kaj mẽ mẽmoj tã Inhĩpêêxà wỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xà hkôt amã kugõ.

17 —E. Kwa kêr ka mẽ amã axpẽn kĩnh nẽ tanhmã axpẽn to ajuta hto ho axpẽn mã mẽmoj kutã anojarêt pix o mãn kêt ri apa. Nà ja na kêt inhmã hprãm. Anẽ.

*Mẽ kot Jejus kwỳjê kamã gryk xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 10.22; mããnẽn Juãw 7.7, 17.14; Wam Juãw 3.13*

18 —Nẽ koja ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja kãm mẽ aprãm nõkati. Tã kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ixkumrẽx na prem kãm ixprãm nõkati. Tã koja mẽ mã ixtã mẽ ato anẽ nẽ kãm mẽ aprãm kêt nẽ. 19 Mẽ apê mẽ hkwỳ ronhỹx mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ kãm mẽ ajapê nẽ. Nom apê mẽ hkwỳ hkêt. Ra ixte amnhĩ kaxyw mẽ arênh jakamã na htem tee ixtã mẽ apumu nẽ kãm mẽ akĩnh kêt o kãm mẽ akurê nẽ. 20 Koja mẽ ixtã hpijaàm kêt nẽ nẽ mããnẽn mẽ atã hpijaàm kêt nẽ. Nẽ mẽ anhĩpêx o te mẽ kot pa ixpê mẽ anhõ patrãw nhĩpêx pyràk. Ka mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kãm ajamak o ri apa. Na pa pre ra mẽ amã ja jarẽ. Nom koja mẽ akwỳjaja jajê rom te ra mẽ kot ixkapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ mããnẽn mẽ akapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwa kêr ka mẽ ixkapẽrja mã mãn ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

21 —Koja mẽ ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx to. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja mẽ ã ixtã mẽ anhĩpêx anẽ. Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh kôt hamaxpẽr kêt nẽ ã mẽ anhĩpêx anẽ. 22 Ixwrỳk nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa htã nhũm mẽ inhma nẽ ãm inhma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Jakamã koja mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ to hpimxur kêt nẽ.

23 —Nẽ koja mẽhõ kêp ixprãm nõkati nẽ mããnẽn te kêp Inhĩpêêxà prãm nõkati pyràk. 24 Na pa pre mẽ piitã mẽ hkôt aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ hã ixpumu. Ãm papxipix na pa pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ hã ixpumu. Kêp ãm mẽ kot ja hã ixpumunh kêt ronhỹx prem axpẽn mã ijarẽnh o: “Tk. Mẽ pahte mẽhõja nhỹhỹnh mẽ pahwỳr hpôx ã omunhre hã kot puj kêt mẽ ri hã pahpijaàm o ri papa.” Anhỹr o nhỹx prem axpẽn mã ijarẽ. Tã ra mẽ kot ja hã ixpumunh mex tã axtem nẽ Inhĩpêêxà mẽ wa mẽ kãm wa ixkurê nẽ. Jao mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ to hpimxur kêt nẽ. 25 No Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ hkukamã mẽ harẽnh nẽ mẽ hã kagà nẽ kot mẽ hã kagà kot:

Mẽmo tanhmã kute mỳrapê na htem kãm ixkurê? Nà ãm amarĩ na htem kãm ixkurê ho pa. Anẽ.

Tã ã ixtã kagà kot anhỹr xà hkôt na htem ã kãm ixkurê anẽ. Jakamã koja mẽ mããnẽn ixtã kãm mẽ akurê nẽ. Nom kêr ka mẽ arĩ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.

26 —Nẽ tokyx ma akupỹm Inhĩpêêxà hwỳr ixàpir mã tã kot paj hwỳr pôj nẽ aa mẽ ato ijamakêtkati hkêt nẽ. Kot paj amnhĩ pãnhã mẽ awỳr wa Ixkarõ rẽ. Mẽ kot kãm: “Mẽ kutã nojarêt xwỳnh maati” anhỹr xwỳnhta kot paj mẽ awỳr kurẽ nhũm ixpãnhã mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ amã agjê nẽ hprĩ hã mẽ amã Tĩrtũm mẽ wa ixto amnhĩrĩt o ri mẽ akôt pa. 27 Kot kaj mẽ ama hãmri nẽ ma mẽ piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa. Na pa pre ra mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ryy ho mẽ hkôt ri ixpa ka mẽ ixkôt ri inhmar o apa ry nẽ. Jakamã kêr ka mẽ ixwakre kamã arĩ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ri apa. Anẽ.

# 16

1 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ mẽ kot nhỹrmã ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx to nhũm mẽ ate tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ mẽ umaj ixkaga pymaj na pa hte ã mẽ amã ixprĩ hã mẽmoj jarẽnh ry anẽ. 2 Kot kaj mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri mẽ ama nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Nhũm mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja rũm amnhĩ nê mẽ ajano nẽ mẽ akwỳjê hpar o pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr o: “E pu mẽ

axte mẽ hkwỳjê pynê nẽ mẽ kupa. Tĩrtũm kãm ja mex kênã.” Anhỹr o htỳx hamaxpẽr o pa. 3 Mẽ kot hprĩ hã Inhĩpêêxà mẽ wa ixkapẽr mar mex kêt nẽ ã htỳx wa inhmã ja mex ã wa ijarẽnh anẽ. 4 Nom mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳrta krax kãm na pa pre ã mẽ amã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Arĩ mẽ akôt ixpa kênã. Kot ka mẽ ixkôt apa rãhã amã mẽ uma hkêt nẽ. Tã pa ra akupỹm inhnojarêt nẽ ã mẽ amã mẽ harẽnh anẽ. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ã mẽ anhĩpêx anẽ ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ ra ixte mẽ akukamã ã mẽ harẽnh anhỹrja mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. E kwa ixkapẽrja mãn mẽ amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ ri hã apa. Anẽ.

### *Jejus mẽ Tĩrtũm wa hkarõ jarẽnh*

5-6 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E na pa ra kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnhta wỳr ra akupỹm inhnojarêt ka mẽ ixte amnhĩ jarẽnh ã inhma nẽ akaprĩ nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr tã mẽ atõ aprĩ hã ma inhmõr xà ã ixkukjêr kêt nẽ. Rỳ inhmã: “Kwa mo kaxyw kot kaj kêt mẽ ixre nẽ ma akupỹm mõ? Xà we ja amã mex?” Anhỹr o mẽ atõ ixkukjêr kêt nẽ. 7 Kêt ma akupỹm ixàpirja mẽ amã mex kumrẽx. Kop ãm akupỹm ixàpir kêt ronhỹx mẽ amã mẽmoj kutã nojarêt xwỳnhta ixpãnhã mẽ awỳr wrỳk kêt nẽ. Tã kot paj ma akupỹm api nẽ amnhĩ pãnhã mẽ awỳr kurẽ. Jakamã kwa mẽ ja ma nẽ tãm ajamaxpẽr o ri apa. 8 Koja ixpãnhã mẽ awỳr wrỳ hãmri nẽ mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjê mã mẽmoj to axkrunẽpxi nẽ ho amnhĩrĩt. Koja mẽ kãm mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to xà ho amnhĩrĩt. Nẽ mããnẽn mẽ kãm tanhmã mẽ kot amnhĩ to mex to xà ho amnhĩrĩt. Nẽ mããnẽn Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ homnuj to xàta nhũm mããnẽn mẽ kãm ho amnhĩrĩt. Koja mẽ kãm ja piitã ho amnhĩrĩt.

9 —Jakamã koja mẽ ja kukamã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o: “Kwa kot paj xep amnhĩ tomnuj kaga nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm Kra Jejus mã ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm kêt nhũm Tĩrtũm nhỹrmã ixte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã ixto. 10 Nà kot paj hkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ ra uràk nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ixpa. Na pre Jejus tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm Tĩrtũm amnhĩ wỳr ho api pa mẽ axte jar nhỹri omunh kêt nẽ. 11 Na xep Tĩrtũm nhỹrmã kot ma kuwy hwỳr mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjê nhõ pahi maatija mẽnh ã ra amnhĩ kukamã hã amnhĩ jarẽ. Jakamã kwa arĩ ixpê hkwỳ jakamã kot paj tokyx Jejus kôt amnhĩ xãm kêt nhũm hkôt kuwy hwỳr inhmẽ.” Anhỹr o hamaxpẽr. Koja ã wa Ixkarõja mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjê mã mẽmoj to amnhĩrĩt mex anẽ.

12 —Nẽ na pa kormã mẽ amã mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt kêt nẽ. Kormã mẽ ate aprĩ hã mẽmoj pumunh nẽ mar mã tãm kêt. 13 Tã koja ixpãnhã wa Ixkarõ mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akarõ mã agjê hãmri nẽ hprĩ hã mẽ amã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩrĩt o mẽ akôt pa ho pa. Nom koja amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ amã ho amnhĩrĩt to hkêt nẽ. Koja ãm Tĩrtũm pix xô ri mẽ amã ho amnhĩrĩt o mẽ akôt pa. Jao hprĩ hã mẽ amã ixkôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw o mẽ amã amnhĩrĩt o mẽ akôt pa. Ã koja hprĩ hã ra ixte mẽ amã ixujarẽnh xà hkôt axte mẽ amã mẽmoj to amnhĩrĩt mex o pa anẽ.

14 —Nẽ koja hprĩ hã mẽ amã pa ixto amnhĩrĩt o pa. Jao mẽ amã inhmex o inhmex ã ixto amnhĩrĩt o mẽ akôt pa. 15 Inhĩpêêxà mẽ wa ixkapẽrja ãm htipxi. Tã koja wa Ixkarõ ixkapẽr xô ri ã mẽ amã mẽmoj to amnhĩrĩt anẽ. Jao ra wa ijamẽ wa ixkapẽr o amnhĩrĩt mex o pa. Koja ã wa mẽ apê ixkwỳ hã mẽ ato mex o pa anẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot akupỹm Jejus tĩr ã omunh ã mẽ harẽnh*

16 Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Nẽ kot paj tokyx mẽ ano pê akunok ka mẽ axte amnhĩ kaêx ã ixpumunh kêt nẽ. Nom kwa kêr ka mẽ tee ri ixkapẽrja kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot paj ixtã apkati grêre ka mẽ axte ixpumu. Anẽ.

17-18 Nhũm pre ã Jejus hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnhjê mã kapẽr anẽ. Pa mẽ tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã amnhĩ jarẽnh anẽ? Nẽ tokyx mẽ pano pê pikunor tã hã apkati grêre nhũm axte mẽ pahte omunh ã amnhĩ

jarẽ nẽ akupỹm Hipêêxà hwỳr àpir ã amnhĩ jarẽ. Pẽr kapẽrja ãm ri katii. Anẽ.

19 Nhũm amnhĩ tã mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Kwa xà na ka mẽ kormã aprĩ hã ixkapẽr ã inhmar kêt nẽ? 20 Kot paj ty nhũm mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja ijarẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. No mẽ kajaja kot kaj mẽ akaprĩ nẽ amỳr o apa. Nẽ gaa nẽ akupỹm akĩnh nẽ. Kwa mẽ ixkapẽrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx o apa. 21 Te mẽ ate mẽ hpijagri xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na htem õhy xà nẽ gaa nẽ ra õhy xà htỳx nẽ. Nẽ hkĩnh kêt nẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx o hikwỹ. Tã gaa nẽ hpijagri nhũm hkrare kato nhũm omu nẽ akupỹm hkĩnh nẽ axte õhy xà htỳx mã hamaxpẽr kêt nẽ. 22 Tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. Kot kaj mẽ akĩnh kêt nẽ ri apa. Tã kot paj akupỹm tokyx ixtĩr nẽ axte mẽ awỳr ixkato ka mẽ ixpumu nẽ akĩnh nẽ. Hãmri nẽ akĩnh rãhã ri apa ho apa. Nhũm mẽhõ mẽ apumu nẽ tee ri tanhmã mẽ akĩnh nê mẽ ato kaprỳ ka mẽ arĩ akĩnh rãhã ri apa ho apa.

23 —Nẽ ixte akupỹm kaxkwa hwỳr ixàpir nẽ amnhĩ pãnhã mẽ awỳr wa Ixkarõ rẽnh nhũm mẽ awỳr wrỳk nẽ hprĩ hã mẽ amã mẽmoj piitã ho amnhĩrĩt jakamã kot kaj mẽ axte amã mẽmoj tã ixkukjêr prãm kêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus kwỳjaja kot àmnhĩx mẽmoj tã Tĩrtũm wỳr*

*Matêwre 18.19-20; Juãw 14.13-14*

Nhũm Jejus arĩ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—E kwa mẽ ã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ amnhĩ krã kamã kãm ajamaxpẽr tỳx nẽ ho apa. Kot kaj mẽ apê ixkwỳ hã mẽmoj tã Inhĩpêêxà wỳ nhũm mẽ ama nẽ mẽ ate hã axàhwỳr xà hkôt mẽ amã mẽmoj tanhmã ho rỳ mẽ amã mẽmoj gõ. 24 Na ka mẽ kormã apê ixkwỳ hã mẽmoj tã axàhwỳr kêt nẽ. Tã kêr ka mẽ amã mẽmoj tã hwỳr prãm nẽ mãmrĩ mẽmoj tã hwỳr o apa. Kê mẽ ama hãmri nẽ tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ akĩnh nẽ.

25 —Nẽ na pa pre mẽ amã mẽmoj jarẽnh kaxyw nẽ mẽmoj tã haxwỳ nẽ mẽ amã ixujarẽnh rax nẽ. Nom kot paj axte ã mẽ amã ri ixujarẽnh anhỹr kêt nẽ. Kot paj tã ixprĩ hã mẽ amã tanhmã Inhĩpêêxà jarẽnh to ka mẽ aprĩ hã mar mex kurê kumrẽx. 26 Hãmri nẽ mẽ kamjaja mẽ apê ixkwỳ hã tanhmã amnhĩ to hwỳr to ho apa. Jakamã mo kaxyw kot pa kêt axte tanhmã mẽ ato hwỳr to? Kot kaj mẽ kamjaja amnhĩ to hwỳr jakamã arĩ ixte mẽ ato hwỳr kaxyw ixto presija hkêt nẽ.

27 —Na ka mẽ ra amã ijapê nẽ. Nẽ ixte Inhĩpêêxà rũm mẽ awỳr ixwrỳk ã ixpumu. Jakamã nhũm Inhĩpêêxàja ixtã mããnẽn kãm mẽ ajapê nẽ. Tã kot kaj mẽ kamjaja mẽmoj tã amnhĩ to hwỳr o apa nhũm mẽ ama nẽ kãm mẽ ajapê htỳx kãm mẽ amã mẽmoj gõ.

28 —Na pa pre Inhĩpêêxà rũm amnẽ mẽ awỳr wrỳ. Hãmri nẽ kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hpar o mõ nẽ ra akupỹm hwỳr inhnojarêt kaxyw. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã amnhĩ jarẽnh anẽ. 29 Pa mẽ tã ixprĩ hã mar mex nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Tỳ. Nà na pa mẽ tã ixprĩ hã ate amnhĩ jarẽnh ma. Ka amnhĩ tã haxwỳr nẽ axujarẽnh kêt jakamã pa mẽ tã ixprĩ hã amar mex nẽ. 30 Pẽr ãm ate mẽmoj piitã omunh par xwỳnh na ka. Jakamã ate mẽ ijamaxpẽr piitã hkôt aprĩ hã mẽ ixpumunh par kumrẽx kênã kot ka tanhmã mẽ ijamaxpẽr to hã mẽ ixkukja. Ãm hãmri na ka Tĩrtũm rũm awrỳk ã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

31 Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Xà ãm hãmri na ka mẽ ixkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ? 32 Kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ tokyx mẽ umaj ixre nẽ anhgrà nẽ ma ahpỹnhã mẽ anhõ krĩ hwỳr mra. Mẽ kot ixkôt tanhmã mẽ anhĩmex to pymaj kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ kãm ga. Kot paj ahte mẽ kãm ixãm pyràk o amnhĩ nhĩpêx nom ahte ixãm kêt nẽ. Inhĩpêêxà aa kot ixrere hã.

33 —E ixkukwak ri mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx mẽ apa kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Nom mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja koja nhỹrmã ixtã mẽ atomnuj tỳx o pa. Tã kêr ka mẽ amã mẽ uma nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Nhỹrmã ixte mẽmoj punuj piitã ho ijapêx par ã arĩgrota ã kot paj mẽ atã mẽ ho ijapêx par kumrẽx. Anẽ.

# 17

### *Jejus kot amnhĩ to Tĩrtũm wỳr ã harẽnh*
### *Rõmãn 8.34; Eprêw 7.25*

1 Tã nhũm Jejus mẽ inhmã kapẽr pa nẽ hpãnhã kaxkwa hwỳr rĩt nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

"Pa Papaj. E na pa ra amã hprãm xà hkôt tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to hpar o mõ nẽ akupỹm awỳr inhnojarêt kaxyw. Jakamã kot kaj ixpê Akra hã ma akupỹm amnhĩ wỳr ixto api. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ amã amex o amex ã ajarẽnh o pa kaxyw. 2 Na ra pyka piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnh kwỳjaja amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ nom ka na ka pre inhmã mẽ agõ. Ixte mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh ã mẽ harẽnh kaxyw. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ixkukwak ri pakuri htĩr tũm nẽ pa ho pa. 3 Na mẽ ra ixkapẽr mar mex nẽ. Nẽ ixpê Jejus Kris pê ate mẽ hwỳr inhmẽnh xwỳnhja kôt hamaxpẽr mex nẽ. Nẽ apê Tĩrtũm ã ãm apyxi mex ã mããnẽn akôt hamaxpẽr mex nẽ. Nẽ amex o amex ã akôt hamaxpẽr nẽ kãm akĩnh nẽ. Jakamã koja mẽ nhỹrmã pakuri htĩr tũm nẽ pa ho pa. Nà koja mẽ anẽ.

4 Amnepêm amnẽ pyka ja hwỳr inhnojarêt nhũm ate tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã inhmã karõta na pa ra hatur xàm mẽnh kaxyw. Na pa xatã mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Jao ra mẽ kãm apê Pahi Maati hã apixi mex ã ajarẽ nẽ amex o amex nẽ axàhpumunh o axàhpumunh ã mẽ kãm ajarẽnh o ri ixpa. 5 Jakamã e Papaj. Kêr ka tokyx ixpê akra hã ma akupỹm amnhĩ wỳr ixto api. Pa akupỹm awỳr pôj nẽ te amnepêm akuri ixpaja pyrà nẽ axte akuri ixpa ho ixpa." Anẽ.

### *Jejus kot hkwỳjê ho Tĩrtũm wỳr ã harẽnh*

Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã kapẽr nẽ kãm:

6 "E Papaj. Nà ra ate pyka hkôt inhmã mẽ õr xwỳnhjaja na pa ra mẽ kãm akapẽr jarẽnh ryy ho ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ akapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. 7 Tã ixte anhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpaja ra mẽ kot ja hã ixpumunh mex. 8 Na pa pre hte axô ri mẽ ahkre ho ri ixpa nhũm mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr mex nẽ. Nẽ ate mẽ hwỳr inhmẽnh nhũm mẽ hwỳr ixwrỳkja ã mẽ kot ixpumunh mex.

9-10 Tã ot pa mẽ ho awỳr o xa. Nom na pa mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjê ho awỳr kêt nẽ. Ãm ate inhmã mẽ õr xwỳnhjê pix o na pa awỳ. Mẽ kêp akra jakamã mããnẽn mẽ kêp ixkraa. Jakamã na htem pamã pamex o pamex ã pajarẽnh o ri pa.

11 Axihtỳx o axihtỳx jakamã na ka pre amnhĩ xwar inhmã axihtỳx xà hkwỳ gõ pa te ixte axihtỳx pyràk. Tã na pa ra akupỹm awỳr inhnojarêt kaxyw. Kot paj jar pyka hkôt ri ixpa ry hkêt nẽ. Nom ixkwỳjaja koja mẽ arĩ kamã pa jakamã kwa Papaj. Kêr ka inhmã mẽ omunh mex nẽ kê mẽ inhỹ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ pahpyrà nẽ te ixkre tipxi kamã mẽ htipxi nẽ mẽ pa pyràk o axpẽn kôt pa.

12 Kormã mẽ kamã ixpata ã ate inhmã axihtỳx xà hkwỳ nhõrta o pa mẽ htãnopxar mex o ri mẽ hkôt ixpa. Jakamã nhũm mẽ ri ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Ãm Jut Kariot pix koja mẽ hkĩnhã tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ hapêx. No ãm ra akapẽr ã kagà kot hkukamã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh xàja kôt koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hapêx.

13 Tã na pa ra akupỹm awỳr inhnojarêt kaxyw jakamã na pa ixte tokyx mẽ rer mã xwỳnhjê ho awỳr o xa. Kormã mẽ hkôt ri ixpa ri. Mẽ kot inhmar nẽ ixpyrà nẽ hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ ri pa kaxyw. 14 Na pa pre ra mẽ kãm akapẽr jarẽnh ry nẽ nhũm mẽ ixpyrà nẽ akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jakamã nhũm hte mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ axtem nẽ kãm mẽ hkurê nẽ. Nom mẽ kêp mẽ hkwỳ hkêt jakamã na htem ã mẽ kamã gryk anẽ.

15 Tã na pa ã mẽ ho awỳr anhỹr o xa. Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkàx ã mẽ pa kaxyw na pa mẽ ho awỳr kêt nẽ. Koja mẽ arĩ mẽ hkôt ri pa. Nom mẽ uràk nẽ amnhĩ tomnuj o pa pumaj na pa ã mẽ ho awỳr anẽ. 16 Mẽ kêp mẽ hkwỳ hkêt. Axtem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx. Te mẽ kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx pyràk jakamã kê mẽ amarĩ mẽ hkôt pa htã mẽ

kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Ãm pahkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. 17 Akapẽr pix na mex o mex jakamã koja mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ gaa nẽ te pahte amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

18 Na ka pre amnẽ mẽ hwỳr inhmẽ pa pre ixte mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri ixpa kaxyw mẽ hwỳr wrỳ. Nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ kot akapẽr jarẽnh o mẽ hkôt pa kaxyw pa mẽ kurê nẽ ma mẽ hwỳr mẽ kurẽ. 19 Inhmã mẽ hapê jakamã kot paj amnhĩ grônh kôt nhãm mẽ kot axpẽn mã ri inhgrônh o pa xwỳnhjê mã amnhĩ gõ. Amã hprãm xà hkôt. Ixkwỳjaja kot ja hã ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ amã hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw." Anẽ.

### *Jejus kot hkrajê piitã ho Tĩrtũm wỳr*

20 Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

"Tã na pa ã jajê ho awỳr anẽ Papaj. Nom ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê pix o na pa awỳr kêt nẽ. Mããnẽn mẽ ô ri nhỹrmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjaja na pa mẽ ho ixpimràà tã mẽ ho awỳ. 21 Kê mẽ pahpyrà nẽ te hamaxpẽr tipxi pyrà nẽ ri axpẽn to pa. Nẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nhũm mẽ kêp pahkwỳ hkêt xwỳnhjaja pahtã mẽ omu nẽ ate mẽ hwỳr inhmẽnh ã apumunh kurê kumrẽx.

22 Nẽ koja mẽ ixkukwak ri panhỹ hã te pahpyrà nẽ hamaxpẽr tipxi nẽ ri pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. 23 Na pa htem te ixkre tipxi kamã mẽ ixtipxi pyràk o axpẽn nhĩpêx o ri ixpa. Te pahte axpẽn nhĩpêxta pyràk. Tã koja mẽ ixwakre kamã ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa nhũm mẽ kêp pahkwỳ hkêt xwỳnhjaja ja hã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o: 'Nà pẽr ãm hãmri na pre Tĩrtũm tãm mẽ pahwỳr Jejus mẽ. Kãm hapê htỳx tã mẽ pahwỳr kumẽ nhũm wrỳ nẽ amnhĩ xwar kãm hkwỳjê japê nẽ.' Anhỹr o koja axpẽn mã pajarẽnh o pa.

24 Amnepêm amrakati ri pa pre amã ijapê hã ri ixpa. Tã ot pa jajê ho awỳ. Ka na ka pre inhmã mẽ agõ. Tã ma awỳr inhmõr mã xàta wỳr na pa inhmã mẽ àpir prãm nẽ. Koja mẽ nhỹrmã ma pahwỳr api pu mẽ pahpiitã pahpimrààtã pamã axpẽn japê hã ri papa ho papa.

25 E Papaj. Amex o amex tã mẽ kêp ixkwỳ hkêt xwỳnhjaja na kormã ate mẽ hwỳr inhmẽnh xwỳnh ã ixkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Nom mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na mẽ kurom ja hã ixkôt hamaxpẽr mex nẽ.

26 Na pa ra ixprĩ hã mẽ kãm akapẽr o amnhĩrĩt o ri ixpa. Tã kot paj axte mẽ kãm akapẽr kwỳ jarẽ. Amã ijapêta pyrà nẽ mẽ kãm axpẽn kĩnh ã axpẽn to pa kaxyw na pa mẽ kãm hã karõ. Kot paj inhĩ hã mẽ hkôt ixpa hkêt tã koja Pahkarõja mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã agjê nẽ te pa mẽ hkôt ixpa pyràk o mẽ hipêx. Ja na pa inhmã hprãm. Tã koja anẽ. Jakamã na pa ã mẽ ho awỳr anẽ. Tã ãm ja pix Papaj." Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus õ Papaj mã mẽ inhnoo mã amnhĩ jarẽnh anẽ pa mẽ ixpiitã hã kuma.

# 18

### *Mẽ kot Jejus pynênh ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 26.47-56; Makre 14.43-50; Rukre 22.47-53*

1 Tã nhũm Jejus mẽ ixto Hipêêxà hwỳr pa. Hãmri nẽ ixkreja rũm ma tẽ nẽ Jerujarẽ rũm kato nẽ ma gô pê Kirõ hwỳr tẽ pa mẽ hkôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja ma hkôt mra. Nẽ gô hã rê nẽ hikjê hã mẽ kot mẽmo pĩ hkô hkre xwỳnhja wỳr mra nẽ parpê ixkrĩ hpa. 2 Na pre hte Jejus xatã hwỳr amnhĩ kôt mẽ ixto pa ho kuhê. Jakamã nhũm Jut Kariot kot mẽ kãm õr mã xwỳnhta ra kot hwỳr mẽ ixpa ho ixkuhê xàta pumunh mex. 3 Jakamã pa mẽ hwỳr pôj nẽ ixkrĩ hpa nhũm mẽ mẽ ixwỳr mra. Jut Kariot mẽ pôristijaja. Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pôristijê mẽ patre nhõ pôristijaja nhũm mẽ mẽ ixwỳr Jut Kariot kôt mra. Ijaew nhõ pahijê nhỹ hã mẽ ixwỳr mra. Piitã wapohti jamỳ nẽ pô hpôk nẽ kanê jamỳ nẽ mẽ ixwỳr hpôk o kato. 4-5 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ kànhmã xa nẽ ma mẽ kutã tẽ. Jut Kariot kot mẽ kãm õr kaxyw nhũm amnhĩ tã omunh mex jakamã amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ ma mẽ kutã tẽ. Hãmri nẽ mẽ hkaxpa nẽ mẽ omunh o xa nhũm Jut Kariot mẽ kuri xa nhũm Jejus mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Pa. Mẽmoj japêr na ka mẽ pô hpôk o ri apa? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà Jejus pê Najare nhõ xwỳnh japêr o na pa mẽ ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ ot pa xa. Pa na ixpê Jejus. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri axpẽn pumu nẽ umaj katẽ ho axkamẽ nẽ kuhê. Nom katẽ ho pikamẽnh o ra rôrôk pa nẽ hikwỹ. 7 Hãmri nẽ kànhmã kuhê hpa nhũm Jejus axte mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ japêr o na ka mẽ apa? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Jejus pê Najare nhõ xwỳnhta japêr o na mẽ ri ixpa kênã. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa ra ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kênã. Paa. Ijapêr o na ka mẽ ri apa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ixkôt ri mẽ pa xwỳnhtaja tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Kê mẽ mãmrĩ anhgrà nẽ ma mra.

9 Anhỹr o mẽ inhnê mẽ kãm kapẽr. Na pre ra ham Hipêêxà mã mẽ ixtã kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Kormã mẽ kamã ixpa ri ate inhmã ixihtỳx xà nhõrta o na pa mẽ htãnopxar mex o ri mẽ hkôt ixpa.

Anhỹr o mẽ ixtã kãm amnhĩ jarẽnh jakamã nhũm ã mẽ inhnê mẽ kot unênh mã xwỳnhjê mã kapẽr anẽ.

### *Simãw Pêtre kot mẽhõ pê hamak krãhyr ã harẽnh*

*Matêwre 26.51-54; Makre 14.47; Rukre 22.49-51*

10 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri Jejus ã mẽ omu hãmri nẽ õ wapo kapa nẽ jam ho apê nẽ ho hamak nhĩkjê krãhta. Mawti jamak krãhta. Mawtija mẽõ patre mã apênh xwỳnhjê hõ na pre nhũm Simãw Pêtre hamak krãhta. 11 Hãmri nhũm Jejus ja hã omu nẽ nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà amarĩ xa nẽ akupỹm awapota hkàm haxà. Ixte mẽ anê amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kaxyw na pa pre Inhĩpêêxà rũm amnẽ mẽ awỳr pika hwỳr wrỳ. Kêt inhmã kãm hprãm xà hkôt pix mã na inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hprãm. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã kãm ixto hprãm xà hkôt mãmrĩ tanhmã ixto. Anẽ.

### *Mẽ kot Anas wỳr Jejus o htẽm ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 26.57-58; Makre 14.53-54; Rukre 22.54*

12 Tã nhũm pôristi mẽ mẽ hkrãhtũm nẽ mẽõ patre nhõ pôristijaja Jejus pynê nẽ hpa hpre hpa 13 nẽ ma Anas wỳr o tẽ. Anasja Kajpas piinhõ na pre. Nhũm Kajpas kormã amgràja ã Anas pyrà nẽ kêp mẽõ patre maati. 14 Jakamã na pre ra Ijaew nhõ pahijê mã Jejus jarẽnh o:

—Nà kot puj mẽ Jejus pĩr tokyx anẽ. Kê tapxipix ty pu mẽ arĩ mỳrpê pahpiitã pajamakêtkati nẽ ri papa. Anẽ.

Jakamã nhũm mẽ Jejus pynê nẽ kormã ma patre maati hwỳr o tẽ.

### *Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 26.69-75; Makre 14.66-72; Rukre 22.54-62*

15 Hãmri pa ixpê Juãw mẽ ixkràmnhwỳ Simãw Pêtre mẽ pa wa ma mẽ hkôt wa tẽ. Nhũm mẽ ra mẽ inhõ patre maati nhõrkwỹ hwỳr Jejus o axà. Nhũm patre maati kot ixpumunh jakamã nhũm kãm àpênh xwỳnhja ixpumu nẽ inhmã anẽ pa mẽ hkôt axà. 16 Nom nhũm Simãw Pêtre arĩ kapôt ã hakwa krem xa. Hãmri pa omu nẽ akupỹm hwỳr tẽ nẽ mẽhõ niti kot hakwa kre jamãr o ãm xwỳnhja mã anẽ nhũm kãm kahê xà mẽ nhũm mẽ ixkôt axà. 17 Hãmri nhũm nita hprĩ hã omu nẽ kãm:

—Xêê. Pẽr apê mẽ kot unênh nẽ o mõr mũj kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka mê? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Nà ixte mẽhõ myti ata pumunhre hã. Anẽ.

18 Hãmri nhũm ra kôt ã kamàt nẽ ra kryy nẽ nhũm mẽ àpênh xwỳnh kwỳ mẽ mẽõ patre nhõ pôristi hkwỳjaja amnhĩm kuto nẽ hã ànhunh o kuhê. Nhũm Simãw Pêtre mẽ omu nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ ĩhkô hã ànhunh o xa.

### *Patre maati kot Jejus kukjêr ã harẽnh*

*Matêwre 26.59-66; Makre 14.55-64; Rukre 22.66-71*

19 Rôm nhũm Anasja hêx rom tanhmã Jejus kukjêr to nẽ kãm:

—E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Tanhmã na ka hte we akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hto ho apa wehe? Anẽ.

20 Hãmri nhũm amnhĩ tã kãm:

—Nà na pa hte mẽ piitã mẽ noo mã ri mẽ kãm ixkapẽr o ixpa. Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã pa hte mẽ piitã mẽ noo mã ri mẽ kãm tanhmã ixkapẽr to ho ri ixpa. Na pa hte nhỹri ixpimxur pê ri mẽ kãm tanhmã ixkapẽr to ho ri ixpa hkẽt nẽ. 21 Tã ka ixtã mẽ kot inhmar o kuhê xwỳnhjaja tanhmã ixtã mẽ hkukjêr to hkẽt nẽ. Ãm papxipix ri ixkukja. Kwa ixtã mẽ hkukja kê mẽ kot tanhmã ixkapẽr mar to xà hkôt tanhmã amã ijarẽnh to nà? Anẽ.

22 Hãmri nhũm patre nhõ pôristi hõja kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Tk. Kwa na htem ã patre maati mã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Na htem hã hpijaàm o kãm kapẽr. Tã na ka axtem nẽ ri ã kãm akapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ hinep hkura.

23 Hãmri nhũm Jejus amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Kwa kot pa tanhmã mẽ amã amnhĩ to ixêx to ka mẽ hã inhma nẽ rĩ kormã tanhmã axpẽn mã ixto akapẽr to rỳ hã ixtak. Nom ãm hãmri ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh tã ka axtem nẽ ri inhĩnep ixtak. Anẽ.

24 Hãmri nhũm Anas tanhmã mar to hpa hãmri nẽ umre Kajpas wỳr kumẽ. Na pre Kajpasja kormã hitom kãm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho nhỹ nhũm Anas mẽ kãm anẽ nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr Jejus o tẽ nẽ ho axà. Arĩ hpa hpre rãhã hwỳr o tẽ nẽ ho axà nhũm xa nẽ kãm amnhĩ jarẽ.

### *Simãw Pêtre kot axte Jejus kôt pa hkẽt ã amnhĩ tã àprãr ã harẽnh*

*Matêwre 26.71-75; Makre 14.69-72; Rukre 22.58-62*

25 Nhũm Simãw Pêtre arĩ mẽ ĩhkô hã ànhunh o xa nhũm mẽhõja kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa pẽr apê Jejus kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ ixte mẽhõ nẽj pumunhre hã. Anẽ.

26 Hãmri nhũm hpãnhã mẽõ patre maati mã àpênh xwỳnhja mããnẽn omu. Simãw Pêtre kot kêp hamak krãhyr xwỳnhta kwỳ na pre. Jakamã nhũm hprĩ hã omunh mex kurê kumrẽx nẽ kãm:

—Kwa nà ka na ka mũtar pĩ hkôta kamã mẽ ĩhkô hã xa pa apumu. Anẽ.

27 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ axte mẽ kãm amnhĩ tã aprãr kãm hihtỳx nẽ. Jao ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxija mẽ nhũm krãhyre hkàr kurê kumrẽx. Ra Jejus kot hkukamã harẽnh xà hkôt kêp hkwỳ hkêt ã amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi.

### *Jejus kot Pirat mã amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 27.1-2, 27.11-31; Makre 15.1-20; Rukre 23.1-5, 23.13-25*

28 Hãmri nhũm mẽ ixpê Ijaew hkrãhtũmjaja ra Kajpas rũm Jejus o kato nẽ ma Pirat wỳr o tẽ. Piratja na pre te Rõmjê nhõ pahi pê Sesti mã mẽ ixpê Ijaew jamãr o pa nhũm mẽ ma hwỳr o tẽ. Nhũm ra myt kator grire nhũm mẽ hwỳr o tẽ nẽ õrkwỹ kapem o xa. Pirat kêp Ijaew kêt jakamã nhũm mẽ õrkwỹ hwỳr gjêx kêt nẽ kapôt ã kuhê. Na hte Ijaew kormã Pas ã hkĩnh hãmri nẽ nhãm mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê nhõrkwỹ hwỳr gjêx kêt nẽ. Koja mẽ hwỳr agjê nẽ amnhĩ tomnu nẽ Pas ã apkur kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ Pirat wỳr Jejus o tẽ no ãm hwỳr o àr kêt nẽ. Ãm ixkre kapem o xa. 29 Hãmri nhũm Pirat mẽ hwỳr kato nẽ omu nẽ hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã na we amnhĩ tomnuj to ka mẽ ixwỳr o tẽ? Anẽ.

30 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot amnhĩ tomnuj o pa xwỳnh kênã. Jakamã na pa mẽ awỳr o tẽ. Ate tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh mar nẽ mỳrapê tanhmã ho kaxyw. Anẽ.

31 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ kamjaja ma amnhĩ kôt o tẽ nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã ho. Mẽ ate tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omunh xà hkôt. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa amnepêm mẽ ixpê Ijaewjaja na pa pre htem kẽn o mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê tak o mẽ kupa. Tã na ra Rõm nhõ pahihtija mẽ pamjaja mẽ ixte mẽ hpar nê mẽ ixkurê. Tapxipix kãm mẽ hpar ã àmnênh prãm. Jakamã kot kaj ỹ hã mẽ inhmã tanhmã hã axàmnênh to kê mẽ kupĩ. Ra ja kaxyw mẽ kot mẽ ixkaxyw axãm kênã. Anẽ.

32 Rõm nhõ xwỳnhjaja na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hpar kaxyw nẽ pĩ kahpa hã mẽ hanhô nẽ mẽ kupa. Nhũm Jejus amnhĩ kukamã tanhmã mẽ kot hpĩr to hã mẽ omunh mex jakamã ra hprĩ hã mẽ inhmã mẽ kot tanhmã hipêx to hã mẽ harẽ. Jakamã nhũm pre ã Ijaew Pirat kot mẽ kãm hpĩr prãm xàj ã kãm kapẽr kãm xihtỳx anẽ. 33 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ akupỹm õrkwỹ hwỳr axà nẽ amnhĩ wỳr Jejus ã karõ nhũm hwỳr axà nhũm kãm:

—E kwa inhmã amnhĩ jarẽ. Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wỳr akãm hamak o pa? Anẽ.

34-36 Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Nom jar pika ja kamã ixpê mẽõ pahi hkêt. Axtem ixpê mẽõ pahi na pa. Mo kaxyw na ka ã ixkukjêr anẽ? Xà na pre mẽhõ ixte mẽ anhõ pahi Sesti kutã ixãm ã amã ijarẽ ka ama nẽ tee ri ixkukamã ajamaxpẽr? Nà xà ãm hãmri amã Tĩrtũm kot Ijaew wỳr inhmẽnh ã ixpumunh prãm? Mo kaxyw na ka ã ixkukjêr anẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Mo kot pa kêt ri axtem nẽ Tĩrtũm kot Ijaew wỳr amẽnh ã akukja? Mẽ apyrà nẽ ixpê Ijaew kêt kênã. Mẽ kot ixwỳr ato htẽm xwỳnhjaja na mẽ ã ate amnhĩ jarẽnh anhỹr ã ajarẽnh anẽ. Nà mẽ akwỳjê mẽ mẽ anhõ patre krãhtũmjaja na mẽ ã inhmã ajarẽnh anẽ. Jakamã e aprĩ hã inhmã amnhĩ jarẽ. Tanhmã na ka we amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ ixwỳr ato tẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kê axte kãm:

—Nà ixpê pyka ja kamã mẽ õ pahi hkêt. Kop ãm ixpê pyka ja kôt mẽ õ pahi ronhỹx ra ixkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã ixtã mẽ ato. Nom jar ixpê mẽ õ pahi hkêt. Ãm axtem ixpê mẽ õ pahi na pa. Ãm hãmri na pa ã amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

37 Nhũm ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:

—Xà apê mẽ õ pahi hõ na ka? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarẽnh anẽ. Na pa pre amnẽ pikaja wỳr wrỳ nẽ jar mẽ akamã ixkato nẽ mẽ akamã ixàptàr. Ixte tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to ho ri ixpa kaxyw na pa pre wrỳ nẽ mẽ akamã ixpa nẽ ãm hãmri mẽ kãm ixkapẽr o ri ixpa. Na pa hte tãm ixkapẽr o ri ixpa. Tã mẽ kot ixkapẽr mar nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem ixpê mẽ õ pahihti hã ijarẽnh o pa. Anẽ.

38 Hãmri nhũm Pirat kot tãm kãm kapẽr ã amnhĩ jarẽnhja ã kuma nẽ kãm:

—Tk. Aa ixte pika ja kamã mẽhõ pumunh nhũm tãm kapẽr o pare hã. Anẽ.

Hãmri nẽ kapẽr ã kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ akupỹm Ijaew wỳr ho kato nẽ mẽ kutã o xa nẽ mẽ kãm:

—Kwa tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. 39 E mẽ inhma. Na pa hte amgrà mẽ arĩgro pê Pas kãm mẽ amã mẽ hagjênh xà rũm mẽ akwỳjê ho hpỹnh nẽ mẽ hapôj nhũm mẽ hamakêtkati nẽ amnhĩx ri pa. Ka mẽ ja hã omu nẽ Pas ã akĩnh nẽ. Jakamã e. Pa mẽ amã mẽ anhõ “pahihti” jarẽnhja mã inhũre. E na pa ra kãm inhũre. Anẽ.

40 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ. Nhũm mẽ hã kàx pê gryk kamã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà kãm anhũrer kêt nẽ. Kêt Parapas mã mãn anhũre. Anẽ.

Parapasja na pre hte tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho ri pa nhũm prem mỳrapê unê nẽ haxà. Tã nhũm mẽ axtem nẽ Pirat kot kãm urer prãm xàj Jejus kaga.

# 19

*Mẽ kot Jejus tak ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 27.27-31; Makre 15.16-21; Rukre 23.20-25*

1 Tã nhũm Pirat akupỹm õrkwỹ hwỳr Jejus o axà nẽ õ pôristijê mã hã amỹnê nhũm mẽ hwỳr mra nẽ htak o kuhê. 2 Hãmri nẽ kêp pahi hã hpẽr o pikẽnh kaxyw kãm pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nẽ hkrãm haxà. Nom axtem mẽmo mrônhĩ te kot ronh kanêre pyràk xwỳnhja nhũm mẽ hikãx nẽ hkrãm haxà. Nẽ kêp pahi hã mẽ ê kamrêk py nẽ kãm haxà. 3 Hãmri nẽ xatã hwỳr mra nẽ hinep htak nẽ hã hpẽr o pikẽnh o xa nẽ kãm:

—E apê Ijaew nhõ pahi punuti na ka. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Piratja akupỹm Ijaew wỳr kato nẽ mẽ kãm:

—E koja inhõ pôristi akupỹm mẽ awỳr ho kato ka mẽ omu. Na pa tee ri kot tanhmã

amnhĩ tomnuj to hã hkukja. Põr tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt kênã. Anẽ.

5 Hãmri nhũm Jejus kato nẽ arĩ pahi hã àhkà tu nẽ ê kamrêk jaxà nẽ o xa nhũm Pirat mẽ kãm:

—E kwa mẽ omu nẽ kamã axukaprĩ hkêt wehe. Anẽ.

6 Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ mẽõ pôristijaja tee ri ja hã kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Hãmri nẽ hã kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà pĩ kahpa hã mãn anhô. Kê pĩ kahpa hã mãn ajêt nẽ ty. Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri hã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ kam nẽ ma amnhĩm o tẽ nẽ mẽ kam amnhĩm ho anẽ. No pa kot paj ho anhỹr kêt nẽ. Mo mỳrapê kot pa kêt hã amỹnê nhũm mẽ kupĩ? Nà kwarĩ kot pa ho anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

7 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh kênã. Mẽ inhĩgêtjaja na prem ã mẽ ixte amnhĩ jarẽnh anhỹrja nê mẽ inhmã kapẽr pa htem ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Koja mẽhõ ã ri amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ ja mỳrapê kupĩ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm Pirat tee ri Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnhja ma nẽ kãm uma nẽ kãm tanhmã ho hprãm kêt nẽ. 9 Hãmri nẽ akupỹm õrkwỹ hwỳr ho axà nẽ axte hkukja nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã inhmã amnhĩ jarẽ. Nhỹhỹnh na ka pre mẽ ixwỳr mõ? Anẽ.

Nom nhũm axte tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm arĩ akryk mar o xa. 10 Nhũm tee ri omu hãmri nẽ kãm:

—Kwa xà ate ixpumunh kêt? Inhỹ hã na htem mẽ kupa nẽ inhỹ hã akupỹm mẽ hapôj. Tã ka põr aprĩ hã inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ ri akryk akuhê. Anẽ.

11 Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Nom Tĩrtũm nhỹ hã pix mã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kêp ãm Tĩrtũm kãm ja prãm kêt ronhỹx ka tee ri tanhmã amã ixto hprãm hkaprỳ. Tãm kot mẽ ixkaxyw axãm kênã. Tã mẽ kot awỳr inhmẽnh nẽ ri ixtyk ã ijarẽnh xwỳnh pê Ijaew nhõ pahijaja. Ra mẽ kot ixkaga jakamã na mẽ ã amã ijarẽnh anẽ. Jakamã mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o ajakrenh. Anẽ.

12 Hãmri nhũm Piratja tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ kot kãm urer prãm nẽ. Hãmri nẽ akupỹm Ijaew wỳr kato nẽ hã mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ tee ri kot kãm urer kaxyw ã amnhĩ jarẽnhja ma nẽ kãm ja prãm kêt kumrẽx. Jakamã kàxpê nê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa nà ra kêp mẽ inhõ pahi hã kot amnhĩ to hêx kênã. Kot mẽhõ ã ri amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm Rõm kamã mẽ panhõ pahi Sestija ja hã harẽnh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Tã kot kaj kãm anhũre nhũm ajarẽnh ma nẽ akamã gryk nẽ. Anẽ.

13 Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma hãmri nẽ ma pahi kot tanhmã mẽ harẽnh to xà hã kẽn pota wỳr ma tẽ nẽ hã nhỹ. Mẽ ixpê Ijaew kapẽr kãm mẽ ixte kãm: “Kapata” jarẽnh xwỳnhta wỳr kot tanhmã Jejus jarẽnh to kaxyw ma hwỳr tẽ nẽ hã nhỹ nhũm mẽ hwỳr o tẽ.

14 Hãmri nhũm ra arĩgro pê sêsta. Mẽ ixpê Ijaewjaja mẽ ixte Pas ã amnhĩ tomnuj mỳrapê mry hkwỳ hpar nẽ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh xà hã arĩgroja kato. Jakamã nhũm kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹ nhũm Piratja mẽ kot Jejus kator ã harẽnh prãm xàj arĩ mẽ kãm ho mẽ õ pahi hã harẽ nẽ mẽ kãm:

—E ota mẽ anhõ Pahihtita. Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã harẽnh anhỹrja ã kuma nẽ kãm:

—Kwa apĩ ri. Ma o tẽ nẽ pĩ kahpa hã anhô kê tokyx ty.

Anẽ nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà. Kêp mẽ anhõ pahi kênã kot paj kêt ri axtem nẽ mẽ apê kupĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kêp mẽ inhõ pahi hkêt. Pahi Sesti pix na kêp mẽ inhõ pahi. Anẽ.

Mẽ kãm Sesti hkĩnh kêt tã ã kãm Jejus htyk prãm xàj ri harẽnh anẽ. 16 Hãmri nhũm Pirat tee ri ja hã mẽ kuma nẽ tã Jejus ã pôristi mã karõ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ mãmrĩ ma o tẽ nẽ pĩ kahpa hã anhô kê ty. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma o tẽ.

*Mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 27.32-44; Makre 15.21-32; Rukre 23.26-43*

17 Hãmri nhũm pôristija Jejus mã õ pĩ kahpa gõ nhũm kutu nẽ ma mẽ hkôt hkjênh

o mõ. Nhũm mẽ krĩ rũm ho kato nẽ ma hixêt prêk wỳr o tẽ. Hixêt prêkja mẽ kot harẽnh o: “Korkot” anẽ. No mẽ ixpê Ijaewjê kapẽr kãm na pa pre htem harẽnh o “Mẽ hkrã hi xà” anhỹr xwỳnhta wỳr nhũm mẽ ma o tẽ nẽ hã ho api. 18 Hãmri nẽ pikap pĩ kahpa xi nẽ hã Jejus xi nhũm hã nõ nhũm mẽ prek o ĩhkra ho htỳx nẽ hpar o htỳx. Hãmri nẽ kaxyw hkakwỳ nẽ hkakwỳnh pa nẽ kamã pĩ kahpata xãm nẽ hity hpa nhũm Jejus kỳx pê ajêt. Hãmri nhũm mẽ mããnẽn wa ho hamẽxkrut nẽ pĩ kahpa hã wa kunhô nhũm wa kuri ajêt. Wa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to xwỳnhja wa ho akutã Jejus nhĩjê nhũm wa uràk nẽ kỳxpê ajêt.

19 Hãmri nhũm Piratja õ pôristi mã anẽ nhũm mẽ tap õ py nẽ hã tanhmã kagà hto nẽ kagà ho:

IJAEW NHÕ PAHI JEJUS NA JA KÊP NAJARE NHÕ XWỲNH

20 Nom mẽ ixpê Ijaew kapẽr pix kãm hã kagà hkêt nẽ. Mããnẽn Gresjê kapẽr kãm nẽ Raxĩjê kapẽr kãm nhũm mẽ mããnẽn hã kagà nẽ Jejus mỳri kunhô. Hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja Jerujarẽ rũm hwỳr mra nẽ mẽ kot ã hã kagà nhĩpêx anhỹrta pumu nẽ kamã harẽ. Jerujarẽja hixêt prêêta wỳr jawỳ jakamã nhũm mẽ kurũm ohtô nẽ hwỳr mra nẽ omunh o kuhê. 21 Hãmri nhũm patre hkrãhtũmjaja tee ri ã Jejus jarẽnh anhỹr ã kagàta pumu nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm mẽ ma Pirat wỳr mra nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri hã mẽ kãm anẽ nhũm mẽ axtem nẽ ã ri kagà nhĩpêx anẽ? Kwa nà kêp mẽ inhõ pahi hkêt. Ãm htỳx ri kot ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr o pa kênã. Kwa hã kagàja o anhĩpa nẽ hpãnhã hã kagà ho: “Kêp Ijaew nhõ pahi hã kot amnhĩ to hêx xwỳnh.” Anhỹr o hpãnhã hã hipêx nẽ anhô nà? Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà pa ho ixpinhpanh kêt nẽ. Ra ixte hã kagà hpar kênã. Anẽ.

*Pôristijaja kot axpẽn mã Jejus xê ho pigràn*

*Matêwre 27.35-36, 27.55-56; Makre 15.24; Rukre 23.34*

23 Hãmri nhũm pôristijaja kot axpẽn mã Jejus xê o pigrành kaxyw amnhĩ tã haxwỳr o tẽ. Mẽ kêp 4 no nhũm Jejus xê kêp 5 jakamã nhũm mẽ amnhĩ kôt ho 4 nẽ haxwỳ nhũm pyxi nẽ hprã. ê rytita. Na pre hipêx muxre. Nhỹhỹnh hkayr xà pumunh kêt kumrẽx. 24 Jakamã nhũm mẽ omu nẽ kãm hkĩnh nẽ. Hãmri nhũm hõ kot amnhĩm hpyr nẽ ho arĩk kaxyw nhũm mẽ hã kẽnre ho jôka. Na pre ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ hkukamã ja hã mẽ harẽnh nẽ mẽ harẽnh kot:

Na prem axpẽn mã ixê o anhgrà nẽ hã kẽnre ho jôka ho hkrĩ.

Anhỹr o kot mẽ hkukamã mẽ harẽnh. Tã nhũm mẽ ra hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkrĩ.

*Jejus kot Juãw nhĩhkram katorxà jaxàr ã harẽnh*

25 Nhũm Jejus par pê katorxà xa. Nẽ htõx nẽ Kropti hprõ Marir nẽ Marir Matarẽn mẽ nhũm mẽ Jejus katorxà nhĩhkô hã Jejus pumunh o kuhê. Nhũm amnhĩ tã mẽ omu 26 nẽ mẽ kuri pa ixpê Juãw pumu. Hãmri nẽ kêp ixkràmnhwỳ mex ã ixtã katorxà mã kapẽr nẽ kãm:

—E ota Juãwta. Koja ixpãnhã te kêp akra pyràk o anhĩpêx nẽ tanhmã ato ajuta hto ho pa. Anẽ.

27 Hãmri nẽ hpãnhã pa inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E Juãw. Kêr ka te kêp akatorxà pyràk o inhmã hipêx mex o ri apa.

Anhỹr jakamã pa kuma nẽ kot inhmã hã karõ xà hkôt inhõrkwỹ hwỳr haxà nẽ amnhĩ kôt ri ho ixpa.

*Jejus htyk ã harẽnh*

*Matêwre 27.45-56; Makre 15.33-41; Rukre 23.44-49*

28 Tã nhũm Jejus ra amnhĩ pumu hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—Nà Inhĩpêêxà kot mẽmoj tã inhmã karõta na pa ra kãm ho anhỹr o hitep xà xir kaxyw. Anẽ.

Hãmri nẽ kãm kôr ã amnhĩ jarẽ. Nom ra hkukamã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot htyk kaxyw nẽ kãm kôr kukamã harẽnh jakamã nhũm ã amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ kapẽr o:

Nà na pa ra inhmã kôr nẽ. Anẽ.

29 Nhũm hpar pê guhkrax kãm wĩhti punureta ãm jakamã nhũm mẽ ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ kaxyw mẽmo rerek py nẽ o tẽ nẽ kaxyw pĩ ryti hõ py nẽ ho

hkanhwỳ. Nẽ akupỹn o tẽ nẽ ho wĩhti mã haxà nẽ kãm kupẽ. 30 Nhũm hkaô nẽ hkaôr pa hãmri nẽ kapẽr o:

E nà hãmri na pa ra mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Jao ra Inhĩpêêxà kãm hprãm xà hkôt kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jatur xàm kumẽ.

Anhỹr o amnhĩ jarẽnhja kôt ahpar mã hkrã nẽ ty.

### *Mẽ kot kô xwa ho Jejus kamnhwỳr ã harẽnh*

*Wam Juãw 5.6-8*

31 Nhũm ra sêsta nhũm apkati nhũm mẽ inhõ arĩgromnu pê sap kaxyw. Sapja ã na hte mẽ ixpê Ijaew mẽ ixkĩnh pê Pas ã ixkĩnh rũnh o ixpa. Nhũm mẽ kãm sap ã arĩ mẽ htyk nẽ mẽ harir xwỳnhjê pumunh prãm kêt jakamã nhũm Ijaew krãhtũmjaja ma Pirat wỳr mra nẽ kãm:

—Kwa pôristi mã anẽ kê mẽ tokyx mẽ hte hi kukẽ kê mẽ htyk tokyx anẽ. Kê mẽ tokyx mẽ o wrỳ nẽ ma mẽ o mra nẽ mẽ hagjê. Kormã sap kêt ri. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ õ pôristijê mã anẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ akutã wa kot Jejus nhĩjê nẽ jêt xwỳnhta wa kumrẽx wa hte hi hkwỹr. 33 Hãmri nẽ hpãnhã Jejus wỳr tẽ nẽ omu nhũm ra htyk mex nẽ ajêt nhũm mẽ ja hã omu nẽ kêp hte hi hkwỹnh kêt nẽ. 34 Nhũm pôristi hõja kô xwa py nẽ ho ihkjê rũm hkanhwỳ nhũm hkamrô mẽ ĩ kagô ahkà nẽ hprõt nhũm mẽ hkwỳja omunh o kuhê. 35 Nẽ ixpê Juãw na pa pre ijaxwỳja mẽ ĩhkô hã xa nẽ ja hã omunh jakamã pa ã mẽ amã hã kagà anẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã harẽ nẽ hã kagà. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ harẽnh mar nẽ hkôt ajamaxpẽr kaxyw. 36 Na pre ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ra hkukamã tanhmã kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta jarẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà kot:

Koja mẽ nhỹhỹnh hi hkwỹnh kêt nẽ. Anẽ.

Tã nhũm mẽ ra hã kagàja kôt ã hipêx anẽ nẽ kêp hi hkwỹnh kêt nẽ. 37 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmja mããnẽn ja hã harẽnh kot:

Mẽ kot hpĩr nẽ hkanhwỳr xwỳnhja koja mẽ hpar pê omunh o kuhê. Anẽ.

Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ã Jejus tyk kukamã harẽnh kot anhỹr.

### *Mẽ kot Jejus jaxàr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 27.57-61; Makre 15.42-47; Rukre 23.50-56*

38 Tã nhũm Juje pê Arimatej nhõ xwỳnhja Jejus ra htyk ã omu nẽ ma Pirat wỳr tẽ nẽ hã kãm kapẽr. Kot ma o mõr nẽ tokyx haxàr kaxyw. Na pre ra Jejus kôt amnhĩ xãm nom Ijaew krãhtũmjê pymaj mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt kêt nẽ. Jakamã nhũm ma Pirat wỳr tẽ nẽ hã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa e ot pa awỳr tẽ. Ixte mẽmoj tã amã ixkapẽr kaxyw. Kot kaj apu inhmã “ỳ” anhỹr japêr. Kwa xà kot pa ma Jejus o mõ nẽ haxà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm: “Nà mãmrĩ ho anẽ.” Anẽ hãmri nhũm ma hwỳr tẽ nẽ ho wrỳ nẽ kumỳ nẽ ma haxàr mã o mõ. 39 Nhũm Nĩkotẽja ma hkôt tẽ. Amnepê mã kot kamàt kãm Jejus wỳr htẽm nẽ wa axpẽn mã kapẽr o ỹr xwỳnhta. Jakamã ma Juje hkôt tẽ. Nẽ amnhĩ kôt mẽ hkuxwa xà hkwỳ ho mõ. Ãm ho mõr rax kumrẽx. Ho 34 kir nẽ kutu nẽ o mõ. Mẽ hkuxwa xàja na pre mẽ kot mẽmo kuxwa xà mã “mĩra” nẽ “aroe” anhỹr jarẽnhja nhũm kaxyw hkwỳ jakà nẽ ho ahkà nẽ ho mẽ hkuxwa xà nhĩpêx. Hãmri nẽ kutu nẽ ma Juje kot Jejus jaxàr nhũm kot ho hkuxwa kaxyw hkôt o mõ. 40 Hãmri nhũm wa ho kupẽxê kukõnh pa nẽ ho Jejus kupu. Mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte mẽ htykjê jagjênh kaxyw ã mẽ hipêx anhỹr xà hkôt nhũm wa ã hipêx anẽ nẽ haxà. 41 Nhũm ra mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr xà tã mẽ kot mẽmo pĩ ho pa nẽ hkre xwỳnh kwỳ kuhê. Nẽ kamã kẽn kre nyw. Kormã mẽ kot kamã mẽ htykjê hõ jaxàr kêt xwỳnhta. 42 Jakamã nhũm wa omu nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu hwỳr Jejus o tẽ nẽ kamã mãn tokyx haxà. Kêr pu kormã sap kêt ri ra tanhmã amnhĩ to hpa. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr kumỳ nẽ o tẽ nẽ kamã haxà nẽ hã hitom pa hãmri nẽ ma akupỹm krĩm wa tẽ.

## 20

### *Jejus akupỹm htĩr ã harẽnh*

*Matêwre 28.1-10; Makre 16.1-8; Rukre 24.1-12*

1 Tã nhũm sap tẽ nẽ hapêx nẽ hpãnhã semãn nyw krax xà pê tômĩk. Hãmri nhũm Marir Matarẽn kwỳhtã kànhmã nhỹ. Kormã myt kator kêt ri kànhmã nhỹ nẽ ma kẽn kreta wỳr tẽ. Nẽ hwỳr pôj nẽ tee ri hitom xà hã kẽn rax pumu. Nhũm ra nhãm hakwa kre kuhpa hã ri hikwỹ nhũm omu nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr pê omunh o xa. 2 Hãmri nẽ awjanã nẽ ma akupỹm hprõt nẽ nhỹri Simãw Pêtre nẽ pa ixpê Jejus kràmnhwỳ mex ã wa ixpumu nẽ hkaprĩ kamã wa inhmã harẽ nẽ wa inhmã:

—Xê na pẽr mẽ pahpê mẽ panhõ Pahihti kapa nẽ nhỹhỹm ma o tẽ. Xê nhỹhỹm mãn pre wem o tẽ? Anẽ.

3 Hãmri pa wa kuma nẽ hwỳr ixprõt kurê kumrẽx. 4 Hãmri pa Simãw Pêtre mã wa nẽ ixkumrẽx hwỳr pôj. 5 Nom kormã kẽn kre hwỳr ixàr kêt ri kormã hakwa krem inhĩkôt nẽ kaxwỳnh kãm nõr xà kamã Jejus japêr ixrĩt o xa. Nhũm kupẽxê nhĩrê pix nõ pa omu. 6 Hãmri nhũm Simãw Pêtre ixkôt tẽ nẽ ixrom krem àr kurê kumrẽx nẽ kupẽxê nhĩrêta pumu. 7 Nẽ hkrã kupu xà pumu nhũm axtem hkrã muxre nẽ ahte nõ. 8 Hãmri pa hkôt axà nẽ nõr xà kaprỳ pumu nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Nà mãn akupỹm htĩr. Hã na nõr xà hkaprỳ mex nẽ. Nà mãn akupỹm htĩr kãm ga. Anẽ.

9 Ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja kukamã akupỹm htĩr ã harẽnh tã pa wa kormã ixprĩ hã ja hã omunh kêt nẽ. Tã kẽn kre kaprỳ pumu nẽ kãm ijamaxpẽr kurê kumrẽx. 10 Hãmri nẽ wa ixkato nẽ awjanã nẽ ma akupỹm wa ixkwỳjê hwỳr wa tẽ.

### *Jejus kot Marir Matarẽn wỳr kator ã harẽnh*

*Makre 16.9-11*

11 No nhũm Marir Matarẽnja arĩ kẽn kre kapem hkaprĩ nẽ mỳr o xa. Nẽ mỳr pê hikôt nẽ kẽn kre kamu 12 nẽ kamã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh wa ho axkrut nẽ wa omu. Nhũm wa ê jakajre kamã wa nhỹ. Nhũm hõja hkrãm nhỹ nhũm hõja htem nhỹ. 13 Hãmri nẽ wa Marir Matarẽn mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri omu nẽ amỳr o xa? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Xê nhũm. Na prem ma nhỹhỹm mẽ ixpê mẽ inhõ Pahihtija mỳ nẽ ma o tẽ nẽ hpãnhã nhỹri kuxi. Anẽ.

14 Rôm nhũm Jejus tãm tẽ nẽ hkatut kôt xa nhũm Marir Matarẽn ho hakẽx nẽ omu nom hprĩ hã omunh kêt nẽ. Omu nẽ htỳx ho axtem mẽhõ hã hkamnhĩx. 15 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa mon ka ri amỳr o xa? Mẽhõ na ka ri hapêr arĩt pê amỳr o xa? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ htỳx ho pĩ hkre jamãr xwỳnh ã hkamnhĩx nẽ kãm:

—Xê xà ka na ka mẽ ixpê mẽ inhõ Pahihti ho ahkĩ nẽ ma o tẽ nẽ nhỹri axi mê? Xê ka japêr nẽ akatàt kôt inhmã harẽ. Nhỹri inhmã nõr xà jarẽ pa ma hwỳr tẽ nẽ kumỳ nẽ man akupỹn o tẽ nẽ akupỹm kẽn kre kamã kuxi. Anẽ.

16 Hãmri nhũm Jejus kãm hixi jarẽ nẽ kãm:

—Kwa Marir Matarẽn. Amnẽ ixpumu nẽ arĩ ã akapẽr anẽ nà. Anẽ.

Hãmri nhũm jatã hprĩ hã kuma nẽ ho hakẽx nẽ amnhĩ jaêr pê hprĩ hã omu nẽ kãm:

—Xê Pahihti. Xep ka na ka. Hêxta gàà nẽ. Anẽ.

Nom mẽ ixpê Ijaew kapẽr kãm Pahita jarẽnh o: “Raponĩ” anẽ. Nhũm ã kãm kapẽr anẽ hãmri nẽ axte ma nhỹhỹm kêp htẽm pymaj hpa hã kupy. 17 Hãmri nhũm kãm:

—Kwa inhmã anhũre. Na pa kormã ma akupỹm Inhĩpêêxà hwỳr ixàpir kêt nẽ. E tokyx ma akupỹm tẽ nẽ ixtõ nẽ ixtõxjê mã ijarẽ. Na ka prem apê ixkràmnhwỳ pix tã ra mẽ apê ixtõ nẽ ixtõx na ka mẽ. Jakamã ma akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm ijarẽ. Nẽ mẽ kãm: “Na Jejus mẽ awỳr pẽr mẽnh o: ‘Kot paj tokyx ma akupỹm Inhĩpêêxà Tĩrtũm wỳr api. Nom kêp pa Inhĩpêêxà pix kêt mããnẽn kêp mẽ Anhĩpêêxà na. Nẽ mããnẽn kêp mẽ anhõ Tĩrtũm na.’ Anhỹr o mẽ awỳr pẽr mẽ.” Anẽ. E ma akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ tokyx ã mẽ kãm ijarẽnh anẽ. Anẽ.

18 Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm mẽ ixwỳr tẽ nẽ mẽ inhmã awjarẽ nẽ mẽ inhmã:

—Xê na pa ham mẽ panhõ Pahihtita pumu. Na akupỹm mẽ pamã htĩr. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ inhmã kot tanhmã kãm kapẽr to hã harẽ pa mẽ kuma nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr.

### *Jejus kot hkwỳjê hwỳr kator ã harẽnh Rukre 24.36-43*

19 Tã nhũm tômĩk nẽ kamàt pa mẽ Jejus kôt ixpa ho ixpa xwỳnhjaja axpẽn wỳr akuprõ hãmri nẽ Ijaew krãhtũmjê pymaj hakwakre kahê hpa nẽ axpẽn mã ixkapẽr o ixkrĩ. Nhũm Jejus mẽ ijaêr pê nhỹhỹnh mẽ ixwỳr axà nẽ mẽ ixkuri xa nẽ mẽ inhmã:

—Pa. Xà kormã mẽ anhõt kêt? Anẽ.

20 Hãmri nẽ mẽ inhmã amnhĩ nhĩhkra kamã prek tatak xà jahkre nẽ hakỳx kôt mẽ kot hkanhwỳr xàja nhũm mẽ inhmã hahkre. Pa mẽ akupỹm htĩr kãm omu nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx. 21 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—E kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amã ma ho ri apa hkêt nẽ. Na pre Inhĩpêêxàja mẽ awỳr inhmẽ pa pre wrỳ. Tã kot paj amnhĩ pyrà nẽ mẽ piitã mẽ hwỳr mẽ arẽ. Anẽ.

22 Hãmri nẽ mẽ ixkaxyw htyyxà mẽ nẽ mẽ inhmã Tĩrtũm mẽ wa Karõ jarẽ nẽ mẽ inhmã:

—E koja Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõja wrỳ nẽ mẽ akarõ mã gjêx pa. 23 Ka mẽ ỹ hã ma mẽ piitã mẽ hwỳr apa nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Nẽ nhỹri mẽhõ pumu nẽ inhỹ hã kãm: “Kot kaj Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã apumu nẽ anê ate amnhĩ tomnuj rênh pa.” Anẽ. Ka mẽ ã kãm akapẽr anẽ nhũm mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ nê kot amnhĩ tomnuj rênh pa. Nom koja mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ xãm kêt japêr ka mẽ inhỹ hã kãm: “Nà kot kaj Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm kêt nẽ nhũm anê ate amnhĩ tomnuj rênh kêt nẽ.” Anhỹr o kãm akapẽr nhũm Tĩrtũm ho anẽ nẽ nê rênh kêt nẽ. E kêr ka mẽ ã inhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ inhmã kapẽr anẽ hãmri nẽ kato nẽ ma nhỹhỹm tẽ.

### *Jejus kot Tomas mã kapẽr ã harẽnh Matêwre 28.17*

24 No nhũm mẽ inhĩõ pê Tomas pihpohtita kormã mẽ ixkĩnhã akupỹm Jejus htĩr kãm omunh kêt nẽ. Na pre ma kape hã tẽ nhũm wakre kamã mẽ ixwỳr axà nẽ mẽ inhmã kapẽr hãmri nẽ ma nhỹhỹm tẽ. Jakamã nhũm Tomas akupỹn mẽ ixwỳr tẽ nẽ axà pa mẽ kãm harẽ nhũm tee ri mẽ inhma nẽ mẽ ixkôt hamaxpẽr kêt nẽ. 25 Nẽ mẽ inhmã:

—Nà kot pa ĩhkra kamã prek tatak xà pumu nẽ kamã inhĩhkra hkrã jaxà. Nẽ hakỳx kôt hkanhwỳr xàta pa mã ho anẽ nẽ omu nẽ kamã inhĩhkra hkrã jaxà nẽ rĩ kormã akupỹm htĩr kôt ijamaxpẽr. Anẽ.

26 Tã nhũm semãn pyxi nẽ hapêx pa mẽ axte axpẽn wỳr akuprõ nẽ axte Ijaew krãhtũmjê pymaj amnhĩ tã kahê htỳx nẽ ixkrĩ. Nhũm Tomas tã mẽ ixkuri nhỹ. Hãmri nhũm Jejus axte nhỹhỹnh mẽ ixwỳr axà nẽ mẽ inhmã:

—Pa. Na ka mẽ rĩ akrĩ. Anẽ.

27 Hãmri nẽ Tomas pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm ĩhkra pẽ nẽ kãm:

—E ota inhĩhkra kamã prek tatak xàta. Mãmrĩ kamã anhĩhkra hkrã jaxà. Nẽ hpãnhã ijakỳx kôt mẽ kot ixkanhwỳr xà kamã mã ho anẽ nẽ haxà nẽ akupỹm ixtĩr kôt ixpumunh kurê kumrẽx. Anẽ.

28 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Nà pẽr ãm hãmri apê inhõ Pahihti Tĩrtũm na ka. Anẽ.

29 Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Ãm ano ho ixpumunh kôt pix mã na ka ixkôt ajamaxpẽr. Tã no ãm koja mẽ nhỹrmã mẽ amỳr pê mẽ pa xwỳnhjaja mẽ akĩnhã mẽ no ho ixpumunh kêt tã akupỹm ixtĩr ã ijarẽnh mar pix tã ixkôt hamaxpẽr. Ja na mex kumrẽx. Anẽ.

### *Juãw kot tanhmã amnhĩ jarẽnh to hã harẽnh Rõmãn 15.4; Wam Juãw 5.13*

30 Na pre Jejus kormã mẽ ixto pa ri mẽ inhnoo mã mẽmoj tanhmã hipêx to rax nẽ nom kot paj kagàja kamã piitã hã kagà hpar kêt nẽ. 31 Ãm hkwỳ pix na pa mẽ amã hã kagà. Mẽ ate mẽ ixpyrà nẽ omunh nẽ kêp Tĩrtũm Kra hã kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã omunh nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na pa ã mẽ amã harẽnh nẽ hã kagà anẽ. Tã kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ nhỹrmã atyk tã nhũm akupỹm mẽ ato mẽ atĩr ka mẽ ixpyrà nẽ kuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Tã pa ã mẽ amã mẽmoj piitã harẽnh nẽ hã kagà anẽ.

# 21

### *Jejus kot hkwỳjê hwỳr kator ã harẽnh Matêwre 26.32, 28.7, 28.10*

1 Tã nhũm Jejus axte hkôt mẽ ixpa ho mẽ ixpa xwỳnh kwỳjê hwỳr kato. Himô pê Tipeja mỳri. 2 Pa mẽ ixpê 7 nẽ axpẽn wỳr akuprõ. Na pre Simãw Pêtre nẽ Tomas pihpohti nẽ Natãnaew. Natãnaewja Garirej kamã krĩ pê Kanã nhõ xwỳnh na pre. Nẽ wa pa wa ixpê Jepetew krata wa nẽ wa inhĩõ wa pijakruuta wa. Pa prem wa mẽ nhỹri axpẽn wỳr akuprõ. 3 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ inhmã:

—E pa jarãhã ma tep wỳr tẽ nẽ hkwỳmnê. Anẽ.

Pa mẽ kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà pa mẽ ijaxwỳja ma akôt mõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ ma himô rax pê Tipeja wỳr mõ nẽ kanôre mã agjê nẽ gôx kãm kryhti rẽnh o ixkuhê. Nom tee ri ho tep õmnênh kaxyw rẽnh o ixkuhê nẽ hõmnênh kêt nẽ ixtã apkati nhũm tep amrakati kumrẽx.

4 Tã nhũm myt kato nhũm Jejus gô mỳri xa. Pa mẽ ixpiitã omu no ãm ixprĩ hã kêp Jejus ã omunh kêt nẽ. Tã no nhũm tãm xa. 5 Hãmri nẽ mẽ inhmã kapẽr nẽ mẽ inhmã:

—Pa. E mãn ka mẽ ra tep kwỳmnênh rax nẽ nà? Anẽ.

Hãmri pa mẽ kãm:

—Tk. Nà mo tep? Amrakati kumrẽx kênã. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ inhmã;

—Xô wehe? Tôe. Axte mẽ axupôk rũm kryhti mẽ nẽ omu. Anẽ.

Hãmri pa mẽ mar xà hkôt ho anẽ nẽ kumẽ. Hãmri nhũm kamã tep hipu rax kumrẽx nhũm utĩ rax nẽ. Pa mẽ tee ri ixte ho ixàpir kaxyw ri hkukjê. 7 Hãmri pa kêp Jejus ã omunh kurê kumrẽx nẽ Simãw Pêtre mã kãm:

—Kwa pẽr mẽ panhõ Pahihtita na. Anẽ.

Hãmri nhũm inhma nẽ hkĩnh tỳx nẽ akupỹm hinôkà jaxà nẽ gôx kãm mrõ nẽ ma hwỳr ho nana ho tẽ. 8 Hãmri pa mẽ hkôt kanôre kamã kryhti kjênh o mõ. Ra amgrà hwỳr amgrire. Wỳr 100 met pix jakamã pa mẽ hwỳr ixpôx tokyx anẽ. 9 Nẽ pàr o hkre kura nẽ kuxi nẽ ijapôx pa nẽ Jejus wỳr ixprõt nẽ mra. Nhũm ra mẽ ixkutêp kuto nẽ par nhĩpêx nẽ nhỹhỹnh tep kwỳ par kãm haxwỳ nẽ ho àr o nhỹ. Nẽ kaxyw pãwti nẽ amnhĩ ri haxwỳ nẽ o nhỹ. 10 Hãmri nẽ mẽ ixpumu nẽ mẽ inhmã:

—E mẽ amnẽ anhõ tep o mra pu mẽ hkuxôt nẽ kuku. Anẽ.

11 Hãmri nhũm Simãw Pêtre akupỹm pàr wỳr tẽ nẽ kryhti ho htỳx xà hpôt nẽ amgrà hwỳr hkjênh o mõ. Kamã tep rũnh pix. Nẽ ohtô nẽ. Kamã kêp 153 nẽ hikwỹ htã nhũm nhỹhỹnh kryhti hkwỳ pikaxônh kêt nẽ. 12 Hãmri nhũm Jejus mẽ inhmã:

—E kwa mẽ tokyx mra pu mẽ apku. Anẽ.

Hãmri pa mẽ kuma nẽ hwỳr mra nẽ ixkrĩ pa. Hãmri nẽ tee ri omunh o ixkrĩ. Mẽ ixprĩ hã omunh mex kêt tã kot ã mẽ inhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kêp mẽ inhõ Pahihti hkôt omunh kurê kumrẽx jakamã hixi hã hkukjêr kêt nẽ. Ãm akryk omunh o ixkrĩ. 13 Hãmri nhũm mẽ inhmã pãwti ho hkry pa. Nẽ hpãnhã tep jamỳ nẽ mã ho anẽ nẽ ho hkry pa nẽ ho mẽ inhĩpêx pa pa mẽ ixàpkur o ixkrĩ.

14 Nhũm Jejus akupỹm htĩr kãm ra ahpỹnhã mẽ ixwỳr hapôx o axkrunẽpxi.

### *Jejus kot akupỹm tãm Simãw Pêtre xãm Atre 20.28-31; Wam Pêtre 5.1-4*

15 Tã pa mẽ ra ixàpkur pa nẽ kànhmã ixkuhê nẽ gô mỳ ri mra. Hãmri nhũm Jejus Juãw hkra Simãw Pêtre mã tanhmã kapẽr to. Nom ixpê Juãw nhũm kêp ixkra hkêt axtem Juãw õ hkra na pre. Jakamã nhũm Jejus kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Simãw. Xà we amã ijapê ho ate pika hkôt mẽmoj piitã hakrenh par nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tỳ inhmã ajapê htỳx kênã Pahihti. Ra ate ja hã amnhĩ tã ixpumunh mex. Inhmã ajapêê. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kêr ka inhmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Te ho ôwêhti hkrare jamãr xwỳnh kot hamãr mex o ri hkôt pata pyràk. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Nà kot paj amã mẽ ho anẽ. Anẽ.

16 Tã nhũm hã ahtũmre nhũm kê axte kãm:

—Kwa Simãw. Xà we ãm hãmri na ka inhmã amnhĩ jarẽ. Xà we amã ijapêê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Ra ate inhmã ajapê hã ixpumunh kênã. Anẽ.

Hãmri nhũm kê axte kãm:

—Tôe. Kêr ka inhmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Te ho ôwêhti jamãr xwỳnh kot ôwêhti jamãr mex o hkôt pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot paj amã mẽ ahkre mex o ri mẽ hkôt ixpa. Anẽ.

17 Tã hãmri nhũm hã ahtũmre nhũm kê axte kãm:

—Kwa Simãw. Xà we ãm hãmri na ka inhmã amnhĩ jarẽ? Xà we amã ijapê htỳx kumrẽx nà? Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ hkaprĩ nẽ. Ra kot amnhĩ tã hkukjêr o axkrunẽpxi jakamã nhũm hkaprĩ nẽ tee ri hamaxpẽr. Hãmri nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Ate mẽmoj piitã omunh par. Nẽ ate inhmã ajapê htỳx ã ixpumunh par kênã. Anẽ.

Hãmri nhũm kê axte kãm:

—Tôe. Kêr ka inhmã mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Te ho ôwêhti jamãr xwỳnh kot hamãr mex o ri pata pyràk. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot paj amã mẽ ho anẽ Pahihti. Anẽ.

### *Simãw Pêtre tanhmã htyk to hkukamã harẽnh*

18 Nhũm Jejus arĩ Simãw Pêtre mã kapẽr nẽ kãm tanhmã htyk to hkukamã harẽnh to nẽ kãm:

—Kwa ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ hã apa Simãw Pêtre. Nà kormã anyw ri na ka pre hte ma nhỹhỹm apa kaxyw nẽ anojarêt hãmri nẽ anhĩnôhkà mex jagjê nẽ ma nhỹhỹm amã apa hprãm xà hkôt ri apa. Tã kot kaj apigêt nhũm mẽ apynê nẽ akahti hpre nẽ apa hpre nẽ ma nhỹhỹm ato mõ ka mẽ kãm amnhĩ gõ nẽ amnhĩ nê tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Amã mẽ hkôt amõr prãm kêt tã mãmrĩ mẽ kãm amnhĩ gõ kê mẽ ma nhỹhỹm ato mõ. 19 Tã kêr ka arĩ ixkôt amnhĩ xãm tỳx nẽ atĩr prãm xàj mẽ umaj axte ixkaga hkêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ apĩ nẽ tanhmã atyk to hã apumu nẽ amã Tĩrtũm kĩnh ã apumunh mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ atã Pahi Maati Tĩrtũm mex o mex ã harẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre tyk kukamã kãm ujarẽnh anẽ. Hãmri nẽ kãm:

—E kêr ka ixte amnhĩ to htỳx nẽ amarĩ mẽ kãm ixãm nhũm mẽ kot ixpĩrja pyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj hãmri tã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ Pahihti. Anẽ.

### *Juãw tyk kukamã tanhmã harẽnh to hkêt ã harẽnh*

20 Nhũm pre ã Jejus Simãw Pêtre mã tanhmã htyk to hkukamã harẽnh anẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ ixpê Juãw ã ixto hakẽx nẽ ixpê Jejus kràmnhwỳ mex ã ixpumu. Kormã Jejus htyk kêt ri kamàt kãm mẽ ixàpkur o ixkrĩta ã na pa pre ĩhkô hã ixàpkur o nhỹ nẽ kot mẽ kãm õr mã xwỳnhta nhĩxi hã hkukja. 21 Jakamã nhũm Simãw Pêtre ixto hakẽx nẽ ixpumu nẽ ixtã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa no pẽr pahkôt mõr mũj? Tanhmã koja we htyk to? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

22 —Nà kot paj amã tanhmã htyk to hkukamã harẽnh hkêt nẽ. Kot pa inhmã arĩ kritpêm pa rãhã pa akupỹn ixwrỳk prãm nhũm arĩ pa nẽ htyk kêt rãhã pa akupỹn wrỳ. Kêr ka ri htyk kukamã tee ri tanhmã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Ãm ixkôt pix mã ate amnhĩ nhĩpêx tỳx pix kukamã mãn ajamaxpẽr o ri apa.

23 Anhỹr o kãm ijarẽnh jakamã nhũm mẽ ixkwỳjaja kot ã ijarẽnh anhỹrja ã kuma ma nẽ htỳx nhỹrmã ixtyk kêt ã ixkamnhĩx. Nẽ gaa nẽ rĩ piitã axpẽn mã ã ijarẽnh anhỹr o pa. Nom na pre ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Na kêt pre ijarẽnh o:

—Kot pa inhmã arĩ ri kritpêm pa rãhã pa akupỹn ixwrỳk prãm nhũm arĩ pa nẽ htyk kêt rãhã pa akupỹn wrỳ.

Anhỹr o ijarẽ. Nom ãm hãmri ixtyk kêt rãhã nhũm akupỹn wrỳk ã ijarẽnh kêt nẽ.

### *Juãw kot Jejus kot tanhmã amnhĩ to hã kagà hpar kêt ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Juãw 20.30-31*

24 E na pa mẽ amã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽ nẽ hã kagà.

Ixpê hkôt ri ixpa ho ixpa xwỳnhjê hõ na pa ãm hãmri ã hã kagà anẽ. Ka mẽ kamã harẽ nẽ ama nẽ ãm hãmri ixte kagà nhĩpêx kôt ixpumunh mex kurê kumrẽx. 25 No na pre Jejus ãm ja pix o anhỹr o pa hkêt nẽ. Na pa ãm mẽ amã hkwỳ pix jarẽ nẽ hã kagà. Na pre tanhmã ri mẽmoj to rax kumrẽx o ri pa. Nom kêp ãm ixte kot tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to piitã hã kagà hpar ronhỹx hã kagàja katutxô rax kumrẽx. Jao te ra kaxkwa htêp o mõr pyràk.

Tã ãm ja pix. Na hapêx.

# Atre
# Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ harẽnh

Rukre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre kêp tôtô nẽ hkwỳjê kane ho pa. Nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê Pawre kôt pa ho pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ hkràmnhwỳ Teopre mã kagàja nhĩpêx nẽ hwỳr kumẽ. Nẽ kagàja kamã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja kot Jejus mỳr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ harẽ.

Nẽ Ijaew nhõ patrejaja nẽ mẽ hkwỳ pê Parijew nhõ xwỳnhjaja nẽ mẽ hkwỳ pê Satusew nhõ xwỳnhjaja kot Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh nẽ mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx tã Tĩrtũm Kra Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ harẽ. Mẽ kot kêp Tĩrtũm Kra hkêt ã hkamnhĩx jakamã na prem kãm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kurê nẽ. Tã nhũm Simãw Pêtre mẽ Pawre mẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ uràk nẽ kêp Ijaew tã mẽ kurom Jejus hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu mẽ kamã gryk tỳx nẽ tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Tã nom nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus kaga hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ hipêx kati htã na prem arĩ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ piitã mẽ kãm tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o pa. Kam nẽ kapit 1 kamã wesik 8 japêr nẽ kamã harẽ. Hãmri nhũm Rukre ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja piitã hã kagà nẽ Teopre hwỳr kumẽ. Nẽ kãm mẽ harẽnh o:

### *Tĩrtũm Karõ jarẽnh*

*Matêwre 28.16; Makre 16.14; Rukre 24.36; Juãw 20.19*

1 Pa Teopre? Xà amex? E ot pa axte awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Nà wam ixte awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnhta kamã na pa pre amã Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ nẽ hã kagà. Kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho paja krax rũm pa pre piitã hã kagà hpa nẽ awỳr kumẽ. 2-4 Kormã akupỹm kaxkwa hwỳr àpir xwỳj ri na pre ỹ hã mẽ ahkre ho pa kaxyw hkôt mẽ pa xwỳnh kwỳjê rê. Tã nhũm mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kupĩ nhũm amnhĩ xà htỳx kãm hamak rax kãm ty. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Nom nhũm ma akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kurê kumrẽx kêt nẽ. Na pre xatã mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijê hwỳr hapôj nhũm mẽ akupỹm htĩr kãm omu. Na pre hte nhỹri mẽ hwỳr hapôj nẽ tanhmã mẽ ahkre hto nẽ mẽ kãm:

—Na pre Tĩrtũm mẽ ato hkra nẽ tãm mẽ ate amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw mẽ axunhwỳ.

Anhỹr o mẽ ahkre hã arĩgro ho 40. Hãmri nẽ kormã mẽ kamã pa ri axte tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ krĩ ja kamã ri apa nẽ tokyx ma nhỹhỹm apa hkêt nẽ. Kê Inhĩpêêxà Tĩrtũm mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ mãn. Ra ixte mẽ amã harẽnh xà hkôt koja mẽ awỳr kurẽ nhũm mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akarõ mã agjê ka mẽ rĩ kormã anhgrà nẽ ma nhỹhỹm krĩ hkôt ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa.

5 —Juãw Paxis na pre hte Tĩrtũm mã gôx kãm mẽ hkrã kumrãr o pa. Tã koja Tĩrtũm tokyx mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ. Kot ixpãnhã amnhĩ kaxyw mẽ ato mẽ amã ma hkêt kaxyw mẽ awỳr kurẽ. Koja hã apkati grêre nhũm mẽ awỳr kurẽ nhũm ixpãnhã mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ amã agjê nẽ mẽ akamã mẽ akôt pa ho pa. Ka mẽ rĩ kormã Jerujarẽ rũm ajapôj nẽ ma mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

### *Jejus akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh*

*Makre 16.19; Rukre 24.50*

6 Tã nhũm mẽ axte akuprõ. Jejus nẽ ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja nhũm mẽ hixêt pê Oriwêhti nhĩmõk ã axte axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa Pahihti mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Xà kot kaj tokyx apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã amnhĩ jarẽ nẽ Rõm nhõ xwỳnhjê nê mẽ pahpê Ijaew kator nà? Hãmri pa mẽ pamjaja amnhĩ to amnhĩptàr o ri ixpa. Anẽ.

7 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà Inhĩpêêxà pix na ã mẽmoj kot anhỹrja kukamã àhpumunh. Tapxipix na kot mẽmoj tanhmã ho hã arĩgro nẽ mẽmoj tanhmã ho hã mytwrỳ pumunh mex. No mẽ kajaja mo kaxyw kot ka mẽ amnhĩ katorta kukamã amnhĩ jarẽnh ma? 8 Nà kot paj ãm mẽ amã mẽmoj to pyxire nẽ hkukamã harẽ. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm ixpãnhã kot mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ akarõ mã agjê. Hãmri ka mẽ ma pyka piitã hkôt anhgrà nẽ ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Jar Jerujarẽ kamã nẽ pika pê Jutej kôt nẽ nhãm pika pê Samar kamã nẽ pika piitã hkôt mẽ kãm ijarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr pix kukamã kot paj mẽ amã harẽ. Anẽ.

9 Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapẽr anẽ hãmri nẽ mẽ kêp kànhmã àpir o tẽ nẽ mẽ noo mã ma kaxkwa hwỳr àpir o tẽ nẽ kakrãm axà nẽ mẽ kêp akunok. 10 Hãmri nhũm mẽ tee ri hapêr o kuhê rãhã nhũm mẽhõ myja wa axkrut nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kutã wa xa. Wa ê hakaj nẽ wa xa. 11 Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Pa Garirej nhõ xwỳnhjaja? Kwa mo kaxyw na ka mẽ tee ri kaxkwa pumunh o akuhê? Tĩrtũm na akupỹm amnhĩ wỳr Kra Jejus o api ka mẽ àpir kãm omu. E mẽ tee ri hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja nhỹrmã man akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Te mẽ arũm kaxkwa hwỳr àpirja pyrà nẽ akupỹn mẽ awỳr wrỳ ka mẽ omu. Anẽ.

### *Akupỹm Jerujarẽ hwỳr mẽ mrar ã mẽ harẽnh*

*Rukre 24.52*

12 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja wa kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm krĩm mra. Hixêt pê Oriwêhti rũm ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Wỳr jawỳ nhũm mẽ akupỹm hpôx tokyx anẽ. 13 Hãmri nẽ akupỹm kỳx pê ixkreja wỳr api nẽ agjê. Na pre

Simãw Pêtre nẽ
Juãw nẽ
Xiakre nẽ
Andrehti nẽ
Firipti nẽ
Tomas nẽ
Patoromew nẽ
Matêwre nẽ
Xiakre hõ pê Apew kraja nẽ
Simãw Jerox nẽ
Jut pê Xiakre hkraja.

Mẽ piitã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja na pre mẽ. 14 Nẽ mããnẽn mẽ hkôt mẽ hkwỳjaja. Jejus katorxà Marir nẽ Jejus tõjaja nẽ Jejus kot tanhmã mẽni ho mex to xwỳnh kwỳjaja nhũm prem kỳx pê ixkreja wỳr Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijê hkôt gjêx pa. Hãmri nẽ xatã axpẽn wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o hkrĩ.

### *Tĩrtũm kot Jut Kariot pãnhã mẽhõ xãm ã harẽnh*

*Matêwre 27.3-10; Juãw 15.27*

15-19 Tã nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ra kêp 120. Jakamã nhũm mẽmo arĩgro hã axpẽn wỳr akuprõ nẽ hkrĩ. Nhũm Simãw Pêtre kànhmã xa nẽ tanhmã mẽ kãm Jut Kariot jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E Jejus kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Pa mẽ amã tanhmã finat Jut Kariot jarẽnh to ka mẽ inhma. Na pre axtem nẽ mẽ pahkwỳjê mã Jejus ã amỹnê nẽ hpãnhã kàxpore hkwỳ jamỳ nẽ o tẽ nẽ ho amnhĩm pyka hkwỳ japrô. Tã tanhmã amnhĩ to nẽ nhỹri õ pyka kamã tẽm nẽ amnhĩ tu katõk nẽ hkrêx kato nẽ ty nẽ hkamrô ho õ pyka xy hpa. Jakamã nhũm Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja harẽnh ma nẽ pykaja ã hixi mẽ nhũm kêp “pyka kamrôhti.” No mẽ pahpê Ijaew kapẽr kãm kêp “Ajetãm.” Amnepêm na pre Tĩrtũm Karõ finat Tawi mã Jut Kariot kukamã tanhmã harẽnh to. Kormã kator nẽ kot tanhmã amnhĩ to hkêt tã nhũm ra hkukamã omu nẽ Tawi mã harẽ. Kot axtem nẽ mẽ kãm Jejus ã àmnênhja nhũm hkukamã omu nẽ Tawi mã harẽ nhũm kuma nẽ ô ri hã kagà. Tã nhũm kot hkukamã hã kagà hkôt nhũm ã Jejus nhĩpêx anẽ. Jut Kariotja mẽ panhĩõ na pre. Na pre Jejus mẽ pahpyrà nẽ amnhĩm kuta. Mẽ pahpyrà nẽ ỹ hã kapẽr jarẽnh o pa kaxyw. Tã nhũm axtem nẽ ã hipêx anẽ.

20 Nom na pre Tawi kot Tĩrtũm mex ã grer ã kagà kot ra hkukamã tanhmã harẽnh to. Kagà hkwỳ pê Sam kamã kot harẽnh kot:

Kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta nhõrkwỹ koja hkaprỳn kuhê ho kuhê nhũm mẽhõj

mỳr pê kamã pa hkêt kumrẽx. Koja ãm arĩ hkaprỳn kuhê ho kuhê.

Nom kot Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja kê mẽhõ mỳr pê ho amnhĩptà nẽ hpãnhã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Jut Kariot kukamã harẽnh kot anhỹr. 21 Jakamã e ixkwỳjaja. Kot puj mẽ hpãnhã mẽ atõ xãm ka Jut mỳr pê mẽ pahpê Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho ixpa xwỳnhjê hkôt Jejus akupỹm htĩr ã harẽnh o apa. 22 E mẽ atõ na ka pre mẽ ixpyràn finat Juãw Paxis kot Jejus hkrã kumrãr ã omu? Nẽ Jejus kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa xà hkrax rũm ka mẽ ixkôt ri omunh o ri apa? Nẽ htyk kãm omu nẽ akupỹm htĩr kãm omu nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kãm omu? E mẽ atõ na ka pre mẽ ixpyràn ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh par o ri hkôt apa? ã mẽ ate kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o apa xwỳnhjê hõ kot paj mẽ ata ka Jut Kariot mỳr pê mẽ ixpyràn ma mẽ kãm Jejus akupỹm htĩr ã harẽnh o ri apa. Anẽ.

23 Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axpẽn pumunh o hkrĩ hãmri nẽ Maxitre mẽ Jujere wa kãm hamaxpẽr. Jujere na pre hixi axkrunẽpxi. Na pre kêp Jujere nẽ kêp Pasapas nẽ kêp Justi. 24-25 Hãmri nhũm mẽ wa hã Tĩrtũm kukja nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà na pre finat Jut Kariotja Jejus kaga nẽ ty nẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma mõ. Tã ot pa mẽ ixte mẽhõ kot mỳr pê mẽ ixpyrà nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa kaxyw mẽhõ hã akukjêr kaxyw akuprõ. Ate mẽ ixpiitã tanhmã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã mẽ ixpumunh par Tĩrtũm. Ate mẽ ijamaxpẽr kôt mẽ ixpumunh par nẽ mẽ ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ixpumunh par. Jakamã e. Ota Maxitre mẽ Jujereja wa nhỹ. Nhỹ kot kaj amnhĩm ata? Kot paj mẽ kẽn pijakrutja ã wa hixi xi nẽ ho àk nẽ hõ py. Hãmri ka amã hprãm xwỳnhta ta. Kêr pa mẽ kẽn pumunh kêt rãhã hõ py nẽ hã hixi pumu nẽ amã hprãm xwỳnh kôt omunh kurê kumrẽx. Anẽ.

26 Nhũm prem ã Tĩrtũm mã kapẽr anẽ hãmri nẽ kẽnja o axkamur nẽ ho àk nẽ omunh kêt rãhã ja py nẽ omu nhũm hã Maxitre nhĩxi nõ. Jakamã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja amnhĩ kôt kumẽ nhũm mẽ akupỹm kêp 12.

# 2

### *Tĩrtũm Karõ kot mẽ hwỳr wrỳk ã harẽnh*
### *Rukre 24.49; Atre 4.31, 8.15, 10.44, 19.2*

1 Tã nhũm mẽ hkĩnh pê Pẽtekos kato nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja nhỹri axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã hkĩnh. Pẽtekosja ã na pre hte Ijaew mẽ hpur kãm mẽõ rũnh ã hkĩnh kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ hã hkĩnh. Jakamã nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja haxwỳja axpẽn wỳr akuprõ. 2 Hãmri nẽ kaxkwa kamã mẽmoj ma. Nhũm mẽmoj te kôk xàpêr tỳx krihkrit pyràk o mẽ hwỳr wrỳk o mõ nẽ mẽ pikuprõnh xà hã ixkreja wỳr axà nhũm mẽ piitã kuma. 3 Hãmri nhũm mẽmoj te kuwy jakrax pyràkja ahpỹnhã mẽ hwỳr anhgrà nẽ mẽ hkrã nhĩmõk ã hikwỹ. 4-13 Tĩrtũm Karõ na pre. Tãm mẽ hwỳr wrỳk jakamã ã ri mẽ hipêx anẽ. Hãmri nẽ kot mẽ ho amnhĩptàr kaxyw mẽ hkarõm gjêx pa nhũm mẽ ỹ hã tanhmã kapẽr to ho kuhê. Nom mẽ kapẽr o kapẽr kêt nẽ. Axtem mẽ kapẽr kwỳ ho kapẽr. Tĩrtũm Karõ kot tanhmã mẽ ho jakamã nhũm mẽ axtem mẽ kapẽr kwỳ ho kapẽr. Jao ahpỹnhã mẽ kapẽr kwỳ ho Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Na pre Ijaew kwỳjaja ahpỹnhã pyka hõ kamã ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kapẽr ma nẽ ho kapẽr o pa. Tã akupỹm Jerujarẽ hwỳr pan pôj nẽ kamã ri pa ho pa. Hãmri nẽ mẽmojta ma nẽ ma Jejus kwỳjê hwỳr hprõt nẽ ahpỹnhã mẽ kapẽr ã mẽ kuma nẽ tee ri mẽ omunh o kuhê. Amnhĩ jaêr pê mẽ kuma nẽ tanhmã axpẽn mã mẽ harẽnh to ho:

—Kokỹỹ. Garirej nhõ xwỳnhjaja kot mẽ pakapẽr mar kêt tã ra tanhmã amnhĩ to nẽ ahpỹnhã ri mẽ pakapẽr o kapẽr. Ahpỹnhã mẽ pakapẽr nẽ ahpỹnhã mẽ panhõ pyka htã nhũm mẽ ã ri mẽ pakapẽr o kapẽr anẽ.

Na pika pê Pat
nẽ Met
nẽ Erãw
nẽ Mẽsopotãm
nẽ Jutej

nẽ Kapatos
nẽ Põt
nẽ As
nẽ Prik
nẽ Pãpir
nẽ Ejit
nẽ Sirẽn wỳr Ripja
nẽ krĩ pê Rõm
nẽ gô hipôk pê Kret
nẽ Arap.
Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahpê Ijaew kumrẽx
nẽ mẽ pahkwỳjaja amarĩ ri amnhĩ to Ijaew.
Ãm ahpỹnhã mẽ panhõ pyka nẽ ahpỹnhã ri mẽ pakapẽr.

—Tã pu mẽ ahpỹnhã mẽ pakapẽr kãm mẽ kapẽr ma. Tĩrtũm mex ã mẽ kot axpẽn mã harẽnhja pu mẽ hã mẽ mar mex nẽ. Anẽ.

Nhũm prem ã axpẽn mã mẽ harẽnh anẽ nẽ tee ri mẽ omunh o kuhê. Amnhĩ jaêr pê amnhĩ kapẽr kãm mẽ kapẽr ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Tanhmã mãn pre wem amnhĩ to nẽ ra mẽ pakapẽr ma nẽ mẽ pakapẽr o kapẽr? Anẽ.

Nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ ri mẽ hã hpẽr o axkẽ nẽ axpẽn mã:

—Tk. Ãm mẽ pipãnh ã ã ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kênã. Anẽ.

### *Simãw Pêtre kot mẽ kãm ujarẽnh Atre 3.12-26*

14 Hãmri nhũm Simãw Pêtre ã mẽ kapẽr anhỹrja ma hãmri nẽ kỳx pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja nẽ mẽ apê ixkwỳ Ijaew. Pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. 15 Na ka mẽ atỳx ri mẽ ixpipãnh ã mẽ ixkamnhĩx. Mẽ ixkrã pipãnh kêt. Kormã myt kaxkwa nhĩpôk wỳr htẽm kênã. Na hte Ijaew kwỳhtã kagôxỳhti ho hkõm kêt nẽ. 16 Ja na pre Tĩrtũm amnepê mã ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ ijarẽ nhũm ỹ hã kapẽr o pa xwỳnh finat Joew mẽ ixkukamã hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

17 Koja nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw pa mẽ piitã mẽ hwỳr Ixkarõ rẽ nhũm ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã agjê. Hãmri nhũm mẽ hkanrẽhã mẽ hkra xàptàr nywjaja ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Koja mẽ hpimtir kãm amnhĩ kukamã mẽmoj pumu. Nẽ mẽhpigêtjaja haxwỳja. Kot paj mẽ hpimtir kãm tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to.

18 Nẽ kot paj mẽ kot ixkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr Ixkarõ rẽ nhũm mẽ ỹ hã ma mẽ kãm tanhmã ixkapẽr jarẽnh to ho ri mẽ hkôt pa.

19 Kot paj kaxkwa kamã nẽ pyka kamã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu. Jao nhỹri mẽ hkamrô pumu nẽ kuwy pumu nẽ kuwy hkũm pumu hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr.

20 Nẽ koja myyti ahtyk nhũm mytwrỳre haxwỳja te mry kamrô pyràk. Pahihti Jejus akupỹn hpôx xà hã arĩgro xwỳj ri koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Akupỹn hpôx xà hã arĩgro koja mex kumrẽx.

21 Tã koja mẽhõ mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr nẽ amnhĩ to ixwỳ pa kuma nẽ ho ixkra nẽ mẽmoj punujta pê utà. Anẽ.

Na pre ã Tĩrtũm kapẽr anẽ nhũm finat Joewja mẽ pamã hã kagà. 22 E pa mẽ amã tanhmã Jejus jarẽnh to ka mẽ inhma. Nà Najare nhõ xwỳnh na pre. Mẽ pahte Tĩrtũm nhỹ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omunh kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm ỹ hã mẽ panoo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa pu prem hã omu.

23 —Tã ka prem tanhmã kaxyw ajamaxpẽr punuj to nẽ apĩ. Tĩrtũm ra kot amnepê mã ja kukamã ja hã mẽ apumunh mex tã mẽ pahwỳr kumẽ ka mẽ axtem nẽ apĩ. Jao mẽ kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê mã agõ nhũm mẽ kupĩ. Pĩ kahpa hã kunhô nhũm ty. No ãm mẽ kajaja na ka prem mẽ kãm hã amỹnê nhũm mẽ ã mẽ amã hprãm xà hkôt hipêx anẽ nẽ mẽ amã kupĩ.

24 —Tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nhũm akupỹm htĩr o htĩr nhũm mẽ htykja tee ri kot amnhĩ kôt mẽnh prãm kaprỳ.

25 Amnepêm na pre finat Tawija Jejus
akupỹm htĩr kukamã harẽ. Te Jejus tãm
kapẽr pyràk o kapẽr nẽ kapẽr o:
Na hte Pahi Maati ixkôt pa ho pa rãhã
nẽ. Kot inhĩhkô hã ixtãnopxar o pa
jakamã kot paj inhmã ma hkêt nẽ ri
ixàmnhĩx ijamakêtkati nẽ ri ixpa.
26-27 Pa Tĩrtũm? Nà kot paj nhỹrmã ixtyk tã
arĩ amnhĩ wỳr akãm ama. Kot kaj
mẽ htykjê kamã ixkarõ rer kêt nẽ.
Ixte akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex
o ri ixpa jakamã koja inhĩ kormã
omnu nẽ hkro hkêt ri ka akupỹm
ixto ixtĩr. Jakamã na pa inhmã ixtyk
pyma hkêt nẽ ixkĩnh nẽ ijamakêtkati
nẽ ri ixpa. Nẽ amnhĩ kĩnh jarẽnh
rãhã ho ri ixpa.
28 Na ka pre akupỹm ixto ixtĩr ã amnhĩ jarẽ
pa ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa kaxyw.
Tã ate ixkôt ri apa rãhã jakamã pa
ixkĩnh nẽ ri ixpa. Anẽ.
29 Ã na pre mẽ panhĩgêt finat Pahi Tawija
Jejus htyk nẽ akupỹm htĩr kukamã harẽnh
anẽ. No tãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Tawija na
pre ty nhũm mẽ haxà nhũm htem arĩ haxàr
xà hã pika ho mex o pa. Tã tãm ã kot amnhĩ
jarẽnh anhỹr ro nhỹx akupỹm htĩr nhũm
mẽ arĩ haxàr xà kaprỳ ho mex o pa hkêt
nẽ. 30 Pahi Tawi kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh o pa xwỳnh jakamã nhũm Tĩrtũm
kãm hkanrẽhã htàmnhwỳ Jejusja kukamã
harẽ nẽ kãm:
Koja nhỹrmã akanrẽhã atàmnhwỳjê hõ
amỳr pê apyrà nẽ mẽ ho amnhĩptàr o
pa. Ãm hãmri na pa amã ja jarẽ. Anẽ.
31 Nhũm pre ã Tĩrtũm Tawi mã mẽ pakaxyw
ãm mã xwỳnhta jarẽnh anẽ nhũm kuma. Nẽ
mar tỳx jakamã hkukamã htyk nẽ akupỹm
htĩr ã harẽ nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:
Koja Tĩrtũm mẽ htykjê kamã hkarõ rer kêt
nẽ nhũm aa ĩ omnu nẽ hkro kêt. Anẽ.
Ã na pre finat Tawija Jejus Kris kukamã
harẽ nẽ hã kagà anẽ. 32 Kot harẽnh xwỳnh
Jejusja tãm na pre Tĩrtũm akupỹm ho htĩr pa
mẽ pamjaja akupỹm htĩr kãm omu. Hãmri
nẽ mẽ ixte omunh xà hkôt ã mẽ amã
harẽnh anẽ. Anẽ.
Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm Jejus
jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:
33 —Na pre Tĩrtũm akupỹm amnhĩ wỳr
Kra Jejus o api. Hãmri nẽ kãm anẽ nhũm
ĩhkô hã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o hkrĩ.
Hãmri nhũm Tĩrtũm kot kãm amnhĩ jarẽnh
xà hkôt kãm amnhĩ Karõ gõ. Tã nhũm ra
amnhĩ pyrà nẽ mẽ ixwỳr kurẽ nhũm jarãhã
mẽ ixwỳr te kuwy jakrax pyrà nẽ mẽ ixwỳr
wrỳ nẽ mẽ ixkarõ hwỳr gjêx pa. Hãmri pa
mẽ ỹ hã ahpỹnhã mẽ akapẽr o ixkapẽr ka
mẽ inhma. Tã mẽ akwỳjaja axtem nẽ mẽ
xpipãnh ã mẽ ixkamnhĩx. 34 No finat Taw-
ija na pre tãm kaxkwa hwỳr àpir ã amnhĩ
jarẽnh kêt nẽ. Jejus kot ĩ ho kaxkwa hwỳr
àpirja na pre harẽ nẽ harẽnh o:
Na pre Tĩrtũm inhõ Pahihti mã kapẽr nẽ
kãm:
35 "E jar inhĩhkô hã nhỹ.
Pa amã mẽ kãm akurê xwỳnhjê gõ ka mẽ ho
amnhĩptàr o akrĩ." Anẽ.
Ã na pre finat Tawija Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
anẽ. Nom tãm ĩ rãhã kaxkwa hwỳr àpir ã
amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Pahihti Jejus na pre ã
hã harẽnh anẽ. 36 Jakamã kwa ixkwỳ Ijaew.
Mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Mẽ ate Jejus ã
axàmnênh nhũm mẽ kot mẽ amã pĩ kahpa
hã hpĩr xwỳnhta. Tãm na pre Tĩrtũmja kêp
mẽ panhõ Pahihti kaxyw ãm. Nẽ kêp mẽ
papytàr xwỳnh kaxyw mẽ pakaxyw ãm.
Anẽ.
37 Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm
ujarẽnh anhỹr o xa. Hãmri nhũm mẽ tee ri
ujarẽnhja ma nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:
—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na pre Jejus
mẽ pamã amnhĩ jarẽnh tã pu prem amnhĩ
kaxyw hkôt pajamaxpẽr kêt nẽ axtem nẽ
kupĩ. Anẽ.
Hãmri nẽ amnhĩ tã mẽ hkukja nẽ Simãw
Pêtre mã:
—Kwa ã kot anhỹr jakamã tanhmã kot
paj mẽ amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.
38 Hãmri nhũm mẽ kãm:
—Nà kêr ka mẽ tee ri ate amnhĩ tomnuj
mã ajamaxpẽr nẽ akaprĩ nẽ. Hãmri nẽ Jejus
Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Pa mẽ ja hã mẽ
apumu nẽ Jejus nhỹ hã mẽ akrã kumrã.
Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ
te amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj
piitã rẽnh par pyrà nẽ axte kãm hamaxpẽr
kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ ixkuxwar mẽ awỳr
amnhĩ Karõ rẽ. 39 Kãm mẽ awỳr rẽnh prãm.
Mẽ amã nẽ mẽ akanrẽhã mẽ akra nẽ mẽ
atàmnhwỳjê mã nẽ mẽ kot kormã Tĩrtũm

kapẽr mar kêt xwỳnhjê mã. Ãm mẽ kot amnhĩ to hwỳr xwỳnh piitã nhũm kãm mẽ hwỳr rẽnh prãm. Anẽ.

40 Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Mẽ kãm kapẽr xihtỳx o kapẽr ry nẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã mẽ homnuj tỳx to. Jakamã kwa mẽ tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga kê tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Anẽ.

41 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kapẽr mar tỳx nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Mẽ ohtô rax nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Mẽ kêp 3.000 nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm mẽ kot Jejus nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja mẽ hkrã kumrãr pa. Mẽ kêp Jejus kwỳ hã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw mẽ hkrã kumrãr pa. 42 Hãmri nhũm mẽ ra mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja apkati mẽ Jejus kapẽr o mẽ ahkre nhũm mẽ mar tỳx nẽ ra Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Nẽ gaa nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Mẽ kãm kapẽr mar prãm tỳx jakamã na pre htem axpẽn wỳr akuprõ nẽ axpẽn kutã apku nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o hkrĩ. Nẽ mẽ kãm axpẽn to mex pix prãm o axpẽn kôt pa ho pa.

### *Jejus kwỳ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽnh*

*Atre 4.32-35*

43 Tã nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja xatã Tĩrtũm nhỹ hã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri krĩ nhõ xwỳnhjê hkôt pa nhũm mẽ piitã ja hã mẽ omu. Amnhĩ jaêr pê mẽ omu nẽ mẽ kamã no pyma ho tee ri tanhmã Tĩrtũm mã hamaxpẽr to. 44 Nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽmoj to axpẽn kutã nojarêt o pa. Jao axpẽn pê ri mẽmoj to õxỳ hkêt nẽ pa. 45 Jakamã nhũm mẽhõ kêp amrakati nhũm mẽ ja hã omu hãmri nẽ õ pyka hkwỳ ho wẽnê rỳ mẽ hikukrêx kwỳ ho wẽnê nẽ kàxpore jamỳ nẽ ma o mra nẽ mẽ kãm kugõ. Na pre hte ã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa. 46 Hãmri nẽ apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr mra nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Nẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri hkĩnh kãm axpẽn nhõrkwỹ hkôt ri apkur o pa. 47 Pê Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ri axpẽn kôt pa. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jakamã nhũm krĩ nhõ xwỳnh piitã kãm mẽ hkĩnh nẽ. Nẽ mẽ hkwỳjaja apkati mẽ mẽ hwỳr mra nẽ mẽ hkôt axkamẽ nẽ mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Jakamã nhũm mẽ ra ohtô rax kumrẽx o mõ.

# 3

### *Te grà xwỳnh jarẽnh*

*Juãw 14.12-14; Atre 14.8-10*

1 Tã nhũm apkati hõ hã nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa ma Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr wa tẽ. Na pre hte myt àhpanh grire nhũm mẽ piitã kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw hwỳr mra. Jakamã nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa haxwỳja ma hwỳr wa mra. 2 Nhũm mẽhõja hakwakrem hkrĩ. Katorxà nhõxà hkre rũm hte grà nẽ kator xwỳnhta. Nẽ arĩ hkrĩ ho hkrĩ nẽ aa kànhmã ãm nẽ ri pa hkêt nẽ. Nhũm hte hkràmnhwỳjaja apkati mẽ hamỳ nẽ ma o pa nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jakwakrem hkrĩ nhũm mẽ hwỳr o hkrĩ. Hakwakreja mẽ kot kãm: “Mẽ gjêx xà mex” anhỹr xwỳnhta kapem hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê hwỳr o hkrĩ. 3 Tã nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa tẽ nẽ ixkreja wỳr wa àr o tẽ nhũm hte grà xwỳnhta wa omu nẽ kàxpore hã wa kuwỳ 4 nhũm Simãw Pêtre omu nẽ kãm:

—E amnẽ wa ixpumu. Anẽ.

5 Hãmri nhũm kuma nẽ htỳx ho wa kot kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã wa hkamnhĩx nẽ wa omu 6 nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà ixkàxpore hkêt. Nom kot paj Jejus Kris xàhpumunh xà ho tanhmã anhĩpêx to. E pa Jejus Kris pê Najare nhõ xwỳnhta nhỹ hã amã ixkapẽr jakamã tokyx kànhmã xa nẽ ri mra. Anẽ.

7 Hãmri nẽ upôk rũm hpa hã kupy nẽ kànhmã ãm nhũm hte mex nẽ kànhmã xa nẽ amnhĩ te karo ho ri mra. 8 Hãmri nẽ hte mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ hkĩnh xàj ma wa hkôt harĩ ho tẽ nẽ wa hkôt ixkrem axà. Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh pê harĩ ho wa hkôt tẽn axà. 9 Hãmri nhũm

mẽ piitã amnhĩ jaêr pê akupỹm mex ã omu nẽ kamã no pyma nẽ. 10 Nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ mũjti na pre hte mẽ gjêx xà mex kamã mẽ hwỳr rãhã ho hkrĩ htã nhũm Tĩrtũm tanhmã ho nhũm kànhmã xa nẽ ri mrar mex kurê kumrẽx. Hêxta waa nẽ. Anẽ.

### *Simãw Pêtre kot mẽ kãm ujarẽnh*
### *Rukre 24.46-47; Atre 2.14-36*

11 Hãmri nhũm hte mex xwỳnhja Simãw Pêtre mẽ Juãw wa hkôt ixkre hwỳr axà nẽ wa kuri xa. Nhũm mẽ piitã amnhĩ jaêr pê harẽnh ma nẽ hwỳr hprõt nẽ agjê nẽ omu. Mẽ kot ixkre nhĩkjê jarẽnh o: “Pahi Sarumãw nhõ” anhỹr xwỳnh jarẽnhja wỳr nhũm mẽ hprõt nẽ hte mex xwỳnhta kamã no pyma ho kuhê. Nẽ kuri Simãw Pêtre mẽ Juãw wa omu nẽ axpẽn mã wa harẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Tanhmã na we wa amnhĩ to nẽ akupỹm kãm hte ho mex nhũm ri mra?

Anẽ nẽ wa kamã no pyma nẽ. 12 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Pa ixkwỳjaja. Kwa mẽmo na ka mẽ ri mẽ ixkamã ano pyma ho akuhê? Xà wa ixàhpumunh tỳx xà ho na pa wa ho mex? Nà ja kot anhỹr kêt. Rỳ xà wa ixte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ixpaja o na pa wa ho mex? Nà mããnẽn ja kot anhỹr kêt. 13-17 Mẽ ate omunh xwỳnhta Jejus tãm kot ho mex kênã. Kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx jakamã nhũm akupỹm ho mex ka mẽ omu.

—Finat Apraãw nẽ Ijak nẽ Jako mẽ hkwỳjaja kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh pê Tĩrtũmja. Tãm na pre akupỹm Kra Jejus o htĩr nẽ mex o mex ã harẽ. Mẽ ate hã axàmnênh nhũm mẽ kot hpĩr xwỳnhta. Pahihti Pirat kot kãm urer kaxyw tã ka mẽ nê kãm akapẽr kãm axihtỳx nẽ. Nom Jejus tãm kot amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh na pre. Na pre hte amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa htã ka mẽ axtem nẽ hkaga. Nhũm pahihti Pirat mẽ ate kot kãm urer kêt ã axihtỳx nhũm kãm urer kêt nẽ õ pôristi mã kugõ nhũm mẽ amã kupĩ. Mẽ kajaja mẽ amã hprãm xà hkôt mẽ amã kupĩ. Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh tã ka mẽ axtem nẽ apĩ.

—Nom mẽ ate kêp Tĩrtũm Kra hã omunh kêt jakamã na ka prem ã hipêx anẽ. Mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê mẽ na ka prem amarĩ apĩ. Na prem mẽ axàmnênh xà hkôt mẽ amã pĩ kahpa hã kunhô nẽ ã hpĩr anẽ. Kêp akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr xwỳnh tã ka prem axtem nẽ apĩ. No nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr pa prem akupỹm htĩr kãm omu.

18 —Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhja kukamã tanhmã harẽnh to nẽ hã kagà nẽ mẽ kãm harẽnh o pa. Kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm htykja kukamã nhũm pre htem harẽnh o pa. Tã ã Tĩrtũm kot kukamã harẽnh anhỹr xàja kôt ka mẽ ã hipêx anẽ nẽ apĩ.

19 —Jakamã kwa mẽ tee ri mẽ ate amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nẽ tokyx hkaga. Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ kê mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa. 20 Hãmri nẽ mẽ ato mex nẽ ka mẽ kukwak ri akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr Jejus mẽ. Ra kot mẽ pakaxyw ãm kênã.

21 —Nom koja tokyx akupỹn wrỳk kêt nẽ. Koja kormã kaxkwa kamã pa rãhã nhũm Tĩrtũm akupỹm kot mẽmoj piitã ho mex par mẽ nhũm rĩ kormã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja kot ja kukamã harẽnh nẽ hã kagà xà hkôt.

22 —Na pre finat Mojes haxwỳja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pahpãmjê mã tanhmã ja jarẽnh to nẽ harẽnh o:

Koja nhỹrmã mẽ panhõ Pahi Maati Tĩrtũmja te kot ra mẽ akaxyw pa ixãmja pyrà nẽ axte mẽ panhĩõ xãm. Mẽ panhĩõ koja. Koja nhỹrmã inhmỳr pê mõn pôj nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Ka mẽ kapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

23 Koja mẽhõ kuma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ kêp hkra hkêt ã harẽnh kurê kumrẽx. Anẽ.

24 Ã na pre finat Mojesja mẽ kãm Jejus kukamã ujarẽnh anẽ. No ãm tapxipix na pre ã harẽnh anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnh piitã na prem ã mẽ kãm harẽnh anhỹr o pa. Kot harẽnh o pa xwỳnh kot wa finat Sãmuewja nẽ hkôt mẽ hkwỳjê piitã ã Jejus kukamã hkwỳjê mã harẽnh anhỹr o pa.

25 —Tã mẽ pahpê mẽ hkamrô hkwỳ na pu mẽ. Mẽ pahpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳỳ. Mẽ pakaxyw na pre Tĩrtũm ã mẽ kãm kapẽr anẽ. Nẽ Kraja kukamã finat Apraãw mã kãm:

Koja nhỹrmã akanrẽhã atàmnhwỳjê hõ pyka piitã hkôt mẽ piitã mẽ ho mex o pa nhũm mẽ kukwak ri mex kumrẽx nẽ ri pa. Anẽ.

26 Ã kot Kra hkukamã harẽnh anhỹr tã mẽ pakumrẽxjê hwỳr na pre kumẽ. Kot mẽ pahto mex nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga kaxyw nhũm mẽ pahpê Ijaew kumrẽxjê hwỳr kumẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Simãw Pêtreja hte grà xwỳnh pumunh o mẽ kuhê xwỳnhjê mã ujarẽnh anẽ.

# 4

### *Simãw Pêtre mẽ Juãw wa kot mẽ àptàr tũmjê mã kapẽr ã wa harẽnh*

*Rukre 21.12-13*

1-4 Nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa arĩ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o wa xa nẽ mẽ kãm:

—Nà na pre Jejus ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã kot akupỹm ho htĩr jakamã koja nhỹrmã uràk nẽ akupỹm mẽ htyk xwỳnh piitã mẽ ho htĩr pa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot wa mar o kuhê xwỳnh kwỳjaja wa kuma nẽ wa hkôt hamaxpẽr nẽ wa urà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm ra mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ohtô rax kumrẽx. Ra mẽ kêp 5.000.

Hãmri nhũm axtem mẽ hkwỳjaja wa hwỳr mra nẽ wa mar o kuhê. Mẽ õ patre nhõ pôristi krãhtũm mẽ Satusew nhõ xwỳnh kwỳjê mẽ nhũm mẽ ma Simãw Pêtre mẽ Juãw wa hwỳr mra nẽ tee ri wa kot mẽ ahkre hã wa mar o kuhê. Nẽ mẽ kãm akupỹm mẽ htĩr jarẽnhja ma nẽ wa kamã gryk nẽ. Satusew nhõ xwỳnhjaja na pre htem akupỹm mẽ htĩr kôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm wa akupỹm mẽ htĩr jarẽ nhũm mẽ tee ri wa kuma nẽ hamaxpẽr punuj nẽ wa kamã gryk kato. Hãmri nẽ wa hã amỹnê nhũm mẽ wa unê nẽ ma wa o tẽ nẽ mẽ hagjênh xà kamã wa haxà. Ra myt grire nhũm mẽ wa haxà. Wa kot mẽ hagjênh xà kamã hã apkati nhũm rĩ kormã mẽ kot ujarẽnh ã tanhmã wa ho kaxyw.

5-6 Tã nhũm apkati nhũm mẽ ohtô nẽ wa ujarẽnh ã wa mar kaxyw Jerujarẽ kamã axpẽn wỳr akuprõ. Ijaew pigêtjaja nẽ mẽ àptàr tũm kwỳjaja. Nẽ mẽ kot finat Mojes kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ õ patre maati Anas mẽ hkwỳja. Nẽ Ijaew nhõ juisti Kajpas mẽ Juãw õ mẽ Aresãnja. Nhũm mẽ kot Simãw Pêtre mẽ Juãw wa mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. 7 Hãmri nẽ wa hã karõ nhũm pôristi wa hwỳr tẽ nẽ wa haprô nẽ ma mẽ hwỳr wa o tẽ nẽ wa ho axà nẽ mẽ kutã wa ỹr nhũm wa nhỹ. Hãmri nhũm mẽ wa omu nẽ wa kãm:

—E mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Mẽhõ xàhpumunh xà ho na ka pre wa hte grà xwỳnhta ho mex? Mẽhõ na pre hwỳr war amẽ ka wa ho mex? Anẽ.

8 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ kãm awjarẽ. Tĩrtũm Karõ kot kãm hamaxpẽr o hihtỳx jakamã nhũm ỹ hã Ijaew pigêtjê mẽ mẽ àptàr tũmjê mã awjarẽ nẽ mẽ kãm:

9 —Tôe mẽhõ kot ho mex xwỳnhja ã mẽ ate wa ixkukjêr 10 jakamã kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ ixte harẽnhja ma. Wa ixpyrà nẽ mẽ apê Ijaew kêr ka mẽ wa ixkapẽr mar tỳx nẽ. Jejus Kris pê Najare nhõ xwỳnhta. Mẽ ate hpĩr nhũm Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr xwỳnhta. Tãm na pre àhpumunh tỳx o akupỹm hte grà xwỳnhta o mex. ỹ hã ixte kaxyw kãm ixkapẽr nhũm tãm akupỹm ho mex. 11 Tĩrtũm kot mex o mex ã harẽnh nẽ mẽ pakaxyw ãm tã ka prem axtem nẽ hkaga. Nom Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ra mẽ akukamã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ ajarẽnh nẽ mẽ ajarẽnh kot:

Mẽ kot kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw nẽ nhỹri kẽn maati pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga. Mẽ kot hkaga htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrẽx.

Anhỹr o kot mẽ ajarẽnh. Te mẽ ate kẽn maati kaga xwỳnh ã mẽ ajarẽnh pyràk. Tã ka mẽ ã mẽ kot mẽ akukamã mẽ ajarẽnh anhỹrja kôt te mẽ ate kẽn maati kaga pyrà nẽ Jejus kaga nẽ apĩ. Tĩrtũm kot amnhĩm mex o mex ã omunh nẽ harẽnh tã ka prem axtem nẽ hkaga. 12 Tapxipix na hte mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê. Mẽhõ

koja uràk nẽ àhpumunh tỳx o mẽ panê kurê? Mẽhõ koja ahpỹnhã pyka piitã hkôt uràk nẽ ã mẽ panhĩpêx mex anẽ? Nà ãm amrakati kumrẽx. Ãm Jejus pix. Tapxipix na pre Tĩrtũm ja kaxyw ãm jakamã tapxipix na kêp mẽ pahkaprĩ xwỳnh maati. Anẽ.

13 Nhũm pre ã Simãw Pêtreja mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kuma nẽ axpẽn mã:

—Kwa wa kãm mẽ pahpyma wa hã hkwỳ jêt kêt kumrẽx. Te ri wa htỳx ri wa pa pyràk tã wa hamaxpẽr tỳx kumrẽx. Mãn wa kêp Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳ jakamã na wa ã kapẽr anẽ nà? Anẽ.

14 Hãmri nẽ tee ri kot tanhmã mẽmoj tã wa kãm àkjêr to hkukamã hamaxpẽr. No nhũm hte grà xwỳnh ra kot mẽ hwỳr àr nẽ Simãw Pêtre wa kuri mex nẽ ãm nhũm mẽ kot no ho omunh jakamã wa kãm àkjêr kêt nẽ. 15 Hãmri nẽ wa kãm anẽ nhũm wa mẽ kêp kato nẽ kapôt ã xa nhũm mẽ tanhmã wa kãm nẽ kaxyw wa hã axpẽn ma nẽ axpẽn mã:

16 —Kwa tanhmã kot puj mẽ wa ho? Ra jar Jerujarẽ kamã mẽ piitã mẽ kot akupỹm hte grà xwỳnhta mex ã wa omunh kênã kot puj kêt mẽ kãm wa kot ho mex hkêt ã wa harẽ. 17 Tã mẽ kot harẽnh o hprõt pymaj kot puj mẽ axte Jejus jarẽnh o pa nê wa hkurê. Kê hte grà xwỳnh jarẽnhja ãm jar mẽ pakamã hapêx. Nà kot puj mẽ ã wa kãm karõ anẽ. Anẽ.

18 Nhũm mẽ wa hã axpẽn mar pa hãmri nẽ akupỹn wa hã karõ nhũm wa akupỹn mẽ hwỳr axà nhũm mẽ wa kãm:

—E Simãw Pêtre mẽ Juãw wa. Wa mãmrĩ ma tẽ. Nom kêr ka wa mẽ ixkapẽr mar kumrẽx. Kêr ka wa axte ri tanhmã mẽ kãm Jejus jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm wa tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm tãm kot ja hã wa inhmã karõ kênã kot pa kêt wa mẽ akapẽr ma nẽ harẽnh o ixpa hkêt nẽ. 20 Na pa pre wa Jejus kôt ri ixpa nẽ xatã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh o hkôt ixpa. Nẽ xatã tanhmã mẽ ahkre hto hã mar o hkôt ixpa. Nẽ akupỹm htĩr kãm omu. Jakamã tanhmã kot pa wa amnhĩ to nẽ mẽ kãm ja jarẽnh kêt nẽ? Nà kot pa wa mẽ akapẽr mar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Anẽ.

21-22 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri mẽ kot tanhmã wa ho kaxyw. Te grà xwỳnhta hte grà nẽ hkrĩ ho hã amgrà pê 40 tã ra akupỹm mex nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ hã axpẽn mã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o ri pa. Jakamã nhũm mẽ utàr xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ kãm mẽ uma nẽ. Hãmri nẽ mẽ umaj tanhmã Simãw Pêtre mẽ Juãw wa ho hkêt nẽ. Ãm axte wa kot Jejus jarẽnh o pa nê wa kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ wa hano nhũm wa ma tẽ.

### *Mẽ kot amnhĩ to Tĩrtũm wỳr ã mẽ harẽnh Matêwre 18.19-20*

23 Tã nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa ma akupỹm Jejus kôt htõ nẽ htõxjê hwỳr wa tẽ nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ patre krãhtũmjê mẽ mẽ àptàr tũmjaja kot Jejus kapẽr jarẽnh nê wa hkurê kamã hihtỳxja nhũm amnhĩ tã mẽ kãm mẽ harẽ. 24 Hãmri nhũm mẽ wa kuma nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳr kurê kumrẽx nẽ kãm:

—Pa Pahi Maati? Nà mẽmoj piitã ho akator xwỳnhta na ka. Na ka pre kaxkwa ho akato nẽ pyka ho akato nẽ gô xujanãr o akato. Hãmri nẽ kamã mẽmoj piitã ho akator pa. 25-26 Amnepêm na pre mẽ inhĩgêt Tawija amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ Akarõ nhỹ hã akapẽr kwỳ jarẽ nẽ hã kagà. Nẽ kagàja kamã mẽ kot Pahihti Jejus kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jarẽ nẽ mẽ hã kagà. Mẽ hkukamã mẽ hã kagà nẽ mẽ hã kagà ho:

Mẽmo mỳrapê na prem Ijaew kêt xwỳnhjaja Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳ?

Nẽ Ijaew haxwỳja. Mẽmo mỳrapê na prem htỳx ri hamaxpẽr o ri pa?

Nẽ pyka piitã hkôt pahijaja na prem Pahi Maati kutã amnhĩ xunhwỳr pa.

Nẽ kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh Jejus Krisja nhũm mẽ mããnẽn kutã amnhĩ xunhwỳr pa.

Nẽ mẽ kot hpĩr kaxyw mẽ kãm hã amỹnê.

Kwa mẽmo mỳrapê na prem axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Anẽ.

Ã na pre finat Tawija Akarõ nhỹ hã mẽ harẽ nẽ hã kagà anẽ Tĩrtũm. 27 Ãm hãmri na pre mẽ hkukamã mẽ hã kagà. Ra mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kênã. Krĩ ja kamã na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw axpẽn

wỳr akuprõ. Pahi Erox nẽ pahi Põn Pirat nẽ mẽ ixkwỳjaja nẽ mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjaja axpẽn wỳr akuprõ nẽ Akra Jejus kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ mẽ kot hpĩr kaxyw hã amỹnê. Kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm ate mẽ ixkaxyw ãm xwỳnhja nhũm mẽ axtem nẽ kutã amnhĩ xunhwỳ.

28 —Nom amnepêm kormã mẽ ixkêt ri na ka pre mẽ hkukamã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu. Mẽ kot tanhmã apê Akra Jejus to nẽ hpĩrta kukamã ka pre hã mẽ omu. Tã mẽ ixwỳr amẽ nhũm prem kupĩ. No ãm ajamaxpẽr xà hkôt.

29 —Tã ka mẽ omu. Na mẽ Jejus ã mẽ ixkamã gryk tỳx nẽ tanhmã hã mẽ ixto kaxyw. Jakamã kot kaj mẽ ixpê amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnhjaja ka tanhmã mẽ ixkrã hto pa mẽ inhmã mẽ uma hkêt nẽ mẽ hkôt ixpa ho ixpa. Mẽ kot tanhmã mẽ ixto hã mẽ ixkagrônh tã pa mẽ inhmã mẽ uma hkêt nẽ ixàmnhĩx ri ixkĩnh nẽ ri ixpa. Nẽ anhỹ hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ ixto htãã.

30 —Akra Jejus mex o mex jakamã kot paj mẽ àhpumunh tỳx xà ho tanhmã mẽ piitã mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ à xwỳnhjaja akupỹm mẽ o mex. Nẽ mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ. Kê mẽ omu nẽ axàhpumunh o axàhpumunh ã apumunh mex kurê kumrẽx. E ãm ja pix na ra hapêx. Anẽ.

31 Nhũm prem ã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr anẽ. Puh nhũm ixkreja mẽ kãm htertet tỳx nẽ nhũm Tĩrtũm Karõ axte tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ ỹ hã kãm mẽ uma hkêt nẽ. Ãm amnhĩ to htỳx nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt pa.

### *Jejus kwỳjaja tanhmã kot axpẽn nhĩpêx to hã mẽ harẽnh*

*Atre 2.42-47*

32-33 Nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja. Na pre Tĩrtũmja mẽ ho mẽ kãm ma hkêt jakamã nhũm pre htem akupỹm Jejus htĩr kôt mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Nhũm Tĩrtũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa nhũm mẽ ra ohtô rax nẽ. Nẽ mẽ kãm axpẽn to mex pix prãm o ri axpẽn kôt pa. Mẽ ohtô htã te mẽ tipxi pyràk. Nẽ axpẽn pê mẽmoj to õxỳ hkêt nẽ. Na pre htem axpẽn mã mẽ hikukrêx nẽ mẽ apkur xà jarẽnh o: “Inhõ pix kêt mẽ pahpiitã mẽ panhõ na.” Anhỹr o ri mẽmoj tã axpẽn kutã nojarêt o ri pa. No kêt axpẽn mã mẽmoj jarẽnh o: “Tk. Nà ãm inhõ pix na.” Anhỹr o harẽnh kêt nẽ. 34-35 Na pre htem tõhã õ ixkre hõ ho wẽnê. Rỳ õ pyka hkwỳ ho wẽnê nẽ kàxpore jamỳ nẽ ma o mra nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ hamỳ nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho anhgrà. Hãmri nhũm mẽ amnhĩm hamỳ nẽ ho amnhĩm awjaprô. Jakamã na pre hte mẽ hkwỳjaja kãm prãm nẽ ri pa rỳ ê hkêt nẽ ri pa hkêt nẽ.

36-37 Jujere na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ kaxyw õ pika hkwỳ ho wẽnê. Hãmri nẽ kàxpore py nẽ o tẽ nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mã kugõ. Jujereja Ijaew nhõ patre ho ajuta xwỳnh na pre. Gô hipôk pê Sipre kamã na pre kato. Kêp Jujere htã no nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja na prem kãm: “Panãpe” Anẽ. Mẽ kapẽr kãm Panãpeja te kêp “mẽ hamaxpẽr o mẽ hihtỳx o pa xwỳnh” anhỹr pyràk. Jakamã nhũm õ pika hkwỳ ho wẽnê nẽ kàxpore py nẽ o tẽ nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ kupy nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ho anhgrà.

# 5

### *Ananĩs mẽ Sapire wa kot amnhĩ to hêx ã wa harẽnh*

*Karatas 6.7; Eprêw 10.26-31*

1 Tã nhũm Ananĩs mẽ hprõ Sapire wa Jujere jarẽnh ma nẽ uràk nẽ õ pyka hkwỳ ho wẽnê. 2 Hãmri nẽ kàxpore py. Nom na pre wa ra hã axpẽn ma. Jakamã nhũm Ananĩs Jujere kĩnhã kàxpore hkwỳ pix py nẽ o tẽ nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mã kugõ. Nom katàt kôt mẽ kãm õr ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Kot kàxpore ho pikjêr nẽ amnhĩm hkwỳ ho àrĩk ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o hêx. Te piitã õr par pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ kãm:

—E ota ixkàxporeta. Na pa wa inhõ pika hkwỳ ho wẽnê nẽ kàxpore hpy nẽ hpãnhã Jujere pyrà nẽ man mẽ awỳr piitã o tẽ. Anẽ.

3 Hãmri nhũm Simãw Pêtre ra ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu hãmri nẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka axtem nẽ Satanasti kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ te akàxpore piitã õr pyràk ã amnhĩ to axêx anẽ? Te ate piitã õr pyràk tã no ãm hkwỳ pix gõ. Hêxta waa nẽ. Na ka axtem nẽ Tĩrtũm Karõ mã akàxpore nhõr par o axêx. 4 Anhõ pyka kênã. Nẽ hpãnhã kàxporeja anhõ kênã. Kot kaj amã tanhmã ho hprãm xà hkôt mãmrĩ tanhmã ho. Amã piitã ho axàrĩk prãm nẽ mãmrĩ piitã ho arĩk. Rỳ amã hkwỳ hpix nhõr prãm nẽ mãmrĩ hkwỳ pix gõ. No ri ate õr par pyràk o amnhĩ to axêx kêt nẽ. Te ate mẽ inhmã pix mã axêx pyràk nom mẽ inhmã pix mã hkêt. Na ka mããnẽn te Tĩrtũm mã axêx pyràk. Anẽ.

5-6 Nhũm pre ã Simãw Pêtre Ananĩs mã kapẽr anẽ nhũm kuma nẽ pykap tẽm nẽ htyk kurê kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ àptàr nywjaja hwỳr tẽ nẽ kupẽxê ho hkupu nẽ kumỳ nẽ ma o tẽ nẽ haxà. Hãmri nhũm mẽ kot ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh mar xwỳnhjaja tee ri harẽnh ma nẽ kãm ma htỳx nẽ.

7 Tã nhũm ra hã ahtũm nẽ. Ra hã 3 ore nẽ hapêx nhũm Ananĩs prõ Sapireja htỳx hamakêtkati nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ axà. Kormã mjên htyk ã harẽnh mar kêt nẽ hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ axà. 8 Hãmri nhũm Simãw Pêtre omu nẽ hêx rom hkukja nẽ kãm:

—Pa? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na prem war anhõ pykaja pãnhã war amã amnhĩrer to? Xà ãm hãmri na amjên mẽ inhmã harẽ nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ mjên pyrà nẽ kãm ho hêx nẽ kãm:

—Ỹỹ. Ãm hãmri kot amã harẽnh kênã. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri kuma nẽ kãm:

—Tk. Hêxta waa nẽ. Kwa mon ka war ajamẽ war akàxpore ho te Tĩrtũm mã axêx pyràk? Mãn ka wa ajamaxpẽr o: “Koja Tĩrtũm ja hã wa ixpumu nẽ ãm hã wa ixpumu nẽ tanhmã hã wa ixto hkêt nẽ.” Anhỹr o mãn ka wa ajamaxpẽr nà? Nom na ka wa ãm kãm axêx kaprỳ. Onẽj ra mẽ kot amjên jaxàr xwỳnhjaja akupỹn hpôx o mra. Koja mẽ anhĩpêx o te hipêx pyrà nẽ mããnẽn ato tẽ nẽ ajaxà ka rĩ amnhĩ pumu.

10 Anẽ nhũm kuma nẽ mjên pyrà nẽ pykap tẽm nẽ htyk kurê kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ kot mjên jaxàr xwỳnhjaja mra nẽ mẽ hwỳr agjê nẽ omu nhũm ra htyk mex nẽ nõ nhũm mẽ kumỳ nẽ ma o tẽ nẽ mjên nhĩhkô hã haxà. 11 Hãmri nhũm mẽ piitã wa harẽnh ma nẽ kãm ma htỳx nẽ. Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mẽ amarĩ ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ tee ri wa hkukamã hamaxpẽr o kãm ma htỳx kumrẽx.

### *Mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr ã mẽ harẽnh*

*Makre 16.17-20; Atre 19.11-12*

12-14 Na pre hte Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja xatã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr akuprõ. Mẽ kot ixkre nhĩkjê mã: “Pahi Sarumãw nhõ” anhỹr xwỳnh jarẽnhja wỳr nhũm pre htem akuprõ. Nhũm mẽ piitã kãm mẽ hkĩnh nẽ mẽ ohtô nẽ mẽ hkôt akuprõ nẽ mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Mẽnijaja nẽ mẽmyjaja. No nhũm mẽ hkwỳja Ananĩs mẽ Sapire wa kot amnhĩ nhĩpêxja mã hamaxpẽr nẽ kãm mẽ hkôt mrar pyma nẽ. Kãm mẽ hkĩnh tã kãm mẽ hkôt mrar pyma nẽ.

Nhũm pre hte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ piitã mẽ hkôt pa. 15 Jakamã nhũm pre htem mẽ à xwỳnhjê jamỳ nẽ ma mẽ hwỳr mẽ o mra nẽ Simãw Pêtre kutêp pry kamã mẽ haxwỳ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ jar anhĩkwỹ. Kê Simãw Pêtre ja kôt mẽ ajãnh tẽ nẽ mẽ akupênh o akupỹm mẽ ato mex rỳ nhũm hkarõ pix mẽ atã harir ka mẽ akupỹm amex japêr.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr hãmri nhũm mẽ kupĩp kãm kutêp hikwỹ. 16 Nẽ Jerujarẽ pu hã krĩ hkwỳ kamã. Mẽ à xwỳnhjaja nẽ mẽkarõmnuti kot tanhmã mẽ ho xwỳnhjaja nhũm pre htem mẽ hamỳ nẽ ma mẽ ĩhkrep mẽ o mra nhũm mẽ piitã akupỹm mex pa.

### *Mẽ kot Jejus kwỳjê jagjênh ã mẽ harẽnh*

*Rukre 21.12-15; Juãw 15.26-27; Atre 4.1-22*

17 Tã nhũm mẽ õ patre maati mẽ hkràmnhwỳ Satusew nhõ xwỳnhjaja tee ri

akupỹm mẽ mex ã mẽ harẽnh ma nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa na mẽ ra ohtô nẽ Jejus gryk ã mẽ pahte mẽ ahkre kaga nẽ ãm hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

Hãmri nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre maati xwỳnhjê kamã gryk nẽ ra tanhmã mẽ ho kaxyw. 18 Hãmri mẽ unê nẽ mẽ hagjê nhũm mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ hpa.

19 Tã nhũm kamàt nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja ma mẽ hagjênh xà hwỳr mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hwỳr axà nẽ mẽ kãm hakwakre kahê xà mẽ nẽ mẽ kator pa. Hãmri nẽ mẽ kãm:

20 —E mẽ ma akupỹm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr mra nẽ axte mẽ kãm awjarẽ. Tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ kãm hã karõ kê mẽ ama. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma akupỹm hwỳr hapêx kurê kumrẽx. Nhũm myt kator o mõr mẽ nhũm mẽ hwỳr agjê nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o kuhê.

Tã nhũm mẽõ patre maati mẽ hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ wỳr mẽ àptàr tũm xwỳnhjê hwỳ nhũm mẽ piitã axpẽn wỳr pikuprõnh pa. Hãmri nẽ htỳx arĩ Jejus kwỳjaja mẽ hagjênh xà kamã mẽ hkrĩ hã mẽ hkamnhĩx nẽ amnhĩ wỳr mẽ hã karõ. 22 Nhũm pôristijaja ma kot mẽ haprôr kaxyw mẽ hagjênh xà hã ixkre hwỳr mra nẽ tee ri kamã mẽ hapêr nhũm mẽ kamã amrakati. Hãmri nhũm mẽ akupỹm mẽ pikuprõnh xwỳnhjê hwỳr hprõt nẽ mẽ kãm:

23 —Nà na pôristi hkwỳjaja arĩ hakwakrem ixkre jamãr mex nhũm hakwakre arĩ kahê htỳx nẽ xa. Tã pa mẽ hwỳr agjê nẽ tee ri hkre kamã mẽ hapêr nhũm mẽ kamã amrakati kumrẽx. Anẽ.

24 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr. 25 Rôm nhũm ja mẽ hwỳr tẽn axàn mẽ kãm:

—Kwa jãã mẽ ate mẽ hagjênh xwỳnhjaja na mẽ axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã mẽ ahkre ho kuhê pa ham mẽ omu nẽ mẽ kurũm tẽ. Anẽ.

26 Hãmri nhũm patre nhõ pôristi krãhtũmja kuma nẽ mẽ hwỳr pôristi hkwỳ rẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ hwỳr agjê nẽ kê axte mẽ unê nẽ akupỹm mẽ o mra. Nom tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Mẽ kot hkôt ri mẽ pikamẽnh xwỳnhjê pymaj mẽ ho mex nẽ mẽ o mõ. Nẽ mẽ hã axpẽn mã:

—Nà kot puj mẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ ja hã mẽ pahpumu nẽ kẽn o mẽ pahkapê nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ hã mẽ panhĩmex. Anẽ.

27 Hãmri nẽ mẽ ho mex nẽ akupỹm mẽ o mõn mẽ hwỳr mẽ ho agjê nẽ mẽ pikuprõnh xwỳnhjê kutã mẽ hkrĩ. Hãmri nhũm mẽõ patre maatija mẽ kãm:

28 —Kwa ra mẽ ixte Jejus kapẽr jarẽnh nê mẽ akurê htã ka xep mẽ ãm mẽ inhma nẽ arĩ mẽ kãm harẽnh o ri apa. Nẽ jar Jerujarẽ kamã mẽ piitã mẽ kãm harẽ. Nẽ mẽ pajaja mẽ ixte Jejus pĩr ã ka mẽ ri mẽ kãm mẽ ijarẽnh o apa. Anẽ.

29 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ kuma nẽ mẽ amnhĩ tã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tỳ kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã mẽ inhmã mẽmoj tã karõ pa mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ ãm Tĩrtũm kapẽr pix ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. 30 Amnepêm mẽ panhĩgêtjaja na prem Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã ka prem axtem nẽ kêp mẽ kãm Kra Jejus ã amỹnê nhũm mẽ pĩ kahpa hã kunhô nẽ kupĩ. Nom nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr 31 nẽ kêp mẽ panhõ Pahihti hã harẽ. Nẽ kêp mẽ pahkaprĩ xwỳnh mex ã harẽ. Hãmri nẽ ra amnhĩ ri ỹr nhũm ĩhkô hã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o hkrĩ. Nhũm kãm: “Koja Ijaew mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ akôt amnhĩ xunhwỳ pa ja hã mẽ omu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ mẽ ho ixkra.” Anẽ. 32 Tã mẽ pajaja mẽ ixte Jejus htyk nẽ akupỹm htĩr ã omunh mex jakamã na pa hte Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ã mẽ amã harẽnh anẽ. Karõja na pre Tĩrtũm mẽ ixte hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hwỳr kurẽ nhũm mẽ ixwỳr wrỳ nẽ mẽ ixkarõ mã agjê. Tã ỹ hã na pa htem ri ã harẽnh anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. Anẽ.

33 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ mẽ kãm mẽ himex prãm nẽ mẽ kãm mẽ hã amỹnê. 34 Hãmri nhũm Kamariewtija tee ri ja hã mẽ omu hãmri nẽ kànhmã xa nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê xyr pê hkwỳjê mã kapẽr. Parijew nhõ xwỳnh na pre. Nẽ kêp Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm o mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Nhũm mẽ piitã kãm hkĩnh nẽ.

Jakamã nhũm kànhmã xa nẽ pôristi mã anẽ nhũm mẽ amnhĩ nê Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê kator nhũm mẽ kapôt ã kuhê. 35 Hãmri nhũm Kamariewtija mẽ nê tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ mẽ kãm:

—E ixkwỳjaja. Kwa kêr pu mẽ tanhmã mẽ ho hkukamã pajamaxpẽr mex nẽ. 36 Mãn arĩ mẽ ate finat Tetastija jarẽnh ã anohtỳx nẽ ho apa japêr. Mytwrỳ hõ hã na pre mẽ kãm amnhĩ to rax ã amnhĩ jarẽnh o pa. Hãmri nhũm hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja ohtô nẽ. Mẽ kêp 400. Tã nhũm prem mẽ kêp Tetasti pĩ nhũm hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja axpẽn pê anhgrà nẽ ma hapêx.

37 —Tã nhũm mẽ kot mẽ piitã mẽ ho kõta xà hã arĩgroja ã nhũm Garirej nhõ xwỳnh pê finat Jut haxwỳja hkôt mẽ pa xwỳnhjaja ohtô nẽ. Tã nhũm mẽ mããnẽn mẽ kêp kupĩ nhũm hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja axpẽn pê anhgrà nẽ ma hapêx.

38 —Jakamã kwa pu mẽ tanhmã jajê ho hkêt nẽ. Pu mẽ ãm mẽ omu. Koja mẽ amnhĩ krã hkôt ã ujarẽnh anhỹr o pa japêr hã koja Tetasti mẽ Jut wa hkôt pa xwỳnhjê pyrà nẽ tokyx axpẽn pê anhgrà nhũm Jejus jarẽnh o paja hapêx o hapêx. 39 Nom koja mẽ ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã ã mẽ ahkre ho pa anhỹr japêr hã kot puj mẽ tee ri ja ho pajapêx mã. Jakamã kwarĩ. Kot puj mẽ tanhmã mẽ ho nẽ te mẽ pahte Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳr pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Kamariewti Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijê xyr pê hkwỳjê mã kapẽr anẽ. 40 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tỳ nà ãm hãmri na ka ã akapẽr anẽ. Kot puj xep mẽ tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ akupỹn mẽ hã karõ nhũm mẽ akupỹn mẽ hwỳr agjê. Hãmri nhũm mẽ pôristi mã mẽ hã amỹnê nhũm mẽ htak. Hãmri nhũm mẽ àptàr tũmrejaja mẽ kãm:

—E mẽ mãmrĩ ma akupỹm mra. Nom kêr ka mẽ axte mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri apa hkêt kumrẽx. Anẽ.

41 Hãmri nhũm mẽ kãm ure nhũm mẽ ma mra. Kĩnh nẽ ma mra nẽ axpẽn mã:

—Nà kwãr mẽ Jejus ã mẽ pahtak nẽ tanhmã hã mẽ pahto. Kwãr mẽ mãmrĩ ã hã mẽ pahto anẽ. Kot pu mẽ hkaga hkêt nẽ. Ra Tĩrtũm kot ja hã mẽ pahpumunh mex kênã.

Anhỹr o axpẽn mã kapẽr o axpẽn jamaxpẽr o hihtỳx mex o pa.

42 Hãmri nẽ arĩ apkati mẽ hkwỳjê mã Jejus kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre ho mẽ hkôt pa. Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã nẽ nhãm mẽ õrkwỹ kamã ri mẽ ahkre ho pa. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw Jejus xãm ã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa.

# 6

### *Mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽnh Wam Ximotre 3.8-9*

1 Tã nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ohtô rax kumrẽx o mõ. Mẽ piitã kêp Ijaew no nhũm mẽ hkwỳjaja axtem Gres kapẽr o kapẽr nhũm mẽ hkwỳjaja Ijaew kapẽr o kapẽr. Na pre hte Ijaew kapẽr o kapẽr xwỳnhjaja apkati mẽ mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽõ ho pa. No ãm mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk kêt jakamã nhũm Gres kapẽr o mẽ kapẽr xwỳnhjaja tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Kwa na ka htem amnhĩ kamã mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽõ ho rũnh nẽ agõ. No mẽ ixkamã jajê mã na ka htem ãm ho hkryre nẽ agõ. Kwa mẽ ri ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ hipêx o axpẽn pyràk nà. Anẽ.

2 Hãmri nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja mẽ hã mẽ kapẽr ma hãmri nẽ mẽ piitã mẽ ho akuprõ nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ ja hã axpẽn mã axàkjêr kêt nẽ. E pu mẽ kot mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã õ ho pa kaxyw mẽ akwỳjê rê. No mẽ pajaja kot paj ja ho anhỹr o ri ixpa hkêt nẽ. Kot pa mẽ anẽ nẽ Jejus kapẽr o ri mẽ ajahkre hkêt nẽ nhũm ja mex kêt nẽ. Jakamã mẽ atõ kot kaj mẽ akatàt kôt mẽ kãm mẽ õ ho apa? 3 E mẽ amnhĩ kamã mẽ ho 7 nẽ mẽ arê pu mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjê mã õ ho pa kaxyw mẽ unhwỳ.

Tãm mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ ate axpẽn mã mẽ mex ã mẽ harẽnh xwỳnhjaja.

Nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja.

Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja ka mẽ ho 7 nẽ arê pu mẽ kaxyw mẽ unhwỳ.

4 Nom mẽ pajaja kot paj mẽ akôt arĩ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ ajahkre pix tãnopxar o ri ixpa. Anẽ.
5 Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Nhũm mẽ ma mra nẽ axpẽn mã hkwỳjê nhĩxi jarẽ hãmri nẽ mẽ ho 7 nẽ mẽ kurê. Ã mẽ hixi kot anhỹr.
Estewãw. Estewãwja na pre Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Tĩrtũm Karõ kaxwỳnh mã àr nẽ ho amnhĩptàr jakamã nhũm pre hte tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ kaxyw Firipti
nẽ Prokot
nẽ Nĩkanõ
nẽ Timã
nẽ Parmẽnti
nẽ Nĩkoraw. Nĩkorawja krĩ pê ãxiok nhõ xwỳnh na pre. Kêp Ijaew kêt tã kãm Tĩrtũm kĩnh o pa. Tã ra mããnẽn Kra Jejus kôt amnhĩ xãm.
6 Jakamã nhũm mẽ mẽ kêp 7tajê rê nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê hwỳr mẽ o mra. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ mẽ àpênh ã mẽ unhwỳr kaxyw mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nhũm mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽ õ ho pa nẽ mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk.
7 Tã nhũm mẽ ra ohtô rax nẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã nhũm Jerujarẽ kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ra ohtô rax kumrẽx. Nẽ mẽ õ patre hkwỳ haxwỳja ohtô nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

### *Mẽ kot Estewãw pynênh ã mẽ harẽnh Rukre 21.14-15*

8 Tã nhũm Estewãwja. Kot mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽ õ ho pa xwỳnhjê hõja. Tĩrtũm kot kutã nojarêt mex jakamã na pre hte ỹ hã àhpumunh tỳx o aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa.
9 Hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri ja hã omu nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ nhũm mẽ hã kãm akir. Uràk nẽ mẽ kêp Ijaew nẽ Jerujarẽ kamã ri mẽ hkôt pa htã ahpỹnhã mẽ õ pyka. Mẽ kot kãm “Ripetat” xwỳnh kwỳ na pre mẽ. Nẽ ahpỹnhã mẽ õ krĩ.
Mẽ hkwỳjaja kêp Sirẽn nhõ xwỳnh.
Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Aresãn nhõ xwỳnh.
Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Siris nhõ xwỳnh.
Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp As nhõ xwỳnh.
Ahpỹnhã mẽõ pika nẽ mẽ õ krĩ htã na prem Jerujarẽ kamã ri axpẽn kôt pa ho pa. Tã Estewãw kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hã omu nhũm ja mẽ kêp omnuj tỳx nẽ nhũm mẽ hã kãm akir.
10 No nhũm Tĩrtũm Karõ nhỹ hã hamaxpẽr tỳx o mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kutã tanhmã kãm nẽ hprãm kaprỳ.
11 Hãmri nẽ ma mra nẽ tanhmã ho hêx to kaxyw amnhĩ kwỳjê rê nẽ mẽ kãm hã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ krĩ nhõ xwỳnhjê mã Estewãw o axêx nẽ tanhmã mẽ kãm ho akapẽr punuj to ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nẽ kamã gryk kato. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa mẽ hpãnhã mẽ amã amnhĩre. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mra nẽ hapôj nẽ ma krĩ nhõ xwỳnhjê mã tanhmã ho hêx to ho ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ akuprõ nẽ mẽ inhma. Kwa kêr ka mẽ Estewãwti kapẽr mar kêt nẽ. Na hte finat Mojes mẽ Tĩrtũm wa ho kapẽr punuj pix o ri pa. Pa mẽ ra kot wa ho kapẽr punuj ã kuma. Anẽ.

12 Hãmri nhũm mẽ kuma. Krĩ nhõ xwỳnhjê mẽ nẽ mẽ àptàr tũmrejê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ tee ri mẽ kot Estewãw o hêxja ma nẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ ma hwỳr mra nẽ unê nẽ ma mẽ õ juisti hwỳr o tẽ.
13 Hãmri nhũm mẽ kãm ho hêx xwỳnhjaja mẽ hkôt mra nẽ juisti mã tanhmã ho hêx to nẽ mẽ kãm:

—E jahti na hte finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ ho hêx rãhã ho pa. Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja nhũm tanhmã ho hêx to pa mẽ kuma.
14 Na hte mẽ kãm: “Koja nhỹrmã Jejus pê Najare nhõ xwỳnh Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja gràjnh pa kãm ga.” Anhỹr o mẽ kãm hêx o pa. Nẽ Mojes kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã karõ nê mẽ pahkurê pa prem kuma. Anẽ.

15 Nhũm prem ã mẽõ juisti mã Estewãw o hêx anẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Estewãw wỳr rĩt nẽ hkuk pumu nhũm te kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê kuk nhĩrã rax pyrà nẽ xa nhũm mẽ tee ri omu nẽ kamã no pyma nẽ.

# 7

## *Estewãw kot juistijê mã ujarẽnh*

1 Hãmri nhũm mẽ õ patre maatija Estewãw mã kapẽr nẽ kãm:

—E mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Xà ãm hãmri na mẽ ri ã ajarẽnh anẽ nà? Anẽ.

2 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ piitã mẽ kãm kapẽr. Mẽ kãm kapẽr ryy nẽ mẽ kãm:

—Tôe kot paj mẽ amã mẽ panhĩgêt finat Apraãw tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. Amnepêm na pre Tĩrtũm maatija Apraãw wỳr kato. Kormã pyka pê Mẽsopotãm kamã pa ri. Kormã kot ma krĩ pê Arã hwỳr mõr kêt ri nhũm hwỳr kato nẽ kãm: 3 "E kêr ka mẽ anhõ krĩ pê akato nẽ akwỳjê re nẽ ma mõ. Kot paj ma nhỹhỹm hpãnhã pyka hõ hwỳr mẽ ato mõ." Anẽ.

4 —Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩ to akuprõ nẽ ma mõ. Õ pyka pê Katej pê kato nẽ ma krĩ pê Arã hwỳr mõ nẽ hpãnhã kamã pa. Tã nhũm hipêêxà Terahti kêp ty nhũm Tĩrtũm amnẽ jar mẽ panhõ pyka hwỳr kumẽ. Jar mẽ papapxà hwỳr kumẽ.

5 —Nom nhũm kormã kãm pykaja nhõr kêt nẽ. Kormã kãm hkwỳ ho grire nẽ õr kêt nẽ. Na pre ãm kãm:

E kot paj nhỹrmã amã pykaja gõ. Amã nẽ akanrẽhã akra nẽ atàmnhwỳjê mã kugõ ka mẽ kamã ri apa ho apa.

Anhỹr o kãm mẽ panhõ pika pê Kanaãja jarẽ. Apraãw kormã hkra hkêt ri nhũm ã kãm kapẽr anẽ. 6 Hãmri nẽ kãm:

Koja akanrẽhã atàmnhwỳjaja nhỹrmã ma nhỹhỹm pyka hõ hwỳr pa nẽ hpãnhã kamã pa. Mẽ õ pyka kamã pa hkêt tã nhãm pyka hõ kamã pa hãmri nẽ pika nhõ xwỳnhjê mã àpênh rũnh o pa nhũm pyka nhõ xwỳnhjaja mẽ hipêx kati rũnh o pa. Nẽ mẽ àpênh ã mẽ kãm amnhĩrer kêt nẽ. Ãm mẽ homnuj o pa hã amgrà xohtô rax kumrẽx. Nhũm mẽ hã amgrà pê 400.

7 Nom kot paj mẽ hã mẽ homnuj tỳx nẽ. Akanrẽhã atàmnhwỳjê hã mẽ homnuj tỳx nẽ nhũm mẽ rĩ kormã mẽ kurũm kato nẽ man akupỹn pa nẽ jar pôj. Hãmri nẽ jar inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽnh rãhã ho pa. Anẽ.

8 Hãmri nẽ kãm:

E pu axpẽn ma. Koja ka nẽ akanrẽhã akra nẽ atàmnhwỳjaja ka mẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa hã kot paj mẽ ato ixkra. Tã koja ja amã mex japêr hã kêr ka mẽ amnhĩ my kwrỳt kà hkwỳ jakà. Nẽ koja mẽ akrajaja hapôj nẽ my ka mẽ mã mẽ ho anẽ nẽ mẽ kêp mẽmy kwrỳt kà hkwỳ jakà. Mẽ piitã mẽ kot mẽ apê ixkra hã mẽ apumunh kaxyw kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o Apraãw mã kapẽr nhũm kuma nẽ mar xà hkôt hkra Ijak my kwrỳt kà hkwỳ krãhta. Kormã hkaràre ri. Kormã hã arĩgro pê 8 pix ri nhũm kêp hkwỳ krãhta.

—Tã nhũm Ijak hprêk nẽ hprõ nẽ hkra. Hãmri nẽ mã hkra Jako ho anẽ nẽ. Nhũm Jako hprêk nẽ mã hkra pê 12jê ho anẽ nẽ mẽ piitã mẽmy kwrỳt kà hkwỳ jakàr pa. Ã na pre mẽ pahpàr kraxjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

9 —Jako hkrajê hõ na pre kêp Juje. Nhũm Juje htõjaja hipêêxà hkôt kamã gryk nẽ axtem nẽ mẽ urojê mã ho wẽnê nhũm mẽ kêp haprô nẽ ma pyka pê Ejit wỳr o mõ. Amarĩ Ejit nhõ xwỳnhjê mã àpênh o pa kaxyw. Tã no nhũm Tĩrtũm arĩ tãnopxar rãhã ho hkôt pa. 10 Hãmri nẽ Ejit kãm mẽ kot homnuj xwỳnhjê nhĩhkra rũm hkapa nẽ tanhmã hkrã hto nhũm àhpumunh tỳx nẽ hamaxpẽr mex nẽ. Jakamã nhũm Ejit nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Paraohtija omu nẽ kãm hkĩnh nẽ. Kot tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ àhpumunh tỳx kôt omu nẽ kãm hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ ri kumẽ nhũm ĩhkô hã àpênh o pa. Kãm õrkwỹ pumu nẽ Ejit nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptàr o pa.

11 —Rôm nhũm mẽ hpur kãm mẽmoj nhĩgrõt mex kêt nẽ nhũm mẽ kêp mẽ apkur xà hã mẽ õja ra ri mẽ kêp kryre. Ejit kamã nẽ jar Kanaã kamã nhũm mẽ apkur xà hã mẽ õja mẽ kêp hapêx par o mõ. Nhũm mẽ piitã prãm xàj ra hiire nẽ kãm prãm tỳx o pa nhũm mẽ panhĩgêtjaja hãmri prãm xàj tee ri amnhĩ xàpkur xà hã mẽmoj japêr.

12 —Tã nhũm Jakoja Ejit kãm arĩ mẽ apkur xà hã mẽ õ rax ã harẽnh ma nẽ ma hwỳr hkra hkwỳjê rẽ. Mẽ panhĩgêtjaja nhũm ma mẽ hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra. Hãmri nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ kêp

mẽmo hy hkwỳ japrô nẽ ma akupỹm o mra. Wam mẽ mõrta ã mẽ kêp mẽmoj japrô nẽ ma akupỹm o mra.

13 —Tã nhũm mẽ kêp mẽmo hy japrôr xwỳnhja hapêx nhũm mẽ axte akupỹm mẽ hwỳr mra. Hãmri nhũm mẽ htõ Juje mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ kêp mẽ htõ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Mẽ kot ra htyk ã hkamnhĩx tã nhũm mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Paraohti mẽ kêp Juje htõ hã mẽ harẽnh ma.

14 —Tã nhũm Juje amnhĩ wỳr hipêêxà Jako mẽ htàmnhwỳjaja mẽ hã karõ nhũm mẽ piitã ma Ejit wỳr hapêx. Mẽ kêp 75 nẽ ma Ejit kamã Juje hwỳr hapêx hãmri nẽ kamã pa ho pa.

15 —Ã kot anhỹr jakamã nhũm Jakoja ma Ejit wỳr mõ nẽ hpãnhã kamã pa ho pa. Tã hãmri kamã ty. Nhũm hkrajê piitã Ejit kãm pa hãmri nẽ gaa nẽ htyk pa. 16 Hãmri nhũm mẽ hkanrẽhã mẽ hkrajaja mẽ hamỳ nẽ ma akupỹm Kanaã hwỳr krĩ pê Sikẽ hwỳr mẽ o pa nẽ kamã mẽ hagjê. Na pre mẽ hkukamã finat Apraãw kot Amõr krajê pê kẽnkre japrô nẽ kamã hprõ jaxà. Jakamã nhũm prem mỳr pê ma hwỳr mẽ o pa nẽ kamã mẽ hagjê hãmri nẽ ma akupỹm Ejit wỳr pa.

17 —Tã gaa nẽ rĩ ohtô rax kumrẽx o mõ. Mẽ panhĩgêtjaja ohtô rax kumrẽx o mõ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kot Apraãw mã mẽ õ pyka jarẽnh xwỳnhja nhũm kot mẽ kãm õr kaxyw. 18 No nhũm Ejit nhõ pahi kot Juje ho mex xwỳnhta na pre ra ty nhũm axtem hpãnhã hõja mẽ ho amnhĩptàr o pa. Nẽ aa Juje jarẽnh mar kêt nẽ. Kormã pahi xàr nyw kêt ri htyk jakamã nhũm mỳr pê harẽnh mar kêt nẽ. 19 Hãmri nẽ hkwỳjê homnuj o pa. Tanhmã mẽ panhĩgêtjê nhĩpêx to ho pa. Nẽ mẽ kãm mẽ hkra my hapôx xwỳnhjê hã amỹnê. Mẽ hapôx nhũm mẽ kot pikap mẽ rẽnh nhũm mẽ htyk kaxyw nhũm mẽ kãm mẽ hã amỹnê.

20 —Rôm nhũm finat Mojesja kato. Nẽ mexre. Hãmri nhũm katorxà Ejit nhõ xwỳnhjê kot kêp hpĩr pymaj õrkwỹ kamã ri mẽ kêp ho hpimxur o pa hã mytwrỳ axkrunẽpxi.

21 —Tã nhũm ra htỳxre nhũm katorxà mẽ hipêêxà wa tee ri hkukamã hamaxpẽr hãmri nẽ mẽ kot wa kêp hpĩr pymaj kumỳ nẽ ma o tẽ nẽ kaxyw à nhĩpêx nẽ nhỹri gô nhĩpôk ri põ kamã ho amũxu. Tã nhũm Paraohti hkra nija ra gôx mã wỳr mã tẽ nẽ ra omu hãmri nẽ amnhĩm kumỳ nẽ ma o tẽ nẽ ho hkra. 22 Jakamã nhũm Mojes Ejit nhõ xwỳnhjê kamã hprêk. Hãmri nẽ mẽ àhpumunh xà hã kagà pumunh pa. Nẽ hihtỳx nẽ mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx mex o pa.

23 —Tã hãmri ra hã amgrà pê 40 nẽ hapêx nhũm Mojes hamaxpẽr nẽ ra kãm amnhĩ kwỳ pê Ijaewjê pumunh prãm nẽ ma mẽ hwỳr tẽ. 24-25 Hãmri nẽ htẽm kôt ja wa omu. Nhũm Ejit nhõ xwỳnhja Ijaewja homnuj o xa nhũm Mojes tẽn tee ri hã omu nẽ hamaxpẽr o: “E pa ma wa hwỳr tẽ nẽ ixkwỳ mũj ã Ejit nhõ xwỳnhta pĩ kê ixkwỳjaja ja hã ixpumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ hwỳr inhmẽnh ã ixpumu. Ixte Ejit nhõ xwỳnhjê nê mẽ kator kaxyw mẽ ja hã ixpumunh kurê kumrẽx.”

—Anhỹr o hamaxpẽr hãmri nẽ wa hwỳr tẽ nẽ amnhĩõja nê Ejit nhõ xwỳnh pĩ. Tã no nhũm hkwỳjaja kot hpĩr ã harẽnh mar tã tanhmã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr to hkêt nẽ. 26 Nhũm apkati nhũm mẽhõja war axkrut nẽ axte pijapu ho wa xa. Hamẽ wa kêp Ijaew. Jakamã nhũm Mojes akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ tee ri axpẽn tã wa omu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Hãmri nhũm wa hwỳr tẽ nẽ axpẽn nê wa kãm kapẽr nẽ wa kãm: “Pa? Kwa war ajamẽ war apê Ijaew kênã na ka wa ri axtem nẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ.” Anẽ. 27 Hãmri nhũm kot amnhĩ kaxyw hkryx xwỳnhja kuma nẽ nhãm amnhĩ nê hkujate nẽ kãm: “Tk. Kwa xà apê mẽ inhõ pahi hã na ka ã wa inhmã akapẽr anẽ? Nà apê mẽ inhõ pahi hkêt kênã. 28 Kot kaj inhĩpêx o te ate Ejit nhõ xwỳnhta nhĩpêx pyrà nẽ wa ixtõ hpĩr kêt nẽ.” Anẽ.

29 —Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ ra kãm ma nẽ Ejit rũm kator kurê kumrẽx nẽ ma pyka pê Mijiã hwỳr mõ nẽ kamã hpãnhã pa. Kamã hprõ nẽ hkra. Nhũm hkra myja wa hamẽxkrut.

30 —Tã nhũm Mijiã kamã pa hã axte hã amgrà pê 40. Hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã kapôt ã krã hakỳx pê Sinai kape hã ri pa nhũm Tĩrtũm kãm kapẽr. Nom nhũm Mojes omunh kêt nẽ. Ãm utĩ kaôk kamã kuwy

hpôk pix pumu. 31 Amnhĩ jaêr pê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu hãmri nẽ amnhĩ tã hprĩ hã omunh kaxyw hwỳr tẽ nhũm Tĩrtũm kãm:

32 Pa Mojes? E ixpê Tĩrtũm na pa. Ixpê akukamã anhĩgêt Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htàmnhwỳ Jako wa õ Tĩrtũm na pa. Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm ma xàj htertet tỳx nẽ. Hãmri nẽ umaj axte pĩ hpôkja wỳr rĩt kêt nẽ. Ãm nhãm hkrã nẽ rĩt o xa. 33 Hãmri nhũm Tĩrtũm kãm:

E kwa ixpê Tĩrtũm maati hã ixtã apijaàm ã aparkà kapa nẽ apar kênh nẽ xa.

34 Na pa ra ixkra Ijaewjaja Ejit kãm mẽ omu. Na ra Ejit nhõ xwỳnhjaja ixpê mẽ homnuj tỳx kumrẽx rãhã ho pa nhũm mẽ amnhĩ xà hã maj tee ri amnhĩ nhĩpêx. Pa ja hã mẽ omu nẽ inhmã mẽ hkaprĩ nẽ. Jakamã kot paj Ejit nhõ xwỳnhjê nhĩhkra rũm mẽ kator pa. E ka kot paj mẽ hwỳr amẽ ka ma akupỹm mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kurũm mẽ kator.

Anhỹr o kãm mẽ kaxyw karõ. 35 Ra Ijaew kot Mojes hkaga tã nhũm mẽ kaxyw ãm nẽ ma akupỹm kot mẽ hwỳr mẽnh kaxyw. Na prem ra omu nẽ hkaga. Te mẽ ate Jejus kagaja pyrà nẽ hkaga. Jakamã nhũm pijapu xwỳnhta tee ri amnhĩ tã omu nẽ kamã gryk nẽ amnhĩ nê kãm kapẽr nẽ kãm: “Tk. Kwa xà apê mẽ inhõ pahi hã na ka ã wa inhmã akapẽr anẽ? Nà apê mẽ inhõ pahi kêt.” Anhỹr tã nhũm Tĩrtũm mẽ kaxyw tãm xãm. Kot mẽ ho amnhĩptàr nẽ Ejit nhõ xwỳnhjê rũm mẽ kator kaxyw. Ja kaxyw na pre pĩ hpôk kamã kãm kapẽr nẽ mẽ kaxyw ãm.

36 —Jakamã nhũm Mojes ma akupỹm Ejit wỳr mõ nẽ mẽ kurũm hkwỳjê kator nẽ ma mẽ o pa. Na pre mẽ ho mex nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ o pa. Ejit kamã nẽ mããnẽn mẽ kot gô xujanãr mã: “Gô kamrêk” anhỹr xwỳnhta kamã. Nẽ kapôt ã mẽ kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ o pa. Nẽ kapôt ã ri mẽ o pa ho ra hã amgrà pê 40.

37 —Tã tãm na pre mẽ panhĩgêtjê mã mẽhõ hkukamã mẽ kãm tanhmã harẽnh to nẽ mẽ kãm harẽnh o: “Koja Tĩrtũm nhỹrmã te ra mẽ akaxyw pa ixãm pyrà nẽ inhmỳr pê mẽ panhĩõ xãm. ỹ hã mẽ amã kapẽr jarẽnh o pa kaxyw nhũm nhỹrmã mẽ akaxyw ãm ka mẽ omu.”

—Anhỹr o ã Jejus kukamã harẽnh anẽ. 38 Na pre Mojes kapôt ã mẽ panhĩgêtjê ho pa nhũm mẽ krã hakỳx pê Sinaija wỳr pa. Mẽ panhĩgêtjaja hãmri hwỳr pa nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja mẽ kaxyw Mojes mã kapẽr nhũm ô ri mẽ kãm awjarẽ nẽ hã kagà. Mẽ kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw nhũm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ mẽ pajaxwỳja. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw na pre mẽ pamã hã kagà. 39 Tã no nhũm mẽ panhĩgêtjaja Mojes ma nẽ ãm kuma nẽ hkaga kumrẽx nẽ akupỹm Ejit wỳr hkrà. 40 Jakamã nhũm Mojes kormã nhỹri mẽ kaxyw Tĩrtũm mã kapẽr o ãm rôm nhũm mẽ wakre kamã htõ Arãw wỳr mra nẽ kãm: “Kwa Mojes ra kot tanhmã amnhĩ to kênã. Kot Ejit rũm mẽ pakator nẽ mẽ pahto mõr tã ra nhỹri arĩk nẽ tanhmã amnhĩ to. Jakamã e. Kwa hpãnhã mẽ inhmã mẽmo karõ nhĩpêx pu mẽ ho panhõ sãnti kê tãm ma akupỹm Ejit wỳr mẽ pahto pa.” Anẽ.

41 —Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm kàx o môx krare karõ ho sãnti nhĩpêx nẽ mẽ kãm ãm. Hãmri nhũm mẽ axtem nẽ te ho Tĩrtũm nhĩpêx pyràk o hipêx nẽ kãm ôwêhti hkwỳ pa nẽ kãm haxwỳ nẽ hã apku. Hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh nẽ. 42 Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj tỳx nẽ nhũm mẽ hkaga hpa. Jakamã nhũm prem amnhĩ krã hkôt ri myyti nẽ mytwrỳre nẽ kanhêti karõ nhĩpêx nẽ te mẽ kot Tĩrtũm nhĩpêx pyràk o hipêx o pa. Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw kumã pix mã hamaxpẽr o pa hã amgrà xohtô nẽ. Tã nhũm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ mẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm mẽ kãm kapẽr pyràk o mẽ kãm kapẽr nẽ hã kagà kot:

Pa mẽ apê Ijaewjaja? E mẽ inhma. Amnepêm mẽ ate kapôt ã ri mẽ apa hã amgrà pê 40ta ã. Xà we inhmã na ka prem akrit kwỳ hpar o apa?

43 Nà inhmã hkêt. Na ka prem axtem nẽ ri amnhĩ krã hkôt amnhĩm mẽmo

karõ nhĩpêx nẽ hipêx o te mẽ ate pa inhĩpêx pyràk. Pê kãm akrit kwỳ hpar nẽ õr o ri apa.
Mẽ anhõ mẽmo karõ nhĩpêxta mẽ ate amnhĩm hã hixi pê Mõrok mẽnh xwỳnhja ka pre htem à kamã amnhĩ kôt ho apa.
Nẽ amnhĩm kanhêti karõ nhĩpêx nẽ hã hixi mẽ nhũm kêp Repã. Ka mẽ ixkuhpa hã wa kêp mẽ apãm ã harẽnh o ri apa.
Tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê kot paj pãnhã nhỹhỹm mẽ arẽ.
Koja mẽ akutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ apynê nẽ ma pyka pê Papirõn rũm hamũ mẽ ato hapêx ka mẽ amarĩ mẽ kãm axàpênh rũnh o ri apa kãm ga. Anẽ.
Ã na pre Tĩrtũm mẽ panhĩgêtjê mã kapẽr anẽ nhũm ỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhja mẽ kãm hã kagà.
44 —Tã nhũm mẽ panhĩgêtjaja kormã kapôt ã ri pa ri amnhĩ kôt mry kà ho ixkre ho pa. Tĩrtũm mã kapẽr xà hã ixkreja nhũm prem amnhĩ kôt ri o pa. Mẽ kot kãm "Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre" anhỹr xwỳnhja. Tĩrtũm kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt nhũm mẽ hipêx nẽ amnhĩ kôt ri o pa. Na pre Tĩrtũm hprĩ hã Mojes mã tanhmã kot hipêx to hã karõ nhũm mẽ hkôt hipêx nẽ amnhĩ kôt ri o pa.
45 —Tã nhũm Mojes ty nhũm hpãnhã Jojueja amnhĩ kôt mẽ o pa. Ma Tĩrtũm kot mẽ kãm pyka mex nhõrta wỳr Mojes mỳr pê mẽ o pa. Hãmri nẽ hwỳr mẽ o pôj nhũm Tĩrtũm mẽ nê mẽ kot ra kamã mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê japôj nhũm mẽ pãnhã kamã pa ho pa. Nẽ amnhĩ kôt Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkreta o pa. Rãhã nhũm finat Tawija mẽ hpãnhã mẽ ho amnhĩptà. 46 Na pre Tĩrtũm Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omu nẽ kãm hapê nẽ. Jakamã nhũm Tawi kãm kapẽr nẽ kãm: "Pa Tĩrtũm? Kwa xà kot paj amã ixkre mex õ nhĩpêx nà? Mẽ ixpê Ijaewjaja mẽ ixte kamã amã amex o amex ã ajarẽnh o ixkrĩ kaxyw pa hipêx. Xà kot paj amã hipêx?" Anhỹr tã no nhũm Tĩrtũm kormã kãm ja prãm kêt nẽ. 47 Jakamã nhũm Tawi hkra Sarumãwja hipêêxà mỳr pê hpãnhã kêp mẽ õ pahi nẽ kãm hipêx. 48 Nom xà na hte Tĩrtũm maatija mẽ pahte kãm panhĩhkra ho ixkre nhĩpêx xwỳnh kamã hkrĩ? Nà kaxkwa kamã na hkrĩ xà. Na pre ra Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhja Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pajamãr to ho pa hã kagà nẽ hã kagà ho:
49 Na pa hte kaxkwa rũm pyka hkôt mẽ piitã mẽ hamãr mex o ixkrĩ.
Tã tanhmã kot paj amnhĩ to nẽ mẽ ĩhkra ho mẽ kot inhmã ixkre nhĩpêxta wỳr axà nẽ kamã ixpa ho ixpa?
50 Nà ixte mẽmoj piitã ho ixkator xwỳnh kênã kot pa kêt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.
Nhũm pre ã Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm ỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhja ô ri mẽ pamã hã kagà.
51 —E kwa mẽ inhma ixkwỳjaja. Mẽ akrã hihtỳx kumrẽx jakamã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt. Na ka htem mẽ panhĩgêtjê pyrà nẽ amnhĩ nê Tĩrtũm Karõ kaga nẽ kapẽr mar kêt nẽ. 52 Na pre hte Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja mẽ panhĩgêtjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Tã nhũm mẽ hkaga nẽ mẽ hipêx kati ho pa. Na pre htem Jejus wrỳk kukamã mẽ kãm: "E koja nhỹrmã kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã xwỳnh maatija mẽ pahwỳr wrỳ." Anhỹr o mẽ kãm harẽnh o pa. Tã no nhũm mẽ kãm ja mar prãm kêt jakamã axtem nẽ hã mẽ hpar o pa. Mẽ kot mẽ kãm Jejus jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê hpar o pa. Tã nhũm tãm mẽ pahwỳr wrỳ ka mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ hã amỹnê nhũm prem mẽ amã kupĩ.
53 —Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kot Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pamã karõ nhũm mẽ ate mar tã mẽ apê hprãm nõkati. Nẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot Estewãw pĩr ã mẽ harẽnh*
### *Rukre 21.16-19, 23.34; Atre 22.20*

54 Hãmri nhũm juistijaja tee ri Estewãw xujarẽnh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ kãm kapẽr punuj nẽ. 55 Nom nhũm Tĩrtũm Karõja tanhmã hkrã hto nhũm kãm mẽ uma hkêt nẽ. Hãmri nẽ kànhmã rĩt nẽ kaxkwa pumunh o xa nẽ kamã Tĩrtũm rũm hirã rax pumu. Nhũm Jejus Tĩrtũm nhĩhkô hã xa nhũm omu nẽ hkĩnh nẽ mẽ kãm:

56 —Kokỹỹ. Na kaxkwa axkjê nhũm kamã
Tĩrtũm nhỹ pa omu. Nhũm kuri kot mẽ
pahwỳr mẽnh xwỳnh Jejusja xa. Hêxta waa
nẽ. Nà na pa jarãhã wa omu nẽ ixkĩnh tỳx
kumrẽx. Anẽ.
57 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kamã gryk
tỳx nẽ. Hãmri nẽ kãm mar prãm kêt nẽ kêp
amnhĩ jamak pro. Hãmri nẽ gryk xàj àmra
htỳx nẽ hwỳr hprõt 58 nẽ unê nẽ krĩ pê ho
kato nẽ ma o tẽ nẽ nhỹri o xa. Hãmri nẽ
kẽn o htak o hpĩr kaxyw amnhĩ nhĩnôkà hk-
wrỳ nẽ mẽhõ my pê Sawti mã kugõ nhũm
mẽ kãm hamỳ. Hãmri nhũm mẽ kẽn rũnh
kwỳ jamỳ nẽ o mra nẽ Estewãw wỳr rẽnh
prêprêk o kuhê. Nẽ ho ĩ kamã htak nẽ hkrãx
pê htak. 59 Hãmri nhũm ra htyk kaxyw nẽ
Jejus mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:
—Pa Pahihti Jejus? E koja ixkarõ awỳr
api ka ixto amnhĩptà. Anẽ.
60 Hãmri nẽ hkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ
nẽ axte kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kot hpĩr
xwỳnhjê nê kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa Pahihti. Mẽ kot ixpĩr tã kwa
tanhmã ixtã mẽ ho hkêt nẽ.
Anhỹr o mẽ nê Jejus mã kapẽrja kôt ra ty.

# 8

### *Mẽ kot Estewãw jaxàr ã mẽ harẽnh*
### *Atre 22.4, 26.9-11*

1-2 Hãmri nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ
nhĩpêx xwỳnhjaja Estewãw wỳr mra nẽ htyk
kãm omu nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ mur nẽ kumỳ nẽ
ma o mõ nẽ haxà. Nom nhũm Sawtija mẽ
kot hpĩr ã omu nhũm ja kãm mex nẽ.

### *Sawti kot Jejus kwỳjê nhĩpêx kati ho pa hã harẽnh*
### *Atre 1.8*

Tã nhũm Jerujarẽ kamã Ijaewjaja mẽ kot
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj
tỳx o pa. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ
kukamã hamaxpẽr nẽ mẽ hkwỳjaja mẽ
umaj hapôj nẽ ma pika hkwỳ hkôt hpi-
gràнh pa. Mẽ hkwỳjaja Jutej wỳr ma pa
nhũm mẽ hkwỳjaja Samar hwỳr ma pa. Ã
na prem mẽ umaj nhỹhỹm hpigràнh par
anẽ. Ãm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh
maati pixjaja na prem Jerujarẽ kamã arĩk
nẽ nhỹhỹm mõr kêt nẽ. Simãw Pêtre nẽ
Juãw nẽ Xiakre nẽ Andre nẽ Firipti nẽ Pa-
toromew nẽ Matêwre nẽ Makre nẽ Tomas
nẽ Xiakre hõja nẽ Simãw õ nẽ Maxitreja.
Ãm jajaja pix na prem arĩk.
3 Nhũm Sawti haxwỳja Jejus kôt mẽ kot
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj o pa. Mẽ
kot Jejus kaga hprãm xàj tanhmã mẽ hipêx
to ho pa. Na pre hte mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ
mẽ unê. Mẽmyjê pynê nẽ mẽnijê pynê nẽ
ma mẽ o mra nẽ mẽ hagjênh xà kamã mẽ
hagjê. Mẽ uràk nẽ kêp Ijaew tã ã mẽ hipêx
anhỹr o pa.
4 Tã nhũm mẽ umaj Jerujarẽ rũm pika
hõ hwỳr mẽ hpigràнh xwỳnhtaja amarĩ pika
hkwỳ hkôt ri pa hkêt nẽ. Na prem ma mẽ
piitã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt
pa. Kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh
ã harẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt pa.

### *Wajaga kot amnhĩ tã Firipti mar ã harẽnh*
### *Juãw 2.23-24*

5-12 Tã nhũm Firipti haxwỳja ma mõ. Ma
krĩ pê Samar hwỳr mõ nẽ kamã mẽ kãm
Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta jarẽnh
o pa. Samar kamã na pre wajaga Simãwti
ri Samar nhõ xwỳnhjê hkôt mẽ no kupyr
rãhã ho ri mẽ hkôt pa. Nẽ àhpumunh tỳx ã
amnhĩ to jarkrar o ri pa. Jakamã nhũm mẽ
kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ kamã no pyma
nẽ. Nẽ htỳx ho ãm hãmri kot amnhĩ jarẽnh
ã hkamnhĩx. Jakamã nhũm pre mẽ kãm
tanhmã ri amnhĩ to hêx to ho pa pê mẽ no
kupyr rãhã ho ri pa nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê
omu. Mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja nẽ
mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nhũm mẽ
amnhĩ jaêr pê kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to hã omunh o hkôt pa. Nẽ ri axpẽn mã
harẽnh o:
—Kokỹỹ. Wajagaja àhpumunh tỳx
kumrẽx. Tĩrtũm nhỹ hã mãn te ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o pa nà? Mãn pre Tĩrtũm kãm
àhpumunh xà hkwỳ gõ nhũm ỹ hã ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.
Hãmri nẽ hkôt hamaxpẽr o ri hkôt amnhĩ
nhĩpêx o pa.
Tã nhũm Firipti mẽ õ krĩ hwỳr mõ nẽ mẽ
kãm Jejus Kris jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ
kãm:
—Jejus kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh
xwỳnh jakamã kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw
hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ

nhũm Tĩrtũm hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Anẽ.

Hãmri nẽ Tĩrtũm nhỹ hã akupỹm tanhmã mẽ kute xwỳnhjê ho mex to ho pa. Mẽ ĩ kamã mẽ htyk xwỳnhjaja nẽ mẽ hyk o mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ ohtô nẽ akupỹm mẽ ho mex o pa. Nẽ mẽ hkwỳjê nê mẽkarõmnuti hkwỳ jano nhũm mẽ àmra htỳx o mẽ hkaga nẽ ma mẽ kurũm hapôx nẽ mra. Ã Firiptija Jejus nhỹ hã mẽ ho mex o pa anẽ nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kapẽr mar tỳx nẽ hkôt hamaxpẽr. Jao wajaga Simãwti kaga nẽ hpãnhã amnhĩ kaxyw Jejus kôt pix mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Firipti ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkrã kumrã. Mẽmyjaja nẽ mẽnijaja nẽ mẽ piitã mẽ hkrã kumrã. Ra mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ piitã mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw nhũm mẽ hkrã kumrãr pa.

13 Hãmri nhũm wajaga Simãwti haxwỳja Jejus kapẽr ma nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm Firipti hkrã kumrã. Hãmri nhũm hkĩnh nẽ Firipti hkôt ri pa. Nẽ aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri pa hã omu nẽ kamã no pyma ho hkôt ri pa. Nẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã akupỹm mẽ ho mex ã omu nẽ tee ri hamaxpẽr.

14 Tã hãmri nhũm Jerujarẽ kamã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja Samar nhõ xwỳnhjê jarẽnh ma. Ra mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ ma mẽ hwỳr Simãw Pêtre mẽ Juãw wa kumẽ. 15-17 Hãmri nhũm wa ma mẽ hwỳr wa mõ nẽ pôj. Hãmri nhũm Firipti wa omu nẽ wa kãm krĩ nhõ xwỳnhjê jarẽ nẽ wa kãm:

—Nà na pa pre mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽ nhũm mẽ inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã pa pre mẽ hkrã kumrã. Nom na kormã Tĩrtũm Karõja mẽ hkarõ mã gjêx kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ harẽnh ma nẽ mẽ himõk ã wa ĩhkra jaxwỳr o ri mẽ hkôt mra. Ja kôt nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã gjêx pa. 18-19 Hãmri nhũm wajaga Simãwja mẽ amnhĩ tã wa omunh o xa nẽ hamaxpẽr o:

—Kokỹỹ. Kwa wa kot mẽ hã ĩhkra jaxwỳrja kôt na hte Tĩrtũm Karõ mẽ hkarõ mã agjê. Hêxta waa nẽ. Inhmã ã mẽ hipêx anhỹr o ri ixpa hprãm tỳx. E pa ixkàxpore hkwỳ jamỳ nẽ o tẽ nẽ wa kãm kugõ kê wa tanhmã ixto pa wa uràk nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri ixpa. Nà kot paj anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm:

—E ota ixkàxporeta. Kwa amnhĩm apy nẽ hpãnhã tanhmã ixto pa war apyrà nẽ mẽ hã inhĩhkra jaxwỳr o ri mẽ hkôt ixpa kê Tĩrtũm Karõja mẽ hkarõ mã agjê. Inhmã ja ho anhỹr prãm tỳx. Anẽ.

20-23 Hãmri nhũm wa tee ri ã kapẽr anhỹrja ã omu nhũm Pêtre kãm:

—Tk. Kwa ajamaxpẽrja mex kêt. Xà na htem kàxpore ho Tĩrtũm mã amnhĩrer pê ỹ hã mẽ ho hwỳr o pa nhũm Karõ mẽ hwỳr agjê? Nà na htem kàxpore ho Tĩrtũm Karõ japrôr kêt nẽ. Kot kaj wa ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Ajamaxpẽrja mexre hã. Kormã ate Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tỳx kêt jakamã na ka atỳx ã ri ajamaxpẽr anẽ.

—Na ka ã wa ixte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hipêx anhỹr ã wa ixpumu nẽ amã wa ixpyrà nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa hprãm xàj ajamaxpẽr punuj nẽ. Nhũm ajamaxpẽr punuj te kot apa hã apyr ka tee ate kêp amnhĩ kjênh pyràk. Kwa tokyx ajamaxpẽr punuj ã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ nẽ tokyx hkaga. Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ kê amnhĩ katut kôt ajamaxpẽr punujja mẽ ka axte ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Ã mẽ hamaxpẽr punuj anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ma kuwy hwỳr pa. Anẽ.

24 Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ hkaprĩ nẽ wa kãm:

—Kwa xà wehe? Tô tokyx ixto Tĩrtũm wỳ kê ã ijamaxpẽr anhỹrja mỳrapê hwỳr inhmẽnh kêt nẽ. Anẽ.

25 Tã nhũm Simãw Pêtre mẽ Juãw wa Samar nhõ xwỳnhjê mã Pahihti Jejus kapẽr jarẽnh pê ho mẽ ahkre hãmri nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Ma pyka pê Samar hkôt mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ma akupỹm mõ.

### *Firipti mẽ Exiop nhõ xwỳnh wa harẽnh Ijais 53.7-8*

26 Hãmri nhũm Firipti arĩ Samar kamã arĩk. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja hwỳr wrỳ nẽ kãm:

—Pa? E ot pa awỳr wrỳ nẽ tẽ. Nà kêr ka tokyx akato nẽ ma mõ nẽ Jerujarẽ rũm kànhmã Kas wỳr pry kahpêr ta nẽ hã juk nẽ ma hã mõ. Kapôt ã pry nõrta kahpêr ta nẽ hã mõ. E kwa tokyj.

Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ ma akupỹm tẽ nẽ kaxkwa hwỳr api. 27 Hãmri nhũm Firipti kuma nẽ kato nẽ ma hwỳr mõr kurê kumrẽx. Mõõ hãmri nẽ pryja kahpêr ta nẽ hã mõ.

Hãmri nhũm ra mẽhõ myja mõ. Exiop nhõ xwỳnh na pre. Exiop kamã mẽõ pahi na pre niti. Hixi pê na pre Kãtatre. Nhũm pry hã mõr xwỳnhja kêp kãm kàxpore jamãr o pa xwỳnh. Exiop kamã te kêp mẽ õ kôwenatô pyràk. Tã kot Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw ma Jerujarẽ hwỳr mõ. 28 Hãmri nẽ akupỹm Exiop wỳr kormã mõ. Õ pàr kãm nhỹ nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã kapẽr o mõ. Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh pê Ijais kot Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmja nhũm kamã kapẽr o mõ. 29 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ Firipti mã harẽ nẽ kãm:

—E mẽhõ mũj wỳr aprõt nẽ tẽ nẽ hã ajêt nẽ ma hkôt tẽ. Anẽ.

30 Hãmri nhũm kuma nẽ ma hwỳr hprõt nẽ hã ajêt nẽ kot kagà kamã kapẽr ã kuma. Ijais kot Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã kapẽr ã kuma nẽ kãm:

—Pa? Mãn ka aprĩ hã ate kamã akapẽr xwỳnhta ma nà? Anẽ.

31 Hãmri nhũm kãm:

—Nà ixte maare hã. Mẽhõ kot hprĩ hã inhmã harẽ pa ixprĩ hã kuma? Xàt ka ixwỳr api nẽ ixri nhỹ nẽ aprĩ hã inhmã harẽnh o ixkôt mõ nà? Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr api nẽ ĩhkô hã nhỹ nẽ kagàta pumunh o nhỹ. 32 Nhũm hã kagà kot:

Na htem ôwêhti par kaxyw nhũm amarĩ mẽ kãm akryk kuhê.
Nẽ mẽ kot kêp hkĩ jakàr kaxyw nhũm ma anẽ nẽ amarĩ mẽ kãm akryk kuhê.
Tã na pre mẽhõja ôwêhti kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx.
Jakamã nhũm mẽ kot tanhmã hipêx to htã no nhũm arĩ mẽ kãm akryk xa. Amnhĩ nê tanhmã mẽ kãm kapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm arĩ mẽ kãm xa.

33 Na prem homnuj tỳx nẽ ri hipêx kati rax nẽ.
Aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx tã nhũm mẽ ã hipêx anẽ nhũm mẽhõ yr pê tanhmã nê mẽ kãm kapẽr to hkêt nhũm prem kupĩ.
Nhũm amnhĩ kanrẽhã hkra hkêt rãhã ty. Jakamã kot puj mẽ hkrajê nhĩxi mar kêt nẽ. Kra hkêt rãhã htyk kênã. Anẽ.

34 Nhũm pre ã Exiop nhõ xwỳnh Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh anẽ. Hãmri nẽ tee ri ã kot mẽhõ jarẽnh anhỹrja kukamã hamaxpẽr nẽ hã Firipti kukja nẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã inhmã mẽhõja jarẽ. Mẽhõ na prem ã hipêx rax anẽ? Xà kot kagà xwỳnhta na prem ã hipêx anẽ nà xà nhãm mẽhõ na prem ã hipêx anẽ? E kwa aprĩ hã inhmã harẽ pa ã mẽ kot hipêx anhỹr xwỳnh kôt omu. Anẽ.

35 Hãmri nhũm kãm:

—Tôe kot paj amã harẽ. Nà Jejus na prem ã hipêx anẽ nhũm prem hã kagà. Anẽ.

Hãmri nẽ hprĩ hã kãm kot kamã harẽnh xwỳnhta jarẽ. Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja nhũm hprĩ hã kãm harẽnh o hkôt mõ.

36 Hãmri nhũm wa kormã mõ nẽ pry htã himô hãnh mõ nhũm Exiop nhõ xwỳnh omu nẽ Firipti mã kãm:

—E mũj gô mũj nõ. Xà kot kaj kamã ixkrã kumrã nà? Anẽ.

37 Nhũm kãm:

—Nà kot kaj amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm hã kot paj akrã kumrãr kurê kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Kêp Tĩrtũm Kra kênã kot paj kêt amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr kêt. Anẽ.

38 Hãmri nẽ pàr o mrar xwỳnh mã anẽ nhũm pàr o nõ nhũm wa kato nẽ himô hwỳr wrỳ nhũm Firipti hkrã kumrã. Kot Jejus kôt amnhĩ xãm ã hkrã kumrã. 39 Hãmri nẽ wa akupỹm api nhũm Tĩrtũm Karõ Firipti mỳ nẽ ma nhỹhỹm o mõ nhũm Exiop nhõ xwỳnhja axte omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ ma akupỹm papxà hwỳr mõ. Ra kot Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã hkĩnh nẽ ma akupỹm mõ.

40 Rôm nhũm Firipti krĩ pê Ajôt kamã pôj. Tĩrtũm Karõ kot Exiop nhõ xwỳnh pê kator nẽ tanhmã ho nẽ Ajôt wỳr o mõ hãmri nẽ kamã kumẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh pê ma krĩ hõ hwỳr mẽ kãm ujarẽnh

anhỹr o pa rãhã krĩ pê Sejarej wỳr mõ nẽ pôj.

# 9

## *Sawti kot Jejus kôt amnhĩ xãm ã harẽnh*
## *Atre 22.6-11, 26.12-18*

1 Rôm nhũm Sawtija xatã Jerujarẽ kamã Pahihti Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja tanhmã mẽ homnuj tỳx to ho ri mẽ hkôt pa. Kãm mẽ himex par prãm jakamã na pre hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pix o pa. Tã ra hamaxpẽr nẽ ma patre maati hwỳr tẽ nẽ mẽ hã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

2 —E ot pa awỳr tẽ. Kwa inhmã kagà nhĩpêx pa kupy nẽ ma krĩ pê Tamas kãm mẽ pahpê Ijaew xàptàr tũmrejê hwỳr o mõ nẽ mẽ kãm kugõ. Kê mẽ kamã harẽ nẽ omu hãmri nẽ hkôt inhĩhkra kamã Jejus kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jagjê. Mẽnijaja nẽ mẽmyjaja. Hãmri pa mẽ unê nẽ man akupỹn awỳr mẽ o mõ ka mẽ omu nẽ kam tanhmã mẽ hipêx to. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm kãm kagà nhĩpêx nẽ kugõ nhũm kupy nẽ hkôt mẽ pa xwỳnhjê mẽ ro hã ma Tamas wỳr mẽ hwỳr mõr kurê kumrẽx.

3 Mõõ mẽ ra hpôx o mõr mẽ nhũm puh kaxkwa rũm hirã rax kumrẽx wrỳ nẽ hã ajêt nhũm hipôk ri xa. 4 Hãmri nẽ tee ri omu nẽ kãm ma xàj pykap tẽm nẽ akryk nõ. Hãmri nhũm kaxkwa rũm mẽhõ kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Sawti? Hêxta waa nẽ. Kwa mon ka hte ixtomnuj tỳx o ri apa? Anẽ.

5 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê kuma nẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ na ka ã inhmã akapẽr anẽ pahihti? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Kwa nhũm ixpê Jejus ixte amã ixkapẽr kênã. Pa na ka hte ixpê ixkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx kati ho apa. Jao te pa ate ixtomnuj tỳx pyràk. 6 Nom kot kaj axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kumrẽx. E kànhmã xa nẽ mãmrĩ ma krĩ hwỳr tẽ. Kot kaj hwỳr pôj nhũm mẽhõ awỳr tẽ nẽ mẽmoj tã amã karõ ka ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

7 Nhũm pre ã Jejus Sawti mã kapẽr anẽ. Nhũm hkôt mẽ pa xwỳnhjaja mẽmoja ma no ãm hprĩ mar nẽ mẽmoj pumunh kêt nẽ. Hãmri nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm ma xàj akryk kapẽr kêt kumrẽx nẽ kuhê. 8 Hãmri nhũm Sawti kànhmã xa nom rĩt kêt nẽ tee ri rĩt mã nhũm mẽ hpa hã kupy nẽ ma krĩm o mõ. 9 Nẽ Tamas wỳr o pôj nẽ nhỹri mẽhõ nhõrkwỹ hwỳr ho axà nhũm kamã nohkre nẽ arĩ hkrĩ. Tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkrĩ. Nẽ apkur kêt nẽ hkõm kêt o ra hã apkati axkrunẽpxi.

10 Tamas kamã na pre mẽhõ my pê Ananĩsja pa. Kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã nhũm Jejus hwỳr kato nẽ kãm kapẽr. Te hpimtir kãm hwỳr kator nẽ kãm kapẽr pyrà nẽ kãm:

—Pa Ananĩs? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Ỳ? Ot pa xa. Mo na Pahihti? Anẽ.

11 Nhũm Jejus kãm:

—E kêr ka akato nẽ ma mẽ kot kãm: “Pry katàt” anhỹr xwỳnhta wỳr tẽ. Hãmri nẽ kamã Jut nhõrkwỹ japêr. Kamã na Tas nhõ xwỳnh pê Sawtija hkrĩ. Na no hkre nẽ inhmã amnhĩ jarẽnh o hkrĩ. Ka hwỳr axà nẽ omu. 12 Ate hwỳr atẽm nẽ inhỹ hã hã anhĩhkra xir nhũm akupỹm rĩt mex kaxyw na ato amỹti. Jakamã e ma hwỳr tẽ nẽ ã hipêx anẽ. Anẽ.

13 Hãmri nhũm Ananĩs tee ri kuma nẽ kãm Sawti puma ho amnhĩ kamã kahak nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Kwa nà Pahihti. Tãm na xep hte Jerujarẽ kamã mẽ kot amnhĩ kaxyw akôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjê nhĩpêx kati ho pa. Pa ra mẽ hã harẽnh ma. 14 Tã na xep ra jar Tamas wỳr pôj. Patre krãhtũm kapẽr nhỹ hã kot mẽ ixpê akôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pynênh nẽ ma akupỹm hwỳr mẽ ixto mõr kaxyw. Tãn ka ri hwỳr ijano. Kwa nà ri ixto anhỹr kêt nẽ Pahihti. Anẽ.

15 Nhũm Jejus kãm:

—Nà mamrĩ ma hwỳr tẽ. Ra ixte amnhĩ kaxyw ãm kênã. Jakamã koja ã mẽ anhĩpêx anhỹrta hpãnhã ma mẽ piitã mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o pa. Mẽ apê Ijaew mã nẽ mẽ anhõ pahi hkwỳjê mã nẽ mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê mã. Koja mẽ piitã mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh mex o ri mẽ hkôt pa. 16 Koja mẽ ixtã homnuj tỳx nẽ nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Nom kot paj ixprĩ hã mẽ kot tanhmã ixtã hipêx to hkukamã kãm

ixujarẽnh pa nhũm amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh ma. E tokyx mãmrĩ ma axàmnhĩx hwỳr tẽ. Anẽ.

17 Hãmri nhũm kuma nẽ kato nẽ ma Sawti hwỳr htẽm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ixkre hwỳr axà nẽ omu nẽ hkrã hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—Pa Jejus kôt ixtõ Sawti? E na Pahihti Jejus awỳr inhmẽ pa awỳr tẽ. Pry kahti ri kot awỳr kator xwỳnhta. Tã akupỹm arĩt nhũm Tĩrtũm Karõ kot akarõ mã àr kaxyw na awỳr inhmẽ pa tẽ. Anẽ.

18 Hãmri nhũm mẽmoj te tep kà pyràkja Sawti no rũm hapôj nẽ rôrôk nhũm akupỹm rĩt mex kurê kumrẽx. Hãmri nẽ kànhmã xa nhũm Ananĩs hkrã kumrã. Ra amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr ã hkrã kumrã. 19 Hãmri nhũm nhỹ nẽ apku nẽ akupỹm hihtỳx.

### *Sawti kot Tamas kamã Jejus kapẽr jarẽnh*
### *Sikũn Korĩt 11.22-23*

Nhũm Sawti Tamas kãm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt amnhĩ xãm nẽ mẽ hkôt ri pa nẽ tokyx ma akupỹm mõr kêt nẽ. 20 Kormã mẽ hkôt ri pa nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mra nẽ kamã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽ. Kêp Tĩrtũm Kra hã harẽnh o kuhê. 21 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã harẽnh anhỹrja ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Kwa tãm na xep pre Jerujarẽ kamã amnhĩ kaxyw Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj tỳx o pa. Tã xep jar kot mẽ hkwỳjê pynênh nẽ ma mẽ o mõr nẽ Jerujarẽ kamã patre krãhtũmjê mã mẽ õr kaxyw na pre man mẽ pahwỳr mõ. Tã ra tanhmã hamaxpẽr to nẽ axtem nẽ mẽ pamã Jejus kapẽr jarẽnh o mẽ pajahkre ho pa. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Sawti arĩ Tamas kãm Ijaew mã tanhmã Jejus jarẽnh to kamã hihtỳx o mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Nà Jejus Krisja na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kutã tanhmã kapẽr to hkukamã hamaxpẽr.

23 Tã ra hã apkati xohtô nẽ nhũm Tamas kãm Ijaew kwỳjaja kot Sawti pĩr kaxyw hã axpẽn ma. 24 Hãmri nhũm mẽhõja hã ama nẽ Sawti hwỳr tẽ nẽ kãm mẽ harẽ nẽ kãm:

—Kwa Sawti kêr ka axkãm ajamak rom. Na mẽ pahkwỳjaja atã amỹnê. Na mẽ ra krĩ puhã kahê xà hã hakwakre piitã hamãr ho kuhê. Kot kaj nhỹhỹm akato nhũm mẽ apumu nẽ apynê nẽ apĩ. Anẽ.

25 Jakamã nhũm kamàt nhũm Sawti hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja kawà rax õ mỳ nẽ hwỳr o tẽ nẽ kãm ãm nhũm hwỳr axà nẽ nhỹ. Hãmri nhũm mẽ hkagrĩ nẽ kẽn o krĩ puhã kahêja nhĩrô pê ho wrỳ nhũm mẽ kêp kato nẽ ma mõ.

### *Sawti kot Jejus kwỳjê hkôt pikamẽnh ã harẽnh*
### *Karatas 1.15-24*

26 Tã nhũm Sawti krĩ pê Tamas rũm kato nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ hãmri nẽ hwỳr pôj. Hãmri nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ wỳr omu nẽ kot Jejus kôt amnhĩ xãm ã amnhĩ to hêx ã hkamnhĩx hãmri nẽ amnhĩ kamã kahak o amnhĩ nê hkurê nẽ mẽ piitã kãm uma nẽ. 27 Ãm Panãpe pix ãm hãmri kot Jejus kôt amnhĩ xãm kôt hamaxpẽr. Hãmri nẽ ma hwỳr tẽ nẽ haprô nẽ ma Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê hwỳr o tẽ nẽ yr pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na Sawti amnhĩ jarẽ. Na ra mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xãm. Na xep pre Tamas wỳr pry hã kormã mõ nhũm xep Pahihti Jejus hwỳr kato nẽ kaxkwa rũm kãm kapẽr nhũm kuma nẽ hkôt amnhĩ xãm. Jakamã nhũm xep ra axtem kot amnhĩ nhĩpêx nyw o Tamas nhõ xwỳnhjê mã Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Ra amnhĩ kamã kãm mẽ uma hkêt nẽ àmnhĩx ri mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Anẽ.

28 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ kôt Sawti mẽ nhũm mẽ hkôt ri pa. Hãmri nẽ Jerujarẽ kamã mẽ piitã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o pa. Kãm Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê pyma hkêt nẽ àmnhĩx ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. 29 Nẽ Ijaew kwỳ pê Gresjê kapẽr o mẽ kapẽr xwỳnhjê mã nhũm xatã mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã harẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt pa. No nhũm mẽ kãm mar prãm kêt nẽ ra kot Jejus ã hpĩr mã. 30 Hãmri nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh

kwỳjaja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ kêp ho kato nẽ ma krĩ pê Sejarej wỳr o mõ. Hãmri nẽ kurũm ma akupỹm õ krĩ pê Tas wỳr kumẽ nhũm ma akupỹm mõ.

31 Tã ra Sawti kot Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã nhũm mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja axte Jejus ã tanhmã hkwỳjê hto hkêt nhũm mẽ piitã hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa. Pika pê Jutej kamã nẽ Garirej kamã nẽ Samar kamã nhũm mẽ piitã hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ri pa. Nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ ra kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Hãmri nhũm mẽ ohtô rax nẽ mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkwỳjê hkôt axkamẽ.

### *Enejti akupỹm mex ã harẽnh*
### *Atre 3.1-10*

32 Tã nhũm Simãw Pêtreja ma mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre kaxyw ma krĩ piitã hkôt pa. Jakamã krĩ pê Rit wỳr mõ 33 nẽ hwỳr pôj nẽ kamã Enejti pumu. Nhũm ĩ kamã htyk pa nẽ kupĩp kãm hikwỹ rãhã hã amgrà pê 8. 34 Hãmri nhũm Simãw Pêtre omu nẽ Jejus nhỹ hã kãm kapẽr nẽ kãm:

—Pa Enejti? E na Jejus Kris akupỹm ato mex. Jakamã e kànhmã xa nẽ akupĩpta py. Anẽ.

Hãmri nhũm akupỹm mex nẽ kànhmã xa nẽ amnhĩ pumu nẽ hkĩnh o hkĩnh. 35 Hãmri nhũm krĩja kamã nẽ krĩ hõ pê Sarõ kamã mẽ piitã harẽnh ma nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ hpãnhã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

### *Tapitre akupỹm htĩr ã harẽnh*
### *Rukre 8.49-56; Atre 20.7-12*

36 Nhũm Tapitreja krĩ pê Jope kamã na pre pa. Gres kapẽr kãm hixi pê Nokre. Mẽ kapẽr kãm Nokreja te kêp “karà” anhỹr jarẽnh pyràk. Na pre ra Tapitre pê Nokreja Jejus kôt amnhĩ xãm nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt pa. Nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê kamã ukaprĩ ho ri mẽmoj to mẽ kutã nojarêt o ri mẽ hkôt pa. 37 Tã ra à htỳx nẽ hãmri ty. Hãmri nhũm mẽ tee ri omu nẽ hkaprĩ nẽ mỳr rax nẽ. Nẽ kumỳ nẽ kuhõ hãmri nẽ kormã haxàr kêt ri kỳx pê ixkre kamã kuxi nẽ kuri mỳr o hkrĩ.

38 Nhũm Simãw Pêtre kormã krĩ hõ pê Rit kamã ri pa. Rit rũm Jope hwỳr jawỳ jakamã nhũm Jope kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Simãw Pêtre jarẽnh ma hãmri nẽ hwỳr ja wa ho hamẽxkrut nẽ wa kumẽ. Nhũm wa ma hwỳr tẽ nẽ hwỳr pôj nẽ omu nẽ kãm:

—Pa? E jar na pa wa awỳr tẽ. Na Jejus kôt mẽ pahtõx Tapitre ham mẽ pahpê ty. Kwa tokyx kormã mẽ kot haxàr kêt ri ma wa ixkôt hwỳr tẽn omu nà? Anẽ.

39 Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma wa hkôt htẽm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ Jope hwỳr pôj nẽ mẽ hwỳr tẽ nhũm mẽ kỳx pê htyk nẽ nõr xwỳnhja wỳr ho api nhũm hwỳr axà. Nhũm kuri mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjaja hkaprĩ nẽ mỳr o hkrĩ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ hwỳr axà nhũm mẽ omu nẽ kãm Tapitre kormã htĩr ri kot tanhmã mẽ ho mex to hã harẽ. Nẽ mẽ ê hkwỳ jamỳ nẽ kãm kupẽ nẽ kãm:

—Ga ja pumu. Tyk xwỳnhta na pre mẽ inhmã hkay nẽ kugõ. Na pre hte mẽ ixto mex o pa. Tã mẽ ixpê ty. Hêxta gàà nẽ. Na pa mẽ ixkaprĩ htỳx kumrẽx. Anẽ.

40 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kator pa hãmri nẽ htyk xwỳnhta ri hkõn krã ho nhỹ nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nẽ htyk xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa Tapitre? E kwa kànhmã nhỹ. Anẽ.

Pu nhũm no amra nẽ Simãw Pêtre pumu nẽ kànhmã nhỹ. 41 Hãmri nhũm hpa hã kupy nẽ kànhmã ãm nẽ kapôt ã mẽ kuhê xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ akupỹm wa hwỳr agjê nhũm mẽ kãm:

—E ota. Na Tĩrtũm akupỹm mẽ amã ho htĩr. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ. 42 Hãmri nhũm Jope kamã mẽ piitã harẽnh ma nẽ mẽ ohtô nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. 43 Hãmri nhũm Simãw Pêtre Jope kamã ri pa hã apkati xohtô nẽ tokyx mẽ kurũm kato nẽ ma krĩ hõ hwỳr mõr kêt nẽ. Na pre mry kà ho mẽmoj nhĩpêx o pa xwỳnh pê Simãw ri pôj nẽ kuri pa hã apkati xohtô nẽ.

# 10

### *Konẽre kot Simãw Pêtre hã karõ hã harẽnh*
### *Rukre 7.1-10*

1 Tã nhũm Ijaew kêt xwỳnh Konẽre. Kêp
Rõmjê nhõ pôristi krãhtũm na pre. Õ
pôristija pika pê Itar nhõ xwỳnh na pre mẽ
nhũm Konẽre kêp mẽ hkrãhtũm. Krĩ pê
Sejarej kamã. 2 Konẽreja kot amnhĩ to mex
o pa xwỳnh na pre. Kêp Ijaew kêt tã na
pre hte õrkwỹ kamã hkwỳjê mẽ Tĩrtũm ã
hpijaàm nẽ kãm mex o mex ã harẽnh o pa.
Apkati mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽ kêp
amrakati xwỳnhjê mã kàxpore hkwỳ nhõr
o pa. 3 Jakamã nhũm mẽmo arĩgro hã ra
myt japanh grire nhũm mẽmoj pumu. Te
hpimtir kãm kot omunh pyrà nẽ kaxkwa
kamã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh pumu.
Nhũm hwỳr wrỳ nẽ tanhmã kãm kapẽr to
nẽ kãm:
—Pa Konẽre? Anẽ.
4 Nhũm tee ri omu nẽ kãm ma htỳx
kumrẽx. Hãmri nẽ kãm:
—Mo na? Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Nà ate amnhĩ to Tĩrtũm wỳr o apaja
nhũm ra amnhĩ tã ama nhũm ja kãm mex
nẽ. Nẽ ate mẽ kêp amrakati xwỳnhjê
mã kàxpore hkwỳ nhõr o apaja nhũm ja
mããnẽn kãm mex nẽ.
5 —Jakamã e inhma. Kêr ka ma Jope hwỳr
amã mẽ àpênh xwỳnh kwỳ rẽ kê mẽ ma
hwỳr mra nẽ kamã mẽhõ pê Simãw Pêtre
japrô nẽ man akupỹn awỳr o mõ. 6 Simãw
kot mry kà ho mẽmoj nhĩpêx o pa xwỳnhta
nhõrkwỹ kamã na hte pa. Õrkwỹja gô mỳ
ri na. E hwỳr mẽ arẽ kê mẽ ma hwỳr mõ
nẽ haprô nẽ man awỳr o mõ kê amã mẽmoj
mex jarẽ ka ama. Anẽ.
7 Nhũm pre ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk
xwỳnhja Konẽre mã kapẽr anẽ hãmri nẽ
kato nẽ ma akupỹm api. Hãmri nhũm kot
mar xà hkôt jajê rê nẽ Simãw Pêtre hwỳr
mẽ kurẽ. Kãm àpênh xwỳnhjê ho hamẽxkrut
nẽ kaxyw õ pôristi hõ. Pôristija na pre
hte Konẽre pyrà nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm o pa.
8 Jakamã nhũm mẽ kurê nẽ mẽ kãm kapẽr
hãmri nẽ ma Jope hwỳr Simãw Pêtre hwỳr
mẽ kurẽ nhũm mẽ kato nẽ ma hwỳr mõ.
9 Hãmri nhũm apkati nhũm kaxkwa nhĩpôk
ri myt nhỹ nhũm mẽ hwỳr hpôx o mõ.

### *Simãw Pêtre tanhmã hpimtir to hã harẽnh Atre 11.5; Karatas 2.11-21*

Rôm nhũm Simãw Pêtre kot Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh kaxyw ixkre nhĩmõk ã api
nẽ himõk po hã kãm amnhĩ jarẽnh o nhỹ.
10 Hãmri nẽ ra kãm prãm nẽ nom nhũm mẽ
kormã kãm õ hã àpênh jakamã nhũm arĩ
ixkre nhĩmõk ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ.

Hãmri nẽ Konẽre pyrà nẽ te hpimtir kãm
kot mẽmoj pumunh pyrà nẽ mẽmoj pumu
nhũm Tĩrtũm Konẽre hkukamã tanhmã
kãm mẽmoj to amnhĩrĩt to. No ãm hã kuxi
nẽ kãm harẽnh jakamã nhũm Simãw Pêtre
te hpimtir kãm kot mẽmoj pumunh pyrà nẽ
mẽmoj pumu. 11 Nhũm kaxkwa katêr nhũm
kurũm mẽmoj te kot mẽ hpipro xà pyràk
xwỳnhja pyka hwỳr wrỳk o mõ. Nẽ hatur xà
piitã axpẽn tã akuprõ nẽ ajêt nẽ wrỳk o mõ
nhũm omu. 12 Mẽ hpipro xàta kamã mẽmo
mry piitã hikwỹ. Mẽmo mry hpar o ri pa
xwỳnhjaja nẽ htu mỳr pê ri pa xwỳnhjaja nẽ
mẽmo àk kỳx pê htor o ri mrar xwỳnh piitã
mẽ hpipro xàja kamã hikwỹ nhũm omu.
13 Hãmri nhũm Tĩrtũm kãm:
—Pa Simãw Pêtre? Mãn ka ra amã prãm
nẽ nà? E kànhmã xa nẽ axàmnhĩx mãmrĩ
mryta õ kapi nẽ apĩ nẽ ho anẽ nẽ aku. Piitã
mẽ ate hkur mã mex. Anẽ.
14 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:
—Kwa nà Pahi Maati. Mẽ ixpê Ijaew mẽ
ixte mry piitã hkur kêt. Ãm hkwỳ pix na
pa htem kuku. No mry jaja aa mẽ ixte hõ
hkwỳ hkrẽr kêt. Anẽ.
15 Hãmri nhũm Tĩrtũm kãm:
—Nà kot anhỹr tã kot paj pam amã mẽmoj
jarẽ ka kamã anhõkre kahak kêt nẽ. Mãmrĩ
amnhĩm hõ kapi nẽ apĩ nẽ ho anẽ nẽ
axàmnhĩx hkwỳ hkre. Anẽ.
16 Nhũm pre ã kãm mry hã karõ anhỹr o
axkrunẽpxi. Simãw Pêtre kot mãmrĩ Ijaew
kêt xwỳnhjê hkôt pa nẽ àmnhĩx ri mẽ kutã
apkur nhũm Tĩrtũm kãm ja mex nhũm kot
hã amnhĩ pumunh kaxyw nhũm ã kãm
harẽnh anhỹr o axkrunẽpxi. Hãmri nhũm
mẽ hpipro xàja ma akupỹm kaxkwa hwỳr
àpir o mõ nẽ akunok. 17 Hãmri nhũm
Pêtre te hkrãkator pyràk jao tee ri hpimtir
kukamã hamaxpẽr o nhỹ nẽ hamaxpẽr o:
—Kwa mo kaxyw na Tĩrtũm ã inhmã ja hã
karõ anẽ? Anẽ.
Rôm nhũm Konẽre kot hwỳr mẽ rẽnh
xwỳnhjaja ra hwỳr hpôx o mõ. Ijaew kêt
xwỳnhtaja Simãw nhõrkwỹ hã mẽ hkukjêr
o mõ nẽ hwỳr pôj nẽ hakwakrem kuhê.
18 Hãmri nẽ õrkwỹ nhõ xwỳnhjê mã kãm:

—Pa na ka mẽ arĩ akrĩ? E Simãw Pêtre hwỳr na pa mẽ mõ. Xà jar na hte pa nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm: —Tỳ. Omũj kỳx pê ixkre nhĩmõk ã na nhỹ. Anẽ.

19 Nhũm Simãw Pêtre arĩ kot mẽmoj pumunhta kukamã hamaxpẽr o nhỹ nhũm Tĩrtũm Karõ kãm mẽ hpôx xwỳnhjê jarẽ nẽ kãm:

—E Simãw Pêtre. Ota Ijaew kêt xwỳnhjaja axkrunẽpxi nẽ ajapêr o mõ nẽ ra anhõrkwỹ hwỳr pôj. 20 Mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kot amã mẽmoj jarẽnh ma nẽ mãmrĩ axàmnhĩx ma mẽ hkôt mõ. Tanhmã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Pa na pa awỳr mẽ kumẽ nhũm mẽ mõ. Anẽ.

21 Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Pa? Xà pa na ka mẽ ijapêr o mõ? E ot pa xa. Kam nẽ mẽ inhmã mẽmoj jarẽ pa mẽ ama. Mẽmo kaxyw na ka mẽ ixwỳr mõ? Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mẽ inhõ patrãw Konẽre na awỳr mẽ inhmẽ pa mẽ mõ. Na hte tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm nẽ kãm mex o mex ã harẽnh o pa. Nhũm mẽ inhõ krĩ kamã Ijaew kãm hkĩnh nẽ. Tã na Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja ham hwỳr wrỳ nẽ kãm ajarẽ. Kot amnhĩ wỳr atã karõ nhũm ate hwỳr amõr nẽ kãm axujarẽnh kaxyw kãm ajarẽnh jakamã nhũm mẽ ixte ajaprôr kaxyw awỳr mẽ inhmẽ pa mẽ man awỳr mõ. Anẽ.

23 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe nà na pa mẽ ama. E mẽ agjê nẽ akrĩ nẽ jar mẽ ixri nõ kê apkati pu mẽ rĩ ma akupỹm mõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hwỳr agjê.

Tã nhũm apkati nhũm mẽ akupỹm nojarêt nhũm Simãw Pêtre ma mẽ hkôt mõ. Nhũm Jope kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh kwỳjaja ma mẽ hkôt mõ. Nhũm mẽ mõr o kamàt.

24 Hãmri nhũm apkati nhũm mẽ Sejarej wỳr hpôx o mõ. Nhũm ra Konẽre mẽ kutêp amnhĩ wỳr hkwỳjê ho akuprõ nhũm mẽ Simãw Pêtre kutêp õrkwỹ kamã akuprõ nẽ hkrĩ. 25 Hãmri nhũm mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ hwỳr àr kaxyw nhũm Konẽre amnhĩ wỳr omu nẽ kànhmã xa nẽ kutã tẽ nẽ hpar pê hkõnkrã ho tẽm nẽ nhỹ. 26 Hãmri nhũm tee ri ja hã omu nẽ pa hã kupy nẽ kànhmã ãm nẽ kãm:

—Kwa kànhmã xa. Ixpê Tĩrtũm kêt tã ka ri ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

27 Hãmri nẽ hkôt õrkwỹ hwỳr axà nẽ kutêp mẽ pikuprõnh xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kãm:

28 —Pa na ka mẽ arĩ akrĩ? E mãn ra mẽ ate mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ixpumunh mex. Na pa htem mẽ apê axtem nhõ xwỳnhjê hkôt ri ixpa hkêt nẽ. Nẽ mẽ anhõrkwỹ hwỳr inhgjêx kêt nẽ. Tã ham Tĩrtũm inhmã mẽ ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpaja nê ixkurê nẽ inhmã: “Kot paj pam mẽ hkwỳjaja mex ã mẽ harẽ ka mẽ kamã anhõkre kahak kêt nẽ.”

29 —Anhỹr jakamã ka xep pre ixtã karõ pa inhĩtõt kêt nẽ man mẽ awỳr inhmõr kurê kumrẽx. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ pa mẽ ama. Mẽmo kaxyw na ka mẽ ixtã karõ? Anẽ.

30 Hãmri nhũm Konẽre kãm:

—Nà jãã na pa pre jar inhõrkwỹ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ. Ra myt xàpanh grire pa kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh ixwỳr wrỳ nẽ hirã rax kãm xa. 31 Hãmri nẽ inhmã: “Pa Konẽre? E na hte Tĩrtũm ate kãm amnhĩ jarẽnhta mar o hkrĩ. Nẽ ate mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex o apaja nhũm hã apumu.

32 Jakamã e ma Jope hwỳr amã mẽ àpênh xwỳnh kwỳ rẽ kê mẽ ma hwỳr mõ nẽ kamã Simãw Pêtre japrô nẽ man akupỹn awỳr o mõ. Mry kà ho mẽmoj nhĩpêx o pa xwỳnh Simãw nhõrkwỹ kamã na hte pa. Õrkwỹja gô mỳ ri na.” Anẽ.

33 —Ã kot inhmã kapẽr anhỹr jakamã na pa kuma hãmri nẽ awỳr jajê rẽnh kurê kumrẽx. Tã ka mẽ hkôt man mẽ ixwỳr mõ nẽ ã apôx anẽ. Ãm hãmri na ka mẽ hkôt mõ. Mẽ apê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kuhpa hã amnhĩ nhĩpêx nẽ axàmnhĩx man mẽ ixwỳr mõ. Tã ot pa mẽ Tĩrtũm noo mã ixkrĩ. Kam nẽ mãmrĩ ỹ hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

### *Simãw Pêtre kot Konẽre mã ujarẽnh*

34 Hãmri nhũm Simãw Pêtre Konẽre kot kãm amnhĩ jarẽnhja ma nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ akukamã tanhmã inhmã kapẽr to. Xep kãm mẽ ixpê

Ijaew pix japê hkêt. Kãm mẽ pahpiitã mẽ pajapê nẽ mẽ panhĩpêx o axpẽn pyràk. 35 Koja ahpỹnhã pyka piitã hkôt mẽhõ mẽ ixpyrà nẽ kêp Ijaew kêt tãã hkôt amnhĩ xãm nẽ hã hpijaàm pê kãm mex o mex ã harẽ nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã omu nhũm ja kãm mex nẽ.

36 —Na pre ra mẽ ixpê Ijaew mã tanhmã Kra Jejus Kris jarẽnh to. Jejus kot mẽ panê htyk kukwak ri na hte mẽ ixte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho hkra. Tã ra mããnẽn ã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã ã amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ Jejus htyk kukwak ri mẽ ate mẽ ixpyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho hkra. Jakamã Jejus Krisja kêp mẽ pahpiitã mẽ panhõ Pahihti.

37-38 —Mãn ka prem ra harẽnh ma. Mẽ ixpê Ijaew nhõ pika pê Jutej kumrẽx kãm na pre Juãw Paxisja Jejus kukamã mẽ kãm harẽ nẽ mẽ hkrã kumrãr o pa. Mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ omunh xà hkôt mẽ hkrã kumrã. Jejusja krĩ pê Najare kamã na pre hprêk. Tã hwỳr na pre Tĩrtũm amnhĩ Karõ mẽ nhũm wrỳ nẽ hkarõ mã axà nẽ hkôt pa ho pa. Jakamã nhũm àhpumunh o àhpumunh nẽ ma krĩ piitã hkôt tanhmã mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt pa. Pika pê Garirej kumrẽx kamã mẽ piitã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ mẽkarõmnuti kot Satanasti nhỹ hã tanhmã mẽ ho xwỳnhjaja nhũm mẽ nê mẽkarõmnuti japôx o pa. Ã na pre Tĩrtũm nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

39 —Tã Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ ixpa xwỳnhjaja na pa prem kot ri tanhmã amnhĩ to ho pa hã omunh par o ri hkôt ixpa. Mẽ ixpê Ijaew nhõ pyka kamã nẽ mẽ inhõ krĩ pê Jerujarẽ kamã kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja pa prem piitã omunh o hkôt ri ixpa. Tã nhũm prem ax-tem nẽ mẽ ixpê pĩ kahpa hã kunhô nẽ kupĩ. 40 Hãmri nhũm htyk o apkati axkrunẽpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nẽ akupỹm mẽ ixwỳr kumẽ pa prem akupỹm htĩr kãm omu. 41 No nhũm mẽ piitã akupỹm htĩr kãm omunh kêt nẽ. Ãm mẽ ixwỳr pix na pre kato nẽ mẽ ixkutã apku pa mẽ papxipixjaja akupỹm htĩr ã omu. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ ixte ma mẽ piitã mẽ kãm akupỹm htĩr ã harẽnh o ri ixpa kaxyw mẽ ixrê. 42-43 Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem Jejus kukamã tanhmã hã kagà hto nẽ mẽ kãm harẽnh o pa. Nẽ mẽ kãm:

> Koja nhỹrmã mẽhõja man mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Ka mẽ atõ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm hã koja Tĩrtũm ja hã apumu nẽ mẽhõ kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhta kukwak ri amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

Na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja Jejus kukamã ã harẽnh nẽ hã kagà anẽ. Tã koja Jejus nhỹrmã akupỹn wrỳ hãmri nẽ mẽ htyk xwỳnhjê nẽ arĩ mẽ htĩr xwỳnhjê mẽ pahto pimrààtã tanhmã mẽ pajarẽnh to. Mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ wa kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ mẽ papa ho papa mã xwỳnhjê jarẽ nẽ mããnẽn wa kuri mẽ htĩr tũm kêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw Jejus xãm. Tã ã kot mẽ pajarẽnh anhỹrja kukamã na pre mẽ ixte mẽ amã tanhmã harẽnh to ho ixpa kaxyw mẽ awỳr mẽ ixrẽ. Mẽ ate kapẽr mar nẽ tokyx Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Anẽ.

44 Nhũm Simãw Pêtre ã mẽ kãm ujarẽnh anhỹr rôm nhũm Tĩrtũm mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê hwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã gjêx pa. 45-46 Hãmri nhũm mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o hkrĩ. No ãm mẽ kapẽr kãm harẽnh kêt nẽ. Mẽ kapẽr kwỳ hõ ho kãm mex o mex ã harẽ. Aa mẽ kot mẽ kapẽr mar kêt tã ra ho kapẽr mex nẽ. Jakamã nhũm Jope rũm mẽ kot Simãw Pêtre hkôt mẽ mõr xwỳnhjaja. Ijaew kwỳ kot ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ kêp Ijaew kêt tã nhũm Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx pahpyrà nẽ mẽ hwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm agjê. Nà ãm hãmri na mẽ pahpyrà nẽ ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
47 —Kwa pu mẽ hkrã kumrãr kurê kumrẽx. Ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahpyrà nẽ mẽ hkarõ mã gjêx kênã kot kêt mẽhõ mẽ nê tanhmã mẽ pahpê àmnàr to. Ra mẽ kot mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kênã. Anẽ.
48 Hãmri nẽ Konẽre mẽ hkwỳjê mã kãm:
—E kot paj mẽ ate Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ akrã kumrã. Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ hkrã kumrãr pa nhũm mẽ Simãw Pêtre mã kãm:
—Kwa kormã anojarêt kêt nẽ. Kritpêm ri mẽ ixkôt ri apa hã atã apkati grêre nẽ kormã ma akupỹm mõ. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt ri pa hã apkati grêre hãmri nẽ nojarêt nẽ ma akupỹm mõ.

# 11

## *Simãw Pêtre kot hkwỳjê mã Konẽre jarẽnh Atre 10.1-48*

1-2 Hãmri nhũm Simãw Pêtre ma akupỹm mõ. Jutej kamã krĩ pê Jerujarẽ wỳr ma akupỹm mõ hãmri nẽ pôj. Hãmri nhũm Jutej kamã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh ma. Konẽre mẽ hkwỳ kot mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh ma. Jakamã nhũm Simãw Pêtre akupỹm mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ omu nẽ mẽ hã àhkukjêr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ hã kãm akir nẽ kãm:
3 —Kwa mẽ pahpê Ijaew pyrà nẽ mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr kêt tã ka mẽmo hwỳr mẽ hwỳr mõ mẽ kuri pôj nẽ mẽ kutã apku. Anẽ.
4 Hãmri nhũm Pêtre tee ri mẽ kuma hãmri nẽ hprĩ hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ tanhmã Tĩrtũm kot kãm Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh to hã mẽ kãm harẽ nẽ mẽ kãm:
5 —Kwa mẽ ã ri ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. E pa mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma mãn. Nà na pa pre jãã Jope kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ nẽ te ixpimtir kãm mẽmoj pumunh pyràk. Nhũm mẽmojja te mẽ hpipro xà pyrà nẽ kaxkwa rũm ixwỳr wrỳk o mõ pa ixprĩ hã omu. 6 Nhũm kamã mry piitãã. Mry xoprê nẽ mry xuwapô nẽ mry hpar o ri pa xwỳnhjaja nẽ mry htu mỳr pê ri pa xwỳnhjaja nẽ àk. Nẽ mẽ pahte hkur xwỳnhjaja nẽ mẽ pahte hkur kêt xwỳnhjaja. 7 Kamã mry piitã pa omu. Hãmri nhũm Tĩrtũm inhmã: “Pa Simãw Pêtre? Mãn ka ra amã prãm nẽ nà? E kànhmã xa nẽ axàmnhĩx mãmrĩ mryta õ kapi nẽ apĩ nẽ ho anẽ nẽ aku. Piitã mẽ ate hkur mã mex.” Anẽ.
8 —Pa tee ri kuma nẽ kãm: “Kwa Pahi Maati. Mẽ ixpê Ijaewjaja mẽ ixte mryja piitã hkur kêt. Ãm hkwỳ hpix na pa htem kuku. No ja hkwỳ aa mẽ ixte hõ hkwỳ hkrẽr kêt.” Anẽ. 9 Nhũm inhmã: “Nà nom kot anhỹr tãã. Kot paj pam amã mẽmoj jarẽ ka kamã anhõkre kahak kêt nẽ. Jakamã e mãmrĩ amnhĩm hõ kapi nẽ apĩ nẽ ho anẽ nẽ axàmnhĩx hkwỳ hkrẽ.” Anẽ.
10 —Na pre ã Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr inhmõr kukamã inhmã karõ ho axkrunẽpxi anẽ. Nom hã kuxi nẽ inhmã mẽ pahte mry kur kêêta jarẽ. Hãmri nhũm mẽ hpipro xàja ma akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ kakrãm axà nẽ akunok. 11 Hãmri nhũm Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ixwỳr axkrunẽpxi nẽ mra nẽ pôj. Konẽreja Sejarej rũm ixwỳr mẽ rẽnh xwỳnhjaja nhũm mẽ mra nẽ ixwỳr pôj. 12 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ ma mẽ hkôt inhmẽ. Mẽ kêp Ijaew kêt tã nhũm ixàmnhĩx ma mẽ hkôt ixpa kaxyw mẽ hkôt inhmẽ pa ma mẽ hkôt mõ. Nhũm Jope kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh kwỳjaja kêp 6ja ma mẽ ixkôt mõ. Pa mẽ mõ nẽ Sejarej kamã Konẽreja wỳr pôj. 13 Hãmri nhũm mẽ ixpumu nẽ mẽ inhmã amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot hwỳr wrỳk nẽ õrkwỹ hwỳr àr nẽ tanhmã kãm kapẽr toja nhũm inhmã harẽ. Na xep pre kãm: “E kêr ka ma Jope hwỳr amã mẽ àpênh xwỳnh kwỳjê rẽ kê mẽ ma hwỳr mõ. Hãmri nẽ kamã Simãw Pêtre japrô nẽ man akupỹn awỳr o mõ kê tanhmã mẽ amã ujarẽnh to. 14 Koja mẽ amã tanhmã mẽ apê Tĩrtũm kra hprãm xàj tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ amã karõ ka mẽ ama nẽ mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ka mẽ anhõrkwỹ kamã akwỳjê mẽ apimrààtã ama nẽ mar tỳx nẽ. Hãmri nẽ kot mẽ amã hã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx nhũm Jejus mẽ ate amnhĩ tomnuj pê mẽ apytàr pa.” Anẽ.
—Na xep pre ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja kãm ijarẽnh anẽ. Jakamã nhũm

ixwỳr jajê rẽ pa ma mẽ hkôt mõ. 15 Hãmri nẽ kormã mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to. Tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Nẽ kormã mẽ kãm ixujarẽnh o ixãm rôm nhũm Tĩrtũm Karõ te wam kot mẽ panhĩpêxta pyrà nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã gjêx pa. 16 Pa ja hã mẽ omu nẽ Pahihti Jejus kot akupỹm kaxkwa hwỳr nojarêt nẽ tanhmã mẽ pamã kapẽr tota mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. Na pre mẽ pamã: “Finat Juãw Paxis na pre hte gô ho mẽ hkrã kumrãr o pa. Tã koja Tĩrtũm ta hpãnhã mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ akarõ mã agjê.” Anẽ.

—Ã na pre Pahihti Jejus akupỹm nojarêt nẽ mẽ pamã kapẽr anẽ. Jakamã pa ã kot mẽ hipêx anhỹr ã mẽ omu nẽ ã kapẽr anhỹrja mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. 17 Na pu prem Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ. Tã te kot mẽ panhĩpêxta pyrà nẽ mããnẽn Ijaew kêt xwỳnhtajê hwỳr kurẽ nhũm mẽ hkarõ mã agjê. Mẽ kêp Ijaew kêt tã nhũm mẽ pahpyrà nẽ mẽ hwỳr kurẽ nhũm mẽ hkarõ mã agjê. Tĩrtũm tãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ hwỳr rẽnh kênã kot pa kêt mẽ nê tanhmã kêp ixàmnàr to. Anẽ.

18 Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ kuma nẽ tãm hamaxpẽr nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ axte mẽ hã tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Ãm mẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

—Nà ãm hãmri. Mẽ kêp Ijaew kêt tã na prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêxta pyrà nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa. Nhỹrmã wa hkuri mẽ pahpyrà nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa kaxyw nhũm ã mẽ hipêx anẽ. Nà ãm hãmri na ã kot mẽ panhĩpêx pyrà nẽ mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

### *ãxiok kamã Jejus kwỳ jarẽnh*
### *Atre 4.36-37*

19 Tã ra mẽ kot kẽn o Estewãw kapêr o hpĩr xwỳj ri mẽ kot ã hipêx anhỹrta pyrà nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja omnuj tỳx o pa. Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ umaj ma ahpỹnhã krĩ hkwỳ hkôt pigrành pa. Wẽnĩs wỳr nẽ Sipre hwỳr nẽ ãxiok hwỳr nhũm mẽ ma ahpỹnhã krĩ hkwỳ hkôt anhgrà nẽ kamã pa ho pa. Nẽ mẽ kãm tanhmã Pahihti Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt pa. No ãm kormã Ijaew pix mã harẽnh o pa.

20 Tã hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja Sipre mẽ Sirẽn rũm ãxiok hwỳr pan pôj. Hãmri nẽ kamã mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê mã Pahihti Jejus kot amnhĩ nhĩpêx jarẽnh o pa. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã na mẽ ra ahpỹnhã ri mẽ kãm harẽnh o ri pa. Ijaew mã nẽ mããnẽn Ijaew kêt xwỳnhjê mã 21 nhũm mẽ ma mẽ hkôt ri Pahihti Jejus nhỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ amnhĩ nhĩpêx tũm kaga hpa nẽ hpãnhã amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

22 Hãmri nhũm Jerujarẽ kamã Jejus kwỳjaja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hwỳr Panãpe mẽ. Ãxiok hwỳr mẽ hwỳr kumẽ. Ma mẽ hwỳr mõr nẽ Jejus kôt mẽ hamaxpẽr o hihtỳx kaxyw. 23 Hãmri nhũm ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ omu. Tĩrtũm kot mẽ ho mex ã mẽ omu hãmri nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ. Nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka mẽ ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Tã kêr ka mẽ ãm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

24 Panãpeja na pre tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pix mã hamaxpẽr mex o pa. Nẽ Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã jakamã na pre hte ỹ hã mẽ kãm Pahihti Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

25 Tã nhũm Panãpe ãxiok rũm kato nẽ kot Sawti japrôr kaxyw ma krĩ pê Tas hwỳr mõ. 26 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ Sawti pumu nẽ haprô nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt ãxiok hwỳr o mõ. Hãmri nẽ kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt wa ri pa hã amgrà pyxi nẽ hapêx. Nẽ mẽ ho ohtô nẽ ri mẽ kãm Jejus kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pumu nẽ mẽ hã mẽ hixi rẽ nẽ mẽ harẽnh o: “Kris tõ nẽ htõxjaja” anhỹr o mẽ harẽ. Ãxiok kumrẽx kãm na prem ã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jarẽnh

anẽ. Jakamã nhũm mẽ piitã ã mẽ harẽnh anhỹr o pa.
27 Tã nhũm Panãpe mẽ Sawti wa kormã ãxiok kamã paja rôm nhũm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh kwỳjaja mẽ hwỳr mran pôj. Jerujarẽ rũm mẽ hwỳr mran pôj. 28 Hãmri nhũm mẽ piitã mẽ kot mẽ kapẽr mar kaxyw mẽ hwỳr akuprõ. Jakamã nhũm hõ pê Akapôja kànhmã xa nẽ tanhmã mẽ kãm ujarẽnh to. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽmoj kukamã mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:
—Kwa okora kêr ka mẽ axkãm ajamak rom. Koja tokyx pika piitã hkôt mẽ apkur xà hã mẽõja mẽ kêp hkryre nẽ mẽ piitã mẽ hipêx kêt nẽ. Anẽ.
Tã nhũm gaa nẽ ujarẽnh xàja kôt mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kormã Pahihti Krawti kot mẽ ho amnhĩptàr ri nhũm mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. No nhũm kormã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt ri nhũm Akapôja kukamã ã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. 29 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri Jutej kamã Jejus kôt mẽ hkwỳjê hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
—E kwa pu mẽ Jutej kamã Jejus kôt mẽ pahtõ nẽ pahtõxjê mã pahkàxpore hkwỳ gõ kê mẽ ho amnhĩm awjaprô nẽ hkur o pa. Anẽ.
Hãmri nẽ mẽ kaxyw kàxpore hkwỳ ho akuprõ. Nhũm mẽ hikàxpore hkryre xwỳnhjaja ãm mẽ kãm ho hkryre nẽ kugõ nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhja mẽ kãm ho rũnh nẽ kugõ. 30 Jakamã nhũm mẽ ho hpikuprõnh pa nẽ Panãpe mẽ Sawti wa kot mẽ hwỳr o mõr nẽ mẽ kãm õr kaxyw wa kãm kugõ. Hãmri nhũm wa hamỳ nẽ ma Jutej kamã Jerujarẽ hwỳr mẽ hwỳr o mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ mẽ kot Jejus kapẽr o mẽ ahkre xwỳnhjê mã kugõ. Hãmri nhũm mẽ kãm Jejus kôt mẽ htõ nẽ htõxjê mã o anhgrà nhũm mẽ hamỳ nẽ hkĩnh nẽ ho amnhĩm awjaprô.

# 12

### *Mẽ kot Simãw Pêtre pynênh nẽ haxàr ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 18.19-20*

1 Tã nhũm mẽ õ pahi Eroxja õ pôristi mã Kris kwỳjê hã amỹnê nhũm mẽ mẽ hipêx kati nẽ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. 2 Juãw tõ Xiakreja nhũm mẽ pahi Erox nhỹ hã unê nẽ hkanhwỳr o kupĩ. 3 Hãmri nhũm Ijaew kãm ja mex jakamã nhũm pahi Erox hpãnhã mẽ kãm Simãw Pêtre hã amỹnê nhũm unê nẽ haxà. Mẽ kot pãwti kaxkrit kêt kur ã mẽ hkĩnh xà hã arĩgro pê Pasja ã nhũm prem unê. 4 Na pre Erox Simãw Pêtre hkukamã hamaxpẽr o:
—Nà koja mẽ hkĩnh hapêx pa Ijaew nom kupĩ nhũm rĩ amnhĩ pumu. Anẽ.
Hãmri nhũm pôristi kot Simãw Pêtre jamãr xwỳnhjaja kêp 16. Nhũm mẽ axpẽn pãnhã kêp 4 kapẽn nẽ hamãr rãhã ho kuhê. 5 Nhũm arĩ mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nhũm Kris kôt htõ nẽ htõxjaja harẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr hãmri nẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ ho Tĩrtũm wỳr rãhã ho hkrĩ.

### *Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot Simãw Pêtre kator ã harẽnh*

6 Tã nhũm ra mẽ hkĩnh hapêx nhũm kamàt. Hãmri nhũm pahi Erox kot tanhmã Simãw Pêtre ho xà hã arĩgroja wỳr nhũm kamàt nhũm pôristijaja arĩ mẽ hagjênh xà kamã hamãr mex o kuhê. Nhũm kuri wa hamẽxkrut nẽ akutã hijê nẽ hamãr o nõ. Kàx o akutã kãm ê nẽ wa ho nõ nhũm wa hkaêx kãm htỳx gõr nẽ nõ. Nhũm ja wa hakwa krem mããnẽn hamãr o xa. 7 Puh nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja mẽ hwỳr axà nẽ wrỳhtak rax kãm xa. Hãmri nẽ Simãw Pêtre grẽk nẽ kumra nẽ kãm:
—Pa Simãw Pêtre? E kwa tokyj kànhmã xa pu mõ. Anẽ.
Hãmri nhũm hkrãkato nẽ omu nẽ kànhmã ãm kurê kumrẽx nhũm kaxprexà hã kàxja axrê nẽ pykap rôrôk nẽ hikwỹ. No nhũm kuri pôristi wa nõr xwỳnhta wa mar kêt nẽ. Wa arĩ õt tỳx nẽ nõ. 8 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja Simãw Pêtre mã:
—E tokyx anhõ kamĩs jaxà nẽ amnẽ ixkôt tẽ pu pakato nẽ ma tẽ. Anẽ.
9 Hãmri nhũm kamĩs nẽ hparkà jaxà nẽ ma hkôt tẽ. No ãm kormã amnhĩ pumunh mex kêt nẽ. Te hpimtir kãm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pyràk ã amnhĩ kamnhĩx. 10 Hãmri nhũm wa hakwakrem pôristi wa kot hamãr o wa ãm xwỳnhja hãnh wa tẽ nẽ wa hakre nẽ hpãnhã ihõja wa hãnh wa tẽ no nhũm mẽ õt tỳx nẽ hkrĩ nẽ wa omunh kêt nẽ. Nhũm wa hakwakre nhĩtep xà hkôt wa tẽn kato nẽ hpãnhã krĩ nê kahê xà hã

hakwakreja wỳr wa tẽ. Hãmri nhũm tãm wa kãm amnhĩ kahê xà mẽ nhũm wa kato nẽ pry hã tẽ. Ja kôt nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja akunok nhũm Simãw Pêtre axte omunh kêt nẽ. 11 Hãmri nẽ hprĩ hã amnhĩ pumunh kurê kumrẽx nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa te ixpimtir kãm ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr pyràk tã xep ixpimtir kêt. Tĩrtũm na ixwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhja mẽ nhũm ixwỳr wrỳ nẽ mẽ kêp ixkator. Pahi Erox ra kot ixpĩr nhũm ixkwỳ Ijaew kãm ja prãm tã nhũm mẽ kêp ixkator. Nà ãm hãmri na Tĩrtũm ã mẽ kêp ixkator anẽ. Anẽ.

12 Hãmri nẽ Marir nhõrkwỹ hwỳr htẽm kurê kumrẽx. Juãw Makre katorxà Marirja nhũm õrkwỹ hwỳr tẽ nhũm mẽ ra kamã hpikuprõnh rax nẽ ho Tĩrtũm wỳr o hkrĩ nhũm tãm mẽ hwỳr tẽ. 13 Hãmri nẽ kormã kapôt ã hakwa krem mẽ kãm kahê xà tatak o xa nhũm ixkre kamã mẽ kãm àpênh xwỳnh Rotreja kuma nẽ hwỳr tẽ. 14 Hãmri nhũm kãm kapẽr nhũm amnhĩ jaêr pê kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kormã kãm kahê xà mẽnh kêt ri ma akupỹm tẽ nẽ mẽ kot ho Tĩrtũm wỳr xwỳnhjê hwỳr axà nẽ mẽ kãm:

—Xê pẽr Simãw Pêtre na tẽ nẽ kapôt ã hakwakrem xa nẽ inhmã kapẽr.

15 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ kãm:

—Kwa arĩ mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ kênã. Mãn ka tanhmã amnhĩ krã amnhĩ to hã na ka ri atỳx ã akapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Ma tanhmã kot pa kêt ri ixkrã amnhĩ to? ãm hãmri na pa mẽ amã harẽ. Mẽ kam nẽ mra nẽ omu. Anẽ.

Nom nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ kãm:

—Nà tãm kêt. Kaxkwa rũm Tĩrtũm mã hamãr o pa xwỳnh mãn amã kapẽr nom tãm kêt. Anẽ.

16 Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ hakwakre tatak o xa. Hãmri nhũm mẽ jatã hwỳr mra nẽ kãm kahê xà mẽ nẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ hkĩnh nẽ. 17 Hãmri nhũm kànhmã mẽ kãm ĩhkra hpẽ nẽ mẽ ho hpinhkrênh pa nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm na ixwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhja mẽ nhũm ixwỳr wrỳ nẽ pôristi pê ixkator. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ Xiakre nẽ Jejus kôt mẽ pahtõ nẽ pahtõxjê mã ijarẽ kê mẽ ijarẽnh mar kurê kumrẽx. Nom kot paj ixkato nẽ ma krĩ hõ hwỳr mõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ ma mõ.

18 Tã nhũm apkati nhũm pôristi kot hamãr o hkrĩ xwỳnhjaja hkrã hapôj nẽ tee hapêr nẽ nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o kãm ma htỳx kumrẽx nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã na pre we amnhĩ to nẽ mẽ pahpê akunok? Tanhmã koja we pahi Erox hã mẽ pahkukja pu mẽ harẽnh to? Anẽ.

19 Hãmri nhũm pahi Erox hpikunor ã harẽnh ma nẽ axtem pôristi hkwỳjê mã anẽ nhũm mẽ mra nẽ tee ri mẽ hagjênh xà kamã hapêr nom nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri nhũm Erox mẽ kot hamãr xwỳnhjê kamã gryk tỳx kumrẽx nẽ amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nẽ mẽ kãm:

—Kwa nok? Mẽ ate hamãr rãhã ho akuhê hã ixte mẽ amã karõ htã nhũm tanhmã amnhĩ to nẽ akunok. Nà kot paj mẽ anhĩmex ka mẽ rĩ amnhĩ pumu. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kãm amnhĩ tã àprãr kaprỳ nhũm mẽ hã amỹnê nhũm mẽ ho kator nẽ ma mẽ o mra nẽ mẽ himex. Hãmri nhũm pahi Erox Jutej rũm kato nẽ ma Sejarej wỳr mõ nẽ hpãnhã kamã pa ho pa.

### *Pahi Erox tanhmã htyk to hã harẽnh Wam Pêtre 1.24-25*

20 Krĩ pê Xir mẽ Sito wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja na pre htem pahi Erox nhõ pyka hwỳr pa nẽ mẽ kêp amnhĩm apkur xà hã mẽõ japrôr o pa. Tã nhũm Erox kot mẽmoj mỳrapê mẽ kamã gryk jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ kêp ujaprôr kaxyw mẽ hwỳr mra nom nhũm mẽ kãm mẽmoj kwỳ ho wẽnê hkêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ pahi Erox nhõ kôwenatô Pratôja wỳr mra nẽ kãm:

—E awỳr na pa mẽ mra. Kwa mẽ ixyr pê pahi Erox mã tanhmã akapẽr to kê ama nẽ mẽ ixkamã gryk kêt nẽ. Pa mẽ axte mẽ awỳr mra nẽ mẽ apê mẽmoj kwỳ japrôr o ri ixpa. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ yr pê tanhmã kãm kapẽr to nhũm kuma hãmri nẽ kot tanhmã mẽ kãm kapẽr to kaxyw mẽ kãm arĩgro hta.

Tã nhũm ra kot arĩgro hyr xwỳnhta kato nhũm Erox kêp pahi hã ê mex jaxà nẽ tẽ

nẽ kêp pahi hã mẽ hkrĩ xà kamã nhỹ nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to. 22 Mẽ kãm kapẽr ryy nẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hêx rom kãm mex o mex ã harẽ. Nẽ kỳx pêê axpẽn mã harẽ nẽ harẽnh o:

—Kwa pahi Erox kêp mẽ panhĩõ hkêt. Pẽr kaxkwa rũm Mẽpahpãm na pre mẽ pahwỳr wrỳ nẽ ã mẽ pamã kapẽr mex anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ te kêp Tĩrtũm pyràk o hipêx nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Nom hêx rom ã harẽnh anẽ. Kot mẽ mar nẽ kãm mẽ hkĩnh nẽ akupỹm mẽ kãm mẽmoj to wẽnê hprãm xàj nhũm mẽ hêx rom ã axpẽn mã mex ã harẽnh anẽ. 23 Hãmri nhũm mẽ kuma nhũm ja kãm mex nẽ nhũm hkĩnh nẽ mẽ mar o nhỹ nẽ kêp Tĩrtũm pyràk ã harẽnhja nê tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Jakamã nhũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ hwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ mẽ nhũm hwỳr wrỳ nẽ tanhmã ho nhũm õhy kamã kutõj rax nẽ htyk tokyx anẽ.

### *Panãpe mẽ Sawti wa akupỹm ãxiok hwỳr mõr ã wa harẽnh*
*Atre 11.27-30*

24 Tã nhũm mẽ ra ohtô nẽ Tĩrtũm Kra Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

25 Hãmri nhũm Panãpe mẽ Sawti wa ra Kris kôt htõ nẽ htõxjê mã kàxporeta jamỳ nẽ ma Jerujarẽ hwỳr o mõ nẽ mẽ kãm kugõ. Hãmri nẽ ma akupỹm ãxiok hwỳr nojarêt nẽ war amnhĩ kôt Juãw Makre o mõ. Hãmri nẽ mẽ ma mõ nẽ akupỹm mẽ hwỳr pôj.

# 13

### *Tĩrtũm kot Panãpe mẽ Sawti wa hyr*
*Atre 9.15-16; Rõmãn 1.1*

1 Ãxiok kamã Kris kôt mẽ kot axpẽn to htõjaja kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê nhĩxi ã kot anhỹr. Na pre Panãpe nẽ Sawti nẽ Simeãw kà htykre nẽ Rusti pê Sirẽn nhõ xwỳnh nẽ pahi Erox kràmnhwỳ Mãnahẽja. 2 Jakamã nhũm prem mẽmo arĩgro hã axpẽn wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽnh o hkrĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ kãm tanhmã kapẽr o amnhĩrĩt to nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ Panãpe mẽ Sawti war ata nẽ wa kot inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw wa ãm. Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ wa hyr kurê kumrẽx nẽ wa himõk ã mẽ ĩhkra jaxwỳ nẽ wa ho Tĩrtũm wỳ. Hãmri nẽ wa kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw wa kumẽ nhũm wa ma mõ.

### *Wajaga kot Jejus nê hkràmnhwỳ kurê hã harẽnh*
*Atre 8.9-24*

4-5 Tã nhũm Tĩrtũm Karõ krĩ pê Serêw wỳr Panãpe mẽ Sawti wa kumẽ nhũm wa ma hwỳr mõ. Nẽ amnhĩ kôt Juãw Makre ho mõ. Kot tanhmã wa ho ajuta hto ho wa hkôt pa kaxyw. Hãmri nẽ wa mẽ mõ nẽ Serêw wỳr pôj nẽ pàr krem axà nẽ ma gô hipôk pê Sipre hwỳr mõ. Hãmri nẽ gô hipôk ã krĩ pê Saramĩn wỳr pôj nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ nẽ kamã Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm harẽnh o wa xa.

6-8 Tã nhũm mẽ krĩja rũm kato nẽ hpãnhã gô hipôk kôt mõ nẽ hatur xà kamã krĩ pê Papos wỳr pôj. Hãmri nẽ kamã wajaga Pajejus pumu. Gresjê kapẽr kãm hixi pê Erĩm. Erĩm haxwỳja kêp Ijaew. Na pre hte hêx rom te kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ ma mẽ kãm ujarẽnh o ri mẽ hkôt pa. No ãm mẽ kãm amnhĩ to hêx o pa. Gô hipôkja ã pahi Sejupaw hkràmnhwỳ na pre. Pahi Sejupawja àhpumunh tỳx jakamã na pre Panãpe mẽ Sawti wa harẽnh ma nẽ kãm wa kapẽr mar prãm nẽ wa kot kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kaxyw amnhĩ wỳr wa kuwỳ. Nom nhũm hkràmnhwỳ wajaga Erĩmja kãm wa hkĩnh kêt nẽ wa nê kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Kwa nà wa kapẽr mar kêt nẽ. Kot kaj war ama nẽ wa uràk nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm. Kwarĩ wa kapẽr mar kêt nẽ. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Sawti ra axtem pãnhã hixi. Ra hpãnhã kêp Pawre. Nhũm Tĩrtũm Karõ ra hkarõ mã àr jakamã nhũm ỹ hã wajagata pumu nẽ wa nê hkràmnhwỳ mã kapẽr ã kãm akir nẽ kãm:

10 —Tk. Kwa pẽr apê Satanasti hkwỳ hã na ka ã wa inhnê kãm akapẽr anẽ. Na ka hte mẽmoj punuj pix kukamã ajamaxpẽr nẽ mẽmoj mex nê mẽ no kupyr o apa. Tĩrtũm kapẽr mex kumrẽx tã ka axtem nẽ nê mẽ hkurê ho ri apa. 11 Ã ate amnhĩ

nhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã ato ka ano hkre nẽ arĩt kêt o atã apkati xohtô nẽ kãm ga. Anẽ.

Hãmri nhũm no hkre kurê kumrẽx nẽ tee ri rĩt kaxyw no pikrar pỹnh o xa nom mẽmoj pumunh kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽhõ kot hpa hã hpyr nẽ õrkwỹ hwỳr ho mõr kaxyw ri amnhĩ pu hã mẽ hapêr pênh o xa. 12 Hãmri nhũm hkràmnhwỳ pahihtija tee ri ja hã omu nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ Pawre mẽ Panãpe wa kot tanhmã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to hã wa kuma nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Aa ixte ã mẽhõ kapẽr kot anhỹr mar kêt tã pa jarãhã kuma. Nà ãm hãmri na Jejus jarẽnhja. Anẽ.

### *Pawre mẽ Panãpe ãxiok õ hwỳr wa mõr ã wa harẽnh*
*Atre 15.38*

13 Tã nhũm Pawre mẽ Panãpe mẽ Juãw Makre wa mẽ krĩ pê Papos rũm kato nẽ hpãnhã ma pyka hõ hwỳr mõ. Pàr kãm ma pyka pê Pãpir wỳr mõ nẽ kamã krĩ pê Perke hwỳr pôj. Hãmri nhũm Juãw Makre tanhmã hamaxpẽr to nẽ tee ri axte wa hkôt mõr kukamã hamaxpẽr hãmri nẽ wa hkaga nẽ awjanã nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr ahte mõ. 14 Jakamã nhũm Pawre mẽ Panãpe wa ahte Perke rũm kato nẽ hamũ pika pê Pisit kãm krĩ pê ãxiok wỳr mõ nẽ hwỳr pôj. Nhũm Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap kato nhũm wa Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr wa tẽ nẽ hwỳr axà nẽ nhỹ. 15 Hãmri nhũm mẽhõ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ kamã harẽnh o xa. Mojes mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnh kot kapẽr ã kagà hkwỳ kamã nhũm mẽ kãm kamã harẽnh o xa. Hãmri nẽ kamã harẽnh pa nhũm mẽ ahkre xwỳnhjaja Pawreja wa omu nẽ wa hwỳr mẽhõ mẽ nhũm wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm:

—E na mẽ ijahkre xwỳnhjaja war ate mẽ inhmã axujarẽnh prãm nẽ mãmrĩ mẽ inhmã mẽmoj jarẽnh kaxyw nhũm mẽ war atã anẽ. Anẽ.

16 Hãmri nhũm wa kuma nhũm Pawre kànhmã xa nẽ mẽ hpinhkrênh kaxyw mẽ kãm kànhmã ĩhkra nhũm mẽ omu nẽ hpinhkrênh pa nhũm mẽ kãm awjarẽ. Amnhĩ kwỳ pê Ijaewjê mẽ mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê kãm Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjê mã nhũm mẽ kãm awjarẽ. Nẽ mẽ kãm kapẽr ryy nẽ. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hkukamã Ijaew nhĩgêt nẽ pãmjê nhĩpêx to hã mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot paj mẽ amã awjarẽ ka mẽ inhma. 17 Nà mẽ ixpê Ijaew nhõ Tĩrtũmja amnepêm na pre mẽ ixpê Ijaew pãmjê rê. Kormã Ejit kãm mẽ pa ri nhũm amnhĩ kaxyw mẽ kurê nẽ mẽ ho ohtô rax kumrẽx. Hãmri nẽ mẽ kaxyw hihtỳx jakamã Ejit rũm mẽ kator pa. 18 Hãmri nẽ mẽ ho mex ryy ho mẽ hkôt pa. Mẽ kot kapôt ã ri pa hã amgrà pê 40 kamã mẽ kot htỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa htã nhũm mẽ kamã ukaprĩ ryy ho mẽ hkôt pa. 19-20 Na pre mẽ kãm pyka pê Kanaã kamã mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex pa. Kanaã kamã mẽ pa xwỳnhjaja ahpỹnhã axpẽn kaxyw mẽõ krĩ pê 7ja nhũm mẽ kãm mẽ ho hapêx pa. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ inhĩgêtjê mã pykaja o hpigrành pa. Mẽ ixpê Ijaew nhĩgêtjê mã ho hpigrành pa nhũm mẽ kamã pa hã amgrà xohtô nẽ. Hã amgrà pê 450. Tã nhũm Tĩrtũm hpãnhã mẽ kãm juisti hkwỳ rê nẽ mẽ kaxyw mẽ unhwỳ nhũm mẽ ho pa. Tã nhũm hpãnhã Sãmuew mẽ ho amnhĩptà nẽ mẽ o pa. Kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjê hõ nhũm Tĩrtũm mẽ kaxyw ãm.

21 —Tã nhũm mẽ ixpãmjaja axpẽn ma nẽ ra te krĩ hkwỳ kamã mẽ uràk nẽ mẽõ pahi kot Sãmuew pãnhã mẽ ho amnhĩptàr o pa hprãm xàj amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nẽ kãm: “Pa Tĩrtũm. Kwa mẽ ixkaxyw pahi hõ xãm kê mẽ ixto amnhĩptàr o pa nà. Ja na mẽ inhmã hprãm tỳx kumrẽx.”

—Anhỹr o amnhĩ to hwỳr jakamã nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kaxyw Sawti xãm. Kisti hkra na pre. Nẽ mẽ inhĩgêt Pẽjamĩ kanrẽhã htàmnhwỳ na pre. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ kaxyw ãm nhũm kêp mẽõ pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr o pa hã amgrà pê 40. 22 Tã nhũm Tĩrtũm kator nẽ hpãnhã mẽ kaxyw Tawi xãm. Hãmri nẽ harẽnh o: “Nà Jese hkra Tawija na hte inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.” Anẽ.

23 —Tã Jejus kêp Tawi hkanrẽhã htàmnhwỳ na pre. Kukamã na pre Tĩrtũm mẽ ixpê Ijaew nhĩgêtjê mã harẽ nẽ harẽnh o: “Koja nhỹrmã Tawi hkanrẽhã htàmnhwỳjê hõ mẽ ate amnhĩ tomnuj pê

mẽ apytà.” Anhỹr o hkukamã mẽ kãm harẽ. 24 No nhũm kormã Jejus kot mẽ ixpê Ijaewjê mã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt ri nhũm Juãw Paxis kumrẽx hkukamã mẽ ixwỳr mõ nẽ mẽ inhmã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ ixkôt pa. Nẽ mẽ ixte amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o ixpa hã mẽ ixpumunh kôt mẽ ixkrã kumrãr ã mẽ inhmã karõ ho pa.

25 —Tã mẽ kãm kapẽr o pa ryy nẽ ra hatur xàm mẽnh kaxyw nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ inhmã kapẽr to nẽ mẽ inhmã: “Na ka mẽ ixpumu nẽ atỳx Tĩrtũm kot mẽ akaxyw pa ixãm ã ixkamnhĩx nom pa hkêt. Kot mẽ pakaxyw ãm mã xwỳnhta kukamã na pa pre mõ. Tãm kot amnhĩ to rax o ijakrenh. Nẽ kot amnhĩ to mex o kot ijakrenh. Jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaàm o ixpa.” Anẽ.

—Na pre ã Juãw Paxisja mẽ inhmã Jejus jarẽnh anhỹr o pa.

26 —Tã kwa mẽ inhma mẽ apê Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳjaja nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh kãm Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjaja. E mẽ apiitã ixkapẽr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Nà mẽ pahpiitã mẽ pakaxyw na Tĩrtũm kapẽrja. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ papytàr ã amnhĩ jarẽnhja mẽ ixpê Ijaew pix kaxyw kêt. Mẽ pahpiitã mẽ pakaxyw na. Mẽ pahpiitã mẽ pahte ja mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxja na Tĩrtũm kãm hprãm. 27 Nom Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê mẽ mẽ àptàr tũmrejaja na prem Jejus kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã harẽnh mar tã hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Na pre htem mẽ inhõ arĩgromnu pê sap ã akuprõ nẽ axpẽn mã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ujarẽnh o hkrĩ. Kagàja kamã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja kot hprĩ hã Jejus jarẽnh nẽ hã kagà nhũm mẽ kot mar tã hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. Jakamã na prem axtem nẽ mẽ kãm hã amỹnê. Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja kot mẽ hkukamã mẽ harẽnh xàja kôt nhũm mẽ kot hpĩr kaxyw mẽ kãm hã amỹnê.

28-29 Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhũm mẽ amarĩ hã pahi Pirat wỳ. Kot mẽ kãm hã àmnênh nhũm õ pôristijaja kot hpĩr kaxyw nhũm mẽ hã kuwỳ nhũm mẽ kãm kupĩ. Ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ hkukamã mẽ harẽnh xà hkôt. Hãmri nhũm mẽ kot hkôt pa ho pa xwỳnhjaja pĩ kahpa nê ho wrỳ nẽ ma o tẽ nẽ kẽn kre kamã haxà. 30 Tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr 31 nhũm xatã hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê hwỳr hapôj. Kormã htyk kêt ri ra Garirej rũm Jerujarẽ hwỳr hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr xatã mẽ hwỳr hapôx o pa. Jao hã arĩgro xohtô nẽ nhũm prem piitã omu. Tã mẽ tãmjaja na htem mẽ ixpê Ijaew mã harẽnh o pa.

32-33 —Amnepêm Tĩrtũm na pre mẽ ixpê Ijaew nhĩgêtjê mã tanhmã Kra Jejus jarẽnh to. Kormã mẽ pahwỳr wrỳk kêt ri tanhmã mẽ kãm harẽnh to. Jakamã ra kot hkukamã harẽnh xà hkôt nhũm pre mẽ pahwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to. Tã mẽ ate harẽnh mar kaxyw na pa wa man mẽ awỳr mõ. Amnepêm finat Tawi na pre Tĩrtũm kapẽr kwỳ hã kagà. Tĩrtũm mex ã mẽ grer xà pê Sam 2ja kamã hã kagà. Te Tĩrtũm tãm Jejus mã kapẽr pyràk o hã kagà nẽ hã kagà ho:

Apê Ixkra na ka.
Tã mẽ piitã mẽ kot apê Ixkra hã apumunh kurê kumrẽx kaxyw na pa jarãhã mẽ kãm ato amnhĩrĩt. Anẽ.
Nhũm pre ã Tĩrtũm Jejus mã kapẽr anẽ nhũm Tawi ô ri mẽ pamã hã kagà.

34 —Amnepêm na pre Tĩrtũm tanhmã Kra Jejus kukamã harẽnh to. Mẽ kot hpĩr nhũm kot akupỹm ho htĩr kukamã hã amnhĩ jarẽ. ĩ hkro pymaj kot mẽ htykjê pê hkaxàr nẽ akupỹm ho htĩr ã nhũm hkukamã hã amnhĩ jarẽ. Te Kraja mã amnhĩ jarẽnh pyrà nẽ amnhĩ jarẽnh o:

E kot paj ato mex rax nẽ. Ixte Tawi mã amnhĩ jarẽnh xà hkôt.
Anhỹr o hkukamã harẽnh xà hkôt akupỹm ho htĩr nhũm axte htyk kêt ã harẽ.

35 —Nẽ kagàja nhãm hô hõ kot tanhmã Jejus jarẽnh kute. Te Jejus tãm Tĩrtũm mã kapẽr pyrà nẽ harẽnh o:

Ixpê Akra hã ixte akapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ixpa jakamã kot kaj ixpumunh mex pa inhĩ hkro hkêt nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã Jejus jarẽnh kot anhỹr. 36 Nom ã Tawi jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Tawi na pre Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ

nhĩpêx mex o pa hãmri nẽ ty nhũm prem mẽ panhĩgêtjê nhĩhkô hã haxà hãmri nhũm ĩ hkro nẽ hapêx.

37 —Tã no Jejusja Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr jakamã nhũm Tawi pyràn ĩ hkro nẽ hapêx kêt nẽ.

38 —E mẽ inhmar tỳx nẽ ixkwỳjaja. Kra Jejus pix kukwak na hte Tĩrtũm amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj rẽ. 39 Jakamã kot kaj mẽ ãm Mojes kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj rẽnh kêt nẽ. Jejusja tapxipix na pre htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. 40-41 Amnepêm na pre Tĩrtũm kapẽr nhỹ hã kapẽr xwỳnhjê hõja mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nẽ hã kagà. Te Tĩrtũm tãm mẽ kot kapẽr ã hpẽr o pikẽnh xwỳnhjê mã kapẽr pyrà nẽ mẽ kãm:

E kot paj aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ.
Nhũm mẽhõ mẽ amã harẽ ka mẽ harẽnh ma nẽ ãm ama.
Nhũm mẽ kot omunh mex xwỳnhjê hõ kot hprĩ hã mẽ amã harẽnh tã ka mẽ ãm ama nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ.
Hãmri nẽ tee ri tanhmã kãm ajamaxpẽr to ho ri apa. Anẽ.

Ã Tĩrtũm mẽ kãm kapẽr anhỹr jakamã kwa mẽ o kora. Apu mẽ kajaja na pre ã mẽ ajarẽnh anẽ rỳ ko. Anẽ.

42 Nhũm pre ã Pawre mẽ kãm ujarẽnh ryy anẽ. Hãmri nẽ Panãpe mẽ wa ixkreta rũm kator kaxyw nhũm mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjaja tee ri ma wa mõr ã wa omu nẽ ma wa hkôt mra nẽ wa kãm:

—Kwa war axujarẽnhja na mex kumrẽx. Mẽ inhmã axte mar prãm. Xà koja axte sap kato ka wa akupỹn mẽ ixwỳr wa tẽ nẽ axte mẽ inhmã awjarẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj war anẽ. Anẽ.

43 Hãmri nẽ wa ma tẽ nhũm mẽ hkwỳja ma wa hkôt mra. Ijaew kwỳjaja nẽ Ijaew kêt xwỳnh kãm Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjaja nhũm mẽ ma wa hkôt mra. Hãmri nhũm wa pry hã mẽ kãm kapẽr o mõ. Tĩrtũm kot mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa nhũm mẽ kot amnhĩ tã omunh nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx tỳx rãhã ho pa nẽ hkaga hkêt ã mẽ kãm kapẽr o mõ.

44 Tã nhũm axte sap nhũm krĩ nhõ xwỳnh piitã axte Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw ixkre wỳr akuprõ. Ijaewjaja nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja. 45 Hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri mẽ amnhĩ wỳr Ijaew kêt xwỳnhjê pumu nẽ mẽ hã Pawre mẽ Panãpe wa kamã gryk nẽ. Mẽ kãm Ijaew kêt xwỳnhjaja kot Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt jakamã mẽ hã wa kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ Pawre kapẽr ma nẽ xatã kãm kapẽr punuj nẽ kãm:

—Tk. Kwa na ka Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o axêx. Ja kot anhỹr kêt. Anẽ.

46 Nom nhũm wa kãm mẽ uma hkêt nẽ. Wa ãm Tĩrtũm Karõ nhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ wa mẽ kãm kapẽr. Nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ mẽ kãm:

—Nà wa ixpyrà nẽ mẽ apê Ijaew jakamã na pa mẽ akumrẽxjê mã Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw Jejus xãm ã harẽ. Tã ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ te mẽ ate hkaga pyrà nẽ ã wa inhmã akapẽr anẽ nẽ wa ixte kapẽr o ixêx ã wa ijarẽ. Pẽr ãm mẽ ate mẽ amã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri mẽ atĩr tũm nẽ mẽ apa hprãm kêt. Jakamã kot paj wa mẽ apê ixkato nẽ hpãnhã ma Ijaew kêt xwỳnhjê mã Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. 47 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm ã kot mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ ijarẽ nẽ mẽ ijarẽnh o:

Mẽ ate Ijaew kêt xwỳnhjê mã ixkapẽr jarẽnh o ri apa kaxyw na pa pre mẽ kaxyw mẽ arê.
Jakamã koja pyka piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja ohtô nẽ mẽ akapẽr ma nẽ ixkra hkôt amnhĩ xunhwỳ.
Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho ixkra. Anẽ.

Tĩrtũm kot ã ja kukamã mẽ ijarẽnh anhỹr jakamã kot paj wa mẽ apê ixkato nẽ mẽ apãnhã ma Ijaew kêt xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Anẽ.

48 Hãmri nhũm Ijaew kêt xwỳnhjaja amnhĩ tã wa kapẽrja ma nẽ hkĩnh nẽ Tĩrtũm kapẽr mex o mex ã harẽ. Hãmri nhũm ra Tĩrtũm kot nhỹrmã amnhĩ ri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa kaxyw mẽ rênh xwỳnhjaja amnhĩ kaxyw Pahihti Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

49 Tã nhũm pika pê ãxiok kamã mẽ piitã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ma. 50 Nom nhũm Ijaew xàptàr tũmrejaja kãm Pawre mẽ

Panãpe wa hkĩnh kêt jakamã na prem krĩ hkôt mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê mã wa ho kapẽr punuj o pa. Mẽ õ pahi mẽ mẽni kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nhũm mẽ kãm tanhmã wa ho kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr. Mẽnijaja kãm Tĩrtũm prãm tã amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kêt jakamã tanhmã mẽ kot Pawre mẽ Panãpe wa ho hêx toja ma nẽ hkôt hamaxpẽr nẽ wa kamã gryk nẽ. Jakamã nhũm mẽ ohtô nẽ tanhmã wa hipêx to nẽ amnhĩ nê wa hano. 51 Hãmri nhũm wa mẽ kêp kato nẽ xa nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kaga hã amnhĩ pumunh kaxyw mẽ noo mã wa hparkà kapa nẽ nê awjagrô kapĩ nẽ ma wa tẽ. Hãmri nẽ ma krĩ pê Ikõn wỳr hpãnhã wa mõ. 52 Hãmri nhũm ãxiok kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ri pa. Tĩrtũm Karõ kot mẽ hkarõ mã gjêx jakamã nhũm mẽ hkĩnh nẽ ri pa ho pa.

# 14

### *Pawre mẽ Panãpe wa kot Ikõn wỳr mõr ã wa harẽnh*

*Matêwre 10.34-35*

1 Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpeja wa ãxiok rũm kato nẽ hpãnhã ma krĩ pê Ikõn wỳr wa mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr wa tẽ nẽ kamã mẽ kãm Jejus jarẽnh o nhỹ. Mẽ kãm harẽnh kãm hihtỳx jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja wa kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Ijaew kwỳjaja nẽ mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

2 Tã nhũm mẽ hkwỳjaja kãm Jejus jarẽnh mar prãm kêt nẽ. Hãmri nẽ kato nẽ ma Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê hwỳr mra nẽ tanhmã mẽ kãm Pawre mẽ Panãpe wa ho hêx to nẽ wa ho kapẽr punuj nẽ nhũm mẽ mar xà hkôt wa kamã gryk nẽ. 3 Nom nhũm wa tokyx kator nẽ ma mõr kêt nẽ arĩ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Nẽ kêp mẽ kutã nojarêt xwỳnh ã harẽnh o pa. Nẽ ỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã wa omu nẽ wa kapẽr ma nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa ãm hãmri na wa Tĩrtũm kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh ã harẽ. Pẽr ỹ hã wa kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa kênã. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja wa hkôt hamaxpẽr nẽ wa hkôt amnhĩ xunhwỳ. No nhũm mẽ hkwỳjaja wa hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Ra mẽ kot Ijaew kwỳ kot tanhmã wa ho kapẽr punuj toja ma nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr jakamã nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja axpẽn kwỳm ri tanhmã wa hkôt hamaxpẽr to ho pa. Jao axpẽn kwỳm ri wa hkôt hamaxpẽr o pa.

5 Tã nhũm wa hkôt hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja axpẽn wỳr akuprõ nẽ wa hã amỹnê. Ijaew kwỳjaja nẽ Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja nẽ mẽ õ pahijaja nhũm mẽ kot kẽn o wa htak o wa hpĩr kaxyw wa hã amỹnê. 6 Hãmri nhũm wa amnhĩ tã ama nẽ mẽ kêp kato nẽ hpãnhã ma pika hõ hwỳr mõ. Ma Rikõn kãm krĩ hkwỳ hwỳr hpãnhã mõ. Risti wỳr nẽ Tepe wỳr nẽ pu hã krĩ hkwỳ hwỳr wa mõ. 7 Wa mõ nẽ pôj nẽ ma mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt pa.

### *Te grà xwỳnh jarẽnh*

*Atre 3.1-10*

8 Nhũm Risti kamã mẽhõ my hte grà nẽ hkrĩ xwỳnhja. Katorxà nhõxà kre rũm hte grà nẽ kator jakamã ri pa hkêt nẽ arĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. 9 Jakamã nhũm Pawre mẽ kãm ujarẽnh o xa nhũm kuri mar o nhỹ. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:

—Nà pẽr Tĩrtũm àhpumunh o àhpumunh. Mãn kot ixto mex kaxyw àhpumunh tỳx. Nà koja ixto mex. Anẽ.

Hãmri nhũm Pawre ã hamaxpẽr anhỹr ã omu 10 nẽ kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—E kwa kànhmã xa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã ãm kurê kumrẽx nẽ ri mra. Nẽ amnhĩ te kamã hamak o ri mra nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. 11 Hãmri nhũm kuri mẽ kuhê xwỳnhjaja Pawre kot ã hipêx anhỹrja ã omu nẽ htỳx wa kêp kaxkwa kamã mẽhpãm ã wa hkamnhĩx nẽ hkĩnh nẽ axpẽn mã:

—Kwa pẽr mẽpahpãm na wa. Mẽpahpãm Jupti mẽ Mẽkurtija na wa panhĩ hã amnhĩ jahkre nẽ mẽ pahwỳr wrỳ. Nà ãm hãmri na wa mẽ pahwỳr wrỳ. Anẽ.

Nom mẽ kapẽr pê Rikaôn o axpẽn mã kapẽr jakamã nhũm Pawre mẽ Panãpe wa mẽ mar kêt nẽ. Wa kot mẽ kapẽr mar kêt jakamã ã mẽ kot wa harẽnh anhỹrja mar kêt nẽ htỳx wa xa. 12 Nhũm mẽ ã wa kêp mẽhpãm ã wa harẽnh anẽ nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Panãpeja nhũm prem kêp mẽ hpãm Jupti hã hkamnhĩx no Pawreja nhũm prem kêp mẽhpãm Mẽkurti hã hkamnhĩx. Pawreja Mẽkurti pyrà nẽ kapẽr japjê rũnh jakamã nhũm mẽ kêp hã hkamnhĩx. 13 Na prem krĩ htã mẽhpãm Juptija mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre nhĩpêx nẽ hkarõ nhĩpêx. Hãmri nẽ hwỳr akuprõ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ amnhĩ to hwỳr o pa. Jakamã nhũm Jupti nhõ patrejaja Pawre mẽ Panãpe wa kêp mẽhpãm ã wa harẽnh ma hãmri nẽ wa hã hkwỳjê mã kãm:

—Kwa pu mẽ wa kãm môx kwỳ hpa nẽ pixôrã hkwỳ rê. Hãmri nẽ wa kãm wa mex o wa mex ã wa harẽ nẽ wa kêp mẽpahpãm ã amnhĩ to wa kuwỳ. Wa kêp mẽpahpãm kênã. Anẽ.

Hãmri nẽ ra ã wa hipêx anhỹr kaxyw 14 nhũm wa tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nhũm ja wa kêp omnuj tỳx nẽ. Jakamã nhũm wa amnhĩ pê hinôkà kaxônh pa nẽ mẽ kutã hprõt nẽ ã mẽ kot wa hipêx anhỹrja nê mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ. 15 Nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ri ã wa inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Wa ixpê mẽapãm kêt kênã kot ka kêt mẽ ã wa inhĩpêx anẽ. Nom mẽapãmja na ka htem ãm amnhĩ to hwỳr kaprỳ nẽ kãm mex o mex ã harẽnh kaprỳ o ri apa. Tã mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ amnhĩ to pix wỳr o apa kaxyw na pa pre wa mẽ awỳr mõ nẽ pôj. Tĩrtũmja mẽ ate mẽ apãm jarẽnhta rom htĩr o htĩr. Na pre mẽmoj piitã ho kato. Kaxkwa ho kato nẽ pyka ho kato nẽ gô xujanãr o kato. Nẽ kamã ri mẽmoj piitã ho kator pa.

16 —Amnepêm mẽ pa xwỳnhjaja na pre htem amnhĩ krã hkôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. 17 Mẽ pahte amnhĩ tã omunh kaxyw na hte amarĩ tanhmã mẽ pahto mex to ho pa. Na hte mẽ pahwỳr na rẽ nhũm mẽ pahpur go mex nẽ. Nhũm mẽ pamã tanhmã mẽ pahpur kãm mẽmo hyja to nhũm ra mẽ pamã ô rũnh nẽ. Pu htem hamỳ nẽ ho paxàpkur mex nẽ pahkĩnh nẽ ri papa. Tĩrtũm pix kukwak ri na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa. Anẽ.

18 Nhũm pre ã Pawre mẽ kot wa kãm môx parja nê mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx anẽ. No nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ wa kãm mry hkwỳ hpar kaxyw wa hã hihtỳx nẽ. Jakamã kritpêm nhỹx prem wa kãm hkwỳ pa. Tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga nẽ wa kãm hpar kêt nẽ.

### *Mẽ kot Pawre pĩr ã àmnênh ã mẽ harẽnh Sikũn Ximotre 3.10-11*

19 Tã nhũm Ijaew kwỳjaja mẽ hwỳr mran pôj. Krĩ pê ãxiok mẽ Ikõn rũm ma mẽ hwỳr mran pôj nẽ mẽ kãm Pawre ho hêx o mẽ hkôt pa nhũm mẽ kuma nẽ axtem nẽ Pawre kamã gryk kato. Hãmri nẽ mẽ kot hpĩr kaxyw kẽn runh kwỳ jamỳ nẽ ho htak prêprêk o kuhê. Hãmri nhũm amnhĩ xà htỳx kamã ama nẽ tẽm nẽ akryk nõ nhũm mẽ omu nẽ htỳx ho ra htyk ã hkamnhĩx. Hãmri nẽ hwỳr tẽ nẽ hpa hã kupy nẽ ma hkjênh o mõ nẽ krĩ pum kumẽ nẽ ma akupỹm mra. 20 Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ kot axpẽn to htõjaja tee ri ã mẽ kot hipêx anhỹr ã omu nẽ hkaprĩ htỳx nẽ hwỳr hprõt nẽ omu nẽ mỳr o kuhê. Hãmri nhũm te htyk pyrà nẽ nõr tã Jejus nhỹ hã akupỹm hihtỳx mex nẽ kànhmã nhỹ hãmri nẽ ma akupỹm mẽ hkôt krĩm tẽ.

Tã nhũm apkati nhũm Panãpe mẽ wa krĩja rũm kato nẽ ma wa mõ. Pãnhã ma krĩ pê Tepe hwỳr wa mõ.

### *Pawre mẽ Panãpe akupỹm ãxiok wỳr wa mõr ã wa harẽnh*

21-22 Tã nhũm wa ma Tepe hwỳr mõ nẽ pôj. Hãmri nẽ kamã mẽ kãm Jejus tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt wa pa nhũm mẽ wa kuma nẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

Tã nhũm wa kato nẽ awjanã nẽ ma akupỹm pika pê Pisit wỳr wa mõ. Nẽ kamã krĩ hkwỳ hkôt ri ra mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jahkre ho ri mẽ hkôt pa. Krĩ pê Risti nẽ Ikõn nẽ ãxiokja kôt. Nẽ mẽ ahkre kamã Jejus kôt mẽ ho mẽ hihtỳx o wa pa nẽ mẽ kãm:

—E ra mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã koja mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjaja

tee ri ja hã mẽ apumu nẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã kêr ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ Jejus kaga hkêt nẽ. Nẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa rãhã nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api nẽ Tĩrtũm wa kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

23 Hãmri nẽ ahpỹnhã krĩ piitã hkôt ri mẽ kot pastô nhỹ hã mẽ ahkre kaxyw mẽ hkwỳjê rê nẽ mẽ kaxyw mẽ unhwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. àpkur kêt rãhã mẽ ho kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? E jajê pumu. Mẽ kot krĩ ja kamã pastô nhỹ hã akrajê jahkre ho pa kaxyw na pa wa mẽ unhwỳ. Jakamã e kêr ka mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

Hãmri nẽ wa mẽ kêp kato nẽ ma hpãnhã nhỹhỹm wa mõ. 24 Pyka pê Pisit kamã mõ nẽ hpãnhã nhãm pyka pê Pãpir kôt mõ. Wa ma mẽ kãm tanhmã Jejus kapẽr jarẽnh to ho mẽ hkôt mõ. 25 Hãmri nẽ krĩ pê Perke hwỳr wa pôj nẽ kamã mẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ hãmri nẽ mẽ kurũm kato nẽ axte mõ. Pãnhã ma krĩ pê Atari hwỳr wa mõ. 26 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ hpãnhã kurũm akupỹm ãxiok wỳr wa mõ. Pàr rax kãm ma akupỹm mõ. Ãxiokja kamã na pre wa nojarêt nhũm Jejus kôt wa htõ nẽ wa htõxjaja wa ho Tĩrtũm wỳ nẽ ma krĩ hkwỳ hwỳr wa kumẽ. Wa kot ma mẽ hkôt tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o wa pa kaxyw wa kumẽ. Jakamã nhũm wa ra ja ho anhỹr pa nẽ akupỹm mẽ hwỳr wa mõ. 27 Hãmri nẽ wa akupỹm pôj nẽ Jejus kôt mẽ kot axpẽn to htõ nẽ htõxjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na pa wa ra ixkàhkĩnh pê akupỹn mẽ awỳr pôj. Na pre Tĩrtũm wa ixkutã nojarêt rãhã ho wa inhĩhkô hã pa. Jakamã pa pre wa ma ỹ hã Ijaew kêt xwỳnhjê mã Jejus jarẽnh o ixpa nhũm mẽ hkwỳjaja wa inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

28 Anhỹr o wa mẽ kãm kapẽr hãmri nẽ wa tokyx ma nhỹhỹm krĩ hõ hwỳr axte mõr kêt nẽ. War arĩ ãxiok kamã Jejus kôt wa htõ nẽ htõxjê hkôt ri pa.

# 15

*Jerujarẽ kamã Jejus kwỳ hpikuprõnh ã mẽ harẽnh*

*Matêwre 23.1-4; Karatas 2.1-5, 5.1-16*

1 Tã hãmri nhũm Ijaew kwỳjaja ãxiok wỳr Jejus kwỳ pê Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr mõn pôj. Pika pê Jutej rũm mẽ hwỳr pôj nẽ tanhmã mẽ ahkre hto ho pa. Nom axtem nẽ Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã mẽ ahkre nẽ mẽ kãm:

—Kot ka mẽ amã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr prãm hãmri nẽ mẽ ixpyrà nẽ finat Mojes kot mẽ pamã karõ xà hkôt amnhĩ my kwrỳt kà kwỳ jakà nẽ rĩ kormã hkôt amnhĩ xunhwỳ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj rẽnh nẽ mẽ ato hkra hkêt nẽ. Anẽ.

2 Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpe tee ri mẽ kapẽr anhỹrja ma nhũm wa kêp ja omnuj tỳx nẽ. Hãmri nhũm wa mẽ kãm:

—Tk. Kwa kot anhỹr kêt. Na hte Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri mẽ kapẽrja nê mẽ kãm kapẽr no nhũm mẽ ãm wa kuma nẽ wa hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ arĩ ã mẽ ahkre anhỹr o mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm mẽ ja hã axpẽn mã kapẽr rax nẽ. Hãmri nhũm Jejus kwỳ pê Ijaew kêt xwỳnhjaja amnhĩ tã Pawre mẽ Panãpe wa hkukja nẽ wa kãm:

—Kwa xà kot paj mẽ apyrà nẽ amnhĩ my kwrỳt kà jakà nhũm Tĩrtũm kãm ja mex nẽ nà? Kwa wa ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ ja hã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mẽ mẽ kot Jejus kwỳ jahkre xwỳnhjê kukja nẽ hã mẽ ama. Nẽ ota mẽ ixkwỳjaja koja ma war akôt mra. Kê mẽ tanhmã mẽ amã ja jarẽnh to ka mẽ ama nẽ man akupỹn mẽ ixwỳr mra nẽ tanhmã mẽ inhmã mẽ kapẽr jarẽnh to. Anẽ.

Hãmri nhũm wa mẽ kãm: “Tôe. Nà kot paj mẽ anẽ.” Anẽ. 3 Hãmri nẽ wa mẽ ma Jerujarẽ hwỳr mõ. Ma pyka pê Wẽnĩs mẽ Samar hkôt ma hwỳr mõ. Hãmri nẽ nhỹri Jejus kôt mẽ htõ nẽ htõxjê pumu nẽ mẽ kãm Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽ. Mẽ hkwỳjaja mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh o mõ. Hãmri nhũm mẽ harẽnh ma nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ. 4 Hãmri nhũm

mẽ ra Jerujarẽ hwỳr Jejus kôt mẽ htõjê hwỳr mõn pôj. Hãmri nẽ mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê pumu nhũm mẽ haxwỳja amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ tanhmã mẽ ho mex to nẽ mẽ kãm kapẽr mex nẽ. Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpe wa mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm kot wa ĩhkô hã wa hkôt pa nhũm wa ỹ hã kot Ijaew kêt xwỳnhjê mã kapẽr o pa nhũm mẽ hkwỳja kot wa mar nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã nhũm wa mẽ kãm amnhĩ jarẽ. 5 Nhũm Jejus kwỳjê kamã mẽ kêp Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja. Mẽ kêp Parijew tã hkwỳjê rom Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm mẽ tee ri Pawre mẽ Panãpe wa kot Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh ma nẽ kànhmã kuhê nẽ wa kãm:

—Kwa kê mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ my kwrỳt kà jakà nẽ finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã mẽmoj tã karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. No kot mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm ja mẽ pahpê omnuj nẽ. Anẽ.

6 Hãmri nhũm Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mẽ mẽ hkwỳjê jahkre xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ hapôj nẽ nhỹri akuprõ. Ijaew kêt xwỳnh kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã axpẽn mar kaxyw nhỹri akuprõ. 7 Hãmri nẽ mẽ hã axpẽn mar ryy nẽ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre tã kànhmã xa nẽ mẽ kãm:

—Nà na pre Tĩrtũm mẽ pahkapi nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê kaxyw pa ixta. Ixte mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ kot inhmar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw nhũm mẽ kaxyw ixta. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex. 8-9 Tĩrtũm kot tanhmã ri mẽ pakute hkôt mẽ pahpumunh par jakamã te kot ra mẽ panhĩpêxta pyrà nẽ mããnẽn Ijaew kêt xwỳnhjê nhĩpêx. Mẽ kot mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr jakamã nhũm Tĩrtũm te ra mẽ panhĩpêx pyrà nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽ nẽ mẽ ho hkra. Hãmri nẽ mẽ hwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ hkarõ mã agjê. Tĩrtũm tãm kot amnhĩm mẽ rênh kênã.

10 —Tã xà mẽ pahpê Ijaew na pu htem wam Tĩrtũm kot finat Mojes mã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa? Nà na pu htem hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. Nẽ mẽ panhĩgêtjaja na xep prem haxwỳja hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa hkêt nẽ. Mẽ pahpiitã mẽ pahpê hihtỳx kênã. Tã Ijaew kêt xwỳnhjaja kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã ka mẽ ra mẽ kãm karõ kaxyw. Kwa kot kaj mẽ anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Kãm ja prãm kêt. 11 Kwa mẽ ã mẽ kãm hã karõ anhỹr kêt nẽ. Mẽ panhõ pahihti Jejus na hte mẽ pahpiitã mẽ pakutã nojarêt o axpẽn pyràk. Jakamã Ijaew kêt xwỳnhjaja nẽ mẽ pahpê Ijaewjaja kot puj mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ panhĩpêx o axpẽn pyrà nẽ Jejus kukwak ri amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj rẽ nẽ mẽ pahto hkra. No na hte mẽ pahte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr rỳ finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Anẽ.

12 Nhũm pre ã Simãw Pêtre mẽ kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm hpãnhã Panãpe mẽ Pawreja mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm kot tanhmã wa ho nhũm wa kot Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr wa mõr ã amnhĩ jarẽ. Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm mẽ piitã akryk wa mar o hkrĩ nẽ wa ujarẽnhta hkukamã hamaxpẽr. 13 Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ Panãpe wa mẽ kãm ujarẽnh pa hãmri nhũm Xiakre wa hpãnhã kànhmã xa nẽ mẽ kãm kànhmã ĩhkra pẽ nẽ mẽ kãm:

14 —E pa ijaxwỳja mẽ amã ixkapẽr ka mẽ inhma. Nà na pu mẽ ra Simãw Pêtre kapẽr ma. Tĩrtũm kot wam amnhĩ kaxyw Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê rênh ã mẽ harẽnhja pu mẽ ra kuma. 15 Ãm hãmri na ã mẽ harẽnh anẽ. Amnepêm Tĩrtũm kapẽr nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na prem ra ja kukamã Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hipêx to hã amnhĩ jarẽnh kukamã hã kagà. Te ho tãm kot kãm kapẽr pyrà nẽ hã kagà ho:

16 Amnepêm finat Tawija na pre hte inhmã
amnhĩ kwỳjê ho amnhĩptàr o pa.
Mẽ kêp Ijaewjaja nhũm pre inhmã mẽ ho
amnhĩptàr o pa.
Hãmri nhũm mẽ gaa nẽ axpẽn pê anhgrà nẽ
ahpỹnhã ri pa.

Tã ixpê Tĩrtũm kot paj nhỹrmã ma mẽ hwỳr
wrỳ nẽ axte mẽ ho akuprõ nẽ tãm mẽ
unhwỳr pa.
17 Jakamã Ijaewjê kukwak ri koja Ijaew kêt
xwỳnh kwỳjaja mããnẽn ixkôt amnhĩ
xunhwỳ.
Pa te ixte Ijaewjê nhĩpêx pyrà nẽ mẽ ho
ixkra.
18 Ã mẽ hkukamã ijamaxpẽr anhỹr xà hkôt.
19 Anhỹr o mẽ harẽnh jakamã nhũm ra mẽ
hkwỳjaja mẽ higêt kot amnhĩ nhĩpêx kaga
hpa nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.
Jakamã kwa kêr pu mẽ axte ja nhĩjuk ri mẽ
kãm mẽmoj tã karõ hkêt nẽ. Ja pix na mex.
20 Ãm ja pix kot puj mẽ kãm hã karõ nẽ hã
kagà nẽ mẽ hwỳr kumẽ:
Mẽ kot sãnti hã mẽ õ hkur nê kot puj mẽ
hkurê.
Nẽ mẽ kot mẽmo mry hpar nẽ hkamrô
runh kêt rãhã hkur nê mẽ hkurê.
Nẽ mẽ kot mẽmo mry kamrô kur nê
mããnẽn mẽ hkurê.
Nẽ mẽmyjaja kot amnhĩ prõ pix tãnopxar
ã mẽ kãm karõ.
Nẽ mẽnijaja haxwỳja kot amnhĩ mjên pix
tãnopxar ã mẽ kãm karõ.

—Ãm ja pix kot puj mẽ kãm hã kagà nẽ
mẽ kãm hã karõ. 21 Mẽ panhĩgêtjê mã finat
Mojes kot ã mẽ kãm karõ anhỹrja na htem
arĩ krĩ piitã hkôt ã mẽ kãm hã karõ anẽ. Mẽ
panhõ arĩgromnu pê sap ã na htem arĩ ri
Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã
ã mẽ kãm hã karõ anẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr kagà mẽnh ã mẽ harẽnh*

#### *Karatas 5.1*

22 Hãmri nhũm mẽ Xiakre kapẽr mar o
hkrĩ. Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa
xwỳnh maatijaja nẽ mẽ kot hkwỳjê jahkre
xwỳnhjaja nẽ Kris kwỳjê piitã Xiakre kapẽr
ma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Jakamã nhũm
mẽ axpẽn mã:

—Tôe. Nà ãm hãmri na Xiakre ã Ijaew
kêt xwỳnhjê jarẽnh anẽ. Nà ja mex. Pu
mẽ ã ãxiok nhõ xwỳnhjê mã ja hã kagà anẽ
hãmri nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Koja Pawre mẽ
Panãpeja wa kupy nẽ ma akupỹm mẽ hwỳr
o mõ nẽ mẽ kãm kugõ. E mẽ pahtõ kot puj
mẽ ma wa hkôt mẽ hwỳr mõ? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Siras mẽ Jut
Pasapas wa kuta. Jejus kôt mẽ kot axpẽn
to htõ nẽ htõxjaja kot axpẽn mã hamẽ wa
kot amnhĩ to mex xwỳnh ã wa harẽnh
jakamã nhũm mẽ ma Pawre mẽ Panãpe
wa hkôt mõr kaxyw wa kuta. 23 Hãmri nẽ
ãxiok kamã Kris kwỳ pê Ijaew kêt xwỳnhjê
kaxyw kagà nhĩpêx nẽ kamã ã mẽ kãm
kapẽr anẽ nẽ mẽ kãm:

Pa? ãxiok mẽ Sir mẽ Siris kamã Ijaew
kêt xwỳnhjaja? Xà mẽ amex? Mẽ ixpê
Jejus kôt mẽ atõjaja na pa mẽ awỳr kagàja
nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Mẽ ixpê Je-
jus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
jahkre ho ixpa xwỳnhjaja nẽ Jejus nhỹ hã
mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja pa
mẽ awỳr kumẽ.

24 Na xep ra ja rũm mẽ ixkwỳjaja ma
mẽ awỳr mõ nẽ mẽmoj tã tanhmã mẽ
amã karõ hto. Mẽ ate amnhĩ my kwrỳt
kà jakàr nẽ amnepêm mẽ inhĩgêt Mojes
kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ
amã karõ. Ka xep mẽ tee ri ja kukamã
ajamaxpẽr. No mẽ pajaja na pa prem mẽ
awỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ krã hkôt
na prem mẽ awỳr mõ nẽ ã mẽ amã ja hã
karõ anẽ.

25 Tã pa tee ri mẽ harẽnh ma nhũm
ja mẽ ixpê omnuj tỳx nẽ. Jakamã na
pa mẽ jar akuprõ nẽ mẽ akaxyw mẽ
inhĩõja wa kuta. Wa kot ma Panãpe mẽ
Pawre wa hkôt mẽ awỳr wa mõr nẽ mẽ
amã mẽ ixkapẽr jarẽnh kaxyw. Panãpe
mẽ Pawreja mẽ inhmã wa hapê htỳx.
26 Na hte mẽ amã Pahihti Jejus Kris kapẽr
jarẽnh o pa kaxyw wa amnhĩ grônh kôt
mẽ amã harẽnh o pa.

27 Tã pa mẽ akupỹm mẽ awỳr wa kumẽ
nẽ wa hkôt mẽ pahtõ Jut mẽ Siras wa
kumẽ. Mẽ ixte mẽ amã kagà kamã mẽ
ixkapẽrja nhũm wa kot hprĩ hã mẽ amã
harẽnh kaxyw pa mẽ wa hkôt mẽ awỳr
wa kumẽ.

28-29 E ja pix nê kot paj mẽ akurê:

Kêr ka mẽ sãnti hã mẽ õ hkur kêt nẽ.
Nẽ mẽmo mry kamrô kur kêt nẽ. Jao
mẽmo mry pa nẽ hkamrô runh kêt rãhã
hkur kêt nẽ. Kamrô runh pa nẽ rĩ kormã
tanhmã ho nẽ aku.

Nẽ kêr ka mẽ amyjaja amnhĩ prõ pix
tãnopxar o apa.

Nẽ mẽ anijaja ajaxwỳja amnhĩ mjên
pix tãnopxar o apa.

E ãm ja pix kot paj mẽ amã hã karõ. Tĩrtũm Karõ kãm ja mex. Nẽ mẽ inhmã mããnẽn ja mex. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nẽ amex nẽ apa.

Tã ãm ja pix. Mẽ ixpê Jejus kwỳjê jahkre xwỳnhjê mẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijê mẽ pa mẽ mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. E kêr ka mẽ amex nẽ akĩnh nẽ ri axpẽn kôt apa. Ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

Nhũm prem ã kagà kamã mẽ kãm mẽmoj tã karõ anẽ. 30 Hãmri nẽ Jut wa mẽ kãm kugõ nẽ ma ãxiok wỳr wa mẽ kumẽ nhũm wa mẽ ma akupỹm hwỳr o mõ. Jut nẽ Siras nẽ Pawre nẽ Panãpeja nhũm wa mẽ ma akupỹm mẽ hwỳr o mẽ mõ. Mõõ hãmri nẽ mẽ hwỳr pôj. Hãmri nẽ Jejus kwỳjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm kagàja gõ 31 nhũm mẽ kupy nẽ kamã harẽ nẽ kuma. Kamã mẽ kot mẽ kãm mẽmoj tã karõ kamã harẽ nẽ kuma nẽ ỹ hã hkĩnh nẽ akupỹm tãm hamaxpẽr.

32 Jut mẽ Siras wa kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh na pre wa. Jakamã na prem mẽ hwỳr mõn pôj hãmri mẽ kãm tanhmã ujarẽnh to ho pa. Mẽ kot Jejus kôt pix mã hamaxpẽr o pa kaxyw mẽ kãm ujarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ mãmrĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

33 Hãmri nẽ mẽ hkôt ri pa hã apkati xohtô nẽ. Hãmri nẽ wa akupỹm Jerujarẽ hwỳr nojarêt nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nhũm mẽ wa kuma nẽ wa kãm:

—Tôe. Nà wa mãmrĩ ma akupỹm mõ. Koja Tĩrtũm war apumunh mex nẽ ka wa ma akupỹm amex nẽ akà hkĩnh pê akwỳjê hwỳr akato. Anẽ.

34 Hãmri nhũm wa nojarêt tã nhũm Siras tanhmã hamaxpẽr to nẽ hitõt nẽ mẽ kuri arĩk nhũm Jut Pasapas pix ma akupỹm hkwỳjê kot mẽ hwỳr wa mẽnh xwỳnhjê hwỳr mõ.

35 Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpe wa Siras pyrà nẽ kormã ãxiok kamã pa. Hãmri nẽ Jejus kôt mẽ htõ hkwỳjê mẽ pimrààtã mẽ ahkre ho pa. Tĩrtũm kapẽr o mẽ hkôt mẽ ahkre ho pa.

### *Pawre mẽ Panãpe wa kot axpẽn pê pikjêr ã wa harẽnh*

*Atre 13.13; Korosẽ 4.10*

36 Hãmri nhũm Pawre mẽ Panãpe war arĩ mẽ hkôt ri pa hã apkati xohtô nẽ. Tã nhũm Pawre hamaxpẽr nẽ Panãpe mã:

—Kwa ma pu ma akupỹm ra pahte krĩ hkwỳ hkôt mẽ kãm Jejus jarẽnh o papa xwỳnhjê hkôt akupỹm mõ. Pu ma mẽ hwỳr mõ nẽ Jejus kôt pahtõ nẽ pahtõxjê kot tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu. Anẽ.

37 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà pu ma mõ. Nom kêr pu ma amnhĩ kôt Juãw Makre ho mõ kê axte pahto ajuta ho pahkôt mõ. Anẽ.

38 Hãmri nhũm Pawre tee ri kuma nhũm ja kêp omnuj nẽ nhũm kãm:

—Tk. Kwa na pre pahkôt pa htã Pãpir kamã tanhmã hamaxpẽr to nẽ pahkaga nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Jakamã kwarĩ koja axte pahkôt mõr kêt nẽ. Anẽ.

39 Hãmri nhũm Panãpe tee ri hã hihtỳx no nhũm kêp hkaga kumrẽx. Jakamã nhũm wa ja hã axpẽn pê axkjê nẽ ma ahpỹnhã mõ. Nhũm Panãpe amnhĩ kôt Juãw Makre ho mõ nẽ wa ma pàr kãm gô hipôk pê Sipre hwỳr wa mõ. 40 Nhũm Pawre axtem amnhĩ kôt Siras wỳ nẽ ma wa mõ. Hãmri nẽ wa nojarêt nhũm Jejus kôt wa htõjaja wa ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. E koja Pawre mẽ Siras wa ma krĩ hkwỳ hkôt mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri wa pa. Jakamã kêr ka wa htãnopxar o ri wa hkôt apa. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kato nẽ ma krĩ hkôt ri Jejus kapẽr o mẽ ahkre ho wa pa. 41 Wa ma pyka pê Sir mẽ Siris kôt Jejus kôt mẽ htõ nẽ mẽ htõxjê pumunh nẽ Jejus kôt mẽ ho mẽ hihtỳx o wa pa kaxyw.

# 16

### *Ximotre kot Pawre mẽ Siras wa hkôt ri pa hã harẽnh*

*Wam Ximotre 1.1-2; Sikũn Ximotre 1.5; Piripos 2.19-22*

1-3 Tã nhũm Pawre mẽ Siras wa ma akupỹm krĩ pê Tepe hwỳr wa mõ nẽ hwỳr pôj nẽ hpãnhã kurũm ma Risti hwỳr mõ. Hãmri nẽ wa hwỳr pôj nẽ kamã Ximotre pumu. Ximotre na pre ra katorxà pyrà nẽ

Jejus kôt amnhĩ xãm nhũm mẽ kot Jejus kôt axpẽn to htõ xwỳnhjaja kãm hapê nẽ. Nẽ kot Jejus kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa hã axpẽn mã harẽ.

Krĩ pê Risti mẽ Ikõn kamã nhũm prem ã axpẽn mã Ximotre jarẽnh anhỹr o pa. Jakamã nhũm Pawre mẽ Siras wa mõ nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ Ximotre kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nhũm Pawre kãm war amnhĩ kôt o mõr prãm nẽ. Nom Ximotre hkamrô pihkàr na pre. Katorxà kêp Ijaew nhũm hipêêxà kêp Gres jakamã nhũm ã Ximotre hkamrô pihkàr anẽ. Nhũm Ijaew kot katorxà hkôt kêp Ijaew ã omunh jakamã nhũm Pawre hamaxpẽr nẽ mẽ kaxyw kêp my kwrỳt kà krãhta nẽ arĩ kormã mẽ hwỳr amnhĩ kôt o mõ. 4 Hãmri nẽ mẽ ma krĩ hkwỳ hkôt mõ. Mõõ nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja ra kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr xwỳnhjê jahkre ho mẽ hkôt pa. Ra Jerujarẽ kãm mẽ kot Jejus kwỳjê jahkre ho pa xwỳnhjê mẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja mẽ kot mẽ kãm mẽmoj tã karõta nhũm mẽ ma mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. 5 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ra Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Hãmri nhũm apkati mẽ krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm mẽ ra ohtô rax o mõ.

### *Pawre tanhmã hpimtir to hã harẽnh Rõmãn 15.18-21*

6 Tã nhũm Pawre mẽ Siras mẽ Ximotre mẽ ma pyka pê As wỳr nojarêt. Mẽ kot mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho pa kaxyw mẽ hwỳr nojarêt tã nhũm Tĩrtũm Karõ kormã mẽ nê mẽ hkurê. Jakamã nhũm mẽ hpãnhã ma pyka hkwỳ pê Prik mẽ Karatas wa hkôt pa. Ixpê Rukre na pa pre mẽ hã ajêt nẽ ma mẽ hkôt ixpa ho ixpa. 7 Hãmri nẽ mẽ pyka pê Mĩs ã mõ nẽ hpãnhã ma Pitĩn wỳr inhmõr mã tã no nhũm Tĩrtũm Karõ axte kê mẽ nê mẽ ixkurê. 8 Jakamã pa mẽ arĩ Mĩs jakàr ã mõ nẽ gô xujanãr mỳ ri krĩ pê Tôx wỳr pôj.

9 Tã nhũm kamàt pa mẽ ixpiitã gõr nẽ inhĩkwỹ nhũm Pawre tanhmã hpimtir to. Nhũm xep pika pê Masetõn nhõ xwỳnhja mẽ amnhĩ wỳr hwỳr kãm hihtỳx o xa nhũm hprĩ hã omu nẽ kapẽr ma. Nhũm xep pre kãm:

—Pa Pawre? Kwa amnẽ Masetõn wỳr mẽ ixwỳr mõ nẽ tanhmã mẽ ijahkre hto. Anẽ.

10 Hãmri nhũm Pawre hkrãkato nẽ mẽ inhmã hpimtir jarẽ. Pa mẽ kuma nẽ axpẽn mã:

—Tô kwa tokyx pu mẽ hwỳr. Tĩrtũm kot mẽ hwỳr mẽ parẽnh kênã. E pu mẽ ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Jejus jarẽnh o mẽ ahkre. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ to akuprõ nẽ mẽ hwỳr inhnojarêt kurê kumrẽx.

### *Ritre kot Jejus kôt amnhĩ xãm ã harẽnh Piripos 1.1*

11 Hãmri pa mẽ ma Masetõn wỳr mõ. Tôx rũm ma pàr kãm hwỳr mõ. Hãmri nẽ gô nhĩpôk pê Samõtas wỳr pôj nhũm mẽ hã pàr nhô. Hãmri nhũm apkati pa mẽ axte mõ nẽ Masetõn kamã krĩ pê Nẽap wỳr pôj. 12 Hãmri nẽ pàr rũm ijapôj nẽ hpãnhã kurũm hamũ krĩ pê Piripos wỳr ixpar o mõ. Piriposja Masetõn kamã krĩ maati na. Rõm nhõ xwỳnhjaja na prem ho kato. Jakamã pa prem ma hwỳr mõ nẽ pôj nẽ tokyx axte kurũm nhỹhỹm inhmõr kêt nẽ. 13 Hãmri nhũm sap kato pa mẽ axpẽn mã:

—Kwa pyhti mỳri mãn hte Ijaewjaja axpẽn wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o hkrĩ nà. E kwa pu mẽ hwỳr nẽ gô mỳri mẽ hapêr o ri papa. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwỳr mra nẽ mẽ hapêr o ri ixpa nhũm ãm mẽni pixjaja axpẽn wỳr akuprõ. Pa mẽ omu nẽ mẽ kuri ixkrĩ nẽ mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre o ixkrĩ. 14 Nhũm mẽ kot mẽ inhmar o hkrĩ xwỳnhjê hõ pê Ritreja. Krĩ pê Xijaxir nhõ xwỳnh na pre. Nẽ kêp kupẽxê mex o wẽnê xwỳnh. Na pre hte kãm Tĩrtũm prãm o pa. Jakamã nhũm Pawre kot mẽ ahkre ho ỹrja rôm nhũm Pahihti Jejus tanhmã Ritre hkrã hto nhũm hprĩ hã Pawre kapẽr mar tỳx nẽ. 15 Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrẽx. Õrkwỹ kamã hkwỳjê mẽ nhũm mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pa. Jakamã pa mẽ kêp Jejus kwỳ hã mẽ hkrã kumrã. Mẽ piitã mẽ kot mẽ kêp Tĩrtũm kra hã mẽ omunh kaxyw. Hãmri nhũm Ritre amnhĩ kôt mẽ ixwỳ nẽ mẽ inhmã:

—An kot kaj mẽ ixte Jejus kôt amnhĩ xãm tỳx ã ixpumu hã kot kaj mẽ ma ixkôt mõ nẽ hpãnhã inhõrkwỹ kamã pôj nẽ apa. Anẽ.

Pa mẽ kuma nẽ ma hkôt mõ.

### *Mẽ kot Pawre mẽ Siras wa haxàr ã mẽ harẽnh*

*Makre 1.23-26, 1.34*

16 Tã nhũm arĩgro hõ hã pa mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw axte pyhti mỳri mẽ pikuprõnh xàja wỳr mõ. Hãmri nẽ pry kamã mẽ kãm àpênh xwỳnh nija pumu. Ra mẽkarõmnuti kot tanhmã hkrã hto nhũm ỹ hã àhpumunh tỳx xwỳnhja. Nhũm hte mẽkarõmnuti nhỹ hã mẽ kãm mẽmo hkukamã tanhmã ujarẽnh to ho pa. Jakamã nhũm õ patrãwjaja kukwak ri ujamỳnh rũnh pê hkĩnh nẽ pa. 17 Jakamã pa mẽ mõ nhũm nija mẽ ixpumu nẽ mẽ ixtã ajêt nẽ ma mẽ ixkôt mõ. Hãmri nẽ mẽ kãm mẽ ijarẽnh o mẽ ixkôt mõ nẽ mẽ kãm:

—Xê mẽ mran jajê pumu. Na htem Tĩrtũm maati mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa. Tĩrtũm kot mẽ ate amnhĩ tomnuj pê tanhmã mẽ apytàr to hã mẽ amã ujarẽnh kaxyw na mẽ awỳr mra. Anẽ.

18 Nẽ ãm xatã mẽ kãm mẽ ijarẽnh o mẽ ixkôt paja o ra hã apkati xohtô nẽ. Tã nhũm Pawre ra kãm mar kaga nẽ nê mẽkarõmnuti mã kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa kêp akato nẽ ma tẽ. Pa Jejus Kris nhỹ hã amã ixkapẽr ka inhma nẽ kêp akato nẽ ma atẽm kurê kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kêp kato nhũm akupỹm tãm hkrã. 19 Jakamã nhũm õ patrãwjaja tee ri ja hã omu nẽ gryk tỳx nẽ axpẽn mã:

—Kwa ra mẽkarõmnutijaja kêp kator jakamã koja axte mẽmoj kukamã tanhmã ujarẽnh to hkêt nẽ. Pu mẽ kukwak ri axte paxujamỳnh kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ Pawre mẽ Siras wa kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ wa unê nẽ ma mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre hwỳr wa hkjênh o tẽ 20 nẽ mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê mã tanhmã wa ho hêx to nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ amnẽ Ijaewja wa omu. Na hte wa mẽ panhõ krĩ kamã hêx pix o pa nhũm mẽ tee ri wa kapẽr ma nẽ wa kamã gryk tỳx nẽ. 21 Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx te kot axpẽn pyràk kêt tã nhũm wa mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pajahkre kaxyw nhỹhỹnh mẽ pahwỳr mõ. Nom mẽ pahpê Rõm nhõ xwỳnhjaja axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kênã kot pu kêt wa kuma nẽ wa kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ piitã wa kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nhũm mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja wa kêp wa ê kaxônh o hkapa nẽ wa hã mẽ õ pôristi mã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ma wa o tẽ nẽ mẽ htak xà ho wa htak. Anẽ.

23 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma wa o tẽ nẽ wa htak rax nẽ. Hãmri nẽ wa haxà nẽ mẽ hagjênh xà jamãr xwỳnh mã kãm:

—E kêr ka ja wa omunh mex nẽ kê wa kator kêt nẽ. Anẽ.

24 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ wa o tẽ nẽ ixkre jatur xà kamã wa haxà nẽ wa kator pymaj hamẽ wa htem pĩ jaxà nẽ ho htỳx nhũm wa arĩ hte tỳx nẽ nhỹ.

25 Tã nhũm kamàt. Nẽ kôt ã kamàt nhũm wa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ mex o mex ã wa grer o wa nhỹ nhũm wa uràk nẽ mẽ hagjênh xwỳnhjaja wa mar o hkrĩ. 26 Puh nhũm pyka mẽ kãm htertet tỳx nẽ nhũm mẽ hã ixkreja amnhĩ to àpêr tỳx nẽ amnhĩ kahê xà rẽnh pa. Nhũm mẽ hagjênh xwỳnhjê kaxpre xà piitã mẽ nê pirênh pa. 27 Hãmri nhũm mẽ hamãr o kuhê xwỳnhja pika tertet kamã ama nẽ hkrãkato. Hãmri nẽ mẽ hã ixkre jakwakre kahê xà rẽnh parja pumu nẽ mẽ hagjênh xwỳnhjaja hapôx par ã mẽ hkamnhĩx nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ pahi kot mẽ hã hpĩr pymaj õ wapo kapa nẽ ra tãm kot ho amnhĩ pĩr kaxyw. 28 Hãmri nhũm Pawre tee ri ja hã omu nẽ kàx pê kãm amỹra nẽ kãm:

—Kwa amnhĩ pĩr kêt nẽ. Ot pa mẽ arĩ ixpiitã ixkuhê. Na pa mẽ ixtõ ixkator nẽ ixprõt kêt nẽ. Anẽ.

29 Hãmri nhũm kuma nẽ kanê hã ahwỳ nẽ kuwy nẽ mẽ hwỳr axà nẽ mẽ piitã mẽ omu. Hãmri nẽ Pawre mẽ Sirasja wa omu nẽ wa hwỳr kãm ma ho htertet o tẽ. Hãmri nẽ wa hã hpijaàm kaxyw wa kutã tẽm nẽ hkõnkrã ho nhỹ. 30 Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ wa ho kato nẽ ixkre kapem wa o xa nẽ wa kãm:

—Kwa tanhmã kot pa amnhĩ nhĩpêx to kê Tĩrtũm war apyrà nẽ ixte amnhĩ tomnuj pê ixpytà? Anẽ.

31 Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà kot kaj amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa. Nhũm anhõrkwỹ kamã akwỳjaja apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

32 Hãmri nẽ wa ma hkôt õrkwỹ hwỳr tẽ nẽ hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nhũm mẽ wa mar o hkrĩ. 33 Hãmri nhũm mẽ hagjênh xà jamãr xwỳnhja wa kãm wa htak xà kuhõ. Kormã kamàt kô hkwỳ kamã wa kãm kuhõ nẽ hkane. Hãmri nhũm wa mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr par ã mẽ omu nẽ mẽ hkrã kumrã. Mẽ hamãr xwỳnh mẽ hkwỳjê mẽ hkrã kumrãr pa. 34 Hãmri nhũm mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr jakamã piitã hkĩnh nẽ. Hãmri nhũm mẽ hamãr xwỳnhja õrkwỹ hwỳr Pawre mẽ Siras wa o tẽ nẽ wa kãm õ nhũm wa apku nhũm ma akupỹm mẽ hagjênh xà hwỳr wa o tẽ nẽ akupỹm wa haxà.

### *Mẽ kot Pawre mẽ Siras wa kãm urer ã mẽ harẽnh*

*Atre 22.25-29*

35 Hãmri nhũm apkati nhũm krĩ pytàr xwỳnhjaja mẽ õ pôristi mã anẽ nhũm mẽ hagjênh jamãr xwỳnh wỳr tẽ nẽ kãm:

—E na mẽ papytàr xwỳnhjaja ate Pawre mẽ Siras wa kãm anhũrer nhũm wa mãmrĩ ma akupỹm htẽm kaxyw hã karõ. Anẽ.

36 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ wa hwỳr axà nẽ wa kãm:

—E na krĩ pytàr xwỳnhjaja ixte war akator kaxyw war atã inhmã karõ. Jakamã e wa mãmrĩ axàmnhĩx ma mõ. Anẽ.

37 Hãmri nhũm Pawre kãm:

—Nà wa ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã nhũm mẽ kot wa ixpynênh nẽ wa ixtak. Wa ijaxwỳja wa ixpê Rõm nhõ xwỳnh tã nhũm prem axtem nẽ mẽ piitã mẽ noo mã wa ixtak nẽ wa ijaxà. Mẽ kot amarĩ Rõm nhõ xwỳnh tak nẽ mẽ hagjênh kêt tã nhũm mẽ ã mẽ noo mã ã wa inhĩpêx anẽ. Kormã wa ixte tanhmã amnhĩ tã ixàprãr to hkêt tã nhũm mẽ ã wa inhĩpêx anẽ. Jakamã kwarĩ kot kaj mẽ no hkàx ã wa ixkator kêt nẽ. Kê mẽ kot wa ijaxàr xwỳnhjaja tãm man mra nẽ wa ixkator pa war arĩ ma mõ. Anẽ.

38 Hãmri nhũm pôristija kuma nẽ ma akupỹm mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm wa kapẽr jarẽ. Hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ uràn wa kêp Rõm nhõ xwỳnh ã wa harẽnh ma nẽ kãm ma htỳx nẽ. 39 Hãmri nẽ ma wa hwỳr tẽ nẽ wa hwỳr axà nẽ wa kãm:

—Pa? E mãmrĩ war akato nẽ axàmnhĩx ma mõ. Na pa prem war anhĩpêx kati rax nẽ. Tã kêr ka wa axte ja mã ajamaxpẽr hkêt nẽ. Kê ja ãm jar mẽ pakamã hapêx. Anẽ.

Hãmri nẽ wa kator nẽ wa kãm:

—E kwa wa mẽ inhõ krĩ pê akato nẽ ma nhỹhỹm mõ. Anẽ.

40 Hãmri nhũm wa kuma nẽ kato nẽ ma akupỹm Ritre nhõrkwỹ hwỳr wa tẽ. Hãmri nẽ Jejus kôt wa mẽ htõjê pumu nẽ wa mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot paj hãmri wa mã mõ. Nom kêr ka mẽ arĩ Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ wa mẽ kurũm kato nẽ ma krĩ hõ hwỳr wa mõ.

## 17

### *Tesarõn kamã mẽ kot wa kamã gryk ã mẽ harẽnh*

*Wam Tesarõn 1.1, 2.13-14*

1-2 Tã nhũm Pawre mẽ Sirasja wa ma krĩ hkwỳ hkôt pa. Piripos rũm ma Apiporip mẽ Apôrõn kôt wa mõ hãmri nẽ ra Tesarõn wỳr wa pôj. Na pre hte Pawre nhỹri pôj nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ kamã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o kuhê. Jakamã nhũm wa mõ nẽ Tesarõn wỳr pôj nẽ ixkre hwỳr mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm ujarẽnh o xa. Nẽ mẽ kãm ujarẽnh o hã arĩgromnu pê sap o axkrunẽpxi. 3 Nẽ hprĩ hã mẽ kãm tanhmã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh jarẽnh. Amnhĩ xà htỳx kamã hamak kãm htyk hãmri nẽ akupỹm htĩr ã nhũm kot hkukamã harẽnh. Tã na pre Jejusja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tãm kêp Krisja. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta na. Anẽ.

4 Hãmri nhũm mẽ hkwỳja kuma nẽ wa hkôt hamaxpẽr nẽ wa uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Ijaew kwỳjê nẽ Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja nẽ mẽni kot amnhĩ to rũnh xwỳnh kwỳjaja nhũm mẽ ohtô nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. 5 Tã nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri hkwỳ kot wa hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ

omu nẽ mẽ hã Pawre mẽ Siras wa kamã gryk tỳx nẽ. Hãmri nẽ ma mra nẽ wa kaxyw mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh kwỳjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm wa hã amỹnê. Jakamã nhũm mẽ ma kapẽr punuj pê wa hapêr o ri mra nhũm mẽ piitã mẽ omu nẽ mẽ kuma. Hãmri nhũm mẽ wa hapêr o ra Jasãw nhõrkwỹ hwỳr mra. Nẽ mẽ kot Pawre mẽ Siras pynênh nẽ ma mẽ utàr xwỳnhjê hwỳr wa o htẽm kaxyw mẽ kêp kahê xà mẽ nẽ mẽ hwỳr agjê. 6 Hãmri nẽ tee ri õrkwỹ kamã wa hapêr nhũm wa kamã amrakati. Jakamã nhũm mẽ Jasãw mẽ kot Jejus kôt axpẽn to htõ xwỳnh kwỳjê pynê nẽ ma mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê hwỳr mẽ o mra. Hãmri nẽ mẽ kãm tanhmã Pawre mẽ Siras wa ho hêx to. Ãm kapẽr punuj kãm kàx pê mẽ kãm wa harẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa na hte Pawre mẽ Siras wa pyka piitã hkôt mẽ kãm ri mẽmoj to hêx o pa. Tã wa ra mẽ panhõ krĩ hwỳr pôj nẽ jar mẽ pamã ri tanhmã hêx to ho ri mẽ pahkôt pa. 7 Jasãw nhõrkwỹ kamã na pre wa pôj nhũm amnhĩ wỳr wa kuwỳ. Na hte wa hkôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja pahihti Sesti kapẽr kwỳm ri kuhpa hã kapẽr o pa nẽ axtem nẽ mẽõ pahi pê “Jejus” anhỹr xwỳnhja kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

8 Hãmri nhũm mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê mẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ gryk tỳx kumrẽx. 9 Hãmri nẽ Jasãw mã kãm:

—E kot paj mẽ apê mẽ akàxpore hkwỳ jamỳ. Ka mẽ ajapôj nẽ ma mẽ panê Pawre mẽ Siras wa hano nhũm wa kato nẽ ma mõ pa rĩ akupỹm mẽ amã kugõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kêp mẽ hikàxpore hkwỳ jamỳ.

### *Pawre mẽ Siras kot Perej wỳr mõr ã wa harẽnh*

10 Tã nhũm ra kamàt nhũm mẽ kot Jejus kôt axpẽn to htõjaja hãmri Pawre mẽ Sirasja wa ma krĩ pê Perej wỳr wa kumẽ. Hãmri nhũm wa kato nẽ ma hwỳr mõ nẽ hwỳr pôj. Hãmri nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr htẽm kurê kumrẽx nẽ wa axà. 11 Perej kamã Ijaew na pre te mẽ kot Tesarõn kamã Ijaew pyràk kêt nẽ. Mẽ kurom mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ. Jakamã nhũm pre Pawre mẽ Siras Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho pa. Apkati mẽ mẽ ahkre mex o pa nhũm mẽ wa kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã wa kot mẽ ahkreta japẽr nẽ kamã omu nẽ axpẽn mã wa harẽnh o:

—Nà ãm hãmri na wa ã Tĩrtũm kapẽr o mẽ pajahkre anẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm hkôt na hte wa mẽ pajahkre. Anẽ.

12 Hãmri nẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Ijaew kwỳ nẽ Ijaew kêt xwỳnh kwỳ nẽ mẽni kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nhũm mẽ ohtô nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

13 Tã nhũm Tesarõn kãm Ijaewjaja Pawre jarẽnh ma. Kot Perej nhõ xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa hã harẽnh ma. Hãmri nẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm tanhmã ho hêx to nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ kuma nẽ ra Pawre kamã gryk tỳx nẽ. 14 Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ htõjaja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ umaj Pawre kator nẽ ma gô xujanãr wỳr o mõ. No nhũm Siras mẽ Ximotre wa Perej kamã mẽ kuri arĩk. 15 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ma Pawre o mõ. Ma krĩ pê Atenas wỳr o mõ. Hãmri nẽ hwỳr o pôj nẽ kamã kure. Hãmri nẽ ra akupỹm Perej wỳr nojarêt nhũm Pawre mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma akupỹm mõ nẽ Siras mẽ Ximotre wa kãm ijarẽ kê war amnhĩm nojarêt nẽ tokyx man ixkôt wa mõ. Anẽ.

### *Pawre kot Atenas nhõ xwỳnhjê mã kapẽr ã harẽnh*

#### *Rõmãn 1.18-20*

16 Tã nhũm Pawreja kormã Atenas kamã pa. Siras mẽ Ximotre wa kamã hamak o ri kormã kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh o pa. Na pre Atenas nhõ xwỳnhjaja sãnti ho ohtô rax nẽ mẽ õ krĩ kamã unhwỳ nhũm Pawre ri omunh o ri kuhê ho pa. Na pre htem ahpỹnhã mẽmo karõ nhĩpêxja o te Tĩrtũm nhĩpêx pyrà nẽ kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽnh o pa. Hãmri nhũm Pawre tee ri ja hã mẽ omunh o ri mẽ hkôt pa nẽ hkaprĩ nẽ. 17 Hãmri nẽ ma amnhĩ kwỳjê nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr pa nẽ kamã mẽ ahkre ho kuhê. Ijaewjê mẽ Ijaew kêt xwỳnh kot Tĩrtũm ã hpijaàm xwỳnhjê mã nhũm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o kuhê. Nẽ apkati mẽ mẽ kot mẽmoj to wẽnê xà hwỳr mra nẽ mẽ ujaprôr xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o kuhê. 18 Hãmri nhũm mẽ

mar o pa. Atenas nhõ xwỳnhjaja na prem axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kêp Epikure hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh. Nẽ mẽ hkwỳjaja axtem kêp Etok kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh. Hãmri nhũm Pawre mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o pa nẽ akupỹm htĩr ã harẽnh o pa. Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hã axpẽn kukjêr o kuhê nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa mo na hte myti ata harẽnh o pa? Anẽ.

Nhũm mẽ hkwỳja mẽ kãm:

—Ko. Axtem mẽpahpãm õ na hte tanhmã harẽnh to. Anẽ.

19-21 Atenas nhõ xwỳnhjê mẽ axtem krĩ hõ nhõ xwỳnhjaja na prem kãm mẽ ujarẽnh nyw mar prãm nẽ. Jakamã nhũm prem mẽmoj jarẽnh nyw ma hãmri nẽ ãm axpẽn mã harẽnh pix o ri pa. Tã ra Pawre xujarẽnh nyw ma nẽ ma amnhĩ kôt mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre hwỳr o tẽ. Ixkre pê Areopja wỳr nhũm prem amnhĩ kôt o tẽ nẽ kãm:

—E kwa aprĩ hã mẽ inhmã ate mẽmo jarẽnh nywta jarẽ pa mẽ ama. Mẽ inhmã mar prãm. Anẽ.

22 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm ujarẽnh o xa. Mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre kamã Atenas nhõ xwỳnhjê mã awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—E nà na ka htem anhõ mẽmo karõ nhĩpêx xohtôta ã apijaàm pê kãm amnhĩ jagrer o ri apa. Pa hte ja hã mẽ apumunh o mẽ akôt ixpa. 23 Na pa ra mẽ anhõ sãnti piitã hkôt omunh o ri ixpa nẽ o mũj hõ kuhê xà kaprỳja wỳr ixkato. Nhũm himõk ã mẽmo karõ nhĩpêx amrakati nom à hã kagà kot:

MẼPAHPÃM PUMUNH KÊT KUHÊ XÀ NA JA Ã mẽ ate hã kagà kot anhỹr. Mẽ ate omunh kêt tã ka htem arĩ hã apijaàm o ri apa. No pa na ixte mẽhõja jarẽnh mar mex. Tã kot paj mẽ amã harẽ ka mẽ inhma.

24 —Mẽpahpãm mẽ ate omunh kêt ã amnhĩ jarẽnhta Tĩrtũm na. Tãm na pre pyka ho kato nẽ kamã mẽmoj piitã ho kator pa. Gô ho kato nẽ mry ho kato nẽ panhĩ ho kato. Ãm mẽmoj piitã ho kator par kumrẽx. Na hte pika kamã nẽ kaxkwa kamã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr mex rãhã ho pa. Jakamã mẽmo kaxyw kot puj mẽ jar kãm õrkwỹ nhĩpêx? Tãm kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh jakamã kot mẽmoj to presija hkêt. 25 Kêp mẽmoj piitã hpãm jakamã mẽmoj piitã õ na. Jakamã tanhmã kot pu wem amnhĩ to nẽ kãm mẽmoj gõ? Tãm kot mẽmoj piitã ho kator nẽ ho htĩr nẽ kot mẽmoj piitã õr kênã kot puj kêt mẽ amnhĩ pyrà nẽ kãm mẽmoj gõ. 26 Na pre mẽ pahkukamã ahpỹnhã mẽ pahpiitã mẽ papapxà jarẽ nẽ mẽ pakator hã arĩgro jarẽ. Na pre mẽ pahpãm kot wa Atãwja nhĩpêx. Jakamã nhũm Atãw kêp mẽ pahpiitã mẽ pahpàr krax.

27 —Tã mẽmo kaxyw na pre ã Tĩrtũm mẽ panhĩpêx mex anẽ? Nà ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na pre mẽ panhĩpêx. Ja mẽ pahpê hihtỳx kêt. Koja mẽhõ kãm Tĩrtũm prãm nhũm amnhĩ tã omunh kurê kumrẽx.

28 —Nẽ Tĩrtũm pix kukwak ri na pu htem pahtĩr nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Mẽ akwỳ kot kagà jahkre xwỳnhja na pre ja hã kagà nẽ hã kagà ho: “Mẽ pahpê mẽpahpãm kra na pu htem papa.” Anẽ. Ã hã kagà kot anhỹr.

29 —Tã ka prem amnhĩm mẽmo karõ nhĩpêx. ôr o hkwỳ nhĩpêx nẽ prat o hkwỳ nhĩpêx nẽ kẽn o hkwỳ nhĩpêx. Hãmri nẽ hipêx pa nẽ ho mẽpahpãm ã harẽ nẽ ri hã apijaàm o apa. No mẽ ãm amnhĩ krã hkôt mẽ ate hipêx. Tĩrtũm te kot ja pyràk kêt.

30 —Amnepêm mẽ pa xwỳnhjaja na prem mẽ apyrà nẽ ã mẽmoj nhĩpêx anhỹr o pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ hã tanhmã mẽ hipêx to hkêt nẽ. Kormã mẽ kot kapẽr mar kêt jakamã nhũm pre ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu. Tã na ra mẽ pahte mẽmo karõ nhĩpêx o mẽpahpãm nê mẽ pamã kapẽr. Mẽ pahte hpãnhã amnhĩ kaxyw ãm kôt pix mã pajamaxpẽr o papaja na kãm hprãm. 31 Koja nhỹrmã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Nẽ amnhĩ ri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho pa xwỳnhjê jarẽ nẽ amnhĩ ri mẽ pa hkêt xwỳnhjê jarẽ. Na pre ra ã mẽ harẽnh anhỹr kaxyw arĩgro hta. Arĩgrota ã kot hprĩ hã kãm tanhmã mẽ pajarẽnh to kaxyw na pre ra Jejusja xãm. Kaxyw na pre akupỹm ho

htĩr. Nẽ akupỹm ho htĩr jao kot nhỹrmã kãm tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh ã ho amnhĩrĩt. Anẽ.
32 Nhũm pre ã Pawre mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh anẽ nhũm mẽ mar o kuhê. Kot mẽ kãm Jejus tyk nẽ akupỹm htĩr ã harẽ nhũm mẽ mar o kuhê. Nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ ãm kuma nẽ axtem nẽ ri hã akunha. Nom nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kurom mar tỳx nẽ Pawre mã kãm:
—E kwa mẽ inhmã ja mar prãm. Apkati hõ hã ka axte mẽ inhmã ja jarẽ pa mẽ ixprĩ hã mar mex nẽ. Anẽ.
33 Hãmri nhũm Pawre akupỹm nhỹri hpôx xà hã ixkre hwỳr ma tẽ. 34 Hãmri nhũm Xiônĩs pê Areop kãm mẽ kãm kapẽr xwỳnh nẽ mẽhõ ni pê Tãmaris nẽ mẽ hkwỳjaja kapẽr mar tỳx nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ Pawre kôt pa.

# 18

*Pawre Korĩt wỳr mõr ã harẽnh*
*Wam Korĩt 1.1-3*

1 Tã nhũm Pawre krĩ pê Atenas rũm kato nẽ ma krĩ pê Korĩt wỳr mõ nẽ pôj. 2 Hãmri nẽ nhỹri Akirti pumu. Haxwỳja kêp Ijaew. Krĩ pê Põt kamã na pre kato. Tã ma pyka pê Itar wỳr mõ nẽ Itar kamã krĩ pê Rõm kamã hpãnhã pa. Pa ho pa htã nhũm mẽ õ pahihti Krawti tanhmã hamaxpẽr to hãmri nẽ mẽ amnhĩ nê Ijaew piitã mẽ hanor pa. Jakamã nhũm Akirti kato nẽ hprõ Prisire mẽ wa ma Korĩt wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ kamã pa ho pa. Jakamã nhũm Pawre Korĩt wỳr pôj nẽ wa omu 3 nẽ wa kuri pôj nẽ wa hkôt ri pa. Nẽ Siras mẽ Ximotre wa kamã hamak pê wa ĩhkô hã àpênh o pa. Wa uràk nẽ kupẽxê pytĩ ho ixkre nhĩpêx nẽ ho wẽnê ho ri wa hkôt pa. 4 Hãmri nhũm sap kato nhũm ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr pa nẽ kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o hkrĩ. Ijaew mẽ Ijaew kêt xwỳnhjê mã nhũm mẽ kãm ujarẽnh o hkrĩ. Nẽ mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ.
5 Tã nhũm Siras mẽ Ximotre wa ma Masetõn rũm Pawre wỳr mõn pôj. Jakamã nhũm Pawre axte ixkre nhĩpêx ã àpênh kêt nẽ. Pãnhã apkati mẽ Ijaewjê jahkre ho pa. Mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri mẽ hkôt pa. Kêp Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnh ã harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Xatã mẽ kãm ujarẽnh o pa. 6 Nom nhũm mẽ kãm mar prãm kêt nẽ kamã gryk kato nẽ kãm kapẽr punuj nẽ. Nhũm Pawre tee ri amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—E ixte mẽ amã Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh tã ka mẽ amã mar prãm kêt nẽ. Nà mẽ kam nẽ mẽ mãmrĩ ate amnhĩ tomnuj kãm ty nẽ arĩ kam amnhĩ pumu no ãm amnhĩ tã tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ. Ra mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kaga kênã. Nà kot paj mẽ akaga nẽ ma hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri mẽ kãm ja jarẽnh o ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ hinôkà kapa nẽ ho apê. Mẽ kot hkaga hã amnhĩ pumunh kaxyw nhũm mẽ noo mã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 7 Hãmri nẽ ixkre rũm kato nẽ hijuk ri Ijaew kêt xwỳnh pê Xijutre nhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ hpãnhã Xijutre hkôt pa ho pa. Xijutre kêp Ijaew kêt tã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr rãhã ho pa.

8 Tã nhũm Ijaew õ pê Kriptija hkwỳjê rom amnhĩ kaxyw Pahihti Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm. Kêp Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ ahkre xwỳnh na pre. Jakamã õrkwỹ kamã hkwỳjê mẽ mẽ hpimrààtã Pahihti Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr pa. Nẽ krĩja kamã ra Ijaew kêt xwỳnh ohtô nẽ Kripti pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Pawre mẽ kêp Jejus kwỳ hã mẽ piitã mẽ hkrã kumrã.

9 Tã nhũm kamàt nhũm Pawre gõr nẽ nõ nẽ amỹti nhũm kêwe Pahihti Jejus axte hwỳr kato nẽ kãm kapẽr nẽ kãm:
—Pa Pawre? E kwa kêr ka mãmrĩ axàmnhĩx ri atar mẽ kãm ijarẽnh rãhã ho ri apa nẽ amnhĩ kamã akahak o ri mẽ hkôt apa hkêt nẽ. 10 Kot paj atãnopxa nhũm mẽhõ tanhmã ato hkêt nẽ. Krĩ ja kamã koja mẽ ohtô nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

11 Nhũm pre ã Pahihti Jejus Pawre hpimtir kãm kãm kapẽr anẽ. Jakamã nhũm Korĩt kãm arĩ ri mẽ hkôt pa ryy nẽ. Arĩ mẽ hkôt pa hã amgrà pyxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. Jao Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa.

12 Tã nhũm Korĩt nhõ xwỳnhjê nhõ pika pê Gres kamã mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh nyw Gartija. Korĩt kãm pa jakamã nhũm Ijaew xàptàr tũmrejaja Pawre pynê nẽ ma hwỳr o tẽ nẽ kãm tanhmã ho hêx to. 13 Jakamã nhũm Ijaew pikuprõnh xà hã ixkre kamã mẽ kãm kapẽr xwỳnh Sostenesja Garti mã Pawre o hêx nẽ kãm:

—Kwa jahti na hte mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kwỳm ri mẽ ahkre ho pa. Jao mẽ ixte axtem nẽ tanhmã Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw mẽ inhmã karõ ho pa. Nom mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kuhpa hã mẽ inhmã karõ. Anẽ.

14 Hãmri nhũm ra Pawre kot Garti mã amnhĩ jarẽnh mã tã nhũm Garti amnhĩ to wa nẽ hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa kot tanhmã amnhĩ tomnuj tore hã. Kot tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ ate inhmã harẽnh ronhỹx pa arĩ mẽ ama nẽ tanhmã mẽ amã hipêx to. 15 No xep ãm kot mẽ axàptàr tũmrejaja kot amnhĩ nhĩpêx kuhpa hã pix mã kot amnhĩ nhĩpêx o pa kênã. Nẽ mẽ ate mẽ ahkre kuhpa hã kot ri mẽ ahkreja pix mỳrapê na ka mẽ kamã agryk nẽ ã inhmã ho akapẽr anẽ. Nà kot paj ja hã tanhmã ho hkêt nẽ. Ka mẽ kam nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã ho hprãm xà hkôt tanhmã ho. Anẽ.

16 Hãmri nẽ amnhĩ nê mẽ hano. 17 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ ra Sostenes kamã gryk nẽ. Kot Garti mã tanhmã Pawre jarẽnh to htã nhũm kuma nẽ ãm mar jakamã nhũm mẽ hã Sostenes kamã gryk. Hãmri nẽ unê nẽ Garti noo mã htak o xa. Nẽ htak rax nẽ. Nom nhũm hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ nê tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ.

### *Pawre kot akupỹm ãxiok wỳr mõr ã harẽnh*

18 Tã nhũm Pawre arĩ Korĩt kamã mẽ hkôt pa nẽ gaa nẽ nojarêt nẽ Jejus kôt htõjê mã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot paj ma akupỹm pika pê Sir wỳr mõ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kêp kato nẽ ma hwỳr mõ. Nẽ ma amnhĩ kôt Akirti mẽ hprõ Prisire wa o mõ. Mõõ nẽ krĩ pê Sẽnkrej wỳr pôj. Nhũm Pawre amnhĩ kukamã mẽmoj tã tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to nẽ amnhĩ jarẽnh xà hkôt amnhĩ krã hkênh pa. Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ mẽ pàr wỳr agjê nẽ Sẽnkrej rũm kato nẽ ma Sir wỳr mõ. 19-21 Mõõ nẽ krĩ pê Epes wỳr pôj. Hãmri nhũm Pawre mẽ hkwỳjaja pàr rũm hapôj nẽ krĩ hwỳr agjê nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mra nẽ hwỳr agjê nhũm Pawre mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o nhỹ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm mar prãm nẽ. Nẽ kãm:

—Kwa anojarêt kêt nẽ. Kritpêm mẽ ixkôt ri apa ryre nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ijahkre. Mẽ inhmã ja mar prãm.

Anhỹr tã no nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj ma mõ. Nom koja Tĩrtũm nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr inhmẽ pa man akupỹn mẽ awỳr mõ nẽ axte kapẽr o mẽ ajahkre. Anẽ.

Hãmri nẽ ma mõ. Ma Epes rũm pàr kãm mõ. Nom nhũm Akirti mẽ Prisireja wa Epes kamã arĩk nẽ hpãnhã kamã pa ho pa.

22 Tã nhũm Pawre krĩ pê Sejarej wỳr pôj. Hãmri nẽ hpãnhã kurũm ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Kot Jejus kôt htõjê pumunh mã ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ hwỳr pôj nẽ mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kêp kato nẽ ma akupỹm ãxiok wỳr mõ. 23 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ kamã mẽ hkôt ri pa ryy nẽ mẽ kurũm kato nẽ hpãnhã ma akupỹm pyka pê Prik mẽ Karatas wa hwỳr mõ. Nẽ kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jahkre ho pa. Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx tỳx rãhã ho pa kaxyw mẽ hkôt mẽ ahkre mex o ri mẽ hkôt pa.

### *Apor kot Epes kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh*
### *Epes 1.1-2; Wam Korĩt 3.6-9*

24 Tã nhũm Epes wỳr Ijaew õ pê Aporja mõ nẽ hwỳr pôj. Krĩ pê Aresãn kamã na pre kato. Na pre hte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pix mã hamaxpẽr nẽ kapẽr ã kagà htũm mar tỳx nẽ. Jakamã mẽ kãm harẽnh mex o pa nhũm mẽ piitã kãm mar prãm nẽ. 25 Nom kormã Jejus jarẽnh jatur xà mar kêt jakamã ãm mẽ kãm hkrax pix jarẽnh o pa. Juãw Paxis kot tanhmã mẽ ahkre htoja nhũm mar tỳx nẽ. Nẽ tanhmã kot mẽ hkrã kumrãr to ho paja nhũm mããnẽn mar tỳx nẽ. Jakamã na pre hte mẽ kãm ja pix jarẽnh o pa. No Jejus kêp Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh ã harẽnhja nhũm kormã mar kêt nẽ. Tã Epes wỳr mõ nẽ pôj. 26 Hãmri nẽ Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã

ixkre hwỳr axà nẽ kamã mẽ kãm ujarẽnh o nhỹ. Amnhĩ kamã kahak kêt nẽ àmnhĩx ri mẽ kãm ujarẽnh mex nẽ. Hãmri nhũm Prisire mẽ Akirti wa kot mẽ kãm ujarẽnh ã kuma nẽ war axpẽn mã:

—Kwa mãn kormã Jejus jarẽnh piitã mar kêt. E pu amnhĩ kôt panhõrkwỹ hwỳr o tẽ nẽ pahprĩ hã kãm harẽnh jatur xàm kumẽ kê hprĩ hã mar pa. Anẽ.

Hãmri nẽ war amnhĩ kôt kuwỳ nẽ hprĩ hã kãm ujarẽnh jatur xàm kumẽ nhũm hprĩ hã harẽnh piitã mar tỳx nẽ.

27 Tã ra pyka pê Gres wỳr nojarêt nẽ Jejus kôt htõjê mã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ kuma nhũm ja mẽ kãm mex nẽ. Hãmri nẽ Gres kamã Jejus kôt mẽ htõjê mã kagà nhĩpêx. Apor kot mẽ hwỳr amnhĩ kôt o mõr nẽ mẽ kãm õr nhũm mẽ kot omunh nẽ kamã harẽnh nẽ ho mex kaxyw mẽ kãm hipêx. Hãmri nẽ hipêx pa nẽ kãm kugõ nhũm kupy nẽ mẽ kurũm kato nẽ ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ hwỳr pôj. Gres nhõ xwỳnh kwỳjaja na prem ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Tĩrtũm kot mẽ kutã nojarêt jakamã nhũm mẽ ra hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Apor mẽ hwỳr pôj hãmri nẽ mẽ ĩhkô hã tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. 28 Nẽ xatã Ijaew mã tanhmã Jejus jarẽnh to kamã hihtỳx o mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Nà Jejusja tãm na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã ã harẽnh kot anhỹr. Anẽ.

# 19

### *Pawre akupỹm Epes wỳr mõr ã harẽnh Rukre 3.15-16*

1 Tã nhũm Apor kormã Korĩt kãm pa ri nhũm Pawre ma akupỹm Epes wỳr mõ. Ma krãhakỳx kôt akupỹm hwỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ kormã Jejus jarẽnh jatur xà mar kêt nẽ. 2 Jakamã nhũm Pawre mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ omu nẽ Tĩrtũm Karõ hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xà hã arĩgrota ã xà na pre Tĩrtũm Karõ mẽ akarõ mã agjê? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Nà mẽ ixte Tĩrtũm Karõ jarẽnh mar kêt. Anẽ.

3 Hãmri nhũm mẽ kãm:

—No mẽmoj kôt na prem mẽ akrã kumrã? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Nà Juãw Paxis kot mẽ hkrã kumrãr o paja kôt na prem mẽ ixkrã kumrã. Anẽ.

4 Hãmri nhũm Pawre mẽ kãm:

—Nà Juãw Paxis na pre Ijaew mã kapẽr o: “Kot kaj mẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx pa hã mẽ akrã kumrã.” Anhỹr o mẽ kãm kapẽr o pa. Nẽ mẽ kãm Jejus jarẽnh o: “Koja tokyx mẽhõ ixkôt hapu hã mẽ pahwỳr kato nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Ka mẽ omu nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.” Anẽ. Tã Jejusja na pre ã mẽ kãm harẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

5 Nhũm pre ã Pawre mẽ kãm Juãw Paxis mẽ Jejus wa harẽnh anẽ nẽ hpãnhã Jejus nhỹ hã mẽ hkrã kumrã. 6 Hãmri nẽ hpãnhã mẽ hã ĩhkra jaxwỳ nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkarõ mã gjêx pa. Hãmri nhũm mẽ ỹ hã ahpỹnhã axtem mẽ kapẽr kwỳ ho kapẽr nẽ ỹ hã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o kuhê. 7 Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kêp 12.

8 Tã nhũm Pawre Epes kãm Ijaew nhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr mrar ã mytwrỳ axkrunẽpxi. Amnhĩ kamã kahak kêt nẽ hprĩ hã Ijaew mã hprĩ hã Jejus jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã Jejus jarẽ ka mẽ inhma. Nà Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhta na. Nẽ mẽ pahte kamã pajamak o papa xwỳnhta na. Jakamã kot ka mẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. 9 Nom nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ ãm kuma nẽ Jejus o kapẽr punuj nẽ. Mẽ piitã mẽ noo mã kuhê nẽ ho kapẽr punuj tỳx nẽ. Nhũm Pawre tee ri ja mẽ omu hãmri nẽ mẽ kurũm kato. Mẽ pikuprõnh xà hã ixkreta rũm kato nẽ hpãnhã nhãm mẽ kot kãm “Xirãn kot mẽ ahkre xà hã ixkre” anhỹr xwỳnhja wỳr hpãnhã mõ. Nẽ amnhĩ kôt mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho pa nẽ hpãnhã ixkreta kamã mẽ ahkre ho pa. Apkati mẽ hwỳr mra nẽ mẽ ahkre. 10 Jao hã amgrà axkrut. Jakamã nhũm pyka pê As kamã

mẽ piitã Pahihti Jejus jarẽnh ma. Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã harẽnh ma.

### *Wajaga hkwỳ jarẽnh*

11 Tã nhũm Pawre Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt pa. 12 Jakamã nhũm pre htem hwỳr mra nẽ kêp ê hkwỳ jamỳ nẽ ma mẽ à xwỳnhjê hwỳr o mra nẽ mẽ hã haxwỳ nhũm mẽ akupỹm mex. Nẽ mẽkarõmnuti kot tanhmã mẽ ho ho pa xwỳnhjê hã nhũm prem mããnẽn mẽ hã ê kwỳ jaxwỳ nhũm mẽkarõmnutija mẽ kurũm hapôj nẽ ma mrar kurê kumrẽx nhũm mẽ akupỹm tãm hkrã.

13-14 Tã nhũm mẽõ patre maati Sewahtija hkra my kêp 7 nẽ piitã kêp wajaga. Hãmri nẽ mẽ kãm Pawre pyrà nẽ mẽ nê mẽkarõmnuti japôx o pa hprãm nẽ. Jakamã kormã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt tã mẽ kot ỹ hã Pawre pyrà nẽ mẽhõ nê hkwỳ janor kaxyw nẽ kãm:

—E Pawre kot Jejus jarẽnh o ri pa xwỳnhta nhỹ hã kot paj amã ixkapẽr. Jakamã e kwa tokyx myta rũm akato nẽ ma tẽ. Anẽ.

15 Hãmri nhũm mẽkarõmnutija mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Mẽ apê Jejus mẽ Pawre wa hkwỳ hkêt tã mẽ nê ã mẽ inhmã akapẽr anhỹr o apa. Nà Jejus mẽ hkwỳ pixjaja na htem Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kêp mẽ ijapôx o pa. Mẽ apê mẽ hkwỳ hkêt kênã. Nà pa ixkatoore kaxyw ã. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽkarõmnuti kot tanhmã ho xwỳnhta mẽkarõmnuti nhỹ hã wajagajê pynê nẽ mẽ htak rax o kêp mẽ ê kaxônh pa nhũm mẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ hkênh nẽ õrkwỹ rũm hapôj nẽ ma umaj hprõt nẽ mra. 17 Hãmri nhũm Epes kamã mẽ piitã ã kot mẽ hipêx anhỹr ã mẽ harẽnh ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ kãm ma nẽ. Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã tee ri kãm hamaxpẽr o pa. Nẽ Pahihti Jejus mã mex o mex ã harẽ. 18 Jakamã nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja piitã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Nẽ mẽ hkwỳjaja amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kormã ixte Jejus kôt amnhĩ xãm kêt ri na pa pre ã amnhĩ tomnuj anhỹr o ri ixpa. Tã Jejus kôt amnhĩ xãm hãmri nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Nhũm mẽ hkwỳjaja kêp wajaga htã mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ijaxwỳja kormã Jejus kôt amnhĩ xãm kêt ri na pa pre hte nẽ mẽ no kupyr nẽ mẽ y pix o ri mẽ hkôt ixpa. Tã Jejus kôt amnhĩ xãm hãmri nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Pãnhã axtem amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.

19 Hãmri mẽ õ wajaga xàhpumunh xà hã kagà jamỳ nẽ ma o mra nẽ kaxyw kuto nẽ kamã rẽnh pa nẽ mẽ piitã mẽ noo mã ho xêt pa. Wajaga xàhpumunh xà hã kagàja ã kàxpore xohtô rax kumrẽx tã nhũm mẽ Jejus gryk ã hamỳ nẽ o mra nẽ ho hxêt pa nhũm hapêx. 20 Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ ohtô rax nẽ mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

### *Pawre kot Rõm wỳr hkrà hã harẽnh*
### *Rõmãn 1.13-15, 15.22-29*

21 Tã nhũm Pawre ra akupỹm Jerujarẽ hwỳr nojarêt nẽ hamaxpẽr o:

—E kot paj ixkato nẽ hpãnhã ma Masetõn mẽ Gres wa hkôt ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Ma mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumunh o mẽ hkôt mõ. Hãmri nẽ Jerujarẽ hwỳr pôj nẽ kamã tanhmã amnhĩ to hpa hãmri nẽ hpãnhã ma Rõm wỳr mõ. Anẽ.

22 Hãmri nẽ hkôt ho ajuta ho wa pa xwỳnh Ximotre mẽ Eras wa kãm amnhĩ jarẽ nẽ wa kãm:

—E kêr ka wa ma ixkukamã Masetõn wỳr wa mõ. Kot paj kormã jar As kamã ixpa grire hãmri nẽ ma war akôt mõ pu mẽ hamũ ma Jerujarẽ hwỳr mõ. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ kato nẽ ma hkukamã Masetõn wỳr mõ.

### *Mẽ kot sãnti hã Pawre mã àkjêr ã mẽ harẽnh*
### *Sikũn Korĩt 1.8-9*

23 Rôm nhũm Epes nhõ xwỳnhjaja tee ri Pawre kot tanhmã Pahihti Jejus jarẽnh to hã kuma nhũm ja mẽ kêp omnuj nẽ. Nhũm mẽ Jejus ã kamã gryk tỳx nẽ. 24 Na prem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt nẽ. Na prem axtem sãnti ho mẽ hpãm nẽ amnhĩ

to hwỳr pê hã hpijaàm nẽ kãm mex o mex ã harẽnh o pa. Mẽ õ sãntija ni Xiãnre na pre. Nhũm mẽ kãm ixkre nhĩpêx nẽ kamã hkarõ nhĩpêx xãm. Hãmri nẽ hwỳr akuprõ nẽ hã hkĩnh nẽ hkarõ hã hpijaàm nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Nhũm pre hte Temẽtja Xiãnre nhõrkwỹ karõ hkryre hkwỳ nhĩpêx nẽ mẽ kãm ho wẽnê ho pa. Prat o hipêx nẽ ho wẽnê ho pa. Jao ra hã mẽ àpênh xwỳnhjê mẽ nhũm mẽ kot haprôr xwỳnhjê kukwak ri kàxpore jamỳnh rũnh o pa.

25 —Jakamã nhũm Pawre mẽ hwỳr mõ nẽ pôj nẽ mẽ kãm Mẽpahpãm Tĩrtũm jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nhũm Temẽt tee ri kuma nhũm ja kêp omnuj nẽ. Hãmri nhũm hamaxpẽr nẽ mẽ kot uràk nẽ Xiãnre nhõrkwỹ karõ hkryre nhĩpêx nẽ ho wẽnê ho pa xwỳnhjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ inhma. Na pu htem mẽpanã Xiãnre nhõrkwỹ karõ hkryre pãnhã kàxpore jamỳnh rũnh o papa. 26 Tã mãn ka mẽ ra ham hpôx xwỳnh Pawreja pumu nẽ kapẽr ma. Na hte jar mẽ panhõ krĩ kamã nẽ As piitã hkôt mẽ kãm mẽpanã Xiãnre karõ nê mẽ kãm kapẽr o pa. Xep mẽ pahte mẽ hkarõ nhĩpêxja kêp mẽpanã kumrẽx kêt ã mẽ kãm harẽnh o pa nhũm xep mẽ ohtô nẽ kuma nẽ ra hkôt hamaxpẽr.

27 —Kwa ja mex kêt. Koja mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ axte mẽ pahte ixkre karõ hkryre nhĩpêx xwỳnhta japrôr kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ paxàpênh o kapẽr punuj nẽ. No ãm ja pix omnuj kêt. Koja mẽpanã Xiãnre mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja kaga hpa. Nẽ haxwỳja karõja kaga. Mẽ piitã kãm hapê kênã. As kamã nẽ pyka piitã hkôt mẽ piitã kãm hapê nẽ hwỳr mra nẽ amnhĩ to hwỳr o pa. Kêp mẽpanã mex kumrẽx tã koja mẽ Pawre kapẽr gryk ã hkaga hpa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Hãmri pu mẽ axte mẽ kukwak ri pakàxpore rax nẽ papa hkêt nẽ. Kwa tanhmã kot puj mẽ amnhĩ nhĩpêx to? Anẽ.

28 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kapẽr anhỹr ã kuma nẽ Pawre kamã gryk tỳx kumrẽx. Nẽ gryk xàj kàx pêê kapẽr nẽ xatã kapẽr tỳx kãm kapẽr punuj nẽ. Nẽ kapẽr o:

—Xiãnre na mex kumrẽx. Kêp mẽ pahpê Epes nhõ xwỳnhjê nã maati na.

Anhỹr o kàxpêê kapẽr o kuhê. 29 Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnh piitã mẽ kuma nẽ mẽ hwỳr hprõt nẽ haxwỳja gryk nẽ kàxpêê mẽ hkôt ã harẽnh anhỹr o kuhê. Hãmri nẽ gryk xàj Pawre hkôt ri wa pa xwỳnhja wa unê nẽ ma mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre hwỳr wa hkjênh o tẽ. Masetõn nhõ xwỳnh wa kêp Gajore mẽ Aristakja nhũm mẽ wa unê. 30 Hãmri nhũm Pawre mẽ kot wa unênh ã mẽ omu nẽ tee ri wa hkukamã hamaxpẽr nẽ mẽ hkôt hprõt nẽ mẽ kãm tanhmã kapẽr to kaxyw nom nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ja nê kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ. 31 Hãmri nhũm As kamã mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh kwỳjaja ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ Pawre hwỳr hpẽr mẽ. Mẽ kãm hkĩnh jakamã kot mẽ hkôt htẽm nhũm mẽ kot hpĩr pymaj hwỳr hpẽr mẽ nẽ mẽ hkôt htẽm nê hkurê kamã hihtỳx nẽ.

32 Rôm nhũm mẽ piitã mẽ kot axpẽn mar xà hã ixkre hwỳr pikuprõnh pa nẽ kàx pê kapẽr punuj o kuhê. Nom axpẽn kôt kapẽr kêt nẽ. Ãm axpẽn kwỳm ri kàx pê tanhmã kapẽr punuj to ho. Nhũm mẽ hkwỳjaja hprĩ hã mẽ mar kêt tã amarĩ amnhĩ krã hkôt kàx pê kapẽr punuj nẽ. 33 Nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã:

—Tk. Kwa okora. Koja mẽ nã Xiãnre hã gryk hãmri nẽ tanhmã mẽ pahpê Ijaew to nà? Anẽ.

Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ mẽ hwỳr amnhĩõ pê Aresãnja mẽ nẽ kãm:

—Kwa ma mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm tanhmã mẽ pahtã axàprãr to. Pawre kêp mẽ pahkwỳ htã tãm na mẽ kãm mẽ gryk jaxà. No mẽ papajaja na pu mẽ kãm mẽ gryk jaxàr kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hwỳr tẽ nẽ xa nẽ tee ri kot mẽ ho hpinhkrênh kaxyw kànhmã mẽ kãm ĩhkra pẽr kaprỳ. 34 Nhũm mẽ omu nom hpinhkrênh kêt nẽ arĩ kàx pêê kapẽr punuj ã 2 or. Nẽ kàx pê kapẽr o:

—Mẽpanã Xiãnreja mex o mex. Kêp mẽ pahpê Epes nhõ xwỳnhjê nã mex na. Anẽ.

35 Tã nhũm mẽ õ pahi nhõ kôwenatô jatã tanhmã Epes nhõ xwỳnhjê ho hpinhkrênh to hãmri nẽ ja nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ anhĩkrê. Mẽ piitã kot Xiãnre mex o mex ã omunh kênã. Nẽ mẽ pahpê kãm amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jamãr xwỳnh

ã mẽ kot mẽ pahpumunh mex. Nẽ kaxkwa rũm karõ kot mẽ pahwỳr tẽm nhũm mẽ pahpê hamãr o papa xwỳnh ã nhũm mẽ kot mẽ pahpumunh mex. 36 Jakamã mẽhõ kot kêt we mẽ pahpê hamãr xwỳnh kêt ã mẽ pajarẽ? Ra mẽ piitã mẽ kot ja hã mẽ pahpumunh jakamã kwa mẽ anhĩkrê nẽ ri ã akapẽr anhỹr kêt nẽ. 37 No mẽ ate wa unênh nẽ amnhĩ kôt wa ho atẽm xwỳnhta wa. Wa kot tanhmã mẽpanã Xiãnre ho kapẽr punuj to rỳ kêp õ ixkre kamã àhkĩnh kêt tã ka mẽ amarĩ wa unê nẽ amnẽ amnhĩ kôt wa o tẽ.

38 —Kwa kê Temẽt mẽ hkwỳjaja kãm tanhmã wa ho kapẽr to hprãm nẽ ma pahihti hwỳr wa o tẽ nẽ kumã mãn tanhmã wa ho kapẽr to. Mẽmoj tã axpẽn mã mẽ kapẽr xà hã arĩgrota ãã. 39 Rỳ ka mẽ amã mẽmoj jarẽnh prãm nẽ arĩgroja ã mãn rĩ kormã mẽmoj jarẽ. 40 No jarãhã mẽ ate amnhĩ nhĩpêxja te mẽ ate pahihti kutã amnhĩ xunhwỳr nẽ ho akapẽr punuj pyràk. Koja Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi mẽ ajarẽnh ma hãmri nẽ mẽ ate kamã agryk ã amnhĩ kamnhĩx. Hãmri nẽ mẽ atã ixkukja pa tanhmã kãm mẽ ajarẽnh to? Mẽhõ nhỹ hã na ka mẽ ã apikuprõnh nẽ amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà amnhĩ krã hkôt na ka mẽ akuprõ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

41 Hãmri nẽ mẽ kãm kapẽr pa nẽ mẽ hano nhũm mẽ anhgrà nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr hapêx.

# 20

## *Pawre ma Masetõn mẽ Gres wa hwỳr mõr ã harẽnh*

1 Hãmri nhũm Pawre ra nojarêt. Jerujarẽ hwỳr mõr mã nom kormã pika pê Masetõn kumrẽx wỳr mõr nẽ kurũm ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõr mã. Hãmri nẽ nojarêt nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho akuprõ nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E kot paj ma mõ. Nom kêr ka mẽ arĩ ixwakre kamã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E mẽ mãmrĩ ixwa kre kamã axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ ri apa. Anẽ.

Hãmri nẽ kato nẽ ma Masetõn wỳr mõ. 2 Nẽ hwỳr pôj nẽ kamã krĩ hkwỳ hkôt mõ nẽ nhỹri mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumu nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre. Mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx kaxyw mẽ kãm kapẽr o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nẽ kato nẽ ma mõ nẽ pyka pê Gres wỳr pôj. 3 Nẽ kamã mẽ hkôt pa hã mytwrỳ axkrunẽpxi hãmri nẽ akupỹm pyka pê Sir wỳr nojarêt. Nẽ ma pàr kãm hwỳr mõr kaxyw nẽ amnhĩ tã Sir kamã Ijaew kwỳ kot tanhmã harẽnh to hã amnhĩ jarẽnh ma. Na prem ra hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã:

—E koja amnẽ mẽ pahwỳr mõ pu mẽ nhỹri omu nẽ hpĩr kurê kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm Pawre amnhĩ tã mẽ kapẽr ma nẽ pàr kaga nẽ mẽ hwỳr mõr kêt nẽ. Hãmri nẽ awjanã nẽ Jerujarẽ hwỳr Masetõn kamã pa. 4 Nhũm Jejus kôt htõ hkwỳjaja ma hkôt mõ. Ã mẽ hixi kot anhỹr.

Perej nhõ xwỳnh Sopatôja. Piro hkra na pre.
Nẽ Tesarõn nhõ xwỳnh Aristak mẽ Sikũn wa.
Nẽ Tepe nhõ xwỳnh Gajoreja.
Nẽ As nhõ xwỳnh Xikitre mẽ Torow wa.
Nẽ Ximotreja.

Jajaja na prem ma Pawre hkôt Jerujarẽ hwỳr mõ. 5 Nẽ pa ixpê Rukre ixte mẽ amã ja jarẽnh nẽ hã kagà xwỳnhja na pa axte Pawre hã ajêt nẽ hkôt mõ. Jakamã nhũm jajaja piitã ma wa ixkukamã Tôx wỳr mõ nẽ kamã wa ixkãm hamak o pa.

6 Tã pa wa ma krĩ pê Piripos rũm ixkato nẽ pàr kãm ma mẽ hkôt mõ. Arĩgro pê Pas jakành mê ma mẽ hkôt mõ.

Tã wa ixtã arĩgro pê 5 nẽ mẽ hkôt Tôx wỳr pôj nẽ kamã mẽ omu nẽ mẽ hkôt ixpa hã ixtã ũ semãn.

## *Pawre kot akupỹm Exik o htĩr ã harẽnh Juãw 5.21; Atre 9.36-43*

7 Tã nhũm sap nẽ kamàt pa mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt akuprõ nẽ axpẽn kutã apku nhũm Pawre mẽ kãm kapẽr. Ra apkati hkôt mẽ inhnojarêt kaxyw jakamã nhũm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ryy nẽ. Ra kôt ã kamàt nhũm arĩ mẽ kãm harẽnh o nhỹ. 8-9 Ixkre hprêk axpẽn nhĩpy axkrunẽpxi nhĩtep xà kamã na pa prem akuprõ nẽ mar o ixkrĩ. Ixkreja kamã kanê ohtô nẽ hpôk o harir. Jakamã nhũm

Pawre arĩ mẽ kãm ujarẽnh o nhỹ nhũm mẽhõ xàptàr nyw Exikja ra õtxwa htỳx nẽ mẽ ixkuri õt o nhỹ. Janere hã õt o nhỹ. Tã ra gõr nẽ janere pê kato nẽ ahparmã tẽ nẽ pykap tẽm. Pa mẽ tee ri omu nẽ ahparmã hwỳr ixprõt nẽ wrỳ nẽ omu nhũm htyk mex nẽ nõ. Kỳj rũm ahpar mã htẽm ryy jakamã htyk mex nẽ nõ. Hãmri nhũm hkwỳjaja tee ri omu nẽ hkaprĩ htỳx nẽ kumỳ nẽ mỳr o hkrĩ. 10 Hãmri nhũm Pawre mẽ ixkôt wrỳ nẽ hwỳr tẽ nẽ htyk ã omu nẽ kumỳ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amỳr kêt nẽ. Ra htyk tã koja Tĩrtũm akupỹm mẽ pamã ho htĩr.

Anhỹrja kôt nhũm akupỹm htĩr. 11-12 Hãmri nhũm mẽ akupỹm htĩr ã omu nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. Hãmri pa mẽ akupỹm kỳx pê ixkre hwỳr api nhũm Pawre mẽ inhmã pãwti hkwỳ nhĩrê nẽ mẽ inhmã kugõ pa mẽ Jejus kot mẽ panê htyk mã ijamaxpẽr pê kuku. Hãmri nhũm Pawre axte mẽ kãm kapẽr o ỹr rãhã nhũm myt kato pa mẽ kêp anhgrà nẽ ma ixpa.

### *Pawre Mĩrêt wỳr mõr ã harẽnh*

13 Hãmri pa mẽ inhnojarêt nhũm Pawre mẽ ixte hkôt mẽ inhmõr xwỳnhjê mã:

—E kêr ka mẽ ma pàr kãm ixkukamã mõ. Kot paj ahte ma kỳx pê mẽ akôt ixpar o Asôt wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ mẽ anhõ pàr mã axà pu mẽ ma pahpimrààtã ma hamũ mõ. Anẽ.

14 Hãmri pa mẽ kuma nẽ ma mõ nẽ mẽmo arĩgro hã Asôt kamã axpẽn wỳr pôj. Hãmri nhũm Pawre mẽ ixkôt pàr wỳr axà pa mẽ ma krĩ pê Mĩtirẽn wỳr mõ. 15 Nẽ hwỳr pôj nẽ kurũm kormã mõ nhũm apkati pa mẽ gô hipôk pê Kiw jakrenh o mõ. Nẽ hakre nẽ mõ nhũm apkati pa mẽ gô hipôk pê Sãm wỳr pôj nẽ hã pàr nhô. Hãmri nhũm apkati pa mẽ axte mõ nẽ Mĩrêt wỳr pôj. 16 Nom nhũm ra Pawre nojarêt nẽ. Kãm tokyx As rũm kator nẽ Jerujarẽ hwỳr mõr nẽ tokyx hpôx prãm nẽ. Kãm mẽ hkĩnh pê Pẽtekos xwỳj ri hwỳr hpôx prãm jakamã nojarêt tỳx pa mẽ Epes wỳr inhmõr kêt nẽ.

### *Pawre kot Epes kamã Kris kwỳjê mã amnhĩ jarẽnh*

17 Tã pa mẽ Mĩrêt wỳr pôj nhũm Pawre amnhĩ wỳr Epes wỳr Jejus kwỳ jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hã karõ. 18 Hãmri nhũm mẽ man mẽ ixwỳr mõ nhũm Pawre mẽ omu nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kaxyw na pa mẽ atã karõ. Ra mẽ ate tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã ixpumunh mex. Wam mẽ awỳr As wỳr ixpôxta ã ka prem aprĩ hã ixpumunh mex nẽ. 19 Na pa pre mẽ akôt ri mẽ amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Te ixpê mẽ amã ixàpênh xwỳnh pyràk. Nẽ Pahihti Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri mẽ akôt ixpa. Nẽ ixkwỳ Ijaew kwỳ kot Jejus kapẽr kaga hã mẽ omu nẽ ixkaprĩ nẽ inhmỳr o ixpa. Nhũm prem Jejus ã ixtomnuj pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri mẽ hkôt ixpa. 20 Nom arĩ ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa rãhã nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Mẽ anhõrkwỹ kamã nẽ mẽ ahkre xà hã ixkre kamã. Mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx prãm xàj pa pre ã mẽ ajahkre mex anhỹr rãhã ho ri mẽ akôt ixpa.

21 —Nẽ mẽ ixpê Ijaewjê mẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mẽ pa pre mẽ ajahkre ho axpẽn pyràk. Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Nẽ amnhĩ kaxyw mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris kôt ajamaxpẽr kaxyw na pa pre mẽ akôt ri mẽ ajahkre rãhã ho ri ixpa.

22 —Tã ra Tĩrtũm Karõ kot akupỹm Jerujarẽ hwỳr inhmẽnh jakamã pa kormã hwỳr mõ. Kot paj hwỳr pôj nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja Jejus ã ixtomnuj nẽ nom tanhmã mẽ kot ixtoja kukamã ixte ixprĩ hã ixàhpumunh kêt. 23 Ja pix na ixte omunh. Na pa hte nhỹri pôj nhũm htem Jejus ã ixpynê nẽ mẽ hagjênh xà kamã ijagjê nẽ tanhmã inhĩpêx to. Tĩrtũm Karõ na pre ra ã mẽ kot inhĩpêx anhỹrja kukamã inhmã mẽ harẽ. Jakamã ixte amnhĩ kukamã amnhĩ tã ixàhpumunh mex. Kot paj xep akupỹm Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm mẽ ixpumu nẽ Jejus ã tanhmã inhĩpêx to. 24 Tã no pa amnhĩ kamã ixkahak kêt o inhmã mẽ uma hkêt nẽ. Koja mẽ kãm ixpĩr prãm nẽ mãmrĩ ixpĩ. Inhmã ixtyk pyma hkêt. Ãm mẽmoj pixi na inhmã hprãm. Ra Pahihti Jejus kot mẽmoj tã inhmã karõ xàja na inhmã kormã ixtĩr ri hatur xàm mẽnh prãm. Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hã kot mẽ pahto mex prãm xàj mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽnh nhũm mẽ panê

tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnhja na inhmã mẽ piitã mẽ kãm harẽnh jatur xàm mẽnh prãm.

25 —Tã e ixkràmnhwỳjaja. Na pa pre mẽ akôt mẽ ajahkre rãhã ho ri ixpa. Mẽ ate Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa kaxyw. Tã kot puj pẽr mẽ axte axpẽn pumunh kêt nẽ.

26-27 —Na pa pre ra mẽ amã Tĩrtũm kapẽr piitã harẽnh pa. Mẽ ate mar tỳx nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw. Jakamã koja mẽ anhõ krĩ nhõ xwỳnhjê hõ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr prãm kêt nẽ rĩ tãm. Kwãr mãmrĩ kot amnhĩ tomnuj kamã ty nẽ arĩ tãm amnhĩ pumu no ãm kê amnhĩ tã tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ.

28 —E mẽ ate Kris kwỳ jahkre ho apa xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ pumunh mex o ri apa. Nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jamãr mex o ri apa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm Karõ mẽ kaxyw mẽ axunhwỳ. Tĩrtũm Kra Jejus kot htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa jakamã kêr ka mẽ kãm mẽ omunh mex o ri mẽ hkôt apa. Te ôwêhti jamãr xwỳnh kot ôwêhti jamãr mex o ri pata pyràk.

29 —Kot paj ma mõ nhũm mẽmojjaja ixpãnhã mẽ awỳr pôj nẽ mẽ ate Jejus kaga hprãm xàj tanhmã mẽ amã hêx to ho ri mẽ akôt pa. 30 Nẽ mẽ akwỳjaja mẽ urà nẽ tanhmã hamaxpẽr punuj to nẽ mẽ ate Jejus kaga hprãm xàj hêx rom tanhmã mẽ amã kapẽr to ho ri mẽ akôt pa. 31 Jakamã kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Kê jajaja nhỹrmã ã mẽ amã kapẽr anẽ ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ ate mẽ mar nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr pymaj na pa pre mẽ akôt ri mẽ ajahkre ho ri ixpa hã ixtã amgrà axkrunẽpxi. Arĩgro hã nẽ kamàt kãm mẽ ajahkre rũnh o ri ixpa. Nẽ mẽ ate mẽ amã mẽ hêx xwỳnhjê hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj mẽ ajahkre pê te inhmỳr pyràk o ri mẽ akôt ixpa.

32 —E kot paj Tĩrtũm nhĩhkram mẽ ajagjênh pa. Koja mẽ atãnopxar o ri mẽ akôt pa nẽ mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Hãmri ka mẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Jao Jejus kaga hkêt nẽ. Hãmri nhũm nhỹrmã Tĩrtũm mẽ pahpê hkrajê piitã tanhmã mẽ pahto mex to.

33 —Na pa pre mẽ akôt ixpa ry htã no ãm aa mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Mẽ axê hkwỳ hã mẽ awỳ rỳ mẽ akàxpore hã mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nẽ. 34 Na pa pre amnhĩ pa kukwak ri amnhĩm ixujaprôr pê ixàpkur o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ ixkôt mẽ pa xwỳnhjê mã ixujaprôr o ri ixpa. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex.

35 —Tã mẽmo kaxyw na pa pre ã mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa? Nà mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa kaxyw. Nẽ ixpyrà nẽ tanhmã mẽ kute xwỳnhjê ho ajuta hto ho ri mẽ apa kaxyw. Na pre Pahihti Jejus ja jarẽnh o: “Koja mẽhõ amã mẽmoj gõ ka amnhĩm apy nẽ akĩnh nẽ. Nom kot kaj kam nhãm mẽhõ mã mẽmoj gõ hãmri nẽ akĩnh tỳx o ate mẽhõ mã mẽmoj nhõrta jakre.” Anẽ.

36 Na pre ã Pawre mẽ kãm ujarẽnh anhỹr pa hãmri pa mẽ ra inhnojarêt. Hãmri nhũm mẽ piitã hkõnkrã ho hkrĩ pa nhũm Pawre mẽ ho Tĩrtũm wỳ. 37-38 Hãmri nhũm mẽ piitã kãm Pawre hkĩnh tỳx jakamã mỳr rax o kuhê. Tee ri kot axte mẽ kot axpẽn pumunh kêt ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnhja ma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Nẽ hkaprĩ xàj kahti hkôt hamỳ nẽ mur. Hãmri nẽ ma Jerujarẽ hwỳr hkujaêk kaxyw mẽ ixkôt pàr wỳr hkaprĩ nẽ mẽ ixkôt mỳr o mõ.

# 21

### *Pawre kot Jerujarẽ hwỳr hpôx ã harẽnh*

1 Tã pa mẽ gô mỳri Jejus kôt mẽ ixtõjê re nẽ pàr krem agjê nẽ axte mõ. Ma gô hipôk pê Kosti hwỳr ixkatàt kôt mõ nẽ hã ajêt. Hãmri nhũm apkati pa mẽ axte hamũ mõ nẽ hpãnhã gô hipôk pê Roxti hwỳr mõ nẽ hwỳr pôj nẽ hã pàr xi. Hãmri nẽ hpãnhã axte krĩ pê Patar wỳr mõ. 2 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ pàr rũm ijapôj nẽ pàr õ pumu. Nhũm ra pyka pê Wẽnĩs wỳr nojarêt pa mẽ hwỳr agjê nẽ ma kamã axte mõ. 3 Mõõ nẽ amỳm amnhĩ kukamã gô hipôk pê Sipre pumu. Hãmri nẽ upôk rũm hakrenh mã mõ nẽ pyka pê Sir wỳr mõ nẽ kamã Xir hwỳr pôj nẽ hã pàr nhô. Pàr pãm kot krĩ kamã pàr kukrêx rer kaxyw pa mẽ kormã hã ajêt nẽ tokyx axte nhãm inhmõr kêt nẽ. 4 Hãmri pa

mẽ kutêp api nẽ krĩ kamã mẽ kot Jejus kôt axpẽn to htõ nẽ htõx xwỳnhjê japêr o mõ. Hãmri nẽ nhỹri mẽ omu nẽ mẽ hkôt ri ixpa ho ixtã ũ semãn. Nhũm prem Tĩrtũm Karõ nhỹ hã Pawre mã kapẽr nẽ kãm:

—Kwa Pawre mẽ inhma. Kot ka Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm xep mẽ kãm akurê xwỳnhjaja tanhmã anhĩpêx to. Tĩrtũm Karõ na ã akukamã mẽ inhmã ajarẽnh anẽ. Jakamã kwa hwỳr amõr kêt nẽ. Na pa mẽ tee ri akukamã ijamaxpẽr. Anẽ.

5 Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ Jerujarẽ wỳr hkrà kamã hihtỳx nẽ. Jakamã nhũm semãn hapêx pa mẽ axte inhnojarêt. Axte Jerujarẽ hwỳr kormã inhmõr kaxyw inhnojarêt. Nhũm Jejus kôt mẽ ixtõjaja mẽ kot mẽ ixkujaêk kaxyw piitã pàr wỳr mẽ ixkôt mõ. Mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajê mẽ nhũm mẽ pimrààtã mẽ ixkôt mõ. Hãmri pa mẽ pàr wỳr pôj nẽ gô mỳ ri ixpiitã ixkõnkrã ho ixkrĩ hpa nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ. 6 Hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa nẽ mẽ noo mã pàr krem agjê nẽ ma axte mõ nhũm mẽ awjanã nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr hapêx. Hãmri pa mẽ kurũm kormã ma Jerujarẽ hwỳr mõ. 7 Mõõ nẽ krĩ pê Poremax wỳr pôj nẽ hã ajêt. Hãmri nẽ pàr rũm ijapôj nẽ axte krĩ kamã Jejus kôt mẽ ixtõ nẽ mẽ ixtõxjê japêr o mõ nẽ nhỹri mẽ omu nẽ mẽ kuri amnhĩm hikra.

8 Tã nhũm apkati pa mẽ axte mõ. Pãnhã ma krĩ pê Sejarej wỳr mõ. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ Firipti kuri pôj. Firiptija kormã nyw ri mẽ kot Jerujarẽ kamã mẽ mjên htyk xwỳnhjê mã mẽ apkur xà nhõr ho pa kaxyw mẽ ho 7 nẽ mẽ unhwỳr xwỳnhtajê hõ na pre. Tã hpãnhã kêp Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh. 9 Nhũm hkra nijaja kêp kwat. Piitã mjên kêt nẽ hkukrit rãhã pa. Mẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnh na pre mẽ. Jakamã pa mẽ mẽ kuri pôj. 10 Hãmri nẽ mẽ hkôt ri ixpa hã ixtã apkati grêre nhũm Akapô Jutej rũm man mẽ ixwỳr mõn pôj. Kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh na pre. 11 Hãmri nẽ mẽ ixwỳr pôj nẽ Pawre pumu nẽ hkukamã kot tanhmã harẽnh to kaxyw hwỳr tẽn kêp hprexà kapa nẽ ho amnhĩ te hpre nẽ ho amnhĩ pa hpre nẽ xa. Hãmri nẽ mẽ inhnoo mã Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã kãm awjarẽ nẽ kãm:

—E kot kaj Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm Ijaew xàptàr tũmjaja apumu nẽ ã anhĩpêx anẽ nẽ apa hpre nẽ ate hpre hãmri nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê nhĩhkram ajaxà. Koja mẽ ã anhĩpêx anẽ. Anẽ.

12 Hãmri pa mẽ tee ri ã ujarẽnh anhỹrja ma nẽ Pawre kamã ixkahak tỳx nẽ ixkaprĩ nẽ inhmỳr o ixkrĩ. Nẽ xatã kot mẽ hwỳr mõr nê kãm ixkapẽr kãm ixihtỳx nẽ kãm:

—Kwa mẽ ixkapẽr ma Pawre. Mẽ hwỳr amõr kêt o mẽ hwỳr amõr kêt. Anẽ.

13 Hãmri nhũm mẽ inhmã:

—Tk. Kwa mẽ amỳr kêt nẽ. Na pa mẽ apumu nẽ ixkaprĩ nẽ. Nà kot paj ma mẽ hwỳr mõ. Kwãr mẽ mãmrĩ Pahihti Jejus ã tanhmã ixto rỳ hã ixpĩ. Ixte amnhĩ kamã ixkahak kêt. Anẽ.

14 Hãmri pa mẽ tee ri mẽ hwỳr mõr nê hkurê kaprỳ nẽ kãm:

—Tôe. Nà kam nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt mãmrĩ mẽ hwỳr mõ rỳ mẽ hwỳr amõr kêt nẽ. Anẽ.

15 Tã pa mẽ ra inhnojarêt nẽ amnhĩ to ixpikuprõnh pa nẽ ma Pawre hkôt Jerujarẽ hwỳr tã ma mõ. 16 Hãmri nhũm Sejarej kamã Jejus kôt mẽ ixtõ hkwỳjaja ma mẽ ixkôt mõ. Pa mẽ mõõ nẽ Jerujarẽ hwỳr pôj. Hãmri nhũm mẽ ixkôt mẽ mõr xwỳnhjaja mẽ ixto mõ nẽ Mẽnasõ nhõrkwỹ hwỳr mẽ ixto pôj. Mẽnasõja Sipre kamã na pre kato. Tã hpãnhã Jerujarẽ hwỳr ahpa nẽ kamã ri pa ho pa. Na pre ra Jejus kôt amnhĩ xãm ã hã amgrà xohtô nẽ. Tã pa mẽ kuri pôj.

### *Pawre mẽ Xiakre wa harẽnh*
*Atre 15.3-21; Wam Korĩt 9.19-22, 10.32-33*

17 Tã pa mẽ Jerujarẽ hwỳr pôj nhũm Jejus kôt mẽ ixtõjaja mẽ ixpumu nẽ hkĩnh nẽ. 18 Hãmri nhũm apkati pa mẽ ma Pawre hkôt Xiakre hwỳr mõ. Nhũm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xwỳnh piitã ra kuri akuprõ nẽ mẽ ixkutêp hkrĩ. 19 Jakamã nhũm Pawre mẽ hwỳr axà nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Pa na ka mẽ rĩ akrĩ. E ot pa axte mẽ apumunh mã mõ. Ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ jarẽnh kaxyw. Nà na pa pre ma Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ixpa nẽ mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm Tĩrtũm

inhĩhkô hã ixkutã nojarêt mex jakamã nhũm prem inhma nẽ ohtô rax nẽ mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

20-25 Hãmri nhũm mẽ Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh ma nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ mẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ Pawre mã kãm:

—Nà na pa prem ra mẽ harẽnh ma. Hãmri nẽ mẽ kãm kagà nhĩpêx nẽ mẽmoj tã mẽ kãm karõ nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Mẽ kot omunh nẽ kamã harẽnh nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw.

Na pa prem kagàja kamã mẽ kot sãnti nhõ hkur nê mẽ hkurê.

Nẽ mry kamrô hkur nê mẽ hkurê.

Nẽ mẽmo mry hpar nẽ hkamrô runh kêt rãhã hkur nê mẽ hkurê.

Nẽ mẽ kot amnhĩ prõ pix tãnopxar kaxyw mẽ kãm hã karõ.

Nẽ mẽnijaja kot amnhĩ mjên pix tãnopxar kaxyw mẽ kãm hã karõ.

Nẽ nhãm mẽ kot axpẽn to amnhĩkati nê mẽ hkurê.

Ã na pa prem ja hã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh anẽ. Jakamã e mẽ inhma. Na ra mẽ pahpê Ijaew kwỳjaja ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Mãn ka pre mẽ harẽnh ma. Na htem Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o pa jao mããnẽn Tĩrtũm nhỹ hã Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Tã nhỹri mẽ kot tanhmã ato hêx to hã ajarẽnh ma. Na ka xep hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ krĩ kamã pôj hãmri nẽ mẽ õ krĩ kamã Ijaew kwỳjê pumu nẽ mẽmoj nê tanhmã mẽ kãm akapẽr to ho ri apa. Nom Ijaew kêt xwỳnhjê mã ka xep hte ã mẽmoj nê akapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm Ijaew mã pix mã ka xep hte mẽ kot finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx nê mẽ hkurê ho ri apa. Nẽ mẽ panhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kuhpa hã mẽ kot mẽ hkra my kwrỳt kà jakàr nê ka xep hte mẽ hkurê ho ri apa. Nẽ mẽ kot mẽ panhĩgêt kôt amnhĩ nhĩpêx nê ka xep hte mããnẽn mẽ hkurê ho ri apa. Mẽ kêp Ijaew tã ka xep pre hte ã mẽmoj nê mẽ hkurê anhỹr ho ri apa. Na prem jar ã Ijaewjê mã ato hêx o pa anẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Jao ra ate mẽ pahpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã akamnhĩx.

—Tã ra mẽ kot apôx ã ajarẽnh mar jakamã tanhmã kot kaj we mẽ kãm amnhĩ tã axàprãr to? Nẽ tanhmã kot kaj we mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx to kê mẽ arĩ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt ate amnhĩ nhĩpêx o apa hã apumu? E na pa mẽ ra ijamaxpẽr. Kot ka ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Na ra jar mẽ pahkwỳjaja kêp kwat nẽ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to jatur xàm mẽnh kaxyw amnhĩ krã hkênh mã. Jakamã e kêr ka ma mẽ hkôt tẽ nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ krã hkênh nẽ kam nẽ mẽ ate amnhĩ krã kênhta pãnhã amnhĩre. Kot kaj ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ pahkwỳjaja arĩ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o ate amnhĩ nhĩpêx o apa hã apumu nẽ mẽ kot ato hêx ã apumunh kurê kumrẽx. Nẽ arĩ ate finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã apumu. Anẽ.

26 Hãmri nhũm Pawre mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà ãm hãmri na ka mẽ inhmã awjarẽ. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Jakamã nhũm apkati nhũm ma mẽ kêp 4tajê o mõ nẽ mẽ mex kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr mra nẽ agjê nẽ mẽ õ patre mã mẽ amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—E ot pa mẽ awỳr mra. Na pa prem ra mẽmoj tã tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to. Tã kot paj mẽ axte ixtã ũ semãn hãmri nẽ hatur xàm mẽnh kaxyw akupỹn awỳr mra nẽ amã mẽmoj gõ ka mẽ inhmã Tĩrtũm mã agõ nẽ hkôt kãm mẽ ijarẽ. Nẽ pa kot paj mẽ ixpiitã hpãnhã amã amnhĩre. Anẽ.

### *Mẽ kot Pawre pynênh ã mẽ harẽnh Atre 24.12*

27 Tã nhũm semãnja hapêx kaxyw nhũm pika pê As rũm Ijaew kwỳjaja ma mra nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nẽ kamã Pawre pumu nẽ kamã gryk tỳx nẽ hwỳr hprõt nẽ unê nẽ tanhmã hkwỳjê mã ho hêx to nẽ ho kapẽr punuj nẽ. Nẽ mẽ kãm:

28 —E mẽ amnẽ mra nẽ jahti pumu. Na hte krĩ piitã hkôt ri mẽ pahkwỳjê mã tanhmã ri hêx to ho pa. Tĩrtũm nhỹ hã finat Mojes kapẽr nhũm mẽ kãm ho kapẽr punuj o pa. Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja nhũm hte mããnẽn tanhmã mẽ

kãm ho kapẽr punuj to. Mẽ pahpyrà nẽ kêp Ijaew tã mẽ pahpê hkwỳ ho kapẽr o pa. Tã ra axtem nẽ amnhĩ kôt Tĩrtũm nhõ ixkre hwỳr Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê ho agjê. Mẽ kot hwỳr gjêx kêt kumrẽx tã nhũm axtem nẽ amnhĩ kôt mẽ ho agjê. Anẽ.

29 Na pre krĩja kamã Ijaew kêt xwỳnh Topĩja Pawre hkôt pa nhũm mẽ omu. Kêp Epes nhõ xwỳnh nhũm mẽ kot pry ã Pawre hkôt pa hã omu. Tã hã ahtũm nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã Pawre pumu nẽ htỳx amnhĩ kôt Topĩ ho àr ã hkamnhĩx nẽ ã mẽ kãm harẽnh anẽ. 30 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Pawre kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ hwỳr hprõt nẽ unê nẽ ixkre rũm ho kato nẽ kêp hakwa kre kahê. 31-32 Hãmri nẽ ma o tẽ nẽ htak rax nẽ. Ra mẽ kot htak o hpĩr mã tã nhũm mẽhõja pôristi krãhtũm wỳr hprõt nẽ kãm awjarẽ nẽ kãm:

—Kwa o mũj mẽ ra kot axpẽn nhĩmex kaxyw pijapu ho kuhê. Anẽ.

Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ pôristi hkwỳjê mã anẽ nẽ mẽ ma mẽ hwỳr hprõt kurê kumrẽx. Nhũm mẽ arĩ Pawre htak tã amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ mẽ umaj kãm ure. 33 Hãmri nhũm pôristi krãhtũm Pawre hã amỹnê nhũm pôristijaja unê nẽ kàx o mẽ hkaxprexà ho axkrut nẽ ho hkaxpre pa. Hãmri nhũm mẽ hkrãhtũm Pawre hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ atõ inhmã jahti jarẽ. Tanhmã na hixi te? Tanhmã na we amnhĩ tomnuj to hã na ka mẽ ã hipêx anẽ? Anẽ.

34 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ piitã anhĩpê kàxpê kãm tanhmã harẽnh to. Nom axpẽn kwỳm tanhmã ri kãm harẽnh to. Hãmri nhũm tee ri hprĩ hã kot mẽ mar kaxyw hãmri nẽ pôristi mã anẽ nhũm mẽ kêp Pawre ho kato nẽ ma mẽ àpênh xà hã ixkre hwỳr o tẽ. 35-36 Hãmri nhũm Ijaew kwỳ ohtô nẽ pry hã axpẽn nhĩgãnh o hkôt mra. Nẽ gryk xàj kapẽr punuj tỳx o mẽ hkôt mõ nẽ kàx pê pôristi mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ apĩhti ri. Mexti hã. Mẽmo kaxyw na ka mẽ ri amã hapê ho apahti? Anẽ.

Jakamã nhũm pôristija tee ri mẽ kuma hãmri nẽ mẽ kot tanhmã ho pymaj kumỳ nẽ kỳx pê mẽ kêp kupẽ nẽ o mõ. Jao ixkreja wỳr mẽ àpir xà hã ho àpir o mõ. 37 Nẽ kot ho àr kaxyw tã nhũm Pawre mẽ hkrãhtũm mã kãm:

—E pa amã mẽmoj jarẽ ka inhma. Anẽ.

Mẽ kapẽr o kãm kapẽr hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê kuma nẽ kãm:

—Kwa xà na ka mẽ ixpyrà nẽ Gresjê kapẽr o akapẽr? 38 Na pa ixtỳx apê Ejit nhõ xwỳnh pê mẽ hpar o apa xwỳnhta ã akamnhĩx. Ham na pre mẽ inhõ pahihti kutã amnhĩ xãm nẽ kot hkurê kaxàr kaxyw mẽ ho ajuta xwỳnhjê ho 4.000 nẽ mẽ hkurê nẽ ma kapôt ã mẽ o pa. Nom tãm na xep Gresjê kapẽr o kapẽr kêt nẽ. Anẽ.

39 Hãmri nhũm Pawre kãm:

—Nà ixpê Ejit nhõ xwỳnhta kêt. Ixpê Ijaew na pa. Pyka pê Siris kamã krĩ rax pê Tas kamã na pa pre ixkato. E xà kot paj ixkôt mẽ mõr xwỳnh nẽj mã ixkapẽr nà? Anẽ.

40 Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Kam nẽ mãmrĩ tanhmã mẽ kãm akapẽr to. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ àpir xàta ã kỳx pê mẽ mỳri xa nẽ kànhmã mẽ kãm ĩhkra pẽ nhũm mẽ omu nẽ hpinhkrênh pa nhũm mẽ kãm amnhĩ jarẽ.

# 22

*Pawre kot kãm hkurê xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnh*

*Atre 9.1-19, 26.1-23*

1-2 Nhũm Pawre amnhĩ kwỳ Ijaew kapẽr o mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. Anẽ.

Hãmri nhũm kot mẽ kapẽr o kapẽr ma nẽ hpinhkrênh pa nẽ akryk mar o kuhê nhũm mẽ kãm:

3 —Nà ixpê mẽ anhĩõ na pa. Ijaxwỳja ixpê Ijaew. Pyka pê Siris kamã krĩ pê Tas kamã na pa pre ixkato no ãm jar Jerujarẽ kamã na pa pre ixàptàr. Kamariew na pre hte ijahkre ho pa. Finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã kapẽrja nhũm pre hprĩ hã ho ijahkre ho pa. Na pa pre mẽ apyrà nẽ inhmã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm nẽ.

4 —Jakamã na pa pre mẽ pahkwỳ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê japêr o ixpa nẽ nhỹri mẽ kãm ixkato nẽ mẽ unê. Mẽmyjê pynê nẽ mẽnijê pynê. Hãmri nẽ mẽ

kot mẽ hpar kaxyw mẽ hagjênh o ri ixpa. 5 Na pa pre ã mẽ hipêx o ri ixpa anẽ. Mẽ panhõ patre maati nẽ mẽ àptàr tũmrejaja ra mẽ kot ja hã ixpumunh mex. Mẽ tãmjaja na prem krĩ pê Tamas kãm mẽ pahkwỳjê kaxyw kagà nhĩpêx nẽ inhmã kugõ pa kupy nẽ ma mẽ hwỳr o mõ. Ixte mẽ õ krĩ kamã Jejus kwỳjê pynênh par nẽ man akupỹn Jerujarẽ hwỳr mẽ ho inhmõr nhũm mẽ kot tanhmã mẽ ho kaxyw.

6 —Tã ra myt ahpa pa mẽ hwỳr ixàhtêp o mõ. Puh nhũm kaxkwa rũm hirã rax kumrẽxja ixwỳr wrỳ nẽ ixtã ajêt pa hipôk ri xa. 7 Hãmri nẽ umaj pykap tẽm nhũm mẽhõ kapẽr nẽ inhmã: “Pa Sawti? Hêxta waa nẽ. Kwa mon ka hte axtem nẽ ixtomnuj tỳx o ri apa?” Anẽ. 8 Hãmri pa kãm: “Kwa mẽ atõ na ka ri ã inhmã akapẽr anẽ pahihti?” Anẽ nhũm inhmã: “Ixpê Najare nhõ xwỳnh Jejus. Pa na ka hte ixpê ixkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj tỳx o ri apa. Jao te pa ixtomnuj pyràk.”

9 —Anhỹr o inhmã kapẽr nhũm ixkôt mẽ pa xwỳnhjaja kuma no ãm hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Ãm hirã raxta pix pumu. 10 Tã pa kãm: “No tanhmã kot pa we amnhĩ to Pahihti?” Anẽ nhũm inhmã: “E kànhmã xa nẽ mãmrĩ ma Tamas wỳr mõ. Kot kaj hwỳr pôj nhũm mẽhõ awỳr tẽ nẽ mẽmoj tã amã karõ ka ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx.” Anẽ.

11 —Nhũm pre ã inhmã kapẽr anẽ. Hãmri pa hirã rax pumunh o ixãm kurê ra inhno hkre nẽ ixrĩt kêt nhũm ixkôt mẽ pa xwỳnhjaja ixpa hã ixpy nẽ ma Tamas wỳr ixto mõ nẽ ixto pôj.

12 —Tã nhũm Tamas nhõ xwỳnh pê ãnãnĩsti ixwỳr tẽ. Na pre hte Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex nhũm Tamas kamã Ijaew piitã kãm hkĩnh nẽ axpẽn mã mex ã harẽ. 13 Jakamã nhũm ixwỳr tẽ nẽ inhmã: “Pa Jejus kôt ixtõ Sawti? E akupỹm rĩt.” Anhỹrja kôt pa akupỹm ixrĩt mex kurê kumrẽx nẽ omu. 14 Hãmri nhũm inhmã: “Nà mẽ panhĩgêtjê nhõ Tĩrtũm na amnhĩ kaxyw ata. Ate kapẽr mar nẽ hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw. Nẽ ate kaxkwa kamã Kra mex pumunh nẽ kapẽr mar kaxyw. Tã ka xep ham hirã rax kamã omu nẽ kapẽr ma. 15 Jakamã kêr ka ma mẽ piitã mẽ kãm ate omunh xwỳnhja jarẽnh o ari mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre ho ri apa. 16 E tokyx kànhmã xa nẽ Jejus mã amnhĩ jarẽ nẽ hkôt amnhĩ xãm kê anê ate amnhĩ tomnuj rênh pa. Hãmri pa apê hkwỳ hã akrã kumrã ka ma mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri apa.” Anẽ.

—Nhũm pre ã ãnãnĩsti inhmã kapẽr anẽ.

17 —Tã pa man akupỹn jar Jerujarẽ hwỳr mẽ awỳr mõ. Hãmri nẽ jar Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã kãm amnhĩ jarẽnh o ixãm rôm axte mẽmoj pumu. 18 Nhũm Jejus axte ixwỳr kato nẽ xa nẽ inhmã kapẽr nẽ inhmã: “E inhma. Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja kãm ixkapẽr mar prãm kêt jakamã kot kaj mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nhũm mẽ amar kêt nẽ. Jakamã kwa tokyx akato nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm mõ.” Anẽ.

—Hãmri pa tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ kãm: 19 “Kwa nà koja mẽ inhma Pahihti. Ra mẽ kot ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh mex. Ixte amnhĩ nhĩpêx tũmta kôt mẽ kot ixpumunh mex. Na pa pre hte krĩ piitã hkôt mra nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kot akôt amnhĩ kaxyw hamaxpẽr xwỳnhjê pynê nẽ mẽ htak nẽ mẽ hagjênh xà kamã mẽ hagjê nhũm mẽ kot ja hã ixpumunh mex. 20 Nhũm mẽ kot akapẽr jarẽnh o pa xwỳnh Estewãw pĩrta pa pre hã mẽ omu nhũm ja inhmã mex pa mẽ kãm mẽ hinôkà jamỳnh o hã mẽ omunh o xa. Na pa pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Tã hpãnhã akôt amnhĩ xãm hãmri nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Jakamã koja mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx nyw ã ijarẽnh ma nẽ kãm ixkapẽr mar prãm nẽ.” Anẽ.

21 —Pa pre ã Jejus mã amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm inhmã: “Nà. Kêr ka mãmrĩ krĩja rũm akato nẽ ma nhỹhỹm mõ. Kot paj hpãnhã ma Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr amẽ ka hpãnhã ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ hkôt mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa.” Anẽ.

22 Nhũm pre Pawre ã amnhĩ hkwỳjê mã amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm mẽ arĩ mar o kuhê rãhã Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh ma nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Ijaew kêt xwỳnhjaja kot mẽ uràk nẽ Tĩrtũm kapẽr marja nhũm mẽ kãm hprãm kêt jakamã nhũm Pawre ã mẽ harẽnh anẽ nhũm mẽ kuma nẽ kamã gryk tỳx kumrẽx. Nẽ gryk xàj kapẽr punuj nẽ kapẽr o:

—Kwa mẽ mãmrĩ apĩhti ri. Ãm hpĩr mã htãmti kênã. Anẽ.
23 Hãmri nẽ gryk xàj amnhĩ nhĩnôkà hkwrỳ nẽ ho apê nẽ pyka jamỳ nẽ kànhmã ri ho ahkapê.

*Pawre kot pôristi krãhtũm mã amnhĩ jarẽnh*
*Atre 16.35-39*
24 Hãmri nhũm pôristi krãhtũmja tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ kapẽr ma nẽ pôristijê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
—Kwa tanhmã na we jahti amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ ã kamã gryk tỳx anẽ? E mẽ tokyx ixkre hwỳr ho axà nẽ mẽ htak xà ho htak kê mẽ pamã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Anẽ.
25 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ho axà nẽ htak kaxyw kormã hpre ho xa. Hãmri nhũm pôristi krãhtũm nhõ kôwenatôja mẽ hkôt axà nẽ hã mẽ omunh o xa nhũm Pawre omu nẽ amnhĩ tã kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa kormã ixte tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to hkêt tã ka mẽ ixtak kaxyw. Ixpê Ijaew tã mããnẽn ixpê Rõm nhõ xwỳnh kênã. Xà na htem ã Rõm nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ? Anẽ.
26 Hãmri nhũm tee ri ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ pôristi krãhtũmja wỳr hprõt nẽ kãm:
—Kwa taxy pu mẽ tanhmã ho hkêt nẽ. Xep kêp Rõm nhõ xwỳnh kênã. Anẽ.
27 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ Pawre hwỳr axà nẽ kãm:
—Kwa xà ãm hãmri na ka amnhĩ jarẽ? Xà apê Rõm nhõ xwỳnh na ka? Anẽ.
Hãmri nhũm kãm:
—Tỳ. Ãm hãmri ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kênã. Ixpê Rõm nhõ xwỳnh na pa. Anẽ.
28 Hãmri nhũm kãm:
—Kwa pa na pa pre amnhĩ to Rõm nhõ xwỳnh prãm xàj amnhĩ pãnhã mẽ kãm amnhĩrer rax nẽ. Anẽ.
Nhũm Pawre kãm:
—Tỳ nom pa na pa pre amnhĩ pãnhã mẽ kãm amnhĩrer kêt nẽ. Inhĩpêêxà hkôt ixpê Rõm nhõ xwỳnh na pa. Anẽ.
29 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr o kãm ma nẽ. Nẽ kãm ma ho hkaga kurê kumrẽx. Nhũm mẽ hkrãhtũm nhõ pahija mããnẽn kãm ma nẽ. Kêp Rõm nhõ xwỳnh tã nhũm mẽ axtem nẽ kot unênh nẽ kàx o hkaxpreja mã hamaxpẽr nẽ kãm ma nẽ. Na htem ã Rõm nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na htem tanhmã mẽ hkukjêr to nẽ hprĩ hã mẽ kuma nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ hipêx to.

*Pawre kot Ijaew xàptàr tũmrejê mã amnhĩ jarẽnh*
*Matêwre 23.27-28*
30 Tã nhũm apkati nhũm pôristi krãhtũmja Ijaew kwỳ ho akuprõ. Mẽõ patre maati nẽ patre krãhtũmjaja nẽ mẽ àptàr tũmrejaja nhũm kot mẽ kãm tanhmã Pawre jarẽnh to kaxyw mẽ ho hpikuprõnh pa. Hãmri nẽ Pawre pê hkaxpre xà rê nẽ ma mẽ hwỳr o tẽ nẽ mẽ kutã ỹr.

# 23

1 Hãmri nhũm mẽ omu nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:
—E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. Na pa hte Tĩrtũm nom tãm amnhĩ nhĩpêx o ixpa nẽ mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Anẽ.
2 Hãmri nhũm mẽ õ patre maati ãnãnĩsti kuma nẽ kamã gryk nẽ. Axtem ãnãnĩsti hõ na pre. Hãmri nẽ ã Pawre kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã kãm:
—Kwa mẽ atõ hakwap hkurahti ri. Tãm kot amnhĩ nhĩpêxti hã. Na ãm mẽ pamã amnhĩ to hêx o xa. Anẽ.
3 Hãmri nhũm Pawre kuma nẽ hwỳr rĩt nẽ omu nẽ kãm:
—Nà ka koja Tĩrtũm akura kãm ga. Te ate finat Mojes kot ỹ hã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx pyràk tã ri axtem nẽ ri mẽ kot ijakwap ixkuranh kaxyw ri mẽ kãm ixtã amỹnê. Anẽ.
4 Hãmri nhũm kuri mẽ kuhê xwỳnhja tee ri ã kãm kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ kãm:
—Kwa kêp patre maati kênã kot ka kêt ri ã kãm akapẽr anẽ. Anẽ.
5 Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê ja hã kuma nẽ kãm:
—Kwa ixte ja hã omunh kêt jakamã na pa ã ixtỳx kãm ixkapẽr anẽ. Ixte kêp patre maati hã omunh ronhỹx pa ã kãm ixkapẽr anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ pamã kapẽr kênã. Mẽ pahte

tanhmã mẽ panhõ pahi ho pakapẽr punuj to nê mẽ pamã kapẽr. Tã pa ãm ixtỳx ã kãm ixkapẽr anẽ. Anẽ.

6-8 Hãmri nẽ hprĩ hã mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê pumu. Nhũm mẽ kamã Satusew nhõ xwỳnh kwỳ nẽ Parijew nhõ xwỳnh kwỳ. Satusew mẽ Parijew nhõ xwỳnhjaja na htem axpẽn kwỳm ri tanhmã mẽ htykjê jarẽnh to. Satusew nhõ xwỳnhjaja na htem mẽ htyk nẽ mẽ hkarõ mẽ ro hã mẽ hapêx o mẽ hapêx ã mẽ hkamnhĩx. Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kêt ã mẽ harẽnh o pa. No Parijewjaja na hte mẽ kurom mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr ã mẽ hkamnhĩx nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh ã mẽ hkamnhĩx. Nhũm Pawre kot ja hã mẽ omunh jakamã tanhmã hamaxpẽr to hãmri nẽ mẽ kãm kapẽr. Na pre Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr kôt hamaxpẽr nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kôt hamaxpẽr. Jakamã mẽ omu nẽ kàx pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nà ijaxwỳja ixpê Parijew nhõ xwỳnh. Nhũm inhĩpêêxà haxwỳja kêp Parijew nhõ xwỳnh. Jakamã na pa hte mẽ apê Parijew nhõ xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr kôt ijamaxpẽr. Tã ãm ja pix mỳrapê na ka mẽ ixpynê nẽ ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm Parijew mẽ Satusew nhõ xwỳnhjaja kuma nẽ ja hã axpẽn kãm gryk nẽ. Nẽ hã axpẽn mã akir. 9 Hãmri nẽ ra axpẽn mã àkjêr rax nẽ. Hãmri nhũm Parijew kwỳ pê Mojes kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja kànhmã kuhê nẽ mẽ kãm Pawre hã àprãr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

—Kwa pẽr tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã. Mãn ãm hpimtir kãm na pre ã ri kaxkwa kamã mẽmoj mar anẽ. Rỳ apu Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kãm tanhmã kapẽr to nhũm pre Tamas wỳr pry kamã mar o xa rỳ ko. Anẽ.

10 Hãmri nhũm Satusew nhõ xwỳnhjaja tee ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kot kãm kapẽr ã harẽnhja ma nẽ hã axpẽn mã àkjêr rax nẽ. Hãmri nhũm pôristi krãhtũmja tee ri mẽ kot axpẽn mã àkjêr ã mẽ omu hãmri nẽ pôristi mã kãm:

—Kwa mẽ Pawre hwỳr tẽ nẽ mẽ kêp utà nẽ ma akupỹm o tẽ nẽ haxà. Kot ka mẽ ho anhỹr kêt nhũm mẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ gryk xàj axpẽn nhĩhkra kamã hkaxônh pa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kêp utà nẽ akupỹm o tẽ nẽ ixkre hwỳr ho axà.

### *Jejus kot Pawre jamaxpẽr o hihtỳx ã harẽnh*

*Atre 18.9-10*

11 Tã nhũm kamàt nhũm Jejus tãm Pawre hwỳr kato nẽ kãm:

—Pa Pawre? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amnhĩ kamã akahak kêt nẽ. Kot kaj te ra ate jar Jerujarẽ kamã mẽ kãm ijarẽnhta pyrà nẽ ma krĩ pê Rõm wỳr mõ nẽ krĩ nhõ xwỳnhjê mã ijarẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot Pawre hã àmnênh ã mẽ harẽnh*

*Sikũn Ximotre 4.18*

12-13 Tã nhũm apkati nhũm Ijaew kwỳjaja axpẽn wỳr akuprõ. Mẽmyjaja kêp 40 nẽ axte hkôt mẽ hkwỳjaja axpẽn wỳr akuprõ. Mẽ kot Pawre pĩr kaxyw hã axpẽn mar kaxyw hã akuprõ nẽ hã axpẽn mã amỹnê nẽ axpẽn mã:

—Tôe. Nà kot puj mẽ hpĩr kaxyw amnhĩ jagri htỳx o paxàpkur kêt rãhã kupĩ nẽ rĩ kormã apku nẽ ixkõ. Nà kot puj mẽ ho anẽ. Ra Tĩrtũm noo mã mẽ pahte ja hã amnhĩ jarẽnh kênã. Anẽ.

14 Hãmri nẽ mẽ ma mẽ õ patre krãhtũmjê mẽ mẽ àptàr tũmrejê hwỳr mra nẽ mẽ kãm hã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Ot pa mẽ amã amnhĩ jarẽnh mã mra. Nà kot paj mẽ tã Pawre pĩ. Kot paj mẽ kormã hpĩr kêt ri ixàpkur kêt rãhã kupĩ. Ra mẽ ixte Tĩrtũm noo mã ja hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. 15 Jakamã e mẽ inhma. Kêr ka mẽ axêx rom pôristi krãhtũm mã anẽ kê apkati kê man mẽ awỳr Pawre ho tẽ. Te mẽ ate aprĩ hã hkukjêr kaxyw pyràk o kãm axêx. Koja mẽ kormã mẽ awỳr ho hpôx kêt ri pa mẽ unên kupĩ. Anẽ.

16 Hãmri nhũm Pawre tàmnhwỳ mẽ kot ã hã amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma hãmri nẽ ma pôristi xàpênh xà hã ixkrej wỳr Pawre hwỳr hprõt nẽ kãm mẽ harẽ. 17 Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩ wỳr pôristi krãhtũm nhỹ hã mẽ hamãr xwỳnh ã karõ nẽ kãm:

—Kwa ma mẽ akrãhtũm wỳr ixtàmnhwỳta o tẽ kê kãm mẽmoj jarẽ nà? Anẽ.

18 Hãmri nhũm kuma nẽ ma hwỳr o tẽ nẽ kãm:

—E Pawre na inhmã anẽ pa awỳr htàmnhwỳ ho tẽ. Kot tanhmã amã ujarẽnh to kaxyw. Anẽ.

19 Hãmri nhũm omu nẽ hpa hã kupy nẽ o tẽ nẽ ahte mẽ hkàx ã o xa nẽ kãm:

—E mãmrĩ inhmã mẽmoj jarẽ pa ama. Mẽmo na ka te inhmã harẽnh kaxyw? Anẽ.

20-21 Hãmri nhũm kãm:

—Nà Ijaew xàptàr tũmrejaja na mẽ kot inhĩgêt Pawre pĩr kaxyw hã amnhĩ jarẽ pa amã harẽnh o tẽ. Koja xep mẽ hã awỳ. Xep apkati nhũm ate ma mẽ hwỳr mẽ hkukjêr xà hã ixkre hwỳr ho amõr nhũm mẽ kot hprĩ hã kot amnhĩ nhĩpêx ã hkukjêr kaxyw. Nom koja mẽ ãm amã amnhĩ to hêx. Koja xep mẽ kêp 40 nẽ pry kamã kutêp amũxu nẽ kuhê. Na mẽ ra hã axpẽn mar pa nẽ axpẽn mã: “Kot puj mẽ paxàpkur kêt rãhã Pawre pĩ nẽ rĩ kormã apku nẽ ixkõ.” Anhỹr o amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma. Jakamã na mẽ kormã ate mẽ hwỳr mẽnh kaxyw akãm ama. Kwa mẽ hwỳr ho amõr kêt nẽ. Anẽ.

22 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà na pa ra ama. Mãmrĩ ma akupỹm tẽ. Nom kêr ka inhmar kumrẽx. Kêr ka nhãm mẽhõ mã ja jarẽnh kêt kumrẽx. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kato nẽ ma akupỹm tẽ.

### *Mẽ kot Ijaew pymaj nhỹhỹm Pawre mẽnh ã mẽ harẽnh*

23-24 Tã nhũm pôristi krãhtũmja amnhĩ wỳr ỹ hã pôristi jamãr o mẽ pa xwỳnh wa ho hamẽxkrut nẽ wa hã karõ nẽ wa kãm:

—E wa inhma. Koja kôt ã kamàt ka wa ma krĩ pê Sejarej wỳr Pawre ho mõ kê hkà hkĩnh pê pahihti Peris wỳr pôj.

Nẽ amnhĩ kôt pôristi ho 200 nẽ o mõ.

Nẽ kê mẽ kêp 70 nẽ kawar ã hkrĩ nẽ mẽ akôt mõ.

Nẽ kê mẽ kêp 200 nẽ wapo jamỳ nẽ mẽ akôt o mõ.

Kê mẽ ã ohtô rax anẽ.

Nẽ Pawre kot kawar ã ỹr nẽ mõr kaxyw ka mẽ kãm hõ ho mõ.

E kêr ka mẽ ã axohtô nẽ hkôt amõr anẽ kê hkà hkĩnh pê pahihti Peris wỳr pôj. Anẽ.

25 Hãmri nẽ pahihti Peris mã kagà nhĩpêx nẽ kamã kãm Pawre jarẽ nẽ kãm:

26 Pa pahihti Peris? Xà amex? Ixpê Kraw Risas na pa awỳr kagà mẽ.

27 E ot pa awỳr Ijaew pê Pawre mẽ. Na pre hkwỳja kot hpĩr kaxyw unênh tã pa mããnẽn kêp Rõm nhõ xwỳnh ã harẽnh ma hãmri nẽ hwỳr inhõ pôristi rẽ nhũm mẽ hwỳr hprõt nẽ mẽ kêp utà. 28 Hãmri nẽ Ijaew xàptàr tũmrejê hwỳr o tẽ. Mẽ kot inhmã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh kaxyw. 29 Tanhmã kot amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ kot haxàr rỳ hpĩr ronhỹx ja mex nẽ. No xep ãm kot mẽ higêtjê kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt pix mỳrapê na mẽ kamã gryk.

30 Tã pa mẽ kot hpĩr kaxyw hã mẽ harẽnh ma nẽ mẽ umaj awỳr kumẽ. Hãmri nẽ kamã mẽ gryk xwỳnhjê mã ajarẽ. Jakamã koja mẽ mẽmo arĩgro hã awỳr pôj nẽ tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã amã harẽ ka kam ja hã mẽ ama nẽ tanhmã ho.

Tã ãm ja pix na pa amã harẽ. Ixpê Kraw Risas na pa awỳr kagàja mẽ. Tã mãn ka arĩ ixte amã harẽnhja ma. Anẽ.

31 Tã nhũm kamàt nhũm mẽ hkrãhtũm kot mẽ kãm karõ xà hkôt nhũm pôristijaja ma Pawre o mõ. Hãmri nẽ krĩ pê ãxipat wỳr pôj nẽ kamã amnhĩm hikra.

32 Nhũm apkati nhũm mẽ kot mẽ hkôt pykap mõr xwỳnhjaja mẽ õ pahi kot mẽ kãm hã karõ xà hkôt awjanã nẽ ma akupỹm mõ nhũm kawar ã mẽ mõr xwỳnh pixjaja ma Pawre ho mõ. 33 Hãmri nẽ mõ nẽ Sejarej wỳr pôj nẽ pahihti Peris nhĩhkram Pawre jaxà nẽ kãm kagàja gõ nẽ awjanã nẽ ma akupỹm hapêx. 34 Hãmri nhũm Perisa kagàja py nẽ omu. Nẽ omunh pa nẽ Pawre mã kãm:

—E inhmã amnhĩ jarẽ. Tanhmã na anhõ pyka hixi te? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Kêp Siris. Anẽ.

35 Nhũm kãm:

—Tôe. Kê mẽ kot ato kapẽr xwỳnhjaja pôj pa kormã ixprĩ hã mẽ kot tanhmã ajarẽnh to ma mãn. Anẽ.

Hãmri nẽ õ pôristi mã anẽ nhũm mẽ ma Pawre o tẽ. Ma pahi Erox htyk xwỳnh nhõrkwỹ hwỳr o tẽ nẽ kamã haxà nhũm hkrĩ ho hkrĩ.

# 24

### *Ijaew kot tanhmã Pawre ho kapẽr punuj to hã mẽ harẽnh*
*Rukre 21.12-13; Atre 25.7*

1 Tã nhũm arĩgro kêp 5 nẽ hapêx nhũm Ijaew kwỳjaja Sejarej wỳr pôj. Mẽ õ patre maati ãnãnĩsti nẽ Tetur nẽ kaxyw mẽ àptàr tũmrejaja nhũm mẽ ma hwỳr mõ nẽ pôj. Tetur kêp axiwôkat ã mẽ yr pê kapẽr xwỳnh jakamã nhũm mẽ kot tanhmã Pawre o kapẽr punuj to kaxyw pahi Peris wỳr amnhĩ kôt o mõ. 2 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ wỳr Pawre hã karõ nhũm pôristi haprô nẽ mẽ hwỳr o tẽn ho axà. Hãmri nhũm Teturja pahihti Peris mã Pawre kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã harẽ nẽ kãm:

—E pahihti inhma. Nà na ka hte tãm mẽ inhĩpêx nẽ mẽ ixto mex o apa. Jakamã nhũm hte nhãm pika hkwỳ nhõ xwỳnhjaja mẽ ixkurê kaxàr kaxyw mẽ ixwỳr hprõt kêt nẽ. Pa htem ixpiitã akukwak ri ijamakêtkati nẽ ixàmnhĩx inhmex nẽ ixpa. 3 Nẽ mẽ ixkĩnh rãhã ho ixpa. Hêxta waa nẽ. Mẽ ixpiitã inhmã akĩnh. 4 E kot paj amã awjarẽ ka inhma. Kot paj ixujarẽnh o hakotre ka inhma nẽ tokyx ma akupỹm tẽ. 5 Nà Pawre na hte amnhĩ tomnuj pix o pa. Kêp Jejus pê Najare nhõ xwỳnhta kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê nhõ pahi na. Jakamã na hte pyka piitã hkôt mẽ ixpê Ijaew tanhmã axpẽn kaxyw mẽ ixkryx to ho pa. 6 Jãã na pre Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr amnhĩ kôt mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê ho agjê nẽ mẽ ixpê ixkreja omnu kaxyw mã tã pa mẽ omu nẽ unê. 7 Tã nhũm pôristi krãhtũm Risasja mẽ ixpê utà 8 nẽ awỳr mẽ ixte tanhmã amã harẽnh to xwỳnhjê rẽ. Tã ot pa mẽ ixkrĩ. Nẽ ota Pawre nhỹ. Kam kot amnhĩ nhĩpêx ã hkukja kê tanhmã amã amnhĩ jarẽnh to ka ama nẽ ixte amã harẽnh xà hkôt tanhmã mar to. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Ijaew hkwỳ haxwỳja kãm:

—Nà ãm hãmri na ã amã harẽnh anẽ pahihti. Anẽ.

### *Pawre kot pahihti mã amnhĩ jarẽnh*
*Rukre 21.14-19*

10 Hãmri nhũm pahihti Peris Pawre mã anẽ nhũm kot kãm amnhĩ tã àprãr kaxyw kànhmã xa nẽ kãm:

—Nà na ka ra inhõ pyka kamã mẽ ixto amnhĩptàr mex o atã amgrà xohtô nẽ pahihti. Jakamã na pa pre ate ixkapẽr mar kaxyw ã ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ.

11 —E kot paj amã amnhĩ jarẽ ka inhma. Ham na pa pre Jerujarẽ hwỳr mõ nẽ pôj. Na pa hwỳr ixpôx ã ixtã arĩgro pê 12 pix. Kam nẽ ixtã ixkwỳjê kukja nẽ mẽ ama. Ixte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw na pa pre hwỳr mõ. 12 No na pa pre nhỹri axpẽn kaxyw tanhmã ri mẽ hkryx to hkêt nẽ. Nẽ mẽ ixte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã rỳ kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã rỳ nhỹri pry kamã tanhmã axpẽn kaxyw ri mẽ hkryx to hkêt nẽ. Ãm amrakati ho amrakati. 13 Mẽ kot ã ri ijarẽnh anhỹrja amrakati kumrẽx. Mẽhõ kot ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumunh kêt tã na htem amnhĩ krã hkôt amã ijarẽnh o hêx. 14 Na htem mẽ ixte Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx mex kêt ã mẽ ijarẽ nom kot anhỹr kêt. Ãm mẽ inhĩgêtjê nhõ Tĩrtũm kapẽr nywja kôt na pa hte amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa rãhã nẽ. Nhũm ixkwỳjaja htỳx axtem kapẽr õ hkôt ixte amnhĩ nhĩpêx o ixpa hã ixkamnhĩx no ãm kapẽr õ hkêt. Ijaxwỳja na pa hte mẽ uràk nẽ finat Mojes kapẽr ã kagà mar o ixpa. Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnh kot kapẽr ã kagàja pa hte mẽ uràk nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. 15 Nẽ mẽ uràk nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã akupỹm mẽ ho htĩr kôt pa hte ijaxwỳja ijamaxpẽr tỳx nẽ. Mẽ htyk xwỳnh piitãã. Mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê mẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã akupỹm mẽ ho htĩrja kôt pa hte mẽ uràk nẽ ijamaxpẽr tỳx o ri ixpa. 16 Jakamã na pa hte tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Tĩrtũm noo mã nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ.

17 —Tã na pa pre pyka hkwỳ hkôt ri ixpa hã ixtã amgrà xohtô nẽ. Hãmri nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr ixkwỳjê hwỳr mõ. Amarĩ ixte mẽ kãm kàxpore hkwỳ nhõr kaxyw pa akupỹm mẽ hwỳr mõ. Nẽ mããnẽn Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr kaxyw. 18 Hãmri nẽ mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx xà hkôt pa mẽ amnhĩ to mex pa nẽ ma tẽn Tĩrtũm

mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr axà nhũm mẽ kamã ixpumu. Nom na pa pre ri ixkreja kamã tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Rỳ tanhmã ixkapẽr punuj to hkêt nẽ. Na pa prem ãm inhgrêre nẽ akryk ixkuhê nhũm mẽ ixpumu. 19 Pika pê As rũm Ijaew kwỳjaja na prem ixkre kamã ixpumu. Nar mẽ tãmjaja mãn awỳr mra nẽ tanhmã amã ijarẽnh to.

20 —Nẽ jar mẽ kot ixto kapẽr xwỳnhjaja. Na pa pre mẽ àptàr tũmrejê mã amnhĩ jarẽnh pa nhũm mẽ inhma nẽ tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ. Kam nẽ ja hã mẽ hkukja nẽ mẽ ama. 21 Rỳ ko. Koja apu mẽ amã ãm ja pix ã ijarẽnh japêr. Na pa pre mẽ kãm ixkapẽr nẽ mẽ kãm: “Na pa hte mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr kôt ijamaxpẽr tỳx nẽ. Tã ja pix mỳrapê na ka prem ixpynê nẽ ã inhĩpêx anẽ.” Anhỹr o mẽ kãm ixujarẽnh jakamã nhũm apu mẽ hkwỳjaja kêp ja omnuj nẽ. Jakamã koja apu mẽ amã ja hã ijarẽnh japêr. Nom ja pix jarẽ. Anẽ.

Ã na pre Pawreja pahi Peris mã amnhĩ jarẽnh anẽ.

### *Peris mẽ hprõ wa kot Pawre mar ã wa harẽnh*

22 Tã nhũm pahihti Peris kot mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh mex jakamã hãmri Pawre mar pa nẽ ho kapẽr xwỳnhjê mã kãm:

—Nà hãmri. Na pa ra mẽ ama. E mẽ mamrĩ ma mra. Kê pôristi krãhtũm Risasja mõ nẽ pôj pa wa ixprĩ hã mẽ ate tanhmã harẽnh toja ma nẽ rĩ kormã tanhmã Pawre jarẽnh to. Anẽ.

23 Hãmri nẽ hpãnhã pôristi pytàr xwỳnh mã Pawre jarẽ nẽ kãm:

—E mẽ ma akupỹm ixkre hwỳr o tẽ nẽ kamã hamãr o apa. No ãm kwãr mãmrĩ àmnhĩx ri ixkre kamã tanhmã amnhĩ to ho ri pa. Nẽ kê hkràmnhwỳjaja mãmrĩ hwỳr mẽmoj to mra kê kuku. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma o tẽ nẽ akupỹm ixkre hwỳr ho axà nhũm kamã pa ho pa.

24 Tã ra hã apkati grêre nhũm Peris mẽ hprõ wa ma Pawre hwỳr tẽ. Prõ haxwỳja kêp Ijaew. Hixi pê na pre Turujire. Jakamã nhũm wa ma Pawre nhõrkwỹ hwỳr wa tẽ. Nhũm Peris Pawre hã karõ nhũm kato nẽ wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm awjarẽ. Tanhmã wa kot amnhĩ to nẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm prãm xàj hprĩ hã wa kãm harẽ. 25 Nẽ wa kãm:

—Nà na htem Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm tã ho anhỹr kêt nẽ. Nẽ arĩ Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã mẽ pajarẽ rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Pawre Peris mẽ Turujire wa kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm Peris tee ri ujarẽnhja ma nẽ kãm ma nẽ. Kot amnhĩ tomnuj o pa xwỳnh ã amnhĩ pumu nẽ ã kãm kapẽr anhỹrja mar pyma nẽ. Hãmri nẽ Pawre mã kãm:

—E hãmri. Nà na pa wa ra ama. Mamrĩ ma akupỹm tẽn axà. Kot paj mẽmo arĩgro hã mẽmoj to anhỹr kêt nẽ axte amnhĩ wỳr atã karõ ka axte tanhmã wa inhmã axujarẽnh to. Anẽ.

26 Nẽ htỳx hamaxpẽr o:

—Nà kot paj mẽmo arĩgro hã axte amnhĩ wỳr hã karõ kê ixwỳr tẽ nẽ ixte kator prãm xàj inhmã amnhĩrer japêr. Anẽ.

Hãmri nẽ xatã amnhĩ wỳr hã karõ htã no nhũm aa kot kator kaxyw tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ.

27 Tã nhũm amgrà axkrut nẽ hapêx nhũm Pos Pesti pahi Peristi hpãnhã kêp mẽ õ pahi nẽ mẽ ho amnhĩptà. Jakamã nhũm Peris akupỹm õ krĩ hwỳr nojarêt nẽ Pawre mã ĩhkra karo hkêt rãhã ma mõ. Na pre hamaxpẽr o:

—Nà kot paj Pawre kator nhũm Ijaew ja hã ijarẽnh ma nẽ ixkamã gryk nẽ. Nà kwãr mẽ hagjênh xà hã ixkre kamã hkrĩ ho hkrĩ. Kot paj kator kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ kãm ĩhkra karo hkêt rãhã ma akupỹm õ krĩ hwỳr mõ. Jakamã nhũm Pawre arĩ ixkre kamã kêp prês nẽ hkrĩ ho hkrĩ.

## 25

### *Pawre Rõm wỳr hkrà ã harẽnh*

1 Tã nhũm pahi nyw Pos Pesti krĩ pê
Sejarej wỳr mõn pôj. Hãmri nẽ kamã ri pa
hã apkati axkrunẽpxi pix nẽ ma Jerujarẽ
hwỳr mõ. 2 Hãmri nẽ hwỳr pôj nhũm Ijaew
kwỳjaja omu nẽ hwỳr mra nẽ kãm Pawre ho
kapẽr nẽ hã hwỳr kurê kumrẽx. Mẽõ patre
krãhtũmjê mẽ Ijaew xàptàr tũmrejaja nhũm
mẽ hwỳr mra nẽ kãm:

3 —Pa pahihti? E ot pa mẽ awỳr mra.
Kwa xà kot ka Pawre hã karõ kê man awỳr
mõ ka jar kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã
hkukja nẽ ama? Anẽ.

No ãm hêx rom ã hã kãm kapẽr anẽ. Kot
hã karõ nhũm mẽ kot pry hã hpĩr kaxyw
nhũm mẽ hêx rom ã kãm kapẽr anẽ. 4 Hãmri
nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa ra Sejarej kamã kêp prês
nẽ hkrĩ kênã kot pa kêt amnhĩ wỳr hã
karõ. Kot pa tokyx ma akupỹm hwỳr mõ.
5 Jakamã kêr ka mẽ axàptàr tũmjaja ma
ixkôt mra. Hãmri nẽ Sejarej kamã inhmã
tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh to
pa mẽ ama nẽ rĩ kormã tanhmã harẽnh to.
Anẽ.

6 Hãmri nẽ mẽ kamã pa hã apkati grêre
nẽ ma akupỹm Sejarej wỳr mõ. Hãmri nẽ
hwỳr pôj nhũm apkati nhũm mẽ hkukjêr xà
hã ixkre hwỳr tẽ nẽ mẽ kot mẽ mar xà hã
mẽ hkrĩ xà kamã nhỹ nẽ amnhĩ wỳr Pawre
hã karõ. 7 Nhũm mẽ hwỳr o tẽ nẽ ỹr nhũm
hkwỳ kot Jerujarẽ rũm mẽ mõr xwỳnhjaja
kãm hipôk nẽ pahi Pos Pesti mã tanhmã
ho kapẽr to nẽ ho kapẽr punuj tỳx nẽ. Kot
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã ho kapẽr
o kuhê. Nom mẽ kot ã kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã omunh kêt tã ãm amnhĩ hkrã hkôt
ri tanhmã ho hêx to. 8 Jakamã nhũm Pawre
tee ri amnhĩ tã mẽ kot ho hêxja ma nẽ
kànhmã xa nẽ Pos Pesti mã amnhĩ tã aprã
nẽ mẽ kãm:

—Nà aa ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt.
Na pa finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
nhĩrôp ixãm nẽ hkwỳm ri tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to hkêt nẽ. Nẽ mẽ ixte Tĩrtũm mã
amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã ri tanhmã
ixtỳx ri amnhĩ nhĩpêx to hkêt. Nẽ pahihti
Sesti kapẽrja pa pre hirôp ixãm nẽ tanhmã
amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Aa ixte ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt kumrẽx. Anẽ.

9 Hãmri nhũm Pos Pesti kuma nẽ tanhmã
hkukamã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa nhỹ krĩ kamã kot pa we Pawre kot
inhmã tanhmã amnhĩ jarẽnh toja ma nhũm
Ijaew ja hã kãm ixkĩnh japêr? Nà mẽõ krĩ
pê Jerujarẽ hwỳr kot paj akupỹm mẽ hwỳr
o mõ nẽ kamã mãn hkukja nẽ kuma. Nà ja
na mex. Nà kot paj anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ Pawre mã kãm:

—E xà kot puj ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr
mõ pa kamã axte mẽ kot ajarẽnh ma nẽ
tanhmã ajarẽnh to nà? Anẽ.

10 Hãmri nhũm kãm:

—Nà jar ixte pahihti Sesti nhỹ hã mẽ
kot mẽ hkukjêr xà hã ixkre kamã inhỹr
nẽ amnhĩ jarẽnh kênã. Jar na htem mẽ
hkukja nẽ tanhmã ri mẽ mar to. Na pa pre
tanhmã ixkwỳjê ho hkêt nẽ. Mẽmo kaxyw
kot pa akupỹm mẽ hwỳr mõ nẽ axte mẽ
kãm amnhĩ jarẽ? 11 Kop apu pa tanhmã ixte
amnhĩ tomnuj to ronhỹx mẽ mãmrĩ ja hã
ixpĩ pa mẽ kêp tanhmã ri amnhĩ to hkêt nẽ.
Nom mẽ kot ixto hêx pix o ã ijarẽnh anhỹr
kênã. Jakamã mẽmo mỳrapê kot kaj mẽ
ĩhkram ijaxà? E Rõm kãm pahi maati Sesti
hwỳr mãn inhmẽ pa kumã mãn amnhĩ jarẽ.
Anẽ.

Pahi Sesti kêp pyka piitã hkôt mẽ ho
amnhĩptàr xwỳnh maati jakamã nhũm
Pawre kot mar kaxyw hwỳr hkrà. 12 Hãmri
nhũm Pos Pesti kuma nẽ ma tẽ nẽ hã õ
kôwenatôjê ma. Hãmri nẽ hã axpẽn mar pa
nẽ akupỹm hwỳr tẽ nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj pahi maati Sesti wỳr
amẽ. Ra hwỳr akrà kênã. Anẽ.

### *Pos Pesti kot Akrip mã Pawre jarẽnh*

13 Tã nhũm apkati grêre nẽ hapêx nhũm
pahi hõ pê Akripja ma Pos Pesti hwỳr mõ.
Tõx Perênĩs mẽ wa mõ. 14 Hãmri nẽ wa hwỳr
pôj nẽ kuri wa pa hã apkati grêre nhũm Pos
Pesti wa kãm Pawre jarẽ nẽ wa kãm:

—E pa war amã mẽhõ jarẽ. Na pre pahi
Perisja mẽ hagjênh xà kamã mẽhõ jaxà nẽ
kormã kator kêt ri nhũm mẽ àpênh nê kator
pa hpãnhã àpênh o amnhĩptà. 15 Tã ra ma
Jerujarẽ hwỳr mõ nhũm Ijaew nhõ patre
krãhtũmjê mẽ mẽ àptàr tũmrejaja inhmã ho
kapẽr punuj rax nẽ. Nẽ ixte mẽ kãm hpĩr
kaxyw inhmã hã àmnênh kãm hihtỳx nẽ.
16 Nom pa mẽ kêp ja kaga nẽ mẽ kãm: “Nà
mẽ ixpê Rõm nhõ xwỳnhjaja na pa htem ã
mẽ hipêx anhỹr kêt nẽ. Na pa htem mẽ kot

ho kapẽr xwỳnh noo mã tanhmã hkukjêr to nhũm tanhmã amnhĩ tã àprãr to pa htem kuma nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ ho. No na pa htem kormã mẽ kot tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt ri tanhmã mẽ ho hkêt nẽ." Anẽ.

17 —Jakamã nhũm prem kaxyw Sejarej wỳr pôj nhũm apkati pa hã mẽ hkukjêr kurê kumrẽx. Nẽ mẽ kot mẽ hkukjêr xà hã mẽ hkrĩ xà kamã nhỹ nẽ ixte hkukjêr kaxyw amnhĩ wỳr Pawre hã karõ. 18 Na pa pre ijamaxpẽr o: "Mãn pre tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to hã na mẽ inhmã harẽnh kaxyw." 19 Anhỹr ã hkamnhĩx tã te kot amnhĩ to mex xwỳnh pyràk. Ãm kot mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pix ã nhũm mẽ inhmã harẽ. Nẽ kaxyw mẽhõ htyk xwỳnh jarẽ. Mẽ kot kãm "Jejus" anhỹr xwỳnhja na xep hte mẽ kãm akupỹm htĩr ã harẽnh o pa. Ãm ja pix na prem inhmã harẽ. 20 Pa tee ri ixte nhỹri ixprĩ hã tanhmã mẽ kot harẽnh to hã mẽ mar kaxyw hkukamã ijamaxpẽr. Hãmri nẽ hã Pawre kukja nẽ kãm: "Xà kot puj ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ pa axte akwỳ kot tanhmã ajarẽnh to ma nẽ rĩ kormã tanhmã ajarẽnh to nà?" 21 Anhỹr tã no nhũm akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõr kaga kumrẽx nẽ amnhĩm Rõm kãm pahi maati Sesti jarẽ. Ixte ma hwỳr mẽnh nhũm kot kãm amnhĩ jarẽnh nhũm kot mar nẽ tãm tanhmã harẽnh to kaxyw. Jakamã pa kormã ixte hwỳr mẽnh kaxyw amnhĩ xa hã akupỹm mẽ hagjênh xà kamã haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Akrip kuma nẽ kãm:

—Xôwehe? Kwa na pa inhmã tanhmã kapẽr to mar prãm nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tôe. Nà kê apkati pa hã karõ ka tanhmã kapẽr mar to. Anẽ.

23 Jakamã nhũm apkati nhũm Akrip mẽ htõx Perênĩs wa pahi hã mẽ ê mex jagjê nẽ ma mẽ hkukjêr xà hã ixkre hwỳr wa tẽ. Pôristi krãhtũm kwỳjê mẽ Sejarej kamã mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh kwỳjê mẽ nhũm mẽ hwỳr akuprõ. Nhũm mẽ piitã Akrip mẽ htõx wa kêp pahi hã wa ê mex ã wa omu nẽ wa kamã no pyma nẽ. Hãmri nhũm Pos Pesti Pawre hã karõ nhũm mẽ haprô nẽ ma mẽ hwỳr o tẽ. 24 Hãmri nhũm Pos Pesti omu nẽ Akrip mẽ htõx mẽ mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê mã kãm:

—E pahihti Akrip mẽ mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. Ota Pawre xa. Jerujarẽ kamã nẽ jar Sejarej kamã na pre hkwỳjaja inhmã ho kapẽr rax nẽ. Hãmri nẽ ixte hpĩr kaxyw inhmã hã àmnênh kãm hihtỳx nẽ. 25 Nom mẽmoj mỳrapê kot pa kêt kupĩ? Tã nhũm amnhĩm pahi maati Sesti jarẽ pa ma hwỳr mẽnh kaxyw. 26-27 Nom na htem amarĩ pahi maati Sesti hwỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Na htem kãm mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã kagà nẽ hwỳr kagà mẽ ro hã mẽ kurẽ. No jahti kot tanhmã amnhĩ tomnuj toja na ixte omunh kêt. Te inhmã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt pyràk. Jakamã na pa mẽ awỳr o tẽ. Mẽ ate kapẽr mar nẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã inhmã harẽnh nhũm ixte hã kagà nẽ pahi Sesti hwỳr mẽnh kaxyw. Jakamã e mẽ kam nẽ hkukja nẽ ama nẽ tanhmã mar to. Anẽ.

# 26

*Pawre kot pahihti Akrip mã amnhĩ jarẽnh*

*Atre 8.3, 9.1-19, 22.1-21*

1 Hãmri nhũm Akrip Pos Pesti kot tanhmã Pawre jarẽnh toja ma nẽ Pawre mã kãm:

—E mãmrĩ mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ ama. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw kànhmã kãm ĩhkra pẽ nẽ kãm:

2-3 —Hêxta waa nẽ. Nà na pa amã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ ixkĩnh nẽ pahi Akrip. Ra ate mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ixpumunh mex. Nẽ mẽ ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ixte axpẽn kukjêrta ate hã mẽ ixpumunh mex. Jakamã na pa amã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ ixkĩnh nẽ. E tokyx anojarêt kêt nẽ inhma. Pa amã ixujarẽnh jatur xàm kumẽ ka aprĩ hã inhma. 4 Nà ixkwỳjaja ra mẽ kot ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh mex. Ixprĩre rũm ixpapxà kamã nẽ mããnẽn Jerujarẽ kamã ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpaja mẽ kot hã ixpumunh mex. 5 Ixpê mẽ hkwỳ pê Parijew nhõ xwỳnh kwỳjê hã mẽ kot ixpumunh. Koja mẽ apu ja hã amã ijarẽnh japêr rỳ ko. Mẽ ixpê Parijew nhõ xwỳnhjaja na pa htem amnepêm finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ

inhĩgêtjê mã mẽmoj tã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ixkwỳjê jakre.

6 —Amnepêm na pre Tĩrtũm mẽ inhĩgêtjê mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Kot nhỹrmã mẽ piitã akupỹm mẽ ho htĩr ã amnhĩ jarẽ. Tã ixte ja kôt ijamaxpẽr pix mỳrapê na prem kot hã amã ixto kapẽr kaxyw awỳr ixto mõ. 7 Mẽ ixpê Ijaew nhĩgêt piitã na prem Tĩrtũm kapẽr kôt hamaxpẽr o ri pa. Kot nhỹrmã akupỹm mẽ ho htĩr ã amnhĩ jarẽnh kôt hamaxpẽr tỳx o pa. Amnepêm finat Jako mẽ hkra pê 12jaja na prem hkôt hamaxpẽr. Nẽ ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳ na pa hte ijaxwỳja ja kôt ijamaxpẽr tỳx rãhã ho ri ixpa. Tã ãm mẽmoj pixi mỳrapê na ixkwỳjaja ã amã ixto kapẽr punuj anẽ. 8 Mẽ kot ixpyrà nẽ ja kôt hamaxpẽr ã amnhĩ jarẽnh tã nhũm pre Tĩrtũm akupỹm Kra Jejus o htĩr nom nhũm mẽ ixkĩnhã ja kôt hamaxpẽr kêt. Nom Tĩrtũm kêp akupỹm mẽ pahto pahtĩr xwỳnh kênã.

9 —Amnepêm kormã Jejus kôt ijamaxpẽr kêt ri na pa pre ijaxwỳja mẽ uràk nẽ akupỹm htĩr kôt ijamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ ixtỳx ijamaxpẽr o: “Kot paj Jejus pê Najare nhõ xwỳnh kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx kati ho ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nhũm ja kãm mex nẽ.”

10 —Anhỹr jakamã pa pre hte tanhmã mẽ homnuj tỳx to ho ri ixpa. Jao Jerujarẽ kamã mẽ inhõ patre krãhtũmjê nhỹ hã mẽ unê nẽ mẽ hagjênh xà kamã mẽ hagjênh o ixpa nhũm mẽ kot mẽ himex kaxyw mẽ hã inhmã amnhĩ jarẽ nhũm ja inhmã mex nẽ. Pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. 11 Pa pre hte xatã tanhmã mẽ hipêx to nẽ mẽ kot Jejus kaga hprãm xàj mẽ hipêx kati rũnh nẽ. Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre piitã kamã pa pre hte ã mẽ hipêx anẽ. Nẽ mẽ kamã inhgryk tỳx jakamã ma krĩ hkwỳ hkôt mẽ hapêr o ri ixpa. Ã na pa pre mẽ hipêx anhỹr o ri ixpa.

12 —Tã axte ixte mẽ hkwỳjê pynênh nẽ mẽ hagjênh kaxyw ma Tamas wỳr mõ. Mẽ inhõ patre krãhtũmjê nhỹ hã ma mẽ hwỳr mõ. 13 Hãmri nhũm ra kaxkwa nhĩpôk ri myt nhỹ pa kormã pry hã inhmõr ri kaxkwa rũm mẽmo nhĩrãja pumu. Nhũm hirã htỳx o myt jakre nẽ ixtã ajêt pa ixkôt ri mẽ pa xwỳnhjê mẽ hipôk ri ixkuhê. 14 Hãmri nẽ mẽ inhmã ma xàj pykap ixrôrôk pa nhũm kaxkwa rũm mẽhõj inhmã kapẽr. Mẽ ixpê Ijaew kapẽr o kapẽr nẽ inhmã: “Pa Sawti? Hêxta waa nẽ. Kwa mon ka hte axtem nẽ ixtomnuj tỳx o ri apa? Nom na ka tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ.” Anẽ. 15 Hãmri pa tee ri kuma nẽ kãm: “Kwa mẽ atõ na ka ã inhmã akapẽr anẽ?” Anẽ.

—Hãmri nhũm inhmã: “Ixpê Jejus na pa amã ixkapẽr. Pa na ka hte ixpê ixkôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê homnuj tỳx o apa ho te pa ixtomnuj tỳx pyràk. 16 E kànhmã xa. Ate inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw na pa amã amnhĩ to amnhĩrĩt. Jarãhã ate ixpumunh xà hkôt ate mẽ kãm ma ijarẽnh nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa kaxyw na pa amnhĩ kaxyw ata. Kot paj nhỹrmã axte awỳr ixkato nẽ tanhmã amã ixkapẽr to ka inhma nẽ ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Ja kaxyw na pa amnhĩm ata.” Anhỹr o inhmã kapẽr. 17 Hãmri nẽ inhmã: “E kot paj Ijaew mẽ Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr amẽ nẽ anê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽhõ apĩr kêt nẽ. 18 Kêr ka ma mẽ hkôt mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa kê mẽhprĩ hã kuma. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ ixkukwak ri amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ ho hkra. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ axte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Pãnhã Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa.” Anẽ.

19 —Ã na pre Pahihti Jejus inhmã kapẽr anẽ. Tã kot kaxkwa rũm inhmã ixàpênh jarẽnh ã karõja pa pre mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa pahi Akrip. 20 Jakamã na pa pre ma mẽ hkôt mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Tamas kumrẽx hwỳr nẽ hpãnhã Jerujarẽ hwỳr nẽ hpãnhã pika pê Jutej piitã hkôt Ijaew mã kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Tã hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjê mã harẽ. Na pa hte mẽ kãm ixkapẽr o: “Kwa mẽ ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mẽ piitã

mẽ kot apê hkwỳ hã mẽ apumunh kaxyw.” Anẽ.
21 —Ãm ja pix mỳrapê na pre ixkwỳjaja ixpynê. Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã ixpynê nẽ ra mẽ kot ixpĩr kaxyw.
22-23 Nom na hte Tĩrtũm ixtãnopxa nẽ ixto ixihtỳx mex rãhã ho pa pa arĩ mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê mã nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã nẽ mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Finat Mojes mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja kot ra hkukamã tanhmã harẽnh to xà hkôt pa hte mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Nẽ mẽ kãm: “Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhta na pre amnhĩ xà htỳx kamã hamak kãm ty. Tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Kumrẽx na pre akupỹm ho htĩr jakamã kumrẽx na pre tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã uràk nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa õ krĩ kamã htĩr tũm nẽ pa ho pa hprãm xàj mẽ harẽnh o pa. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm pre ã mẽ pajarẽnh anẽ.” Anhỹr o pa hte mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa pahi Akrip. Anẽ.
24 Nhũm Pawre kormã kot mẽ kãm amnhĩ jarẽnh par kêt ri nhũm Pos Pesti tee ri tanhmã Jejus jarẽnh to hã kuma nẽ kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:
—Kwa na ka akrã axpã nà? Pẽr ate kagà pumunh tỳx kurê akrã pipãnh pyràk o ri atỳx ã ri mẽ inhmã axujarẽnh anẽ. Anẽ.
25 Hãmri nhũm kãm:
—Nà ixkrã pipãnh kêt. Ãm hãmri na pa mẽ amã awjarẽ. 26 Jerujarẽ kamã na prem Jejus pĩ nhũm mẽ piitã omu. Tã nhũm akupỹm htĩr hãmri nẽ hpimxur pê ri pa hkêt nẽ. Na pre mẽ ohtô nẽ akupỹm htĩr kãm omu. Pahi Akrip ra kot ja mar mex jakamã na pa ixàmnhĩx ã mẽ amã harẽnh anẽ.
27 Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ pahi Akrip wỳr rĩt nẽ kãm:
—Kwa pahi Akrip. Xà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja kot Jejus kukamã tanhmã harẽnh toja kôt na ka hte ajamaxpẽr? Nà ra hkôt ajamaxpẽr kênã. Ra ixte ajamaxpẽr kôt apumunh mex. Anẽ.
28 Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ kãm:
—Tk. Kwa xà kot kaj ã inhmã akapẽr anẽ pa ama nẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt ijamaxpẽr? Nà na ka ixte ã ate Jejus jarẽnh anhỹrja kôt ijamaxpẽr ã ixkamnhĩx kaprỳ. Anẽ.
29 Hãmri nhũm Pawre kãm:
—Ko. Kot kaj ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr pa ixkĩnh nẽ. Nom kaxipix kêt. Mẽ apiitã mẽ ate inhmar o akrĩ xwỳnhjaja mããnẽn. Mẽ ate mẽ ixpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr na inhmã hprãm. Ãm ixpyrà nẽ mẽ apê prês pix na inhmã hprãm kêt. Anẽ.
30 Hãmri nhũm pahi Akrip nẽ htõx Perênĩs nẽ pahi Pox Pesti nẽ mẽ hkôt mẽ mõr xwỳnhjaja kànhmã kuhê nẽ ma mrar kaxyw. 31 Nẽ nojarêt nẽ Pawre hã axpẽn mã:
—Kwa tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkêt kênã kot kêt mẽ haxà rỳ kupĩ. Anẽ.
32 Hãmri nhũm Akripja Pos Pesti mã kãm:
—Kwa kop apu kot amnhĩ kaxyw pahi maati Sesti hwỳr hkrà hkêt ronhỹx pu mẽ ra kator. Anẽ.

# 27

*Mẽ kot Rõm wỳr Pawre mẽnh ã mẽ harẽnh Atre 23.11, 25.12*

1 Tã nhũm mẽ pyka pê Itar wỳr pahi maati Sesti hwỳr Pawre mẽnh kaxyw. Itar kamã mẽ õ krĩ maati na pre kêp Rõm. Jakamã nhũm Pawre mẽ mẽ kot mẽ hagjênh xà kamã mẽ hkrĩ xwỳnh mẽ ho hpimrààtã ma mẽ o mra nẽ pôristi krãhtũm Jurti nhĩhkram mẽ haxàr pa. Kot ma Rõm wỳr mẽ o mõr kaxyw. Jurtija kêp Itar kamã mẽ õ pahi maati hã pôristi krãhtũm nhũm prem ma mẽ kãm mẽ o mõr kaxyw ĩhkram mẽ hagjênh pa. Ixpê Rukre na pa pre inhmã Pawre hkôt inhmõr prãm nẽ mẽ hã ajêt nẽ mẽ hkôt mõ.
2 Tã pa mẽ ra inhnojarêt nhũm Aristak haxwỳja ma mẽ ixkôt mõ. Pyka pê Masetõn nhõ xwỳnh na pre. Õ krĩ pê na pre Tesarõn. Jakamã nhũm ma wa ixkôt mõ. Hãmri nhũm pàrja nojarêt. Atamĩx rũm pàr nhũm ra As wỳr nojarêt pa mẽ hwỳr inhgjêx pa nẽ ma kamã mõ. 3 Hãmri nhũm apkati pa mẽ krĩ pê Sito hwỳr pôj nẽ hã pàr xi. Nhũm pôristi krãhtũm Jurtija Pawre ho mex jakamã pa mẽ Sito hwỳr pôj nhũm Pawre mã anẽ pa mẽ ixkato nẽ ma ixkràmnhwỳjê

hwỳr mra nẽ mẽ kutã apku nẽ ma akupỹm pàr wỳr mra.

4 Tã pa mẽ axte mõ. Nom nhũm kôk mẽ ixkutã àpêr tỳx jakamã pa mẽ umaj juk nẽ gô hipôk kupu ho mõ. Gô hipôk pê Sipreja pa mẽ upôk rũm ma hkupu ho mõ nhũm mẽ inhnê kôk pê àmnàr mex nẽ. 5 Hãmri pa mẽ mõõ nẽ pyka pê Siris mẽ Pãpir wa hakrenh o mõ nẽ pyka pê Ris kamã Mira hwỳr pôj nẽ hã pàr xi nẽ ijapôx pa. 6 Hãmri nhũm pôristi krãhtũmja Aresãnrir rũm pàr pumu nhũm ra Itar wỳr nojarêt. Pa mẽ hwỳr inhgjêx kurê kumrẽx hãmri nẽ ma kamã axte mõ. 7 Hãmri nhũm pàrja kôk kutã tee ri mõr prêprêk kaxyw nẽ ãm amnhĩm hprĩ nẽ mõr ã apkati xohtô nẽ pa mẽ tokyx ixpôx kêt nẽ. Tã Sito hwỳr ixàhtêp o mõ nom nhũm kôk mẽ ixkutã hihtỳx rax kumrẽx. Jakamã pa mẽ juk nẽ gô hipôk pê Kret jatur xà jahpa nẽ ma kape hã mõ nhũm mẽ inhnê kôk pê àmnàr mex nẽ. Hãmri pa mẽ ma Sarmõn jakrenh o mõ 8 nhũm pàr kôk kutã amnhĩm hprĩ nẽ kape hã mõ. Pa mẽ mõ nẽ jatã Rasej tã pàr nhĩkwỹ xà mex wỳr pôj nẽ kamã pàr xi. 9 Nom pàr kot amnhĩm hprĩ nẽ mõr jakamã nhũm ra kôk xàpêr tỳx nẽ kamã kry htỳx ã mytwrỳ mẽ ixtã kato. Mytwrỳja ã mẽ kot kôk xàpêr tỳx pymaj nhỹhỹm pàr kãm mrar kêt. Jakamã nhũm Pawre tokyx mẽ inhmõr nê pàr nhõ xwỳnhjê mã kapẽr kãm hihtỳx nẽ mẽ kãm:

10 —Kwa pu mẽ jar kôk xàpêr tỳx jamãr o ri papa nà. Kê kôk mẽ kry htỳxja hapêx pu mẽ rĩ kormã axte mõ. Kot puj mẽ anhỹr kêt nẽ kôk xàpêr tỳx kãm mõ nhũm nhỹri pàrja mẽ pahpê axà nhũm gô mẽ apê mẽ akukrêx o hapêx pa. Pu mẽ pajaxwỳja axkaprã.

11 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr tã no nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. Pàr pãm mẽ pàr o mrar xwỳnh wa nojarêt tỳx nẽ kapẽr ma nẽ ãm kuma. Nhũm pôristi krãhtũm wa nojarêt ã wa kuma nẽ haxwỳja Pawre mar kêt nẽ. 12 Nhũm mẽ kot pàr nhĩkwỹ xà mex jarẽnhja mẽ kot mex ã harẽnh tã mẽ kêp omnuj nẽ. Hã na wrỳk nẽ kôk xàpêr tỳx nhũm mẽ kêp omnuj tỳx nẽ. Jakamã nhũm mẽ piitã Pawre rom ra nojarêt nẽ. Mẽ kãm tokyx krĩ pê Wẽnĩs wỳr hpôx prãm jakamã nojarêt tỳx nẽ. Gô hipôk pê Kret kamã na Wẽnĩsja. Nẽ kamã kôk xàpêr tỳx kêt jakamã nhũm mẽ hwỳr nojarêt nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ tokyx Wẽnĩs wỳr mõ nẽ kamã mãn kôk xàpêr tỳx japêx jamãr o papa. Anẽ.

Hãmri nẽ piitã hwỳr nojarêt.

### *Kôk kot pàr o àpêr tỳx ã harẽnh*

13 Tã nhũm kahpa hkôt kôk xàpêrja katàt kôt kawax pê apê nhũm mẽ kamã ama nẽ axpẽn mã:

—E hãmri. Tokyx pu mẽ mõ. Anẽ.

Jakamã pa mẽ pàr o htỳx xà ho api nẽ axte mõ. Ma gô hipôk pê Kret jakàr ã mõ. 14 Puh nhũm na wrỳ nẽ kôk àpêr tỳx kumrẽx. Mẽ kot kãm “kôk xàpêr tỳx maati” anhỹr xwỳnhja gô hipôk rũm mẽ ixto àpêr tỳx kumrẽx o mõ. 15 Hãmri nẽ mẽ ixkutã àpêr tỳx nhũm pàr tee ri kutã hkarôt. Pa mẽ kormã Wẽnĩs wỳr ixpôx kêt ri ra ho awjanã nhũm amnhĩ krã hkôt kôk kôt mõ. 16-17 Hãmri nẽ mõ nẽ gô hipôk pê Krawti jahpa nẽ hakàr ã mõ nhũm mẽ inhnê kôk pê amỹtà nhũm amnhĩm hprĩ nẽ kawax pê apê. Hãmri pa mẽ pàr krare kot mẽ ixkôt mõr xwỳnhja pa mẽ kumỳ nẽ pàr rax kãm kumẽ. Ra kamã gô rax tã pa mẽ ixkarôt tỳx nẽ nê hkapĩr pa nẽ ho api nẽ pàr rax kãm kumẽ nẽ ho htỳx. Hãmri nẽ hpãnhã kôk xàpêr tỳx pymaj pàr rax kaxpre hpa. Hãmri nẽ kôk kot pykahti grà maati pê Sirteja wỳr pàr mẽnh nhũm kot amnhĩ to pykahti xãm o htẽm pymaj nhũm mẽ kot ho mrar xà hã kupẽxê rax o wrỳ nhũm pàr amnhĩ krã hkôt ma kôk kôt mõ.

18 Tã nhũm apkati nhũm kôk arĩ mẽ ixpê pàr o àpêr tỳx nẽ arĩ na wrỳk rax rãhã nẽ. Jakamã pa mẽ pàr àr pymaj nê mẽ hikukrêx kwỳ gôx kãm rẽnh pa. Kaxkritre nẽ àr kêt kaxyw.

19 Tã nhũm apkati pa mẽ hpãnhã pàr kre kamã ri nê hikukrêx kwỳ rê nẽ gôx kãm kurẽ. 20 Nhũm kôk arĩ àpêr tỳx kumrẽx ã apkati xohtôô nẽ. Nẽ na wrỳk rax rãhã jakamã pa mẽ kanhêti pumunh kêt nẽ myt pumunh kêt o mẽ ixtã apkati xohtô rax kumrẽx. Hãmri nẽ tee ri ahkapi nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr. Nẽ ixtyk par pix kukamã ijamaxpẽr o ixkaprĩ nẽ ixkrĩ.

21 Hãmri nẽ mẽ inhmã ma xàj ixàpkur kêt ryy nẽ. Hãmri nhũm Pawre tee ri ja hã mẽ

ixpumu nẽ pàr nhõ xwỳnh wa kãm kapẽr nẽ wa kãm:

—Kwa na pa pre tee ri Kret kãm man mẽ pamõr nê war amã ixkapẽr. Kop apu mũtar mãn mẽ kuri arĩ ri mẽ hkôt mẽ papa ronhỹx pu mẽ pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx ri papa. Tã nhỹx pu mẽ ri mẽ hikukrêxja gôx kãm rẽnh par kêt nẽ. 22 Nom kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot puj mẽ pahtõ pahtyk kêt nẽ. Ãm pàrja pix koja axà nẽ hapêx. 23 Ixpê Tĩrtũm krajê hõ na pa. Na pa hte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Jakamã na pre kamàt ja kamã ixwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ mẽ nhũm ixwỳr wrỳ nẽ inhmã awjarẽ 24 nẽ inhmã: “Pa Pawre? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amã ma hkêt nẽ. Kot kaj akà hkĩnh pê ma Itar kamã Rõm wỳr mõ nẽ pôj nẽ pahi maati Sesti pumu nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Jakamã koja Tĩrtũm akôt mẽ mõr xwỳnh piitã omunh mex nẽ ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ.” Anẽ.

25 —Ã kot inhmã kapẽr anhỹr jakamã kwa mẽ amnhĩ to htỳx nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot inhmã ujarẽnh xà hkôt koja Tĩrtũm ã mẽ panhĩpêx anẽ. Ixte ja hã omunh mex kênã. 26 Koja xep kôkja nhỹri gô hipôk ã pàr krakrak pa. Nom mẽ papajaja kot puj mẽ pahkà hkĩnh pê hwỳr pahpôx pa. Anẽ.

27 Tã pa mẽ mõõ nẽ ã inhmõr anhỹrja ã ixtã semãn axkrut nẽ ra gô rax pê Ariax kôt axà. Kamàt kãm hkôt axà nhũm kôkja arĩ pàr o apêr tỳx rãhã ho mõ. Hãmri nhũm kôt ã kamàt nhũm pàr o mrar xwỳnhja ra pàr kot pykahti grà htêp ã hkamnhĩx. 28 Jakamã nhũm mẽ gô xupỳm pumunh xà ho gô pumu nhũm upỳm kêp 36 met. Hãmri nhũm hã ahtũmre nẽ axte omu nhũm ra hpãnhã kêp 27 met pix. Jao ra pàr kot gô kokwe htêp o mõr ã omu. 29 Hãmri nẽ kot kẽn kuranh nẽ hã pikrakrak pymaj katẽ rũm ho htỳx xà ho 4 nẽ gôx kãm kurẽ nhũm arĩ ajêt. Hãmri nhũm mẽ tokyx kãm arĩgro hprãm o arĩgro mã nojarêt o hkrĩ. 30 Hãmri nhũm pàr kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja tanhmã hamaxpẽr to nẽ hêx rom pàr krare ho wrỳk o tẽ. Mẽ kot mẽ ixrer nẽ ahte xarmã mõr nẽ rêr nẽ tokyx gô hipôk wỳr hpôx kaxyw. No ãm hêx rom te mẽ kot axte pàr krã rũm ho htỳx xà hõ mẽnh kaxyw pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ kaxyw ho wrỳk o tẽ. 31 Nom nhũm Pawre mẽ hamaxpẽr ã mẽ omu hãmri nẽ pôristi mẽ mẽ hkrãhtũm mã mẽ harẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa koja mũjjaja mẽ pare nẽ ahte pàr krare kamã xarmã mõn rê ka mẽ apikaprãr pa kãm ga. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ mẽ hwỳr hprõt nẽ mẽ kêp pàr krare pê hkaxpre xà jakà nhũm gôx kãm tẽm nẽ ma gô hkôt hkaprỳn mõ.

33 Tã hãmri nhũm ra myt kator o mõ nhũm Pawre akupỹm mẽ piitã mẽ ho mẽ hamaxpẽr o hihtỳx kaxyw mẽ kãm:

—Kwa na ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ axàpkur kêt o atã semãn axkrut. 34 E pu mẽ mẽmoj krẽ nẽ ho amnhĩ xihtỳx. Kot puj mẽ pahtõ pahtyk kêt nẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapẽr. Anẽ.

35 Hãmri nẽ mẽmoj py nẽ mẽ noo mã Tĩrtũm mã harẽ nẽ hkur o xa 36 nhũm mẽ ja hã omunh xà hkôt akupỹm tãm hamaxpẽr o mõ. Hãmri nẽ amnhĩm mẽõ hkwỳ jamỳ nẽ kumẽ kuku. 37 Pàr kãm mẽ inhmõr xwỳnhjaja na pa prem ixpê 276. 38 Tã pa mẽ ra ixàpkur pa. Hãmri nẽ pàr kaxkrit kaxyw mẽ apkur xà hã mẽmoj y jakrêxja gôx kãm hkapĩr pa.

### *Pàr mẽ kêp pikrakrak ã harẽnh*

39 Tã nhũm ra myt kator mex nẽ nhũm mẽ amnhĩ kukamã gô hipôk pumu nẽ axpẽn mã:

—Kwa nhỹ pika na mũj wehe? Anẽ.

Hãmri nẽ nhỹri hakàx ã amnhĩm nõr xà mex pumu nẽ hwỳr pàr o mõr kaxyw hã axpẽn ma. 40 Hãmri nẽ kaxyw pàr o htỳx xà jakà nhũm axrê nẽ gôx kãm rôrôk pa. Nẽ pĩ ho pàr o juk xà nhõ xê xàja nhũm mẽ mããnẽn krãhta. Hãmri nẽ akupỹm mrar xà hã kupẽxê nhô nhũm kôk ho hikot nẽ ma gô jakàx wỳr o mõ. 41 Nom nhũm pàr kormã hakàx pê awry hã mõr ri amnhĩ to kokwe kura nẽ pyka nhĩmõk ã nõ nhũm mẽ tee ri kot hkaxàr nẽ akupỹm gô xupỳm mã mẽnh kaxyw. Nom nhũm gô kot pàr nhĩxô htak tỳx kurê nhũm mẽ ixpê pikrakrak par o mõ. 42 Jakamã nhũm pôristijaja tee ri omu hãmri nẽ ra mẽ kêp prêsjê nhĩmex kaxyw. Mẽ kot gôx kãm rôrôk nẽ gô hipôk wỳr hpa ho nana nẽ mẽ kêp pikunor pymaj kot mẽ himex

kaxyw. 43 Nom nhũm mẽ hkrãhtũmja kãm Pawre pĩr prãm kêt jakamã ja nê mẽ hkurê nẽ mẽ inhmã:

—E mẽ ate apa ho gô rẽnh mex xwỳnhjaja. Akumrẽx mra nẽ mrõ nẽ ho nana ho mra nẽ rê. 44 No mẽ ate apa ho nana punuj xwỳnhjaja kêr ka mẽ tapti rỳ pàr kukrêx õ mỳ nẽ hã ajêt nẽ hã ma mõn rê. Anẽ.

Hãmri pa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ixpiitã ixkà hkĩnh pê ixrêr pa.

# 28

### *Gô hipôk pê Maw kamã mẽ pa hã mẽ harẽnh*
### *Makre 16.17-18*

1 Tã pa mẽ ixpiitã ixkà hkĩnh pê ixrêr pa. Nhũm gô hipôk ã mẽ pa xwỳnhjaja mẽ inhmã gô hipôk nhĩxi jarẽ nhũm xep kêp Maw. 2 Nhũm Maw nhõ xwỳnhjaja mẽ ixto mex nẽ. Nhũm axte na wrỳk rax nẽ nhũm kry htỳx kumrẽx nhũm mẽ ixkamã ukaprĩ nẽ mẽ inhmã kuto nẽ mẽ inhmã kapẽr mex nẽ. 3 Hãmri nhũm Pawre kuwy kaxyw ri pĩ kawrà ho mra nẽ kuwy hwỳr o tẽ nẽ hã haxwỳr o xa. Hãmri nhũm kagã xoprê õ wẽnên xihtỳxja kuwy kagro pymaj pĩ rũm kato nẽ ĩhkra hã kunha nẽ hã àpêr o ajêt. 4-5 Hãmri nhũm Pawre omu nẽ amnhĩ nê ho apê nẽ kuwy kamã kumẽ nhũm kamã tẽm nẽ xêt pa. Hãmri nhũm gô hipôk nhõ xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa ga mẽmyti mũj pumu. Mãn kêp mẽ hpar o pa xwỳnh na. Hã na kagã õ wẽnên xihtỳxta kunha. Nà koja ty nẽ rĩ amnhĩ pumu. Ra hkà hkĩnh pê gô rũm mẽ pahwỳr rêr tã koja tã ty kãm ga. Anẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ tee ri kot tanhmã amnhĩ to hã hkamnhĩx nẽ hamãr o kuhê. à htỳx nẽ ĩhkra hikot rỳ htyk kurê kumrẽx ã hkamnhĩx tã nhũm tanhmã amnhĩ kamã hamak to hkêt nẽ. Ãm htỳx ri hkĩnh nẽ kapẽr nẽ hpikunhar o ri mra. Hãmri nhũm mẽ tee ri omu nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot amnhĩ tore hã. Kêp mẽ hpar o pa xwỳnh kêt. Mãn kêp kaxkwa kamã mẽpahpãmjê hõ nà? Hã na kagã kunha nhũm tanhĩ to hkêt nẽ. Anẽ.

7 Nhũm gô hipôk ã mẽ õ pahihti pê Puptija. Õrkwỹ hã jawỳ jakamã nhũm amnhĩ kôt mẽ ixwỳ pa mẽ ma hkôt mõ nẽ kuri hkôt ixpa ho ixtã apkati axkrunẽpxi nhũm mẽ ixto mex nẽ. 8 Nhũm ra Pupti nhĩpêêxà kêp à nẽ nõ. Kà kagro htỳx nẽ haôk. Hãmri nhũm Pawre hwỳr tẽ nẽ omu nẽ hã ĩhkra xi nẽ ho Tĩrtũm wỳ nhũm akupỹm ho mex kurê kumrẽx. 9 Hãmri nhũm gô hipôk nhõ xwỳnhja harẽnh ma nẽ Pawre hwỳr mẽ à xwỳnh piitã o mra nhũm mẽ omu nẽ Tĩrtũm nhỹ hã akupỹm mẽ ho mex pa. 10-11 Hãmri nhũm gô hipôk nhõ xwỳnhjaja mẽ ixto mex rax nẽ.

### *Pawre axte Rõm wỳr nojarêt ã harẽnh Rõmãn 1.10-12, 15.30-32*

Tã pa mẽ gô hipôôta kamã ixpa hã mytwrỳ axkrunẽpxi. Hãmri nhũm kôk xàpêr tỳxta hapêx pa mẽ axte inhnojarêt nẽ ma mõ. Pàr õ kamã hpãnhã mõ. Aresãnrir rũm pàrja pa mẽ hpãnhã kamã mõ. Mẽ kot kãm "sãnti pihpo" anhỹr xwỳnhta kamã. Na pre gô hipôk kamã haxwỳja kôk xàpêr tỳx hapêx jamãr xa hã hikwỹ htã ra axte nojarêt. Hãmri nhũm gô hipôk nhõ xwỳnhja ma mẽ inhmõr xà hã mẽ inhmã mẽ ixàpkur xà hkwỳ nhõr rax nẽ. Hãmri pa mẽ pàr wỳr inhgjêx pa nẽ ma kamã mõ. 12 Mõõ nẽ Sirakus wỳr pôj nẽ hã pàr xi. Hãmri nẽ krĩja kamã mẽ ixtã apkati axkrunẽpxi nẽ axte mõ. 13 Mõõ hãmri nẽ Rekre hwỳr pôj nẽ hã pàr xi. Hãmri nẽ kamã mẽ ixtã apkati. Nhũm ra kahpa hkôt kôkja kawax pê àpêr mex jakamã pa mẽ ma hkôt mõ. Nẽ mẽ ixtã apkati axkrut nẽ Potew wỳr pôj nẽ hã pàr xi. 14 Hãmri nẽ pàr rũm ijapôj nẽ krĩ kamã Jejus kôt mẽ ixtõ nẽ htõx kwỳjê pumu nhũm mẽ amnhĩ wỳr mẽ ixwỳ. Pa mẽ ma mẽ hkôt mra nẽ mẽ hkôt ri ixpa hã ixtã ũ semãn. Hãmri nẽ ma Rõm wỳr hpãnhã ixpar o mõ. 15 Hãmri nẽ kormã amỳm inhmõr ri nhũm Rõm kãm Jejus kôt mẽ ixtõ nẽ ixtõxjaja mẽ ijarẽnh ma nẽ man mẽ ixkutã mra. Ma krĩ pê Prasxi Apja mẽ "Wẽn Pijakrunẽpxi" anhỹr xwỳnh jarẽnhja wa hwỳr mẽ ixkutã mra. Hãmri pa mẽ axpẽn kaxpa nhũm Pawre mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ mẽ hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà ãm hãmri na ka mẽ ixkutã jajê rẽ. Na pa mẽ omu nẽ ixkĩnh nẽ. Nà amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

16 Hãmri pa mẽ ma mẽ hkôt Rõm wỳr mõ nẽ pôj. Jatã Itar kãm Rõm wỳr pôj. Hãmri nhũm pôristi krãhtũm Pawre mã:

—E kot paj mẽ hagjênh xà kamã ajaxàr kêt nẽ. Kot kaj amã nhỹri ixkre kamã apa hprãm nẽ mamrĩ kamã apa. Nom koja pôristi hõ akôt pa ho pa.

Anhỹr jakamã nhũm nhỹri ixkre kamã pahihti Sesti kot mar kaxyw kamã hamak o pa.

*Pawre kot Rõm kamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh*

*Atre 17.5-6*

17 Tã nhũm Pawre Rõm kamã hã apkati axkrunẽpxi nẽ amnhĩ wỳr Ijaew xàptàr tũmrejê hwỳ nhũm mẽ hã akuprõ nhũm mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ kãm:

—E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. Nà na pa pre mẽ panhĩgêtjê kapẽr nhĩrôp tanhmã ixãm to hkêt nẽ rỳ ixte tanhmã mẽ pahkwỳjê hõ hto hkêt tã nhũm mẽ pahkwỳjaja amarĩ ixpynê. Jerujarẽ kamã ixpynê nẽ Rõm nhõ xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. 18 Hãmri nhũm mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixkukja nẽ tee ri mẽ kot mẽmoj mỳrapê ixpĩr kaxyw tanhmã ixkukjêr to kaprỳ. Jakamã nhũm mẽ kãm ixkator prãm nẽ. 19 Nom nhũm mẽ pahkwỳjaja kãm ja mex kêt jakamã pa pre jar pahi maati Sesti kot ixte kãm amnhĩ jarẽnh ã inhmar kaxyw amnhĩm harẽ nẽ man hwỳr mõ. Kot paj tanhmã kãm mẽ pahkwỳjê ho ixkapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm ixte amnhĩ tã tanhmã mar to hpix kaxyw na pa hwỳr mõ.

20 —Tã pa amnhĩ wỳr mẽ awỳ. Ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh kaxyw. Mẽ pahkaprĩ xwỳnhta. Mẽ pahte kormã kamã pajamak o papa xwỳnh Jejusta. Ãm ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr pix mỳrapê na prem ã kàx o ixkaxpre anẽ. Anẽ.

21 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Nà jar tanhmã ajarẽnh kute hkêt. Na pre Jutej kamã mẽ pahkwỳjaja tanhmã ajarẽnh to hã kagà nẽ mẽ ixwỳr mẽnh kêt nẽ. Nẽ ham mẽ kurũm mẽ hpôx xwỳnhjaja na prem tanhmã mẽ inhmã ajarẽnh to hkêt nẽ. 22 No na xep hte pyka piitã hkôt mẽ kãm mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kurê nẽ. Na pa pre mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ inhmã axujarẽnh mar prãm nẽ. Anẽ.

23 Hãmri nhũm mẽ kot mar kaxyw arĩgro hta.

Tã nhũm mẽ kot arĩgro hyr kato nhũm mẽ Pawre nhõrkwỹ hwỳr pikuprõnh rax nẽ nhũm mẽ kãm awjarẽ. Mẽ kãm ujarẽnh ry nẽ. Nẽ ho kamàt. Nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ pahte amnhĩ wỳr kamã pajamak o papa xwỳnh Jejusja. Kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ ato hkra. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapẽr anẽ. Nẽ finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã Jejus kukamã tanhmã hã kagà htoja nhũm mẽ kãm harẽ. Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã hã kagà htoja nhũm mẽ kãm harẽ. 24 Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ hkôt hamaxpẽr nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. No nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ ãm kuma nẽ kãm axte mar prãm kêt nẽ.

25-29 Jakamã kànhmã kuhê nẽ nojarêt nhũm Pawre mẽ kãm:

—Nà amnepêm na pre Tĩrtũm finat Ijaisti mã tanhmã kapẽr to. ỹ hã kot mẽ panhĩgêtjê mã tanhmã kapẽr jarẽnh to kaxyw. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kot mẽ kãm kapẽr nẽ tanhmã mẽ harẽnh to kaxyw. Te Tĩrtũm tãm mẽ kãm kapẽr pyràk mẽ kãm kapẽr. Nẽ ãm hãmri tanhmã mẽ pahkwỳjê jarẽnh to. Na pre mẽ kãm:

E Ijaisti. Kêr ka ma akwỳjê hkôt ri mẽ kãm tanhmã ixkapẽr jarẽnh to ho ri apa.

Nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ ajamak o axumar tỳx tã aprĩ hã ixkapẽr mar kêt nẽ.

Nẽ mẽ ano ho arĩt tỳx tã aprĩ hã ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh kêt nẽ.

Mẽ amã ixkapẽr mar prãm kêt jakamã te mẽ ate mar pymaj amnhĩ jamak pro pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Nẽ mẽ amã ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh prãm kêt jakamã te mẽ ate ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh pymaj te mẽ anomnhõt pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Jao amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ.

Kop mẽ amã ixkapẽr mar prãm ronhỹx ka mẽ aprĩ hã inhmar tỳx nẽ.

Nẽ aprĩ hã ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh mex nẽ.

Jao amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ.

Pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex nẽ.

Tã ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.”
Anhỹr o kêr ka mẽ kãm ixkapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt apa Ijaisti. Anẽ.
Na pre ã Tĩrtũm mẽ panhĩgêtjê kaxyw
Ijaisti mã kapẽr anẽ nhũm ô ri mẽ kãm
ujarẽnh o pa nẽ mẽ pamã hã kagà. Jakamã
kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ jajê pyrà
nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Kwa
mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Ijaew kêt
xwỳnhjaja kot kapẽr marja na ra Tĩrtũm
kãm hprãm nẽ. Jakamã koja mẽ hwỳr mẽ
kot kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnh kwỳjê rẽ
nhũm mẽ hkôt mẽ kãm ujarẽnh o pa nhũm
mẽ kuma nẽ mẽ akurom kãm mar prãm nẽ.
Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hapôx pa nẽ ma
akupỹm axpẽn mã tanhmã kapẽr jarẽnh to
ho mra. 30 Hãmri nhũm pahi maati Sesti
tokyx amnhĩ wỳr Pawre hwỳ nẽ tanhmã
mar to hkêt nhũm õrkwỹ kamã kêp prês
nẽ pa ho hã amgrà axkrut. Nẽ tãm õrkwỹ
pãnhã mẽ kãm amnhĩre. Nhũm pre krĩ
nhõ xwỳnhjaja ohtô nẽ hwỳr mra nhũm
amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. 31 Na
pre hte amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ nẽ mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o hkrĩ. Mẽ kot Tĩrtũm
Kra Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr
nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ amnhĩ
katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh par
nẽ mẽ ho hkra hã mẽ kãm ujarẽnh o hkrĩ.
Nẽ mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê
jahkre. Tanhmã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ
nhĩpêx mex to ho pa hã mẽ kãm karõ ho
hkrĩ. Hãmri nhũm mẽhõ ja nê tanhmã kãm
kapẽr to hkêt nẽ.

Tã ãm ja pix Teopre. Ixpê Rukre na pa
awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Nẽ kamã amã
tanhmã mẽ pahkwỳjê jarẽnh to. Tã ãm ja
pix na hapêx.

# Rõmãn
# Pawre kot Rõm kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Kagà ja na pre Pawre hipêx. Kêp Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh na pre. Na pre hte mry kà ho ixkre nhĩpêx nẽ mẽ kãm ho wẽnê ho mẽ hkôt pa pê mẽ piitã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Tã krĩ pê Rõm kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Kormã ma mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ omunh kêt ri.

Nẽ Jejus kêp Tĩrtũm mã tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh ã nhũm pre mẽ kãm harẽ nẽ hã kagà. Jejus kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã mẽ panê htyk jakamã na hte Tĩrtũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumu nẽ Jejus kukwak ri mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

Nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw nẽ hamaxpẽr nyw o pa hã nhũm Pawre mẽ kãm karõ nẽ hã kagà. Ã na pre mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà anẽ. Nẽ hã kagà ho:

1 Pa Rõm nhõ xwỳnhjaja? Xà mẽ amex? E ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Tĩrtũm na pre mẽ akaxyw ixãm. Ixte mẽ amã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri ixpa kaxyw. Na pre ixpê Pawre hã ixpumu nẽ ixãm. Jakamã na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ. Ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho ri ixpa xwỳnh na pa. Na pa hte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Tã ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

2 Amnepêm na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja mẽ pakukamã mẽ panhĩgêtjê mã Jejus kukamã tanhmã harẽnh to ho ri pa. Nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ pahpiitã mẽ panê tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to mã xwỳnh mẽ nhũm mẽ hpiitã hprĩ hã harẽnh ma nẽ omu. Anẽ.

Nhũm prem ã Jejus kukamã mẽ kãm harẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh xà hkôt tanhmã mẽ kãm harẽnh to. 3 Tĩrtũm Kra Jejus Krisja na pre mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ panhõ Pahihti na. Kêp Tĩrtũm Kra htã na pre mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho amnhĩ nhĩpêx nẽ wrỳ nẽ katorxà nhõxà hkre rũm kato. Jakamã kêp Tĩrtũm Kra pix kêt mããnẽn katorxà hkôt kêp higêt Tawi hkanrẽhã htàmnhwỳ.

4 Kêp Tĩrtũm Kra htã nhũm prem axtem nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ kupĩ. Nom nhũm Tĩrtũm kêp amnhĩ Kra hã akupỹm ho htĩr. Jakamã na pu htem harẽnh ma nẽ kãm pajamaxpẽr o:

—Jejus kêp Tĩrtũm Kraa. Mẽ kot kêp hpĩr tã nhũm akupỹm ho htĩr. Jakamã nhũm Tĩrtũm pyrà nẽ hihtỳx o hihtỳx. Anẽ.

5 Tã ã Tĩrtũm kot Kra nhĩpêx anhỹrja ri na mããnẽn pa ixto mex nẽ mẽ akaxyw ixãm. Jakamã na pa hte ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm tanhmã Jejus Kris jarẽnh to ho ri mẽ hkôt ixpa. Ijaew mã nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê mã. Mẽ kot harẽnh mar nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr nẽ kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex kaxyw. 6-7 Nẽ mẽ apê Rõm nhõ xwỳnhjaja. Na ka prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra nẽ mẽ apê Jejus mẽ wa hkwỳ hã mẽ ajarẽ. Mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw nhũm pre ã mẽ ajarẽnh anẽ.

Tã ot pa kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh kaxyw. Tĩrtũm kot mẽ ato hkra xwỳnhjê hwỳr. Tĩrtũm kãm mẽ ajapêê.

Na pa hte mẽ ato mẽ panhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr rãhã ri ixpa. Nẽ mẽ ato wa hwỳr o:

—Kwa kêr ka wa Rõm kamã war akrajê pumunh mex nẽ mẽ kutã anojarêt rãhã nẽ. Kê mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Anẽ.

### *Pawre kot Rõm nhõ xwỳnhjê pumunh prãm ã amnhĩ jarẽnh*

*Atre 28.15-16; Rõmãn 15.22-29*

8 Nẽ na ka prem amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm krĩ piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja mẽ ajarẽnh ma. Nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw ã mẽ ajarẽnh ma nẽ axpẽn mã tanhmã mẽ ajarẽnh to ho pa. Nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Kwa na xep Rõm kãm mẽ hkwỳjaja amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr tỳx nẽ.

Nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Anẽ.

Pa ã mẽ kot mẽ ajarẽnh anhỹrja ma nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Nẽ Tĩrtũm mã mẽ anhỹ hã ixkĩnh ã amnhĩ jarẽnh o ri ixpa. 9 Na pa hte mẽ ato hwỳr rãhã ho ri ixpa. Nẽ nhỹri mẽ kãm Tĩrtũm Kra Jejus kapẽr jarẽnh o ri ixpa nẽ mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ ato kuwỳ. Nẽ tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa pê mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ ato kuwỳ. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex. 10 Na pa hte tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to kaxyw nẽ mẽ akaxyw amnhĩ to kuma nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Na pa ra inhmã ma Rõm wỳr inhmõr nẽ kamã akôt ixkwỳjê pumunh prãm tỳx kumrẽx. Xà kot ka tokyx mẽ hwỳr inhmẽ nà? Anẽ.

11 Na pa ra inhmã mẽ awỳr inhmõr prãm tỳx nẽ. Na pre Tĩrtũm Karõ tanhmã ixkrã hto pa ỹ hã kapẽr ã kagà mar tỳx nẽ. Nẽ hkôt mẽmoj mex pumunh rax nẽ. Tã ra inhmã ma mẽ awỳr inhmõr nẽ amnhĩ xô ri mẽ amã harẽnh prãm nẽ. Mẽ ate inhmar nẽ aprĩ hã Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa kaxyw. 12 Kot paj nhỹrmã ma mẽ awỳr mõ. Nẽ mẽ awỳr pôj pu mẽ axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ. Mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã pajamaxpẽr mex o papa hã axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ. Nẽ mẽ pahpiitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa.

13 E ixkwỳjaja. Xatã ixte mẽ awỳr ixkrà htã nhũm mẽmoj xatã tanhmã ixpê àmtàr to pa kormã jar ixpa. Nom kot paj nhỹrmã ma mẽ awỳr mõ. Mẽ ate ja hã inhmar kaxyw na pa ã Tĩrtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Na pa pre krĩ hkwỳ kamã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh kwỳjê hwỳr ixpa. Nẽ mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Ja kaxyw na pa inhmã ma mẽ anhõ krĩ hwỳr inhmõr prãm nẽ. Mẽ akwỳjaja kot ixkapẽr mar nẽ mẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. 14 Na pre ra Tĩrtũm ixte kapẽr o mẽ ajahkre ho ixpa kaxyw mẽ piitã mẽ kaxyw ixãm. Tanhmã ri mẽ kute xwỳnhjê kaxyw. Mẽ kãm ma ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ kãm ma hkêt o mẽ pa xwỳnhjê mã. Nẽ mẽ kot kagà pumunh xwỳnhjê mẽ mẽ kot kagà pumunh kêt xwỳnhjê mã. Mẽ piitã mẽ kaxyw na pre ixãm. Ixte mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. 15 Jakamã na pa ra inhmã mẽ apê Rõm nhõ xwỳnhjê hwỳr inhmõr prãm nẽ. Ixte mẽ anhõ krĩ kamã mẽ piitã mẽ kãm ja jarẽnh o ri ixpa nhũm mẽ kot inhmar nẽ mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw.

### *Jejus kot mẽ panê htyk ã harẽnh Sikũn Ximotre 1.6-12*

16 Nẽ Jejus kot mẽ panê htyk ã harẽnhja ãm hãmri na. Harẽnhja mex o mex. Na htem kuma nẽ kãm hamaxpẽr nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx pa nẽ mẽ ho hkra. Nom mẽ ixpê Ijaew nhõ xwỳnhjê pix kêt. Mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm kãm mẽ pajapê ho axpẽn pyràk. Jakamã na pu htem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto hkra. Ja kaxyw àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. 17 Ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr xwỳnh pixjaja na hte mẽ ho hkra. Kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã ja jarẽnh to nẽ harẽnh kot:

> Na hte Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ kaxyw Kra mã hamaxpẽr ã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra nhũm mẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr rãhã ho pa. Jao ra ô ri tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

### *Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh Atre 14.15, 17.22-29; Apokarip 9.20-21*

18 Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o ri mẽ pa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm axtem tanhmã mẽ harẽnh to. Na htem Tĩrtũm kapẽr ma nom amnhĩ tomnuj gryk ã ãm kuma. Nẽ mẽ hkwỳjaja kot kapẽr mar pymaj kapẽr õ ho mẽ kêp àmnàr rãhã ho ri pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj nẽ. 19-20 Te mẽ kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx tã mẽ kot omunh mex. Tĩrtũm kot mẽmoj to kator krax rũm ra kot mẽ pamã amnhĩ to amnhĩrĩt mex. Pu mẽ pano ho omunh kêt tã no ãm kot amnhĩ nhĩpêx kôt ra kêp Tĩrtũm ã omunh mex nẽ. Nẽ kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh

ã omunh mex nẽ. Nẽ mex o mex ã omu nẽ hihtỳx o hihtỳx hã omu. Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kot amnhĩrĩt mex nhũm mẽ kot omunh mex tã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Nẽ axtem nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Tĩrtũm kot inhmã amnhĩ to amnhĩrĩtre hã kot pa kêt ri hkôt amnhĩ nhĩpêx. Kot pa inhno ho omu nẽ rĩ kormã hkôt amnhĩ nhĩpêx japêr. Anẽ.

Ra mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex tã ri ã hamaxpẽr anẽ. Jakamã nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj tỳx nẽ. 21 Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex tã amnhĩ kaxyw tanhmã kãm hamaxpẽr hto hkêt. Rỳ arĩ hamaxpẽr japêr nẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm. Ãm hãmri amex kumrẽx. Ãm amex o amex. Apê Tĩrtũm ã ãm apixi mex kumrẽx na ka. Ãm hãmri na ka hte mẽ ixto mex o apa.

Anhỹr o amnhĩ kaxyw kãm kapẽr kêt nẽ. Nẽ ãm htỳx tanhmã hamaxpẽr punuj to pix o ri pa. Te kamàt kô kamã ri mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ mẽmoj mex pumunh kêt nẽ.

22 Mẽ kot àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o ri pa htã no ãm te mẽ hkrã kanhĩn kêt nẽ mẽ hamaxpẽr kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 23 Jakamã na htem amnhĩm mẽmo karõ nhĩpêx. Mẽmo htyk mã xwỳnhjê hõ karõ nhĩpêx. Tanhmãn panhĩ karõ rỳ mẽmo mry karõ rỳ mẽmo kuwênh karõ. Rỳ mẽmo kagã karõ nhĩpêx. Hãmri nẽ ho õ sãnti nẽ te ri ho Tĩrtũm nhĩpêx pyràk o hipêx. Jao hpar pê hkõn krã ho rôrôk nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm amnhĩ jagrer pê kãm mex o mex ã harẽ. Tĩrtũmja sãnti rom htĩr o htĩr tã nhũm mẽ axtem nẽ sãnti gryk ã hkaga nẽ ã amnhĩ nhĩpêx o pa anẽ. 24 Jakamã nhũm tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga nẽ ãm mẽ omu. Jakamã nhũm mẽ ãm amnhĩ krã hkôt tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ axpẽn kãm ri tanhmã hpijaàm kêt to. Ã na htem htỳx ri amnhĩ tomnuj anhỹr o pa.

25 Tĩrtũm kapẽrja ãm hãmri htã nhũm mẽ axtem nẽ te amnhĩ pum rẽnh pyràk o hipêx nẽ kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ hpãnhã ri mẽ hêx xwỳnhjê kapẽr pix ma nhũm ja te mẽ kãm mex pyràk. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ axtem nẽ Tĩrtũm kot mẽmoj nhĩpêx pix parpê rôrôk nẽ amnhĩm mex o mex ã harẽ. Nom kot hipêx xwỳnh Tĩrtũm parpê mãn ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nom kot mẽmoj nhĩpêx xwỳnhta mex o mex jakamã koja mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja jajê rom kãm mex o mex ã harẽnh tũm rãhã ho ri pa. 26 No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga nhũm mẽ htỳx amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Jao mẽni hkwỳjaja axtem nẽ axpẽn gryk ã mjên kaga nẽ axpẽn nhĩõ ho mjên. 27 Nhũm mẽmy hkwỳjaja mããnẽn axtem nẽ amnhĩ kwỳjê my gryk ã hprõ kaga nẽ axpẽn nhĩõ ho hprõ. Na htem ã axpẽn kamã hpijaàm kêt o pa anẽ. Mỳrapê koja mẽ à pix kãm amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. 28 Na htem amnhĩ tomnuj gryk ã Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Mẽ kãm amnhĩ tomnuj pix prãm jakamã kwãr mẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kot paj axte ja nê tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to hkêt nẽ. Anẽ.

Jakamã nhũm mẽ arĩ htỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa rãhã nẽ.

29 Hãmri nẽ mẽmoj punuj pix mã hamaxpẽr.
Nẽ kãm amnhĩ mex pix prãm mã hamaxpẽr.
Nẽ kãm axpẽn tomnuj pix prãm.
Nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm gryk pix prãm.
Nẽ mẽ kãm axpẽn par pix prãm.
Nẽ mẽmoj tã ri kãm axpẽn mã àkjêr prãm.
Nẽ mẽmoj tã kãm axpẽn mã hêx prãm.
Nẽ kãm axpẽn kaxyw tanhmã hamaxpẽr punuj to pix prãm.
Nẽ kãm tanhmã axpẽn to kapẽr punuj to pix prãm.
30 Nẽ kãm mẽmoj tã axpẽn to hêx pix prãm.
Nẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt o ri pa.
Nẽ mẽmoj tã axpẽn mã àkjêr o ri pa.
Nẽ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar rãhã ho ri pa.
Nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to pix kukamã hamaxpẽr. Nhũm mẽ katorxà nẽ mẽ hipêêxà tee ri ja nê tanhmã mẽ kãm kapẽr to no nhũm mẽ mar kêt kumrẽx.

31 Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ pa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm kãm mẽmoj mex nhũm mẽ kêp omnuj nẽ nhũm Tĩrtũm kêp mẽmoj omnuj nhũm mẽ kãm mex nẽ. Nẽ axpẽn mã mẽmoj tanhmã ho hã amnhĩ jarẽnh tã ho anhỹr kêt nẽ. Nẽ axpẽn kãm ukaprĩ ho ri pa hkêt nẽ. 32 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ hkukamã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh kot:

Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho ri pa ho pa. Anẽ.

Nhũm mẽ kot amnhĩ tã ja mar tỳx tã aa amnhĩ tomnuj kaga hkêt nẽ. Arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã nẽ. Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja gryk ã Tĩrtũm kaga nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga nẽ ãm mẽ omu. Jakamã nhũm mẽ amnhĩ tomnuj tỳx pix rãhã ho pa.

# 2

*Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh*

*Matêwre 7.1-5; Sikũn Tesarõn 1.6; Eprêw 9.27; Sikũn Pêtre 2.4, 3.7; Jutre 6-14; Apokarip 6.15, 20.11*

1 Nẽ kot ka mẽ atõ ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh ma nẽ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Tk. Mẽ kot amnhĩ tomnuj pix o ri pa xwỳnh kênã. No pa na ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hkêt. Mẽ kurom ixte tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa xwỳnh na pa.

Anhỹr o amnhĩ jarẽ. Kwa nà mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Mẽ pajaxwỳja na pu htem tõhã mẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Tã ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ harẽnh anẽ nẽ te ka ate amnhĩ jarẽnh pyràk. 2 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ kot amnhĩ tomnuj o ri mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho ri pa. Anẽ.

Ãm hãmri ã mẽ harẽnh kot anhỹr. 3 Mãn ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê rẽ. No pa koja hwỳr inhmẽnh kêt nẽ. Anẽ.

Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anhỹr tã tõhã mẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jakamã koja Tĩrtũm mẽ uràk nẽ hã tanhmã mẽ ato. 4 Kot kaj mẽ atõ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ ãm ja hã amnhĩ pumu nẽ ajamaxpẽr o:

—Ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh tã na hte Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. Kêp mẽ ixkamã ukaprĩ xwỳnh jakamã na hte gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Jakamã kot paj arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa nẽ aa jam inhũrer kêt nẽ. Tĩrtũm kot ja hã tanhmã ixtore kaxyw hã.

Anhỹr o ajamaxpẽr. No ãm ja kot anhỹr kêt. Na hte Tĩrtũm kormã amnhĩ tã mẽ pajamã. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na hte kormã amnhĩ tã mẽ pajamã. Jakamã na kormã tanhmã ate amnhĩ tomnuj tota ã tanhmã ato hkêt nẽ.

5 Mẽ akrã hihtỳx jakamã mẽ amã hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm kêt. Na ka htem tanhmã amnhĩ tomnuj to pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa. Nẽ gaa nẽ ra anhỹr kumrẽx. Nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp omnuj tỳx o mõ. Jakamã koja nhỹrmã tanhmã mẽ ajarẽnh to nẽ gryk tỳx kãm tanhmã mẽ atomnuj tỳx to. Ãm hãmri na hte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã mẽ panhĩpêx to.

6 Koja nhỹrmã mẽ pahpiitã kormã mẽ pahtĩr ri mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ panhĩpêx to. Mẽ kot amnhĩ to mex o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ ho mex nẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ homnuj nẽ. Koja nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahto hpimrààtã ã mẽ panhĩpêx anẽ. 7 Mẽ kot hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa pê kãm Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh prãm xwỳnhjaja koja nhỹrmã amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽ. Hãmri nhũm mẽ kuri htĩr

tũm nẽ hkĩnh nẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa. 8 Nom mẽ kot amnhĩ mã pix mã ri hamaxpẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to gryk ã Tĩrtũm kapẽr kaga xwỳnhjaja koja kãm mẽ hkĩnh kêt nẽ tanhmã mẽ homnuj tỳx to. 9 Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh piitã koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa. Ijaew kumrẽxjaja nẽ hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê.

10 No kêt tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja Tĩrtũm mẽ ho mex rax rãhã ho pa ho pa. Nẽ amnhĩm mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ harẽ. Nẽ tanhmã mẽ ho mex to nhũm mẽ kamã amnhĩ krit nẽ pa ho pa. Hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ àmnhĩx ri pa ho pa. Ijaew kwỳ kumrẽxjaja nẽ mããnẽn Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja nhũm mẽ mex nẽ hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ àmnhĩx ri pa ho pa. 11 Koja Tĩrtũm nhỹrmã ahpỹnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to pê tanhmã mẽ panhĩpêx to. Mẽ ixpê Ijaewjaja nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nhũm ã mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx anẽ.

12 Amnepêm na pre finat Mojes mã tanhmã kapẽr to nhũm kuma nẽ ô ri hã kagà hpa. Mẽ ixpê Ijaew ri na kapẽr ã kagàja. Ra mẽ ixte mar tỳx jakamã koja mẽ ixtõ ra kapẽr mar tỳx tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr kumẽ. Kot kapẽr mar tỳx tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt mỳrapê nhũm ã hipêx anẽ. No kêt mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ixkĩnhã mẽ ari Tĩrtũm kapẽr ã kagà hkêt jakamã koja mẽ ate kapẽr nhĩrôp mẽ akuhê hã mẽ apumunh kôt tanhmã mẽ anhĩpêx to hkêt nẽ. Koja hpãnhã mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa mỳrapê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa tũm xàta wỳr mẽ arẽ.

13 Na hte mẽ kot kapẽr mar ã mẽ omunh xà hkôt amnhĩm mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Ãm mẽ kot kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh xà hkôt pix mã na hte amnhĩm mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽ. 14 No mẽ hkwỳjaja kormã kot kapẽr mar kêt tã te ra mẽ kot mar mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ krã hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx. Te kot Ijaew pyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pata pyràk. 15 Na htem amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to. Te Tĩrtũm kapẽr kot mẽ hkrãm gjêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã tee ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh nẽ.

16 Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm Jejus Kris mã anẽ nhũm kuma hãmri nẽ mẽ piitã kormã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Nẽ mẽ hamaxpẽr kôt mẽ omunh mex xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ papajaja mẽ pahte axpẽn jamaxpẽr kôt axpẽn pumunh kêt tã Jejus kot mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh par.

Tã na pa hte mẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ixpa pê ã mẽ kãm ixujarẽnh anhỹr o ri ixpa.

### *Pawre kot hkwỳjê mã kapẽr*
### *Rõmãn 3.19-20*

17 Nẽ ixpyrà nẽ mẽ apê Ijaew kwỳjaja na ka mẽ axtem nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ to jarkrar o ri apa nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ ixpê Ijaew ri Tĩrtũm kapẽr ã kagà jakamã ãm mẽ papxipixjaja na hte Tĩrtũm amnhĩm mẽ inhmex ã mẽ ijarẽ. Nẽ ãm mẽ papxipixjaja na hte mẽ ixto hkra. 18 Nẽ mẽ papxipixjaja na mẽ ixte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt mẽmoj pumunh par nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xà pumunh par nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xà pumunh par. Mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê rom mẽ ixte mẽmoj piitã omunh par kumrẽx. Anẽ.

19-20 Nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà te mẽ ixpê mẽ nohkre xwỳnhjê pa hã mẽ hamỳnh nẽ ri mẽ ho ixpa xwỳnh pyràk. Jakamã Ijaew kêt xwỳnh pê htỳx ri mẽ pa xwỳnhjaja na pa htem mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre mex o ri ixpa. Kormã mẽ kot hprĩ hã mar kêt jakamã na pa htem ho mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kurom mẽ ixte mar par kênã.

21 Anhỹr ã amnhĩ jarẽnh nẽ mẽ ate kapẽr
o mẽ ahkre ho apa htã hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ.
Nẽ mẽ ate mẽ kot axpẽn pê àhkĩnh nê mẽ
hkurê htã no ãm mẽ kamjaja axpẽn
pê axàhkĩnh o ri apa.
22 Nẽ mẽ amã sãnti hkĩnh kêt ã amnhĩ
jarẽnh tã axtem nẽ hwỳr agjê nẽ
hpar pê kàxpore nhĩkwỹ xwỳnh o
axàhkĩnh o ri apa.
Nẽ mẽ kot axpẽn prõ ho amnhĩkati nê mẽ
hkurê ho apa htã mẽ kamjaja ã ri
amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.
23 Nẽ mẽ ate Tĩrtũm kapẽr ã kagà mex o mex
ã harẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt
nẽ. Jakamã nhũm mẽ akwỳjaja ja hã
mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ Tĩrtũm ã
hpijaàm kêt o pa.
24 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ
ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ajarẽnh to nẽ mẽ
ajarẽnh kot:
Mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjaja na htem Ijaew
kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ
pa hã mẽ omu nẽ mẽ ỹ hã tanhmã
Tĩrtũm o kapẽr punuj to ho ri pa.
Anẽ.
25 Mẽ pahpê Ijaew na pu htem mẽ pahkra-
jaja mẽ hapôx kôt kormã mẽ hkryre ri pu
htem mẽ kêp mẽmy kwrỳt kà jakà. Finat
Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêtjê mã
hã karõ xà hkôt na pu htem ã mẽ hipêx anẽ.
Mẽ pahte Tĩrtũm mã mẽ pahkrajê nhõr ã
amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw. Jakamã na pu
htem arĩ Mojes kapẽr kôt ã mẽ hipêx anẽ
nhũm Tĩrtũm kãm ja mex nẽ. Nom kot pu
mẽ kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho papa nhũm ja kêp omnuj tỳx nẽ hãmri pu
mẽ tee ri mẽ pahkrajê my kwrỳt kà jakàr
kaprỳ. Na hte Tĩrtũm ã mẽ pahkrajê nhĩpêx
anhỹr ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ
pamex ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Nom mẽ
pahte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa
pê mẽmy kwrỳt kà jakàrja nhũm kãm mex
nẽ. 26 Ijaew kêt xwỳnhjaja kot ã mẽ hkrajê
nhĩpêx anhỹr kêt tã ra mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm
kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jao
te mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr pyràk o
amnhĩ nhĩpêx. Jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã
mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri. Mẽ ate amnhĩ my kwrỳt
kà jakàr kêt tã mẽ apê ixkra na ka mẽ. Anẽ.

27 Mẽ kot amnhĩ jakàr kêt tã Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa nhũm amnhĩ
tã mẽ omu nẽ mẽ arom amnhĩm mẽ kot
amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽ. Mẽ kot
amnhĩ jakàr kêt tãã.

No mẽ kajaja mẽ ate Tĩrtũm nhỹ hã Mojes
kapẽr ã kagà mar tỳx tã hkôt amnhĩ nhĩpêx
kêt nẽ. Ja mỳrapê koja ja hã mẽ apumu
nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê kĩnhã mẽ ate amnhĩ
tomnuj xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Ra mẽ ate amnhĩ
jakàr tã mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ
ajarẽ.

28 Nẽ kot ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ to
jarkrar to nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ixpê Ijaew jakamã na hte Tĩrtũm mẽ
kot inhmy kwrỳt kà krãhyr kôt ixto kraa.
Anẽ.

Nom xà na hte Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ
pahto hkra? Nà kot anhỹr kêt. Na htem ãm
htỳx ã amnhĩ to jarkrar anhỹr kaprỳ ho pa.

29 Nẽ Tĩrtũm Karõ kot mẽ hkarõ mã gjêx
xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kra jakamã na htem
Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx.
Nom ri amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hkêt nẽ. Rỳ htỳx hamaxpẽr
o:

—Nà kot paj Mojes kapẽr ã kagà hkôt
amnhĩ nhĩpêx nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu
nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra.

Anhỹr o hamaxpẽr kêt nẽ. Na htem
hamaxpẽr o:

—Nà ra Tĩrtũm Karõ kot ixkarõm àr
jakamã ixpê hkra nhũm amnhĩm inhmex
ã ijarẽ. Jakamã kot paj ãm kôt pix mã ri
amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa rãhã ty. Kwãr mãmrĩ
ixkwỳjaja amnhĩm inhmex kêt ã ijarẽ. Anẽ.

Kêr ka mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr o ri pa. Ã
mẽ hamaxpẽr anhỹr na mex o mex.

# 3

1 Nẽ mãn ka mẽ ra tee ri tanhmã amnhĩ
kukamã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o:

—Kwa mo kaxyw na pa ixpê Ijaew? Mon
pa pre we ixpê Ijaew kêtre hkêt nẽ? Mẽ kêp
Ijaew kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ jakàr kêt tã
nhũm Tĩrtũm mẽ pahpyrà nẽ mẽ ho hkra.
Anẽ.

Kwa mẽ ã ri ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.
2 Mẽ pahpê Ijaew na pre Tĩrtũm Ijaew kêt
xwỳnhjê rom mẽ pahto mex rax nẽ. Na
pre amnepê mã mẽ panhĩgêt mã tanhmã

kapẽr to. Mẽ pahpiitã mẽ pahte mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Nom Ijaew kêt xwỳnhjê nhĩgêt mã ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ pahpê Ijaew nhĩgêt pix mã kapẽr. Jakamã mẽ pahpê Ijaew mã ja mex kumrẽx. 3 Nom kot kaj mẽ atõ ja ma nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kot mẽ ixto mex mã mẽ ixtã amnhĩ jarẽnh tã no nhũm xep mẽ inhĩgêt kwỳjaja hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na xep prem kapẽr kwỳm ri amnhĩ tomnuj o pa. Jakamã ko. Koja Tĩrtũm mẽ ixpê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja tanhmã mẽ ixto mex to japêr ko. Anẽ.

4 Kwa mẽ ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm na hte mẽ pahpiitã mẽ pakurom mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh o hêx kêt nẽ. Tã ra kot tanhmã mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh to xà hkôt koja ã mẽ pahto mex anẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot mẽhõ tanhmã Tĩrtũm mã kapẽr to nẽ harẽnh kot:

Pa Tĩrtũm. Nà ãm kapxipix na ka hte mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Jakamã na htem ãm axpẽn mã axêx ã akapẽr ã ajarẽnh kaprỳ. Anhỹr o harẽ.

5 No kot ka mẽ atõ atỳx ajamaxpẽr nẽ ajamaxpẽr o:

—Xà koja Tĩrtũm tanhmã mẽ ixte amnhĩ tomnuj to hã mẽ ixpumu nẽ gryk? Nà koja gryk kêt nẽ. Jakamã kot paj arĩ amnhĩ tomnuj o ri ixpa. Kê mẽ piitã ja hã ixpumu nẽ ixrom Tĩrtũm tapxipix kot amnhĩ to mex o pa xwỳnh ã harẽnh o pa. Nà ja mex. Jakamã kot paj arĩ amnhĩ tomnuj rãhã ho ri ixpa nhũm mẽ Tĩrtũm pix mã mãn kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã harẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã ixpumu nẽ tanhmã ixto hkêt nẽ. Koja tanhmã ixto japêr hãmri nẽ ixpyrà nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. Anẽ.

Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ãm amnhĩ krã hkôt ã ajamaxpẽr anhỹr kaprỳ. Nom ã ajamaxpẽr anhỹrja Tĩrtũm jamaxpẽr kôt kêt. 6 Kwa mẽ ri ã ajamaxpẽr punuj anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nẽ aa kot amnhĩ tomnujre hã. Kop ãm mẽ pahpyrà nẽ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to ronhỹx tanhmã kot we amnhĩ to nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ? Nhỹx mẽ pahpyrà nẽ ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Nà ã mẽ ajamaxpẽr anhỹrja mex kêt.

7-8 E pa ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o:

—E kot paj mãmrĩ ri mẽmoj tã ixêx o ri ixpa kê mẽ ixêx nhi hã ixpumu nẽ ixrom Tĩrtũm pix mã mãn kot amnhĩ to mex ã harẽ. Nẽ ãm pix mã mãn hêx kêt xwỳnh ã harẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã ixpumu nẽ mẽ ã mẽ kot harẽnh anhỹrja ma nhũm ja kãm mex nẽ nhũm hkĩnh nẽ. Jakamã ixêx o ri ixpaja ã tanhmã ixto hkêt nẽ. Ra mẽ kot ixrom tãm kot amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh ã harẽnh jakamã nhũm ixêx nhita ã tanhmã ixto hkêt japêr. Jakamã kot paj ixte amnhĩ tomnuj o ri ixpaja mã inhũrer kêt nẽ. Kêr kê mẽ ja hã ixpumu nẽ ixrom Tĩrtũm tapxipix kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr nom mẽ ajamaxpẽrja kot anhỹr kêt. Na hte akwỳjaja pa ixpê Pawre ixêx o ixpa hã ri axpẽn mã ijarẽ no na pa hte ixêx o ri ixpa hkêt nẽ. Ã mẽ ajamaxpẽr anhỹr o ri apa xwỳnhjaja koja Tĩrtũm mẽ atomnuj tỳx nẽ kãm ga.

### *Mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh*

*Wam Korĩt 6.9; Karatas 3.22; Xitre 3.3*

9 Tã tanhmã kot puj mẽ pahpê Ijaew amnhĩ jarẽnh to? Xà kot pu mẽ pahte amnhĩ to mex o Ijaew kêt xwỳnhjê jakrenh ã amnhĩ jarẽ? Nà mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹỹre hã. Mẽ pahpê Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja. Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj o axpẽn pyràk. Na pa pre ra mẽ amã ja jarẽ. 10 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Mẽhõ na we aa kot amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx nẽ pa?

11 Nẽ mẽhõ na we kot mẽmoj mex piitã omunh par?

Nẽ mẽhõ na kãm Tĩrtũm prãm?

12 Nà amrakati kumrẽx. Na mẽ ra piitã hkaga hpa.

Nẽ kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa.

Ãm mẽhõ pyxire nẽ amnhĩ to mex o ri pa hkêt kumrẽx.

13 Na htem kapẽr punuj pix o ri pa.

Jakamã Tĩrtũm noo mã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te kot mẽmoj tyk nẽ hkro punuj pyràk.
Na htem ãm ri hêx pix kukamã ri hamaxpẽr o pa. Tanhmã mẽ hêx to xàja te kêp kagã xoprê nhõ wenẽn xihtỳx pyràk.
14 Nẽ na htem mẽ piitã mẽmoj nhĩxi ho ri axpẽn mã mẽ hixi jarẽnh o pa. Nẽ ri tanhmã axpẽn japrỳ hto ho pa.
15 Nẽ tanhmã kapẽr mã gêt kãm mẽ kãm kapẽr to.
16 Nẽ tanhmã mẽ hkwỳjê homnuj to. Jakamã nhũm mẽ piitã ri hkaprĩ nẽ mex kêt nẽ pa.
17 Nhũm htem ãm axpẽn mã mẽ gryk xà pix o kapẽr o pa.
18 Nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm kêt o pa. Na htem kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ kãm hkĩnh kêt o pa.
Ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Anẽ.
Ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ pajarẽnh anhỹr. 19 Mẽ pahpê Ijaew ra mẽ pahte ja jarẽnh mar tỳx. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ na. Na hte ã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê jarẽnh anẽ. Nẽ mããnẽn mẽ papajaja. Mẽ pahpê Ijaew na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ. No ãm mẽ papapxipix hkêt. Krĩ piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm ã mẽ harẽnh kot anhỹr. Ijaew kêt xwỳnhjaja nẽ mẽ pahpê Ijaew. Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã mẽmo kaxyw kot pu mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt ã ri amnhĩ to jarkrar o papa? Kot puj mẽ ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kaprỳ. Jakamã koja Tĩrtũm mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ panhĩpêx to. 20 Mẽ pahtõ koja mẽ pahte kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pajarẽ? Nẽ mẽ pahtõ mã koja mẽ pamã kapẽr nẽ mẽ pamã:

—Nà na ka hte akatàt kôt ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Ãm hãmri na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

Anhỹr o mẽ pahtõ mã kot we ã kapẽr anẽ? Nà aa kot mẽ pahtõ mã kapẽr anhỹr kêt. Na pu htem ãm kapẽr ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumunh kaxyw na pre mẽ pamã kapẽr ã kagà htũmja gõ. Mẽ pahtõ mẽ pahte kapẽr ã kagà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa hkêt kênã kot kêt ri amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

### *Tanhmã Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra to hã harẽnh*

*Atre 17.30-31; Karatas 2.16-21; Piripos 3.7-9; Xitre 3.5; Xiakre 2.10*

21 Nẽ na hte Tĩrtũm mẽ pahte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Jakamã mẽhõ kukwak ri koja we ã mẽ pajarẽnh anẽ? Nà nhãm mẽhõ kot tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa hã omunh pix kukwak ri koja ã mẽ pajarẽnh anẽ. Tã mẽhõ kukwak ri kot ã mẽ pajarẽnh anhỹr xwỳnhta na pre ra mẽ pamã ho amnhĩrĩt. Amnepêm Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã na pre mẽhõ hkukamã tanhmã harẽnh to. Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja haxwỳja kukamã tanhmã harẽnh to ho pa. 22 Jejus Krisja na prem hkukamã harẽnh o pa. Tãm na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr rãhã ho papa nhũm Tĩrtũm ja pix ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitãã. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Mẽ pahpiitã mẽ pahte axpẽn pyràk jakamã kot puj mẽ pahtõ Jejus kôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm Kra Jejus kot amnhĩ to mex pix o pa kukwak ri mẽ pahpumu nẽ amnhĩm pajarẽnh o:

—Nà ãm hãmri. Ra kot ixkra Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã ra inhmã te Jejus kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ amnhĩ to mex o pa. Anẽ.

23 No mẽ pahtõ na mẽ pahte Tĩrtũm mẽ Jejus wa uràk nẽ amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa? Nà amrakati kumrẽx. Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. 24 Tã Tĩrtũm kot mẽmoj tã mẽ pakutã nojarêt rãhã jakamã na hte Jejus Kris kukwak ri amarĩ amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh o pa. Mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitãã nhũm ã mẽ pajarẽnh anẽ. Ra Jejus kot htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer par jakamã na hte Tĩrtũm Jejus kukwak ri amarĩ mẽ pahte

amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ pajarẽ. Te mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx pyràk mẽ pajarẽ. 25-26 Na pre mẽ pahwỳr Jejus mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê ty nẽ htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Jakamã kot pu mẽ pahtõ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ Kra kukwak ri amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa. Jao te aa mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx pyràk ã mẽ pahpumu.

No kêt amnepêm kormã Jejus wrỳk nẽ mẽ panê htyk kêt ri mẽ pa xwỳnhjaja. Tanhmã na pre Tĩrtũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx to? Kormã Jejus mẽ panê htyk kêt ri mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã na pre mẽ hipêx to? Nà na pre mẽ hkwỳjaja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩm mẽ harẽnh o:

—Nà ãm hãmri. Koja nhỹrmã Ixkra ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ nê ty nẽ htyk o mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Jakamã koja mẽ tãmjaja amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Anẽ.

Tã nhũm Jejus tãm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Jakamã nhũm Tĩrtũm ra mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Kra kukwak ri amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa. No na hte amarĩ ã mẽ panhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm Jejus tyk pix kukwak ri na hte ã mẽ panhĩpêx anẽ. Ãm hãmri na hte ã mẽ panhĩpêx mex anẽ. Na hte tãm mẽ panhĩpêx rãhã ho pa. 27 Jakamã kot puj mẽ ã pajamaxpẽr anẽ nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà na pa hte amnhĩ to mex rãhã o ri ixpa. Amnhĩ to mex o mẽ piitã mẽ hakrenh pa.

Anhỹr o pajamaxpẽr kêt nẽ. Koja mẽhõ ã hamaxpẽr anẽ nẽ ãm amnhĩ jarẽnh o hêx. Na hte Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ to mex ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Mẽ pahte amnhĩ to mex rãhãre hã. Nom na pu htem amnhĩ kaxyw Jejus mã pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ rĩ kormã amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ.

28 E pa axte tanhmã mẽ amã ja jarẽnh to ka mẽ aprĩ hã inhma. Mẽmoj pumunh kôt na hte Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh wehe? Xà mẽ pahte kapẽr tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hã mẽ pahpumunh kôt? Nà na hte ja hã mẽ pahpumunh kôt ã mẽ pajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papare hã. Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Ja pix ã mẽ pahpumunh kôt na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ.

29 Nẽ xà Tĩrtũm kêp mẽ ixpê Ijaew pix nhõ Tĩrtũm pix na? Nà kêp mẽ ixpix nhõ Tĩrtũm kêt. Kêp mẽ ixpê Ijaew nhõ Tĩrtũm nẽ mããnẽn kêp mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ Tĩrtũm.

30 Nẽ Tĩrtũm ãm pyxi mex. Axtem hõ kêt. Na hte mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx o axpẽn pyràk. Jakamã na hte mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr o mẽ pa xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽ. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja.

31 Tã koja mẽhõ htỳx hamaxpẽr o:

—Nà ixte amnhĩ kaxyw Jejus kôt ijamaxpẽr mex o ixpa nhũm Tĩrtũm kot amnhĩm inhmex ã ijarẽnh jakamã kot paj axte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot paj ãm amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Ra Tĩrtũm kot ixto hkra kênã.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Kwa mẽ ã ri ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr hãmri nẽ kãm hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm rãhã nẽ pa ho pa.

# 4

### *Apraãw kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr*

*Karatas 3.6-18; Xiakre 2.23*

1 Nẽ mẽ panhĩgêt finat Apraãwja kêp mẽ pahpê Ijaew pàr krax. Tã mẽmoj tã na pre Tĩrtũm omu nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ? 2 Xà kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex ã omunh xà hkôt nhũm pre ã harẽnh anẽ? Nà ja kôt kêt. Kop apu ja kôt ã kot harẽnh anhỹr

ronhỹx Apraãw amnhĩ tã omu nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ to jarkrar nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? E mãn ka ixpumu. Na pa hte akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa.

Anhỹr o nhỹx pre kãm amnhĩ to jarkrar. No na pre tanhmã kãm amnhĩ to jarkrar to hkêt nẽ. 3 Tã mẽmoj tã omunh xà hkôt na pre Tĩrtũm amnhĩm mex ã harẽ? Nà Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã Apraãw jarẽnh to kot:

Na pre Apraãw amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Anẽ.

4 Mẽ õ patrãwjaja na htem kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja àpênh mex ã mẽ omunh xà hkôt mẽ kãm amnhĩre. 5 No Tĩrtũm na hte ã mẽ panhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na hte mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte amnhĩm ã mẽ pajarẽnh anẽ. Ra mẽ pahte amnhĩ tomnuj o ri papa htã hpãnhã amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr xwỳnh pixjaja na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ.

6 Jakamã na hte mẽ pamã amnhĩ jarẽnh o:

—Ixte mẽ amex ã mẽ ajarẽnh tã no ãm mẽ ate amnhĩ to mex kôt mẽ apumunh kôt na pa ã mẽ ajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ ate amnhĩ kaxyw Ixkra mẽ wa ixkôt ajamaxpẽr nẽ wa ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ apumunh kôt na pa hte ã mẽ ajarẽnh anẽ. Anẽ.

Pu mẽ ã kot pamã kapẽr anhỹr ã amnhĩ tã kuma nẽ pahkĩnh nẽ. Pahi finat Tawi na pre haxwỳja ja jarẽnh o:

7 Na hte Tĩrtũm amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

Jakamã pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ pahkĩnh nẽ.

8 Nẽ amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o: “Hêxta waa nẽ. Na pa pre amnhĩ tomnuj o ixpa nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ixkaprĩ nẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm inhma nẽ ixte amnhĩ tomnuj o hapêx pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

Nà ãm hãmri. Ja mex kumrẽx.” Anẽ.

9 Tã mẽ kot ja hã amnhĩ pumunh nẽ hkĩnh xwỳnhjaja mẽmojaja na mẽ? Xà mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr xwỳnh pix kwỳjaja na pre pahi Tawija ã mẽ harẽnh anẽ nà? Nà mẽ tapxipixjaja kêt. Mããnẽn mẽ kot amnhĩ jakàr kêt xwỳnh kwỳjaja. Tanhmã na pre ra Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot finat Apraãw jarẽnh to? Na pre harẽnh o:

Na pre Apraãw amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Anẽ.

10 Xà Apraãw ra kot amnhĩ my kwrỳt kà krãhyr nhĩrô pê na pre Tĩrtũm amnhĩm mex ã harẽ? Nà kormã kot amnhĩ krãhyr kêt ri na pre ã harẽnh anẽ. 11 Kormã kot amnhĩ krãhyr kêt ri kãm kapẽr nẽ kãm:

—E ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm ã ixte apumunh kôt na pa amnhĩm amex ã ajarẽ.

Anhỹr o kãm kapẽr hãmri nẽ rĩ kormã kãm tanhmã amnhĩ krãhyr to hã kãm karõ nhũm kuma nẽ mar xà hkôt amnhĩ my kwrỳt kà hkwỳ krãhta. Kot Tĩrtũm mã amnhĩ nhõr ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Nom kormã amnhĩ krãhyr kêt ri na pre Tĩrtũm amnhĩm mex ã harẽ. Tã Ijaew kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ jakàr kêt tã mẽ hkwỳjaja Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ kãm amnhĩ nhõr jakamã Apraãw te kêp mẽ hpàr krax maati pyràk. 12 Nẽ mããnẽn mẽ pahpê Ijaew. Kot puj mẽ pahtõ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pajamaxpẽr nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pamex ã mẽ pajarẽ. No ãm mẽ pahte amnhĩ jakàr ã mẽ pahpumunh kôt ã mẽ pajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ãm Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pajamaxpẽr pix ã mẽ pahpumunh kôt na hte mẽ pamex ã mẽ pajarẽ. Kormã Apraãw kot amnhĩ my kwrỳt kà krãhyr kêt ri ra kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr jakamã kêp mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte uràk nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr xwỳnhjê

hpàr krax maati. Ijaew kêt xwỳnhjê pyrà nẽ kêp mẽ pahpàr krax maati.

### *Tĩrtũm kot Apraãw mã mẽmoj mex jarẽnh Karatas 3.22*

13 Amnepêm na pre Tĩrtũm Apraãw mã tanhmã kapẽr to nẽ kãm:

—E koja nhỹrmã akanrẽhã akra nẽ atàmnhwỳjaja amỳrpê apyrà nẽ krĩ piitã hkôt mẽ kêp mẽ õ pahi. Anẽ.

Tã tanhmã Apraãw kot amnhĩ nhĩpêx to hã omunh xà hkôt na pre ã kãm kapẽr anẽ? Xà kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ nhũm kot hkôt amnhĩ nhĩpêx mex ã omunh xà hkôt na pre hkĩnh nẽ ã kãm kapẽr anẽ? Nà kot anhỹr kêt. Mẽ pahtõ kot pu we Tĩrtũm kapẽr xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa? Mẽ pahpê hihtỳx kênã. Ãm kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nhũm kot amnhĩ tã omunh nẽ amnhĩm mex ã harẽnh kôt pix mã na pre ã kãm kapẽr anẽ. 14 Kop apu kot kãm tanhmã kapẽr to nẽ kãm:

—E Apraãw. Kot kaj ixkapẽr piitã ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Hã koja nhỹrmã akanrẽhã akra nẽ atàmnhwỳjaja kêp krĩ piitã hkôt mẽõ pahihti.

Anhỹr o kãm kapẽr ronhỹx ãm kãm ã kapẽr anhỹr kaprỳ. Apraãw aa kot kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pare hã. Kop apu ã kãm kapẽr anhỹr ronhỹx pre kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa nà. Ra ixte Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tã tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri ixpa? Kot paj tee ri inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa hprãm kaprỳ. Jakamã koja nhỹrmã ixkanrẽhã ixkra nẽ ixtàmnhwỳjaja kêp mẽ õ pahi hkêt nẽ pa. Hêxta waa nẽ. 15 Koja Tĩrtũm ixte kapẽr kwỳm ri tanhmã ixte amnhĩ tomnuj to hã ixpumu nẽ tanhmã ixtomnuj to. No mẽhõ kot we kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa? Nà amrakati kumrẽx.

Anhỹr o nhỹx pre hamaxpẽr. 16 No na pre Tĩrtũm ã kãm kapẽr anhỹr kêt nẽ. Ra kot hprĩ hã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh mex kênã. Na pre ãm kãm:

—E ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xãm jakamã kot paj amarĩ ato mex nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm na hte mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh o amnhĩ to hêx kêt nẽ. Na hte mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj nhĩpêx to ho ri pa. Jakamã koja mẽ pahte Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnh piitã mẽ pahto mex nẽ.

Nẽ xà na pre ã mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ mẽ pamã:

—E kot kaj mẽ ixkapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã kot paj mẽ ato mex rax nẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr? Nà na pre ã mẽ pamã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Na pre mẽ pamã:

—Kot kaj mẽ finat Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ hã kot paj mẽ ato mex nẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr. Tã Apraãw kumrẽx kot mẽ pakukamã amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr jakamã te kêp mẽ pahpiitã mẽ pahte uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê pàr krax maati pyràk.

17 Amnepêm na pre Tĩrtũm tanhmã Apraãw mã kapẽr to. Kot tanhmã kãm kapẽr toja Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã na. Na pre kãm:

Kot kaj apê ahpỹnhã ri mẽ urojê hpàr krax.
Anẽ.

Kormã Apraãw kra hkêt tã nhũm hkra hkukamã ã kãm kapẽr anẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Ra ixprõ mẽ wa ijamẽ wa ixpigêt tỳx nẽ wa ixkra hkêt kumrẽx. Kot paj wa tanhmã amnhĩ to nẽ tokyx ty. Tã ra Tĩrtũm kot ixkra nẽ ixtàmnhwỳjê hkukamã ã inhmã mẽ harẽnh anhỹr kênã. Jakamã kot pa xep wa ixpigêt tỳx tã tanhmã amnhĩ to nẽ ixkra. Nà kot pa xep wa anẽ. Nẽ koja ixkraja tanhmã amnhĩ to nẽ ixpê htyk japêr tã koja Tĩrtũm akupỹm inhmã ho htĩr. Nà koja inhmã ho anẽ. Ra kot inhmã ixkra nẽ ixkanrẽhã ixtàmnhwỳ xohtô jarẽnh kênã. Anẽ.

18-19 Na pre ra hpigêt tỳx nẽ. Ra hã amgrà pê 100 nẽ hkurẽ kêt nẽ pa. Nhũm hprõ mããnẽn hpigêx tỳx nẽ. Nẽ õhy kamã hkra hkêt kumrẽx. Kormã wa hkra hkêt tã nhũm

Tĩrtũm Apraãw mã hkra nẽ htàmnhwỳ xohtô hã harẽ. Nẽ kêp mẽ urojê xohtôjê pàr krax ã kãm harẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr tỳx kurê kumrẽx. 20 Nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Na pre war amnhĩ kra hã amnhĩ jarẽnh ma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm tãm kot wa kãm wa hkra jarẽnh pix mã hamaxpẽr pê amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx o ri wa pa. Nẽ hamaxpẽr o:

—Nà ra wa ixpigêt tỳx kumrẽx tã koja xep Tĩrtũm wa inhmã wa ixkra hõ gõ. Nà koja wa inhmã kugõ. Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri Tĩrtũmja mex o mex. 21 Nà kot wa inhmã wa ixkra jarẽnh xà hkôt koja wa inhmã kugõ. Ja kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Tĩrtũmja hêx kêt. Anẽ.

22 Hãmri nhũm Tĩrtũm ã hamaxpẽr anhỹr ã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Nẽ kot kãm amnhĩ jarẽnh xà hkôt wa kãm wa hkraja gõ.

23 Nom na pre amnhĩm Apraãwja pix mex ã harẽnh kêt nẽ. 24 Kot puj mẽ pahtõ uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ ra kot Apraãw jarẽnhta pyrà nẽ amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ. Na pre mẽ panhõ Pahihti Jejus ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã mẽ papajaja na pu prem amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. 25 Na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ. Tã nhũm mẽ axtem nẽ kupĩ nom nhũm amarĩ htyk kêt nẽ. Na pre htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ. Jakamã nhũm prem kupĩ nhũm akupỹm ho htĩr. Tã mẽmo kaxyw na pre Tĩrtũm ã mẽ pahwỳr Kraja mẽnh nhũm mẽ panê htyk anẽ nhũm akupỹm ho htĩr? ãm kot kukwak ri amnhĩm mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh pix kaxyw.

# 5

*Tĩrtũm kot mẽ pahto hkwỳ hã harẽnh*
*Matêwre 5.12; Sikũn Korĩt 4.8, 5.18-21; Xiakre 1.2-4; Wam Pêtre 4.12, 5.9*

1 Nẽ na pu prem amnhĩ tomnuj o ri papa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm Jejus amnhĩ grônh kôt wrỳ nẽ mẽ panê ty. Nhũm Tĩrtũm htykja kukwak ri mẽ pahto hkwỳ. Mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumu hãmri nẽ ã mẽ panhĩpêx anẽ pu mẽ ra pahpê hkwỳ hã papa. 2 Na pre Jejus Tĩrtũm mã mẽ pajarẽnh o:

—E jajê pumu. Na mẽ ra amnhĩ kaxyw pamã hamaxpẽr nẽ pahkôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ pahto mex nẽ mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa. Tã kot puj mẽ pahpê hkrajaja nhỹrmã pano ho Tĩrtũm mex o mex xwỳnhja pumu. Jakamã na pu htem amnhĩ kukamã ã pajamaxpẽr anhỹr o pahkĩnh nẽ papa nẽ pajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kot paj nhỹrmã inhno ho Tĩrtũm mex o mex ã omu nẽ kuri ixpa ho ixpa. Nà ãm hãmri. Inhmã omunh prãm tỳx kumrẽx. Anẽ.

3-4 Nẽ na htem Jejus ã mẽ pahtomnuj nẽ pu mẽ pahpunuj nẽ ri papa. Pamex kêt nẽ tã tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o ri pahkaprĩ nẽ papa hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ panhĩpêx anẽ. Pu mẽ pahpunuj kurê Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx o kormã mõ. Nẽ mẽ umaj hkaga hkêt nẽ. Arĩ amnhĩ wỳr kamã pajamak o papa. Jao amnhĩ kaxyw kumã pix mã kãm pajamaxpẽr tỳx rãhã pahkĩnh nẽ ri papa.

Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm ja kaxyw tanhmã mẽ pahto paxihtỳx to pu mẽ pahpunuj tã hkôt pajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ.

5 Nẽ ra mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ panhĩpêx to htã pu mẽ amnhĩ kaxyw tee ri kãm pajamaxpẽr kaprỳ hkêt nẽ. Ra kot mẽ pamã amnhĩ Karõ nhõr nhũm kot mẽ pahkarõ mã gjêx kênã kot pu kêt mẽ ri tee ri amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr kaprỳ. Na hte Karõja mẽ pahkarõ kamã mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o amnhĩrĩt nẽ kãm mẽ pajapê htỳx ã harẽnh o amnhĩrĩt rãhã nẽ.

6 Amnepê mã na pre mẽ piitã amnhĩ tomnuj o ri pa nẽ tee ri kãm amnhĩ to mex rãhã hprãm kaprỳ. Mẽhõ kot we ja kaxyw

tanhmã mẽ hkrã hto? Jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ kaxyw Kra Jejus mã kãm:

—E inhma. Ka kot kaj mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho paja ã ma mẽ hwỳr wrỳ. Ixte mẽ nê atyk kaxyw agrônh kôt mẽ hwỳr amẽnh jakamã kot kaj wrỳ nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Rãhã nhũm mẽ hkwỳjaja apĩ ka mẽ piitã mẽ nê ty. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj amã hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ man amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ. 7-8 Xà koja mẽhõ kãm axpẽn japê xàj axpẽn nê ty nà? Xà kot mẽhõ tãm kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnh tã nhũm mẽ kot hpĩr kaxyw nhũm hkràmnhwỳja kãm hapê nẽ. Nẽ nê amnhĩ grônh kôt mẽ kãm xa nhũm mẽ kupĩ nhũm nê ty? Nà kot apu nê htyk japêr ko. No mẽ papajaja. Na pu htem mẽhõ hkràmnhwỳta kĩnhã arĩ amnhĩ tomnuj rãhã ho ri papa htã nhũm Tĩrtũmja arĩ kãm mẽ pajapê nẽ. Nẽ kãm mẽ pajapê xàj mẽ pahwỳr Kris mẽ nhũm mẽ panê ty. Arĩ mẽ pahte amnhĩ tomnuj rãhã ho papa tãã. Na pre ã Tĩrtũmja kãm mẽ pajapê hã ã mẽ pahwỳr mẽnh anẽ. 9 Na pre ty nhũm hkamrô hkwỳ axkapĩ nhũm Tĩrtũm ja hã omunh xà hkôt tãm amnhĩm mẽ paxunhwỳ. Tã Jejus kukwak ri koja ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ parẽnh kêt nẽ. Mẽ pahpê hkwỳ kênã kot kêt hwỳr mẽ parẽ.

10 Nom kormã mẽ pahpê hkwỳ hkêt ri na pu prem te ra kutã amnhĩ xunhwỳr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã nhũm Kra mẽ panê ty pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm Tĩrtũm Jejus tyk kukwak ri mẽ pahto hkwỳ. Nẽ ra akupỹm Kra ho htĩr jakamã kot puj mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja nhỹrmã wa uràk nẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ pamex kumrẽx nẽ papa ho papa.

11 Nẽ mẽ pahpê kuwy rax wỳr mẽ papa mã xwỳnh kêt jakamã na pu htem pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa. Nom ja pix ã na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahpê Tĩrtũm kràmnhwỳ jakamã na pu htem mããnẽn pahkĩnh nẽ ri papa. Pahihti Jejus Kris kot mẽ panê htyk ã omunh xà hkôt na pre Tĩrtũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho hkwỳ jakamã na pu htem pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa.

### *Atãw mẽ Kris wa harẽnh*
### *Wam Korĩt 15.20-22, 45-49*

12-13 Nẽ amnepêm na pre Tĩrtũm finat Mojes mã tanhmã kapẽr to. Hãmri nhũm kuma nẽ Ijaew kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw mẽ kãm mẽmojta ã karõ nẽ mẽ kãm hã hkagà. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kot mẽ kãm mẽmoj tã karõja ma nẽ tanhmã axpẽn mã kapẽr to nẽ axpẽn mã:

—Kwa na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pu htem ãm amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx o ri papa nẽ amnhĩ to mex kêt kumrẽx. Anẽ.

Ãm hãmri na prem ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. My kot wa pê finat Atãwja kumrẽx na pre tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to ho hkrax. Mỳrapê na pre htĩr tũm nẽ ri pa ho pa hkêt nẽ. Na pre ri pa nẽ gaa nẽ rĩ hpigêt tỳx nẽ ty. Tã mỳr pê ri mẽ papa xwỳnhjaja na pu htem uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa. Mỳrapê na pu htem ri papa nẽ gaa nẽ Atãw pyrà nẽ pahtyk pa. Tĩrtũm kot mẽ pahtã Atãw mã kapẽr xà hkôt. 14-19 Jakamã na prem kormã Mojes kator xwỳj ri pika piitã hkôt ri pa nẽ gaa nẽ haxwỳja htyk pa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê ty. Atãw pyrà nẽ Tĩrtũm kot mẽmo xô nê hkurê xwỳnhta krẽr kêt tã uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Hãmri nẽ mỳrapê ty.

Na pre ã Atãwja mẽ pahpiitã mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp ãm nẽ amnhĩ tomnuj o hkrax anẽ nẽ mẽmo xôta krẽ. Jao te mẽ pahpiitã mẽ pahte uràk nẽ kumẽ hkur pyràk o mẽ panhĩpêx. Mỳrapê nhũm htem arĩ pika piitã hkôt hapôj nẽ kormã hprĩre htã ra Atãw pyrà nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Jakamã nhũm Tĩrtũm Atãw kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omunh xà hkôt mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Nà koja mẽ Atãw pyrà nẽ amnhĩ tomnuj o ri pa. Mỳrapê kot paj ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa. Anẽ.

Tã Jejus Kris mẽ Atãw wa harẽnhja kot axpẽn pyràk jakamã na hte Atãw kanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳjaja Atãw kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa rãhã nẽ. Uràk nẽ amnhĩ tomnuj rãhã ho ri pa. Nhũm axtem Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa. Te mẽ kêp hkanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳjê pyrà nẽ uràk nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx. Na htem ã ahpỹnhã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa. Na pre Jejus mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer par kaxyw mẽ panê ty. Jakamã mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra. Kot puj mẽ nhỹrmã pahtyk tã nhũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pu mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

Atãw kot Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp ãm jakamã na hte Tĩrtũm mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Nom nhũm Jejus Atãw rom kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã jakamã na hte Tĩrtũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

Nhũm Atãw kot Jejus kĩnhã Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp ãm mỳrapê na hte mỳr pê mẽ pa xwỳnhjaja ohtô nẽ pa nẽ gaa nẽ Atãw pyrà nẽ htyk pa. Hãmri nẽ kormã htĩr ri amnhĩ to mex o pa hkêt mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma hapêx. Tã nhũm Tĩrtũmja mex o mex jakamã na hte Jejus Kris mẽ wa mẽ pakamã ukaprĩ nẽ. Jakamã na pre mẽ pahwỳr Jejus mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Nhũm Tĩrtũm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kukwak ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja amarĩ tanhmã mẽ pahto mex to ho ri pa. Atãw kot amnhĩ tomnuj pix pumunh kôt na pre Tĩrtũm mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Tã nhũm Jejus mẽ pakamã ukaprĩ nẽ mẽ panê ty nhũm Tĩrtũm ja hã omunh xà hkôt ra mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja te mẽ pahte aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt pyràk o mẽ panhĩpêx. Na hte amarĩ ã mẽ panhĩpêx anẽ.

Nẽ Atãw kot amnhĩ tomnuj mỳrapê na htem piitã ri pa nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ ty rỳ ri pa nẽ gaa nẽ wejre nẽ ty. No na pre Jejus Krisja aa kot amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx tã amarĩ mẽ panê ty. Jakamã nhũm Tĩrtũm ra kukwak ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kutã nojarêt rãhã nẽ mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Nà mẽ kot Ixkra hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na pa mẽ omunh pa. Tã kot paj Ixkrata kukwak ri tãm mẽ unhwỳ nhũm mẽ nhỹrmã wa ixri mex nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Anẽ.

20-21 Nẽ na pre Tĩrtũm tanhmã finat Mojes mã kapẽr to. Mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj o ri mẽ pa hã amnhĩ pumunh kaxyw. Hãmri nẽ mẽ kot kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw tanhmã mẽ kaxyw Mojes mã kapẽr to. Nhũm kuma nẽ amnhĩ xô ri mẽ kãm hã kagà nẽ mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. No nhũm prem kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ hkwỳm pix mã ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ pika piitã hkôt ja arĩ rãhãã. Ja mỳrapê koja mẽ nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma pa. Nom Tĩrtũm arĩ kãm pika piitã hkôt mẽ papa xwỳnhjê japê nẽ. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj o papa tã nhũm kãm mẽ pahto mex prãm nẽ. Jakamã na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus Kris mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ. Mẽ panê htyk o kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw. Tã kukwak ri kot puj mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ pa mex nẽ papa ho papa.

# 6

### *Mẽ kot mẽ pahkrã kumrãr ã mẽ harẽnh*

*Sikũn Korĩt 5.17; Karatas 2.19-20, 5.24, 6.14; Epes 4.17-24; Korosẽ 3.1-11; Wam Pêtre 4.1-6*

1 Nẽ mẽ pahte arĩ tõhã tanhmã amnhĩ tomnuj to htã nhũm Tĩrtũm arĩ kãm mẽ pajapê nẽ. Nẽ arĩ mẽ pakutã nojarêt rãhã nẽ. Jakamã xà kot kaj mẽ atõ ã harẽnh anhỹrja ma nẽ atỳx ri ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kãm ijapê nẽ kot ixkutã nojarêt rãhã ho ri pa jakamã mo kaxyw kot pa

Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa? Nà kot paj ho anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Ka ã mẽ atõ atỳx ri ajamaxpẽr anhỹr japêr. Kwa xà ajamaxpẽrja mex? Nà mex kêt. 2 Ã ajamaxpẽr anhỹrja mẽ hamaxpẽr mex xà hkôt kêt. Ra mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga jakamã nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnujja te ra mẽ pahpê hapêx pyràk. Jakamã kot puj mẽ arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ. 3 Mẽmo kaxyw na htem Tĩrtũm mã mẽ pahkrã kumrã? Nà mẽ pahte ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw. Te Jejus htyk nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnujja haxwỳja hkôt htyk nẽ hapêx par pyràk o amnhĩrĩt kaxyw. Jakamã na pu htem pajamaxpẽr o:

—Nà kot paj axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa hkêt nẽ. Anẽ.

4 Na htem Tĩrtũm mã gôx kãm mẽ pahkrã kumrã nhũm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te mẽ kot Jejus kôt haxwỳja haxàr pyràk. Hãmri nhũm mẽ akupỹm mẽ pahto api. Te Tĩrtũm hihtỳx o hihtỳx o kot akupỹm Kra Jejus ho htĩr pyràk. Te mẽ pahtyk tã nhũm akupỹm kot mẽ pahto mẽ pahtĩr pyràk. Pãnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx kaxyw. 5 Nhũm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te Jejus kôt htyk nẽ hapêx par pyràk. Nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nywja te Jejus akupỹm htĩr pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

6 Amnepêm na pu pre htem amnhĩ tomnuj rãhã ho ri papa. Te mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kot mẽ õ patrãw mã àpênh rãhãta pyràk. Tã nhũm Kris mẽ panê ty. Kot mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer nẽ ho hapêx par kaxyw mẽ panê ty. Jakamã te mẽ pahte amnhĩ tomnuj mẽ pajamaxpẽr punujja te pĩ kahpa hã Jejus kôt harir nẽ htyk nẽ hapêx par pyràk. Pãnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Nẽ mẽ pajamaxpẽr nyw pix o pajamaxpẽr papa kaxyw. 7 Na hte mẽ htyk xwỳnhjaja axte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 8 Na pu prem Jejus kot mẽ panê htyk ã harẽnh ma nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ra Jejus kot mẽ panê htyk jakamã kot paj ixte amnhĩ nhĩpêx tũm kaga hpa nẽ hpãnhã kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Te ra ixtyk nẽ axte tanhmã ixte amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa hkêt pyràk. Jao amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.

9 Nẽ Jejus htyk nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr jakamã koja axte htyk kêt nẽ. Ra mẽ pahte ja mar mex. 10 Na pre ãm htyk tipxi htã htykja o mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Tã ra akupỹm htĩr o htĩr nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. 11 Tã mẽ papajaja kot puj mẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ma nẽ ã pajamaxpẽr anẽ nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri. Te ixte Jejus pyrà nẽ ra ixtyk pyràk jakamã kot paj axte amnhĩ tomnuj o ri ixpa hkêt nẽ. Te ixte Jejus pyrà nẽ akupỹm ixtĩr nẽ ãm Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpata pyràk o kot paj hpãnhã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.

12 Jakamã kot ka mẽ atõ nhỹrmã tanhmã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr punuj to japêr hãmri nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà inhmã ã amnhĩ tomnuj anhỹr prãm nẽ. Omnuj tã kot paj ho anẽ. Nà ixte ho anhỹr mã kênã.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr tã kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.

13 Kêt Tĩrtũm mã mãn amnhĩ gõ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Hãmri nẽ amnhĩ krã kamã mẽmoj mex pix mã ajamaxpẽr nẽ tãm akapẽr. Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê kôt pix mã mãn ri apa.

Na ka pre htem akapẽr punuj nẽ.

Nẽ ajamaxpẽr punuj nẽ.

Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê hkôt ri apa.

Nẽ kagôxỳhti japrô nẽ ho akõm o ri mẽ hkôt apa.

Tã ra hpãnhã Tĩrtũm mã amnhĩ gõ nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

14 Amnepêm na pu prem tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkukamã pajamaxpẽr nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà kot paj Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nẽ amnhĩ to mex o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ. Nà kot paj anẽ.

Anhỹr tã no ãm tee ri mẽ pamã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hprãm kaprỳ nẽ arĩ ri kapẽr kwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Tã ra hpãnhã axtem pajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kot ixkutã nojarêt rãhã ho pa xwỳnh. Tã ra ixte hkôt amnhĩ xãm jakamã koja tanhmã ixto pa hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. Nà koja ixto anẽ.

Anhỹr jakamã ra amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr tỳx o mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx nẽ.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pajarẽnh*

*Juãw 8.34*

15 Tã ã kot anhỹr jakamã tanhmã kot puj wem pajamaxpẽr to? Xà kot pu mẽ ã pajamaxpẽr anẽ nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà na hte Tĩrtũmja ixte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa hã ixpumunh kôt amnhĩm inhmex ã ijarẽnh kêt nẽ. Ãm kêp ixkutã nojarêt rãhã nẽ amarĩ amnhĩm inhmex ã ijarẽnh xwỳnh jakamã kot paj arĩ amnhĩ tomnuj rãhã nẽ aa ja kaga hkêt nẽ.

Anhỹr o kot puj mẽ pajamaxpẽr? Nà kot puj mẽ ã pajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Ã mẽ pajamaxpẽr anhỹrja mex kêt. 16 Koja mẽhõ nhỹri kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê hõ pumu nẽ kãm amnhĩ jarẽnh japêr nẽ kãm:

—E inhma. Kot paj ãm akôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Jakamã e inhmã mẽmoj tã karõ pa ama nẽ amã tanhmã ho ho ri ixpa.

Anhỹr o kãm kapẽr japêr. Hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr tã amnhĩ tomnuj pix o ri pa. Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjaja koja nhỹrmã ty hãmri mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma hapêx.

No koja mẽhõ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. E kot paj ãm akapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa.

Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma õ krĩ hwỳr api nẽ Jejus mẽ Tĩrtũm wa kuri htĩr tũm nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa.

17 Tã mẽ kajaja na ka xep prem tee ri mẽ amã mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũrer prãm tã nhũm te tãm kot amnhĩ tã mẽ ato htỳx pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ tee ri kãm anhũrer prãm kaprỳ. Tã nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ kapẽr ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Pa ja hã mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ. Nẽ Tĩrtũm mã ixte mẽ ajarẽnh mar nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh ã amnhĩ jarẽ. 18 Na pre Tĩrtũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhĩ tomnuj mã anhũrer pa nẽ hpãnhã hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx.

19 E kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã ja jarẽnh to. Te ixte ixkrajê jahkre pyràk o kot paj mẽ amã awjarẽ. Nà amnepêm na ka prem ajamaxpẽr punuj kôt amnhĩ tomnuj o ri apa. Nẽ gaa nẽ ra amnhĩ tomnuj pix kukamã ajamaxpẽr. Tã kêr ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Pãnhã tãm ri ajamaxpẽr o ri apa. Jao gaa nẽ ra Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. 20 Na ka prem tee ri amã amnhĩ tomnuj mã anhũrer prãm kaprỳ. Te tãm kot amnhĩ tã mẽ ato htỳx nẽ amnhĩ kôt mẽ ato pa pyràk o mẽ anhĩpêx. 21 Xàn ka prem ã amnhĩ tomnuj anhỹr o apa nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa? Nà na ka prem akĩnh nẽ apa hkêt nẽ. Tã na ka prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ tee ri ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ nẽ apijaàm nẽ. Ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr o pa xwỳnhjaja na htem ja mỳrapê ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr pa. 22 No na pre ra Tĩrtũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhĩ tomnuj kaga hpa. Te Tĩrtũm tãm kot hpãnhã amnhĩ tã mẽ ato htỳx nẽ amnhĩ kôt mẽ ato pa pyràk ka mẽ ra ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ hpãnhã amã kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex prãm. Nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx hprãm. Jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ ri apa ho apa.

23 Na hte mẽ kãm àpênh o ri mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kãm mẽmoj tã apê nẽ àpênh pa nẽ hpãnhã amnhĩrer xà jamỳ. Ja pyrà nẽ koja mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhỹrmã ty hãmri nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma pa.

No mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã

mẽ pahpumu nẽ mẽ pajarẽnh o:

—Nà ãm hãmri. Jajaja koja nhỹrmã Ixkra mẽ wa Ixkuri mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Hêxta waa nẽ. Nà ãm hãmri koja mẽ anẽ. Anẽ.

Xà tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ? Nà ãm mẽ pahte Kra Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte ã mẽ pajarẽnh anẽ.

# 7

### *Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kot axte amnhĩ tã mẽ pahto htỳx kêt ã harẽnh*

*Rõmãn 8.2, 10.4; Karatas 4.1; Epes 2.2; Korosẽ 3.7*

1 E Jejus kôt ixkwỳjaja. Nà Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw tanhmã Mojes mã kapẽr tota na ka mẽ ra mar tỳx nẽ. Na pu htem kormã pahtĩr ri hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Tã ty hãmri nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ra mẽ ate ja mar tỳx. E pa mẽ amã ja hã ejẽp jarẽ ka mẽ inhma. 2 Nà finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽnijaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõja. Koja mẽhõ ho mjên hãmri nẽ ãm kôt pix mã ri pa ho pa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. No koja nhỹrmã mjên kêp ty nhũm ahte ri pa. Hãmri nẽ kãm axte mẽhõ ho mjên prãm nẽ mãmrĩ axte mẽhõ ho mjên. Ja tanhmã kute hkêt. 3 Nom koja wam mjên arĩ htĩr japêr nhũm hprõ tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga nẽ hpãnhã nhãm mẽhõ ho mjên. Hã koja Tĩrtũm pê ja homnuj nẽ. Nom koja mjên ra kêp ty nhũm mỳrpê axte kãm mẽhõ ho mjên prãm nẽ mãmrĩ ho mjên. Ja na Tĩrtũm pê homnuj kêt. Ra wam mjênja htyk kênã. Ã Tĩrtũm kot Mojes mã mẽ pakaxyw mẽmoj tã karõ kot anhỹr.

4 Tã ja pyrà nẽ na pu prem amnepêm pajamaxpẽr o:

—Ixte Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ. Anẽ.

Tã pu mẽ ra tanhmã pajamaxpẽr to nẽ hpãnhã pajamaxpẽr õ ho pajamaxpẽr o:

—Nà na xep hte Tĩrtũm mẽ ixte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ixpumunh kôt amnhĩm mẽ inhmex xwỳnh ã mẽ ijarẽnh kêt nẽ. Mẽ ixte hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpare hã. Kêt ãm Kris kot mẽ inhnê htyk nhũm mẽ ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pix ã mẽ ixpumunh kôt na hte mẽ inhmex ã mẽ ijarẽ. Ãm ja pix ã mẽ ixpumunh kôt na hte mẽ ixto hkra nẽ mẽ ixkutã nojarêt o pa. Kra Jejus pix kukwak ri na hte ã mẽ inhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Ã mẽ pajamaxpẽr nyw kot anhỹr. Jakamã te mẽ pahte mẽhõ kot mjên nyw xwỳnh gryk ã axte mjên htyk xwỳnh mã hamaxpẽr kêêta pyràk o na pu htem amnhĩ nhĩpêx o papa. Jao Kris kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Nẽ Tĩrtũm noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Nẽ axte mẽ pahte amnhĩ tomnuj kukamã tanhmã pajamaxpẽr to hkêt nẽ.

5 Nẽ amnepê mã mẽ pahte amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho ri papata ã na pu prem amnhĩ tomnuj pix o ri papa. Ra mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr mar tỳx tã kuma nẽ ãm kuma nẽ ri papa nẽ ri hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mỳrapê nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahtyk nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr papa mã xwỳnhjê hã mẽ pajarẽ.

6 Nẽ amnepêm na pu pre htem ã pajamaxpẽr anhỹr o:

—Nà kot paj Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm amnhĩ tã ixpumu nẽ ixte amnhĩ tomnuj kêt xwỳnh ã ijarẽ.

Anhỹr o pajamaxpẽr no ãm tee ri ã pajamaxpẽr anhỹr kaprỳ. Nẽ arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa. Tã hpãnhã te Jejus Kris kôt pahtyk pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ hpãnhã Karõ nhỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx. Jao ra tee ri mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ hkêt nẽ. Ra Tĩrtũm Karõ nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa.

### *Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ pajarẽnh to*

*Rõmãn 3.20, 5.20; Karatas 3.23-24*

7 Tã Tĩrtũm mẽ pahte kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh kêt jakamã mẽmo kaxyw na kapẽr ã kagà htũmja? Nà mẽ pahte mar nẽ pahprĩ hã Tĩrtũm noo mã mẽ kot amnhĩ tomnuj xà jarẽnh mar nẽ omunh mex kaxyw na. Na hte mẽ pahkwỳjê kukrêx kĩnh o pamã ho panhõ hprãm nê mẽ

pamã karõ. Ã kot mẽmoj punuj piitã nê mẽ pamã karõ kot anhỹr. Tã mẽ pahte ja mar kêt ronhỹx pu mẽ Tĩrtũm kêp ja homnuj ã harẽnh mar kêt nẽ. 8 Tã ra mẽ pahte harẽnh mar nẽ kêp ja homnuj ã harẽnh ma. Mẽ pamã axpẽn kukrêx kĩnh o ho pamã panhõ hprãmja mããnẽn kêp ja homnuj ã harẽnh mar tã nom aa hkaga hkêt nẽ arĩ pamã axpẽn kukrêx kĩnh o pamã ho panhõ hprãm tỳx rãhã ho ri papa. Kop ãm Tĩrtũm kapẽr kêt ronhỹx pu mẽ kot amnhĩ tomnuj xàja aa mar kêt kumrẽx nhũm te mẽ pamã amrakati pyràk. 9 Amnepê mã ixte Tĩrtũm kapẽr mar kêt ri na pa pre ixtỳx ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa nẽ ijamaxpẽr o:

—E kot paj nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ inhmex nẽ ixpa ho ixpa.

Anhỹr tã hpãnhã pamã axpẽn kukrêx kĩnh o ho pamã panhõ hprãm nê kapẽrta ma nẽ ja hã amnhĩ pumunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Nà ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa jakamã kot paj nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr pa kuri ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa hkêt nẽ. Hêxta waa nẽ. Ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh na pa. Kot paj nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr amnhĩ nê inhmẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ixkaprĩ nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa. 10 Tã hpãnhã axtem ijamaxpẽr o:

—Nà kot paj Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hãmri nẽ nhỹrmã ixtyk tã hwỳr api nẽ kuri ixtĩr tũm nẽ inhmex nẽ ixpa ho ixpa. Nà kot paj anẽ.

Anhỹr ã ijamaxpẽr tã no ãm tee ri inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm kaprỳ. Na pa pre xatã kapẽr nhĩrôp ixkuhê nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ijamaxpẽr o:

—Kwa tanhmã kot pa amnhĩ nhĩpêx to nẽ ãm Tĩrtũm kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx? Na pa hte tee ri inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm tỳx kaprỳ. Ãm ixte amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa xwỳnh jakamã ãm hãmri koja amnhĩ nê kuwyta wỳr inhmẽ. Nà koja ixto anẽ. Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot paj we ja nê kãm ixkapẽr to? Anẽ.

11 No mẽhõ koja Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa? Na pu htem pahpiitã tee ri pamã ho anhỹr prãm kaprỳ. Mẽ pahpê hihtỳx kumrẽx jakamã na pa pre ixtỳx ixte Tĩrtũm kuri ixtĩr tũm nẽ ri ixpa hã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Ãm xatã kapẽr nhĩrôp ixkuhê nẽ amnhĩ tomnuj pix o ri ixpaja mỳrapê koja mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr amnhĩ nê inhmẽ. 12 Kot anhỹr tã tanhmã kot puj mẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmta jarẽnh to? Nà kot mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã karõta mex kumrẽx. Mex o mex. 13 Mex kumrẽx tã na htem kuma nẽ tee ri kãm hkôt amnhĩ nhĩpêx hprãm kaprỳ. Jao nhỹrmã ty nẽ ma kuwy hwỳr pa. Kêt pa na pa pre ra mar nẽ omunh mex tã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. Jao ra ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ pumu. Na pa pre tee ri inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm tã no ãm xatã kapẽr nhĩrôp ixkuhê nẽ hkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Tã ra tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o:

—Nà na pa hte ãm tee ri inhmã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ no ãm ho anhỹr kêt nẽ. Ãm ixte amnhĩ tomnuj pix o ixpa xwỳnh na pa. Ja mỳrapê koja Tĩrtũm amnhĩ nê ma kuwy hwỳr inhmẽ. Nà koja ixto anẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte mẽ pamã amnhĩ tomnuj kaga hprãm kaprỳ hã mẽ pajarẽnh Karatas 5.17*

14 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmta Tĩrtũm kapẽr na. Nẽ Tĩrtũm kĩnhã ãm inhĩ pix na pa ri ixpa jakamã tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa? 15 Inhmã tãm ixte amnhĩ nhĩpêx prãm tã no ãm amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Mẽmoj ixpê omnuj tã pa hte ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa. Hãmri nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mon pa hte axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa? Mẽmoj ixpê omnuj nhũm inhmã ho anhỹr prãm kêt tã ra ho anẽ. Nhũm mẽmoj mex nhũm inhmã ho anhỹr prãm tã ho anhỹr kêt nẽ. Mon pa hte axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa? Anẽ.

16 Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa htã ra Tĩrtũm kapẽr mexta ma hãmri nẽ ra ijamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kapẽrja mex kumrẽx tã pa tee ri inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex hprãm kaprỳ ho ri ixpa. Hêxta waa nẽ. Anẽ.

17 Inhmã amnhĩ tomnuj prãm kêt tã arĩ ixkaxwỳnh kãm ijamaxpẽr punuj nhỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. 18 Nẽ inhmã tãm amnhĩ nhĩpêx prãm tã no ãm tee ri ã inhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm kaprỳ. Tanhmã kot pa amnhĩ to nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa? Na pa tee ri inhmã ja ho anhỹr prãm kaprỳ. Ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh na pa. Nẽ aa ixte amnhĩ to mex kêt kumrẽx xwỳnh. 19 Inhmã mẽmoj mex kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm tã no ãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ ãm hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa. Mẽmoj ixpê omnuj tã pa hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. 20 Ixte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã na pa hte ã amnhĩ tomnuj anhỹr o ri ixpa. Mẽmoj ixpê omnuj pa inhmã ho anhỹr prãm kêt tã ra hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ixte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. 21 Nẽ mẽmoj mex nhũm inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm tã ra hkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh na pa. 22 Nẽ inhmã Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm tã 23 nom ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na pa tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o:

—Nà kot paj axte amnhĩ tomnuj kêt nẽ. Kot paj ãm amnhĩ to mex pix kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa.

Anhỹr tã no ãm arĩ amnhĩ tomnuj o ri ixpa nẽ amnhĩ to mex kêt. Ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri ixpa nẽ tee ri inhmã amnhĩ tomnuj kaga hprãm kaprỳ. 24 Hêxta waa nẽ. Na pa ixkaprĩ htỳx nẽ ri ixpa. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpaja mỳrapê kot paj nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma mõ. Mẽhõ kot tanhmã ixkrã hto pa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga? 25 Nà mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja pix. Tãm koja ixte amnhĩ tomnuj kutã tanhmã ixto ixihtỳx to. Jakamã na pa axte tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr kêt nẽ. Pãnhã ixkĩnh nẽ ri ixpa nẽ Tĩrtũm mã kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri amex o amex. Anẽ.

Tã ra ixte Jejus Kris kôt amnhĩ xãm jakamã koja tãm tanhmã ixto ixihtỳx to pa rĩ kormã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. No kot pa pam amnhĩ krã hkôt amnhĩ tomnuj rãhã ho ri ixpa. Ã ixte anhỹr xwỳnh na pa.

# 8

### *Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahto tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã harẽnh*

*Karatas 5.16-26*

1 Nẽ Jejus Kris kêp mẽmoj punuj kutã mẽ pahto mẽ paxihtỳx xwỳnh jakamã mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na pu htem ỹ hã amnhĩ tomnuj o ri papa hkêt nẽ. Jao mẽ pahte kuwy hwỳr papa mã xwỳnh kêt. 2 Te ra mẽ pahtyk nhũm Tĩrtũm kot akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pyràk jakamã nhũm Karõja mẽ pahkarõ mã agjê pu mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Te tãm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx nhũm Karõ mẽmoj punuj piitã kutã mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Kêp mẽ pajamaxpẽr punuj kutã mẽ pahto mẽ paxihtỳx xwỳnh jakamã kot puj mẽ nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr papa hkêt nẽ.

3 Nom kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem tee ri pamã Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ nhũm mẽ pahpê hihtỳx kumrẽx. Jakamã tanhmã koja Tĩrtũm amnhĩ to nẽ amnhĩ mã mẽ pamex xwỳnh ã mẽ pajarẽ? Na pre tee ri amnhĩ tã mẽ pajamã hãmri nẽ mẽ pahwỳr Kraja mẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho mẽ pakamã kato. Nom mẽ parom aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx nẽ ri pa. Tã mẽ kot hpĩr tã nhũm amarĩ htyk kêt nẽ. Na pre htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Jakamã tãm kêp mẽ pajamaxpẽr punuj kutã mẽ pahto paxihtỳx xwỳnh. Na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ kukwak ri amnhĩ tomnuj o ri papa hkêt nẽ. 4 Pãnhã Tĩrtũm kot amnhĩ

nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa nẽ axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Hãmri hpãnhã Tĩrtũm Karõ kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Nẽ hamaxpẽr kôt pix mã pajamaxpẽr. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr Kraja mẽ nhũm wrỳ nẽ mẽ pahpiitã mẽ panê ty.

5 Nẽ mẽ kot amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem htỳx ri tanhmã hamaxpẽr to xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. No kêt Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx xwỳnhjaja na pu htem mẽ kurom te Jejus jamaxpẽr pyràk o pajamaxpẽr o papa.

6 Nẽ mẽ kot amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ty nẽ ma kuwy hwỳr pa nẽ kamã pa ho pa. No mẽ pahte Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kot puj mẽ pajamaxpẽr nyw o pajamaxpẽr nẽ amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx. Jao paxàmnhĩx ri pajamakêtkati nẽ ri papa. Nẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri akupỹm pahtĩr tũm nẽ pamex kumrẽx nẽ papa ho papa.

7 Nẽ mẽ kot amnhĩ krã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kãm Tĩrtũm kĩnh kêt. Nẽ kãm kapẽr mar prãm kêt jakamã tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx? 8 Koja mẽhõ amnhĩ krã hkôt kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ hkĩnh kêt nẽ. 9 No mẽ papajaja na pu htem mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na pu htem hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx hprãm. No koja Tĩrtũm Karõ mẽhõ kaxwỳnh mã àr kêt nẽ nhũm kêp hkra hkêt nẽ.

10-11 Tã mẽ papajaja. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ pakrãhkàja nhỹrmã ty. No nhũm Tĩrtũm ra kot amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh nhũm Kris Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã koja mẽ pahkarõja htyk kêt nẽ. Mẽ pakrãhkà pix koja ty nhũm mẽ pahkarõja ma kaxkwa hwỳr àpir kurê kumrẽx. Tã nhũm nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm mẽ pakrãhkà ho htĩr nẽ akupỹm mẽ pahkarõja mẽ pakrãhkàm hagjê pu mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. 12 Jakamã e kwa ixkwỳjaja. Kêr pu mẽ axte ri mẽ pajamaxpẽr tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hkêt nẽ. 13 Kot puj mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr papa. Jakamã kêr pu mẽ mẽmo arĩgro hã pamã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm hãmri nẽ amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o:

—Nà inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm tã kot paj Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ja kutã amnhĩ to htỳx nẽ ho anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Kot puj mẽ ã pajamaxpẽr anẽ hãmri nẽ nhỹrmã kuwy wỳr papa hkêt nẽ. Pãnhã Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ ri papa ho papa. 14 Mẽ kot Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kraa.

15 Nom amnepêm kormã mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri. Nẽ kormã mẽ pamã kapẽr mar prãm kêt ri nhũm kot amnhĩ tã mẽ pahpumunh nẽ tanhmã mẽ pahto pumaj na pu prem pamã uma ho ri papa. Tã hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Karõja mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na pu htem ra pamã uma hkêt nẽ ri papa. Karõ kot mẽ pahpê Tĩrtũm kra hã mẽ pajarẽnh jakamã pu mẽ amnhĩ kamã kot tanhmã mẽ panhĩpêx to puma hkêt nẽ ri papa. Nẽ paxàmnhĩx pajamakêtkati nẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm amnhĩ jarẽnh o:

—Pa Inhĩpêêxà maati? Ot pa ixpê akra hã amã amnhĩ jarẽnh kaxyw amnhĩ kaxyw amã ijamaxpẽr. Anẽ.

Jao ra mẽ pamã uma hkêt nẽ ri papa. 16 Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx nhũm mẽ pahte amnhĩ tã omunh jakamã na pu htem pajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm Karõ kot ixkarõ mã àr jakamã ixpê hkra na pa. Anẽ.

### *Nhỹrmã mẽmoj piitã akupỹm mex par ã harẽnh*

*Sikũn Korĩt 4.16-18; Korosẽ 3.4; Wam Pêtre 4.13*

17 Nẽ mẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja na htem te mẽ kot Tĩrtũm Kra Jejus nhĩpêx pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ pahpunuj nẽ ri papa. Nom kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mex o mex xwỳnhja kuri pamex kumrẽx nẽ papa. Mẽ pahpê hkra jakamã kot puj mẽ Kra Jejus pyrà nẽ õ krĩ kamã kuri pamex kumrẽx nẽ ri papa ho papa. 18 Jar Jejus ã mẽ pahpunuj nẽ ri papa htã kot puj mẽ

nhỹrmã kuri pamex kumrẽx nẽ papa ho papa. Hãmri nẽ mẽ pamex o pamex ã amnhĩ pumu nẽ jar pika ja kamã tanhmã mẽ pahpunuj toja mã axte pajamaxpẽr kêt kumrẽx.

19 Nẽ pika hkôt Tĩrtũm kot mẽmoj ho kator xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xàm mẽnh ã arĩgro jamãr rãhã ho pa. àk nẽ mry nẽ pĩ nẽ gô nẽ mẽmoj piitã mẽ pajamãr o pa. Te kot mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Kwa mẽmo arĩgro hã koja Tĩrtũm hkrajê piitã ho amnhĩrĩt nẽ mẽ ho mex par jatur xàm kumẽ pu mẽ ja hã mẽ omu? Hêxta waa nẽ. Inhmã tokyx ja hã mẽ omunh prãm tỳx. Koja tokyx ã mẽ hipêx anẽ pa ixkĩnh tỳx kumrẽx.

Anhỹr o hamaxpẽr pyràk. 20 Mẽmo kaxyw na hte mryja ã mẽ pakukamã hamaxpẽr anẽ? Nà amnepê mã Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho katorta ã nhũm pre piitã mex o mex. Pĩ nẽ mry nẽ gô. Mẽmoj piitã mex kumrẽx rãhã nẽ. Aa grà nẽ htyk kêt kumrẽx. Tã Atãw kot amnhĩ tomnuj mỳrapê nhũm ra ỹ hã mẽmoj piitã homnu par jakamã na hte mẽmoj htĩr nẽ pa nẽ gaa nẽ ty nẽ hapêx. Nẽ mẽ pahpur kãm ahkagrõt punuj hapôj. Atãw kot amnhĩ tomnuj mỳrapê nhũm Tĩrtũm kapẽr xà hkôt ã mẽmoj omnu hpar anẽ. 21 Nom koja arĩ rãhã ho rãhã hkêt nẽ. Koja nhỹrmã Tĩrtũm akupỹm mẽmoj piitã ho mex pa nhũm mex o mex nẽ axte grà rỳ axte htyk nẽ hapêx kêt nẽ. Nẽ axte omnu nẽ hikwỹ hkêt nẽ. Koja mẽ pahpyrà nẽ mex o mex. Jakamã na htem Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xàm mẽnh xà hã arĩgro jamãr rãhã ho pa. 22 Te mẽhõ ni hpijagri kaxyw õhy xà htỳx nẽ tokyx kãm hpijagri hprãm xàj àmra ho nõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx pê mẽ pahto mex jatur xàm mẽnh ã arĩgrota jamãr o pa.

23 Nẽ mẽ papajaja na pu htem tanhmã pahpunuj to nẽ jajê pyrà nẽ te amnhĩ kamnhêr o ri papa pyràk. Rỳ tanhmã paxà kute nẽ ri papa. Rỳ pamã prãm nẽ paxàà nẽ ri papa. Nẽ tanhmã mẽ pahpunuj to nẽ ri papa. Jao te pĩ nẽ gô nẽ mryja pyrà nẽ amnhĩ tã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xàm mẽnh ã arĩgro jamãr rãhã ho ri papa.

Na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê nẽ mẽ pakukamã Tĩrtũm tanhmã kot mẽ pahto mex to hã mẽ pamã ho amnhĩrĩt nẽ mẽ pamã ho amnhĩrĩt o:

—Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ ato mex par jatur xàm kumẽ nẽ mẽ piitã mẽ kãm mẽ apê hkra hã mẽ ato amnhĩrĩt. Hãmri nẽ mẽ amã mẽ anhĩ nyw gõ ka mẽ axte axà nẽ ri apa nẽ atyk kêt nẽ. Hãmri nẽ Tĩrtũm ri amex kumrẽx nẽ ri apa ho apa. Nà kot kaj mẽ nhỹrmã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Ã Tĩrtũm Karõ kot mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh anhỹr jakamã na pu htem amnhĩ tã kot mẽ pahto mex jatur xàm mẽnh pix jamãr o ri papa. 24 Nom na kormã ã mẽ pahto mex anhỹr kêt nẽ. Kormã mẽ pamã mẽ panhĩ nyw nhõr kêt nẽ. Nom ra kot mẽ pahto hkra jakamã pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ra Tĩrtũm kot ixto hkra jakamã koja nhỹrmã mããnẽn inhmã inhĩ nyw gõ. Nà koja inhmã kugõ.

25 Anhỹr o pajamaxpẽr tã kormã. Na pu htem kormã amnhĩ tã hamãr rãhã ho ri papa nẽ aa hkaga hkêt nẽ papa.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm Karõ nhỹ hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh*

26 Nẽ na pu htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nhũm hte Karõja mẽ pahto ajuta pu mẽ ỹ hã pakatàt kôt kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. No kot puj mẽ amnhĩ krã hkôt kãm amnhĩ jarẽnh mex kêt nẽ. Na pu htem ja kaxyw tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o:

—Kwa tanhmã kot pa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to? Tanhmã kot pa mẽmoj tã ixàhwỳr to rỳ amnhĩ to hwỳr to? Nà kot paj amnhĩ krã hkôt ja ho anhỹr mex kêt nẽ. Hêxta waa nẽ. Anẽ.

No nhũm Tĩrtũm Karõ ra kot mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ ỹ hã kãm amnhĩ jarẽnh mex nẽ pakatàt kôt mẽmoj tã kuwỳ. Te Karõja tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh nẽ mẽ pakamã ukaprĩ xàj tãm mẽ pahto hwỳr pyràk.

27 Jakamã pu mẽ ỹ hã tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to nhũm mẽ pamar kurê kumrẽx. Ra kot mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh par kênã. Nhũm ra Karõ kot

mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na pu htem kãm hprãm xà hkôt kãm amnhĩ jarẽ nẽ tanhmã amnhĩ to paxàhwỳr to.

### *Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj piitã ho mex ã harẽnh*

*Rõmãn 8.37; Piripos 1.12; Wam Pêtre 5.10*

28 Nẽ mẽ pamã Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjaja. Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra xwỳnhjaja. Koja mẽmoj mẽ pakamã tanhmã amnhĩ to htã kêr pu mẽ ãm ja hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Koja te mẽ pahpê omnuj pyràk tã koja nhỹrmã hpãnhã mẽ pamã mex nẽ. Koja Tĩrtũm nhỹrmã tanhmã mẽ pamã mẽmojta o mex to. 29 Amnepê mã mẽmoj piitã hkêt ri na pre Tĩrtũm mẽ pakukamã tanhmã mẽ pajarẽnh to nẽ mẽ pajarẽnh o:

—E kot paj nhỹrmã mẽ kot Ixkra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho ixkra jakamã nhũm mẽ Jejus pyrà nẽ kêp ixkraa. Nẽ uràk nẽ ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao pa ra ixkra xohtô nẽ. Nà ja na inhmã hprãm. Anẽ.

30 Tã pu htem pajapôj nẽ ri papa. Hãmri nẽ kapẽr ma nẽ amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ pahto hkra nẽ amnhĩm mẽ pamex xwỳnh ã mẽ pajarẽ nẽ mẽ pahto mex nẽ. Nẽ te ho Kra Jejus nhĩpêx pyràk o mẽ panhĩpêx. Jao nhỹrmã wa kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa mã xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

### *Mẽhõ kot Tĩrtũm pê aa mẽ papytàr kêt ã harẽnh*

*Rõmãn 5.1*

31 Tã ã Tĩrtũm kãm mẽ pajapê nẽ mẽ pahto mex kot anhỹr. Ã kot mẽ panhĩpêx mex anhỹr jakamã ra mẽ pahkôt pa ho pa rãhãã. Jakamã mẽhõ koja ĩhkra pê mẽ pahpytà? Nẽ mẽhõ koja tanhmã ri kêp mẽ pahto? Nà koja kêp mẽ papytàr rỳ tanhmã kêp mẽ pahto hkêt nẽ. 32 Tĩrtũm kãm Kra Jejus japê htỳx tã na pre mẽ pahpê nê hkêt nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Te kot mẽ pamã õr pyràk o hipêx nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê ty. Tã ra Tĩrtũm kot mẽ pamã õr jakamã koja mããnẽn kãm mẽ pahte Kra hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê japê nẽ mẽ pahto mex rãhã ho ri pa. Nà koja ã mẽ pahto mex anẽ.

33 Jakamã mẽhõ koja kãm mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ? Ra tãm kot mẽ pahto hkra nẽ mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kênã kot kêt mẽhõ kãm tanhmã mẽ pahto kapẽr punuj to nhũm mẽ kuma. Koja mẽ tee ri kãm tanhmã mẽ pahto kapẽr to kaprỳ. 34 Na pre ra Jejus Kris mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Hãmri nhũm ma akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ Pahi Maati krĩ xà kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ ho hkrĩ. Nẽ Tĩrtũm mã mẽ pakutã nojarêt rãhã ho kuri hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã mẽhõ koja kêp mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ pajano? Nà amrakati kumrẽx.

35 Nẽ Krisja kaxkwa kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ ho hkrĩ htã mããnẽn jar mẽ pahkôt pa ho pa. Kãm mẽ pajapê htỳx jakamã kot puj mẽ tanhmã pahpunuj to htã nhũm arĩ kãm mẽ pajapê nẽ mẽ pahkôt pa ho pa.

Rỳ nhũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja tanhmã hã mẽ pahto htã nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa.

Rỳ mẽ pamã prãm nẽ ri papa. Rỳ mẽ paxê hkêt nẽ pamã kry nẽ ri papa htã nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa.

Rỳ ra mẽ kot hã mẽ panhĩmex kaxyw rỳ hã mẽ pahpar kumrẽx. Tã nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nẽ.

Kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã jakamã pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm hkôt paxàmnhĩx ri pajamakêtkati nẽ ri papa ho papa. 36 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm te mẽ papajaja mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to pyrà nẽ mẽ pajarẽnh kot:

Pa Tĩrtũm. Na htem atã mẽ ixtomnuj tỳx o pa.

Nẽ ra mẽ kot mẽ inhĩmex kaxyw.

Nẽ mẽ inhĩpêx o te mẽ kot ôwêhti ho mõr nẽ hpar kaxyw tanhmã hipêx to pyràk.

Jakamã na pa mẽ ra ixtyk kaxyw.

Anhỹr o kot mẽ pajarẽnh. 37 Tã kwãr mẽ ã mẽ panhĩpêx anẽ. Arĩ Kris kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã jakamã mẽ kot tanhmã mẽ pahto htã pu mẽ arĩ

amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri papa. Nhũm arĩ mẽ kutã mẽ pahto paxihtỳx pu mẽ arĩ mẽ kãm pakuhê.
38 Mẽmoj koja tanhmã mẽ pahto nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ kãm mẽ pajapê hkêt nẽ? Nà amrakati kumrẽx. Koja mẽhõ rỳ mẽmoj mẽ pahpê àmnàr kêt nẽ. Na hte jar pika ja kamã Kris kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa. Nẽ kot puj mẽ nhỹrmã ty nhũm arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nẽ. Jakamã koja mẽkarõ rỳ mẽkarõmnuti rỳ jar pika ja kamã mẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja mẽ pahpê àmnàr kêt nẽ. Rỳ mẽmoj tanhmã kute. Rỳ kormã hapu hã mẽmoj tanhmã kute. Koja mẽmoj piitã tee ri tanhmã kêp mẽ pahto htã nhũm Kris arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nẽ nhũm mẽmoj tee ri mẽ pahpê àmnàr kaprỳ. 39 Nẽ koja kỳj rũm mẽmoj wrỳ nẽ tanhmã kêp mẽ pahto japêr. Rỳ pyka rũm mẽmoj kato nẽ tanhmã kêp mẽ pahto japêr. Rỳ kuwy rỳ kôk xàpêr tỳx tanhmã kêp mẽ pahto. Tã nhũm mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris arĩ kãm mẽ pajapê kamã mẽ pahkôt pa ho pa rãhã nẽ. Te Tĩrtũm kãm mẽ pajapê pyràk o kãm mẽ pajapê htỳx kãm mẽ pahkôt pa ho pa rãhã jakamã nhũm mẽmoj tee ri mẽ pahpê àmnàr kaprỳ.

# 9

*Ijaew jarẽnh*
*Atre 3.25; Rõmãn 3.1-2*

1-2 Nẽ na pa tee ri ixkwỳ Ijaew kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nẽ ixkaprĩ nẽ. Ixpyrà nẽ mẽ kêp Ijaew tã ixkĩnhã amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm Kris tee ri kãm mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri mẽ pa hprãm kaprỳ. Pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpẽr nẽ ixkaprĩ nẽ ri ixpa. Nẽ aa ixkaprĩ ixpê kator kêt kumrẽx. Mẽ kot inhmã mẽ hkĩnh kêt ã amnhĩ tã ijarẽnh tã inhmã mẽ hkĩnh kênã. Ãm hãmri na pa ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Tĩrtũm Karõ kot ja hã ixpumunh mex nẽ inhmã:

—Nà ãm hãmri na ka amã mẽ hkĩnh ã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

3 Mẽ kêp ixkwỳ na mẽ. Mẽ ixpàr kraxja ãm pixi mex. Tã nhũm mẽ ixkĩnhã amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr kêt jakamã kop ãm Tĩrtũm kot mẽ nê kuwy hwỳr pa inhmẽnh ronhỹx ja inhmã mex. Nhỹx pa kãm:

—Kwa Tĩrtũm. Amnhĩ nê kuwy hwỳr ixkwỳjê rẽnh kêt nẽ. Inhmã mẽ hapê htỳx kumrẽx. Mẽ hpãnhã pa mãn mẽ nê hwỳr inhmẽ nà.

Anhỹr o nhỹx pa kãm ixkapẽr. Nom kot paj amnhĩ to ã ixàhwỳr anhỹr kaprỳ. Tĩrtũm kot mẽ kamã ukaprĩ htã no nhũm mẽ amnhĩ kaxyw Kris mã hamaxpẽr kêt jakamã tanhmã koja amnhĩ to nẽ mẽ hpãnhã pa mẽ nê kuwy wỳr inhmẽ nhũm mẽ ixrom kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa? Mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳỳre hã. 4 Mẽ ixpê Ijaew nhĩgêtjaja na pre Tĩrtũm amnepê mã mẽ ho mex rax nẽ. Nẽ kãm mẽ ho hkra hprãm nẽ. Nhũm prem tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx mex to hã no ho omunh o pa. Nẽ hirã htỳx kãm ri pa hã omu nhũm mẽ kãm:

—E kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Hã kot paj mẽ akôt ixpa ho ixpa nẽ mẽ ato mex nẽ ka mẽ axpẽn kanrẽhã axàmnàr rax nẽ. Hãmri pa mẽ amã pika mex gõ ka mẽ kamã ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa ho apa.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. Hãmri nẽ mẽ kaxyw Mojes mã tanhmã kapẽr to nẽ mẽ kaxyw kãm mẽmoj piitã hã karõ. Mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumunh nẽ tanhmã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr to nhũm kot mẽ mar nẽ mẽ nê ja ho hapêx par kaxyw. Finat Mojes kot amnhĩ xô ri mẽ kãm ujarẽnh nhũm mẽ kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa kaxyw. 5 Mẽ ixkukamã mẽ ixpãmjaja. Apraãw nẽ Ijak nẽ Jako kanrẽhã mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳjaja na pre mẽ. Mẽ hwỳr na pre Tĩrtũmja Kra Jejus Kris mẽ nhũm mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kamã ĩ ho ĩ ho kator jakamã haxwỳja kêp Ijaew na pre. Kêp Mẽpahpãm nẽ mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx tã Ijaew wỳr wrỳ nẽ mẽ kamã kato. Hãmri nhũm Ijaew kêt xwỳnhjaja harẽnh ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kêp ãm Jejus mẽ papa kamã mãn kator ronhỹx mẽ pamã mex kumrẽx. Anẽ.

6 No nhũm kormã Ijaew hwỳr wrỳk kêt ri nhũm Tĩrtũm ra kot mẽ ho hkra kaxyw mẽ hã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ hkwỳja kãm ja

prãm kêt nẽ hkaga. Tã xà na pre Tĩrtũm kot mẽ ho hkra hã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hêx? Nà aa hêx kêt kênã kot kêt ri mẽmoj tã amnhĩ jarẽ nẽ hã amnhĩ to hêx. Jakamã na pre mẽ hkwỳjaja hkwỳjê rom hkaga hkêt nẽ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Nom mẽ piitã mẽ ho hkra hkêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kot hkaga jakamã nhũm ãm mẽ hkwỳjê pix o hkra.

7 Nẽ finat Apraãwja na pre hkanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳ xohtô nẽ. Tã xà na pre Tĩrtũm htàmnhwỳ piitã mẽ ho hkra hã amnhĩ jarẽ? Nà mẽ piitã ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ hkwỳjê pix na pre mẽ ho hkra hã mẽ harẽ. Apraãw kra Ijak kôt hkanrẽhã htàmnhwỳ pixjaja nhũm kot mẽ ho hkra hã mẽ harẽ.

8-9 Nẽ Apraãw kormã hprõ kamã hkra hkêt ri na pre kãm àpênh xwỳnh kamã hkra nhũm kato nẽ myre nẽ hixi pê Ismael. Nom kêp Apraãw prõ kumrẽx kamã hkra hkêt. Prõ kuprỳ kamã hkra na pre. Tã nhũm Tĩrtũm kãm hkra kumrẽx kukamã harẽ nẽ kãm:

—E kot paj ma tẽ hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã akupỹn awỳr tẽ nhũm ra aprõ hpijagri nhũm war akra myre. Anẽ.

Tã nhũm hprõ Saraja htujarô. Nẽ gaa nẽ hpijagri nhũm hkraja myre. Hixi pê Ijak. Kêp Apraãw prõ kamã hkra jakamã Tĩrtũm nom kêp Apraãw kra kumrẽx. Jakamã hkra Ijak kanrẽhã htàmnhwỳjaja na pre Tĩrtũm kot mẽ ho hkra hã mẽ harẽ. Ra kot Apraãw mã ja hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt.

10 Tã nhũm Ijakja hprêk nẽ Repek o hprõ. Nẽ gaa nẽ ra haxwỳja wa hkra nhũm hkraja wa ahpo nẽ kato nẽ wa hamẽ my. Kot wa pê Ejau nhũm kot hapu pê Jako. 11-12 Nom nhũm kormã wa kator kêt ri nhũm Tĩrtũm wa hkukamã tanhmã wa harẽnh to. àhpumunh xà hkôt wa katorxà mã wa harẽ nẽ kãm:

—E kot paj amã war akra wa hkukamã tanhmã wa harẽnh to ka inhma. Nà koja wa kato nẽ gaa nẽ hprêk hãmri nhũm kot haputa amnhĩ to rax o kot wa jakre. Anẽ.

Kot wata koja kot hapu kĩnhã amnhĩ to grire nẽ ri pa nhũm ã wa hkukamã wa harẽnh anẽ. Kãm wa kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt ã wa harẽnh anẽ. Kormã wa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ tanhmã amnhĩ to mex to hã kot wa omunh kêt tã kãm hprãm xà hkôt ã wa hkukamã wa harẽnh anẽ. 13 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot wa harẽnh nẽ wa hã kagà kot:

Ejau rom Jako kanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳ pixjaja na pre Tĩrtũm amnhĩm mẽ ho hkra. Anẽ.

14 Mãn ka mẽ Tĩrtũm kot ã wa harẽnh anhỹrja ma nẽ ajamaxpẽr o:

—Tk. Kwa ja mexti hã. Mo na pre hamẽ wa hkanrẽhã wa hkra nẽ wa htàmnhwỳ piitã ho hkra hkêt nẽ? Anẽ.

Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Tĩrtũm na hte kãm hprãm xà hkôt tanhmã mẽ panhĩpêx to ho pa pu mẽ kot tanhmã mẽ panhĩpêx to hã omu nẽ ãm omu nẽ amnhĩ tã tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. 15 Na pre finat Mojes mã amnhĩ jarẽnh o:

Inhmã hprãm xà hkôt na pa hte mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kamã ixukaprĩ hto ho ri ixpa.

Nẽ inhmã hprãm xà hkôt na pa hte ahpỹnhã tanhmã mẽ hipêx to ho ri ixpa.

Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. 16 Nom tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt na hte mẽ pakamã ukaprĩ hkêt nẽ. Ãm tãm kãm hprãm xà hkôt na hte tanhmã mẽ pakamã ukaprĩ hto ho pa. 17 Amnepê mã Ejit kãm mẽ õ pahihti Paraohti hwỳr na pre Mojes mẽ nhũm ma hwỳr mõ nẽ kãm tanhmã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to nẽ kãm:

—E Tĩrtũm na awỳr inhmẽ pa mõ. Tãm na pre apê Ejit nhõ xwỳnhjê nhõ pahi kaxyw axãm. Akrã hihtỳx tã nhũm mẽ kaxyw axãm. Tã ra xatã àhpumunh tỳx o tanhmã anhĩpêx to. Krĩ piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja kot atã harẽnh mar nẽ àhpumunh o àhpumunh ã omunh kaxyw. Tã ixte amã ja jarẽnh kaxyw na pre awỳr inhmẽ pa man awỳr mõ. Anẽ.

18 Ã na hte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã mẽ panhĩpêx anhỹr to ho pa. Jao mẽ hkwỳjê kamã ukaprĩ ho pa. No mẽ hkwỳjaja nhũm tee ri mẽ hkrã hihtỳx ã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nhũm mẽ amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa.

### *Tĩrtũm kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh ã harẽnh*

19 Nẽ kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kot ã mẽ hipêx anhỹrja ã harẽnh ma nẽ tanhmã hã ixkukjêr to nẽ inhmã:

—Kwa na xep hte Tĩrtũm ahpỹnhã tanhmã mẽ hipêx to. Nẽ mẽ hkwỳjê kamã ukaprĩ ho pa nẽ mẽ hkwỳjaja mẽ hkrã hihtỳx ã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Jakamã kwa mo na hte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harẽ? Tãm kot ã mẽ hipêx anhỹr kênã kot kêt mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. 20 Kwa mẽ ri ã atỳx Tĩrtũm jarẽnh anhỹr kêt nẽ. E pa mẽ amã ejẽp jarẽ ka mẽ inhma. Xà kot mẽhõ gyw kwỳ ho amnhĩm poti nhĩpêx nhũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ amnhĩ tã tanhmã kãm kapẽr to nẽ kãm: “Tk. Kwa mon ka ri ã inhĩpêx anẽ?” Anhỹr o amnhĩ tã kãm kapẽr? Nà koja kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. 21 Hipêx xwỳnh kãm hprãm xà hkôt kot ã hipêx anhỹr kênã kot kêt amnhĩ tã kãm akir. Koja amnhĩm gyw kwỳ kakwỳ nẽ ho poti ho axkrut nẽ hipêx. Nẽ hõ ho muxre. Ho mex kumrẽx nhũm xa. Nhũm ihõja mã ho anẽ nẽ hipêx no ãm wamta kĩnhã ho hanhàjti nhũm omnajti nẽ xa. No ãm tãm kot hamẽ wa hipêx prãm xà hkôt wa hipêx kênã.

22 Tã na hte ã Tĩrtũm mẽ panhĩpêx anẽ. Te poti pynajre pyrà nẽ mẽ pahkwỳjê nhĩpêx nhũm mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ te amnhĩ nê mẽ rẽnh kaxyw pyràk o mẽ hipêx no ãm kormã hamaxpẽr o:

—Nà kot paj nhỹrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ ho ijapêx pa nhũm mẽ piitã ja hã ixpumu nẽ inhmã ixàhpumunh o ixàhpumunh ã ijarẽ. Nẽ inhmã mẽmoj punuj piitã hkĩnh kêt kumrẽx ã axpẽn mã ijarẽ. Anẽ.

23 Nom na hte jajê rom mẽ pahkwỳjê nhĩpêx o te poti mexta nhĩpêx pyrà nẽ amnhĩ kaxyw mẽ paxunhwỳ nẽ mẽ pahto hkra kaxyw. Nẽ mẽ pajarẽnh o:

—Nà koja mẽ amnhĩ kaxyw Ixkra Jejus mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ pa ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã ixukaprĩ ho ri ixpa. Nẽ mẽ ho mex pê mẽ kutã inhnojarêt rãhã ho ri ixpa. Hãmri nhũm mẽ nhỹrmã Ixkra mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Kot paj ã mẽ ho mex anẽ nhũm mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽnh o pa. Anẽ.

Ã na hte Tĩrtũm ahpỹnhã mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx anẽ.

24 Nẽ na hte mẽ ixpê Ijaew pix o hkra hkêt nẽ. Na hte mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê ho hkra. 25 Amnepê mã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjê hõ pê finat Ojejja na pre te Tĩrtũm tãm kot Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh pyrà nẽ mẽ harẽnh o:

Amnepêm na pa pre mẽ ho ixkra hkêt tã kot paj mẽ hkwỳjê ho ixkra.

Na pa pre mẽ kamã ixukaprĩ hkêt tã pa ra inhmã mẽ hapê nẽ.

26 Nẽ ixte mẽ kêp ixkra hkêt ã mẽ harẽnh tã kot paj ra mẽ kêp ixkra hã mẽ harẽ.

Ixpê mẽõ Tĩrtũm kot paj ã mẽ harẽnh anẽ. Anẽ.

27 Hãmri nhũm finat Ijais Ojej pãnhã tanhmã Ijaew jarẽnh to. Ijaisja Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã nhũm Tĩrtũm kãm tanhmã mẽ ijarẽnh to nhũm kuma nẽ ô ri mẽ ixkukamã mẽ inhĩgêxjê mã ujarẽnh o pa nẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

Ijaew na mẽ ohtô rax kumrẽx.

Te gô xujanãr mỳri pykahti grà hkryre xohtô pyràk.

Tã koja mẽ piitã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ.

Koja mẽ ãm grêre nẽ amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpẽr nẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳ.

Jakamã mẽ tapxipixjaja koja hkwỳjê rom nhỹrmã inhõ krĩ hwỳr api.

28 No mẽ kot amnhĩ kaxyw inhmã mẽ hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja kot paj tokyx tanhmã mẽ harẽnh to.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ harẽnh to nhũm mẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma pa.

Nà kot paj tokyx ã mẽ hipêx anẽ.

Anhỹr o mẽ harẽ. 29 Nom nhũm kormã ã mẽ harẽnh anhỹr kêt ri nhũm ra wam tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:

Amnepêm Sotõ mẽ Komo kamã mẽ pa xwỳnhjaja na prem amnhĩ tomnuj tỳx rãhã ho ri pa.

Mỳrapê nhũm Tĩrtũm xàhpumunh o àhpumunh xwỳnhja tee ri ja hã mẽ

omu hãmri nẽ kaxkwa rũm mẽ õ krĩ wa hipy mẽmoj pôôta rẽ.
Nhũm mẽ hã rôrôk nẽ mẽ ho hkaxàr pa nhũm mẽ hapêx.
Tã na pu htem mẽ uràk nẽ amnhĩ tomnuj o ri papa.
Jakamã kop ãm Tĩrtũm kot mẽ pahkwỳjê kamã ukaprĩ kêt ronhỹx pu mẽ ra mẽ uràk nẽ pahpiitã pajapêx pa. Anẽ.

*Ijaew kwỳ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ã mẽ harẽnh*
*Rõmãn 10.1-4*

30 Nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja na prem Ijaew pyrà nẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt tã Jejus jarẽnh ma nẽ Ijaew rom amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ harẽ. 31-32 Hãmri nhũm Ijaew tee ri mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ omu nhũm ja mẽ kãm mex kêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa ra mẽ ixte finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri mẽ ixpa xwỳnh jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu nẽ mẽ ixte amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ ijarẽ nẽ mẽ inhnê mẽ ixte amnhĩ tomnuj rênh pa. No kot paj mẽ Ijaew kêt xwỳnhjê pyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. No ãm ã mẽ hamaxpẽr anhỹrja mex kêt. Na prem htỳx Tĩrtũm noo mã kot amnhĩ to mex ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ nẽ arĩ ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Te pry kamã kẽn nõr nhũm mẽ kot nhãm nê mẽnh kaxyw hkamnãr nẽ ho amnhĩ par krã hi kukẽnh pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm xàj te Jejus kapẽrja nhãm amnhĩ nê rẽnh pyràk o hipêx. Jakamã koja mẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir kêt nẽ. 33 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

E mẽ inhma. Kot paj nhỹrmã Ijaewjê hwỳr mẽhõ mẽ nhũm mẽ hkôt kapẽr o pa.
Nom koja mẽ kapẽr mar kêt nẽ. Koja mẽ kuma nẽ ãm kuma.
Te pry kamã kẽn nõr nhũm mẽ kot nhãm pry nê mẽnh kaxyw hkamnãr nẽ ho amnhĩ par krã hi kukẽnh pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx.
No te mẽ kot nhãm pry nê mẽnh kaxyw hkamnãr kêt pyràk xwỳnhjaja koja mẽ kurom nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api.
Hãmri nẽ hkĩnh nẽ pa ho pa. Anẽ.
Nom kẽn kumrẽx jarẽnh kêt nẽ. Na prem Jejus ã kuxi nẽ ã harẽnh anẽ. Ijaew te mẽ kot kẽn nhĩpêx pyràk o Jejus nhĩpêx nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ axtem nẽ hkaga nẽ ãm kamã gryk pix o ri pata ã nhũm mẽ harẽ. No mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr ronhỹx Jejus te kẽn kot mẽ kêp àmnàr pyràk kêt nẽ. Jakamã ã mẽ harẽnh kot anhỹr.

# 10

1 Hêxta waa nẽ. Ijaxwỳja ixpê Ijaew. Mẽ kêp ixkwỳ jakamã kêp apu mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ronhỹx pa ixkĩnh tỳx kumrẽx. Inhmã mẽ kêp Tĩrtũm kra hprãm tỳx kumrẽx kênã. Inhmã ja prãm xàj na pa hte mẽ ho Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri ixpa. 2 Ra ixte mẽ omunh mex. Mẽ kãm Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm tã no ãm mẽ kot hprĩ hã kapẽr mar kêt. Jakamã na htem tee ri tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa hprãm kaprỳ. 3 Nhũm pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Koja mẽhõ amnhĩ kaxyw Ixkra Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm pa ja hã omu nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ nẽ ho ixkra kurê kumrẽx. Nom na hte Ijaew ohtô nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o mẽ harẽ. Ãm hãmri na ã mẽ harẽnh anẽ. Na htem ãm axtem nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kot paj amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm kêt nẽ. Kot paj ãm pam amnhĩ krã hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Mẽ ixpê Ijaewjê mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx xà hkôt. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ. Nom kot paj Kris kôt amnhĩ xãm kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. 4 Nom na htem ãm htỳx ri amnhĩ krã hkôt amnhĩ to mex o pa hã amnhĩ kamnhĩx kaprỳ. Koja mẽ tee ri kãm finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o

ri pa hprãm kaprỳ. Jejus tapxipix na pre tãm amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Na pre Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa nẽ aa kapẽr õ nhĩrôp ãm nẽ hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Kot amnhĩ tomnuj kêt xwỳnh ã ãm pixi mex na. Jakamã tapxipix kukwak ri na hte Tĩrtũm amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ.

### *Tĩrtũm kãm mẽ pahpiitã mẽ pahto hkra hprãm ã harẽnh*

5 Nẽ amnepêm na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã Ijaew mã tanhmã ujarẽnh to nẽ hã kagà. Nẽ mẽ kãm ujarẽnh o:

—E kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm nhỹ hã ixujarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa nẽ hkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Hã koja Tĩrtũm hã apumu nẽ amnhĩm ate amnhĩ to mex xwỳnh ã ajarẽ ka nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.

6 Ã mẽ kãm kapẽr anhỹr tã mẽ pahte Mojes kapẽr xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o papaja na mẽ pahpê hihtỳx kumrẽx. Tĩrtũm kapẽr tũm na. Kapẽr ã kagà kamã kot mẽ pamã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõja ohtô rax kumrẽx jakamã pu mẽ tee ri pamã piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprỳ. Nhũm Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã mẽ pajamã hãmri nẽ mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ. Jakamã na pu htem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm hã mẽ pahpumu nẽ kukwak ri mẽ pahto hkra kurê kumrẽx. Kra kukwak ri kot mẽ pahto hkra kaxyw kot mẽ pahwỳr mẽnh nhũm mẽ kot hpĩr nhũm akupỹm ho htĩr jakamã na pu htem harẽnhja ma nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà na xep pre Jejus ixto ixpê Tĩrtũm kra. Anẽ.

Nom xà na hte Tĩrtũmja ã mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ mẽ pamã:

—E kot kaj mẽ ma kaxkwa hwỳr api nẽ Kris japrô nẽ man amnhĩ kôt akupỹn o wrỳ pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato ixkra.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr? Nà na hte ã mẽ pamã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Tanhmã kot puj mẽ amnhĩ to nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? 7 Rỳ xà na hte ã mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ mẽ pamã:

—E na pre Krisja ty. Jakamã mẽ kam nẽ ma hwỳr mra nẽ akupỹm amnhĩm ho htĩr. Hãmri pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato ixkra.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr? Nà na hte ã mẽ pamã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Tanhmã kot pu mẽ amnhĩ to nẽ akupỹm ho htĩr? Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm mẽ pamã mẽmoj tã karõ pu mẽ kãm ho anhỹr nhũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. 8 Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ pahto hkra. Hãmri nẽ mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã mẽ pahte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o papaja na mẽ pahpê hihtỳx kêt. Te kapẽr ra mẽ pahkrã hi kaxwỳnh kãm hikwỹ pyràk o pu mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt papa. Jakamã na pa hte mẽ piitã mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kaxyw tanhmã mẽ kãm harẽnh to ho ri mẽ hkôt ixpa nẽ mẽ kãm:

9 —Kot ka mẽ atõ Jejus kêp anhõ Pahihti hã harẽ nẽ Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr kôt ajamaxpẽr. Hã koja Tĩrtũm ja hã apumu nẽ anê ate amnhĩ tomnuj o hapêx nẽ ato hkra. Ãm ja pix ã mẽ pahpumunh kôt na hte mẽ pahto hkra. Anẽ.

10 Nẽ na pu htem mẽ pahkrãhi kaxwỳnh kãm amnhĩ kaxyw Jejus mã pajamaxpẽr. Nẽ mẽ pajakwa ho kêp mẽ panhõ Pahihti hã harẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ amnhĩm mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ nẽ mẽ pahto hkra. 11-13 Tã mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot puj mẽ pahkĩnh nẽ papa ho papa. Mẽ pahpiitãã. Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja. Mẽ pahpiitã mẽ panhõ Pahi Maatija ãm pyxi mex na. Jakamã koja Ijaewjê hõ rỳ Ijaew kêt xwỳnhjê hõ amnhĩ to kuwỳ nhũm kuma nẽ ho hkra. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

> Mẽ kãm kêp Tĩrtũm kra hprãm xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm mẽ kuma nẽ Jejus kot mẽ nê htyk kukwak ri mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx nẽ mẽ ho hkra nhũm mẽ hkĩnh nẽ pa. Anẽ.

14-15 Xà na htem kormã amnhĩ kaxyw Kris mã hamaxpẽr kêt rãhã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ ho hkra? Nà tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt rãhã amnhĩ to kuwỳ? Na hte Tĩrtũm ma mẽ hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Koja mẽmoj mex jarẽnh xwỳnhjaja ma mẽ hwỳr mra.

Nẽ mẽ hwỳr hpôx o mõ nhũm mẽ amỳm amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Anẽ.

16 Tã ra mẽ piitã kot kapẽr mar tã piitã amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã nhũm finat Ijais tee ri ja hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm mã mẽ harẽnh o:

Pa Pahi Maati. Kwa ra mẽ kot akapẽr mar tỳx tã akôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kãm akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm kêt. Na htem ãm grêre nẽ akôt amnhĩ xunhwỳ nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Anẽ.

17 Kot anhỹr tã ãm mẽ kot Kris kapẽr jarẽnh mar kôt pix mã na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr. Koja mẽ harẽnh mar kêt tã tanhmã koja wem amnhĩ to nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ? 18 Mãn ka mẽ atõ atỳx ã ajamaxpẽr anhỹr o:

—Ko mãn Ijaew kormã Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh mar kêt jakamã na mẽ kormã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Nom ja kot anhỹr kêt. Ijaew piitã ra mẽ kot harẽnh mar kênã. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja hã mẽ harẽnh kot:

Na prem ma mẽ piitã mẽ kãm ja jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ piitã kuma. Anẽ.

19 Tã mãn ka prem ra ja ma nẽ atỳx ajamaxpẽr o:

—Kot anhỹr tã no mãn kormã hprĩ hã Jejus jarẽnh mar kêt jakamã mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Anẽ.

Nom ja haxwỳja kot anhỹr kêt. Ra mẽ kot hprĩ hã harẽnh mar mex tã kuma nẽ ãm kuma nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt nẽ. No mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja na ka mẽ kurom harẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Ijaew tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akamã gryk tỳx nẽ. Nom ra Tĩrtũm kot ã mẽ hkukamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omunh nẽ mẽ harẽnh kot anhỹr kênã. Na pre finat Mojes mẽ kãm tanhmã hã kagà hto. Te Tĩrtũm tãm kot mẽ hã kagà pyrà nẽ kapẽr ã kagà htũm kamã kot mẽ harẽnh kot:

Mẽ ate mẽ kamã mẽ akahak o apa xwỳnhjaja.

Mẽ kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa hã mẽ ate mẽ harẽnh tã no kot paj mẽ arom amnhĩm mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hã mẽ harẽ.

Kot kaj mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã agryk tỳx kumrẽx.

Nẽ mããnẽn pa ixte mẽ ho mex ã ixpumu nẽ mẽ hã ixkamã agryk nẽ. Anẽ.

20 Nẽ finat Ijais na pre haxwỳja ã mẽ harẽnh anẽ. Na pre kãm amnhĩ kwỳ pê Ijaew pyma hkêt nẽ xatã Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã mẽ kãm Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh to ho pa. Te Tĩrtũm tãm kot mẽ harẽnh pyràk o mẽ kãm:

Nà Ijaew kêt xwỳnhjaja kot Tĩrtũm japêr kêt tã koja tãm mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt nhũm mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.

Mẽ kot kormã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt tã koja tãm mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt. Anẽ.

21 Ã Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh kot anhỹr. Nẽ axte mã tanhmã Ijaewjê jarẽnh to kot:

Te mẽ katorxà kot tanhmã hkrajê ho mex to kaxyw tee ri amnhĩ wỳr mẽ kãm àkjêr pyràk o na hte Tĩrtũm Ijaewjê nhĩpêx o pa.

Jao tee ri kãm tanhmã mẽ ho mẽ mex to hprãm tã no nhũm mẽ amnhĩ tã kuma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Anẽ.

# 11

### *Tĩrtũm kot Ijaew kamã ukaprĩ hã harẽnh Matêwre 13.10-17*

1 Tã ra Ijaew kot Tĩrtũm kaga jakamã mãn ka mẽ atõ mẽ harẽnh ma nẽ ajamaxpẽr o:

—Mãn pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hkaga.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Nom na pre mẽ hkaga hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixpê Ijaew na pa. Mẽ uràk nẽ ixpê Ijaew pàr krax pê finat Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ Pẽjamĩ kanrẽhã hõ na pa. Tã xà na pre Tĩrtũm ixkaga? Nà kot ixkaga hkêt. 2 Amnepêm kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pre mẽ ixpê Ijaew hkukamã mẽ ixto hkra hã amnhĩ jarẽ. Tã nhũm amgrà xohtô nẽ hapêx nhũm mẽ hapôj hãmri nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Hãmri nhũm finat Erisja tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh o pa nẽ Tĩrtũm mã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ hã kagà. Nẽ hã kagà ho:

3 Kwa Tĩrtũm. Mẽ ixte amã amnhĩ jarẽnh xà hã mêsti hkwỳ na prem ra hkrakrak pa. Nẽ anhỹ hã akapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnh kwỳ nhĩmex rax nẽ. Ãm papxipix na pa arĩ ixtĩr nẽ ri ixpa nom nhũm mẽ ra kot ixpĩr kaxyw ixtã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

4 Tã tanhmã na Tĩrtũm kutã kãm kapẽr to? Na pre kãm:

Nà kapxipix na ka arĩ atĩr kêt nẽ. Arĩ mẽ ohtô nẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr. Mẽ ohtôô. Arĩ mẽ kêp 7.000 nẽ akwỳjê rom ri sãnti Paaw kutã hkõnkrã ho hkrĩ nẽ kãm mex ã harẽnh kêt nẽ. Anẽ.

5 Tã arĩ ã jarãhã mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kênã. Tĩrtũm kãm Ijaew japê jakamã mẽ kamã ukaprĩĩ. Jakamã nhũm ra mẽ hkwỳjaja mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr nhũm Tĩrtũm mẽ ho hkra. 6 Nom mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra hkêt nẽ. Amarĩ kãm mẽ hapê htũm xà hkôt na hte mẽ ho hkra. Kop apu mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ omunh xà hkôt kot mẽ ho hkra ronhỹx amarĩ mẽ ho hkra hkêt nẽ. Nhỹx mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt pix mã mẽ ho hkra.

7 Ijaew piitã Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh prãm tã no ãm mẽ grêre nẽ hamaxpẽr xà hkôt Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Na htem ohtô rax nẽ kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ tee ri kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh prãm xàj amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Nom ra mẽ kot Jejus kaga jakamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. Mẽ kot hkaga jakamã te ri mẽ hamak kro nẽ Tĩrtũm kapẽr mar kêt pyrà nẽ pa. 8 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Tĩrtũm na hte mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjê pumu nẽ ãm mẽ omu nhũm htem htỳx ri pa ho pa. Nẽ Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt o ri pa. Mẽ kot kapẽr mar tã hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. Nẽ mẽ kot kapẽr ã kagà kamã harẽnh tã hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. Jakamã na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt o pa.

Tã na htem arĩ jarãhã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa. Te mẽ nohkre nẽ mẽ hamak kro xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Anẽ.

9 Nẽ amnepêm na pre pahi finat Tawija amnhĩ kwỳ Ijaew jarẽnh o:

Na htem htỳx ri hkĩnh kãm apkur o pa.

Te tutre kãm prãm nẽ kot rapuuti hwỳr àr nẽ tee ri kãm kator prãm kaprỳ pyràk.

Ja pyrà nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ ho nhũm mẽ tee ri kãm mex prãm kaprỳ.

10 Te mẽ nohkre xwỳnhjaja tee ri mẽ hpa nhĩpêx o pa pyràk.

Nẽ omnuj nẽ à nẽ ho gjêx o ri pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa.

Anhỹr o mẽ harẽ. 11 Tã arĩ Ijaew Jejus kaga nẽ kãm kapẽr mar prãm kêt jakamã xà na Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkaga kumrẽx? Nà kot mẽ hkaga hkêt. Ãm mẽ tãmjaja kêp Jejus prãm nõkati jakamã nhũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ mẽ hkwỳjê ho hkra. Jakamã koja Ijaew kwỳjaja ja hã mẽ omu nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa na xep Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Kwa mon pu prem axtem nẽ ri Jejus kaga? E pu mẽ kuxwar amnhĩ kaxyw hkôt mãn pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ kê Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ

pahto hkra. Hãmri nẽ amnhĩ mã mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Anẽ.

Ã Ijaewjaja hamaxpẽr anhỹr kaxyw na pre Tĩrtũm Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhĩ to amnhĩrĩt. 12 Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã omu nẽ hkĩnh nẽ pa. No nhũm Ijaew kwỳjaja. Mẽ kãm Jejus prãm nõkati ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽ hkĩnhã hkaprĩ nẽ pa. Tã koja mẽ nhỹrmã amnhĩ kaprĩ hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kĩnh kêt ã amnhĩ pumu hãmri nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ amnhĩ kaxyw Kra Jejus Kris mã hamaxpẽr japêr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê pyrà nẽ hkĩnh nẽ ri pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê mẽ mẽ ho hpimrààtã mẽ ho mex rax nẽ nhũm mẽ hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ pa ho pa.

### *Tĩrtũm kot Ijaew kêt xwỳnhjê ho hkra hã harẽnh*

13 E kot paj hpãnhã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã ixkapẽr nẽ mẽ atã kagà. Na pre Jejus ma mẽ awỳr inhmẽ. ỹ hã ixte mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Pa pre ma krĩ hkwỳ kamã mẽ akwỳjê hwỳr mõ nẽ ixkĩnh kãm mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja inhma nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. 14 Tã koja apu ixkwỳjaja mẽ harẽnh mar japêr. Ijaew tee ri mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnhja ma hãmri nẽ ra amnhĩ kamã gryk japêr. Jao mẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. 15 Kormã mẽ kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt jakamã na pre Tĩrtũm hpãnhã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ka mẽ ra krĩ piitã hkôt axohtô nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Tã koja Ijaewjaja nhỹrmã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ mẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Hãmri nẽ te mẽhõ hkra kêp htyk nhũm hkaprĩ htã nhũm hkraja tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm kãm htĩr nhũm kot omunh nẽ hkĩnh tỳx kumrẽxta pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao Tĩrtũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Pu mẽ pahpimrààtã uràk nẽ pahkĩnh nẽ ri papa.

16 E pa mẽ amã mẽ ujarẽnhja ã ejẽp kwỳ jarẽ. Koja mẽmo pĩ hpàr jarê mex nẽ hã koja pàr mex nẽ xa. Ja pyrà nẽ Ijaew pàr krax finat Apraãwja kumrẽx na pre amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nhũm ho hkra. Jakamã koja nhỹrmã hkanrẽhã htàmnhwỳjaja uràk nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr nhũm mã mẽ ho anẽ nẽ mããnẽn mẽ ho hkra nhũm mẽ mex nẽ pa. Te kot mẽmo pĩ hpàr jarê mexja nhỹ hã pàr mexta pyràk.

17 Nẽ na htem akunĩ kamã mẽmo pĩ hpa jakà nẽ hamỳ nẽ ma amnhĩ kôt o mra. Nẽ ixkre kapem ra mẽ kot mẽmo pĩ hkreja hpa jakàr nẽ rẽnh xwỳnh xwakre kamã wam pĩ hpa jakàr xwỳnhta nhô nẽ axpẽn tã hkaxpre nẽ gaa nẽ axpẽn jamỳnh mex nẽ grà hkêt nẽ. Nẽ arĩ htĩr mex nẽ. Te kêp hpa kumrẽx pyràk. Tã Ijaew kwỳ kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr xwỳnhjaja te mẽ kêp ixkre kapem pĩ hpàrta pyràk. No mẽ hkwỳjaja mẽ kot Jejus kaga xwỳnhjaja te mẽ kêp mẽ kot kêp hpa jakàr nẽ rẽnhta pyràk. Jakamã nhũm Tĩrtũm te mẽ kot pàr pê hpa jakàr nẽ rẽnhta pyràk o mẽ hipêx nẽ mẽ hkaga. Nẽ axtem te mẽ kot mẽmoj pàr pa jakàr nẽ hpãnhã kamã axtem pĩ hpa janhôr nẽ hã hkaxpreta pyràk o mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê nhĩpêx nẽ mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ka mẽ ra amnhĩ kaxyw Jejus mã ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ.

18 Tã kêr ka mẽ arĩ Ijaew o mex o ri apa. Tanhmã ri mẽ hipêx to mã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ hkaga nẽ ãm kãm mẽ papxipixjê japê.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Ijaew te ixkre kapem pĩ hpàr mexta pyràk. No mẽ kajaja te mẽ ate akunĩ rũm pĩ hpa kot ixkre kapem pàr mex pix kukwak ri htĩr nẽ hã harirta pyràk. Kêt akunĩ rũm pĩ hpa jakàr kukwak ri na hte ixkre kapem pàrta htĩr nẽ kuhê hkêt nẽ. Kop apu pàrta mex kêt ronhỹx ra akunĩ rũm hpaja grà pa. Ja pyrà nẽ Ijaew kukwak ri kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm ri atĩr tũm nẽ apa ho apa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ate amnhĩ to rũnh o mẽ hakrenh ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. 19 Mãn ka mẽ atõ ajamaxpẽr o:

—Ra Tĩrtũm kot Ijaew kaga nẽ hpãnhã mẽ pajaja mẽ ixto hkra jakamã mãn kãm mẽ ijapê ho mẽ hakre. Ra mẽ hpãnhã mẽ ixto hkra kênã. Anẽ.

20 Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm Ijaew kwỳ kaga. Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt mỳrapê na pre te mẽmo pĩ hpa jakàr nẽ rẽnhta pyràk o mẽ hipêx. Ka mẽ ra mẽ kurom amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr jakamã nhũm Tĩrtũm te kot akunĩ kamã pĩ hpa jakàr nẽ ho htẽm nẽ ixkre kapem pĩ hpàr mex ã hanhôr nẽ hã hkaxpre pyràk o mẽ anhĩpêx. Nom kwa kêr ka mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ ri hã Ijaewjê mã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Ãm amnhĩ to mex nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. No kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ ra kot Ijaew kwỳ nhĩpêxta pyrà nẽ tanhmã mẽ ato nẽ mẽ akaga.

21 Ã Ijaew jarẽnh kot anhỹr. Te mẽ kêp pàr mex pyràk. Tã nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã nhũm Tĩrtũm te kot pĩ hpa jakàr nẽ rẽnhta pyràk o mẽ hipêx nẽ mẽ homnuj nẽ. Kot kaj mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mã mẽ ato anẽ nẽ. 22 Ijaew kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ hpãnhã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã amnhĩ to amnhĩrĩt. Tã ka mẽ Ijaew rom amã Jejus prãm nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩ pyrà nẽ kãm mẽ aprãm nẽ mẽ akamã ukaprĩ rãhã nẽ pa ho pa. Tã kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã ty. Kot kaj mẽ hkaga nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ te Ijaew kot hkaga xwỳnhjê nhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ mẽ akaga.

23 Koja Ijaew nhỹrmã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr japêr nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Te mẽ kot pàr pa jakàr nẽ rẽnh nhũm grà par xwỳnh nhũm kot akupỹm amnhĩm hamỳnh nẽ ixkre kapem pàr wỳr o htẽm nẽ akupỹm hã hanhôr nẽ hã hkaxpre ho htỳx nhũm kukwak ri akupỹm htĩrta pyràk. Ja kêp tanhmã kute hkêt. Kot ã hipêx anhỹr kaxyw àhpumunh tỳx. 24 Mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja te mẽ ate akunĩ kamã pĩ hpa jakàr nẽ ixkre kapem pàr ã hanhôr nẽ hã kaxpreta pyràk. Jao Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ ato hkra kurê kumrẽx. No Ijaew te mẽ kêp ixkre kapem pàrta pyràk jakamã Tĩrtũm kot akupỹm hanhôrta tanhmã kêp kute hkêt. Kêp Tĩrtũm kênã kot tanhmã kêp kute. Jakamã koja mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra kurê kumrẽx.

### *Tĩrtũm kot mẽ piitã mẽ kamã ukaprĩ hã harẽnh*

*Matêwre 23.37-39; Rukre 21.24; Juãw 10.16*

25 E kot paj mẽ amã mẽmoj to amnhĩrĩt ka mẽ inhma. Nà na pa ra mẽ amã Ijaew krã xihtỳx xwỳnhjê jarẽ ka mẽ harẽnh ma. Ra mẽ kot Jejus kaga hã mẽ harẽnhja. Tã koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã hkêt nẽ. Na hte Tĩrtũm kormã amnhĩ tã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê jamãr o pa. Amnepêm na pre amnhĩ kaxyw mẽ akukamã tanhmã mẽ akwỳjê jarẽnh to. Tã kot kaj mẽ kot tanhmã mẽ ajarẽnh to xwỳnh piitã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr pa nhũm rĩ Ijaew amnhĩ to hapu nẽ kormã hkôt amnhĩ xunhwỳ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. Jakamã kwa kêr ka mẽ ri ja hã amnhĩ to jarkrar o ri mẽ hkôt apa hkêt nẽ. Mẽ pahpyrà nẽ mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnh kênã. 26 Koja Tĩrtũm nhỹrmã Ijaew piitã ho hkra. Kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Nhỹrmã kot mẽ ate amnhĩ tomnuj pê mẽ apytàr mã xwỳnhja Ijaew õ koja.
Jako hkanrẽhã htàmnhwỳjê hõ koja.
Koja nhỹrmã wrỳ nẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj pê mẽ apytà nẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj o hapêx pa. Anẽ.
Anhỹr o kot harẽnh. 27 Nẽ mããnẽn ja:
Kot paj mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx pa.
Amnepê mã ixte mẽ hkukamã mẽ hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Anẽ.

28 Nom arĩ mẽ kãm Jejus mar prãm kêt jakamã te mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ri ka mẽ kamjaja mẽ hpãnhã mẽ apê Tĩrtũm kra. Nom nhũm Tĩrtũm arĩ kãm mẽ hapêê. Na pre amnepê mã kot tanhmã mẽ ho mex to hkukamã tanhmã mẽ hã amnhĩ jarẽnh to. Mẽ hpàr kraxjê mã tanhmã mẽ hã amnhĩ jarẽnh to. Finat Apraãw mẽ Ijak mẽ Jakoja mã

mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjê hã tanhmã amnhĩ jarẽnh to.

29 Na hte Tĩrtũm mẽmoj tã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ ãm hãmri hã amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã hipêx to. No na hte mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ ho hamakêtkati hkêt nẽ. Rỳ hpãnhã axtem tanhmã hipêx to hkêt nẽ. Na hte mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã hipêx to. Tã ra amnepê mã kot Ijaew o mex ã amnhĩ jarẽnh jakamã koja nhỹrmã mẽ ho mex rax nẽ ã mẽ hipêx anhỹrja o hamakêtkati hkêt nẽ.

30 No mẽ kajaja mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Amnepêm na ka prem ajaxwỳja Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã nhũm mẽ akamã ukaprĩ nẽ kãm mẽ ajapê nẽ. Ka mẽ ra harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. No ãm Ijaew kukwak ri. Mẽ kot kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ hpãnhã nhãm mẽ amã amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Jakamã te Ijaew kukwak ri mẽ amex nẽ ri mẽ apa pyràk. 31 Tã koja nhỹrmã kot mẽ anhĩpêxta pyrà nẽ Ijaew ho hkra. Nẽ mẽ apyrà nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ. Mẽ kot mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kra hkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja nhũm mẽ apyrà nẽ mẽ ho hkra nẽ mẽ ho mex nẽ. 32 Mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nẽ mẽ ixpê Ijaew mẽ pahte axpẽn pyràk. Na pu htem pahpiitã Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa hkêt nẽ. Tã kot puj mẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ to kuwỳ nhũm mẽ pama nẽ amarĩ mẽ pakamã ukaprĩ nẽ mẽ pahto mex nẽ.

### *Pawre kot Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh*

*Epes 3.20; Korosẽ 1.16; Wam Korĩt 2.9, 2.16*

33 Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Nẽ ukaprĩ ho ukaprĩ nẽ mex o mex. Mẽ pahtõ na pu uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa? Nà amrakati kumrẽx. Nẽ mẽ pahtõ na pahte Tĩrtũm jamaxpẽr kôt omunh? Nà mẽ pahte hamaxpẽr kôt omunh kêt. 34 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Mẽ pahte Tĩrtũm jamaxpẽr kôt omunh kêt.
Nẽ kot pu mẽ pahtõ mẽmoj tã hakre hkêt nẽ.
Mẽ parom àhpumunh o àhpumunh xwỳnh kênã.

35 Nẽ mẽ pahtõ kot puj we kãm pakapẽr nẽ kãm: “Kwa Tĩrtũm. Ra ixte amã mẽmoj nhõrta pãnhã kwa amnhĩ xwar inhmã mẽmoj gõ.” Anẽ.

Nà mẽmoj piitã õ kênã kot puj kêt ri ã kãm mẽmoj nhõr ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

36 Tãm na pre amnhĩ kaxyw mẽmoj piitã ho kator pa. Nẽ ãm pix kukwak ri na mẽmoj piitã htĩr nẽ pa. Jakamã kwa pu mẽ kãm mex o mex ã mãn harẽnh rãhã ho ri papa.

# 12

### *Mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ nhõr ã mẽ pajarẽnh*

*Wam Korĩt 6.20; Epes 4.1; Piripos 4.8-9; Korosẽ 1.10; Wam Tesarõn 4.1-3; Wam Pêtre 2.11*

1 Kwa Jejus kôt ixkwỳjaja. Tĩrtũm na hte mẽ pahto mex nẽ mẽ pakamã ukaprĩ rãhã jakamã na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Kwa mẽ tokyx kãm amnhĩ jarẽ nẽ kãm amnhĩ gõ. Te mẽ ate kãm hkĩnh xà nhõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ kãm amnhĩ gõ. Jao mẽ amã kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa hprãm ã kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa hprãm ã kãm amnhĩ jarẽ. Kot kaj mẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nhũm amnhĩ tã mẽ ama nẽ hkĩnh nẽ. Ã mẽ pahte kãm amnhĩ jarẽnh anhỹrja na kãm mar prãm.

2 Nẽ kêr ka mẽ kãm Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx o ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ amnhĩ to Tĩrtũm mãn wỳ kê mẽ amã mẽ ajamaxpẽr mex jagjê. Koja mẽ ama nẽ mẽ amã hagjê ka mẽ ra aprĩ hã hamaxpẽr xà hkôt mẽ pahte amnhĩ to mex xà pumunh mex nẽ. Na pu htem hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ. Pu mẽ pajaxwỳja ỹ hã pahkĩnh nẽ ri papa.

### *Kris kwỳjaja kot tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*

*Rõmãn 12.1-11; Epes 4.11-16; Wam Pêtre 4.10-11*

3 Nẽ na pre Tĩrtũm ixto mex nẽ. Nẽ mẽ akaxyw ixãm. Ixte mẽ amã Kra Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Tã na pa ã kagàja kamã mẽ amã harẽnh anẽ.

Jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ to jarkrar o ri mẽ kãm apa hkêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Rỳ atỳx ri ajamaxpẽr o:

—Nà pa na ixte amnhĩ to mex o ixte ixkwỳjê piitã mẽ hakrenh par.

Anhỹr ã amnhĩ to jarkrar o ri mẽ hkôt apa hkêt nẽ. Kêt mẽ ãm amnhĩ jarẽnh o:

—Na pa pre amnhĩ kaxyw Jejus kôt ijamaxpẽr nhũm Tĩrtũm ixpumu nẽ ixto hkra. Jakamã na pa hte Jejus Kris pix kukwak ri tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. No amnhĩ krã hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

4 E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma. Nà mẽ panhĩja pyxi htã kamã mẽmoj xohtôô. Na kamã mẽ pano nẽ mẽ pajakwa. Nẽ kamã mẽ pajamak nẽ mẽ pahte. Na pu htem mẽ pano ho rĩt nẽ mẽ pajakwa ho pakapẽr. Nẽ mẽ pajamak o ri ama nẽ mẽ pahte ho ri mra. 5 Ja pyrà nẽ Kris kôt mẽ pahte amnhĩ xunhwỳr xwỳnhja ãm pyxi tã hkôt mẽ pahte amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ paxohtôô. Jakamã na pu htem ahpỹnhã tanhmã axpẽn to mex to ho ri papa. Jao Kris kôt axpẽn to pahtõ nẽ pahtõx o papa.

6 Tĩrtũm na hte mẽ pahpê hkwỳ hã ahpỹnhã mẽ pamã tanhmã mẽmoj tã karõ to nẽ kaxyw mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Tã kêr pu mẽ ra kot mẽ pamã mẽmoj tã karõ xà hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Jakamã koja mẽhõ ate Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri apa kaxyw axãm nẽ amã anẽ ka Tĩrtũm kamnàr rom mẽ kãm kapẽr jarẽnh mex o ri mẽ hkôt apa.

7 Rỳ ate akwỳjê mã tanhmã axàpênh to ho ri apa kaxyw axãm ka mẽ kãm axàpênh mex o ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ate Tĩrtũm kapẽr ho mẽ ahkre ho ri apa kaxyw axãm ka ho mẽ ahkre mex o ri apa.

8 Rỳ ate Tĩrtũm kapẽr o ri Jejus kôt mẽ akwỳjê jamaxpẽr o hihtỳx o ri apa kaxyw axãm ka mẽ kãm kapẽr jarẽnh pê mẽ ho mẽ hihtỳx mex o ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ka mẽ atõ akukrêx rax japêr nẽ ate mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o ri apa kaxyw axãm ka axàmnhĩx ri mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri mẽ hkôt apa.

Rỳ ate akwỳjê ho amnhĩptàr kaxyw axãm ka mẽ ho amnhĩptàr mex o ri apa.

Rỳ ate tanhmã mẽ akwỳjê ho mex to nẽ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt o ri apa kaxyw axãm ka akĩnh kãm ã mẽ hipêx anhỹr rãhã ho ri apa nẽ tanhmã akapẽr punuj to hkukamã ri ajamaxpẽr o ri mẽ hkôt apa hkêt nẽ.

9 Nẽ kêr ka mẽ apiitã amã axpẽn kĩnh kãm axpẽn to mex rãhã ho ri apa nẽ ri axêx rom amã axpẽn kĩnh ã amnhĩ jarẽnh o ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xà piitã hkaga hpa nẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ to mex xà pix pyr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. 10 Nẽ mẽ apê Kris kwỳ hã amã axpẽn kĩnh kãm tãm axpẽn nhĩpêx o ri apa. Nẽ mẽ akwỳjaja mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ harẽnh o ri mẽ hkôt apa. No mẽ ri atỳx ajamaxpẽr o:

—Nà koja mẽhõ ixkumrẽx ixte tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã ijarẽ pa rĩ kormã amnhĩ xwar tãm kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã harẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Kêr ka akumrẽx tãm kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã harẽ.

11 Nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm mã mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ kamã amã kaga hkêt kãm tanhmã kãm mẽmoj to ho ri apa. Jao akĩnh kamã kãm ho anhỹr mex nẽ. 12 Nẽ mẽ nhỹrmã Tĩrtũm kot kaxkwa kamã mẽ ato mex rax kukamã ajamaxpẽr nẽ akĩnh rãhã kãm mẽmoj to anhỹr o ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ to rỳ nhũm mẽhõ tanhmã mẽ ato ka mẽ akaprĩ nẽ ri apa htã no ãm tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Arĩ amnhĩ to hwỳr rãhã ho ri apa. 13 Nẽ koja Kris kôt atõjê hõ kêp amrakati ka mẽ ja hã omu nẽ anhõ mẽmoj japêr nẽ mãmrĩ kãm hkwỳ gõ. Nẽ amnhĩ wỳr awỳ nẽ tanhmã ho mex to.

14 Nẽ mẽ kot tanhmã mẽ atomnuj to xwỳnhjaja kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ agryk nẽ wajaga kot tanhmã amã ho kaxyw hwỳr atẽm nẽ kãm tanhmã hã axàmnênh to hkêt nẽ. Kêt ãm ho Tĩrtũm pix wỳ nẽ kãm:

—Pa mẽ ijamãr mex xwỳnh maati. Nà na ixkwỳjê hõja ã inhĩpêx anẽ. Tã nom kêr ka ixtã tanhmã homnuj to hkêt nẽ. Ãm tanhmã ho mex to.

Anhỹr o mãn mẽ ho awỳ.
15 Nẽ koja akwỳjê hõ mẽmoj tã hkĩnh nẽ. Ka omu nẽ uràk nẽ ỹ hã akĩnh nẽ. No koja mẽmoj tã hkaprĩ nẽ mỳr o nhỹ ka omu nẽ ra uràk nẽ ỹ hã akaprĩ nẽ.
16 Nẽ kêr ka mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk o ri apa. Te mẽ ate amnhĩ to rax o akwỳjê jakrenh o te mẽmoj kamã akahak o amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt nẽ. Nẽ axàhpumunh tỳx o ate mẽ piitã mẽ hakrenh par pyràk o ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ.
17 Nẽ koja mẽhõ tanhmã ato htã ka ãm amnhĩ tã omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
18-19 Nẽ kêr ka mẽ tãm ri axpẽn mã akapẽr rãhã ho ri apa.
Nẽ kot kaj akràmnhwỳ mẽ wa tanhmã axpẽn nhĩpêx to. Hãmri ka wa akupỹm tãm axpẽn xãm kaxyw kãm akapẽr tã nhũm ama nẽ ãm ama nẽ akaga. Ka ãm amnhĩ tã omu nẽ kamã agryk kêt nẽ. Koja Tĩrtũm tãm tanhmã atã ho. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ tã tanhmã kot ato xwỳnh to hkêt nẽ. Pa kot paj mẽ atã tanhmã ho. Anẽ.

Nẽ harẽnh kot:

20 Kêr ka mẽ amã mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjê o mex pix o ri apa.

Kê mẽ kãm prãm ka ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ mẽ kãm mẽmoj kwỳ gõ kê mẽ kuku.

Rỳ nhũm mẽ kãm kôr ka mẽ kãm gô hkwỳ kê mẽ ho ixkõ.

Kot kaj mẽ ã amnhĩ tã mẽ hipêx mex anẽ nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nẽ amnhĩ kamã hpijaàm jao mẽ atã amnhĩ kamã gryk nẽ. Anẽ.

21 Nom kot kaj mẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ homnuj to hãmri nẽ ajaxwỳja uràk nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. Ja pymaj kêr ka mẽ amnhĩ rom tãm mẽ hipêx. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ tãm mẽ anhĩpêx japêr.
E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx o ri apa anẽ.

# 13

*Mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhjê jarẽnh Matêwre 22.21; Xitre 3.1; Wam Pêtre 2.13-17*

1 Nẽ kêr ka mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê kapẽr ma nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw mẽ unhwỳr kênã. Mẽ kot mẽ pahto amnhĩptàr o pa kaxyw na hte mẽ unhwỳ. 2 Jakamã koja mẽhõ mẽ kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ te kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ãm mar pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ nhỹrmã tanhmã hã ho.

3 Xà na hte tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kãm mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê pyma ho pa? Nà na htem kãm mẽ uma hkêt kãm ri pa. Ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh pixjaja na amnhĩ kamã kãm mẽ uma ho pa. Tã ka mẽ amã mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê pyma hprãm kêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kê amnhĩ tã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ amnhĩm mẽ ate amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ ajarẽ. 4 Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhõ pahi kot mẽ pahto amnhĩptàr jakamã na htem mẽ kãm mẽ pahto mex prãm nẽ. Nẽ kot pu mẽ pahtõ axtem nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nhũm tee ri ja hã pajarẽnh ma nẽ tanhmã hã mẽ pahto. Ãm hãmri na hte ã mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhjaja mẽ panhĩpêx anẽ. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. 5 Jakamã kwa mẽ kapẽr ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Nom amã kot tanhmã ato pix pymaj hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mããnẽn ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw unhwỳr jakamã na pa hte kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa.

Anhỹr o ajamaxpẽr.

6 Nẽ mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnhjaja kot Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã mẽ panhĩpêx to ho pa jakamã na pu htem mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩre. Mẽ pahpiitã axpẽn kaxyw kãm kàxpore ho hkryre nẽ kugõ. Tanhmã kot ho mẽ pamã mẽmoj to mex to kaxyw. 7 Jakamã kêr ka mẽ hã apijaàm o ri apa kamã mãmrĩ mẽ kãm kàxpore hkwỳ ho hkryre nẽ õr o ri apa. Mẽ kot hã àhwỳr xà hkôt.

*Mẽ pahte tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 22.39-40; Karatas 5.13-15; Wam Juãw 3.11-24*

8 Nẽ kêr ka mẽhõ ho tewẽn japêr nẽ tokyx kãm amnhĩre. Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh o aa ho ajamakêtkati hkêt nẽ. Jao mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nẽ Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

9 Amnepê mã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã Ijaew mã mẽmoj tã karõ nẽ mẽ kãm:

Kêr ka mẽ aprõ pix tãnopxa nẽ nhãm mẽnijê hõ kamã ri akurẽ ho apijaàm kêt o apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ anijaja mẽ amjên pix tãnopxa nẽ nhãm ri mẽmyjê hõ kamã akurẽ ho apijaàm kêt o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ ri axpẽn par kêt nẽ.

Nẽ mẽ ri axpẽn pê axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ amã ri axpẽn kukrêx kĩnh o ri amã ho anhõ hprãm o ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Nẽ mããnẽn ja:

Kêr ka mẽ nhãm mẽ axpẽn nhĩpêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyràk. Jao tãm axpẽn nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

Ã kot mẽ kãm hã karõ kot anhỹr. Kot puj mẽ ã pamã pahkwỳjê kĩnh anẽ nẽ mããnẽn wam finat Mojes kot mẽmoj tã mẽ panhĩgêtjê mã karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa rãhã nẽ. Jao axpẽn par kêt nẽ. Nẽ axpẽn pê paxàhkĩnh kêt nẽ. Nẽ axpẽn kutã panojarêt rãhã nẽ. 10 Koja mẽhõ kãm amnhĩ tã ma pyràk o hkwỳjê nhĩpêx nẽ mẽ ho mex pix o pa. Jakamã kot kaj mẽ amã ri axpẽn kĩnh nẽ mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt pix nẽ. Jao Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

11 Amnepê mã mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr xà hã arĩgrota ã na pre kormã akupỹn mẽ pahwỳr hpôx xà hã arĩgro kormã hwỳr awry rax nẽ. Tã ra hwỳr ahtêp o mõ. Koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr mẽ pahto api. Jakamã kwa kêr pu mẽ arĩ hamãr rãhã ho ri apa. Jao tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw nẽ pajamaxpẽr o:

—Kwa koja Jejus tanhmã amnhĩ to nẽ jarãhã akupỹn wrỳk japêr. Tã kot pa ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm wrỳ nẽ tee ri ja hã ixpumu pa amnhĩ kamã ixpijaàm tỳx nẽ. Nà kot paj ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ Jejus kamã ajamak pê kutêp Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa.

12 Na pu htem kamàt kãm gõr nẽ arĩgro jamãr pê kamã pajamak o panhĩkwỹ. Arĩgro te kêp Jejus akupỹn wrỳk pyràk. Jakamã kwa pu mẽ kamã pajamak pê kãm panojarêt rãhã ho ri papa nẽ amnhĩ nê tanhmã mẽ omnu xà kute pumunh mex o ri papa. Te ho pôristi kot amnhĩ nê mẽ kot kãm mẽ hkurê xwỳnhjê pumunh mex pyràk o Jejus kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Na pre tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ ỹ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Tã kêr pu mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa nẽ te mẽ pahte arĩgro hã mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 13 Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tee ri tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to mã pajamaxpẽr kêt nẽ. Jao amnhĩ kamã pahpijaàm nẽ ri papa hkêt nẽ. Nẽ pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx ri papa. Te ho hirã kamã ri mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ ãm ri paxàmnhĩx tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Nẽ mẽ pahprõ pix tãnopxar o ri papa.

Nẽ mẽ pahpipãnh nẽ ri papijapu ho ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽmoj tã axpẽn mã paxàkjêr hkêt nẽ.

Nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm pagryk kêt nẽ.

14 Nom kot puj mẽ axtem nẽ ã amnhĩ tomnuj anẽ nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Tã kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumaj hpãnhã amnhĩ to Pahihti Jejus Kris wỳ nẽ kãm:

—Pa Jejus. Nà kormã jar apa ri na ka pre mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to kutã axihtỳx o axihtỳx nẽ aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Tã inhmã apyrà nẽ ixte amnhĩ tomnuj kutã ixihtỳx o ixihtỳx o ixpa hprãm. Anẽ.

Jao mẽ pajamaxpẽr tũmja te ra kot amnhĩ tã mẽ pahto htỳx kêt pyràk o pu mẽ amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

# 14

*Mẽ pahte Kris kôt pahkwỳjê mã paxàkjêr kêt ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 7.1-5; Rõmãn 2.1; Wam Korĩt 10.23-33; Xiakre 4.11*

1 Nẽ koja mẽhõ kormã Jejus kôt amnhĩ xãm nyw ri kormã hkôt hamaxpẽr tohtuj anẽ. Hãmri nẽ htỳx tanhmã hamaxpẽr to nẽ mẽmoj mex kaga. Ka mẽ ja hã omu nẽ ãm omu nẽ hã tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Koja gaa nẽ rĩ hprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hãmri nẽ hkôt mẽmojta pumunh mex nẽ. 2 Jakamã koja Jejus kôt akwỳjê hõ mẽ apkur xà piitã hkur pymaj tanhmã hõ kute hã harẽ nẽ hkaga nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot pa ja hkur kêt nẽ. Kot pa apu kuku nẽ hkur o amnhĩ tomnuj nẽ. Anẽ.

Kwãr mãmrĩ ã hamaxpẽr anẽ nẽ hkur kêt nẽ. Nom mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx xwỳnhjaja na pu htem paxàmnhĩx Jejus kamnàr rom mẽmoj piitã kuku. Nom mẽ pahkĩnhã ham mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kormã kapẽr piitã mar kêt jakamã kwãr mẽ mãmrĩ anẽ nẽ mẽmoj kur kêt nẽ. 3 Nom kêr ka mẽ ri tanhmã hã mẽ kãm akapẽr to hkêt nẽ. Rỳ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ixpyrà nẽ mẽmoj piitã aku.

Anhỹr o mẽ kãm akapẽr kêt nẽ. Ano ho ãm hã mẽ omu.

Nẽ mẽ ate mẽmoj piitã hkur kêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ ajaxwỳja mẽ ixte mẽmoj piitã hkur ã tanhmã mẽ inhmã axàkjêr to hkêt nẽ. Mẽ ixte mẽmoj piitã hkur o ixpa hã mẽ ixpumu nẽ ãm hã mẽ ixpumu nẽ hã tanhmã mẽ inhmã axàkjêr to hkêt nẽ. Rỳ hã mẽ inhmã:

—Kwa nà kot kaj mẽ ja kur o amnhĩ tomnuj nẽ.

Anhỹr o hã mẽ inhmã akapẽr kêt nẽ. Ano ho ãm ja hã mẽ ixpumu. Mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã paxàpkur to htã Tĩrtũm kot mẽ pahte Kra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ pahto hkra kênã. 4 Jakamã kwa mẽmoj tã tanhmã axpẽn mã axàkjêr to ho ri apa hkêt nẽ. Koja Kris kôt atõjê hõ axtem tanhmã hamaxpẽr to ka mẽ tee ri ja hã omu nẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Tk. Na hte ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Ja omnuj. Pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o ri axpẽn kukamã ajamaxpẽr hkêt nẽ. Mẽ pahpê Tĩrtũm kêt kênã kot pu kêt mẽ ã ri axpẽn kukamã pajamaxpẽr anẽ. Tĩrtũm pix na hte tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh. àhpumunh o àhpumunh xwỳnh jakamã koja tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ rĩ kormã tãm hamaxpẽr pê àmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

5 Nẽ koja Jejus kôt atõjê hõ mẽmo arĩgromnu jarẽ nẽ hã àpênh kêt nẽ. Ka mẽ apê hkwỳjaja tee ri ja hã omu nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà arĩgro piitã mẽ pamã mex kênã. Kot paj mãmrĩ arĩgro piitã hã apê.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Nom kêr ka mẽ ja hã axpẽn mã tanhmã axàkjêr to hkêt nẽ. Na pu htem ahpỹnhã pamã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. No tanhmã ri hã axpẽn mã paxàkjêr to ho ri papa hkêt nẽ. 6 Kêt mẽ kot arĩgromnu jarẽnh xwỳnhjê mẽ mẽ pahte arĩgro piitã mex ã harẽnh xwỳnhjaja mẽ pahpiitã mẽ pahpê Tĩrtũm kraa. Jakamã mẽ pahpiitã na pu htem pajamaxpẽr o:

—Na pa hte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Anẽ.

Nẽ mẽ pahte mẽmoj piitã hkur xwỳnhjaja nẽ mẽ kot mẽmoj kwỳ hkur kêt xwỳnh piitã mẽ pahpê Tĩrtũm kraa. Mẽ pahpiitã mẽ pamã kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã na pu htem paxàpkur kaxyw nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa mẽ ijamãr mex xwỳnh maati. Nà ãm hãmri na ka hte apkati mẽ mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa. Amex o amex Tĩrtũm.

Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ kormã hkamnàr rom paxàmnhĩx ri tanhmã mẽõ kuteta ku. 7-8 Mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pre ra mẽ pakukamã tanhmã mẽ pajarẽnh to. Mẽ pakukamã pahtyk ã arĩgro jarẽ nẽ mẽ pahte pahtĩr ri tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkukamã hamaxpẽr. No mẽ papajaja na pu htem amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to kukamã paxàhpumunh kêt. 9 Jakamã na pre Kris ja hã mẽ pahpumu nẽ tãm mẽ pakaxyw amnhĩ to kêp mẽ panhõ

Pahihti nẽ mẽ panê ty. Hãmri nẽ akupỹm htĩr. Kêp mẽ panhõ Pahihti hã akupỹm htĩr. Kêp mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ Pahihti kaxyw. Jakamã kêp ra mẽ pahkwỳ htyk xwỳnhjê nhõ Pahihti nẽ mããnẽn kêp arĩ mẽ pahtĩr xwỳnhjê nhõ Pahihti. 10 No mẽ papajaja mẽ pahpê Kris kôt mẽ pahkwỳjê nhõ pahi hkêt jakamã kêr mẽ Kris kôt akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu hãmri nẽ tanhmã ho akapẽr to hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Kwa na ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Inhmã ja mex kêt.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja nhỹrmã Tĩrtũm tãm mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Nom kêr pu mẽ papajaja amnhĩ hkrã hkôt ã axpẽn jarẽnh anhỹr kêt nẽ. 11-12 Kot puj mẽ nhỹrmã pahpiitã Tĩrtũm kutã pahkrĩ nẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Kormã mẽ pahtĩr ri tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã kãm pahprĩ hã amnhĩ jarẽ. Kê mẽ pama nẽ tanhmã mẽ pajarẽnh to. Kapẽr ã kagà htũm kot mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh kot:

Koja nhỹrmã mẽ piitã ixpê mẽ õ pahi hã ixkutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ.

Nẽ mẽ piitã ixpê Tĩrtũm ã ixpyxi mex ã ijarẽ. Ãm hãmri na pa ã mẽ hkukamã mẽ harẽnh anẽ. Anẽ.

### *Mẽ pahte Kris kôt pahkwỳjê ho mex ã mẽ pamã karõ*

*Wam Korĩt 8.9-13*

13 Nẽ kwa kêr ka mẽ akwỳ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu nẽ ja nê tanhmã mẽ kãm akapẽr to hkêt nẽ. Ãm mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Mẽ kot ja hã mẽ apumunh nẽ mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. No kot ka mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja ã kãm akapẽr nhũm ama nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ nẽ.

14 E kot pa hpãnhã mẽ paxàpkur xà hã tanhmã mẽ panhõ jarẽnh to. Ixte Pahihti Jejus jamaxpẽr xà hkôt tanhmã ijamaxpẽr to ho ri ixpa jakamã kot paj ixkatàt kôt mẽ amã tanhmã mẽ panhõ jarẽnh to nẽ ãm hãmri harẽ. Nà mẽ paxàpkur xàja ãm pixi nẽ omnu hkêt. Piitã mex o mex. Nom koja mẽhõ tee ri mẽmo mẽ apkur xà hõ pumu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot paj ja hkur kêt nẽ. Kot paj apu kuku nẽ ho amnhĩ tomnuj nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ hkur kêt nẽ. Tã kwãr mãmrĩ ã hamaxpẽr anẽ nẽ hkur kêt nẽ. Nom na ãm amnhĩ krã hkôt Tĩrtũm kêp ja omnuj ã hkamnhĩx. Kêp omnuj kêt. Ra kot mẽmo mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harẽnh. 15 Tã kot kaj mẽ kot mẽmoj kur kêt xwỳnhta py nẽ o tẽ nẽ kot hkaga xwỳnh noo mã hkur o xa nhũm apumu nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ hkaprĩ nẽ. Jakamã kot ka mẽ ã noo mã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja o ho mex kêt nẽ. Kwa mẽ ã ri axpẽn nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Kot ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nẽ te amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao akwỳjê ho mex kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kris kãm mẽ hapê htỳx kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw ra nê htyk kênã kot ka kêt mẽ axtem nẽ ri ã mẽ noo mã mẽ kot mẽmoj kur kêêta kur anẽ. Rỳ koja apu tee ri kot mẽmoj kur kêêta kur ã mẽ apumu nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jao Kris kaga japêr. Jakamã kwa mẽ ã mẽ noo mã mẽmojta kur kêt nẽ. 16 Mẽmo mẽ apkur xàja mex tã nhũm mẽ akwỳjê hõ kãm mex kêt japêr ka mẽ noo mã hkur kêt nẽ. Nẽ tanhmã hã kãm nẽ hkêt nẽ. Kot kaj mẽ anẽ nhũm Kris kra hkêt xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ tanhmã axpẽn mã mẽ apê Kris kwỳjê ho kapẽr punuj to. 17 Mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem paxàpkur xà nẽ pahkõm xà pix kukamã pajamaxpẽr o ri papa hkêt nẽ. Na pu htem amnhĩ mẽ pahkwỳjê mex kukamã pajamaxpẽr. Nẽ mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx kukamã pajamaxpẽr. Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx kukamã pajamaxpẽr. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm Karõ ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto mẽ pahkĩnh nẽ. Pu mẽ pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri axpẽn kôt papa. 18 Tã kot puj mẽ ã Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex nẽ. Nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã haxwỳja ja mex nẽ.

19 Jakamã kêr pu mẽ tãm axpẽn mã pakapẽr o ri papa. Nẽ pajamakêtkati nẽ

axpẽn kôt ri pajapôj. Nẽ Kris kôt tanhmã axpẽn to paxihtỳx to ho ri papa. 20 No kot ka mẽ axàpkur xà gryk ã akwỳ hkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ atỳx ri mẽhõ noo mã mẽmoj kur japêr. Kêp omnuj tã ka mẽ ãm amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr nẽ noo mã hkur japêr. Hãmri nhũm ja hã mẽ apumu nẽ ra kot Tĩrtũm kaga mã. Ra kêp hkra jakamã kwa mẽ noo mã mẽ kot mẽmoj punuj ã harẽnh xwỳnhta kur kêt nẽ. Nom mẽ paxàpkur xàja piitã mex. Tĩrtũm kot mẽ pamã õr jakamã piitã mẽ panhõõ. Tã koja akwỳjê hõ Tĩrtũm kêp mẽmoj omnuj ã hkamnhĩx tã ka mẽ noo mã aku nẽ ho amnhĩ tomnuj nẽ. 21 Kêr pu mẽ pahkwỳjaja tanhmã kot amnhĩ tomnuj to pymaj pu mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kukamã pajamaxpẽr mex o papa. Mẽmo mẽõ nẽ mẽmo kagô pê wĩhtija. Tĩrtũm kot mẽ pamã mẽmoj piitã õr tã no nhũm mẽ pahkwỳjaja kêp ja omnuj nẽ pu mẽ noo mã hkur rỳ ho pahkõm kêt nẽ. Mẽmo mry nẽ mẽmo wĩhti pu mẽ noo mã hkur rỳ ho pahkõm kêt nẽ.

22 Nẽ kêr ka mẽ atõ mẽmoj krẽr kaxyw nẽ hkukamã ajamaxpẽr o:

—Nà kot paj ja krẽ. Tĩrtũm kãm ja mex kênã. Anẽ.

Hãmri nẽ mãmrĩ Tĩrtũm kamnàr rom axàmnhĩx akrẽ. Kãm ja mex kênã kot ka kêt ri tee ri hkrẽr kaxyw hkukamã ajamaxpẽr nẽ hkaga. 23 No kot kaj mẽ atõ mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ ajamaxpẽr o:

—Ko kot paj apu ja ho anẽ nhũm Tĩrtũm hã ixpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ rỳ ko. Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr. Tã ra ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ akrẽ rỳ mẽmoj to anẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã apumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Ate hkamnàr rom mẽmoj to anhỹr kêt nẽ amarĩ amnhĩ krã hkôt ho anhỹr jakamã ho amnhĩ tomnuj nẽ.

# 15

### *Mẽ pahte amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr kêt ã mẽ pamã karõ*

*Makre 10.45; Wam Korĩt 10.24; Piripos 2.3-5*

1 Nẽ kêr pu mẽ pahte ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx xwỳnhjaja amnhĩ kôt kormã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr totuj janhỹr xwỳnhjê jamãr mex nẽ. Jao mẽ kamã pagryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ kutã panojarêt pix o papa. Jao ra amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. 2 Mããnẽn amnhĩ mẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê hkukamã mãn mẽ pajamaxpẽr. Jao mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw mẽ ho mex o ri papa. 3 Kris na pre jar pa ri amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr kêt nẽ. Na pre mããnẽn õ Papaj kukamã hamaxpẽr. Jakamã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot kãm kapẽr jarẽnh kot:

Pa Papaj. Na hte mẽ pahkurê xwỳnhjaja ixto kapẽr punuj nẽ. Nom mããnẽn ã ato kapẽr o pa anẽ. Anẽ.

4 Mẽ pakaxyw na Tĩrtũm kapẽr ã kagàja. Mẽ pahte kamã harẽnh nẽ mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx o ri papa kaxyw. Jakamã na pu htem tanhmã pahpunuj to htã kapẽr kwỳ ma nẽ pahkĩnh nẽ. Jao tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o ri pahkaprĩ hkêt nẽ. Ãm nhỹrmã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex kukamã pajamaxpẽr o akupỹm paxihtỳx nẽ pahkĩnh nẽ ri papa. Mẽ pahkĩnh nẽ ri papa kaxyw na Tĩrtũm kapẽr ã kagàja. 5-6 Na pu htem Tĩrtũm kamnàr rom pahkĩnh nẽ. Nẽ axpẽn kamã paxukaprĩ ho ri papa. Jakamã na pa hte tanhmã mẽ ato Tĩrtũm wỳr to nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Apê mẽ ijamãr xwỳnh maati na ka. Nẽ apê mẽ inhõ Pahihti Jejus Kris nhõ Papaj na ka. Nà xep ra Rõm nhõ xwỳnh kwỳjaja kãm akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã kwa tanhmã mẽ hkrã ho mex to kê mẽ hamakêtkati nẽ ajamaxpẽr kôt hamaxpẽr rãhã ho ri akôt pa. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã apumu nẽ piitã amex o amex ã ajarẽ.

Anhỹr o pa hte mẽ ato kuwỳ.

### *Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh*

*Atre 10.34; Rõmãn 9.24; Karatas 3.28*

7 Nẽ kwa kêr ka mẽ amã axpẽn tã ma ho ri apa. Te ho Kris kãm mẽ pahtã mata pyràk. Jao axpẽn to mex pix o apa. Kot kaj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nhũm mẽ piitã axpẽn tã mẽ apumu nẽ mẽ anhỹ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

8 Amnepêm Tĩrtũm Ijaew mã tanhmã Kris jarẽnh to. Kormã pika hwỳr wrỳk kêt

ri nhũm hkukamã nhỹrmã mẽ hwỳr wrỳk nẽ mẽ kamã kator ã harẽ.

Tã nhũm mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kamã kato. Ijaew hkanrẽhã htàmnhwỳjê kamã kato nẽ mẽ ho mex o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot amnhĩ tã omunh nẽ ã hamaxpẽr anhỹr kaxyw. Nẽ hamaxpẽr o:

—Amnepêm Tĩrtũm kot mẽ panhĩgêt mã hkukamã harẽnh xà hkôt na mẽ ixwỳr Kraja mẽ nhũm wrỳ nẽ mẽ ixto mex o ri pa. Nà ãm hãmri na pre mẽ ixwỳr kumẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr kaxyw. 9 Nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ajaxwỳja mẽ ate tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh mar nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw. Nẽ Tĩrtũm kot mẽ akamã ukaprĩ hã mẽ ate amnhĩ tã omunh nẽ mex o mex ã harẽnh kaxyw na pre wrỳ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ ixpê Ijaew jarẽnh to nẽ mããnẽn tanhmã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh to nẽ mẽ pajarẽnh kot:

Kot paj Ijaew kêt xwỳnhjê jamak mã amã amex ã ajarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa.

Nẽ amex ã inhgrer o ri mẽ hkôt ixpa. Anẽ.

10 Nẽ ja:

Kwa mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh mẽ mẽ apê Ijaew. Kêr ka mẽ apiitã Tĩrtũm nhỹ hã akĩnh nẽ ri apa. Anẽ.

11 Nẽ mããnẽn ja:

E kêr ka mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja nẽ krĩ piitã hkôt mẽ apa xwỳnhjaja mẽ apiitã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ri apa.

Anhỹr o kot harẽnh. 12 Nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwỳnh finat Ijais haxwỳja Ijaew mã Jejus jarẽnh o:

Koja nhỹrmã Jese kanrẽhã htàmnhwỳjê hõja mẽ pahwỳr kato.

Hãmri nẽ mẽ pahpê Ijaew mẽ Ijaew kêt xwỳnhjê ho amnhĩptàr o pa.

Jakamã nhũm mẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr o pa. Anẽ.

13 Nẽ na pa hte tanhmã mẽ ato Tĩrtũm wỳr to ho ri ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Kwa kêr ka Rõm nhõ xwỳnhjê ho mex kê mẽ amnhĩ kaxyw Akra hkôt hamaxpẽr mex o ri pa. Jao hkôt hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ ri axpẽn to pa. Nẽ kê Akarõ mẽ ho mẽ hihtỳx o pa kê mẽ amnhĩ kaxyw amã mãn hamaxpẽr tỳx rãhã ho ri pa. Anẽ.

### *Pawre kot hprĩ hã amnhĩ jarẽnh Sikũn Pêtre 1.12-13*

14 E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà ra ixte mẽ ajarẽnh mar mex. Na ka xep htem amnhĩ to mex o ri apa. Nẽ mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Nẽ mẽ kot tanhmã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx to xàja ka mẽ omunh mex nẽ ho axpẽn jahkre ho ri apa. 15 Tã ot pa kagà ja kamã mẽ amã ixujarẽnh kãm ixihtỳx nẽ. Tĩrtũm nhỹ hã. Ra mẽ ate mẽmoj mar mex tã pa axte mẽ amã harẽ. Mẽ ate mar tỳx nẽ hã anohtỳx kaxyw. Nà ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm. 16 Ixte Jejus Kris mã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Nẽ mẽ ato hwỳr o ri ixpa kaxyw. Tã pa hte krĩ hkwỳ kamã ã mẽ akwỳjê mã harẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ Jejus jarẽnhja pa hte mẽ hkôt mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Mẽ kot mar nẽ hkĩnh kãm hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kaxyw. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ kãm mẽ hamaxpẽr nyw jagjê nhũm Tĩrtũm hã mẽ omu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm hkĩnh nẽ hamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri. Koja mẽ nhỹrmã wa ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Anẽ.

17 Tã na pa ixte Jejus Kris nhỹ hã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã amnhĩ pumu nẽ ixkĩnh nẽ. 18-19 Na pa hte ỹ hã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ mẽ anoo mã tanhmã ri Kris kot mẽ amã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Nẽ mẽ amã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã. Nhũm hte mẽ akwỳjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nẽ mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Nom pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ pumu nẽ ri hã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Ãm ixte Kris pix nhỹ hã mẽ kãm ixkapẽr ã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Tã pa ra Jerujarẽ rũm Irir wỳr krĩ piitã hkôt mẽ kãm Kris kapẽr jarẽ. Tĩrtũm Karõ kot tanhmã ixto hihtỳx to jakamã pa mẽ piitã mẽ kãm harẽnh mex nẽ. 20 Na pa hte mẽ hwỳr inhnojarêt nẽ ã ijamaxpẽr anẽ nẽ ijamaxpẽr o:

—Kormã mẽ kot Kris jarẽnh mar kêt xwỳnhjê hwỳr kot paj mõ. Nom ra mẽ

kot harẽnh mar xwỳnhjê nhõ krĩ hwỳr inhmõrja inhmã prãm kêt. Anẽ.

21 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot kapẽr mar kêt xwỳnhjê jarẽnh kot:

Kormã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt xwỳnhjaja koja mẽ kuma nẽ hprĩ hã mar tỳx nẽ. Anẽ.

*Pawre kot Rõm wỳr hkrà hã amnhĩ jarẽnh Rõmãn 1.8-15*

22 Hêxta waa nẽ. Inhmã mẽ apumunh prãm tỳx nẽ Rõm kãm Jejus kôt ixkwỳjaja. Na pa hte xatã mẽ awỳr ixkrà nom kormã mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. Kormã ixte krĩ hkwỳ kamã mẽ kãm Kris jarẽnh o ri ixpa jakamã kormã mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. 23 Na pa ra xatã mẽ awỳr ixkrà hã ixtã amgrà xohtô nẽ. Tã ra jar mẽ kãm Kris kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja jarẽnh pa. 24 Jakamã kot paj tokyx ma mẽ awỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ awỳr pôj pu mẽ axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ axpẽn mã pakapẽr o papa. Pa mẽ akôt ri ixpa tãmtã hamũ pyka pê Espãnhã wỳr ma mõ. Nẽ kot paj inhnojarêt ka mẽ ixto Tĩrtũm wỳ nẽ inhmã ixàpkur xà hkwỳ gõ pa ma mẽ hwỳr pry hã hkur o mõ.

25-26 No na pa kormã mẽ awỳr inhnojarêt kêt nẽ. Kot paj ja rũm awjanã nẽ akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõ. Kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja kẽp amrakati nẽ ri pa nhũm pika pê Gres mẽ Masetõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja mẽ harẽnh ma nẽ mẽ kãm kàxpore hkwỳ ho akuprõ nẽ mẽ kaxyw inhmã kugõ. Tã kot paj ma mẽ hwỳr o mõ nẽ mẽ kãm kure nẽ rĩ kormã ma mẽ awỳr mõ. 27 Jerujarẽ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja Ijaew na mẽ. Mẽ kumrẽx na prem Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ma mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akwỳ hkôt pa. Hãmri nhũm pika pê Gres kamã mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kapẽr ma nẽ mẽ uràk nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Jakamã amnhĩ xwar kãm nhãm krĩ hõ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê ho mex prãm nẽ. Hãmri mẽ kãm kàxpore hkwỳ ho akuprõ nẽ mẽ kaxyw inhmã kugõ.

28-29 Tã kot paj ma Jerujarẽ hwỳr mẽ kãm o mõ nẽ mẽ kãm kure hãmri nẽ awjanã nẽ rĩ kormã ma Rõm wỳr mẽ awỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ awỳr pôj pu mẽ axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ. Nẽ axpẽn mã Jejus Kris mex o mex ã harẽ nẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho papa. Jao pahkĩnh nẽ papa. Tã pa hpãnhã hamũ ma Espãnhã wỳr mõ.

30 Nẽ na pu prem Jejus Kris o panhõ Pahihti. Jao te mẽ pahpê hkôt axpẽn to pahtõ nẽ pahtõx pyràk o axpẽn nhĩpêx. Nẽ Karõ nhỹ hã pamã axpẽn kĩnh nẽ. Jakamã kwa Jejus kôt ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ ixpê mẽ atõ hã ixto Tĩrtũm wỳr kãm axihtỳx nẽ. 31 Kêr pa ma pyka pê Jutej kamã Jerujarẽ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê hwỳr mõ nẽ mẽ kãm kàxporeta gõ nhũm mẽ omu nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê kot mẽ kãm õr ã mẽ omunh tã tee ri hamaxpẽr kêt nẽ. Ãm hkĩnh kãm mãmrĩ àmnhĩx hamỳ nẽ ho amnhĩm awjaprô.

Nẽ kêr ka mẽ ixto awỳ kê inhnê mẽ kẽp mẽ pahkwỳ hkêt xwỳnhjê pumunh mex nẽ.

32 E kêr ka mẽ ã ixto Tĩrtũm wỳr anẽ. Kê ixte ma Jerujarẽ rũm ma Rõm wỳr pàr kãm inhmõrta ã kê ixpumunh mex nẽ. Pa inhmex pê mẽ kurũm ma mẽ awỳr mõn pôj pu mẽ tokyx axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ. Pa mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa hã mẽ apumunh o mẽ akôt ri ixpa nẽ ixkĩnh nẽ. 33 Tã ãm ja pix. Kê Tĩrtũm mẽ akôt pa ho pa. Tãm na hte tanhmã mẽ pahto pu mẽ ỹ hã pajamakêtkati paxàmnhĩx ri pahkĩnh nẽ ri papa.

# 16

*Pawre kot ahpỹnhã hkràmnhwỳjê mã kapẽr*

1 Ku nẽ mããnẽn ja. Ot pa mẽ awỳr Kris kôt pahtõx Pepreja mẽ awỳr kumẽ. Na hte krĩ pê Sẽnkrej kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê tanhmã mẽ ho mex to ho ri mẽ hkôt pa. 2 Nẽ mããnẽn pa na hte tanhmã ixto mex to. Tã kê mẽmo arĩgro hã mẽ awỳr pôj ka mẽ kẽp Kris kôt mẽ pahtõx ã omu nẽ ho mex nẽ tanhmã ho ajuta hto.

3 Nẽ kêr ka mẽ atar Kris kôt ixkràmnhwỳjê mã ijarẽ. Na pa hte mẽ kãm ijamaxpẽr rãhã ho ri ixpa. Nẽ Akirti mẽ hprõ Prisireta ka mẽ wa kãm ijarẽ. Na pre hte wa inhĩhkô hã Jejus Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho wa pa. 4 Jao wa amnhĩ grônh kôt mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê pê ixpytà. Pa amnhĩ tã wa omu nẽ inhmã wa hkĩnh nẽ. No ãm

papxipix inhmã wa hkĩnh kêt nẽ. Na pre Ijaew kêt xwỳnh kwỳ pê Kris kwỳjaja ixtã wa harẽnh ma nẽ haxwỳja kãm wa hkĩnh nẽ.

5 Nẽ na hte Kris kwỳjaja wa õrkwỹ kamã axpẽn wỳr akuprõ. Mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh nẽ kapẽr ã kagà hkwỳ mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Tã kêr ka mẽ mẽ kãm ijarẽ.

Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Epẽnre mã ijarẽ. Kêp ixkràmnhwỳ mex na. Inhmã hkĩnh. Kumrẽx na pre jar pika pê As kamã amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm.

6 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõx Marir ka mẽ kãm ijarẽ. Na xep hte tanhmã mẽ ato mex to rũnh o pa.

7 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ ãrõhti mẽ Jũhti wa kãm ijarẽ. Ixpyrà nẽ wa kêp Ijaew na wa. Kormã ixte Kris kôt amnhĩ xãm kêt ri na pre wa kumrẽx hkôt amnhĩ xãm. Na hte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja wa kot Kris kapẽr jarẽnh mex ã wa harẽ. Tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê na pre mẽ hkwỳjaja wa unê nẽ wa haxà pa prem ixpimrààtã ixpê prês nẽ mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ.

8 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ ãpritre mã ka mẽ ijarẽ. Kêp Kris kôt ixkràmnhwỳ mex na.

9 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Upãnre mã ijarẽ. Na hte ixpyrà nẽ Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa.

Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Etaki mẽ ijarẽ. Kêp ixkràmnhwỳ mex na.

10 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Apes ka mẽ kãm ijarẽ. Na prem ra Kris ã hipêx punuj nẽ no nhũm mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ Kris kaga hkêt nẽ.

Nẽ Aristopti nhõrkwỹ kamã hkwỳjê mã ijarẽ.

11 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Erojãwti mã ijarẽ. Ixpyrà nẽ kêp Ijaew na.

Nẽ Nasisti nhõrkwỹ kamã Kris kwỳjaja ka mẽ kãm ijarẽ.

12 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõx Xiripẽre mẽ Xiripos wa kãm ijarẽ. Wa kêp Pahihti Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to xwỳnh na wa.

Nẽ Kris kôt mẽ pahtõx Pesixti mã ijarẽ. Haxwỳja kêp ixkràmnhwỳ na. Na hte Pahihti Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri pa.

13 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Rupti mã ijarẽ. Na hte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Nẽ katorxà mã ijarẽ. Na pre te ixpê hkra nhĩpêx pyràk o inhĩpêx.

14 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Asĩnre mã nẽ Prekõxti nẽ Emes nẽ Patopas nẽ Emas mẽ. Jajê piitã mẽ pahkwỳ kot mẽ hwỳr pikuprõnh xwỳnhjê mẽ mẽ ho apimrààtã mẽ kãm ijarẽ.

15 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Pirorti mã nẽ mẽ pahtõx Juure mẽ Nẽrew wa nẽ htõxja nẽ mẽ pahtõ Orĩpti wa mẽ kãm ijarẽ. Nẽ mẽ pahkwỳ kot mẽ hwỳr pikuprõnh xwỳnhjê mẽ mẽ ho apimrààtã mẽ kãm ijarẽ.

E kêr ka mẽ jajê piitã mẽ kãm ijarẽ. Na pa hte mẽ kãm ijamaxpẽr rãhã ho ri ixpa.

16 Nom mẽ tapxipixjaja kêt. Ã mẽ apiitã mã na pa hte ijamaxpẽr rãhã ho ixpa.

Nẽ ota jar Kris kwỳjaja mẽ awỳr hpẽr mẽ.

17 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Na ka mẽ ra aprĩ hã Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ. Tã kêr ka mẽ amnhĩ nê mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx xwỳnhjê pumunh mex o apa. Mẽ kãm axpẽn nê mẽ ato hpigrành par prãm. Nẽ mẽ ate Kris kaga nẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêxja mẽ kãm hprãm jakamã kwa mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ axkãm ajamak rom. 18 Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Pahihti Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hkêt nẽ. Ãm amnhĩ hkrã hkôt tanhmã ri hkwỳjê jahkre hto ho pa. Kot mẽ no kupyr kaxyw tanhmã mẽ kãm hêx to ho ri mẽ hkôt pa. Te mẽ ahkre mex pyràk tã mẽ ahkre mex kêt nẽ. Jakamã nhũm htỳx ri mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kot mẽ ahkreja ma nhũm te mẽ kãm mex pyràk. Jakamã kwa mẽ okora mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ. 19 Na ka htem mẽ kurom Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ nhũm xep mẽ piitã mẽ apumu nẽ axpẽn mã ja hã mẽ ajarẽnh o ri pa. Pa mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. Tã kêr ka mẽ arĩ ajamaxpẽr mex rãhã ho ri ajamaxpẽr o apa. Nẽ amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. No tanhmã ajamaxpẽr punuj to ho ri amnhĩ tomnuj o ri apa hkêt nẽ.

Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na inhmã hprãm.

20 Nẽ na hte Satanasti mẽ hkwỳjaja mẽ ate Jejus kaga hprãm xàj mẽ akôt tanhmã ri mẽ anhĩpêx to ho ri pa htã kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja gaa nhũm Tĩrtũm mẽ hipêx o te mẽ kot kagã xoprê hkrã xôm nẽ hpĩr pyràk o mẽ hipêx. Jakamã ã mẽ kot mẽ anhĩpêx anhỹr tã koja Tĩrtũm mẽ amã mẽ ajamakêtkati xàja gõ. Tapxipix na kot mẽ pajamakêtkati xà nhõr kaxyw àhpumunh tỳx.

Nẽ na pa hte mẽ ato Pahihti Jejus wỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti. Kwa kêr ka Rõm kãm akwỳjê pumu nẽ mẽ ho mex nẽ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Anẽ.

21 Nẽ ota mẽ pahtõ Ximotreja mẽ awỳr hpẽr mẽ. Na hte inhĩhkô hã Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Nẽ ixtõ Rusti mẽ Jasãwti mẽ Sosipa wa mẽ haxwỳja mẽ awỳr hpẽr mẽ.

22 Nẽ kot inhmã ixkapẽr ã kagà xwỳnh Testi haxwỳja mẽ awỳr hpẽr mẽ. Kêp Kris kôt mẽ pahtõ na. 23 Nẽ Kris kôt mẽ pahtõ Gajre haxwỳja mẽ awỳr hpẽr mẽ. Õrkwỹ kamã na hte Kris kwỳjaja axpẽn wỳr akuprõ nẽ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ kapẽr ã kagà kamã harẽ nẽ mar o hkrĩ. Õrkwỹ kamã na pa pre pôj.

Nẽ mẽ pahtõ Eras haxwỳja mẽ awỳr pẽr mẽ. Na hte jar krĩ ja kamã Rõm nhõ pahihti mã õ kàxpore jamãr pê ho mẽmoj to anhỹr o pa.

Nẽ Kris kôt pahtõ Kwatre haxwỳja mẽ awỳr hpẽr mẽ. E jajaja piitã na mẽ awỳr hpẽr rẽ.

24 E kê Pahihti Jejus Krisja mẽ akutã no-jarêt rãhã ho pa.

### *Pawre kot Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh*
### *Epes 1.3, 3.20-21; Wam Ximotre 1.17; Eprêw 13.20; Jutre 24-25*

25 Nẽ kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm mã mex ã harẽnh rãhã ho ri papa.

Nẽ ixte mẽ amã Jejus Kris jarẽnhta ã ka prem ama nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã koja mẽ ato mẽ axihtỳx ka mẽ hkôt axihtỳx kãm hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Amnepêm na pre Tĩrtũm mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê ho hkra kaxyw hã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Kormã ja ho hpimxur ryy nẽ. 26 Tã ã mẽ anhĩpêx anhỹrja o amnhĩrĩt nẽ ỹ hã mẽ kapẽr jarẽnh o ri pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pata kêr ka mẽ piitã mẽ kãm hã kagà kê mẽ pyka piitã hkôt kamã harẽ nẽ kuma. Nom kê Ijaew pixjaja mar kêt nẽ. Kê pika piitã hkôt kamã harẽ nẽ kuma. Panhĩ nẽ kupẽ nẽ kupẽ hkà htykre nẽ mẽ hkà haka nẽ mẽ hkà kamrêkjaja. Kê mẽ piitã Jejus jarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ pakaxyw mẽ kãm kapẽr anẽ nhũm prem kuma nẽ hã kagà.

27 Nà Tĩrtũmja tapxipix na àhpumunh tỳx xwỳnh ã ãm pyxi mex. Nẽ tapxipix kêp mẽ pahpiitã Mẽpahpãm. Tã kêr pu mẽ Jejus Kris kot mẽ panê htyk ã omunh xà hkôt Tĩrtũm pix mã mex o mex ã mãn harẽnh rãhã ho papa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa ã mẽ awỳr ixpẽr mẽnh anẽ. Na hapêx.

# Wam Korĩt
# Pawre kot Korĩt kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjê hõ na pre. Na pre hipêx nẽ ma krĩ pê Korĩt kãm Jejus krajê hwỳr kumẽ. Nẽ kagàja kamã mẽ kãm tanhmã mẽmoj tã karõ hto. Na pre mẽ kot àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o pa nê mẽ kãm kapẽr. Nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nê mẽ kãm kapẽr. Nẽ mẽ hprõ nẽ mẽ mjên xwỳnhjaja tanhmã wa kot axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ. Nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw axpẽn wỳr mẽ pikuprõnh nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã nhũm mẽ kãm karõ. Ã na pre Pawre mẽ kãm mẽmoj tã karõ nẽ hã kagà anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Korĩt kãm Jejus kôt ixkwỳjaja. Xà mẽ amex? Ot pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Ixpê Pawre na pa Kris kôt mẽ pahtõ Sostenes mẽ wa awỳr ixpẽr mẽ. Tã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Tĩrtũm na pre ixte Jejus Kris nhỹ hã mẽ ajahkre ho ri ixpa kaxyw ixãm. 2 Tã ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh mã. Korĩt kãm ixpyrà nẽ mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr.

Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr jakamã na ka prem amnhĩ tomnuj kaga nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Krĩ piitã hkôt mẽ kot amnhĩ to Jejus Kris wỳr o mẽ pa xwỳnhjê pyrà nẽ. Mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja ãm pixi mex na.

3 Nẽ Tĩrtũm kêp Mẽpahpãm maati nẽ Jejus Kris kêp mẽ panhõ Pahihti jakamã na pa hte mẽ ato wa hwỳr rãhã o ri ixpa nẽ mẽ ato wa hwỳr o:

—Kwa Tĩrtũm mẽ Jejus wa. Kêr ka wa Korĩt nhõ xwỳnhjê kutã anojarêt rãhã ho wa ri apa. Nẽ mẽ ho mex rãhã nẽ. Kê mẽ amnhĩ tã war apumunh kôt ri hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ àmnhĩx tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa. Anẽ.

*Tĩrtũm kot Jejus Kris kukwak ri mẽ pahto mex ã harẽnh*

*Sikũn Pêtre 1.2; Wam Tesarõn 5.23-24*

4 Nẽ mẽ ate amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr o ri apa jakamã na hte Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ. Tã pa hte kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm mẽ ajarẽnh o:

—Pa Tĩrtũm. Ãm hãmri na ka pre Korĩt nhõ xwỳnh kwỳjê ho akra. Nà ja mex o mex. Anẽ.

5 Nẽ ra mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã na ka mẽ ra amex kumrẽx nẽ ri apa. Nẽ aprĩ hã Kris kot amnhĩ nhĩpêx pumunh mex nẽ aprĩ hã akwỳjê mã harẽnh o ri mẽ hkôt apa. 6 Na pa pre mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Kris kot amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Ka prem inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kurê kumrẽx. 7 Jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ ate kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw mẽ ato mẽ axihtỳx. Nẽ kaxyw mẽ amã mẽ ate axpẽn to mex xà piitã mẽ amã kugõ. Mẽ ate Jejus kot akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk jamãr pê hapêr arĩt o apa pê tanhmã kãm axpẽn nhĩpêx to ho apa kaxyw. 8 Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nhũm Pahihti Jejus Krisja akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Nà ãm hãmri na hte jajaja amnhĩ to mex pix o ri pa. Anẽ.

9 Nẽ koja Tĩrtũm ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ ato mex nẽ. Ra kot mẽ ate Pahihti Jejus Kris kôt apa kaxyw amnhĩm mẽ axunhwỳr jakamã koja ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ ato mex rãhã nẽ.

*Mẽ pahte mẽmoj tã axpẽn pê pahpigrành kêt ã mẽ pamã karõ*

*Rõmãn 15.5-6; Sikũn Korĩt 13.11; Epes 4.1-6; Piripos 2.1-4; Wam Pêtre 3.8*

10-11 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na ka xep htem mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr pix o ri apa nhũm pre Krojre hkwỳjaja amnẽ ixwỳr pôj nẽ inhmã mẽ ajarẽ. Kwa nà mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kêr ka mẽ axpẽn kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nẽ axpẽn kôt ri ajamaxpẽr rãhã nẽ. Te ixkre tipxi kamã mẽ ri apa pyràk o mãn kêt mẽ axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. Nẽ mẽ axpẽn kutã anojarêt rãhã ho ri apa. No mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr pê axpẽn pê apigrành kêt

nẽ. Na pa Pahihti Jejus Kris nhỹ hã mẽ amã ã ja hã karõ anẽ.

12 Nẽ na ka xep htem ahpỹnhã ri mẽ apê mẽ ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri apa. Jao mẽ akwỳjaja pa ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽ akwỳjaja axtem Apor kôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽ akwỳjaja axtem Simãw Pêtre hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽ akwỳjaja axtem Kris kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa xwỳnh ã amnhĩ jarẽ. Ã na ka xep htem ahpỹnhã amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri pa.

13 Kwa nà ka mẽ ã ahpỹnhã amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ te mẽ ate Kris o apigrành pyràk o hipêx. Kwa mon ka hte mẽ akwỳjaja apê ixkwỳ hã amnhĩ jarẽ? Xà pa na pa pre pĩ kahpa hã ajêt nẽ mẽ anê ty? Nà Kris pix na pre mẽ panê hã ajêt nẽ ty. Xà mẽ apê pa ixkwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaxyw na prem mẽ akrã kumrã? Nà mẽ apê Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaxyw na prem ã mẽ anhĩpêx anẽ. Mẽ kot ja hã mẽ apumunh xwỳnhjaja kot mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ apumunh kaxyw. Tã na ka xep htem axtem nẽ ã ri ahpỹnhã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri apa.

14-15 Kop ãm ixte amnhĩ kôt mẽ axunhwỳr prãm ronhỹx pa mẽ ato mẽ axohtô nẽ mẽ akrã kumrã nẽ mẽ amã: “E ra mẽ apê ixkwỳ na ka mẽ.” Anẽ. Nom na pa pre ã mẽ amã ixkapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm hãmri na pa pre ãm mẽ ato grêre nẽ mẽ akrã kumrã. Ãm Kripti mẽ Gajre wa pix. 16 Ku nẽ xep mããnẽn Estepti nẽ kaxyw mẽ hkwỳjaja. Ãm jajê pixjaja. Nom ko apu axte mẽ hkwỳ ko. Ixte mẽ hkrã kumrãr xwỳnhjê mã ijamaxpẽr tỳx kêt. 17 Na pre Kris ixte mẽ hkrã kumrãr o ri ixpa kaxyw ixãm kêt nẽ. Ãm ixte mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa pix kaxyw na pre ixãm.

Nẽ na pa hte amnhĩ krã hkôt ri ixujarẽnh o ri mẽ akôt ixpa hkêt nẽ. Kot pa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ ixkapẽr mex ã inhma nẽ pa ixkôt amnhĩ xunhwỳ. Ja pymaj na pa hte amnhĩ krã hkôt ri tanhmã ixujarẽnh to ho ri ixpa hkêt nẽ. Na pa hte ãm ixprĩ hã Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ pahpiitã mẽ panê htyk ã harẽnhja pa hte mẽ kãm harẽ. Mẽ kot hprĩ hã mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Jao amnhĩ krãm mẽ ujarẽnh mexta jagjênh nẽ hã no htỳx kaxyw. Pa ja hã mẽ omu nẽ ixkĩnh nẽ ijamaxpẽr o:

—Na htem ixkapẽr ma nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Nà ãm hãmri na pa hte mẽ kãm ixkapẽr kaprỳ ho ri ixpa hkêt nẽ. Anẽ.

18 No kêt mẽ pahte Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra xwỳnhjaja ra mẽ pahte Kris pĩ kahpa hã mẽ panê htyk ã harẽnh mar nẽ pahkĩnh nẽ papa xwỳnh na pu mẽ. Jakamã na pu htem pajamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm Kraja htyk kukwak ri mẽ ixto mex nẽ mẽ ixto hkra. Mẽ ujarẽnhja mex kumrẽx. Anẽ.

No kêt mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja na htem tee ri Kris tyk ã harẽnh ma nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Tanhmã kot kêt we amnhĩ to nẽ mẽ panê ty? ãm amarĩ mẽ kot amnhĩ krã hkôt pĩ kahpa hã nhôr nẽ hpĩr kênã. Anẽ.

### *Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê jarẽnh*
### *Matêwre 11.25-26; Wam Korĩt 3.19*

19 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê jarẽnh kot:

Mẽ kot htỳx ri àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o pa htã kot paj mẽ kêp ja ho ijapêx pa nhũm mẽ ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kaprỳ. Anẽ.

20 Jakamã mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja nẽ mẽ kot Mojes kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ kapẽr rũnh xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm Kra hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã te mẽ àhpumunh kêt pyràk. Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja kot mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ harẽnh tã no ãm Tĩrtũm noo mã te mẽ àhpumunh kêt pyràk. Nẽ te htỳx ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk. 21 Tĩrtũm àhpumunh o àhpumunh jakamã na pre ra mẽ hkukamã hamaxpẽr o:

—Nà kot paj mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho ixkra hkêt nẽ. Ãm mẽ kot ixkra Jejus kot mẽ nê htyk ã harẽnh mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr pix ã mẽ omunh xà hkôt kot paj mẽ ho ixkra. Anẽ.

22-24 No Ijaewjaja kãm amnhĩ krã hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã na pa hte mẽ ixpê Jejus kwỳjaja mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri ixpa nhũm

mẽ inhma nẽ ãm mẽ inhma. Nẽ te mẽ kot mẽ inhmar kêt pyrà nẽ mẽ inhmã:

—Tk. Nà kot paj mẽ tokyx axujarẽnh kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ inhmã mẽ ixte aa mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ pa mẽ ja hã apumu nẽ axihtỳx ã apumu nẽ rĩ kormã hkôt amnhĩ nhĩpêx.

Anhỹr o inhmã kapẽr. Tã no pa mẽ kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm Kris kot mẽ panê pĩ kahpa hã htykja pix pa htem mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Ja kamã nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ inhma nẽ ãm mẽ inhma nẽ Kris xihtỳx kêt ã ãm amarĩ htyk ã harẽ. No mẽ hkwỳjaja. Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw mẽ unhwỳr xwỳnhjaja na htem mẽ kurom mẽ inhma nẽ ra mẽ inhmar tỳx kurê kumrẽx. Nẽ mẽ inhmã kapẽr o:

—Nà ãm hãmri na Krisja Tĩrtũm pyrà nẽ hihtỳx o hihtỳx. Ãm hãmri na ka ã harẽnh anẽ. Anẽ.

No Ijaew kêt xwỳnhjaja na Ijaew pyrà nẽ kãm amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm kêt nẽ. Nẽ mẽ kãm mẽ àhpumunh tỳx pix prãm o pa. Jakamã na pa htem mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ inhma nẽ Ijaew kwỳjê pyrà nẽ ãm mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Tk. Nà na ka htem ãm ri axêx o ri apa. Kot pa mẽ akapẽr mar kêt nẽ. Kot paj mẽ axàhpumunh tỳx ã mẽ apumu nẽ rĩ kormã mẽ ama nẽ mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx.

Anhỹr tã pa mẽ ãm arĩ Kris kot mẽ panê htykja pix pa mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ inhma nẽ mẽ inhmã:

—Nà mẽ axàhpumunh kêt jakamã na ka htem atỳx ri ã ja jarẽnh anẽ.

Anhỹr tã no nhũm mẽ hkwỳjaja. Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw mẽ unhwỳr xwỳnhjaja na htem mẽ inhma nẽ mẽ inhmã kapẽr o:

—Nà ãm hãmri na ka mẽ ã Krisja jarẽnh anẽ. Tĩrtũm pyrà nẽ àhpumunh o àhpumunh kẽnã. Anẽ.

25 Tĩrtũm mẽ Jejus wa mẽ pakurom àhpumunh o àhpumunh nẽ hihtỳx o hihtỳx.

### *Tĩrtũm mẽ parom hihtỳx o hihtỳx ã harẽnh*

*Matêwre 11.25; Sikũn Korĩt 12.7-10; Xiakre 2.5*

26 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Amnepê mã Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ axunhwỳrta ã tanhmã na ka prem amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa? Nà na ka prem axohtô nẽ jar mẽ noo mã axàhpumunh kêt nẽ ri apa. Nẽ mẽ apê pahi hkêt nẽ ri apa. Mẽ axohtô nẽ amnhĩ to hkryre nẽ ri apa. 27 Tã nhũm Tĩrtũm amnhĩ kôt mẽ ate amnhĩ to hkryre xwỳnhjê xunhwỳ. Koja nhỹrmã kot tanhmã mẽ pahpiitã mẽ pajarẽnh to xà hã arĩgrota kato hãmri nhũm mẽ àhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja Tĩrtũm kot mẽ kurom mẽ pahto hkra hã mẽ pahpumu hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã hpijaàm tỳx nẽ. Nẽ mẽ hihtỳx ã amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja haxwỳja. Nhũm Tĩrtũm kot mẽ kurom mẽ pahto hkra hã mẽ pahpumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã hpijaàm tỳx nẽ.

28 Na hte Tĩrtũm amnhĩ kaxyw mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjê xunhwỳ. Nẽ mẽ kot mẽ kamã kahak o pa xwỳnhjê xunhwỳ. Jar pyka ja kamã mẽ hkwỳ kot mẽ hkaga htã nhũm Tĩrtũm amnhĩ mã mẽ unhwỳ. Mẽmo kaxyw na hte ã amnhĩm mẽ unhwỳr anẽ? Nà mẽ kot nhỹrmã tee ri mẽ àhpumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjê pumunh nẽ axpẽn mã mẽ harẽnh o:

—Kwa mẽ pahte mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ harẽnh tã nhũm Tĩrtũm mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw mẽ unhwỳr kêt nẽ. Nà te mẽ àhpumunh kêt pyràk.

Anhỹr o axpẽn mã mẽ harẽnh kaxyw na pre Tĩrtũm amnhĩm mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjê xunhwỳ. 29 Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mã amnhĩ to jarkrar pê tanhmã kãm amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Rỳ kãm:

—Kwa ga ixpumu Tĩrtũm. Na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa ja hã ixpumu nẽ ixto akra nà?

Anhỹr o amnhĩ to hwỳr kêt nẽ. 30 Ãm Jejus pix kukwak ri na hte Tĩrtũm mẽ pahto hkra. Tãm na pre Tĩrtũm noo mã amnhĩm mẽ paxunhwỳ. Mẽ pahte uràk nẽ pahpê hkra kaxyw. Jakamã na pu htem ãm pix kukwak ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Nhũm mẽ pamã àhpumunh tỳx xà hkwỳ gõ. Tã ra kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ papytàr jakamã kot puj mẽ nhỹrmã pahtyk tã no ãm akupỹm pahtĩr nẽ Tĩrtũm mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ pamex kumrẽx nẽ papa ho papa. 31 Tã ã Jejus kot mẽ panhĩpêx kot

anhỹr jakamã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kot ka mẽ amã mẽmoj tã jarkrar prãm nom kêr ka mẽ kamjaja amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Mẽ panhõ Pahihti ra kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja pix ã tanhmã ho jarkrar to ho ri apa. Anẽ.

# 2

### *Pawre kot tanhmã Kris jarẽnh to hã harẽnh*

*Sikũn Korĩt 4.1-7; Wam Pêtre 3.15*

1-2 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Amnepê mã ixte mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre inhnojarêt nẽ ijamaxpẽr o:

—Kot paj ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Kris kapẽr jarẽ. Kot amnhĩ grônh kôt mẽ inhnê htykja pa mẽ kãm harẽ. Ãm ja pix jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nom kot paj mẽ kapẽr japjê xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ kãm ixkapẽr japjê hkêt nẽ. Rỳ mẽ uràk nẽ te ixàhpumunh tỳx o ri ixkapẽr japjê pyràk o ri mẽ kãm ixkapẽr japjê hkêt nẽ. Kot paj ãm ixkatàt kôt ri mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to pix o ri mẽ hkôt ixpa.

Anhỹr o mẽ akukamã ijamaxpẽr. Hãmri nẽ ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ awỳr pôj nẽ mẽ amã Jejus kot mẽ panê htyk nẽ akupỹm htĩrja pix jarẽnh rãhã ho ri ixpa. 3 Na pa pre tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot pa we mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to nhũm mẽ inhmar tỳx nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx wehe? Kot paj amnhĩ krã hkôt mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. Ja kaxyw ijamaxpẽr tỳx kêt kênã. Kot paj amnhĩ krã hkôt mẽ kãm harẽ nhũm mẽ ãm inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Nà kot paj Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm tanhmã ixkapẽr to kê tãm tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽ inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr japêr.

Anhỹr o ijamaxpẽr. 4 Nẽ mẽ ate inhmar kaxyw na pa pre ixêx rom tanhmã mẽ ano kupyr to ho ri ixpa hkêt nẽ. Rỳ mẽ pajaja mẽ ixàhpumunh xà hkôt tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hkêt nẽ. Na pa pre ãm Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ amã awjarẽ. Mẽ ate mar nẽ hihtỳx o hihtỳx ã omunh kaxyw. 5 Jakamã na ka prem Tĩrtũm xihtỳx ã omu nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. No pa ixàhpumunh tỳx ã ixpumunh kôt ixkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Na ka prem ixkapẽr ma nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm na mẽ parom àhpumunh o àhpumunh nẽ hihtỳx o hihtỳx.

Anhỹr o ajamaxpẽr kôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx.

### *Tĩrtũm Karõ kot mẽ pamã àhpumunh xà nhõr ã harẽnh*

*Matêwre 7.6; Juãw 14.22, 16.13-15; Xiakre 3.13-18*

6 Nẽ na hte Tĩrtũm kra hkwỳjaja Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex. Nẽ hamaxpẽr ã omunh mex. Jakamã na pa hte mẽ ahkre japjê ho mẽ hkôt ixpa. Nom jar pika ja kamã mẽ pajamaxpẽr tỳx xà ho mẽ ahkre hkêt nẽ. Rỳ pika piitã hkôt mẽ utàr xwỳnhjê jamaxpẽr tỳx xà ho ri mẽ ahkre ho ri ixpa hkêt nẽ. Koja nhỹrmã mẽ àhpumunh xàja mẽ kêp hapêx pa. 7 Jakamã na pa hte ãm Tĩrtũm xàhpumunh xà pix o mẽ ahkre o ri ixpa.

Amnepê mã kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pre Tĩrtũm amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh o:

—Mẽ kot amnhĩ kaxyw Ixkra hkôt mẽ hamaxpẽr o mẽ pa xwỳnhjaja kot paj mẽ ho ixkra nhũm mẽ mex kumrẽx nẽ pa ho pa.

Anhỹr o mẽ harẽ. Nom mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja nhũm kormã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt kêt nẽ. Tã ja na pa hte ra mẽ kãm harẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ Tĩrtũm kãm mẽ pahto hkra hprãm hã harẽnh ma. 8 Nom pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja na mẽ kormã ja mar kêt nẽ. Kêp apu mẽ kot mar ronhỹx prem pĩ kahpa hã mẽ panhõ Pahihti nhôr nẽ hpĩr kêt nẽ. Mex o mex tã nhũm prem axtem nẽ ã hipêx anẽ. 9 Mẽ kot mẽmoj mex pumunh kêt tã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽmoj mex jarẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm mẽ kãm hkĩnh xwỳnhjê kutêp mẽmoj mex kwỳ jaxwỳ nhũm mex o mex nẽ mẽ ahã hikwỹ.

Aa mẽhõ kot mẽmoj mex o mexja pumunh kêt.

Nẽ aa mẽhõ kot ã mẽmoj kot anhỹr pumunh kêt.

Nẽ aa ã mẽmoj mex kot anhỹr kukamã hamaxpẽr kêt.

Tã nhũm Tĩrtũm mẽ kutêp hkwỳ jaxwỳ.
Anhỹr o kot harẽnh tã no nhũm mẽ kot
hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ã kapẽr
anhỹrja mar kêt nẽ. 10 Mẽ pamã na pre
Tĩrtũm ja ho amnhĩrĩt. Na pre ra mẽ pamã
Karõ gõ nhũm mẽ pamã gjêx o mẽ pamã
mẽmoj to amnhĩrĩt mex nẽ. Tĩrtũm Karõja
àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Nẽ kot hprĩ
hã Tĩrtũm jamaxpẽr pumunh par. 11 No
mẽ papajaja na pu htem axpẽn jamaxpẽr
kôt axpẽn pumunh kêt nẽ. Na pu htem
papam amnhĩ jamaxpẽr ã amnhĩ pumu. Ja
pyrà nẽ Tĩrtũm Karõ pix na hte Tĩrtũm ja-
maxpẽr pumunh. 12 No mẽ pahpê hkrajaja
na hte mẽ pahkarõja pix mẽ pakamã pa
hkêt nẽ. Na hte mããnẽn Tĩrtũm Karõja mẽ
pakamã pa nẽ mẽ pamã tanhmã mẽmoj to
amnhĩrĩt to ho mẽ pahkôt pa. Nẽ Tĩrtũm kot
mẽ pakutêp mẽmoj mex jaxwỳrja nhũm ja
kukamã mẽ pamã harẽnh o amnhĩrĩt.

13 Jakamã na pa htem amnhĩ krã hkôt ri
mẽ kãm ixujarẽnh kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm Karõ
nhỹ hã na pa hte ixprĩ hã mẽ kãm kapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Ra Tĩrtũm Karõ kot
mẽ amã gjêx xwỳnhjê mã pa ỹ hã ixkapẽr.
14 No mẽ kãm Tĩrtũm Karõ kapẽr mar prãm
kêt xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kot amnhĩ
nhĩpêx pumu nẽ hprĩ hã omunh kêt nẽ. Mẽ
kãm kapẽr mar prãm kêt jakamã na htem ri
kot tanhmã mẽ pahto mex to hã harẽnh ma
nẽ hamaxpẽr o:

—Tk. Kwa mo kaxyw na htem ri ã Tĩrtũm
jarẽnh anẽ? Tanhmã kot we amnhĩ to nẽ
mẽ pahto mex? Nà kot anhỹr kêt. Anẽ.

15 Nom mẽ pahpê Tĩrtũm kra hkwỳ hã mẽ
pahte Karõ kapẽr mar mex xwỳnhjaja na pu
hte mẽ kurom Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã
omunh mex nẽ. Nẽ Karõ xô ri mar mex nẽ
nhũm mẽ kot Karõ kapẽr mar kêt xwỳnhjaja
tee ri ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ
pahpumu. Nom hprĩ hã mẽ pahte Tĩrtũm
kôt amnhĩ nhĩpêx pumunh kêt nẽ. 16 Tĩrtũm
kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Mẽhõ na kot Tĩrtũm jamaxpẽr pumunh?
Nẽ mẽhõ na pre we kãm hamaxpẽr gõ?
Nà amrakati kumrẽx. Tapxipix na
àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Anẽ.

Tã mẽ papajaja mẽ pahte Tĩrtũm Karõ
kapẽr mar tỳx xwỳnhjaja na pu htem Kris xô
ri pahprĩ hã hamaxpẽr kôt omunh mex nẽ.

# 3

*Mẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to xwỳnhjê jarẽnh*

*Wam Korĩt 14.20; Karatas 5.16-21; Epes
4.14; Eprêw 5.11*

1 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Pa mẽ
amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ kãm aja-
maxpẽr. Nà amnepê mã kormã mẽ ate
Kris kôt amnhĩ nhĩpêx tohtuj anhỹrta ã
tanhmã na ka prem amnhĩ nhĩpêx to ho
ri apa wehe? Na ka prem arĩ ajamaxpẽr
tũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Kormã mẽ
ate Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
kêt jakamã na ka pre htem mẽhprĩre kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ
mẽ uràk nẽ kormã mẽmoj piitã omunh kêt
nẽ. Jakamã na pa pre mẽ amã ixujarẽnh
kaxyw nẽ te mẽ ate kormã Tĩrtũm kapẽr
mar kêt xwỳnhjê pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ mẽ
amã tanhmã ixujarẽnh to. 2 Mẽ hkaràre na
htem mẽ hkà kagô pix kaô nẽ kormã mẽ
apkur xà mex kur kêt nẽ. Ja pyrà nẽ na pa
pre te ixte mẽ ato hpijaôr pyrà nẽ mẽ amã
Tĩrtũm kapẽr piitã harẽnh par kurê kumrẽx
kêt nẽ. Ãm mẽ amã hkwỳ pix jarẽ ka prem
ama nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Tã na pa
hte arĩ mẽ amã hkwỳ pix jarẽnh o ri ixpa nẽ
kormã piitã ho mẽ ajahkre jatur xàm mẽnh
kêt nẽ. 3 Na ka htem arĩ te mẽ apê Kris kwỳ
hkêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx o apa. Nẽ mẽmoj
kôt axpẽn kãm agryk axpẽn mã axàkjêr o
apa. Ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao arĩ mẽ ate
amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã
nẽ.

4 Na hte mẽ akwỳjaja amnhĩ jarẽnh o:
“Ixpê Pawre hkwỳ na pa.” Anẽ. Nẽ mẽ
akwỳjaja amnhĩ jarẽnh o: “Pa na ixpê Apor
kwỳ na pa.” Anẽ. Kwa na ka htem ã amnhĩ
jarẽnh anhỹr o te mẽ apê Kris kwỳ hkêt
pyràk. 5 Apor mẽ pa ãm wa ixte Tĩrtũm
kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnh pix na pa wa.
Wa ixpê mẽ anhõ pahihti hkêt kênã kot
ka kêt mẽ axtem nẽ mẽ apê ahpỹnhã wa
ixkwỳ hã amnhĩ jarẽ. Na pa pre wa mẽ
amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa
ka prem wa inhma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt
ajamaxpẽr tỳx nẽ. Nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ
nom wa pa wa ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt
nẽ. Na pa wa ãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre
nom amnhĩ kôt mẽ axunhwỳr kêt nẽ.

6-9 E pa ixprĩ hã mẽ amã war amnhĩ jarẽ ka mẽ inhma. Te wa ixpê Tĩrtũm pur kãm wa ixàpênh xwỳnh pyràk no mẽ kajaja te mẽ apê hpur pyràk. Na htem hpur karê nhũm hirã nhũm mẽ kamã ahkre ho pa. Ja pyrà nẽ na pa pre ixkumrẽx mẽ awỳr ixpa nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Te mẽ kot pur kãm ahkre ho ri pata pyràk. Tã nhũm Apor ixpãnhã ma mẽ awỳr pa nẽ te mẽ kot pur karêrta pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre mex o ri pa. Xà na hte pur karêr xwỳnhja rỳ kamã ahkre xwỳnhja tãm tanhmã mẽmo hy hto nhũm ra higrõt nẽ hprêk nẽ ô? Nà na htem ãm ahkre hpa nhũm arĩ hikwỹ. Nhũm Tĩrtũm tãm tanhmã hyta to nhũm higrõt nẽ hprêk nẽ ô. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm mẽ ho hkra nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Nom mẽ kãm harẽnh o pa xwỳnhta kôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ.

Nẽ na hte pur karêr xwỳnh rỳ kamã ahkre xwỳnhja tãm tanhmã hyta to nẽ ho htĩr kêt nẽ. Tĩrtũm pix na hte tanhmã ho nhũm higrõt. Ja pyrà nẽ na pa hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre o ri mẽ akôt ixpa nom pa tanhmã mẽ ato ka mẽ apê Tĩrtũm kra nẽ ri apa hkêt nẽ. Tanhmã kot pa mẽ ato ka mẽ apê hkra? Tapxipix na kot mẽ pahto hkra kaxyw àhpumunh. Nẽ tapxipix na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa.

Nẽ pur karêr xwỳnh mẽ pur kãm ahkre xwỳnhja wa. Hamẽ wa àpênh mex jakamã koja hamẽ wa kot pur kãm àpênh pãnhã amnhĩm ujamỳnh rax nẽ. Ja pyrà nẽ kot paj mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa xwỳnhjaja nhũm Tĩrtũm nhỹrmã mẽ ixàpênh pãnhã mẽ inhmã amnhĩrer mex nẽ.

Nẽ te mẽ ate Tĩrtũm nhõ ixkre pyràk. 10 Nẽ pa te ixpê Tĩrtũm mã ixkre hã ixàpênh xwỳnh pyràk jakamã na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw tanhmã ixto pa mẽ amã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Te ixte õ ixkre kaxyw ãm xà maati xãm pyràk o mẽ anhĩpêx. Jao mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Mẽ ate amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. Tã na ka prem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ixpãnhã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã kapẽr jarẽnh jatur xàm kurẽ. Nẽ hprĩ hã ho mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt pa. Te ho mẽ kot ixkre krax nhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx.

Nẽ kwa mẽ ate mẽ ahkre o mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ akatàt kôt mẽ ahkre mex rãhã ho ri mẽ hkôt apa.

11 Nẽ Jejus Kris tapxipix na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx. Jakamã te kêp kỳxpê ixkre nhĩmõk ã nõr xà maatita pyràk.

12 Nẽ na htem tõhã ixkre nhĩpêx kaxyw nẽ pĩ htỳx jakà nẽ ho hipêx nhũm kritpêm mẽ kãm mex ry nẽ kuhê. No na htem tõhã nojarêt kãm ixkre hã apê nẽ pĩ rerek o hipêx nhũm mẽ kãm mex ry hkêt nẽ. Koja rôr nhyre hwỳr mra nẽ mẽ kêp hapôk nẽ homnu. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ pa xwỳnh kwỳjaja te mẽ kot katàt kôt pĩ htỳx o ixkre nhĩpêxta pyrà nẽ katàt kôt mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. No nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ te mẽ kot pĩ rerek o ixkre nhĩpêxta pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ htỳx ri Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ ahkre hto ho pa. Jao hkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa.

13 Nẽ koja mẽhõ pĩ htỳx pix o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx hãmri nhũm mẽmo arĩgro hã tanhmã amnhĩ to nẽ kêp pôr. No ãm hã pôja pix xêt pa nhũm kãm hikwỹ xà nẽ õkwa êja arĩ piitã mex nhũm ixkre hpãm axte hã pô janhôr o nyw. No koja pĩ rerek o hipêx nhũm mẽmo arĩgro hã kêp pôr hãmri nẽ piitã kêp kaxàr pa. Ja pyrà nẽ koja nhỹrmã Krisja akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papaja piitã hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Koja mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte mẽ kot pĩ htỳx o ixkre nhĩpêxta pyrà nẽ Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ papa xwỳnhjê xàpênh pumu nẽ mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kot pĩ rerek o ixkre nhĩpêxta pyrà nẽ mẽ kot kãm amnhĩ nhĩpêx mex kêt xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kot amnhĩ to mex kêt xwỳnh hã mẽ harẽ.

14 Nẽ pĩ htỳxja na hte tanhmã amnhĩ to nẽ hpôr no ãm arĩ mex nẽ kuhê nhũm

mẽ piitã arĩ mex ã omu. Ja pyrà nẽ koja Krisja mẽ kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho mẽ pa xwỳnhjê pumu nẽ mẽ kot tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to hpãnhã mẽ kãm amnhĩre nhũm mẽ piitã mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ omu. 15 No pĩ rerekja na hte pôr nẽ kaxàr pa. Ja pyrà nẽ mẽ kot Kris mã amnhĩ nhĩpêx mex hkêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm mẽ kãm amnhĩrer kêt nẽ. Nom arĩ mẽ kêp hkra jakamã koja mẽ arĩ kuri htĩr tũm nẽ pa. No ãm mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex kêt jakamã koja mẽ hkwỳjê hkĩnh ã amnhĩm mẽmoj mex kwỳ jamỳnh kêt nẽ. Te mẽhõ nhõrkwỹ kêp hpôr nhũm mẽ hkukrêx kwỳ jamỳnh kêt nẽ ỹ kamã kurũm hapôx pyràk.

16-17 E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ. Ra mẽ ate mar tã mãn ka mẽ ra tanhmã amnhĩ to nẽ hã ano hkêt rỳ ko. Nà te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk. Tĩrtũm nhõrkwỹja õ na. Tã mẽ pahpê hkra nhũm Karõ kot mẽ pakaxwỳnh mã gjêx jakamã te mẽ pahpê õrkwỹ pyràk. Jakamã mẽ kot kapẽr kwỳm ri mẽ ajahkre o ri mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot Tĩrtũm nhõrkwỹ grành xwỳnh pyràk. Koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa.

### *Mẽ pahte amnhĩ to jarkrar kêt ã mẽ pamã karõ*

*Wam Korĩt 1.10-25*

18 Nẽ kot kaj mẽ atõ axàhpumunh tỳx o amnhĩ to jarkrar o ri apa japêr. Kwa mẽ jam anhũre nẽ axte ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ te mẽ ate amnhĩ nê axàhpumunh tỳx xàja nhãm rẽnh par pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Mẽ paxàhpumunh xàja pika kamã mẽ àhpumunh pix jakamã kêr ka mẽ te amnhĩ nê nhãm rẽnh pyrà nẽ hpãnhã Tĩrtũm xàhpumunh xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 19 No pika kamã mẽ àhpumunh xwỳnhjaja Tĩrtũm noo mã te mẽ hkrã pipãnh nẽ htỳx ri pata pyràk. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Pika ja kamã mẽ àhpumunh tỳx ã mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwỳnhjaja Tĩrtũm noo mã te mẽ kot amnhĩ to hêx o pa pyràk. Anẽ.

20 Nẽ mããnẽn mẽ harẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ xàhpumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm mẽ omu nẽ mẽ kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kaprỳ hã mẽ harẽ. Anẽ.

21-22 Jakamã kwa kêr ka mẽ axte mẽ apê ixkwỳ rỳ mẽ apê Apor kwỳ hã amnhĩ jarẽnh o ri apa hkêt nẽ. Mẽ apê wa ixkwỳ hkêt kênã. Nẽ mẽ apê nhãm mẽhõ hkwỳ hkêt. Mẽ pahpiitã mẽ pahpê Kris kwỳ na pu mẽ.

Nẽ kot puj mẽ nhỹrmã pahtyk tã akupỹm pahtĩr nẽ Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ ri papa. Jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.

Nẽ jarãhã mẽmoj piitã mẽ panhõõ. Nẽ kormã mẽmoj kot amnhĩrĩt kêt xwỳnhjaja haxwỳja mẽ panhõ na. Ãm mẽmoj piitã mẽ panhõ jakamã te mẽ pahpê mẽmoj piitã mẽõ pahi pyràk. 23 No mẽ papajaja axtem Kris kêp mẽ panhõ Pahihti. Nẽ Tĩrtũm kêp Kris nhõ Pahihti.

# 4

### *Tĩrtũm pix kot tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh ã harẽnh*

*Eprêw 13.17*

1 Nẽ mẽ pajaja mẽ ixpê mẽ anhõ pahi hkêt. Ãm mẽ ixte Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnh pix jakamã Tĩrtũm kormã kapẽr kwỳ ho amnhĩrĩt kêtja na pa htem mẽ amã ho amnhĩrĩt o ri mẽ akôt ixpa. Ja kaxyw na pre mẽ ixunhwỳ. 2 Na pre Kris tanhmã mẽ inhmã kapẽr to nẽ mẽ inhmã:

—E kêr ka mẽ ixkapẽr pix o mãn mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

3-4 Kumã pix mã ixte amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa jakamã koja tapxipix ixte kãm amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh kôt tanhmã ijarẽnh to. Ixte kãm amnhĩ nhĩpêx mex ã ijarẽ rỳ ixte kãm amnhĩ nhĩpêx mex kêt ã ijarẽ. Ãm tapxipix koja tanhmã ijarẽnh to. No koja nhãm mẽhõ rỳ mẽ atõ ã ijarẽnh anẽ pa ama nẽ ãm ama. Rỳ papam tanhmã kãm ixte amnhĩ nhĩpêx mex to hã kãm amnhĩ jarẽnh japêr hãmri nẽ ãm ixtỳx kãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Pahihti Kris pix kot hprĩ hã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt pahpumunh jakamã tapxipix koja tanhmã mẽ pajarẽnh to.

5 Jakamã kwa kêr ka mẽ ri mẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ.

Koja nhỹrmã Pahihti Krisja akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ rĩ tãm tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Nẽ mẽ kot hpimxur pê tanhmã amnhĩ tomnuj to ho mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã mẽ noo mã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ ja hã mẽ omu. Nẽ mẽ pahpiitã mẽ pajamaxpẽr xà ho amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã hprĩ hã ja hã axpẽn pumu. Hãmri nhũm Tĩrtũm rĩ kormã mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa xwỳnhjê jarẽ.

6 E Jejus kôt ixkwỳjaja. Nà na pa ã mẽ amã Apor mẽ wa amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ ate inhmar nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà hkôt tanhmã wa ijarẽnh to kaxyw. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ ixte Kris kapẽr jarẽnh xwỳnhjê jarẽnh to hkêt nẽ. Nẽ axpẽn mã mẽ ijarẽnh o:

—Nà tãm kot Kris kapẽr jarẽnh mex o kot hkwỳjê jakrenh jakamã kot paj hkôt pix mã mãn ri ixpa.

Anhỹr o axpẽn mã mẽ ixtõ jarẽnh kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã mẽ ixtõ jarẽnh anẽ nẽ te mẽ ixto jarkrar pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 7 Kwa mẽhõ na pre mẽ amã tanhmã ri mẽ ijarẽnh to ka mẽ mar xà hkôt ã mẽ ijarẽnh anẽ? Nẽ mẽ ixkapẽr mex ã mẽ ixkwỳjê jarẽ nẽ mẽ ixkapẽr mex kêt ã mẽ ixkwỳjê jarẽ. Nà na ka mẽ ãm amnhĩ krã hkôt ã mẽ ijarẽnh anẽ nom Kris xàhpumunh xà ho ã mẽ ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na pa prem mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ ama nẽ mẽ inhỹ hã hkôt axàhpumunh mex nẽ. No amnhĩ krã hkôt mẽ axàhpumunh kêt kênã kot ka kêt mẽ ã ahpỹnhã tanhmã mẽ ixto jarkrar anhỹr to ho ri apa.

8 Te mẽ ate Apor mẽ wa ixrom Tĩrtũm kapẽr mar par nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex pyràk. Te wa ixrom mẽ ate Jejus nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr pyràk. Hêxta waa nẽ. Kop apu ãm hãmri mẽ ate ĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr ronhỹx pa ijaxwỳja mẽ apyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx. 9 Nom ja kot anhỹr kêt.

*Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh*
*Sikũn Korĩt 4.8-10; Eprêw 12.1*

Nẽ mẽ ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ajahkre ho mẽ ixpa xwỳnhjaja te Tĩrtũmja axtem tanhmã mẽ inhĩpêx to pyràk pa mẽ inhmex kêt nẽ ixpa. Te mẽ ixte gyw kãm amnhĩ rẽnh nhũm mẽ kot mẽ ixkamã õkre kahak pyràk o na htem mẽ inhĩpêx. Jakamã na hte mẽ hkwỳjaja mẽ ixpumu nẽ mẽ ixkapẽr ma nẽ ãm mẽ inhma nẽ axpẽn mã mẽ ijarẽnh o:

—Tk. Kot mẽ ahkreja mexti hã. Kwa pu mẽ himex ri.

Anhỹr jakamã te ra mẽ ixtyk nẽ mẽ inhĩkwỹ nhũm mẽ piitã mẽ ixtã htu nẽ mẽ ixpumunh nẽ ma pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jakamã na htem mẽ ixte mẽ ahkre ma nẽ ãm kuma nẽ ma pa. Nom Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja na htem ja hã mẽ pahpumu nẽ axpẽn mã mẽ pajarẽnh o:

—Kwa mẽ kot Jejus ã mẽ hipêx kati htã nhũm mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Hêxta waa nẽ. Nà ãm hãmri na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

10 Na hte mẽ kot mẽ ixkapẽr mar xwỳnh kwỳjaja kãm mẽ ixkĩnh kêt nẽ tanhmã mẽ ixto kapẽr punuj to. No mẽ kajaja nhũm mẽ ã mẽ ato kapẽr anhỹr kêt nẽ. Na htem mẽ ixkrã pipãnh ã mẽ ijarẽ no mẽ kajaja nhũm mẽ Kris nhỹ hã mẽ axàhpumunh tỳx ã mẽ ajarẽ. Nẽ mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt ã mẽ ijarẽ no mẽ kajaja na htem Tĩrtũm kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx mex ã mẽ ajarẽ. Nẽ mẽ kot mẽ ixkamã õkre kahak tỳx tã mẽ akamã õkre kahak kêt nẽ mẽ kãm mẽ akapẽr mar prãm nẽ. 11 Na pa htem arĩ Kris ã ixpunuj nẽ ixpa. Nẽ mẽ inhmã prãm nẽ mẽ inhmã kôr nẽ ri ixpa. Nẽ mẽ ixê pikaxônhre nẽ ri ixpa. Nhũm htem Kris ã mẽ ixtak rũnh nẽ. Pa mẽ inhõrkwỹ hkêt nẽ nhãm ri ixpa nẽ nhãm ri ixpa. Na pa htem arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. 12-13 Nẽ ixàpkur xà kaxyw ixàpênh rũnh o ri ixpa. Nhũm hte mẽ kãm Jejus prãm kêt xwỳnhjaja mẽ ijaprỳ ho pa htã pa mẽ amnhĩ kurom mẽ kãm ixkapẽr mex nẽ mẽ kãm:

—E kê Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ ka mẽ amex nẽ apa. Anẽ.

Nẽ mẽ kot mẽ inhĩpêx kati htã pa htem mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ hkôt ixpa. Na htem te mẽ kot ahpunuj nhĩpêx pyràk o mẽ inhĩpêx nẽ mẽ ixwỳr mrar kêt nẽ. Ã na

htem mẽ ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o mẽ ixpa xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.

### *Pawre te kêp mẽ hpãm pyràk ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Wam Tesarõn 2.11-12*

14-15 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na pa ã mẽ amã kagà nẽ mẽnh anẽ. Nom mẽ ate inhmar nẽ amnhĩ kamã apijaàm kaxyw kêt. Inhmã mẽ ajapê jakamã na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà nẽ mẽnh anẽ. Na mẽ ra ohtô nẽ ixpãnhã mẽ awỳr pa nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre. Nom ixkumrẽx na pa pre mẽ amã kapẽr jarẽ ka prem inhma nẽ Kris hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Jakamã paxipix te ixpê mẽ apãm nhũm te mẽ apê ixkra pyràk. 16 Jakamã kwa mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kôt ixpumu nẽ ixkôt mãn kêt mẽ amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 17 Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw na pa pre ijamaxpẽr nẽ ma mẽ awỳr Ximotre mẽ. Haxwỳja Kris kôt te kêp ixkra pyràk. Nẽ inhmã hapêê. Na hte jar Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa. Tã pa pre mẽ awỳr kumẽ. Koja ma mẽ awỳr mõ nẽ pôj nẽ mẽ amã Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt pa. Nẽ mẽ amã tanhmã ijarẽnh to nẽ mẽ amã:

—Nà Pawre na hte Jejus Kris jamaxpẽr kôt hamaxpẽr o pa. Nẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ krĩ piitã hkôt mẽ kot uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx o pa anhỹr kaxyw mẽ ahkre mex o pa. Anẽ.

18 Nẽ na xep mẽ akwỳjaja te ra àhpumunh tỳx pyrà nẽ tanhmã ijarẽnh to nẽ ijarẽnh o:

—Pawreja akupỹn mẽ pahwỳr mõr ã amnhĩ jarẽnh tã koja akupỹn mõr kêt nẽ kãm ga. Ãm kapẽr kati xwỳnh na.

19 Anhỹr ã ijarẽnh tã koja Tĩrtũm kãm tokyx ma mẽ awỳr inhmõr prãm hã kot pa ma mẽ awỳr inhmõr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ pôj nẽ ixprĩ hã ã mẽ kot ixto kapẽr anhỹr xwỳnhtajê pumu. Nẽ mẽhõ kot ã mẽ kãm ijarẽnh anhỹr xwỳnhta ã ahkukja. 20 Tĩrtũm krajaja na htem hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx jakamã na htem hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu nẽ rĩ kormã kêp hkra hã mẽ harẽ. Tã kot paj nhỹrmã mẽ awỳr pôj nẽ ã ixto kapẽr anhỹr xwỳnhjê pumu nẽ ixprĩ hã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to. Jao Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kot mẽ ajahkre hã mẽ omu rỳ amnhĩ krã hkôt mẽ kot mẽ ajahkre hã mẽ omu nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to. 21 Jakamã kwa mẽ tokyx ixkutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kêr pa mõ nẽ mẽ awỳr pôj nẽ mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ mẽmoj tã mẽ amã ixàkjêr kêt nẽ. Nẽ mẽ amã ixkapẽr mex pix o ri mẽ amã ixkapẽr. Te mẽ hipêêxà kot hkrajê mã kapẽr mex pyràk o mẽ amã ixkapẽr mex nẽ. Hãmri pu mẽ axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ.

# 5

### *Mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã harẽnh*

*Sikũn Korĩt 2.5-11*

1 Nẽ kwa na pa pre tee ri mẽ anhĩõja jarẽnh ma nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Na xep hte amnhĩ tomnuj tỳx pê nã puro hã hpijaàm kêt o pa. Kwa mẽ pahpê Kris kwỳjaja mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja haxwỳja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt tã nhũm ra mẽ anhĩõja kot Kris kôt amnhĩ xãm tã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa ja omnuj tỳx kumrẽx. 2 Na xep ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa ka mẽ ja hã omu nẽ ãm omu nẽ nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Amarĩ hã omunh o ri hkôt apa. Mẽ ate Tĩrtũm kôt axàhpumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm ja hã omu nẽ ãm hã omu nẽ nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwa nà. Mẽ tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã omu nẽ akaprĩ nẽ hkêt wehe. Nẽ mẽ tokyx amnhĩ nê hano kê mẽ akôt Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr axte mrar kêt nẽ.

3-5 Ixte mẽ apê awry htã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh ma nẽ hkukamã tanhmã ijamaxpẽr to. Nà ra ixte mẽ awỳr ixpôx ronhỹx pa mẽ ato akuprõ. Pahihti Jejus nhỹ hã mẽ ato akuprõ nẽ mẽ amã kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta jarẽ nẽ mẽ anê hanor kurê kumrẽx. Jakamã e kêr ka mẽ mãmrĩ ã amnhĩ nê hipêx anẽ. Mẽ panhõ Pahihti Jejus nhỹ hã amnhĩ nê hano nẽ te Satanasti mã rer pyràk kê tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ tokyx kãm urer japêr. Hãmri nẽ akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx. Kê nhỹrmã Pahihti akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nhũm ma mẽ pahkôt õ krĩ hwỳr api.

6 Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mar mex ã amnhĩ jarẽnh tã kormã amnhĩ nê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhta janor kêt nẽ. Kwa mẽ tokyx amnhĩ nê hano. Na htem pãwti nhĩpêx kaxyw nẽ kamã kot ho hikot xà ho hkryre nẽ kamã kurẽ nẽ gaa nẽ rĩ ho piitã hikot pa. Ja pyrà nẽ kot ka mẽ amnhĩ nê kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta janor kêt nẽ hãmri nẽ gaa nẽ ra uràk nẽ apiitã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

7 Kwa mẽ tokyx amnhĩ nê hano. Kêr ka mẽ arĩ amnhĩ to mex pix o ri axpẽn kôt apa nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. Na pre ra Jejus Kris mẽ pahte amnhĩ to mex o papa kaxyw mẽ panê ty. Mẽ pahpiitã mẽ panê ty. 8 Jakamã na pu htem ãm amnhĩ to mex pix o ri papa. Nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jao tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ.

9 Nẽ wam ixte mẽ awỳr kagà nẽ mẽnhta kamã na pa pre mẽ amã:

—Kêr ka mẽ nhãm mẽ kot mẽnijê kamã hpijaàm kêt o mẽ pa xwỳnhjê hkôt ri apa hkêt nẽ. Ãm ri mẽ hkàx ã apa.

Anhỹr o mẽ amã hã karõ. 10-11 Nom na pa pre mẽ piitã ã mẽ nê mẽ akurê anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ kêp Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh tã ã ri amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnh pixjaja na pa pre mẽ nê mẽ akurê. Koja mẽhõ kêp Kris kôt mẽ pahtõ rỳ mẽ pahtõx ã amnhĩ jarẽnh tã mẽ kamã hpijaàm kêt o ri pa ka mẽ ja hã omu nẽ hkôt ri apa hkêt kurê kumrẽx.

Nẽ mẽ kãm nhãm mẽ hkukrêx kĩnh o kãm ho õ hprãm o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ sãnti kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm mex ã harẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ kot axpẽn to kapẽr punuj o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ pipãnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ axpẽn pê ri mẽ àhkĩnh o mẽ pa xwỳnhjaja.

Koja mẽhõ kêp Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ hkôt ri apa hkêt kumrẽx. Nẽ mẽ kutã axàpkur kêt nẽ. Ãm mẽ hkàx ã ri mra.

No mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê nê na pa pre ã mẽ akurê anhỹr kêt nẽ. Mẽ piitã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa kênã. Na htem axpẽn kãm hpijaàm kêt o ri pa.

Nẽ mẽ kãm axpẽn kukrêx kĩnh o kãm ho õ hprãm o ri pa.

Nẽ sãnti kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm amnhĩ jagrer pê amnhĩ to hwỳr o pa.

Nẽ mẽ axpẽn pê àhkĩnh pix o pa.

Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã tanhmã kot ka wem amnhĩ to nẽ mẽ hkàx ã ri apa? Mẽ piitã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kênã. Kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ mex wỳr api nẽ rĩ kormã mẽ hkàx ã ri papa.

12-13 Nẽ mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja na pa hte mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ tanhmã hã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Tĩrtũm tãm koja nhỹrmã ja hã tanhmã mẽ hipêx to. No koja Kris kôt mẽ pahtõ rỳ mẽ pahtõxjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa pu mẽ pahtõ ja hã omu nẽ nê tanhmã kãm pakapẽr to kurê kumrẽx. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ amnhĩ nê Kris kôt akwỳjê hõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa xwỳnhjê jano. Ã harẽnh kot anhỹr.

# 6

### *Mẽ pahte Kris kwỳjê ho pakapẽr kêt Matêwre 5.38-40*

1 Nẽ na ka xep htem Kris kôt atõ rỳ atõxjê hõ mẽ ka wa tanhmã axpẽn tomnuj to nẽ axtem nẽ juisti hwỳr axpẽn to mra. Mẽ apyrà nẽ kêp Kris kwỳ hkêt tã ka htem ma hwỳr amnhĩ to mra nhũm war axpẽn tã war ama nẽ tanhmã war ajarẽnh to. Kwa mon ka htem axtem nẽ ã Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê hwỳr mẽ amnhĩ to amrar anẽ? Kêt mẽ Kris kôt anhĩõ hwỳr mãn kêt mẽ amnhĩ to mra nẽ kumã mãn amnhĩ jarẽ kê axpẽn tã war ama nẽ axpẽn tã tanhmã war amã kapẽr to.

2 Ra mẽ ate ja mar tỳx tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽmoj ãm grire htã ka wa tokyx akupỹm hã tãm axpẽn xãm kêt nẽ. Rỳ Kris kôt war atõjê hõ hwỳr wa amnhĩ to atẽm nhũm akupỹm tãm axpẽn tã war axãm kêt nẽ. Ãm axtem nẽ mẽ kêp Kris kôt mẽ atõ hkêt xwỳnhjê hwỳr amnhĩ to mra. Kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahpê Kris kwỳjaja kot puj mẽ nhỹrmã Kris nhĩhkô hã mẽ kêp hkwỳ hkêt xwỳnhjê

tanhmã mẽ harẽnh to. 3 Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kot puj mẽ mããnẽn nhỹrmã tanhmã mẽ harẽnh to ho pahkrĩ. Jakamã kwa mãmrĩ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã akupỹm tanhmã axpẽn xunhwỳr to ho apa. Mẽmoj tã mẽ atõjê hõ wa kot tanhmã axpẽn to hã wa omu nẽ tokyx akupỹm axpẽn tã wa kãm akapẽr kê wa tokyx akupỹm tãm axpẽn nhĩpêx. Ã mẽ kot axpẽn nhĩpêx anhỹr o paja na kêt mex. 4 No na ka xep htem arĩ Kris kôt mẽ akwỳ hkêt xwỳnhjê hwỳr axpẽn to mra nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 5 Mẽ tokyx tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã apijaàm kêt wehe. Xà mẽ akamã Kris kôt mẽ atõjê hõ pixire nẽ kot tãm akupỹm mẽ axunhwỳr kaxyw amrakati kumrẽx? 6 Na ka xep htem mẽmoj tã axpu. Kris kôt mẽ atõjê hõ mẽ mẽmoj tã axpu nẽ ra mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê hwỳr amnhĩ to mra. Kot tãm akupỹm mẽ unhwỳr xwỳnhjê hwỳr amnhĩ to mra.

7 Mẽ apijapu ho apa jakamã na ka mẽ amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Hãmri nẽ te mẽ apê Kris kwỳ hkêt xwỳnh pyrà nẽ mẽ hwỳr amnhĩ to mra. Kwa kwãr Kris kôt anhĩõ mãmrĩ apê ahkĩ rỳ tanhmã anhĩpêx to. Ka mẽ ãm amnhĩ tã omu kê tapxipix tanhmã amnhĩ tomnuj to. 8 Ja mex tã mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na ka htem axpẽn pê ahkĩ. Mẽ ate Kris kôt axpẽn to atõ nẽ atõx tã axtem nẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ. Te mẽ apijaàm kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 9-10 Mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ mex wỳr àpir kêt nẽ. Ra mẽ ate ja jarẽnh mar tỳx.

Mẽmyjê hõ kot nhãm mẽnijê hõ ho amnhĩ kati xwỳnhjaja.

Nẽ mẽnijê hõ kot nhãm mẽmyjê hõ ho amnhĩ kati xwỳnhjaja.

Nẽ mẽnijaja axtem nẽ mẽ kot amnhĩõ ho mjên o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽmyjaja haxwỳja axtem nẽ amnhĩõ ho hprõ ho ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ àhkĩnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ kãm nhãm mẽ hkukrêx kĩnh o kãm ho õ hprãm o ri mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ ri mẽ pipãnh o mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ ri axpẽn to kapẽr punuj o mẽ pa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ kot amnhĩ to sãnti hwỳr o mẽ pa xwỳnhjaja.

Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh piitã koja mẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir kêt nẽ.

11 Kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka pre mẽ akwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Tã amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ Pahihti Jejus Krisja wa mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã rênh pa nẽ mẽ apê Tĩrtũm kra hã mẽ axunhwỳ nẽ amnhĩm mẽ ate amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ ajarẽ.

### *Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 5.27; Rõmãn 12.1-2; Epes 5.3; Korosẽ 3.5; Wam Tesarõn 4.1-8*

12 Nẽ na ka hte mẽ akwỳjaja amnhĩ jarẽnh o:

—Nà na pa hte pa inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Anẽ.

Mẽ ate ã amnhĩ jarẽnh anhỹr tã no ãm mẽ ate amnhĩ jarẽnhja mex kêt. Mẽmoj piitã mẽ pamã mex kêt. Na pu htem pamã hprãm xà hkôt mẽmoj to anẽ nẽ gaa nẽ ra ho amnhĩ pyrà nẽ ho anhỹr pix o papa. Nẽ gaa nẽ kãm panhũrer kêt kumrẽx. Jao ra pahpipãnh pix o ri papa. Rỳ paxêx pix o ri papa. Rỳ paxàhkĩnh pix o ri papa. Jakamã kêr pu mẽ pamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkêt nẽ. Ãm amnhĩ mẽ amnhĩ kaxyw Jejus mã pajamaxpẽr pix nẽ.

13 Nẽ na htem amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj inhmã prãm nẽ mãmrĩ mẽmoj ku. Nẽ inhmã nhãm mẽhõ kamã ixpijaàm kêt prãm nẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ja tanhmã inhmã kute hkêt. Anẽ.

Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ panhĩja o hapêx pa. Na pre mẽ pahte nhãm mẽ kamã pahpijaàm kêt o papa kaxyw mẽ panhĩpêx kêt nẽ. Ãm mẽ pahte mẽ panhĩpêx xwỳnh maatija mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho papa pix kaxyw na pre mẽ panhĩpêx.

14 Nẽ na pre Pahihtija ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Ja pyrà nẽ kot puj mẽ nhỹrmã mẽ pajaxwỳja ty nhũm akupỹm mẽ

pahto mẽ pahtĩr. Ja kaxyw tapxipix pix na àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. 15 Na pu htem Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kôt pahpê hkwỳ nẽ te pahpê ĩ pyràk. Jakamã kwa mẽ ja hã anohtỳx nẽ axte nhãm mẽ hkuprỳjê hwỳr amrar nẽ mẽ ho amnhĩkati hkêt nẽ. Tĩrtũm kêp ja omnuj. Te mẽ pahte Kris nhĩ pyràk jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao te Kris tãm kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa pyràk. Kwa ja mex kêt. Xà kot we Krisja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 16 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kot ka mẽ atõ mẽnijê hõ ho aprõ nhũm kêp aprõ kumrẽx. Hãmri nẽ te ra war atipxi pyràk o axpẽn nhĩpêx. Anẽ.

Ã kot aprõ mẽ wa ajarẽnh anhỹr jakamã kwa kêr ka mẽ atỳx ri nhãm mẽ hkuprỳjê hwỳr apa hkêt nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Tĩrtũm noo mã te ate aprõ kuhpa hã hkuprỳta o aprõ pyràk. Te wam aprõta kuhpa hã war atipxi pyràk. 17 Na pu htem Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pamã Karõ gõ nhũm mẽ pamã agjê. Pu mẽ ra Karõja kôt te ra Jejus mẽ wa pahtipxi nẽ ri papa pyràk o axpẽn nhĩpêx. Jao Kris jamaxpẽr mẽ mẽ pajamaxpẽrja te wa kot axpẽn pyràk. Nẽ Kris kot amnhĩ nhĩpêx mẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêxja te kot axpẽn pyràk.

18 Jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o ri apa. Nẽ mẽ anijaja amjên pix tãnopxar o ri apa. No mẽ nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ amyjaja nhãm mẽnijê ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ nhãm mẽmoj tanhmã omnuj kute ho anẽ no ãm amnhĩ nhĩ homnu hkêt nẽ. Nom kot kaj mẽ nhãm mẽnijê ho amnhĩkati rỳ nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati hãmri nẽ ra amnhĩ nhĩ homnu hpa. 19 Mẽ panhĩ kamã na hte Tĩrtũm Karõ agjê nẽ kamã hkrĩ. Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr kurẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê pu mẽ te mẽ pahpê õrkwỹ pyràk. Jakamã na pu htem amnhĩ krã hkôt pahtỳx ri mẽmoj tanhmã ho ho papa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt pix mã na pu htem tanhmã mẽmoj nhĩpêx to ho papa. 20 Na pre ra Jejus mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Te htyk o amnhĩm mẽ pajaprôr pyràk o mẽ panhĩpêx. Jakamã kwa kêr pu mẽ ãm hkôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Kê mẽ pahkwỳjaja ja hã mẽ pahpumunh kôt Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ri pa.

# 7

### *Mẽ mjên mẽ mẽ hprõ wa kot axpẽn to mex ã mẽ pamã karõ*

*Epes 5.22; Korosẽ 3.18; Eprêw 13.4*

1 Nẽ ota mẽ ate ixwỳr kagà nẽ mẽnhta na pre ixwỳr pôj pa omu. Nẽ kamã mẽ ate mẽ aprõ hã ixkukjêr xwỳnhta pa kamã harẽ nẽ omu. Tã kot paj mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma.

Nà kot ka mẽ amyjê hõ amã aprõ hkêt nẽ ahte ri apa hprãm nẽ kam nẽ aprõ hkêt apa. Ja tanhmã kute hkêt. Nom kêr ka mẽ hkuprỳjê ho presija ho ri apa hkêt nẽ. 2 Na htem tõhã kãm hprõ hprãm kêt nẽ ri pa nẽ gaa nẽ mẽ hkuprỳjê hõ pumu rỳ mẽ kêp mẽ hprõjê hõ pumu nẽ kamã hpijaàm kêt o ri pa. Ja pymaj kêr ka mẽ amyjaja mãmrĩ aprõ nẽ mẽ anijaja mãmrĩ amjên.

3 Nẽ mẽ anijaja. Koja mẽ amjên akamã hkurẽ ka mẽ mãmrĩ kãm amnhĩ gõ kê mẽ anĩ. Nẽ mẽ amyjaja mããnẽn. Koja mẽ aprõ mẽ akamã hkurẽ ka mẽ mãmrĩ mẽ anĩ. 4 Ãm ka amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mããnẽn amã aprõ kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt mããnẽn hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx.

5 Nẽ kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã amã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh ryy hprãm japêr. Hãmri nẽ aprõ mã:

—E kot puj jarãhã axpẽn to amnhĩkati hkêt nẽ. Kot puj ãm Tĩrtũm pix mã amnhĩ jarẽnh o amỹkry. Anẽ.

Hãmri nẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. No kwa kêr ka mẽ ãm ja ho anhỹr o apkati pixi nẽ kãm anhũre. Nhũm jãã ka mẽ amã axpẽn to amnhĩkati hprãm nẽ mãmrĩ tanhmã axpẽn nhĩpêx to. No kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt o hã atã apkati xohtô nẽ gaa nẽ ra akurẽ xàj axtem nẽ Satanasti jamaxpẽr o ajamaxpẽr. Jao nhãm mẽhõ ni hwỳr mra nẽ aprõ kuhpa hã kamã akurẽ ho kamã apijaàm kêt. Rỳ nhũm

mẽnijaja nhãm mẽmyjê hõ hwỳr mra nẽ mjên kuhpa hã kamã hkurẽ ho war axpẽn kamã hpijaàm kêt.

6 E mẽ ate ja hã ixkukjêr jakamã na pa ã ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽnh anẽ. Ka mẽ akwỳjaja amã aprõ hprãm nẽ mãmrĩ aprõ nẽ ri apa. Nẽ mẽ akwỳjaja amã aprõ hprãm kêt nẽ mãmrĩ aprõ hkêt nẽ ri apa. Nom kot pa paa mẽ amã mẽ aprõ hã ixàmnênh kêt nẽ. Ka mẽ kam amnhĩ krã hkôt ajamaxpẽr xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. 7 Na pa hte ixprõ hkêt nẽ ri ixpa nom inhmã ja mex pa hte ahte ixpa.

### *Mẽ mjên kêt nẽ mẽ hprõ kêt xwỳnhjê jarẽnh*

Nẽ kormã mẽ aprõ hkêt xwỳnhjaja. Ka mẽ ixpyrà nẽ aprõ hkêt nẽ ri apa ronhỹx inhmã ja mex nẽ. Na hte mẽmy hkwỳjaja hprõ kêt nẽ ri pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ mex nẽ ri pa nẽ mẽnijê kamã hkurẽ ho mẽ kamã hpijaàm kêt o ri pa hkêt nẽ. No na hte mẽ hkwỳjaja hprõ hkêt nẽ ri pa nẽ gaa nẽ ra hkurẽ xàj mẽnijê kamã hpijaàm kêt. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj kêr ka mẽ amã aprõ hprãm nẽ mãmrĩ aprõ. Tĩrtũm mã ja mex kênã.

8 E mẽ aprõ hkêt nẽ mẽ amjên kêt xwỳnhjaja. Nẽ ra mẽ apê mẽ aprõ htyk rỳ mẽ amjên htyk xwỳnhjaja. Pa mẽ amã mẽmoj jarẽ. Nà kot kaj mẽ ixpyrà nẽ mẽ aprõ hkêt nẽ ri apa rỳ mẽ amjên kêt nẽ ri apa nhũm ja inhmã mex nẽ. 9 No kot ka mẽ atõ ra akurẽ japêr nẽ mãmrĩ aprõ rỳ mãmrĩ amjên. Ja mããnẽn tanhmã kute hkêt.

### *Mẽ pahte axpẽn kaga hkêt ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 5.31, 19.3-9; Makre 10.2*

10 E kot paj hpãnhã ra mẽ ate axpẽn to amjên nẽ axpẽn to aprõ xwỳnhjê mã ixkapẽr. Nom kot paj amnhĩ krã hkôt tanhmã ixkapẽr to hkêt nẽ. Pahihti Jejus Kris kapẽr xà hkôt kot paj mẽ amã ixkapẽr. Jakamã e kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên kaga hkêt nẽ. 11 Nom kot kaj mẽ tanhmã ajamaxpẽr to nẽ hkaga japêr hãmri nẽ ahte ri apa nẽ axte nhãm mẽhõ ho amjên kêt nẽ. Rỳ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ mãmrĩ akupỹm amjênta wỳr tẽ nẽ akupỹm hkôt ri apa. No kêr ka mẽ axte nhãm mẽhõ ho amjên kêt nẽ.

Nẽ ra mẽ amyjaja kêr ka mẽ ajaxwỳja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ aprõ kaga hkêt nẽ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

12 Nẽ mẽ ate ixwỳr kagà mẽnh kamã axpẽn tã ixkukjêrta kot paj hpãnhã mẽ amã harẽ. Na Pahihti Jejusja ja hã tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ. Ãm amnhĩ krã hkôt kot paj mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma.

Ka mẽ amyjê hõ ra Kris kôt amnhĩ xãm nom nhũm aprõ kormã hkôt amnhĩ xãm kêt japêr. Nom koja kãm arĩ ri akôt pa hprãm ka hkaga hkêt nẽ. Kê arĩ ri akôt pa. 13 Nẽ mẽ anijaja. Ka mẽ ajaxwỳja ra apê Kris kwỳ hã ri apa nhũm amjên kêp hkwỳ hkêt tã arĩ ri akôt pa hprãm nẽ arĩ ri akôt pa ka hkaga hkêt nẽ. 14 Kêp Kris kwỳ hkêt tã koja akôt Kris kwỳjê hkôt ri pa. Rỳ mẽ aprõ kêp Kris kwỳ hkêt tã koja akôt Kris kwỳjê hkôt ri pa. Jao Tĩrtũm kapẽr mar o pa nẽ gaa nẽ apyrà nẽ hkôt amnhĩ xãm japêr. Nẽ mẽ akra kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja haxwỳja mẽ akôt Kris kwỳjê hkôt ri pa nẽ Tĩrtũm kapẽr mar o pa nẽ gaa nẽ akôt Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr japêr.

15 Nom koja aprõ kêp Kris kwỳ hkêt ã kãm akaga hprãm nẽ rĩ tãm mãmrĩ akaga. Rỳ amjên kêp Kris kwỳ hkêt ã kãm akaga hprãm nẽ rĩ tãm mãmrĩ akaga. Kêr ka mẽ kot akaga nê tee ri kãm tanhmã akapẽr to hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ akaga ka ahte ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Mẽ pajamakêtkati nẽ mẽ pamex nẽ ri papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

16 No koja amjên kêp Kris kwỳ hkêt tã kãm mẽ akaga hprãm kêt nẽ ka mẽ hkaga hkêt nẽ. Rỳ aprõ kêp Kris kwỳ hkêt tã ka mẽ kam hkaga hkêt nẽ. Koja arĩ ate amnhĩ nhĩpêx ã apumunh o ri akôt pa nẽ gaa nẽ rĩ apyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xãm japêr. 17 Jakamã kot ka mẽ aprõ rỳ amjên ra Kris kôt ahte amnhĩ xãm. Hãmri nẽ wa arĩ ri axpẽn kôt ri apa ho apa. Na pa hte krĩ piitã hkôt Jejus kôt mẽ pahkwỳjê mã ã ixujarẽnh anhỹr o ri ixpa. Tã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

### *Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri tanhmã mẽ pakute hã mẽ pajarẽnh*

18 Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ ra amy kwrỳt kà
jakàr japêr. Tã ra Kris kôt amnhĩ xãm nẽ arĩ
arãhã ri apa. Rỳ amnhĩ jakàr kêt rãhã hkôt
amnhĩ xãm japêr nẽ arĩ arãhã ri apa. Mo
kaxyw kot ka kêt amnhĩ jakà? 19 Tĩrtũm na
hte mẽ pahte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã
mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh
to hkêt nẽ. Rỳ mẽ pahte amnhĩ jakàr kêt
ã mẽ pahpumunh kôt mããnẽn tanhmã mẽ
pajarẽnh to hkêt nẽ. Ãm mẽ pahte hkôt
amnhĩ nhĩpêx pix ã mẽ pahpumunh kôt na
hte tanhmã mẽ pajarẽnh to. 20 Jakamã kêr
pu mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt
ri tanhmã mẽ pakuteja arĩ rãhã ri papa.
21 Ka mẽ akwỳjaja ate nhãm mẽ kãm mẽ
axàpênh o apa htã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.
Tã kêr ka mẽ mãmrĩ mẽ kãm axàpênh o ri
apa. Nom koja anhõ patrãwja amnhĩ nê mẽ
ajano ka mẽ mãmrĩ ma mra nẽ amnhĩ mã
tanhmã axàpênh to ho ri apa.

22 Nẽ koja mẽhõ Kris kôt amnhĩ xãm.
Tanhmãn kêp mẽ õ patrãw rỳ kot mẽ kãm
mẽ àpênh xwỳnhjê hõ. Tã Kris kôt amnhĩ
xãm hãmri nẽ arĩ amnhĩ nhĩpêx tũm kôt ri
amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Ra Kris kôt
amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa.
Jao ra tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ.
Te kot õ patrãw punuj kaga nẽ hpãnhã õ
patrãw mex kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx pix o
pa pyràk.

23 Na pre Jejus mẽ pahte amnhĩ tomnuj
piitã hpãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty.
Te htyk o kot amnhĩm mẽ pajaprôr pyràk
o mẽ panhĩpêx. Jakamã kwa kêr ka mẽ jar
mẽ anhõ patrãw kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx
o ri apa hkêt nẽ. Mẽ mããnẽn Tĩrtũm kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 24 Jakamã kêr
pu mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt
ri tanhmã mẽ pakuteta pu mẽ arĩ rãhã ri hã
papa.

Ra mẽ pahte amnhĩ jakà rỳ mẽ pahte
amnhĩ jakàr kêt.

Rỳ ra mẽ pahte nhãm mẽhõ mã paxàpênh o
papa rỳ amnhĩ mã paxàpênh o papa.

Rỳ ra mẽ pahprõ nẽ ri papa rỳ mẽ pahprõ
hkêt nẽ ri papa.

Pu mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt
ri tanhmã mẽ pakuteta ãm arĩ rãhã hã ri
papa. Jao Tĩrtũm kãm hprãm xà kôt pix mã
amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

### *Mẽ hprõ nẽ mẽ mjên kêt xwỳnhjê jarẽnh Matêwre 19.10-12*

25 Nẽ mẽ ate ixwỳr kagà mẽnhta kamã
na ka mẽ mããnẽn kormã mẽ hprõ hkêt
xwỳnhjê hã ixkukja. Tã kot paj mẽ amã
tanhmã mẽ harẽnh to. Nom Pahihti Jejus
Kris na pre ja hã tanhmã inhmã nẽ hkêt nẽ.
Ãm pa kot paj ãm amnhĩ krã hkôt tanhmã
hã mẽ amã ixkapẽr to. Na pre Pahihti
mẽ akaxyw tanhmã ixkrã hto pa hte ỹ hã
tanhmã mẽ amã mẽmoj tã karõ hto ho ri
ixpa. Jakamã e mẽ inhma nẽ inhmar tỳx
nẽ.

26-27 Nà ra mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjaja
Kris ã mẽ pahtomnuj o pa jakamã koja ix-
pyrà nẽ mẽ hprõ hkêt rãhã mẽ pa xwỳnhjaja
ahte ri pa nhũm ja mex nẽ. Nhũm mẽ
umaj amnhĩ pix tãnopxar o ri pa. Nẽ mẽ
aprõ xwỳnhjaja kêr ka mẽ kãm mẽ pahkurê
xwỳnhjê pymaj mẽ aprõ kaga hkêt nẽ. Ãm
pix tãnopxar o ri apa.

28 Tã kot ka mẽ atõ amã aprõ hprãm nẽ
mãmrĩ aprõ. Ja mããnẽn tanhmã ixpê kute
hkêt. Nẽ mẽ anijaja mẽ amã amjên prãm
nẽ mãmrĩ amjên. Ja tanhmã ixpê kute hkêt.
Nom kot ka mẽ akwỳjê pyrà nẽ aprõ rỳ
amjên. Nẽ gaa nẽ akra. Hãmri nẽ tanhmã
mẽmoj kute kamã ka tee ri wa mẽ amnhĩ
kukamã ri ajamaxpẽr o ri apa. Ja pymaj na
pa hte mẽ amjên kêt nẽ mẽ aprõ hkêt ã mẽ
amã awjarẽ.

29 Nẽ Kris tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk
kaxyw jakamã kwa ra mẽ aprõ nẽ apa
xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ prõ nẽ amnhĩ
kra pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.
Te ho mẽ hprõ hkêt nẽ mẽ pa xwỳnhjaja kot
amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Kris kutêp kumrẽx
mã ajamaxpẽr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to ho apa nẽ arĩ kormã aprõ nẽ akrajê ho
hapu nẽ tanhmã mẽ kutã anojarêt to ho
apa.

30 Kris kot tokyx akupỹn mẽ pahwỳr
wrỳk jakamã kwa mẽ ri amỳr o ri mẽ apa
xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ kutêp tee ri amnhĩ
kaprĩ pix mã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ ri apa
hkêt nẽ. Nẽ mẽ akĩnh nẽ ri apikunhar o
ri mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ Kris kutêp
amnhĩ kĩnh xà pix mã ajamaxpẽr o ri apa
hkêt nẽ. Nẽ ri mẽ axujaprôr o ri mẽ apa
xwỳnhjaja kêr ka mẽ Kris kutêp tanhmã ax-
ujaprôr to pix kukamã ri ajamaxpẽr kêt nẽ.

31 Nẽ mẽ apê mẽ ate mẽmoj to wẽnê ho ri mẽ apa xwỳnhjaja Kris kutêp ãm ri mẽ akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja mẽ panhõ pika piitã hkôt mẽ pakukrêxja nẽ mẽmoj piitã arĩ rãhã hkêt nẽ. 32 Jakamã kot kaj mẽ akukrêx pix kukamã ajamaxpẽr nẽ amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr nhũm ja apê omnuj nẽ. Kris kwỳ pê mẽ hprõ hkêt xwỳnhjaja na htem Pahihti Jejus Kris kãm hprãm xà hkôt pix mã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa hprãm. Jao ãm pix kutã tanhmã nojarêt to rãhã ho ri pa. 33 No kêt ra mẽ hprõ nẽ mẽ pa xwỳnhjaja na htem hprõ pix kukamã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm. Jao pix kukamã amnhĩ nhĩpêx o pa. 34 Mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm tã no ãm mããnẽn kãm hprõ kapẽr mar nẽ hkôt kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri pa hprãm.

Nẽ mẽnijaja kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ kormã mẽ mjên kêt xwỳnhjaja na htem kãm Pahihti Jejus kãm hprãm xà hkôt pix mã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm. Nẽ ãm pix mã hamaxpẽr o pa. Nẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. No ra mẽ mjên nẽ mẽ pa xwỳnhjaja na htem arĩ ri mẽ hikukrêx tãnopxar o pa. Nẽ mjên mã hprãm xà hkôt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ Jejus kãm prãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa?

35 E ixte mẽ ato ajuta kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Jakamã na pa mẽ ate mẽhõ ho aprõ nê mẽ akurê hkêt nẽ. Ãm mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa hã na pa mẽ amã karõ. Mẽ ate kumã pix mã ajamaxpẽr o ri apa pix kaxyw. Nẽ kumã pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw na pa mẽ amã tanhmã mẽmoj tã karõ hto.

### *Mẽ kot mẽ hprõ mã xwỳnhjê jarẽnh*

36 E kot paj hpãnhã mẽ ate mẽhõ ho aprõ mã xwỳnhjê mã ixkapẽr ka mẽ ixkapẽr ma. Nà kot kaj mẽ atõ ate ho aprõ mã xwỳnhta kukamã ajamaxpẽr o:

—Nà kot paj ho ixprõ hkêt nẽ. Inhmã hkĩnh tỳx tã kot paj ho ixprõ hkêt nẽ. Kot paj ãm ixprõ hkêt nẽ ahte ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nẽ ahte ri apa. Tã ra tee amnhĩ kurẽ kamã ama nẽ ajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mon pa pre ho ixprõ hkêt nẽ ahte ri ixpa? Anẽ.

Hãmri nẽ mãmrĩ ma hwỳr tẽ nẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ ho aprõ. Ra ate aprõ hkêt nẽ ahte ri apa hã amnhĩ jarẽnh tã no ãm mãmrĩ ho aprõ. Ja tanhmã kute hkêt kênã. 37 Nom kot kaj ho aprõ hkêt ã amnhĩ jarẽ nẽ mããnẽn akurẽ hkêt nẽ ri apa. Hãmri nẽ mãmrĩ ho aprõ hkêt nẽ ri ahte ri apa. Ja mããnẽn tanhmã kute hkêt. 38 Kot ka ho aprõ nẽ war amex nẽ apa. Rỳ kot ka ho aprõ kêt nẽ mããnẽn amex kumrẽx nẽ ri apa. Ja na mex o ate mẽhõ ho aprõ nẽ ho apata jakrenh.

### *Mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjê jarẽnh*

39 E kot paj hpãnhã mẽ apê mẽ amjên tyk xwỳnhjê mã ixkapẽr. Nà koja amjên arĩ htĩr ri ka ãm hkôt pix mã axkamẽ nẽ hkaga hkêt nẽ. No koja nhỹrmã apê ty hãmri ka tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr hãmri nẽ amã axte amjên prãm nẽ mãmrĩ axte amjên. Nom kwa kêr ka mẽ amnhĩ pyrà nẽ Kris kôt akwỳjê hõ pix o amjên. No mamrĩ nhãm mẽhõ ho amjên kêt nẽ. 40 No kot ka mẽ axte amjên kêt nẽ ahte ri apa hãmri nẽ axàmnhĩx ri ajamakêtkati nẽ apa. No na pa ãm amnhĩ krã hkôt mẽ amã ã ja jarẽnh anẽ. Mãn Tĩrtũm Karõ mã mããnẽn ja mex nẽ.

# 8

### *Sãnti hã mẽ apkur xà jarẽnh*

*Rõmãn 14.13-23; Wam Korĩt 10.14-22, 13.2; Karatas 5.13; Wam Pêtre 4.8; Wam Juãw 3.18*

1 Nẽ mẽ ate ixwỳr kagà mẽnhta kamã na ka prem mããnẽn sãnti hã mẽ apkur xà hã ixkukja. Tã kot paj mẽ amã tanhmã ja jarẽnh to ka mẽ inhma.

Nà na hte Kris kôt pahkwỳ hkêt xwỳnhjaja mẽmo karõ ho sãnti nhĩpêx mã mẽõ hkwỳ nhĩpêx nẽ hwỳr o mra. Hãmri nẽ hpar pê haxwỳ nẽ kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm amnhĩ jagrer pê amnhĩ to kuwỳ. Hãmri nẽ kãm amnhĩ jagrer pa nẽ akupỹm amnhĩm mẽõta jamỳ nẽ ma o mra nẽ hkwỳjê mã ho wẽnê. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã na ka prem kagàta kamã mẽ ate mẽ kêp mẽõ japrôr nẽ hkur ã ixkukja. Nà ra mẽ ate sãnti pumunh mex. Ãm mẽ kot ĩhkra pix o

hipêx ã omunh mex jakamã na pu htem hã pamã mẽ apkur xàta hkur prãm nẽ mãmrĩ paxàmnhĩx ri kuku. Ja tanhmã Tĩrtũm pê kute hkêt. Ra mẽ pahte ja pumunh mex. Tã nom kwa kêr pu mẽ ja hã Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã amnhĩ to jarkrar o ri papa hkêt nẽ. Nẽ ja hã mẽ kurom paxàhpumunh tỳx ã mẽ kãm amnhĩ to jarkrar hkêt nẽ. Kot pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ hamaxpẽr o hihtỳx hkêt nẽ. Kêr pu mẽ ãm mẽ kamã paxukaprĩ pê tanhmã mẽ ho mex to ho papa. Nẽ Kris kôt mẽ hamaxpẽr o hihtỳx o papa. Ã mẽ pa hte amnhĩ nhĩpêxja na Tĩrtũm kãm hprãm. 2 No koja mẽhõ mẽmoj pumunh tỳx ã amnhĩ to jarkrar o ri pa nẽ ãm tee ri ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kaprỳ. 3 No koja mẽhõ àhpumunh tỳx kêt tã kãm Tĩrtũm kĩnh nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm hapê nẽ ho hkra. Kêt ja na mex o mex.

4 E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã sãnti hã mẽ apkur xàta jarẽnh to ka mẽ inhma. Nà Mẽpahpãmja pixii. Axtem hõ hkêt. Nom mẽ kot sãnti nhĩpêxta ãm mẽ kot ĩhkra o hipêx jakamã htĩr kêt. Ra mẽ pahte ja jarẽnh mar tỳx nẽ omunh mex. 5 Na htem ohtô nẽ ri sãnti kêp Mẽpahpãm ã hkamnhĩx o pa. Kaxkwa kamã mẽmo karõ nhĩpêxja nẽ pika kamã mẽmo karõ nhĩpêxja nhũm htem kêp Mẽpahpãm ã harẽnh ho pa. Nom ja kot anhỹr kêt. 6 Mẽpahpãmja ãm pixi ho pixi mex. Mẽ panhõ Tĩrtũmja. Tãm na pre mẽmoj piitã ho kator pa. Jakamã na pu htem kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Nẽ mẽ panhõ Pahihti haxwỳja pixii. Pahihti Jejus Krisja. Na pre Tĩrtũm nhĩhkô hã mẽmoj piitã ho kator pa. Na pu htem ja hã omunh xà hkôt ri pamex nẽ ri papa. Ra mẽ pahte ja jarẽnh mar tỳx nẽ omunh mex. Jakamã na pu htem paxàmnhĩx ri mẽmoj piitã hkur o papa. Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho kator par kênã. 7 Tã no ãm ham mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem mẽ pahkĩnhã kãm sãnti hã mẽ apkur xà hkur puma nẽ. Ham mẽ kot sãnti kaga nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã kormã Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx tohtuj anẽ. Jakamã na htem tee ri sãnti hã mẽ apkur xàja pumu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot paj ja kur kêt nẽ. Kot paj anẽ nhũm apu Tĩrtũmja pê ja omnuj nẽ. Anẽ.

8 Nom na kêt hte Tĩrtũm mẽ paxàpkur xà hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Kot puj mẽ mẽmoj ku rỳ mẽmoj kur kêt nẽ nhũm ja hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pamex ã pajarẽnh to hkêt nẽ. Jakamã na pu htem mãmrĩ paxàmnhĩx ri mẽmoj tã mẽ apkur xà hkur o papa nẽ tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ. 9-10 Nom kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ sãnti mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjêx nẽ kamã axàpkur hkêt nẽ. Kot kaj mẽ atõ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽhõ kormã kot Kris kôt amnhĩ xãm tohtuj anhỹr xwỳnhja ja hã mẽ apumu nẽ tee ri hamaxpẽr. Axàhpumunh tỳx ã ate amnhĩ jarẽnh tã sãnti nhõrkwỹ kamã axàpkur o nhỹ nhũm ja hã apumu nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to wehe? Koja ja kêp omnuj tã apyrà nẽ tẽ nẽ axà nẽ mẽ kutã apku. Hãmri nẽ apkur pa nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa mon pa axtem nẽ ri ã mẽmojja kur anẽ? Nà na pa anẽ nẽ ra amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ hkaprĩ nẽ pa. 11 Ate axàhpumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ kôt atõja mex kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kris ra mỳrapê htyk tã nhũm ã ate sãnti hã mẽõ hkur ã apumu nẽ tee ri hamaxpẽr o Jejus hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. 12 Kormã kot Kris kôt amnhĩ xãm tỳx kêt tã tee ri ja hã mẽ apumu nẽ hamaxpẽr mex kêt nẽ. Jakamã ka Kris noo mã amnhĩ tomnuj nẽ. 13 Tã ã ixte Kris kôt ixkwỳjê nhĩpêx anhỹr pymaj koja ixtõjê hõ kãm mẽmoj kur pyma nẽ. Nẽ htỳx ho Tĩrtũm kêp omnuj ã hkamnhĩx. Pa ja hã omu nẽ ijaxwỳja axte hkur kêt nẽ. Ixte mex ã omunh tã no ãm kot tee ri ja hã ixpumunh nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa Tĩrtũm kêp ja mex kêt tã nhũm Pawreja ri kuku. Jakamã kot paj ijaxwỳja uràk nẽ kuku. Omnuj tãã.

Anhỹr o hamaxpẽr pymaj kot paj uràk nẽ mẽmota kur kêt nẽ. Na pa hte ã Kris kôt ixtõjê mex kukamã ri ijamaxpẽr anhỹr o ixpa.

# 9

*Pawre kot amarĩ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hã amnhĩ jarẽnh*

*Atre 9.1-18, 20.33-35; Sikũn Korĩt 11.7-9*

1 Nẽ ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ jakamã na pa hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre ho ri ixpa. Na pa pre inhno ho mẽ panhõ Pahihti Jejus pumu nẽ mẽ amã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa ka prem inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. 2 Mẽ hkwỳjaja kot axpẽn mã ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh kêt ã ijarẽnh tã mẽ kajaja mẽ ate ja hã ixpumunh mex. Ixte mẽ amã mẽ ujarẽnh mexja jarẽnh nhũm mẽ ate mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳrja kukwak ri na ka mẽ apê Jejus kwỳỳ. 3 Jakamã koja mẽ atã ixto kapẽr japêr kot paj ã mẽ kãm mẽ ajarẽnh anẽ. 4 Nẽ ixte Jejus nhỹ hã kapẽr jahkre o ixpa xwỳnh jakamã kot paj inhmã Kris kwỳjê kutã amarĩ ixàpkur prãm nẽ mãmrĩ mẽ kutã apku. Ja tanhmã kute hkêt tã kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kot paj ixàpkur kaxyw nẽ amnhĩ pãnhã amnhĩre nẽ rĩ kormã apku. Na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. 5 Rỳ kot pa ixkwỳjê pyrà nẽ inhmã Kris kôt ixkwỳjê hõ ho ixprõ hprãm nẽ mãmrĩ ho ixprõ. Nẽ wa ma krĩ piitã hkôt Kris kwỳjê kukwak ri ixàpkur o ixpa hprãm nẽ wa mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa. Ja mex kênã. Na hte ã Simãw Pêtre mẽ Jejus tõ kot hapujaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nhũm ja tanhmã kêp kute hkêt. No ãm mẽ hkĩnhã ixprõ hkêt na pa hte ri ixpa.

6 Nẽ ixkwỳjaja na htem apkur xà hpãnhã àpênh o pa hkêt nẽ. Na htem Jejus nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri pa nhũm hte Jejus kwỳjaja mẽ kãm mẽ apkur xà gõ nhũm mẽ amarĩ hkur o pa. Tã no pa na pa hte Panãpe mẽ wa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pa hte wa mry kà ho ixkre nhĩpêx nẽ mẽ kãm ho wẽnê nẽ hpãnhã amnhĩm awjaprô. Na pa hte wa ã amnhĩ pa kukwak ri ixujaprôr nẽ ho ixàpkur o ri ixpa anẽ.

7 Mẽ kãm pur kãm harôj jamỳnh o mẽ pa xwỳnhjaja na htem amarĩ hkwỳ jamỳ nẽ ho apkur o pa. Nẽ motre jamãr o mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja amarĩ hkà kagô janê nẽ ho hkõm o pa. Nẽ pôristijaja na hte mẽ õ pahija mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩrer o pa. Jajê piitã na htem mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩrer o pa. Ja pyrà nẽ te ixpê mẽ amã ixàpênh o ixpa xwỳnh pyràk jakamã ixte mẽ ajahkreta pãnhã kot ka mẽ inhmã inhõ ho apa nhũm ja mããnẽn mex nẽ. 8 No ãm papxipix na pa hte ja mex ã harẽnh kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm haxwỳja kot ja mex ã harẽnh. 9 Kamã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã harẽnh kot:

Koja akrit amã àpênh o pa ka omu nẽ ho
mex nẽ. Kãm õ mex nẽ.

Anhỹr o kot harẽnh. Xà na pre Tĩrtũmja ãm mẽ pahkrit pix kukamã ukaprĩ nẽ ã harẽnh anẽ nà? Nà kot anhỹr kêt. 10 Mããnẽn mẽ pahpê panhĩ kaxyw na pre ã ja jarẽnh anẽ. Mẽ pahte mẽ hpur kãm paxàhkre xwỳnhjaja nẽ mẽ pahte kamã paxujamỳnh o papa xwỳnhjaja. Jajê kaxyw mẽ pahte pur kukwak ri amarĩ paxàpkur o ri papa kaxyw ã pre ã ja jarẽnh anẽ. 11 Tã ja pyrà nẽ na pa hte mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ mẽ akôt ho mẽ ajahkre ho ri ixpa ka htem inhmã ixàpênhta pãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Ixkwỳjaja kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre hpãnhã mẽ ate mẽ kãm amnhĩrer tã pa inhmã amnhĩrer kêt nẽ. Na pa pre mẽ ajahkreta pãnhã mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Ãm nhãm ixàpênh õta kukwak ri na pa hte ixàpkur o ri ixpa.

12 Nẽ na hte mẽ ixkwỳjaja mẽ awỳr mra nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre o ri mẽ akôt pa. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ apkur xà hã mẽ awỳ ka mẽ kãm mẽmoj gõ. No kêt pa na pa hte mẽ uràk nẽ ixàpkur xà hã mẽ awỳr kêt nẽ. Kot pa apu hã mẽ awỳ ka mẽ tanhmã ixto akapẽr to nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

—Pẽr ãm mẽ pahte kãm amnhĩrer pix kaxyw na hte Pawre mẽ pahwỳr mra nẽ mẽ pamã Jejus Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o pa. Pẽr ãm apkur xà pix prãm xàj ã kot mẽ pamã ujarẽnh anhỹr o pa. Jakamã kot puj mẽ kuma nẽ ãm kuma.

Anhỹr o axpẽn mã ijarẽnh pymaj na pa hte mẽ ajahkre hpãnhã mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Na pa hte ãm mry kà ho ixkre nhĩpêx nẽ ho wẽnê nẽ ja pix kukwak ri ixàpkur o ri ixpa. Nẽ amarĩ ri mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa.

13 Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã
ixkre kamã mẽ àpênh xwỳnhjaja na htem
hwỳr mẽ mrar xwỳnhjaja mẽ àpênh pãnhã
mẽ kãm amnhĩre. Nẽ mẽ kot mẽ kãm
Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr o kuhê xwỳnhjaja
na htem mããnẽn mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm
amnhĩre. 14 Nẽ Pahihti Krisja na pre ja hã
mẽ pakukamã pahtã karõ kot:

—Kêr ka mẽ kot tanhmã mẽ amã ijarẽnh
to ho ri mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩrer o ri
apa. Anẽ.

15 Tã no na pa hte aa mẽmoj tã ixàhwỳr kêt
nẽ. Nẽ mẽ ate inhmã amnhĩrer kaxyw pa
mẽ amã ja jarẽnh kêt nẽ. Aa ixte mẽmoj tã
mẽ awỳr kêt. Kot paj apu anẽ nẽ ixpijaàm
nẽ. Rỳ kot pa apu anẽ nẽ mẽ akukwak ri
ixàpkur o ri ixpa hãmri nhũm mẽ akwỳjaja
ja hã ixpumu nẽ hã ijarẽnh o:

—Tk. Na hte amarĩ mẽ pajahkre o ri pa
hkêt nẽ. Ãm mẽ apkur xà pix prãm xàj na
hte ã mẽ pajahkre ho pa anẽ. Anẽ.

Jakamã na pa hte mẽmoj tã mẽ awỳr
kêt nẽ. 16 Ixte mẽ amã mẽ ujarẽnh mexja
jarẽnh o ri ixpa htã na pa hte ja hã amnhĩ
to jarkrar o ri ixpa hkêt nẽ. Pahihti Jejus
na pre ja hã inhmã karõ pa hte kãm ho
anhỹr o ri ixpa. Kot paj kãm ho anhỹr kêt
nẽ ixpunuj nẽ ri ixpa. 17 Kêp ãm amnhĩ krã
hkôt mãn tanhmã mẽ amã ixujarẽnh to ho
mẽ akôt ri ixpa ronhỹx pa hpãnhã ixàmnhĩx
kàxpore hã mẽ awỳ. No ãm ã ixte amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kêt. Tĩrtũm tãm kot inhmã ja
hã karõ jakamã na pa hte amarĩ ixàmnhĩx
ri mẽ amã kapẽr jarẽnh o mẽ ajahkre ho ri
mẽ akôt ixpa nẽ mẽmoj tã ixàhwỳr o ri ixpa
hkêt nẽ. 18 Ixte amarĩ ri mẽ amã mẽ ujarẽnh
mexta jarẽnh o ri ixpaja na inhmã hprãm.
Ja na inhmã mex. Na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr o ri ixpa nhũm ja inhmã mex pa
ixkĩnh nẽ ri ixpa. Jakamã na pa hte hpãnhã
ixàhwỳr kêt nẽ. Nẽ inhmã mẽmoj prãm o ri
ixpa hkêt nẽ. 19 Nẽ nhãm mẽ kãm tanhmã
ixàpênh to ho ixpa hkêt tã pa hte mẽ piitã
tanhmã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.
Pê mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri ixpa.
Jakamã na mẽ ra ohtô nẽ ixujarẽnh ma nẽ
amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ xunhwỳ.

### *Pawre kot tãm mẽ piitã mẽ hipêx o pa hã amnhĩ jarẽnh*

*Wam Korĩt 10.33*

20 Nẽ na pa hte Ijaewjê hwỳr ixpa nẽ mẽ
kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri
mẽ hkôt ixpa. Ixte mẽ kurom Tĩrtũm kot
finat Mojes mã mẽmoj tã karõ hkôt amnhĩ
nhĩpêx o ixpa hkêt tã mẽ hkôt ri ixpa nẽ mẽ
uràk nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Mẽ
kot ja hã ixpumunh nẽ ixte mẽ kãm Jejus
jarẽnh mar nẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt
hamaxpẽr kaxyw.
21 Tã pa hpãnhã mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê
hwỳr ixpa nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt
amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot ja
hã ixpumunh nẽ ixkapẽr mar nẽ ixpyrà nẽ
amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kaxyw.
Tĩrtũm mẽ Kris wa hamaxpẽr xà hkôt na pa
hte ahpỹnhã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê
hwỳr mra nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ
hkôt ixpa.
22 Nẽ na pa hte kormã mẽ kot Kris kôt
amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjê hkôt
ri ixpa nẽ te ixte ho mẽ uràk nẽ kormã hkôt
amnhĩ xãm nyw pyràk o amnhĩ nhĩpêx o
ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot ja hã ixpumunh
nẽ ixkapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex
kaxyw. Ã na pa hte mẽ piitã mẽ hkôt ri ixpa
nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa anẽ. Mẽ
kot ja hã ixpumunh nẽ inhmar nẽ ixpyrà
nẽ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx tỳx kaxyw. 23 Mẽ
kot mẽ ujarẽnh mex mar kaxyw na pa hte
mẽ piitã mẽ hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri
ixpa. Tĩrtũm kot mẽ ho hkra nẽ mẽ ho mex
kaxyw. Nẽ mããnẽn pa kot mẽ hã ixto mex
kaxyw.

### *Pawre kot htỳx ri amnhĩ nhĩpêx kêt ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Sikũn Ximotre 4.7; Eprêw 12.1-3*

24 Mẽ hprõt xwỳnhjaja na htem hprõt tỳx
no nhũm mẽhõ pixi nẽ wam hkwỳjê re nẽ
wam tẽn pôj nhũm htem ja hã omu nẽ kãm
mẽ hkĩnhxà gõ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ apiitã
tãm amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa kê
Tĩrtũm mẽ apumu nẽ nhỹrmã ja pãnhã mẽ
amã mẽmoj mex gõ.
25 Nẽ mẽ hprõt xwỳnhjaja na htem mẽ
hkĩnhxà hpyr prãm xàj mẽ hprõt xà hã
arĩgro hwỳr apkati mẽ hprõt o kuhê. Prõt
tỳx prãm xàj. Tã mẽ hprõt xà hã arĩgrota ã

nhũm hkwỳjê pê amnhĩ to wa nẽ amnhĩm hkĩnhxà py. Nom koja hkĩnhxàja kritpêm kãm mex ry hkêt nẽ. Koja gaa nẽ hapêx tokyx anẽ. Tã nom kot puj mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Nẽ mẽ hprõt xwỳnhjê kot hkĩnhxà hpyr prãm xàj apkati mẽ hprõt o kuhêta pyrà nẽ apkati mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ nhỹrmã mẽ pamã hkĩnhxà mex õ gõ. No ãm jar hkĩnhxà kurom koja aa mẽ pahpê hapêx kêt nẽ. Koja mẽ pamã mex rãhã ho rãhã.

26 Nẽ na hte mẽ hprõt xwỳnhjaja htỳx ri tanhmã hprõt to ho pa hkêt nẽ. Na htem hkwỳjê pê amnhĩ to wa kaxyw hprõt nẽ nhỹri mẽ àhuk xàta pix pumunh pê hwỳr hprõt nẽ mra hãmri nẽ kamã ahtwỳ. Nẽ kamã àhuk pix kukamã hamaxpẽr o hprõt tỳx nẽ mra. Ja pyrà nẽ na pa hte apkati mẽ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Nhỹrmã kot inhmã mẽmoj mex nhõr kaxyw.

Nẽ mẽ pijapu mex xwỳnhjaja na htem htỳx ri nhỹhỹnh axpẽn tak kêt nẽ. Na htem nhỹhỹnh kot mẽ htak o mẽ rẽnh xà pix kamã mẽ htak o mẽ rẽnh kukamã hamaxpẽr pê kamã mẽ htak. Ja pyrà nẽ na pa hte ixtỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nẽ. Na pa hte Tĩrtũm mã ijamaxpẽr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho ixpa. Kot nhỹrmã inhmã mẽmoj mex nhõr kaxyw. 27 No na pa hte ixtỳx ri amnhĩ jamaxpẽr xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa hkêt nẽ. Kot pa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ixte mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri ixpa htã ãm ri ixtỳx ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ nhũm Tĩrtũmja tee ri ja hã ixpumu nẽ inhmã mẽmoj mex nhõr kêt nẽ.

# 10

*Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx*
*Rõmãn 15.4; Eprêw 3.8-11; Jutre 5*

1 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj mẽ amã amnepê mã mẽ ixpê Ijaew hkukamã mẽ inhĩgêtjaja tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Mẽ kot pahi finat Mojes kôt ri mẽ pa xwỳnhjaja kot paj mẽ amã harẽ. Mẽ pahte mẽ uràk nẽ pahtỳx ri amnhĩ nhĩpêx pymaj kot paj mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Mãn ka mẽ arĩ mẽ harẽnh ã anohtỳx japêr. Na prem piitã pika pê Ejit kamã pa htã kurũm kator pa. Hãmri nẽ ma kapôt ã kakrã pumunh o hkôt pa ho pa. Pry hkêt jakamã nhũm pre Tĩrtũm tanhmã kakrã hto nhũm ma mẽ hkukamã pa nhũm mẽ omu nẽ hkôt pa. Hãmri nẽ ra gô xujanãr mẽ kot kãm: “Gô kamrêk” anhỹr xwỳnhja wỳr pôj nẽ tee ri rêr prãm xàj amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ kãm hkôt ã ho amgrà nhũm mẽ hkôt mex pê rêr pa nẽ axte kakrã hkôt pa ho pa. 2 Finat Mojes kot mẽ o pa jakamã nhũm prem kêp hkwỳ hã amnhĩ jarẽ nẽ kãm amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj mẽ akapẽr ma nẽ akôt ri amnhĩ nhĩpêx o ixpa. Anẽ.

Te mẽ pahpê Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ kot gôx kãm mẽ pahkrã kumrãr nhũm mẽ pahte Kris mã amnhĩ jarẽnhta pyràk. 3 Na prem kapôt ã ri pa nhũm Tĩrtũm tãm kaxkwa rũm mẽ hwỳr mẽ apkur xà rẽ nhũm mẽ hkawrà nẽ ho apkur o pa. 4 Tã ra kôr xàj hirot nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ kãm kẽn prêkja to nhũm kurũm mẽ kãm gô axkapĩ nhũm mẽ ho ixkõ nẽ akupỹm hihtỳx. Ã Krisja mẽ hkôt mẽ ho mẽ hihtỳx o pa anẽ. Mẽ kot no ho omunh kêt tã nhũm mẽ hkôt mẽ ho mẽ hihtỳx o pa.

5 Tã no nhũm mẽ ohtô nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot mẽ ho mex kumrẽx tã nhũm mẽ ãm amnhĩ tã omu nẽ ãm omu nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho nhũm mẽ hkwỳja hpikaprãr pa. Hãmri nhũm arĩ mẽ htĩr xwỳnhjaja kapôt ã mẽ hagjênh pa nẽ axte ma pa.

6 Jakamã kwa kêr pu mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh ma nẽ hã pano htỳx nẽ ho papa hãmri nẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Mẽ uràk nẽ pahtỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa hkêt nẽ.

7 Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja sãnti kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm amnhĩ jagrer pê amnhĩ to kuwỳ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh kot:

Na prem sãnti kutã apkur o hkrĩ nẽ kãm
amnhĩ jagrer o hkrĩ nẽ gaa nẽ pipãnh

pix o pa. Jao axpẽn kamã hpijaàm kêt o pa.
Anhỹr jakamã kwa kêr pu mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã pano htỳx nẽ ho mẽ uràk hkêt nẽ.

8 Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja htỳx ri mjên nẽ hprõ kuhpa hã nhãm ri mẽ kamã hpijaàm kêt o pa. Mỳrapê nhũm arĩgro pixi hã mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ axkaprã. Mẽ kêp 23.000 nẽ pikaprãr pa. Tã ã Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx anhỹr pymaj kêr pu mẽ ja hã pano htỳx nẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.

9 Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja axtem nẽ htỳx ri tanhmã axpẽn mã Tĩrtũm jarẽnh to nẽ harẽnh o:

—Nà Tĩrtũmja gryk tokyx anhỹr kêt jakamã kwa pu mẽ ã amnhĩ tomnuj anhỹr o papa. Koja mẽ pahpumu nẽ tanhmã mẽ pahto hkêt nẽ.

Anhỹr tã nhũm tee ri ja hã mẽ kuma nẽ mẽ omu nhũm ja kãm mex kêt nẽ nhũm mẽ hwỳr kagã xoprê nhõ wenẽn xihtỳx kwỳ rẽ nhũm mẽ hwỳr mra nẽ mẽ hkamnhar o mẽ hkwỳjê pa. Tã ã kot mẽ panhĩpêx anhỹr pymaj kwa kêr pu mẽ ja hã pano htỳx nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ tã Tĩrtũm kamã pajamak o papa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ.

10 Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja axtem nẽ Tĩrtũm o kapẽr punuj nẽ nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ kuma nẽ mẽ hwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnh mẽ nhũm ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ ỹ hã mẽ hkwỳjê nhĩmex. Tã ã kot mẽ panhĩpêx anhỹr pymaj kwa kêr pu mẽ ja hã pano htỳx nẽ ho mẽ uràk nẽ Tĩrtũm o pakapẽr punuj kêt nẽ.

11 Na pre mẽ ixpê Ijaew nhĩgêtjaja ã htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa anẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr piitã harẽnh par. Mẽ panhõ ejẽp kaxyw. Mẽ pahte kamã harẽnh nẽ mẽ harẽnh mar tỳx nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kaxyw. Ra Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk xà hã arĩgro hkukamã grêre jakamã kwa kêr pu mẽ kutêp mẽ kurom kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa.

### *Mẽ pahte mẽmoj punuj nê amnhĩ to htỳx ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 4.1, 6.9-13; Wam Korĩt 1.8; Sikũn Pêtre 2.9; Jutre 24*

12 Tã kêr ka mẽ ã Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnhja ma nẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Rỳ mẽ ajamaxpẽr o:

—Nà mẽmoj piitã kutã ixihtỳx kênã kot pa hkêt mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa.

Anhỹr o mẽ ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ ra mẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to.

13 Nẽ na prem kapôt ã pare ri omnuj nẽ ri pa. Nhũm mẽkarõmnuti tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Ja pyrà nẽ na hte arĩ mẽ pahte amnhĩ tomnuj hprãm xàj tanhmã mẽ pahkrã hto ho pa. Mẽ pahpiitã ã mẽ pahto anhỹr o ri mẽ pahkôt pa. Nom nhũm Tĩrtũm ra kot mẽ pamã amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ panê omunh mex rãhã ho pa. Jakamã na pu htem tanhmã amnhĩ tomnuj to hkukamã pajamaxpẽr nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ panê mẽkarõmnuti mã kapẽr. Nẽ kutã mẽ pahto paxihtỳx nẽ pu mẽ ỹ hã amnhĩ tomnuj kêt nẽ. Nẽ ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa.

### *Mẽ kot sãnti mã mẽmoj nhõr xwỳnhjê jarẽnh*

*Wam Korĩt 8.1-13; Karatas 4.8; Apokarip 9.20*

14 Jakamã e Kris kôt ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ kaxyw sãnti hkôt ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ to hwỳr kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ.

15 E mẽ axàhpumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh jakamã kot paj mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ aprĩ hã inhmar tỳx japêr. 16 Nà na pu htem tõhã Jejus kot mẽ panê htyk mã pajamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri nẽ mẽmo kagô hkwỳ ru nẽ Tĩrtũm mã mex ã harẽ nẽ mẽmoj o pahkõm pê Jejus kot mẽ panê hkamrô pikapĩr mã pajamaxpẽr. Nẽ hpãnhã pãwti hõ py nẽ axpẽn mã ho hkry nẽ mẽ kot Kris pĩr nẽ ĩ kamã hkamnhwỳr nhũm mẽ panê htykja mã pajamaxpẽr pê kuku. 17 Pãwtita ãm pixire htã pu htem axpẽn mã ho hkry nẽ pahpiitã kuku. Mẽ pahpê Kris kwỳ hã mẽ pahte

amnhĩ jarẽnh nhũm mẽ pahkwỳ kot ja hã mẽ pahpumunh kaxyw. Te mẽ pahtipxi nẽ ri mẽ papa pyràk nẽ pãwti pixire htã pu mẽ pahpiitã kuku.

18 E kot paj hpãnhã mẽ amã amnepê mã Ijaew kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to jarẽ ka mẽ inhma. Na pre htem Tĩrtũm mã mex ã harẽnh nẽ kãm amnhĩ nhõr ã kot amnhĩ tã mẽ omunh kaxyw nhũm prem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Jao kãm mẽ apkur xà hkwỳ gõ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ amnhĩ mã mẽmojta kwỳ xà nẽ hkur o hkrĩ. Jao ra Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ nẽ kãm kêp hkra hã amnhĩ jarẽ.

19 Nom mẽ kot sãnti mã mẽmoj nhõr xwỳnhjaja na htem kãm mẽmo mẽ apkur xà hkwỳ gõ nom ãm kãm õr kaprỳ. Tanhmã kot we amnhĩ to nẽ amnhĩ tã mẽ omu? Mo rĩt kaxyw no? Ãm mẽ ĩhkra ho mẽ kot amnhĩm hipêx kênã. Jakamã na htem ãm kãm mẽ apkur xà hkwỳ nhõr kaprỳ. 20 Mẽ kot sãnti mã mẽmoj nhõr xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm mã õr kêt nẽ. Mẽkarõmnuti mã na htem kugõ. Jakamã kot kaj mẽ uràk nẽ sãnti mã mẽmoj gõ nẽ apê mẽkarõmnuti hkwỳ hã amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ apê hkwỳ hã ri apa. Jakamã mẽ ate sãnti mã mẽmoj nhõrta na inhmã hprãm kêt kumrẽx. 21 Kot kaj mẽ panhõ Pahihti Jejus kot mẽ panê htyk ã mẽmoj kagô hkwỳ ho ixkõ hãmri nẽ ma mra nẽ hpãnhã sãnti pê mẽkarõmnuti hã mẽmoj to ixkõ. Hãmri nhũm Tĩrtũmja tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp omnuj tỳx nẽ. Rỳ ka mẽ Pahihti Jejus kot mẽ panê htyk ã pãwti hkwỳ hku nẽ hpãnhã ma mra nẽ sãnti pê mẽkarõmnuti hã mẽmoj hku. Hãmri nhũm Tĩrtũm kêp ja omnuj tỳx nẽ. Mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na axpẽn kuhpa hã. 22 Jakamã kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te ra mẽ amã mẽkarõmnuti hkĩnh nẽ mããnẽn amã Tĩrtũm kĩnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ te Tĩrtũm kurom mẽ kajaja mẽ axàhpumunh tỳx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ akamã gryk tỳx nẽ. Kwa mẽ okora. Koja Tĩrtũm akamã gryk ka amex kêt kumrẽx.

*Mẽ pamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê hkĩnh pê mẽ ho mex ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 20.28; Rõmãn 14.1-15.7; Piripos 2.1-4*

23 Nẽ na htem tõhã amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot pa inhmã mẽmoj to anhỹr prãm nẽ ixàmnhĩx ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Anẽ.

Tã no ãm mẽmoj piitã mẽ pamã mex kêt. Na htem kãm mẽmoj to anhỹr prãm xà hkôt mẽmoj piitã tanhmã ho ho ri pa nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ tanhmã ri amnhĩ tomnuj to. Jao Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kêt nẽ. 24 Jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkêt nẽ. Mããnẽn amnhĩ kwỳjê hkukamã pajamaxpẽr pê tanhmã mẽ ho mex to ho ri papa pê tãm ri amnhĩ nhĩpêx o papa.

25 Nẽ kot kaj mẽ amnhĩ xàpkur xà japrôr kaxyw ma nhỹhỹm mra nẽ mãmrĩ axàmnhĩx ri amã mẽmoj prãm xà hkôt mẽmoj japrô. Nom kêr ka mẽ axujaprôrja kêp sãnti xàpkur xà hã mẽ hkukjêr kêt nẽ. Ãm axàmnhĩx ri mẽ kêp mẽmoj japrôr o ri apa. 26 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Pika piitã hkôt mẽmoj piitã kêp Tĩrtũm nhõ na. Anẽ.

Jakamã mẽ mãmrĩ axàmnhĩx ri mẽmoj piitã haprô nẽ mẽmoj piitã hkur o apa.

27 Tã koja mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê hõ ate kutã axàpkur kaxyw amnhĩ wỳr awỳ ka amã hwỳr amõr prãm nẽ mãmrĩ ma hwỳr mõ. Nhũm mẽmoj to amã anhõ ka axàmnhĩx ri mãmrĩ aku. No ri tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ tanhmã hã hkukjêr to hkêt nẽ. Rỳ kãm:

—Kwa xà we mryja sãnti hã mẽ apkur xà na nà?

Anhỹr o hã mẽ hkukjêr kêt nẽ. Ãm mãmrĩ axàmnhĩx hkur o akrĩ. 28-29 Nom koja Kris kôt mẽ kot amnhĩ xãm tohtuj anhỹr xwỳnhjê hõ mẽ awỳr axà nẽ tee ri ja hã apumu nẽ amã:

—Kwa sãnti hã mẽ apkur xà na ka ri mẽ kutã hkur o akrĩ.

Anhỹr o amã kapẽr ka ama nẽ hkaga kurê kumrẽx nẽ hkur kêt nẽ. Amã mex tã Kris kôt atõja kêp omnuj jakamã ka hkaga nẽ hkur kêt nẽ. No kot ka ãm ama nẽ arĩ hkur o anhỹr japêr. Kot amã harẽnh xwỳnhta kêp omnuj tã ka arĩ noo mã hkur japêr. Nhũm ja hã apumu nẽ tee ri Tĩrtũm kapẽr kukamã tanhmã hamaxpẽr

to. Hãmri nẽ apyrà nẽ kuku nẽ gaa nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩ mã:

—Hêxta waa nẽ. Sãnti nhõja mex kêt tã pa ri kuku. Kwa na pa pẽr hkurja o amnhĩ tomnuj nẽ. Hêxta waa nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj koja mẽhõ ã mẽmo mẽ apkur xà nê amã kapẽr anẽ ka ama nẽ hkaga kurê kumrẽx. Jao amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Mããnẽn Kris kôt atõ nẽ atõxjê mex kukamã ajamaxpẽr. Nom koja amã kêp sãnti hã mẽ apkur xà hã harẽ ka ama nẽ ã ajamaxpẽr anhỹr japêr nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà kêp omnuj tã kot paj mamrĩ kuku. Ja inhmã mex kênã. 30 Ra ixte Tĩrtũm mã harẽnh nẽ ixàmnhĩx hkur o inhỹr kênã kot kêt ã nê inhmã kapẽr anẽ. Anẽ.

Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt. Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anẽ hãmri nẽ Kris kôt atõ rỳ atõx mex kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ.

31 Jakamã kêr ka mẽ tãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Nẽ axàpênh mex nẽ. Kêr kê mẽ piitã ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apumunh kôt amnhĩm Tĩrtũm mex ã harẽ. 32 Nẽ kêr ka mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Ijaew noo mã nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê noo mã. Nẽ Jejus kwỳjê noo mã. Mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Mẽ kot tee ri mẽmoj tã mẽ apumunh nẽ hpijaàm pymaj ka mẽ tãm ri mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa. 33 Na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. No na pa hte pa amnhĩ pix kukamã ijamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ piitã mẽ mex kukamã na pa hte ijamaxpẽr o ri ixpa. Pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ ãm kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw.

# 11

1 Na pre hte Kris ã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ piitã mẽ mex kukamã hamaxpẽr rãhã ho ri pa. Tã na pa hte uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mãn ri apa.

*Mẽnijaja mẽ mjên ã hpijaàm ã mẽ kãm karõ*

*Epes 5.22; Wam Pêtre 3.1-6*

2 Nẽ na ka xep htem arĩ ra ixte tanhmã mẽ amã ixkapẽr toja mã ajamaxpẽr tỳx o ri apa. Na pa pre Kris kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõxjaja axpẽn wỳr pikuprõnh nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ amã karõ ka prem inhma nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. Ja na inhmã mex.

3 Na pa pre krĩ hõ kamã mẽnijaja kot amnhĩ krã hpro hã mẽ amã mẽ harẽ. Ka prem inhma nhũm mẽ akwỳjaja kãm ja mex nẽ nhũm mẽ akwỳjaja tee ri ja kukamã ajamaxpẽr. No mẽmo kaxyw na hte mẽnijaja amnhĩ krã hpro? E kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Nà Tĩrtũm kêp Kris jamãr xwỳnh nhũm Kris kêp Tĩrtũm mã mẽ inhmyjê jamãr xwỳnh. No mẽ anijaja mẽ amjên kêp Kris mã mẽ ajamãr xwỳnh. Na hte mẽnijaja ohtô nẽ ra mẽ mjên ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw amnhĩ krã hpro nẽ ri pa. No mẽ inhmyjaja na pa htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pa htem amarĩ ixkrã hkênh nẽ ixpa. 4 Jakamã na pa htem Tĩrtũm kapẽr mar xà hã ixkre hwỳr axpẽn wỳr akuprõ nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ anijê mã kapẽr jarẽnh o ixkuhê. Rỳ Tĩrtũm mã tanhmã mẽ pajarẽnh to. No ãm amnhĩ krã hpro hkêt rãhã kãm mẽ ajahkre rỳ kãm mẽ pajarẽ. Kot pa mẽ amnhĩ krã hpro nẽ te mẽ apê ixprõjaja mẽ apê mẽ ijamãr xwỳnh ã mẽ ajarẽnh pyràk. Jao te mẽ ixte mẽ ijamãr xwỳnh Kris ã ixpijaàm kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 5 No mẽ anijaja mẽ ixte Kris mã mẽ ajamãr xwỳnh jakamã na ka htem Tĩrtũm nhỹ hã mẽ inhmã kapẽr jarẽnh rỳ kãm mẽ pajarẽnh kaxyw nẽ amnhĩ krã hpro. Mẽ ixte Kris mã mẽ ajamãr xwỳnhjê hã apijaàm kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ amnhĩ krã hpro. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ te mẽ ate mẽ ixtã apijaàm kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx nhũm mẽ amjên tee ri ja hã apumu nẽ hpijaàm nẽ. Te ate amnhĩ krã hkênh nẽ ri apa nhũm tee ri apumunh nẽ hpijaàm pyràk. 6 Kot kaj mẽ amnhĩ krã hkênh nẽ ri apa nẽ amnhĩ kamã apijaàm nẽ ri apa. Mẽ anijaja na ka htem akrã hkĩ japjê nẽ kamã amex nẽ ri apa. No kot ka mẽ amnhĩm akrã hkênh nẽ apunuj nẽ amnhĩ kamã apijaàm nẽ ri apa. Jakamã kêr ka mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw

nẽ amnhĩ krã hpro. Nom kot ka mẽ amjên ã apijaàm kêt nẽ ri apa hprãm japêr nẽ mamrĩ amnhĩm akrã hkênh nẽ ri amnhĩ kuk ã apijaàm kêt nẽ ri apa.

7 No mẽ inhmyjaja na pa htem amnhĩ krã hpro hkêt nẽ. Te mẽ ixpê Tĩrtũm pyràk nhũm mẽ anijaja te mẽ apê Tĩrtũm kra pyràk o na pu htem axpẽn nhĩpêx. Tĩrtũm krajaja na htem mẽmoj tã Tĩrtũm mã karõ hkêt nẽ. Ja pyrà nẽ mẽ anijaja na ka htem mẽ inhmyjê mã mẽmoj tã karõ kamã axihtỳx o apa hkêt nẽ. Na ka htem mẽ ixtã apijaàm kãm mẽmoj tã mẽ ixwỳ.

8 Amnepê mã Tĩrtũm kot mẽmoj to kator krax rũm na pre myja kumrẽx nhĩpêx hãmri nẽ kêp õkwa i hõ kapa nẽ ho kãm hprõ nhĩpêx. No na pre nija kumrẽx nhĩpêx nẽ õkwa i ho kãm mjên nhĩpêx kêt nẽ. 9 Myja mã na pre hprõ nhĩpêx. No nija mã mjên nhĩpêx kêt nẽ. 10 Jakamã kêr ka mẽ anijaja amjên ã apijaàm ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw hãmri nẽ mẽ inhmã Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã akapẽr jarẽnh to kaxyw rỳ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw hãmri nẽ amnhĩ krã hpro nẽ akuhê. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja ja hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ tee ri mẽ akukamã hamaxpẽr kêt nẽ.

11-12 Nẽ wam ni kator xwỳnhta na pre myja rũm kato. Tã na pa htem jarãhã mẽ inhmyjaja hpãnhã mẽ anijê rũm ijapôj. Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt. Tãm na pre ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw ã mẽ panhĩpêx anẽ. Tã mẽ ixpê Pahihti Kris kwỳ hã mẽ inhmyjaja nẽ mẽ anijaja na pu htem ri ahte papa hkêt nẽ. Na pu htem axpẽn kutã pamã axpẽn hkĩnh o papa nẽ mẽmoj to axpẽn kutã panojarêt o ri papa. Nẽ axpẽn to presija ho papa. Na hte mẽ anijaja mẽ amjên o presija ho apa. Nẽ mẽ amyjaja na ka htem mẽ aprõ ho presija ho apa. Tã kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên ã apijaàm o ri hkôt apa. 13 Jakamã kwa mẽ kot amnhĩ krã hproja kukamã ajamaxpẽr tỳx nẽ. Xà mẽ anhõ krĩ kamã mẽnijaja mẽ mjên ã hpijaàm ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw amnhĩ krã hpro nà? Koja mẽ ja kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr japêr kê mẽ rĩ mẽ anoo mã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kupẽ xê hkwỳ ho amnhĩ krã hprõ nẽ rĩ kãm amnhĩ jarẽ. Nom koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nhũm mẽmyjaja tee ri ja hã mẽ omunh nẽ ho kapẽr hkêt japêr hãmri kê mẽ rĩ amnhĩ krã hpro hkêt nẽ ri pa.

14 Mẽ kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh nẽ hkĩnh kaxyw na pu htem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Na htem mẽ pahkrã hkĩ jarẽnh o: “Koja mẽmyjaja hkrã hkĩ japjê nẽ ri pa nẽ ra kamã omnajti.” Anhỹr jakamã na pa htem amnhĩ krã hkênh nẽ ri ixpa. 15 No mẽ anijaja na htem mẽ ajarẽnh o: “Mẽnijaja na htem hkrã hkĩ japjê nẽ ri pa nẽ kamã muxti.” Anhỹr jakamã na ka htem akrã hkĩ japjê nẽ ri apa. Mẽ akĩ te kêp mẽ akrã hpro xà pyràk. Na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

16 E na pa ra mẽ amã krĩ hkwỳ kamã Kris kwỳ nijaja kot mjên ã hpijaàm ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽ. Tã koja mẽhõ nija tee ri ja ma nhũm ja kêp omnuj japêr. Nhũm amnhĩ jarẽnh o:

—Kêt. Kot paj tanhmã inhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Koja inhmjên ja hã ixpumu nẽ hpijaàm nẽ rĩ tãm.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ ka mẽ tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ã ama nẽ kãm:

—Kwa nà ã ri ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Na hte Kris kwỳjaja ã hamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

### *Jejus tyk mã mẽ pajamaxpẽr pê tanhmã mẽ pahte amnhĩ to hã mẽ pajarẽnh*

*Matêwre 26.26-30; Makre 14.22-26; Rukre 22.19-20*

17 Nẽ na ka xep htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr axpẽn wỳr akuprõ nẽ kamã amnhĩ to mex kêt nẽ. Na ka htem tanhmã amnhĩ tomnuj to pa tee ri mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkaprĩ nẽ. Nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. 18 Na ka xep htem axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽmoj tã axpẽn mã akir nẽ axpẽn pê anhgrà. Nẽ ahpỹnhã mẽmoj mã ajamaxpẽr jao ra mẽ amã axpẽn kĩnh kêt nẽ. Na pa tee ri ã mẽ ajarẽnh anhỹrja ma nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. 19 Xà na hte Tĩrtũm ahpỹnhã tanhmã mẽ pahte amnhĩ anhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt kãm mẽ pajapê hkêt ã amnhĩ jarẽ? Nà na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kãm mẽ pajapê ho axpẽn pyràk kênã.

20 Nẽ na hte Kris kwỳjê piitã tõhã axpẽn wỳr akuprõ nẽ Jejus tyk mã hamaxpẽr kaxyw pãwti hkwỳ hku. Tã mẽ kajaja na ka xep htem ja kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nom axtem nẽ Jejus tyk mã ajamaxpẽr pê axàpkur kêt nẽ. Ãm mẽ axàpkur pix kukamã ajamaxpẽr nẽ axtem nẽ axàpkur rũnh o akrĩ. 21 Jao amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr. Mẽ akwỳjaja wam mrar nẽ hpôx nẽ mẽ apkur xà hã mẽ hkrĩ xwỳnhjaja na xep htem hkwỳjê rom mẽõta pinh pa. Nẽ wĩhtija nhũm mẽ mããnẽn hpenh pa nẽ axtem nẽ ho axpã. Jakamã nhũm mẽ akwỳjaja kot amnhĩ to hapu nẽ hpôx xwỳnhjaja mẽmojta ã hprãr pa. 22 Kwa mon ka mẽ amã hprãm nẽ anhõrkwỹ kamã axàpkur kêt nẽ? Mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã na htem apkur rũnh hkêt nẽ. Ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽõ hkêt xwỳnhjaja amnhĩ to hapu nẽ mra nẽ mẽõ hã prã nẽ amnhĩ kamã hpijaàm nẽ. Kwa xà kot pa ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx mex ã mẽ ajarẽ? Nà kot paj ã mẽ ajarẽnh anhỹr kêt nẽ.

23 Pahihti Jejus na pre ja hã tanhmã inhmã kapẽr to nẽ inhmã:

—Kêr ka mẽ tõhã axpẽn wỳr akuprõ nẽ axàpkur pê ixtyk mã mãn mẽ ajamaxpẽr pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Jakamã kot paj ixprĩ hã amnhĩ xô ri mẽ amã kot tanhmã inhmã kapẽr tota jarẽ ka mẽ inhma. Nà Jejus kormã htyk kêt ri Jut Kariot ra kot pôristi mã hã àmnênh kaxyw nhũm kamàt nhũm Jejus mẽ ỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjê mẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa. Hãmri nhũm Jejus pãwti hõ py nẽ o xa 24 nẽ Tĩrtũm mã harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà ãm hãmri na ka hte mẽ inhmã mẽ inhõ mex o apa. Anẽ.

Nẽ hpãnhã pãwja o hkry pa nẽ ho mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx pa nẽ mẽ kãm:

—E na pa ã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã õr anẽ. Koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te mẽ kot ixto hkry hpar pyràk o inhĩpêx pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. Jakamã e kêr ka mẽ ixwakre kamã tõhã axpẽn wỳr akuprõ nẽ ixte mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ anê ixtyk mã ajamaxpẽr pê akĩnh nẽ pãwta kur o akrĩ. E mẽ mãmrĩ axàmnhĩx aku. Anẽ.

25 Hãmri nẽ hpãnhã kop kãm wĩhtita py nẽ o xa nẽ mẽ kãm:

—E kop kãm wĩhtija te kêp Tĩrtũm kot mẽ atã amnhĩ jarẽnh nyw xà jarẽnh pyràk. Ixtyk kukwak ri koja mẽ ato hkra. Kot paj ty nhũm ixkamrô mẽ anê axkapĩ. Jakamã e. Mẽ kopja kamã wĩhti ho akõm o axpẽn nhĩpêx. Nẽ ho akõm pê ixte mẽ anê ixtyk mã ajamaxpẽr. Anẽ.

26 Tã ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr jakamã na pu htem axpẽn wỳr akuprõ nẽ pãwti hkwỳ hku nẽ mẽmo kagô hkwỳ o ixkõ. Nẽ ho pahkõm pê axpẽn mã Jejus tyk jarẽnh o pahkrĩ. Tã kêr pu mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa rãhã nhũm Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. 27 Jakamã kot kaj mẽ tõhã mẽmo arĩgro hã kot mẽ panê htykja mã ajamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri nhũm mẽ anhĩõ mẽ awỳr axà nẽ nhỹ. Nom axtem nẽ Jejus tyk mã hamaxpẽr kêt japêr. Nẽ htỳx pãwti kur o nhỹ. Nẽ hkôt amarĩ mẽmo kagô ho hkõm o nhỹ. Koja ã htyk mã hamaxpẽr kêt rãhã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te Jejus o kapẽr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te ho kapẽr o:

—Nà Jejus amarĩ htyk nhũm hkamrô amarĩ hpikapĩr kênã. Na pre mẽ panê htyk kêt nẽ.

Anhỹr o ho kapẽr pyràk. 28 Jakamã kwa kêr ka mẽ ate pãwta kur kaxyw nẽ taxy kormã tanhmã ate amnhĩ nhĩpêx to mã ajamaxpẽr nẽ ajamaxpẽr o:

—Kwa mãn pa Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri ixpa nà?

Anhỹr o mãn ajamaxpẽr. Hãmri nẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx mex ã amnhĩ pumu nẽ amarĩ axàmnhĩx aku. No kot ka mẽ kormã mẽmoj punuj kaga hkêt nẽ arĩ ri ho anhỹr o pa hãmri nẽ kãm ajamaxpẽr nẽ hkur kêt nẽ. Rỳ tanhmãn tee ri tanhmã ate amnhĩ tomnuj tota mã ajamaxpẽr nẽ akaprĩ nẽ. Hãmri nẽ tokyx Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ to mex prãm xàj amnhĩ to awỳ hãmri nẽ arĩ kormã axàmnhĩx pãwtita ku. 29 Koja mẽhõ mẽ akôt axà nẽ mẽmoj kukamã hamaxpẽr pê htỳx pãwti nhĩrênhta õ py hkur o nhỹ. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ hã tanhmã ho. 30 Na ka mẽ ra axohtô

nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ atỳx ri mẽmoj kukamã ajamaxpẽr pê pãwta ku. Jejus kot mẽ panê htykja mã ajamaxpẽr kêt pê atỳx tanhmã ajamaxpẽr to pê hkwỳ hkur o akrĩ. Mỳrapê na ka mẽ ra ja hã axà nẽ ri apa. Nẽ mẽ akwỳjaja ra htyk rax nẽ. 31 Nom kot ka mẽ axpẽn wỳr akuprõ hãmri nẽ akupỹm tãm axpẽn kôt ajamaxpẽr nẽ axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ rĩ kormã pãwtita ku. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. 32 Na hte mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ pahpumu nẽ hã tanhmã mẽ pahto. Mẽ pahte ja hã amnhĩ pumunh nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kaxyw na hte ã mẽ pahpê hkrajê nhĩpêx anẽ. Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê hkôt kuwyta wỳr ma papa hkêt nẽ. 33 Jakamã e Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ axte Pahihti Jejus tyk mã ajamaxpẽr kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri nẽ ra axpẽn wỳr apikuprõnh pa hã axpẽn pumu nẽ rĩ kormã pãwti hkwỳ hku nẽ hkur pê Jejus kot mẽ panê htyk mã ajamaxpẽr o akrĩ. 34 Nẽ ka mẽ atõ ra amã prãm japêr nẽ anhõrkwỹ kamã apku nẽ rĩ kormã mẽ hkôt tẽ. Jao ra anhõhy htu nẽ ajamakêtkati nẽ akwỳjê jamãr o nhỹ. Kê mẽ hpôx pa ka mẽ atipxi nẽ Pahihti Jejus tyk mã ajamaxpẽr pê hkur o akrĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ tanhmã mẽ ato hkêt nẽ.

Na ka prem mẽ ate inhmã kagà nẽ mẽnhta kamã mẽmoj tã ixkukjêr rax nẽ. Tã na pa ra kagà ja kamã mẽ amã hkwỳ jarẽnh rax nẽ. Nom kot paj piitã harẽnh par kêt nẽ. Kot paj ãm mẽ amã hkwỳ pix jarẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ apumu nẽ kormã axte mẽ amã harẽnh jatur xàm kumẽ.

# 12

### *Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx xwỳnhjê jarẽnh*
*Rõmãn 12.6-8; Wam Korĩt 14.29; Wam Pêtre 4.10-11; Wam Juãw 4.1-2*

1 Nẽ kot paj hpãnhã mẽ amã tanhmã Tĩrtũm Karõ jarẽnh to ka mẽ inhma. Tanhmã kot mẽ pahkrã hto nhũm mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papaja kot paj mẽ amã harẽ. 2 Amnepê mã kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem sãnti hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kapẽr kêt tã ka prem hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Te kot mẽ ano kupyr pyràk ka mẽ kãm mex o mex ã harẽnh o ri apa. Nẽ kãm amnhĩ jagrer pê amnhĩ to hwỳr o ri apa. Ã na ka prem amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. 3 Tã ra hpãnhã Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.

Na htem ohtô nẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa hã amnhĩ jarẽnh tã no ãm mẽ hkwỳjaja ja hã amnhĩ to hêx. Tã kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to. Koja mẽhõ mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa hã amnhĩ jarẽ hã koja Jejus o kapẽr punuj o pa hkêt nẽ. Koja harẽnh o:

—Jejus kêp mẽ panhõ Pahihti jakamã kwa pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

Anhỹr o harẽ. Koja mẽhõ ã mẽ amã kapẽr anẽ ka mẽ ama nẽ mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ã omunh kurê kumrẽx. No koja mẽ amã ã kapẽr anhỹr kêt nẽ ka mẽ ama nẽ Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa hã omunh kurê kumrẽx.

### *Tĩrtũm Karõ kãm mẽ pahte axpẽn to mex prãm ã harẽnh*
*Rõmãn 12.6; Epes 4.7; Wam Pêtre 4.10*

4 Nẽ ahpỹnhã kot tanhmã mẽ panhĩpêx to xwỳnhja ãm pixii. Kêp Tĩrtũm Karõ. Na hte mẽ pahkarõ mã agjê nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ pahte axpẽn to mex kaxyw tanhmã mẽ panhĩpêx to. Kot tanhmã mẽ panhĩpêx to xàja ohtôô. Mẽ pahte ahpỹnhã ri tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã axpẽn to mex to ho ri papa kaxyw na. Tĩrtũm Karõ na hte ja kaxyw tanhmã mẽ pahkrã hto.

5 Nẽ mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa xwỳnhja haxwỳja ãm pixii. Kêp Pahihti Jejus. Tã na pu htem ahpỹnhã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

6 Nẽ kot mẽ pahto ajuta nhũm mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã axpẽn to mex to ho papa xwỳnhja haxwỳja ãm pyxii. Kêp Tĩrtũm. Na pu htem ahpỹnhã tanhmã hkôt axpẽn xunhwỳr tỳx to kaxyw tanhmã axpẽn to mex to ho papa.

7 Nẽ Karõja na hte ahpỹnhã tanhmã axpẽn kaxyw mẽ panhĩpêx to pu mẽ axpẽn to ajuta mex o ri papa.

8 Jakamã na pu hte mẽ pahkwỳjaja Tĩrtũm
Karõ nhỹ hã ma mẽ pahkwỳjê mã
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt papa.
Nẽ mẽ pahkwỳjaja ma ỹ hã paxàhpumunh
mex pê ma ri kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ
hkôt papa.
9 Nẽ mẽ pahkwỳjaja Karõ nhỹ hã Tĩrtũm
kot tanhmã mẽ pahto ajuta hto kaxyw
hkôt pajamaxpẽr tỳx nẽ.
Nẽ mẽ pahkwỳjaja akupỹm mẽ à xwỳnhjê
ho mex o papa nhũm mẽ akupỹm mex
nẽ pa.
10 Nẽ mẽ pahkwỳjaja aa mẽ kot mẽmoj
pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkôt
papa.
Nẽ mẽ pahkwỳjaja Tĩrtũm kapẽr mar tỳx
nẽ ô ri mẽ kãm harẽnh o mẽ hkôt ri
papa.
Nẽ mẽ pahkwỳjaja Tĩrtũm Karõ nhỹ hã
tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã
mẽ omunh o papa. Rỳ pahprĩ hã
mẽkarõmnuti nhỹ hã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx ã mẽ omunh o papa.
Nẽ mẽ pahkwỳjaja nhãm mẽ kapẽr mar
kêt tã ra mẽ kapẽr o pakapẽr.
Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ kapẽr o pakapẽrja
ma nẽ mẽ kot mar kêt xwỳnhjê mã
harẽ. Kormã aa pahte mar kêt tã ra
pahprĩ hã mar mex nẽ mẽ kãm harẽ.
11 Ã na hte Tĩrtũm Karõ kãm hprãm xà hkôt
tanhmã mẽ panhĩpêx to pu mẽ ahpỹnhã
ỹ hã ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri axpẽn kôt
papa.

### *Te mẽ pahpê Kris nhĩ pyràk ã mẽ pajarẽnh*
*Rõmãn 12.3-8; Epes 1.22-23, 4.11-16; Korosẽ 3.15*

12 E pa hpãnhã mẽ amã mẽ panhĩ kamã
tanhmã mẽmoj jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ
hã anohtỳx nẽ. Mẽ panhĩja ãm pixi htã no
ãm kamã mẽmoj xohtôô. Kamã mẽ pahte
nẽ kamã mẽ pahpa nẽ kamã mẽ pajakwa.
Nẽ mẽ panhĩnhu nẽ mẽ pano. Ã mẽ panhĩ
kamã mẽmoj xohtô kot anhỹr. Ja pyrà nẽ
Kris nhĩja ãm pixi htã te mẽ pahpê ĩ kamã
mẽmoj xohtôta pyràk. Mẽ pahkwỳjaja te mẽ
pahpê hte pyràk. Nẽ mẽ pahkwỳjaja te mẽ
pahpê ĩhkra pyràk. Nẽ mẽ pahkwỳjaja te mẽ
pahpê no pyràk.
13 Mẽ pahpê Kris kwỳjaja axpẽn kaxyw
mẽ paxohtôô. Mẽ ixpê Ijaewjaja nẽ mẽ apê
Ijaew kêt xwỳnhjaja. Nẽ amarĩ ri mẽ kãm
mẽ axàpênh o mẽ apa xwỳnhjaja nẽ amnhĩ
mã ri mẽ axàpênh o mẽ apa xwỳnhjaja. Ã
ahpỹnhã mẽ paxohtô kot anhỹr tã nhũm
Tĩrtũm Karõ te mẽ pahpê Kris nhĩ pixi
pyràk o mẽ panhĩpêx. Nhũm Krisja mẽ pah-
piitã mẽ pamã Karõ gõ nhũm mẽ pahkarõ
mã agjê. Pixi htã mẽ pahpiitã mẽ pahkarõ
mã agjê.
14 Nẽ mẽ panhĩja pixi tã kamã tanhmã mẽ
pakute xàja ohtôô. Tã Kris nhĩja te kot mẽ
panhĩja pyràk. Uràk nẽ kamã mẽ paxohtôô.
Jakamã na pu htem ahpỹnhã tanhmã kãm
amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Karõ kot
tanhmã amnhĩ kaxyw mẽ panhĩpêx to xà
hkôt.
15 Nẽ kop ãm mẽ pahparja kapẽr ronhỹx
tee ri mẽ panhĩhkra pumu nẽ amnhĩ mã:
—Hêxta waa nẽ. Kêp ãm ixpê mẽ ĩhkra
ronhỹx pa inhmex nẽ ijarir. No ãm ixpê mẽ
hpar pix jakamã pẽr ãm mẽ hkĩnhã ixpê mẽ
hkwỳ hkêt ãm ixpê mẽ hatur xà pix na pa.
Anhỹr o amnhĩ jarẽnh japêr. Nom ja kot
anhỹr kêt. Axtem nhỹhỹm kot mẽ pahto pa
kaxyw na mẽ pahparja. Nẽ axtem mẽmoj tã
mẽ paxàpênh rỳ mẽmoj jamỳnh kaxyw na
mẽ panhĩhkraja. Na pu htem hamẽ wa ho
presija rãhã ho papa. Ja pyrà nẽ kot puj mẽ
pahkwỳjê hõ mẽ parom Tĩrtũm Karõ nhỹ
hã mẽmoj tã àpênh tỳx ã omu nẽ hkĩnhã mẽ
pahte amnhĩ to warê hkêt ã amnhĩ jarẽnh
o papa hkêt nẽ.
16 Nẽ mẽ pajamakja kapẽr ronhỹx kapẽr
o:
—Hêxta waa nẽ. Kêp apu ixpê mẽ no
ronhỹx pa inhmex nẽ ijarir. No ãm ixpê mẽ
umar xà pix jakamã pẽr ãm ixte ho warê
hkêt kumrẽx.
Anhỹr o amnhĩ jarẽnh japêr. Nom ja kot
anhỹr kêt. Hamẽ wa mex kênã. Axtem ho
mẽ paxumar kaxyw na mẽ pajamakja. Nẽ
axtem ho mẽ parĩt kaxyw na mẽ panoja.
17 Kêp ãm mẽ pano pix ronhỹx pu mẽ parĩt
pix nẽ paxumar kêt nẽ ri papa. Rỳ kêp ãm
pajamak pix ronhỹx pu mẽ paxumar pix
nẽ parĩt kêt nẽ mẽ paxupãr kêt nẽ ri papa.
18 Mẽ panhĩja pixi htã kamã hikukrêx xo-
htôô. Na pre Tĩrtũm amnhĩ krã hkôt kamã
mẽmoj piitã hipêx nẽ hanhô. 19 Kêp ãm mẽ
panhĩja kamã ãm mẽmoj pixi ronhỹx pu mẽ
pamex kêt nẽ papa. 20 Tã no ãm kot anhỹr

kêt. Mẽ panhĩja ãm pixi htã kamã hikukrêx xohtôô. 21 Jakamã na hte mẽ panoja amnhĩ nê mẽ panhĩhkra mã kãm:

—Tk kwa ma tẽ. Ixte ato presijare hã.

Anhỹr o kãm kapẽr kêt nẽ. Rỳ mẽ pahkrãja amnhĩ nê mẽ pahpar mã kãm:

—Tk kwa ma tẽ. Na pa ato presija hkêt nẽ.

Anhỹr o kãm kapẽr kêt nẽ. Ja pyrà nẽ kot puj mẽ nhỹri Kris kôt panhĩõ pumu nẽ pamex o pahte hakrenh ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. 22 Nẽ mẽ panhĩ kamã mẽmoj kwỳ te hirerek pyràk tã no pu mẽ arĩ pamã hapê nẽ. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ kormã mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja pu mẽ pamã mẽ hkĩnh kãm tanhmã mẽ kutã panojarêt to ho ri papa.

23-24 Nẽ na pu htem mẽ panhĩ kamã mẽ pakukrêx kwỳ hã pahpijaàm nẽ hpro nẽ ri ho papa. Nẽ hkwỳ hã pahpijaàm kêt nẽ hpro hkêt nẽ ho ri papa. Nẽ hkwỳ mẽ pahpê omnajti htã pu mẽ ho mex nẽ ri ho papa. Tĩrtũm kot ã mẽ panhĩpêx anhỹr jakamã na pu htem mẽ pakamã mẽ pakukrêx kwỳ mẽ pahpê omnajti htã pu mẽ ho mex nẽ ri ho papa. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ Tĩrtũm kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõx piitã ho mex o ri papa. Nẽ tãm mẽ hipêx. Mẽ pahkwỳjaja muxre nẽ mẽ pahkwỳjaja omnajti htãã. Tanhmã mẽ kute htã pu mẽ kêp mẽ Jejus kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõx ã mẽ ho mex o ri apa.

25 Nẽ na hte mẽ panhĩ kamã mẽ pahpar nẽ mẽ panhĩhkra nẽ piitã axpẽn kôt àpênh mex o pa. No na hte mẽ pahparja nhỹhỹm ma mra nhũm ihõja hkwỳm nhỹhỹm ma mrar kêt nẽ. Na hte wa axpẽn kôt àpênh mex o pa. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Nẽ axpẽn to mex rãhã ho ri papa. No ri axpẽn kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa hkêt nẽ.

26 Na pu htem tõhã nhỹhỹnh panhĩ kamã paxà nẽ ri papa. Pahkrã tãtãk rỳ pakatut gêk. Jao te mẽ panhĩ piitã kamã mẽ paxà pyràk. Nẽ nhỹhỹnh akupỹm pamex nẽ te panhĩ piitã hkôt akupỹm pamex pyràk. Ja pyrà nẽ koja Kris kôt panhĩõ nhỹhỹnh à nẽ ri pa. Rỳ tanhmã amnhĩ to nẽ ra hkaprĩ nẽ ri pa pu mẽ ja hã omu nẽ ỹ hã pahkaprĩ nẽ papa. No koja mẽmoj tã hkĩnh nẽ pa pu mẽ ja hã omu nẽ ỹ hã pahkĩnh nẽ papa.

### *Te mẽ pahpê Kris nhĩ pixi pyràk ã mẽ pa jarẽnh*

27 Nẽ mẽ pahpê Kris kwỳjaja te mẽ pahpê Kris nhĩ pixi pyràk. Ahpỹnhã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa htã mẽ pahpê Kris kwỳ jakamã te mẽ pahpê ĩ pixi pyràk.

28 Nẽ mẽ pahte Kris kôt tanhmã pahkwỳjê ho ajuta hto ho papa kaxyw na pre Kris ahpỹnhã tanhmã mẽ paxunhwỳr to.

Mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte ỹ hã nhãm mẽ kãm kapẽr jarẽnh o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte ỹ hã tanhmã kapẽr jarẽnh to ho ri papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ ahkre ho ri mẽ papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri papa kaxyw mẽ pa xunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex o mẽ papa kaxyw mẽ pa xunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ kapẽr o mẽ hihtỳx o mẽ papa kaxyw mẽ pa xunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte tanhmã mẽ ho ajuta ho ho ri papa kaxyw mẽ pa xunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja nhãm mẽ kapẽr õ ho mẽ pakapẽr o mẽ papa kaxyw mẽ pa xunhwỳ.

Ã na pre ahpỹnhã mẽ pahpê hkwỳjê piitã mẽ paxunhwỳr anẽ. 29 No na pu htem pahpiitã axpẽn kôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã ỹ hã tanhmã pakapẽr to ho ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã kapẽr jarẽnh o ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri papa hkêt nẽ.

30 Nẽ mẽ pahpiitã akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex o ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã mẽ kapẽr õ ho ri pakapẽr o ri papa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ pahpiitã ri mẽ kapẽrja ma nẽ pakapẽr kãm pahkwỳjê mã harẽnh o ri papa hkêt nẽ.
Na pu htem ahpỹnhã tanhmã Kris kôt mẽ pahkwỳjê ho ajuta hto ho ri papa. 31 Tã kêr pu mẽ pahpiitã pamã axpẽn kĩnh pê tanhmã axpẽn to mex to ho ri papa. Ja na mex o kot mẽmoj piitã hakrenh par. E kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã ja jarẽnh to ka mẽ inhma.

# 13

*Mẽ pahte axpẽn kamã paxukaprĩ ho papa hã mẽ pamã karõ*

*Juãw 13.31-35; Karatas 5.13-15; Korosẽ 3.12-14*

1 Kot pa ma mẽ piitã ahpỹnhã mẽ kapẽr kãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa japêr. Ãm mẽ piitã mẽ kapẽr o ixkapẽr mex o mẽ kãm harẽnh o ri ixpa japêr. Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê kapẽr o mẽ ahkre ho ri ixkwỳjê hkôt ixpa japêr. Tã inhmã mẽ hkĩnh kêt kãm ixte mẽ ahkre ho ri ixpa ronhỹx mẽ inhma nẽ ãm inhma. Nhũm ixkapẽrja te ixte rat tatak pyràk o pa tee ri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre kaprỳ ho ri mẽ hkôt ixpa nhũm Tĩrtũm tee ri inhmã mẽ hkĩnh kêt ã ixpumu nẽ inhmã:

—Nà amã mẽ hkĩnh kêt jakamã na ka tee ri ixkapẽr o mẽ ahkre kaprỳ. Anẽ.

2 Rỳ kot paj Tĩrtũm xàhpumunh tỳx o mẽ kãm kapẽr pimxur kwỳ jarẽnh o ri ixpa japêr. Rỳ Tĩrtũm mẽ kurom inhmã mẽmoj to amnhĩrĩt pa omu nẽ mẽ kãm harẽnh o ri ixpa japêr. Rỳ pa Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx piitã omunh par japêr. Rỳ ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr tỳx kôt ỹ hã kẽn krã hprêk õ mã ixkapẽr nhũm kot inhmar nẽ inhmar xà hkôt nhãm pikamẽnh japêr. Tã inhmã ixkwỳjê hkĩnh kêt kãm ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã ixpumu nẽ inhmã:

—Nà amã mẽ hkĩnh kêt jakamã te axàhpumunh tỳx kêt kumrẽx pyràk. Na ka tee ri ã mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh anhỹr o ri apa kaprỳ. Anẽ.

3 Rỳ pa mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ixkukrêx nhõr par japêr. Rỳ Kris ã mẽ kãm amnhĩ grônh kôt mẽ kãm xa nhũm mẽ hã ixpĩr japêr. Tã inhmã mẽ hkĩnh kêt kãm ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã ixpumu nẽ inhmã:

—Nà ã ate mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa htã amã mẽ hkĩnh kêt jakamã na ka tee ri ã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. Anẽ.

4 Kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh hã kot puj mẽ kritpêm mẽ piitã mẽ kãm pahprĩ ho papa.
Jao axpẽn kãm pagryk tokyx anhỹr kêt nẽ.
Nẽ pamã axpẽn to mex pix prãm.
Nẽ mẽmoj tã axpẽn kamã pagryk kurê kumrẽx kêt nẽ.
Nẽ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar o ri papa hkêt nẽ.
Kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh hã kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa hkêt nẽ.

5 Nẽ kot puj mẽ axpẽn kamã paxukaprĩ ho papa hã kot puj mẽ tãm axpẽn nhĩpêx rãhã ho papa. Jao amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr o ri papa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pagryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Rỳ axpẽn kãm pagryk tokyx anhỹr hkêt nẽ. Rỳ koja mẽhõ tanhmã mẽ panhĩpêx kati hto pu mẽ ãm amnhĩ tã omu nẽ axte kot tanhmã mẽ panhĩpêx tota mã pajamaxpẽr kêt nẽ.

6 Nẽ kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh o papa hã kot puj mẽ tee ri mẽhõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nẽ pahkaprĩ nẽ. Rỳ tanhmã kot amnhĩ to mex to hã omu nẽ pahkĩnh nẽ.

7 Nẽ kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh o papa hã kot puj mẽ arĩ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xà mẽnh xà hã arĩgro jamãr rãhã ho ri papa. Nẽ mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ pahto htã pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã tanhmã pajamaxpẽr to hkêt nẽ. Ãm mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ kãm pakuhê nẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ.

8 Nẽ kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh o papa hãmri nẽ aa mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã panhũrer kêt nẽ. Nẽ arĩ mẽ pamã axpẽn kĩnh rãhã ho papa ho papa. Jar pika ja kamã mẽ pahte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri papa htã kot puj mẽ nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api hãmri nẽ kuri axte ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mo kaxyw kot puj mẽ axte ri mẽhõ mã kapẽr jarẽ? Kot puj mẽ õ krĩ hwỳr api nẽ ra mẽ pahpiitã paxàhpumunh o axpẽn pyràk.

Nẽ na pu htem tõhã mẽ kapẽr õ ho pakapẽr o ri papa. Nom kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api hãmri nẽ kuri axte nhãm ri mẽ kapẽr o pakapẽr kêt nẽ.

Nẽ na pu htem jar mẽ pahkwỳjaja mẽ paxàhpumunh mex kôt Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri papa. Tã kot puj mẽ nhỹrmã õ krĩ hwỳr api hãmri nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ pamã axpẽn kĩnh pixja kot puj mẽ arĩ õ krĩ kamã mẽ pamã axpẽn kĩnh tũm rãhã papa ho papa. 9 Jar mẽ pahpiitã mẽ paxàhpumunh tohtuj anhỹr o pakapẽr jakamã na pu htem kormã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh tohtuj anhỹr o ri papa. 10 Tã kot puj mẽ nhỹrmã õ krĩ hwỳr api nẽ kuri paxàhpumunh jatur xàm mẽnh pa. Jakamã nhũm jar mẽ paxàhpumunh tohtuj anhỹr xwỳnhta mẽ pahpê hapêx.

11 E pa mẽ amã ja hã ejẽp jarẽ ka mẽ inhma. Nà amnepê mã ixprĩre ri na pa pre ixtỳx ri mẽhprĩjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ hamaxpẽr o ijamaxpẽr. Nẽ mẽ kapẽr mex kêt o ixkapẽr o ri ixpa. Tã ra ixàptàr hãmri nẽ mẽ àptàrjê jamaxpẽr o ijamaxpẽr o ri ixpa. Te ra mẽ pahte kaxkwa kamã mẽ paxàhpumunh jatur xàm mẽnh parta pyràk mẽ aptàrjê jamaxpẽr o ijamaxpẽr o ri ixpa.

12 Ja pyrà nẽ na pu htem kormã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh tohtuj anhỹr. Te mẽ pahte amnhĩ pumunh xà pynajre kamã pahprĩ hã amnhĩ pumunh mex kêêta pyràk. Nom kot puj mẽ nhỹrmã õ krĩ hwỳr api hãmri nẽ pahprĩ hã paxàhpumunh jatur xàm kumẽ. Te Tĩrtũm kot hprĩ hã tanhmã mẽ pakute hã mẽ pahpumunh parja pyràk.

13 E arĩ mẽ pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o papa xàja na axkrunẽpxi. Mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa rãhã ho papa kaxyw. Wamta na ja: Kêr pu mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr mex rãhã ho ri papa. Nẽ hkôt ja: Kêr pu mẽ arĩ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex par jatur xà mẽnh xà hã arĩgro jamãr rãhã ho papa. Nẽ hkôt ja: Kêr pu mẽ arĩ pamã axpẽn kĩnh pê tanhmã axpẽn to mex to rãhã ho papa. Ja na mex o kot wamta wa hakrenh. E kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri papa.

# 14

*Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahto mẽ paxihtỳx ã harẽnh*

*Wam Korĩt 12.7-11, 12.27-31*

1 E kêr ka mẽ arĩ amã axpẽn kĩnh pê axpẽn to mex rãhã ho ri apa nẽ aa jam anhũrer nẽ ho ajamakêtkati hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ to Tĩrtũm Karõ mãn amnhĩ to awỳ kê mẽ amã tanhmã mẽ ajamaxpẽr to ka mẽ ahpỹnhã tanhmã axpẽn to mex to ho ri axpẽn kôt apa. Nẽ kêr ka mẽ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Inhmã mẽ hkĩnh o ri ixpa hprãm tỳx. Nẽ Tĩrtũm Karõ kot tanhmã ixto nhũm ixte ahpỹnhã tanhmã mẽ ho ajuta hto ho ixpaja pa mããnẽn inhmã ho anhỹr prãm. Nẽ kot tanhmã ijakwa hto nhũm ixte ahpỹnhã mẽ kapẽr õ ho ixkapẽrja pa mããnẽn inhmã ho anhỹr hprãm. No kêt ixte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnhja na inhmã ho anhỹr prãm tỳx kumrẽx. Anẽ.

2-4 Mẽ pakamã mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã kapẽr xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ãm kumã pix mã kapẽr õta o kãm kapẽr nhũm tapxipix mẽ kuma. No mẽ papajaja na pu htem tee ri mar o pahkrĩ nom mar kêt nẽ. Ãm kapẽr xwỳnhta pix koja mẽ pakurom amnhĩ ma. Nom koja mẽ pakapẽr kãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ pu mẽ mar mex nẽ. Nhũm mẽ pakapẽr kãm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã kapẽr jarẽ pu mẽ pahprĩ hã kuma. Jao mẽ pamã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm nẽ. Nẽ mẽmoj tã pahkaprĩ nẽ ri papa htã mẽ kuma nẽ amnhĩ kaxwỳnh kãm amnhĩ to paxihtỳx.

5 Mẽ apiitã mẽ ate nhãm mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnhja na mex. Nom mẽ ate mẽ akapẽr o mẽ akwỳjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ apaja na mex o wamta jakre. Kot ka mẽ nhãm mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ akwỳjaja mẽ amar kêt jakamã ka mẽ ã akapẽr anhỹrja o Kris kôt mẽ ho mẽ hamaxpẽr o hihtỳx kêt nẽ. Ãm kapxipix amnhĩ ma. Rỳ koja kapẽr õja mar mex xwỳnhjê hõ amar japêr nẽ mẽ akapẽr kãm akwỳjê mã harẽ. Hã koja ja mex nẽ. Nom kot kaj mẽ apiitã ma mẽ kapẽr kãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri apa nhũm mẽ piitã hprĩ hã amar mex nẽ. Nẽ amar xà hkôt Tĩrtũm kapẽr

kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. 6 Jakamã e Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kot paj apu nhỹrmã ma mẽ awỳr mõ hãmri nẽ nhãm mẽ kapẽr õ ho mẽ amã ixkapẽr japêr ka mẽ inhmar kêt nẽ. Nom kot paj mẽ akapẽr o mẽ amã ixkapẽr ka mẽ apiitã aprĩ hã inhmar mex nẽ. Pa Tĩrtũm nhỹ hã mẽ amã mẽmoj jarẽ rỳ tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx toja pa mẽ amã harẽ. Rỳ Karõ nhỹ hã mẽ amã mẽmoj jarẽnh o ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh anẽ ka mẽ aprĩ hã inhmar mex nẽ. 7 Nom mẽ kapẽr õ ho mẽ kapẽr o mẽ akôt ri mẽ pa xwỳnhjaja te mẽhõ kot htỳx ri wiorãwti kakrênh xwỳnh pyràk. Koja htỳx ri hkakrênh o xa nhũm mẽ tee ri kot grer mar mã. Rỳ nhũm mẽhõ htỳx ri pifti kakôr o xa nhũm mẽ tee ri mẽmo mẽ grer mar mã.

8 Pôristijaja na htem amarĩ ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm mẽ hkrãhtũmja mẽ kãm pifti kakô nhũm mẽ kuma nẽ mẽ pijapu mã hamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ hwỳr hprõt. Nom koja kawax pê hkakô rỳ htỳx ri tanhmã hkakôr to nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. 9 Ja pyrà nẽ kot kaj mẽ kapẽr õ ho akwỳjê mã akapẽr nhũm mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Ka te ãm mẽ kãm ajakwa momok pyràk o axãm o amnhĩ nhĩpêx.

10 Nẽ ahpỹnhã mẽ pakapẽr xohtôô. Na htem ahpỹnhã mẽ kapẽr o amnhĩ kwỳjê mã kapẽr nẽ axpẽn mar mex nẽ. 11 Nom koja mẽhõ nhỹhỹnh pika hõ rũm ixwỳr mõ nẽ mẽ kapẽr o inhmã kapẽr pa mar kêt nẽ. Nẽ amnhĩ xwar kutã ixkapẽr o kãm ixkapẽr nhũm ixpyrà nẽ inhmar kêt nẽ. 12 Jakamã kot kaj mẽ amã Tĩrtũm Karõ xihtỳx xà ho amã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho apa hprãm hã kot kaj mẽ amnhĩ to awỳ nẽ kãm:

—Kwa amnhĩ kôt ijamaxpẽr o axihtỳx Tĩrtũm. Pa anhỹ hã ixkapẽr o ma Kris kôt ixkwỳjê ho mẽ hamaxpẽr o ixihtỳx o ri mẽ hkôt ixpa. Kê mẽ akapẽr ma nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Anẽ.

13 Nẽ kêr ka mẽ nhãm mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja amnhĩ to Tĩrtũm Karõ wỳ nẽ kãm:

—Ixte mẽ kapẽr õ ho ixkapẽr tã ixte amnhĩ mar kêt. Jakamã kwa tanhmã ixto ijamaxpẽr mex to pa amnhĩ mar mex nẽ ixkapẽr kãm ixprĩ hã Kris kôt ixkwỳjê mã ja jarẽ kê mẽ inhmar tỳx nẽ. Anẽ.

14 Nom kot paj nhãm mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã mex ã harẽnh tã amnhĩ mar kêt nẽ. Te ixpimtir kãm ixkarõ pix kapẽr pyràk. No kot paj pam amnhĩ krã hkôt ixkapẽr o kãm mex ã harẽ hãmri nẽ ra amnhĩ mar mex nẽ. 15 Nà ja na inhmã mex jakamã kot paj nhãm mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã mex ã harẽ nẽ kãm gre. Nẽ mããnẽn ijamaxpẽr xà hkôt ixkapẽr o mããnẽn kãm mex ã harẽ nẽ kãm gre. Nà ja na inhmã mex. 16 Nom kot puj mẽ ma mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar xà hã ixkre hwỳr mra nẽ kamã Tĩrtũm mã mex ã harẽ. Tã pa nhãm mẽ kapẽr õ ho kãm ixkapẽr japêr. Ka mẽ ate inhmar o akrĩ xwỳnhjaja tee ri inhma. Jakamã tee ri inhma nẽ ixkôt Tĩrtũm mã akapẽr kêt nẽ. Rỳ kãm:

—Nà ãm hãmri na ã amex ã ajarẽnh anẽ Tĩrtũm.

Anhỹr o kãm akapẽr kêt nẽ. Mẽ ate inhmaare hã kot ka mẽ ã kãm akapẽr anẽ. Jakamã kot paj ri mẽ akamã mẽ kapẽr õ ho ixkapẽr kêt nẽ. Ãm mẽ akapẽr pix o mẽ anom Tĩrtũm mã mex ã harẽ. 17 Kot paj mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh mex tã ka mẽ mẽmo mẽ kapẽrja aprĩ hã mar kêt jakamã inhmar pê Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kêt nẽ.

18 Na pa hte tõhã mẽ arom nhãm mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Nom nhỹri ahte nhỹ nẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Ãm hãmri na pre Tĩrtũm ja kaxyw tanhmã ixto pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa.

19 Tã na pu htem Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw nẽ ma mẽ kot kãm amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta wỳr axpẽn wỳr mra pa mẽ pikuprõnh xwỳnhjê kapẽr o mẽ kãm ixkapẽr. Nom kot paj nhãm mẽ kapẽr õ ho mẽ kãm ixkapẽr ry rax kumrẽx tã no nhũm mẽ inhmar kêt nẽ. Nom kot paj mẽ kapẽr o ãm ixkapẽr krãnre htã no nhũm mẽ inhmar mex kurê kumrẽx. Ja na inhmã mex. 20 Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ. Nẽ mẽhprĩrejê jamaxpẽr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm Kris kôt mẽ àptàr tũmjê jamaxpẽr o mãn kêt mẽ ajamaxpẽr o ri apa. Ãm mẽmoj pixire hkôt kot kaj mẽ ãm hãmri te mẽhprĩjê jamaxpẽr pyràk o ajamaxpẽr. Mẽhprĩjaja na

htem mẽmoj punuj kukamã hamaxpẽr kêt nẽ. Na htem ãm htỳx pa. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ mẽmoj punuj kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ.

21 Amnepêm na pre Tĩrtũm tanhmã Ijaewjê mã kapẽr to. Mẽ kapẽr o mẽ kãm kapẽr tã no nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. Jakamã nhũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ harẽnh to. Tanhmã mẽ harẽnh toja Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã na. Kot mẽ harẽnh kot:

E kot paj ma mẽ hwỳr axtem pika hõ rũm pôristi hkwỳ rẽ kê mẽ ma mẽ hwỳr mra nẽ mẽ unê. Hãmri nẽ amnhĩ kapẽr o mẽ kãm kapẽr nhũm mẽ tee ri mẽ kuma no ãm hkôt mẽmoj pumunh kêt nẽ.

Koja mẽ ã mẽ hipêx anhỹr tã nhũm mẽ arĩ kãm ixkapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr prãm kêt nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ harẽnh kot anhỹr. 22 Jakamã kot kaj mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr akuprõ nẽ mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh japêr. Nhũm Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja mẽ akôt agjê nẽ hkrĩ nẽ tee ri mẽ akapẽr ma nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ? Mẽ kot akapẽrta maare hã. No kot ka mẽ akapẽr o Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm akapẽr nhũm mẽhprĩ hã amar mex nẽ. Jao tanhmã hamaxpẽr to nẽ mẽ apyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr japêr. 23 Nom kot ka mẽ apiitã nhãm mẽ kapẽr õ ho Tĩrtũm mã mex ã harẽ nhũm amarĩ ri mẽ pa xwỳnhjaja mẽ awỳr agjê nẽ mẽ akapẽr ã mẽ ama nẽ hã mẽ apumu. Hãmri nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ mẽ akrã pipãnh ã axpẽn mã mẽ ajarẽ. 24 Nom koja mẽ awỳr agjê ka mẽ akatàt kôt mẽ amnhĩ kapẽr o Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o akuhê nhũm mẽhprĩ hã mẽ amar mex nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kapẽr o akapẽr ma nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Xep ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh na pa. Nà ãm hãmri na mẽ Tĩrtũm kapẽr jarẽ. Nà ãm hãmri na kêt ja. Anẽ.

25 Hãmri nẽ mẽ amã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ jarẽnh pa hãmri nẽ hkaga nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Nẽ hkõnkrã ho htẽm nẽ hkrĩ nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ mẽ amã:

—Nà ãm hãmri na hte Tĩrtũm mẽ akamã pa ho pa. Anẽ.

### *Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*
### *Atre 2.42, 5.12-13; Eprêw 10.25*

26 E Jejus kôt ixkwỳjaja. Kot paj hpãnhã axtem mẽ amã mẽmoj tã karõ. Mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã karõ ka mẽ inhma.

Nà kêr ka mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ akrĩ ka mẽ atõ amã Tĩrtũm mã mex ã harẽnh ã mẽ grer o agrer prãm hãmri nẽ mãmrĩ kãm ho gre. Hãmri nẽ agrer pa kê apãnhã mẽhõ kànhmã xa nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳ ho mẽ ajahkre. Nẽ ho anhỹr pa nhũm hpãnhã mẽhõ kànhmã xa nẽ Tĩrtũm kot tanhmã ho mex to hã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Nẽ amnhĩ jarẽnh pa hãmri nhũm mẽhõ nhãm mẽ kapẽr õ ho mẽ amã ujarẽnh japêr. Hãmri nẽ ujarẽnh pa kê mẽhõ hpãnhã mẽ akapẽr o hprĩ hã mẽ amã kapẽrta jarẽ.

E kêr ka mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ Kris kôt axpẽn to axihtỳx kaxyw ã axpẽn pãnhã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

27 Nẽ ka mẽ atõ amã nhãm mẽ kapẽr õ ho mẽ kãm akapẽr prãm japêr. Nom kêr ka mẽ axohtô nẽ ã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ atõ wa axkrutre rỳ axkrunẽpxire nẽ mẽ kapẽr õ ho mẽ kãm akapẽr. Hãmri nẽ axpẽn pãnhã akapẽr pa kê mẽhõ kot hprĩ hã mẽ kapẽr õta mar japêr nẽ mẽ apãnhã xa nẽ mẽ akapẽr o mẽ kãm harẽ kê mẽhprĩ hã mar mex nẽ. 28 Nom koja ja kaxyw mẽhõ amrakati japêr ka mẽ kapẽr õ ho akapẽr kêt nẽ. Ãm kapxipix nhỹri ahte Tĩrtũm mã akapẽr.

29 Nẽ kê Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê hõ wa axkrut rỳ axkrunẽpxi nẽ mẽ ajahkre ka mẽ aprĩ hã mar o akrĩ. Hãmri nẽ mar pa nẽ tanhmã mẽ harẽnh to. Ãm hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr ã mẽ harẽ rỳ ho hêx ã mẽ harẽ.

30 Nẽ koja mẽhõ Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj jarẽnh o xa. Rôm nhũm Tĩrtũm mẽ kaxyw mẽ atõ mã ajamaxpẽr kwỳ gõ. Ka kapẽr o ãm xwỳnhta mã kànhmã anhĩhkra pẽ kê apumu nẽ anhĩkrê. Hãmri ka hpãnhã xa nẽ mẽ kãm tanhmã ajamaxpẽr tota jarẽ. 31 Nom kêr ka mẽ anhĩpê mẽ kãm akapẽr

hkêt nẽ. Ãm axpẽn pãnhã Tĩrtũm kapẽr o axpẽn jahkre nẽ ho axpẽn jamaxpẽr o axihtỳx. Ja mex. 32-34 Nom kêr ka mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ apiitã anhĩpê atỳx ri akapẽr kêt nẽ. Ja na Tĩrtũm kêp hprãm nõkati. Mẽ ate axpẽn pãnhã axpẽn mã akapẽrja na kãm hprãm. Jakamã kê mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr jarẽnh o pa xwỳnhjaja taxy axpẽn jahkre hã axpẽn jamã. Nhũm mẽhõ kumrẽx kapẽr pa hãmri ka hpãnhã mẽ kãm akapẽr.

Nẽ kê mẽnijaja amarĩ mẽ ahkreja mar o hkrĩ. Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx xà hkôt. Jakamã kwa mẽ anijaja. Kêr ka mẽ amarĩ akryk mẽ mar o akrĩ nẽ axpẽn mã akapẽr o akrĩ hkêt nẽ. 35 No kot kaj mẽ tee ri mẽmoj ma nẽ mar mex kêt japêr tã hã axpẽn kukjêr kêt nẽ. Ãm akryk arĩ mar o akrĩ. Hãmri nẽ akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ rĩ kormã hã amjên kukja. Nom kot ka mẽ apikuprõnh xà hã ixkre kamã axpẽn mã akapẽr o akrĩ nhũm mẽ amjênjaja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ hpijaàm nẽ.

36 E na pa ã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ amã karõ anẽ. Tã te mẽ apê ja mex kêt pyràk. Kwa mon ka wem ja ma nhũm mẽ apê omnuj nẽ? Xà mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar mex o ijakrenh kôt na ka mẽ ã ajamaxpẽr anẽ? Xà na pre Tĩrtũm mẽ akumrẽx mã kapẽr? Hã na ka mẽ ã ajamaxpẽr anẽ? Rỳ xà mẽ kapxipix mã na pre kapẽr? Hã na ka mẽ ixkapẽr ma nhũm mẽ apê omnuj nẽ? Nà ixkumrẽx na pa pre mẽ awỳr inhmõr nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kênã kot ka kêt mẽ axtem nẽ ã ajamaxpẽr anẽ. 37 Kot kaj mẽ atõ ã ajamaxpẽr anhỹr japêr nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà na pre Tĩrtũm tanhmã inhmã kapẽr to pa ô ri mẽ kãm ixujarẽnh mex o ri ixpa.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Nà na pre Tĩrtũm Karõ mẽ kaxyw tanhmã ixto pa ỹ hã tanhmã mẽ ho mex to ho ri ixpa.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anẽ hãmri nẽ mããnẽn pa ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã ixpumunh mex kurê kumrẽx. Amnhĩ pyrà nẽ ixte Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm ixkapẽr xwỳnh ã ixpumunh nẽ hã ijarẽnh kurê kumrẽx. 38 Nom koja ja hã ijarẽnh kêt ka mẽ ja hã omu hãmri nẽ tanhmã kot mẽ amã kapẽr toja ma nẽ ãm ama.

39 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ to Tĩrtũm Karõ wỳ kê ma mẽ ate mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri apa kaxyw mẽ ato mẽ axihtỳx.

Nẽ koja mẽhõ kãm nhãm mẽ kapẽr õ ho kapẽr prãm ka mẽ ja nê kãm akapẽr kêt nẽ. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 40 Nom kêr ka mẽ ate Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã axpẽn pãnhã axpẽn mã akapẽr nom anhĩpê kãm akapẽr hkêt nẽ.

# 15

### *Kris akupỹm htĩr kumrẽx ã harẽnh*
### *Atre 2.23-36, 10.39-41; Wam Korĩt 6.14*

1 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj axte mẽ amã Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ ka mẽ inhma. Na pa pre ra mẽ amã ja jarẽ ka mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. 2 Na pa pre mẽ amã harẽ ka mẽ amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx nẽ nhũm Tĩrtũm mẽ ato hkra. Tã ka htem arĩ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Koja mẽhõ kot Tĩrtũm kapẽr mar tã amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ ho hkra hkêt nẽ.

3 Na pa pre amnhĩ krã hkôt mẽ amã tanhmã Kris jarẽnh to hkêt nẽ. Ixte kapẽr mar xà hkôt na pa hte amnhĩ xô ri mẽ amã tanhmã harẽnh to ho ri ixpa. Jejus jarẽnhja na mex o kot mẽ ujarẽnh piitã hakrenh par kumrẽx. Tã tãm kot paj mẽ amã harẽ. Na pre Krisja mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot hkukamã harẽnh xà hkôt. 4 Hãmri nhũm mẽ kẽn kre kamã haxà nhũm kamã nõr o apkati. Nẽ axte hã apkati. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Kapẽr ã kagà htũm kot hkukamã harẽnh xà hkôt. 5 Tã nhũm Simãw Pêtre kumrẽx akupỹm htĩr ã omu nhũm hpãnhã Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maatijaja haxwỳja omu. 6 Hãmri nhũm mẽ kot hkôt mẽ pa xwỳnh pê 500 jakrenh xwỳnh piitã anhĩpê haxwỳja akupỹm htĩr kãm omu. Na pre ra mẽ hkwỳjaja ty nhũm mẽ hkwỳjaja arĩ htĩr nẽ pa. 7 Jakamã nhũm prem ra akupỹm htĩr kãm omu. Hãmri nhũm hpãnhã Xiakreja omu. Nhũm hpãnhã ỹ hã mẽ ahkre o mẽ pa

xwỳnh piitã omu. Akupỹm htĩr kãm omu. 8 Tã pa na pa pre ijaxwỳja amnhĩ to hapu nẽ akupỹm htĩr kãm omu. Te ixpê mẽ hkra kot hapu pyrà nẽ amnhĩ to hapu nẽ omu. Na pre kaxkwa kamã inhmã kapẽr o xa pa ixprĩ hã omu. 9 No mẽ kot ixpyrà nẽ Kris nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnh maati hkwỳjaja na mẽ mex o kot ijakrenh. Na pa pre hte mẽ hkĩnhã amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Jao Kris pê hkrajê homnuj tỳx o ri ixpa. Tã hkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã ixpijaàm tỳx nẽ. Jakamã na pa hte Kris nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ixpa hã amnhĩ pumu nẽ ixte hkôt amnhĩ xãm kêt ri tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx toja mã ijamaxpẽr nẽ ixpijaàm nẽ. 10 Na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx o ixpa htã nhũm Tĩrtũm arĩ kãm ijapê nẽ. Nẽ ixkamã ukaprĩ nẽ. Pa pre hkôt amnhĩ xãm nhũm ixto hkra pa ra kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to mex rãhã ho ixpa. Jakamã na hte tee ri amnhĩ tã ixpumu nẽ tanhmã hamaxpẽr to hkêt nẽ. Rỳ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Inhmã Pawre japê nẽ ixte ho mex tã nhũm ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt kumrẽx.

Anhỹr o tee ri hamaxpẽr kêt nẽ. Na pa hte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa rũnh o ỹ hã mẽ kapẽr o pa xwỳnh kwỳjê jakre ho ixpa. Nom amnhĩ krã hkôt mẽ ahkre hkêt nẽ. Ja kaxyw na pre Tĩrtũmja ixto ixihtỳx pa ỹ hã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa nhũm ja hã ixpumu nẽ hkĩnh nẽ.

11 Nẽ Jejus jarẽnhja ãm pixii. Axtem hõ hkêt. Nẽ ỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê kapẽrja nẽ pa ixte mẽ amã harẽnhja kot axpẽn pyràk. Harẽnh tipxi. Kris kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ panê htyk nhũm Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr ã wa harẽnhja na pa hte pix jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Ka prem inhma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ.

### *Tĩrtũm kot akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr ã harẽnh*

*Rukre 20.37*

12 Nẽ kwa ra ixte mẽ amã Kris htyk nẽ akupỹm htĩr ã harẽnh tã ka xep mẽ akwỳjaja axtem nẽ mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩx o ri apa. 13 Kwa mẽ ajamaxpẽrja mex kêt. Kêp apu ãm hãmri mẽ ate ã mẽ harẽnh anhỹr ronhỹx pre Kris haxwỳja akupỹm htĩr kêt nẽ. Nhỹx pre htyk o ty.

14 Nẽ kêp apu Kris akupỹm htĩr kêt ronhỹx pa mẽ ãm mẽ amã kapẽr jarẽnh o ixpa kaprỳ. Ka mẽ ajaxwỳja amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr kaprỳ.

15 Nẽ kêp ãm akupỹm mẽ htĩr kêt ronhỹx pa mẽ ixte mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa xwỳnhjaja mẽ amã ho ixêx o ri ixpa. Na pa htem mẽ amã Tĩrtũm ra kot akupỹm Jejus o htĩr ã harẽnh o mẽ akôt ixpa. Tã kêp apu akupỹm mẽ htĩr kêt ronhỹx pa mẽ ãm mẽ amã harẽnh o ixêx.

16 Nẽ kêp apu akupỹm mẽ htĩr kêt ronhỹx pre Kris haxwỳja akupỹm htĩr kêt nẽ. Nhỹx pre ãm amarĩ tyn hapêx.

17 Nẽ Kris amarĩ htyk nẽ hapêx ronhỹx kot pu mẽ ri amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaprỳ.

Nẽ Kris amarĩ htyk nẽ hapêx ronhỹx pre Tĩrtũm Jejus kukwak ri mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx kêt nẽ. Nhỹx pu mẽ pahpiitã nhỹrmã ma kuwy hwỳr pajapêx pa.

18 Nẽ kêp apu Kris htyk nẽ hapêx ronhỹx ra mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr tã ra htyk xwỳnhjaja ma mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê kuwyta wỳr hapêx.

19 Nẽ kêp apu Kris htyk kumrẽx nẽ hapêx ronhỹx pu mẽ kormã pahtyk kêt xwỳnhjaja tee ri amnhĩ wỳr kamã pajamak o ri papa kaprỳ. Nẽ pahpê hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Jao pahkaprĩ htỳx o mẽmoj piitã hakrenh par kumrẽx nẽ ri papa.

### *Kris kumrẽx akupỹm htĩr ã harẽnh*

*Atre 26.23; Sikũn Korĩt 4.14; Piripos 3.10-11; Wam Tesarõn 4.15-18; Apokarip 20.1-15*

20 Nà mẽ htyk nẽ nhỹrmã akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ harẽnhja kot anhỹr kêt. Ra Tĩrtũm kot akupỹm Kris o htĩr jakamã koja mããnẽn hkra htyk xwỳnhjaja nhũm mẽ piitã Jejus pyrà nẽ nhỹrmã akupỹm mẽ ho htĩr pa. Jakamã na pu htem Kris akupỹm

htĩrja mã pajamaxpẽr nẽ amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o:

—Nà ra Tĩrtũm kot akupỹm Jejus o htĩr jakamã koja uràk nẽ nhỹrmã akupỹm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ pahto mẽ pahtĩr. Nà koja ã mẽ panhĩpêx anẽ. Ja kaxyw àhpumunh tỳx kumrẽx xwỳnh kênã. Anẽ.

21 Nẽ amnepêm na pre Tĩrtũm my kot waja nhĩpêx. Hãmri nhũm kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ra mẽ htykja o hkrax. Tã nhũm wamta kôt my hõta wamta rom amnhĩ to mex o mẽ htyk tã akupỹm mẽ ho htĩr o hkrax. 22-23 Tã mẽ pahpê wam my pê Atãw kanrẽhã tàmnhwỳ jakamã kot puj mẽ uràk nẽ nhỹrmã ty. No ãm mããnẽn mẽ pahpê Kris kraa. Kris kumrẽx na pre akupỹm htĩr. Tã koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nhũm Tĩrtũmja kot hipêx pyrà nẽ akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr. Mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pah-pumunh kôt akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pa. No ãm kormã.

### *Kris nhỹrmã kot mẽ htyk o hapêx ã harẽnh*

*Juãw 11.25; Rõmãn 6.23; Wam Korĩt 15.54; Sikũn Ximotre 1.10; Eprêw 2.14; Apokarip 20.14*

24-28 Nẽ koja Kris arĩ mẽ ho amnhĩptàr rãhã nhũm Tĩrtũm mẽ kot kutã amnhĩ xun-hwỳr xwỳnhjê pê mẽ hihtỳx xà ho hapêx pa. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Koja nhỹrmã Tĩrtũm Kris kot kãm mẽ ho amnhĩptàr kaxyw ãm. Anẽ.

Jakamã Jejus tapxipix koja mẽ ho amnhĩptàr o pa. Koja Tĩrtũm pix mẽ ho amnhĩptàr kêt nẽ. Nom koja pahi hkwỳjê hõ axte nhãm mẽ ho amnhĩptàr kêt kumrẽx.

Tã mẽ kot mẽkarõmnuti hkôt kãm tanhmã amnhĩ to ho mẽ pa xwỳnhjaja koja Tĩrtũm ma amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ rẽnh pa. Nẽ mẽhtykja o hapêx nhũm mẽhõ axte htyk kêt kumrẽx. Jakamã koja Jejus Kris mẽmoj punuj piitã ho hapêx nẽ Mẽpahpãm Tĩrtũm nhĩhkram akupỹm mẽmoj piitã haxàr pa. Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt ã mẽmoj to anhỹr par anẽ hãmri nẽ ĩhkram mẽmoj jaxàr pa. Nẽ mããnẽn tãm kãm amnhĩ gõ. Jakamã nhũm Tĩrtũm tapxipix mẽmoj piitã ho amnhĩptàr pa.

### *Mẽ htyk xwỳnhjê jarẽnh*

29 Nẽ na hte mẽ pahkwỳjaja kormã kêp Tĩrtũm kra hkêt tã Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr nẽ mẽ htyk xwỳnhjê mã hamaxpẽr o pa. Hãmri nẽ mẽ kãm nhỹrmã axte mẽ omunh prãm xàj mẽ uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ hkrã kumrã. Tã akupỹm mẽ htĩr kêt ronhỹx mẽ ãm ã pajamaxpẽr anhỹr kaprỳ. 30 Nẽ paa. Na pa hte ma mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã inhma nẽ ixkamã gryk nẽ ixtã amỹnê pa mẽ mỳrapê ixpunuj nẽ ri ixpa. No ãm amnhĩ to htỳx nẽ arĩ ri mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Tã kêp ãm nhỹrmã akupỹm ixtĩr mã kêt ronhỹx pa tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa kaprỳ. 31 Na htem apkati mẽ ixtã tanhmã àmnênh to ho ri pa. Ãm hãmri na pa mẽ amã ã mẽ harẽnh anẽ. Nom na pa hte tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixkaprĩ nẽ ixpa hkêt nẽ. Mẽ kot ixpĩr mã tã pa hte mẽ ate Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã mẽ apumunh kôt ixkĩnh nẽ ri ixpa. Nhũm te ixkamã mẽmoj kêt pyràk pa hte ri ixpa. 32 Na pa hte jar Epes kamã mẽ oprê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx pê mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ kãm mar prãm kêt jakamã hã ixtomnuj tỳx nẽ. No nhỹrmã ixtyk nẽ akupỹm ixtĩr mã kêt ronhỹx pa mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê jamaxpẽr o ijamaxpẽr nẽ mẽ uràk nẽ ijamaxpẽr o:

Ixte ixtyk ã arĩgro pumunh kêt jakamã kot paj mãmrĩ mẽmoj piitã hkur o ri ixpa.

Nẽ mãmrĩ mẽmoj piitã ho ixkõm o ri ixpa.

Nẽ mãmrĩ mẽmoj piitã ri tanhmã ho ho ri ixpa.

Ixtyk nẽ axte ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpare kaxyw ã.

Anhỹr o nhỹx pa ijamaxpẽr o ixpa. Kêp ãm Tĩrtũm kot akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr mã kêt ronhỹx pu mẽ ã mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê jamaxpẽr anhỹrja kôt pajamaxpẽr pix o ri papa. No ãm ja kot anhỹr kêt.

33 Na htem mẽmoj jarẽnh o:

—Mẽ kot htỳx ri amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ gaa nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Anẽ.

Ãm hãmri na ã mẽ harẽnh anhỹrja. Jakamã kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nê mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjê pumunh mex o ri apa. 34 Kwa mẽ tokyx mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ mẽ ate Tĩrtũm kot akupỹm mẽ ho htĩr kêt ã harẽnh xwỳnhjaja. Te mẽ ate Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh kêt pyràk. Tã mẽ ate tokyx ja hã amnhĩ pumunh nẽ amnhĩ kamã apijaàm kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ.

### *Mẽ panhĩ nyw jarẽnh*

*Rukre 20.34-36; Rõmãn 8.10-11; Sikũn Korĩt 5.1; Piripos 3.20-21*

35 Nẽ mãn ka mẽ atõ akupỹm mẽ htĩr ã mẽ harẽnh ma nẽ tee ri mẽ hkukamã ajamaxpẽr nẽ hã ri tanhmã axpẽn kukjêr to nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã koja we Tĩrtũm akupỹm hkra htyk xwỳnhjê ho htĩr to? Ra mẽ htyk nẽ mẽ ĩ katõk nẽ hapêx par mã kênã. Tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ akupỹm htĩr? Nẽ tanhmã koja we mẽ ĩ nywja kute wehe? Anẽ.

36 Nà na ka mẽ atỳx ri ã ajamaxpẽr anẽ nẽ tee ri mẽ hkukamã ajamaxpẽr. E kot paj ixprĩ hã ja hã ejẽp jarẽ ka mẽ inhma. Nà na htem mẽmo y hkre. Te mẽ kot mẽ htyk jaxàr pyràk o hipêx nẽ hkre nhũm hikwỹ nẽ gaa nẽ higrõt hapôj. Nom te kêp mẽmo yta pyràk kêt. 37 Ãm hy pix na htem hkre. No higrõt kre hkêt nẽ. Rỳ tanhmãn pàr nywja kre hkêt nẽ. Ãm hy pix na htem hkre. Tã nhũm higrõt hapôj nẽ hprêk nẽ gaa nẽ ô. 38 Tĩrtũm na hte hamaxpẽr xà hkôt tanhmã ho nhũm higrõt hapôj nẽ hprêk nẽ ô. Tã ja pyrà nẽ kot puj mẽ Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt pahtyk tã koja akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr nẽ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ.

39 Nẽ mẽmo hy piitã te kot axpẽn pyràk kêt. Ahpỹnhã na. Ja pyrà nẽ ahpỹnhã ri mẽmoj piitã ĩ. Na axtem mẽ panhĩ nẽ axtem mry nhĩ nẽ axtem àk nhĩ nẽ axtem tep nhĩ. Mẽmoj piitã ahpỹnhã ri ĩ.

40-41 Nẽ kaxkwa kamã haxwỳja mẽmoj piitã ahpỹnhã no ãm muxre. Myytija mex. Nẽ mytwrỳreja axte mã no ãm haxwỳja mex. Nẽ kanhêti haxwỳja mex. Haxwỳja axte mã. Kamã hkwỳ hpôk kryre nẽ kamã hkwỳ hpôk rũnhti no ãm piitã mex.

Nẽ jar pika ja kamã haxwỳja mẽmoj piitã mex. No ãm te kot kaxkwa kamã mẽmoj jarir xwỳnhja mex pyràk kêt. Axtem na raa.

42 Tã koja mẽ panhĩ nywja haxwỳja axte mã. Te kot panhĩ htũm pyràk kêt. Na htem ty nhũm mẽ ma mẽ o mra nẽ mẽ hagjê. Nhũm mẽ hikwỹ nẽ gaa nẽ ĩ rerek nẽ hapêx. Tã koja Tĩrtũm akupỹm tanhmã mẽ pahto mẽ pahtĩr to pu mẽ hpãnhã pamex kumrẽx. Hãmri nẽ axte mã mẽ panhĩ nyw mex o mex jakamã koja axte htyk nẽ ĩ rerek kêt nẽ.

43 Na htem ty nhũm mẽ hagjê nhũm htyk xwỳnhta tanhmã amnhĩ to hkêt nẽ amarĩ hikwỹ. Omnuj nẽ ĩ nhenhek nẽ hikwỹ. Tã koja Tĩrtũm akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nẽ mẽ kãm mẽ ĩ nyw gõ nhũm mẽ hpãnhã mex kumrẽx nẽ hihtỳx nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã pa ho pa.

44 Mẽ htyk nhũm mẽ kot mẽ hagjênh xwỳnhjaja na htem arĩ ĩ htũm ã hikwỹ. Ãm jar pika ja pix kãm ri mẽ papa kaxyw na mẽ panhĩ htũmja. No mẽ panhĩ nywja axtem Tĩrtũm nhõ krĩ kamã ri mẽ papa kaxyw jakamã koja mẽ panhĩ nywja axte mã. Tĩrtũm Karõ koja mẽ pamã kugõ.

### *Mẽ panhĩ nyw te kot Kris nhĩ pyràk ã harẽnh*

*Rukre 20.34-36*

45-46 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Atãw jarẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm my kot wa Atãwja nhĩpêx.
Jakamã Atãw kêp pika nhõ xwỳnh na pre. Anẽ.

Ã Atãw jarẽnh kot anhỹr. Ja pyrà nẽ na pu htem pakatorxà nhõhy rũm pajapôj nẽ Atãw pyrà nẽ pahpê pika nhõ xwỳnh. Tã nhũm Atãwja pa nẽ gaa nẽ hpigêt nẽ ty. Jakamã kot puj mẽ uràk nẽ papa nẽ gaa nẽ ty. Nom nhũm Krisja Atãw kurom kêp akupỹm mẽ ho mẽ htĩr xwỳnh jakamã kot puj mẽ pahpê hkwỳjaja Atãw pyrà nẽ nhỹrmã mẽ pahtyk tã nhũm Kris akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ axte pahtyk kêt nẽ. Pãnhã axte mã mẽ pahpê kaxkwa nhõ xwỳnh.

47 Nẽ Atãw na pre Tĩrtũm pika ho hipêx nẽ ho htĩr nhũm ri pa. Nom Kris na pre Atãw

rom kaxkwa rũm mẽ pahwỳr wrỳ. 48 Tã mẽ pahpê pika nhõ xwỳnhjaja te mẽ pahpê Tĩrtũm kot wam my nhĩpêx xwỳnhta pyràk. No mẽ pahte kaxkwa hwỳr ma papa mã xwỳnhjaja te mẽ pahte kaxkwa rũm my kot mẽ pahwỳr wrỳk xwỳnh Krista pyràk. 49 Tã kormã mẽ pahpê pika nhõ xwỳnh jakamã te mẽ pahpê my pika ho hipêx xwỳnhta nhĩ pyràk. Nom kot puj mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ hpãnhã te pahpê kaxkwa rũm my kot mẽ pahwỳr wrỳk xwỳnhta nhĩ pyràk.

*Axte mẽ pahtyk kêt kumrẽx ã mẽ pajarẽnh*

*Juãw 11.25; Sikũn Korĩt 5.4; Wam Tesarõn 4.13-18*

50 Nẽ kot puj mẽ panhĩ htũm rãhã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr paxàpir kêt nẽ. Panhĩ htũm na hte ty nẽ rerek nẽ hapêx. Jakamã koja Tĩrtũm Karõ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ rĩ kormã ma õ krĩ hwỳr pajapêx pa nẽ kamã papa ho papa.

51-52 E mẽ inhma. Na pre kormã Tĩrtũm mẽ amã mẽmoj to amnhĩrĩt kêt tã ra inhmã ho amnhĩrĩt. Jakamã kot paj ỹ hã mẽ amã harẽ ka mẽ inhma. Nà kot puj mẽ pahpiitã mẽ pahtyk kêt nẽ. Koja nhỹrmã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja mẽ pamã pifti kakô. Mẽ pajaêr pê hkakô. Hãmri nhũm Tĩrtũm kra ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnhjaja akupỹm ĩ nyw o htĩr kurê kumrẽx. Nẽ kormã mẽ pahtyk kêt xwỳnhjaja kot pu mẽ mẽ pahtyk kêt ri mẽ uràk nẽ panhĩ nyw kurê kumrẽx. Hãmri pu mẽ pahpiitã pahtĩr o pahtĩr tũm nẽ papa. 53 Koja Tĩrtũm mẽ panhĩpêx o te mẽ pahte paxê htũm o papinhĩpanh nẽ hpãnhã paxê nyw jagjênh pyràk. Jao mẽ panhĩ htũm o hapêx nẽ hpãnhã mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ axte pahtyk kêt kumrẽx nẽ ri papa ho papa. 54 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Na ra Tĩrtũmja mẽhtyk ho hapêx pa. Anẽ.
Te ra kot ho hapêx par pyràk o ã harẽnh kot anhỹr. No ãm kormã. Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã panhĩ nyw nẽ ri papa nẽ mẽ pahtõ axte pahtyk kêt kumrẽx. 55 Mẽ pahtykja te mẽ kot makre par nhũm axte kot mẽ hkamnhwỳr kêtja pyràk. Urà nẽ koja Tĩrtũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pu mẽ axte pahtyk kêt nẽ. Nẽ axte ri pamã ma hkêt nẽ papa. Nẽ axte paxà hkêt nẽ. 56 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmja ã mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh kot anhỹr. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã kot puj mẽ nhỹrmã ty. 57 Nom nhũm Tĩrtũm àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx jakamã na hte Pahihti Jejus Kris kukwak ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh pa. Pu mẽ nhỹrmã mẽ pahtyk tã nhũm akupỹm mẽ pahto pahtĩr.

*Mẽ pahte Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to hã mẽ pamã karõ*

*Karatas 6.9; Korosẽ 1.10*

58 Jakamã e kwa Jejus kôt ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ arĩ Pahihti Jejus kôt mãn amnhĩ xunhwỳr tỳx rãhã ho ri apa. Nẽ kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaprỳ ho ri apa hkêt nẽ. Ãm hãmri kãm mẽmoj to anhỹr mex rãhã ho ri apa.

# 16

*Mẽ kêp amrakati xwỳnhjê jarẽnh*

*Atre 11.27-30; Rõmãn 15.25-27; Sikũn Korĩt 8.1-24, 9.1-5; Wam Ximotre 6.18*

1 Nẽ na pa pre krĩ pê Karatas kamã tanhmã Jerujarẽ kamã Kris kwỳjê jarẽnh to. Ijaew kwỳ kot mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽ nẽ mẽ kêp amrakati hã mẽ harẽ hãmri nẽ mẽ kãm:

—E. Kwa kêr ka mẽ kãm mẽ akàxpore hkwỳ ho akuprõ nẽ ma mẽ hwỳr amẽ.

Anhỹr o mẽ kãm ixkapẽr. Jakamã kwa kêr ka mẽ uràk nẽ mẽ kaxyw mẽ kãm kàxpore hkwỳ ho akuprõ. 2 Mẽ panhõ arĩgromnu pê sap ã hkwỳ ho akuprõ. Kot kaj mẽ akàxpore rax japêr nẽ mẽ kaxyw hkwỳ ho rax nẽ axi. Nom kot kaj akàxpore grire japêr nẽ mẽ kaxyw mẽ kãm ho grire nẽ agõ. Kêr pa mẽmo arĩgro hã ma mẽ awỳr mõ ka mẽ ra mẽ kaxyw ho apikuprõnh rax nẽ.

3 Nẽ ma mẽ kot mẽ kãm ho mõr mã xwỳnhjaja ka mẽ ixkutêp mẽ akwỳjê rê. Kêr pa pôj nẽ mẽ omu hãmri nẽ mẽ kaxyw kagà nhĩpêx nẽ kamã mẽ harẽ. Nẽ mẽ kãm kugõ nhũm mẽ ma Jerujarẽ hwỳr kàxpore mẽ ro hã amnhĩ kôt o mõ nẽ mẽ kãm kugõ. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar hãmri nẽ mẽ kamjaja

mẽ ate mẽ kaxyw mẽ rênh ã mẽ ajarẽnh ma. 4 Rỳ kot ka mẽ amã mẽ hkôt inhmẽnh prãm nẽ mãmrĩ mẽ hkôt inhmẽ pa ma mẽ hkôt mõ.

### *Pawre kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh Atre 19.21-22*

5 Nom kot paj tokyx mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. Kot paj ja rũm ixkato nẽ hpãnhã ma pika pê Masetõn wỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ hkôt ixpa grire nẽ ma kormã mẽ awỳr Korĩt wỳr mõ. 6 Hãmri nẽ pôj nẽ mẽ akôt ri ixpa ryy nẽ. Nẽ ixtã amgrà pixi nẽ hapêx nẽ rĩ kormã ma axte nhãm krĩ hõ hwỳr mõ. Nẽ inhnojarêt ka mẽ ixto Tĩrtũm wỳ nẽ inhmã ixàpkur xà hkwỳ gõ pa ma mẽ hwỳr pry hã hkur o mõ. 7 No ixte mẽ awỳr ixpôx nẽ tokyx mẽ akurũm ixkator nẽ hpãnhã ma nhãm krĩ hõ hwỳr inhmõrja na inhmã hprãm kêt. Jakamã koja Tĩrtũm kãm ja mex pa arĩ ri mẽ akôt ri ixpa hã ixtã mytwrỳ xohtô nẽ tokyx ma nhãm inhmõr kêt nẽ. 8 Kot paj kormã jar Epes kamã ri ixpa rãhã nhũm mẽ hkĩnh pê Pẽtekos kato nẽ hapêx pa rĩ kormã ma Masetõn wỳr mõ. 9 Na pa hte jar kormã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ ohtô nẽ inhmar o pa. Mẽ kãm mar prãm. Tã no nhũm mẽ hkwỳjaja ohtô nẽ mẽ kêp ja omnuj nẽ nhũm mẽ hã ixkamã gryk nẽ ixtomnu o pa.

### *Mẽ kot Ximotre ho mex ã mẽ harẽnh Hapuhã Juãw 5*

10 Nẽ kwa koja Ximotre mẽmo arĩgro hã mẽ awỳr pôj ka mẽ omu nẽ ho mex nẽ. Nẽ mẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr awỳ kê mẽ akutã apkur o pa. Na hte ixpyrà nẽ Pahihti Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to mex o pa. 11 Kormã mẽ pahkĩnhã nyw tã kêr ka mẽ tee ri ja hã omu nẽ ri axpẽn mã tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Mẽ ãm akapẽr mex pix o kãm akapẽr. Nẽ koja akupỹn nojarêt ka mẽ pry hã kãm apkur xà hkwỳ gõ kê mex pê man akupỹn ixwỳr mõ pa tokyx omu. Kot paj jar mẽ pahkwỳjê mẽ akupỹn hpôx kamã ijamak o ixpa.

12 Nẽ na pa hte xatã jar mẽ pahtõ Aporja ma mẽ awỳr mõr kaxyw mẽ awỳr hano. Kot jar mẽ pahtõ hkwỳjê mẽ ma mẽ awỳr mõr kaxyw. Nom kormã. Koja xep mẽ jar tanhmã amnhĩ to hpa nẽ rĩ kormã ma mẽ awỳr mõ.

### *Kagà jatur xà kamã Pawre kot mẽmoj tã karõ*

### *Epes 6.10-12; Sikũn Ximotre 1.7; Wam Pêtre 5.8-9*

13 E kwa kêr ka mẽ arĩ amnhĩ wỳr Jejus kamã ajamak rãhã ho ri apa. Nẽ hamãr pê kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ.

14 Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh pê tanhmã axpẽn to mex to.

15 Mãn ka mẽ ra Estepti mẽ hkwỳjê jarẽnh ma. Mẽ hkumrẽxjaja na prem pika pê Gres kamã Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Tã xep mẽ ra Kris kôt hkwỳjê ho mex o ri mẽ hkôt pa. 16 Kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê kapẽr ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mẽ kot Kris mã mẽ ajamãr xwỳnh piitã kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ.

17 Nẽ ota Estepti nẽ Akajkre nẽ Putunatreta na mẽ ra jar pôj. Pa mẽ Sostenes mẽ wa mẽ omu nẽ wa ixkĩnh nẽ. Te ixte mẽ apumunh nẽ ixkĩnh tỳxta pyràk. 18 Na xep prem ma mẽ awỳr mõ nẽ tanhmã mẽ amã kapẽr to ka prem mẽ ama nẽ akĩnh nẽ. Tã mẽ ra amnẽ ixwỳr mõ nẽ tanhmã inhmã kapẽr mex to pa mẽ kuma nẽ ijaxwỳja ixkĩnh nẽ. Kwa kêr pu mẽ ã mẽ kot mẽ panhĩpêx anhỹr xwỳnhjê ho mex o papa.

19-20 Nẽ ota jar pika pê As kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja piitã mẽ awỳr hpẽr mẽ. Nẽ Akir mẽ hprõ Prisireja wa. Nẽ wa õrkwỹ kamã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽ pikuprõnh xwỳnh piitã mẽ awỳr hpẽr mẽ.

Nẽ kêr ka mẽ nhỹri axpẽn pumu nẽ mẽ apê Kris kôt mẽ ate axpẽn to atõ nẽ atõx ã axpẽn mã akapẽr mex nẽ akĩnh nẽ.

21 E kot paj kagà jatur xà kamã inhĩhkra ho mẽ amã amnhĩ nhĩxi nhĩpêx ka mẽ omu. Koja inhmã ixkapẽr ã kagà xwỳnhta ja hã kagà hkêt nẽ. Pa kot paj hipêx. Ixpê Pawre na pa ã amnhĩ nhĩxi nhĩpêx anẽ ka mẽ omu.

22 Nẽ kwa kêr ka mẽ arĩ amã Pahihti Jejus kĩnh o ri apa. Koja mẽhõ kãm hkĩnh kêt hã koja Tĩrtũm ja hã homnuj tỳx kumrẽx.

E “maranat.” Mẽ pakapẽr kãm na htem maranat jarẽnh o: “Kwa tokyx akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ Pahihti.” Anẽ.

23 E kê Pahihti Jejus Krisja mẽ ato mex nẽ mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. 24 Ixpyrà

nẽ mẽ apê Jejus Kris kwỳ jakamã na pa hte inhmã mẽ akĩnh nẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

# Sikũn Korĩt
# Pawre wam Korĩt kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh kôt kagà hõ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp mry hkà ho ixkre nhĩpêx nẽ ho wẽnê ho pa xwỳnh na pre. Tã hpãnhã kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnh. Jakamã na pre kagàja nhĩpêx nẽ Korĩt kãm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hwỳr kumẽ. Na pre ra mẽ hwỳr wamta nhĩpêx nẽ kumẽ. Wam kagà nhĩxi pê Wam Korĩt. Tã axte hkôt ja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr mẽnh jakamã kagà nhĩxi pê Sikũn Korĩt.

Na pre Korĩt kãm Jejus kôt mẽ htõjê hõ axtem nẽ nã puro kamã hpijaàm kêt o pa nhũm Pawre tee ri harẽnh ma nẽ mẽ hwỳr wam kagàta mẽ nẽ kamã tanhmã mẽ kot hipêx to hã mẽ kãm karõ. Tã kagà ja kamã axte tanhmã hã mẽ kãm karõ hto.

Na pre ra Korĩt wỳr mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ hwỳr pôj nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr jarẽnh to ho mẽ hkôt pa. Nẽ tanhmã mẽ kãm Pawre ho hêx to. Jakamã nhũm kagàja kamã tanhmã mẽ kãm amnhĩ tã àprãr to nẽ kãm mẽ hkĩnh tỳx ã amnhĩ jarẽ. Ã na pre Pawre mẽ kãm mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà anẽ. Nẽ mẽ kãm hã kagà ho:

1 Pa Korĩt kãm Tĩrtũm krajaja. Xà mẽ apiitã mẽ amex na ka mẽ apa? E ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Mẽ amã nẽ mẽ anhõ pika pê Gres kamã Tĩrtũm krajê mẽ mẽ ato ixpimrààtã mẽ awỳr hipêx nẽ kumẽ. Ixpê Pawre na pa hte Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt ma Jejus Kris nhỹ hã krĩ piitã hkôt hkrajê jahkre ho ri ixpa. Tã Kris kôt mẽ pahtõ Ximotre mẽ wa mẽ awỳr hipêx nẽ kumẽ.

2 E kê Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽ ato mex rãhã ho pa. Nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ka mẽ wa kukwak ri ajamakêtkati nẽ amex nẽ ri akĩnh nẽ apa ho apa.

*Pawre kãm amnhĩ xà htỳx kamã hamak pyma hkêt ã harẽnh*

*Rõmãn 1.11-12; Korosẽ 1.11; Sikũn Tesarõn 2.16*

3-4 Nà Tĩrtũm kêp mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhĩpêêxà na. Nẽ kêp Mẽpahpãm maati jakamã na hte mẽ pakamã ukaprĩ nẽ tanhmã mẽ pahto mex to ho pa. Kot puj mẽ mẽmoj tã tanhmã amnhĩ to nẽ pahkaprĩ nẽ ri papa nhũm ja hã mẽ pahpumu hãmri nẽ hamaxpẽr pix o akupỹm mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Mẽmo kaxyw na hte ã mẽ pahto mex anẽ? Nà mẽ pahte amnhĩ tã omunh nẽ amnhĩ pyràk mẽ hkaprĩ nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê jamaxpẽr o hihtỳx o mẽ hkôt papa kaxyw. Ja kaxyw na hte mẽ pajamaxpẽr o hihtỳx. Jakamã kwa pu mẽ kãm mex o mex ã mãn harẽnh rãhã ho papa.

5 Na htem tõhã ixto Kris nhĩpêx pyrà nẽ tanhmã ixto pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa. Tã nhũm Tĩrtũm inhĩpêx o te Kris nhĩpêx pyrà nẽ hamaxpẽr pix o tanhmã ixkrã hto pa mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ hkôt ixpa. 6-7 Na pa hte mẽ amã Kris kapẽr jarẽnh o ixpa. Mẽ ate inhmar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Jakamã na hte mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjaja tõhã mẽ atã ixtomnuj nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa. Tã kwãr mẽ mãmrĩ ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳxja na inhmã hprãm. Na htem tanhmã Kris ã inhĩpêx to nhũm Tĩrtũm mẽ hã ixpumu nẽ tanhmã ixkrã hto pa inhmã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pyma hkêt nẽ ixpa. Nẽ arĩ mẽ hkôt mẽ kãm kapẽr jarẽnh rãhã ho ri ixpa. Na hte Tĩrtũm amarĩ ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ ate ã kot inhĩpêx anhỹr ã ixpumunh nẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx kaxyw na hte ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kaxyw nẽ mẽ ajamaxpẽr o:

—Nà kot pa nhỹrmã Pawre pyrà nẽ tõhã mẽ mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ixpa. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ te ho Pawre nhĩpêx pyrà nẽ tanhmã ixto pa inhmã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pyma hkêt nẽ ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anẽ.

Anhỹr o mẽ ajamaxpẽr kaxyw na hte Tĩrtũm mẽ kutã ixto ixihtỳx. Mẽ ate ja hã ixpumunh nẽ akupỹm tãm ajamaxpẽr

pê Karõ nhỹ hã amnhĩ to axihtỳx kaxyw. Jakamã na pa tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr kêt nẽ.

### *Tĩrtũm kêp mẽ papytàr xwỳnh ã harẽnh*

8 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Na pa pre ma pika pê As wỳr mõ nẽ mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã ixtomnuj tỳx nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak pê mẽ hkôt ixpa. Kironhỹx pa pre mẽ kamã ty. 9 Na pa pre tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o:

—Koja pẽr mẽ ixpĩ. Tanhmã kot pa we amnhĩ to nẽ tokyx mẽ kêp amnhĩ pytà? Kot paj tee ri inhmã mẽ kêp amnhĩptàr prãm. Tĩrtũm pix na ja kaxyw mẽ kutã àhpumunh tỳx. Rỳ nhũm mẽ kot ixpĩr tã nhũm kot akupỹm ixto ixtĩr kaxyw tapxipix na àhpumunh tỳx. Nà kot paj amnhĩ kaxyw tapxipix mã mãn ijamaxpẽr o ri ixpa nhũm amnhĩ tã ixpumu nẽ hkĩnh nẽ. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpaja na kãm hprãm. Anẽ.

10 Tã nhũm pre ã inhĩpêx anẽ nẽ xatã mẽ kêp ixpytàr o ixkôt pa. Koja ã mẽ kêp inhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Nà ã kot inhĩpêx anhỹr mã kênã.

11 Nom kwa kêr ka mẽ apiitã arĩ ixto Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa kê mẽ ama nẽ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê kutã ixto ixihtỳx rãhã ho pa. Nẽ ixto mex rãhã nẽ. Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ kot mẽ kêp tanhmã ixpytàr to hã ixtã omu nẽ ixtã kãm mex o mex ã harẽ.

### *Pawre kot mẽ kãm amnhĩ tã aprãr ã harẽnh*

*Wam Korĩt 2.1-5*

12 Nẽ na xep pre atar Kris kôt mẽ pahkwỳjaja tanhmã ixto kapẽr punuj to nẽ Jejus kot mẽ awỳr inhmẽnh kêt ã mẽ amã ixto hêx. Nẽ ijakwa nhĩkjê ho inhmã mẽ akĩnh nẽ ijakwa nhĩkjê ho mẽ ato ixkapẽr punuj ã ijarẽnh o ri pa. Nom ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Aa ixte tanhmã mẽ ano kupyr to hkêt. Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ nẽ tãm mẽ amã ixkapẽr o ri ixpa nẽ tãm ri mẽ anhĩpêx o ri ixpa. No ijamaxpẽr tũm kôt tanhmã mẽ anhĩpêx to hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt ã omunh xà hkôt pix mã na pa hte ỹ hã mẽ ato mex o ri ixpa. Ijamaxpẽr nyw o. Na pa hte Tĩrtũm pyrà nẽ mẽ piitã mẽ ho mex nẽ. No mẽ kajaja ixpyràn mẽ apê hkra jakamã na pa hte mẽ ato mex kumrẽx o ri ixpa. 13 Na pa hte mẽ amã kagà hkwỳ nhĩpêx nẽ ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽmoj jarẽnh to. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar mex kurê kumrẽx kaxyw. No na pa hte mẽ amã tanhmã ixêx to rỳ tanhmã mẽ ano kupyr to hkêt nẽ. 14 Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa htã kormã mẽ apiitã ja hã ixpumunh mex kêt nẽ. Nẽ Jejus kot mẽ awỳr inhmẽnh ã ixpumunh mex kêt nẽ. Jakamã na hte mẽ akwỳjaja ixto akapẽr punuj o pa. Tã kot kaj mẽ nhỹrmã ãm hãmri Jejus kot mẽ awỳr inhmẽnh ã axpẽn mã ijarẽ pa mẽ ama nẽ ixkĩnh nẽ. Hãmri nhũm nhỹrmã mẽ panhõ Pahihti Jejus mẽ pahwỳr akupỹn wrỳ pa kãm mẽ ajarẽ nẽ kãm:

—E Pahihti. Jajê mã na pa pre akapẽr jarẽnh o ixpa nhũm mẽ inhma nẽ akôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

Anhỹr o kãm mẽ ajarẽ. Hãmri nẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumunh kôt ixkĩnh nẽ. Ka mẽ ajaxwỳja akĩnh pê tanhmã kãm ijarẽnh to ho akuhê.

### *Pawre hêx kêt ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Wam Korĩt 16.5-6*

15-16 Nẽ na pa pre ra mẽ awỳr ixkrà. Ixte ma mẽ awỳr inhmõr nhũm mẽ ate ixpumunh nẽ akĩnh ã mẽ akamnhĩx nẽ mẽ awỳr ixkrà nẽ ijamaxpẽr o:

—Nà ma Masetõn wỳr inhmõr xwỳj ri kot paj ma Korĩt kumrẽx wỳr mõ. Hãmri nẽ Kris kôt ixkwỳjê pumu nẽ rĩ kormã hamũ Masetõn wỳr mõ. Nẽ mẽ kamã ri ixpa tãmtã awjanã nẽ akupỹn Korĩt wỳr mõ nẽ axte mẽ omu. Jao Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho axkrut nhũm mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri pa akupỹm Jutej wỳr inhnojarêt nhũm mẽ pry hã ixàpkur xà hã inhmã mẽmoj kwỳ nhõr japêr.

Anhỹr o ijamaxpẽr. 17 Tã kormã jar tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ka xep mẽ tee ri amnhĩ wỳr ixkãm ama nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

—Kwa Pawre kot ra mẽ pahwỳr nojarêt ã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩm nojarêt kêt kumrẽx. Mãn pre ãm mẽ pamã amnhĩ to

hêx nà? Ra kot mẽ pamã amnhĩ jarẽnh tã tokyx hpôx kêtre hã. Anẽ.

18 Kwa mẽ ri ã inhmã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Na pa pre mẽ amã ixêx kêt nẽ. Na pa hte Tĩrtũm noo mã ãm hãmri mẽmoj jarẽnh o ri ixpa nẽ mẽ amã mẽmoj jarẽnh o ixêx kêt nẽ. Nà ãm hãmri na pa pre ma mẽ awỳr inhmõr ã amnhĩ jarẽ.

19 Na pa pre ra Ximotre mẽ Siras mẽ wa mẽ amã Jejus Kris jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harẽ nẽ kot amnhĩ nhĩpêx te kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk ã harẽnh o ri ixpa. Jejus haxwỳja amnhĩ to hêx kêt. Kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt na hte ãm hãmri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Tã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kôt na pa inhmã ixte amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm nẽ. 20 Ra Tĩrtũm Jejus Kris kukwak ri kot mẽ pahto mex ã amnhĩ jarẽnh jakamã na pu htem axpẽn mã harẽnh o:

—Koja Tĩrtũm Jejus kukwak ri mẽ pahto mex rax nẽ. Ra kot mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Nà Tĩrtũm mex o mex. Anẽ.

*Tĩrtũm kot mẽ pa hwỳr Karõ rẽnh ã harẽnh*
*Rõmãn 8.14; Epes 1.13*

21 Nà Tĩrtũmja mex o mex. Kot mẽ pahpê hkra kaxyw amnhĩm mẽ paxunhwỳr jakamã na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa.

22 Na pu htem Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahwỳr agjê. Mẽ piitã mẽ kot mẽ pahpê hkra hã mẽ pahpumunh kaxyw. Te mẽ kot tanhmã mẽ hikukrêx kagà hto nhũm mẽ kot kêp õ dõn ã omunhta pyràk. Tã koja Tĩrtũm Karõ mẽ pakamã hkrĩ pu mẽ ja hã amnhĩ pumunh kôt Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ pahto mex rax ã amnhĩ tã omunh kurê kumrẽx. Ra kot mẽ pahto mex tã koja nhỹrmã mẽ pahto mex rax o wam kot mẽ pahto mex raxta jakre.

*Pawre kãm mẽ kãm àkjêr prãm kêt ã kot amnhĩ jarẽnh*
*Wam Korĩt 4.21; Sikũn Korĩt 10.1-2*

23 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kot paj kormã ma mẽ awỳr inhmõr kêt ri ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ ixte amnhĩ jarẽnh ma. Tĩrtũm tãm mẽ arom kot ijamaxpẽr kôt ixpumunh mex jakamã kot paj noo mã ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma.

Na pa pre ra mẽ awỳr inhnojarêt tã no ãm tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr nẽ ijamaxpẽr o:

—Nà kot paj taxy kormã ma mẽ hwỳr inhmõr kêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ hwỳr mõn pôj nẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta ã mẽ kãm akir nẽ nê tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã inhma nẽ hkaprĩ nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj kot paj kormã mẽ hwỳr inhmõr kêt nẽ.

Anhỹr o ijamaxpẽr. 24 Inhmã ma mẽ awỳr inhmõr nẽ tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã axte mẽ amã karõ kamã ixihtỳx prãm kêt. Mẽ akwỳjê rom ra mẽ ate Kris hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kênã. Tã mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o akĩnh nẽ apaja na inhmã hprãm.

# 2

1 Na pa pre ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽmoj tã mẽ amã akir nẽ nê tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ka prem inhma nẽ akaprĩ nẽ ri apa. Tã inhmã akupỹm mẽ awỳr inhmõr nẽ axte mẽ amã ixàkjêr prãm kêt jakamã na pa kormã mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. 2 Kot kaj mẽ akĩnh nẽ apa pa ijaxwỳja ixkĩnh nẽ ixpa. No kot paj ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽmoj tã mẽ amã akir ka mẽ tee ri inhma nẽ akaprĩ nẽ. Pa mẽ apumu nẽ ijaxwỳja ixkaprĩ nẽ.

3 Ja pymaj na pa pre wam ixte mẽ awỳr kagà mẽnhta kamã mẽmoj nê tanhmã mẽ amã ixàkjêr to. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ tokyx kormã mẽ awỳr inhmõr xwỳj ri tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj tota kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kêr pa mẽmo arĩgro hã ma mẽ awỳr mõn pôj nẽ mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ apumu nẽ ixkaprĩ hkêt nẽ ixkĩnh nẽ. Ka mẽ ajaxwỳja ixpumu nẽ akĩnh nẽ. 4 Jakamã na pa pre ã mẽ amã kagàta nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ. Nẽ kamã mẽmojta nê tanhmã mẽ amã ixàkjêr to. Na pa pre ixkaprĩ htỳx nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr o inhmỳr rax pê mẽ amã mẽmojta ã kagà. No ãm mẽ akaprĩ kaxyw na pa pre mẽ amã hipêx kêt nẽ. Ãm mẽ ate kamã harẽnh nẽ inhmar nẽ ajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Nà Pawre na kãm mẽ pahkĩnh tỳx kumrẽx. Hã na pre mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ pajarẽnh ma nẽ tee ri mẽ pakukamã hamaxpẽr pê kagàja kamã hã mẽ pamã akir nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Nà kãm mẽ pahkĩnh tỳx kãm na ã mẽ pamã kapẽr kãm hihtỳx anẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr kaxyw na pa pre hipêx nẽ mẽ awỳr kumẽ.

### *Mẽ kot axte amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr kêt ã mẽ kãm karõ*

*Rukre 17.3-4; Wam Korĩt 5.1-13; Karatas 6.1-2*

5-9 Nẽ wam kagàta kamã na pa pre mẽ amã mẽ akwỳjê hõ kot nã kaàkre kamã hpijaàm kêêta pa mẽ amã tanhmã hã karõ hto. Ra mẽ ate harẽnh mar tã nê kãm akapẽr kêt nẽ. Tã mẽ ate inhmar nẽ nê tanhmã kãm akapẽr to nẽ amnhĩ nê hanor kaxyw na pa pre mẽ awỳr kagàja mẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr o:

—Ko. Koja mẽ ixkapẽr mar xà hkôt amnhĩ nê hanor japêr. Anẽ.

Tã ka xep prem kamã harẽ nẽ ama nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ nẽ. Nẽ ixpyrà nẽ apijaàm nẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr xà hkôt amnhĩ nê hanor kãm axihtỳx nẽ. Ãm hãmri na ka prem ã hipêx anẽ. Nhũm xep tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ hkaprĩ xàj ri mỳr o pa. Jao ra ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrta kaga nẽ akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx. Tã ra ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kwa mẽ tokyx akupỹm amnhĩ wỳr awỳ kê axte mẽ awỳr mra nẽ mẽ akôt pa. Ra kot amnhĩ tomnujta kaga jakamã kêr ka mẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ. Akupỹm tãm kãm akapẽr kê tokyx akupỹm tãm hamaxpẽr nẽ hkĩnh nẽ pa. Kot kaj mẽ tokyx ã hipêx anhỹr kêt nẽ nhũm tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ nẽ pa. Ja pymaj kwa mẽ amã hkĩnh ã kãm amnhĩ jarẽ nẽ akupỹm tãm kãm akapẽr pê tãm hipêx o ri apa. Kê amnhĩ tã mẽ apumu nẽ akupỹm hkĩnh nẽ tãm hamaxpẽr. 10 E kêr ka mẽ axte kot tanhmã amnhĩ tomnuj tota mã ajamaxpẽr kêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. Kot kaj mẽ ã hipêx anẽ pa ijaxwỳja ma hipêx anẽ. No pa na pre tanhmã ixtomnuj to hkêt nẽ. Ãm Jejus kapẽr kwỳm na pre ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã ra kot amnhĩ tomnujta kaga jakamã kot paj Jejus nhỹ hã akupỹm tãm hipêx nẽ kot amnhĩ tomnujta o ijamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ apiitã mẽ amex nẽ ri mẽ apa kaxyw. Jakamã kêr ka mẽ ajaxwỳja mẽ amex nẽ apa kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ. 11 Kwa mẽ tokyx ja ho ajamakêtkati. Kê Satanasti tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ amã mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tee ri tanhmã ri mẽ ato ho pa kaprỳ. Kêr pu mẽ Satanasti kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hkêt nẽ. Ra mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã omunh mex kênã.

### *Pawre kot Xitre japêr o pa hã harẽnh*

12 Nẽ na pa pre ja rũm ixkato nẽ ma Tôx wỳr mõ. Ixte mẽ kãm Kris jarẽnh o mẽ hkôt ixpa kaxyw ma mẽ hwỳr mõ. Nhũm Pahihti Kris ixkukamã tanhmã mẽ hkrã hto jakamã pa pre mẽ hwỳr pôj nhũm mẽ piitã kãm ixujarẽnh mar prãm nẽ. Pa pre mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ryy ho mẽ hkôt ixpa. 13 Na pa pre Xitre ra mẽ hwỳr ixkukamã hpôx ã hkamnhĩx tã nhỹri omunh kêt nẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Inhmã Korĩt kãm Jejus kwỳjê jarẽnh mar prãm. Na pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpẽr o ixpa. Nom kormã Xitre mẽ kurũm akupỹn hpôx kêt. Mãn kormã Masetõn kamã pa.

Anhỹr o ijamaxpẽr hãmri nẽ mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ ixkato nẽ ma Masetõn wỳr krĩ hkwỳ hkôt hapêr o mõ. Tã ra hwỳr ixkato nẽ omu.

### *Te mẽ pahpê mẽhkuxwa xà pyràk ã mẽ pajarẽnh*

*Epes 5.2; Piripos 4.18*

14-16 Nà Tĩrtũmja mex o mex. Na hte mẽ pahto mex rãhã ho pa. Nẽ mẽ kot mẽ panê àmnàr xwỳnhjaja nhũm hte tanhmã mẽ ho pu mẽ ma paxàmnhĩx ri mẽ hkôt mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri papa. Te mẽ pahte mẽ hkuxwa xà ho ri mẽ hkuxwa ho papa pyràk. Mẽ pahte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx jakamã Tĩrtũm mã te mẽ pahkuxware nẽ ri mẽ papa pyràk. Nẽ te mẽ kãm Kris jarẽnh o ri papa pê te mẽ hkuxwa xà ho mẽ hkuxwa ho ri mẽ hkôt papa pyràk. Nhũm hte mẽ hkwỳjaja mẽ pama nẽ kãm

mar prãm nẽ. Nẽ mẽ paxujarẽnhja haxwỳja te kot mẽ hkuxwa xà kuxwa mex nhũm htem hpãr nẽ kãm ho amnhĩ kuxwa hprãm pyràk. Jao kãm mẽ pamar prãm nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. No nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ mẽ kêp mẽ pamar prãm nõkati. Mẽ kumã Tĩrtũm kapẽrja te kêp wenẽn kuxỳ htỳx nhũm mẽ kot hpãr nẽ htyk pymaj amỳm kuhê pyràk. Jao kapẽr kaga nẽ kêp amỳm amnhĩ xunhwỳ.

Nẽ na pu htem amnhĩ krã hkôt mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri papa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm nhỹ hã pix mã tanhmã harẽnh to ho papa.

### *Pawre kot katàt kôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hã harẽnh*

17 Na hte mẽ kot mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja te Tĩrtũm kapẽr o wẽnê pyràk o mẽ hkôt pa. Jao kàxpore hprãm xàj amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ kãm harẽnh to nhũm htem mẽ kuma nẽ hpãnhã tanhmã mẽ kãm amnhĩrer to. Nom pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ krã hkôt Tĩrtũm kapẽr jahkre ho ixpa hkêt nẽ. Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm jakamã na pa hte ixkatàt kôt Kris nhỹ hã amarĩ mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. No mẽ uràk nẽ kàxpore prãm xàj mẽ amã harẽnh kêt nẽ. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex.

# 3

1 Mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja na htem nhỹhỹm nojarêt nẽ mẽ kot mar xwỳnhjê mã:

—E kot paj ma nhãm krĩ hõ hwỳr mõ nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre. Jakamã kwa mẽ kaxyw inhmã kagà nhĩpêx nẽ kamã ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre mex xwỳnh ã ijarẽ nẽ hã kagà. Hãmri nẽ inhmã agõ pa ma amnhĩ kôt o mõ nẽ mẽ kot inhmar mã xwỳnhjê mã kugõ kê mẽ kamã harẽ nẽ ijarẽnh ma nẽ kãm ixkapẽr mar prãm nẽ.

Anhỹr o na htem amnhĩ to mẽ hwỳr o pa. No pa na inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm kêt. Inhmã nhãm mẽ kãm amnhĩ to jarkrar prãm kêt. Mẽ ate ja hã ixpumunh mex. Ra mẽ piitã mẽ kot ixkatàt kôt ixte Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mex ã ixpumunh mex jakamã mo kaxyw kot pa ri amnhĩ kôt kagà jamỳ nẽ ho ixpa? Nà kot pa amnhĩ kôt hõ ho inhmõr kaxyw hã ixàhwỳr kêt nẽ. 2-3 Mẽ kajaja te mẽ apê inhõ kagà pyràk. Na ka prem ixte mẽ ajahkre ma nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ amã amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ amã agjê ka mẽ ỹ hã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o apa. Hãmri nhũm mẽ akwỳjaja amnhĩ jaêr pê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw ã mẽ apumu nẽ mẽ atã axpẽn mã ijarẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Pẽr ãm hãmri na pre Kris mẽ hwỳr Pawre mẽ. Na pre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ hpãnhã Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Ãm hãmri na hte Pawre mẽ ahkre mex o pa. Hêxta waa nẽ.

Anhỹr o mẽ atã ijarẽnh jakamã mo kaxyw kot pa kagà hkwỳ jamỳ nẽ amnhĩ kôt ho ixpa? Nà mẽ kajaja te mẽ apê inhõ kagà pyràk.

4 Na pa pre Jejus kôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ tanhmã inhmã kapẽr o amnhĩrĩt to nẽ inhmã:

—E Pawre. Kêr ka ma mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa.

Anhỹr jakamã na pa hte Tĩrtũm kamnàr rom ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt ixpa. 5 Nom amnhĩ krã hkôt mẽ ahkre hkêt nẽ. Tanhmã kot pa we amnhĩ to nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ kãm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ? Nà Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã ixkrã hto pa ô ri mẽ ahkre ho ri ixpa.

### *Tĩrtũm kapẽr nyw jarẽnh*

6 Nẽ Tĩrtũm na hte tanhmã ixkrã hto pa Karõ nhỹ hã mẽ piitã mẽ kãm kapẽr nyw jarẽnh o ri ixpa. Amnepêm Tĩrtũm kot Ijaew mã mẽmoj tã karõ xwỳnhta. Mojes kot kapẽr tũm jarẽnh o pa xwỳnhta mex tã no nhũm mẽ tee ri hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx prãm o pa. Nẽ xatã kamã harẽ nẽ omunh tã tee ri kot hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx prãm. Tã mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt mỳrapê na prem pikaprãr pan hapêx. No kêt Tĩrtũm kapẽr nywja. Jejus jarẽnhja. Na hte Tĩrtũm Karõ tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jao mẽ pahpê pahtĩr tũm nẽ papa mã xwỳnh. No na hte

nhãm mẽ hkwỳjaja kãm harẽnhja mar prãm kêt nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj amnhĩ krã hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa mã xwỳnh ã ijarẽ.

Anhỹr tã no ãm ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kaprỳ. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kot amnhĩ to mex o mẽ pa xwỳnh pixjaja koja mẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa.

7 Nẽ Tĩrtũm kapẽr tũmta na pre Mojes mẽ kãm harẽnh kaxyw nhũm mẽmoj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rax kumrẽx. Naja hkrakrak nẽ haxênh nẽ kamã kamàt kô htyk. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw kẽn po hã mẽ kãm mẽmoj tã karõ nhũm Mojes kumỳ nẽ mẽ hwỳr o wrỳ nẽ mẽ kãm kamã harẽ. Tĩrtũm kot hirã htỳx kamã kãm kapẽr nhũm kuri mar o ãm jakamã uràk nẽ ỹ hã hkuk nhĩrã htỳx kumrẽx nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o xa. Jakamã nhũm mẽ tee ri kot hprĩ hã omunh mex kaxyw no ãm nom gêk tỳx nẽ. Tã gaa nhũm hkuk kãm hirãja amnhĩm hprĩ nẽ hapêx o mõ. Na pre ã Tĩrtũm Ijaewjê mã kapẽr tũm nhõr anẽ. Hãmri nhũm Mojesja ô ri mẽ kãm kamã harẽ nẽ harẽnh pa hãmri nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Kêr ka mẽ nhỹrmã atyk tã kê akupỹm mẽ ato mẽ atĩr ka mẽ õ krĩ kamã kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj mẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri ixpa.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ nhũm Mojes tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm pê awry rax kumrẽx nẽ ri apa. Anẽ.

8 Tã na hte Tĩrtũm jarãhã axtem tanhmã mẽ pamã kapẽr to. Pãnhã kapẽr nyw o kapẽr nẽ mẽ pamã:

—Kot kaj mẽ Ixkra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ pa hã mẽ apumu nẽ mẽ ato ixkra. Hãmri nhũm Ixkarõ mẽ amã agjê. Anẽ.

Kapẽr ja na mex kumrẽx o kot kapẽr tũm jakrenh. 9 Kapẽr tũmja mex tã nhũm htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Jakamã na htem ty nẽ Tĩrtũm pê awry rax ã ri pa. No kapẽr nywja na tũmta rom mex o mex. Na hte Tĩrtũm mẽ pamã kapẽr nywja jarẽnh o:

—Kot paj tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amnhĩ to mex pix o ri apa. Jao ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

10 Nẽ kapẽr tũmja te kot kanê hpôk kryre pyràk. No kapẽr nywja mex o kot tũm jakrenh jakamã te kot mẽmo hpôk rũnh o kanê hpôk kryre jakrenh pyràk. Jakamã nhũm mẽ kot hirã rax kãm ri mrar gryk ã hpôk grire nhĩrã kamã mrar kêt pyràk. 11 Tĩrtũm kapẽr tũm te kot Mojes kuk pyràk. Na pre kamã hirã rax tã gaa nẽ amnhĩm hprĩ nẽ kamã hirã hapêx o mõ. Nẽ gaa nẽ hapêx. No kêt Tĩrtũm kapẽr nywja te kot Tĩrtũm nhĩrã htỳx rãhã ho rãhãta pyràk. Koja uràk nẽ aa hapêx kêt kumrẽx.

### *Ijaewjê jarẽnh Rõmãn 11.7-10*

12 Nẽ Tĩrtũm kapẽr nywja mex o mex jakamã na pa hte ixàmnhĩx mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. 13 Te ixte Mojes kot amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt. Na pre hte Mojes ixkĩnhã àmnhĩx Ijaewjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri pa hkêt nẽ. Mẽ kot hkuk kãm hirãta ra hapêx o mõr ã omunh nhũm hpijaàm pymaj na pre kupẽxê puroore ho amnhĩ kuk pro nẽ ri mẽ hkôt pa. 14 Jakamã nhũm prem hprĩ hã hkuk kãm hirã pumunh mex kêt nẽ. Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmja nhũm prem mããnẽn hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Mẽ hkrã hihtỳx jakamã te mẽ kot amnhĩ jamak pro nẽ mẽmoj mar mex kêt pyràk jakamã mẽ kot mar tã hprĩ hã mar kêt nẽ. Nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. No mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ te mẽ nê mẽ hamak hpro xàta rênh par nẽ rẽnh pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽhprĩ hã kapẽr mar tỳx nẽ.

15 Tã na hte Ijaewjaja arĩ jarãhã Mojes kot Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã harẽnh o pa. Nom arĩ mẽ hkrã hihtỳx jakamã te mẽ kot amnhĩ jamak pro nẽ kamã harẽnh o pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx jakamã kormã hprĩ hã mar kêt nẽ. 16 Tã koja mẽ hkwỳjaja Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã omu nẽ te kot mẽ hamak nê hpro xà hpyr nẽ mẽnh pyràk o mẽ hipêx nhũm

mẽhprĩ hã kapẽr nyw mar tỳx nẽ. 17 Pahihti mẽ Karõja wa htipxi jakamã na hte mẽ pakamã agjê nẽ hprĩ hã mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt o pa. 18 Ra mẽ pahte Pahihti Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te mẽ pahte mẽ kot amnhĩ jamak pro xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt. Nhũm Pahihti Karõja tanhmã mẽ panhĩpêx to pu mẽ ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Jakamã na htem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pumunh kôt Tĩrtũm kot tãm amnhĩ nhĩpêx ã omunh kurê kumrẽx. Kormã mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrẽx kêt tã ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Jao te tãm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o mõ.

# 4

### *Jejus kapẽr te kêp kanê pyràk ã harẽnh*

*Wam Korĩt 2.1-5; Sikũn Korĩt 1.12; Wam Tesarõn 2.1*

1 Nẽ na pre Tĩrtũm ixto mex nẽ tanhmã kãm ixàpênh to hã inhmã karõ. Ixte ma mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. Jakamã na pa hte ixàmnhĩx mẽ hkôt mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. 2 Nhũm mẽ hkwỳjaja axtem nẽ ixêx o ri ixpa hã ijarẽnh tã ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na pa hte amnhĩ tomnuj o ri ixpa hkêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kot mẽ no kupyr kaxyw mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa htã pa na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ixprĩ hã mẽ kãm harẽnh o ixpaja na inhmã hprãm jakamã na pa hte ixkatàt kôt harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ piitã mẽ kot ixêx kêt kôt ixpumunh mex kaxyw. Tĩrtũm kot ixêx kêt kôt ixpumunh mex. 3 No nhỹrmã mẽ htyk nẽ ma kuwy hwỳr mẽ pa mã xwỳnh pixjaja na htem hprĩ hã ixkapẽr mar mex kêt nẽ. 4-6 Satanasti tãm kêp mẽ hpãm. Kêp mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt xwỳnh piitã mẽ hpãm. Jakamã na pa hte mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to. Kêp Tĩrtũm Kra hã harẽ nẽ te kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk ã harẽnh o ri ixpa. Hãmri nhũm Satanasti tee ri ja hã ixpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm tanhmã Tĩrtũm nê mẽ hkrã hto nẽ te mẽ hamak pro pyràk o mẽ hipêx. Mẽ kot hprĩ hã Jejus jarẽnh mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj nhũm ã nê mẽ hipêx anẽ. Jejus jarẽnh te kêp kanê hpôk mex pyràk jakamã mẽ kot mar kêt xwỳnhjaja te kamàt kô kamã ri mẽ pa pyràk. No nhũm Satanasti tãm kot nê mẽ no kupyr jakamã nhũm htem ã ri kamàt kô kamã mẽ pa pyràk o amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri nhũm kamàt kô pix. Tã nhũm Tĩrtũm tanhmã kapẽr to nẽ kapẽr o:

—E kê hirã kato. Anẽ.

Hãmri nhũm ra kapẽr xà hkôt hirã kator kurê kumrẽx. Tã ja pyrà nẽ na pa pre kamàt kô kamã ixtỳx ri ixpa pyràk nhũm Tĩrtũm te kot inhmã kanê hpôk nhũm hirã pyràk o inhĩpêx pa mex o mex ã omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ Jejus Kris kot amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh pyràk. Wa kot amnhĩ nhĩpêx te kot axpẽn pyràk.

Nẽ na pa hte pam tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri ixpa hkêt nẽ. Ãm Jejus Krisja pix na pa hte harẽ. Tapxipix na kêp mẽ panhõ Pahihti. Jakamã hkĩnhã te ixpê mẽ amã ixàpênh xwỳnh pyràk o na pa hte mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa.

### *Pawre te kêp poti gràre nhĩpêx pyràk ã harẽnh*

*Wam Korĩt 2.4-5; Sikũn Korĩt 11.23, 12.9*

7 Nẽ Tĩrtũm ixrom hihtỳx o hihtỳx. No pa na hkĩnhã ixihtỳx kêt. Te ixpê poti gràre nhĩpêx pyràk jakamã na pa hte Tĩrtũm xihtỳx xwỳnh pix nhỹ hã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nhũm htem inhma nẽ ãm hãmri ixte ỹ hã ixkapẽr ã ixpumunh kurê kumrẽx. No pa ixte amnhĩ krã hkôt ixkapẽr ã ijarẽnh kêt nẽ.

8 Na pa hte mẽ hkôt mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri ixpa nhũm mẽ hkwỳja tõhã inhma nẽ ja hã inhĩpêx kati nẽ pa amnhĩ xà htỳx kamã ama. Nom nhũm Tĩrtũm mẽ kutã tanhmã ixkrã hto pa inhmã amnhĩ xà kamã ijamak pyma hkêt nẽ arĩ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pix mã ijamaxpẽr tỳx rãhã pê tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa hkêt nẽ.

9 Nẽ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ohtôô. Na htem xatã Jejus ã tanhmã ixtomnuj to htã pa kormã ixtyk kêt nẽ. Na pa hte Tĩrtũm kamnàr rom arĩ mẽ hkôt ixpa nhũm Tĩrtũm ixkôt pa ho pa. 10 Na htem Jejus pyrà nẽ ixpĩr kaxyw tanhmã inhĩpêx to. No ãm ko. Koja mẽ nhỹrmã ixpĩ rỳ ko. Ixte amnhĩ

kukamã ixàhpumunh kêt. Kot paj ãm arĩ ixtĩr ri mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Kêr kê mẽ hkwỳjaja ixkapẽr ma nẽ axpẽn mã tanhmã Jejus jarẽnh to nẽ harẽnh o:

—Nà pẽr ãm hãmri na pre Jejus akupỹm htĩr nẽ tanhmã hkwỳjê ho mex to. Ãm hãmri na hte Pawre ja hã harẽ. Anẽ.

11 Mẽ kot Jejus ã ixpĩr mã tã pa arĩ mẽ kãm akupỹm htĩr ã harẽ. Tĩrtũm na hte ja kaxyw tanhmã ixkrã hto pa arĩ mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. 12 Na pa pre ra mẽ amã harẽ ka prem inhma nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx nẽ amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jakamã ixpyrà nẽ mẽ apê atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh. Nhũm htem piitã mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ apumu. Tã nhũm mẽ kot Jejus ã ixpĩr kaxyw. Nom kwãr mẽ mãmrĩ ixpĩ. Ja inhmã tanhmã kute hkêt. Mẽ kot ixpĩr mã tã kot paj arĩ Jejus kapẽr jarẽnh o ri ixpa rãhã ty. Ra mẽ kot ixkapẽr mar nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ pahpyrà nẽ kêp htĩr tũm nẽ pa ho pa mã xwỳnh kênã. 13 Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ ixpĩ. Na pa hte arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ijamaxpẽr mex rãhã nẽ. Amnepê mã na pre Pahi finat Tawija tanhmã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to nẽ harẽnh o:

Ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽrja. Hêx kêt jakamã na pa hte mẽ kãm harẽnh rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Tã pa hte Tawi pyrà nẽ mẽ piitã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Tĩrtũm kot mẽ pamã tanhmã mẽmoj to hêx to hkêt. 14 Ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt akupỹm Pahihti Jejus o htĩr jakamã kot puj mẽ nhỹrmã uràk nẽ ty nhũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr nẽ ma war amnhĩ wỳr mẽ pahto api.

15 Amnepêm na pa pre ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ akôt mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Ka prem inhma nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ixpyrà nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ Jejus ã tanhmã inhĩpêx to. Koja mẽ gaa nẽ rĩ mẽ hkwỳjaja mẽ pahpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

### *Pawre tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr kêt ã kot amnhĩ jarẽnh*

*Rõmãn 8.17; Sikũn Korĩt 1.7; Wam Pêtre 1.3-9, 4.12-16, 5.10*

16 Jakamã na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ixkaprĩ nẽ ixpa hkêt nẽ. Mẽ kot Jejus ã tanhmã ixtomnuj to htãã pa hte ixàmnhĩx kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Ra ixpigêt nẽ ixirerek o inhmõr tã inhõpinh xà kaxwỳnh kãm ijamaxpẽr o Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. 17 Mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja na htem Jejus ã inhĩpêx kati htã ã inhĩpêx anhỹr japjê hkêt nẽ. Nom kot paj nhỹrmã ty nhũm Jejus akupỹm ixto ixtĩr pa Tĩrtũm mẽ wa kuri inhmex kumrẽx nẽ ixpa ho ixpa. Mẽ kot ixtomnujja na mẽ ho apkati grêre no kot paj nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ri ixpa ho ixpa. Jao rãhã ho rãhã.

18 Jakamã na pa tee ri mẽ kot tanhmã ixtomnuj tota kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa hkêt nẽ. Ja koja tokyx hapêx. Na pa hte ãm nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ kamã inhmex nẽ ixkĩnh rãhã ri ixpaja pix kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa.

# 5

### *Mẽ panhĩ nyw jarẽnh*

*Piripos 3.21; Sikũn Pêtre 1.13-14*

1 Nẽ mẽ panhĩja te kot tyrti hô ho ixkre pyràk. Na htem tyrti hô ho ixkre nhĩpêx nhũm gaa nẽ hapêx. Tã mẽ panhĩja na hte uràk nẽ hapêx tokyx anẽ. Na pu htem ri papa nẽ gaa nẽ pawej nẽ ty. Tã nhũm Tĩrtũm hpãnhã mẽ pahpê hkrajê mã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ kuri õ krĩ kamã pamex kumrẽx nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. 2-3 Na pu htem jar pahpunuj nẽ papa. Nẽ mẽ paxà nhi nẽ mẽ pahkaprĩ nẽ. Mẽ panhĩ htũmja te kot mẽ paxê htũm pyràk jakamã na pu htem ty nẽ te paxê htũm kwrỳnh nẽ hpãnhã nyw jagjênh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã na pu htem amnhĩ kukamã panhĩ nywja mã pajamaxpẽr o ri papa. Kot pu mẽ kaxkwa kamã pahkarõ pix nẽ ri papa hkêt nẽ. Mẽ panhĩ nyw ã kot puj mẽ ri papa ho papa.

4 Nẽ na pu htem jar pahpunuj nẽ pamex kêt nẽ ri papa. Nẽ tokyx mẽ pahtyk nẽ panhĩ htũm o pajapêx nẽ hpãnhã panhĩ nyw ã mẽ papa hprãm. Tã koja Jejus tokyx akupỹn wrỳk japêr pu mẽ pahtyk kêt rãhã tokyx panhĩ nywta o panhĩ nyw. Nom

koja tokyx akupỹn wrỳk kêt japêr pu mẽ nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr nẽ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ ho panhĩ nyw. 5-6 Na pre ra Tĩrtũm mẽ panhĩ nyw kukamã hamaxpẽr nẽ mẽ pahtã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Nẽ mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ pahkĩnh nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ra Tĩrtũm kot ixwỳr amnhĩ Karõ mẽnh nhũm ixkarõ mã àr jakamã koja mããnẽn nhỹrmã inhmã inhĩ nyw gõ. Kormã inhĩ htũm kamã ixpa nẽ Pahihti Jejus mẽ wa õ krĩ kamã ixpa hkêt tã koja nhỹrmã inhmã inhĩ nywja gõ pa inhĩ nyw o wa kuri ixpa ho ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anẽ.

Anhỹr o pajamaxpẽr pê pahkĩnh nẽ papa.

7 Nẽ mẽ pahte jar pano ho nhỹri Jejus pumunh kêt tã no ãm panhõpinh xà kaxwỳnh kãm kãm pajamaxpẽr mex nẽ. 8 Jakamã na pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o papa hkêt nẽ. Na pu htem ãm tokyx mẽ pahtyk nẽ ma Pahihti Jejus nhõ krĩ hwỳr paxàpir jamãr o papa. Õ krĩja kêp mẽ papapxà kumrẽx jakamã na pu htem ma hwỳr paxàpir pix kukamã pajamaxpẽr rãhã nẽ. 9 No ãm mẽ pamã ja pix prãm kêt. Na pu htem mããnẽn pamã Jejus mã hprãm xà hkôt nhỹri tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa hprãm o papa. Jar mẽ panhĩ htũm rãhã rỳ mũtar kuri õ krĩ mex kãm mẽ panhĩ nyw ã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papaja na mẽ pamã hprãm.

10 Nẽ na hte Krisja jar mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh o hkrĩ. Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêxja nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnujja nhũm hte hã mẽ pahpumunh rãhã ho hkrĩ. Tã koja nhỹrmã kot mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ panhĩpêx to. Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa xwỳnhjaja koja ra mẽ panê htyk kukwak ri mẽ pahto mex nẽ. No mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ homnuj tỳx nẽ. Jakamã na pa inhmã kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm nẽ.

*Mẽ pajamaxpẽr nyw jarẽnh*
*Rõmãn 6.4-6; Sikũn Korĩt 4.2; Epes 4.22-24; Korosẽ 3.9-10*

11 Nẽ Tĩrtũm kot hprĩ hã mẽ pahpumunh rãhã ho hkrĩ jakamã inhmã kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm. Mãn ka mẽ ra ja hã ixpumunh mex nẽ rỳ ko. Mẽ piitã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm xàj na pa hte mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri ixpa. 12 Nom ixte ja hã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa hkêt. Ãm mẽ ate inhmar nẽ mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjê mã tanhmã ijarẽnh to kaxyw na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr jahkre mex kumrẽx ã amnhĩ to jarkrar tã na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã mẽ ate aprĩ hã ixte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã ixpumunh nẽ tanhmã mẽ kãm ijarẽnh to kaxyw na pa ã te ixte amnhĩ to jarkrar pyràk o mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. 13-14 Mẽ kot ixkrã pipãnh ã ijarẽnh tã Tĩrtũm na mẽ akaxyw ixãm pa hte mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Ixkrã pipãnh kêt. Ixte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh na pa. Tã mẽmo kaxyw na pa hte ã kapẽr jarẽnh rũnh anhỹr o ri mẽ akôt ixpa? Nà inhmã mẽ akĩnh kênã. Mẽ ate Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx prãm xàj na pa hte ã mẽ amã kapẽr jarẽnh anhỹr rãhã nẽ. Kris na pre tanhmã ixto pa inhmã mẽ akĩnh nẽ. Te tãm kãm mẽ ajapê pyràk. Na pre Kris amnhĩ grônh kôt mẽ pahpiitã mẽ nê ty. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ pahto pymaj nhũm mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Jakamã te mẽ pahpiitã Jejus kôt mẽ pahtyk pyràk o na pu htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja mẽ pahpê hapêx par pyràk o pu mẽ amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri papa. 15 Mẽ pajamaxpẽr nyw o tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw na pre Jejus mẽ panê ty. Jakamã na pu htem axte amnhĩ pix kukamã ri pamã mẽmoj prãm o ri papa hkêt nẽ. Na pu htem mããnẽn Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm akupỹm Kris o htĩr pu mẽ kukwak ri pajamaxpẽr nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. 16 Jao mẽ piitã mẽ hkrã hkà hã mẽ omunh xà hkôt pix mã tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ harẽnh rỳ mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Amnepê

mã na pa pre ã Kris jarẽnh anẽ nẽ harẽnh o:

—Nà Krisja na hte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm ri kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx jakamã kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh na.

Anhỹr ã harẽnh o ixpa. Tã axte ã harẽnh anhỹr hkêt nẽ. Kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kêt jakamã na pa hte hpãnhã hkôt pix mã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

### *Mẽ pahpê Tĩrtũm kràmnhwỳ hã mẽ pajarẽnh*

*Rõmãn 5.1, 5.10; Epes 6.20; Korosẽ 1.20*

17 Nẽ koja mẽhõ Kris kôt amnhĩ xãm nhũm kot amnhĩ nhĩpêx tũmja kêp hapêx nhũm hpãnhã kot amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx nẽ hamaxpẽr nyw pix o hamaxpẽr. 18 Tĩrtũm na hte tanhmã mẽ pahto pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa. Na pu prem pamã hkurê htã nhũm Kris kukwak ri mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê ho hkràmnhwỳ. Hãmri nẽ tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ nẽ mẽ pamã:

—E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa kê mẽ ama nẽ mẽ apyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Pa ja hã mẽ omu nẽ ixte mẽ anhĩpêx pyrà nẽ mẽ ho ixkràmnhwỳ. Anẽ.

19 Jakamã na pa hte ma mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽmoj mex jarẽ ka mẽ inhma. Nà na pre Krisja mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ panê ty. Nẽ htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahpãnhã amnhĩrer par kumrẽx. Jakamã na ra Tĩrtũmja Kris kukwak ri kãm mẽ pahpiitã mẽ pahto hkràmnhwỳ prãm. Koja kukwak ri mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã ho hamakêtkati nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt kumrẽx. Kãm mẽ pahto hkràmnhwỳ hprãm jakamã koja ã mẽ panhĩpêx anẽ. Jakamã e kwa mẽ tokyx Kris kôt amnhĩ xunhwỳ kê Tĩrtũm kot inhĩpêx pyrà nẽ mẽ ato hkra nẽ mẽ ato hkràmnhwỳ.

Anhỹr o mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. 20 Kris kot mẽ apiitã mẽ awỳr inhmẽnh jakamã na pa hte ỹ hã mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa nẽ mẽ amã:

—E Tĩrtũm kãm mẽ ajapê jakamã na mẽ awỳr inhmẽ pa mõ. Jakamã kwa mẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Kê amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkràmnhwỳ. Anẽ.

21 Krisja aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx tã nhũm pre Tĩrtũmja te mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh pyràk o hipêx. Tã mẽmo kaxyw na pre ã hipêx anẽ? Nà mẽ panê kênã. Mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr nhũm kot mẽ panhĩpêx o te aa mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx xwỳnh pyràk o mẽ panhĩpêx kaxyw na pre ã mẽ panê Krata nhĩpêx anẽ.

# 6

1 Tã kot ã Kra nhĩpêx anhỹr jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ. No mẽ ama nẽ ãm mar kêt nẽ. Tĩrtũm kãm mẽ pajapê htỳx jakamã mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa. Kumã na pa hte ã mẽ amã kapẽr jarẽnh anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. 2 Amnepê mã na pre Ijaew mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

Na ka prem amex kêt nẽ ri apa nẽ amnhĩ to ixwỳ pa pre mẽ ama nẽ mẽmojta pê mẽ apytà nẽ mẽ ato mex nẽ. Anẽ.

Jakamã kwa mẽ inhma. Tĩrtũm kãm mẽ ate amnhĩ tomnuj pê mẽ apytàr prãm tỳx jakamã kwa mẽ tokyx amnhĩ to awỳ kê ã kêp mẽ apytàr anẽ.

### *Mẽ kot Kris ã tanhmã Pawre nhĩpêx to hã mẽ harẽnh*

*Sikũn Korĩt 4.7, 11.23-33; Korosẽ 1.10*

3-4 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hã ixtomnuj tã pa hte amnhĩ katut kôt mẽ kot tanhmã ixtomnuj toja rẽ nẽ ho ijamakêtkati tokyx anẽ. Nẽ arĩ mẽ kãm kapẽr jarẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot mar nẽ ãm mar nẽ hkaga pymaj na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. Mẽ kot ja hã inhĩpêx punuj tã pa arĩ mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. 5 Mẽ kot Kris ã ixtak nẽ ijagjênh nẽ tanhmã ixto kaxyw ixtã htu htã pa hte mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ ixkuhê. Na pa pre hte Tĩrtũm mã mẽ kãm kapẽr jarẽnh rax nẽ. Jao tõhã inhõt kêt nẽ inhõtxwa ho ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ tõhã inhmã prãm tỳx nẽ ri ixpa. Tã no ãm arĩ mẽ kãm kapẽr jarẽnh rãhã nẽ. 6 Inhmã tanhmã ixte amnhĩ tomnuj to hprãm kêt. Inhmã Tĩrtũm kot amnhĩ

nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm. Nẽ inhmã inhgryk tokyx anhỹr prãm kêt. Ãm inhmã mẽ piitã mẽ hkĩnh kãm mẽ ho mex pix prãm. Ã na pa hte Tĩrtũm Karõ nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ ra Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw. 7 Na pa hte ixkatàt kôt mẽ kãm ixkapẽr mex pix nẽ. Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhja nhỹ hã ri mẽ kãm kapẽr jarẽnh jao tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri ijamaxpẽr o ri mẽ hkôt ixpa. Jakamã na htem ja hã ixpumu nẽ ixte Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. 8 Na hte mẽ hkwỳjaja kãm ixkĩnh nẽ nhũm mẽ hkwỳjaja axtem kãm ixkurê nẽ. Nẽ mẽ hkwỳjaja amnhĩm inhmex ã ijarẽ nhũm mẽ hkwỳjaja axtem axpẽn mã tanhmã ixto kapẽr punuj to. Mẽ kot ixêx nhi hã ijarẽnh tã pa hte ixkatàt kôt mẽ kãm ixkapẽr o ri ixpa. Nom kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã ri ixto kapẽr to. Ja tanhmã inhmã kute hkêt. 9 Na hte mẽ hkwỳjaja ixkamã õkre kahak nẽ pika piitã hkôt axpẽn mã tanhmã ijarẽnh to ho pa. Mẽ kãm ixpĩr prãm tã no pa arĩ ixtĩr nẽ ixpa. Mẽ kot Jejus ã ixtomnuj tỳx tã kormã ixpĩr kêt nẽ pa ri ixtĩr nẽ ixpa. 10 Ixte Kris ã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa htã arĩ ixkĩnh nẽ ixpa. Nẽ ixkàxpore hkêt tã nhũm mẽ ohtô nẽ ixte mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh kukwak ri mex nẽ pa. Nẽ ixkukrêx rax kêt tã nhũm Tĩrtũm ixto mex nẽ pa inhmex nẽ ixpa. Tã kot paj nhỹrmã õ krĩ kamã kuri inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Jakamã na pa hte arĩ mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. 11 E Korĩt kãm ixkràmnhwỳjaja. Na pa ixprĩ hã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx jarẽnh par kumrẽx. 12 Inhmã mẽ akĩnh tỳx tã te mẽ amã ixkĩnh kêt pyràk. 13 Kwa te mẽ ate ixto mẽ akatut nẽ akuhê pyràk o inhĩpêx kêt nẽ. Amnhĩ pyrà nẽ amã ixkĩnh nẽ hkêt wehe. Te mẽ apê ixkra pyràk o na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ.

*Te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk ã mẽ pajarẽnh*

*Wam Korĩt 10.20-22, 15.33; Epes 5.3-14; Sikũn Ximotre 2.4; Xiakre 4.4-5; Wam Pêtre 2.11, 4.1-6*

14 Nẽ kêr ka mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê mẽ mẽ mẽmoj tã tanhmã axpẽn mar to hkêt nẽ. Rỳ mẽhõ ho amjên rỳ mẽhõ ho aprõ hkêt nẽ. Ahpỹnhã mẽ pajamaxpẽr kênã. Tanhmã kot we mẽ hamaxpẽr nyw xwỳnhjaja nẽ mẽ hamaxpẽr tũm xwỳnhjaja amnhĩ to nẽ axpẽn kôt hamaxpẽr nẽ ri axpẽn kôt pa? Nà koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ahpỹnhã mẽ pajamaxpẽr. Na hte hirã htỳxja kamàt kô mẽ pihkàr kêt nẽ. 15 Xà na hte Kris mẽ Satanasti wa axpẽn kôt hamaxpẽr? Nà wa kot axpẽn kôt hamaxpẽr kêt. Ahpỹnhã wa hamaxpẽr nẽ ahpỹnhã wa kot amnhĩ nhĩpêx. Nẽ ahpỹnhã hirã nẽ ahpỹnhã kamàt kô. Nẽ mẽ pahpê Kris kwỳjaja nẽ mẽ kêp hkwỳ hkêt xwỳnhjaja ahpỹnhã mẽ pajamaxpẽr nẽ ahpỹnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx. 16 Na pu htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã sãnti xunhwỳr nẽ amnhĩ to hwỳr pê kãm mex o mex ã harẽnh kêt nẽ. Axtem na sãntija. Mẽ panhõ Tĩrtũmja sãnti rom htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Ixkrajaja te kêp inhõrkwỹ nhũm ixpê õ dõn pyràk. Te ixpê inhõrkwỹ kamã ixpa xwỳnh pyràk jakamã kot paj ixkrajê kamã ri ixpa ho ixpa. Ixpê Mẽhpãm na pa. Anẽ.

17-18 ã Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhja kot amnhĩ jarẽnh anhỹr jakamã na hte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nê mẽ pahkurê ho:

Kêr ka mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ.

Nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa hkêt nẽ.

Kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx hã kot paj amnhĩ wỳr mẽ awỳ nẽ mẽ ato ixkra.

Nẽ pa kot paj ixpê Mẽapãm maati. Anẽ.

# 7

1 Tã ã Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra nẽ mẽ pahkôt pa ho pa hã amnhĩ jarẽnh kot anhỹr jakamã kwa ixkràmnhwỳjaja. Kêr pu mẽ kapẽr ma nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Nẽ mẽmoj punuj kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ ãm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ.

*Pawre kot Korĩt nhõ xwỳnhjê nhỹ hã hkĩnh ã harẽnh*

2 Nẽ kwa Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ tee ri amnhĩ tã tanhmã inhmã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Na pa pre tanhmã mẽ atõ hto hkêt nẽ. Rỳ tanhmã mẽ atõ hto ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ixkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Rỳ pa pre ixêx rom tanhmã mẽ anokupyr to ho ri ixpa hkêt nẽ. Kwa mẽ amã ixkĩnh nẽ tokyx ixkôt ajamaxpẽr kêt wehe. 3 Mẽ ate inhmar nẽ amnhĩ tã apijaàm kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr anhỹr kêt nẽ. Inhmã mẽ akĩnh kênã. Na pa pre inhmã mẽ akĩnh ã amnhĩ jarẽnh rax nẽ. Inhmã ri mẽ akôt ixpa rãhã ho ixpa hprãm. Rỳ ka mẽ nhỹrmã apiitã apikaprãr par japêr pa inhmã mẽ akôt ixtyk prãm nẽ. 4 Na pa hte ra mẽ amã ijamaxpẽr pê ixkĩnh nẽ ixpa. Nà kot kaj mẽ ixkapẽr ma nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. Na pa hte jar ra amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa htã no ãm mẽ amã ijamaxpẽr nẽ ixkĩnh nẽ.

5 Nẽ na pa pre amnẽ Masetõn wỳr kormã Xitre japêr o mõ. Hãmri nẽ Masetõnja wỳr pôj nẽ hapêr pê mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Hãmri nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja Kris ã inhĩpêx punuj nẽ hã inhmã àkjêr pix o pa. Hãmri nẽ ma Masetõn kamã krĩ piitã hkôt ri mẽ kãm ixto kapẽr punuj nẽ pa amnhĩ tã mẽ mar o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ mẽ kajaja mẽ ate Kris kaga nẽ nhãm mẽ hamaxpẽr kôt amnhĩ nhĩpêx pymaj na pa pre tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr o ri mẽ hkôt ixkaprĩ nẽ ixpa. 6 Tã Tĩrtũm kêp mẽ hkaprĩ xwỳnhjê pumunh nẽ akupỹm mẽ ho mẽ hkĩnh xwỳnh jakamã na pre ixkaprĩ hã ixpumu nẽ ixwỳr Xitre mẽ. Pa pre omu nẽ akupỹm ixkĩnh nẽ tãm ijamaxpẽr. 7 No ãm Xitre pumunh kôt pix mã ixkĩnh kêt. Na pre ixwỳr pôj nẽ tanhmã inhmã mẽ ajarẽnh to nẽ mẽ ate tanhmã ho mex to hã mẽ ajarẽ. Nẽ mẽ amã ixpumunh prãm tỳx ã mẽ ajarẽ. Nẽ Kris kôt mẽ atõta hpijaàm kêt o pa nhũm ixte kagà kamã hã mẽ amã ixàkjêr nhũm mẽ ate ja hã omunh nẽ ra amnhĩ kamã apijaàm o akaprĩ htỳx ã mẽ ajarẽ. Nhũm Tĩrtũm kot inhnê mẽ kãm ixkurê xwỳnhjê pumunh mex kaxyw mẽ ate ixto hwỳr ã mẽ ajarẽ. Na pre ã inhmã mẽ ajarẽnh anẽ pa kuma nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh tỳx kumrẽx.

8-9 Nẽ wam ixte mẽ amã kagàta nhĩpêx kêt ri na pa pre tee ri mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ akaxyw hipêx. Nẽ kamã mẽ ate hpijaàm kêt xwỳnhta kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh nẽ ãm omunh o arĩ hkôt apa hã kagàta kamã mẽ amã akir hãmri nẽ Xitre mã kugõ nhũm kupy nẽ ma mẽ awỳr o mõ. Tã ka xep prem kamã harẽ nẽ ama nẽ amnhĩ kamã apijaàm nẽ. Nẽ akaprĩ nẽ ajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Ãm hãmri na Pawre ã mẽ ijarẽnh anẽ. Na pa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ amnhĩ tomnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Tã nhũm Xitre akupỹn ixwỳr pôj nẽ inhmã mẽ ajarẽ. Pa mẽ ajarẽnh ma nẽ tee ri ijamaxpẽr nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mon pa pre axtem nẽ ã ri mẽ kãm ixàkjêr anẽ? Nà na xep prem kagàta kamã harẽ nẽ kuma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Anẽ.

Tã ãm hãmri na pa pre ã mẽ akaxyw hipêx nẽ mẽmojta ã mẽ amã ixàkjêr anẽ. Na ka xep prem kamã harẽ nẽ ama nẽ tee ri ajamaxpẽr o ra akaprĩ nẽ. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt na ka prem ja hã amnhĩ pumu nẽ ã akaprĩ anẽ. Tã xep ra akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Jao akupỹm akĩnh nẽ ri apa. Jakamã ãm hãmri na pa pre mẽ awỳr wam kagàta mẽnh nẽ mẽmoj tã ã mẽ amã ixàkjêr anẽ.

10 Koja Tĩrtũm krajê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã hpijaàm nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ akupỹm mex nẽ tãm hamaxpẽr pê hkĩnh nẽ ri pa. Nẽ axte tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr hkêt nẽ. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Tã koja mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê pyrà nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ ra hpijaàm japêr. Nom hkwỳjaja kot ja hã omunh pix mỳrapê hpijaàm nẽ arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr. Hã koja nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm kra kot akupỹm hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê kĩnhã Tĩrtũm pê awry rax kumrẽx nẽ ri pa.

11 Mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã tee ri amnhĩ pumunh nẽ amnhĩ kamã hpijaàm nẽ

akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêxja na Tĩrtũm kãm hprãm. Tã na ka xep ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Wam ixte mẽ awỳr kagà mẽnhta na ka xep prem kamã tanhmã ixte nã puro kamã hpijaàm kêt xwỳnhta ã mẽ amã ixàkjêr tota kamã akapẽr nẽ ama. Hãmri nẽ tee ri mẽ ate kormã kot amnhĩ tomnuj ã kãm axàkjêr kêt ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ amnhĩ kamã apijaàm nẽ. Nom Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Mẽ ate jam ajamaxpẽr pê amnhĩ kamã apijaàmja na kãm hprãm. Tã ka mẽ hpijaàm xwỳnhta kamã agryk nẽ kãm akapẽr o:

—Kwa mẽ pahpê Jejus kwỳjaja mẽ pahte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt tã ka ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nà na ka amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa mẽ hã apumu nẽ gaa nẽ apyrà nẽ ã amnhĩ tomnuj anẽ. Kwa ja kaga nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja ja hã mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apê jamnuj ã mẽ apumunh kurê kumrẽx. Ãm hãmri na ka prem ã kãm akapẽr anẽ.

12 Nẽ ixte mẽ awỳr kagà nẽ mẽnhta kamã na pa pre nã puro kamã hpijaàm kêt xwỳnhta mã tanhmã ixàkjêr to hkêt nẽ. Rỳ nã purota mã tanhmã ixàkjêr to hkêt nẽ. Na pa pre mẽ apê Kris kwỳjê hwỳr kagà nhĩpêx nẽ kamã tanhmã mẽ amã hpijaàm xwỳnhta ã karõ hto. Mẽ ate kamã harẽnh hãmri nẽ inhỹ hã amnhĩ nê hanor nhũm Korĩt nhõ xwỳnh piitã kot ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumunh kaxyw. Nẽ mẽ ate Tĩrtũm nom ã hipêx anhỹr jao mẽ amã ixkĩnh pê ixkapẽr kôt ã hipêx anhỹr ã amnhĩ pumunh kaxyw.

13 Tã nhũm Xitre ixwỳr pôj nẽ tanhmã inhmã mẽ ajarẽnh to. Na xep pre mẽ awỳr nojarêt nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Mẽ ate kagàta kamã harẽnh nẽ ijarẽnh mar nẽ kamã agryk pymaj tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Tã ma mẽ awỳr mõn pôj nẽ mã amã kugõ. Ka xep prem kamã harẽ nẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx nhũm mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ tãm hamaxpẽr. Tã ra akupỹn ixwỳr mõ nẽ inhmã mẽ ajarẽ pa mẽ ajarẽnh ma nẽ ijaxwỳja ixkĩnh nẽ. 14 Na pre kormã mẽ awỳr nojarêt pa kãm tanhmã mẽ amex ã mẽ ajarẽnh to. Tã nhũm xep ma mẽ awỳr mõn pôj nẽ mẽ apumu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà pẽr ãm hãmri na pre Pawre inhmã mẽ mex ã harẽ. Mẽ mex kênã. Anẽ.

15 Tã nhũm pre mẽ arũm kato nẽ ra man akupỹn ixwỳr mõn pôj nẽ inhmã mẽ ajarẽnh o:

—Na pa pre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm ixkapẽr o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ ixkapẽr ma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx nẽ ixto mex nẽ. Kormã ixte mẽ hwỳr inhmõr kêt tã mẽ harẽnh ma nẽ inhmã mẽ hkĩnh nẽ. Tã pa ma mẽ hwỳr mõ nhũm mẽ ixto mex rax nẽ pa ra inhmã mẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. Anẽ.

16 Ã inhmã mẽ ajarẽnh anẽ pa mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Ãm hãmri na ka htem mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa.

# 8

*Mẽ kot Kris kôt mẽ hkwỳjê pê õxỳ hkêt ã mẽ kãm karõ*

*Atre 11.27-30; Rõmãn 15.25-27; Wam Korĩt 16.1-4*

1 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kot paj hpãnhã mẽ amã jar Masetõn kamã tanhmã Jejus kwỳjaja kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽ ka mẽ harẽnh ma. Na hte Tĩrtũm mẽ kutã nojarêt nhũm mẽ mex nẽ pa. 2 Mẽ hkwỳjaja kot Kris ã mẽ hipêx kati nhũm mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa htã hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ ri pa. Nẽ mẽ hkàxpore hkryre htã ho õxỳ hkêt nẽ pa. Na htem àmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã hkwỳ nhõr o pa.

3-4 Tã na prem Jerujarẽ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê jarẽnh ma. Mẽ kêp amrakati hã mẽ harẽnh ma nẽ kãm mẽ hkaprĩ nẽ. Nẽ mẽ kãm mẽ hwỳr mẽmoj rẽnh nẽ mẽ ho ajuta hprãm nẽ. No ãm pa ixte mẽ kãm hã karõ xà hkôt kêt. Mẽ tãmjaja mẽ hamaxpẽr xà hkôt na prem ã hamaxpẽr anẽ nẽ mẽ kaxyw kàxpore ho pikuprõnh rax nẽ. Hãmri nẽ inhmã kugõ nẽ inhmã:

—Kwa na pa prem Jerujarẽ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê jarẽnh ma nẽ mẽ inhmã mẽ hkaprĩ nẽ mẽ kãm mẽ ixkàxpore hkwỳ ho akuprõ. Jakamã e amỳ nẽ ma mẽ hwỳr o

mõ nẽ mẽ kãm agõ kê mẽ tokyx ho amnhĩm awjaprô nẽ kuku. Anẽ.

5 Pa mẽ kuma nẽ ixtỳx ho ãm kàxpore grire hã hkamnhĩx nẽ ijamaxpẽr o:

—Kwa mo mẽ hikàxpore rax koja mẽ ri ho akuprõ nẽ mẽ kãm kugõ? ãm mẽ hikàxpore hkryre kênã.

Anhỹr o ijamaxpẽr tã no nhũm mẽ kaxyw ho rax nẽ ho akuprõ. Mẽ hikàxpore hkryre htã mẽ kãm õr rax nẽ. Hãmri nẽ inhmã amnhĩ jarẽnh o:

—Na pa mẽ ra Pahihti Jejus Kris mã amnhĩ gõ. Mẽ ixte tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw. Jakamã e tanhmã mẽ inhmã mẽmoj tã karõ hto. Kot pa mẽ ama nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Ja na pa mẽ inhmã hprãm nhũm Tĩrtũm haxwỳja kãm ja prãm. Anẽ.

6 Na pa pre ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ apê Korĩt nhõ xwỳnhjê mã ijamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ Xitre mã mẽ ajarẽ. Na pre mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê jarẽ. Mẽ ate mẽ kãm kàxpore hkwỳ ho apikuprõnh kaxyw. Tã pa pre jam ijamaxpẽr nẽ ra akupỹm mẽ awỳr mẽnh mã nẽ kãm:

—Kwa ma akupỹm Korĩt wỳr mõ nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê kaxyw kàxpore hkwỳ ho akuprõ nẽ tokyx mẽ hwỳr kumẽ. Ra mẽ kãm Kris kôt mẽ hkwỳjê hkĩnh ã amnhĩ jarẽnh kênã. E kwa tokyj. Anẽ.

7 Na ka htem amnhĩ to mex o ri apa. Nẽ amnhĩ kaxyw Kris hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Nẽ ma mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mex o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ ajamaxpẽr mex nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o ri apa. Nẽ mẽ amã ixkĩnh o ri apa. Jakamã kwa kêr ka mẽ axàmnhĩx mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽ akàxpore hkwỳ nhõr o apa. Jao mẽ amã Tĩrtũm kĩnh tỳx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. 8 Ixte ã mẽ amã ja hã karõ anhỹr tã hã mẽ atã ixihtỳx kêt nẽ. Ãm mẽ kamã axukaprĩ hkôt mẽ ate mẽ kãm axàmnhõr o apa kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Masetõn kamã mẽ pahkwỳjaja kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ. 9 Ra mẽ ate Jejus Kris kãm mẽ pajapê hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mar mex. Amnepêm na pre kaxkwa kamã mex kumrẽx nẽ ri pa ho pa nhũm mẽmoj piitã kêp õ htã nhũm rer pa nẽ mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pakamã kêp amrakati nẽ ri pa. Hikàxpore hkêt nẽ ri pa. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽmoj mex piitã rer par nẽ mẽ pahwỳr wrỳk anẽ? ãm kot mẽ pahto mex pix kaxyw. Kot mẽ pahto mex nhũm mẽ pahte kukwak ri mẽ paxàmnhĩx ri mẽ pajamakêtkati nẽ mẽ papa kaxyw na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Mẽ pahte nhỹrmã uràk nẽ kaxkwa kamã pamex kumrẽx nẽ ri papa ho papa kaxyw.

10 E kwa kêr ka mẽ tokyx kàxpore hkwỳ ho apikuprõnh pa nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê hwỳr amẽ. Mẽ akumrẽxjaja na ka prem ham amgrà hapêxta kamã ra mẽ kaxyw ho apikuprõnhja krax. Mẽ amã mẽ ho mex prãm xàj ham ho hkrax tã no ãm kormã hatur xàm mẽnh nẽ mẽ hwỳr mẽnh kêt nẽ. 11 Kwa mẽ tokyx ja ho ajapêx nà. Na ka prem ate ho anhỹr krax ã akĩnh pê kàxpore hkwỳ ho apikuprõnh o apa. Tã kêr ka mẽ arĩ akĩnh rãhã ho apikuprõnh par jatur xàm amẽ. No mẽ ri atỳx tanhmã ajamaxpẽr to hkêt nẽ. Rỳ mẽ ajamaxpẽr o:

—Nà kormã. Kot paj nhỹrmã ixkàxpore rax nẽ rĩ kormã mẽ hwỳr hkwỳ mẽ.

Anhỹr o mẽ ri ajamaxpẽr hkêt nẽ. Mẽ ate tanhmã akàxpore hkre kamã kute hã omunh xà hkôt mẽ kãm hkwỳ pix gõ. 12 Kêr ka mẽ axàmnhĩx akĩnh kãm mẽ kãm ho akuprõ. Ate amnhĩ kàxpore pumunh xà hkôt. Ka mẽ akàxpore rax nẽ mẽ kãm ho rax nẽ agõ. Rỳ mẽ akàxpore grire nẽ mẽ kãm ho grire nẽ agõ. Ja na kêt mex. 13 No mẽ ate mẽ kãm õr par nhũm mẽ arom mẽ hikàxpore rax nẽ ri paja mex kêt. 14 Nom ra mẽ akàxpore rũnh jakamã kwa mẽ amnhĩ kutã mẽ kãm hkwỳ ho hkryre nẽ ho akuprõ kê mẽ apyrà nẽ hikàxpore nẽ ri pa. Kêr ka mẽ nhỹrmã tanhmã amnhĩ to nẽ axà nẽ nhũm akàxpore apê hapêx nhũm mẽ ajarẽnh ma nẽ amnhĩ kuxwar mẽ ato ajuta nẽ mẽ amã hkwỳ ho akuprõ nẽ mẽ awỳr kumẽ. Ka mẽ akàxpore ho axpẽn pyrà nẽ ri apa. 15 Amnepêm Tĩrtũm kot kaxkwa rũm Ijaewjê hwỳr mẽõ rẽnh nhũm mẽ kot apkati mẽ amnhĩm hkawrà nẽ ho apkur o pata ã na pre Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũmja ã mẽ harẽnh anẽ nẽ mẽ harẽnh kot:

Na pre mẽ hkra xohtô xwỳnhjaja mẽ apkur xà hkawrà rũnh nẽ. Nẽ gôj kãm unhwỳ nẽ kuku nẽ piitã ho õhy htu. Nhũm mẽ hkra grêre xwỳnhjaja haxwỳja hkwỳ kawrà no ãm ho hkryre nẽ hkawrà. Nẽ gôj kãm unhwỳ nẽ kuku nẽ haxwỳja ho õhy htu hpa. Na pre htem apkati mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.
Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ akàxpore ho axpẽn pyràk o ri ho apa.

### *Xitre mẽ hkràmnhwỳjê jarẽnh*

16 Nẽ Xitre na pre ixpyrà nẽ kãm mẽ ato ajuta hprãm nẽ. Na pre inhmã mẽ atã amnhĩ jarẽ pa pre kuma nhũm ja inhmã mex nẽ pa ixkĩnh nẽ. Nẽ ijamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na Tĩrtũm tanhmã Xitre hkrã hto nhũm ã hamaxpẽr mex anẽ. Anẽ.

17 Tã pa ma akupỹm mẽ awỳr mõr ã hkukja nhũm inhma nẽ hkĩnh nẽ mẽ awỳr nojarêt kurê kumrẽx. Nom kormã ixte kãm mẽ ajarẽnh kêt ri nhũm tãm amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ mẽ awỳr hkrà. 18 Tã na ra nojarêt kaxyw. Kot paj ma hkôt Kris kôt mẽ pahtõjê hõ mẽ kê ma hkôt mõ. Kôt ixte mẽnh xwỳnhta na hte mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mex nẽ nhũm htem amnhĩm mex ã harẽ. 19 Na pre jar Jejus kwỳjaja kot ma ixkôt Jerujarẽ hwỳr kàxpore hkwỳ ho mõr kaxyw nhũm prem amnhĩm mẽ kurê. Tã koja Xitre mẽ wa mẽ awỳr mõn pôj ka mẽ kãm kàxporeta gõ nhũm man akupỹn o mõ pa wa rĩ kormã ma Jerujarẽ hwỳr mẽ kãm o mõ. Mẽ kot hamỳnh nẽ mẽ pamã mẽ hkĩnh ã kot amnhĩ tã mẽ pahpumunh kaxyw. Nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh kaxyw. 20-21 Nom kàxpore rax nhũm ixte mẽ hwỳr o inhmõr nhũm mẽ kot hã ixkamnhĩx pymaj kot paj ma amnhĩ kôt Kris kôt mẽ pahtõta o mõ. Ixte Xitre hkôt mẽ awỳr mẽnh xwỳnhta pa ma amnhĩ kôt o mõ. Nom ixàhkĩnh o ixpare hã. Tĩrtũm kot ja kôt ixpumunh mex tã kot paj ma amnhĩ kôt o mõ.

22 Nẽ ot pa ma Xitreta wa hkôt axte mẽ awỳr ja mẽ. Kêr kê mẽ axkrunẽpxi nẽ ma ixkukamã mẽ awỳr mõ. Ixte wa hkôt mẽnh xwỳnhta ixte kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex. Na hte kãm mẽ piitã mẽ ho ajuta ho pa hprãm nẽ. Tã mẽ ajarẽnh ma nẽ inhmã mẽ ajarẽnh o:

—Nà koja mẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê mã kàxpore nhõr rax nẽ kãm ga. Mẽ kot amnhĩ to mex kênã. Anẽ.

Jakamã ra mẽ awỳr hkrà. Tã koja ma Xitre wa hkôt mõ nẽ mẽ ato ajuta ka mẽ tokyx kàxpore ho apikuprõnh pa.

23 Nẽ koja mẽhõ tanhmã Xitre hã mẽ akukjêr to ka mẽ kêp ixkràmnhwỳ mex ã harẽ. Nẽ kot inhĩhkô hã mẽ ho ajuta mex o pa hã harẽ. Na pre ra jar Kris kwỳjaja mẽ akaxyw kuta nẽ ma mẽ awỳr kumẽ. Jakamã koja ma mẽ awỳr mõ nhũm Kris kôt mẽ pahtõjê hõ wa pijakrutja wa ma hkôt mõ. Na hte wa haxwỳja Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. 24 Koja mẽ awỳr pôj ka mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ. Nẽ mẽ amã mẽ hkĩnh nẽ. Kê krĩ piitã hkôt Kris kôt mẽ pahkwỳjê piitã mẽ hã mẽ ajarẽnh ma nẽ axpẽn mã mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Pẽr ãm hãmri na pre Pawreja mẽ pamã Korĩt kãm mẽ pahkwỳjê jarẽ. Na xep pre Xitre mẽ hkwỳta ma mẽ hwỳr mõ nhũm mẽ ho mex rax nẽ. Ra Pawre kot mẽ pamã mẽ harẽnh xà hkôt. Anẽ.

# 9

### *Mẽ kot kàxpore ho pikuprõnh ã mẽ harẽnh*

1-2 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Kot paj Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê kaxyw mẽ atã ixihtỳx kêt nẽ. Ra mẽ amã mẽ ho ajuta hprãm jakamã na pa pre Masetõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã mẽ ajarẽnh o:

—Pika pê Gres kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja na prem ham amgrà hapêxta kamã Jerujarẽ kamã mẽ pahkwỳjê jarẽnh ma nẽ kãm mẽ ho ajuta hprãm. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apyrà nẽ kãm tanhmã mẽ ho ajuta hto hprãm. 3-4 Tã ot pa mẽ awỳr Xitre mẽ hõta wa mẽ ho ixpimrààtã wa mẽ kumẽ. Mẽ kot kàxpore hã mẽ akukjêr kaxyw. Kêr pa mytwrỳ hõ hã ma Masetõn nhõ xwỳnh kwỳjê mẽ mẽ awỳr mõ nẽ ra ixte mẽ kãm kàxpore hkwỳ ho mẽ apikuprõnh ã mẽ ajarẽnh kôt mẽ ate ho apikuprõnh rax ã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Nom kot pa mõ nẽ tee ri hapêr nẽ te ixte Masetõn nhõ xwỳnhjê mã mẽ ato ixêx pyrà nẽ ixpijaàm nẽ. Ka mẽ ajaxwỳja amnhĩ kamã apijaàm nẽ. 5 Ã mẽ pahte

amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj na pa ã mẽ amã kagàja nhĩpêx nẽ Xitre mã õr nẽ ma amnhĩ kukamã mẽ awỳr mẽnh anẽ. Nẽ hkôt wa mõr mã xwỳnhta mẽ ho ixpimrààtãã amnhĩ kukamã wa mẽ kumẽ. Tã kê mẽ awỳr pôj nẽ mẽ amã kagàja gõ ka mẽ kamã harẽ nẽ ama nẽ tokyx kàxpore ho apikuprõnh jatur xàm amẽ. Kêr pa mẽ hapu hã mẽ awỳr mõ ka mẽ ra mẽ ixkutêp ho apikuprõnh pa nẽ mẽ kãm agõ nẽ ajamakêtkati nẽ apa. No pa ixte mẽ amã mẽ ate ho apikuprõnh kaxyw mẽ atã ixihtỳx kêt. 6 Na htem piitã ã hamaxpẽr anhỹr o pa nẽ hamaxpẽr o:

—Kot ka apur rax nẽ kamã anhõ rax nẽ. Nom kot ka apur grire nẽ kamã anhõ grire.

Anhỹr o hamaxpẽr jakamã kêr ka mẽ apiitã ajamakêtkati nẽ Jerujarẽ nhõ xwỳnhjê mã kàxpore nhõr mex nẽ. Kêr ka mẽ ho apikuprõnh pa nhũm rax nẽ. Te mẽhõ ihpur rax nẽ kamã õ raxta pyràk. Kê Tĩrtũm ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ nhỹrmã mẽ ato mex nẽ. 7 Nom kêr ka mẽ anhõxỳ kamã mẽ kãm õr kêt nẽ. Mẽ pahte pahkĩnh kãm panhõxỳ hkêt kãm mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm. 8-9 Koja mẽ hã mẽ apumu hãmri nẽ amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarẽnh rãhã ho pa. Mẽ kãm Tĩrtũm kĩnh xwỳnhjaja na htem àmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o pa. Te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na hte àmnhĩx ri mẽ pamã mẽmoj nhõr o pa. Mẽ pahwỳr na rẽ nhũm wrỳ. Nhũm mẽ pamã mẽ paxàpkur xà nhõr o pa. Nẽ tanhmã mẽ pahto pu mẽ paxà hkêt nẽ pajamakêtkati nẽ paxàpênh o papa. Nẽ pamex nẽ ri papa. Panhõ rũnh nẽ ri papa. Jakamã kwa pu mẽ uràk nẽ paxàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj nhõr o papa.

10 E pa ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Nà na hte ã Tĩrtũm mẽ pamã mẽ paxàpkur xà nhõr o pa anẽ. Kot kaj apur kãm ahkre nhũm tanhmã amã mẽmo hyta nhĩpêx to nhũm amã hapôx mex nẽ amã ô rũnh nẽ ka anhõ rax nẽ. Nẽ hkwỳ ho axàpkur o apa nẽ axte hkwỳ hkre. Tã kêr ka mẽ ã Tĩrtũm kot mẽ ato mex anhỹr ã amnhĩ pumu hãmri nẽ uràk nẽ axàmnhĩx ri mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã axàmnhõr pê mẽ ho mex o ri apa. Nhũm Tĩrtũm mẽ hã mẽ apumu nẽ mẽ amã mẽmoj nhõr rãhã nẽ. Ka mẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã hkwỳ nhõr o apa. 11 Koja Tĩrtũm mẽ ato mex rax nẽ ka mẽ anhõ mẽmoj rax nẽ. Ja o amnhĩ xwar mẽ kêp amrakati xwỳnhjê kaxyw kàxpore hkwỳ jaxwỳ. Kêr pa mẽ amã hkwỳ jamỳ nẽ ma Tĩrtũm kôt mẽ pahkwỳjê mã o mõ nẽ mẽ kãm kugõ kê mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ mẽ atã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. 12 Hãmri nẽ mẽ akukwak ri mex nẽ ri pa. Nẽ axpẽn mã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o ri pa. 13 Koja mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ tã tanhmã mẽ ajarẽnh to nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na pre Korĩt kãm akôt mẽ ixkwỳjaja amnhĩ jarẽ. Na htem akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Jao mẽ ixpê õxỳ hkêt nẽ mẽ inhmã kàxpore hkwỳ nhõr rax nẽ. àmnhĩx ri hamakêtkati nẽ mẽ inhmã hkwỳ nhõr rax nẽ. No ãm mẽ papxipix na htem ã mẽ inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na htem mẽ kêp amrakati xwỳnh piitã ã mẽ hipêx anhỹr o pa. Ãm hãmri na ka pre tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ anhỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

14 Hãmri nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Ãm hãmri na hte Korĩt nhõ xwỳnhjaja amnhĩ pyrà nẽ mẽmoj to mẽ ixkutã nojarêt o pa. Jakamã aa mẽ ixte amnhĩ tã mẽ inhno ho mẽ omunh kêt tã mẽ inhmã mẽ hkĩnh nẽ. Kwa kêr ka mẽ ixtã mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho apa Tĩrtũm.

Anhỹr o mẽ ato kuwỳ. 15 Tĩrtũmja mex o mex. Nom na hte mẽ pahto mex pê mẽ pamã kàxpore nhõr kêt nẽ. Kra Jejusja na pre mẽ pamã kugõ. Kãm mẽ pajapê ho mẽ pahwỳr kumẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Ja na mex o kot mẽ pamã kàxpore nhõr jakrenh. Mẽhõ koja uràk nẽ ã mẽ panê htyk anẽ? Nà amrakati ho amrakati. Ãm Jejus pix na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

# 10

*Pawre kêp Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kapẽr xwỳnh ã harẽnh*

*Epes 6.10-20; Wam Tesarõn 5.8*

1 E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà ixpê Pawre
kot paj mẽ akwỳ kot tanhmã ixto kapẽr
to xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽ ka mẽ apiitã
inhma. Nà na hte Kris mẽ pakamã gryk
tokyx anhỹr kêt nẽ. Na hte mẽ pahto mex
japjê nẽ. Tã inhmã uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx
anhỹr prãm nẽ. No na hte mẽ akwỳjaja
axpẽn mã tanhmã ixto kapẽr punuj to nẽ ri
axpẽn mã:

—Pawre na hte nhỹri krĩ kamã pa nẽ mẽ
pamã kagà nhĩpêx nẽ mẽ pahwỳr kurẽ nẽ
kamã mẽmoj tã mẽ pamã kapẽr kãm hihtỳx
nẽ hã mẽ pamã akir. Tã amnẽ mẽ pahwỳr
mõ hãmri nẽ te kãm mẽ pahpyma pyràk o
mẽ pamã kapẽr o pa.

Anhỹr o ijarẽ. 2 Nom inhmã mẽ awỳr
inhmõr nẽ mẽmoj tã mẽ amã ixàkjêr prãm
kêt tã kot paj nhỹrmã mẽ awỳr mõ ka mẽ
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa japêr. Pa
ja hã mẽ apumu nẽ hã mẽ amã akir kãm
ga. 3 Na pa htem jar pika ja kamã Tĩrtũm
kwỳ hkêt xwỳnhjê kaêx ã ri ixpa nom mẽ
uràk nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ixpa hkêt nẽ. Nẽ mẽ uràk
nẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã ijamaxpẽr to
ho ixpa hkêt nẽ. Na pa htem Tĩrtũm Karõ
nhỹ hã àhpumunh xà ho amnhĩ nhĩpêx o ri
ixpa. 4 Nẽ Tĩrtũm xàhpumunh tỳx xà ho mẽ
kãm kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Mẽ kot mar nẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Nẽ àhpumunh
tỳx o na pa htem mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ
xunhwỳr pymaj mẽ kêp àmnàr xwỳnhjaja
tanhmã mẽ nê mẽ ho. 5 Na htem htỳx ri
tanhmã Tĩrtũm nê hkwỳjê mã kapẽr to ho
pa. Amnhĩ kaxyw hkôt mẽ hamaxpẽr kêt
kaxyw tanhmã nê mẽ kãm kapẽr to. Na pa
htem ja hã mẽ omu nẽ Tĩrtũm xàhpumunh
tỳx xà ho tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to nhũm
mẽ tee ri inhma nẽ axte mẽ kêp àmnàr kêt
nẽ. Pa mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nhũm mẽ
ohtô nẽ kuma nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ
nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. 6 Tã mẽ kajaja
kot kaj mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex
tã mẽ atõ ra kapẽr nhĩrôp xa nẽ tanhmã
amnhĩ tomnuj to. Pa ja hã apumu rỳ hã
ajarẽnh ma nẽ hã amã akir. 7 Mẽ ate
Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh kêt ã axpẽn
mã ijarẽnh tã kot kaj mẽ atõ ãm hãmri apê
Kris kwỳ hã amnhĩ pumu nẽ ra mããnẽn
pa ixpê hkwỳ hã ixpumunh kurê kumrẽx.
Mẽ apyrà nẽ ixpê hkwỳ kênã. 8 Na pa pre
ma mẽ awỳr mõ nẽ tanhmã mẽ amã amnhĩ
jarẽnh to nẽ mẽ amã:

—Tĩrtũm na pre mẽ awỳr inhmẽ pa mõ.
Ixte ỹ hã mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt
ixpa kaxyw. Anẽ.

Tã pa hte arĩ ã amnhĩ jarẽnh anhỹr o ri
ixpa. Ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ awỳr
inhmẽ pa hte ãm hãmri mẽ amã kapẽr
jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Na pa hte Tĩrtũm
nhỹ hã mẽ amã ixkapẽr nẽ kapẽr o ixêx o
amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Ixte tanhmã mẽ
atomnuj to ho ri ixpa kaxyw na pre Tĩrtũm
mẽ awỳr inhmẽnh kêt. Mẽ amã ixkapẽr
mex nhũm mẽ ate inhmar nẽ Kris kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa kaxyw na pre
mẽ awỳr inhmẽ. 9 E kwa Kris kôt ixkwỳjaja.
Na pa hte mẽ amã ixpuma kaxyw mẽ awỳr
kagà rẽnh kêt nẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ
tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o amnhĩ
kamã amã ma kaxyw kêt. 10 Mẽ akamã mẽ
kãm ixkĩnh kêt xwỳnhjaja na htem ijarẽnh o:

—Pawre na hte awry hã pa nẽ mẽ pahwỳr
kagà rẽnh nẽ kamã te kêp pahi ho amnhĩ
nhĩpêx pyrà nẽ mẽmoj tã mẽ pamã kapẽr
kãm hihtỳx nẽ. Tã mẽ pahwỳr pôj hãmri
nẽ kapẽr kaxyw nom kapẽr kãm hihtỳx o
kapẽr kêt nẽ. Jakamã mo kaxyw kot puj mẽ
hwỳr mra nẽ kapẽr ma?

Anhỹr o ijarẽ. 11 Nom ã ixte anhỹr kêt.
Kwa mẽ inhma. Kot paj nhỹrmã ma mẽ
awỳr mõ hãmri nẽ te kagà ja kamã mẽ amã
ixkapẽr pyràk o mẽ amã ixkapẽr nẽ ixkapẽr
xihtỳx o mẽ amã ixkapẽr kãm ga.

12 Na hte mẽ akwỳjaja kot amnhĩ to mex
o mẽ ajakrenh ã amnhĩ to jarkrar o ri pa.
No ãm amnhĩ krã hkôt pix mã na htem ã
ri amnhĩ jarẽnh anẽ. Na hte Tĩrtũm ã mẽ
harẽnh anhỹr kêt nẽ. 13 Tã inhmã mẽ uràk
nẽ ã amnhĩ jarẽnh anhỹr prãm kêt. Ãm ixte
Tĩrtũm kot tanhmã inhmã karõ hto xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx o ixpaja na inhmã hprãm. Tã
mẽ kajaja mẽ awỳr na pre inhmẽ. 14 Ra
kot mẽ awỳr inhmẽnh jakamã ixkumrẽx na
pa pre mẽ awỳr mõ nẽ mẽ akôt ri mẽ amã
tanhmã Kris jarẽnh to ho ri ixpa. Tĩrtũm
kãm nhỹhỹm ixpa hprãm xà pix wỳr na
inhmã ixpa hprãm.

15 No kêt mẽ kot amnhĩ krã hkôt htỳx ri
Tĩrtũm kapẽr jahkre o mẽ pa xwỳnhjaja na

htem nhỹri krĩ kamã mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hã amnhĩ to jarkrar o ri pa. Te tãm kot mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ kãm ujarẽnh nhũm mẽ kot mẽ mar xà hkôt Kris kôt amnhĩ xunhwỳr pyràk. Nẽ mẽ hã amnhĩ to jarkrar o:

—E na pa pre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nhũm mẽ inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Ixkukwak ri na prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Nom ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã amnhĩ to hêx. No pa na pa hte ho mẽ uràk kêt nẽ. Koja Tĩrtũm ma nhỹri krĩ hwỳr ixkwỳjê hõ mẽ nhũm ma hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Kris kapẽr jarẽ. Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Pa mẽ harẽnh ma nẽ mẽ ỹ hã ixkĩnh nẽ nom pa ixkukwak ri mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Ixte mẽ hwỳr ixpa nẽ mẽ kãm ixujarẽnhre hã kot pa hkêt mẽ hã amnhĩ to jarkrar. Ãm Tĩrtũm kãm nhỹhỹm ixpa hprãm xà pix wỳr na pa hte ixpa nẽ mẽ kãm kapẽr jarẽ. Jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa pa ja hã mẽ apumu nẽ mẽ are nẽ hpãnhã ma krĩ hõ hwỳr Kris kot mẽ hwỳr inhmẽnh xà hõ hwỳr mõ. Ka mẽ ja hã ixto Tĩrtũm wỳr o apa. 16 Kot paj mẽ anhõ krĩ kamã mẽ piitã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh pa hãmri nẽ hpãnhã ma krĩ hkwỳ hkôt ijapôx o ri ixpa nẽ kamã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Kormã aa mẽ kot mar kêt kumrẽx xwỳnhjê mã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Na pa hte ã mẽ hwỳr ixpa nẽ mẽ kãm ixujarẽnh anẽ. Jakamã nhũm mẽ ja hã ixpumu nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar xwỳnhjê pix wỳr ixpa hã ijarẽnh kêt nẽ.

17 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽmoj tã mẽ kot amnhĩ to jarkrar ã harẽnh kot:

Kêr ka mẽ kamjaja amnhĩ mex ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm pix mã mãn mex o mex ã harẽnh o ri ho jarkrar o ri apa. Anẽ.

18 Kot pu mẽ Tĩrtũm noo mã amnhĩ to mex ã amnhĩ to jarkrar nẽ ãm amnhĩ to jarkrar kaprỳ. Nom koja Tĩrtũm tãm ja hã mẽ pahto jarkrar nẽ ãm hãmri mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã pahto jarkrar.

# 11

*Jejus kot mẽ hwỳr mẽ rẽnh ã amnhĩ to hêx xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 7.15; Rõmãn 16.17; Karatas 1.6-9; Korosẽ 2.8; Sikũn Pêtre 2.1*

1 E kot paj te mẽ hkrã pipãnh xwỳnh kot htỳx ri amnhĩ jarẽnh pyràk o tanhmã mẽ amã amnhĩ to jarkrar to. Kwa mẽ inhma nẽ ixkamã agryk kêt nẽ. No mẽ ixkapẽr kumrẽx mãn ma. 2 Inhmã mẽ akĩnh. Te ho Mẽpahpãm Tĩrtũm kãm mẽ akĩnhta pyràk. Te mẽ apê mẽhõ kukrit kãm my hkĩnh nẽ kot ho mjên prãm xwỳnhta pyràk. Kãm mẽmyjê piitã mẽ hkĩnh kêt ãm kãm pix kĩnh. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ amã Kris kĩnh o nhãm amã mẽ hkĩnh xwỳnhjê jakre. Te ho mẽhõ ni kot kãm myta pix kĩnh nẽ kãm ho mjên prãm xwỳnhta pyràk. Ja na pa inhmã hprãm. 3 Ra mẽ amã Kris kĩnh tỳx o apa nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa htã nhũm mẽ kot amnhĩ krã hkôt htỳx ri Tĩrtũm kapẽr jahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ ajarẽnh ma nẽ axpẽn mã mẽ ajarẽnh o:

—Kwa nà ja mex kêt. Koja mẽ Pawre kapẽr ma nẽ ãm kuma nhũm ja mex nẽ. No mẽ pahkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja na mẽ pamã mex. Ja na kêt mẽ pamã mex o mex. Anẽ.

Hãmri nẽ ra kot Kris nê tanhmã mẽ amã hêx to kaxyw. Te amnepê mã kagã kot mẽ panã kot wa pê Ewa mã hêx nhũm kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxta pyràk. 4 Na pa pre ra mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã tanhmã Jejus jarẽnh to. Nẽ tanhmã mẽ amã Tĩrtũm Karõ jarẽnh to. Nẽ tanhmã wa kot mẽ pahto hkra hto hã mẽ amã wa harẽ ka prem inhma nẽ mar tỳx nẽ. Tã nhũm ra mẽ kot htỳx ri Tĩrtũm kapẽr jahkre xwỳnhjaja ixpãnhã mẽ awỳr mõ nẽ Jejus kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ amã ujarẽnh to nẽ mẽ amã harẽnh o hêx rãhã ho pa. Nẽ Tĩrtũm Karõja nhũm mẽ amã tanhmã ho hêx to. Nẽ ixte mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kwỳm ri ixpãnhã tanhmã mẽ amã harẽnh to ho pa. Na ka prem mẽ ama nẽ ãm hãmri harẽnh ã hkamnhĩx. Kwa kêr ka mẽ ri mẽ ujarẽnh piitã mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kot Jejus jarẽnh tã no ãm katàt kôt harẽnh kêt nẽ. Ãm ri ho hêx o pa. Ka htem ama nẽ ãm hãmri harẽnh ã hkamnhĩx nẽ mẽ amã mẽ mar prãm nẽ. Mẽ kot mẽ amã harẽnh o hêx o pa

htã ka mẽ ama nẽ ra mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kwa mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. 5 Kris kot mẽ awỳr mẽ rẽnh ã mẽ kot amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ to hêx. Ka prem ama nẽ ãm hãmri mẽ kot mẽ amã harẽnh ã mẽ hkamnhĩx. Nom na pre Krisja mẽ awỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Kêt pa na pre mẽ awỳr inhmẽ. 6 Mẽ hkĩnhã ixkapẽr kror pyràk tã no ãm ixte Tĩrtũm kapẽr mar tỳx. Nẽ kot amnhĩ nhĩpêxja na ixte omunh par. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex.

7 Na pa pre mẽ akôt ri mẽ amã Jejus jarẽnh o ri ixpa no ãm hpãnhã mẽmoj tã mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nẽ. Xà amarĩ ixte mẽ amã harẽnh nẽ hpãnhã mẽmoj tã mẽ awỳr kêtja mẽ apê omnuj? 8-9 Kormã ixte mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpata ã na pa pre hte tõhã kàxpore ho presija no ãm aa hã mẽ awỳr kêt nẽ. Jar Masetõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja na prem ixwỳr hkwỳ rẽnh o pa pa ho ixàpkur xà japrôr o ri mẽ akôt ixpa. Mẽ kumã ixte Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa hkêt tã pa hte mẽ kukwak ri mẽ akôt ho ixàpkur o ri ixpa. Tã kot paj arĩ ã mẽ akôt ixpa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽmoj tã mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nẽ. 10 Ja inhmã mex. Jakamã kot paj amarĩ mẽ anhõ pika pê Gres kãm ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ixpa anẽ nẽ mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Kris pyrà nẽ ixêx kêt kênã. 11 Xà we inhmã mẽ akĩnh kêt kôt na pa hte ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh pãnhã mẽ awỳr kêt anẽ? Nà inhmã mẽ akĩnh jakamã na pa hte kapẽr jarẽnh pãnhã mẽ awỳr o ri ixpa hkêt nẽ. Inhmã mẽ akĩnh tỳx kênã. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex. 12 No mẽ kot amnhĩ krã hkôt htỳx ri Tĩrtũm kapẽr jahkre xwỳnhjaja na htem mẽ ajahkre hpãnhã kàxpore hã mẽ awỳr pix o pa. Nẽ mẽ amã tanhmã amnhĩ to hêx to nẽ mẽ amã:

—Nà mẽ ixte Pawre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêxja kot axpẽn pyràk.

Anhỹr o mẽ amã amnhĩ to hêx. Nom ixte ho mẽ uràk kêt kumrẽx. Mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx kot axpẽn pyràk ronhỹx pa mẽ uràk nẽ kàxpore hã mẽ awỳr o ri ixpa. Nom ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Kot paj aa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa hkêt nẽ. 13 Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja na pre Tĩrtũm mẽ awỳr mẽ rẽnh kêt nẽ. Mẽ kot Kris nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh tã ãm amnhĩ to hêx. 14 Mẽ õ pahi Satanastija te mẽmoj mex jarẽnh pyràk tã no ãm na hte mẽ pano kupyr pê mẽ pamã tanhmã hêx to ho mẽ pahkôt pa. Te kot mẽmoj mex ã ãm hãmri kot harẽnh pyràk tã no ãm ho hêx. 15 Tã hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem uràk nẽ te tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ pahwỳr mra nẽ tanhmã mẽ pamã hêx to. Satanasti pyrà nẽ mẽ pano kupyr kaxyw tanhmã mẽ pamã hêx to. Nom koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ pahtã mẽ homnuj tỳx kumrẽx nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu.

### *Tanhmã mẽ kot Kris ã Pawre nhĩpêx to ã mẽ harẽnh*

*Atre 9.23-25*

16 E kot paj axte te ixtỳx ri amnhĩ to jarkrar pyràk o mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ ixkamã agryk kêt nẽ. 17 Pahihti Kris nhỹ hã kot paj mẽ amã amnhĩ jarẽnh kêt ãm amnhĩ krã hkôt kot paj mẽ amã amnhĩ jarẽ. 18 Na htem ohtô nẽ mẽ ate mẽ hã apijaàm kaxyw tanhmã mẽ amã amnhĩ to jarkrar to ho pa. Tã kot paj mẽ uràk nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã amnhĩ to jarkrar ka mẽ inhma. 19 Mẽ ate amnhĩ xàhpumunh tỳx ã amnhĩ jarẽnh tã ka htem htỳx ri mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjê kapẽr ma nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx. 20 Mẽ kot Kris nhỹ hã mẽ ahkre hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ pakurom mẽ kot amnhĩ to rax xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh jakamã na htem mẽmoj tã mẽ amã karõ ho pa.

Nẽ mẽ kãm hprãm xà hkôt nhỹhỹm mẽ arẽ nẽ nhỹhỹm mẽ arẽ.

Nẽ mẽ apa pix kukwak ri apkur o pa.

Nẽ mẽmoj tã mẽ ajakwap mẽ atak o pa.

Ã mẽ kot mẽ anhĩpêx anhỹr tã ka te mẽ ate atũm kêt pyrà nẽ atỳx ri mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 21 Tã ixte mẽ uràk nẽ ã mẽ anhĩpêx anhỹr kêt tã kot paj mẽ uràk nẽ mẽ amã tanhmã amnhĩ to jarkrar to ka mẽ inhmar japêr. Te ixtỳx ri amnhĩ jarẽnh pyràk o kot paj mẽ amã amnhĩ jarẽ nom ãm hãmri mẽ amã amnhĩ jarẽ. 22 Mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre hã

amnhĩ to mẽ hêx xwỳnhjaja na htem mẽ amã tanhmã amnhĩ to jarkrar to nẽ mẽ amã:

—E mẽ inhma. Mẽ ixpê Ijaew na pa mẽ. Mẽ arom mẽ ixpê finat Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Nom ijaxwỳja ixpê Ijaew tã pa hte mẽ uràk nẽ ja hã amnhĩ to jarkrar hkêt nẽ. 23 Nẽ mẽ kot Kris kapẽr jarẽnh mex o pa hã amnhĩ jarẽnh tã pa na pa hte harẽnh mex o mẽ hakre. Te ixkrã pipãnh pyràk o ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anhỹr tãã.

E pa mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Nà na pre Kris ã mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ to jarkrar xwỳnhjê hkĩnhã Kris ã ixpynênh nẽ ijagjênh xohtô nẽ. Nẽ mẽ hkĩnhã tõhã ixtak rũnh kumrẽx. Pa mẽ hkĩnhã xatã mẽ kot tanhmã ixto hã kritpêm ronhỹx pa pre ty. 24 Na pre Ijaew krãhtũmjaja Kris ã ixkatut kãm ixtak rũnh nẽ. Nẽ ixtak xàja pĩ hã mry kà janhôr o ixtak. Nẽ ixtak kaxyw nẽ ixtak xà jatur xà kamã kàx xwa gixre janhô nẽ ho ixtak rũnh o ixkatut kà rê. Ixtak o 39 hãmri nẽ rĩ kormã mẽ kot ixpĩr pymaj inhmã ure. Na pre htem nhỹri ixpynê nẽ ã inhĩpêx anẽ. Na prem ã inhĩpêx anhỹr o 5 wês.

25 Nẽ na prem ra mẽ kot ixpĩr kaxyw nẽ kẽn rũnh kwỳ jamỳ nẽ ho ixtak o kuhê. Nẽ Rõm nhõ xwỳnhjaja haxwỳja pĩ ho ixtak rax kumrẽx. Ã inhĩpêx anhỹr o axkrunẽpxi.

Nẽ na pa pre hte gô xujanãr kãm nhỹhỹm Jejus jarẽnh o ri ixpa kaxyw pàr kãm mẽ hwỳr ixpa nhũm pàrja tanhmã amnhĩ to nẽ agjê. Kritpêm nhỹx pre hte gôja ixpĩ. Pa pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o axkrut. Tã arĩgro hõ hã kê axte pàr õ mã axà nẽ ma axte krĩ hõ hwỳr mõ. Nhũm kê pàrta axte mẽ ixpê axà nhũm gôja nhỹx kê axte ixpĩ. Pa pàr jakà hã kumỳ nẽ hã ijêt o amỹkry. Nẽ ho apkati. Tã nhũm nhỹhỹnh pàr õja mõ nhũm kamã mẽ mõr xwỳnhjaja ixpumu nẽ ixwỳr pàr o mõ nẽ amnhĩ wỳr ixto api nẽ ma amnhĩ kôt ixto mõ.

26 Na pa pre amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ã mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri ixpa anẽ. Kironhỹx pre gô tàmja ixpĩ. Nhũm mẽ àhkĩnh nhi xwỳnhjaja kironhỹx prem mããnẽn ixpĩ. Nẽ Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja tõhã tanhmã ixtomnuj to ho pa. Pa pre krĩ hkwỳ hwỳr ixpa rỳ kapôt ã ixpa nhũm mẽ ixtã amỹnê. Pa pre gô xujanãr kãm pàr kãm ri ixpa nẽ nhỹx kamã ty. Nhũm mẽ kêp Kris kwỳ hã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja haxwỳja tanhmã ixtomnuj to pa mẽ ỹ hã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa. Ã na prem Kris ã inhĩpêx anhỹr o pa.

27 Nẽ na pa Jejus kapẽr jarẽnh o ri ixpa kurê ixkẽngrà nẽ ri ixpa. Nẽ tõhã inhõt kêt ã ixtã apkati. Nẽ tõhã inhmã prãm nẽ inhmã kôr nẽ ri ixpa. Nẽ tõhã ixê mex kêt nẽ inhmã kry nẽ ri ixpa. 28 Na pa hte Kris kapẽr jarẽnh o ri ixpa pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nom ja pix kêt. Na pa hte krĩ piitã hkôt Kris kwỳjê hkukamã tee ri ijamaxpẽr nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mãn mẽ arĩ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex japêr rỳ ko. Mãn mẽ ra kapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ ra hkaga.

Anhỹr o ijamaxpẽr o ixpa.

29 Nẽ na hte mẽhõ Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp xa nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to pa tee ri omu nẽ ixkaprĩ htỳx kumrẽx. Koja mẽhõ tanhmã Tĩrtũm nê mẽhõ mã kapẽr to nhũm kuma nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt pa tee ri ja hã omu nẽ nê kêp àmnàr xwỳnhta kamã inhgryk tỳx kumrẽx.

30 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Te ixte amnhĩ to ijarkrar pyràk no ãm mẽ ate ixirerek xwỳnh ã ixpumunh pix kaxyw. 31 Ãm hãmri na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Ixêx kêt. Pahihti Jejus nhĩpêêxà Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex. Tĩrtũmja mex o mex. Koja mex o mex tũm nẽ pa rãhã ho pa. Tãm kot ixirerek ã ixpumunh mex. 32 Kormã krĩ pê Tamas kãm ixpare ri na pre mẽ õ pahi Arêtja mẽ kãm ixtã amỹnê nhũm pôristijaja krĩ hpu hã kahê xà nhõ hakwakre piitã kãm hipôk pa nẽ ixkãm hamak o kuhê. Pa tee inhmã nhỹhỹnh ixkator nẽ ma mẽ umaj ixprõt nẽ ixtẽm prãm nẽ ixirerek xwỳnh ã amnhĩ pumunh kurê kumrẽx. 33 Tã nhũm Kris kôt mẽ pahkwỳjaja hamaxpẽr nẽ kawà rax mỳ nẽ o tẽ nẽ inhmã ãm pa hwỳr axà nẽ kamã nhỹ. Hãmri nhũm mẽ pàr nhõr o kahê nhĩrô pê ixto wrỳ pa ixkato nẽ mẽ kêp amũxu nẽ amnhĩm ixprĩ nẽ ma tẽ nẽ mẽ kêp

akunok. Ã na pre Tĩrtũm ixirerek xwỳnh ã inhmã ixto amnhĩrĩt anẽ.

# 12

### *Tĩrtũm kot Pawre mã mẽmoj to amnhĩrĩt ã harẽnh*

1 E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà inhmã amnhĩ to jarkrar hprãm kêt tã kot paj tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ hã ixtã apijaàm japêr. Na hte Tĩrtũm tõhã inhõt kãm ixkarõ mã tanhmã kapẽr to. 2-3 Amnepê mã amgrà hõ hã na pre tanhmã ixkrã hto nẽ õ krĩ hwỳr amnhĩ wỳr ixto api. Na pre ra hã amgrà pê 14 ãn. Apu inhĩ rãhã ixto api rỳ apu ãm ixkarõ pix o api rỳ ko. Ixte ja hã amnhĩ pumunh mex kêt. Tĩrtũm pix kot ja hã ixpumunh. 4 Na pre ixto api pa pôj nẽ õ krĩ kamã axtem tanhmã mẽ kapẽr to hã mẽ kuma. Na prem mẽmoj mex kumrẽx jarẽ pa kuma nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ inhmã mar prãm nẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mẽmoj jarẽnhja mex kumrẽx. Nà kot paj akupỹm wrỳ nẽ ixkwỳjê mã harẽ kê mẽ ixpyrà nẽ kuma. Nà kot paj anẽ.

Anhỹr tã nhũm Tĩrtũm Karõ ja nê ixkurê nẽ inhmã:

—Nà kêr ka mẽ kãm ja jarẽnh kêt nẽ. Ãm kapxipix kot kaj ama nẽ ri hã apa.

5 Anhỹr jakamã pa pre paxipix mẽ arom mẽmojja pumu nẽ kuma nom kot paj ri hã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Kot paj ãm Jejus pix tanhmã harẽnh to ho ri ixpa. Jao ixrom mex o mex ã harẽ. Nẽ ixrom hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh ã harẽnh o ri ixpa.

6 Nẽ ixte Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr ixàpirja ãm hãmri ixte hã amnhĩ jarẽnh tã kot paj ja hã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa hkêt nẽ. Mẽ ate ja hã inhmar kôt inhmex ã ijarẽnhja na inhmã hprãm kêt. Nom kot ka mẽ ixte tãm amnhĩ nhĩpêx ã ixpumu nẽ tãm ixkapẽr ã inhma hãmri nẽ rĩ kormã inhmã inhmex ã ijarẽ. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na inhmã hprãm. 7 Na pre Tĩrtũm inhõt kãm inhmã mẽmoj mex kwỳ jarẽnh rax nẽ. Hãmri nẽ hpãnhã inhmã:

—E na ka akwỳjê rom inhõ krĩ hwỳr api nẽ mẽ kurom mẽmoj mex pumunh rax nẽ. Tã ate ja hã amnhĩ pumunh nẽ ma mẽ kãm hã amnhĩ to jarkrar o ri apa pymaj kot paj Satanasti mã anẽ nhũm inhma nẽ tanhmã atomnuj to ho pa. Nom ijamaxpẽr xà hkôt koja ã anhĩpêx anẽ.

Anhỹr jakamã nhũm tanhmã inhĩpêx to pa inhmex kêt nẽ ixpa. Te mrônhĩ rax nhỹhỹnh kot ixkamnhwỳr nhũm inhmã tee ri hkaxàr prãm kaprỳ nẽ ỹ hã ho inhgjêx rãhã nẽ ixpaja pyràk. 8 Tã pa tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ to Jejus wỳ nẽ kãm:

—Kwa Pahihti. Na pa ra mẽmojta nhỹ hã ixpunuj nẽ ixirerek nẽ ixpa. Kwa inhnê ata pa akupỹm ixihtỳx nẽ ijamakêtkati nẽ ri ixpa nà?

Anhỹr o amnhĩ to hwỳr o axkrunẽpxi. 9 Hãmri nhũm inhmã:

—Nà kot paj anê hyr kêt nẽ. Kot paj ãm akutã inhnojarêt rãhã ho ri akôt ixpa. Ka axirerek nẽ apa htã ixihtỳx xwỳnh ã ixpumunh kôt ixkamnàr rom tanhmã inhỹ hã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anẽ.

Ã inhmã kapẽr anhỹr jakamã na pa ixpunuj nẽ ri inhĩrot nẽ ixpa htã ixrom hihtỳx xwỳnhta nhỹ hã ixkĩnh nẽ ixpa. Nẽ kurom ixirerek xwỳnh pix ã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa. 10 Jakamã kot paj Kris ã ixpunuj nẽ ri ixpa htã ixkĩnh nẽ ijamakêtkati nẽ ri ixpa. Kwãr mẽ mãmrĩ hã tanhmã ixto kapẽr to nẽ tanhmã hã inhĩpêx to pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa. Nẽ ixpê amrakati nẽ inhĩrot nẽ ri ixpa htã Kris nhỹ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx mex to rãhã ho ri ixpa.

### *Pawre kot tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr ã harẽnh*

11 Tã mẽmo kaxyw na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ? Nà mẽ ate ixtã apijaàm kêt jakamã na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Mẽ kêp Kris nhỹ hã mẽ ajahkre xwỳnh ã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja na ka htem ixrom kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã mẽ harẽ nẽ mẽ hã apijaàm o ri apa. Nom ixte amnhĩ to grire xwỳnh tã mẽ kot amnhĩ to rũnh o ijakrenh kêt. 12 Na pa pre mẽ akamã ri ixpa nẽ Tĩrtũm nhỹ hã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ ỹ hã akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex. Nẽ mẽ nohkre xwỳnhjê no ho mex. Na pa pre hte ã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. Amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpa htã Tĩrtũm xihtỳx xà ho amnhĩ to htỳx

nẽ ã mẽ amã mẽmoj to anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. Mẽ ate omunh nẽ Tĩrtũm àhpumunh tỳx ã omunh kurê kumrẽx kaxyw. Nẽ ixpê Kris nhỹ hã mẽ ajahkre hã ixpumunh kurê kumrẽx kaxyw na pa pre ã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ akôt ixpa. 13 Xàn pa pre nhãm krĩ hkwỳ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê ho mex tã mẽ kajaja tanhmã mẽ ato mex to hkêt nẽ? Nà na pa pre hte mẽ anhĩpêx o axpẽn pyràk. Ãm mẽmoj pixire na pa pre mẽ uràk nẽ mẽ awỳr kêt nẽ. Nhãm krĩ hkwỳ kamã ixpata ã na pa pre mẽmoj to presija nhũm prem inhmã õr o pa. Tã pa pre mẽ mõ nẽ mẽ akôt ixpa nẽ mẽmoj to presija htã hã mẽ awỳr kêt nẽ. Kwa mẽ ã ixte amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ ixkamã agryk kêt nẽ.

14 Tã ot pa ra akupỹm mẽ awỳr inhnojarêt kaxyw. Na pa pre ra mẽ awỳr inhmõr o axkrut. Tã ra axte mẽ awỳr inhnojarêt kaxyw. Kot paj mẽ awỳr mõ nẽ mẽ akôt ixpa nom te wam ixtẽmta pyrà nẽ mẽmoj tã ri mẽ awỳr kêt nẽ. Ãm mẽ amã ixkĩnh pix na inhmã hprãm. Mẽ apiitã te mẽ apê ixkra pyràk. Na hte mẽ hkrarejaja mẽ katorxà nẽ mẽ hipêêxà mã ujaprôr o pa hkêt nẽ. Mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà na hte hkrare mã kot mẽmoj to presija xà hkôt kãm haprôr o pa nom mẽmoj tã hwỳr kêt nẽ. Ja pyrà nẽ kot paj mẽ apê ixkra pyràk ã mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. 15 Kot kaj mẽ mẽmoj to presija japêr nẽ inhmã harẽ pa ixàmnhĩx ixkĩnh kãm mẽ amã ixkàxpore piitã õr par pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ mẽ amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa rãhã ixtykja na inhmã hprãm. Inhmã mẽ akĩnh tỳx kumrẽx tã mẽ kajaja mẽ amã ixkĩnhja mẽ atã hkwỳ jêt kêt kumrẽx. 16 Ixte amnhĩ mã mẽmoj tã mẽ awỳr kêt tã na hte mẽ akwỳjaja ixêx rom ixte nhãm mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã kàxpore hã mẽ awỳr o ixpa hã ixkamnhĩx.

17 Kwa tanhmã na pa pre ri mẽ ano kupyr to? Xà ja kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixkràmnhwỳta wa kumẽ? 18 Na pa pre Xitre hã ixihtỳx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Nẽ Kris kôt mẽ pahtõja pa Xitre hkôt kumẽ nhũm wa ma mẽ awỳr mõ. Tã xà na pre Xitre tanhmã mẽ ano kupyr to? Nà na pre ã mẽ anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã wa ixte amnhĩ nhĩpêx nẽ wa ijamaxpẽrja kot axpẽn pyràk. Nà na pa hte uràk nẽ mẽ ano kupyr o ri ixpa hkêt nẽ. 19 Mãn ka mẽ axpẽn mã mẽ ijarẽnh o:

—Nà Pawre mẽ hkwỳjaja mẽ kãm amnhĩ to rũnh xwỳnh prãm jakamã na ã Pawre kagàja kamã mẽ pamã amnhĩ tã àprãr anẽ.

Anhỹr o mẽ ijarẽnh japêr nom mẽ inhmã amnhĩ tã tanhmã ixàprãr to hprãm kêt. Ãm mẽ inhmã mẽ akĩnh nẽ mẽ ato mex prãm jakamã na pa htem tanhmã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Na pa Tĩrtũm noo mã Kris nhỹ hã ã mẽ amã mẽ amnhĩ jarẽnh anẽ.

20 Tã kot paj jatã ma mẽ awỳr mõ ka mẽ akwỳjaja tanhmã amnhĩ tomnuj to japêr.

Mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr o apa.
Rỳ mẽmoj tã axpẽn kãm agryk.
Rỳ axpẽn kãm agryk tokyx anhỹr o apa.
Rỳ axpẽn pê anhõxỳ.
Rỳ axpẽn to akapẽr punuj o apa.
Rỳ mẽ ajakwa kamã nhãm mẽ hixi ho rêr o ri apa.
Rỳ amnhĩ to rũnh prãm xàj anhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa.

Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkaprĩ htỳx kumrẽx ka mẽ tee ri amnhĩ tã ixpumu. 21 Xà kot paj mẽ awỳr mõ nẽ mẽ apumu ka mẽ akwỳjaja arĩ mẽ aprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati ho ri apa? Rỳ arĩ tanhmã ajamaxpẽr punuj to ho apa? Rỳ atỳx ri apijaàm kêt o apa? Kot ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkaprĩ xàj inhmỳr rax nẽ. Nẽ mẽ anhỹ hã Tĩrtũm noo mã ixpijaàm tỳx kumrẽx.

# 13

*Pawre kot tanhmã amnhĩ kukamã mẽ kãm karõ hto*

1 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to xwỳnhjê jarẽnh kot:

Koja mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽhõ pyxi nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ awỳr tẽ nẽ amã harẽ ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. No koja mẽmojaja axkrut rỳ axkrunẽpxi nẽ hã omu nẽ awỳr mra nẽ axpẽn kôt amã harẽ ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Anẽ.

Tã ra mẽ awỳr inhmõr o axkrut tã kot paj akupỹm mẽ awỳr mõ nẽ mẽ apumu. 2 Hapu

hã mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ akwỳ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ omu nẽ hã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kêt kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr mõ nẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ hã mẽ atomnuj tỳx kumrẽx kãm ga. Anẽ.

Jakamã kot paj mẽ ma mẽ awỳr mõ nhũm mẽ akwỳjaja arĩ mẽ ate amnhĩ tomnuj o apa hã inhmã mẽ ajarẽ pa mẽ atã mẽ kuma nẽ tanhmã mẽ ato htỳx nẽ. 3 Kot kaj mẽ ja hã ixpumu nẽ aprĩ hã ixte Kris nhỹ hã ixkapẽr xwỳnh ã ixpumunh tỳx kurê kumrẽx. Kris ixrom hihtỳx o hihtỳx. Na pre ra mẽ ate amnhĩ tomnuj o apata mỳrapê tanhmã mẽ anhĩpêx to. Tã kot kaj mẽ kormã ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga hkêt hã koja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ anhĩpêx kati nẽ. 4 Amnepêm na pre Krisja te hihtỳx kêt pyrà nẽ ãm arĩ mẽ kãm xa nhũm mẽ unê nẽ pĩ kahpa ã kunhô nẽ kupĩ. Tã nhũm Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o akupỹm ho htĩr nhũm akupỹm htĩr o htĩr nẽ Tĩrtũm nhỹ hã hihtỳx o hihtỳx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ja pyrà nẽ wam mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre hte mẽ akamã te Kris kormã htyk kêt ri hihtỳx kêêta pyrà nẽ mẽ akôt ixpa. Tã kot paj ma akupỹm mẽ awỳr mõ hãmri nẽ te Kris ra akupỹm htĩr nẽ hihtỳx o hihtỳxta pyrà nẽ Tĩrtũm xihtỳx xà ho tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhĩpêx to. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã ixpumu nẽ Tĩrtũm nhỹ hã ijamaxpẽr tỳx ã ixpumunh kurê kumrẽx.

5 Kwa mẽ aprĩ hã tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã amnhĩ pumu. Xàn ka htem ãm hãmri amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr o ri apa nà? Kot kaj mẽ apê hkwỳ hã koja mẽ akaxwỳnh kãm mẽ akamã hkrĩ rãhã nẽ. Nom koja mẽ akaxwỳnh kãm mẽ akamã hkrĩ hkêt ka mẽ ãm apê hkwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. 6 No pa na ixte ja hã amnhĩ pumunh mex. Ixpê Jejus kwỳ na pa. Ra ixkamã hkrĩ nẽ ixkôt pa ho pa jakamã ixpê hkwỳ na pa. Tã mẽ ate ja hã ixpumunh mexja na inhmã hprãm. Na pa hte ixpê Jejus kwỳ hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ hkêt nẽ.

7 Nẽ na pa hte mẽ ato tanhmã Tĩrtũm wỳr to ho ri ixpa nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa tanhmã Korĩt nhõ xwỳnhjê hkrã hto kê mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hkêt nẽ.

Anhỹr o mẽ ato kuwỳ. Mẽmo kaxyw na pa hte ã mẽ ato hwỳr anẽ? Ixte mẽ ajahkre mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw kêt. Ãm mẽ ate amnhĩ to mex rãhã ho ri apa kaxyw. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm axtem mẽhõ mẽ awỳr mõn pôj nẽ tanhmã mẽ amã mẽ ijarẽnh to nẽ mẽ ijarẽnh o:

—Kwa Pawre mẽ hkwỳjaja na htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri Korĩt nhõ xwỳnhjê jahkre ho pa.

Anhỹr tã pa amnhĩ tã mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma. 8 Na pa hte Tĩrtũm kapẽr kutã amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Na pa hte ãm mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã mẽ amã karõ kamã ixihtỳx rãhã ho ri mẽ akôt ixpa. 9 Jakamã kot kaj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Mẽ kot axpẽn mã ixirerek ã ijarẽnh o pa htãã. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa kaxyw na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Kwa tanhmã Korĩt nhõ xwỳnhjê hkrã hto kê mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga hpa nẽ hpãnhã akapẽr kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Anẽ.

10 Tã pa kormã mẽ awỳr inhmõr xwỳj ri ã amnhĩ kukamã kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ tokyx akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kot pa mẽ awỳr mõ nẽ Pahihti nhỹ hã mẽ ate amnhĩ tomnuj ã mẽ amã akir. Nom inhmã ã mẽmoj tã mẽ amã ixàkjêr anhỹr prãm kêt. Ãm ỹ hã kapẽr o mẽ ajahkre mex nhũm mẽ ate inhmar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho apaja na inhmã hprãm.

11 E Kris kôt ixkwỳjaja. Ãm ja pix. Kwa kêr ka mẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Nẽ Tĩrtũm kôt pix mã ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa rãhã ho apa. Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Nẽ axpẽn kôt ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ axàmnhĩx ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa nhũm Tĩrtũm mẽ akôt pa ho pa. Kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx. Kêp mẽ pamã mẽ pahkĩnh nẽ mẽ pajamakêtkati jagjênh xwỳnh.

12-14 Nẽ ota jar Kris kôt mẽ pahkwỳjaja pa mẽ ixpimrààtã mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ akĩnh tỳx jakamã na pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ.

Nẽ kê Pahihti Jejus Kris mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Nhũm Tĩrtũm arĩ kãm mẽ ajapê rãhã ho pa. Nhũm Karõ tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ axpẽn to mex pix kukamã mãn ajamaxpẽr o apa.

Tã e ixkwỳjaja. Ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ ã mẽnh anẽ.

# Karatas
## Pawre kot Karatas kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx nẽ pika pê Karatas kamã Kris kwỳjê hwỳr kumẽ. Na pre ra Ijaew kwỳjaja mẽ hwỳr mra nẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri mẽ ahkre ho pa nẽ mẽ kãm:

—Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr hãmri nẽ mããnẽn mẽ ixpê Ijaew nhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Anẽ.

Nom ã mẽ kapẽr anhỹrja kot anhỹr kêt. Mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pix ã mẽ pahpumunh kôt na hte Tĩrtũm mẽ pahto hkra. Tã nhũm prem ã mẽ kãm ho hêx anhỹr o pa nhũm Pawre tee ri ã mẽ kapẽr anhỹrja ã mẽ harẽnh ma nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm Karatas nhõ xwỳnhjê mã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Nẽ kamã hprĩ hã Tĩrtũm kot mẽ ho hkra kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm harẽ nẽ hã kagà. Nẽ mẽ kãm:

1-2 Pa Karatas nhõ xwỳnhjaja? Xà mẽ amex? Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ nẽ mẽmoj tã mẽ amã karõ.

Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Jejus Kris na pre wa mẽ akaxyw ixãm. Ixte wa ỹ hã ma ri mẽ akôt mẽ ajahkre o ri ixpa kaxyw. Na pre Jejus ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Hãmri nhũm wa mẽ akaxyw ixãm. Pyka ja kamã na pre mẽhõ mẽ akaxyw ixãm kêt nẽ. Tĩrtũm mẽ Jejus Kris na pre wa ixãm. Jakamã na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ. Mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr.

Nẽ ota jar krĩ ja kamã ixpyrà nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjaja mẽ awỳr hpẽr mẽ.

3 E kê Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Nẽ mẽ ato mex rãhã nẽ. Ka mẽ wa ỹ hã akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa.

4 Nà na pre Krisja amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê ty. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Mẽpahpãm Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja omnuj tỳx jakamã nhũm amnhĩ grônh kôt te mẽ kot amnhĩ tomnuj pê mẽ papytàr pyràk o mẽ panhĩpêx nẽ ã mẽ panê htyk anẽ. 5 Jakamã kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã mãn harẽnh o ri papa. Nà kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri papa.

*Mẽ ujarẽnh pixi ãm hãmri hã harẽnh*
*Rõmãn 16.17; Sikũn Korĩt 11.3-4; Epes 4.14; Korosẽ 2.8; Sikũn Pêtre 2.1-3*

6 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Na pa pre mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkaprĩ nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr. Na pre Tĩrtũmja Kris kukwak ri mẽ ato mex nẽ. Nẽ mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm xàj te kot amnhĩ wỳr mẽ awỳr pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã xep tanhmã mẽ ajamaxpẽr to nẽ ra hkaga kaxyw. Ra axtem mẽ ujarẽnh õja ma nẽ gryk ã Tĩrtũm kaga kaxyw. Pa tee ri mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkaprĩ nẽ. Kwa mon ka mẽ axtem nẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr mã? 7 Jejus jarẽnh pix na ãm hãmri. Mo mẽ ujarẽnh mex õ kot ka kêt mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx? Nà amrakati kumrẽx. Ã mẽ amã ujarẽnh anhỹr xwỳnhjaja na htem Kris kapẽr o pihkàr rũnh kumrẽx o pa nẽ katàt kôt harẽnh kêt nẽ. Ka xep mẽ ama nẽ ajamaxpẽr kati rũnh nẽ.

8 Na pa pre ma mẽ awỳr mõ nẽ ãm hãmri mẽ amã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ ka prem inhma. Tã koja mẽhõ mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã nhãm mẽ ujarẽnh õ jarẽ nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr kumẽ nhũm ma hwỳr mõ nẽ aa kator kêt nẽ. Mẽ pahtõ rỳ Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm ja hã omu nẽ ma kuwy pê himôta wỳr amnhĩ nê kumẽ. 9 E kot paj axte mẽ amã ja jarẽ ka mẽ aprĩ hã inhma. Koja mẽhõ mẽ awỳr mõ nẽ mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhta kwỳm ri tanhmã mẽ amã ujarẽnh to. Hã koja Tĩrtũm omu nẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr kumẽ nhũm ma hwỳr mõ nẽ kamã pa ho pa nẽ aa kator kêt kumrẽx.

*Tĩrtũm pix kãm Pawre hkĩnh hprãm ã kot jarẽnh*

*Juãw 5.44; Atre 26.9-20; Karatas 2.6*

10 Nẽ koja mẽmojaja ixkapẽr ma nẽ kãm mar prãm kêt o kãm ixkĩnh kêt japêr nẽ mãmrĩ kãm ixkĩnh kêt. Tĩrtũm kãm ixkĩnhja pix na inhmã hprãm. Kop apu mẽ piitã kãm ixkĩnhja mãn inhmã hprãm ronhỹx pa Kris nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri ixpa hkêt nẽ.

*Tĩrtũm kot Pawre mã Kra Jejus o amnhĩrĩt ã harẽnh*

*Sikũn Korĩt 1.12; Wam Tesarõn 2.4*

11-12 E Jejus kôt ixkràmnhwỳjaja. Nà ixte mẽ ujarẽnh mex jarẽnh o ixpaja na pre jar pika ja kamã mẽhõ amnhĩ krã hkôt inhmã harẽnh rỳ inhmã ahkre hkêt nẽ. Jejus Kris tãm na pre ixwỳr kato nẽ inhmã ho amnhĩrĩt. Jakamã mex o kot pika jakamã mẽ ujarẽnh piitã hakrenh par. 13-15 E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Tanhmã Tĩrtũm kot amnhĩ kaxyw ixãm to hã pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Nà na pre kormã ixkêt ri ixkukamã hamaxpẽr nẽ amnhĩm ixta nẽ amnhĩ kaxyw ixãm nẽ kot ixto mex ã ixtã amnhĩ jarẽ. Tã pa pre ixkato nẽ gaa nẽ ixàptàr nom kormã Jejus Kris kôt amnhĩ xãm kêt nẽ. Na pa pre axtem nẽ inhmã mẽ ixpê Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm nẽ. Nhũm pre ixpyrà nẽ arĩ mẽ nywjaja haxwỳja kãm mẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm nẽ. No inhmã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ hakrenh par prãm jakamã na pa pre mẽ inhĩgêt kôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrẽx o ri ixpa. Mẽ kapẽr piitãã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa kaprỳ. Na pa pre axtem nẽ mẽ kot Tĩrtũm Kra Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx kati ho ri mẽ hkôt ixpa nẽ inhmã mẽ himex prãm tỳx kumrẽx. Ã na pa pre amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Ra mẽ ate ja hã ixpumunh mex.

16-17 Tã pa pre ma Tamas wỳr mõ. Kamã tanhmã Kris kwỳjê nhĩpêx to kaxyw ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ kormã mẽ hwỳr ixàhtêp o inhmõr mẽ nhũm Tĩrtũm tanhmã ixto nẽ inhmã Kra Jejus o amnhĩrĩt pa jatã omu. Kêp Tĩrtũm Kra hã pa ixprĩ hã omu. Nhũm inhmã kapẽr nẽ ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa kaxyw ixàpênh ã inhmã karõ nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr inhmẽ. Ixkwỳ Ijaew wỳr inhmẽnh kêt nẽ. Na pre inhmã:

—E kêr ka ma Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa.

Anhỹr jakamã pa pre kuma nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrẽx nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Jao tanhmã ixte kêp hkwỳjê nhĩpêx tota kaga nẽ ma pyka pê Arap wỳr mõ. Nom tanhmã amnhĩ tã Jejus kwỳjê kukjêr to hkêt nẽ. Nẽ Jerujarẽ hwỳr inhmõr nẽ Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnh maatijaja tanhmã amnhĩ tã mẽ kukjêr to hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot inhmã hã karõ xà hkôt ma Arap wỳr mõ nẽ kamã kapôt ã ri ixpa. Kamã na pre Tĩrtũmja inhmã Jejus Kris kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho amnhĩrĩt o pa. Hãmri nẽ inhmã kapẽr pa amnhĩ tã kuma hãmri nẽ ma akupỹm Tamas wỳr mõ.

18 Tã nhũm ra amgrà axkrunẽpxi nẽ hapêx pa Tamas rũm ixkato nẽ ma Jerujarẽ hwỳr Simãw Pêtre hwỳr mõ. Hãmri nẽ kuri pôj nẽ hkôt ixpikamẽnh ã ixtã semãn axkrut. 19 Nom mẽ kot Jejus nhỹ hã hkwỳjê jahkre ho mẽ pa xwỳnh maati hkwỳjê hõ pumunh kêt kumrẽx. Ãm Simãw Pêtre mẽ Pahihti Jejus tõ Xiakreja pix wa omu. 20 ãm hãmri na pa ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex. 21 Tã pa pre mẽ kurũm ixkato nẽ hpãnhã ma pika hkwỳ hkôt ijapôx o mẽ hkôt ixpa. Ma pika pê Sir mẽ Sirisja wa hwỳr mõ.

*Mẽ kot amnhĩ jaêr pê Pawre kot amnhĩ nhĩpêx nyw ã omunh ã mẽ harẽnh*

22 Nom Jutej kamã Kris kwỳjaja na prem kormã ixpumunh kêt nẽ. Ãm Simãw Pêtre mẽ Xiakre pix na pre wa ixpumu. 23 Na pre ra mẽ hkwỳjaja tanhmã hkwỳjê kot axpẽn mã ijarẽnh toja ma. Na prem ijarẽnh o:

—Kwa Jejus ã mẽ panhĩpêx kati htỳx o pa xwỳnhta na pre tanhmã hamaxpẽr to nẽ hpãnhã mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kaxyw. Ra kot Jejus nê mẽ pahkurê htã hpãnhã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Anẽ.

24 Hãmri nhũm Kris kwỳjaja amnhĩ jaêr pê
ijarẽnh ma nẽ inhỹ hã hkĩnh nẽ. Nẽ ixtã
Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

# 2

*Pawre kot Kris kwỳ hkrãhtũmjê mã amnhĩ jarẽnh*

*Atre 15.1-11*

1-2 Tã nhũm amgrà pê 14 nẽ hapêx nhũm
Tĩrtũm akupỹm Jerujarẽ hwỳr inhmẽ pa ma
akupỹm mõ. Panãpe nẽ Xitre mẽ pa mẽ
mõ nẽ mẽ hwỳr pôj. Hãmri nẽ Kris kwỳ
hkrãhtũmjê hwỳr mra nẽ mẽ kãm amnhĩ
jarẽ. Mẽ tapxipixjê mã amnhĩ jarẽ nẽ ixte
Ijaew kêt xwỳnhjê mã Jejus kapẽr jarẽnh o
ixpa hã amnhĩ jarẽ. Na pa pre ra amnhĩ
kukamã ijamaxpẽr o:

—Koonẽn. Kot pa apu mẽ kãm amnhĩ
jarẽ nhũm mẽ inhma nẽ ixte Tĩrtũm kapẽr
kwỳm ri mẽ ahkre ho ixpa hã ixkamnhĩx
rỳ hã inhmã akir. Na pa hte Ijaew kêt
xwỳnhjê mã Kris jarẽnh o ixpa no ãm mẽ
ixpê Ijaew pyrà nẽ finat Mojes kapẽr kôt
mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ
kãm karõ hkêt nẽ. Ãm mẽ kot Kris kôt
amnhĩ xunhwỳr pix kaxyw na pa hte mẽ
kãm hã karõ ho ixpa. Tã kot paj Kris kôt mẽ
ixkrãhtũmjê mã ja hã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ
inhma nẽ tanhmã hamaxpẽr to nhũm ja mẽ
kêp omnuj japêr nhũm mẽ tanhmã amnhĩ
to nẽ ixte Kris kapẽr jarẽnh o ixpaja nê
ixkurê. Jakamã nhũm ra ixte mẽ kãm Kris
kapẽr jarẽnh o ixpa nhũm mẽ kot inhmar
xwỳnhjaja ijarẽnh ma nẽ tee amnhĩ kukamã
hamaxpẽr o ra hkaprĩ nẽ pa.

Anhỹr o ijamaxpẽr. 3 Tã na prem ixte
amnhĩ jarẽnhja ma nẽ ja nê tanhmã inhmã
nẽ hkêt nẽ. Pa mẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa
nhũm mẽ inhma nhũm Ijaew kêt xwỳnhjaja
kot amnhĩ jakàr kêtja nhũm mẽ kãm mex
nẽ. Mẽ kêp tanhmã kute hkêt nẽ. Nhũm
Ijaew kêt xwỳnh Xitre ixkôt pa nhũm mẽ
kot omunh tã kot mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ my
kwrỳt kà krãhyr ã kãm karõ hkêt nẽ.

4 Tã nhũm mẽ kêp Jejus kwỳ hã amnhĩ
jarẽnh o hêx xwỳnhjaja mẽ ixtã akuprõ.
Nom hêx rom mẽ ixte Kris kôt amnhĩ
nhĩpêx ã mẽ ixpumunh pix kaxyw. Hãmri
nẽ ixkapẽr ma nẽ Xitre hã inhmã akir nẽ
inhmã:

—Kwa na pre Xitre Jejus kôt pix mã
amnhĩ xãm nom finat Mojes kot mẽ pahpê
Ijaew kot amnhĩ nhĩpêx ã karõ hkôt amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Kwa ja mex kêt. Na htem
Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ mããnẽn finat
Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã
kwa kãm anẽ kê amnhĩ my kwrỳt kà krãhta.
Finat Mojes kot mẽ panhĩgêtjê mã hã karõ
xà hkôt.

5 Anhỹr tã pa prem mẽ kuma nẽ ãm mẽ
kuma. Kot pa ri mẽ kãm ja hã karõ hkêt
nẽ. Ãm Jejus kapẽr kôt pix mã kot puj mẽ
amnhĩ nhĩpêx o papa nẽ finat Mojes kapẽr
mẽ Jejus kapẽr o papihkàr kêt nẽ. Kot puj
mẽ anhỹr o Jejus kapẽr o ahkà nhũm ja mex
kêt nẽ. Jejus kapẽr kãm mo mẽ kot mẽmy
kwrỳt kà jakàr ã mẽ kãm karõ? Amrakati.
Jakamã na pa pre ãm mẽ pano kupyr o mẽ
pa xwỳnhtajê kapẽr ma nẽ ãm mẽ kuma.

6 Tã pa pre ra Ijaew kwỳ pê Jejus kôt
ixkwỳ hkrãhtũmjê mã amnhĩ jarẽnh pa.
Tanhmã ixte Ijaew kêt xwỳnhjê mã Je-
jus kapẽr jarẽnh to hã mẽ kãm amnhĩ
jarẽ nhũm mẽ inhma nhũm ja mẽ kãm
mex nẽ. Jakamã Ijaew kêt xwỳnhjaja kot
mẽ ixpê Ijaew pyrà nẽ finat Mojes kapẽr
kôt amnhĩ nhĩpêxja nhũm mẽ tanhmã mẽ
kaxyw inhmã hã karõ hto hkêt nẽ. Tĩrtũm
na hte mẽ kêp mẽ hkrãhtũm ã mẽ omunh xà
hkôt mẽ hkwỳjê rom tanhmã mẽ ho mex to
hkêt nẽ. Na hte mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx
o axpẽn pyràk. Jakamã na pa hte ijaxwỳja
Jejus kôt mẽ ixkrãhtũmjaja kot amnhĩ to rax
o ijakrenh ã tanhmã ijamaxpẽr to hkêt nẽ.
7 Na pa pre mẽ kãm amnhĩ jarẽnh pa nhũm
mẽ inhma nẽ axpẽn mã:

—Nà ãm hãmri na pre Tĩrtũm ahpỹnhã
Pawre mẽ Simãw Pêtre wa kãm wa àpênh
ã karõ nẽ Ijaewjê hwỳr Simãw Pêtre mẽ
nẽ axtem Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr Pawre
mẽ. Wa kot ahpỹnhã mẽ hkôt mẽ kãm Jejus
kapẽr jarẽnh o ri pa kaxyw. Nà ãm hãmri
na hte wa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nà
ja mex. Anẽ.

8 Ra Tĩrtũm kot Ijaew wỳr Simãw Pêtre
mẽnh tã hpãnhã Ijaew kêt xwỳnhjê kaxyw
pa ixãm. ỹ hã wa ixte mẽ kãm Jejus
kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt wa ixpa kaxyw.
9 Jakamã nhũm mẽ ixkrãhtũm Xiakre mẽ
Simãw Pêtre mẽ Juãwja ixte mẽ kãm amnhĩ

jarẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ. Tĩrtũm kot ixto mex nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr inhmẽnh ã ixte amnhĩ jarẽnhja ma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ Panãpe mẽ wa inhmã kapẽr nẽ wa inhmã:

—Nà ãm hãmri. Kot puj xep mẽ anẽ. Ka mẽ Panãpe wa kot kaj wa ma Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri apa. No mẽ pajaja kot paj mẽ axtem mẽ pahkwỳ Ijaew kôt harẽnh o ri ixpa. Ã kot puj mẽ ahpỹnhã mẽ hwỳr papa anẽ. 10 Nom kêr ka wa inhmar kumrẽx. Kêr ka wa mẽ ixpyrà nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê pê amrakati xwỳnhjê ho mex o ri apa. Mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa.

Anhỹr o wa inhmã kapẽr pa wa mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Nà kot paj wa anẽ. Ra ã wa ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw kênã. Anẽ.

### *Pawre kot Simãw Pêtre mã àkjêr ã harẽnh*
### *Atre 10; Rõmãn 3.21-31, 6.1-14*

11-14 Tã nhũm Simãw Pêtreja man mẽ ixwỳr krĩ pê ãxiok wỳr mõ. Nẽ jar mẽ ixkôt ri pa. Ixpyrà nẽ kêp Ijaew tã Kris kôt Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt pa nẽ mẽ kutã apkur o pa. Ixpyrà nẽ àmnhĩx ri mẽ kutã apkur o ri mẽ hkôt pa. Ijaew kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr kêt jakamã na pa htem mẽ kutã ixàpkur kêt nẽ. Tã ra mẽ ixte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã ja mẽ ixpê tanhmã kute hkêt. Na pa htem ixàmnhĩx mẽ hkôt ixpa nẽ mẽ kutã apku. Ra mẽ ixte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kênã kot pa hkêt ri mẽ hkôt ixpa hkêt. Na pa htem ixàmnhĩx mẽ hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

Tã nhũm Xiakre kot mẽ ixwỳr mẽ rẽnh xwỳnhjaja haxwỳja mẽ ixwỳr mõ. Mẽ ixpyrà nẽ mẽ kêp Ijaew tã mẽ ixpyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã ra mõ nẽ mẽ ixwỳr pôj. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ omu nẽ mẽ umaj axte Ijaew kêt xwỳnhjê kutã apkur kêt nẽ. Axtem nẽ õja py nẽ o tẽ nẽ mẽ hkàx ã ahte apkur o nhỹ. Hãmri nhũm ra mẽ ixri Ijaew kwỳ pê Kris kôt mẽ pahkwỳjaja ja hã omu nẽ piitã uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Simãw Pêtre ri Ijaew kêt xwỳnhjê hkàx ã apkur o hkrĩ. Nhũm ixkôt pa xwỳnh Panãpeja haxwỳja ja hã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ hkàx ã apku. Hãmri pa tee ri ja hã mẽ omu nhũm ja inhmã mex kêt nẽ. Na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã mẽ ujarẽnh mex kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. Jakamã pa ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê Simãw Pêtre mã ixkapẽr. Mẽ piitã mẽ noo mã xa nẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê kãm ixkapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà Simãw Pêtre. Ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Pahpê Ijaew tã kormã pahkwỳjaja hpôx kêt ri ka hte ixpyrà nẽ axàmnhĩx Ijaew kêt xwỳnhjê kutã axàpkur o ri apa. Tã amnhĩ wỳr mẽ pahkwỳjê pumu nẽ axtem nẽ mẽ hkàx ã axàpkur o akrĩ. Kwa nà na ka ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ra axtem amnhĩ nhĩpêx. Te ate mẽ kãm akapẽr nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ my kwrỳt kà jakà pa rĩ mẽ akôt ri ixpa nẽ mẽ akutã ixàpkur o ixpa.” Anhỹr pyràk. Kwa ja mex kêt.

15 —Mẽ pahpê Ijaew na pu htem mẽ kêp Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽnh o: “Mẽ kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja.” Anẽ. 16 Tã mẽ pahpê Ijaew tã na hte Tĩrtũmja mẽ pahte mẽ panhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Ra mẽ pahte ja pumunh mex. Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt pajamaxpẽr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ pahto hkra. Kot pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nhũm ja hã mẽ pahpumunh kôt pix mã mẽ pahto hkra.

17 —Mẽ pahpê Kris kwỳ jakamã na hte Tĩrtũm amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kêt ã mẽ pajarẽ. Jakamã na pu htem paxàmnhĩx ri Ijaew kêt xwỳnhjê kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkôt ri papa ho papa. Ra Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh kênã. Tã koja mẽhõ kormã ja mar kêt nẽ tanhmã hã mẽ pajarẽnh to nẽ mẽ pajarẽnh o: “Tk. Ra mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr tã axtem nẽ Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri pa. Jakamã arĩ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã.” Anhỹr o mẽ pajarẽnh japêr. Nom ãm mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh kaprỳ. Na pu htem Kris kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra tãm amnhĩ nhĩpêx mex o papa. 18 No kot pu mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa

htã tanhmã pajamaxpẽr to nẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã hãmri nẽ amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx.

19 —Tã tanhmã kot puj wem amnhĩ to nẽ mẽ panhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa? Na pu htem pajamaxpẽr o: “Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ.” Anhỹr o pajamaxpẽr. Hãmri nẽ finat Mojes kot mẽ panhĩgêtjê mã kapẽr piitã hkôt ri mnhĩ nhĩpêx o papa nom tõhã hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ã ja jarẽnh kot anhỹr. Nom kot puj mẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt pajamaxpẽr nhũm ja hã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ. Hãmri pu mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa nẽ axte mẽ pahpê Ijaew nhĩgêtjê kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Te ra mẽ pahtyk nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pyrà nẽ pãnhã Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

20 —Nẽ na prem pĩ kahpa hã Kris nhô nẽ kupĩ nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj te ĩhkô hã jêt nẽ haxwỳja htyk pyràk. Jakamã na pu htem amnhĩ tomnuj kaga nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Karõ mẽ pahkarõm agjê pu mẽ te Jejus Kris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o papa. Jao hpãnhã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Kris kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Kris kêp Tĩrtũm Kra htã kãm mẽ pajapê kamã mẽ panê htyk jakamã na pu htem amnhĩ kaxyw kôt pix mã pajamaxpẽr rãhã ho papa.

21 —Ãm hãmri na pre Tĩrtũm mẽ pahto mex kumrẽx nẽ mẽ pahwỳr Krisja mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê ty. Tã na pa pre kapẽrja ma nẽ mar tỳx nẽ hã ri ixpa nẽ ho ijamakêtkati hkêt nẽ. Tã kop apu Tĩrtũm kot mẽ pahte mẽ panhĩgêtjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh ronhỹx pre Krisja ãm mẽ panê htyk kaprỳ. Mo kaxyw nhỹx pre mẽ panê ty? Anẽ.

Ã na pa Simãw Pêtre mã ixkapẽr anẽ nhũm mẽ piitã apkur pê hã inhmar o hkrĩ.

# 3

*Mẽ pahte amnhĩ krã hkôt pahpê Tĩrtũm kra hkêt ã mẽ pajarẽnh*

*Karatas 5.16-23; Epes 2.8; Piripos 3.9; Sikũn Ximotre 1.9; Xitre 3.4-7*

1 Kwa Karatas nhõ xwỳnhjaja. Te ri mẽ ajamaxpẽr kêt kumrẽx pyràk. Amnepê mã mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ amã tanhmã Kris htykja jarẽnh to. Pĩ kahpa hã mẽ panê htyk ã harẽ ka mẽ aprĩ hã inhma. Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ hêx xwỳnhjaja ixpãnhã mẽ awỳr mra nẽ tanhmã mẽ amã ujarẽnh to ka mẽ ama nẽ mẽ ajamaxpẽr o apihkàr rax nẽ. Jao axte Kris tyk mã ajamaxpẽr kêt nẽ. 2 E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Mẽmoj tã mẽ apumunh kôt na pre Tĩrtũm mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ awỳr agjê? Xà mẽ anhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumunh kôt? Nà na pre ja hã mẽ apumunh kôt mẽ awỳr rẽnh kêt nẽ. Na ka prem Kris jarẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nhũm ja hã mẽ apumunh kôt mẽ awỳr kurẽ nhũm mẽ awỳr agjê.

3 Na pu htem amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pahpê Tĩrtũm kra hkêt nẽ. Tĩrtũm Karõ pix kukwak ri na pu htem pahpê hkra. Tã ka mẽ axtem nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm ra kot ixto hkra jakamã kot paj arĩ ri mẽ inhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa rãhã nẽ inhmex kumrẽx nẽ ri ixpa. Anẽ.

Kwa ã mẽ ajamaxpẽr anhỹrja mex kêt. 4 Mẽ akwỳ kot Kris ã mẽ atomnuj tã ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa htã Kris kaga hkêt nẽ. Tã ra axtem nẽ mẽ kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê jamaxpẽr kôt ajamaxpẽr o te Kris ã amnhĩ xà kamã ajamak kaprỳ pyràk. Kwa nà mẽ ri mẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. 5 Na pre Tĩrtũm mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ awỳr agjê nẽ mẽ amã aa mẽ ate mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ akamã pa ho pa. Xà mẽ anhĩgêt kot amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumunh kôt na pre ã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà ja kôt kêt. Ãm mẽ ate

Kris kapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr ã mẽ apumunh kôt pix mã na pre ã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

### *Tĩrtũm kot amnhĩ tã finat Apraãw pumunh kôt mex ã harẽnh*

*Rõmãn 4.1-25; Xiakre 2.23*

6 Nẽ mẽ ixpê Ijaew pàr krax finat Apraãw na pre amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nhũm amnhĩ tã omu nẽ kãm:

Nà ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã na pa amnhĩm amex ã ajarẽ. Amex kumrẽx Apraãw.

7 Anhỹr o kãm kapẽr jakamã mẽ pahte uràk nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja te mẽ pahpê Apraãw tàmnhwỳ pyràk. 8 Nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Na hte Tĩrtũm mẽ pahto hpimràk tã mẽ pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr ã mẽ pahpumunh kôt amnhĩm mẽ pamex ã mẽ pajarẽ nẽ mẽ pahto hkra. Amnepêm na pre Apraãw mã kapẽr nẽ kãm:

E ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr jakamã kot paj akukwak ri pyka piitã hkôt mẽ piitã mẽ ho mex nẽ.

Anhỹr o kãm kapẽr jao mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê jarẽ. 9 Jakamã mẽ pahte Apraãw pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja kot puj mẽ pahpiitã uràk nẽ pamex kumrẽx nẽ papa ho papa.

### *Tanhmã Tĩrtũm kot mẽ panê pĩ kahpa hã jêt xwỳnh nhĩpêx to hã harẽnh*

*Rõmãn 4.14, 7.10; Wam Korĩt 15.56*

10 Nẽ koja mẽhõ hamaxpẽr o:

—E kot paj finat Mojes kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra. Anẽ.

No ãm ja kot anhỹr kêt. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Ixte amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh kaxyw mẽ kot Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja mẽ ãm mẽmoj pixire nẽ hirôp kuhê. Rỳ mẽmoj pixire nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pa ja hã mẽ omu nẽ hã mẽ homnuj tỳx kumrẽx.

Anhỹr jakamã tanhmã kot pu mẽ amnhĩ to nẽ Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ aa ho pixi nẽ hirôp pakuhê hkêt? Nà kot puj mẽ ho anhỹr kêt nẽ. Kot puj mẽ tee ri pamã ja ho anhỹr prãm kaprỳ. Jakamã Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh kaxyw mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr mã xwỳnhjaja koja mẽ mex kêt nẽ.

11 Na hte Tĩrtũm mẽ kot finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ mex ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnh pixjaja na hte ã mẽ harẽnh anẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja na pa hte mẽ mex ã mẽ harẽnh o ixpa. Mẽ tapxipixjaja koja mẽ nhỹrmã Ixkra mẽ wa ixri mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Anẽ.

12 Nom na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr pê finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Mojes kapẽr ã kagà kot ja jarẽnh kot:

Mẽ kot ixkapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ pa xwỳnh pixjaja koja mẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Anẽ.

13 Tã kot pu mẽ ãm kapẽr o pixire nẽ hirôp pakuhê hãmri nẽ mỳrapê pahtĩr tũm nẽ papa hkêt nẽ. Nẽ hpãnhã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta hwỳr ma papa. Ja pymaj na pre Krisja ĩ ho mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ panê ty. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ pahto pymaj ã mẽ panê htyk anẽ. Jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pakuhpa hã Kraja homnuj nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Pĩ kahpa hã jêt xwỳnhta na pre Tĩrtũm homnuj tỳx kumrẽx. Anẽ.

### *Mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh*

14 Tã ã Jejus Kris kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anhỹr kukwak ri na pre Tĩrtũm kot Apraãw nhĩpêx pyrà nẽ mẽ ixpê Ijaew pix o mex kêt nẽ. Mããnẽn mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê ho mex nẽ. Jakamã koja mẽhõ. Ijaew õ rỳ Ijaew kêt xwỳnhjê hõ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr nhũm Tĩrtũm hã omu nẽ ho hkra nẽ hwỳr Karõ mẽ nhũm kãm axà.

### *Tĩrtũm kot finat Mojes kukamã mẽ pahto mex ã harẽnh*

*Rõmãn 3.19-20, 5.20-21, 11.32; Eprêw 6.13-18*

15 E ixkràmnhwỳjaja. Kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Nà koja mẽhõ wa hamẽxkrut nẽ mẽmoj tã axpẽn ma. Pika hã war axpẽn ma rỳ mẽmoj tã war axpẽn ma. Hãmri nẽ wa hã axpẽn mar pa nhũm ja ãm hãmri nẽ ãm rãhãã. Koja nhãm mẽhõ tẽ nẽ axtem tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. 16 Ja pyrà nẽ na hte ã Tĩrtũm mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh anẽ. Na hte mẽmoj jarẽ nhũm arĩ rãhãã. Na hte jarãhã mẽmoj jarẽ nhũm jãã nhũm axtem hijuk ri mẽmoj jarẽnh kêt nẽ. Na hte ãm kapẽr pỹnh nẽ. Tã na pre Apraãw mã hkanrẽhã htàmnhwỳjê hõ kukwak ri Apraãw o mex ã amnhĩ jarẽ. Tàmnhwỳ piitã kukwak ri ho mex ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm kanrẽhã htàmnhwỳ Krisja pix kukwak ri ã Apraãw o mex ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

17 E kot paj hpãnhã axtem tanhmã mẽ amã harẽnh to. Na hte Tĩrtũm kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj to ho pa rãhã nẽ. Ã na pre finat Apraãw mã kot ho mex ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Tã ra hã amgrà pê 430 nẽ hapêx nhũm hpãnhã finat Mojes mã kapẽr. Kot mar nẽ amnhĩ xô ri Ijaew mã harẽnh o ri mẽ hkôt pa kaxyw. Tã no nhũm ra kot Apraãw mã mẽmoj jarẽnhta arĩ hã no htỳx rãhã nẽ aa ho hamakêtkati hkêt nẽ. Nẽ kot Mojes mã tanhmã kapẽr toja nẽ Apraãw mã tanhmã kapẽr toja nhũm hamẽ wa ho hamakêtkati hkêt nẽ. Nhũm wa hamẽ arĩ rãhã ho rãhã. 18 Tã mẽ ano kupyr o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem htỳx tanhmã mẽ amã harẽnh to nẽ mẽ amã harẽnh o:

—Kwa kot puj mẽ Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hkêt nẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto mex kêt nẽ. Anẽ.

Nom ja kot anhỹr kêt. Kop apu ã kot anhỹr ronhỹx Tĩrtũm ra wam kot tanhmã Apraãw mã kapẽr tota ra ho hamakêtkati. Nom na hte arĩ kãm hamaxpẽr rãhã nẽ ho pigrành nẽ ho hapêx kêt nẽ. Na pre Apraãw mã kãm:

Kot kaj amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr hã kot paj ato mex kumrẽx. Anẽ.

Tã kot ho mex ã amnhĩ jarẽnhja arĩ rãhãã. Na hte arĩ mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnhjê ho mex nẽ. Nom mẽ kot Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho mex kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnh pixjaja na hte mẽ ho mex.

### *Mo kaxyw na Mojes kapẽr ã kagà?*

*Rõmãn 3.20, 5.20, 7.7*

19-20 Tã mo kaxyw na Mojes kapẽr ã kagàja? Nà mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa hã amnhĩ pumunh nhũm Tĩrtũm kot ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê mẽ pahkurê kaxyw. Na pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj nê mẽ pahkurê. Mẽ pahte axpẽn pê paxàhkĩnh nê mẽ pahkurê. Nẽ mẽ pahte axpẽn mã paxêx o ri papa nê mẽ pahkurê. Ã mẽmoj nê mẽ pahkurê anẽ. Mẽ pahprĩ hã kapẽr mar nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm Ijaew kaxyw Mojes mã kapẽr gõ. Na pre kaxkwa rũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjaja kumrẽx kãm harẽ nhũm kuma nẽ Ijaew mã hã kagà. Jakamã na htem harẽnh o: “Mojes kapẽr” anhỹr o harẽ.

Tã Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ Krisja kormã kator kêt ri nhũm Ijaew Mojes kapẽr ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã nhũm Krisja kator o Mojes kapẽr o hapêx. Ra Tĩrtũm kot Kris kukamã ho mex ã amnhĩ jarẽnh xà hã arĩgrota kator mẽ nhũm Mojes kapẽr hapêx.

No na pre Tĩrtũm Ijaew mã ujarẽnh kaxyw tãm mẽ kãm ujarẽnh kêt nẽ. Kapẽr o wrỳk xwỳnhjê mã na pre harẽ nhũm mẽ amnhĩ xô ri Mojes mã mẽ kaxyw kãm awjarẽ. Kot mẽ ô ri mẽ kãm harẽnh kaxyw. No Apraãw mã na pre Tĩrtũm tãm kapẽr. Na pre hwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ mẽnh kêt nẽ. Tãm kot kãm kapẽr jakamã kapẽrja na mex o Ijaew kaxyw Mojes mã kapẽr jakrenh.

21 Nẽ na pre Tĩrtũm tanhmã mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt to nẽ mẽ pamã:

—E kot paj amnhĩ kaxyw ixkôt mẽ ajamaxpẽr ã mẽ apumunh kôt pix mã mẽ amex ã mẽ ajarẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr. Tã xà na pre kapẽrja nhĩjuk ri axte amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—E kot paj mẽ ate Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr? Xà na hte mẽmoj jarẽ nhũm jãã nhũm ra hijuk ri axtem mẽmoj jarẽ? Nà Tĩrtũm kapẽr ãm hpỹnh kênã. Kop ãm mẽ pahte Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh ronhỹx mẽ pamã:

—Ãm ja pix ã mẽ apumunh kôt kot paj mẽ amex ã mẽ ajarẽ. Anẽ.

22 Nom na pre ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh o:

Mẽ apiitã mẽ ate amnhĩ tomnuj o mẽ apa xwỳnh na ka mẽ.

Anhỹr jakamã tanhmã kot puj mẽ amnhĩ to nẽ Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa? Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh kênã. Mẽ pahte kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. Koja ãm mẽ pamã kapẽr o:

—Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã ajamaxpẽr pa ja hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarẽ nẽ mẽ ato ixkra nẽ mẽ ato mex o ri ixpa. Anẽ.

### *Mojes kapẽr te kẽp Kris xwỳj ri mẽ hamãr xwỳnh pyràk ã harẽnh*

*Rõmãn 10.4; Karatas 4.1*

23 Nẽ kormã Kris kot mẽ pahwỳr wrỳk nẽ mẽ panê htyk xwỳj ri na pre Ijaew Mojes kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Nhũm kapẽrja te kot amnhĩm mẽ unênh nhũm mẽ kot hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa pyràk. Na prem Tĩrtũm kot mẽ mex ã mẽ harẽnh prãm xàj ãm pix ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. 24 Te mẽhprĩre nhũm Mojes kapẽr te kẽp mẽ hamãr xwỳnh pyràk. Mẽhprĩ jamãr xwỳnhjaja na htem mẽhprĩjê pumu nẽ tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kaxyw tanhmã mẽ ahkre hto ho mẽ hkôt pa. Ja pyrà nẽ na pre Ijaew tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw Mojes kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jejus Kris kutêp ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa. Tã nhũm Jejus tãm kaxkwa rũm wrỳ pa mẽ ixkwỳ pixjaja mẽ ixkwỳjê rom amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumunh kôt mẽ inhmex ã mẽ ijarẽnh kurê kumrẽx.

### *Jejus kukwak ri mẽ pahpê Tĩrtũm kra ã mẽ pajarẽnh*

*Juãw 1.12; Rõmãn 8.14; Epes 1.5*

25-26 Tã ra mẽ ixte amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽr jakamã na pre Tĩrtũm mẽ ixto hkra pa mẽ ra te ixpê hkra xàptàr pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. Jao Mojes kapẽr kaga. Te mẽhprĩre ra mẽ ahkre kamã mẽ àptàr nẽ kot mẽ ahkre xwỳnh kaga pyràk. Hãmri pa mẽ ixpê Tĩrtũm kra xàptàrjaja hãmri axte Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ.

27 Tã mẽ kajaja na ka pre mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpẽr nhũm mẽ akwỳ kot mẽ apê Jejus kwỳ hã mẽ apumunh kaxyw nhũm mẽ akrã kumrã. Hãmri ka mẽ Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 28 Tã ra mẽ pahpê Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh jakamã na hte Tĩrtũm ahpỹnhã ri tanhmã mẽ pakute hkôt mẽ pahpumunh kêt nẽ. Mẽ pahpê Ijaew rỳ mẽ pahpê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Rỳ mẽ pahpê nhãm mẽ kãm paxàpênh xwỳnh rỳ amnhĩ mã mẽ paxàpênh xwỳnh nhũm hte ja hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to hkêt nẽ. Rỳ mẽ anijê hkôt rỳ mẽ inhmyjê hkôt mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to kêt nẽ. Ãm mẽ pahte Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte ã mẽ pahpumunh o pa anẽ.

29 Nẽ na pre Tĩrtũm Apraãw mã hkanrẽhã htàmnhwỳ Jejus Kris o mex ã amnhĩ jarẽ. Tã Kris kẽp mẽ panhõ Pahihti jakamã pu mẽ Tĩrtũm noo mã uràk nẽ te mẽ pahpê Apraãw tàmnhwỳ pyràk. Jakamã koja Apraãw nhĩpêxta pyrà nẽ mẽ pahto mex rax nẽ.

# 4

### *Mojes kapẽr te axte mẽ pahpynênh kêt pyràk ã harẽnh*

*Rõmãn 7.1, 8.14-17; Karatas 3.23*

1 E kot paj axte mẽ amã tanhmã mẽhprĩjê jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ ra hkra mã mẽmo hikukrêx nhõr kaxyw. Hikukrêx nẽ õ pika. Õ mẽmoj piitã õr kaxyw. No nhũm hkraja kormã hprĩre nẽ hamaxpẽr mex kêt jakamã nhũm kormã hprêk jamãr

o pa. Nhũm hkraja arĩ te kãm àpênh o pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ amnhĩ krã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Kormã hipêêxà kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nhũm hipêêxàja kot kãm õ mẽmoj piitã õr kaxyw no ãm kormã hprêk jamã. 2 Tã kormã hkraja hprĩre ri nhũm hipêêxà tanhmã amnhĩ to nẽ ty. Nom nhũm hkraja mỳr pê kormã õ mẽmoj o amnhĩptàr kêt nẽ. Kormã hprĩre jakamã nhũm hipêêxà mỳr pê kot kãm hamãr o pa xwỳnhja kormã kãm hamãr o pa. Tã nhũm hipêêxà kot kãm amgrà jarẽnh xwỳnhta kato nhũm tãm mẽmoj piitã ho amnhĩptà. Ra àptàr mex nẽ hamaxpẽr mex nẽ amnhĩm ho amnhĩptàr pa. 3 Tã Ijaew na prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Amnepêm kormã mẽ kot Mojes kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o pata ã na prem te mẽhprĩre hamaxpẽr kêêta pyràk. Te kormã mẽ àptàr kêt pyrà nẽ jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm te kot amnhĩm mẽ unênh nẽ mẽ kãm ê pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. 4 Tã nhũm Tĩrtũm kot Kra hkukamã mẽ pahwỳr mẽnh xà hã arĩgrota kato hãmri nhũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ mẽhõ nhõhy rũm kato. Nẽ mẽ pahpyrà nẽ gaa nẽ hprêk nẽ mẽ ixpê Ijaew rom Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrẽx o ri pa. 5 Jao te kot Mojes kapẽr pê mẽ papytàr pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ hpãnhã pahpê Tĩrtũm kra kaxyw. 6 Tã mẽ ixpê Ijaew kwỳjaja nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnh kwỳjaja ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus Karõja rẽ nhũm mẽ pamã agjê. Hãmri nẽ mẽ pamã kapẽr o:

—Ra mẽ apê Tĩrtũm kra jakamã kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm: “Pa Papaj” anẽ. Kêr ka mẽ ã kãm akapẽr anẽ. Anẽ.

7 Jakamã na pu mẽ ra te pahpê mẽ kãm paxàpênh xwỳnh pyràk kêt nẽ. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na hte mẽ panhĩpêx o te Kra Jejus nhĩpêx pyrà nẽ mẽ pahto mex nẽ.

### *Mojes kapẽr kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarẽnh*

*Sikũn Korĩt 11.3-4; Korosẽ 2.16-19; Eprêw 6.1; Wam Pêtre 1.14*

8 Nẽ amnepê mã kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr kêt ri na ka prem Tĩrtũm jarẽnh mar kêt nẽ. Ãm atỳx ri sãnti mã mex ã harẽ nẽ kãm amnhĩ jagrer o ri apa. Nẽ amã mẽmoj kĩnh nẽ amã hprãm xàj tanhmã amnhĩ to hwỳr to ho ri apa. Te mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ sãnti mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Nom sãntija kêp Tĩrtũm kêt.

9 Tã ka prem Tĩrtũm jarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ apumu. Tã tãm kot amnhĩ kaxyw mẽ paxunhwỳr jakamã kwa mon ka mẽ ra axtem nẽ akupỹm sãnti hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw? Nà mẽ ajamaxpẽrja mex kêt. Sãnti nhĩpêxta tanhmã koja amnhĩ to nẽ mẽ ato ajuta? ãm mẽ kot ĩhkra ho hipêx pix jakamã hihtỳxti hã. Amarĩ kuhê xà kamã kuhê ho kuhê xwỳnh kênã. Tã te kot akupỹm amnhĩ kôt mẽ arẽnh kaxyw pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ ra axtem nẽ akupỹm hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Kwa nà mẽ ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

10 Nẽ na ka htem amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o:

—Na pre hte Ijaewjaja Mojes kapẽr xà hkôt arĩgro hkwỳ hã axtem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ mẽmo mytwrỳ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ mẽmo amgrà hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Tã kot paj mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa. Kê Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ inhmex ã ijarẽ. Anẽ.

Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Mon ka htem axtem nẽ ri ã ajamaxpẽr anẽ? Na hte Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh kêt nẽ. 11 Na pa ja hã mẽ ajarẽnh ma nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr. Te ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre kaprỳ ho ri ixpa pyràk.

### *Karatas nhõ xwỳnhjaja kot Pawre ho mex ã mẽ harẽnh*

*Wam Korĩt 9.21-23*

12 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Ixpê Ijaew tã te ixpê Ijaew kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ri ixpa. Jao Kris kapẽr gryk ã mẽ inhĩgêtjaja kot amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt

nẽ. Tã kwa mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Wem ma amnhĩ to amõr gri kêt wehe. Wam ixte mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa ka prem inhma nhũm ja mẽ amã mex nẽ ka mẽ ja hã tanhmã ixto hkêt nẽ. 13 Na pa pre ixàà nẽ mẽ awỳr mõ nhũm ixàja ixto htỳx nẽ pa tokyx ixkator nẽ ma akupỹm mẽ arũm inhmõr kêt nẽ arĩ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ixpa. 14 Kormã ixà nẽ tanhmã ixkute htã ka prem ja hã ixpumu nẽ ixto mex nẽ ixkamã anhõkre kahak kêt nẽ. Na ka prem te ixto Jejus Kris nhĩpêx pyràk o inhĩpêx. Nẽ te ixto Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh nhĩpêx pyràk o inhĩpêx. 15 Jao mẽ amã ixkĩnh nẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ mẽ amã ixto mex pix prãm. Nẽ nhỹri ixpumu nẽ ixkamã axukaprĩ nẽ inhmã akapẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Anopxàà. Inhmã amnhĩ no kaxàr nẽ amã õr prãm nom tanhmã kot pa mẽ amnhĩ to nẽ hkapa nẽ amã kugõ? Anẽ.

Nẽ mẽ amã inhmã mẽmoj mex pix nhõr prãm. Tã ra tanhmã ajamaxpẽr to nẽ axtem nẽ te mẽ amã ixkĩnh kêt pyràk o inhĩpêx.

### *Mẽ no kupyr xwỳnhjaja kot mẽ hamaxpẽr o pihkàr ã mẽ harẽnh*

16 Nẽ na pa pre ãm hãmri mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Nom ra mẽ amã mar prãm kêt jakamã na ka mẽ axtem nẽ inhĩpêx o te ixte mẽ akutã amnhĩ xãm pyràk. 17 Mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja te mẽ kãm mẽ akĩnh pyràk o mẽ anhĩpêx no ãm mẽ kãm akĩnh kêt. Na htem mẽ amex kaxyw tanhmã mẽ amã kapẽr to hkêt nẽ. Ãm mẽ ate mẽ mar nẽ mẽ gryk ã ixkaga nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa pix prãm xàj na htem mẽ akôt tanhmã mẽ amã hêx to ho pa. 18 Pa mẽ harẽnh ma hãmri nẽ mẽ kamã inhgryk o ã mẽ amã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Koja mẽhõ mẽ awỳr mra nẽ ixwakre kamã rỳ inhnoo mã mẽ amã mẽmoj mex jarẽ nhũm ja inhmã mex nẽ. No nhũm mẽ amã mẽ hêx xwỳnhjaja axtem nẽ mẽ ajamaxpẽr o pihkàr pix kaxyw na htem mẽ awỳr mrar nẽ mẽ amã ã ujarẽnh o pa anẽ.

### *Pawre kot tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr ã harẽnh*

19 Te mẽ apê ixkra pyràk jakamã na pa hte mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ tee ri ijamaxpẽr nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ. Te nhỹhỹnh ixà htỳx nẽ ixte amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri ixpaja pyràk. Rỳ te mẽ hpijagri ho mẽ hikwỹ xwỳnh õhy xà htỳxta pyràk. Mẽ ate Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hprãm xàj na pa hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. 20 Hêxta waa nẽ. Kop apu ra mẽ awỳr ixpôx nẽ mẽ akôt ixpa ronhỹx pa ixkĩnh tỳx kumrẽx. Nhỹx pa ra ixprĩ hã mẽ amã ixkapẽr ka mẽ inhma. Nẽ amnhĩ tã inhmã mẽ akĩnh tỳx ã mẽ akamã inhgryk kêt ã ixpumunh kurê kumrẽx. No kagà pix kãm ixkapẽrja ka mẽ kamã harẽ nom aprĩ hã inhmar mex kêt nẽ. Na pa tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr o ixkaprĩ htỳx nẽ ixpa.

### *Mojes kapẽr kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarẽnh*

#### *Eprêw 12.18-29*

21 Kwa mẽ amã arĩ Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apa hprãm xwỳnhjaja. Mãn ka mẽ kormã aprĩ hã Mojes kapẽr piitã mar par kêt jakamã na ka mẽ amã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm. E pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã harẽnh to ka mẽ inhma. 22 Nà Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot finat Apraãw jarẽnhja. Na pre hkra myja wa hamẽxkrut. Prõ Sara kamã ja nẽ kot amnhĩm haprôr nhũm ri kãm àpênh o pa xwỳnh Aga kamã ja. 23 Kãm àpênh xwỳnh kamã ja na pre mẽ pahpiitã mẽ pahpyrà nẽ amarĩ kato. No hprõ Sara kamã ja. Sara na pre ra hpigêx tỳx nẽ. Ra hkamrô hkêt ryy nẽ pa htã nhũm Tĩrtũm kot wa hkra hkukamã wa kãm ujarẽnh xà hkôt nhũm Apraãwja htu nhũm wa hkrata kato. Tĩrtũm kot hkukamã wa kãm harẽnh xà hkôt nhũm kamã hkra nhũm kato.

24-25 Tã wa nita ã wa harẽnh kot anhỹr. Na pre Tĩrtũm mẽmoj jarẽ. Te ho wa uràk o wa harẽ no ãm hã kuxi nẽ ã wa harẽnh anẽ. Jakamã ni wa harẽnhja te kot Tĩrtũm kapẽr pijakruuta pyràk. Wam ni Agata te kot hixêt prêk pê Sinai nhĩmõk ã Tĩrtũm kot Mojes mã kapẽrta pyràk. Hixêtja pika pê Arap kamã na pre. Jakamã nhũm Tĩrtũm Ijaew kaxyw Mojes mã kapẽr nhũm kuma nẽ amnhĩ xô ri mẽ kãm hã kagà. Tã na hte arĩ jarãhã mẽ hkwỳjaja hamaxpẽr o:

—E kot paj mẽ panhĩgêt finat Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra.

Anhỹr o hamaxpẽr no ãm ã hamaxpẽr anhỹr kaprỳ. Ã mẽ hamaxpẽr anhỹr xwỳnhjaja te mẽ kêp Apraãw mã àpênh xwỳnh Aga hkrata pyràk. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ kêp Ijaew nhõ krĩ jakamã haxwỳja te kêp Agata pyràk. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja haxwỳja te mẽ kêp Aga hkrata pyràk. Na htem htỳx Tĩrtũm kot mẽ omunh nẽ mẽ ho hkra hprãm xàj Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Jakamã haxwỳja te mẽ kêp mẽ kãm mẽ àpênh o pa xwỳnh pyràk.

### *Jejus kôt mẽ kot amnhĩ kaxyw hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh*

26 Nẽ hapu hã Tĩrtũm kapẽrta. Apraãw prõ kumrẽx Saraja te kêp kaxkwa kamã Jerujarẽ õja pyràk. Krĩ ja kamã mẽ pa mã xwỳnhjaja te mẽ kêp mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê pyràk kêt. Ra mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã na htem hamaxpẽr o:

—Ixte amnhĩ kaxyw Kris mã ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã na Tĩrtũm ixpumu nẽ amnhĩm inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra. Anẽ.

Ãm hãmri na mẽ ã wamtajê rom hamaxpẽr anẽ. Tã ã mẽ hamaxpẽr anhỹr xwỳnhjaja te mẽ kêp Sara hkra pyràk.

27 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

E kormã akra hkêt nẽ apa htã kêr ka mãmrĩ akĩnh nẽ ri apa.

Nẽ kormã apijagri hkêt tã kêr ka akĩnh tỳx nẽ ri apa.

Kormã amjên kot akamã hkra hkêt nẽ te kot akaga pyràk tã kot kaj akra nẽ akanrẽhã atàmnhwỳ xohtô rax nẽ.

Mẽ ohtô rax o ra amjên kot nhãm hprõ hõ kamã hkrata jakre. Anẽ.

Ã kapẽr kot anhỹr o mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr xwỳnhjê hkukamã mẽ ohtô hã mẽ harẽ.

28 E ixkràmnhwỳjaja. Te mẽ apê Ijak kanrẽhã htàmnhwỳ pyràk. Koja mẽhõ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr hãmri nẽ te kêp Apraãw mẽ hprõ Sara wa hkra Ijak kanrẽhã htàmnhwỳ pyràk. Na pre Tĩrtũm amnepê mã kormã Ijak kator kêt ri ra hkukamã hamaxpẽr nẽ Apraãw mã harẽ. Nẽ mẽ papajaja nhũm Tĩrtũm Ijak pyrà nẽ mẽ pakukamã mẽ pamã hamaxpẽr nẽ amnhĩm mẽ paxunhwỳr ã amnhĩ jarẽ. Tã ra mẽ ate amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpẽr jakamã te mẽ apê Ijak kanrẽhã htàmnhwỳ pyràk.

29 Nhũm Apraãw kot Aga kamã hkra Ismaewja na pre hprõ kumrẽx kamã hkrata pumu nẽ kãm hkĩnh kêt nẽ kamã gryk pix o pa. Nẽ tanhmã hipêx to pê ri haprỳ ho ri hkôt pa. Tã mẽ kot amnhĩ krã hkôt amnhĩ to Tĩrtũm kra hprãm xwỳnhjaja na htem ã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr o pa. Na htem Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra hã mẽ pahpumu nẽ Ismaew kot Ijak nhĩpêx pyrà nẽ mẽ pakamã gryk pix o pa. Nẽ tanhmã mẽ pahtomnuj to pê mẽ pahto kapẽr o ri pa. 30 Tã no ãm kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ panhĩpêx anẽ. Koja mẽ pahpyrà nẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm Apraãw mã kapẽr nẽ kãm:
> “E kêr ka amnhĩ nê ate haprôr nhũm kot amã àpênh o ri pa xwỳnh mẽ hkrata wa hano. Koja hkrata amỳr pê amnhĩm mẽmoj to àrĩk kêt nẽ.

Ate aprõ kumrẽx kamã akrata pix koja hõja rom amỳr pê mẽmoj piitã ho amnhĩptàr pa.” Anẽ.

31 Tã te mẽ pahpê àpênh xwỳnh kamã hkrata pyràk kêt. Te mẽ pahpê Apraãw prõ kumrẽx kamã hkrata pyràk. Te Tĩrtũm kot Ijak kukamã hamaxpẽr pyràk o na pre mẽ pakukamã hamaxpẽr.

# 5

1 Nẽ Kris kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm pê mẽ papytàr jakamã kwa ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ arĩ ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ra Kris kot ja pê mẽ papytàr nhũm mẽ paxàmnhĩx ri papa kênã.

### *Mẽ pahpê Tĩrtũm kra hprãm xàj tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to*

*Juãw 8.32, 8.36; Korosẽ 2.20*

2 E mẽ inhma. Kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm
kot ato hkra hprãm xàj amnhĩ my kwrỳt
kà krãhta hã kot kaj mẽ ãm amarĩ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr kaprỳ. Na hte Tĩrtũm ja hã mẽ
omu nẽ ãm hã mẽ omu. Kot kaj ã amnhĩ
nhĩpêx anẽ nhũm Krisja ãm ate amnhĩ tom-
nuj mỳrapê anê htyk kaprỳ pyràk o amnhĩ
nhĩpêx. 3 Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã
mẽ apumu nẽ te kot ã mẽ amã kapẽr anhỹr
pyrà nẽ mẽ amã kapẽr o:

—E ra amã apê Kris kwỳ hprãm xàj
amnhĩ my kwrỳt kà krãhyr jakamã kot
kaj mããnẽn Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ
nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr pyràk.

4 Nom kot kaj mẽ atõ amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o:

—Nà kot paj Mojes kapẽr piitã hkôt
amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm Tĩrtũm ja hã
ixpumu nẽ inhmex ã ijarẽ nẽ ixto hkra kãm
ga. Anẽ.

No ãm ja kot anhỹr kêt. Na hte Tĩrtũm
ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ
pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ.
Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ
te ate Kris kutã amnhĩ xãm pyràk nhũm
Tĩrtũm ato mex kêt nẽ. 5 Nom kot ka mẽ
axtem ajamaxpẽr o:

—Ra ixte amnhĩ kaxyw Kris kôt ija-
maxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã koja
Tĩrtũm hã ixpumu nẽ inhmex ã ijarẽ. Karõ
ra kot ã inhmã ja ho amnhĩrĩt anhỹr kênã.

Anhỹr o ajamaxpẽr. Ãm hãmri ã mẽ
ajamaxpẽr anhỹrja. 6 Jakamã mẽ pahpê
Kris kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kamã ra
mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr xwỳnhjaja
nhũm mẽ pahkwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr kêt nẽ. Tã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ
pahpumu nhũm ja tanhmã kêp kute hkêt.
Na hte mẽ pahte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr
ã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu.
No kot pu mẽ Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx
mex o ri papa. Nẽ amnhĩ kaxyw hkôt
pajamaxpẽr tỳx o ri papa. Nẽ mẽ pamã
axpẽn kĩnh pê tãm ri axpẽn nhĩpêx o ri papa.
Ja na kêt Tĩrtũm kãm hprãm.

7 Ra mẽ ate Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex
o ri apa htã nhũm mẽ hêx xwỳnhjaja mẽ
awỳr mra nẽ tee ri ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx
anhỹr ã mẽ apumu nẽ tanhmã mẽ amã
Tĩrtũm kapẽr o hêx to. Ka mẽ ama nẽ axte
Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex hkêt nẽ. 8 No
ãm ã mẽ kot mẽ amã mẽ ujarẽnh anhỹr
xwỳnhjaja na pre Tĩrtũm mẽ awỳr mẽ rẽnh
kêt nẽ. Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr mẽ awỳr
xwỳnh kênã kot kêt axtem nẽ mẽ awỳr
kapẽr o mẽ amã hêx o mẽ pa xwỳnhjê rẽ.

9 Nẽ koja mẽhõ pixi nẽ tanhmã amnhĩ
tomnuj to nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ
uràk nẽ kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to
hprãm. 10 No kêt mẽ apê Kris kwỳ na ka
mẽ. Ixte ja hã mẽ apumunh mex. Kot
kaj mẽ axte ixkapẽr ma nẽ akupỹm Kris
kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nà kot
kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axte mẽ kot
mẽ apê àmnàr xwỳnhjê kapẽr mar nẽ mẽ
hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Koja Kris mẽ atã
mẽ homnuj tỳx kumrẽx nhũm mẽ rĩ amnhĩ
pumu.

### *Pawre kot mẽ kot amnhĩ jakàr ã mẽ kãm karõ hkêt ã harẽnh*

11 Nẽ na hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx
xwỳnhjaja tanhmã mẽ amã ixto hêx to ho
pa. Ixte mẽ kãm Tĩrtũm kot mẽ ho hkra
kaxyw mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr
ã mẽ kãm karõ hã ixto ri hêx o pa. Nom
ixte anhỹr kêt ixkràmnhwỳjaja. Kop apu ixte
mẽ kãm ja hã karõ ho ixpa ronhỹx Ijaew
krãhtũmjaja ja hã ijarẽnh ma nhũm ja mẽ
kãm mex nẽ nhũm mẽ axte Kris ã tanhmã
inhĩpêx to hkêt nẽ. Nom ixte ja hã mẽ kãm
karõ hkêt. Ãm ixte mẽ kãm Kris kot mẽ
panê pĩ kahpa hã htyk jarẽnh pix mỳrapê na
htem ixkamã gryk nẽ.

12 Hêxta waa nẽ. Mẽ kot mẽ amã hêx
o pa pê mẽ ajamaxpẽr o pihkàr xwỳnhjaja
kop mẽ ãm mẽ anhõ krĩ rũm hapôx nẽ
ma nhỹhỹm hapêx ronhỹx pa ixkĩnh tỳx
kumrẽx.

### *Mẽ pahte axpẽn to mex o papa hã mẽ pamã karõ*

*Wam Korĩt 13; Eprêw 13.3, 13.16; Wam Pêtre 1.22; Wam Juãw 3.11*

13-14 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Nà na pre Kris
amnhĩ kaxyw mẽ parê. Axte mẽ pahte
amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt
kaxyw. Ra kot ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx
anhỹr pê mẽ papytàr jakamã kêr ka mẽ
amnhĩ tã ja ma nẽ axte atỳx ri amã hprãm
xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa

hkêt nẽ. Mẽ ãm amã axpẽn kĩnh pix o ri axpẽn kôt apa. Nẽ nhãm mẽ hipêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao mẽ piitã tãm mẽ hipêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te mẽ ate wam Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx pyràk. 15 No kot kaj mẽ axtem nẽ axpẽn kãm axoprê ho ri apa hãmri nẽ te ra mẽ ate axpẽn to ajapêx par o amõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te mry xoprê kot axpẽn par o pata pyràk. Kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Mẽ ãm axpẽn to mex pix nẽ mẽ axpẽn kãm axukaprĩ ho ri axpẽn kôt apa.

### *Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽnh Matêwre 26.41; Rõmãn 8.1-11*

16 Nẽ kwa kêr ka mẽ amnhĩ to Tĩrtũm Karõ wỳ kẽ mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê ka mẽ axte ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Ãm mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 17 Tĩrtũm Karõ kot amnhĩ nhĩpêxja nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja wa kot axpẽn pyràk kêt. Te wa kot axpẽn kutã amnhĩ xãm nẽ wa pijapu pyràk. Jakamã kot puj mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm Karõ mã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. 18 No kot puj mẽ Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ra axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx. 19 Jar mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũmta mex kêt. Ra mẽ piitã mẽ kot ja pumunh mex.

Na htem htỳx ri hkwỳjê kamã hpijaàm kêt o pa.

Jao mẽmyjaja hprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati.

Nhũm mẽ hprõjaja mẽ mjên kuhpa hã nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati.

Nẽ mẽmy hkwỳjaja axtem nẽ mẽmyjê hkwỳ ho amnhĩkati.

Nẽ mẽni hkwỳ haxwỳja axtem nẽ mẽnijê hkwỳ ho amnhĩkati.

20 Nẽ mẽ kãm mẽmoj mẽ hikukrêx japê htỳx o kãm Tĩrtũm kĩnh jakre.

Nẽ mẽmoj kaxyw ma wajaga hwỳr amnhĩ to pa.

Nẽ hkwỳjê kamã oprê ho ri pa.

Nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm gryk pix nẽ.

Nẽ mẽmoj to axpẽn pê õxỳ nẽ.

Nẽ mẽmo mỳrapê axpẽn pê anhgrà nẽ amỳm ahpỹnhã ri pa.

21 Nẽ mẽmoj tã axpẽn kamnhĩx rãhã ho ri pa.

Nẽ axpã nẽ mẽ grer kãm ri axpẽn kãm hpijaàm kêt o ri pa.

Ã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja koja mẽ Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Ra ixte mẽ amã ja jarẽnh tã pa axte mẽ amã harẽ. Mẽ ate hã ano htỳx rãhã ho ri apa kaxyw. 22 No mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nywja axtem na.

Tĩrtũm Karõ hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem axtem kãm axpẽn kĩnh nẽ.

Nẽ hkĩnh nẽ ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri axpẽn kôt pa.

Nẽ gryk tokyx anhỹr hkêt nẽ. Ãm axpẽn to mex pix o ri axpẽn kôt pa.

Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx.

Nẽ kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj to.

23 Nẽ axpẽn mã kapẽr mã hprĩ ho ri axpẽn mã kapẽr.

Nẽ mẽmoj punuj piitã nê amnhĩ to htỳx o ri pa.

Ã na hte mẽ kot Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja Karõ nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao mããnẽn Mojes kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Jakamã koja mẽhõ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw nê tanhmã mẽ pahkurê hto hkêt nẽ. 24 Tã mẽ pahpê Jejus Kris kwỳ jakamã na pu mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja nhĩpêx o te mẽ pahte amnhĩ nê hpĩr pyrà nẽ axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

### *Tĩrtũm Karõ hkôt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ Epes 4.23-24; Korosẽ 3.10*

25 Tã ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahto hkra jakamã kwa kêr pu mẽ ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri papa. 26 Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ mẽmoj tã mẽ pahkwỳjê mã amnhĩ to jarkrar o ri papa hkêt nẽ. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ pakamã gryk

nẽ. Jakamã kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa hkêt nẽ.

# 6

*Mẽ pahte tanhmã axpẽn to ajuta hto hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 18.15-17; Rukre 17.3-4; Sikũn Tesarõn 3.14-15; Xiakre 5.19-20*

1-3 Kwa ixkràmnhwỳjaja. Mẽ apê Tĩrtũm Karõ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ apa xwỳnhjaja. Koja Kris kôt akwỳjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka mẽ ja hã omu nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê kãm akapẽr. Nom kêr ka mẽ kamã agryk kamã kãm tanhmã nẽ hkêt nẽ. Ãm kãm akapẽr mã aprĩ ho kãm akapẽr nẽ akupỹm tãm ãm. Nom kwa kêr ka mẽ amnhĩ pumunh mex nẽ uràk nẽ ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ.

Kot ka mẽ atõ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ ãm omu nẽ nê tanhmã kãm akapẽr to hkêt nẽ. Nẽ ajamaxpẽr o:

—Tk. Kwãr mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Pa ja nê tanhmã kãm ixkapẽr to hkêt nẽ. Kurom ixte amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa kênã.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ nê kãm akapẽr kêt nẽ hãmri nẽ te ate amnhĩ to mex ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ pyràk.

Nẽ kêr ka mẽ axpẽn to ajuta mex o ri axpẽn kôt apa. Jao Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ.

4-5 Nẽ na htem piitã amnhĩm àpênh pix tãnopxar o pa. Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ tãnopxar pê tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Hãmri nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ akĩnh nẽ. Nom kwa kêr ka mẽ ate amnhĩ nhĩpêx mex o akwỳjê jakrenh ã mẽ kãm amnhĩ to jarkrar o ri apa hkêt nẽ.

6 Nẽ kêr ka mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa.

7 Koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ pahtĩr ri mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Hãmri pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr nom amnhĩ nê tanhmã kãm paxêx to hkêt nẽ. Koja mẽhõ kãm amnhĩ to hêx nẽ te tãm kot amnhĩ mã hêx pyràk nom kot puj mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ nê tanhmã paxêx to hkêt nẽ. 8 Jakamã kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho apa hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ Tĩrtũm pê awry rax ã ri apa. Nom kot kaj mẽ Tĩrtũm Karõ mã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nẽ nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ato atĩr ka kuri amex nẽ ajamakêtkati atĩr tũm nẽ ri apa ho apa.

*Mẽ pahte axpẽn to mex rãhã hã mẽ pamã karõ*

*Atre 20.35; Wam Korĩt 15.58; Xitre 3.14; Eprêw 13.3, 13.16; Xiakre 1.27*

9 Jakamã kwa kêr ka mẽ arĩ tãm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa nẽ jam anhũrer kêt nẽ. Mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o ri apa anhỹr rãhã ty nhũm Tĩrtũm nhỹrmã ja hã mẽ ato mex rax nẽ. 10 Tã kêr pu mẽ arĩ Kris kôt pahtõjê ho mex rãhã ho ri papa. Nom mẽ tapxipixjê ho mex kêt nẽ. Pu mẽ mẽ piitã mẽ ho mex o axpẽn pyràk.

11 E ixte mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽnh nhũm mẽ ate ja hã ixpumunh kaxyw kot paj pam kagà jatur xà hã inhĩhkra ho inhĩxi nhĩpêx ka mẽ ixte inhĩxi hã kagà rũnhtita pumu.

*Jejus kot mẽ panê htyk ã Pawre kãm harẽnh prãm ã harẽnh*

*Wam Korĩt 1.22-24, 2.1-2*

12 Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja na htem hamaxpẽr o:

—Nà kot paj Karatas nhõ xwỳnhjê mã Kris pĩ kahpa hã htyk ã harẽnh o ri ixpa hkêt nẽ. Kot pa anẽ nhũm mẽ ixpê Ijaew kwỳjaja ja hã inhma nẽ hã tanhmã inhĩpêx to. Ja pymaj kot paj mẽ kãm tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Kot paj ãm mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr pix ã mẽ kãm karõ kê mẽ ixkapẽr xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Pa hã mẽ omu nẽ ma ixkwỳjê mã mẽ hã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa. Anẽ.

13 Te mẽ kot finat Mojes kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx pyràk tã no na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ra mẽ kot amnhĩ jakàr tã no ãm Mojes kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Ãm hkwỳ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom kot kaj mẽ ama nẽ mẽ uràk nẽ amnhĩ jakà nhũm mẽ ja hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ ma ri mẽ hkwỳjê mã mẽ atã amnhĩ to jarkrar o ri pa nẽ mẽ kãm:

—E Karatas nhõ xwỳnhjaja na pa prem mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ kãm karõ nhũm mẽ inhma nẽ mẽ pahpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

14 No pa na pa hte ã mẽ kãm mẽmoj tã karõ anhỹr o ri ixpa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra kaxyw mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris kot mẽ nê htykja pix na pa hte mẽ kãm harẽ. Ra kot inhnê htyk jakamã te pa ixte kuri ijêt nẽ ixtyk pyràk. Jakamã ra jar pika ja kamã mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja te ixpê htyk nẽ hapêx pyràk pa axte hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt pyràk.

15 No mẽ kot amnhĩ my kwrỳt kà jakàr xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ jakàr kêt xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu. Ãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri papaja pix na kãm hprãm. 16 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nẽ apê Tĩrtũm kra mex nhũm mẽ ato mex rax nẽ. Nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã nẽ. Ka mẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ ri apa ho apa.

17 Nẽ na prem Kris ã ixtak rax nẽ nhũm ixkatut ã ixtak xà arĩ rãhã nẽ pa hte hã ixpa. Ixte Jejus Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh ã ixto amnhĩrĩt xà na. Jakamã kê mẽhõ axte Jejus kot mẽ awỳr inhmẽnh ã tee ri ixpumu nẽ tanhmã hã ixkukjêr to hkêt nẽ.

18 E ixkràmnhwỳjaja. Kê Pahihti Jejus Kris mẽmoj to mẽ akutã nojarêt nẽ mẽ ato mex rãhã ho pa. Nà koja mẽ ato anẽ.

Ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa ã mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ.

# Epes

## Pawre kot Epes kãm Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre o pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã na pre krĩ pê Epes kãm Kris kwỳjê hwỳr hipêx nẽ kumẽ. Epes nhõ xwỳnhjaja Ijaew kêt xwỳnh na pre mẽ. Nhũm pre ra Pawre ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ hkwỳjaja kuma nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ.

Na pre hte Pawre ma krĩ piitã hkôt ri Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja Jejus ã unê nẽ krĩ pê Rõm wỳr kumẽ nẽ kamã haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Nom amarĩ hkrĩ hkêt nẽ. Na pre hte mẽ kot hwỳr mrar xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽ. Nẽ krĩ hkwỳ hkôt Jejus kôt hkwỳjê mã kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurẽ. Jakamã na pre Epes kamã hkwỳjê hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ.

Nẽ kagàja kamã hprĩ hã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõ. Ra mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te mẽ htipxi nẽ ri mẽ pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ kãm hã karõ. Nẽ jar pika hkôt te mẽ kêp Kris nhĩ pyrà nẽ pa hã mẽ harẽ. Ã na pre Pawre mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà anẽ nẽ mẽ kãm:

1 Pa Epes kãm Kris kôt ixkwỳjaja. Xà mẽ amex na ka mẽ apa? E ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Ixpê Pawre na pa hipêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Ixpê Jejus Kris nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ ixpa xwỳnh na pa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Tã pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ. Mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr. Na ka xep htem Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

2 E kê Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽ ato mex nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ka mẽ wa ỹ hã axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa.

*Tĩrtũm kot mẽ pakukamã amnhĩm mẽ parênh ã harẽnh*

*Rõmãn 8.28-30; Wam Korĩt 1.21-22; Wam Tesarõn 1.4; Sikũn Tesarõn 2.13; Wam Pêtre 1.2*

3 Na hte mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhĩpêêxà Tĩrtũmja mẽ pahto mex rãhã ho pa. Mẽ pahpê Kra Kris kwỳ hã mẽ pah-pumunh kôt tanhmã mẽ pahto mex to ho pa. Ra wa Karõja mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã te ra mẽ pahte kaxkwa kamã wa kuri mẽ pamex nẽ mẽ papa pyràk. Tã ra mẽ pahte jar pika ja kamã paxàmnhĩx pa-jamakêtkati mẽ pamex nẽ ri papa jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩm ãm mex o mex ã harẽnh rãhã nẽ.

4-5 Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm mẽ pakukamã amnhĩm mẽ parê. Kris kukwak ri amnhĩm mẽ parê. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ pakukamã mẽ parênh anẽ? ãm mẽ pahte kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw. Jao tãm kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Kãm mẽ pajapê jakamã na pre mẽ pakukamã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o:

—Nà Ixkra Jejus Kris koja nhỹrmã ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ nê ty. Tã mẽ kot mẽ nê htyk ã harẽnh mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr xwỳnhjaja kot paj mẽ ho ixkra. Nà kot paj ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

6 No mẽ papajaja tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx mex to hã mẽ pahpumunh kôt na pre ã mẽ pahto hkra hã mẽ pajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ãm Kra Kris pix kukwak ri na pre ã mẽ pajarẽnh anẽ. Kãm Kra japê jakamã na hte mẽmoj to mẽ pahpê hkwỳ hã mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa. Jakamã na pu htem amnhĩ tã kãm mex o mex ã harẽnh o papa.

7-8 Na pre Krisja mẽ panê htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Nhũm Tĩrtũm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh xà hkôt mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh pa. Koja aa tanhmã hã mẽ pahto hkêt nẽ. Pu mẽ axte amnhĩ amnhĩ tomnuj o papa hkêt nẽ. Hêxta waa nẽ. Kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx jakamã na pre ã mẽ pahto mex rax anẽ. Ãm mex o mex nẽ àhpumunh o àhpumunh.

9-10 Amnepêm na pre hamaxpẽr o:

—Nà na pa ra kaxkwa ho ixkato nẽ kamã mẽmoj piitã ho ixkato. Nẽ pika ho ixkato nẽ kamã mẽmoj piitã ho ixkato. Tã koja nhỹrmã Ixkra Kris mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o pa. Kaxkwa kamã nẽ pika piitã hkôt mẽmoj piitã ho amnhĩptà nẽ tapxipix inhỹ hã kêp mẽõ Pahihti. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr xà hã arĩgro kato nhũm ã amnhĩ nhĩpêx o pa anẽ. Nà ja na inhmã hprãm. Anẽ.

Ã Tĩrtũm amnhĩ kukamã hamaxpẽr anhỹrja kôt na pre Kris kêp mẽ panhõ Pahihti hã harẽ. Tã nhỹrmã mẽ pahto amnhĩptàr kaxyw koja mẽ pakaxyw ãm. Amnepêm ri mẽ pa xwỳnhjê mã kot kormã ja ho amnhĩrĩt kêt tã ra jarãhã mẽ pamã ho amnhĩrĩt.

11 Kris kukwak ri na pre amnhĩm mẽ parê. Ra kot mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. 12 Tã mẽ ixpê Ijaew kwỳ kumrẽx mẽ ixte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã koja mẽ piitã mẽ inhỹ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o ri pa.

13 Nẽ mẽ kajaja na ka prem mẽ ixpyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ ajaxwỳja hkôt amnhĩ xunhwỳ. Ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽrja. Tã ka prem ama nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ kot inhĩpêx pyrà nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã rênh pa nẽ mẽ ato hkra. Hãmri nẽ mẽ awỳr Karõ rẽ nhũm mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akarõ mã agjê nẽ mẽ akamã pa ho pa. Kris kukwak ri na pre mẽ awỳr kurẽ. Amnepê mã na pre mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Koja mẽ Ixkra hkôt amnhĩ xunhwỳ pa ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho ixkra nẽ mẽ hwỳr Ixkarõ rẽ. Hãmri nhũm mẽ hkarõ mã agjê nẽ mẽ kamã hkrĩ ho hkrĩ.

14 Anhỹr jakamã na pre mẽ pahwỳr kurẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahwỳr agjê nẽ mẽ pakamã hkrĩ ho hkrĩ. Pu mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ra Tĩrtũm kot ixwỳr Karõ mẽnh jakamã na ixkarõ hwỳr axà nẽ kamã hkrĩ ho hkrĩ. Tã koja ra kot mẽ ixtã amnhĩ jarẽnh xà hkôt ja hã ixto mex nẽ. Ra kot ixto hkra kênã. Jakamã koja nhỹrmã ma amnhĩ wỳr ixto api pa kuri inhmex kumrẽx nẽ ixpa ho ixpa. Hãmri nẽ kukwak ri axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa hkêt nẽ. Anẽ.

Jakamã koja mẽ piitã ã kot mẽ ho mex anhỹr ã amnhĩ tã kamã ama nẽ amnhĩ tã omu nẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho pa.

*Pawre kot Epes nhõ xwỳnhjê ho Tĩrtũm wỳr ã harẽnh*

*Piripos 1.9; Korosẽ 1.9-12; Wam Tesarõn 5.23; Sikũn Tesarõn 1.11, 2.16; Eprêw 13.20*

15 Nẽ na ka xep htem amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpẽr tỳx pê amã Tĩrtũm krajê piitã mẽ hkĩnh o mẽ ho mex o apa. Na pa pre mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. 16-18 Nẽ xatã mẽ ato Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Mẽinhĩpêêxà maati Tĩrtũm. Nà amex o amex. Ka na ka pre mẽ ixwỳr mẽ inhõ Pahihti Jejus Krisja mẽ nhũm mẽ ixwỳr wrỳ nẽ hprĩ hã mẽ inhmã ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã ato amnhĩrĩt. Tã Epes kãm akrajaja na xep htem akôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa. Ãm hãmri na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

—Nẽ kwa Tĩrtũm. Kê Akarõ tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽhprĩ hã akapẽr mar tỳx rãhã ho pa. Jao ra ate mẽ ixkukamã mẽ ixtã tanhmã mẽ ixto mex to hã amnhĩ jarẽnhja kê mẽ kãm hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Nẽ ate nhỹrmã mẽ ixpê akrajaja mẽ ixpiitã tanhmã mẽ ixto mex to jarẽnhja kê mẽ kãm hamaxpẽr tỳx pê hkĩnh rãhã ho pa ho pa.

19-20 —Nẽ kê mẽ axàhpumunh o axàhpumunh ã ate akupỹm Akra Kris o htĩr ã apumunh mex nẽ Tĩrtũm. Na ka pre axàhpumunh xà ho akupỹm ho htĩr nẽ ma akupỹm anhõ krĩ hwỳr ho api nẽ amnhĩ nhĩhkô hã ỹr nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Apyrà nẽ kot mẽ ixto amnhĩptàr kaxyw. Ã axàhpumunh xà htỳx kot anhỹr. Tã kê akrajê piitã ja hã apumu nẽ axàhpumunh tỳx o ate tanhmã mẽ ixto ajuta hto ho apa hã apumu.

Anhỹr o na pa hte mẽ ato hwỳr o ri ixpa.

21 Nẽ Krisja àhpumunh tỳx o mẽkarõmnuti piitã hakrenh. Nẽ hihtỳx o mẽ hakrenh jakamã krĩ nhõ xwỳnhjê mã te mẽ àhpumunh tỳx kêt pyràk o na htem htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk. Nẽ Krisja hihtỳx o pika piitã hkôt pahi piitã mẽ hakrenh

par kumrẽx. Nẽ hihtỳx o kot pika piitã hkôt mẽmoj piitã mẽ hakrenh par. Jakamã mẽhõ koja we tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã kãm karõ rỳ kãm hamaxpẽr gõ? Nà amrakati kumrẽx. Ra kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh kênã. Nẽ hihtỳx o hihtỳx rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh. Nẽ àhpumunh o àhpumunh rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh. Nẽ hihtỳx o kot jar pika ja kôt mẽ pajakrenh par nẽ hihtỳx o Tĩrtũm nhõ krĩ kamã mẽ mẽmoj piitã hakrenh par. Tã koja mẽmoj piitã ho amnhĩptàr rãhã htĩr tũm nẽ pa ho pa.

*Kris te kêp mẽ pahkrã pyràk ã harẽnh*
*Rõmãn 12.4; Wam Korĩt 12.12; Epes 4.16; Korosẽ 3.25*

22 Na pre Tĩrtũmja Kra Kris nhĩhkram mẽmoj piitã haxàr pa. ỹ hã kot nhỹrmã ho amnhĩptàr o pa kaxyw. Jakamã kot mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnh ã kêp mẽ panhõ Pahihti. Nẽ te kêp mẽ pahkrã pyràk. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê ĩ pyràk jakamã na pu htem hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa. 23 Na hte mẽ panhĩja mẽ pahkrã kamã mẽ pajamaxpẽr xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Ja pyrà nẽ na pu htem mẽ pahkrã pyràk xwỳnh Krisja kapẽr ma nẽ hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

Koja mẽhõ ãm hkrã pix nẽ ĩ hkêt nẽ pa hãmri nẽ mex kêt nẽ. Na htem hkrã nẽ mããnẽn ĩ nẽ pa nẽ mex nẽ. Ja pyrà nẽ na hte Kris mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ mex nẽ pa. Pu mẽ pajaxwỳja hkôt ri amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumu nẽ pahkĩnh nẽ pamex nẽ papa ho papa.

# 2

*Tanhmã Tĩrtũm kot mẽ pahto hkra hto ã harẽnh*
*Wam Korĩt 6.11; Xitre 2.11-3.7*

1 Nẽ amnepê mã na pu pre htem Tĩrtũm kàx ã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa. 2 Nẽ jar mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx. Jao amnhĩ tomnuj pix o ri papa. Nẽ mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanasti kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Na pre hte tanhmã mẽ pahkôt mẽ pahto ho pa. Mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw mẽ pamã mẽ pajamaxpẽr punuj jagjê. Pu mẽ amnhĩ tã omunh kêt tã ỹ hã amnhĩ tomnuj o papa. Satanastija kêp mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê nhõ pahihti na. Tã pu pre htem pahtỳx ri hkôt amnhĩ nhĩpêx pix o ri papa. 3 Mẽ pahpiitã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nẽ mẽmoj punuj kukamã pajamaxpẽr nẽ ra hkôt ã amnhĩ tomnuj anẽ. Ã na pu prem mnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. Jakamã nhũm tee ri mẽ pakukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Na htem ixkapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to rãhã ho pa. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ixri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Ixkĩnhã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa? Nà mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja mẽ nhỹrmã ma amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma hapêx pa. Nà koja mẽ anẽ. Hêxta waa nẽ. Inhmã ma hwỳr mẽ pa prãm kêt tã ra ma hwỳr mẽ pa kaxyw.

Anhỹr o hamaxpẽr. 4-5 Nẽ amnepêm kormã mẽ pahte amnhĩ tomnuj o papata ã te mẽ pahte amnhĩ xà htỳx kamã pajamak tũm xà hwỳr pryta ã mẽ papa pyràk. Nom Tĩrtũm kãm mẽ pajapê nẽ mẽ pakamã ukaprĩ jakamã na pre mẽ pahto mex rax nẽ. Nẽ akupỹm Kris o htĩrja ri te ra mẽ pahte amnhĩ xà htỳx kamã pajamak tũm xà hwỳr pryta nê mẽ pahto ujanãr pyràk o mẽ panhĩpêx. Mẽ pakamã ukaprĩ nẽ kãm mẽ pajapê ho ã mẽ panhĩpêx anẽ. Amarĩ ã mẽ panhĩpêx anẽ nẽ mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh pa. Jakamã kot puj mẽ pahte Kra hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja nhỹrmã amnhĩ xà htỳx kamã mẽ hamak tũm xàta wỳr papa hkêt nẽ. 6 Ra Tĩrtũm akupỹm Jejus Kris o htĩr jakamã te ra Jejus kôt akupỹm mẽ pahpê hkwỳjê ho mẽ pahtĩr pyràk. Jakamã te ra õ krĩ kamã ĩhkô hã mẽ pamex kumrẽx nẽ pahkrĩ pyràk. 7 Mẽmo kaxyw na pre Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hkôt ã mẽ pahwỳr Jejus Kris mẽnh nhũm mẽ panê htyk anẽ? Nà kãm mẽ pajapê htỳx ã mẽ pahte pahprĩ hã amnhĩ tã omunh kaxyw na pre ã mẽ pahwỳr mẽnh anẽ. Tã kot puj

mẽ nhỹrmã kaxkwa kamã hwỳr pôj nhũm mẽ pamã amnhĩ jarẽnh o:

—E mẽ amnẽ ixpumu. Inhmã mẽ ajapê htỳx jakamã na pa pre mẽ akamã ixukaprĩ xàj ma mẽ awỳr Ixkra Jejus Krisja mẽ nhũm amnhĩ grônh kôt mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ anê ty. Inhmã mẽ ajapê htỳx jakamã na pa pre ã mẽ awỳr mẽnh nhũm mẽ anê htyk anẽ. Inhmã mẽ apê ixkrajê japê xàj na pa pre ã mẽ ato mex rax anẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr hãmri nẽ mẽ pahto mex rãhã ho pa. 8-9 Xà na pu prem pahpê hkra hprãm xàj amnhĩ krã hkôt mẽ papamjaja kãm tanhmã amnhĩ to mex to nẽ kãm:

—E kwa Tĩrtũm. Na pa ã amnhĩ to mex anẽ nẽ ã amnhĩ to mex anẽ. Jakamã kwa ja hã ixpumu nẽ ixto akra nà?

Anhỹr o na pu prem amnhĩ to kuwỳ? Nà na pu prem ã amnhĩ to hwỳr anhỹr kêt nẽ. Na pu prem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ja pix ã mẽ pahpumunh kôt mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê nẽ mẽ pahto hkra. Kãm mẽ pajapê nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na hte ã mẽ panhĩpêx mex anẽ. Jakamã na pu htem amnhĩ tã omu nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà na xep hte Tĩrtũmja mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Ãm mẽ pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã na hte mẽ pahto hkra. Anẽ.

10 Nẽ Tĩrtũm tapxipix na hte tanhmã mẽ pahto pu mẽ amnhĩ to mex rãhã ho papa. Nom kormã kot mẽ pahto hkra hkêt ri na pu prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê pu mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Amnepêm tanhmã kot mẽ pakukamã hamaxpẽr to xà hkôt. No na hte tanhmã mẽ pahte amnhĩ krã hkôt amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ.

*Tĩrtũm krajaja te kot axpẽn to htõ nẽ htõx pyràk*
*Karatas 3.28; Korosẽ 1.21-23*

11 E mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Na ka htem mẽ akatorxà nhõhy rũm ajapôj hãmri nẽ mẽ ixpê Ijaew pyrà nẽ amnhĩ my kwrỳt kà jakàr kêt nẽ. Jakamã na pre ixkwỳjaja mẽ akurom amnhĩ jakàr ã amnhĩ to jarkrar o ri pa nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Ra mẽ ixte amnhĩ my kwrỳt kà jakàr ã mẽ ixpumunh kôt na hte Tĩrtũm mẽ ixto hkra. Tã Ijaew kêt xwỳnhjaja kot mẽ ixkĩnhã amnhĩ jakàr kêt jakamã mẽ kêp hkra hkêt. Nẽ mããnẽn mẽ kêp mẽ pahkwỳ hkêt.

Anhỹr o mẽ ajarẽnh o pa. 12 ãm hãmri na prem mẽ apê mẽ ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. Na pa prem mẽ akurom amnhĩ my kwrỳt kà jakà nẽ mẽ akurom Kris kamã ijamak o ri ixpa. Jakamã nhũm Tĩrtũm kot mẽ ixto mex ã amnhĩ jarẽ pa mẽ mẽ apyrà nẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixpa hkêt nẽ. Nẽ mẽ akurom amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ijamaxpẽr. Nà ãm hãmri na prem mẽ apê mẽ ixkwỳ hkêt ã mẽ ajarẽ. 13 Te Tĩrtũm kàx ã ri mẽ apa pyràk tã ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jejus Kris kot mẽ panê htyk nhũm mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã ra mẽ apê hkwỳỳ. Jao arĩ hkàx ã ri apa hkêt nẽ. Te mẽ ixpê Ijaew kwỳ pyrà nẽ hpãnhã kuri ra ri apa pyràk. 14 Jakamã na pu htem Kris kukwak ri ra axpẽn nhĩpêx nyw o axpẽn nhĩpêx o ri papa. Mẽ ixpê Ijaewjaja nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja na pu htem te ra ixkre tipxi kamã ri papa pyràk. Nom amnepêm na pu prem ã axpẽn nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja ahpỹnhã na pre. Na pu prem pamã axpẽn kurê nẽ axpẽn kàx ã ri papa. Nẽ nhỹri axpẽn pumu nẽ te pahte axpẽn pumunh kêt pyrà nẽ nhãm parĩt o ri mra. Tã nhũm Kris mẽ panê htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja. Nẽ htyk o te ra kot mẽ pahte axpẽn nhõrkwỹ hwỳr axpẽn wỳr o papa pyràk. Jao mẽ pamã axpẽn kurê ho hapêx nẽ hpãnhã tãm axpẽn kaxyw mẽ paxunhwỳ pu mẽ hpãnhã axpẽn to mex rãhã ho ri papa. 15 Amnepêm Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hã karõja. Na pa prem mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ

apumu nẽ mẽ akamã inhgryk nẽ. Nẽ axpẽn mã mẽ ajarẽnh o:

—Nà mẽ pahkĩnhã mẽ kot Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja Tĩrtũm mẽ ho hkra hkêt nẽ.

Anhỹr tã nhũm Kris mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpiitã mẽ panê htyk o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt pix mã mẽ pahto Tĩrtũm kra. Jakamã pa mẽ axte mẽ ate Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ apumunh kôt mẽ apê Tĩrtũm kra hkêt ã mẽ ajarẽnh kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja pu mẽ axte axpẽn kãm pagryk o ri papa hkêt nẽ. Ra te ixkre tipxi kamã mẽ pahte axpẽn kôt ri papa pyràk.

16 Kris na pre pĩ kahpa hã mẽ panê htyk o ã mẽ panhĩpêx anẽ nẽ mẽ pahte axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. Nom Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt ã mẽ panhĩpêx anẽ. Jakamã na pu htem arĩ pamã axpẽn kurê ho papa hkêt nẽ. 17 Na pre Kris mẽ pahwỳr wrỳ nẽ ã mẽ panhĩpêx anẽ. Mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ate kormã Tĩrtũm kapẽr mar kêt xwỳnhjaja nẽ mããnẽn mẽ ixpê Ijaew mẽ ixte kapẽr mar mex xwỳnhjaja nhũm pre akupỹm tãm mẽ pahte axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. 18 Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã agjê. Kris kukwak ri pix mã mẽ pahwỳr kurẽ pu mẽ ỹ hã paxàmnhĩx ri kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho ri papa. 19 Hãmri nẽ te mẽ pahpê nhãm axpẽn kaxyw mẽ urojê pyrà nẽ axpẽn kàx ã ri papa hkêt nẽ.

### *Te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk ã mẽ pajarẽnh*

*Wam Korĩt 3.16; Sikũn Korĩt 6.16; Wam Pêtre 2.5*

20 Nẽ mẽ pahpê Jejus kwỳ jakamã te mẽ pahte ixkre tipxikamã ri papa pyràk. Nẽ te mẽ pahpê ixkre nhĩpêx mex pyràk. Nẽ Kris te kêp ixkre hkrax mã kuhê xà nẽ kỳxpê kãm nõr xà maatija pyràk. Nẽ mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre xwỳnhjaja nẽ mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kêp ixkre nhõkwa êja pyràk. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpê ixkre nhĩmõk ã pôja pyràk. 21 Ixkre mã kuhê xà nẽ kỳxpê kãm nõr xà maati kukwak ri pix mã na hte õkwa ê nẽ hã pôja kỳxpê mex nẽ axpẽn tã harir. Ja pyrà nẽ ãm Kris kukwak ri pix mã na pu htem te ixkre tipxi kamã ri papa pyràk o axpẽn nhĩpêx mex o ri papa. Te mẽ pahpê mẽ kot ixkre rax kumrẽx nhĩpêx o mõr nhũm muxre nẽ ãm xwỳnhta pyràk.

22 Na htem amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx nẽ hipêx pa nẽ hwỳr agjê nẽ kamã pa ho pa. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm Karõja mẽ pahpê hkrajê karõ mã agjê nẽ mẽ pakamã pa ho pa. Te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk. Mẽ ixpê Ijaew nẽ mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja Tĩrtũm mã te mẽ pahpê õrkwỹ pyràk.

# 3

### *Pawre kot Ijaew kêt xwỳnhjê mã mẽmoj to amnhĩrĩt ã harẽnh*

*Rõmãn 15.14-21; Korosẽ 1.24-29*

1 Tã te mẽ pahpê Tĩrtũm nhõrkwỹ pyràk jakamã na pa hte jar mẽ hagjênh xà kamã mẽ ato hwỳr rãhã ho ixkrĩ. Na pa pre hte ma mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr ixpa nẽ ixprĩ hã mẽ amã Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Mỳrapê na prem ixpynê nẽ ijaxà pa arĩ jar ixkrĩ ho ixkrĩ. Nom arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ijamaxpẽr tỳx pê mẽ ato hwỳr rãhã ho ixkrĩ. 2 Na pre kãm ijapê hã mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê kaxyw ixãm. Ma ixte ri mẽ akôt ixpa nẽ mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Ra mẽ ate ja hã ijarẽnh mar mex. 3 Na pre mẽ pahto hpimrààtã tanhmã mẽ pahto mex to hã inhmã amnhĩ to amnhĩrĩt pa pre omu. Mẽ kajaja nẽ mẽ pajaja. Pika piitã hkôt mẽ piitãã tanhmã mẽ ho mex to. Na pre kormã kot mẽhõ mã ja jarẽnh kêt tã inhmã ho amnhĩrĩt pa pre omu. Tã kagà ja kamã kot paj mẽ amã hkwỳ ho grêre nẽ ho amnhĩrĩt nẽ mẽ amã hã kagà ka mẽ ixpyrà nẽ kamã harẽ nẽ ama. 4 Jao aprĩ hã mar mex nẽ. 5 Amnepêm mẽ pahkêt ri mẽ pa xwỳnhjê mã Tĩrtũm kot ja ho amnhĩrĩt kêt tã nhũm Karõ mẽ ixkwỳjê kumrẽx mã ho amnhĩrĩt. ỹ hã kapẽr o ri mẽ pa xwỳnh mẽ mẽ ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ajahkre o mẽ ixpa xwỳnhjê kumrẽx mã ho amnhĩrĩt. Mẽ ixte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa xwỳnhjê mã ho amnhĩrĩt pa prem omu. 6 Na pre mẽ inhmã tanhmã mẽ ato amnhĩrĩt to pa

prem ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akukamã ijamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri koja xep Ijaew kêt xwỳnhjaja mẽ ixpê Ijaew pyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nẽ mẽ ixpyrà nẽ mẽ ho hkra nẽ mẽ ho mex o pa. Anẽ.

7 Tã nhũm Tĩrtũmja mẽ awỳr inhmẽ. Ixte mẽ amã ja jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa nhũm tokyx mẽ ate mar kaxyw. Na pre ixto mex nẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ akaxyw ixãm nẽ ixte ỹ hã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw ixto ixihtỳx nẽ mẽ awỳr inhmẽ. 8 Tã mo kaxyw na pre mẽ akaxyw ixãm? Te ixte ja kaxyw inhmex kêt pyràk. Ixkwỳjaja ja kaxyw mex o kot ijakrenh tã nhũm pre ixpumu nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awỳr inhmẽ. Ixte mẽ amã mẽmoj mex kumrẽx jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa kaxyw. Na pre inhmã:

—Kêr ka ma Ijaew kêt xwỳnhjê hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Jejus Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ kukwak ri amex nẽ apa.” Anẽ. 9 Koja mẽ apê Ijaew kwỳjê pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Ixkra Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ pa hã mẽ omu nẽ mẽ ho ixkra. Kormã aa ixte mẽ kãm ja hã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt tã pa akumrẽx mã harẽ. E ma mẽ hkôt ri mẽ kãm ã ijarẽnh anhỹr o ri apa kê mẽ ijarẽnh ma.

Anhỹr o mẽ pahto kator xwỳnh maatija inhmã kapẽr. 10 Tã mẽmo kaxyw na hte mẽ pahto hpimrààtã mẽ pahto hkra? Nà kaxkwa kamã kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh pytàr xwỳnhjaja nẽ mẽkarõmnuti kot mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o papa hã mẽ pahpumunh kôt axpẽn mã tanhmã Tĩrtũm jarẽnh to kaxyw. Nẽ harẽnh o:

—Kokỹỹ. Tĩrtũm àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx jakamã na hte tanhmã mẽ hipêx to nhũm mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Nà Tĩrtũm àhpumunh o àhpumunh nẽ hihtỳx o hihtỳx. Anẽ.

Koja mẽ ate amnhĩ to mex o apa hã mẽ apumu nẽ ã axpẽn mã Tĩrtũm jarẽnh anẽ.

11 Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm mẽ pakukamã mẽ pahtã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hãmri nẽ Jejus kukwak ri ã mẽ panhĩpêx anẽ. Jao mẽ piitã mẽ kãm àhpumunh o àhpumunh ã amnhĩ to amnhĩrĩt. 12 Tã pu mẽ ra Jejus kukwak ri amnhĩ kamã pamã Tĩrtũm pyma hkêt nẽ. Kãm mẽ pajapê kênã kot pu kêt mẽ ri amnhĩ kamã pamã uma ho papa. Kot puj mẽ paxàmnhĩx ri kãm amnhĩ jarẽnh rãhã ho ri papa. Te ra pahte hwỳr paxàpir nẽ pano ho omunh nẽ kãm pakapẽr o pakuhê pyràk. 13 Jakamã kwa kêr ka mẽ kot mẽ atã tanhmã ixtomnuj to hã ijarẽnhja ma nẽ tee ri ixkukamã ajamaxpẽr hkêt nẽ. Kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Ãm ixte mẽ amã amnhĩ jarẽnh ma nẽ axpẽn mã ijarẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Mãn Pawre kãm mẽ pajapê hã na pre amnhĩ grônh kôt mẽ pamex kaxyw mẽ pahwỳr mra nẽ mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Mẽ kot ja hã tanhmã hipêx kati hto htã nhũm jam urer kêt nẽ. Anẽ.

### *Kris kãm mẽ pajapê kamã tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to*

*Juãw 3.16; Wam Juãw 3.1*

14 Nẽ na pa hte mẽ ato Mẽpanhĩpêêxà maati hwỳr kãm ixihtỳx o ixpa. 15 Kêp mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ Pahi Maati mex kumrẽx na. Kra hkwỳjaja ra kaxkwa kamã kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa nẽ arĩ pyka ja kamã mẽ pahpê hkwỳjaja kormã jar papa. Nom te mẽ pahpiitã mẽ pahte ixkre tipxi kamã Tĩrtũm kôt ri papa pyràk. 16 Jakamã na pa hte mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Nà amex o amex. E ot pa Epes nhõ xwỳnhjê ho awỳr o ixkrĩ. Kwa kê Akarõ mẽ kãm axàhpumunh xà hkwỳ gõ kê mẽ akôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa.

17 —Nẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr tỳx o pa. Te mẽmo pĩ hpàr jarê kot pika kaxwỳnh kãm pimành nẽ pika jamỳnh tỳxta pyràk. Nhũm kôk xàpêr tỳx tã tee kot kãm mẽnh prãmta pyràk. Kê mẽ pĩ hpàr jarê kot pika jamỳnh pyrà nẽ kãm axpẽn kĩnh o pa. Jao mẽmoj to axpẽn kutã nojarêt rãhã ho pa.

18-19 —Nẽ kê krĩ piitã hkôt mẽ akrajê pyrà nẽ amnhĩ tã Kris kãm mẽ hapê htỳx o mẽ hapê htỳx ã amnhĩ pumu. Jao uràk nẽ mẽ kãm axpẽn kĩnh tỳx o pa. Nẽ kê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx pix o amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Nẽ ajamaxpẽr pix o hamaxpẽr rãhã

ho pa. Jao te mẽmo pĩ hpàrta pyrà nẽ akôt hihtỳx nẽ. Anẽ.

20 Kot puj mẽ ã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr anẽ nhũm mẽ pama nẽ ra àhpumunh tỳx xà ho ã mẽ panhĩpêx anẽ. Ra kot mẽ pakamã pa ho pa kênã. 21 ã Tĩrtũm Jejus Kris kukwak ri mẽ pahpê hkrajê nhĩpêx anhỹr jakamã kwa pu mẽ pahpê hkra xwỳnhjaja kêr pu mẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho papa. Nà kot puj mẽ ã kãm anhỹr o papa.

# 4

*Te ixkre tipxi kamã axpẽn kôt ri mẽ papa pyràk*

*Rõmãn 15.5; Piripos 2.1-4; Korosẽ 3.12-17; Wam Pêtre 3.8*

1 Nẽ ra mẽ kot Kris ã ijaxàr nhũm ixkrĩ htã pa ã inhmã mẽ akĩnh xàj mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anhỹr o ixkrĩ. Kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Ja kaxyw na pre amnhĩ kôt mẽ awỳ ka prem hkôt amnhĩ xunhwỳ.

2 Nẽ kêr ka mẽ amã amnhĩ to rax o akwỳjê jakrenh prãm o ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Ãm axpẽn kãm axukaprĩ pix o mãn ri axpẽn kôt apa. Kê mẽhõ tee tanhmã ri mẽ ato htã ka mẽ kamã agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ amã ri axpẽn hkĩnh pix o mãn ri axpẽn kôt apa. 3 Ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx par jakamã te mẽ pahte ixkre tipxi kamã axpẽn kôt ri mẽ papa pyràk. Jakamã kêr ka mẽ axpẽn to mex pix kukamã mãn kêt ajamaxpẽr o ri axpẽn kôt apa. Nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Jao ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri axpẽn kôt ri apa ho apa. 4 Te mẽ pahte ixkre tipxi kamã ri axpẽn kôt papa pyràk jakamã mẽ pahpiitã mẽ pahkarõ kamã Tĩrtũm Karõja hkrĩ ho hkrĩ. Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api nẽ kamã mẽ pamex rãhã papa ho papa.

5 Nẽ mẽ panhõ Pahihtija ãm pixii. Na pu prem pahpiitã amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr jao ra mẽ pahpê hkraa. Tã mẽ pahpê Kris kwỳ hã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw na prem Tĩrtũm mã mẽ pahkrã kumrã. Ã mẽ panhĩpêx anhỹr o axpẽn pyràk o mẽ panhĩpêx o pa anẽ.

6 Nẽ Tĩrtũm haxwỳja ãm pixii. Kêp mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêêxà maati na. Na hte mẽ pahpê hkrajê mã àhpumunh xà hkwỳ gõ pu mẽ ỹ hã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Nhũm hte mẽ pahkarõ kamã pa ho pa. Jakamã te mẽ pahte ixkre tipxi kamã ri axpẽn kôt papa pyràk.

*Kris kot ahpỹnhã tanhmã mẽ pahto mex to hã harẽnh*

*Rõmãn 12.3-8; Wam Korĩt 12.1-12; Wam Pêtre 4.10-11*

7-8 Nẽ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Kris jarẽnh kot:

Na pre mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pytàr pa nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr api.

Tã arĩ jar pika hkôt mẽ pahpê hkwỳjê mã tanhmã mẽ pahto paxihtỳx to ho pa.

Na hte Krisja tanhmã mẽ pahte ahpỹnhã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw tanhmã mẽ pahto paxàhpumunh to. Kãm hprãm xà hkôt. 9 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh. Ãm tapxipix na pre ã pika hwỳr wrỳk nẽ akupỹm kaxkwa hwỳr àpir anẽ. Na pre ty nhũm mẽ haxà. Hãmri nhũm akupỹm htĩr nẽ kato nẽ ma akupỹm api. Tapxipix na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 10 Tã akupỹm kaxkwa hwỳr àpir xwỳnhta na hte kaxkwa kamã nẽ pika hkôt amnhĩm mẽmoj piitã tanhmã ho ho hkrĩ. 11 Na pre ahpỹnhã tanhmã mẽ pahto mex to. Ahpỹnhã mẽ pahte tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw na pre mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte krĩ piitã hwỳr pamrar nẽ ỹ hã hkrajê mã kapẽr jarẽnh o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte krĩ pixi kamã Tĩrtũm nhỹ hã hkrajê jahkre ho ri mẽ hkôt papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte pahprĩ hã mẽ piitã mẽ kãm tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ kãm harẽnh o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahpê pastô kaxyw mẽ paxunhwỳ.

Nẽ mẽ pahkwỳjaja mẽ pahte mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr ã kagà jarẽnh o mẽ ahkre ho papa kaxyw mẽ paxunhwỳ.

12 ã kot puj mẽ pahpiitã ahpỹnhã Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa anẽ. Kot puj mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri papa nhũm mẽ pamar tỳx nẽ. Nẽ gaa nẽ mẽ pahpyrà nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Pu mẽ pahpiitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa. 13 Nẽ gaa nẽ mẽ pahpiitã mẽ pahpê Tĩrtũm kra hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt omunh mex nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx nẽ. Jao te ra hkôt mẽ paxàptàr mex pyràk. Nẽ te kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

14 Mẽhprĩrejaja na htem nhãm hamaxpẽr nẽ nhãm hamaxpẽr o pa. Te kôk xàpêr nẽ nhãm mẽmoj to mrar nẽ nhãm mẽmoj to mrar pyràk. Nom kêr pu mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Ãm Kris kôt pix mã pajamaxpẽr tỳx o papa. Jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ pahte hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã mẽ pahto kaprỳ. Nom kêr pu mẽ mẽ mar kêt nẽ. Ãm pakatàt kôt mẽ àptàr kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o papa. Jao Kris kôt axpẽn to paxihtỳx o papa. 15 Tãm axpẽn mã pakapẽr nẽ pamã axpẽn kĩnh o axpẽn mã paxêx kêt nẽ. Kwa kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mãn papa. Jao te mẽ pahkrã Kris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx mex o mõ.

16 Nẽ mẽ panhĩ kamã tanhmã mẽ pakuteja piitã na hte mẽ pahkrã kamã mẽ pajamaxpẽr xà hkôt axpẽn kôt ahpỹnhã tanhmã axpẽn to ajuta hto. Te ixkre pixi kamã mẽ pahte axpẽn kôt tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri papa pyràk.

### *Kris kôt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw ã mẽ pamã karõ*

*Korosẽ 3.5-11; Wam Pêtre 4.7*

17 E kot paj Pahihti nhỹ hã mẽ amã mẽmoj jarẽ nẽ nê mẽ amã ixkapẽr kãm ixihtỳx nẽ ka mẽ inhma. Nà kêr ka mẽ axte mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Na htem htỳx ri tanhmã hamaxpẽr punuj to ho ri amnhĩ tomnuj o pa. 18 Jao Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt nẽ pa. Kãm hamaxpẽr prãm kêt kumrẽx nẽ pa. Te mẽ kot omunh nẽ nhãm hkrã pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Rỳ te mẽhõ wa kot axpẽn kãm gryk kãm axpẽn nhĩpêx pyràk o hipêx. Jao te kamàt kô kamã ri pa pyrà nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pumunh kêt nẽ pa. Jakamã koja mẽ nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ pa hkêt nẽ. 19 Na htem tanhmã amnhĩ tomnuj to htã amnhĩ kamã hpijaàm kêt nẽ pa. Nẽ axpẽn kamã hpijaàm kêt rãhã ho pa. Ãm amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. 20-21 Nom Jejus Krisja ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Mẽ kurom tãm kot amnhĩ nhĩpêx mex o pa xwỳnh nẽ tãm kapẽr o pa xwỳnh na. Na pa pre ma mẽ awỳr mõ nẽ ixprĩ hã mẽ amã ja hã harẽ ka prem inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. 22 Na pa pre mẽ amã:

—Kwa mẽ ri axte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Ja na omnuj tỳx. Na ka prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ajamaxpẽr punuj pix o ri apa. Jao amnhĩ tomnuj rãhã nẽ. Tã kêr ka mẽ amnhĩ nê awry hã mẽnh pyrà nẽ axte ã amnhĩ tomnuj anhỹr o ri apa hkêt nẽ.

23 —Nẽ kêr ka mẽ axte mẽ ajamaxpẽr tũm nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ ajamaxpẽr nyw nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ kot mẽ ê htũm kwrỳnh nẽ rẽnh nẽ hpãnhã nyw jagjêx nẽ ri hã pata pyrà nẽ ãm amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 24 Mẽ ajamaxpẽr nyw nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nywja axtem na. Te Tĩrtũm jamaxpẽr nẽ kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. Jakamã kwa kêr ka mẽ kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Jao kãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Na pa pre ã mẽ amã ixkapẽr anẽ. Tã kêr ka mẽ arĩ ixkapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. 25 Mẽ pahpê Kris nhĩ jakamã te pahte ixkre htipxi kamã axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx pyràk jakamã kwa mẽ axte axpẽn mã mẽmoj to axêx kêt nẽ. Nẽ amarĩ axpẽn xô ri axpẽn mã mẽmoj to axêx kêt nẽ. Ãm tãm axpẽn mã mẽmoj jarẽnh o ri apa.

26 Nẽ kot kaj mẽ mẽmoj tã agryk japêr. Rỳ mẽhõ kamã agryk rỳ amarĩ agryk japêr. Tã kêr ka ho ajapêx tokyx anẽ agryk japjê hkêt nẽ. Kêr kê kormã kamàt kêt ri ka akupỹm tãm akrã nhũm ja amã mex nẽ. 27 Nom kot ka mẽ arĩ kamã agryk o ri apa nhũm mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanastija ja hã mẽ

apumu nẽ te mẽ ate amnhĩ tomnujta ã mẽ apynênh pyràk o mẽ anhĩpêx. Ka mẽ ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Ja pymaj kêr ka mẽ agryk japjê hkêt nẽ. Satanasti kãm hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

28 Nẽ mẽ axàhkĩnh o mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ axte mẽ kêp axàhkĩnh hkêt nẽ. Mẽmoj tã apê nẽ hpãnhã kàxpore jamỳ nẽ ho amnhĩm awjaprô. Nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã mẽmoj japrôr o ri apa. Kêr ka mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũmta pãnhã ã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

29 Nẽ kêr ka mẽ amã axpẽn kĩnh kamã tãm axpẽn mã akapẽr o ri apa. Nẽ akapẽr mã agêt kãm ri axpẽn mã akapẽr kêt nẽ. Ãm axpẽn mã akapẽr mã aprĩ ho axpẽn mã akapẽr. Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh nẽ mẽ amã axpẽn to mex pix prãm xàj tãm axpẽn mã ri akapẽr o ri apa.

30 Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ pahpê hkra hã mẽ pahkarõ mã agjê nẽ mẽ pakamã hkrĩ ho hkrĩ. Koja mẽ pakamã hkrĩ ho hkrĩ rãhã nhũm nhỹrmã Tĩrtũm amnhĩ wỳr mẽ pahto api pu mẽ kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. Jakamã kwa kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho amnhĩ kamã Tĩrtũm Karõ mã hkaprĩ jagjênh kêt nẽ. Nẽ kãm hpijaàm jagjênh kêt nẽ. Koja mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahkaga hkêt tã tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ hkaprĩ nẽ. Jakamã kêr pu mẽ ãm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

31 Nẽ kêr ka mẽ axte ri axàhkurê ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ agryk kãm axpẽn mã tanhmã akapẽr punuj to hkêt nẽ. Rỳ axpẽn japrỳ ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ atỳx ri axpẽn tã apẽr o apikẽnh kêt nẽ. Nẽ ri axpẽn tã mẽ kãm axàmnênh kêt nẽ. 32 Kêt mẽ ãm axpẽn to mex pix nẽ axpẽn kãm axukaprĩ ho ri apa. Nhũm mẽhõ tanhmã mẽ ato ka mẽ ãm amnhĩ tã omu nẽ tanhmã ho hkêt nẽ tanhmã kot atoja ho ajamakêtkati kurê kumrẽx. Tĩrtũm na pre Kris kukwak ri mẽ pahte amnhĩ tomnuj grành pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ mẽhõ kot tanhmã atomnuj tota tokyx ho ajamakêtkati nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ.

# 5

1 Nẽ koja mẽhõ kãm hkra japê nhũm amnhĩ tã omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã hkra nẽ amnhĩ pyrà nẽ kãm hapê nẽ. Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kãm mẽ pahpê hkwỳjê japê jakamã kêr pu mẽ amnhĩ pyrà nẽ pamã pahkwỳjê hkĩnh tỳx o papa. 2 Kris haxwỳja kãm mẽ pajapê jakamã na pre htyk o mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Kêp Tĩrtũm Kra htã amnhĩ mex pix kukamã hamaxpẽr kêt nẽ ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã ã kãm mẽ pajapê anhỹr jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã omu nhũm ja kãm mex nẽ. Te ho mẽ hkuxwa xà mex kuxwa pyràk. Jakamã kêr pu mẽ amnhĩ tã omu nẽ uràk nẽ pamã axpẽn kĩnh o axpẽn to mex o mãn ri papa.

### *Mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga hã kot mẽ pamã karõ*

*Sikũn Korĩt 6.14-7.1; Korosẽ 3.16-17; Wam Juãw 1.5-10, 2.15*

3 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã kêr pu mẽ pahprõ pix tãnopxar o ri papa nẽ nhãm mẽnijê hõ kamã pahpijaàm kêt o ri papa hkêt nẽ.

Nẽ kêr pu mẽ amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Ãm ja ho anhỹr hkêt kumrẽx. Mẽ pahpê Tĩrtũm kra kênã kot pu kêt axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa. Tĩrtũm krajaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

4 Nẽ mããnẽn mẽ pakapẽrja. Kêr pu mẽ ri tanhmã axpẽn mã pakapẽr punuj to hkêt nẽ. Nẽ ri axpẽn japrỳ hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ krã hkôt pahtỳx ri tanhmã pakapẽr to hkêt nẽ. Ãm tãm axpẽn mã pakapẽr mex nẽ axpẽn mã Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o ri papa.

5 Nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja nẽ axpẽn kãm mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjaja nẽ amnhĩ pix kukamã mẽ hamaxpẽr o pa xwỳnhjaja. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm mẽ Kris wa hkra hkêt. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja gryk ã wa kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

6 Nẽ koja nhỹrmã mẽhõ mẽ awỳr mõ nẽ mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to prãm xàj hêx rom amã kapẽr nẽ mẽ amã:

—Kwa mon ka hte mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ? Ja mex kênã. Anẽ.

Koja ã mẽ amã kapẽr anẽ ka mẽ ama nẽ ãm ama. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã ja hã mẽ homnuj tỳx kumrẽx. 7 Jakamã kwa kêr ka mẽ ate ho mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyràk pymaj mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ.

*Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽnh*
*Juãw 1.4, 3.19, 8.12, 12.35; Rõmãn 13.12; Wam Tesarõn 5.5; Wam Juãw 1.5*

8 Amnepêm kormã mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem te kamàt kô kamã ri apa pyrà nẽ atỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa. Tã ra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ te hirã kamã mẽ apa xwỳnh pyràk. Jakamã kwa kêr ka mẽ hpãnhã Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Ra mẽ apê hirã kamã mẽ apa xwỳnh kênã. 9 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx mex nẽ tãm akapẽr o apa. 10 Jao Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa 11-12 nẽ te kamàt kô kamã ri mẽ pa xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja na htem hpimxur pê tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa. Nom kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã mẽ harẽnh kêt nẽ. Kot pa mẽ amã harẽ nẽ ixpijaàm tỳx nẽ. Ixte harẽnh mã xwỳnhja omnuju. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. 13 Mẽ kot ja hã mẽ apumunh nẽ tee ri tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hkukamã hamaxpẽr kaxyw. Jao amnhĩ tomnuj kaga japêr. 14 Te mẽ kot kanê hpôk rax kãm mẽmoj piitã omunh mexta pyràk. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Mẽ amã Tĩrtũm prãm kêt xwỳnhjaja te ra mẽ atyk nẽ mẽ anhĩkwỹ pyràk.

Nẽ te kamàt kô kamã mẽ anhõt nẽ mẽ anhĩkwỹ pyràk.

Jakamã kwa te mẽ akrã hapôx nẽ kànhmã mẽ akrĩ pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ.

Kê Kris tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ te myt kato nhũm mẽ ate arĩgro hã ri apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

*Tĩrtũm krajaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*
*Korosẽ 4.5; Sikũn Ximotre 4.2*

15 Nẽ kwa kêr ka mẽ amnhĩ pumunh mex o ri apa. Nẽ mẽ ri htỳx ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ ãm amnhĩ to mex pix o ri apa. 16 Na htem ra Kris ã mẽ pahtomnuj o pa pu mẽ pamex kêt nẽ ri papa. Tã nom kêr pu mẽ apkati mẽ arĩ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa mã panhũrer kêt nẽ.

17 Nẽ ãm Tĩrtũm pix mã amnhĩ jarẽnh o ri papa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Inhmã akôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã kwa ixte amã mẽmoj to anhỹr kaxyw ixkrãm ijamaxpẽr mex jagjê nẽ ho amnhĩrĩt mex pa tanhmã amã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa.

Anhỹr o amnhĩ to kuwỳ. Nom kêr pu mẽ pahtỳx ri pajamaxpẽr kôt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

18 Nẽ kêr pu mẽ ri pahpipãnh o papa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te kagôxỳhti kot amnhĩ tã mẽ pahkaxpre pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ tee ri pamã hkaga hprãm kaprỳ. Te kot amnhĩm mẽ pahto àrĩk pyràk o mẽ panhĩpêx nhũm ja mex kêt nẽ. Na htem pipãnh kãm hamaxpẽr mex kêt nẽ ãm htỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tã kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ ãm Tĩrtũm Karõ pix hkôt mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

19 Nẽ kêr pu mẽ axpẽn wỳr akuprõ nẽ pahkĩnh kãm Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh pê ho pagrer o pahkrĩ. 20 Nẽ mẽ pamex nẽ ri papa rỳ pahpunuj nẽ ri papa htã arĩ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho ri papa. Kêp Mẽpanhĩpêêxà maati jakamã mẽ pahpê Pahihti Jejus Kris kwỳ hã pu mẽ kãm mex ã harẽnh rãhã ho papa nẽ aa ho pajamakêtkati hkêt nẽ.

21 Nẽ kêr ka mẽ Kris ã apijaàm rãhã o ri apa. Jao axpẽn kôt ajamaxpẽr nẽ axpẽn kôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

*Tanhmã mẽ hprõ nẽ mẽ mjên kot axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*
*Wam Korĩt 11.3; Korosẽ 3.18-19; Wam Pêtre 3.1-7*

22 Nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên ã apijaàm o ri apa. Nẽ mẽ hamaxpẽr mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Te mẽ ate Pahihti Kris kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apata pyràk. 23 Kris kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh nẽ kêp mẽ papytàr xwỳnh jakamã te kêp mẽ pahpiitã mẽ pahkrã pyràk. Nẽ mẽ papajaja te mẽ pahpêĩ pyràk. Jakamã na pu htem pahpêĩja te mẽ pahkrã kot tanhmã hamaxpẽr to xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o papaja pyràk. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên jamaxpẽr mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. 24 Mẽ pahpê Kris kwỳ jakamã na pu htem hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ amjên kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

25 Nẽ mẽ amyjaja. Kêr ka mẽ amã aprõ hã ma ho ri apa. Te ho Kris kot mẽ pahtã ma ho pata pyràk. Na pre kãm mẽ pajapê xàj amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê ty. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ ã amã aprõ hã ma ho apa anẽ. 26 Na pre Kris kãm mẽ pajapê xàj mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ pahpytà. Te mẽhõ my kãm mẽhõ ni hkĩnh nẽ mẽmoj punuj pê utàr nẽ ho hprõta pyràk. Nhũm te mẽ kot axpẽn mã wa rer kaxyw nhũm nija ma gôx mã htẽm nẽ wỳr nẽ amnhĩ to mex nhũm mẽ kot axpẽn kaxyw wa ho mexta pyràk. Hãmri nẽ te ra axpẽn mã wa rer nhũm wa kot axpẽn kôt pa ho pata pyràk.

Ja pyrà nẽ na pre Jejus kãm mẽ pajapê nẽ kãm amnhĩ kuri mẽ papa ho mẽ papa hprãm xàj mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ pahpytà nẽ mẽ pamã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Tã mẽ pahpê hkrajaja na pu htem kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa ho amnhĩ tomnuj kaga. Te gôx kãm mẽ paxwỳr nẽ mẽ pahte amnhĩ nê amnhĩ grã htyk kuhõnh par pyràk. Jao Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Te ra paxwỳr nẽ amnhĩ nê tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to gràmh par pyràk. Nẽ te mjên mã xwỳnh wỳr nẽ amnhĩ to mex pyràk.

27 ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã te mẽ pamex nẽ ri papa pyràk. Hãmri nhũm Krisja ja hã mẽ pahpumu nẽ kãm mẽ pajapê htỳx nẽ. Jakamã koja nhỹrmã akupỹn wrỳ nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ pahto api pu mẽ kuri pa htĩr tũm nẽ papa ho papa.

28 Nẽ xà mẽ amyjaja mẽ amã amnhĩ japêê? Nà mẽ amã amnhĩ japê ho na ka htem amã amnhĩ tã ma ho apa. Tã kêr ka mẽ aprõ nhĩpêx o te ka amã amnhĩ tã mata pyràk. Jao tãm mẽ hipêx o ri apa. Te war apixire nẽ war apa pyràk o wa axpẽn nhĩpêx. Kot kaj mẽ tanhmã hipêx to nẽ te ate amnhĩ nhĩ tanhmã hipêx to pyràk. 29-30 Na htem amnhĩ nhĩ ho mex pix o pa nẽ kamã gryk kêt nẽ. Nẽ kãm prãm nẽ apku. Nẽ kãm kôr nẽ ixkõ. Nẽ nhỹhỹnh à nẽ amnhĩ kane. Na pu htem ã amnhĩ to mex o ri papa anẽ. Ja pyrà nẽ te mẽ pahpê Kris nhĩ pyràk jakamã na hte mẽ pahto mex o pa. Te mẽ pamã mẽ papa mẽ pahte amnhĩ nhĩ hã mata pyràk. 31 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

> Koja mẽmyjê hõ hprõ kaxyw hãmri nẽ hipêêxà nẽ katorxà wa õrkwỹ kaga nẽ ãm hprõ kôt pix mã hpãnhã ri pa ho pa. Te wa tipxi nẽ ri pa pyràk o wa axpẽn nhĩpêx o pa. Anẽ.

32 Na pre Tĩrtũm ã ja jarẽnh anẽ. Kapẽrja mex tã amnepê mã mẽ pa xwỳnhjaja na prem hprĩ hã mar tỳx kêt nẽ. Na prem htỳx mẽ mjên kot tanhmã mẽ hprõ nhĩpêx to pix ã hkamnhĩx no ãm ja pix kêt. Mããnẽn te mẽ pahpê Kris nhĩ pyrà nẽ tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nẽ axpẽn nhĩpêx o papa hã ã mẽ pajarẽnh kot anhỹr. Te ixkre tipxi kamã mẽ pahte Kris kôt mẽ papa pyràk o ã mẽ pajarẽnh anẽ.

33 Jakamã kwa kêr ka mẽ amyjaja mẽ amã mẽ aprõ japê ho ri apa. Te ka amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx. Jao tãm mẽ hipêx. Nẽ mẽ anijaja kêr ka mẽ ajaxwỳja mẽ amjên ã apijaàm o ri apa.

# 6

*Mẽ hkrajaja kot tanhmã hipêêxà nẽ katorxà nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*

*Korosẽ 3.20-21*

1 Nẽ mẽ apê mẽ hkrajaja kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa kapẽr ma nẽ hã ano htỳx nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Mẽ amã Pahihti Kris kôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj ã amnhĩ nhĩpêx

anhỹr o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja o amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.
2-3 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà wa kapẽr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ amex nẽ kritpêm atĩr nẽ ri apa ry nẽ.

Anhỹr jakamã kot kaj mẽ amã kritpêm atĩr nẽ ri apa hprãm hã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kormã mẽ aprĩre htã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. E kêr ka mẽ ã mẽ anhĩpêêxà nẽ mẽ akatorxà nhĩpêx anhỹr o ri apa.

4 Nẽ mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà kêr ka mẽ akrajê gryk kaxyw mẽ kãm apẽr o apikẽnh hkêt nẽ. Tãm mẽ kãm akapẽr nẽ Pahihti Jejus kapẽr o mẽ ahkre ho ri apa. E kêr ka mẽ ã akrajê nhĩpêx anhỹr o ri apa.

### *Mẽ pahte mẽ panhõ patrãw kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Korosẽ 3.22–4.1; Wam Ximotre 6.1-2; Xitre 2.9-10; Wam Pêtre 2.18-25*

5 Nẽ mẽ ate mẽ kãm mẽ axàpênh o mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ anhõ patrãw kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Te mẽ ate Kris kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx pyràk. Jao mẽ hã apijaàm rãhã nẽ. 6 Nom kêr ka mẽ ãm mẽ noo mã pix mã ri mẽ kãm axàpênh mex kêt nẽ. Mããnẽn mẽ wa kre kamã mẽ kãm axàpênh mex rãhã nẽ. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Mẽ apê Tĩrtũm Kra Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh jakamã kêr ka mẽ anhõ patrãw mã axàpênh mex o ri apa. 7 Nẽ mẽ akĩnh kãm mẽ kãm axàpênh mex nẽ. Te mẽ ate Pahihti mã akĩnh kãm tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to pyrà nẽ mẽ kãm tãm amnhĩ nhĩpêx pê axàpênh mex o ri apa. 8 Kot puj mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr pê pahkĩnh kãm tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa nhũm Pahihti ja hã mẽ pahpumu nẽ nhỹrmã ja hã mẽ pahto mex rax nẽ. Mẽ pahpê hkrajê piitãã. Mẽ pahte mẽ kãm paxàpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã mẽ paxàpênh xwỳnhjaja nhũm nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê ho mex rax nẽ.

### *Mẽõ patrãwjaja kot tanhmã kãm mẽ àpênh xwỳnhjê nhĩpêx to Korosẽ 4.1*

9 Nẽ mẽ apê mẽ õ patrãwjaja kêr ka mẽ amã mẽ àpênh xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ àpênh ã mẽ kãm axàkjêr o ri apa hkêt nẽ. Tãm mẽ hipêx. Kaxkwa kamã mẽ panhõ Pahi Maatija mããnẽn kêp mẽ õ Pahi Maati jakamã ã mẽ hipêx mex anhỹr o apa. Tãm na kãm mẽ pahpiitã mẽ pajapê ho axpẽn pyràk. E kêr ka mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa.

### *Tanhmã mẽ pahte Satanasti kutã amnhĩ to htỳx to hã mẽ pamã karõ*

*Rõmãn 16.20; Sikũn Korĩt 10.3-5; Wam Tesarõn 5.8-11; Xiakre 4.7; Wam Pêtre 5.8-11*

10 E kot paj hpãnhã tanhmã mẽ pahte mẽkarõmnuti nhõ pahi Satanasti kutã amnhĩ to htỳx to jarẽ ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ Pahihti nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx rãhã nẽ apa. Ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã kot ato htã ka Tĩrtũm xihtỳx o anhõpinh xà kaxwỳnh kãm kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Rỳ koja ate mẽmoj mex o anhỹr nê tanhmã ato ka mẽ amnhĩ tã hamaxpẽr ã omu nẽ ãm omu nẽ arĩ Tĩrtũm xihtỳx nhỹ hã tãm ajamaxpẽr mex rãhã ho ri apa. 11 Na hte pôristijaja pijapu kaxyw hãmri nẽ amnhĩ nê kàx o mẽ ê jagjê nhũm mẽ tee ri kãm mẽ hkamnhwỳr prãm hkaprỳ. Tã ja pyrà nẽ koja Satanasti mẽ ate kapẽr kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xàj tanhmã mẽ ato ka mẽ amnhĩ tã hamaxpẽr ã omu hãmri nẽ Tĩrtũm xihtỳx nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Jao mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ ajamaxpẽr nyw pix o ajamaxpẽr. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Satanasti tee ri tanhmã kãm mẽ ato hprãm hkaprỳ.

12 Mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã mẽ kot mẽ pakutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh maatijaja axtem na mẽ. Mẽ kêp mẽkarõmnuti jakamã mẽ pahkĩnhã mẽ ĩ hkêt. Ãm mẽ hkarõ kaxkrit pix na mẽ. Na htem kôk kôt tanhmã amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa. Nẽ mẽ hihtỳx. Na htem arĩ jar pika ja kamã mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê ho amnhĩptà nhũm htem mẽ hkôt ri htỳx tanhmã ri amnhĩ tomnuj tỳx to ho pa. Nom amnhĩ tã mẽ omunh kêt nẽ. 13 Jakamã kwa kêr ka

mẽ Tĩrtũm kot mẽ akarõ mã amnhĩ Karõ jagjênh xwỳnhta kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa. Jao mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw kôt pix mã mãn ri mẽ amnhĩ nhĩpêx. Kêr kê mẽkarõmnuti tee ri kãm tanhmã mẽ ato hprãm kaprỳ ka mẽ arĩ Tĩrtũm Karõ xihtỳx nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx rãhã ho apa.

14 Jakamã kwa kêr ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ te ho sôrdat kot pijapu kaxyw ê jagjênh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Na htem amnhĩ nê môx kà ho mẽ ê jagjê nẽ mẽ hpre xà ho amnhĩ pre hpa. Nẽ hipy kàx o mẽ hinô kà jagjê. Hãmri nẽ rĩ kormã ma mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê kutã mra nẽ axpu. No mẽ kajaja kêr ka mẽ kurom amnhĩ krãm Tĩrtũm kapẽr jaxàr tỳx nẽ hkôt pix mã ri ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Jao te sôrdat pijapu kaxyw kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk.

15 Na hte sôrdatjaja hpar kà jagjê nẽ aa hopôx kêt nẽ. Ãm rãhã gõr nẽ hikwỹ. Jao ra mẽ kutã pijapu kaxyw amnhĩ grônh rãhã gõr nẽ hikwỹ. Tã kêr ka mẽ ma mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o apa kaxyw nẽ sôrdat pyrà nẽ amnhĩ grônh kôt ma mẽ hwỳr apa nẽ amnhĩ kamã akahak kêt nẽ.

16 Nẽ sôrdatjaja na htem amnhĩ nê amnàr xà hã kàx po jamỳ nẽ ho kuhê nhũm mẽ tee ri kãm mẽ hkamnhwỳr prãm kaprỳ. Ja pyrà nẽ koja Satanasti tanhmã mẽ ato ka mẽ Tĩrtũm kêp mẽ anhõ pahi hã hihtỳx o kot Satanasti jakrenhja mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx nẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Na hte Satanasti te kot mẽ pahwỳr krur rẽnh pyràk o mẽ panhĩpêx. Jao xatã mẽ pahte Tĩrtũm kaga hprãm xàj tanhmã mẽ pahto. Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pymaj xatã tanhmã mẽ pahto kaprỳ. Pu mẽ amnhĩ tã omu hãmri nẽ Tĩrtũm Karõ xihtỳx nhỹ hã Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx.

17 Nẽ na hte sôrdatjaja kàx o mẽ hkrãjapap jagjê nẽ pijapu kaxyw mẽ kutã mra nhũm mẽ tee ri mẽ hkrã jayr prãm kaprỳ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pix mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Nẽ ra kot mẽ ato hkra mã ajamaxpẽr rãhã nẽ. Kê Satanasti tee ri kãm mẽ akrã kamã mẽ amã mẽ ajamaxpẽr punuj jagjênh prãm hkaprỳ.

Nẽ sôrdatjaja na htem mẽ kutã wapo jamỳ nẽ ho kuhê. Nom mẽ papajaja mẽ panhõ wapoja na axtem kêp Tĩrtũm kapẽr. Na hte Tĩrtũm Karõ mẽ pahkrã kamã kapẽr o amnhĩrĩt pu htem pix mã pajamaxpẽr o papa nhũm Satanasti tee ri kãm mẽ pahkrãm mẽ pajamaxpẽr punuj jagjênh prãm kaprỳ. Te mẽ papijapu nhũm mẽ pahte amnhĩ nê ho pakrihkrit pyràk o hipêx.

18 ã Satanasti pê mẽ pahte amnhĩ nê amnhĩ nhĩpêx kot anhỹr. Jakamã kêr pu mẽ amnhĩ to Tĩrtũm pix wỳr o ri papa kê Satanasti kutã mẽ pahto paxihtỳx pu mẽ hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ.

Nẽ kêr pu mẽ mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ ra Tĩrtũm Karõ nhỹ hã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ. Nẽ kãm amnhĩ jarẽnh rãhã ho papa nẽ aa ja ho pajamakêtkati hkêt nẽ. Nẽ Tĩrtũm krajê piitã mẽ ho hwỳr rãhã ho ri papa.

19 Nẽ kwa kêr ka mẽ mããnẽn ixto Tĩrtũm wỳr rãhã nẽ. Kot tanhmã ixto nhũm ixàmnhĩx ixte mẽ kãm kapẽr jarẽnh mex o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. Mẽ kot ja hã tanhmã ixto htã pa arĩ ixàmnhĩx mẽ kãm harẽnh mex o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ ixprĩ hã mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Kormã mẽ kot hprĩ hã ja mar mex kêt. 20 Tã ixte mẽ kãm ja jarẽnh kaxyw na pre Tĩrtũm mẽ hwỳr inhmẽ nhũm prem hã ijaxà pa arĩ mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ ho ixkrĩ. Jakamã kwa mẽ ixto Tĩrtũm wỳ kê tanhmã ixto ixihtỳx to pa arĩ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ixkrĩ. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm nẽ ijaxwỳja inhmã ja prãm.

### *Kagà jatur xà Korosẽ 4.7-8*

21 Nẽ ot pa mẽ awỳr Xikitre mẽ. Kot paj mẽ amã kagàja nhĩpêx pa nẽ kãm kugõ nhũm kupy nẽ ma mẽ awỳr o mõ. Hãmri nẽ mẽ awỳr o pôj nẽ mẽ amã kugõ nẽ mẽ amã tanhmã ijarẽnh to ka mẽ ijarẽnh ma nẽ akĩnh nẽ. Xikitre na hte Pahihti mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to o pa. Kris kôt mẽ pahtõ na. Nẽ inhmã hapêê. 22 Tã ot pa mẽ awỳr kumẽ. Kê mẽ awỳr pôj nẽ mẽ amã ijarẽ ka mẽ kam ama nẽ akupỹm tãm akrã nẽ tee ri ixkukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. 23 E ixkràmnhwỳjaja. Kê Mẽpahpãm Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Krisja wa tanhmã mẽ akrã

hto ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh o ri axpẽn kôt apa. Nẽ mẽ apiitã wa hkôt ajamaxpẽr mex o ri apa. 24 E mẽ amã mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris kĩnh rãhã ho apa xwỳnhjaja. Kê Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

Tã ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

# Piripos
## Pawre kot Piripos kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Na pre Jejus ã mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja unê nẽ ma krĩ pê Rõm wỳr kumẽ nẽ kamã haxà nhũm mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. Tã nhũm arĩ hkrĩ rãhã Piripos kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Na prem Pawre jarẽnh ma nẽ kãm ukaprĩ nẽ. Jakamã axpẽn kaxyw kàxpore hkwỳ ho akuprõ nẽ hwỳr kumẽ. Hãmri nhũm omu nẽ hkĩnh nẽ amnhĩ tã kagàja nhĩpêx nẽ kamã mẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o hkrĩ htã arĩ hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh rãhã ho hkrĩ hã amnhĩ jarẽ. Nẽ kãm Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm ã amnhĩ jarẽ. Nẽ kãm Jejus jamaxpẽr kôt pix mã hamaxpẽr prãm ã amnhĩ jarẽ. Ã na pre Pawre kagàja kamã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Piripos kamã Jejus Kris kôt ixkwỳjaja. Xà mẽ amex na ka mẽ apa? E ixpê Pawre na pa mẽ amã kagàja nhĩpêx nẽ kamã mẽ amã amnhĩ jarẽ nẽ mẽ awỳr kumẽ. Nhũm Ximotre haxwỳja kãm ja mex nẽ. Wa ixpê Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho wa ixpa xwỳnh jakamã na pa wa mẽ awỳr hipêx nẽ kumẽ. Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjê hwỳr nẽ mẽ kãm mẽ ate tanhmã amnhĩ to xwỳnhjê hwỳr nẽ mẽ ate mẽ mar o akrĩ xwỳnhjê hwỳr. Mẽ apê Kris kôt wa ixtõ nẽ wa ixtõxjê ho ixpimrààtã mẽ awỳr hipêx nẽ kumẽ. 2 E kê Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã nẽ ka mẽ axàmnhĩx ri ajamakêtkati nẽ ri apa ho apa.

*Pawre kot Piripos nhõ xwỳnhjê ho Tĩrtũm wỳr ã harẽnh*
*Epes 1.15-19; Korosẽ 1.9-12*

3 Na pa hte xatã mẽ amã ijamaxpẽr o ixkrĩ nẽ mẽ panhõ Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ato mex toja pa kãm ijamaxpẽr nẽ ixkĩnh nẽ ixkrĩ. 4 Nẽ Tĩrtũm mã mẽ ajarẽnh nẽ mẽ ato kuwỳ. Ixkĩnh kãm mẽ ato kuwỳ.

5 Wam ixte mẽ awỳr inhmõrta ã na pa pre mẽ amã Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Ka prem inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jakamã inhmã axpẽn kaxyw ri kàxpore hkwỳ nhõr o apa. Te ham mẽ ate ixwỳr mẽnhta pyràk pa pre mẽ akukwak ri amnhĩm ho ixujaprôr o ri ixpa pê nhãm ri mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Na pa hte arĩ jam ijamaxpẽr rãhã ho ixkĩnh nẽ ixkrĩ. Nẽ Tĩrtũm mã mẽ ate ixto mex ã kãm mẽ ajarẽnh o ixkrĩ.

6 Nẽ na pa pre ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus jarẽ ka prem inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumunh mex nẽ. Hãmri nẽ mẽ ate hkôt amnhĩ to htỳx kaxyw tanhmã mẽ ato mẽ axihtỳx to. Tã koja arĩ mẽ ato mẽ axihtỳx rãhã nhũm Jejus Kris nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Koja ã mẽ ato mex anẽ. 7 Na hte tanhmã ixto mex tota pyrà nẽ tanhmã mẽ ato mex to ho pa nẽ mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ kormã mẽ kot ijaxàr kêt ri pa pre ma mẽ piitã mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri ixpa. Nẽ ãm hãmri mẽ kãm harẽ. Mẽ kot mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kaxyw pa pre mẽ hkôt harẽnh rãhã ho ri ixpa. Ka prem ja kaxyw inhmã kàxpore hkwỳ gõ pa pre ho amnhĩm ixujaprôr pê mẽ hkôt ri mẽ kãm harẽnh o ri ixpa. Tã nhũm prem jar Rõm kamã ijaxà pa arĩ ixkrĩ htã ka mẽ axte ixwỳr hkwỳ mẽ. Jakamã na pa hte mẽ amã ijamaxpẽr rãhã ho ixkrĩ nẽ inhmã mẽ akĩnh tỳx nẽ. 8 Te Jejus Kris kãm mẽ ajapê htỳx pyràk. Tĩrtũm kot ja hã ixpumunh mex.

9-10 Na pa hte mẽ ato kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. E Piripos nhõ xwỳnhjê pumu. Na mẽ ra kãm axpẽn kĩnh o axpẽn kôt pa. Kwa tanhmã mẽ hipêx to kê mẽ arĩ kãm axpẽn kĩnh tỳx pix nẽ. Jao axpẽn to mex rãhã ho pa. Nẽ tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽ amnhĩ krãm akapẽr jaxàr tỳx nẽ. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx mex nẽ hamaxpẽr mex o ri pa. Nom kormã mẽ kot ja pumunh tohtuj

anhỹr. Tã kêr ka tanhmã mẽ ho kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã Jejus Kris akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ.

Anhỹr pa hte mẽ ato hwỳr o ixpa. 11 Nà koja Jejus Kris mẽ akaxwỳnh kãm mẽ ato mẽ axihtỳx ka mẽ ỹ hã axihtỳx pê tãm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. Nhũm mẽ piitã ja hã mẽ apumu nẽ axpẽn mã Tĩrtũm mex o mex ã harẽ.

*Pawre kãm Kris kôt amnhĩ nhĩpêx prãm ã harẽnh*

*Atre 28.30-31; Epes 6.19-20; Sikũn Ximotre 2.9*

12 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Na prem ra Jejus ã ixtomnuj tỳx nẽ hã ijaxà pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ixkrĩ. Nom mẽ kot ã inhĩpêx anhỹr tã pa hte arĩ ixkrĩ xà kamã mẽ kãm Jejus jarẽnh o ixkrĩ. Jakamã na mẽ ra ohtô nẽ tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma. 13 Pôristi kot inhĩhkô hã ixtãnopxar xwỳnhjê mẽ ixwỳr mẽ mrar xwỳnh piitã ixte Kris kapẽr jahkre ho ixpa pix ã mẽ kot ijaxàr ã ijarẽnh ma. 14 Nẽ jar Kris kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõxjaja haxwỳja ijarẽnh ma nẽ ohtô nẽ ixpyrà nẽ Kris nhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ hkwỳjê mã kapẽr jarẽnh rãhã ho pa. Ixpyrà nẽ kãm mẽ uma hkêt nẽ mẽ kutã amnhĩ to htỳx pê mẽ kãm harẽnh rãhã ho pa.

15-18 Nẽ na pre mẽ hkwỳjaja ixte mẽ amã Kris jarẽnh o ixpa hã ijarẽnh ma nẽ hã ixkamã gryk nẽ axtem hamaxpẽr nẽ ixwakre kamã gryk kãm mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o pa. Na htem hamaxpẽr o:

—E kot paj ma Pawre kot ra mẽ hwỳr mõr xwỳnhjê hwỳr mõ nẽ kot ra mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh nhĩpy axte mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Hãmri nhũm mẽ inhma nẽ inhgryk ã Pawre kaga. Hãmri nhũm mẽ hagjênh xà kamã arĩ hkrĩ tã tee ri mẽ hã ijarẽnh ma nẽ hkaprĩ nẽ rĩ amnhĩ pumu. Nà kot paj anẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr tã pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkaprĩ hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ amã hprĩ hã Kris kapẽr jarẽnh kênã kot pa kêt tee ri mẽ harẽnh ma nẽ ixkaprĩ. Kwãr mẽ mãmrĩ ri ixkamã gryk kãm kapẽr jarẽnh o ri pa. Pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. Nom na hte mẽ hkwỳjaja jajê rom kãm ixkĩnh kãm mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ tãm hamaxpẽr pê mẽ kãm harẽnh o pa. Ra mẽ kot ixpumunh mex jakamã nhũm Tĩrtũm kot jar mẽ hwỳr inhmẽnh nhũm ixte ãm hãmri mẽ kãm kapẽr mex jarẽnh o ri ixkrĩ hã ixpumunh mex. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã inhmã hamaxpẽr to xà hkôt mẽ ujarẽnh mexja jarẽnh o pa. Mẽ kãm ixkĩnh kãm harẽ rỳ ixkamã gryk kãm ri harẽnh o pa. Ãm hãmri Kris kapẽr jarẽnh o pa jakamã pa mẽ harẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ.

19 Nẽ ra mẽ ate ixto Tĩrtũm wỳr o apa jakamã koja Karõja ixkaxyw tanhmã jar Rõm kamã pahihti nhĩpêx to nhũm tokyx ixkator japêr. Pa ixàmnhĩx ijamakêtkati nẽ ri ma mẽ akôt ixpa. 20 Nom inhmã Jejus kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa hprãm. Jakamã koja mẽ ixkator pa ixkĩnh nẽ arĩ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Nom koja mẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ ixpĩ pa mẽ kutã mẽ kãm amnhĩ to htỳx nẽ ixãm rãhã nhũm mẽ ixpĩ pa ijamakêtkati nẽ ty. Kê mẽ ja hã ixpumu nẽ ixtã Kris mex o mex ã harẽ. Ãm Jejus kãm hprãm xà hkôt pix mã na inhmã amnhĩ nhĩpêx prãm. 21 Tã kot paj tanhmã amnhĩ to nẽ arĩ ixtĩr japêr hã kot paj ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ixpa. Nom koja mẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ hã ixpĩ pa ty nhũm Tĩrtũm ma kaxkwa hwỳr ixkarõ ho àpir kurê kumrẽx. Pa Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri inhmex o inhmex nẽ wa kuri ixpa ho ixpa. 22-23 Tã nhỹ na we inhmã mex o hõ jakrenh wehe? Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr. Inhmã tokyx ixtyk nẽ Kris kuri ixpa hprãm. Ja na inhmã hprãm o inhmã hprãm. Nom ko. Kot pa arĩ ixtĩr nẽ arĩ mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh rãhã ho ri ixpa. Ko. Ja mããnẽn inhmã mex. 24 No mẽ amã na arĩ ixtĩr nẽ ixpaja mẽ amã hprãm 25 jakamã kot paj pẽr tokyx ixtyk kêt nẽ. Kot paj arĩ ri mẽ amã Kris kôt mẽ ato mẽ axihtỳx o ri mẽ akôt ixpa. Jao ãm ho hkrãnre ka mẽ ra amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Jao akĩnh nẽ apa. 26 Tã kot paj nhỹrmã akupỹm ixtĩr rãhã mẽ awỳr mõ ka mẽ ixpumu nẽ akĩnh nẽ. Jejus Kris kot akupỹm ixkator ã akĩnh nẽ. Hãmri

nẽ ixtã Jejus mã mex o mex ã harẽ.

*Mẽ pahte Jejus ã pahpunuj tã mẽ pahte amnhĩ to htỳx ã mẽ pamã karõ*

*Rukre 6.22; Sikũn Korĩt 2.14-16; Xiakre 1.12; Jutre 3*

27 Jakamã e kêr ka mẽ Jejus Kris kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Nẽ axpẽn kôt axpẽn to axihtỳx pê mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri apa kê mẽ ama nẽ mẽ pahpyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kêr pa nhỹrmã mẽ hagjênh xàja rũm ixkator japêr nẽ nhỹri ja hã mẽ ajarẽnh ma rỳ ma mẽ anhõ krĩ hwỳr mõ nẽ ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. 28 Nom kwa kêr ka mẽ amã mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ ato xwỳnhjê pyma hkêt nẽ. Mẽ kot tanhmã mẽ anhĩpêx kati hto htã kêr ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ hkôt apa. Kêr kê mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ tee ri hamaxpẽr hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahte Kris ã tanhmã mẽ hipêx to htã na htem amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ pamã harẽnh o ri pa. Pẽr mẽ kãm mẽ pahpyma hkêt. Mãn hte Tĩrtũm tanhmã mẽ ho nhũm mẽ ỹ hã kãm mẽ pahpyma hkêt nà? Kwa tanhmã kot puj mẽ ho nhũm mẽ Jejus kapẽr jarẽnh o pata kaga? Nà kot puj mẽ ãm tee ri hã tanhmã mẽ ho kaprỳ. Mãn ãm hãmri na htem nhỹrmã Tĩrtũm kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hã amnhĩ jarẽnh o pa nà? Anẽ.

Koja mẽ ã mẽ ajarẽnh anẽ. Tĩrtũm kot mẽ ato mẽ axihtỳx ã mẽ apumunh kôt. 29 Na pre tanhmã mẽ ato ka mẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ. Tã mẽ kot tanhmã hã mẽ anhĩpêx to htã na hte Tĩrtũm mẽ kutã tanhmã mẽ ato ka mẽ ỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ apa. 30 Ijaxwỳja na pa hte amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ixkrĩ. Na pre htem Jejus ã ixtomnuj o pa ka prem ja hã ijarẽnh ma nẽ hã ixpumu. Tã ota kê mẽ ra axte tanhmã hã inhĩpêx to. Pa kê amnhĩ xà htỳx kãm ijamak o ixkrĩ ka mẽ ijarẽnh ma. Tã xep mẽ ixpyrà nẽ Kris ã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa. Nom kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ.

# 2

*Jejus kãm mẽ pajapê xàj tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh*

*Rõmãn 15.5-6; Epes 4.1-6; Piripos 2.18*

1 Nẽ ra mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o pahkaprĩ nẽ ri papa hkêt nẽ. Ãm kãm mẽ pajapêja mã pajamaxpẽr rãhã ho pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa. Nhũm Karõ mẽ pahkarõ mã agjê nẽ mẽ pahto mex nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt o ri mẽ pakamã pa. 2 Tã kêr ka mẽ axpẽn mar mex nẽ mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr o ri apa hkêt nẽ. Te ri ixkre pixi kamã mẽ atipxi nẽ axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx pyràk. Nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã ajamaxpẽr o ri apa. Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ pa ja hã mẽ apumu rỳ hã mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh tỳx kumrẽx.

3 Nẽ kwa kêr ka mẽ axpẽn pumu nẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Mẽ ajamaxpẽr o:

—Tk. Kot pa ri tanhmã jahti ho ajuta hto ho ixpa hkêt nẽ. Ixte amnhĩ to rax o hakrenh kênã kot pa hkêt ri ho ajuta. Kê tãm mãn tanhmã ixto ajuta hto.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Kêt nhỹri mẽhõ pumu nhũm tanhmã kute ka hã omu nẽ ajamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa tanhmã kot pa we ho ajuta htoo?

Anhỹr o ajamaxpẽr hãmri nẽ ajamaxpẽr xà hkôt tanhmã ho ajuta hto.

4 Jao Jejus pyrà nẽ mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt o ri apa. No ri amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr o apa hkêt nẽ. 5 Kêr pu mẽ te Jejus tanhmã hamaxpẽr toja pyràk o pajamaxpẽr o ri papa.

6 Kêp Tĩrtũm Kra kumrẽx jakamã te uràk tã xà na pre ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ pix kukamã ã hamaxpẽr anẽ nẽ hamaxpẽr o:

Te ixte Tĩrtũm pyràk jakamã mẽmoj piitã inhõ na. Jakamã kot paj jar kaxkwa kamã inhmex nẽ ixkĩnh nẽ ixpa ho ixpa nẽ aa rer nẽ nhỹhỹm inhmõr kêt kumrẽx. Anhỹr o na pre hamaxpẽr? Nà na pre ã hamaxpẽr anhỹr kêt nẽ.

7-8 Kãm mẽ pajapê xàj na pre kaxkwa kamã mẽmoj mex piitã rer pa nẽ man mẽ

pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho katorxà nhõhy rũm kato.
Kêp mẽ panhõ Pahihti htã te kêp mẽ panhĩõ nẽ te kot amnhĩ to grire pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri pa.
Nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa rãhã nhũm prem kupĩ nhũm arĩ mẽ kãm xa nẽ tanhmã amnhĩ tã mẽhõ hto hkêt nẽ.
Na prem hipêx kati nẽ. Te kêp mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê nhĩpêx pyràk o hipêx nẽ pĩ kahpa hã kunhô nẽ kupĩ.
Tã no nhũm mẽ kêp tanhmã amnhĩmnuj to hkêt nẽ arĩ mẽ kãm xa. Mẽ panê na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
9 Hãmri nhũm Tĩrtũm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ akupỹm ho htĩr nẽ akupỹm amnhĩ wỳr ho api.
Nẽ mex o mex ã harẽ.
Nẽ kot nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahto amnhĩptàr kaxyw mẽ pakaxyw ãm.
10 Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã pahpiitã Jejus kutã pahkõnkrã ho rôrôk nẽ pahkrĩ hpa nẽ kàx pêê kãm mex o mex ã harẽ.
Mẽ pahpiitãã. Kaxkwa kamã mẽ pa xwỳnhjaja nẽ pika piitã hkôt mẽ papa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ htyk xwỳnh piitã koja mẽ akupỹn htĩr pu mẽ pahpimrààtã Jejus kutã pahkõnkrã ho parôrôk nẽ pahkrĩ hpa nẽ kãm mex o mex ã harẽ.
11 Nẽ kãm:
Pa Pahihti Jejus. Nà ãm hãmri na apê mẽ inhõ Pahi Maati hã apyxi mex na ka.
Jakamã mẽ ixtõ kot paj mẽmoj tã tanhmã amã karõ hto? Nà kot paj mẽ ixtõ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.
Kot puj mẽ nhỹrmã ã Jejus mã pakapẽr anẽ.
Jao mããnẽn Tĩrtũm hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh ã omu. Nẽ mex o mex ã omu.

### *Te mẽ pahpê kanhẽti pyràk ã mẽ pajarẽnh Matêwre 5.14-16*

12-13 Tã kwa ixkràmnhwỳjaja. Inhmã mẽ akĩnh. Kwa kêr ka mẽ arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Te ixte mẽ akamã ixpare ri mẽ ate amnhĩ nhĩpêx mexta pyràk o ixwakre kamã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Na pre ra Tĩrtũm mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê nẽ tanhmã mẽ pahto pu mẽ ỹ hã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jakamã kwa kêr pu mẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx pymaj ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa.
14 Nẽ kêr ka mẽ mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ agryk kãm tanhmã ri ho hkêt nẽ. Nẽ mẽmoj tã axàpênh kaxyw nẽ ri hã axpẽn mã akapẽr kati kamã ho anhỹr kêt nẽ. 15-16 Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. No kêt mẽ kajaja. Mẽ ate mẽ hkôt apa htã kêr ka mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kurom mẽ apê Tĩrtũm kra jakamã kêr ka mẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to rỳ tanhmã ajamaxpẽr punuj to hkêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja te ri kamàt kô kamã ri mẽ kêp àhkĩnh o ri mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Tã kot kaj mẽ hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa nẽ te ate kanhêtija kamàt kô kamã hirã ho harir pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar nẽ apyrà nẽ nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa kaxyw. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm nhỹrmã Jejus Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk ã arĩgrota ã pa mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ ixkĩnh kãm Jejus mã mẽ ajarẽ nẽ kãm mẽ ajarẽnh o:

—Kwa Pahihti. E jajê pumu. Na pa pre mẽ kãm akapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ inhmar tỳx nẽ nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Jakamã na pa pre mẽ kãm akapẽr jarẽnh kaprỳ hkêt nẽ.

Anhỹr o kãm mẽ ajarẽ. 17 Na pa pre mẽ akôt mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri ixpa ka prem inhma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã te ixte Tĩrtũm mã mẽ ato ixkĩnh xà nẽ kãm mẽ anhõr pyràk.

Nẽ koja jar Rõm nhõ pahihtija tanhmã ixto hkêt japêr. Rỳ tanhmã ixto. Nom kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã kãm ixto hprãm xà hkôt tanhmã ixto rỳ ixpĩ. Koja mẽ ã ixte mẽ anhĩpêx anhỹr ã ixpĩ pa ixkĩnh nẽ. Nẽ tanhmã ijamaxpẽr to hkêt kãm ty. Jakamã na pa ra ã mẽ kot inhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ amã amnhĩ kĩnh ã amnhĩ jarẽ ka mẽ

inhma. 18 Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ajaxwỳja
ixtã akĩnh nẽ apa.

### *Ximotre mẽ Eparoxit wa harẽnh*

19 Nẽ koja Pahihti Jejus kãm ja prãm hã
kot paj ma mẽ awỳr Ximotre mẽ nhũm ma
mẽ awỳr mõ nẽ ri mẽ akôt pa nẽ tanhmã
mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ apumu.
Hãmri nẽ man akupỹn ixwỳr mõ nẽ inhmã
mẽ ajarẽ pa mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ
tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr o ixkrĩ hkêt
nẽ. Ãm tãm mẽ akukamã ijamaxpẽr o ixkrĩ.
20 Ximotre tapxipix na ixpyrà nẽ kãm mẽ
akĩnh nẽ kãm mẽ ato ajuta hprãm. Na
hte mẽ ajarẽnh rãhã ho pa. 21 Nom jar
mẽ piitã Ximotre kĩnhã amnhĩ mex pix
kukamã hamaxpẽr o pa nẽ kãm Jejus Kris
kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm
kêt nẽ.
22 Ximotre te kêp ixkra pyràk. Na hte
ixkôt pa nẽ ixpyrà nẽ Jejus mã tanhmã
amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa. Pa pre wa
ijamẽ mẽ kãm mẽ ujarẽnh mex jarẽnh o wa
ri mẽ hkôt ixpa. 23 Tã koja mẽ tanhmã ixtã
axpẽn mar to. Apu mẽ kot ixpĩr ã amnhĩ
jarẽ rỳ ixkator ã amnhĩ jarẽ. Pa tanhmã
amnhĩ tã mẽ mar to nẽ rĩ kormã ma mẽ
awỳr Ximotre mẽ kê ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ
amã tanhmã ijarẽnh to.
24 Nẽ koja Pahihti Jejus kãm ja mex pa
ijaxwỳja ma mẽ awỳr mõ pu mẽ axte axpẽn
pumu.
25 Nẽ kot paj tokyx ma akupỹm mẽ awỳr
Kris kôt mẽ pahtõ Eparoxit mẽ. Na ka prem
kãm kàxpore gõ nhũm man ixwỳr o mõ nẽ
inhmã kugõ. Hãmri nẽ jar inhmã àpênh rax
nẽ ixpyrà nẽ mẽ ujarẽnh mexja jarẽnh o
pa. 26-27 Tã ra à htỳx nẽ. Kironhỹx pre mẽ
pahpê ty. Tã nhũm Tĩrtũm omu nẽ kamã
ukaprĩ nẽ. Nẽ mããnẽn pa ixkamã ukaprĩ
nẽ. Nẽ tee ri ixte à htỳx ã omunh nẽ ixkaprĩ
htỳx pymaj akupỹm inhmã ho mex nhũm
ra akupỹm mex nẽ ri pa. Hãmri nẽ kãm mẽ
apumunh prãm nẽ. Mẽ ate à htỳx ã harẽnh
mar nẽ akaprĩ hã mẽ ajarẽnh ma nẽ tee ri
mẽ akukamã hamaxpẽr. 28 Jakamã inhmã
akupỹm tokyx mẽ awỳr mẽnh prãm. Tã koja
mẽmo arĩgro hã mẽ awỳr pôj ka mẽ omu
nẽ akĩnh nẽ tãm ajamaxpẽr. Pa ijaxwỳja
jar ixkĩnh nẽ tãm ijamaxpẽr. 29-30 Na ka
prem ixwỳr amẽ nhũm man ixwỳr mõ nẽ
jar ixri mẽ kãm Kris kapẽr jarẽnh o ri mẽ
hkôt pa rãhã nhỹx hã ty nom kot amnhĩ
kamã kahak kêt. Jakamã kê akupỹm mẽ
awỳr pôj ka mẽ omu nẽ akĩnh nẽ. Nẽ kahti
hkôt amỳ nẽ ho mex nẽ. Kêp Kris kôt mẽ
pahtõ mex kênã. Ã na htem Kris mã mẽ kot
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnhjê
nhĩpêx mex anhỹr o pa.

## 3

### *Mẽmoj tã mẽ pahpumunh kôt Tĩrtũm kot tãm mẽ paxunhwỳr ã harẽnh*

*Piripos 2.18, 4.4*

1 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kris kêp
mẽ panhõ Pahihti jakamã kwa mẽ jam
ajamaxpẽr nẽ akĩnh rãhã ho ri apa.
Na pa ra mẽ amã mẽmoj jarẽnh rax nẽ. Nẽ
hã kagà rax tã kormã inhmã ja ho anhỹr
kaga hkêt nẽ. Kot paj axte mẽ amã hkwỳ
hã kagà. Mẽ ate hã ano htỳx nẽ ho apa
kaxyw. 2 Jakamã e kwa mẽ okora. Kêr ka
mẽ amnhĩ nê mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx
xwỳnhjê pumunh mex o ri apa. Na htem
tanhmã mẽ amã kapẽr ho pa nẽ mẽ amã:
—Kot kaj mẽ ixpê Ijaewjê pyrà nẽ amnhĩ
my kwrỳt kà jakà hãmri nẽ apê Tĩrtũm kra.
Anẽ.
3 Nom ja kot anhỹr kêt. Mẽ pahte amnhĩ
jakàr kôt mẽ pahpê Tĩrtũm kra hkêt. Ã
kot anhỹr ronhỹx pu mẽ amnhĩ krã hkôt
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pahpê hkra.
Nom ja kot anhỹr kêt. Mẽ ate amnhĩ jakàr
kêt tã mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus
Kris mã ajamaxpẽr jakamã mẽ ixpyrà nẽ
mẽ apê Tĩrtũm kra na ka mẽ. Na ka htem
mẽ ixpyrà nẽ Karõ nhỹ hã kãm mex o mex
ã harẽnh o ri apa nẽ mẽ ixpyrà nẽ Jejus
kukwak ri akĩnh nẽ ri apa. Nom na pu
htem pahpê hkra kaxyw amnhĩ jakàr kêt
nẽ. 4 Kop ãm amnhĩ krã hkôt mẽ pahte
amnhĩ to Tĩrtũm kra ronhỹx pa ra am-
nepêm amnhĩ to hkra nẽ ri ixpa. Na pa
pre ixpê hkra hprãm xàj amnhĩ krã hkôt
tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to rax o ixpa nom
ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. E pa ja hã mẽ
amã amnhĩ jarẽ ka mẽ ijarẽnh ma.
5 Na pa pre ixkato nẽ kormã ixtã semãn
pixire nhũm mẽ ixpê Ijaew ã inhmy kwrỳt
kà krãhta. Nom pa ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr
kôt ixpê Tĩrtũm kra hkêt nẽ. Nẽ inhĩpêêxà

hkôt ixpê finat Pẽjamĩ kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã ixpê Ijaew mex na pa. Nẽ Ijaew kapẽr o ixkapẽr o ri ixpa. Nom ja kôt ixpê Tĩrtũm kra hkêt. Nẽ mããnẽn ixpê Parijew nhõ xwỳnh jakamã na pa pre Tĩrtũm kot finat Mojes mã mẽ pakaxyw mẽmoj tã karõ kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm. 6 Jao tee ri mẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pumu nẽ mẽ homnuj tỳx o ri ixpa. Na pa pre ijamaxpẽr o: “Nà mũjjaja na htem mẽ ixkwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.” Anẽ nẽ mẽ hipêx kati ho ri ixpa. Nẽ ijamaxpẽr o: “Ra ixte finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex jakamã na pa hte tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ho ri ixpa hkêt nẽ.” Anẽ.

7 ã na pa pre ixpê Tĩrtũm kra hprãm xàj amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpa. Tã nom ãm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkaprỳ. Na htem ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr kôt kêp Tĩrtũm kra hkêt nẽ. Tã pa hpãnhã amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽr nhũm ixto hkra kurê kumrẽx.

8 Ra ixte Jejus Kris kôt amnhĩ xãm jakamã Jejus kêp inhõ Pahihti pa inhmã kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri prãm. No hkrax rũm ixte amnhĩ nhĩpêx tũmja na pa ra Jejus gryk ã hkaga hpa. Te ixte mẽmoj punuj pyr nẽ amnhĩ katut kôt mẽnh nẽ axte kãm ijamaxpẽr kêt pyràk. Jao amnhĩ kaxyw Jejus kôt pix mã ijamaxpẽr o ri ixpa. 9 Nom kormã ã ijamaxpẽr anhỹr kêt ri na pa pre ixtỳx ri ijamaxpẽr o:

—Nà ixte Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa jakamã koja Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ixto hkra.

Anhỹr tã nom ja kot anhỹr kêt. Na htem amnhĩ krã hkôt tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm Tĩrtũm ãm ja hã mẽ omu nẽ ãm hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra hkêt nẽ. Nom koja mẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra kurê kumrẽx. Jakamã ixte Kris kôt amnhĩ xãm ã ixpumunh kôt pix mã na pre ixto hkra nẽ inhmex ã ijarẽ. 10 Hãmri pa ra inhmã Kris kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hprãm. Na pre ty tã akupỹm htĩr nẽ hihtỳx nẽ àhpumunh tỳx o tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Tã ijaxwỳja inhmã uràn ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm. Nẽ inhmã uràk nẽ amnhĩ xà htỳx kutã amnhĩ to htỳx nẽ ixpa hprãm. Mẽ kot hã ixpĩr mã tã pa uràk nẽ Tĩrtũm kapẽr kaga hkêt nẽ ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa rãhã uràk nẽ hã ty. Ja na inhmã ho anhỹr prãm. 11 Kê Tĩrtũm kot hipêxta pyrà nẽ akupỹm ixto ixtĩr pa wa kuri ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. 12 Inhmã Kris kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm tỳx kumrẽx. Kormã ixte hkôt amnhĩ nhĩpêx o inhmõr nẽ kormã hatur xàm mẽnh kêt tã inhmã tokyx hatur xàm mẽnh prãm. Na pa ã inhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm tỳx kumrẽx.

Nẽ na pa hte ixte amnhĩ tomnuj kêt ã amnhĩ to jarkrar o ri ixpa hkêt nẽ. Na pa hte arĩ tõhã tanhmã amnhĩ tomnuj to nom inhmã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr prãm kêt. Nẽ na pa kormã ixprĩ hã Kris kot amnhĩ nhĩpêx mar o inhmõr nẽ hatur xàm mẽnh kêt tã inhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx o inhmõr nẽ tokyx hatur xàm mẽnh prãm. Ja kaxyw na pre Jejus Kris amnhĩ kaxyw ixta. 13 Na pa hte mẽ akurom papxipix ixte Jejus kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ixpa hã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Nom ra ixte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ixpata pa axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Te amnhĩ katut kôt ixte rẽnh par pyràk o hipêx nẽ axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ Jejus kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx prãm xàj amnhĩ kaxyw kãm ijamaxpẽr o ri ixpa.

14 Koja nhỹrmã Tĩrtũm ixpê Kris kwỳ hã amnhĩ wỳr ixwỳ nẽ inhmã:

—E amnẽ ixwỳr api Pawre. Kot kaj jarãhã amnẽ mẽ ixwỳr api.

Anhỹr o nhỹrmã inhmã kapẽr jakamã na pa hte amnhĩ tã ãm pix jamãr rãhã ho ixpa. Pê ra Jejus kot amnhĩ nhĩpêx piitã omunh par o mõ. Nà kot paj gaa nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. 15 Kwa kêr pu mẽ pahpiitã ã pajamaxpẽr anẽ. Jao amnhĩ wỳr hamãr pê hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Mẽ pahpiitã mẽ pahpê Kris kwỳ kênã. Nom kot ka mẽ atõ ja kaxyw tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà tanhmã kot paj we amnhĩ to nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã o ri ixpa? Ja kaxyw ixàhpumunh tỳxre hã. Anẽ.

Hãmri nẽ ã ajamaxpẽr anhỹr o apaja apê hihtỳx japêr. Hã koja Tĩrtũm hprĩ

hã tanhmã amã ja kukamã harẽnh to nẽ kaxyw ato axihtỳx ka ixpyrà nẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o apa. 16 Jakamã kêr pu mẽ ãm Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Ra mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa xàja kôt pix mã arĩ amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa.

17 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Na pa ra mẽ anoo mã Jejus kôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa. Tã kêr ka mẽ ja hã ixpumu nẽ ixpyrà nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Hãmri nẽ nhỹri mẽ kot ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê hõ pumu nẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 18-19 Jejus kot mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ tomnuj mỳrapê pĩ kahpa hã mẽ panê htykja nhũm mẽ ra ohtô nẽ hprĩ hã mar tã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Mẽ kãm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã mar prãm nõkati. Jakamã te mẽ kãm Jejus kurê xwỳnh pyràk. Na htem hã hpijaàm kêt kãm tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ kãm amnhĩ mex pix prãm. Nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh nẽ. Nom tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã koja mẽ nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa tũm xàta wỳr hapêx. Nà koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ra ixte mẽ amã ja hã mẽ harẽnh rax tã pa axte mẽ amã mẽ harẽ. Inhmã mẽ hkaprĩ hkôt na pa hte xatã mẽ amã ja hã mẽ harẽ. 20 Kêt mẽ papajaja mẽ kurom mẽ pahpê kaxkwa nhõ xwỳnh nom kormã. Koja nhỹrmã Jejus Kris akupỹn mẽ pahwỳr kaxkwa rũm wrỳ. Mẽ papytàr xwỳnh maati Pahihtija akupỹn wrỳ hãmri nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ pahto api. Jakamã na pu htem arĩ pahkĩnh pê amnhĩ wỳr kamã pajamak rãhã ho ri papa. 21 Na pu htem jar pyka ja kamã Jejus kĩnhã paxirerek nẽ pahpunuj nẽ ri papa. Nom koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ pamã mẽ panhĩ nyw gõ pu mẽ uràk nẽ paxihtỳx kãm pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. Ã kot mẽ panhĩpêx anhỹr kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Tã koja àhpumunh tỳx kãm mẽmoj piitã ho amnhĩptàr pa. Pu mẽ pahpiitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa.

# 4

*Pawre kot mẽmoj tã mẽ kãm karõ*
*Epes 4.3; Piripos 2.2; Korosẽ 3.15*

1 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Inhmã mẽ ajapêê. Na pa hte mẽ ato ijamak o ixkrĩ nẽ mẽ amã ijamaxpẽr nẽ ixkĩnh nẽ. Nẽ jar mẽ pahkwỳjê mã mẽ ajarẽnh o ri ixkrĩ. E kwa kêr ka mẽ arĩ Pahihti kapẽr kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

2 Nẽ wa ka Ewox mẽ Sĩxika wa. Na ka xep hte wa mẽmoj tã axpẽn kamã agryk rãhã ho ri apa. Kwa wa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã anhũre nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Pahihti Kris kôt war ate axpẽn to war atõx kênã kot ka kêt wa axtem nẽ mẽmoj tã axpẽn kamã agryk o ri apa.

3 Nẽ ka Xikitre. Apê ixkràmnhwỳ mex jakamã kêr ka axpẽn tã wa nita wa kãm akapẽr kãm axihtỳx nẽ kê war ama nẽ akupỹm tãm axpẽn nhĩpêx. Na pre wa ra Kremẽn mẽ hkwỳjê mẽ hpimrààtã ixpyrà nẽ Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri pa. Tĩrtũm nhõ kagà kamã mẽ hixi piitã hikwỹ. Mẽ pahtĩr tũm nẽ mẽ papa mã xwỳnhjaja ra Tĩrtũm nhõ kagà kamã mẽ panhĩxi jaxwỳr par.

4 Nẽ kêr ka mẽ apê Pahihti hkwỳ hã akĩnh nẽ ri apa. Mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apaja na pa inhmã hprãm tỳx jakamã kot paj axte mẽ amã harẽ. Kwa kêr ka mẽ akĩnh nẽ ri axpẽn kôt apa.

5 Pahihti Jejus ra akupỹn mẽ pahwỳr nojarêt jakamã kêr ka mẽ kutêp mẽ piitã ri mẽ ho mex o ri mẽ hkôt apa.

6 Nẽ kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Arĩ amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã nẽ. Kot ka mẽ mẽmo arĩgro hã apê amrakati japêr nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ to awỳ kê mẽ ama nẽ mẽ amã mẽmoj gõ. Rỳ mẽ ate mẽmoj tã hwỳr xwỳnhta tanhmã mẽ amã hipêx to ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã inhĩpêx anẽ nẽ inhmã ja gõ Tĩrtũm. Amex o amex.

Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. 7 Kot kaj mẽ ã amnhĩ to hwỳr anhỹr o ri apa nhũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ mẽ apê Jejus Kris kwỳ hã ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri apa. Hãmri nẽ mẽmoj tã tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ nẽ apa hkêt

nẽ. Ãm akĩnh rãhã ri apa. Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahto nhũm mẽ pajamakêtkati nẽ ri mẽ papaja mẽ pahte amnhĩ tã omunh kêt. Ãm tapxipix kot ã mẽ panhĩpêx anhỹr kukamã àhpumunh tỳx.

8 E Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Nà ixkapẽr ã kagà jatur xà na ja. Kwa kêr ka mẽ ixujarẽnh mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o apa.

Nẽ kêr ka mẽ axàpênh mex pix kukamã ri ajamaxpẽr o apa.
Nẽ mẽmoj mex pix kukamã ri ajamaxpẽr.
Nẽ axpẽn mã akapẽr mex pix kukamã ri ajamaxpẽr.
Nẽ akatàt kôt akapẽr xàptàr pix o axpẽn mã akapẽr hkukamã ri ajamaxpẽr o ri apa.
Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx hkukamã mãn ajamaxpẽr o ri apa.
Nẽ mẽ piitã ri mẽ ho mex o apa hkukamã ajamaxpẽr.
Nẽ mẽ akapẽr mex pix kukamã mãn ajamaxpẽr o ri apa.

E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa.

9 Nẽ mẽ akôt ixpare ri na pa pre Kris kôt amnhĩ to mex pix nẽ tãm ixkapẽr o ri ixpa. Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Koja Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akôt ri pa ho pa. Kêp mẽ pamã mẽ paxàmnhĩx pajamakêtkati xà nhõr xwỳnh na.

### *Mẽ kot Pawre hwỳr mẽmoj mẽnh nhũm kot omunh nẽ hkĩnh ã harẽnh*
### *Sikũn Korĩt 11.7-9; Piripos 1.5*

10 Nẽ amnepêm na ka prem xatã tanhmã ixto mex to ho ri apa. Tã axte ã inhĩpêx anhỹr prãm nom mẽ apê awry nẽ ixpa jakamã ka xep prem tee ri tanhmã ixto mex to hkukamã ajamaxpẽr kaprỳ. Tã jar mẽ kot ijaxàr ã ijarẽnh ma nẽ ixwỳr Eparoxit mẽ nhũm man ixwỳr mõ nẽ inhmã kàxporeta gõ. Mẽ amã ijapê hã ixwỳr amẽ pa omu nẽ ixkĩnh tỳx nẽ. Nẽ ixkĩnh kãm Tĩrtũm mã mẽ ajarẽ. Ãm hãmri na ka prem ixwỳr amẽ.

11-12 Nẽ na pa hte tanhmã ixkute htã arĩ ixkĩnh nẽ ijamakêtkati nẽ ri ixpa. Jakamã kot pa mẽmo arĩgro hã ixpê amrakati nẽ inhmã prãm japêr tã no ãm tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixkaprĩ hkêt nẽ. Arĩ ixkĩnh rãhã ixàmnhĩx ri ixpa. Rỳ pa inhõ mẽmoj rax japêr nẽ mããnẽn ixkĩnh nẽ ixàmnhĩx ri ixpa. Na pa pre tõhã inhõ rax nẽ ixpa. Nẽ tõhã inhõ hkêt nẽ ixpa. Tã arĩ ixkĩnh rãhã nẽ ixpa ho ixpa. 13 Na hte Kris mẽmoj piitã hkukamã ixto ixihtỳx pa ỹ hã mẽmoj kutã ixihtỳx nẽ ixpa. Jao mẽmo arĩgro hã inhmã prãm tỳx nẽ ri ixpa htã ỹ hã kutã ixihtỳx nẽ ixàmnhĩx ri ixpa. 14 Tã jar ixpunuj nẽ ixkrĩ ka mẽ ijarẽnh ma nẽ ixwỳr kàxpore hkwỳ rẽ. Ãm hãmri na ka prem ixwỳr arẽ. 15 Amnepêm na pa pre mẽ anhõ pika pê Masetõn rũm ixkato nẽ mẽ piitã mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri ixpa ka mẽ xatã ixwỳr kàxpore hkwỳ rẽ pa ho amnhĩm ixujaprôr o ri mẽ hkôt ixpa. Mẽ apê Piripos kamã Kris kôt ixtõ nẽ ixtõx pixjaja na ka prem ã inhĩpêx anẽ. Krĩ hkwỳ kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja na mẽ akĩnhã ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ kapxipix na ka pre ã ixto mex anẽ. 16 Tesarõn kamã ixpare ri na pa pre ixpê amrakati kumrẽx nẽ ri mẽ hkôt ixpa ka mẽ xatã ixwỳr kàxpore hkwỳ rẽ pa pre ho amnhĩm ixujaprôr rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa. 17 Nom mẽ ate ixwỳr hkwỳ rẽnh kaxyw mẽ akamã ijamak o ri ixpa hkêt nẽ. Rỳ ijamaxpẽr o:

—Ko. Koja Piripos nhõ xwỳnhjaja ijarẽnh ma nẽ kãm ixkaprĩ nẽ ixwỳr kàxpore hkwỳ rẽnh japêr.

Anhỹr o mẽ akukamã ijamaxpẽr kêt nẽ. Nom ra mẽ ate ixwỳr hkwỳ rẽnh jakamã koja Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex nẽ. Ã mẽ pahte axpẽn kutã panojarêt anhỹrja na kãm hprãm.

18 Tã nhũm Eparoxitja ham mẽ arũm kato nẽ man ixwỳr mõ nẽ inhmã kàxporeta gõ. Kwa na ka mẽ inhmã õr rax nẽ. Koja tokyx ixpê hapêx kêt pa kritpêm ho ixàpkur o ixkrĩ. Tã ot pa ho kõta nẽ tanhmã hkre kamã kute pumunh xà hkôt hã kagà nẽ mẽ awỳr kumẽ. Nà mẽ ate ixwỳr axàmnhõrta na Tĩrtũm omu nẽ ixtã mẽ apumu nhũm ja kãm mex kumrẽx. Te mẽ kot mẽ hkuxwaxà hpãr nhũm mẽ kãm mexta pyràk nhũm ja kãm mex nẽ. 19 Nà koja Tĩrtũm mẽ apê Jejus Kris kwỳ hã mẽ amã mẽ ate mẽmoj to presija xà nhõr rãhã ho pa. Mẽmoj piitã kêp õ kênã.

20 E kêr pu mẽ Mẽpanhĩpêêxà maati
Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh rãhã o papa.
Ja na inhmã hprãm.
21-22 Nẽ ot pa mẽ jar ixpiitã mẽ apê Jejus
Kris kôt mẽ ixkwỳjê hwỳr kagàja kamã mẽ
ixpẽr mẽ. Mẽ ixpyrà nẽ mẽ apê Tĩrtũm
kra hã. Pa nẽ Kris kôt mẽ pahtõ nẽ
mẽ pahtõxjaja. Nẽ Rõm nhõ pahi mã mẽ
àpênh xwỳnh kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr
xwỳnhjaja mããnẽn. Ãm jar mẽ ixpê Tĩrtũm
krajê piitã pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ.
23 E kê Pahihti Jejus Kris mẽmoj to mẽ
akutã nojarêt rãhã nẽ. Jao mẽ ato mex o pa.
Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr
kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

# Korosẽ
# Pawre kot Koros kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre o mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Tã nhũm mẽ kêp Jejus kra hkêt xwỳnh kwỳjaja Jejus ã unê nẽ haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nẽ krĩ pê Koros kamã Jejus krajê mã kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Koros kamã Jejus kwỳjê kamã Ijaew kwỳ nẽ kamã Ijaew kêt xwỳnh kwỳ nhũm Pawre mẽ ho hpimrààtã mẽ hwỳr kumẽ. Kormã mẽ hwỳr mõr nẽ mẽ omunh kêt tãã. Nẽ kagàja kamã mẽ kot tanhmã Jejus o hêx to ho pa xwỳnhjê jarẽnh to. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hkêt ã mẽ kot ho hêx xwỳnhjê jarẽ nẽ mẽ nê mẽ kãm kapẽr. Mẽ kot mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt kaxyw mẽ kãm kapẽr nẽ hã kagà nẽ mẽ hwỳr kumẽ nẽ mẽ kãm:

1 Pa Koros kamã Kris kôt ixkwỳjaja. Xà mẽ amex na ka mẽ apa? Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Kris kôt mẽ pahtõ Ximotre mẽ wa kumẽ. Ixte Jejus Kris nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ ixpa xwỳnhjê hõ na pa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. 2 Tã pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Mẽ apê Kris kôt mẽ ixtõ nẽ ixtõx na ka mẽ. Na ka xep htem Kris kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. E kê Tĩrtũm mẽ apê hkra hã mẽ akutã nojarêt rãhã nẽ. Ka mẽ amex nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx ho ri apa.

*Koros nhõ xwỳnh kwỳjaja kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ harẽnh*

*Wam Tesarõn 1.2-5*

3-4 Na pa ra Ximotre mẽ wa mẽ ajarẽnh ma. Mẽ ate amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt ajamaxpẽr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hã mẽ ajarẽnhja ma. Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ amã mẽ hkĩnh ã mẽ ho mex o apa hã mẽ ajarẽnhja ma nẽ wa ixkĩnh nẽ. Jakamã na pa wa Pahihti Jejus Nhĩpêêxà Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm mẽ anhỹ hã wa ixkĩnh ã amnhĩ jarẽ. 5 Na pre Epas ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o mẽ akôt pa. Ãm hãmri kot mẽ amã harẽnhja. Tã ka xep prem ama nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ amnhĩ wỳr Jejus jamãr o ri apa. Koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ amnhĩ pyrà nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr mẽ pahto api nẽ mẽ pahto mex kumrẽx o mẽ pahkôt pa ho pa. Tã ka xep htem amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kutêp amnhĩ wỳr kamã ajamak rãhã nẽ. Nẽ mẽ amã mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hkĩnh tỳx nẽ.

6 Na hte Tĩrtũm ãm hãmri mẽ pahto mex pix rãhã ho pa. Nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã nẽ. Tã wam mẽ ate harẽnh marta ã ka mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx nẽ ri kapẽr kôt axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx mex pix o ri apa. Jao hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã na hte pika piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ apyrà nẽ Jejus jarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Nẽ mẽ apyrà nẽ axtem hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa.

7 Nẽ mẽ awỳr mõrta ã na pre Epasja mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt pa ka prem ama nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Epasja wa ixpyrà nẽ kot Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa xwỳnh. Nẽ wa inhmã hapêê. Na pre katàt kôt mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh pa. Kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã hã harẽnh o ri mẽ akôt pa. 8 Tã man akupỹn wa ixwỳr mõn pôj nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ amã Kris kôt atõ nẽ atõx piitã mẽ hkĩnh o ri apa hã mẽ ajarẽ. Pa wa mẽ ajarẽnh ma nẽ wa ixkĩnh tỳx kumrẽx.

*Pawre mẽ Ximotre wa kot Koros kãm hkwỳjê ho Tĩrtũm wỳr ã wa harẽnh*

*Epes 1.15-23, 3.14-21; Piripos 1.9; Wam Tesarõn 5.23-24; Sikũn Tesarõn 1.11, 2.16*

9 Nẽ na pre Epas akupỹn wa ixwỳr pôj nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to. Mẽ ate amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr o apa nẽ mẽ amã Kris kôt akwỳjê piitã mẽ hkĩnh o ri apaja nhũm wa inhmã mẽ ajarẽ. Pa wa mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã o jar

mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ. Nẽ arĩ mẽ ato hwỳr rãhã ho ixkrĩ. Nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Ot pa Ximotre mẽ wa Korosẽ nhõ xwỳnhjê ho awỳr kaxyw amã mẽ harẽ. Kwa tanhmã mẽ hamaxpẽr to kê mẽ amã hprãm xà hkôt pix mã amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ Akarõ nhỹ hã hprĩ hã akapẽr ma nẽ ãm hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Anẽ.

10 Na pa hte wa ã mẽ ato Tĩrtũm wỳr anhỹr rãhã ho ixkrĩ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nẽ Jejus kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ aprĩ hã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex o mõ. Jao mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt pix o ri apa hprãm. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. 11 Tĩrtũmja mẽ pakurom mẽmoj piitã kaxyw àhpumunh o àhpumunh. Nẽ mẽmoj piitã kaxyw hihtỳx o hihtỳx. Jakamã na pa hte wa mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa tanhmã Koros nhõ xwỳnhjê ho kê mẽ axihtỳx nhỹ hã mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ ho nhũm mẽ kot amnhĩ xà kamã hamak tã kê mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ ri pa hkêt nẽ. Ãm anhỹ hã mẽ hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx nẽ hkĩnh kãm ri pa ho pa. Anẽ.

Na pa hte wa ã mẽ ato hwỳr anẽ.

12 Na pre ra Tĩrtũm amnhĩ ri mẽ pakutêp mẽmoj mex kwỳ jaxwỳ. Mẽ pahpê hkrajê mã haxwỳ. Tã ka mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa jao mẽ ate mẽmoj mex jamỳnh mã tãm. Õ krĩ nhĩrã rax kumrẽx kamãã. Jakamã kwa mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ pahto htã kêr pu mẽ arĩ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh rãhã ho ri papa.

13 Nẽ Satanasti kêp kamàt kô kamã mẽ kot amnhĩ tomnuj ho mẽ pa xwỳnhjê pãm. Tãm na hte mẽ ho amnhĩptàr o pa nẽ hkôt na pu prem amnhĩ nhĩpêx o papa rãhã nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu. Hãmri nẽ kãm kêp mẽ papytàr prãm xàj mẽ pahwỳr Kra japê htỳx kumrẽx xwỳnhja mẽ. Nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã kãm amnhĩre. Tã pu prem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm hã mẽ pahpumu nẽ mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx pa. Te kot amnhĩ katut kôt rẽnh par pyràk. Jao Satanasti pê mẽ pahpytà nhũm hpãnhã Jejusja tãm kêp mẽ pahto amnhĩptàr o pa xwỳnh.

14 Ra htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer jakamã na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj o hapêx pu mẽ axte Satanasti hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm Jejus kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

### *Kris mẽ Tĩrtũm wa kot amnhĩ nhĩpêx te wa kot axpẽn pyràk ã harẽnh*

*Juãw 1.1-5; Korosẽ 2.9; Eprêw 1.1-14*

15 Nẽ Krisja te kot Tĩrtũm pyràk. Mẽ pahte pano ho Tĩrtũm pumunh kêt tã Kra Kris kot amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh mar kôt mããnẽn Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex nẽ. Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri nhũm Jejus pa ho pa rãhã nẽ. Jakamã kot amnhĩ to rax o Tĩrtũm kot mẽmoj to katorja piitã hakrenh par kumrẽx. 16 Na pre hipêêxà Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj piitã ho kator pa. Kaxkwa kamã nẽ pika hkôt mẽmoj piitã ho kator pa. Nẽ kaxkwa kamã mẽ pahte pano ho mẽmoj pumunh par xwỳnhjaja nhũm pre ho kato. Nẽ kamã mẽ pahte pano ho mẽmoj pumunh kêt xwỳnhjaja nhũm pre mããnẽn ho kato. Nẽ kapẽr o wrỳk xwỳnhjaja nẽ mẽ hkrãhtũmjaja nhũm pre mẽ ho kato. Nẽ pika kamã mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nhũm pre mẽ piitã mẽ ho kator pa. Kãm hprãm xà hkôt Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj piitã ho kator pa.

17 Tã na hte arĩ kaxkwa kamã nẽ pika hkôt mẽmoj piitã hamãr rãhã ho pa. Kêp apu kot hamãr kêt ronhỹx mẽmoj piitã akupỹm hapêx pa.

18 Nẽ tãm na hte mẽ pahpê hkrajê ho amnhĩptàr o pa. Te kêp mẽ pahkrã nhũm te mẽ pahpê ĩ pyràk jakamã na pu htem kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa. Kumrẽx na pre akupỹm htĩr o htĩr jakamã kot amnhĩ to rax o mẽmoj piitã hakrenh par.

19 Nẽ na pre Tĩrtũm ã hamaxpẽr anẽ nẽ hamaxpẽr o: “Nà Ixkra mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêxja te kot axpẽn pyràk. Nẽ wa ixihtỳx mããnẽn te kot axpẽn pyràk. Nẽ wa inhmex xà mẽ wa ixàhpumunhja te kot axpẽn pyràk. Ã wa ixte amnhĩ nhĩpêx kot anhỹr. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja na mex kumrẽx.” Anẽ.

20 Tã Jejus kot pĩ kahpa hã mẽ panê tyk nẽ hkamrô pikapĩr kukwak ri na hte Tĩrtũm mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ ho hkra nhũm mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx pa ho pa. Kaxkwa kamã nẽ pika piitã hkôt mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx mex anhỹr o pa. Ã Jejus kot mẽ panê htyk anhỹr jakamã kot amnhĩ to rax o kot mẽmoj piitã hakrenh par.

*Jejus kêp tãm mẽ paxunhwỳr xwỳnh ã harẽnh*

21 Nẽ mẽ papajaja na pu prem pamã Tĩrtũm prãm kêt o ri papa. Te hkàx ã ri papa pyrà nẽ kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ pajamaxpẽr punuj nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to pix o ri papa. 22 Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu. Hãmri nẽ ra mẽ panê htyk jakamã amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ Tĩrtũm noo mã tãm mẽ paxunhwỳ. Te aa mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt pyràk o mẽ panhĩpêx nẽ tãm mẽ paxunhwỳ. Pu mẽ arĩ pahpê Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh kêt nẽ hpãnhã pahpê hkràmnhwỳỳ. 23 Na pre Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Kris kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt ã mẽ pahto mex anẽ. Tã kêr pu mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ pahto htã pu mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa.

Kormã mẽ kot jar ijaxàr kêt ri na pa pre hte mẽ kãm ã harẽnh anhỹr o ri mẽ hkôt ixpa. Tã ka prem Jejus jarẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr kurê kumrẽx. Nhũm krĩ piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnh kwỳjaja mẽ apyrà nẽ harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

*Pawre kêp Ijaew kêt xwỳnhjê mã Jejus jarẽnh xwỳnh ã harẽnh*

*Epes 3.1-13*

24 Nẽ ixte mẽ amã Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ixpaja ã na prem tanhmã ixto htỳx nẽ pa amnhĩ xà htỳx kãm ijamak o ri ixpa. Tã arĩ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã na pa ixkĩnh nẽ jar ixkrĩ. Ixte Kris kwỳjê kaxyw amnhĩ xà kamã ijamak tỳx o ixkrĩ. Te mẽ apê Kris nhĩ pyràk xwỳnhjê mãã. Tã pa te ixpê Kris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o mẽ akaxyw amnhĩ xà htỳx kãm ijamak o ixkrĩ.

25 Na pre Tĩrtũm mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê kaxyw ixãm. Ixte mẽ amã kapẽr piitã harẽnh par nhũm mẽ ate mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa kaxyw. 26 Na pre kormã mẽhõ mẽ awỳr mõr nẽ mẽ amã harẽnh kêt nẽ. Tã ra Tĩrtũm kãm mẽ ate mar prãm nẽ. Kãm mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê mẽ mẽ pahpê Ijaew xwỳnhjê japê o axpẽn pyràk. Nom na pre amnepêm ri mẽ pa xwỳnhjê mã kormã ja hã amnhĩ to amnhĩrĩt kêt nẽ. Tã ra jarãhã mẽ pahpê Kris kwỳjê mã ja ho amnhĩrĩt. Mããnẽn kãm mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê japê hã amnhĩ to amnhĩrĩt. 27 Mẽ apê Ijaew kêt tã na ka prem Kris kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm Karõ mẽ akarõ mã agjê nẽ mẽ akamã pa ho pa. Ka mẽ ra hkôt amnhĩ nhĩpêx jakamã kot kaj mẽ ixpyrà nẽ nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ amex rãhã ho apa ho apa. Ja na mex kumrẽx. Tã ja na Tĩrtũm kãm mẽ ate mar prãm nẽ mẽ akaxyw ixãm. 28 Jakamã na pa pre Ximotre mẽ wa mẽ apiitã mẽ amã Kris kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh kãm ixihtỳx o ri mẽ akôt ixpa. Nẽ kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt wa ixpa. Nẽ jar mẽ hagjênh xà kamã krĩ piitã hwỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurẽ. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar nẽ amnhĩ tomnuj kaga nẽ hpãnhã Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw. Kêr pa nhỹrmã kãm mẽ ate inhmar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jahkre nẽ kãm:

—E Pahihti. Ota akwỳjaja. Na htem akôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Anẽ.

29 ã ixte kãm mẽ piitã mẽ harẽnh anhỹrja na inhmã hprãm. Ja kaxyw na pre Jejus ixto ixihtỳx. Jakamã na pa hte Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã kapẽr o mẽ ahkre hto ho ri mẽ hkôt ixpa. Jao mẽ ho Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ mẽ kãm kagà nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurẽ nẽ kamã kapẽr o mẽ ahkre o ri ixpa.

# 2

*Pawre kot Jejus kapẽr o Koros nhõ xwỳnhjê o hihtỳx ã harẽnh*

*Epes 3.14-19; Piripos 1.9*

1 E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma. Na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ixkrĩ. Mẽ kajaja nẽ krĩ pê Ratisej kamã Jejus kôt mẽ pahkwỳjaja. Kormã ixte mẽ apumunh kêt tã pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr kãm ixihtỳx ãhã ho ixkrĩ. 2 Mẽmo kaxyw na pa hte ã mẽ ato hwỳr anẽ? Nẽ mẽmo kaxyw na pa hte mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kurẽ? Nà ãm mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ Jejus kapẽr kôt axpẽn to axihtỳx o ri apa kaxyw. Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh o ri apa kaxyw. Pê te mẽ ate ixkre tipxi kamã axpẽn kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa pyràk. Jao aprĩ hã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pumunh mex nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Kris kot amnhĩ nhĩpêxta pumunh pa. Na pre Tĩrtũm tokyx mẽ kãm Kris o amnhĩrĩt kêt tã ra mẽ pamã ho amnhĩrĩt. 3 Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx nẽ kapẽrja na pu htem Kris nhỹ hã pahprĩ hã omunh nẽ mar mex nẽ. 4 Jakamã koja mẽmojaja mẽ awỳr mra hãmri nẽ hêx rom Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ amã mẽmoj jarẽnh to. Te mẽ àhpumunh tỳx pyràk o mẽ amã harẽ no ãm mẽ àhpumunh kêt. Ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ Kris kaga hkêt nẽ.

5 Nẽ kormã arĩ Jejus ã ijaxàr nẽ ixkrĩ nẽ kormã mẽ akôt ixpa hkêt tã ot pa hte mẽ amã ijamaxpẽr rãhã ho ixkrĩ. Nẽ ra tanhmã mẽ ajarẽnh mar to. Na ka xep htem Kris kôt amnhĩ nhĩpêx tỳx o ri apa. Te ahkrô pê kukryt mut kuxêêti kot pĩ kupu htỳxta pyràk. Nẽ ka xep htem arĩ amnhĩ kaxyw Kris mã ajamaxpẽr tỳx o ri apa. Pa mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh tỳx nẽ.

6 Na ka prem Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳr pa. Tã kêr ka mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho apa. Kêp mẽ panhõ Pahihti kênã. 7 Jakamã mẽ ãm kôt pix mã amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Te mẽmo pĩ hpàr jarêja pika kaxwỳnh kãm pimành nẽ kot pika jamỳnh tỳxta pyràk. Nhũm kôk xàpêr tỳx tã tee kot mẽnh kaxyw pyràk. Tã kêr ka mẽ pĩ hpàrta pyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Ra Epas kot mẽ ajahkre ho pa xà hkôt. Nẽ amnhĩ krãm Kris kapẽr jaxàr tỳx nẽ aa ho ajamakêtkati hkêt nẽ. Pê akĩnh kãm Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh rãhã ho ri apa.

8 Nẽ kwa kêr ka mẽ kot hêx rom mẽ amã tanhmã kapẽr to ho mẽ pa xwỳnhjaja ka mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ. Nẽ mẽ kapẽr mar hkêt nẽ. Mẽ ate Kris kaga hprãm xàj na htem tanhmã mẽ amã hêx to ho ri mẽ akôt pa. Te amnepêm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ ahkre hto xwỳnhjê pyràk. Hinhu hikôôti kapẽr kôt na htem tanhmã mẽ amã hêx to nom Kris nhỹ hã mẽ amã kapẽr kêt nẽ. Jakamã kwa mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ.

9 Nẽ Kris mẽ Tĩrtũm wa kot amnhĩ nhĩpêx kot axpẽn pyràk. Nẽ wa hamaxpẽr kot axpẽn pyràk. 10 Tã kêr pu mẽ pajaxwỳja wa hamaxpẽr o pajamaxpẽr nẽ wa kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx. Jakamã kwa mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ kapẽr to xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ kapẽr ma nẽ ãm mẽ ama. Kris na hihtỳx o hihtỳx o kot mẽkarõmnuti nhõ pahi piitã mẽ hakrenh par. Nẽ hihtỳx o hihtỳx o kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê piitã mẽ hakrenh par. Nẽ àhpumunh o àhpumunh o kot mẽmoj piitã hakrenh par jakamã kêr ka mẽ kapẽr kôt pix ma nẽ hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

### *Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽnh*
### *Rõmãn 6.3; Karatas 5.24*

11 Nẽ na hte ixkwỳ Ijaewjaja mẽ hkra nhỹrmã hprêk nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ harẽnh kaxyw mẽ kêp mẽmy kwrỳt kà jakà. Tã mẽ kajaja. Mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjaja na pre Kris mẽ anhĩpêx o te mẽ kot amnhĩ jakàrta pyràk. Jao te kot mẽ anê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm jakàr par pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ ra amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o apa. Nhũm htem mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw ã mẽ apumu nẽ mẽ ate Jejus kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumunh kurê kumrẽx. 12 Tã na pu htem jarãhã mẽ pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã amnhĩ jarẽnh kaxyw amnhĩ jakàr kêt nẽ. Na pu htem hpãnhã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm xihtỳx o hihtỳx xwỳnhja kôt pajamaxpẽr. Kot mẽ panê pahte amnhĩ tomnuj rênh par kôt pajamaxpẽr hãmri nhũm mẽ gôx kãm mẽ pahkrã kumrã. Te mẽ pahte gôx kãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm

rer par pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te Jejus htyk nhũm mẽ kot haxàr nhũm nõr nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnujja ĩhkô hã nõr nẽ hapêx par pyràk. Tã pu htem ra gôj rũm pahkrã hapôj. Te Tĩrtũm kot akupỹm Kris o htĩr pyràk. Jao ra mẽ pahte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa hkrax ã amnhĩ to amnhĩrĩt. 13 Amnepêm kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem ri amnhĩ tomnuj to nẽ tanhmã pajamaxpẽr punuj to ho ri papa. Tĩrtũm noo mã te ra mẽ pahtyk pyràk. Tã Tĩrtũm te akupỹm Kris kôt mẽ pahto pahtĩr pyràk o mẽ panhĩpêx nẽ mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã ho hapêx nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt kumrẽx. 14 Te mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ pahpumunh nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hã kagà hpar pyràk. Nẽ kot kagàja pyr nẽ Kris nhĩhkô hã pĩ kahpa hã nhôr pyràk. Jao te kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã kagàta hkaxônh nẽ rẽnh par pyràk o hipêx. 15 Hãmri nhũm Krisja pĩ kahpa hã htykja o mẽkarõmnuti mẽ mẽ õ pahi Satanasti wa mẽ ho hirerek pa. Jao hihtỳx o kot mẽ hakrenh par ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Te mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã mẽ noo mã mẽ ho krihkrit par nẽ ma akupỹm õ krĩ hwỳr hkĩnh nẽ grer o mõrta pyràk.

16 Nẽ koja mẽmojaja mẽ awỳr mra nẽ tee ri mẽ ate mẽmoj kur o akrĩ hã mẽ apumu nẽ mẽ amã:

—Kwa na hte Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ja kur kêt nẽ. Nẽ ja ho hkõm kêt nẽ. Nẽ mẽ panhõ arĩgromnu pê sap ã ri mẽmoj tã àpênh kêt nẽ. Nẽ mytwrỳ nyw ã mẽmoj tã àpênh kêt nẽ. Na htem ã Tĩrtũm ã hkĩnh o pa anẽ. Tã ã mẽ ate mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt jakamã mãn mẽ apê Tĩrtũm kra hkêt nà. Anẽ.

Tã nom kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ ãm ama. 17 Amnepêm kormã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa. Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Pãnhã kapẽr pix ma nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

*Mẽ pahte mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê mar kêt ã mẽ pamã karõ*

18 Nẽ koja mẽmojaja mẽ awỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ amã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ amã:

—Na pre Tĩrtũm ãm mẽ papxipix mẽ inhmã amnhĩ to amnhĩrĩt. Jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma. Kot kaj mẽ inhmar kêt nẽ hãmri nẽ mẽ amex kêt nẽ apa.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr japêr ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ma. Rỳ nhũm mẽ amã:

—Tĩrtũm mẽ parom kot amnhĩ to rax o kot mẽ pahpiitã mẽ pajakrenh par jakamã kwa mẽ tanhmã amnhĩ to hwỳr to hkêt nẽ. Kot ka mẽ anẽ nhũm mẽ ama nẽ mẽ akamã gryk nẽ. No kêt mẽ amnhĩ to kapẽr o wrỳk xwỳnhjê mãn wỳ. Koja mẽ ama nẽ mẽ akamã gryk kêt nẽ tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to. Anẽ.

Koja mẽ ã mẽ amã kapẽr anẽ ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Te ho mẽ àhpumunh tỳx kãm mẽ kot ã mẽ amã kapẽr anhỹr pyràk no ãm mẽ kapẽrja mex kêt. Na htem amnhĩ krã hkôt te amnhĩ to rax pyràk o ã mẽ amã kapẽr jao mẽ hamaxpẽr tũm o hamaxpẽr o ri pa. No mẽ apyrà nẽ mẽ hamaxpẽr nyw o hamaxpẽr kêt nẽ. 19 ãm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri mẽ ahkre jakamã mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt. No mẽ papajaja mẽ pahpê Jejus kwỳ na pu mẽ. Nhũm Jejus kêp mẽ panhõ Pahihti jakamã na hte tanhmã mẽ pahto paxihtỳx to pu htem kukwak ri tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri papa. Nẽ hkôt axpẽn to paxihtỳx o ri papa. Mẽ pahpiitã mẽ pahte hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa kaxyw. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt.

*Mẽ pahte amnhĩ krã hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ pajarẽnh*

*Karatas 3.1-5, 5.1-9; Epes 2.8; Piripos 3.9*

20-21 Nẽ wam mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm nẽ mẽ pajamaxpẽr tũmta te kot Kris kôt htyk nẽ mẽ pahpê hapêx par pyràk jakamã na pu htem arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽkarõmnuti hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã no nhũm xep ra mẽhõja mẽ awỳr mõ nẽ hêx rom mẽmoj nê tanhmã mẽ amã kapẽr to nẽ mẽ amã:

—Kwa mẽ ja jamỳnh kêt nẽ. Nẽ ja hkur kêt nẽ. Nẽ ja kupênh kêt nẽ.

Anhỹr o mẽmoj nê mẽ akurê ho pa. Xep mẽ ã mẽmoj nê mẽ akurê anẽ ka xep mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Kwa nà

mon ka mẽ ri axtem nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx? 22 Tĩrtũm kot mẽmojja nê tanhmã mẽ pahkurê htore hã. Ãm mẽ kot amnhĩ krã hkôt mẽmoj nê mẽ akurê ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Mẽmoj kur nê mẽ akurê xwỳnhta na htem kuku nhũm hapêx kurê kumrẽx. Mo koja we Tĩrtũm omu nhũm kêp omnuj? Nà ja kot anhỹr kêt kênã. Mẽ ãm amnhĩ krã hkôt mẽ kot ja nê mẽ akurê. 23 Tã ã mẽmoj nê mẽ akurê anhỹr xwỳnhjaja na ka htem nhỹri mẽ omu nẽ mẽ kapẽr ma nẽ atỳx ajamaxpẽr o:

—Nà te Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa pyràk. Te mẽ àhpumunh tỳx pyràk o ã mẽ inhmã mẽmoj jarẽnh anẽ. Anẽ.

No ãm mẽ kot mẽmoj jarẽnhja kot anhỹr kêt. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kra hkêt. Na htem ãm amnhĩ krã hkôt mẽmoj nê mẽ akurê ho pa. Nẽ hã amnhĩ to jarkrar o ri pa. Mẽ ate ja hã mẽ mar nẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh ã mẽ hkamnhĩx kaxyw. Na htem kot amnhĩ tomnuj pymaj tanhmã amnhĩ nhĩ hto ho pa. No ãm ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaprỳ. Nẽ ãm htỳx Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hwỳr kaprỳ ho pa.

# 3

*Mẽ pajamaxpẽr nyw nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jarẽnh*

*Rõmãn 6.4-11*

1 Nẽ na pre Tĩrtũm akupỹm Kris o htĩr nhũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te Tĩrtũm kot Kris nhĩpêx pyrà nẽ akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pyràk o mẽ panhĩpêx. Jakamã kwa kêr pu mẽ axte pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te Kris pyrà nẽ ra kaxkwa hwỳr paxàpir nẽ kamã ri papa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao pajamaxpẽr nyw pix o pajamaxpẽr nẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw pix o amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Te Kris kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na pre akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ Tĩrtũm nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr xà kamã hkrĩ ho hkrĩ.

2-3 Nẽ ra mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã te jar pika hkôt pajapêx par nẽ Tĩrtũm wa kuri kaxkwa kamã pamex nẽ papa ho papa pyràk. Jakamã kwa kêr pu mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw mã mãn pajamaxpẽr rãhã ho papa. Nẽ axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm mã pajamaxpẽr kêt nẽ.

4 Kris kêp akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr xwỳnh. Koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nhũm Tĩrtũm te ho mex raxta pyràk o mẽ panhĩpêx nẽ mẽ pahto mex rax kumrẽx.

*Mẽ pahte akupỹm amnhĩ nhĩpêx tũm o paxujanãr kêt ã mẽ pamã karõ*

*Epes 4.17-5.2*

5 Jakamã kwa kêr ka mẽ axte ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te ra mẽ apê htyk nẽ hapêx par pyrà nẽ axte kãm ajamaxpẽr kêt nẽ.

Jakamã axte ri axpẽn mjên rỳ axpẽn prõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.

Nẽ nhãm ri mẽmyjê hõ rỳ mẽnijê hõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.

Nẽ mẽ amã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm kêt nẽ.

Nẽ mẽ amã akukrêx rax prãm kêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ gaa nẽ akukrêx rax gryk ã axte Tĩrtũm mã ajamaxpẽr kêt nẽ.

6 ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja Tĩrtũm kãm mẽ hprãm kêt. Koja nhỹrmã tanhmã ja hã mẽ homnuj tỳx to. 7 Amnepêm kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. 8-9 Tã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

Nẽ mẽ ri axpẽn kãm agryk o ano hkà karôt o axpẽn pumunh kêt nẽ.

Nẽ mẽ axpẽn kamã axàhkurê hkêt nẽ. Ri tanhmã axpẽn tomnuj to ho apa hkêt nẽ.

Rỳ axpẽn jakwa kamã mẽmoj ma nẽ ri axpẽn xô ri tanhmã ri axpẽn mã ho axêx to ho ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ akapẽr mã agêt o ri mẽ kãm akapẽr kêt nẽ.

Nẽ mẽ ri mẽmoj to axpẽn mã axêx hkêt nẽ.

Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr tũmta ra mẽ apê hapêx par kênã.

*Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Rõmãn 12.2; Epes 4.23; Wam Pêtre 2.11*

10 Nẽ na ka mẽ ra mẽ ate amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao ra mẽ pahto kator xwỳnh maatija kôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Kot kaj mẽ gaa nẽ rĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kumrẽx o ri apa. Kãm hprãm xà hkôt.

11 Nẽ mẽ pahpê Kris kwỳjaja ahpỹnhã na pu mẽ. Na mẽ pakamã Ijaew nẽ Ijaew kêt xwỳnhjaja. Nẽ mẽ pakamã panhĩ nẽ kupẽ. Nẽ mẽ kãm àpênh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ mã ri àpênh xwỳnhjaja. Ãm ahpỹnhã mẽ pahpê Kris kwỳjaja mẽ pahte anhỹr tã na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ pakute hkôt mẽ pahpumunh kêt nẽ. Na hte mẽ panhĩpêx o axpẽn pyrà nẽ mẽ pahpiitã mẽ pakamã pa ho pa pu htem pahpimrààtã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa.

12 Nẽ Tĩrtũm kãm mẽ pajapê nẽ kãm mẽ pajapê xàj mẽ pakukamã amnhĩm mẽ parê. Mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa kaxyw mẽ pakukamã mẽ parê.

Jakamã kêr ka mẽ axpẽn kamã axukaprĩ ho ri axpẽn kôt apa.

Nẽ axpẽn to mex pix o ri axpẽn kôt apa.

Nẽ mẽ amã amnhĩ to rax o axpẽn jakrenh prãm kêt nẽ.

Nẽ mẽ ãm amnhĩ pix kukamã ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Amnhĩ mẽ nhãm mẽ hkukamã ajamaxpẽr o ri apa.

Nẽ mẽ ri agryk tokyx anhỹr kêt nẽ.

13 Nẽ koja mẽhõ tanhmã mẽ ato ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ tanhmã amnhĩ tã ho hkêt nẽ. Ãm ja ho ajamakêtkati kurê kumrẽx nẽ axte kãm ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Ra Jejus kot mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rênh par kênã kot pu kêt mẽ amnhĩ tã tanhmã mẽhõ hto. Tã kêr ka mẽ axpẽn to mex o ri apa nẽ amnhĩ tã tanhmã axpẽn to ho ri apa hkêt nẽ.

14 E kêr ka mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. No ãm ja pix kêt. Nẽ mẽ mããnẽn amã axpẽn kĩnh pê axpẽn kutã anojarêt rãhã nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mããnẽn ra ixte mẽmoj tã mẽ amã karõta ka mẽ ho anhỹr mex kurê kumrẽx. Mẽ pamã axpẽn kĩnhja na mex kumrẽx o kot mẽmoj piitã hakrenh par.

15 Nẽ kêr ka mẽ Kris kukwak ri anhõxàhkre kaxwỳnh kãm akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ tãm ri axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. Te ixkre tipxi kamã mẽ ate axpẽn kôt ri amnhĩ nhĩpêx pyràk. Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa kaxyw na pre Tĩrtũm amnhĩ wỳr mẽ pahwỳ. Mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw.

Nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm Kra Jejus ã akĩnh ã amnhĩ jarẽnh o ri apa.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm mã mex ã pagrer ã mẽ pamã karõ*

*Epes 5.19*

16 Nẽ kêr ka mẽ Kris kapẽr piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Nẽ kapẽr o axpẽn jahkre mex o ri axpẽn kôt apa. Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx o axpẽn jahkre ho ri axpẽn kôt apa. Nẽ kãm agrer o ri apa. Kãm mex o mex ã agrer o ri axpẽn kôt apa. Nẽ kãm kukwak ri akĩnh ã amnhĩ jarẽnh o kãm gre.

17 Nẽ kêr ka mẽ Mẽpahpãm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na ka pre mẽ ixwỳr Akra Jejus mẽ nhũm mẽ ixwỳr wrỳ nẽ mẽ inhnê ty.

Anhỹr o kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ ãm Pahihti Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to rỳ ãm kôt pix mã tanhmã akapẽr to ho ri apa.

### *Tanhmã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Epes 5.22-6.9*

18 Nẽ mẽ anijaja. Tĩrtũm kot myja kumrẽx nhĩpêx nẽ hkôt kãm hprõ nhĩpêx jakamã kêr ka mẽ amjên ã apijaàm o apa. Nẽ mẽ hamaxpẽr mex ã mẽ omu nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêxja na Tĩrtũm kãm hprãm.

19 Nẽ mẽ amyjaja kêr ka mẽ amã mẽ aprõ japê nẽ. Te amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ hipêx o ri apa. Jao tanhmã mẽ homnuj to hkêt nẽ.

20 Nẽ mẽ apê mẽ hkrajaja kêr ka mẽ anhĩpêêxà nẽ akatorxà wa hã apijaàm nẽ wa kapẽr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na Tĩrtũm kãm hprãm. Koja ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ.

21 Nẽ kêr ka mẽ apê mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà mẽ akra gryk kaxyw mẽ kãm apẽr

o apikẽnh kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã mẽ hipêx anẽ nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ ama nẽ hkaprĩ nẽ.

22 Nẽ mẽ ate mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ anhõ patrãw kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ mẽ noo mã mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to nẽ mããnẽn mẽ wa kre kamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to. Nom mẽ kot axàpênh ã apumunh nẽ hã kãm akĩnh pix kaxyw axàpênh mex kêt nẽ. Mããnẽn mẽ amã Pahihti Kris kĩnh ã akatàt kôt mẽ kãm mẽmoj tã axàpênh mex nẽ. Mẽ noo mã nẽ mããnẽn mẽ wakre kamã. 23 Nẽ mẽ akĩnh kãm mẽ kãm axàpênh mex o ri apa. Te mẽ ate Pahihti mã akĩnh kãm tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to pyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o tãm mẽ kãm axàpênh mex o ri apa. 24 Te mẽ anhõ patrãw pix mã axàpênh pyràk nom kumã pix mã hkêt. Mããnẽn mẽ panhõ Pahihti Krisja mã. Jakamã kot kaj mẽ ã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr pê akĩnh kãm anhõ patrãw mã mẽmoj tã apê nhũm Pahihtija ja hã mẽ apumu nẽ nhỹrmã mẽ ato mex rax nẽ. 25 E kêr ka mẽ ã mẽ anhõ patrãw mã axàpênh mex o ri apa anẽ. No kot kaj mẽ kapẽr kwỳm amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu hãmri nẽ nhỹrmã tanhmã hã mẽ anhĩpêx to. Na hte ã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê piitã mẽ hipêx anẽ nẽ mẽ hipêx o axpẽn pyràk. Jakamã kwa kêr ka mẽ anhõ patrãw mã axàpênh mex rãhã ho ri apa.

# 4

1 Nẽ mẽ apê mẽ õ patrãw kêr ka mẽ kot mẽ amã mẽ àpênh xwỳnhjê ho mex nẽ tanhmã mẽ homnuj to hkêt nẽ. Mẽ uràk nẽ kaxkwa kamã mẽ anhõ Patrãw maatija hkrĩ. Kot mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã mẽ pajamaxpẽr to hã mẽ pahpumunh rãhã jakamã kêr ka mẽ noo mã mẽ ho mex rãhã ho ri apa.

E kêr ka mẽ apiitã ã axpẽn to mex anhỹr o ri apa.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 7.7; Rukre 11.1-8; Atre 1.14; Epes 6.18*

2 Nẽ kêr ka mẽ xatã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã ho ri apa. Nẽ tanhmã mẽhõ kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Nẽ mẽ ate kãm amnhĩ jarẽnh kamã kãm mex o mex ã harẽ. 3-4 Nẽ mããnẽn ixto awỳ kê mẽ tokyx ixkator japêr. Pa ixàmnhĩx mẽ kot kormã Kris jarẽnh mar kêt xwỳnhjê mã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrta ã na prem ixpynê nẽ ijaxà pa kormã jar ixkrĩ. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ ja hã ixto Tĩrtũm wỳr o apa.

### *Mẽ pahte apkati mẽ mẽ pahkwỳjê mã Jejus jarẽnh ã mẽ pamã karõ*

*Epes 5.16*

5 Nẽ kêr ka mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjê hkôt nhỹhỹm ri apa nẽ tãm ri Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ hkôt ri apa.

6 Nẽ kê mẽhõ awỳr tẽ nẽ tanhmã Jejus ã akukjêr to ka amã hkĩnh ã aprĩ hã kãm awjarẽ. Ahpỹnhã tanhmã mẽ kot hã akukjêr to xà hkôt tanhmã mẽ kãm harẽnh to kê mẽhprĩ hã mar mex nẽ.

### *Pawre kot Koros wỳr Xikitre mẽ Ones wa mẽnh ã harẽnh*

*Epes 6.21-22*

7-8 Nẽ ot pa mẽ awỳr mẽ pahtõ Xikitre mẽnh mã. Kot ma mẽ awỳr ixte mẽ amã ixkapẽr ã kagà nhĩpêx o mõr kaxyw. Na hte ixkôt Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Inhmã hapêê. Tã kot paj mẽ awỳr kumẽ kê ma mẽ awỳr mõ nẽ hprĩ hã mẽ amã ijarẽ. Mẽ ate ijarẽnh mar nẽ tãm ajamaxpẽr nẽ akĩnh kaxyw. 9 Mẽ akwỳ Onesti hkôt koja ma mẽ awỳr mõ. Mããnẽn Kris kôt kêp mẽ pahtõ hã mẽ pamã hapê xwỳnh na. Na hte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Tã Xikitre mẽ koja wa ma mẽ awỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ awỳr pôj nẽ jar tanhmã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ ijarẽ ka mẽ ama.

### *Kris kôt mẽ hkwỳ kot mẽ hwỳr hpẽr mẽnh ã mẽ harẽnh*

10 Nẽ ota Aristakja ixpyrà nẽ kêp prês nẽ hkrĩ. Tã mẽ awỳr hpẽr mẽ. Nẽ Panãpe htõ Juãw Makreja mããnẽn mẽ awỳr hpẽr mẽ. Na pa pre ra mẽ amã Juãw Makre jarẽ. Tã koja mẽmo arĩgro hã akupỹn mẽ awỳr mõr japêr ka mẽ omu nẽ ho mex nẽ.

11 Nẽ Jejus Justija mããnẽn mẽ awỳr hpẽr mẽ. Jajaja mẽ ixpyrà nẽ kêp Ijaew. Tã

mẽ tapxipixjaja na htem ixpyrà nẽ mẽ ixpê Ijaew kwỳjê rom mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr nyw o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa. Tĩrtũm kot Kra Kris kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho hkra hã harẽnh nywja na htem mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Pa ja hã mẽ omu nẽ ixkĩnh nẽ. 12 Nẽ mẽ anhĩõ Epasja mããnẽn mẽ awỳr hpẽr mẽ. Na hte Jejus Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to ho pa. Nẽ mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho pa nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. E kwa tanhmã Koros kamã akrajê ho kê mẽ akôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Nẽ amã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Nẽ amnhĩ kaxyw Kris kôt pix mã hamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Anẽ.

13 ãm hãmri na hte mẽ ato hwỳr o pa. Nom mẽ kapxipix o hwỳr kêt nẽ. Mããnẽn krĩ pê Ratisej kamã nẽ krĩ pê Jerop kamã Kris kôt mẽ pahtõjê ho hwỳr o ri pa. Mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa kaxyw. Ixte ja hã omunh mex.

14 Nẽ jar mẽ pahtõ tôtô Rukre mẽ Tẽmtija wa mããnẽn mẽ awỳr hpẽr mẽ. Tôtô Rukreja kêp ixkràmnhwỳ mex na.

15 Nẽ kêr ka mẽ krĩ pê Ratisej kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã ijarẽ. Nẽ Nĩpare mã nẽ õrkwỹ hwỳr mẽ pikuprõnh nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o mẽ hkrĩ xwỳnhjê mã mããnẽn ijarẽ.

16 Nẽ e kêr ka mẽ ixte mẽ awỳr kagà mẽnhja kamã harẽnh pa nẽ hpãnhã krĩ pê Ratisej kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê hwỳr amẽ kê mẽ apyrà nẽ kamã harẽ nẽ piitã kuma. Nẽ mẽ kãm anẽ kê ra ixte mẽ hwỳr kagà mẽnh xwỳnhta kê mẽ amã kugõ ka mẽ kuxwar kamã harẽ nẽ ama.

17 Nẽ kêr ka mẽ Akip mã ijarẽ kê ra Tĩrtũm kot kãm mẽmoj tã karõ xwỳnhta kê ho anhỹr jatur xàm kumẽ. Kêp hkra hã kê tãm kãm àpênh jatur xàm kumẽ.

18 Tã ãm ja pix. E paj pam amnhĩ nhĩhkra ho hatur xà hã kagà. Mẽ ate ixte mẽmoj tã kagà pumunh nẽ hkôt inhmã ajamaxpẽr kaxyw. Nẽ ixte mẽ awỳr mẽnh ã ijarẽnh mar kaxyw. Kwa kêr ka mẽ arĩ ixpê prês ã ixto Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa.

E kê Tĩrtũmja mẽmoj to mẽ akutã nojarêt nẽ mẽ ato mex nẽ ka mẽ amex nẽ ajamakêtkati nẽ apa ho apa. Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ ã mẽ awỳr mẽnh anẽ.

# Wam Tesarõn
# Pawre kot Tesarõn kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã na pre kagàja nhĩpêx nẽ ma krĩ pê Tesarõn kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kumẽ. Tesarõn kamã Jejus ã kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja na prem Jejus ã mẽ homnuj o pa nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Hãmri nhũm Pawre mẽ harẽnh ma nẽ kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Kot mẽ kãm mẽ hamaxpẽr o hihtỳx kaxyw mẽ kot arĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa nẽ aa hkaga hkêt ã mẽ kãm karõ. Nẽ nhỹrmã Jejus akupỹn kaxkwa rũm mẽ pahpê hkwỳjê hwỳr wrỳk nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ pahto àpirja nhũm mẽ kãm harẽ. Ã na pre mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà anẽ nẽ mẽ kãm:

1 Pa mẽ apê Tesarõn kamã Jejus kwỳ hã axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja? Xà mẽ amex na ka mẽ apa? Ixpê Pawre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Siras mẽ Ximotre mẽ pa mẽ awỳr kumẽ. Mẽ pahpê Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hkwỳ jakamã na pa htem mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri ixpa. Kot mẽ akutã nojarêt rãhã nhũm mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx mẽ apa kaxyw.

2-3 Nà mẽmoj kêt. Na pa htem mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ ixpa hãmri nẽ mẽ awỳr kagàja mẽ. Na pa htem mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri ixpa nẽ kãm mẽ ajarẽnh o:

—Pa Tĩrtũm. E mãn ka Tesarõn kamã akrajê pumu. Ãm hãmri na ka pre tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ akôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Na htem amnhĩ kaxyw akôt hamaxpẽr tỳx nẽ. Jao mẽ piitã mẽ kamã ukaprĩ kamã tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Nhũm mẽ kãm mẽ ixkurê xwỳnhjaja Pahihti Jejus Kris ã tanhmã mẽ ho ho pa htã nhũm mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ Jejus mẽ war akaga hkêt nẽ. Arĩ war anhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ Pahihti Jejus kutêp tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Ãm hãmri na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ Tĩrtũm. Na pa htem mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ijamaxpẽr nẽ ixkĩnh nẽ.

Anhỹr o pa htem mẽ ato kuwỳ. 4 E Kris kôt ixkwỳjaja. Nà Tĩrtũm kãm mẽ ajapê jakamã na pre amnhĩm mẽ arê. Kot mẽ ato hkra nhũm nhỹrmã kuri mẽ amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa kaxyw. Ra mẽ ixte ja hã mẽ ajarẽnh mar mex.

*Mẽ piitã mẽ kot Tesarõn nhõ xwỳnhjê jarẽnh mar ã mẽ harẽnh*

5 Nẽ na pa prem ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus jarẽnh o mẽ akôt ixpa. Kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Nom pa mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã ixujarẽnh kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm Karõ nhỹ hã na pa prem hihtỳx xà ho tanhmã mẽ amã ixkapẽr to ka prem mẽ inhma nẽ mẽ ixkôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Na pa prem tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa ka mẽ ja hã mẽ ixpumunh o ri mẽ ixkôt apa. 6 Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Nẽ mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ ato htã ka htem Tĩrtũm Karõ nhỹ hã akĩnh nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. 7 Tã nhũm pika pê Masetõn mẽ Gres wa kamã Jejus kôt mẽ pahkwỳjaja ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. 8 Na ka prem tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt apa nhũm mẽ piitã mẽ akapẽr ma. Nom mẽ tapxipixjaja mar kêt nẽ. Na mẽ ra ohtô nẽ mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ apyrà nẽ ma mẽ kãm Jejus jarẽnh o pa. Ra mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽnh o ri apa nhũm mẽ piitã kot mẽ amar jakamã mẽ pajaja na pa htem mẽ kãm ã mẽ ajarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mo kaxyw? Ra mẽ kot mẽ ajarẽnh mar mex kênã. 9 Na pa htem nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj nhũm mẽ ixpumu nẽ ra mẽ tãmjaja mẽ inhmã mẽ ajarẽnh kurê kumrẽx. Nẽ mẽ ajarẽnh o:

—Kwa Tesarõn kamã Kris kôt mẽ pahkwỳjaja na xep kãm mẽ akĩnh nẽ. Amnepêm na pre htem amnhĩm sãnti nhĩpêx nẽ kêp mẽhpãm ã harẽ nẽ amnhĩ to hwỳr o pa. Tã ka xep prem ma mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽ nhũm

mẽ ama nẽ Tĩrtũmja sãnti rom ãm hãmri hã omunh kurê kumrẽx. Hãmri nẽ gryk ã sãnti kaga hpa nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o pa. 10 Nẽ amnhĩ wỳr Tĩrtũm Kra kamã hamak rãhã ho ri pa. Anẽ.

Ãm hãmri na ka htem amnhĩ wỳr kamã hamak rãhã ho apa. Na pre ty nhũm Hipêêxà Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr kumẽ nhũm akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri pu mẽ ãm pix kukwak ri mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa htũm xàta wỳr papa hkêt nẽ.

# 2

### *Pawre kot amnhĩ jarẽnh Sikũn Korĩt 1.12, 4.1-6*

1-2 Nẽ kormã mẽ awỳr mẽ inhmõr kêt ri na pa prem kormã Piripos nhõ xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nom nhũm mẽ hkwỳjaja kãm mẽ inhmar prãm kêt nẽ. Na prem Jejus ã mẽ inhmã kapẽr punuj nẽ mẽ inhĩpêx kati pa prem amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o mẽ hkôt ixpa. Na ka prem ja hã mẽ ijarẽnh ma. Ã mẽ kot mẽ inhĩpêx anhỹr tã pa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr pê Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kaga hkêt nẽ. Na pa prem arĩ mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Tã mẽ awỳr inhnojarêt nẽ Tĩrtũm nhỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ ma mẽ awỳr mõ. Hãmri nẽ mẽ amã tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri ixpa. Ka prem mẽ inhma hãmri nẽ axohtô nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. 3 Nom pa prem ixêx rom tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hkêt nẽ. Rỳ mẽ inhmã mẽmoj prãm xàj mẽ ano kupyr pê mẽ amã ixkapẽr kêt nẽ. 4 Rỳ mẽ ate mẽ ixkapẽr mar nẽ mẽ inhmex ã mẽ ijarẽnh kaxyw pa tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot mẽ inhmar nẽ tapxipix mẽ inhmex ã mẽ ijarẽnh pix prãm xàj na pa prem mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa. Tĩrtũm tapxipix na hte tanhmã mẽ pakute hkôt mẽ pahpumunh rãhã ho pa. Tãm na pre mẽ ixte kapẽr jarẽnh o ri ixpa kaxyw mẽ ixunhwỳ.

5 Xàn pa prem mẽ ijakwa nhĩkjê ho mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ajarẽ hãmri nẽ mẽ ijakwa nhĩkjê ho mẽ ato ixkapẽr punuj nẽ? Nà na pa prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pa prem ixkatàt kôt mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumunh kôt tanhmã mẽ ajarẽnh to ho ri ixpa.

Nẽ xà mẽ ate mẽ ixkapẽr mar nẽ akĩnh nẽ hpãnhã mẽ inhmã amnhĩrer kaxyw na pa prem mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus kapẽr o mẽ ajahkre? Nà na pa prem kàxpore prãm xàj mẽ amã ixkapẽr kêt nẽ. Tĩrtũm kot ja kôt mẽ ixpumunh mex.

6 Rỳ xà mẽ ate mẽ inhmex ã mẽ ixto jarkrar kaxyw na pa prem mẽ awỳr mõ? Nà mããnẽn ja kaxyw kêt. Ã mẽ ate mẽ ijarẽnh anhỹr prãm xàj na pa htem Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre ho ri ixpa hkêt nẽ.

7 Rỳ xàn pa pre mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã amnhĩ jarẽnh o:

—E mẽ ixte Jejus nhỹ hã ixkapẽr o ixpa xwỳnh jakamã kot paj mẽ amã tanhmã ixkapẽr to ka mẽ inhma nẽ hpãnhã mẽ inhmã amnhĩre.

Anhỹr o mẽ amã ixkapẽr? Nà na pa pre ã mẽ amã ixkapẽr anhỹr kêt nẽ. Na pa prem te mẽ katorxà kot hkrajê nhĩpêx pyràk o mẽ anhĩpêx nẽ amarĩ mẽ ajahkre ho ixpa nẽ mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ.

8 Mẽ inhmã mẽ akĩnh jakamã na pa prem mẽ amã ixprĩ hã Tĩrtũm kapẽr piitã harẽnh par o mẽ akôt ixpa nẽ mẽ kot ja hã tanhmã mẽ ixto pymaj tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpẽr o ri ixkaprĩ hkêt nẽ. Ãm ixàmnhĩx ri tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o mẽ akôt ixpa. 9 Mẽ apê mẽ ixkwỳ jakamã na pa prem tanhmã mẽ amã ixkapẽr to hpãnhã mẽ ixàpkur xà rỳ mẽmoj tã mẽ awỳr kêt nẽ. Na pa prem mẽ pamjaja mẽmoj tã ixàpênh pê mẽ amã ixkapẽr o ri ixpa. Nẽ ixàpênh rũnh kumrẽx. Arĩgro hã nẽ kamàt kãm. Mãn arĩ mẽ ate ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã anohtỳx japêr ko. 10 Na pa prem tãm amnhĩ nhĩpêx o mẽ akôt ixpa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt. Jao tanhmã amnhĩ to mex to rãhã ho ri ixpa ka prem amnhĩ tã mẽ ixpumu. Nhũm Tĩrtũm haxwỳja ja hã mẽ ixpumu. 11 Na pa pre mẽ apê mẽ ixkra pyràk mẽ anhĩpêx o ri mẽ akôt ixpa. 12 Jao mẽ amã ixkapẽr mex nẽ. Nẽ mẽ akaprĩ nẽ apa xwỳnhjaja pa prem akupỹm mẽ ajamaxpẽr o mẽ axihtỳx hãmri nẽ mẽ apiitã mẽ amã ixkapẽr nẽ mẽ amã:

—Kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Anẽ.

Tĩrtũm tãm na pre amnhĩ wỳr mẽ pahwỳ pu prem hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã koja nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ pahto api pu mẽ Kra Jejus kukwak ri wa kuri pamex kumrẽx nẽ ri papa ho papa. Jakamã kwa kêr ka mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

### *Jejus kwỳjaja kãm Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr hkêt xwỳnhjê pyma hkêt*

*Atre 17.1-9*

13 Nẽ ma mẽ awỳr mẽ inhmõrta ã na pa prem mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ akôt ixpa ka prem mẽ inhma nẽ mẽ ixte amnhĩ krã hkôt mẽ ixkapẽr ã mẽ ixkamnhĩx kêt nẽ. Na ka prem ãm hãmri mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr jarẽnh ã mẽ ixpumunh kurê kumrẽx nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ Jejus mẽ Hipêêxà wa hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jakamã na pa hte mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã mẽ anhỹ hã ixkĩnh jarẽnh o ri ixpa. Nà na ka htem arĩ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. 14 Nhũm hte mẽ akwỳjaja tee ri ja hã mẽ apumu nẽ Jejus ã mẽ atomnuj nẽ. Nom mẽ kapxipixjaja ã mẽ anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jutej kamã Ijaew kwỳjaja na prem mẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ hã mẽ hipêx kati ho pa.

15 Amnepêm Ijaew na prem Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr o mẽ pa xwỳnhjê homnuj nẽ mẽ hkwỳjê hpar o pa. Hãmri nhũm hpãnhã mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjaja mẽ uràk nẽ Pahihti Jejusja pĩ. Tã jarãhã mããnẽn ã Jejus ã mẽ panhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri mẽ pahtã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj tỳx kumrẽx nhũm mẽ pahtã mẽ kamã gryk nẽ.

Na hte mẽ apê Ijaew kêt xwỳnhjê ho hkra nhũm Ijaew kãm ja prãm kêt 16 jakamã na htem mẽ akwỳ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr pymaj mẽ anê mẽ ixkurê nẽ mẽ inhmã:

—Kwa Ijaew kêt xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kêt nẽ. Ja mex kêt. Anẽ.

Mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ nhỹrmã Tĩrtũm wa kuri atĩr tũm nẽ apaja mẽ kãm hprãm kêt jakamã na htem ã mẽ anê àmnàr o pa anhỹrja o amnhĩ tomnuj nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ pa xwỳnh jakamã na Tĩrtũm mẽ kamã gryk nẽ. Koja nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ rẽnh pa.

### *Pawre akupỹm Tesarõn nhõ xwỳnhjê hwỳr hkrà hã harẽnh*

*Atre 17.10-13*

17 Nẽ ma mẽ awỳr mẽ inhmõr tã mẽ anhõ krĩ kamã mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja na pre mẽ ixpumu nẽ mẽ anê mẽ ijano pa prem ijapôj nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm krĩ hõ hwỳr ixpa. Nom arĩ mẽ amã ijamaxpẽr rãhã nẽ mẽ ato ijamak o ri ixpa nẽ xatã akupỹm mẽ awỳr ixkrà. 18 Na pa prem inhmã akupỹm mẽ awỳr inhmõr prãm tỳx nẽ. Ixpê Pawre na pa pre xatã mẽ awỳr ixkrà htã nhũm Satanasti tanhmã mẽ anê ixpê amnàr to pa kormã mẽ awỳr inhmõr kêt nẽ. Ãm tee ri inhmõr prãm kaprỳ. 19-20 Mẽ inhmã mẽ akĩnh tỳx. Mẽ ate Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex jakamã koja nhỹrmã Pahihti Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ pa mẽ akuri xa nẽ kãm mẽ ajarẽnh o:

—Pa Pahihti. E Tesarõn nhõ xwỳnhjê pumu. Na ka pre mẽ hwỳr inhmẽ pa mẽ hwỳr mõ nẽ mẽ kãm ajarẽ nhũm prem inhma nẽ amnhĩ kaxyw akôt hamaxpẽr tỳx nẽ akôt amnhĩ xunhwỳ. Tã na htem akôt tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa.

Anhỹr o kãm mẽ ajarẽ nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh tỳx kumrẽx.

## 3

### *Pawre kot Tesarõn wỳr Ximotre mẽnh ã harẽnh*

*Atre 17.14-15, 18.5*

1-5 Nẽ kormã mẽ akôt ixpa ri na pa pre Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja kot Kris ã tanhmã mẽ atomnuj to hkukamã mẽ amã mẽ harẽ ka prem mẽ inhma. Na htem ã Kris ã mẽ pahkurê xwỳnhjaja mẽ panhĩpêx anhỹr o pa. Tã nhũm prem ã mẽ anhĩpêx anẽ pa mẽ ajarẽnh ma nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr nẽ axpẽn mã mẽ ajarẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ homnuj toja mỳrapê mãn mẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ Jejus kaga rỳ ko. Mãn ra Satanasti tanhmã mẽ kãm Jejus o hêx to nhũm mẽ kuma nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga. Kwa mãn

pu prem ãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh kaprỳ nà? Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri mẽ akukamã ijamaxpẽr nẽ mẽ awỳr Ximotre mẽnh kaxyw nẽ kãm:

—Mãn ra Tesarõn nhõ xwỳnhjaja Jejus ã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o ra tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. Kwa ma mẽ hwỳr mõ nẽ ja hã mẽ omu. Hãmri nẽ mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kaxyw mẽ hamaxpẽr o axihtỳx. Hãmri nẽ akupỹn wa ixwỳr mõ nẽ wa inhmã tanhmã mẽ harẽnh to. Kot paj Siras mẽ wa akutêp jar Atenas kamã wa arĩk. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ awỳr kumẽ. Ximotre na hte Siras mẽ wa inhĩhkô hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Nẽ Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja nhũm wa inhĩhkô hã mẽ kãm harẽnh o pa. Tã pa pre mẽ awỳr kumẽ nhũm ma mẽ awỳr mõ pa Siras mẽ wa Atenas kamã kutêp arĩk.

### *Ximotre akupỹn mõr nẽ Pawre mã mẽ harẽnh*

6 Tã nhũm ra ham akupỹn mẽ arũm wa ixwỳr mõ nẽ wa inhmã tanhmã mẽ ajarẽnh to pa wa mẽ ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ. Na ka xep htem arĩ amnhĩ kaxyw Kris kôt ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Jao mẽ amã mẽ piitã mẽ hkĩnh nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho ri apa. Nẽ arĩ mẽ inhmã ajamaxpẽr nẽ ixpyrà nẽ mẽ amã mẽ ixpumunh prãm o ri apa. 7 Nà ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Na pa wa ra jar ixpunuj nẽ ixpa nẽ Kris ã amnhĩ xà htỳx kamã ijamak tã mẽ ajarẽnh ma nẽ tãm ijamaxpẽr. 8 Tesarõn nhõ xwỳnhjaja kot Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã ka mẽ arĩ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx rãhã nẽ. Pa wa mẽ ajarẽnh ma nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh pê tanhmã Pahihti Jejus mã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. 9 Nà na pa hte wa mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ. Nẽ xatã Tĩrtũm mã mẽ ajarẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na ka pre amnhĩ kôt Tesarõn kãm akwỳjê xunhwỳr tỳx nẽ nhũm htem akôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Ãm hãmri na ka hte ã mẽ hipêx anẽ. Na pa hte mẽ kot amnhĩ nhĩpêx mã ijamaxpẽr o ri ixpa nẽ ixkĩnh nẽ.

Anhỹr o kãm mẽ ajarẽ. 10-11 Nom kãm ja pix jarẽnh kêt nẽ. Na pa hte wa mããnẽn arĩgro hã nẽ kamàt kãm amnhĩ to Mẽpanhĩpêêxà Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr kãm ixihtỳx rãhã ho ixpa nẽ wa kãm:

—Kwa Tĩrtũm mẽ Jejus wa. Na pa wa ra inhmã Tesarõn wỳr inhmõr nẽ mẽ pahkwỳjê pumunh prãm tỳx nẽ. Kormã mẽ kot akapẽr jatur xà mar kêt. Tã wa inhmã akupỹm mẽ hwỳr wa inhmõr nẽ mẽ kãm akapẽr jatur xàm mẽnh prãm. Mẽ kot mar nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa kaxyw. Kwa xàt ka wa akupỹm mẽ hwỳr wa inhmẽ nà? Anẽ.

Na pa hte wa ã amnhĩ to wa hwỳr rãhã ho ixpa anẽ. Tã koja wa akupỹm mẽ awỳr wa inhmẽ pa wa ma mẽ awỳr inhmõr kurê kumrẽx. 12 Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amã axpẽn kĩnh pê tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa. Nẽ mẽ amã akwỳjê hã ma ho te mẽ kam amã amnhĩ tã ma pyràk o ri apa. Ã kot kaj mẽ apiitã axpẽn nhĩpêx anẽ. Te wa inhmã mẽ akĩnh pê tanhmã mẽ ato mex to pyràk. 13 Koja Tĩrtũm ja kaxyw tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ tãm ajamaxpẽr mex nẽ. Kêr kê Jejus nhỹrmã akupỹn wrỳ. Mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mẽ ro hã akupỹn wrỳ. Hãmri ka mẽ Mẽpanhĩpêêxà Tĩrtũm kutã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr nẽ tãm mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh kôt akĩnh nẽ apikunhar o kuri akuhê. No ri tee ri amnhĩ kamã ajamaxpẽr nẽ ajakwamnajre nẽ akuhê hkêt nẽ.

# 4

### *Tĩrtũm kãm mẽmoj prãm ã harẽnh*
### *Rõmãn 13.11-14; Epes 5.3-14*

1 E Jejus kôt ixkwỳjaja. Na pa prem ma mẽ awỳr mõ nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ akôt ixpa. Mẽ ate mar nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw. Ka prem mẽ inhma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Tã kot paj axte ja hã tanhmã mẽ amã karõ hto. Pahihti Jejus nhỹ hã axte mẽmoj tã mẽ amã karõ. Jakamã kwa kêr ka mẽ arĩ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ ỹ hã amnhĩ to htỳx pê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. 2 Na pa prem ra Jejus nhỹ hã mẽ amã mẽmoj tã karõ. Mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm

xàj mẽ amã hã karõ ka prem mẽ inhma. 3 Nà mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm. No kêt mẽ pahtỳx ri nhãm mẽnijê ho amnhĩkati o papaja na kãm hprãm kêt. 4 Jakamã kwa kêr ka mẽ amyjaja aprõ pix tãnopxar o ri apa. No mẽ ri nhãm mẽnijê ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ anijaja kêr ka mẽ amjên pix tãnopxar o ri apa. No mẽ ri nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati ho ri apa hkêt nẽ. 5 Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjaja kot htỳx ri kãm hprãm xà hkôt mẽnijê hwỳr mrar nẽ mẽ ho amnhĩkati htã kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. 6 ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ homnuj tỳx kumrẽx. Na pa prem ra mẽ amã ja jarẽ ka prem mẽ inhma. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hkêt nẽ. 7 Xà na pre Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw amnhĩ wỳr mẽ pahwỳ nẽ mẽ pahto hkra? Nà ja kaxyw na pre mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Ãm mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw nẽ tãm ri axpẽn nhĩpêx o ri papa kaxyw na pre mẽ pahto hkra. 8 Jakamã kot kaj mẽ atõ ja hã mẽ inhma nẽ ãm mẽ inhma nẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ mẽ pajaja mẽ ixkapẽr nhĩrôp axãm kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp kot kaj xa. Nẽ mããnẽn kot mẽ pahwỳr Karõ mẽnh xwỳnhja kapẽr nhĩrôp kot kaj xa.

9 Nẽ mẽ amã axpẽn kĩnh pê axpẽn to mex o apa hprãm xàj na pre Tĩrtũm tanhmã mẽ amã kapẽr o amnhĩrĩt to ka htem ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa. Jakamã kot paj mẽ axte ja hã tanhmã mẽ amã nẽ hkêt nẽ. 10 Na ka mẽ ra amã axpẽn kĩnh pê te mẽ kam amã amnhĩ tã ma pyràk o axpẽn nhĩpêx o ri apa. Nẽ pika pê Masetõn kamã Kris kôt mẽ akwỳjaja ka mẽ mããnẽn amã mẽ hkĩnh pê ã mẽ hipêx anẽ. Tã kêr ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. 11 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx axàpênh pix tãnopxar o ri apa. Jao mẽ hakwa kamã nhãm tanhmã mẽ hixi jarẽnh to ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ ãm amnhĩ pix tãnopxar o ri apa. Nẽ amnhĩ pa kukwak ri axàpkur kaxyw amnhĩm axàpênh mex o ri apa. Na pa prem ra ã ja hã mẽ amã karõ anẽ. 12 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ amã prãm xàj axàhwỳr o ri apa hkêt nẽ. Nhũm Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ axpẽn mã mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hã mẽ ajarẽnh kurê kumrẽx.

### *Kris kwỳ htyk xwỳnhjê jarẽnh*
### *Matêwre 24.29-31; Wam Korĩt 15.51-58*

13 E Kris kôt ixkwỳjaja. Na ka xep mẽ tee ri Kris kôt akwỳ htyk xwỳnhjê hkukamã ajamaxpẽr. Jakamã kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Nà Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja na htem ty nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ. Mẽ htyk nẽ ma Jejus wỳr àpir kêt jakamã na htem mẽ mỳr pê hkaprĩ htỳx nẽ pa. No mẽ papajaja na pu htem ho mẽ uràk kêt nẽ. 14 Jejus na pre ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã ra ã kot hipêx anhỹr jakamã koja nhỹrmã Jejus akupỹn wrỳ nẽ mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr nẽ htyk xwỳnhjê karõ nhũm man amnhĩ kôt kaxkwa rũm mẽ o wrỳ. Na pu htem ã ja kôt pajamaxpẽr anẽ. 15-16 Na pre Pahihti Jejus inhmã hkôt mẽ pahkwỳ htyk xwỳnhjê jarẽnh o:

—Kot paj nhỹrmã akupỹn mẽ awỳr wrỳ ka mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh piitã ma ixkutã axàpir o mõ. Nom kot kaj mẽ arĩ atĩr nẽ apa xwỳnhjaja akumrẽx axàpir kêt nẽ. Kormã. Koja Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh krãhtũmja Tĩrtũm mã pifti kakô. Kakôr tỳx pa ixkwỳ htyk nẽ hikwỹ xwỳnhjê mã ixkapẽr nẽ ixàmra kamã mẽ kumra. Nhũm mẽ hkarõ akupỹn mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm gjêx pa. Hãmri nhũm mẽ akupỹm htĩr nẽ kànhmã hkrĩ hpa nẽ ma kumrẽx ixkutã àpir o mõ. 17 Hãmri ka mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnh arĩ mẽ atĩr nẽ apa xwỳnhjaja ka mẽ hã ajêt nẽ mẽ atipxi nẽ ma ixkutã axàpir o mõ pu mẽ kakrã kamã axpẽn kaxpa. Hãmri nẽ mẽ pahpimrààtã ma kaxkwam api nẽ inhõ krĩ hwỳr pôj. Kaj mẽ Tĩrtũm mẽ wa ixkuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

18 ã Pahihti Jejus inhmã mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh anẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ tee ri mẽ pahkwỳ htyk xwỳnhjê hkukamã ajamaxpẽr hkêt nẽ. Ã ixujarẽnh anhỹrta ã anohtỳx pê axpẽn jamaxpẽr o axihtỳx o ri axpẽn kôt apa.

# 5

### *Mẽ pahte akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt ã harẽnh*

*Matêwre 24.32-25.13; Wam Pêtre 3.8-13*

1-2 Nẽ mẽ pahte Jejus akupỹm wrỳk xà hã
arĩgro pumunh kêt jakamã kot paj mẽ amã
tanhmã hã kagà hto hkêt nẽ. Koja nhỹrmã
akupỹn mẽ pahwỳr nojarêt hãmri nẽ te kot
mẽ ahkĩnh xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrà
nẽ mẽ pajaêr pê mẽ pahwỳr wrỳ. 3 Jakamã
koja kormã wrỳk kêt ri nhũm Kris kwỳ hkêt
xwỳnh kot amnhĩ wỳr kamã hamak kêt
xwỳnhjaja hãmri mex nẽ pa hã amnhĩ pumu
nẽ hkĩnh nẽ pa. Nẽ axpẽn mã kapẽr o:

—Nà koja Tĩrtũm tanhmã mẽ pahto hkêt
nẽ. Arĩ mẽ pamex nẽ ri mẽ papa kênã. Nà
kot puj mẽ paxàmnhĩx ri pajamakêtkati nẽ
ri papa ho papa.

Anhỹr o axpẽn mã kapẽr rôm nhũm puh
Jejus mẽ haêr pê akupỹn wrỳ. Hãmri nẽ
ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak
o pa htũm xà hwỳr mẽ rẽnh pa nhũm mẽ
tee ri kêp hpimxur prãm kaprỳ. Te mẽ
htujarô xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na
htem mex nẽ pa htã hpijagri kaxyw õhy
xà htỳx kumrẽx nẽ tee ri kãm õhy xà hkêt
prãm kaprỳ ho hikwỹ. 4 Nom mẽ kajaja
kot kaj mẽ urà nẽ amnhĩ jaêr pê akupỹm
wrỳk kãm omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã
ajamaxpẽr o akaprĩ hkêt nẽ. 5 Mẽ pahpê
Jejus kwỳ jakamã na pu htem kapẽr kôt
ri tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Jao te mẽ
pahte mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjê kot
amnhĩ nhĩpêx pyràk kêt. 6 Na htem mẽ
pahkĩnhã akupỹn wrỳk kukamã hamaxpẽr
kêt nẽ. Te htỳx ri mẽ õt rãhã ho hikwỹ
pyràk. Nom mẽ papajaja na pu htem
akupỹn wrỳk kamã pajamak o papa pê kãm
tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to rãhã ho ri
papa. 7 Te kot ja pyràk. Na htem kamàt
kãm gõr nẽ mẽmoj mã hamaxpẽr kêt nẽ
htỳx hikwỹ. Nẽ mẽ hkwỳjaja kamàt kãm
axpã nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to
ho pa. Jao hamaxpẽr mex kêt nẽ. Tã mẽ
kêp Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjaja hte mẽ uràk
nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa
nẽ akupỹn Jejus wrỳk mã hamaxpẽr kêt nẽ.
8 No kêt mẽ papajaja. Mẽ pahte hkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnhjaja. Kêr pu mẽ ho mẽ uràk
kêt nẽ. Satanasti kãm mẽ pahte amnhĩ
tomnuj prãm tã mẽ pahte kãm hprãm xà
hkôt amnhĩ nhĩpêx pymaj kêr pu mẽ mẽmoj
punuj pê amnhĩ to htỳx rãhã ho ri papa.

Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr
tỳx rãhã nẽ.

Nẽ mẽ pamã mẽ piitã mẽ hkĩnh pê mẽ
kutã panojarêt rãhã ho ri papa.

Nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ hkra Jejus wa kuri
pahtĩr tũm nẽ papa ho papa hkukamã
mãn pajamaxpẽr rãhã o ri papa.

Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm
Satanasti tee ri mẽ pahte amnhĩ tomnuj
prãm xàj mẽ pahkrãm pajamaxpẽr punuj
jagjênh kaprỳ.

9 Xà na pre Tĩrtũm mẽ pakamã gryk kãm
mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà
hwỳr mẽ pajanor kaxyw mẽ parê? Nà na
pre ja kaxyw mẽ parênh kêt nẽ. Ãm Pahihti
Jejus Kris kukwak ri kot amnhĩ katut kôt
mẽ pahte amnhĩ tomnuj rẽnh par nẽ mẽ
pahto hkra kaxyw na pre mẽ parê.

10 Tã mẽmo kaxyw na pre Krisja mẽ panê
ty? Nà nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri mẽ
pamex kumrẽx nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho
papa hprãm xàj na pre mẽ panê ty. Jakamã
koja nhỹrmã akupỹm amnhĩ kôt ma mẽ
pahto àpir kaxyw akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ
pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr
xwỳnh piitã ma hkôt kaxkwa hwỳr api
hãmri nẽ Tĩrtũm wa kuri pamex nẽ pahtĩr
tũm nẽ papa ho papa. Kormã mẽ pahtĩr
ri mẽ papa xwỳnhjaja nẽ ra mẽ htyk nẽ
hikwỹ xwỳnhjaja nhũm akupỹm mẽ ho htĩr.
Hãmri nẽ mẽ pahto hpimrààtã amnhĩ kôt
mẽ pahto àpir pa. Mẽ pahte hkôt amnhĩ
xunhwỳr xwỳnh piitã koja Jejus nhỹrmã
akupỹn wrỳ nẽ ã mẽ panhĩpêx mex anẽ.

11 Tã ã kot anhỹr jakamã kwa kêr ka mẽ
jam ajamaxpẽr o apa pê axpẽn jamaxpẽr
o hihtỳx o ri axpẽn kôt apa. Nẽ Jejus kôt
axpẽn jamaxpẽr o hihtỳx o ri axpẽn kôt apa.
Ra ã mẽ ate axpẽn nhĩpêx anhỹr tã kêr ka
mẽ arĩ ho anhỹr rãhã ho ri apa nẽ aa hkaga
hkêt nẽ.

### *Tĩrtũm kapẽr o mẽ pajahkre xwỳnhjê jarẽnh*

*Karatas 6.6; Wam Ximotre 5.17-19*

12 Nẽ kwa Kris kôt ixkwỳjaja. Na hte mẽ
kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja
mẽ ajahkre mex pê Tĩrtũm mã mẽ ajamãr

mex o pa. Na htem ã mẽ anhĩpêx mex anhỹr rãhã ho ri mẽ akôt pa. Tã kwa kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kapẽr mar tỳx nẽ. 13 Nẽ mẽ hã apijaàm pê tanhmã mẽ ho mex to ho apa.

Nẽ kwa kêr ka mẽ tãm axpẽn nhĩpêx nẽ axàmnhĩx ri ajamakêtkati nẽ axpẽn kôt ri apa ho apa.

### *Mẽ pahte tanhmã Kris kôt mẽ pahkwỳjê nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Epes 4.1-6*

14 Nẽ koja Kris kôt mẽ anhĩõ kãm kaga nẽ pa ka mẽ ja hã omu nẽ kãm anẽ kê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kê hpãnhã amnhĩ xàpkur xà kaxyw àpênh o pa.

Nẽ mẽ kãm ma ho mẽ pa xwỳnhjaja ka mẽ kãm mẽ hamaxpẽr o axihtỳx o ri mẽ hkôt apa.

Nẽ kormã amnhĩ kaxyw Jejus kôt mẽ hamaxpẽr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja ka mẽ tanhmã Jejus kôt mẽ ho mẽ axihtỳx to kê mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

E kêr ka mẽ ã mẽ axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa nẽ axpẽn kamã agryk tokyx anhỹr kêt nẽ.

15 Nẽ koja mẽhõ tanhmã atomnuj to ka mẽ ãm omu nẽ amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm ho mex o ri apa. Nẽ mẽ piitã tanhmã mẽ ho mex to hpix kukamã ajamaxpẽr rãhã nẽ.

16 Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

Mẽ pahpê hkra hã pahkĩnh rãhã papaja na kãm hprãm.

17 Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã ho papaja na mããnẽn kãm hprãm.

18 Nẽ tanhmã mẽ pakute htã arĩ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh o papaja na mããnẽn kãm hprãm. Mẽ pahkĩnh nẽ papa kamã kãm mex o mex ã harẽ. Rỳ mẽ pahpunuj nẽ papa htã arĩ kãm mex o mex ã harẽ. Rỳ nhũm mẽhõ tanhmã mẽ panhĩpêx to htã pu mẽ arĩ kãm mex o mex ã harẽ.

Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

### *Mẽ pahte tanhmã Tĩrtũm Karõ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

19 Nẽ koja Tĩrtũm Karõ mẽ amã mẽmoj tã tanhmã kapẽr o amnhĩrĩt to ka mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kurê kumrẽx. Rỳ mẽhõ mã tanhmã akapẽr to kurê kumrẽx. No kêr ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ atỳx ri hã apa hkêt nẽ. 20 Rỳ nhũm mẽhõ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã tanhmã mẽ amã kapẽr to ka mẽ ama nẽ agryk nẽ tanhmã ho akapẽr punuj to hkêt nẽ. 21 Koja Tĩrtũm kapẽr kôt tanhmã mẽ amã mẽmoj jarẽnh to nẽ ãm hãmri Tĩrtũm Karõ nhỹ hã harẽnh ã amnhĩ jarẽ. Ka mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. 22 No koja Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽmoj jarẽnh to hãmri nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ja jarẽnh kêt nẽ. Ãm amnhĩ krã hkôt harẽ. Ka mẽ tee ri ama nẽ amnhĩ krã kamã kapẽr xir tỳx kêt nẽ. Jao hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

### *Tanhmã Pawre kot mẽ ho Tĩrtũm wỳr to hã harẽnh*

*Wam Tesarõn 3.3, 16*

23 Nẽ na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr o ri ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ate mẽ inhmã mẽ ijamakêtkati xà nhõr jakamã na pa htem anhỹ hã ixàmnhĩx ijamakêtkati nẽ ri ixpa. Jakamã kwa kêr ka tanhmã Tesarõn kamã akwỳjê ho kê mẽ amnhĩ to mex rãhã ri pa. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri hamaxpẽr rãhã nhũm Pahihti Jejus Kris akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ.

Anhỹr o mẽ ato kuwỳ. 24 Tã koja ã mẽ anhĩpêx anẽ. Ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Ã mẽ anhĩpêx anhỹr kaxyw na pre amnhĩm mẽ arê.

### *Kagà jatur xà*

25 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kwa kêr ka mẽ amnhĩ xwar ixto Tĩrtũm wỳr o apa.

26 Nẽ kêr ka mẽ atar Kris kôt mẽ pahkwỳjê piitã mẽ kãm mẽ ijarẽ.

27-28 Nẽ kê Pahihti Jejus Kris mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixte Pahihti nhỹ hã ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anhỹr jakamã kêr ka mẽ atar Kris kwỳjê piitã mẽ kãm kamã harẽ kê mẽ piitã ixkapẽr ma.

Tã ãm ja pix na hapêx. Ixpê Pawre na pa ã mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ.

# Sikũn Tesarõn
# Pawre kot Tesarõn kamã Jejus kôt kwỳjê hwỳr wam kagà nẽ mẽnh kôt hõ kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx nẽ ma Tesarõn kamã Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kumẽ. Na pre hte Tesarõn kamã mẽ kãm Jejus ã mẽ hkurê xwỳnhjaja Jejus ã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Hãmri nhũm Pawre mẽ harẽnh ma nẽ kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Nẽ kamã mẽ kãm mẽ hamaxpẽr o hihtỳx. Nẽ mẽ kot arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa nẽ hamaxpẽr kôt hamaxpẽr o pa hã mẽ kãm karõ. Nẽ nhỹrmã Jejus akupỹn kaxkwa rũm mẽ pahpê hkrajê hwỳr wrỳk nẽ pika ho hapêx par ã mẽ kãm harẽ. Ã na pre Pawre mẽ kãm kagàja kamã mẽ kãm ujarẽnh anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Tesarõn nhõ xwỳnh kot Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja? Xà mẽ amex na ka mẽ apa? Ixpê Pawre na pa axte mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Siras mẽ Ximotre mẽ pa mẽ awỳr kumẽ. Nà mẽ pahpê Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Kra Jejus Kris kwỳ na pu mẽ. 2 Jakamã na pa htem mẽ ato wa hwỳr rãhã ho ri ixpa. Wa kot mẽ akutã nojarêt rãhã ka mẽ ajamakêtkati nẽ apa kaxyw. Nẽ mẽmoj to mẽ akutã wa nojarêt rãhã ho pa kaxyw.

*Tĩrtũm kot nhỹrmã hkrajê nhĩpêx kati xwỳnhjê homnuj tỳx ã harẽnh*

*Wam Pêtre 4.12-19*

3 Nẽ na ka htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx mex o ri apa. Nẽ axpẽn kutã anojarêt rãhã nẽ. Na pa htem ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã ijamaxpẽr nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ Tĩrtũm mã mẽ anhỹ hã ixkĩnh ã amnhĩ jarẽ. 4 Nẽ nhỹhỹm ixpa nẽ nhỹri krĩm agjê nẽ kamã Tĩrtũm kôt mẽ pahkwỳjê mã mẽ ato amỹra nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã Tesarõn kamã Kris kwỳjê jarẽ ka mẽ inhma. Nà mẽ õ krĩ kamã mẽ hkwỳjaja na htem Kris ã mẽ hipêx kati ho pa nhũm htem amnhĩ xà htỳx kamã hamak pê mex kêt nẽ pa. Tã nom tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o Jejus kaga hkêt nẽ. Na htem arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Anẽ.

5 ã mẽ ate mẽ kutã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apaja na hte Tĩrtũm hã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ pa. Nẽ mẽ akukamã hamaxpẽr o:

—Mẽ kot Ixkra Jejus ã tanhmã mẽ hipêx to ho pa htã ãm hãmri na htem mẽ kutã amnhĩ to htỳx o pa nẽ mẽ umaj wa ixkaga hkêt nẽ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ kêp ixkra hã amnhĩ to amnhĩrĩt mex nẽ. Nà koja mẽ nhỹrmã wa ixri mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa.

Anhỹr o hamaxpẽr. 6 Nẽ mẽ kot Kris ã mẽ anhĩpêx punuj xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ atã mẽ homnuj tỳx nẽ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa. Ãm hãmri koja ã mẽ atã mẽ hipêx anẽ. 7-10 Koja Pahihti Jejusja nhỹrmã man akupỹn pika hwỳr hirã htỳx kãm wrỳ nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh xihtỳx xwỳnhjaja man hkôt wrỳ. Koja mẽ wrỳ hãmri nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê homnuj tỳx kumrẽx. Jao ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa nhũm mẽ kamã htĩr tũm nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa. Koja ã Pahihtija amnhĩ nê mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê rẽnh anẽ nhũm mẽ pahkĩnhã Tĩrtũm mẽ Krata wa kuri mex nẽ pa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pahkĩnh ã wa mex o wa mex nẽ wa hihtỳx o wa hihtỳx ã wa omunh kêt nẽ. Koja Pahihti Jejus nhỹrmã akupỹn wrỳ nẽ ã mẽ panê mẽ hipêx anẽ. Koja wrỳ pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr xwỳnhjaja amnhĩ wỳr omu nẽ pahkĩnh nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ nhĩ nyw ã amnhĩ pumu nẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Amex o amex Pahihti. Na ka pre mẽ inhnê ty hãmri nẽ mẽ inhmã mẽ inhĩ nyw gõ. Kot paj mẽ Tĩrtũm mẽ war ari inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Ãm hãmri na ka ã mẽ ixto mex anẽ. Nà amex kumrẽx o amex kumrẽx Pahihti. Anẽ.

Ã kot puj mẽ pahpê hkwỳjaja amnhĩ tã kãm mex o mex ã harẽnh anẽ. Ra mẽ ate mẽ ixkapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã kot kaj mẽ ixpyrà nẽ ã kãm mex o mex ã harẽnh anẽ.

*Pawre kot Tesarõn nhõ xwỳnhjê ho Tĩrtũm wỳr ã harẽnh*

11-12 Nẽ na pa htem mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? E Tesarõn kãm akrajaja na pa mẽ ho awỳ. Na ka hte Akra Pahihti Jejus Kris mẽ wa mẽ ho mex rax o apa. Jao amnhĩm mẽ arê nhũm mẽ ra kãm amnhĩ to mex prãm nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr rãhã pê mẽmoj to axpẽn kutã nojarêt o pa. Jakamã kwa tanhmã mẽ hkrã hto kê mẽ akôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa. Kêr ka mẽ kot akôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ omu nẽ akĩnh nẽ mẽ kãm mẽ mex ã mẽ harẽ. Nhũm mẽ ate tanhmã mẽ ho mex to hã amnhĩ tã apumu hãmri nẽ mẽ amnhĩ pyrà nẽ amã amex o amex ã ajarẽnh rãhã ho pa. Anẽ.

# 2

*Kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maati jarẽnh*

*Matêwre 24.23-25; Makre 13.14-23; Rukre 21.20-24; Wam Juãw 2.18-19; Apokarip 13.1-18*

1 Nẽ koja nhỹrmã mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris akupỹn wrỳ pu mẽ ma kutã api nẽ kakrã kamã hkaxpa. Jakamã kwa Jejus kôt ixkwỳjaja. 2 Koja mẽhõ mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã Jejus ra akupỹn wrỳk ã harẽnh japêr. Rỳ tanhmã mẽ amã Jejus hpôx xà hã arĩgro jarẽnh o hêx to nẽ mẽ amã:

—Kwa na ra Jejus akupỹn nojarêt. Koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Semãn ja kamã rỳ ko. Apu hõ hã koja apu wrỳ rỳ ko.

Anhỹr o harẽ. Nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ã kot mẽ amã harẽnh anhỹr ã amnhĩ jarẽ rỳ nhãm mẽhõ kot ã kãm harẽnh anhỹr ã harẽ. Rỳ pa ixte harẽnh nẽ hã kagà hã ijarẽ. Nom kwa kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ ãm ama nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Rỳ ama nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Koja mẽhõ ã mẽ amã Jejus tokyx wrỳk ã harẽnh anẽ nẽ ãm amnhĩ krã hkôt ã harẽnh anhỹr o hêx. Nom Tĩrtũm Karõ nhỹ hã rỳ pa inhỹ hã rỳ nhãm Kris kôt mẽ panhĩõ nhỹ hã ã harẽnh anhỹr kêt nẽ. 3-4 Jakamã kêr ka mẽ ãm mẽ kot harẽnh o hêxja ma nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kormã Pahihti Jejusja akupỹn nojarêt kêt. E kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. Nà kormã Pahihti akupỹn nojarêt kêt ri koja mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm hkurê ho pa. Nẽ amnhĩ tomnuj tỳx o pa. Hãmri nhũm ra kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maatija amnhĩ to amnhĩrĩt. Nom na pre ra Tĩrtũm tanhmã kot hipêx to hkukamã hã amnhĩ jarẽ. Koja xep gaa nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr kumẽ nhũm kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa rãhã nẽ pa ho pa.

Tã nom kormã Pahihtija akupỹn wrỳk nẽ ma hwỳr mẽnh kêt ri koja mẽ piitã omu nẽ kêp Mẽhpãm maati pixi hã harẽnh kaxyw mẽ kêp mẽ õ sãnti piitã hkrakrak pa. Nẽ mẽ kot mẽmo karõ ho amnhĩ pãm ã harẽnh xwỳnhja nhũm piitã hkrakrak pa. Hãmri nẽ axtem nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre jatur xà kamã hitom wỳr axà nẽ kamã nhỹ nẽ hêx rom mẽ piitã mẽ kãm kêp Tĩrtũm ã amnhĩ to hêx nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ ixpumu. Ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm na pa. Pa kot kaj mẽ inhmã inhmex o inhmex ã ijarẽ. No kêr ka mẽ anhõ sãnti ho apãm o apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ. Ãm paxipix ixpê Mẽapãm maati nẽ paxipix ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm.

Anhỹr o amnhĩ to hêx. 5 Na pa pre arĩ mẽ akôt ixpa ri ã mẽ amã harẽnh anẽ. Mãn arĩ mẽ ate ja hã anohtỳx rỳ ko. 6 Nom kormã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xà hã arĩgrota kormã kator kêt. Mẽhõ kormã kot kêp àmnàr jakamã nhũm kormã kator kêt nẽ. Ra mẽ ate kêp àmnàr xwỳnhja jarẽnh mar. Tã koja hpôx xà hã arĩgro kato nhũm kêp àmnàr xwỳnhta kãm pry kaprã nhũm rĩ kormã mõ. 7 Nom na hte ra hpimxur pê Tĩrtũm nê mẽ piitã mẽ hkurê ho pa. Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr pymaj tanhmã nê mẽ ho ho pa. Nom kormã kêp àmnàr xwỳnhja kêp àmnàr jakamã nhũm hte mẽ noo mã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã kêp àmnàr xwỳnhja mã anẽ nhũm kuma nẽ kãm ure nhũm rĩ kormã amnhĩ to amnhĩrĩt nẽ mẽ piitã mẽ noo mã mõ nẽ Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm hêx to ho pa. 8-12 Koja kato nẽ Satanasti mẽ wa mẽ piitã tanhmã mẽ nokupyr to ho ri mẽ hkôt pa. Nẽ hêx rom mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri pa. Koja wa hêx rom te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri

nhũm mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja ja hã wa omu nẽ wa hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nẽ ãm hãmri wa kapẽr ã wa hkamnhĩx. Kop apu ra mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr ronhỹx ra Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho hkra. Nom koja mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Ãm wa kot amnhĩ to hêx o wa pa xwỳnhta kôt pix mã koja mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx prãm.

Ja mỳrapê koja Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ nê wa kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhta wa omunh kêt nhũm wa tanhmã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx to nhũm mẽ wa omu nẽ wa hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ wa gryk ã Tĩrtũm kaga jakamã nhũm nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàja wỳr mẽ rẽnh pa.

Koja Satanasti mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maatita ã hêx rom tanhmã mẽ no kupyr to anhỹr o pa rãhã nhũm Pahihti Jejusja hirã rax kãm akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx xwỳnh maatita ã amỹnê nhũm mẽ kãm hpĩr kurê kumrẽx nhũm hapêx. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

### *Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahto mex to hã harẽnh*

*Rõmãn 8.28-30; Wam Tesarõn 2.13, 5.23-24*

13 Nẽ amnepêm kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm amnhĩm mẽ arê. Mẽ ate kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr nhũm kot mẽ ato hkra kaxyw mẽ arê. Kãm mẽ ajapêê. Na pre mẽ awỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ akarõ mã agjê nẽ tanhmã mẽ ajamaxpẽr to ka mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Na pa htem ja hã mẽ amã ijamaxpẽr nẽ mẽ anhỹ hã ixkĩnh kãm Tĩrtũm mã mẽ ajarẽnh o ri ixpa. 14 Na pre mẽ awỳr mẽ ixrẽ. Mẽ ixte mẽ awỳr ixpa nẽ mẽ amã tanhmã Jejus kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ixpa kaxyw. Mẽ ate mẽ inhmar nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nhũm Tĩrtũm kot Pahihti Jejus Kris o mex pyrà nẽ tanhmã mẽ ato mex to kaxyw. 15 Jakamã kwa kêr ka mẽ ra mẽ ixte wam mẽ awỳr kagà mẽnhta kamã harẽ nẽ mar tỳx nẽ. Nẽ mẽ akôt mẽ ixpa ri tanhmã mẽ ixte mẽ ajahkre htoja mã ajamaxpẽr mex nẽ hã ano htỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Jao Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa Kris kôt ixkwỳjaja.

16 Mẽpanhĩpêêxà maati mẽ Pahihti Jejus Kris wa kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx. Na hte wa tanhmã mẽ pajamaxpẽr o hihtỳx to ho pa pu mẽ wa ỹ hã tãm pajamaxpẽr o ri papa. Nẽ wa ỹ hã nhỹrmã wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa hkukamã pajamaxpẽr kaprỳ ho papa hkêt nẽ. 17 Na pa htem mẽ ato wa hwỳr o ixpa nẽ wa kãm:

—Pa Tĩrtũm mẽ Jejus wa? Kwa kêr ka wa tanhmã Tesarõn kamã akrajê mã mẽ hamaxpẽr o hihtỳx to kê mẽ war anhỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm hamaxpẽr. Jao kapẽr mex rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

# 3

### *Tanhmã mẽ pahte axpẽn to Tĩrtũm wỳr to hã kot mẽ pamã karõ*

*Korosẽ 4.2-4*

1 Nẽ kwa Kris kôt mẽ ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ xwar mẽ ixto Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa. Mẽ ixte krĩ piitã hkôt mẽ kãm Jejus jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa nhũm mẽ kot mẽ inhmar nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kaxyw. Jao mẽ apyrà nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa kaxyw. 2 Nom koja mẽ piitã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ hkwỳjaja kãm Jejus jarẽnh mar prãm kêt jakamã kwa mẽ ixto Tĩrtũm wỳ kê mẽ inhnê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ Jejus ã tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ.

3 Nẽ koja Pahihti tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ajamaxpẽr mex nẽ ỹ hã hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx o ri apa. Jakamã nhũm Satanasti mẽ ate amnhĩ tomnuj hprãm xàj tee ri tanhmã mẽ anhĩpêx to kaprỳ nhũm Pahihti mẽ anê omunh mex nẽ. Ra kot mẽ atã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. 4 Koja ã mẽ anê hipêx anẽ ka mẽ ỹ hã tanhmã mẽ ixte mẽmoj tã mẽ amã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. 5 Tã kê Pahihti tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ Tĩrtũm pyrà nẽ mẽ piitã mẽ kamã axukaprĩ ho ri apa. Nẽ Pahihti Kris pyrà nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Jao hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

*Mẽ kãm kaga xwỳnhjê jarẽnh*
*Wam Korĩt 4.12; Epes 4.28; Wam Tesarõn 4.9-12*

6 E kot paj hpãnhã Kris kôt mẽ pahkwỳ kãm kaga xwỳnhjê jarẽ ka mẽ inhma. Pahihti Jejus nhỹ hã kot paj mẽ amã tanhmã mẽ harẽnh to. Nà koja mẽ akwỳjaja kãm kaga nẽ amnhĩm mẽmoj tã àpênh kêt japêr. Nẽ mẽ ixte mẽ axàpênh mex o apa hã mẽ amã karõja kuhpa hã amnhĩm mẽmoj tã àpênh kêt japêr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. 7-8 Xà mẽ pajaja na pa prem ma mẽ awỳr mõ nẽ mẽ akôt inhmã kaga nẽ mẽmoj tã ixàpênh kêt nẽ ri ixpa? Nà na pa prem mẽ apa kukwak ri ixàpkur pymaj ixàpênh rũnh nẽ amnhĩ pa pix kukwak ri ixàpkur o ri ixpa. Na ka prem mẽ inhmã mẽmo mẽ apkur xà ho mra pa prem amarĩ amnhĩm hamỳnh nẽ hkur kêt nẽ. Na pa prem hpãnhã mẽ amã amnhĩre nẽ kormã kuku. Tã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri axpẽn kôt apa nẽ amnhĩ pa pix kukwak ri apku. Nẽ mẽ amã kaga hã nhãm akwỳjê hpa kukwak ri axàpkur o ri apa kêt nẽ. 9 Na pa prem amnhĩ pa pix kukwak ri ixàpkur o ri mẽ akôt ixpa. Mẽ ate ja hã mẽ ixpumunh nẽ mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. Nom mẽ ixte Jejus mã tanhmã mẽ ajahkre hto nhũm mẽ ate mẽ inhmar nẽ hpãnhã mẽ inhmã mẽ ixàpkur xà nhõrja Jejus mã tanhmã kute hkêt tã pa prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ ate ja hã mẽ ixpumunh nẽ mẽ ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw na pa prem amnhĩ pa pix kukwak ri ixàpkur o ri mẽ akôt ixpa. 10 Na pa prem mẽ amã ja hã karõ ho:

—Koja mẽhõ kãm kaga nẽ àpênh kêt nẽ ka mẽ ja hã omu nẽ kãm õ hkêt nẽ. Kwãr mãmrĩ apkur kêt nẽ kãm prãm nẽ ri pa nẽ amnhĩ pumu. Anẽ.

11 Tã xep ra mẽ akwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ kãm kaga nẽ àpênh kêt nẽ amarĩ ri pa. Nẽ xep htỳx ri axpẽn jakwa kamã nhãm mẽ hixi ho rêr o ri pa. 12 Kwa mẽ inhma Jejus kôt ixkwỳjaja. Kot paj Pahihti Jejus nhỹ hã mẽ amã mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarẽ ka mẽ inhma nẽ mẽ inhmar tỳx nẽ. Kêr ka mẽ kãm kaga xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ jam ure nẽ hpãnhã àpênh mex o pa. Jao mẽ apyrà nẽ amnhĩ pa kukwak ri apkur o pa. Kêr ka mẽ ã mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh anẽ.

13 Nẽ kwa kêr ka mẽ axpẽn to mex o apata kaga hkêt nẽ.

14 E na pa mẽ ã Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj tã mẽ amã karõ nẽ hã kagà anẽ. Tã koja mẽhõ kamã harẽ nẽ kuma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ka mẽ ja hã omu nẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Tokyx kot ja hã amnhĩ pumunh nẽ amnhĩ tã hpijaàm kaxyw. 15 Nom arĩ Kris kôt kêp mẽ akwỳ jakamã kêr ka mẽ arĩ kêp mẽ atõ rỳ atõx ã tãm hipêx nẽ kãm akapẽr mex o ri apa. Nom te ho kêp mẽ akwỳ hkêt pyràk o kãm akapẽr kêt nẽ.

*Tanhmã Pawre kot mẽ ho Jejus wỳr to hã harẽnh*

16-18 Nẽ na pa hte mẽ ato Pahihti Jejus wỳr rãhã ho ixpa. Kot mẽ pamã mẽ pajamakêtkati xà nhõr jakamã na pa htem mẽ ato kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti? Kwa kêr ka Tesarõn kamã akwỳjê pumu nẽ mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx pa ho pa. Anẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa kagà jatur xà kamã inhĩhkra ho amnhĩ nhĩxi nhĩpêx. Na hte kagà nhĩpêx xwỳnh inhmã ixkapẽr ã kagà. Nẽ hã kagà hpa pa hpãnhã hatur xà kamã pam inhĩxi nhĩpêx. Tã na hapêx.

# Wam Ximotre
## Pawre kot Ximotre hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Nẽ Ximotre kêp Pawre ho ajuta ho hkôt pa xwỳnh na pre. Tã hpãnhã krĩ pê Epes kamã arĩk nẽ Tĩrtũm kapẽr o Jejus kôt hkwỳjê jahkre ho pa. Hãmri nhũm Pawre krĩ hõ kamã pa nẽ kagàja nhĩpêx nẽ hwỳr kumẽ. Nẽ kamã kãm mẽmoj tã karõ. Na pre ra Epes kamã mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ ahkre ho pa nhũm Pawre mẽ harẽnh ma nẽ kagàja kamã Ximotre mã tanhmã mẽ harẽnh to. Nẽ kot Tĩrtũm kapẽr o Jejus kwỳjê jahkre mex xwỳnhjê xunhwỳr kaxyw kãm karõ. Nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã mẽ ahkre ho pa hã kãm karõ nẽ hwỳr kagà nẽ kumẽ. Nẽ kãm:

1 Pa Ximotre? Xà amex? Ixpê Pawre na pa awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Ixte Jejus Kris nhỹ hã mẽ ahkre ho ixpa kaxyw na pre Mẽpapytàr xwỳnh Tĩrtũm mẽ Jejus Kris wa ixta nẽ ixãm. Jejus kamã na pu htem pajamak rãhã ho ri papa.

2 Nà ra ate ixkapẽr mar xà hkôt Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã te apê ixkra pyràk Ximotre. Jakamã na pa hte ato Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr o ixpa nẽ ato wa hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm mẽ Pahihti wa. E Ximotre ho na pa war awỳr kaxyw. Kwa kêr ka wa kamã axukaprĩ nẽ kutã war anojarêt rãhã ho wa ri apa. Kot kaj wa ã ho mex anẽ nhũm war anhỹ hã hamakêtkati nẽ àmnhĩx pa ho pa.

Anhỹr o na pa hte war ato kuwỳ

*Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh*

*Rõmãn 16.17; Wam Ximotre 6.3; Sikũn Ximotre 2.23; Xitre 1.5-16*

3 Nẽ na pu pre wa Epes kamã papa tã pika pê Masetõn wỳr panojarêt nẽ tee ri Epes kamã Tĩrtũm kapẽr ho hêx o mẽ ahkre xwỳnhjê kapẽr ma. Jakamã na pa pre amã:

—E Ximotre kêr ka Masetõn wỳr ixkôt amõr kêt nẽ. Ãm jar Epes kamã arĩk nẽ ixwakre kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê mã akapẽr nẽ ã mẽ hêx anhỹrja nê mẽ hkurê ho ri mẽ hkôt apa.

Anhỹr o amã harẽ hãmri nẽ Epes kamã are nẽ ma Masetõn wỳr ahte mõ. 4 Mẽ hêx xwỳnhjaja amnepêm panhĩgêtjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã ujarẽnh toja nhũm htem mẽ kãm harẽnh pix o pa. Nẽ mẽ hixi piitã harẽnh o pa. Na htem ã amnhĩ krã hkôt hkwỳjê mã ujarẽnh anhỹr o pa. Jao axpẽn kwỳm ri mẽ ahkre nẽ mẽ hã axpẽn mã àkjêr o pa. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao Tĩrtũm nhỹ hã kãm hprãm xà hkôt mẽ ahkre hkêt nẽ. Koja mẽhõ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ ahkre hãmri nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx pê tanhmã mẽ ahkre hto. Nom ixte amã mẽ harẽnh xwỳnhjaja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ahkre hkêt jakamã na pa pre inhnojarêt nẽ ã amã mẽ harẽnh anẽ nẽ mẽ kuri Epes kamã are.

5 Tã kêr ka arĩ mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa Ximotre. Nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã anẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr tỳx pê hamaxpẽr mex o pa. Jao tanhmã hamaxpẽr punuj to hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ te kãm amnhĩ tã ma pyràk o nhãm kãm mẽ hã ma ho pa. 6 Ixte amã mẽ hêx xwỳnh jarẽnh xwỳnhjaja na htem ã mẽ ahkre anhỹr kêt nẽ. Na htem htỳx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ ahkre hto. 7 Tĩrtũm kot finat Mojes mã mẽmoj tã karõja mẽ kot mar tỳx ã amnhĩ kamnhĩx nẽ ho mẽ ahkre hprãm tã no ãm hprĩ hã mar kêt nẽ htỳx ri ho mẽ ahkre ho pa. 8 Tĩrtũm kot Mojes mã mẽmoj tã karõja mex. Mẽ kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw na pre. 9 No na pre mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê mã ã hã karõ anhỹr kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mã na pre hã karõ.

Mẽ kot mẽ õ pahi kapẽr mar kêt xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp kuhê ho mẽ pa xwỳnhjê mã.

Nẽ Tĩrtũm ã mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽ kot mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà hpar xwỳnhjê mã.

10 Nẽ mẽ hprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽ mjên kuhpa hã nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.

Nẽ mẽmyjaja kot mẽnijê kuhpa hã kãm amnhĩ kwỳ myjê hkĩnh nẽ mẽ ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.
Nẽ mẽnijaja kot mẽmyjê kuhpa hã kãm amnhĩ kwỳ nijê hkĩnh nẽ mẽ ho amnhĩkati xwỳnhjê mã.
Nẽ mẽ kot mẽmoj to àhkĩnh nẽ nhãm mẽ kãm ho wẽnê o mẽ pa xwỳnhjê mã.
Nẽ ri mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjê mã.
Ã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnh piitã mẽ kaxyw na pre Mojes mã mẽmojta ã karõ. Mẽ kãm Jejus prãm kêt xwỳnhjê mã. Mẽ kot mar nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. 11 Tã pa na pa hte Pahihti kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm ixãm. Tĩrtũmja mex o mex. Tãm na pre ja kaxyw ixãm.

### *Tanhmã Pahihti Jejus Kris kot Pawre ho mex to hã harẽnh*

*Atre 26.9-18*

12 Nẽ Pahihti Jejus Kris na hte ixto mex rãhã ho pa. Na hte tanhmã ixto pa ỹ hã mẽ piitã mẽ kãm tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Na pre ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã inhmã ixàpênh ã karõ nẽ inhmã:

—E ate amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpẽr mex jakamã kêr ka ma mẽ piitã mẽ hkôt ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa. Anẽ.

13 Nom amnepêm na pa pre hkôt ijamaxpẽr kêt nẽ. Ãm axtem nẽ haprỳ rũnh nẽ ho ixkapẽr punuj o ri ixpa. Nẽ hkwỳjê ho ixkrihkrit nẽ mẽ haprỳ nẽ mẽ htak. Nom kormã amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽr kêt jakamã ixtỳx ã mẽ hipêx anhỹr o ixpa nhũm Pahihti ja hã ixpumu nẽ ixkamã ukaprĩ nẽ mẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. 14 Nẽ kãm ijapê xàj mẽmoj to ixkutã nojarêt rãhã ho pa nẽ tanhmã ixkrã hto pa ra amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm. Hãmri nẽ kukwak ri ra inhmã hkwỳjê hkĩnh nẽ hpãnhã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt ixpa.

15 Nẽ Jejus Kris ra wrỳk nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê htyk ã harẽnhja na pa hte harẽnh o ri ixpa. Ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex o mex. Kê mẽ piitã kuma nẽ hã nohtỳx rãhã ho pa.

Kormã ixte hkôt amnhĩ xãm kêt ri na pa pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx o mẽ piitã mẽ hakrenh 16 nhũm Tĩrtũm ixpumu nẽ ixkamã ukaprĩ nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw ixãm. Mẽ piitã mẽ kot ja hã ixpumunh nẽ axpẽn mã ã ijarẽnh anhỹr kaxyw. Nẽ ijarẽnh o:

—Kwa Pawre na pre amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx o pa nhũm Jejus Kris ja hã omu nẽ kamã gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Na pre tanhmã hkrã hto nhũm ra tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwa pu mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Kêr pu mẽ Pawre pyrà nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kraja wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

Anhỹr o axpẽn mã ijarẽnh nẽ ixpyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kaxyw na pre Tĩrtũm ã ixto mex anẽ. 17 Jakamã na pa hte kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà kapxipix apê Pahi Maati. Nẽ arãhã ho arãhã nẽ amex o amex. Mẽ ixte inhno ho aa apumunh kêt tã kapxipix apê Mẽinhĩpêêxà maati. Tã koja nhỹrmã mẽ piitã ã amã amex o amex ã ajarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

### *Ximotre kot tanhmã Epes nhõ xwỳnhjê jahkre hto hã kãm karõ*

*Wam Korĩt 5.1-5*

18 Nẽ te apê ixkra pyràk Ximotre. Tã kot paj mẽmoj tã amã karõ ka inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Nà Pahihti Jejus mã ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw na pa prem axãm nhũm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja axàpênh kukamã amã kapẽr nẽ amã:

—E ate ma mẽ kãm Pahihti Jejus jarẽnh o apa kaxyw Tĩrtũm kot axãm jakamã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

Tã kot paj ijaxwỳja kagàja kamã amã ixkapẽr nẽ mẽmoj tã amã karõ. Ka mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex pê Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Jao aprĩ hã mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri mẽ hkôt apa. 19 Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus mã ajamaxpẽr mex nẽ. Nẽ mẽmoj punuj pumu nẽ amã ho anhỹr prãm tã Jejus nhỹ hã nê amnhĩ to htỳx nẽ ho anhỹr kêt nẽ. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh

mex o ri apa. Nom kot kaj ja nê amnhĩ to htỳx kêt nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ te ate Pahihti Jejus kaga pyràk. Na pre pahkwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkaga nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. 20 Imẽnew mẽ Aresãnja na pre wa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ tanhmã Tĩrtũm o kapẽr punuj to. Mỳrapê na pa pre Satanasti nhĩhkram wa haxà. Kot tanhmã wa ho nhũm wa kot tee ri amnhĩ tomnujta ã amnhĩ pumunh nẽ tokyx tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kaxyw.

# 2

### *Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã mẽ pamã karõ*

*Rukre 11.2-4; Atre 10.34-35; Epes 6.18*

1 E kot paj hpãnhã tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh to hã amã karõ Ximotre. Ka inhma nẽ ixô ri ho mẽ pahkwỳjê jahkre ho ri mẽ hkôt apa. E ja kumrẽx kot paj mẽ kaxyw amã hã karõ. Kêr ka mẽ piitã mẽ ho Tĩrtũm wỳr ho ri pa. Nẽ kãm mẽ harẽ nẽ mẽ kaxyw mẽmoj tã axàhwỳr o ri apa. Kêr kê ama nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Kê mẽ amnhĩ tã omu nẽ ã kãm kapẽr anẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà ãm hãmri na ka ã mẽ ixto mex anẽ. Amex o amex. Anẽ.

2 Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ õ pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ ho ahwỳr o pa ho:

—Pa Tĩrtũm? Kwa kêr ka mẽ inhõ pahi mẽ mẽ kot mẽ ixto amnhĩptàr xwỳnh piitã tanhmã mẽ ho kê mẽ ixto mex o pa. Kêr pa mẽ ijamakêtkati nẽ ixàmnhĩx ixpa pê amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Nẽ ixàmnhĩx mẽ hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

3 Kot puj mẽ ã mẽ ho mẽ papytàr xwỳnh Tĩrtũmja wỳr o papa anẽ nhũm mẽ pama nhũm ja kãm mex nẽ.

E kêr ka ã mẽ kãm ja hã karõ anẽ Ximotre.

### *Tĩrtũm kãm mẽmoj prãm ã harẽnh*

*Sikũn Pêtre 3.9*

4 Nẽ mẽ piitã mẽ kot kapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm.

5 Ja kaxyw na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ. Tĩrtũmja tapxipix na kêp Mẽpahpãm. Nẽ Kra Jejusja tapxipix na kot Tĩrtũm mã tãm mẽ paxunhwỳr mã xwỳnh. Ja kaxyw na pre amnhĩ grônh kôt wrỳ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ nẽ kato.

6 Hãmri nẽ gaa nẽ àptàr hãmri nẽ mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Jao Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Tã mẽ pahpiitã mẽ pahte kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh mar nẽ tokyx hkôt amnhĩ xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm.

7 Ja kaxyw na pre ixãm. Ixte Ijaew kêt xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. Nẽ Jejus nhỹ hã tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to ho ri ixpa kaxyw. Nẽ tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh kaxyw. Ãm hãmri na pa ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Ixêx kêt. Na pa hte Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ixpa nẽ ã mẽ kãm ixkapẽr anẽ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate Tĩrtũm Kra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm. Jakamã kwa mẽ tokyx amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

### *Ikrêsti kamã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

8 Nẽ kot kaj mẽ tõhã Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nom kêr ka mẽ mẽmoj tã axpẽn kamã agryk kamã kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Rỳ mẽmoj tã axpẽn mã axàkjêr kamã kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Ãm tãm mẽ ajamaxpẽr pix o kãm amnhĩ jarẽ. Nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kamã kãm amnhĩ jarẽ. Ja na inhmã hprãm. Tã kêr ka ã Epes nhõ xwỳnhjê mã ja hã akarõ anẽ Ximotre.

### *Mẽnijaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ*

*Wam Korĩt 14.34; Epes 5.22; Xitre 2.3; Wam Pêtre 3.1-7*

9 Nẽ kot paj hpãnhã Kris kôt mẽ pahtõxjaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kaxyw amã karõ ka inhma. Nà mẽmyjaja kot mẽ omunh nẽ kãm mẽ hkĩnh prãm xàj kê mẽ htỳx ri mẽ noo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Nẽ ja prãm xàj tanhmã ê jagjênh to hkêt nẽ rỳ tanhmã ri mrar to hkêt nẽ. Rỳ mẽ kãm mẽ hkĩnh prãm xàj õkrexê mex jagjênh rỳ mẽ ĩhkra kamã kàx mex jagjênh nẽ ri hã mẽ hkôt pa kêt nẽ. Rỳ ja kaxyw tanhmã ri amnhĩ kĩ jaxwỳr

to nẽ ri hã mẽ hkôt pa kêt nẽ. Rỳ mẽ ê mex jagjê nẽ mẽ noo mã htỳx ri hpijaàm kêt o pa hkêt nẽ. Kê mẽmyjaja kãm mẽ hkĩnh prãm xàj ã htỳx ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hkêt nẽ. 10 Mẽ kãm anẽ kê mẽ kãm Tĩrtũm mãn kĩnh xàj mẽ piitã mẽ kutã mẽmoj to nojarêt o pa.

11 Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw mẽ pikuprõnh xà hwỳr agjê nẽ akryk Tĩrtũm kapẽr mar o hkrĩ nẽ htỳx ri axpẽn mã kapẽr o hkrĩ kêt nẽ.

12 Nẽ kê mẽ ikrêsti kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽmyjê jahkre hkêt nẽ. Rỳ kamã mẽmoj tã tanhmã mẽ kãm karõ hto hkêt nẽ. Ãm akryk Tĩrtũm kapẽr mar o hkrĩ. 13 Mẽmo mỳrapê koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà na pre Tĩrtũm my kot wa finat Atãwja kumrẽx nhĩpêx nẽ kormã hprõ Ewa o hapu nẽ hipêx. 14 Nẽ Atãwja na pre kagã kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Prõ na pre mar xà hkôt Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp xa nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. 15 Mỳrapê na htem mẽnijaja hpijagri ho hikwỹ nhũm mẽ hkrajaja à htỳx kãm hapôj. Tã nom koja mẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ã ixte mẽ kaxyw amã mẽmoj tã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ nhỹrmã mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. E kêr ka ã mẽnijê mã mẽmoj tã karõ anẽ Ximotre.

# 3

*Pastô kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ*

*Xitre 1.5-9*

1 E kot paj hpãnhã tanhmã pastô jarẽnh to. Koja mẽhõ kãm kêp Kris kwỳjê nhõ pastô nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hprãm nẽ ãm hãmri ã hamaxpẽr anẽ. Ja mex. 2 Jakamã koja mẽhõ kãm kêp pastô hprãm hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

Koja mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx.

Nẽ hprõ pix tãnopxar o pa.

Nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx nẽ.

Nẽ tãm hamaxpẽr.

Nẽ àmnhĩx amnhĩ wỳr mẽ piitã mẽ kuwỳ.

Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ.

3 No kê mẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipãnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ àhkurê ho pa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ piitã mẽ kamã ukaprĩ ho ri mẽ hkôt pa. Jao mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ amnhĩm kàxpore rax o pikuprõnh prãm xàj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

4-5 Nẽ hkrajê jahkre mex o pa nhũm mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ hã hpijaàm kãm tãm amnhĩ nhĩpêx.

Koja mẽ hkrajê jahkre mex kêt nẽ hãmri nẽ mããnẽn Kris kwỳjê jahkre mex kêt nẽ. Jakamã nhũm hkrajê mẽ Kris kwỳjaja tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

6-7 Nẽ kê mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa.

Mẽ kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ hã hpijaàm o pa kaxyw. Nom koja mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho kapẽr punuj nẽ. Satanasti kãm hprãm xà hkôt.

Nẽ kê mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja kêp pastô hkêt nẽ.

Koja mẽ kêp pastô hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã tanhmã hamaxpẽr to nẽ amnhĩ to rax prãm xàj tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ te kot Satanasti nhĩpêx pyràk o hipêx nẽ tanhmã homnuj to. Ja pymaj kê mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja kêp pastô hkêt nẽ.

E pastô na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa kamã Jejus kwỳjê jahkre nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho mẽ hkôt pa Ximotre.

*Mẽ kot Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjê kaxyw mẽ hã kãm karõ*

*Atre 6.1*

8 Nẽ kot paj hpãnhã amã mẽ kot Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjê jarẽ ka inhma Ximotre. Nà koja mẽhõ kãm Kris kôt hkwỳjê ho ajuta hprãm hã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Koja mẽ htỳx ri mẽmoj tã mẽ kãm hpẽr o pikẽnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ tanhmã mẽmoj to hêx to ho pa hkêt nẽ.

Nẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipãnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ amnhĩm kàxpore ho pikuprõnh nẽ ho rax prãm xàj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.
9 Nẽ kê Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt hamaxpẽr o pa. Ra Tĩrtũm kot mẽ pamã kapẽr piitã ho amnhĩrĩt jakamã koja Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjaja kapẽr piitã hkôt hamaxpẽr pê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa.
10-13 Nẽ kê mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o pa.
Nẽ pastô pyrà nẽ mẽ hkrajê jahkre mex nhũm mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa.
Nẽ kê mẽ hprõjaja mjên pyrà nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx.
Nẽ hkwỳjê ho kapẽr rỳ mẽ axpẽn jakwa kamã ri axpẽn mã mẽ hixi ho rêr o pa hkêt nẽ.
Nẽ mjên pyrà nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx o ri pa. Nẽ amnhĩ to mex rãhã nẽ.

E koja mẽhõ kãm Kris kwỳjê ho ajuta ho pa hprãm hã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom kêr ka mẽ kot mẽ ho ajuta kaxyw mẽ unhwỳr tokyx anhỹr kêt nẽ Ximotre. Taxy mẽ kamã ama nẽ aprĩ hã mẽ kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu mãn. Hãmri nhũm mẽ piitã mẽ mex ã mẽ harẽ ka mẽ hã mẽ ama nẽ rĩ kormã mẽ kot mẽ ho ajuta ho pa kaxyw mẽ unhwỳ. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã omu nẽ axpẽn mã mex ã harẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã hamaxpẽr mex o pa hã mẽ omu nẽ mẽ hã hpijaàm o pa.

### *Pawre kot Ximotre mã amnhĩ jarẽnh*

14 Nẽ inhmã awỳr inhmõr nẽ apumunh prãm Ximotre. Nom kot pa amnhĩ kukamã ã mẽmoj tã amã karõ nẽ hã kagà anẽ. 15 Kêr pa tokyx awỳr inhmõr kêt japêr ka ixte amã mẽmoj ã kagàta kamã harẽ nẽ ixkutêp ho mẽ ahkre ho ri apa. Mẽ kot mar nẽ hprĩ hã mẽ õ pastô nẽ mẽ kot mẽ ho ajuta ho mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽnh mar kaxyw.

Mẽ pahpê Kris kwỳjaja mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx nẽ pakatàt kôt mẽ piitã mẽ kãm pakapẽr o papa. Jao tanhmã mẽ kãm Jejus Kris jarẽnh to ho ri papa.

### *Pawre kot Jejus mex o mex ã mẽ grer jarẽnh*

16 Nẽ Jejusja mex o mex. Amnepêm kormã mẽ pahte harẽnh mar kêt tã pu prem harẽnh ma hãmri nẽ mex o mex ã pagrer o papa. Nẽ pagrer o:

Kris kêp Mẽpahpãm tã na pre mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ nẽ kato.
Nhũm pre Tĩrtũm Karõja mex o mex ã harẽ.
Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja omunh o pa.
Nhũm ahpỹnhã pika piitã hwỳr tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnhja anhgrà.
Nhũm hte mẽ hkwỳjaja harẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ.
Tã nhũm pika kamã àpênh jatur xàm kumẽ nhũm Tĩrtũm akupỹm amnhĩ wỳr ho api.

Na pu htem ã Jejus mex o mex ã pagrer anẽ.

# 4

### *Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã Kris kwỳjê jahkre hto xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 24.4-13; Korosẽ 2.16-19; Sikũn Ximotre 3.1-9; Sikũn Pêtre 2.1-3; Jutre 3-16*

1 Nẽ nhỹrmã Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kaxyw koja pika nhõ xwỳnh kwỳjaja ma hkwỳjê mã tanhmã Tĩrtũm kapẽr o hêx to ho pa. Na pre Tĩrtũm Karõ hprĩ hã mẽ hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to. Koja xep Satanasti hkwỳjaja Jejus kwỳjê hwỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ kãm kapẽr to. Satanasti nhỹ hã mẽ kãm hêx o pa nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr nẽ Jejus kaga. Ã koja mẽ Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kukamã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
2 Nẽ Satanasti nhỹ hã mẽ kãm mẽmoj to hêx xwỳnhjaja ãm Satanasti pix mar o pa jakamã koja mẽ hamaxpẽr mex kêt nẽ. Koja mẽ mẽmoj punuj pumu nẽ htỳx mex ã hkamnhĩx. 3 Tã koja mẽ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri ã Jejus kwỳjê mã hêx ho pa anẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ axpẽn mã ri mẽ rer o apa hkêt nẽ. Tĩrtũm kãm ja prãm kêt. Ãm ahte ri mẽ papaja na kãm hprãm. Anẽ.

Nẽ mẽ kot mẽmoj mex kur ã mẽ omu nẽ nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Kwa na htem ata hkur kêt nẽ. Tĩrtũm pê omnuj kênã kot ka kêt ri aku.

Anhỹr o koja mẽ kãm kapẽr o pa. 4 Nom Tĩrtũm na pre mẽ pamã mẽ apkur xà piitã ho kato. Mẽ paxàmnhĩx mẽ pahte piitã hkur o papa kaxyw. Jakamã mẽ pahpê hkrajaja na pu htem mẽmoj kaga hkêt nẽ. Na pu htem mẽmoj kur kaxyw nẽ Tĩrtũm mã harẽ hãmri nẽ paxàmnhĩx kuku. 5 Tĩrtũm kot mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harẽnh jakamã na pu htem kãm harẽnh pê paxàmnhĩx piitã hkur o papa.

### *Pawre kot mẽmoj tã Ximotre mã karõ Sikũn Ximotre 1.6-14; Xitre 2.1-8*

6 E Ximotre. Ixte mẽmoj tã amã karõta kêr ka ho Kris kôt pahkwỳjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj ã mẽ ahkre anhỹr jao ra Jejus Kris mã axàpênh mex nẽ. Na ka pre harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xãm hãmri nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Tã kêr ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã kê mẽ piitã ja hã apumu.

7 Nẽ mẽ ujarẽnhja kot paj tanhmã amã hã karõ hto. Mẽ panhĩgêt xujarẽnh kamã mo Tĩrtũm jarẽnh? Amrakati kumrẽx. Jakamã kêr ka mẽ hkôt ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Tĩrtũm kapẽrja ãm hãmri na.

8 Nẽ na htem amnhĩ karo hprãm xàj tanhmã amnhĩ karo hto ho pa. Ja mex. Tanhmã kute hkêt. Na htem tanhmã amnhĩ karo hto nẽ gaa nẽ ra hkarore nẽ pa. No kêt mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o paja na mex o mẽ hkarota jakre. Na htem Tĩrtũm kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx hãmri nẽ mex nẽ hkĩnh nẽ pa ho pa. Hãmri nẽ nhỹrmã kaxkwa kamã Tĩrtũm mẽ Kra Jejus wa kuri mex nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Ja na mex o mex. 9 ãm hãmri ixte amã ja jarẽnh jakamã kwa kêr ka ja hã anohtỳx nẽ ri ho apa Ximotre.

10 Nẽ Tĩrtũmja rãhã ho rãhã. Tã na pu pre amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm pahto hkra. Kãm mẽ piitã mẽ ho hkra hprãm jakamã na htem pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Kra hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra. Ja kaxyw na pu htem mẽ piitã mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh rãhã o ri mẽ hkôt papa. Jao Tĩrtũm mã paxàpênh mex nẽ.

11 E kêr ka ã ja ho pahkwỳjê jahkre anhỹr ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ho pa kaxyw.

12 Nẽ kormã anyw tã kêr ka mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri akapẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Mẽ kot Jejus ã tanhmã ato htã arĩ amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ kutã anojarêt nẽ ajamaxpẽr mex pix o ri apa. Kot kaj kormã anyw tã ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ hã apumu nẽ kãm akapẽr mar prãm nẽ. Anyw ã apumunh tã kãm akapẽr mar prãm nẽ.

13 Nẽ kêr ka mẽ ate Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ ka arĩ ixkutêp mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm ã kagà kamã akapẽr rãhã ho apa. Nẽ aprĩ hã tanhmã ho mẽ ahkre hto nẽ ho mẽ ahkre mex nẽ Ximotre.

14-15 E kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa nẽ amã ho anhỹr kaga hkêt nẽ. Mẽ piitã mẽ kot ate Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex o amõr ã apumunh kaxyw. Kormã ate mẽ kãm Jejus jarẽnh o apa hkêt ri na pre pastô nhỹ hã mẽ kapẽr xwỳnhjaja ate Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw axãm. Hãmri nẽ anhĩmõk ã mẽ ĩhkra jaxwỳ nẽ axàpênh kukamã tanhmã ajarẽnh to nẽ ato Tĩrtũm wỳ. Hãmri nhũm ate mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri apa kaxyw amã ajamaxpẽr o hihtỳx. Tã kêr ka ỹ hã ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa.

16 Nẽ kwa kêr ka amnhĩ pumunh mex nẽ Ximotre. Jao tãm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ akatàt kôt Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ ama nẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nẽ pahpyrà nẽ nhỹrmã Tĩrtũm wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa.

## 5

### *Tanhmã mẽ pahte Kris kôt mẽ pahkwỳjê nhĩpêx to kaxyw mẽ pamã karõ Sikũn Ximotre 2.24-25*

1-2 E kot paj hpãnhã Kris kôt pahkwỳjê hõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ate tanhmã ja nê kãm akapẽr to hã amã karõ.

Nà koja mẽhõ tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ka harẽnh ma hãmri nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ja

nê tanhmã kãm akapẽr to. Nom kêr ka kãm akapẽr mã agêt kêt nẽ.
Koja mẽwejjê õ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka te kêp anhĩpêêxà rỳ akatorxà pyràk o kãm akapẽr. Jao hã apijaàm o tanhmã kãm akapẽr to.
Rỳ koja apyrà nẽ mẽ nywjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka te kêp atõ pyràk o kãm akapẽr.
Rỳ mẽnijê nyw õ amnhĩ tomnuj japêr ka te kêp atõx pyràk o kãm akapẽr. Jao hã apijaàm o kot amnhĩ tomnujja nê tanhmã kãm akapẽr to.
E kêr ka mẽ kot amnhĩ tomnuj nê ã mẽ pahkwỳjê mã akapẽr anhỹr o apa Ximotre.

### *Mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽnh Xiakre 1.27*

3 Nẽ kot paj hpãnhã Kris kôt pahkwỳ pê mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽ. Nà koja mẽhõ nija hkra hkêt nẽ htàmnhwỳ hkêt nẽ pa nhũm mjên kêp ty ka mẽ apê Kris kôt hkwỳjaja ja hã omu nẽ mẽmoj to kutã ano-jarêt rãhã ho ri apa. 4 Nom koja ra hkra rỳ ra htàmnhwỳ japêr kê mẽ tãmjaja tanhmã ho ajuta hto ho pa. Kãm õ nẽ kãm mẽmoj nhõr o pa. Kormã mẽhprĩre ri na pre mẽ õ wôwô nẽ mẽ katorxà nẽ mẽ hipêêxà mẽ hamãr mex pê mẽ kãm õ ho pa. Tã ra mẽ àptàr jakamã kê mẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hamãr mex pê mẽmoj to mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Ã mẽ kot hkwỳjê kamã ukaprĩ ho pa jakamã te mẽ kot Tĩrtũm mã àpênh pyràk.

5 No koja mẽhõ ni ra wejre nẽ ahte ri pa. Nẽ hkra nẽ htàmnhwỳ hkêt nẽ ri pa. Tã kê ja hã amnhĩ pumu nẽ Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ to hwỳr o pa. Nẽ mẽ piitã mẽ ho hwỳr o pa. Jao tãm hamaxpẽr. Ka mẽ apê Kris kôt hkwỳjaja ja hã omu hãmri nẽ mẽ kam nẽ tanhmã kutã anojarêt to ho ri apa. 6 No koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ htỳx ri mẽ grer wỳr mra nẽ hpijaàm kêt o ri mra ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho ajuta hkêt nẽ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nẽ arĩ htĩr tã te ra htyk nẽ hikwỹ pyràk.

7 E kêr ka ã ja hã Kris kôt pahkwỳjê mã karõ anẽ. Kê mẽ ama nẽ ã mẽ mjên htyk xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr o pa. 8 Nom koja mẽhõ amnhĩ kwỳjê ho mex kêt japêr. Nẽ õrkwỹ kamã hprõ nẽ hkrajaja nẽ hipêêxà nẽ katorxà nhũm mẽ kãm mẽ apkur xà nhõr kêt japêr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao Jejus kaga nẽ te mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx nom amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakre.

9 Nẽ mẽ mjên htyk nẽ mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳ hkêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto kaxyw hãmri nẽ mẽ hixi piitã hã kagà. Nom kwa kêr ka aprĩ hã tanhmã mẽ amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu nẽ rĩ kormã mẽ hixi hã kagà.

Koja mẽhõ kormã mjên htĩr ri tãm hipêx nẽ nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati hkêt nẽ.
Nẽ ra hã amgrà pê 60 rỳ ra hã 60 jakre.

10-11 Nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o pa.

Nẽ hkrajaja kormã htĩr ri nhũm mẽ hamãr mex nẽ mẽ ahkre mex o pa.
Nẽ nhãm krĩ hõ nhõ xwỳnhjaja õ krĩ hwỳr pôj nhũm mẽ omu nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ kuwỳ.
Nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho mex o pa.

Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka ja hã mẽ omu nẽ rĩ kormã mẽ ho ajuta kaxyw mẽ hixi hã kagà. Nom mẽ hixi hã kagà kaxyw nẽ mẽmoj tã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã inhmã amnhĩ jarẽ pa ama nẽ rĩ kormã anhĩxi hã kagà.
Kot kaj axte amjên kêt nẽ.
Nẽ tanhmã Kris kôt akwỳjê ho mex to ho ri apa.
Nhũm mẽhõ mẽmo mỳrapê hkaprĩ nẽ pa ka ja hã omu nẽ tanhmã ho ajuta hto.
E kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã amnhĩ jarẽ pa ama nẽ anhĩxi hã kagà. Hãmri nhũm Kris kôt akwỳjaja amã axàpkur xà nhõr o pa. Anẽ.

Ã mẽ kãm akapẽr anẽ nhũm mẽ ama nẽ amã:

—Ỳ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ ka mẽ ama nẽ mẽ hixi hã kagà. No kormã mẽ hã amgrà pê 60 kêt xwỳnhjaja kêr ka kormã mẽ hixi hã kagà hkêt nẽ. Koja mẽ tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõja ma nẽ wam tajê pyrà nẽ amã:

—Ỳ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Na pa Jejus Kris noo mã ã amnhĩ jarẽnh anẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ ra hkurẽ hapôj nẽ ra kot amnhĩ jarẽnhta kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ axte mjên. 12 Ra amnhĩ jarẽnh o:

—Ma kot paj ãm Jejus mã pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa nẽ axte inhmjên kêt nẽ.

Anhỹr tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ kot amnhĩ jarẽnh kwỳm ri axte mjên. Jao te Jejus mã amnhĩ to hêx pyràk nhũm Tĩrtũm pê jamnuj. Ja pymaj kêr ka mẽ kormã mẽ hã amgrà pê 60 kêt xwỳnhjê nhĩxi hã kagà hkêt nẽ. Kormã mẽ hã amgrà pê 60 kêt xwỳnhjaja arĩ mẽ hkĩnh tỳx 13 jakamã kot kaj mẽ kãm mẽ apkur xà nhõr o apa nhũm mẽ ja hã amnhĩ tã mẽ apumu nẽ axte amnhĩm àpênh kêt nẽ. Ãm kãm kaga nẽ htỳx ri nhãm mẽ hwỳr mra nẽ nhãm mẽ hwỳr mra. Nẽ amnhĩ pumunh mex kêt nẽ htỳx ri axpẽn jakwa kamã ri mẽ hixi ho rêr o pa. Nẽ nhỹri mẽmoj pumu rỳ tanhmã mẽmoj jarẽnh mar to hãmri nẽ ma htỳx ri hkwỳjê mã harẽnh o mra. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hãmri nhũm mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkôt mẽ pahpê Kris kôt pahkwỳjê ho kapẽr punuj nẽ. 14 ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa pymaj kêr ka kormã mẽ nyw xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ mãmrĩ axte mjên nẽ o pa. Hãmri nẽ hkra nẽ hkrajê jamãr o pa. Ja na inhmã hprãm. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ kêp Kris kôt pahkwỳ hkêt xwỳnhjaja mẽ hkôt tanhmã mẽ pahto kapẽr punuj to hkêt nẽ. 15 Mãn ka ra Kris kôt pahkwỳjê nyw pê mẽ mjên htyk xwỳnh kwỳjaja tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ harẽnh ma. Na prem Jejus kaga nẽ Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

16 E kêr ka mẽ ã Kris kwỳ pê mjên htyk xwỳnhjê nhĩpêx o apa anẽ Ximotre. Nom koja mẽ akwỳ kamã mẽhõ nhõ wôwô mjên rỳ katorxà mjên kêp ty kê tãm kãm õ ho pa. Kêr kê Kris kôt pahkwỳjaja ãm mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnh pê mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳ hkêt nẽ ahte ri mẽ pa xwỳnh pixjaja tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa.

*Mẽ pahpê Kris kôt pahkwỳjê hkrãhtũm kaxyw mẽ pahtã kãm karõ*

*Atre 14.23; Wam Korĩt 9.7-14; Karatas 6.6; Wam Tesarõn 5.12; Wam Pêtre 5.1-4*

17-18 Nẽ kot paj hpãnhã amã Kris kôt mẽ pahkrãhtũmjê jarẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:

Kêr ka Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja mẽ ahkre pãnhã mẽ kãm amnhĩre. Anẽ.

Nẽ mããnẽn mẽ harẽnh ã kuxi nẽ mẽ harẽnh o:

Koja akrit amã àpênh o pa ka ho mex nẽ kãm õ mex o apa. Anẽ.

Ã ja jarẽnh kot anhỹr jakamã koja Kris kôt mẽ akrãhtũmja Kris mã tanhmã mẽ ato mex to ho pa ka mẽ amnhĩ tã kãm amnhĩrer mex o ri apa. Kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre mex jakamã ka mẽ amnhĩ tã kãm amnhĩrer mex nẽ.

19 Nẽ koja mẽhõ pixi nẽ mẽ awỳr tẽ nẽ amã Kris kôt mẽ akrãhtũm kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã harẽnh to ka ama nẽ ãm ama. Nom koja wa hamẽxkrut rỳ mẽ axkrunẽpxi nẽ mẽ awỳr mra nẽ axpẽn kôt tanhmã harẽnh to ka mẽ ama nẽ ãm hãmri mẽ kot tanhmã kot amnhĩ tomnuj tota kôt ajamaxpẽr. 20 Hãmri nẽ Kris kwỳjê piitã mẽ noo mã kot amnhĩ tomnuj xwỳnhta mã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to nê kãm akapẽr kê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ piitã mẽ kot hã amar nẽ nhỹrmã tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ate uràk nẽ hã tanhmã mẽ kãm axàkjêr to pymaj tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ.

21 E Tĩrtũm noo mã na pa ã amã mẽ kaxyw mẽmoj tã karõ anẽ Ximotre. Nẽ Jejus Kris mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê noo mã pa ã amã karõ anẽ. Jakamã kêr ka inhmar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk. Nom kêr ka akràmnhwỳ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nẽ axtem nẽ ãm omu nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà kêp ixkràmnhwỳ kênã kot paj kêt ja nê tanhmã kãm ixkapẽr to. Pa ho anhỹr kêt nẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk.

22 Nẽ kêr ka anojarêt kãm mẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa kaxyw mẽ unhwỳr kêt nẽ. Aprĩ hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã hã mẽ omu nẽ mẽ hkapi nẽ rĩ kormã mẽ unhwỳ rỳ tee ri mẽmoj tã mẽ omu nẽ mẽ hkaga.

Nẽ koja mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka ja hã omu rỳ harẽnh ma hãmri nẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx pê tãm ri amnhĩ nhĩpêx pix o apa. 23-25 Na htem tõhã tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽhõ ja hã mẽ omu nẽ mẽ harẽnh kurê kumrẽx. Kris kôt mẽ hkrãhtũm kormã kot tanhmã hã kãm nẽ hkêt ri nhũm mẽ ja hã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ harẽnh to. Nom na htem tõhã hpimxur pê tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm Tĩrtũm pix ja hã mẽ omu. Tã koja nhỹrmã mẽ piitã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã harẽnh ma nẽ hkôt omu.

Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja haxwỳja. Na htem tõhã mẽ noo mã tanhmã mẽhõ ho mex to nhũm hkwỳjaja ja hã omu nẽ axpẽn mã mex ã mẽ harẽ. Nẽ tõhã hpimxur pê tanhmã mẽhõ ho mex to nhũm mẽhõ ja hã omunh kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm pix ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu. Tã koja nhỹrmã mẽ piitã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã harẽnh ma nẽ hkôt omu.

Nẽ kwa Ximotre. Axà nẽ anhõhymnuj nẽ ri apa jakamã kwa kêr ka gô pix o akõm o apa hkêt nẽ. Mããnẽn wĩhti hkwỳ ho ixkõ kêr ka anhõhy mex japêr.

# 6

### *Mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê kaxyw mẽ hã kãm karõ*

*Epes 6.5-9; Korosẽ 3.22–4.1; Xitre 2.9-10; Wam Pêtre 2.18-25*

1 E kot paj mẽ akwỳjaja mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê kaxyw mẽmoj tã amã karõ. Mẽ kãm anẽ kê mẽ õ patrãw ã hpijaàm o ri pa. Jao mẽ kapẽr ma nẽ hkôt kãm àpênh mex nẽ. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa pẽr Tĩrtũm kapẽr na mex kumrẽx. Inhmã àpênh xwỳnhja na hte hkôt amnhĩ nhĩpêx pê amnhĩ to mex o pa. Pẽr ãm hãmri na hte Pawre ho mẽ ahkre ho pa.

Anhỹr o hamaxpẽr. 2 Nẽ koja mẽ õ patrãw ra Kris kôt amnhĩ xãm japêr ka kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã anẽ kê Kris kôt mẽ kêp mẽ htõ hã mẽ kãm àpênh mex o ri pa. Nom kê mẽ uràk nẽ kêp Kris kôt hkwỳ hã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà Kris kôt ixtõ kênã kot paj kêt ri kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ kãm ixàpênh mex o ri ixpa.

Anhỹr o hamaxpẽr kêt nẽ. Kê kêp Kris kôt htõ hã kãm ho mex prãm xàj kãm àpênh mex o pa.

E kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê mã ã tanhmã mẽ àpênh to ho pa hã karõ anẽ Ximotre.

### *Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh*

*Rukre 12.13-21; Xiakre 5.1-6*

3 Nẽ na hte Kris kwỳ hkêt xwỳnh kwỳjaja Kris kwỳjê mã Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa. Nẽ htỳx ri Jejus kapẽr kwỳm ri tanhmã harẽnh to ho pa. Ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa kapẽr tã nhũm htem htỳx ri tanhmã ho hêx to ho ri mẽ hkôt pa. 4 Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar tã mẽ àhpumunh tỳx kêt. Na htem tanhmã Tĩrtũm kapẽr kute hã axpẽn mã akir nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm gryk o pa. Nẽ axpẽn mã kapẽr punuj nẽ mẽmoj tã axpẽn kamnhĩx o pa. 5 Nẽ hamaxpẽr mex kêt jakamã mẽmoj tã axpẽn mã àkjêr pix o pa. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o Tĩrtũm kapẽr mar tỳx kêt nẽ. Hãmri nẽ htỳx ri hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Kot paj Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ixpa nhũm mẽ inhma nẽ inhmã amnhĩrer mex nẽ pa ixkàxpore rax nẽ ri ixpa. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa. Ja inhmã mex.

Anhỹrja o kãm hikàxpore rũnh prãm o amnhĩ to amnhĩrĩt o pa.

### *Kàxpore jarẽnh*

6-8 E kot paj hpãnhã amã tanhmã kàxpore jarẽnh to ka inhma Ximotre. Xà na pu htem pakatorxà nhõhy rũm pajapôj nẽ amnhĩ kôt kàxpore hkwỳ jamỳ nẽ ho pajapôj? Nà na pu htem pahkênh nẽ panhỹ kamã pajapôj. Tã kot puj mẽ ja pyrà nẽ nhỹrmã ty nẽ mã ho anẽ nẽ panhỹ kamã ma papa. Jakamã kêr pu mẽ kormã pika ja kamã pahtĩr nẽ papa ri paxàpkur xà nẽ mẽ paxê pix tãnopxar pê pahkĩnh nẽ ri papa. Pakàxpore rũnh kêt tã na pu htem Tĩrtũm kamnàr rom pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ papa. Jao pajamaxpẽr o:

—Nà ixkàxpore rax kêt nẽ ixkukrêx rax kêt tã na hte Jejus ixkôt pa ho pa nẽ mẽmoj to ixkutã nojarêt rãhã ho pa. Jakamã ixkàxpore rax kêt tã ixkĩnh nẽ ijamakêtkati nẽ ixàmnhĩx ixpa.

Anhỹr o pajamaxpẽr o papa.

9-10 Mẽ kot amnhĩm kàxpore o pikuprõnh rũnh xwỳnhjaja na htem kàxpore pix kukamã hamaxpẽr o pa nẽ gaa nẽ kàxpore rũnh gryk ã amnhĩ tomnuj o pa. Na pre mẽ pahkwỳjaja kàxpore rũnh prãm xàj Jejus kaga. Tã ra mẽ hikàxpore rũnh tã hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ pa hkêt nẽ. Na htem omnuj nẽ hkaprĩ nẽ pa. Ã na htem mẽ hikàxpore rũnh xwỳnh kwỳjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao kàxpore pix kukamã hamaxpẽr nẽ gaa nẽ ra gryk ã mẽ kot amnhĩ to mex xà kaga hpa nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ tanhmã hkwỳjê nhĩpêx punuj to. Te tutre kot harôj xành ã htỳx rapuuti hwỳr gjêx nẽ tee ri kãm kator prãm kaprỳ pyràk. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kurẽ.

### *Pawre kot Ximotre mã mẽmoj tã karõ*

### *Korosẽ 4.17; Wam Ximotre 4.14; Sikũn Ximotre 2.1-7*

11 Nẽ kwa Ximotre kêr ka mẽ uràk nẽ kàxpore rax prãm xàj amnhĩ tomnuj o apa hkêt nẽ. Ate Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh jakamã kêr ka kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao Tĩrtũm pyrà nẽ ate amnhĩ jarẽnh xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nẽ amã Kris kôt akwỳjê hkĩnh pê mẽmoj to mẽ kutã anojarêt o ri apa. Nẽ Kris kôt mẽ hkwỳ hkêt xwỳnhjaja kot Kris ã tanhmã ato htã ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt apa. 12 Na ka pre Kris kôt mẽ pahkwỳjê noo mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr awỳr nhũm ate Jejus kôt amnhĩ xãm nẽ amã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hprãm ã amnhĩ jarẽ nhũm ikrêsti kamã mẽ piitã ja hã ama. Jakamã kwa kêr ka arĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.

13-14 E na pa mẽmoj tã amã karõ rax ka piitã kamã harẽ nẽ mar pa. Tã kêr ka inhmã ja hã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Mẽmoj piitã ho htĩr xwỳnh Tĩrtũm mẽ Jejus Kris wa noo mã tanhmã ja hã inhmã amnhĩ jarẽnh to. Jejus htyk kaxyw nẽ àmnhĩx kot Pahi Põn Pirat mã amnhĩ jarẽnh xwỳnhta noo mã amnhĩ jarẽ nẽ inhmã amnhĩ jarẽnh o:

—Nà kot paj ate mẽmoj tã inhmã karõ piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã nhũm Pahihti Jejus Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Ãm hãmri na pa ã amã amnhĩ jarẽnh anẽ Pawre.

Anhỹr o inhmã amnhĩ jarẽ.

### *Tĩrtũm mex o mex ã mẽ grer*

15 Nẽ koja Tĩrtũm akupỹn mẽ pahwỳr Jejus mẽnh xà hã arĩgro jarẽ hãmri nhũm kot harẽnh xàta wỳr pôj nhũm akupỹn mẽ pahwỳr kumẽ. Tĩrtũmja mex o mex. Tapxipix kêp mẽmoj piitã ho amnhĩptàr xwỳnh maati. Nẽ kêp jar mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ õ Pahi Maati.

16 Nẽ tapxipix na rãhã ho rãhã nẽ mex o mex jakamã puhã hirã rax kumrẽx. Tã hkĩnhã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã kot puj mẽ puhã hirã raxja kutã hkêt nẽ. Jao hwỳr mẽ pamrar kêt nẽ.

Nẽ aa mẽhõ kot no ho Tĩrtũm pumunh kêt tã kwa kêr pu mẽ pahpiitã kãm mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx ã harẽnh rãhã ho papa.

### *Axte mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê jarẽnh Rukre 16.9*

17 Nẽ kêr ka Kris kwỳjê kamã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ kot amnhĩ to rũnh kôt amnhĩ to àmra ho pa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw mẽ hikàxpore rũnh kôt hamaxpẽr o pa hkêt nẽ. Kàxpore na hte hapêx tokyx anẽ. Mẽ kãm anẽ kê mẽ hpãnhã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mãn hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Na hte àmnhĩx tanhmã mẽ pahto mex to ho pa nẽ mẽ pahpê õxỳ hkêt nẽ. Jao mẽ pahwỳr na rẽ nhũm mẽ pahpur go mex nẽ pu mẽ kamã panhõ rũnh o papa. Nẽ mẽ pamã myyti ho hirã pu mẽ kukwak ri parĩt mex pê mẽmoj tã paxàpênh o papa. Ã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex kot anhỹr pu mẽ kukwak ri

pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa. Tã kêr ka mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw kumã pix mã mãn hamaxpẽr rãhã ho pa. 18 Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ hikàxpore ho hkwỳjê pê õxỳ hkêt nẽ ho tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Nẽ àmnhĩx ho tanhmã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê ho ajuta hto ho pa. 19 Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ õ krĩ kamã mẽ kutêp mẽ kãm mẽmoj mex o akuprõ. Jakamã nhũm mẽ kormã jar htĩr nẽ pa ri mex nẽ pa nẽ mããnẽn nhỹrmã kaxkwa kamã mex kumrẽx o jar pika ja kamã mex nẽ pata jakre. E kêr ka ã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã ja hã karõ anẽ Ximotre.

*Pawre kot Ximotre mã mẽmoj tã karõ jatur xà*

*Korosẽ 4.17; Wam Ximotre 6.14; Sikũn Ximotre 1.13, 4.5*

20 Nẽ ra Tĩrtũm kot ate kapẽr o mẽ ahkre ho apa kaxyw axãm jakamã kêr ka tãm amnhĩ nhĩpêx pê mẽ ahkre mex rãhã ho ri apa. Jao Tĩrtũm kapẽr o hêx o ri mẽ ahkre xwỳnhjê hkôt apa hkêt nẽ. Na htem mẽ kuma nẽ mẽ kapẽr mex ã mẽ hkamnhĩx nom mẽ kapẽr mex kêt. Jakamã kwa kêr ka mẽ kot tanhmã mẽ ahkre hto hã mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. 21 Na pre ra mẽ pahkwỳjaja mẽ kuma nẽ mẽ kapẽr gryk ã Jejus kaga.

E ãm ja pix. Kê Tĩrtũm mẽ apiitã mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixpê Pawre na pa ã amã ixkapẽr ã kagà anẽ.

# Sikũn Ximotre
## Pawre kot Ximotre hwỳr wam kagà nẽ mẽnh kôt hõ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjaja Jejus ã unê nẽ krĩ pê Rõm kamã haxà nhũm arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Tã ra mẽ kot hpĩr kaxyw nhũm Ximotre mã kagàja nhĩpêx nẽ hwỳr kumẽ. Na pre Ximotre Pawre hkôt pa ho pa hã mytwrỳ xohtô nẽ. Tã hpãnhã krĩ pê Epes kamã arĩk nẽ Tĩrtũm kapẽr o Jejus kôt hkwỳjê jahkre ho ri mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm Pawre kagàja nhĩpêx nẽ kamã kãm mẽmoj tã karõ nẽ hwỳr kumẽ. Nẽ nhỹrmã mẽ kot Pawre pyrà nẽ Jejus ã hpĩr mã htã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr kêt ã kãm karõ.

Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Tĩrtũm kra hã amnhĩ jarẽnh tã nhũm Pawre Tĩrtũm kãm hprãm xà kuhpa hã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã Ximotre mã mẽ harẽ. Kot mẽ harẽnh mar nẽ Jejus kwỳjê nê mẽ omunh mex o pa kaxyw. Nẽ Ximotre kot Tĩrtũm kãm hprãm xà kot pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa hã kãm karõ. Ã na pre Pawreja Ximotre mã mẽmoj tã karõ kamã hihtỳx nẽ hã kagà nẽ hwỳr mẽnh anẽ. Nẽ kãm:

1 Pa Ximotre? Xà amex? Ixpê Pawre na pa amã ixkapẽr nẽ hã kagà nẽ awỳr kumẽ. Ixpê Jejus nhỹ hã hkwỳjê jahkre ho ixpa xwỳnh na pa. Tĩrtũm na pre ja kaxyw ixãm. Tĩrtũm Kra Jejus Krisja kot puj mẽ pahpê hkwỳjaja nhỹrmã kukwak ri pamex kumrẽx nẽ pahtĩr tũm nẽ ri papa ho papa.

*Pawre kot Ximotre ho Tĩrtũm mẽ Jejus wa hwỳr ã harẽnh*

*Atre 16.1-2*

2-3 Te apê ixkra pyràk Ximotre. Jakamã na pa hte ato Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr rãhã ho ri ixpa. Na pa hte mẽ pakukamã mẽ panhĩgêt pyrà nẽ tãm ijamaxpẽr o ixpa pê Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Jakamã na pa hte ato Kra Jejus mẽ wa hwỳr rãhã ho ri ixpa. Arĩgro hã nẽ kamàt kãm amã ijamaxpẽr nẽ ato wa kuwỳ nẽ wa kãm:

—Pa Tĩrtũm mẽ Pahihti wa. E ixte ixkra puro Ximotre ho war awỳr kaxyw war amã ijamaxpẽr. Na ka hte wa ho mex nhũm war akôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Te õ wôwô mẽ katorxà wa kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na pa hte kot amnhĩ nhĩpêx o paja mã ijamaxpẽr nẽ ỹ hã ixkĩnh nẽ. War ate kamã axukaprĩ ho ri apa kaxyw na pa ho war awỳ. War ate kutã war anojarêt rãhã ho ri war apa nhũm hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa ho pa kaxyw. Anẽ.

*Pawre kot Ximotre nhỹ hã hkĩnh ã harẽnh*

4 Nẽ na ka pre hte ixkôt ixto ajuta ho ri ixkôt apa htã pa pre nhỹhỹm inhnojarêt nẽ axtem axàpênh õ hã amã karõ hãmri nẽ Epes kamã are nẽ ma mõ. Ka amã ijapê xàj tee ri ma inhmõr ã ixpumu nẽ amỳr rax nẽ. Na pa hte arĩ ja hã inhnohtỳx nẽ ri ho ixpa Ximotre. Jao ra ato ama nẽ. Tã kot puj nhỹrmã axte axpẽn pumu nẽ pahkĩnh tỳx nẽ.

5 Nẽ na pa hte akatorxà Enĩtre mẽ anhõ wôwôre Rojti wa kãm ijamaxpẽr rãhã ho ri ixpa. Na pre wa kumrẽx amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm. Tã ka wa hkanrẽhã wa uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ixte ja hã apumunh mex. 6 Na pa pre ate tanhmã Jejus mã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa kaxyw axãm kaxyw anhĩmõk ã inhĩhkra xi nẽ ato Tĩrtũm wỳ. Kot tanhmã akrã hto nhũm ate Karõ nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw. Tã kêr ka arĩ ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa. 7 Na pu htem Tĩrtũm Karõ nhỹ hã pamã ma ho papa hkêt nẽ. Na pu htem ỹ hã pamã mẽ piitã mẽ hkĩnh pê paxàmnhĩx tanhmã mẽ ho ajuta hto ho papa. Nẽ ỹ hã kapẽr o mẽ ahkre htỳx o ri mẽ hkôt papa. Nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx rãhã nẽ. Jao amnhĩ to mex pix nẽ.

8 Jakamã kwa kêr ka amã mẽ kãm Jejus jarẽnh o apa pymaj tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ mẽ kot Jejus ã ijaxàr nhũm arĩ ixkrĩ hã ijarẽnh ma nẽ mẽ kot ixkuxwar ajaxàr pymaj mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hkukamã tee ri ajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ kot ã anhĩpêx anhỹr mã tã kêr ka amnhĩ kamã akahak kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm nhỹ hã hihtỳx xà ho amnhĩ to htỳx nẽ ixpyrà nẽ ma mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh

to rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot tanhmã hã anhĩpêx to htãã. 9 Na pu htem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ Jejus kukwak ri amnhĩ katut kôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rẽnh pa nẽ mẽ pahto hkra. Hãmri nẽ mẽ pahte hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. Ãm Jejus pix kukwak ri na hte mẽ pahto hkra nẽ ã mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa anẽ. No na hte mẽ pahte amnhĩ to mex ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Amnepêm kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pre mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Koja mẽ nhỹrmã Ixkra Jejus Kris kôt amnhĩ xunhwỳ pa ja hã mẽ omu nẽ Ixkra kukwak ri mẽ ho mex nẽ. Anẽ.

10 Tã kormã mẽ pahte amnhĩ tã ã kot mẽ pajarẽnh anhỹrja mar kêt jakamã na pre Jejus mẽ pahwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ pahto mex to. Na pre ty nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Jakamã na pu htem ra amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ nhỹrmã mẽ pahtyk tã nhũm Tĩrtũm kot Kra Jejus nhĩpêx pyrà nẽ akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pu mẽ Jejus kukwak ri wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. Jakamã na pu htem mẽ pamã pahtyk pyma ho papa hkêt nẽ.

11 Amnepêm na pre Tĩrtũm ixãm nẽ tanhmã inhmã ixàpênh ã karõ hto nẽ inhmã:

—E Pawre kêr ka Jejus nhỹ hã ma hkwỳjê jahkre ho ri mẽ hkôt apa. Nẽ ixkapẽr o mẽ ahkre mex nẽ. Kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

12 Tã ã kot inhmã kapẽr anhỹr nhũm ixte kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ixpaja mỳrapê na htem Jejus ã tanhmã inhĩpêx kati hto ho pa. Pa hte ixpunuj nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri mẽ hkôt ixpa. Tã nom tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã ixpijaàm nẽ ixkaprĩ hkêt nẽ. Ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr xwỳnhja na ixte tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã omunh mex jakamã kot paj ty nhũm mẽ arĩ inhmỳr pê Tĩrtũm kapẽr mar o pa. Mẽ kot ja hã ixpĩr tã koja mẽ apê Kris kôt ixkwỳjaja inhmỳr pê arĩ mẽ kãm harẽnh o apa. Koja mẽ ã axpẽn mỳr pê amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa rãhã nhũm Pahihti Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ.

13 Kwa Ximotre. Ra ixte amã mẽmoj tã karõ rax jakamã kêr ka mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã o ri apa. Jao Jejus Kris nhỹ hã mẽ piitã mẽ noo mã amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o ri apa. 14 Ate mẽ kãm tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri apaja ãm hãmri na. Tã koja mẽhõ htỳx ri tanhmã ho kapẽr punuj to rỳ axtem nẽ tanhmã harẽnh to ka ja hã ama nẽ nê kãm akapẽr kãm axihtỳx nẽ. Tĩrtũm Karõ ra kot akarõ hwỳr àr jakamã kêr ka ỹ hã ã Jejus jarẽnhja jamãr mex o ri apa anẽ.

### *Pawre kot tanhmã amnhĩ jarẽnh to Sikũn Ximotre 4.16-18*

15 Nẽ mãn ka pre ra pika pê As kamã Kris kwỳ kot ixkaga hã mẽ harẽnh ma. Na pre Pijerti mẽ Emosti mẽ mẽ ohtô nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ ixto ajuta hkêt nẽ. 16-18 ãm Onẽsipti pix na pre mẽ kurom ijarẽnh ma nẽ man ixwỳr Rõm wỳr mõ nẽ ijapêr o ri mẽ hkôt mra nẽ ixwỳr kato. Hãmri nẽ xatã ixwỳr mra nẽ tanhmã ixto mex to. Jao akupỹm ijamaxpẽr o hihtỳx. Ixpê prês nẽ ixkrĩ htã kêp ixkràmnhwỳ hã amnhĩ jarẽnh ã hpijaàm kêt nẽ. Nẽ amnepêm kormã krĩ pê Epes kamã ixpa ri na pre mããnẽn tanhmã ixto mex to ho pa. Tã ã kot inhĩpêx mex anhỹr o pa jakamã na pa hte ho Pahihti Jejus wỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti? Onẽsipti o na pa awỳ. Kot ixto mex rãhã ho pa jakamã kwa kêr ka ixtã omu nẽ kutã anojarêt rãhã ho apa. Nẽ õrkwỹ kamã hkwỳjaja mããnẽn tanhmã mẽ ho mex to. Hãmri nẽ nhỹrmã akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ nẽ ixtã kamã axukaprĩ hã tanhmã ho mex to. Anẽ.

## 2

### *Mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx pix prãm ã mẽ pamã karõ*

### *Wam Ximotre 6.11-16*

1 E Ximotre. Jejus Kris kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã jakamã kwa kêr ka ỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã amnhĩ kamã akahak o ri apa hkêt nẽ. 2 Ra ate pa tanhmã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre htoja mar jakamã kêr ka

amnhĩ xô ri ã Jejus kôt mẽ pahkwỳjê jahkre ho apa anẽ. Mẽ kot amar nẽ pahpyràn axpẽn xô ri ho axpẽn jahkre ho pa kaxyw.

3-4 Sôrdat na htem mẽ hkrãhtũm kãm prãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Jao tanhmã kute htã kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Tanhmãn à rỳ kãm prãm rỳ tanhmã omnuj to htã kutã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ hkrãhtũm kôt amnhĩ nhĩpêx. Na htem amnhĩ xàpênh kukamã tee ri hamaxpẽr o pa hkêt nẽ. Ãm mẽ hkrãhtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ Pahihti Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa hprãm. Mẽ kot hã tanhmã atomnuj to htãã.

5 Nẽ mẽ hprõt tỳx xwỳnhjaja na htem hkwỳjê pê amnhĩ to wa hprãm xàj ãm ja pix kukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ hprõt tỳx prãm xàj mẽmoj kot mẽ ho hirerek kêt nê amnhĩ jagri htỳx nẽ. Hãmri nẽ hprõt tỳx o hkwỳjê jakre nẽ amnhĩ to wa nẽ pôj nẽ kot amnhĩ to wa hã mẽmoj to kãnja. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ amã Pahihti Jejus kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amã amnhĩ nhĩpêx prãm.

6 Nẽ pur kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja na htem mẽ hpur kãm àpênh pix tãnopxar o pa nẽ àpênh rũnh nẽ. Kãm kaga hkêt kãm àpênh o pa. Tã àpênh rũnhja kukwak ri ihpur kãm õ rũnh nẽ ho apkur mex o pa. Nom koja mẽ kãm kaga nẽ àpênh mex kêt nẽ hãmri nẽ õ grire nẽ apkur mex kêt nẽ. Tã kêr ka pur kãm mẽ àpênh rũnh xwỳnhjê pyrà nẽ Pahihti Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Nẽ mẽ uràk nẽ amã kaga hkêt kãm axàpênh pix tãnopxar o ri apa.

7 E na pa ã ajahkre anẽ Ximotre. Tã kêr ka ixte ajahkreja ma nẽ kãm ajamaxpẽr rãhã nẽ. Koja Pahihti tanhmã akrã hto ka aprĩ hã mar tỳx nẽ.

8 Nẽ kêr ka Pahihti Jejus Kris mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Na pre katorxà hkôt kêp Pahi finat Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ hã mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho ĩ nẽ kato nẽ panhõ pika kamã pa ho pa. Tã nhũm prem kupĩ nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak kãm ty. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nhũm akupỹm htĩr o htĩr. Ã na pre hte harẽnh anhỹr rãhã ho ri mẽ hkôt ixpa. 9 Mỳrapê na prem ijaxà pa arĩ jar ixkrĩ ho ixkrĩ. Na htem ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh pyràk o inhĩpêx nẽ axte ixte Jejus kapẽr jarẽnh o ixpa pymaj ijaxà. Tã ã mẽ kot inhĩpêx anhỹr tã na hte Kris kôt pahtõjaja arĩ ixpãnhã mẽ kãm harẽnh o ri pa. Koja mẽ tee ri kãm Jejus jarẽnh o hapêx prãm kaprỳ. 10 Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ ã inhĩpêx anẽ. Koja mẽ arĩ Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja mar o pa nhũm mẽ hkwỳjaja hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ nhỹrmã pahpyrà nẽ kêp Jejus Kris kwỳ hã Tĩrtũm mẽ wa kuri mex nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa.

### *Kris kwỳ kot tanhmã amnhĩ tã grer to hã mẽ harẽnh*

11 Na pu htem mẽ pahpê Kris kwỳ hã ã amnhĩ tã pagrer anẽ:

Mẽ kot Kris ã mẽ panhĩmex tã kot puj mẽ akupỹm pahtĩr nẽ kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

12 Mẽ kot tanhmã Kris ã mẽ pahtomnuj to htã kot puj mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa rãhã ty nẽ nhỹrmã ĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr o papa.

Nom kot puj mẽ amnhĩ kamã pakahak pê mẽ pahpê Jejus kwỳ hkêt ã amnhĩ jarẽ hã koja Jejus amnhĩ xwar mẽ pahpê hkwỳ hkêt ã mẽ pajarẽ.

13 Nẽ mẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr kêê tã tanhmã amnhĩ jarẽnh to xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

Aa kot mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kuhpa hã ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt. Anẽ.

### *Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex xwỳnhjê jarẽnh*

*Wam Pêtre 3.15-16*

14 E Ximotre. Ixte ã mẽmoj tã amã karõ anhỹrja kêr ka ho mẽ ahkre rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nẽ kãm hamaxpẽr rãhã nẽ.

Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex o ri pa nẽ kapẽr ã tanhmã axpẽn mã àkjêr to hkêt nẽ. Koja mẽ hã axpẽn mã akir hãmri nẽ amnhĩ to mex kêt nẽ. Hãmri nhũm mẽ kot mẽ kapẽr mar xwỳnhjaja ja hã mẽ omu nẽ tee ri Tĩrtũm kapẽr kukamã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ.

15 Nẽ na htem mẽ kãm mẽ àpênh mex xwỳnhjaja mẽ õ patrãw kapẽr ma nẽ hkôt mẽmoj tã àpênh mex nẽ. Nhũm õ patrãwja hwỳr mra nẽ àpênh ã omu. Hãmri nhũm

amnhĩ wỳr omu nẽ àmnhĩx noo mã apê. Kãm àpênh mex jakamã amnhĩ kamã kãm uma hkêt nẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka Tĩrtũm noo mã kãm amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ aprĩ hã kapẽr o mẽ ahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Kê ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã apumu nẽ anhỹ hã hkĩnh nẽ. Ka àpênh xwỳnhta pyrà nẽ amnhĩ kamã amã uma hkêt nẽ noo mã kãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

16 No mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjaja kêr ka mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kapẽr mar nẽ ri mẽ hkôt axãm hkêt nẽ. Na htem mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Nẽ gaa nẽ te kêp mar pumaj amnhĩ jamak pro pyràk o amnhĩ nhĩpêx. 17 Tỳx ri tanhmã mẽ ahkre hto xàja te kot mẽ hkànhy aa mex kêt nẽ ra omnuj tỳx o mõrja pyràk. Jao mẽ kot mẽ kapẽr mar o mẽ pa xwỳnhjaja mẽ mar pê ra mẽ hkôt amnhĩ tomnuj tỳx o mõ. Na hte ra Imẽnew mẽ Pijertija wa ã htỳx ri amnhĩ krã hkôt mẽ ahkre anhỹr o pa. 18 Nẽ Tĩrtũm o hêx o mẽ hkôt pa nẽ nhỹrmã akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr kêt ã harẽnh o pa. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã wa kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr pê Jejus kaga nẽ axte amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Nom wa kapẽrja kot anhỹr kêt. 19 Kêt Tĩrtũm kapẽrja ãm hãmri na. Kot mẽmoj to hêx kêt jakamã na pu htem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr kaprỳ hkêt nẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã mẽ pahpê hkrajê jarẽnh to nẽ harẽnh kot:

Tĩrtũm na kot hkrajê piitã omunh mex rãhã ho pa xwỳnh.

Anhỹr o mẽ pajarẽnh. Nẽ mẽ pamã mẽmoj tã karõ kot:

Kê mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja amnhĩ tomnuj o pa hkêt nẽ. Anẽ.

### *Tĩrtũm krajaja te kêp prat mex pyràk ã mẽ harẽnh*

20 Nẽ mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja mẽ õ xijere nẽ mẽ õ prat xohtôô. Prat kwỳ muxre nẽ hkwỳ omnajre. Prat pynajre na htem mãmrĩ kamã apku no prat muxreja ãm mẽmoj mex pix kaxyw na htem mêsti hã haxwỳ nẽ kamã apku. Kasamẽt ã rỳ mẽ hkra krã hkênh ã mẽ hkĩnh nhũm htem mêsti hã haxwỳ nẽ kamã apku. 21 Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjê hkôt hamaxpẽr kêt nẽ mẽ hkôt amnhĩ tomnuj kêt xwỳnhjaja te mẽ kot prat muxre pyràk. Na htem tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tanhmã hamaxpẽr punuj to ho pa hkêt nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ te mẽ kot prat muxre jaxwỳr nẽ kamã apkur pyrà nẽ mẽ kot kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw mẽ unhwỳ.

### *Mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

22 Nẽ mẽ àptàr nyw jamaxpẽr punujja kêr ka te ate hamỳnh nẽ amnhĩ katut kôt rẽnh par pyràk o hipêx Ximotre. Jao axte ho ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Nom mẽ hamaxpẽr mexja kêr ka hamỳ nẽ amnhĩ krã him hagjê nẽ ho ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr rãhã nẽ. Nẽ amã mẽ kêp Kris kôt akwỳjê hkĩnh pê tanhmã mẽ ho ajuta hto ho ri mẽ hkôt apa. Jao mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã nẽ. Na hte ã Pahihti Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

23 Nẽ kêr ka mẽ kot htỳx ri amnhĩ krã hkôt mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hkôt apa hkêt nẽ. Te ate mẽ kêp awry hã ri apa pyrà nẽ mẽ kapẽr ma nẽ ãm ama. Na htem mẽ kapẽr mar o pa nẽ ra hã axpẽn mã tanhmã àkjêr to ho pa. Jakamã kwarĩ mẽ hkôt ri apa hkêt nẽ. 24 Mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx o papa xwỳnhjaja na pu htem mẽ kurom mẽmoj tã axpẽn mã paxàkjêr o ri papa hkêt nẽ. Na pu htem ãm mẽ piitã mẽ kamã paxukaprĩ pê mẽ ho mex nẽ mẽ kamã pagryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ. Na hte ã mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx o papa anẽ.

25-26 Jakamã koja mẽhõ ate Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkreja ma nẽ tanhmã ho amã kapẽr to ka ama nẽ amnhĩ tã tanhmã kãm akapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm kamã axukaprĩ ho tanhmã hã kãm akapẽr mex to. Na hte Satanasti te kot amnhĩm mẽ unênh pyràk o mẽ hipêx nẽ tanhmã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o hêx to nhũm mẽ kuma nẽ hkôt hamaxpẽr nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Tã kot kaj mẽ kamã axukaprĩ ho mẽ kãm akapẽr mex nẽ

nhũm Tĩrtũm tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ ama nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Te Tĩrtũm kot Satanasti pê amnhĩm mẽ utàr pyràk. Jakamã nhũm mẽ hpãnhã Tĩrtũm kapẽr mex ã harẽ nẽ harẽnh o:

—Nà pẽr ãm hãmri na Tĩrtũm kapẽrja. Ãm mex o mex. Anẽ.

# 3

## *Jejus akupỹn wrỳk kukamã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 24.4-13; Korosẽ 2.16-19; Wam Ximotre 4.1-5; Sikũn Pêtre 2.1-3; Jutre 3-16*

1 Nẽ Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja kot paj hpãnhã ixprĩ hã amã harẽ ka inhmar tỳx nẽ Ximotre. Koja Jejus akupỹn mẽ pahwỳr nojarêt pu mẽ pahpê hkwỳjaja pahpunuj nẽ papa. 2 Nẽ Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr o pa.

Jao hikàxpore rax o pikuprõnh pix kukamã hamaxpẽr pê hkwỳjê pê õxỳ htỳx o pa.

Nẽ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar o pa.

Nẽ tanhmã hkwỳjê japrỳ hto ho pa.

Nẽ mẽ hipêêxà nẽ mẽ katorxà hã hpijaàm kêt o pa.

Nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm kêt o pa.

Nhũm mẽhõ tanhmã mẽ ho mex to nhũm mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Rỳ mẽ kãm: “Nà ãm hãmri na ka ã ixto mex anẽ. Nà ja mex.” Anhỹr o mẽ kãm kapẽr kêt nẽ.

3 Mẽ ukaprĩ hkêt jakamã koja mẽhõ tanhmã mẽ homnuj to nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ kamã gryk kurê kumrẽx nẽ aa gryk o hapêx kêt nẽ.

Nẽ amnhĩ tã tanhmã hkwỳjê ho hêx to ho pa.

Nẽ htỳx ri kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to.

Nẽ oprê ho pijapu pix kukamã hamaxpẽr.

Nẽ axtem nẽ kãm mẽmoj mex pumunh prãm rỳ mẽmoj mex mar prãm kêt nẽ.

4 Nẽ mẽhõ ho hkràmnhwỳ htã axtem nẽ mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê nhĩhkram haxà.

Nẽ hamaxpẽr mex kêt o tanhmã amnhĩ tomnuj to rãhã ho ri pa.

Nẽ amnhĩ to rũnh o mẽ piitã mẽ hakrenh par ã amnhĩ to jarkrar o ri pa.

Nẽ amnhĩ krã hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx prãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ kãm Tĩrtũm kãm prãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nẽ.

5 Hãmri nẽ mẽ kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh o pa htã aa hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt. Ã Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx kot anhỹr jakamã kwa kêr ka ã mẽ hkôt apa hkêt nẽ Ximotre.

6-7 Na htem hêx rom hkwỳjê nhõrkwỹ hwỳr agjê nẽ kamã tanhmã mẽnijê mã hêx to. Mẽ kot mẽ mar nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr kaxyw. Nẽ mẽ kãm mẽ kapẽr nyw mar prãm tã nhãm mẽ kapẽr ma nẽ nhãm mẽ kapẽr mar nẽ aa Tĩrtũm kapẽr mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja hêx rom mẽ hwỳr mra nẽ mẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ tanhmã mẽ kãm mẽmoj to hêx to. 8 Te kot amnepêm finat Jãnre mẽ finat Jãmtija wa kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. Na pre finat Mojestija Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã mẽ ahkre hto ho pa nhũm Jãnre mẽ Jãmti wa kãm mar prãm kêt nẽ. Nẽ tanhmã ja nê hkwỳjê mã kapẽr to ho pa. Tã ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr o mẽ pa xwỳnhjaja na htem wa uràk nẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ kapẽr nê tanhmã hkwỳjê mã kapẽr to ho pa. Nhũm mẽ hamaxpẽr mex kêt jakamã ãm mẽmoj punuj pix kukamã hamaxpẽr nẽ mẽ kuma nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr kêt nẽ. 9 Tã nom koja mẽ hkwỳjaja tokyx hprĩ hã mẽ kot mẽmoj to hêx ã mẽ omu hãmri nẽ axte mẽ hkôt hamaxpẽr kêt nẽ nhũm mẽ rĩ amnhĩ pumu. Te amnepêm mẽ kot hprĩ hã Jãnre mẽ Jãmti wa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã wa omunhta pyràk.

## *Mẽ pahte Jejus ã pahpunuj tã hkaga hkêt ã mẽ pamã karõ*

*Atre 13.50-14.7, 14.19-22*

10 E Ximotre. Ate ixkôt apa ryy jakamã ra ate tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx ho ixpa hã ixpumunh mex.

Ixte tanhmã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hto ho ixpaja.

Nẽ inhmã mẽmoj to anhỹr prãm xwỳnhja.

Nẽ ixte amnhĩ kaxyw Kris kôt ijamaxpẽrja.
Nẽ inhgryk tokyx anhỹr kêtja.
Nẽ ixte tanhmã Kris kôt ixkwỳjê ho mex to ho ri ixpaja.
Nẽ ixpunuj nẽ ixpa htã arĩ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ixpaja.
Ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ixpaja ate ixpumunh mex.

11 Na pa pre krĩ pê ãxiok nẽ Ikõn nẽ Ristija kamã mẽ kãm Jejus jarẽnh o ixpa nhũm mẽ hkwỳjaja Jejus ã tanhmã inhĩpêx to pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak o ri mẽ hkôt ixpa. Tã nhũm Pahihti Kris xatã mẽ kêp ixpytà pa ixtĩr pê mẽ ĩhkra rũm ijapôx o ixpa. 12 Na hte Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja mẽ pahte Kris kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pahtomnuj o pa.

13 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja arĩ mẽ kêp Kris kwỳ hã amnhĩ to hêx pê mẽ nokupyr. Nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa. Jao ra mẽ tãmjaja amnhĩ nokupyr o pa nẽ amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx.

### *Pawre kot tanhmã Tĩrtũm kapẽr ã kagà jarẽnh to*

#### *Rõmãn 15.4; Sikũn Pêtre 1.19-21*

14-15 No ka Ximotre. Amnepêm aprĩre rũm na pa pre mẽ ixohtô nẽ Tĩrtũm kapẽr o ajahkre ho ixpa. Akatorxà nẽ anhõ wôwôre nẽ pa nẽ Kris kwỳjaja pa prem ho ajahkre rãhã ho akôt ixpa ka mẽ inhmar tỳx nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt ajamaxpẽr. Jakamã kwa kêr ka arĩ hkôt ajamaxpẽr mex rãhã ho ri apa. Tĩrtũm kapẽrja na htem mar pê amnhĩ kaxyw Jejus Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra. 16 Tĩrtũm kapẽr ã kagàja Tĩrtũm kapẽr na. Na htem ho mẽ ahkre ho pa. Koja mẽhõ hkwỳm ri tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ kapẽr ma nẽ tee ri amnhĩ tomnujja kukamã hamaxpẽr o ra hkaprĩ nẽ. Rỳ tanhmã amnhĩ tomnuj to htã kapẽr ã kagà kamã kapẽr nẽ Tĩrtũm kot ã kot amnhĩ tomnuj anhỹrja nê mẽ pamã kapẽr ã harẽnh ma nẽ amnhĩ tomnujta kaga kurê kumrẽx. Rỳ kamã kapẽr nẽ Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahte amnhĩ to mex to hã mẽ pamã karõ kamã harẽ nẽ kuma. Hãmri nẽ ỹ hã hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Ã na hte Tĩrtũm kapẽr kagàja mẽ kot mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê ho mex anẽ. 17 Na hte mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja kamã harẽ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex pê mẽ piitã mẽ ho mex nẽ ho mẽ ahkre mex rãhã ho pa.

# 4

### *Pawre kot mẽmoj tã Ximotre mã karõ Korosẽ 4.5-6*

1 Nẽ koja nhỹrmã Jejus Krisja akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to. Ra mẽ htyk xwỳnhjaja nẽ arĩ mẽ pahtĩr xwỳnhjaja nhũm tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Jao Tĩrtũm mẽ wa kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa hã mẽ pajarẽ rỳ wa kuri pahtĩr tũm nẽ papa hkêt ã mẽ pajarẽ. Jakamã kwa Ximotre kot paj Tĩrtũm mẽ Jejus Krisja wa noo mã mẽmoj tã amã karõ ka inhmar tỳx nẽ. 2-4 Koja nhỹrmã mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja axte kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ nhãm mẽ kapẽr pix mar prãm o ri pa. Jao amnhĩ kukamã hamaxpẽr o:

—Nà inhmã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt. Kot mẽmoj piitã nê mẽ hkurê kênã. Kot paj hpãnhã mẽhõ kot mẽmoj nê mẽ hkurê hkêt xwỳnhjê kapẽr pix mar o ri ixpa. Nà kot paj anẽ. Ja na inhmã hprãm. Nom kot paj axte Tĩrtũm kapẽr mar kêt nẽ.

Anhỹr jao kapẽr kaga nẽ hpãnhã htỳx ri nhãm mẽ ujarẽnh pix ma nẽ hkôt hamaxpẽr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kwa kêr ka arĩ mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt apa Ximotre. Mẽ kãm mar prãm kêt tã mãmrĩ ri mẽ kãm harẽ. Nẽ nhỹri mẽhõ pumu nẽ kãm harẽ. Mẽ kãm mar prãm xwỳnhjê mã harẽ nẽ mẽ kãm mar prãm kêt xwỳnhjaja ka mããnẽn mẽ kãm harẽ. Nhũm mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka hã omu nẽ tanhmã nê kãm akapẽr to kê hkaga tokyx anẽ nẽ akupỹm tãm amnhĩ nhĩpêx. Rỳ nhũm mẽhõ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa ka ja hã omu nẽ hã kãm akapẽr nẽ kãm:

—Ãm hãmri na ka hte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ anojarêt kêt kãm mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre rãhã ho ri apa.

5 Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Mẽ kot Jejus ã tanhmã anhĩpêx to htã kêr ka ỹ hã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Jao Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Kêr ka ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa Ximotre.

### *Pawre kot ra htyk kaxyw ã amnhĩ jarẽnh Atre 20.17-35*

6 Nẽ mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgroja ra hwỳr ahtêp o mõ. Kot paj pẽr tokyx ty. Amnepêm na prem Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr kaxyw nẽ mẽ hkõm xà kamã mẽmo kagôja py nẽ mẽ kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêstija ã hkapĩr pa nhũm hapêx. Tã te ixpê mẽ hkõm xà kamã mẽmo kagô pikapĩrta pyràk. Kot paj tokyx ty nẽ jar ijapêx. 7 Na pa ra Pahihti Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa. Mẽ kot tanhmã hã ixtomnuj to htã pa hkaga hkêt nẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ra ixtyk kaxyw. 8 Ixte Pahihti kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa jakamã koja amnhĩ tã tanhmã ixto mex to. Nom papxipix ixto mex kêt nẽ. Na hte ãm hãmri tãm mẽ pahpiitã mẽ panhĩpêx. Jakamã nhỹrmã kot mẽ piitã tanhmã mẽ harẽnh to xà hã arĩgrota ã koja mẽ pahkĩnh pê mẽ pahte amnhĩ wỳr kamã pajamak o papa xwỳnh piitã mẽ pamã mã mẽmoj mex gõ.

### *Pawre kot amnhĩ wỳr Ximotre hwỳr*

9 Kwa na pa ra ato ijamak tỳx nẽ Ximotre. Kwa kêr ka amnhĩm anojarêt nẽ tokyx tanhmã amnhĩ to hpa nẽ man ixwỳr mõ.

10 Na pre ra Kresẽx ma Karatas wỳr mõ nhũm Xitre ma pika pê Tawmas wỳr mõ. Nhũm Tẽmti ra tanhmã hamaxpẽr to nẽ àpênh gryk ã ixkaga nẽ ma akupỹm Tesarõn wỳr mõ. 11 ãm Rukre pix na arĩ ixkôt pa jakamã kêr ka anojarêt hãmri nẽ ahte amõr kêt nẽ. Makre mã anẽ kê man akôt ixwỳr mõ nẽ tanhmã ixto ajuta hto ho pa.

12 Nẽ Xikitre na pa pre ra Epes wỳr kumẽ.

13 Nẽ Torôt kãm Kapti nhõrkwỹ kamã ixte kry pê inhõ kamĩs pa hkà ryti rer jakamã kêr ka anojarêt nẽ inhmã apy nẽ man inhmã o mõ. Nẽ inhõ kagàta ka mããnẽn inhmã amỳ nẽ o mõ. Nẽ mẽmo mry kà hã ixte mẽmoj tã kagàta ka mããnẽn apy nẽ mãn inhmã o mõ. E kêr ka anojarêt nẽ ixkukrêxja jamỳ nẽ ixwỳr ho mõ.

### *Tanhmã Aresãnti kot Pawre nhĩpêx to hã harẽnh*

14-15 Nẽ na pre kàx o mẽmoj nhĩpêx xwỳnh Aresãntija ixtomnuj nẽ. Pa pre mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt ixpa nhũm tee ri inhma nẽ kãm mar prãm kêt nẽ. Hãmri nẽ ixkutã amnhĩ xãm nẽ inhĩpêx kati nẽ. Nom koja Pahihti Jejus ixtã tanhmã ho. Kwa kêr ka amnhĩ nê omunh mex nẽ Ximotre.

### *Pahihti Jejus kot Pawre mã hamaxpẽr o hihtỳx ã harẽnh*

16 Nẽ pahi kot mẽ mar xà hã ixkre kamã wam ixte mẽ kãm amnhĩ jarẽnhta ã na pre mẽhõ ixyr pê mẽ kãm tanhmã ijarẽnh to hkêt nẽ. Na prem piitã mẽ umaj ixkaga hpa. Nom kwãr mẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tĩrtũm kot ixtã tanhmã mẽ hoja na inhmã hprãm kêt. 17 ãm Pahihti Jejusja pix na pre mẽ kurom ixkaga hkêt nẽ. Na pre ixto ixihtỳx nẽ pa ỹ hã mẽ kãm tanhmã mẽ panê kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh pa. Nhũm Ijaew kêt xwỳnh kot inhmar o hkrĩ xwỳnhjaja ixujarẽnh mar o hkrĩ nhũm Tĩrtũm inhnê tanhmã mẽ ho nhũm mẽ ixpĩr kêt nẽ. 18 Koja Pahihti mẽ kutã ixto ixihtỳx rãhã nẽ mẽmo arĩgro hã amnhĩ wỳr ixto api. Pa Tĩrtũm mẽ wa kuri inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Pahihti mex o mex jakamã kêr pu mẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho papa nẽ aa jam panhũrer kêt nẽ.

### *Pawre kot tanhmã hkràmnhwỳjê jarẽnh to*

19 Nẽ kêr ka Prisire mẽ mjên Akir wa kãm ijarẽ. Nẽ Onẽsipti hprõ nẽ hkrajaja ka mããnẽn mẽ kãm ijarẽ. 20 No Eras kormã Korĩt kãm pa. Nẽ Toropti na pre à nẽ pa Mĩrêt kãm kure nhũm ixkôt mõr kêt nẽ.

21 Kwa kêr ka amnhĩm anojarêt nẽ amgrà pê man tokyx ixwỳr mõ Ximotre.

Nẽ ota Epti mẽ Prutẽhti mẽ Rĩnre mẽ Krawreja awỳr hpẽr mẽ. Nẽ jar Kris kôt pahkwỳjê piitã awỳr hpẽr mẽ.

22 E kê Pahihti Jejus ato mex rãhã nẽ mẽ apiitã mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Pawre na pa awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

# Xitre
## Pawre kot Xitre hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnhjê hõ na pre. Nhũm pre Xitre Pawre hkôt pa hã mytwrỳ xohtô nẽ. Tã kêp Jejus kôt hkwỳjê nhõ pastô kaxyw gô hipôk pê Kret ã arĩk nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho mẽ hkôt pa. Jakamã nhũm Pawre kãm kagàja nhĩpêx nẽ kamã kãm mẽmoj tã karõ. Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja tanhmã kot ja nê mẽ hkurê to hã kãm karõ. Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex pix xwỳnhjaja Jejus kwỳjê kaxyw kot mẽ rênh ã kãm karõ. Nẽ Jejus kwỳjaja kot axpẽn to mex o pa hã kot mẽ kãm karõ kaxyw kagàja kamã mẽ kaxyw kãm hã kagà. Ã na pre Pawre Xitre mã mẽmoj tã karõ nẽ hã kagà nẽ hwỳr mẽnh anẽ. Nẽ kãm:

1 Pa Xitre? Xà amex? Ixpê Pawre na pa awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Na pa hte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa. Nẽ ixpê Jejus Kris nhỹ hã hkrajê jahkre o ixpa xwỳnh jakamã na pa hte mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr tỳx kaxyw tanhmã mẽ kãm ixkapẽr to ho ri ixpa. Nẽ mẽ kot hprĩ hã mar kaxyw Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ. 2 Mẽ kot inhmar nẽ nhỹrmã htyk nẽ ma Tĩrtũm mẽ Jejus wa hwỳr àpir nẽ wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hã amnhĩ kukamã hamaxpẽr kaxyw. Amnepêm na pre Tĩrtũm ã mẽ pahpê hkrajê hkukamã mẽ pajarẽnh anẽ. Nẽ ãm hãmri ã mẽ pajarẽnh anẽ. Na hte mẽmoj tã amnhĩ to hêx kêt nẽ. 3 Tã ra mẽ pakukamã mẽ pamã mẽmoj to amnhĩrĩt nẽ inhmã kapẽr o:

—E Pawre kêr ka ma mẽ hpiitã mẽ hkôt ri apa nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm: “Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm Kra hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra. Ka mẽ nhỹrmã atyk tã nhũm amnhĩ wỳr mẽ ato api ka mẽ wa kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa.” Anhỹr o mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa Pawre.

4 Anhỹr o inhmã kapẽr tã pa ã amã ixkapẽr nẽ hã kagà anẽ Xitre. Pajamẽ pahte amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã te apê ixkra pyràk. Jakamã na pa hte ato Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ mẽ papytàr xwỳnh Jejus Krisja wa hwỳr rãhã ho ri ixpa nẽ wa kãm:

—Pa Tĩrtũm mẽ Pahihti wa. Nà Xitre ho na pa wa awỳ. Kwa kêr ka wa kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Kê wa akukwak ri hamakêtkati nẽ àmnhĩx pa ho pa. Anẽ.

*Kris kwỳ hkrãhtũmjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ*
*Wam Ximotre 3.1-13*

5 Nẽ na pa pre Kret rũm inhnojarêt hãmri nẽ amã axàpênh ã karõ nẽ Kret kãm are nẽ man mõ. Na pa pre amã:

—E kêr ka jar arĩk nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh jatur xàm mẽnh o mẽ hkôt apa. Nẽ Kris kôt pahkwỳjê mã mẽ hkrãhtũmjê xunhwỳ. Kret kãm krĩ piitã hkôt. Na pa pre ixprĩ hã tanhmã amã mẽ harẽnh to. Tã kêr ka ate inhmar xà hkôt mẽ hkwỳjê kapi nẽ mẽ unhwỳ. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa ka ja hã mẽ omu nẽ mẽ unhwỳ.

6 Koja mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm mẽ piitã axpẽn mã mẽ mex ã mẽ harẽ.
Nẽ mẽ hprõ pix tãnopxar o pa nẽ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati hkêt nẽ.
Nẽ kê mẽ hkrajaja hipêêxà pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr o pa. Jao hipêêxà nẽ katorxà wa kapẽr ma nẽ wa hkôt amnhĩ nhĩpêx. No ri htỳx ri amnhĩ tomnuj o pa hkêt nẽ.
Anhỹr o na pa pre mẽ hã amã karõ. 7 Jejus kôt pahkwỳjê hkrãhtũmjaja kot Tĩrtũm nhỹ hã hkrajê mã kapẽr mex o pa jakamã na htem tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr o pa hkêt nẽ.
Nẽ gryk tokyx anhỹr kêt nẽ.
Nẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipãnh o pa hkêt nẽ.
Nẽ oprê ho pa hkêt nẽ.
Nẽ kàxpore rũnh prãm xàj hêx rom tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.
Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ.

8 Ãm àmnhĩx amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ hwỳr o pa.
Nẽ mẽ piitã mẽ kutã nojarêt rãhã nẽ.
Nẽ tãm hamaxpẽr nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx o pa.

Nẽ amnhĩ tomnuj pymaj amnhĩ to htỳx pê Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa.
9 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar tỳx jakamã kê mẽ arĩ hã nohtỳx nẽ mar tỳx xà hkôt amnhĩ xô ri ho hkwỳjê jahkre mex o pa.
Nẽ ho mẽ piitã mẽ hamaxpẽr o hihtỳx o pa.
Nhũm mẽhõ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã ujarẽnh to nhũm hã kuma nẽ hprĩ hã kãm tanhmã harẽnh to kê mar mex nẽ.
E Xitre. Na hte ã Jejus kwỳjê hkrãhtũmjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kêr ka aprĩ hã Kret kãm Jejus kôt pahkwỳjê kapi nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omu. Nhũm mẽhõ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka ja hã omu hãmri nẽ kêp Jejus kwỳjê hkrãhtũm kaxyw ãm.

### *Kret nhõ xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ harẽnh*

*Xitre 3.9-11*

10 Nẽ atar Kret kãm na hte mẽ ohtô nẽ kãm mẽ õ pahi kapẽr mar prãm kêt nẽ htỳx ri tanhmã Kris kwỳjê mã kapẽr to ho pa. Na hte Ijaew kwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao Ijaew kêt xwỳnh kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa mẽ ixpyrà nẽ mẽ ixpê Ijaewjê kot amnhĩ nhĩpêx kôt mãn amnhĩ nhĩpêx kêt wehe.

11 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr jakamã kwa kêr ka ã mẽ kapẽr anhỹrja nê mẽ kãm akapẽr kãm axihtỳx nẽ. Na htem hpijaàm kêt o hikàxpore hprãm xàj ã mẽ kãm kapẽr anhỹr o pa. Jao mẽ hamaxpẽr o ahkà nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr. 12 Na pre ra mẽ hkwỳjê hõ tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ ahkre xwỳnhjê hõja mẽ harẽnh o:

—Kret nhõ xwỳnhjaja na htem hêx pix o pa. Nẽ oprê nẽ kãm kaga nẽ apkur xà pix kukamã hamaxpẽr o pa. Anẽ.

13 ãm hãmri ã mẽ harẽnh kot anhỹr. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kwa mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja nê mẽ kãm akapẽr kãm axihtỳx o ri mẽ hkôt apa Xitre. Kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mãn hamaxpẽr tỳx nẽ. 14 Nẽ kê mẽ axte Ijaewjê xujarẽnh nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã mẽ kãm karõ xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kapẽr kaga hpa. 15 Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja tãm mẽ hamaxpẽr o pa jakamã na htem Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho kator xwỳnh pumu nẽ piitã mex ã harẽ. No mẽ kêp Jejus kwỳ hkêt xwỳnhjaja na htem hamaxpẽr punuj pix o pa. Nẽ mẽmoj mex pumu nẽ mex kêt ã harẽ. Mex tã nhũm mex kêt ã harẽnh o pa. 16 Nẽ mẽ kêp Tĩrtũm kra hã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ tomnuj pix o pa. Jao kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh o hêx nẽ kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx pix o pa. Nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ kãm mẽ hkĩnh kêt nẽ. Tĩrtũm mã mẽ kot amnhĩ to mex kwỳ mẽ hã jêt kêt kumrẽx.

## 2

1 E Xitre kot paj tanhmã ate mẽ ahkre hto hã amã karõ ka inhma nẽ amnhĩ xô ri mẽ kãm hã karõ ho ri apa.

### *Mẽmy wejjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ*

2 Nẽ kêr ka mẽmy wejjê mã anẽ kê mẽ amnhĩ to àptàr mex nẽ pa.
Nẽ pipãnh nẽ ri pa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ gryk kaxyw htỳx ri hkwỳjê hã hpẽr o pikẽnh kêt nẽ.
Kê mẽ tãm hamaxpẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr tỳx rãhã nẽ.
Nhũm mẽ hkwỳjaja kot mẽmoj tã tanhmã mẽ homnuj to htã kê mẽ arĩ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.
E kêr ka ã mẽmy wejjê mã ja hã akarõ anẽ.

### *Mẽni wejjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ*

*Wam Korĩt 14.34-35; Wam Ximotre 2.9-15, 3.11; Wam Pêtre 3.1-6*

3-4 Nẽ mẽni wejjê mã anẽ kê mẽ kãm Jejus kĩnh xàj tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Jao axpẽn jakwa kamã nhãm mẽ hixi ho rêr o pa hkêt nẽ.
Nẽ kagôxỳhti ho pipãnh o pa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽni xàptàr nywjê jahkre mex o pa. Mẽ kot mẽ mar nẽ mẽ uràk nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw.

Jao mẽ kãm mẽ mjên nẽ mẽ hkrajê japê hã mẽ kãm mẽmoj to anhỹr o mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.
Kêr ka ã mẽni wejjê mã akapẽr anẽ.

*Mẽni xàptàr nywjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ*

5 Nẽ mẽni xàptàr nywjê mã anẽ kê mẽ tãm hamaxpẽr pê tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ mẽ õrkwỹ kamã àpênh mex o pa.
Nẽ mẽ mjên kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx.
E. Ã mẽni xàptàr nywjê mã karõ anẽ. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hãmri nhũm mẽ piitã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ harẽnh o:
—Tĩrtũm kapẽrja mex kumrẽx. Mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Anẽ.

*Mẽmy xàptàr nywjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ*
*Wam Ximotre 4.12; Sikũn Ximotre 2.22; Wam Pêtre 5.5*

6 Nẽ kêr ka mẽmy xàptàr nywjê mã anẽ kê mẽ mẽmoj punuj pê amnhĩ to htỳx o pa. Mẽ hamaxpẽr punuj nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to pê amnhĩ to htỳx o pa.
7 Nẽ kêr ka ajaxwỳja tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri mẽ hkôt apa Xitre. Mẽ kot ja hã apumunh nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw. Nom kêr ka tanhmã mẽ ahkre hto hkwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm ã apijaàm o akatàt kôt mẽ kãm kapẽr o mẽ ahkre pê tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa.
8 Nẽ kêr ka tãm akapẽr rãhã ho ri apa. Kêr kê mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjaja ja hã ama nẽ amnhĩ kamã hpijaàm hãmri nẽ apê Kris kwỳ hã tanhmã ato kapẽr punuj to hkêt japêr.

*Mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ*
*Epes 6.5-8; Korosẽ 3.22-25; Wam Ximotre 6.1-2; Wam Pêtre 2.18-25*

9 Nẽ kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwỳnhjê mã anẽ kê mẽ õ patrãw kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.
Jao mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ.
Nẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm kapẽr punuj to hkêt nẽ.
10 Nẽ kê mẽ kêp mẽmoj to àhkĩnh kêt nẽ.
Nẽ tãm mẽ hipêx rãhã nẽ.
Nẽ kãm hkukrêx jamãr mex o pa.
Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nhũm mẽ õ patrãw amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ỹ hã hkĩnh nẽ pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr o:
—Hêxta waa nẽ. Inhmã àpênh xwỳnhta na hte inhmã àpênh mex o pa. Na hte ixkukrêx nẽ ixkrit jamãr mex nẽ ixpê mẽmoj to àhkĩnh kêt nẽ. Nà mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Pẽr Tĩrtũm kapẽr ãm hãmri na. Ãm mex o mex. Anẽ.
E Xitre kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã karõ.

*Tanhmã Jejus kãm mẽ pajapê xàj amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh*
*Epes 2.8-10; Wam Tesarõn 1.9-10*

11 Nẽ Tĩrtũm kot mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na hte mẽ pahte Kra hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho hkra pu mẽ nhỹrmã wa kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. 12 Na hte ã mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt anẽ nẽ mẽ pamã:
—E kêr ka mẽ apê ixkra hã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa nẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ tanhmã ajamaxpẽr punuj to hkêt nẽ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj pê amnhĩ to htỳx nẽ ixkapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Anẽ.
13 Na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa jao pahkĩnh nẽ mẽ papytàr xwỳnh Jejus Kris jamãr o papa. Koja nhỹrmã mẽ panhõ Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhja akupỹn mẽ pahwỳr kumẽ pu mẽ mex o mex ã omu.
14 Na pre Jejus amnhĩ grônh kôt mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw htyk o Tĩrtũm mã amnhĩrer pa. Mẽmo kaxyw na pre ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ? Nà mẽ pahpê hkwỳja na kãm hprãm. Nẽ mẽ pahte tãm ri Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o papaja na kãm hprãm. Nẽ mẽ pahte uràk nẽ mẽ piitã mẽ kutã panojarêt rãhã ho papaja na kãm hprãm. Jakamã na pre ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ.
15 E Xitre. Ixte mẽmoj tã amã karõja kêr ka ho Kris kwỳjê jahkre mex o apa kê mẽ ama nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nhũm mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka hã omu

nẽ Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã nê kãm akapẽr to kê axte hkêt nẽ. Tã mãn ka inhma. Kêr ka ã Kris kwỳjê jahkre mex o apa anẽ.

# 3

*Tanhmã Kris kwỳ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*
*Rõmãn 13.1-10; Epes 2.1-10*

1 Nẽ kêr ka Kris kôt akwỳjê mã anẽ kê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê kapẽr ma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ mẽmoj to mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

2 Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ tanhmã hkwỳjê mã kapẽr punuj to ho pa hkêt nẽ. Rỳ mẽmoj tã mẽ kãm àkjêr kêt nẽ. Kê mẽ tãm mẽ hipêx nẽ mẽ kamã ukaprĩ pê mẽ ho mex rãhã ho pa. Na hte ã Kris kwỳjaja axpẽn nhĩpêx o pa anẽ. 3 Kormã mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pu prem Tĩrtũm mã pajamaxpẽr kêt nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ tomnuj pix kukamã pajamaxpẽr o ri papa. Nẽ amnhĩ pix kukamã pajamaxpẽr. Jao mẽ pamã pam amnhĩ nhĩpêx prãm xà kôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Nẽ axpẽn tomnuj nẽ. Nẽ axpẽn kãm pagryk rãhã ho papa. Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ho papa jakamã nhũm pre mẽ piitã kãm mẽ pahkĩnh kêt nẽ. Pu mẽ pajaxwỳja pamã mẽ hkĩnh kêt nẽ.

*Tanhmã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex to hã harẽnh*
*Rõmãn 5.6-8; Epes 2.4-10*

4 Tã pu prem Tĩrtũm kêp mẽ papytàr xwỳnh ã harẽnh ma. Kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma nẽ mex o mex nẽ mẽ pakamã ukaprĩ hã harẽnh ma. 5-6 Hãmri nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto hkra. Nom mẽ pahte tanhmã amnhĩ to mex to hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra hkêt nẽ. Mẽ pahte tanhmã amnhĩ to mex tore hã. Na pre mẽ pakamã ukaprĩ nẽ ã mẽ papytàr anẽ. Tã tanhmã na pre mẽ papytàr to wehe? Nà na pre Jejus Kris kukwak ri te kot mẽ pane mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã kuhõnh par pyràk o mẽ panhĩpêx. Hãmri nẽ mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ pahwỳr agjê nẽ mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw gõ. Ã na pre Tĩrtũm Jejus Kris kot mẽ panê htyk kukwak ri mẽ pahto mex rax anẽ hãmri nẽ mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽnh anẽ. 7 Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ pahto mex anẽ? Nà kãm mẽ pajapê jakamã na pre ã mẽ panhĩpêx anẽ. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh tã kãm mẽ pajapê htỳx nẽ kãm tanhmã mẽ pahto hprãm kêt nẽ. Nẽ mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ nhũm wrỳ nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã mẽ panê ty. Jakamã mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Jejus kukwak ri mẽ pahpê Tĩrtũm kraa. Ã na pre Jejus mẽ pahto mex anẽ. Jakamã kot puj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ pamex nẽ papa ho papa. Koja wa nhỹrmã ã mẽ pahto mex anẽ.

8 Ãm hãmri na pa amã ã ja jarẽnh anẽ Xitre. Jakamã kwa kêr ka inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Nẽ ho amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjê jahkre mex o ri apa. Kê mẽ amar xà hkôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o pa.

9 Nẽ mẽ kot htỳx ri mẽmoj tã axpẽn mã àkjêr o mẽ pa xwỳnhjaja kêr ka mẽ hkôt apa hkêt nẽ. Nẽ mẽ hkukamã mẽ higêt kôt apa hkêt nẽ. Rỳ finat Mojes kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr ã axpẽn mã mẽ àkjêr xwỳnhjê hkôt apa hkêt nẽ. Na htem ã ri axpẽn mã àkjêr anhỹr o pa nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

10 Nẽ koja mẽ akwỳjê hõ amnhĩ krã hkôt tanhmã hkwỳjê mã kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ hã axpẽn mã akir nẽ axpẽn pê pikjêr kaxyw. Ka ja hã omu nẽ ã kapẽr anhỹrja nê kãm akapẽr kê axte hkêt nẽ. Hãmri nhũm ama nẽ ãm ama nẽ arĩ ã mẽ kãm kapẽr anhỹr japêr ka axte nê kãm akapẽr. Tã ra ate nê kãm akapẽr o axkrut tã nhũm arĩ ã kapẽr anhỹr o axkrunẽpxi japêr ka ja hã omu hãmri nẽ mẽ amnhĩ nê hano kê axte mẽ apê Kris kwỳjê hkôt ri pa hkêt nẽ. 11 Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ ra Jejus wỳr pry kaga nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jao kêp Kris kwỳ hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

*Pawre kot kagà jatur xà kamã tanhmã Xitre mã kapẽr to*

12 Nẽ kot paj tokyx ma Nĩkop wỳr mõ. Kêr pa tokyx hwỳr pôj nẽ amgrà pê krĩ nhõ xwỳnhjê hkôt ixpa. Jakamã kot paj tokyx ma awỳr Atẽmti rỳ Xikitre mẽ. Kê mõ nẽ awỳr pôj ka tokyx tanhmã amnhĩ to hpa nẽ man ixwỳr mõ pu mẽ Nĩkop kamã axpẽn pumu.

13 Nẽ ota mẽ akuri Apor mẽ axiwôkat Jẽntija. Koja wa mẽmo arĩgro hã ma krĩ hõ hwỳr nojarêt ka wa kãm mẽ apkur xà hkwỳ gõ kê wa ma ỹ kamã mõr kêt nẽ.

14 Nẽ kêr ka Kris kwỳjê mã anẽ kê mẽ arĩ õrkwỹ pix kãm hkrĩ ho hkrĩ hkêt nẽ. Kê mẽ tanhmã axpẽn to mex to ho axpẽn kôt pa. Nhũm mẽhõ kêp amrakati kê mẽ tanhmã ho ajuta hto. Mẽ kãm anẽ kê mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa.

15 Nẽ ota jar Kris kôt pahkwỳjê piitã awỳr hpẽr mẽ Xitre. Nẽ kêr ka atar Kris kôt mẽ pahkràmnhwỳjê mã mẽ ijarẽ.

E ãm ja pix. Kê Pahihti Jejus mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixpê Pawre na pa amã ã ixkapẽr nẽ hã kagà nẽ awỳr mẽnh anẽ.

# Piremõ
## Pawre kot Piremõ hwỳr kagà nẽ mẽnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx nẽ hkràmnhwỳ Piremõ hwỳr kumẽ. Na pre Piremõja amnhĩm kãm àpênh xwỳnh Onesti japrô. Kàxpore ho haprô nhũm amarĩ kãm àpênh o pa. Tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga nẽ ma umaj krĩ hõ hwỳr hprõt nẽ tẽn amũxu nẽ kamã pa ho pa. Hãmri nẽ Pawre pumu nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Pawre arĩ kêp prês nẽ hkrĩ ho hkrĩ nhũm Onesti omu nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Pawre kãm Jejus jarẽ nhũm kuma nẽ hkôt amnhĩ xãm kurê kumrẽx. Hãmri nhũm Pawre ja hã omu nẽ hkràmnhwỳ Piremõ mã kagà nhĩpêx nẽ kamã Onesti xyr pê kãm kapẽr. Hãmri nẽ hipêx pa nẽ Onesti mã kugõ nẽ ma akupỹm õ patrãw Piremõ wỳr kumẽ nhũm ma mõ. Nhũm Pawre kagàja kamã kãm kapẽr nẽ kãm:

1 Pa ixkràmnhwỳ Piremõ? Xà amex? Ixpê Pawre na pa awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Apê Kris kôt ixtõ hã inhmã akĩnh. Na ka hte ixpyrà nẽ Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa. Ta ot pa awỳr kagàja kamã ixpẽr mẽ. 2 Amã nẽ anhõrkwỹ kamã Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw mẽ kêp Jejus kwỳ hã mẽ pikuprõnh xwỳnhjê hwỳr. Nẽ Kris kôt pahtõx Apti mẽ Akip wa hwỳr kumẽ. Akipja na hte mẽ pahpyrà nẽ Pahihti Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

3 Na pa hte mẽ ato Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr rãhã ho ri ixpa. Kot mẽmoj to mẽ akutã nojarêt rãhã nhũm wa ỹ hã mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx apa ho apa kaxyw.

### *Pawre kot Piremõ nhỹ hã hkĩnh ã harẽnh*

4-5 Na pa pre ajarẽnh ma Piremõ. Na htem xatã tanhmã inhmã ajarẽnh to nẽ ajarẽnh o:

—Hêxta waa nẽ. Piremõ na hte amnhĩ kaxyw Pahihti Jejus Kris kôt hamaxpẽr tỳx nẽ kãm mẽ ixpê Kris kôt hkwỳjê piitã hkĩnh pê tanhmã mẽ ixto mex to ho ri mẽ ixkôt pa.

Anhỹr o inhmã ajarẽ pa mẽ kuma nẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ixpa nẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Na xep hte Piremõ kãm akĩnh tỳx nẽ akwỳjê ho mex rãhã ho pa. ãm hãmri na hte ã mẽ hipêx anhỹr o pa. 6 Na xep mẽ piitã mẽ kãm tanhmã Jejus kot mẽ inhnê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkôt pa. Jakamã kêr ka tanhmã mẽ kot mar xwỳnhjê hkrã hto kê mẽhprĩ hã mar tỳx nẽ Kris kot tanhmã mẽ ho mex to hã amnhĩ tã omu.

Anhỹr o ato kuwỳ. 7 Ate Kris kwỳjê ho mex o apa jakamã te ate pa ixto mex pyràk Piremõ. Na htem anhỹ hã hkĩnh nẽ pa. Pa ijaxwỳja ajarẽnh ma nẽ anhỹ hã ixkĩnh tỳx nẽ jar mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ.

### *Piremõ kot Onesti kamã ukaprĩ hã Pawre kot kãm karõ*

*Rõmãn 15.7; Epes 4.31*

8 Nà ixte amã mẽmoj jarẽnhja tanhmã kute hkêt. Kot paj ãm amã mẽmoj jarẽ nẽ hã awỳ. Nom kot paj Kris nhỹ hã amã tanhmã hã karõ hto hkêt nẽ. 9 Kot paj ãm pahte axpẽn to pahkràmnhwỳ hã hã awỳ. Ra ixwej tỳx nẽ Kris ã arĩ mẽ hagjênh xà kamã ixkrĩ htã mẽmoj tã awỳ ka inhma nẽ inhmã ho anhỹr japêr ko.

10 E amã àpênh xwỳnh Onestija na ixte amã harẽnh kaxyw. Na pre man ixwỳr mõ. Ixpê prês nẽ ixkrĩ nhũm ixwỳr mõ. Pa omu nẽ kãm Jejus jarẽ nhũm inhma nẽ pahpyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm. Jakamã te kêp ixkra pyràk. Hãmri nẽ ixto ajuta mex o pa. 11 Xep kormã Jejus kôt amnhĩ xãm kêt ri na pre amã àpênh mex kêt nẽ. Nẽ kãm kaga nẽ htỳx ri tanhmã àpênh to ho pa. Tã ra Jejus kôt amnhĩ xãm hãmri nẽ katàt kôt inhmã àpênh mex o pa. Nẽ ixto ajuta mex nẽ. Koja akupỹm amã apê hãmri nẽ amã àpênh mex nẽ.

12 Jakamã ot pa akupỹm awỳr kumẽ ixkràmnhwỳ. Nom inhmã hapê jakamã koja ma akupỹm mõ pa ho ama nẽ. Tã kot paj akupỹm awỳr kumẽ. 13 Kot jar ixri arĩk nẽ apãnhã tanhmã ixto ajuta hto ho paja na inhmã hprãm. 14 Jakamã kot kaj amã akupỹn ixwỳr mẽnh prãm nẽ mãmrĩ ixwỳr amẽ. Nom ixte ja pumunh kêt. Kam nẽ amã hprãm xà hkôt tanhmã kãm akapẽr to.

Kãm anẽ kê akuri arĩk nẽ amã àpênh o pa rỳ akupỹn ixwỳr amẽ. 15 Nom konẽn. Mãn akupỹm awỳr mõr nẽ kêp Kris kôt akwỳ hã amã àpênh mex kaxyw na pre Tĩrtũm ixwỳr kumẽ nhũm ixwỳr mõ nẽ ixri Jejus kôt amnhĩ xãm nẽ ixri pa hã mytwrỳ hkwỳ hapêx pa akupỹm awỳr kumẽ. 16 Nom ra kêp amã àpênh xwỳnh pix kêt mããnẽn kêp Kris kôt atõõ. Jakamã kot kaj wa atar axpẽn kôt Pahihti Jejus kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nom mããnẽn kêp ixkràmnhwỳ mex ã inhmã hapêê. 17 Jakamã kot kaj ixpê Kris kôt akràmnhwỳ hã ijarẽ hã kot kaj mããnẽn inhmã ho mex o apa.

18 Nẽ wam amã àpênh o pata ã mãn pre apê mẽmoj to ahkĩ rỳ akàxpore hkwỳ ho ahkĩnh japêr. Tã pa kot paj hpãnhã amã amnhĩre. Ka inhmã tanhmã kàxpore jarẽnh to pa amã amnhĩre. 19 Ixpê Pawre kot paj tanhmã kot ato tewẽn toja pãnhã amã amnhĩre. E pa amnhĩ nhĩhkra ho ã amã amnhĩ jarẽnh ã kagà anẽ. Nom ajaxwỳja na ka tanhmã ixto tewẽn to Piremõ. Na pa pre amã Jejus kot mẽ panê htyk ã harẽ ka pre inhmar xà hkôt hkôt amnhĩ xãm. Jao ixpyrà nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa mã xwỳnhta pãnhã te ate ixto tewẽn pyràk.

20 E kwa ixkràmnhwỳ. Ixpyrà nẽ apê Kris kwỳ jakamã kêr ka ixkamã axukaprĩ hã inhmã Onesti ho mex nẽ. Kêr pa ja hã ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ tãm ijamaxpẽr. 21 Nà ra ixte apumunh mex kênã. Kot kaj ixte hã awỳrta kôt hipêx. Ja kaxyw na pa amã kagàja nhĩpêx nẽ awỳr kumẽ. Nom kot kaj ãmja pix ho anhỹr kêt nẽ. Kot kaj ixte hã awỳrja kôt amnhĩ krã hkôt tanhmã ho mex to. Nà kot kaj ho anẽ.

### *Pawre kãm Piremõ hwỳr mõr nẽ omunh prãm ã harẽnh*

22 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh kaxyw mẽ ate ixto hwỳr o apa jakamã koja apu tokyx ma mẽ awỳr inhmẽ. Jakamã kwa kêr ka ixkutêp tanhmã mẽmoj to mex to. Kêr pa mẽmo arĩgro hã mõn awỳr pôj ka ra ixkutêp tanhmã amnhĩ to hpa nẽ ãm ixpix kãm ajamak o apa.

23 Nẽ ota Epasja awỳr hpẽr mẽ. Na hte ixpyrà nẽ Jejus Kris ã mẽ hagjênh xà kamã kêp prês nẽ hkrĩ ho hkrĩ. 24 Nẽ Makre nẽ Aristak nẽ Tẽmti nẽ Rukre mẽ awỳr hpẽr mẽ. Na htem ixpyrà nẽ Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa nom ixrom mẽ kêp prês kêt.

25 E kê Pahihti Jejus Krisja akutã nojarêt rãhã ho pa. Ta ãmja pix. Ixpê Pawre na pa amã kagà nẽ awỳr kumẽ.

# Eprêw
## Ijaew hwỳr kagà

Kagà ja na pre Ijaew õ amnhĩ kwỳjê mã hipêx nom mẽ pahte hipêx xwỳnh nhĩxi mar kêt. Na pre tanhmã hamaxpẽr to nẽ amnhĩ nhĩxi hã kagà hkêt nẽ. Apu Pawre rỳ apu axtem mẽhõja na pre hipêx. Ijaew kwỳjaja uràk nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã na pre hipêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Ijaewjaja mẽ hixi hõ pê Eprêw. Jakamã nhũm kagà nhĩpêx xwỳnhja mẽ hwỳr hipêx nẽ kumẽ. Nẽ kamã mẽ kãm mẽmoj jarẽnh rax nẽ tanhmã Jejus jarẽnh to.

Nẽ mẽ hkwỳjaja hkwỳjê hkĩnhã kãm Jejus prãm kêt jakamã na prem hkaga nẽ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o ujanãr prãm xàj tanhmã mẽ homnuj to ho pa. Jakamã nhũm kagà nhĩpêx xwỳnhja tanhmã ja hã mẽ kãm kapẽr to.

Nẽ na pre tanhmã Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre hã kagà hto. Nẽ kaxkwa kamã õrkwỹ mexja nhũm tanhmã hã kagà hto nẽ mex o õrkwỹ kaàkre jakrenh ã harẽ.

Nẽ mẽ kot Jejus ã amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htã mẽ kot tee ri ja hã amnhĩ pumunh nẽ Jejus kaga nê mẽ hkurê kamã hihtỳx nẽ. Ã mẽhõja mẽ kãm kapẽr anẽ nẽ hã kagà nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Nẽ mẽ kãm kapẽr o:

1 Pa Kris kôt ixkwỳjaja? Xà mẽ amex? E ot pa mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Amnepêm Tĩrtũm na pre mẽ panhĩgêtjê hwỳr ỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjê rẽ nhũm mẽ xatã mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Ahpỹnhã tanhmã mẽ kãm kapẽr to ho amnhĩrĩt o mẽ hkôt pa. Nhũm Tĩrtũm xatã mẽ hkanrẽhã mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳjê hwỳr mẽ hkwỳjê rẽ nhũm mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Nom mẽ kãm kapẽr piitã harẽnh kurê kumrẽx kêt nẽ. Na prem ãm hkwỳ pix jarẽ. Tã nhũm hpãnhã mẽ hkwỳjaja wamtajê mỳr pê mẽ hwỳr mra nẽ axte mẽ kãm hkwỳ jarẽnh o ri pa. Jao ra mẽ kãm harẽnh jatur xàm mẽnh o mõ. 2-3 Tã nhũm Tĩrtũm Kraja mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pamã kapẽr jarẽnh jatur xàm kumẽ. Kêp Tĩrtũm Kra jakamã te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ pa. Uràk nẽ mex o mex. Nẽ wa hihtỳx xàja tipxi. Nẽ wa àhpumunh tỳxja mããnẽn tipxi. Jakamã mẽ pahte pano ho Tĩrtũm pumunh kêt tã Jejus pumunh pê te mẽ pahte Tĩrtũm pumunh pyràk. Uràk nẽ kot amnhĩ to rax o mẽ pahpiitã mẽ pajakrenh par. Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri nhũm Jejus Tĩrtũm kukwak ri mẽmoj piitã ho kator pa. Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã kãm mẽmoj piitã õr pa. Kaxkwa kamã mẽmoj piitã nẽ jar pika piitã hkôt nhũm kãm piitã õr pa.

Nẽ Jejus xàhpumunh xà pix kukwak ri na mẽmoja arĩ rãhãã. Na pre mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer par kaxyw mẽ panê ty. Hãmri akupỹm htĩr hãmri nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr api. Tĩrtũm xihtỳx o hihtỳx xwỳnhja wỳr akupỹm api. Nẽ õ krĩ kamã upôk rũm pahi maati hkrĩ xà hã kuri hkrĩ ho hkrĩ. Nẽ ĩhkô hã mẽ pahto amnhĩptàr rãhã ho hkrĩ.

### *Jejus mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jarẽnh*

4-5 Nẽ Jejus kot amnhĩ to rax o Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jakrenh jakamã na pre ã Tĩrtũm kãm kapẽr anẽ nẽ kãm:

Na ka amnhĩ to rax o mẽ kot ixkapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jakre.

Mẽ kot inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa xwỳnh na mẽ.

No mẽ kurom apê Ixkra kumrẽx jakamã amex o ate mẽmoj piitã hakrenh par.

Nẽ apê pika nhõ xwỳnhjê hwỳr ixte amẽnh mã xwỳnh na ka. Nà apê Ixkra kumrẽx.

Kot paj jarãhã ixpê anhĩpêêxà hã mẽ piitã mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt. Pa na ixpê anhĩpêêxà.

Anhỹr o Kra Jejus mã kapẽr. Na pre kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Jejus mã pix mã ã kapẽr anẽ.

6 Nẽ koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr Kra mẽnh kaxyw hãmri nẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã kãm:

E ota Ixkrata. Ixkra kumrẽx na. Kot amnhĩ to rax o mẽ piitã mẽ hakrenh par.

Jakamã kêr ka mẽ apiitã kutã arôrôk nẽ kãm mex o mex ã harẽ.

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 7 Nẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê na pre axtem tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o:
Ixkapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja na pa hte nhỹhỹm mẽ kurẽ nhũm htem inhmar xà hkôt ma nhỹhỹm mra nẽ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.
Te ixte ma nhỹhỹm kôk nẽ kuwyja mẽnh nhũm ixkapẽr kôt nhỹhỹm mõrja pyràk.
Anhỹr o mẽ harẽ. 8 No ã Krata jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Na pre tanhmã kãm kapẽr to nẽ amnhĩ pyrà nẽ kêp Tĩrtũm ã harẽ nẽ kãm:
Pa Tĩrtũm? E ka kot kaj mẽ ho amnhĩptàr rãhã ho akrĩ. Nẽ akatàt kôt mẽ ho amnhĩptà.
9 Koja mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx ka ja hã mẽ omu nhũm ja amã mex nẽ.
No koja mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka ja hã mẽ omu nhũm ja apê omnuj nẽ. Mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho paja na omnuj tỳx.
Tã ate inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx jakamã na pa mẽ kaxyw axãm ka akĩnh kãm mẽ ho amnhĩptà.
Ixpê anhõ Tĩrtũm na pa ã amã ixkapẽr anẽ. Anẽ.
10 Hãmri nẽ kãm:
Pa Pahihti. Nà amnepêm kormã mẽmoj kêt ri na ka pre ixkukwak ri pika nẽ kaxkwa ho akato. Ãm hãmri na ka pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
11 Tã nom koja nhỹrmã hamẽ wa hapêx pa. Ãm kaxipix kot kaj kurom arĩ arãhãã nẽ aa ajapêx kêt nẽ.
Kaxkwa nẽ pika koja wa nhỹrmã te ixkre hã pô htũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.
12 Kot kaj wa hipêx o te mẽ kot ixkre nê pô htũm mã hikranh par nẽ hpãnhã hã nyw janhôr pyràk.
Jao pika nẽ kaxkwa htũm o ajapêx pa nẽ hpãnhã nyw nhĩpêx. Kaxkwa nyw nhĩpêx nẽ pika nyw nhĩpêx.
Nom kot kaj pika nẽ kaxkwa tũmta pyrà nẽ aa awej nẽ axirerek kêt nẽ.
Kot kaj arĩ anyw nẽ axihtỳx rãhã apa ho apa nẽ aa ajapêx kêt nẽ. Arãhã atĩr tũm nẽ apa ho apa xwỳnh na ka.
13 E jar inhĩhkô hã nhỹ nẽ inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ.
Kot paj mẽ kãm akurê xwỳnhjê pynênh pa nẽ man awỳr mẽ o mra nẽ anhĩhkram mẽ haxàr pa. Anẽ.
Ã na pre Tĩrtũmja Kra Jejus mã kapẽr anẽ. No kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã ã kapẽr anhỹr kêt nẽ.
14 E kot paj hpãnhã ixprĩ hã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jarẽ ka mẽ inhma. Tĩrtũm mã na htem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Na hte nhỹrmã kuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

# 2

## *Mẽ pahte Jejus kaga hkêt ã mẽ pamã karõ*

1 Tã ã Tĩrtũmja Kra kot amnhĩ to rax o kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê jakrenh ã harẽnh kot anhỹr jakamã kwa kêr pu mẽ kapẽr mar tỳx rãhã nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa. Kot pu mẽ ho anhỹr kêt hãmri nẽ gaa nẽ hkaga. 2 Na pre Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja amnepê mã mẽ panhĩgêtjê hwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõ nẽ ma akupỹm api. Nẽ katàt kôt ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa. Hãmri nhũm mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ mar mex xwỳnhjaja nhũm mẽmoj mẽ kãm mex nẽ. No nhũm mẽ kot mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja koja mẽmoj mẽ kêp omnuj nẽ. 3 Koja nhỹrmã mẽmoj mẽ kêp omnuj tỳx kumrẽx nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã omu nẽ tee ri kêp amnhĩptàr prãm kaprỳ nẽ mex kêt nẽ pa. Nom mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar tỳx xwỳnhjaja koja mẽmoj mẽ kãm mex o mex. Koja Tĩrtũm amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nhũm mẽ kuri htĩr tũm nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. Na pre Pahihti Jejus mẽ kot kapẽr mar o kuhê xwỳnhjê kumrẽx mã ã ja jarẽnh anẽ nẽ mẽ kãm:

—Nà kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr nhũm Tĩrtũm ixtã mẽ apumu nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã ho hapêx pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kot kapẽr mar nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa nẽ xwỳnhjaja mar tỳx nẽ

amnhĩ xô ri mẽ pamã harẽnh o ri pa. Nẽ mẽ pamã:

—Nà ãm hãmri. Nà ã ja jarẽnh kot anhỹr. Anẽ.

4 Hãmri nẽ mẽ pamã aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ pahkôt pa. Tĩrtũm Karõ kot ja kaxyw mẽ ho mẽ àhpumunh tỳx jakamã nhũm mẽ ỹ hã ahpỹnhã tanhmã mẽ pamã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Mẽ pahte ja hã mẽ omunh nẽ kamã pano pyma kaxyw. Nẽ ã mẽ pajamaxpẽr anẽ nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na mẽ pamã ã Jejus jarẽnh anẽ nẽ ỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Anhỹr o pajamaxpẽr kaxyw na prem ã mẽ pahkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

### *Mẽ pahpê Jejus tõ nẽ htõx ã mẽ pajarẽnh*

*Juãw 1.14; Rõmãn 8.3-4; Piripos 2.5-11; Korosẽ 2.9; Wam Juãw 4.2*

5 Nẽ na pre Tĩrtũm amnhĩ kukamã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ nhỹrmã kot akupỹm mẽmoj piitã ho nyw nẽ tãm mẽmoj piitã ho amnhĩptàr o pa hã amnhĩ jarẽ. No na pre kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ kãm karõ hkêt nẽ. Koja jajaja mẽ pahto amnhĩptàr o pa hkêt nẽ. 6 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kwa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na ka hte pika ja kamã ri mẽ ixpa xwỳnhjê jamãr mex rãhã ho apa.

Akĩnhã amarĩ ri mẽ ixpa xwỳnh tã amã mẽ ijapêê.

Nẽ mẽ ixkutã anojarêt rãhã ho apa.

7 Na ka hte tanhmã mẽ inhĩpêx to pa mẽ te mẽ ixpê akapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyràk.

Jao mẽ uràk nẽ akukwak ri mẽ inhmex nẽ ixpa ho ixpa.

Mẽ uràn mẽ ixàhpumunh nẽ ixihtỳx kêt tã mẽ inhmex nẽ ixpa.

8 Na ka pre ra ate mẽmoj to akator xwỳnh piitã mẽ inhĩhkram haxà.

Nà ãm hãmri na ka pre ã mẽ inhĩpêx anẽ Tĩrtũm. Amex o amex. Anẽ.

Na pre ra mẽmoj piitãã mẽ panhĩhkram haxà. Pika nẽ kaxkwa nẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja nẽ mẽkarõmnuti nẽ kot mẽmoj piitãã hipêxja nhũm mẽ panhĩhkram haxàr pa. Mẽ pahte ĩhkô hã ho amnhĩptàr o papa kaxyw. No na pu mẽ kormã piitã ho amnhĩptàr kêt nẽ. 9 No kêt Jejusja na Tĩrtũm mẽ pakurom ĩhkram mẽmoj piitã haxàr par kumrẽx. Kormã pika ja kamã ri pare ri na pre tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hkĩnhã te amnhĩ to grire pyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak kãm ty. Tĩrtũm kãm mẽ pahto mex prãm xàj ã mẽ pahpiitã mẽ panê htyk anẽ. Tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nẽ akupỹm amnhĩ wỳr ho api nẽ kêp Pahi Maati mex o mex ã harẽ. Na pre ã Jejusja mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ kukwak ri mẽ pahto mex nẽ.

10 Nẽ Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho kator jakamã mẽmoj piitã õ na. Na pre mẽ pakukamã hamaxpẽr o:

—Inhmã ixkra xohtô hprãm. Kot paj nhỹrmã man amnhĩ wỳr mẽ ho api kê mẽ ixri mex rãhã nẽ pa ho pa. Nà kot paj ã mẽ hipêx anẽ. Nẽ Ixkra Jejus koja kêp mẽ õ Pahihti. Koja mẽ uràk nẽ mẽmoj punuj pumunh o pa hãmri nẽ à htỳx kamã hamak o kêp mẽ õ Pahihti mã tãm. Anẽ.

11 Na hte Jejus mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rê nẽ hpãnhã mẽ pamã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahto hkra. Kêp Jejus Nhĩpêêxà nẽ kêp Mẽpanhĩpêêxà maati jakamã nhũm Jejusja mẽ pahpê htõ nẽ mẽ pahpê htõx ã mẽ pajarẽ nẽ mẽ panhỹ hã hkĩnh nẽ.

12 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm ã mẽ pajarẽnh kot anhỹr. Kamã Jejusja Mẽpanhĩpêêxà maati mã mẽ pajarẽnh kot:

Koja ixtõ nẽ ixtõxjaja akapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ pa ma mẽ hkôt mra nẽ mẽ kãm akapẽr jarẽ nẽ mẽ ĩhkô hã amex ã gre. Anẽ.

13 Hãmri nẽ kãm:

Kot paj amnhĩ kaxyw akôt pix mã ija-maxpẽr mex o ri ixpa. Anẽ.

Hãmri nẽ hpãnhã kãm:

Ot pa akrajê hkôt ri ixpa ho ixpa.

Ka na ka pre mẽ kêp ixtõ nẽ ixtõx kaxyw inhmã mẽ agõ.

Koja mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw amã hamaxpẽr rãhã ho pa Tĩrtũm. Anẽ.

14 Nẽ mẽ pahpê pika nhõ xwỳnhjaja na pu htem ãm ri panhĩ pix ã papa. Nẽ panhĩ kamã pahkamrô hã ri papa. Jakamã na pre

Jejus kot mẽ panê htyk kaxyw mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ĩ ho mẽ pakamã kato. Tã mẽmo kaxyw na pre ĩ ho ĩ nẽ mẽ pahkôt pa? Nà ĩ ho htyk o Satanasti pê hihtỳx xà ho hapêx par kaxyw na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Satanasti kêp mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hpãm nẽ kêp mẽ htyk xwỳnhjê hpãm. 15 Jakamã na hte kot mẽ pahtã ĩhkra pikamỳr pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ ỹ hã pamã pahtyk pyma nẽ ri papa. Tã ra Jejus kot mẽ pahwỳr wrỳk nẽ te kêp mẽ papytàr pyràk o mẽ panhĩpêx jakamã pu mẽ tee ri pahtyk kukamã pajamaxpẽr o ri pamã ma ho papa hkêt nẽ.

16 Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê ho mex kaxyw na pre Jejus pika hwỳr wrỳk kêt nẽ. Mẽ panhĩgêt finat Apraãw pyrà nẽ mẽ panhĩ ho panhĩ xwỳnhjê ho mex kaxyw na pre wrỳ. 17 Ijaew nhõ patrejaja na pre htem mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê mẽ hpãnhã Tĩrtũm mã mry hkwỳ pa nẽ hkamrô kapĩ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. Kot hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh kaxyw. Tã nhũm Jejus wrỳ nẽ mẽmo mryta pyrà nẽ ã mẽ panê hkamrô pikapĩr anẽ. Kaxyw na pre mẽ pahtõ maatija mẽ pahwỳr ĩ ho ĩ nẽ wrỳ nẽ mẽ pahpyrà nẽ ni nhõhy rũm kato. Jao kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maati. Na pre Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Tã kot mẽ pahpyrà nẽ mẽmoj punuj pumunh nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa jakamã kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh ã pixi mex na. 18 Kormã htyk kêt ri na pre mẽ pahpyrà nẽ omnuj nẽ ri pa. Nhũm mẽkarõmnuti nhõ pahi kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tee ri hkôt kãm ahkrox o pa hkaprỳ nhũm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ amnhĩ nê ho axtem nẽ. Jakamã koja Satanastija uràk nẽ tanhmã mẽ panhĩpêx to nhũm Jejus mẽ pahtã omu nẽ amnhĩ pyrà nẽ tanhmã kêp mẽ panhĩpêx to pu mẽ ỹ hã kutã amnhĩ to htỳx nẽ papa.

# 3

*Jejus kot amnhĩ to rax o Mojes jakrenh ã harẽnh*

*Juãw 1.17-18*

1 E ixkràmnhwỳjaja. Ra Tĩrtũm kot mẽ pahte kapẽr mar nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw mẽ pahto hkra jakamã kwa kêr ka mẽ Jejus kot tanhmã mẽ pamã amnhĩ nhĩpêx toja mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ pajahkre ho ri mẽ pahkôt pa. Nẽ te kêp mẽ panhõ patre pyrà nẽ mẽ pahto Tĩrtũm wỳr o pa. 2 Na pre Tĩrtũm finat Mojes kwỳ kaxyw Mojesja xãm nhũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Tã nhũm hpãnhã mẽ pakaxyw Kra Jejusja xãm nhũm Mojes pyrà nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã mẽ panhĩpêx to ho pa. Hamẽ na pre wa Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt tanhmã kãm mẽ panhĩpêx to ho pa.

3 Koja mẽhõ amnhĩm ixkre mex nhĩpêx nẽ hipêx pa nhũm hkwỳjaja hwỳr mra nẽ omu nẽ mex kumrẽx ã harẽ. Nom kot hipêx xwỳnhta àhpumunh xà hkôt hipêx jakamã tãm na mex o kot ixkreta jakrenh. Ja pyrà nẽ finat Mojes kot amnhĩ to rax tã nhũm Jejus kot amnhĩ to rax o kot hakrenh. Mojes te kêp ixkre nhĩpêxta pyràk no Jejus te kêp ixkre nhĩpêx xwỳnhta pyràk jakamã kot amnhĩ to rax o kot Mojes jakrenh.

4 Nẽ mẽ kot ahpỹnhã amnhĩ krã hkôt tanhmã ixkre nhĩpêx to jakamã kot hipêx xwỳnhta na mex o ixkreja jakrenh. Tã ja pyrà nẽ Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho kator jakamã kot amnhĩ to rax o kot mẽmoj piitã ho kator xwỳnh jakrenh par.

5 Nẽ finat Mojes na pre hte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ ma kãm hkwỳjê piitã hkôt mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri pa. Tĩrtũm tanhmã kot mẽ kãm kapẽr tota kukamã nhũm mẽ kãm harẽnh o mẽ hkôt pa. No ãm Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho hpa xwỳnh pix na pre.

6 Nẽ Kris haxwỳja na pre hte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nom Mojes rom kêp Tĩrtũm Kra kumrẽx jakamã kurom kêp mẽ panhõ Pahihti kumrẽx. Tã kwa kêr pu mẽ kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Mẽ kot hã tanhmã mẽ panhĩpêx to htã pu mẽ ỹ hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ papa nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ixpunuj nẽ ixpa htã kot paj ixpunuj rãhã ixpa ho ixpa hkêt nẽ. Koja nhỹrmã

Tĩrtũm ixto mex kumrẽx pa axte tanhmã ixpunuj to nẽ ixpa hkêt nẽ. Hêxta waa nẽ. Nà ja inhmã hprãm tỳx kumrẽx.

Anhỹr o amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o papa.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm kaga hkêt ã mẽ pamã karõ*

*Wam Korĩt 10.1-11; Jutre 5*

7-8 Amnepêm na pre mẽhõja tanhmã Tĩrtũm Karõ nhỹ hã kapẽr to nẽ kapẽr o:

E kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr mar tỳx o apa.

No ama nẽ ãm ama nẽ ri hã apa hkêt nẽ. Rỳ kapẽr pê akrã hihtỳx o apa hkêt nẽ.

Mẽ akukamã mẽ anhĩgêtjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ Tĩrtũm kapẽr pê hkrã hihtỳx o pa. Kapôt ã Mojes kôt mẽ pata ã na prem kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ akupỹm Ejit wỳr hkrà nẽ axpẽn mã: “Kwa na pu mẽ ra pahpunuj tỳx nẽ papa nhũm Tĩrtũm ãm ja hã mẽ pahpumu nẽ tanhmã mẽ pahto mex to hkêt nẽ. Mãn ra mẽ pahkaga nà? E kwa pu mẽ awjanã nẽ ma akupỹm Ejit wỳr mãn papa.” Anẽ.

9-10 Na prem ã axpẽn mã kapẽr anhỹr o ri pa hã amgrà pê 40.

Tĩrtũm xatã kot tanhmã mẽ ho mex to nhũm mẽ kot amnhĩ tã omunh tã ãm omu nẽ htỳx ri amnhĩ hkrã hkôt pa.

Nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kamã gryk nẽ.

Hãmri nẽ hamaxpẽr o: “Nà pẽr mẽ hamaxpẽr kot mẽ hã hkwỳ jêt kêt kumrẽx. Te mẽ hamak kre hkêt pyrà nẽ ixkapẽr mar kêt nẽ.” Anhỹr o hamaxpẽr.

11 Hãmri nẽ mẽ kãm: “E mẽ inhma. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê kot kaj mẽ ma ixte mẽ amã pika mex nhõr mã xwỳnhta wỳr apa hkêt nẽ.” Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. Anẽ.

Ã mẽhõja Tĩrtũm Karõ nhỹ hã te Tĩrtũm tãm kot mẽ kãm kapẽr pyràk o mẽ harẽnh anẽ. 12 Jakamã kwa mẽ okora ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ amnhĩ to mex o apa. Tĩrtũm kêp Mẽpahpãm ã pixi mex tã kot kaj mẽ tanhmã ajamaxpẽr punuj to rỳ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr kêt hãmri nẽ te ate amnhĩ katut kôt ãm pyràk o hipêx nẽ hkaga. Kwa mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 13 Kêt mẽ Kris kôt axpẽn to axihtỳx o ri apa. Nẽ apkati mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ. Kot kaj mẽ anhỹr kêt hãmri nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Jao tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa nẽ atỳx ajamaxpẽr o: —Nà ixte ã amnhĩ tomnuj anhỹr tã nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ãm hã ixpumu.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Rỳ mẽ ajamaxpẽr o:

—Nà na pa hte ã amnhĩ tomnuj anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nhũm ja kãm mex nẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. 14 Kwa mẽ ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Amnepê mã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nhũm kot mẽ pahto hkrata ã na pu prem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr o papa. Tã kêr pu mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr tỳx o papa rãhã ty. 15 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

E kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ.

No ama nẽ ãm mar nẽ ri hã apa hkêt nẽ.

Rỳ mẽ kot hkaga xwỳnhjê pyrà nẽ kêp akrã hihtỳx kêt nẽ. Anẽ.

16 Mẽ panhĩgêtjaja na prem Mojes kôt pika pê Ejit rũm kato nẽ hkĩnh nẽ ma kapôt ã kormã pika mex wỳr pa. Nom Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã hkêt nẽ. Na prem kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o hã apkati grêre htã ra mẽmoj nhỹ hã omnuj nẽ pa hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr. 17 Jao xatã kapẽr nhĩrôp kuhê nẽ amnhĩ hkrã hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa ho ra hã amgrà pê 40. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Jakamã nhũm mẽ piitã kapôt ã ri pa nẽ gaa nẽ pikaprãr pa. 18 Mẽ kot kapẽr mar kêt jakamã nhũm mẽ kãm:

—Nà ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apaja mỳrapê kot kaj mẽ ixte mẽ amã mẽ amex nhõr mã xwỳnhta wỳr apa hkêt nẽ. Anẽ.

19 Tã mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr o pa hkêt jakamã na prem pika mexta wỳr hpôx kêt rãhã pikaprãr pa. Nhũm mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳjê pixjaja na prem mẽ mỳr pê hwỳr pôj nẽ kamã pa.

# 4

## *Mẽ pahte Tĩrtũm kukwak ri pajamakêtkati nẽ ri papa hã mẽ pajarẽnh*

1 Mẽ pahte Tĩrtũm kukwak ri pajamakêtkati nẽ ri papa ho papaja Tĩrtũm kãm hprãm jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ pumunh mex o papa. Nẽ wam mẽ panhĩgêt rom Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hkôt mãn kêt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Kêr pu mẽ kurom mẽ pajamak kãm amnhĩ krit xà hã pika mexta wỳr pôj. 2 Mẽ kot mẽ pahpyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr mar mex tã na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Te mẽ kot mar kêt pyràk. 3 ãm mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris mã hamaxpẽr xwỳnh pixjaja na htem kukwak ri hamakêtkati nẽ ri pa ho pa. Amnepê mã mẽmoj piitã hkêt ri na pre Tĩrtũm mẽmoj piitã ho kator pa hãmri nhũm apkati nhũm axte mẽmoj tã àpênh kêt nẽ. Ãm õ krĩ kamã arĩ hamakêtkati nẽ hkôkôt o hkrĩ. Tã mẽ pahte uràk nẽ pajamakêtkati nẽ papa ho papaja na kãm hprãm. No wam ri mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê na pre Tĩrtũm mẽ kot urà nẽ hamakêtkati nẽ paja nê mẽ hkurê. Kapẽr ã kagà htũm kot harẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã mẽ kot hipêx ã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Hãmri nhũm mẽ kãm: “Nà kot kaj mẽ ixkukwak ri axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ apa hkêt nẽ.” Anẽ.

4 Nẽ kot harẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm àpênh ã arĩgro kêp 6 hãmri nhũm arĩgro pê 7ta ã nhũm axte mẽmoj tã àpênh kêt nẽ. Na pre arĩ hkôkôt o nhỹ.

Arĩgro pê 7 ã arĩ hamakêtkati nẽ hkôkôt o nhỹ. Anẽ.

5 Nẽ mẽ kot kapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjê jarẽnh kot:

Kot kaj mẽ aa ixkukwak ri axàmnhĩx nẽ ajamakêtkati nẽ apa hkêt nẽ. Anẽ.

6 Mẽ panhĩgêtjaja kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt jakamã na prem hamakêtkati nẽ ri pa hkêt nẽ. Tã mẽ papajaja na Tĩrtũm arĩ kãm mẽ paxàmnhĩx nẽ pajamakêtkati nẽ papa hprãm. 7 Amnepêm Ijaew Tĩrtũm kôt hamaxpẽr kêt jakamã na prem kapôt ã pikaprãr pa. Hãmri nhũm amgrà xohtô nẽ hapêx nhũm Tĩrtũm mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳjê hõ pê finat Tawija mã kapẽr nhũm kuma nẽ mẽ pamã tanhmã kapẽr tota ã kagà nẽ hã kagà kot:

Kwa kêr ka ixkapẽr ma nẽ mar tỳx nẽ.

No mẽ anhĩgêtjê pyrà nẽ akrã hihtỳx ho inhma nẽ ãm inhmar kêt nẽ. Anẽ.

Na pa pre ra mẽ amã ã ja jarẽnh anẽ. 8 Na pre finat Jojueja finat Mojes mỳr pê ma pika pê Kanaã hwỳr mẽ hkanrẽhã mẽ hkrajê o pa nẽ hwỳr mẽ o pôj. Tã nhũm prem Jojue kukwak ri hamakêtkati nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Kêp ãm kukwak ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ronhỹx Tĩrtũm axte mẽ kãm mẽ hamakêtkati nẽ mẽ hamak kãm amnhĩ krit nẽ mẽ pata hkukamã harẽnh kêt nẽ. 9 Nom mẽ pahte kukwak ri pajamakêtkati nẽ pajamak kãm amnhĩ krit nẽ ri papa ho papaja na Tĩrtũm arĩ kãm hprãm. 10 Na pre arĩgro pê 6ja ã mẽmoj piitã ho kator pa nhũm apkati nhũm hamakêtkati nẽ hkôkôt o nhỹ. Tã kot puj mẽ pahpê hkrajaja amnhĩ to kuwỳ nhũm tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ kukwak ri uràk nẽ paxàmnhĩx nẽ pajamakêtkati nẽ papa ho papa. Te Tĩrtũm àpênh pa nhũm apkati nhũm hamakêtkati nẽ hkôkôt o ỹrta pyràk. 11 Jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ to kuwỳ kê ã mẽ panhĩpêx anẽ pu mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho papa. Nom kot pu mẽ pahkwỳ Ijaewjê pyrà nẽ kapẽr kwỳm amnhĩ nhĩpêx o papa hãmri nẽ mẽ urà nẽ paxàmnhĩx pajamakêtkati nẽ papa hkêt nẽ.

## *Tĩrtũm kapẽr te kot wapo xwa gix pyràk ã harẽnh*

12 Nẽ Tĩrtũm kapẽrja te ĩ ho tanhmã kot mẽmoj to kaxyw hihtỳx pyràk. Nẽ te wapo xwa gix pyràk. Koja mẽhõ õ wapo xwa mex nẽ ho mẽmoj jakàr mex nẽ. Ho mry hi jakàr mex pê kaxwỳnh kãm hi kanhĩn o amnhĩrĩt. Ja pyrà nẽ na hte Tĩrtũm kapẽr mẽ pajamaxpẽr o amnhĩrĩt nẽ mex ã harẽ rỳ omnuj ã harẽ.

13 Nẽ na htem Tĩrtũm pê mẽmoj to pimxur kêt nẽ. Na hte hprĩ hã mẽmoj piitã omunh pa. Nẽ mẽ pajamaxpẽr kôt mẽ pahpumunh pa. Na pu htem ã kot mẽmoj piitã omunh par anhỹr xwỳnhja noo mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã ho papa.

*Jejus kêp mẽ panhõ patre maati hã harẽnh*
*Eprêw 10.19-25; Wam Juãw 2.1-2*

14 Nẽ Ijaew nhõ patrejaja na pre htem Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ kamã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa. Ja pyrà nẽ na pre ra Jejus Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nẽ kamã mẽ pahto hwỳr o hkrĩ. Kêp Kra kumrẽx jakamã kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maati. Jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx rãhã ho papa. 15 Satanasti na pre te kot mẽ panhĩpêx pyràk o Jejus nhĩpêx. Nẽ tee ri kot tanhmã kãm kapẽr to nhũm kot mar nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj ãm ri kãm ahkrox kaprỳ nhũm kutã amnhĩ to htỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Tã kot Satanasti kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex jakamã na hte kêp mẽ pahtãnopxar mex o pa. Kot mẽ paxirerek kôt mẽ pahpumunh mex. 16 Jakamã kwa kêr pu mẽ amnhĩ tã kamã pahpijaàm kêt kãm paxàmnhĩx ri amnhĩ to hwỳr o papa. Kêp mẽ pakutã nojarêt xwỳnh nẽ kêp mẽ pakamã ukaprĩ xwỳnh jakamã kêr pu mẽ tee ri mẽmoj tã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ to hwỳr kurê kumrẽx. Hãmri nẽ ỹ hã paxàmnhĩx nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa.

# 5

1 Nẽ mẽ panhõ patre maati Jejusja Tĩrtũm na pre mẽ pakaxyw ãm. Kêp mẽ pahkwỳ hã mẽ pakaxyw ãm nhũm hte mẽ pahto Tĩrtũm wỳr o pa. Nẽ kãm mẽ pahkĩnh xà nhõr o pa. Kot ja hã mẽ pahpumunh nẽ mẽ pahte kapẽr kwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pakamã gryk o hapêx tokyx anhỹr kaxyw.

2 Mẽ panhĩgêtjaja na pre htem mẽ õ patre maati hwỳr mra nẽ kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ. Mẽ urà nẽ kormã kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx totuj anhỹr jakamã na pre mẽ kot tanhmã amnhĩ jarẽnh toja ma nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ. 3 Hãmri nẽ mẽ hpãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj gõ nẽ mããnẽn amnhĩ pãnhã kãm mẽmoj gõ. Mẽ uràk nẽ kot amnhĩ tomnuj o paja mỳrapê amnhĩ pãnhã kãm mẽmoj gõ. 4 No na pre hte patrejaja amnhĩ krã hkôt kêp patre maati kaxyw amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Tĩrtũm kot mẽ kaxyw mẽ unhwỳr jakamã na pre mẽ kaxyw finat Arãwja xãm nhũm kêp mẽ õ patre maati hã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa.

5 Nẽ Kris haxwỳja kêp mẽ panhõ pahi maati hã tãm kot amnhĩ xãm kêt. Tĩrtũm na pre mẽ pakaxyw ãm nẽ tanhmã kãm kapẽr to nẽ kãm:

Nà apê Ixkra na ka.
Kot paj jarãhã ixpê Anhĩpêêxà hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Anẽ.

6 Nẽ hpãnhã kãm:

Kot kaj Mekijetek pyrà nẽ apê patre maati hã mẽ ho ixwỳr rãhã ho ri apa. Anẽ.

7 Jejus kormã pika ja kamã pa ri na pre amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho pa. Tõhã hkaprĩ nẽ tee ri mẽmoj tã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ to kuwỳ. Nẽ tee ri mẽ kot hpĩrta kukamã hamaxpẽr nẽ mỳr kãm amnhĩ to kuwỳ. Kop apu Tĩrtũm kãm mẽ kot kêp hpĩr prãm kêt ronhỹx pre tanhmã nê mẽ kãm hkurê xwỳnhjê ho nhũm mẽ hpĩr kêt nẽ. Jakamã nhũm pre ã amnhĩ to hwỳr anẽ. No ãm Tĩrtũm kãm prãm xà hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx prãm jakamã nhũm kuma no ãm tanhmã nê mẽ ho hkêt nhũm prem kupĩ. 8 Kêp Tĩrtũm Kra kumrẽx tã amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm ty. Jao Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh mex nẽ. 9 Na pre amnhĩ xà htỳx kãm hamak o amnhĩ mex o amnhĩ mex ã mẽ kãm amnhĩ to amnhĩrĩt. Jakamã na hte mẽ kot kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê mã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw jagjê nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa kuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê hã mẽ harẽ. 10 Jakamã na pre Tĩrtũm Mekijetek pyrà nẽ kêp patre maati kaxyw ãm.

*Mẽ pahte Kris kaga nê mẽ pahkurê*
*Wam Korĩt 3.1-2, 13.11, 14.20; Epes 4.11-16*

11 Nẽ Jejus kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maati hã harẽnhja inhmã ixprĩ hã mẽ amã harẽnh par prãm tã ka mẽ kormã inhmar tỳx kêt nẽ. Pa tee ri ixprĩ hã mẽ amã harẽnh kaprỳ. Te mẽ amã mar prãm kêt o amõr pyràk. 12 Amnepê mã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ kapẽr mar tỳx tã kormã nhãm amnhĩ xô ri ho amnhĩ kwỳjê jahkre ho ri apa hkêt nẽ. Te mẽ ate hã ano hkêt pyràk jakamã na pa hte

arĩ mẽ amã kapẽr kot amnhĩrĩt mex xwỳnh kwỳ ho mẽ ajahkre ho pa. No kot amnhĩrĩt mex kêt xwỳnh o mẽ ajahkre hkêt nẽ. Te mẽ hkaràre kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx o apa. Na hte mẽ hkaràre mẽõ mex kur kêt nẽ. Ãm kormã katorxà hkà pix kaô. Ja pyrà nẽ ãm Tĩrtũm kapẽr kot amnhĩrĩt mex xwỳnhta pix na ka mẽ mar tỳx o apa nom kapẽr kot amnhĩrĩt mex kêt xwỳnhja ka mẽ mar mex kêt nẽ.

13 Nẽ mẽ hkaràre kormã Tĩrtũm kapẽr mar kêt jakamã na htem kormã mẽmoj mex nẽ mẽmoj punuj pumunh kêt nẽ. Tã te mẽ ate mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.

14 Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar mex xwỳnhjaja na htem hprĩ hã kapẽr piitã mar tỳx nẽ. Kot amnhĩrĩt mex xwỳnhta mar tỳx nẽ mããnẽn kot amnhĩrĩt mex kêt xwỳnhja nhũm mẽhprĩ hã piitã mar tỳx nẽ. Te ho mẽ àptàr kot mẽõ mex kur o pata pyràk. Jao ra mẽ àptàr jamaxpẽr o hamaxpẽr o ri pa nẽ hamaxpẽr o:

—Kot paj tãm amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa nhũm ja inhmã mex nẽ. Nom kot paj axtem tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ja ixpê omnuj nẽ. Jakamã kot paj tãm amnhĩ nhĩpêx pix o ri ixpa nhũm Tĩrtũm mã ja mex nẽ. Anẽ.

# 6

1-2 Na pu prem ra Tĩrtũm kapẽr kot amnhĩrĩt mex xwỳnhta kwỳ ma. Tãm na ja:

Kris kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnhja.

Nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga hã kot mẽ pamã karõja.

Nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ pajamaxpẽr ã mẽ pamã karõja.

Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra hã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw mẽ kot mẽ pahkrã kumrãr ã pamã karõja.

Nẽ mẽ pahte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hkukamã mẽ kot mẽ pahkrã hã ĩhkra jaxwỳr nẽ mẽ pahto Tĩrtũm wỳr ã mẽ pamã karõja.

Nẽ mẽ pahtyk nẽ akupỹm mẽ pahtĩr ã mẽ pajarẽnhja.

Nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak tũm xà hwỳr mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê janorja.

Mẽmojja piitã pu mẽ ra harẽnh mar tỳx nẽ. Prĩ hã kot amnhĩrĩt mex. Tã kwa kêr pu mẽ hpãnhã hijuk ri kot amnhĩrĩt mex kêt xwỳnh kwỳ ma. Jao mẽ pahpê Tĩrtũm kra xàptàr mex nẽ ri papa. 3 Jakamã kwa kêr pu mẽ kot amnhĩrĩt mex xwỳnh kumrẽx kwỳ ma nẽ hpãnhã hijuk ri kot amnhĩrĩt mex kêt xwỳnh kwỳ ma. Nẽ axpẽn mã harẽnh rãhã ho ri papa. Nà koja Tĩrtũm kãm ja prãm pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã o ri papa.

4-6 Na pre ra mẽ pahkwỳjaja Kris kaga nẽ htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Mẽ kot kapẽr mar tỳx tã axtem nẽ hkaga jakamã koja mẽ axte kapẽr mar kêt nẽ. Ra mẽ kãm mar prãm kêt. Kot puj mẽ tee ri axte mẽ kãm harẽnh o papa kaprỳ. Na prem hprĩ hã kuma. Tĩrtũm kãm mẽ ho hkra hprãm ã harẽnhja nhũm prem hprĩ hã kuma nẽ kãm mar prãm nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ te mẽ panhĩpêx pyrà nẽ mẽ hkarõ mã agjê nẽ mẽ kot amnhĩ to mex o pa kaxyw tanhmã mẽ hkrã hto nhũm prem ỹ hã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ. Nẽ axpẽn mã mex o mex ã harẽnh o pa. Nẽ aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ pumu nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—Nà Krisja ãm hãmri àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ axte mẽ pamã àhpumunh tỳx o amnhĩrĩt pu mẽ omu.

Anhỹr o kapẽr tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ hkaga. Jakamã te mẽ kot axte Tĩrtũm pê Krata pĩ hã nhôr nẽ hpĩr pyràk. Nẽ te mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã haprỳ hto nẽ tanhmã kãm kapẽr punuj to pyràk. Jakamã kot pu mẽ tee ri akupỹm tãm mẽ unhwỳr prãm kaprỳ.

7 Na hte Tĩrtũm mẽ pahto mex rãhã ho pa. Jao mẽ pamã mẽ pahpur ã na rẽ pu mẽ kamã panhõ rũnh nẽ. Jakamã mẽ kot amnhĩ kaxyw Kris kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm xwỳnhjaja te mẽ hpur mex nẽ kamã mẽmoj ô rũnh pyràk. Nẽ uràk nẽ amnhĩ to mex o pa. 8 Nom koja mẽ hpur kãm mẽmoj nhĩgrõt mex kêt japêr. Kamã mrônhĩ nẽ kahpare nẽ mẽmoj punuj pix hapôj nhũm mẽ tee ri omu nẽ hkaga kurê kumrẽx. Tã mẽ kot Kris kaga xwỳnhjaja te pur punuj kot amnhĩ

nhĩpêxta pyràk nhũm Tĩrtũm te kêp pur nhõ dõn pyràk. Jao tee ri amnhĩ tã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ hkaga kurê kumrẽx nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak tũm xà pê kuwyta wỳr mẽ rẽnh pa.

9 E ixkràmnhwỳjaja. Inhmã mẽ akĩnh jakamã na pa ã mẽ amã mẽ kot Kris kaga xwỳnhjê jarẽnh anẽ. Nom te mẽ ate mẽ uràk kêt. Kris kôt mẽ ate amnhĩ xunhwỳr xwỳnh mex na ka mẽ. Ra mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx jakamã te mẽ apê pur mexta pyràk. 10 Na ka htem Kris kôt mẽ akwỳjê ho mex o ri apa. Te mẽ amã amnhĩ tã ma pyràk o axpẽn nhĩpêx o ri apa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu. Tã koja tanhmã ja hã mẽ ato mex to. Kot tãm mẽ panhĩpêx o pa jakamã koja tanhmã mẽ ate axpẽn nhĩpêx mex tota ã tanhmã mẽ ato mex to.

11 Tã kêr ka mẽ arĩ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri apa rãhã ty kê nhỹrmã ja hã mẽ ato mex nẽ. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apaja na inhmã hprãm tỳx kumrẽx. 12 Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ amã kaga nẽ apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ nhĩpêx o te Tĩrtũm kra hkwỳ htyk xwỳnhjaja kormã htĩr ri kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. Na prem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Kot mẽ ho mex ã mẽ hã amnhĩ jarẽnhja nhũm prem amnhĩ tã kamã hamak rãhã ho pa. Tã amnhĩ tã kamã hamak o pa ry rax rãhã ty nhũm Tĩrtũm ra kot mẽ hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ ho mex nẽ. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa rãhã ty. 13-15 ã na pre finat Apraãwja amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kormã hkra hkêt tã nhũm Tĩrtũm kãm hkra nẽ kanrẽhã htàmnhwỳjê hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ kãm:

—Pa Apraãw. E inhma. Kot paj aprõ mẽ war ato mex nẽ. Kot kaj war akra hãmri nẽ gaa nhũm akanrẽhã war atàmnhwỳjaja ohtô rax kumrẽx. Ãm hãmri na pa ã mẽ hkukamã amã mẽ harẽnh anẽ. Kot paj amã amnhĩ jarẽnh xà hkôt ã anhĩpêx anẽ. Ixpê mẽ anhĩpêx xwỳnh na pa ã amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

Tã ã kãm wa hkra jarẽnh anhỹr tã nhũm wa tokyx hkra hkêt nẽ. Nom tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ Tĩrtũm kot wa kãm hêx ã hkamnhĩx kêt nẽ. Ãm hkamnàr rom ã hamaxpẽr anẽ nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot paj wa nhỹrmã ixkra. Tĩrtũm tãm kot wa inhmã wa ixkra jarẽnh kênã. Anẽ.

Tã nhũm amgrà xohtô rax kumrẽx nẽ hapêx nhũm wa hkra. Nhũm axte amgrà hkwỳ hapêx nhũm wa hkanrẽhã htàmnhwỳ hkwỳ. Ra Tĩrtũm kot mẽ hkukamã Apraãw mã mẽ harẽnh xà hkôt. Tĩrtũmja hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh jakamã na pre amnhĩ jarẽnh xà hkôt ã wa kãm wa hkra nẽ wa htàmnhwỳjê nhõr anẽ. Kot ra wa kãm hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. No ri nhãm mẽhõ nhĩxi jarẽnh kôt wa kãm wa hkra jarẽnh kêt nẽ. Mẽhõ kot we hihtỳx o hihtỳx o Tĩrtũm jakre nhũm we ri hixi jarẽnh kôt ã wa kãm mẽ harẽnh anẽ? Amrakati kumrẽx. Jakamã na pre wa kãm amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ixàhpumunh xà hkôt na pa ã war amã war akra jarẽnh anẽ. Anẽ.

16 No pika ja kamã na htem ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Na htem mẽhõ mã tanhmã mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh to kaxyw nẽ mẽhõ hihtỳx o kot hakrenh xwỳnh nhĩxi jarẽnh kôt amnhĩ jarẽ. Nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ixte jahti noo mã ã amã amnhĩ jarẽnh anhỹr jakamã ãm hãmri na pa ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

Kot hã amnhĩ to hêx nhũm hihtỳx o kot hakrenh xwỳnhta kot hã harẽnh mar nẽ hã tanhmã homnuj to pymaj na htem ã mẽ hixi jarẽnh kôt mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh anẽ. Hãmri nẽ kot tanhmã hã ho pymaj ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj nhĩpêx to. 17 Nom Tĩrtũm na hte uràk nẽ nhãm mẽhõ nhĩxi jarẽnh kôt ri mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Na hte tãm amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽmoj to anẽ nẽ aa hã amnhĩ to hêx kêt nẽ. Na pre mẽ pahpê hkrajê mã kãm:

—Kot paj nhỹrmã mẽ ato mex rax nẽ. Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Ixte amnhĩ pumunh xà hkôt na pa ã mẽ amã amnhĩ jarẽnh anẽ. Anẽ.

Mẽ pahte ãm hãmri kot amnhĩ jarẽnhja mar nẽ amnhĩ to hêx kêt ã omunh kurê kumrẽx kaxyw. Koja Tĩrtũm mẽmoj tã ã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nẽ hijuk ri axtem hpãnhã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. 18 Jakamã koja nhỹrmã ma amnhĩ wỳr mẽ

pahto àpir ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ ãm hãmri amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ jarẽnh o:

—Nà ãm hãmri ixte amnhĩ pumunh xà hkôt na pa mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Koja ã amnhĩ jarẽnh anẽ hãmri nẽ hijuk ri axte hpãnhã tanhmã mẽmoj jarẽnh to hkêt nẽ. Ra kot ã amnhĩ jarẽnh anhỹrja koja arĩ rãhã nẽ. Jakamã e kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Ra mẽ pamex nẽ ri papa kaxyw Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã kêr pu mẽ arĩ kot mẽ pahto mex rax xà hã arĩgrota jamãr rãhã ho ri papa.

19 Na hte kanôre ho htỳx xàja kanôre ho htỳx nhũm ma gô hkôt pa hkêt nẽ. Ja pyrà nẽ kot puj mẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex xà kamã pajamak o papa hãmri nẽ hkaga hkêt nẽ.

Amnepê mã na pre hte mẽ panhõ patre maatija Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ hkôt ã kupẽxê ho hitom maati hwỳr agjê nẽ kamã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o kuhê. Tã nhũm Jejus akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ Tĩrtũm ri hkrĩ hãmri nẽ patre maatita pãnhã tãm mẽ pahto hwỳr o hkrĩ. 20 Na pre ra mẽ pakukamã kaxkwa hwỳr api nẽ kamã pa ho pa nẽ finat Mekijetekja pyrà nẽ kêp mẽ panhõ patre maati. Tã koja mẽ pahto Tĩrtũm wỳr rãhã nẽ pa ho pa.

# 7

## *Patre Mekijetek jarẽnh*

1-3 E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã finat Mekijetekja jarẽnh to ka mẽ inhma. Krĩ pê Sarẽ kamã na pre kêp mẽ õ pahi nẽ mããnẽn kêp mẽõ patre. Sarẽja mẽ pakapẽr kãm kêp: “Mẽ hamakêtkati nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê nhõ krĩ.” Jakamã Mekijetekja mẽ pakapẽr kãm kêp: “Mẽ hamakêtkati nẽ ri mẽ pa xwỳnhjê nhõ pahi.” Nẽ mããnẽn kêp: “Pahi kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh.” Nẽ Mekijetek nhĩpêêxà nẽ katorxà nẽ higêt nhĩxija mẽ pahte harẽnh mar kêt. Nẽ kator ã arĩgro nẽ htyk ã arĩgroja mããnẽn mẽ pahte harẽnh mar kêt. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã ja jarẽnh to hkêt. Ãm Jejus pyrà nẽ kêp patre hã mẽ ho Tĩrtũm wỳr rãhã ho pa xwỳnh pix ã kot harẽnh. Ãm ja pix na mẽ pahte harẽnh mar. Nẽ kot amnhĩ to rax xwỳnh jakamã na pre Apraãw nhỹri omu nẽ hã hpijaàm kaxyw kãm hikukrêx kwỳ gõ. Na pre hkwỳjê mẽ ra mẽ urojê kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ pijapu nẽ mẽ kêp mẽ õ pahi ho 4 nẽ mẽ himex. Nẽ mẽ kêp mẽ hikukrêx kwỳptà nẽ hamỳ nẽ ma õ krĩ hwỳr o mõ. Nẽ kormã pry hã mõr ri Mekijetek kaxpa nhũm amnhĩ wỳr omu nẽ kãm:

—Pa Apraãw? E kê Tĩrtũm ato mex nẽ ka amex nẽ apa. Anẽ.

Nhũm amnhĩ tã kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm mẽ hikukrêx kwỳptàr xwỳnhta hkwỳ gõ nhũm hamỳ nẽ ma amnhĩm o mõ. 4 Na pre Apraãw kot amnhĩ to rax ã omu nẽ kãm mẽmojta kwỳ gõ. Kêp mẽ pahpê Ijaew pàr krax jakamã mããnẽn kot amnhĩ to rax tã Mekijetekja uràk nẽ kot amnhĩ to rax ã omu nẽ kãm mẽmota kwỳ gõ. 5 Finat Mojes kot Ijaew mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh xà hkôt kãm kugõ. Na pre mẽ kãm:

—Mẽ akwỳ pê finat Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjaja kêp mẽ anhõ patre jakamã kêr ka mẽ kãm mẽ akukrêx kwỳ nhõr o ri apa. Kot kaj mẽ akrit kêp 10 nẽ kãm ho pixi nẽ agõ. Nẽ mẽ akàxpore kêp 10 nẽ kãm hõ gõ. Kêr ka mẽ ã mẽ kãm mẽ akukrêx nẽ mẽ akrit kwỳ nhõr o apa anẽ. Nẽ kêr ka mẽ kãm mẽmoj mex pix gõ. Mẽ kêp mẽ akwỳ na mẽ. Mẽ apiitã mẽ apê Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ jakamã kêr ka mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o apa. Anẽ.

6 Tã Mekijetekja kêp Rewi hkwỳ hkêt tã nhũm Apraãw amarĩ ã hipêx anẽ nẽ kãm pahi htyk xwỳnhjê kukrêxta kwỳ gõ. Jao hikukrêxta kamã mẽmoj kêp 10 nhũm omu nẽ kamã kãm ho hpỹnh nẽ kugõ. Na pre ã kãm mẽmoj nhõr anẽ. Hãmri nhũm amnhĩm hamỳ nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri koja Tĩrtũm ato mex rax nẽ. Anẽ.

Ra Tĩrtũm kot Apraãw kanrẽhã kãm htàmnhwỳ ho ohtô nẽ mẽ hkukamã mẽ harẽnh jakamã nhũm Mekijetekja ã kãm Tĩrtũm kot ho mex ã harẽnh anẽ. 7 Mẽ kot amnhĩ to rũnh o mẽ hakrenh xwỳnh pixjaja Tĩrtũm kot mẽ ho mex kaxyw mẽ ho àhwỳr o pa jakamã na pre Apraãw o Tĩrtũm wỳ. Jao kot amnhĩ to rax o kot hakrenh ã amnhĩ to amnhĩrĩt. 8 Hãmri nẽ Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Apraãw o Tĩrtũm wỳ nẽ kêp mẽmojta jamỳ. Mẽ uràk nẽ mẽmoj kamã

kêp 10ja rũm ho hpỹnh nẽ amnhĩm hamỳ. Nom kot amnhĩ to rax o Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjê jakrenh. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjê htyk par ã mẽ harẽnh tã tanhmã Mekijetek htyk ã harẽnh to hkêt jakamã kot amnhĩ to rax o kot Rewi hkwỳjê jakrenh.

9-10 Nẽ kot pry kamã Apraãw kax-parta ã kormã Rewi kator kêt tã kêp Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ mã xwỳnh. Jakamã nhũm Apraãwja Mekijetek mã mẽ hikukrêxta kwỳ nhõr jao te Rewi mã õr pyràk. Tã nhũm amgrà xohtô nẽ hapêx nhũm Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjaja hapôj nẽ kêp mẽ õ patre nẽ ri pa. Jao Mekijetek pyrà nẽ mẽ kêp mẽ hikukrêx kwỳ jamỳnh o ri pa.

11 Nẽ finat Mojes na pre Ijaewjê mã tanhmã Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjê jarẽnh to. Kormã mẽ hapôx kêt ri nhũm hkwỳjê mã tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ kêp patre hã mẽ harẽ. Tã nhũm mẽ hapôj nẽ hprêk nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr o ri mẽ hkôt pa. Nom mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw na prem tanhmã mẽ hkrã hto hkêt nẽ. Tanhmã kot mẽ amnhĩ to nẽ ã mẽ hipêx anẽ? Jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ hpãnhã mẽ pahwỳr kỳj rũm mẽhõja mẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ. Nom kêp Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ hkêt. Nẽ mããnẽn kêp Rewi hpãm Arãw kanrẽhã htàmnhwỳ hkêt. Axtem te Mekijetek kot amnhĩ nhĩpêx pyràk xwỳnh na pre. Jejus Krisja. Tãm na pre mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nẽ tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o papa. 12 No Mojes kapẽr kot Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ pixjaja kêp mẽ ho Tĩrtũm wỳr xwỳnh ã mẽ harẽnh. Tã nhũm Krisja mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ hpãnhã kêp mẽ pahto àhwỳr o pa xwỳnh. Jakamã na pu htem axte Mojes kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Pãnhã Jejus kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa.

13-14 Nẽ Jejus kêp Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ hkêt. Katorxà hkôt kêp Apraãw tàmnhwỳ Juta hkanrẽhã htàmnhwỳ na pre. Ra mẽ pahte ja mar mex. Aa Juta hkanrẽhã htàmnhwỳjaja kêp patre hkêt. Na pre Tĩrtũm jajê mã mẽ kot mẽmoj nhõr xà hã mêsti kunĩhtita ã kãm mẽmoj nhõr nẽ hkwỳjê ho hwỳr ã mẽ kãm karõ hkêt nẽ. Ãm Apraãw tàmnhwỳ Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjê mã pix mã na pre ã mẽ kãm ja hã karõ anẽ. Tã nhũm Jejus wrỳ nẽ mẽ hpãnhã mẽ pahto hwỳr o pa. Mẽ uràk nẽ kêp Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ hkêt axtem kêp Juta hkanrẽhã htàmnhwỳ htã Rewi hkwỳjê hpãnhã mẽ pahto Tĩrtũm wỳr o pa.

### *Mekijetek pyrà nẽ mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh jarẽnh*

15-19 Nẽ Ijaewja na prem Mojes kapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx tã aa amnhĩ to mex kêt nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳjaja kêp mẽ õ patre nẽ mẽ ho ixwỳr o pa htã nhũm mẽ arĩ htỳx ri amnhĩ tomnuj pix o pa. Jakamã koja mẽ axte ri mẽ ho ixwỳr o pa hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ pakaxyw mẽ pahto àhwỳr xwỳnhja ta nẽ ãm. Kra Jejusja nhũm kuta nẽ ãm. Tãm na hte Rewi hkwỳjê rom tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ kukwak ri tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Jao nhỹrmã ma mẽ pahte Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr paxàpirja jamãr o papa.

Jejus na hte Mekijetek pyrà nẽ kêp mẽ panhõ patre maati nẽ mẽ pahto Tĩrtũm wỳr rãhã ho pa. Kêp Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ hkêt tã Tĩrtũm pyrà nẽ kêp htĩr tũm nẽ pa ho pa xwỳnh jakamã na pre Tĩrtũmja mẽ pakaxyw kuta nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot harẽnh kot:

Kot kaj Mekijetek pyrà nẽ mẽ ho ixwỳr rãhã ho ri apa. Anẽ.

20-21 No Rewi hkwỳjê mã na pre ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Ãm Jejus pix mã ã kapẽr anẽ nẽ kãm:

E kot kaj apê mẽ ho ixwỳr rãhã o apa xwỳnh. Kot paj nhỹrmã apãnhã ax-tem mẽhõ xãm kêt nẽ. Ãm kapxipix kot kaj mẽ ho ixwỳr o apa rãhã ho rãhã. Ãm hãmri na pa amã ã ixkapẽr anẽ. Ixpê Pahi Maati hã ã ajarẽnh anẽ.

22 Anhỹr jao Jejus kot amnhĩ to rax o Rewi hkwỳjê jakrenh par ã ho amnhĩrĩt. Mẽ kot Ijaew mã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh nhũm mẽ kot mar nom hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã nhũm Tĩrtũm mẽ hpãnhã Jejus xãm. Tapx-ipix na hte tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ

tãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. 23 Rewi hkwỳjaja na prem axpẽn mỳr pê kêp mẽõ patre nẽ ri pa htã htyk pa nẽ hapêx. 24 Nom Jejusja htĩr tũm nẽ pa ho pa xwỳnh jakamã koja mẽ uràk nẽ aa hapêx kêt. Koja mẽ pahto Tĩrtũm wỳr rãhã ho pa nẽ aa jam urer kêt nẽ. 25 ã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã te kêp Tĩrtũm wỳr mẽ panhõ pry pyràk. Na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rênh pa nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra hã mẽ pajarẽ.

26 Nẽ ãm hãmri kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maati mex na. Mẽ pakurom tãm kot amnhĩ nhĩpêx mex o pa nẽ aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt. Tã ra Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr ho àpir jakamã nhũm ra kuri mẽ pahto hwỳr rãhã ho pa. 27 Nẽ kot amnhĩ to rax o wam mẽõ patre maatijê jakrenh. Wamtaja na prem hkwỳjê pyrà nẽ amnhĩ tomnuj o pa. Jakamã na prem apkati mẽ amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj gõ nẽ kãm amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ to kuwỳ. Hãmri nẽ rĩ kormã kot nhãm mẽ hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã mẽ ho anẽ nẽ mẽ hpãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr pê mẽ ho kuwỳ. No kêt Jejusja wam patre maati rom aa kot amnhĩ tomnuj kêt jakamã na pre hte mẽ uràk nẽ amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr o pa hkêt nẽ. Ãm mẽ papajaja na pre mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã htyk o kãm amnhĩre. Ãm htyk tipxi htã mẽ pahpiitã mẽ pahpãnhã amnhĩrer pa. Jakamã koja axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mo kaxyw kot kêt axte mẽ panê ty?

28 Mojes kapẽr kôt na pre Ijaew amnhĩm Rewi hkwỳjê xunhwỳ nhũm mẽ kêp mẽ õ patre nẽ ri pa. Tã no nhũm mẽ uràk nẽ arĩ amnhĩ tomnuj o pa nhũm Tĩrtũm tee ri mẽ omu nẽ mẽ hpãnhã mẽ pakaxyw Krata xãm nẽ kãm:

—Nà kapxipix mẽ kurom ate tãm amnhĩ nhĩpêx o apa jakamã kapxipix kot kaj mẽ hpãnhã mẽ ho ixwỳr o apa rãhã ho rãhã. Anẽ.

# 8

*Jejus kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maati hã harẽnh*
*Rukre 22.20; Sikũn Korĩt 3.6-11*

1 E kot paj axtem tanhmã mẽ amã mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maatita jarẽnh to ka mẽ inhma. Na hte kaxkwa kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ. ĩhkô hã kêp Pahi Maati hã hkrĩ xà hã upôk rũm hkrĩ ho hkrĩ. 2 Wam patre maatijaja na prem Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre wỳr mra nẽ kamã hitom maati kamã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa. Nom nhũm Jejus na hte mẽ kurom kaxkwa kamã Tĩrtũm nhõrkwỹ mex kãm mẽ pahto àhwỳr o hkrĩ. Õrkwỹ kaàkreja na prem ĩhkra ho hipêx nom kaxkwa kamã õrkwỹ mexja na pre mẽhõ ĩhkra ho hipêx kêt nẽ. Tĩrtũm na pre tanhmã hipêx to nhũm kamã Jejusja mẽ pahto hwỳr o hkrĩ.

3 Nẽ mẽ pahpê Ijaew nhõ patre maatijaja na prem mẽ ho hwỳr kaxyw nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr kôt mẽ ho kuwỳ. No Kris na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ra htyk o kot kãm amnhĩ nhĩ nhõr jakamã na hte wam patre maati pyrà nẽ xatã kãm mẽmoj nhõr kêt nẽ.

4 Tã na hte arĩ Ijaew Mojes kapẽr kôt amnhĩm Rewi hkwỳ kêp mẽ õ patre kaxyw mẽ unhwỳ nhũm mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa. No Jejus kêp Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ hkêt. Katorxà hkôt kêp Juta hkanrẽhã htàmnhwỳ jakamã kop apu arĩ jar pika ja kamã htĩr nẽ pa ronhỹx Ijaew nhõ patre pyrà nẽ kêp mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa xwỳnh kêt. Ãm Rewi hkanrẽhã htàmnhwỳ pixjaja na htem mẽ kaxyw kãm mẽmoj gõ nẽ hkôt mẽ ho kuwỳ. 5 Jar na htem arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nom kaxkwa kamã na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ.

Nẽ jar Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkreja te kot kaxkwa kamã õrkwỹ mexta pyràk. Na pre Mojes õrkwỹ kaàkre nhĩpêx kaxyw nhũm Tĩrtũm tanhmã kãm hã karõ hto nẽ kãm:

—E jãã hixêt prêk nhĩmõk ã axãmta ã na pa pre amã ixkreta kukamã ixprĩ hã tanhmã mẽ ate hipêx to hã amã karõ. Tã kêr ka ã hipêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ kot kãm hã karõ xà hkôt hipêx. Hãmri nhũm mẽ õ patre maati ixkreja kamã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa. Na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

6 Tã nhũm ra Tĩrtũm axtem mẽ hpãnhã mẽ pakaxyw Kris xãm nhũm hte mẽ pahto hwỳr mex o wamtajê jakre. Na hte kaxkwa

kamã mẽ pahpiitã mẽ pahpumunh mex rãhã ho hkrĩ nẽ wamtajê rom tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Tĩrtũm kot finat Mojes mã kapẽrja mex nẽ nom axtem na pre. Tã kapẽr nyw na mex o kot wam kapẽr jakrenh. Kapẽr nyw kôt kot puj mẽ pahtyk tã akupỹm pahtĩr nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa nẽ axte pahtyk kêt nẽ. 7 Kêp apu Tĩrtũm kot Mojes mã kapẽr kôt mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o pa ronhỹx pre Tĩrtũm axte kapẽr nyw ã kagà hkêt nẽ. 8 Nom wam kapẽr tũmta na pre mẽ mar tỳx htã arĩ amnhĩ tomnuj rãhã ho pa nhũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kãm:

Nà kot paj axte nhỹrmã mẽ apê Ijaew mã axtem tanhmã ixkapẽr to.

9 Amnepêm mẽ anhĩgêtjê mã na pa pre ixkapẽr.

Na pa pre Ejit pê mẽ kator nẽ mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa kaxyw tanhmã hã mẽ kãm karõ hto.

Nom na prem ixkapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Pa tee ri ja hã mẽ omu hãmri nẽ mẽ hkaga.

10 Tã kot paj mẽ apê mẽ hkanrẽhã mẽ htàmnhwỳ nywjê mã axtem ixkapẽr ka mẽ ixkapẽr nywja ma.

Kot paj nhỹrmã tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ixkapẽr nyw mar tỳx nẽ hã ano htỳx nẽ ho apa.

Nẽ akĩnh nẽ apa.

Nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o apa.

Nẽ axpẽn mã ijarẽnh o: “Nà ãm hãmri Tĩrtũm kêp mẽ panhõ Tĩrtũm na.” Anhỹr o ri axpẽn mã ijarẽnh o apa.

Pa amnhĩ tã mẽ ama nẽ mẽ apumu nẽ amnhĩ xwar mẽ apê ixkra hã amnhĩm mẽ ajarẽ.

11 Kot kaj mẽ apiitã ixte amnhĩ nhĩpêx kôt ixpumunh mex o ri apa. Mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ akàxpore hkryre xwỳnhjaja mẽ apiitã ixpumunh mex jakamã kot kaj mẽ ri axte ixtã tanhmã axpẽn kukjêr to ho ri apa hkêt nẽ.

12 Nẽ kot paj mẽ ato mex rax o ixpa.

Nẽ axte tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnu hto ho apaja mã ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

13 Nẽ koja mẽmoj ra htũm hãmri nẽ hapêx tokyx anẽ. Ja pyrà nẽ na pre Tĩrtũm mẽ pamã kapẽr tũmta jarẽnh o:

—E kêr ka mẽ axte ixkapẽr tũm mar kêt nẽ. Pãnhã ixkapẽr nyw pix mãn mar o apa nẽ ãm kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

# 9

## *Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre jarẽnh*

1 Nẽ amnepêm na pre finat Mojesja mẽ panhĩgêt nẽ mẽ pahpãmjê mã tanhmã Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre jarẽnh to. Tanhmã mẽ kot hipêx to nẽ kamã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ. Nẽ kamã tanhmã mẽ kot amnhĩ to Tĩrtũm wỳr to hã mẽ kãm karõ. Nẽ tanhmã mẽ hkwỳjê ho hwỳr toja nhũm pre mããnẽn mẽ kãm hã karõ. No Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkreja kêp õrkwỹ kumrẽx kêt. Ãm mẽ kot omunh nẽ kaxkwa kamã õrkwỹ kumrẽx mã hamaxpẽr kaxyw na pre. 2 Jakamã nhũm prem Mojes kapẽr ma nẽ hipêx. Kamã hitom hamẽxkrut. Wam hitom kamã na pre kanê hprêêti xãm nẽ kutã mêsti xãm. Nẽ mêsti nhĩmõk ã Tĩrtũm mã õ pãwti jaxwỳ. Mẽ panhõ patre na pre htem Tĩrtũm mã kugõ nẽ mêsti ã kãm haxwỳ hãmri nẽ hkwỳjê ho kuwỳ. Tã hitom ja na prem kêp Tĩrtũm nhõ hitom mex ã harẽ.

3-4 Nẽ hitom wa hkaêx kãm na pre kupẽxê ho hakwakre kahê xàja ajêt. Haturxà kamã hitomja na prem Tĩrtũm nhõ hitom maati hã harẽ. Tĩrtũm na pre te hirã htỳx kãm hwỳr wrỳ nẽ te kamã hkrĩ pyràk. Nẽ kamã na pre Tĩrtũm mã mẽhkuxwa xà ho xêt xà hã mês kunĩhtija kuhê. Na prem ôr o hipêx nẽ kamã ãm nhũm kuhê. Nhũm pre hte mẽõ patre hwỳr agjê nẽ kutã kuhê nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. Nẽ mês kunĩhti haxwỳja hitom maati kamã kuhê. Na prem pĩ ho hipêx nẽ ôr o hpro nẽ kamã ãm. Mêstija kaxwỳnh kãm na pre htem mẽmoj jagjê.

Tĩrtũm kot Ijaew mã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã karõ nẽ kẽn po hã mẽ kãm hã kagàja nhũm prem kamã kuxà nhũm hikwỹ.

Nẽ mããnẽn ôr o xijereja xà nhũm hikwỹ. Nẽ xijere kamã amnepê mã Tĩrtũm kot kaxkwa rũm mẽ hwỳr mẽõ rẽnh kwỳ

hikwỹ. Mẽõja mẽ kot kãm: “Manã” anhỹr xwỳnhja na prem hkwỳ hkawrà nẽ xijere kamã kugjê hãmri nẽ mêsti kamã kuxà.
Nẽ finat Arãw nhõ kô kot ho amnhĩ kaxpar xà htũmta nhũm prem kamã kuxà. Tĩrtũm kot tanhmã ho nhũm kurũm pixôrã muxre hapôx xwỳnhta nhũm prem mããnẽn mês kunĩhti kamã kuxà nhũm hikwỹ.
5 Nẽ himõk ã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh wa hkarõ nhĩpêxja wa hamẽxkrut nẽ axpẽn kutã wa hkõn krã ho hkrĩ. Axpẽn wỳr hara koror nẽ wa hkrĩ. Patre maati kot omunh nẽ Tĩrtũm kot mẽ hkôt pa ho paja mã hamaxpẽr kaxyw. Nẽ wa hkaêx kãm ahkaprỳja Tĩrtũm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh mã hamaxpẽr xà na pre.

Ã Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre kot anhỹr. No kot paj ixprĩ hã mẽ amã piitã harẽnh par kêt nẽ. 6 Na pre hte mẽõ patre apkati mẽ wam hitom wỳr agjê nẽ kamã Ijaew ho Tĩrtũm wỳr o pa. 7 No hitom maatija ãm mẽ õ patre maati pix na pre hwỳr agjê. Nom apkati mẽ hwỳr pa nẽ gjêx kêt ãm amgrà pỹnh kãm hwỳr gjêx pỹnh nẽ. Nẽ hwỳr gjêx kaxyw nẽ mẽmo mry pa nẽ hkamrô ru nẽ o pa nẽ hitom maati hwỳr ho agjê. Hãmri nẽ ho mês kunĩhti nhĩmõk kamĩ nẽ Tĩrtũm mã kãm:

—Pa Tĩrtũm. E ota mry kamrôta. Mẽ ixpê akwỳjaja mẽ ixte amnhĩ tomnuj jakamã na pa mẽ amnhĩ pãnhã mẽmo mry nhõkre jakà nẽ kupĩ nẽ hkamrô ru nẽ man awỳr o mra. Te kot mẽ ixte amnhĩ tomnuj mỳrapê htyk pyràk. Jakamã kwa ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja ã mẽ ixpumunh hkôt mẽ inhnê mẽ ixte amnhĩ tomnuj rê.

Anhỹr o mẽ amnhĩ to kuwỳ. 8 Nẽ patre maati pix na pre hitom maatija wỳr agjê nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. Ijaew na prem ixkre kapem hamãr o kuhê nẽ hwỳr gjêx kêt nẽ. Tĩrtũm Karõ kot hã mẽ kãm karõ xà hkôt. Te Tĩrtũm pê amỳm kuhê pyràk. Tã na htem jarãhã arĩ Ijaew kanrẽhã mẽ hkra nẽ mẽ htàmnhwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao mẽ higêtjê pyrà nẽ Tĩrtũm pê amỳm kuhê.
9 Mẽ kot arĩ Tĩrtũm mã mry hpar nẽ hkamrô ho mẽmoj kamĩr nẽ amnhĩ to hwỳr o pa htã na htem arĩ hamaxpẽr punuj pix o pa.
10 Tĩrtũm kapẽr tũm kot tanhmã mẽmoj tã mẽ kãm karõ hto.
Na pre tanhmã mẽ apkur xà hã mẽ kãm karõ hto nhũm htem pix kur o pa.
Nẽ tanhmã mẽ hkõm xà hã mẽ kãm karõ hto nhũm htem pix o hkõm o pa.
Nẽ tanhmã amnhĩmnuj to hã tanhmã mẽ kot amnhĩ kuhõnh to hã karõja nhũm htem hkôt pix mã tanhmã amnhĩ kuhõnh to ho pa.
Nẽ tanhmã mẽ kot ri mẽ hikukrêx kuhõnh to hã mẽ kãm karõja nhũm htem kôt pix mã tanhmã kuhõnh to ho pa.

Ã na pre Tĩrtũm Kris kukamã mẽ kãm mẽmoj tã karõ rax anẽ. Kris kutêp pix mã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. No mẽ pahte arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw kêt. Na pre ra Kris mẽ pahwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o hapêx nẽ hpãnhã mẽ pamã kapẽr nyw jarẽ pu mẽ hpãnhã nywta kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa. Kapẽr nywja mex o mex. Nẽ mex o wamta jakrenh.

### *Kris htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer ã harẽnh*

11 Tã na pre Krisja tãm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ kêp mẽ pahto Tĩrtũm wỳr xwỳnh maati nẽ patre hpãnhã mẽ pahto hwỳr o pa. Nom jar pika ja kamã mẽ kot mẽ ĩhkra ho Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre nhĩpêxta wỳr àr nẽ kamã mẽ pahto hwỳr kaxyw na pre wrỳk kêt nẽ. Na pre ra akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ kamã õrkwỹ mex wỳr axà nẽ kamã tanhmã mẽ pahto mex to nẽ tanhmã mẽ pahto Tĩrtũm wỳr to rãhã ho hkrĩ. 12 ã kaxkwa kamã Tĩrtũm nhõ hitom maatija wỳr àr tipxi htã mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Nom mẽmo mry kamrô ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Môx kamrô rỳ motre kamrô ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Amnhĩ kamrô ho na pre mẽ pahpãnhã amnhĩre. Tyk nẽ hkamrô pikapĩrta o mẽ pahpiitã mẽ pahpãnhã amnhĩrer pa.
13 Nẽ amnepêm Ijaew kot Tĩrtũm kapẽr tũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa hkêt jakamã nhũm tee ri mẽ omu nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnh ã mẽ harẽ. Jakamã na pre mẽõ patre xatã mry kamrô ho mẽ hkamĩ. Môx kamrô nẽ motre kamrô ho mẽ hkamĩ. Na pre môx krare hkwỳ hpa

nẽ ho hxêt nẽ hprà ho hkwỳjê kamĩ. Ã na prem xatã mẽ hipêx anhỹr o pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ mex ã mẽ harẽnh kaxyw. Nom te mẽ krãhkà pix mex pyrà nẽ mẽ hkrã kaxwỳnh kãm arĩ hamaxpẽr punuj o pa. 14 ã na prem amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom Krisja mẽ kurom aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt jakamã na pre mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nê ty. Te mẽ kot amnhĩ nê môx rỳ motre hpar nẽ hkamrô runhta pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ panê Tĩrtũm mã amnhĩ gõ nhũm pre mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kupĩ. Na pre Tĩrtũm Karõja ã kot mẽ panê htyk anhỹr kaxyw tanhmã ho hihtỳx to. Karõja aa hapêx kêt kumrẽx rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh jakamã na pre Kris tykja kukamã tanhmã ho hihtỳx to nhũm mẽ panê ty. Tapxipix na mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw kêp tanhmã mẽ pahkrã hto xwỳnh. Jakamã na pu htem ra pajamaxpẽr nyw o pajamaxpẽr o papa nẽ pajamaxpẽr o:

—Na pa pre tee ri inhmã amnhĩ krã hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx o ixpa hprãm kaprỳ nẽ ãm amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Tã Kris kot inhnê htyk o hkamrô pikapĩr ã harẽnh ma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr tỳx nẽ nhũm amnhĩ tã ixpumu nẽ ixte tãm amnhĩ nhĩpêx o ixpa kaxyw ixãm. Jakamã kot paj ãm Tĩrtũm pix mã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Tĩr rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh jakamã kot paj nhỹrmã kuri uràk nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Anẽ.

15 Nẽ amnepê mã na prem piitã Tĩrtũm kapẽr tũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa hkêt nẽ. Mẽ kot xatã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Jakamã na pre Kris wrỳ nẽ mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapẽr nyw jarẽ nẽ mẽ pamã:

—Kot paj mẽ anê ty nhũm Tĩrtũm ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukwak ri mẽ ato mex rãhã ho pa. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ jarẽnh xà hkôt mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. 16-17 Te jar pika ja kamã mẽhõ htyk kukamã hkrajê mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to pyràk. Na htem htyk kaxyw nẽ hkrajê mã:

—Nà kot paj mẽmo arĩgro hã ty ka mẽ inhmỳr pê ixpê ixkukrêx kwỳ o arĩk.

Anhỹr o na htem amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ ty nhũm hkrajaja amnhĩm õ mẽmoj to àrĩk pa. Mẽ hipêêxà kukwak ri mẽ hikukrêx mex nẽ mỳr pê o pa. No kormã htĩr ri nhũm mẽ kormã kêp hamỳnh kêt nẽ. Ja pyrà nẽ na pre Tĩrtũmja Jejus htyk kukwak ri tanhmã mẽ pahto mex to pu mẽ kukwak ri mẽ pamex nẽ pahkĩnh nẽ ri papa.

18 Nẽ Tĩrtũm kapẽr tũm kôt na pre hte mẽ õ patre mry pa nẽ ãm hkamrô runh kôt pix mã mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa nhũm amnhĩ tã mẽ omunh xà hkôt mẽ kuma nẽ tanhmã mẽ ho mex to.

19 Na pre finat Mojesja Ijaew mã Tĩrtũm kapẽr tũm piitã harẽ nẽ harẽnh pa hãmri nẽ môx õxpĩ nẽ kaxyw motre hõxpĩ. Hãmri nẽ xijere kamã hamẽ wa hkamrô runh pa nẽ kamã gô hkwỳ ru. Hãmri nẽ kaxyw mẽmo pĩ hpa hkryre pê “isop” jarẽnhja kwỳ kukẽ. Nẽ kaxyw ôwêhti hkĩ kamrêkre hkwỳ hpy nẽ isop mẽ ho pihkàr pa nẽ mry kamrô o go. Hãmri nẽ ho hkwỳjê kamĩ. Nẽ ho Tĩrtũm kapẽr ã kagà tũmta kamĩ. 20-22 Hãmri nẽ ho anhỹr pa nẽ mẽ kãm:

—Nà na Tĩrtũmja ixte mry kamrô ho mẽ akamĩr pumunh kôt mẽ pamã kapẽr o: “E kot kaj mẽ ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hã kot paj tanhmã mẽ ato mex to rãhã ho ri ixpa ka mẽ amex nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Jakamã kêr ka mẽ mry kamrô ho mẽmoj piitã hkamĩr pa. Nẽ ho amnhĩ kamĩ. Kêr pa ja hã mẽ apumu hãmri nẽ axte tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj tota mã ijamaxpẽr kêt nẽ.” Anẽ. Ã na Tĩrtũm mẽ pamã kapẽr anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ hpãnhã mry kamrôta o õrkwỹ kaàkre kamĩ. Nẽ hkre kamã mẽmoj kuhê xwỳnh piitã nhũm ho hkamĩr pa. Ã na pre mẽ õ patre mẽ mex kaxyw mẽ hipêx anhỹr o pa. Mẽ kot tõhã mẽmoj to hpỹnhre nẽ ho hkamĩr kêt jakamã kironhỹx pre mẽmoj piitã ã hipêx anhỹr o pa. Kop apu mẽ kot mry hpar nẽ hkamrô runh kêt ronhỹx pre Tĩrtũm arĩ mẽ kot amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr rãhã ho pa.

23 Na prem ã Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre kamã mẽmoj kuhê xwỳnh piitã mex kaxyw hipêx anẽ. Te Tĩrtũm kot mẽ pahto mex

nhũm mẽ pahte nhỹrmã ma kaxkwa hwỳr õ krĩ hwỳr paxàpirta pyrà nẽ. Nom mẽ kot mry hpar nẽ hkamrô runhta kukwak ri mẽ pamex nẽ papa hkêt. Ãm mẽhõ kamrô kukwak ri mẽ pamex xwỳnhta pix kukwak ri na mẽ pahpê pahtĩr tũm nẽ papa mã xwỳnh. Ja na mex o mry kamrô piitã hakrenh pa. 24 Jejus Krisja pix kukwak ri. Tãm na pre patre pyrà nẽ mẽ pahto Tĩrtũm wỳr kaxyw mẽ ĩhkra ho Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre nhĩpêxta wỳr gjêx kêt nẽ. Ãm ixkre kaàkre pix na pre. Na pre kaxkwa kamã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr axà. Tã arĩ kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã mẽ pahto hwỳr rãhã ho hkrĩ.

25 Nẽ Ijaew nhõ patre maati na hte amgrà mẽ õrkwỹ kaàkre kamã hitom maati hwỳr gjêx tipxi. Nẽ amnhĩ kôt mry kamrô ru nẽ ho agjê. Tĩrtũm kot hã omunh nẽ axte mẽ kot amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr hkêt kaxyw. Nom Kris na pre mẽ uràk nẽ mẽmo mry pa nẽ Tĩrtũm mã hkamrô kapĩr kêt nẽ. Kamrô na pre mẽ panê axkapĩ. Nom patre pyrà nẽ amgrà mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Na pre htyk o Tĩrtũm mã amnhĩ nhõr tipxi. 26 Kêp apu patre pyrà nẽ amgrà mẽ mẽ panê htyk o pa ronhỹx ra mẽ panê htyk xohtô rax kumrẽx. Nhỹx pre amnepê mã Tĩrtũm kot mẽmoj piitã ho katorta rũm amgrà mẽ mẽ panê htyk o pa ho hkrax. Jao xatã htyk o amgrà xohtô rax kumrẽx. Nom ja kot anhỹr kêt. Na pre mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ panê htyk tipxi htã htykja o mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer par kumrẽx. Jakamã mo kaxyw koja axte ty?

27 ãm pahtyk tipxi htã koja Tĩrtũm nhỹrmã akupỹm mẽ pahpiitã mẽ pahto pahtĩr nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ pajarẽnh to nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ panhĩpêx to. Kormã mẽ pahtĩr ri mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ panhĩpêx to. 28 Ja pyrà nẽ na pre Krisja ãm mẽ panê htyk tipxi htã mẽ pahto ohtô nẽ mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã rênh pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nẽ akupỹm amnhĩ wỳr ho api. Tã koja nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Nom axte mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩ rer kaxyw mẽ panê htyk kaxyw wrỳk kêt nẽ. Ra kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kênã. Koja akupỹn wrỳ nẽ mẽ pahte amnhĩ wỳr kamã pajamak o papa xwỳnhjaja ma akupỹm amnhĩ kôt kaxkwa hwỳr mẽ pahto àpir pa. Ra mẽ pahtyk tã nhũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr nẽ ma amnhĩ kôt mẽ pahto àpir pa pu mẽ kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

# 10

### *Kris kot mẽ panê htyk tipxi hã harẽnh*

1 Nẽ arĩ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja kormã hprĩ hã Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahto mex to hã harẽnh mar tỳx kêt. Na prem kormã hkwỳ pix ma. Na hte mẽ õ patreja amgrà mẽ kànhmã kaxkwa hwỳr mry kamrôta pẽ nẽ mẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳ. Kot ja hã mẽ omunh nẽ axte mẽ kot amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr hkêt kaxyw. Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr tã arĩ Tĩrtũm kapẽr kwỳm amnhĩ nhĩpêx rãhã 2 jakamã na prem xatã kãm mẽmo mry kamrô runh o pa. Kêp apu tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ri hamaxpẽr ronhỹx arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa hkêt nẽ. Nẽ xatã amnhĩ pãnhã mry hpar nẽ hkamrô ho Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre kamã mẽmoj kamĩr kêt nẽ. 3 Nom na prem tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt nẽ. Mẽ kot amgrà mẽ Tĩrtũm kot mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh kaxyw mẽ kot kãm mẽmo mry hpar o pa htã no ãm hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Arĩ mẽ kot amnhĩ tomnuj o pa jakamã na prem mry hparta ã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ pa. 4 Nom na hte môx kamrô rỳ motre kamrôja mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh kêt nẽ. 5-8 Jakamã na pre Krisja mẽ pahwỳr nojarêt nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o:

Pa Tĩrtũm? E kot paj ma mẽ hwỳr wrỳ.

Mẽ kot amnhĩ pãnhã amã mry hparta apê hprãm nõkati nẽ amã hkĩnh kêt.

Ate mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh kaxyw mẽ kot amã mẽmo mry hparta amã hprãm kêt. Ãm ixkukamã na ka pre ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw mẽ kãm ja hã karõ.

Mẽ kot mry nhĩpêx o te pa ixte mẽ nê ixtyk nẽ ixkamrô pikapĩr pyràk o na prem ixkukamã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Jakamã na ka ra mẽ kaxyw inhmã inhĩ gõ pa mẽ uràk nẽ inhĩ ho inhĩ.

Tã kot paj ma mẽ hwỳr wrỳ. Ixte amã hprãm xà hkôt pix mã ixte tanhmã amã mnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw. Akapẽr ã kagà htũm kot tanhmã ixkukamã ijarẽnh to xà hkôt kot wrỳ nẽ ã amã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ man mẽ pahwỳr wrỳ. 9 Kot Tĩrtũm kapẽr tũm o hapêx par nẽ hpãnhã tãm mẽ panê htyk kaxyw wrỳ. Jakamã na pre nojarêt nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o:

—E ixte amã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw kot paj ma mẽ hwỳr wrỳ.

10 Anhỹr jakamã wrỳ nẽ Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt mẽ panê ty. Na pre nhãm mẽhõ mẽ kãm hkurê xwỳnhjê mã õr nhũm mẽ kot hpĩr nhũm amarĩ htyk kêt nẽ. Na pre amnhĩ grônh kôt mẽ kãm amnhĩ gõ nhũm prem kupĩ. Hãmri nhũm htyk o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê o Tĩrtũm kra. Mẽ kot xatã mry hparta rom htyk tipxi tã mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa.

11 Nẽ mẽ õ patrejaja na htem apkati mẽ Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre kamã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Nẽ apkati mẽ hkwỳjê hpãnhã mry hkwỳ hpa nẽ hkamrô ru nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ. Tã nom ja hã mẽ omunh xà hkôt mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh kêt nẽ. 12 No kêt Kris na pre mẽ kot xatã mry hpar xwỳnhta rom ãm htyk tipxi htã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩre. Hãmri nẽ ma akupỹm kaxkwa hwỳr api nẽ Tĩrtũm nhĩhkô hã Pahi Maati hkrĩ xà kamã upôk rũm hkrĩ ho hkrĩ. 13 Koja kuri hkrĩ rãhã nhũm Tĩrtũmja ĩhkram mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê jaxàr pa. Ja kaxyw na kormã kuri hamãr o hkrĩ. 14 ãm htyk tipxi htã htykja o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho Tĩrtũm kra pu mẽ ra hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Nẽ pajamaxpẽr mex o ri papa. Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt.

15 Amnepêm mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na prem mẽ panhĩgêtjê mã kapẽr o pa. Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

16 —E na Tĩrtũm mẽ pamã amnhĩ jarẽ nẽ amnhĩ jarẽnh o:

Kot paj nhỹrmã axtem ixkapẽr nyw o mẽ amã ixkapẽr.

Nẽ mẽ akrãm hagjê ka mẽ mar tỳx pê hã ano htỳx nẽ ho apa.

Ixkapẽr tũm na pa pre mẽ amã kẽn pota ã hã kagà.

Nom ixkapẽr nyw kot paj axtem mẽ akrãm hagjê.

17 Nẽ kot paj axte mẽ ate amnhĩ tomnuj mã ijamaxpẽr kêt nẽ.

Anhỹr o mẽ pamã amnhĩ jarẽnh. Anẽ.

18 Tã ra axte mẽ pahte amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr kêt ã kot amnhĩ jarẽnh jakamã mo kaxyw kot pu mẽ arĩ amnhĩ pãnhã kãm mẽmo mry hpar nẽ hkamrô runh o papa? Tã mẽ pahkwỳjaja na hte arĩ kãm ja ho anhỹr prãm o pa. E kwa mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ ixkwỳjaja.

### *Akupỹm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o paxujanãr kêt ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 27.51; Rukre 23.45; Rõmãn 5.1-2; Epes 3.12; Eprêw 4.14-16*

19-20 E ixkràmnhwỳjaja. Ra Jejus kot mẽ panê htyk o hkamrô pikapĩr jakamã na pu htem arĩ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr hkêt nẽ. Tĩrtũm axte kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr kêt jakamã na pu htem paxàmnhĩx amnhĩ to hwỳr o papa. Te paxàmnhĩx õrkwỹ kaàkre kamã hitom maati hwỳr pagjêx nẽ kamã amnhĩ to hwỳrta pyràk. Jao ra mẽ papamjaja amnhĩ to hwỳr o papa nhũm patre axte mẽ pahto hwỳr kêt nẽ. Jejus na pre htyk o mẽ pamã hitom maati wỳr hakwakre kahêxà hã kupẽxêja kôt ã ho axkjê. Jao mẽ paxàmnhĩx hwỳr mẽ pagjêx kaxyw mẽ pamã kahê xà mẽ. 21 Tã ra kêp Tĩrtũm nhõ krĩ kamã mẽ pahto hwỳr xwỳnh maati na. Nẽ mex kumrẽx o jar pika ja kamã patre kot mẽ ho hwỳr o pa xwỳnhta jakrenh. 22 Jakamã e kwa kêr pu mẽ mãmrĩ paxàmnhĩx amnhĩ to Tĩrtũm wỳr o papa. Ra Jejus kot mẽ panê htyk nhũm mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr rãhã ho papa jakamã kêr pu mẽ axte mẽ pahpê amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Kêr pu mẽ nhỹrmã tanhmã pajamaxpẽr

punuj to rỳ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ pahkaprĩ kamã amnhĩ to Tĩrtũm wỳr kurê kumrẽx. Jejus ra kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer par jakamã kot puj mẽ Tĩrtũm mã tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ jarẽ nhũm mẽ pama nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Pu mẽ te paxwỳr nẽ pahte amnhĩ nê pagrã htyk kuhõnh par nẽ akupỹm pamex pyràk. Nẽ axte paxàmnhĩx amnhĩ to Tĩrtũm wỳr o papa.

23 Nẽ mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ pahto htã kwa kêr pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Rỳ pajamaxpẽr o:

—Konẽn. Koja mẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ Kris ã ixpĩ rỳ ko. Pa apu mẽ kot ixpĩr pymaj akupỹm ixte amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã nẽ akupỹm hkôt amnhĩ nhĩpêx japêr rỳ ko. Anẽ.

Kwa pu mẽ tee ri ã pajamaxpẽr anhỹr hkêt nẽ. Pu kêt mẽ pajamaxpẽr o:

—Nà mẽ kot Kris ã tanhmã ixto htã kot paj aa hkaga hkêt nẽ. Mẽ kot hã ixpĩr mã tã kot paj hkaga hkêt kumrẽx.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. 24 Nẽ kêr ka mẽ akwỳjê mã anẽ kê mẽ mẽmoj to axpẽn kutã nojarêt rãhã ho ri axpẽn kôt pa. Jao tanhmã axpẽn to mex to o ri axpẽn kôt pa.

25 Na pre ra mẽ pahkwỳjaja tanhmã hamaxpẽr to nẽ axte mẽ pahkôt pikuprõnh nẽ Tĩrtũm kapẽr mar o hkrĩ hkêt nẽ. No kêr pu mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kêr pu mẽ arĩ xatã axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽ pahte tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr nê axpẽn mã pakapẽr o papa. Kêt mẽ panhõ Pahihtija ra akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kaxyw jakamã kwa kêr pu mẽ kutêp arĩ axpẽn mã pajamaxpẽr mex nhõr pê tãm axpẽn nhĩpêx mex rãhã ho i papa.

26 Mẽ pahkwỳjaja kot Tĩrtũm kapẽr mar mex tã na htem kuma nẽ ãm kuma. Kwa kêr ka mẽ ho mẽ uràk kêt nẽ. Kris kot mẽ panê htyk ã harẽnhja mẽ kot mar mex tã na htem kuma nẽ ãm kuma nẽ hkaga kumrẽx. Jakamã mẽhõ koja Kris pyrà nẽ htyk o mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre? Nà amrakati kumrẽx. Ãm Jejus pix na pre Tĩrtũm ja kaxyw ãm. Tapxipix na pre ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã nhũm mẽ kot hkagaja mỳrapê koja mẽ nhỹrmã mẽ tãmjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. 27 Mẽ kot Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh na mẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũm mẽ kot kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê kaxyw mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta nhĩpêx. Tã ra mẽ kot Jejus kaga jakamã koja nhỹrmã ma hwỳr mẽ rẽnh pa nhũm mẽ tee ri kãm hwỳr pa hprãm kêt kaprỳ. 28 Amnepêm finat Mojesja kormã htĩr ri na pre hte mẽhõ pixi nẽ kapẽr kaga nẽ akupỹm kot amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm hkwỳjaja ja hã omu. Tanhmãn axkrut rỳ axkrunẽpxi nẽ ja hã omu. Hãmri nẽ ma Mojes wỳr mra nẽ axpẽn kôt kãm tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽ. Hãmri nhũm harẽnh ma nẽ mẽ kãm hã amỹnê nhũm tee ri kãm htĩr prãm kaprỳ. Mẽ kot akupỹm amnhĩ nhĩpêx tũm o ujanãr nẽ amnhĩ tomnuj o paja mỳrapê na prem mẽ kupa. Ã na pre htem mẽ hipêx anhỹr o pa.

29 Nẽ koja mẽhõ tanhmã Tĩrtũm Kra Jejus o kapẽr punuj to. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ra mẽ kot kêp Tĩrtũm Kra hã harẽnh mar mex tã axtem nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to ho pa. Kot mẽ panê htyk nẽ hkamrô pikapĩr kôt kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer ã harẽnh mar tã kuma nẽ ãm kuma nẽ harẽnh o:

—Nà mẽ pahpyrà nẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh nhũm mẽ kot hã hpĩr kênã. Na pre mẽ panê htyk kêt nẽ.

Anhỹr ã harẽ. Nẽ Tĩrtũm Karõja nhũm mããnẽn tanhmã ho kapẽr punuj to. Kêp mẽ pakutã nojarêt xwỳnh tã nhũm axtem nẽ tanhmã ho kapẽr punuj to. Mỳrapê koja nhỹrmã Tĩrtũm tanhmã homnuj tỳx to. Homnuj tỳx o mẽ kot Mojes kapẽr kaga nhũm mỳrapê kot mẽ hparta jakre. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. 30 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Ixpê Tĩrtũm kot paj mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê homnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Nẽ mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ to mex o mẽ pa xwỳnhjaja kot paj nhỹrmã mẽ ho mex rax nẽ. No mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja kot paj nhỹrmã mẽ homnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Ra mẽ pahte ã kapẽr anhỹr xwỳnhja kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex. 31 Jakamã kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ amnhĩ to mex rãhã ho ri apa. Tĩrtũm rãhã ho rãhã nẽ hihtỳx o hihtỳx jakamã koja mẽmoj tã akamã gryk ka amex kêt o amex kêt.

32 Nẽ amnepêm mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr krax kãm na prem Jejus ã mẽ atomnuj tỳx tã ka prem mẽ umaj hkaga hkêt nẽ. Tã kêr ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mãn ajamaxpẽr nẽ hã anohtỳx rãhã ho apa. Jao arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ umaj Jejus kaga hkêt nẽ. 33 Na prem mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã mẽ amã kapẽr punuj to nẽ tanhmã mẽ anhĩpêx to. Nẽ tõhã tanhmã mẽ akwỳjê homnuj tỳx to ka mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã axukaprĩ nẽ. Nẽ mẽ hkôt axkamẽ nhũm prem mã mẽ ato anẽ nẽ. 34 Na prem mẽ akwỳjê jagjê ka prem ja hã mẽ omu nẽ ma mẽ hagjênh xà hã ixkre hwỳr mẽ hwỳr mra nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Nhũm prem mẽ apê mẽ akukrêx kwỳptà nẽ ma amnhĩm o pa ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ omu nẽ ajamaxpẽr o:

—Kwãr mẽ mãmrĩ ma amnhĩm hamỳn o pa. Koja nhỹrmã Tĩrtũm inhmã ixkukrêx mex o kot ja jakrenhta kwỳ nhõr rax nẽ pa amnhĩm hamỳ nhũm aa ixpê hapêx kêt nẽ. Hãmri nhũm axte mẽhõ aa ixpê utàr kêt nẽ. Jar mẽ ixkukrêxta mexti hã. Anẽ.

Jao mẽ kot mẽ apê utàr tã ka mẽ akaprĩ nã apa hkêt nẽ. Ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anhỹr pê akĩnh nẽ apa. Ãm hãmri na ka prem ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anẽ. 35 Na ka prem mẽ kutã amnhĩ to htỳx kãm ã apa anẽ. Tã kwa kêr ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kêr kê nhỹrmã Tĩrtũm ja hã mẽ ato mex rax nẽ.

36 Nẽ kêr ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Mẽ kot Jejus ã tanhmã mẽ ato htã ka mẽ hkaga hkêt nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nhũm ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt nhỹrmã amã mẽmoj mex nhõr rax nẽ. Jakamã kwa mẽ kot tanhmã mẽ anhĩpêx to hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ hkêt nẽ. Kot kaj mẽ Kris ã apunuj rãhã apa hkêt nẽ. 37 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot Jejus jarẽnh kot:

Koja mẽ pahwỳr wrỳk mã xwỳnhta tokyx wrỳ. Na ra wrỳk kaxyw nojarêt. Anẽ.

38 Nẽ harẽnh kot:

Ixkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx mex o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Jao nhỹrmã ixri htĩr tũm nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa.

Nẽ koja mẽhõ ixkaga pa tee ri kãm ixkĩnh kêt ã omu. Anẽ.

39 No mẽ papajaja te mẽ pahte mẽ kot Jejus kaga nhũm kot amnhĩ tã mẽ homnuj mã xwỳnhjê pyràk kêt. Arĩ mẽ pahte amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr rãhã jakamã koja nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ pahto api.

# 11

### *Amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr mex xwỳnhjê jarẽnh*

*Sikũn Pêtre 3.5-7*

1 Nẽ na htem Kris ã mẽ panhĩpêx kati ho pa pu mẽ pahpunuj rãhã nẽ ri papa. Te Kris kot mẽ pahto mex kêt pyràk pu htem mẽmoj punuj pix kãm ri papa nẽ kormã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex ã amnhĩ tã omunh kêt nẽ. Tã ã mẽ pahte anhỹr tã kwa kêr pu mẽ arĩ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Mẽ pahte pano ho Tĩrtũm pumunh kêt tã kot mẽ pahkôt pa ho pa hã amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr tỳx rãhã ho papa. Jakamã na pu htem ãm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa. 2 Amnepê mã mẽ pakukamã mẽ panhĩgêtjaja na prem no ho Tĩrtũm pumunh kêt tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm amnhĩ tã mẽ omu nhũm ja kãm mex nẽ.

3 Nẽ mẽ papajaja na pu htem pajaxwỳja mẽ pano ho omunh kêt tã amnhĩm harẽnh o:

—Nà amnepêm kormã mẽmoj piitã amrakati ri nhũm Tĩrtũm ãm kapẽr pix o mẽmoj piitã ho kato. Ixte inhno ho ja hã omunh kêt tã kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã amnhĩ jarẽnhja jakamã kot paj hkôt ijamaxpẽr tỳx rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

4 Na pre finat Atãw nhĩpêx nẽ kaxyw hprõ Ewa nhĩpêx. Hãmri nhũm wa hkra

Apewja htõ Kaĩ rom amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx o pa. Jakamã nhũm wa Tĩrtũm mã mẽmoj gõ. Nhũm Apew kot Kaĩ rom Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt kãm mẽmoj nhõr jakamã nhũm amnhĩ tã omu nẽ kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ nẽ kot kãm õr xwỳnhta nhũm mex ã harẽ. Tã Apew amnepêm htyk tã pu htem arĩ harẽnh mar rãhã ho papa nẽ kãm pajamaxpẽr o:

—Apew na pre hte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa.

Anhỹr ã kãm pajamaxpẽr.

5 Nẽ Atãw kanrẽhã htàmnhwỳ Enokja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao hkamnàr rom kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa nhũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Jakamã na pre htyk kêt nẽ. Na pre Tĩrtũm htĩr rãhã ma amnhĩ wỳr ho api nhũm hkwỳjaja tee ri hapêr o pa. Jakamã na pu htem arĩ axpẽn mã Enok kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr mex o pa hã harẽnh o papa. 6 Mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã mẽ hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm mẽ mex ã mẽ harẽnh kêt nẽ. Tã mẽ papajaja kêr pu mẽ Enok pyrà nẽ amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr tỳx rãhã ho papa. Nẽ pajamaxpẽr o:

—Tĩrtũmja htĩr rãhã ho rãhã. Koja nhỹrmã mẽ ixte amnhĩ kaxyw hkôt ijamaxpẽr xwỳnhjê ho mex rax nẽ. Nà koja mẽ ixto anẽ.

Anhỹr o mẽ pajamaxpẽr nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ pajamaxpẽr ã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahte amnhĩ to mex ã mẽ pajarẽ. No mẽ kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja na hte ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ.

7 Nẽ Enok kanrẽhã htàmnhwỳ Noehtija na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao hkamnàr rom amnhĩm pàr raxja nhĩpêx. Na pre ra Tĩrtũm na rax kukamã tanhmã kãm ujarẽnh to. Kormã aa na wrỳk nhũm Noehti kot omunh kêt tã Tĩrtũm kapẽr ma nẽ mar xà hkôt amnhĩm pàr rax kumrẽxta nhĩpêx. Õrkwỹ kamã hkwỳjê mẽ mẽ amnhĩm hipêx. No mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja na pre Tĩrtũm gô tàm o mẽ hanhi nẽ mẽ himex pa. Nom Noehtija nhũm kot amnhĩ to mex xwỳnh ã harẽ. Kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr rãhã ho pa jakamã nhũm pre ã mex ã harẽnh anẽ.

8 Nẽ Noehti kanrẽhã htàmnhwỳ Apraãwja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Na pre Tĩrtũm kot kãm pika nhõr ã kãm amnhĩ jarẽ nẽ ra kot ma hwỳr mẽnh kaxyw. Hãmri nhũm Apraãw kuma nẽ hkamnàr rom õ pika kaga nẽ ma pika hõja wỳr pa. Aa kot ma hwỳr mõr nẽ omunh kêt tã Tĩrtũm kapẽr mar xà hkôt õ pika kaga nẽ ma hwỳr pa ho pa. 9 Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ omu nhũm Tĩrtũm kãm:

—E pika ja kot paj nhỹrmã akanrẽhã akra nẽ atàmnhwỳjê mã kugõ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ pikaja kamã pa ho pa. Ra kamã axtem mẽ uro hkwỳjaja ri pa nhũm Tĩrtũm kormã mẽ kator kêt ri nhũm mẽ õ pika hwỳr pôj nẽ mẽ kamã pa ho pa. Nom amnhĩm õrkwỹ mex nhĩpêx kêt nẽ. Kormã kêp õ pika kumrẽx kêt ã hkamnhĩx jakamã ãm mry kà o ixkre nhĩpêx nẽ kamã pa ho pa. Nẽ nhỹhỹm pa kaxyw nẽ kugrà nẽ ma amnhĩ kôt o pa. Amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr rãhã jakamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Nẽ Apraãw kra Ijak nẽ htàmnhwỳ Jakoja wa Apraãw pyrà nẽ mry kà ho õrkwỹ nẽ ma amnhĩ kôt o pa. Nhũm Tĩrtũm kot Apraãw mã kapẽr pyrà nẽ wa kãm wa hkanrẽhã wa hkra nẽ wa htàmnhwỳjê mã pika nhõr ã amnhĩ kukamã wa kãm amnhĩ jarẽ. 10 Jakamã nhũm Apraãw kormã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr àpir xa hã amnhĩ tã hamãr pê kot ho õ pika mã xwỳnhjê kamã pa ho pa. Kaxkwa hwỳr àpir mã xwỳnhta mex kumrẽx. Tĩrtũm kot hipêx jakamã koja mry kà ho ixkre nhĩpêxta rom aa hapêx kêt nẽ. Jakamã nhũm Apraãw mẽ pahpyrà nẽ ma kot hwỳr àpir xa hã amnhĩ tã Tĩrtũm jamãr rãhã ho pa. 11-12 Tã ra hpigêt tỳx nẽ hkurẽ hkêt nẽ pa. Te ra ri htyk kaxyw pa pyràk. Nhũm hprõ Sara haxwỳja hpigêx tỳx nẽ. Kamrô hkêt ã amgrà xohtô rax kumrẽx. Nhũm wa aa hkra hkêt nẽ pa htã nhũm Tĩrtũm nhỹrmã wa hkra hã wa kãm awjarẽ nhũm wa kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nom amnhĩ tã kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr hkêt nẽ. Na pre wa kuma nẽ axpẽn mã:

—Nà kot puj xep hãmri tã pahkra. Tĩrtũm kot hã ã pajarẽnh anhỹr kênã. Anẽ.

Tã ã wa kot hkra kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr anhỹr jakamã na pre Apraãwja hprõ htu. Ra wa hamẽ hpigêt tỳx kumrẽx tã nhũm htu. Nhũm wa hkra Ijakja gaa nẽ wa kãm kato. Jakamã nhũm wa gaa nẽ rĩ wa hkanrẽhã wa htàmnhwỳ xohtô rax o ohtô rax. Ohtô ho kaxkwa kamã kanhêti xohtô jakre. Nẽ ohtô ho gô xujanãr mỳri pikahti grà hkryre jakre. Jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ ho kõta hpar mã. Nhũm Apraãw kêp mẽ hpàr krax. 13 Tã nhũm Apraãw nẽ Ijak nẽ Jakoja mẽ ri pa tãmtã nẽ htyk pa nẽ hapêx. Tĩrtũm kormã kot mẽ kãm pika jarẽnhta nhõr xwỳj ri ra htyk pa. Nom kormã mẽ htĩr ri tanhmã kãm hamaxpẽr to nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kormã Tĩrtũm kot mẽ inhmã pika jarẽnhja nhõr kêt tã koja nhỹrmã inhmỳr pê ixkanrẽhã ixkra nẽ ixtàmnhwỳjê mã kugõ. Nà koja mẽ kãm kugõ. Ra kot hã inhmã amnhĩ jarẽnh kênã kot kêt mẽ kãm õr kêt.

Anhỹr o kaxyw kãm hamaxpẽr rãhã ho pa. Jao hkĩnh nẽ hamaxpẽr o:

—Nà inhõ krĩja axtem na. Na pa hte jar pika ja kamã ri mẽ hkôt ri ixpa. Te ixpê mẽ uro pyrà nẽ ri mẽ hkôt ixpa nom jar inhõ krĩ hkêt. Inhõ krĩ na kêt axte mã. Anẽ.

14-15 Na prem ã õ krĩ hõ hkukamã hamaxpẽr anhỹr o pa. No õ krĩ htũmta mẽ kot hkaga nẽ pika hõ hwỳr mõr xwỳnhta na prem ã harẽnh anhỹr kêt nẽ. Kop apu mẽ kot amnhĩm tãm mãn jarẽnh ronhỹx prem awjanã nẽ ma akupỹm hwỳr pa. Na prem axtem krĩ hõ jarẽ nẽ kormã hwỳr mõr kêt ã amnhĩ jarẽnh o pa. 16 Tã nhỹ krĩ na prem ã harẽnh anẽ? Nà kaxkwa kamã Tĩrtũm nhõ krĩja. Tãm na mex kumrẽx jakamã nhũm prem kormã hwỳr ma àpir xa hã mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ tã Tĩrtũm jamãr rãhã ho pa nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ kêp hkra hã mẽ harẽnh ã hpijaàm kêt nẽ. Hãmri nẽ mẽ kutêp tanhmã õ krĩ ho mex to ho pa.

17-18 Na pre ra tanhmã Apraãw mã hkra Ijakja jarẽnh to nẽ kãm:

—Akra Ijak kanrẽhã hkra nẽ htàmnhwỳjaja koja mẽ kêp ixkra. Anẽ.

Tã ra kot amnhĩ tã Apraãw kamã hamak kaxyw hkukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Xà we Apraãw kãm ixkĩnh tỳx kumrẽx nẽ kãm ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa hprãm nà? Xà we kãm ixkĩnh tỳx o hkrata jakrenh? E pa kop we ja hã amnhĩ tã kamã ama nẽ omu mãn. Anẽ.

Hãmri nẽ kot hkra hpĩr nẽ kãm õr ã kãm karõ. Hãmri nhũm kuma nẽ ra kot kãm hpĩr kaxyw. Kot Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh mex jakamã hkamnàr rom kot kãm hpĩr kaxyw. 19 Nẽ hamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũm akupỹm kot mẽ ho htĩr xwỳnh kênã.

Anhỹr jakamã kãm hkra hpĩr pyma hkêt nẽ ra kot kãm hpĩr mã tã nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ nê kãm kapẽr nhũm kuma nẽ hpĩr kêt nẽ wa ma akupỹm õrkwỹ hwỳr mõ. Tã ã kot hkra nhĩpêx anhỹr jakamã Apraãw mã te Ijak htyk nẽ akupỹm htĩr pyràk.

20 Nẽ Ijakja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao hkamnàr rom amnhĩ kra wa kãm Tĩrtũm kot wa ho mex kukamã wa kãm harẽ. Kra Jako mẽ Ejauta wa kãm harẽ nẽ wa kãm:

—E koja nhỹrmã Tĩrtũm inhmỳr pê war ato mex rãhã ho pa. Anẽ.

21 Nẽ Jakoja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao hkamnàr rom hkra Juje mã Tĩrtũm kot mẽ ho mex kukamã harẽ. Na pre Jakoja hkra nẽ htàmnhwỳ mẽ hpimrààtã hprãm xàj ma Ejit wỳr pa nẽ kamã pa ho pa. Tã nhũm Jako hpigêt tỳx nẽ ra htyk kaxyw. Hãmri nẽ hkra Juje mẽ hkra wa mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E na pa tee amnhĩ kamã ama. Na pa ra ixtyk kaxyw. Nom koja Tĩrtũm nhỹrmã inhmỳr pê mẽ ato mex rax nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ amnhĩ kaxpar xà hã pĩ hã amnhĩ kaxpa nẽ kànhmã xa nẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Hãmri nẽ akupỹm nõr xà kamã nõn ty.

22 Nẽ Jujeja na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao htyk kaxyw nẽ hkamnàr rom hkwỳjê mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to. Ra hpigêt nẽ htyk kaxyw nẽ hkwỳjê mã tanhmã amnhĩ tã karõ hto nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra ixtyk kaxyw. Tã koja Tĩrtũm inhmỳr pê nhỹrmã Ejit rũm mẽ akator nẽ ma akupỹm mẽ panhõ pika hwỳr mẽ ato pa. Ra kot mẽ panhĩgêt Apraãw mã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Jakamã kwa mẽ inhma. Kêr ka mẽ akupỹm anojarêt nẽ ma amnhĩ kôt ixtã kasãwja mỳ nẽ amnhĩ kôt ixto mõ. Hãmri nẽ mũtar mẽ panhõ pika kamã mẽ anhõ krĩ htã ijaxà pa jawỳ mẽ akuri ixtã pyka. Anẽ.

23 Nẽ Mojes katorxà mẽ hipêêxàja na pre wa haxwỳja jajê pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Juje hkanrẽhã htàmnhwỳ na pre wa. Jakamã nhũm Ejit nhõ pahija tee ri Ijaew xohtô rax kumrẽx ã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Hãmri nhũm mẽ hkra myjaja mẽ hapôx kôt mẽ hamỳnh xwỳnhjaja kot mẽ hpar ã mẽ kãm karõ. Tã nhũm Mojes kato nhũm hipêêxà mẽ katorxàja wa omu nhũm muxre nhũm wa tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ pahi Paraohti mã mẽ hkra jamỳnh xwỳnh kot wa kêp hpĩr pymaj ho pimxur o hã mytwrỳ axkrunẽpxi. Tĩrtũm kamnàr rom wa amnhĩ tã kãm uma hkêt nẽ ã kêp hkra ho hpimxur anẽ.

24 Nẽ Mojes na pre haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Kormã karàre ri na pre Paraohti hkra nija omu nẽ amnhĩm kumỳ nẽ ho hkra nẽ amnhĩ kôt o pa. Rãhã nhũm àptàr nhũm Ejit nhõ xwỳnhjaja kêp pahi Paraohti htàmnhwỳ hã axpẽn mã harẽ. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ kuma nẽ amnhĩ tã mẽ kãm aprã nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Ixpê mẽ akwỳ hkêt. Anẽ.

25 ãm kãm Tĩrtũm kwỳjê kôt pix mã ri pa ho pa hprãm. Nẽ kãm Ejit nhõ pahi hkôt amnhĩ tomnuj prãm kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj pix o paja na mẽ kãm hprãm nhũm ja hã mẽ omu nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr nẽ hamaxpẽr o:

—Nà kot paj mẽ hkôt ri ixpa hkêt kumrẽx. Mẽ hkĩnh nẽ pa htã koja mẽ gaa nẽ ty nhũm mẽ hkĩnhja mẽ kêp hapêx. Nà kot paj Tĩrtũm kwỳjê hkôt mãn ri ixpa ho ixpa. Mẽ kot Tĩrtũm ã mẽ inhĩpêx kati htã pa arĩ mẽ hkôt ixpa ho ixpa. 26 Inhmã Ejit nhõ xwỳnhjê hkôt ixkukrêx rax nẽ ri ixpa hprãm kêt. Kwãr mẽ mãmrĩ Tĩrtũm ã tanhmã inhĩpêx to. Koja mẽ ã inhĩpêx anẽ pa ixpunuj nẽ ri ixpa htã koja Tĩrtũm nhỹrmã ixto mex rax nẽ. Nà kot paj Ejit nhõ pahihti hkôt ri ixpa hkêt nẽ.

Anhỹr jao ra mẽ pahpyrà nẽ Kris gryk ã mẽ hkaga. 27 Tã akupỹm mẽõ pika hwỳr Ijaewjê ho mõr kaxyw nhũm Ejit nhõ pahihtija tee ri ja hã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. No nhũm Mojesja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx o hkamnàr rom kãm mẽ uma hkêt nẽ. Nẽ mẽ kêp hkwỳjê kator pa nẽ ma akupỹm mẽõ pika hwỳr amnhĩ kôt mẽ o pa. Tĩrtũm kamnàr rom ã mẽ kêp mẽ ho kator anẽ. Aa kot no ho omunh kêt tã amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx nẽ hkamnàr rom mẽ kator nẽ hamakêtkati nẽ mẽ o pa. 28 Nẽ hkamnàr rom mẽ hkĩnh ã arĩgro mẽ kot kãm “Pas” anhỹr xwỳnhta ho hkrax. Kormã Ejit rũm kator kêt ri. Nẽ kaxyw amnhĩ kwỳjê mã hã karõ nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽ ka mẽ inhma. Nà kot puj xep mẽ jarãhã ôwêhti hkwỳ pa nẽ hkamrô ru. Nẽ hkamrô ho panhõrkwỹ jakwakre hã pĩ kukõ. Hãmri nẽ ĩ kuxôt nẽ kuku. Koja kamàt nhũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pê mẽ hkra my kot wa piitã mẽ hpar mã xwỳnhja mõ. Hãmri nẽ mẽ pamỳ ri mõ nẽ ã mẽ pahte mẽ panhõrkwỹ nhĩpêx anhỹrja ã omu nẽ tanhmã mẽ pahkrajê ho hkêt nẽ. Tĩrtũmja ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw ã inhmã karõ anẽ. Jakamã e pu mẽ hkamnàr rom ã amnhĩ nhĩpêx anẽ kê mẽ pahkrajaja mẽ pahpê htyk kêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ ã mẽ kot Ejit rũm kator xà hã arĩgrota ã mẽ hkĩnh o kator krax anẽ. Mẽ hkĩnhja na htem kãm “Pas” anẽ.

29 Nẽ Ijaewjaja na prem haxwỳja Ejit rũm kormã Mojes kôt mẽ pa ri uràk nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr. Jakamã na prem ra gô xujanãr pê “Gô Kamrêk” anhỹr xwỳnhja mỳ ri kuhê nhũm Tĩrtũm mẽ kãm ho axkjê. Nẽ mẽ kãm hkôt ã ho amgrà nhũm mẽ hã hkamnàr rom mex nẽ rêr pa. No nhũm mẽ hkôt mẽ kot mẽ himex kaxyw mẽ mrar xwỳnhjaja. Ejit nhõ pôristijaja nhũm gôja akupỹm mẽ hã axkamur nẽ mẽ himex pa.

30-31 Nẽ Ijaew kot Mojes mỳr pê Jojue hkôt pa ri mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr o pa. Na prem ra Tĩrtũm kot

mẽ kãm pika nhõr xwỳnhta wỳr pôj nhũm Tĩrtũm krĩ pê Jeriko hwỳr mẽ kurẽ. Mẽ kot kamã mẽ pa xwỳnh pê utàr kaxyw mẽ hwỳr mẽ kurẽ. Mẽõ krĩ pu hã kahêja kẽn tỳx pix o na pre. Nẽ hprêk rax kumrẽx. Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ hã Ijaewjê mã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—E mẽõ krĩja kot paj mẽ amã kugõ nom kêr ka mẽ inhmar kumrẽx. Kêr ka mẽ apkati mẽ mẽ õ krĩ hwỳr mra nẽ kupu hpỹnh o atã apkati kêp 7 nẽ rĩ ma akupỹm mra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mar xà hkôt ma Jeriko hwỳr mra. Hãmri nẽ hwỳr pôj nẽ Tĩrtũm kamnàr rom krĩ puhã kahêja kupu hpỹnh o hã apkati kêp 7. Hãmri nhũm apkati pê 7ta ã nhũm kẽn tỳx o kahêja mẽ kêp amnhĩ krakrak nẽ rôrôk pa. Nhũm mẽ mra nẽ hkôt krĩ hwỳr agjê nẽ krĩ nhõ xwỳnhjê nhĩmex pa. Nom krĩ kamã kuprỳ pê Raapja Ijaew pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr o pa jakamã nhũm mẽ kormã mẽ himex kaxyw mẽ hwỳr mõr kêt ri amnhĩ kukamã mẽ hkwỳjaja kot mẽ hã ukapi ho pa kaxyw mẽ hwỳr mẽ kurẽ. Hãmri nhũm Raapja mẽ kêp amnhĩ pyrà nẽ Tĩrtũm kôt hamaxpẽr ã mẽ omu nẽ hkwỳ kot mẽ himex pymaj amnhĩ nhõrkwỹ kamã mẽ kêp mẽ ho amũxu nhũm mẽ hkà hkĩnh pê ma akupỹm hkwỳjê wỳr mõ. Jakamã nhũm mẽ kot mẽ himex kaxyw mẽ hwỳr mra hãmri nẽ amnhĩ pyrà nẽ tanhmã Raap mẽ õ fãmii ho hkêt nhũm mẽ arĩ htĩr nẽ pa. Mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr o pa hã omunh xà hkôt tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.

32 ã na pre mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nom jajê pixjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Mããnẽn Giteãw nẽ Parak nẽ Sãsõ nẽ Jepte nẽ Tawi nẽ Sãmuew nẽ Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kapẽr o pa xwỳnhjaja. Jajê piitã na prem wamtajê pyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Nom kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ kot hkamnàr rom amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harẽnh kêt nẽ. Kot pa anẽ nẽ tokyx harẽnh par kêt nẽ. Mẽ ohtô rax kumrẽx jakamã na pa ãm hkwỳ pix jarẽ nẽ hã kagà.

33 Na prem hkwỳjaja Tĩrtũm kamnàr rom ma mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhõ krĩ hwỳr mra nẽ mẽ kêp mẽ õ pika pytà. Nẽ mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm kamnàr rom mẽ ho amnhĩptàr mex o pa. Nhũm prem kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja mẽ hkwỳjê pynê nẽ ahkrehti kamã mry xoprê hkwỳ nhĩpy mẽ kurẽ. Nhũm prem amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr kurê kumrẽx nhũm amnhĩ tã mẽ omu mẽ nê te mry jakwa ho pikamỳr tỳx pyràk o mẽ hipêx nhũm ãm mẽ omunh o kuhê nẽ tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Ã na prem Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

34 Nhũm mẽ kot kuwy rax kãm mẽ hkwỳjê rẽnh tã nhũm mẽ kot amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ nê tanhmã kuwy ho nhũm mẽ hxêt kêt nẽ. Nhũm pre mẽ hkwỳjaja wapo ho mẽ hkamnhwỳr o mẽ hkwỳjê hpar kaxyw nhũm mẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ nê tanhmã mẽ ho nhũm mẽ amnhĩ rê nẽ mẽ umaj hprõt nẽ ma mra. Mẽ hihtỳx kêt tã Tĩrtũm kamnàr rom ỹ hã hihtỳx nẽ mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê ho krihkrit pa nhũm mẽ ma akupỹm hapêx.

35 Nẽ mẽni hkwỳjaja na prem haxwỳja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr tỳx o pa. Jao mẽ hkrajaja mẽ kêp htyk tã nhũm prem Tĩrtũm kamnàr rom mẽ ho kuwỳ nhũm mẽ kuma nẽ akupỹm mẽ kãm mẽ ho htĩr.

Ã na prem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr pê mex nẽ pa anẽ. No na pre mẽ hkwỳjaja mẽ uràk nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx tã nhũm Tĩrtũm tokyx mẽ ho mex kêt nẽ. Na pre mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja Tĩrtũm ã mẽ par kaxyw. Nẽ mẽ hkwỳjaja Tĩrtũm ã mẽ hipêx kati ho pa nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm ty. Nhũm mẽ himex kaxyw nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ Tĩrtũm kaga. Kot kaj mẽ hkaga pa mẽ amã inhũre nẽ mẽ anhĩmex kêt nẽ. Anẽ.

No nhũm mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx pê mẽ kãm:

—Nà mẽ kam nẽ mãmrĩ ixpĩ. Inhmã ixtyk pyma hkêt. Kot paj ty nhũm Tĩrtũm akupỹm

ixto ixtĩr pa kuri inhmex kumrẽx nẽ ri ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa.

Anhỹr o mẽ kãm amnhĩ jarẽnh jakamã hãmri Tĩrtũm kaga hkêt rãhã nhũm mẽ himex.

36 Nẽ mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja na prem Kris ã mẽ hkwỳjê mã hpẽr o pikẽnh pê mẽ htak xà ho mẽ htak rũnh o pa. Nẽ kàx o mẽ hkwỳjê hpa hpre nẽ mẽ hte hpre nhũm mẽ kêp prês nẽ hkrĩ ho hkrĩ.

37-38 Nhũm prem kẽn rũnh o mẽ hkwỳjê htak o mẽ kupa. Nẽ mẽ hayr o mẽ hkwỳjê pa. Nẽ mẽ hkamnhwỳr o mẽ hkwỳjê pa. Ã na prem Kris kôt mẽ hamaxpẽr ã mẽ omunh xà hkôt mẽ hipêx anhỹr o pa. Jakamã na pre mẽ hkwỳjaja mẽ umaj mẽõ krĩ rũm hapôj nẽ ma hprõt nẽ mra. Nẽ te mẽ õ krĩ hkêt pyrà nẽ kapôt ã kêp amrakati nẽ ri pa. Mẽ ê hkêt nẽ ôwêhti hkà ho ê nẽ ri hã pa. Nẽ motre kà ho amnhĩ pre nẽ ri hã pa. Nẽ kẽn prêk ã api nẽ kre kamã hpimxur o pa. Nẽ pika hkre kamã hpimxur o pa. Nhũm mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja te mẽ kêp ahpunu nẽ mẽ kêp ahkro pyràk o mẽ hipêx nẽ axpẽn mã mẽ harẽnh o:

—Nà mẽ mexti hã. Kwa pu mẽ piitã mẽ himex paa ri.

Anhỹr o mẽ harẽnh tã nhũm Tĩrtũm mẽ uràk nẽ ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Na pre mẽ mex kumrẽx ã mẽ harẽ. Nẽ nhỹrmã kuri mẽ mex nẽ pa ho pa hkukamã mẽ harẽ.

39 ã na prem Tĩrtũm kamnàr rom mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx kãm htyk o pa anẽ. Nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ hkĩnh nẽ kãm mẽ hapê htỳx nẽ. No nhũm mẽ kormã htĩr ri amnhĩm Tĩrtũm kot mẽ ho mex xà jamỳnh kêt rãhã ty. 40 Tã mo na pre Tĩrtũm kormã mẽ htĩr ri hkwỳjê pyrà nẽ mẽ ho mex kêt nẽ? Nà na pre kormã mẽ hkukamã hamaxpẽr o:

—Nà kot paj kormã mẽ ho mex kêt nẽ. Kot pa mẽ mỳr pê mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr mã xwỳnhjê jamãr grire mãn. Kêr pa inhõ krĩ kamã mẽ ho ixpimrààtã mẽ ho mex rax kumrẽx. Nà kot paj ã mẽ ho mex anẽ. Ja na kêt inhmã mex o kormã mẽ htĩr ri ixte mẽ ho mexta jakrenh. Anẽ.

Jao ra ã mẽ papajaja mẽ pakukamã hamaxpẽr anẽ.

# 12

*Mẽ pahte Jejus pyrà nẽ mẽmoj kutã amnhĩ to htỳx ã mẽ pamã karõ*
*Piripos 3.12-21*

1 Na pre mẽ pakukamã mẽ panhĩgêt kwỳjaja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr pê ã amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa anẽ. Tã te ra mẽ kot kỳj rũm kaxkwa rũm mẽ pahpumunh nẽ tanhmã mẽ pamã kapẽr to pyrà nẽ mẽ pamã kapẽr o:

—E mẽ inhma mẽ ixkanrẽhã mẽ ixtàmnhwỳjaja. Na pa prem ã Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ nhĩpêx o ixpa anẽ. Mẽ kot ja hã mẽ inhĩpêx kati htã pa prem Jejus kaga hkêt nẽ. Tã kêr ka mẽ ixpyrà nẽ ã mẽ kãm mẽ akurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx anẽ. Nẽ mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pix mã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Jakamã kwa kêr pu mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho mãn ri papa. Te mẽ hprõt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Na htem hprõt tỳx kaxyw mẽmoj pytĩ jamỳnh nẽ ho hprõt hkêt nẽ. Na htem ỹ kamã hprõt o hprõt tỳx nẽ wam hkwỳjê mã wa nẽ mra. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o papa kaxyw tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga kurê kumrẽx. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj o papa xàja te mex pyràk no ãm mex kêt. Te ho mẽ hprõt xwỳnh kot axtem nẽ mẽmoj pytĩ mỳnh nẽ tee ri ho hprõt tỳxta pyràk. Kot puj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. Jakamã kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm kapẽr gryk ã amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx rãhã ho papa. Te ho mẽ hprõt nẽ nhỹri mẽ àhuk xà pix kukamã hamaxpẽr rãhã hprõt tỳx xwỳnhta pyrà nẽ ãm Jejus mã pajamaxpẽr tỳx rãhã ho papa.

2 E kot paj mẽ amã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja jarẽ ka mẽ inhma. Nà kot mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw htyk nhũm mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã na hte mẽ pamã pajamaxpẽr nyw gõ pu mẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr ho ri papa. Na pre mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot pĩ kahpa hã nhôr nẽ hpĩr mã nhũm mẽ kutã

mẽ kãm amnhĩ to htỳx nẽ arĩ mẽ kãm xa nhũm prem kupĩ. Tã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Na pre hamaxpẽr o:

—Nà kwãr mẽ mãmrĩ ixpĩ. Kot paj ty nhũm Inhĩpêêxà akupỹm ixto ixtĩr pa kuri inhmex kumrẽx nẽ ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa. Anẽ.

Tã na ra kaxkwa kamã Tĩrtũm xupôk rũm mex nẽ hkrĩ ho hkrĩ. 3 Jakamã kwa kêr pu mẽ kot ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã pajamaxpẽr rãhã ho ri papa. Mẽ kot hipêx kati htã nhũm mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ xa. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx rãhã ri papa. Jao tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o mẽ umaj Tĩrtũm kaga hkêt nẽ.

4 Na ka htem ma mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga kaxyw tanhmã mẽ kãm akapẽr to nhũm mẽ ja hã mẽ ama nhũm ja mẽ kêp omnuj nhũm mẽ amnhĩ tã tanhmã mẽ atomnuj to. Nom wam mẽ kot mẽ pahkwỳjê nhĩpêxta pyrà nẽ kormã mẽ atõxpĩr kêt nẽ.

### *Tĩrtũm kot tanhmã hkrajê nhĩpêx to hã harẽnh*

*Juãw 15.1-2; Eprêw 5.7-8; Xiakre 1.2-4*

5 Nẽ mãn ka mẽ arĩ Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ hã ano htỳx japêr. Mẽ pahpê Tĩrtũm krajê mã kapẽr jarẽnh kot:

Koja Pahi Maati tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj to nê mẽ amã kapẽr ka mẽ ama nẽ mar tỳx nẽ mẽmojta kaga kurê kumrẽx. No mẽ ama nẽ tee ri kot nê akurê xwỳnhta kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ o axtem nẽ Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Ama nẽ kot amã mẽmoj nê kapẽr xwỳnhta kaga kurê kumrẽx.

6 Na hte Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hã tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to hã mẽ pahpumu nẽ hã tanhmã mẽ panhĩpêx to. Tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw. Kot mẽ pahpê hkra hã mẽ pajarẽnh jakamã na hte ã mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw mẽ panhĩpêx anẽ. Anẽ.

7 Jakamã kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj toja mỳrapê tanhmã apunuj kute nẽ ri apa htã no ãm tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr hkêt nẽ. Kêt mẽ ãm ajamaxpẽr o:

—Nà ixte tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw na Tĩrtũm ã inhĩpêx anẽ. Ixpê hkra hã ixte amnhĩ to mex o ixpa prãm xàj ã inhĩpêx anẽ.

Anhỹr o mãn kêt ajamaxpẽr. Na hte mẽ hipêêxà mẽ hkra kot amnhĩ to mex kaxyw ã mẽ hipêx anẽ. Tã Tĩrtũm na hte mẽ uràk nẽ ã mẽ panhĩpêx anẽ. 8 No koja mẽhõ hkra kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nẽ ãm omu nẽ hã tanhmã ho hkêt nẽ. Hã koja hkraja te hipêêxà hkêt nẽ hã awrãre nẽ ri pa pyràk. Tã mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja kot puj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ hã tanhmã mẽ pahto. Nom mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja nhũm hte ja hã mẽ omu nẽ ãm hã mẽ omu nẽ hã kormã tanhmã mẽ hipêx to hkêt nẽ.

9 Nẽ na hte mẽ panhĩpêêxà mẽmoj tã mẽ pamã karõ pu htem kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Ja mex. Nom kaxkwa kamã Mẽpahpãm maatija mẽ pahte mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêxja na kêt mex kumrẽx. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ nhỹrmã kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa.

10 Nẽ mẽhprĩre na htem hamaakro nhũm mẽ hipêêxà tanhmã hã mẽ ho. Hã mẽ hkaprêprêk rỳ hã mẽ kãm akir. Amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ hipêx to. Mẽ kot ja hã amnhĩ pumunh nẽ axte hkêt kaxyw. Ja mex. Tã mẽ papajaja. Mẽ pahpê Tĩrtũm kra na pu htem tõhã tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ pahpumu nẽ tanhmã hã mẽ pahto. Mẽ pahte amnhĩ pumunh nẽ axte hkêt kaxyw. Uràk nẽ amnhĩ to mex pix o papa kaxyw. 11 Na hte mẽmoj tã tanhmã mẽ panhĩpêx to pu mẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ pahkaprĩ nẽ pahkĩnh kêt nẽ ri papa. Nom kot puj mẽ tokyx tanhmã amnhĩ tomnuj tota kaga nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt tãm amnhĩ nhĩpêx o papa nẽ akupỹm pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm kaga hkêt ã mẽ pamã karõ*

12 Jakamã e kwa kêr ka mẽ amnhĩ to htỳx nẽ apa. Mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to htãã. Ãm Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex pê akĩnh nẽ apa. 13 Kêr kê Kris kôt atõjê hõ tee ri mẽmoj tã amnhĩ

pumunh kôt ra Tĩrtũm kaga kaxyw tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ akupỹm hkôt amnhĩ xãm tỳx nẽ hkaga hkêt nẽ.

14 Nẽ kêr ka mẽ tãm ri axpẽn nhĩpêx o ri apa. Jao axpẽn kôt ajamakêtkati nẽ ri apa nẽ amnhĩ to mex pix kukamã ajamaxpẽr. No kot kaj mẽ anhỹr kêt nẽ nhỹrmã mẽ panhõ Pahi Maati hwỳr axàpir nẽ kuri amex nẽ apa hkêt nẽ.

15 Na hte Tĩrtũm mẽ pahto mex nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã o pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ hkaga hkêt nẽ. Nẽ tanhmã ri ajamaxpẽr punuj to ho ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Kris kôt mẽ pahkwỳjaja ja hã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj.

16 Nẽ kêr ka mẽ axpẽn kãm apijaàm kêt o ri apa hkêt nẽ. Nẽ te finat Ejau kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o ri apa hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm ã hpijaàm kêt nẽ hkwỳjê kamã hpijaàm kêt o pa. Nẽ Tĩrtũm mã hamaxpẽr kêt kumrẽx. Kêp Ijak kra kot wa jakamã koja nhỹrmã hipêêxà mỳr pê kêp hikukrêx nẽ õ pika piitã ho àrĩk pa. Hãmri nhũm hipêêxà kot ho Tĩrtũm wỳr nhũm kot ho mex kaxyw mã tã nhũm axtem nẽ mẽmo arĩgro hã kãm prãm xàj kot kêp mẽmoj to àrĩk mã xwỳnhta htõ Jako mã hkaga hpa. Màŋkwrỳtre gôj kãm ãm prãm xàj kãm hkaga hpa. Jakamã nhũm Jako hpãnhã te kêp Ijak kra kot wa pyrà nẽ mỳr pê õ mẽmoj piitã ho àrĩk mã. 17 Gaa nhũm Ejau tee ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mã hamaxpẽr o hkaprĩ nẽ. Nẽ tee ri kãm Jako kot akupỹm kãm mẽmojta nhõr prãm kaprỳ. Nẽ mur nẽ hã hipêêxà wỳ no nhũm axte kãm mẽmoj nhõr kêt nẽ. Nhũm kot ho Tĩrtũm wỳr kaxyw tee ri amnhĩ to kuwỳ no nhũm kuma nẽ ãm kuma nẽ kãm ho anhỹr kêt nẽ.

18 Nẽ amnepê mã Tĩrtũm kot mẽ panhĩgêxjê mã kapẽr kaxyw na prem hixêt prêk pê Sinai jarẽnhja wỳr akuprõ nẽ hparpê kuhê. Hãmri nhũm hixêt nhĩmõk ã kuwy hpôk rax kumrẽx. Nẽ kuwy mỳr ri kakrã htyk ajêt. Nẽ kôk àpêr tỳx nẽ. Nhũm Ijaewjaja hixêt krax ã omu nẽ kãm maa ho htertet o kuhê. 19-21 Hãmri nhũm mẽhõ pifti kakô nhũm Tĩrtũm hixêt nê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kêr ka mẽ hixêt ã axàpir kêt nẽ. Kot kaj mẽ atõ hã api rỳ mẽ akrit õ hã api ka mẽ ja hã omu nẽ kaxyw kẽn rũnh kwỳ jamỳ nẽ ho htak o apĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ piitã tee ri kuma nẽ kãm ma htỳx kumrẽx nẽ amnhĩ nê kãm:

—Kwa hãmri Tĩrtũm. Axte mẽ inhmã mẽmoj jarẽnh kêt nẽ. Mojes pix mã mãn mẽ ixkaxyw tanhmã kãm akapẽr to. Anẽ.

Jakamã nhũm Mojes Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh nẽ kapẽr mar kaxyw hixêtja ã api. Kãm ma nẽ htertet rãhã mõ nẽ hã api. 22 Nom mẽ kãm ma ho Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh tã mẽ papajaja na pu htem mẽ kurom paxàmnhĩx kãm amnhĩ jarẽnh o papa. Na pu htem kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ hixêt prêk ã paxàpir kêt nẽ. Te ra mẽ pahte ma kaxkwa hwỳr õ krĩ hwỳr paxàpir nẽ pano ho omunh pê kãm amnhĩ jarẽnh pyràk. Õ krĩja mex o mex. Kamã kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja ohtô o ohtô. Na htem kamã hkĩnh rãhã ho pa ho pa.

23 Nẽ õ krĩ hwỳr na hte hkra xàpir xwỳnhjaja ri pa. Nẽ mẽ papajaja na pu htem kãm amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ te kaxkwa kamã kuri pakuhê nẽ kãm amnhĩ jarẽnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Te mẽ pahpê hkra kot wa pyràk jakamã mẽ pamã uma hkêt. Nhũm pre Tĩrtũm ra õ kagà kamã mẽ pakutêp amnhĩm mẽ panhĩxi hã kagà hpa. Na hte mẽmoj piitã hamãr o hkrĩ. Nẽ krĩja kamã amnepêm kormã Kris kot mẽ pahwỳr wrỳk kêt ri nhũm ra amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr mex xwỳnhjaja haxwỳja ra kamã ri pa. Ra Tĩrtũm kot mẽ ho hkra jakamã nhũm mẽ kuri ri pa ho pa. 24 Nẽ Jejus haxwỳja kamã pa ho pa. Na pre mẽ panê htyk nẽ hkamrô pikapĩrja o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Jakamã na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm mẽ pahto hkra pu mẽ paxàmnhĩx ri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh nẽ amnhĩ to hwỳr o papa.

Amnepêm na pre Tĩrtũm tee ri Kaĩ kot htõ Apew pĩr nẽ hkamrô pikapĩrja ã omu nẽ hamaxpẽr o:

—Nà ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã kot paj hã homnuj tỳx nẽ. Anẽ.

Tã ra hpãnhã Jejus kot mẽ panê htyk nẽ hkamrô pikapĩrja ã omu nẽ ra axtem hamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na Ixkraja mẽ nê ty. Jakamã mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot pa Ixkra kukwak ri mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho hkêt nẽ.

Anhỹr o mẽ pakukamã hamaxpẽr. Ã hamaxpẽr anhỹrja mex o mex.

25 Na pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽ panhĩgêxjê mã xatã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri pa nhũm mẽ kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã gaa nẽ ra hã nohkêt pa nẽ akupỹm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ omu nẽ mỳrapê tanhmã mẽ hipêx to. Tã nhũm Kraja kaxkwa rũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pamã kapẽr. Jakamã kwa mẽ okora kêr pu mẽ panhĩgêtjê pyrà nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o paxujanãr kêt nẽ. Kot puj mẽ anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ uràk nẽ ja hã tanhmã mẽ panhĩpêx to.

26 Amnepêm Tĩrtũm kot hixêt prêk pê Sinai kamã mẽ kãm kapẽrja. Na pre kapẽr tỳx o pika ho àk nhũm htertet tỳx nẽ. Tã koja nhỹrmã axte pika ho àk nẽ kaxkwa ho àk nhũm wa hamẽ htertet tỳx kumrẽx. Koja axte ho anhỹr ho pixi nẽ axte ho anhỹr kêt nẽ. 27 Tã nhỹrmã axte mẽmoj to àk ã amnhĩ jarẽnh jakamã koja mẽmoj to kator xwỳnhta piitã ho àk. Nẽ mẽ pahte panhĩhkra ho mẽmoj nhĩpêx xwỳnhja nhũm ho àk nhũm htertet tỳx kãm hpigrành pa nẽ hapêx. Nhũm mẽmoj htertet nẽ hpigrành kêt xwỳnh pixjaja arĩ rãhã ho rãhã. 28 No Tĩrtũm nhõ krĩ koja htertet nẽ hapêx kêt nẽ. Nẽ mẽ papajaja mẽ pahpê hkra jakamã te ra kuri õ krĩ kamã ri mẽ papa pyràk. Jakamã kot puj mẽ mẽ uràk nẽ pajapêx kêt nẽ. Jakamã e kwa kêr pu mẽ amnhĩ tã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh nẽ hã pahpijaàm rãhã ho papa. Nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ Tĩrtũm pumaj mẽmojta kaga kurê kumrẽx. Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papaja na Tĩrtũm kãm hprãm. 29 Hihtỳx o hihtỳx jakamã koja mẽmoj tã akamã gryk kot kaj amex kêt o amex kêt.

# 13

*Mẽ pahte Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Rõmãn 12.1-2; Epes 4.1-3; Korosẽ 1.10-11; Wam Tesarõn 4.1-12; Wam Pêtre 2.11-12; Wam Juãw 3.17-18*

1 Nẽ e kwa Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr pu mẽ arĩ Kris kôt pahkwỳjê ho mex o mãn axpẽn kôt ri papa. Nẽ kêr pu mẽ tanhmã pahpunuj to hã amnhĩ pumunh tã axpẽn to mex mã panhũrer kêt nẽ. Ã axpẽn nhĩpêx anhỹr rãhã ho papa.

2 Nẽ amnepê mã na pre mẽmojaja nhỹhỹnh mra nẽ mẽ panhĩgêtjê hõ hwỳr pôj. Hãmri nhũm mẽ omu nẽ htỳx axtem krĩ hõ nhõ xwỳnh ã mẽ hkamnhĩx tã no nhũm mẽ kêp Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kwỳ na prem. Hãmri nhũm amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ kuwỳ nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ kuri pôj nẽ kutã apku. Jakamã kwa koja nhỹhỹnh krĩ hõ rũm mẽmojaja ma mẽ awỳr mõ ka mẽ omu nẽ axàmnhĩx amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ hwỳr kurê kumrẽx kê mẽ ari pôj. Ã mẽ hipêx anhỹr o apa hãmri nẽ nhỹrmã mẽ panhĩgêtja pyrà nẽ amnhĩ wỳr Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõ hwỳr japêr. Mẽ uràk nẽ ja hã mẽ omunh kêt tã atỳx amnhĩ wỳr mẽ awỳ nhũm ja mẽ amã mex o mex.

3 Nẽ kêr ka mẽ ra mẽ kot Jejus ã mẽ akwỳjê pynênh nẽ mẽ hagjênh xwỳnhjê mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa nẽ mẽ ho ajamakêtkati hkêt nẽ. Te mẽ kajaja mẽ ĩhkô hã mẽ hagjênh xà kamã apunuj nẽ akrĩ pyràk o mẽ kãm ajamaxpẽr o ri apa. Jao mẽ kamã axukaprĩ ho mẽ hwỳr mra nẽ mẽ kãm mẽmoj nhõr o ri apa.

4 Nẽ mẽ kot axpẽn to hprõja na mex. Nom kêr ka mẽ amyjaja ãm aprõ pix tãnopxar o ri apa. Nẽ mẽ anijaja mẽ ajaxwỳja amjên pix tãnopxar o ri apa. No mẽ hkuprỳjê hwỳr mẽ mrar xwỳnhjaja nẽ nhãm mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati xwỳnhjaja nẽ nhãm mẽ kêp mẽ mjên o amnhĩkati xwỳnhjaja koja Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ homnuj tỳx kumrẽx.

5-6 Nẽ kêr ka mẽ akàxpore rũnh kêt ã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o akaprĩ hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm mẽ pamã kapẽr o:

Kot paj akôt ri ixpa rãhã ho ixpa nẽ aa arer
rỳ akaga hkêt kumrẽx.

Anhỹr jakamã kot kaj mẽ akàxpore grire htã akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Aa Tĩrtũm kot mẽ pahkaga hkêt ã amnhĩ jarẽnh jakamã mẽmoj kot pu wem omu nẽ pamã nhãm ri mẽ uma ho papa? Tĩrtũm kot mẽ pahkôt pa ho pa kênã. Jakamã na pu htem pajamaxpẽr o:

Nà Pahi Maatija ra kot ixkôt pa ho pa xwỳnh jakamã mẽmo kot pa hkêt ri inhmã uma ho ixpa?

Mẽmo kot kêt ri tanhmã kêp ixto?

Anhỹr o pajamaxpẽr o papa. 7 Nẽ mẽ kot Kris mã mẽ ajamãr o mẽ pa xwỳnh ra mẽ htyk xwỳnhjaja ka mẽ arĩ mẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Na prem Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre mex nẽ. Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ akôt pa. Nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pix mã hamaxpẽr rãhã ty. Tã kêr ka mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa rãhã ty.

8 Nẽ Jejus Krisja arĩ rãhãã. Nẽ amnepê mã kot amnhĩ nhĩpêxja mããnẽn arĩ rãhãã. Aa kot amnhĩ nhĩpêxja nhĩjuk ri axtem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt.

9 Nẽ kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Na hte kapẽr o hêx xwỳnhjaja mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã:

—Amnepêm mẽ ate Tĩrtũm kot mẽ amex ã mẽ ajarẽnh kaxyw mẽ ate kãm mẽmo mry nhõr nẽ akupỹm hamỳnh nẽ hkur o apa htã ra ja ho anhỹr kaga. Kwa mẽ ja ho awjanã nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumunh kôt mẽ amex ã mẽ ajarẽ.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr. Nom xà na hte Tĩrtũm ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pamex ã mẽ pajarẽ? Xà na htem mẽmo mẽ apkur xà hkur pê amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr tỳx o pa? Nà na htem anhỹr kêt nẽ. Na pu htem mẽmoj kur kôt pamã Tĩrtũm kĩnh kêt nẽ. Kêt mẽ paxàpkur xàja mẽ panhĩ pix o hihtỳx kaxyw na. Na hte Jejus kôt mẽ pahto paxihtỳx kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kot amarĩ kãm mẽ pajapê nẽ mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt jakamã na pu htem ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr tỳx o papa.

10 Tĩrtũmja Jejus kot mẽ panê htyk ã omunh xà hkôt ra kot mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh jakamã mo kaxyw kot pu mẽ axte kot mẽ pamex ã mẽ pajarẽnh kaxyw kãm mẽmo mry gõ nẽ hkwỳ hku? Koja mẽhõ akupỹm Tĩrtũm kapẽr tũm o ujanãr jao Jejus kot nê htyk nẽ hkamrô pikapĩrja kaga. 11 Amnepêm na pre patre maatijaja tõhã mẽ kãm mẽmo mry hpar xwỳnh hkamrô ru nẽ guhkrax kãm kuru nẽ hamỳ nẽ ma o mra nẽ Tĩrtũm nhõrkwỹ kaàkre hwỳr hitom maati hwỳr ho agjê. Tĩrtũm kot mẽ omunh nẽ axte mẽ kot amnhĩ tomnuj mã hamaxpẽr kêt kaxyw. Hãmri nhũm hpãnhã ĩ mỳ nẽ krĩ pê ho kato nẽ ma o mra nẽ nhỹri amỳm hkwỳjê hkàx ã ho hxêt pa. Tĩrtũm kapẽr tũm kôt na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. 12 Tã ja pyrà nẽ na prem ma krĩ pê amỳm Jejus o tẽ nẽ kupĩ nhũm hkamrô axkapĩ. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer nẽ mẽ pahto mẽ pahpê Tĩrtũm kra kaxyw ã htyk nẽ hkamrô pikapĩr anẽ. 13 Na prem Tĩrtũm kapẽr tũm gryk ã Jejus kaga nẽ pôristijê mã anẽ nhũm mẽ ma krĩ pê ho kato nẽ o tẽ nẽ kupĩ. Tã kêr pu mẽ jajê rom Jejus gryk ã mãn Tĩrtũm kapẽr tũm kaga. Kwãr mẽ mãmrĩ Jejus pyrà nẽ Tĩrtũm ã tanhmã mẽ pahto nẽ amnhĩ nê nhỹhỹm mẽ pajano. 14 Kêt jar mẽ papapxàja kêp mẽ papapxà kumrẽx kêt. Nẽ jar mẽ panhõ krĩja kêp mẽ panhõ krĩ kumrẽx kêt. Mẽ pamã te kot pô nhĩrõnh o ixkre pix pyràk. No kêt mẽ panhõ krĩ kumrẽx koja jar mẽ panhõ krĩ rom aa hapêx kêt nẽ. Tã tãm na pu mẽ kormã ma hwỳr papa kaxyw arĩ amnhĩ tã Tĩrtũm jamãr o papa.

15 Nẽ na htem Ijaew arĩ ohtô nẽ amnhĩ pãnhã Tĩrtũm mã mry hpar ho pa. Nom mẽ papajaja kot puj mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm Jejus kukwak ri Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh rãhã ho mãn papa. Jao te mẽ pahte kãm hkĩnh xà nhõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

16 Nẽ kêr pu mẽ arĩ axpẽn to mex o ri axpẽn kôt papa. Nẽ kê mẽhõ kêp amrakati japêr ka ja hã omu nẽ amnhĩ kutã kãm anhõ mẽmoj kwỳ. Ã kot puj mẽ axpẽn nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri axpẽn kôt papa. Kot puj mẽ anẽ nẽ te mẽ pahte Tĩrtũm mã hkĩnh xà nhõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex o mex.

17 Nẽ kêr ka mẽ Kris kôt mẽ akrãhtũmjê

kapẽr ma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Na htem Tĩrtũm mã mẽ ajamãr o ri mẽ akôt pa. Koja mẽ nhỹrmã mẽ kot tanhmã mẽ anhĩpêx to hã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Jakamã mẽ kãm mẽ ato ajuta prãm. Tã kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Kêr kê mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ hkĩnh nẽ. No kot kaj mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nẽ hkaprĩ nẽ. Jao tee ri kot tanhmã mẽ ato ajuta mex to hkukamã hamaxpẽr.

18 Nẽ kwa kêr ka mẽ ixto Tĩrtũm wỳr rãhã ho apa. Inhmã Tĩrtũm noo mã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm kêt. Ãm inhmã amnhĩ to mex pix o ri ixpa hprãm.

19 Nẽ kêr ka mẽ ixto awỳ kê tokyx akupỹm mẽ awỳr inhmẽ. Na pa ra inhmã mẽ apumunh prãm tỳx nẽ.

*Kagà nhĩpêx xwỳnh kot tanhmã mẽ ho Tĩrtũm wỳr to hã harẽnh*

*Epes 3.14-19; Piripos 1.0-11; Wam Tesarõn 3.9-13, 5.23; Sikũn Tesarõn 1.11-12, 2.16-17*

20 Nẽ mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja na hte mẽ panhĩpêx o te ôwêhti jamãr xwỳnh kot hkrit jamãr pyràk o pa. Jakamã kêp mẽ pajamãr xwỳnh maati mex na. Na pre mẽ panê ty nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ pamã ho htĩr nẽ mẽ pamã harẽnh o:

—E ra Ixkra kot mẽ anê htyk jakamã kêr ka mẽ ãm ixkapẽr nyw kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nẽ nhỹrmã ty pa akupỹm mẽ ato mẽ atĩr ka mẽ ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa. Anẽ.

Tĩrtũm kêp mẽ pahto mẽ pajamakêtkati nẽ ri mẽ papa xwỳnh na. 21 Tã na pa hte tanhmã mẽ ato hwỳr to ho ixpa nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. E kwa tanhmã ixkwỳjê ho mex to kê mẽ kãm akapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm. Nẽ mẽ kãm tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hprãm. Nẽ kê Jejus haxwỳja tanhmã mẽ ho mex to kê mẽ war amã hprãm xà hkôt pix mã war amã tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Anẽ.

E kêr pu mẽ arĩ Jejus Kris mã mex o mex ã harẽnh rãhã ho papa.

*Kagà jatur xà kamã mẽmoj jarẽnh*

22 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Nà na pa ã mẽ amã kagà nhĩpêx anẽ. Jejus kôt mẽ ato mẽ axihtỳx kaxyw. No na pa ho ry nẽ hipêx kêt nẽ. Ixte ho grire nẽ hipêx jakamã kwa kêr ka mẽ kamã harẽ nẽ mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

23 Nẽ mãn ka mẽ ra Ximotre jarẽnh mar japêr. Na pre Kris ã mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ hã apkati xohtô nẽ. Tã nhũm xep mẽ ra kator. Tã koja kormã mẽ awỳr inhmõr xwỳj ri man ixwỳr mõ nẽ hpôx japêr kot paj ma amnhĩ kôt mẽ awỳr o mõ ka mẽ omu.

24 Nẽ kêr ka mẽ kot Kris mã mẽ ajamãr xwỳnhjê mã ijarẽ. Nẽ atar Tĩrtũm krajê piitã mẽ kãm ijarẽ.

Nẽ ota jar Tĩrtũm kra hkwỳja piitã mẽ awỳr hpẽr mẽ.

25 E kê Tĩrtũm mẽ apiitã mẽ ato mex o pa. Tã ãm ja pix. Na pa ã mẽ amã hã kagà ho anẽ. Na hapêx.

# Xiakre
## Xiakre kot Jejus kôt hkwỳjê piitã hwỳr kagà nẽ mẽnh

Xiakre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus tõ nẽ kêp Jerujarẽ kamã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhõ pastô na pre. Nẽ kêp Ijaew. Jakamã na pre hkwỳjê mã kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt uràk nẽ Jejus kôt mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê hwỳr kurẽ. Jejus ã mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja na prem mẽ hipêx kati nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa. Jakamã nhũm Xiakre kot mẽ hamaxpẽr o mẽ hihtỳx kaxyw kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kurẽ nẽ mẽ kãm:

1 Pa ixkwỳjaja. Xà mẽ amex? E ixpê Xiakre na pa. Ixte Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh na pa. Jakamã kot paj kagàja nhĩpêx nẽ pika piitã hkôt mẽ apiitã mẽ awỳr kurẽ. Mẽ apê Tĩrtũm krajê hwỳr.

*Mẽ pahpunuj tã mẽ pahte amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt pajamaxpẽr*

*Rukre 6.20-23; Rõmãn 5.3-5; Korosẽ 1.11; Wam Pêtre 4.12-19*

2-3 E ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ to rỳ tanhmã apunuj to. Rỳ mẽhõ tanhmã Jejus ã mẽ anhĩpêx to. Tã kêr ka mẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ri akaprĩ hkêt nẽ. Arĩ akĩnh kãm amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ gaa nẽ rĩ mẽmoj punuj pê Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Jakamã kwa kêr ka mẽ tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã ajamaxpẽr pê akĩnh nẽ ri apa. 4 Nom kêr ka mẽ tee ri tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ xàj Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Ãm amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ gaa nẽ Tĩrtũm noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa.

*Mẽ pahte tanhmã amnhĩ kute hã amnhĩ pumunh kôt amnhĩ to Tĩrtũm wỳr ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 21.18-22*

5 Nẽ kêr ka mẽ mẽmoj mỳrapê tanhmã apunuj to hãmri nẽ tee ri ja hã amã Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx prãm nhũm apê ja hihtỳx japêr. Rỳ mẽmoj tanhmã apê amnhĩ nhĩpêx to ka tee ri hkukamã ajamaxpẽr japêr. Kêr ka mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr japêr hãmri nẽ amnhĩ to Tĩrtũm wỳr kurê kumrẽx. Kot amã ajamaxpẽr mex nhõr nhũm ate ỹ hã tãm ajamaxpẽr kaxyw amnhĩ to awỳ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ to hwỳr anẽ nhũm amnhĩ tã mẽ ama nẽ mẽmojta kutã tanhmã ato axihtỳx to kurê kumrẽx ka ỹ hã hkôt ajamaxpẽr tỳx mex o ri apa. Jao tanhmã akute htã akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Koja Tĩrtũm tee ri amã mẽmoj kôt ajamaxpẽr tỳx prãm kaprỳ hã apumu nẽ hã amã àkjêr kêt nẽ. Koja ate amnhĩ to hwỳrta ma nẽ tanhmã ato mex to. 6 Nom kêr ka mẽ amnhĩ to hwỳr kãm tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kati hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Koonẽn. Koja apu Tĩrtũm inhmã ja ho anhỹr japêr.

Anhỹr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kati hkêt nẽ. Ãm akĩnh kãm tanhmã ate amnhĩ to hwỳr toja kukamã ajamaxpẽr o:

—Nà koja inhmã ho anẽ. Ixte amnhĩ kaxyw kãm ijamaxpẽr nẽ amnhĩ to hwỳr xà hkôt koja inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

Anhỹr o hkamnàr rom ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anẽ.

Nom kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ to hwỳr to nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kati nẽ hkôt ajamaxpẽr tỳx kêt nẽ. Nẽ te kôk nhãm àpêr nẽ nhãm àpêrta pyrà nẽ nhãm ri ajamaxpẽr nẽ nhãm ri ajamaxpẽrja o hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex kêt nẽ. 7-8 ã mẽ hamaxpẽr anhỹr xwỳnhjaja na htem nhãm hamaxpẽr nẽ nhãm hamaxpẽr jao hamaxpẽr mex kêt nẽ. Jakamã kot kaj mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr o amnhĩ to Tĩrtũm wỳ hãmri nẽ ãm amnhĩ to hwỳr kaprỳ. Koja ama nẽ ãm ama. Nom kot kaj mẽ tanhmã akute hã amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr tỳx pê amnhĩ to awỳ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kati hkêt kãm tanhmã amnhĩ to hwỳr to nhũm amnhĩ tã ama nẽ hkĩnh nẽ tanhmã amã mẽmoj nhĩpêx to. Mẽ ate hã

axàhwỳr xà hkôt tanhmã mẽ amã mẽmoj nhĩpêx to.

### *Mẽ kêp amrakati xwỳnh mẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê jarẽnh*

*Eprêw 13.5-6; Wam Pêtre 1.24-25*

9 Nẽ kwa mẽ akàxpore hkêt xwỳnhjaja. Jar mẽ apê amrakati htã mẽ apê Tĩrtũm kra na ka mẽ. Jakamã kêr ka mẽ akàxpore rũnh kêt tã mẽ apê Tĩrtũm kra hã amnhĩ pumunh kôt ajamakêtkati nẽ nẽ akĩnh nẽ apa.

10-11 Nẽ mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja. Mẽ akàxpore rũnh nẽ mẽ akukrêx rũnh tã kot kaj mẽ nhỹrmã ty nẽ piitã rer pa nẽ mẽ kêp amrakati xwỳnhjê pyrà nẽ anhỹ kamã Tĩrtũm kuri akrĩ nhũm tanhmã mẽ ajarẽnh to. Te mẽ apê mẽmo pixôrã kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na hte kwỳhtã axpẽn pê axpôt nẽ muxre nẽ mex nẽ harir. Tã gaa nẽ rĩ hã myt xàhpanh mẽ nhũm ra nhôôre. Nẽ gaa nẽ ra grà pa nẽ rôrôk nẽ hapêx. Tã kot kaj mẽ nhỹrmã uràk nẽ ty nẽ akukrêx rer pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ akàxpore rũnh pumunh kôt akĩnh nẽ ri apa hkêt nẽ. Kêt ãm mẽ apê Tĩrtũm kra hã mãn amnhĩ pumunh kôt akĩnh nẽ apa.

### *Mẽ pahpunuj kôt pagryk nê mẽ pahkurê*

12 Nẽ kot kaj mẽ atõ tanhmã apunuj to htã arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. No tanhmã apunuj to hã amnhĩ pumu nẽ hkaga hkêt nẽ. Rỳ kot tanhmã ato xwỳnhta kêr ka mẽ amnhĩ tã kamã agryk nẽ tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm Jejus kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm amã hkĩnh ã amnhĩ tã apumu nẽ amex ã ajarẽ. Ka nhỹrmã kuri amex kumrẽx nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Ra kot mẽ pakukamã mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Jakamã kêr ka mẽ tanhmã apunuj to htã ã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr anhỹr pê akĩnh nẽ apa.

13 Nẽ Tĩrtũm aa kãm tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm kêt. Nẽ mẽ papajaja mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw na hte mẽ pamã tanhmã àmnênh to rỳ mẽ pamã mẽ pajamaxpẽr punuj jagjênh kêt nẽ. Jakamã kot ka mẽ atõ amã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm tã kwa kêr ka Tĩrtũm tãm kot ja kaxyw mẽ akrãm mẽ ajamaxpẽr punuj jagjênh to hã hkamnhĩx kêt nẽ. 14-15 Mẽ papamjaja na pu htem pajamaxpẽr punuj xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. No Tĩrtũm Karõ na hte mẽ pamã mẽ pajamaxpẽr punuj jagjênh kêt nẽ. Mẽ papamjaja na pu htem pajamaxpẽr punuj nẽ gaa nẽ ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ gaa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri papa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ.

### *Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahto mex to hã harẽnh*

*Xiakre 3.17-18; Sikũn Pêtre 1.3-4*

16 Nẽ e ixkwỳjaja. Tĩrtũm kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj prãm xàj mẽ pamã mẽ pajamaxpẽr punuj jagjênh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. 17 Na hte mẽ pahto mex pix o pa. Na pre myyti ho kato. Kapẽr pix o ho kato. Nẽ mytwrỳre ho kato. Nẽ kanhêti ho kato. Ja piitã ho kato nhũm mẽ pamã hirã mex o harir. Na hte mytwrỳre tõhã hirã mex o pa. Nẽ gaa nẽ nyw kaxyw nẽ kamàt kô. Nẽ gaa nẽ nyw mẽ nhũm akupỹm hirã. Ã na hte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. No Tĩrtũmja ã kot anhỹr kêt. Kot amnhĩ nhĩpêxja ãm rãhã ho rãhã. Na hte mẽ pahto mex pix o pa. No tõhã tanhmã mẽ pahto mex to nhũm jãã nhũm tanhmã mẽ pahtomnuj to hkêt nẽ. 18 Tã kapẽr pix o kot ã mẽmoj to kator kot anhỹr. Nẽ mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt. Kãm mẽ pahto hkra hprãm xàj mẽ pamã Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx toja nhũm pre mẽ pamã ho amnhĩrĩt. Na pu prem kuma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto hkra. Mẽ pahpê Ijaew kumrẽxjaja na pre mẽ pahto hkra.

### *Mẽ pagryk o papa nê mẽ pahkurê*

*Rõmãn 12.17-21; Epes 4.25-5.2*

19 E ixkwỳjaja. Kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ hã anohtỳx nẽ ho apa. Koja mẽhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre kaxyw mẽ awỳr mõ nẽ mẽ amã kapẽr jarẽ ka mẽ mar tỳx nẽ. Koja mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to nê mẽ amã kapẽr ka mẽ amnhĩ tã ama nẽ kamã agryk kêt nẽ. 20 Mẽ gryk o mẽ pa xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. 21 Jakamã kwa kêr ka mẽ axte

amnhĩ tomnuj rỳ ajamaxpẽr punuj o ri apa hkêt nẽ. Na htem ohtô nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nom kêr ka mẽ kurom Tĩrtũm kapẽr mãn amnhĩ krã him haxàr tỳx nẽ. Kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na htem ho mẽ ajahkre mex o pa. Tã kêr ka mẽ ama nẽ amã hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm rãhã ho ri apa. Na pu htem Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri pahtĩr tũm nẽ pa mex nẽ papa ho papa.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 7.24-27; Wam Juãw 2.3-6*

22 Nẽ kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ ãm Tĩrtũm kapẽr ma nẽ ãm mar kêt nẽ. Mããnẽn hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ apê Tĩrtũm kra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Jao nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri atĩr tũm nẽ apa hkêt nẽ. 23-24 Te ho mẽhõ kot amnhĩ pumunh xà hpyr nẽ kamã amnhĩ pumunh nẽ amnhĩ krã hkĩ jaê rỳ amnhĩ kuk tyk pumunh pyràk. Tã te kot ãm ja hã amnhĩ pumunh nẽ kot amnhĩ to mex kêt rãhã akupỹm amnhĩ pumunh xà xir nẽ ma htẽm nẽ axte amnhĩ kuk tyk rỳ amnhĩ krã kĩ jaêrta mã hamaxpẽr kêt pyràk. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ãm mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja te kot ja jarẽnh pyràk. 25 Tã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw xatã kamã harẽ nẽ mar tỳx o apa. Jao hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Tĩrtũm kot mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pamã karõ xàja ãm hãmri na. Na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ nhũm mẽ àmnhĩx hamakêtkati nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. 26 Nom koja mẽhõ kêp Tĩrtũm kra hã amnhĩ jarẽnh tã htỳx ri kapẽr punuj o ri pa hãmri nẽ ãm kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem ã pakapẽr anhỹr kêt nẽ. 27 Axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx. Na pu htem mẽ hã awrã rỳ mẽ kêp mẽ mjên tyk xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ hã pahpẽr o pahpikẽnh o papa hkêt nẽ. Nẽ tanhmã mẽ kute hã mẽ omu nẽ mẽ ho ajuta ho papa. Ã na pu htem pahpê Tĩrtũm krajaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa nhũm Mẽpanhĩpêêxà Maati Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ. No na pu htem mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ ãm Tĩrtũm kapẽr xà kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ.

# 2

### *Mẽ pahte mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk ã mẽ pamã karõ*

*Rõmãn 2.11; Korosẽ 3.25*

1 E ixkwỳjaja. Pahihti Jejus Krisja mex o mex. Tã ra mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã kwa kêr ka mẽ apê hkwỳ hã mẽ piitã tãm mẽ hipêx o apa. Nẽ mẽ hipêx o axpẽn pyràk. 2 Jakamã kot kaj mẽ nhỹrmã Tĩrtũm kapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nhũm hikàxpore rax xwỳnhta mẽ akôt axà. ê mex nẽ ôr o ĩhkra kamã kàx hãmri nẽ mẽ akôt axà. Nhũm hkôt mẽhõ pê amrakati xwỳnhja tẽ nẽ axà. Nom wamta kĩnhã kêp amrakati nẽ ê omnajti nẽ pikaxônhti. Hãmri nẽ hikàxpore rax xwỳnhta hkôt mẽ awỳr tẽn axà. 3 Tã tanhmã kot kaj wem ri wa hipêx to? Xà kot kaj mẽ wa hipêx o axpẽn pyràk nà? Nà xà kot kaj mẽ ã wa hipêx anẽ nẽ wam àr xwỳnhta ê mex ã omunh xà hkôt kãm kadêre hõ gõ nẽ kãm:

—E ota kadêre. Mãmrĩ hã nhỹ. Anẽ.

Hãmri nẽ ê pynajti xwỳnhta pumu nẽ axtem nẽ kãm:

—E atar pikap nhỹ.

Anhỹr o ahpỹnhã wa kãm akapẽr? 4 Kot kaj mẽ ahpỹnhã ã wa hipêx anẽ nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. Wam àr xwỳnhta ka kãm akapẽr mex nẽ tanhmã ho mex to. No hkôt hõta omnajti hã omunh xà hkôt te kamã anhõkre kahak pyràk o hipêx. Kot kaj mẽ ã ahpỹnhã wa hipêx anẽ nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. 5 Kwa mẽ inhma ixkwỳjaja. Mẽ kêp amrakati xwỳnhjaja mẽ hikàxpore hkêt tã na hte mẽ hkwỳjaja amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ kot mẽ panhĩpêx pyrà nẽ mẽ ho hkra. Jakamã jar mẽ kêp amrakati htã na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx rãhã ho pa. Jakamã koja mẽ nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ mex kumrẽx

nẽ pa ho pa. Mẽ kãm Tĩrtũm kĩnh o mẽ pa xwỳnh piitã koja mẽ nhỹrmã ã mex nẽ ri pa anẽ. 6 Nom kot kaj mẽ ahpỹnhã mẽ hipêx nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. E pa mẽmoj tã mẽ akukja. Mẽmojaja na htem tanhmã mẽ ato hêx to? Nẽ mẽmojaja na htem juisti mã tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to? Xà mẽ kêp amrakati xwỳnhjaja? Nà mẽ tãm kêt. Mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja na htem ã mẽ anhĩpêx anhỹr o pa. 7 Nẽ ra mẽ ate hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhja nhũm mẽ axtem nẽ tanhmã mẽ apê ho kapẽr to ho pa. Tã ka htem mẽ kêp amrakati xwỳnhjê rom mẽ kãm akapẽr mex nẽ mẽ kãm kadêre mex gõ nhũm mẽ hã hkrĩ. 8 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ piitã mẽ hipêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyràk. Anẽ.

Ã kot mẽ pamã karõ kot anhỹr. Kapẽrja mex kumrẽx. Kot puj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr jao Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. 9 Nom kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê ho mex to nẽ ahpỹnhã tanhmã mẽ kêp amrakati xwỳnhjê nhĩpêx to japêr. Hã kot puj mẽ Tĩrtũm kapẽr htũmta nhĩrôp pakuhê nẽ amnhĩ tomnuj nẽ. 10 Kot pu mẽ kapẽr tũm piitã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa htã ãm pixire nẽ hirôp pakuhê. Jao te pahte kapẽr piitã hirôp pakuhê pyràk. 11 Na pre Tĩrtũm mẽ pahte mẽ pahprõ pix tãnopxar o papa hã mẽ pamã karõ. Nẽ mẽ pamjên pix tãnopxar o papa hã mẽ pamã karõ. Nẽ mẽ pahte axpẽn par nê mẽ pahkurê. Jakamã kot puj mẽ pahprõ pix tãnopxar mex o ri papa japêr. Nẽ mẽ pamjên pix tãnopxar mex o ri papa japêr tã tanhmã pajamaxpẽr to nẽ pahkwỳjê hõxpĩ. Jao te Tĩrtũm kapẽr tũm piitã hirôp pakuhê hpar pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

12-13 Koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ pahtĩr ri tanhmã axpẽn nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Mẽ pamã axpẽn kĩnh ã axpẽn to mex o papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pajarẽ rỳ mẽ pamã axpẽn kĩnh kêt ã axpẽn nhĩpêx o papa hã mẽ pahpumunh kôt mẽ pajarẽ. Jakamã mẽ kamã mẽ ukaprĩ kêt xwỳnhjaja koja nhỹrmã ja hã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Nom mẽ kamã mẽ ukaprĩ ho mẽ pa xwỳnhjaja koja ja hã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã rênh pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ to mex nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. Nẽ axpẽn mã akapẽr mex nẽ axpẽn kamã axukaprĩ pix kukamã ajamaxpẽr o apa.

### *Amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh*

*Rukre 3.8-14*

14 Nẽ kwa ixkwỳjaja. Koja mẽhõ kot amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm ã amnhĩ jarẽnh tã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Hã koja nhỹrmã ty hãmri nẽ tanhmã kot we amnhĩ to nẽ Tĩrtũm mẽ Jejus wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa? Nà koja anhỹr kêt nẽ. Kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã koja nhỹrmã wa hwỳr àpir kêt nẽ.

15 Nẽ xà koja mẽhõ kêp amrakati nẽ ri pa. Nẽ ê pynajre pix jagjê nẽ ri hã pa. Nẽ õ hkêt nẽ ri kãm prãm nẽ pa. 16 Ka mẽ ja hã omu nẽ tanhmã kãm akapẽr to nẽ kãm:

—Kwa ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anhõrkwỹ hwỳr tẽn axê mex japêr nẽ axà nẽ amnhĩm mẽmoj japêr nẽ aku. Koja Tĩrtũm ato mex rax nẽ.

Anhỹr o kãm akapẽr tã kãm mẽmoj nhõr kêt nẽ. Tã xà koja we ama nẽ amar xà hkôt ê mex jagjê nẽ apkur mex o ri pa? Nà kot ka mẽ ã kãm akapẽr anẽ nẽ ho ajuta hkêt nẽ nhũm arĩ kãm prãm nẽ ê hkêt nẽ omnuj nẽ ri pa. Na htem mẽ kapẽr pix o mẽ ho mex kêt nẽ. Kot kaj mẽ ã kãm akapẽr anẽ nẽ ãm kãm mẽmoj tã karõ kaprỳ. 17 Ja pyrà nẽ koja mẽhõ ra amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm ã amnhĩ jarẽnh tã kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt japêr. Hã koja ãm kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ.

18 Nẽ kot kaj mẽ atõ ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Jejus kwỳjaja na htem ahpỹnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Na hte mẽ hkwỳjaja amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr tỳx pix o ri pa. Nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã hkwỳjê ho mex to ho ri pa. Ã na htem ahpỹnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx anhỹr to ho pa. Anẽ.

Kwa mẽ ri ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. Mẽ hkwỳjê ho mex o mẽ pa xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm hkôt hamaxpẽr pê mããnẽn hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ hkwỳjê ho mex o pa. Koja mẽhõ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpẽr hã koja mããnẽn hkôt amnhĩ nhĩpêx pê tanhmã hkwỳjê ho mex to ho pa. Na htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr pix o pa hkêt nẽ. Na htem mããnẽn hkôt mẽ piitã mẽ ho mex o ri pa.

19 Na ka hte mẽ akwỳjaja ã ajamaxpẽr anẽ nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà Tĩrtũmja pyxi mex o pyxi mex. Tã kot paj jam ijamaxpẽr rãhã ho ri ixpa nẽ ra ixpê hkra hã ri ixpa. Nom kot paj kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa hkêt nẽ.

Anhỹr o ajamaxpẽr nẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kaprỳ.

Nẽ ãm hãmri na ka htem Tĩrtũm pyxi mex o pyxi mex ã harẽ. Nom na htem jam hamaxpẽr kôt pix mã kêp hkra hkêt nẽ. Mẽkarõmnutijaja na htem haxwỳja Tĩrtũm pyxi mex o pyxi mex kôt hamaxpẽr tã mẽ kêp hkra hkêt. Na htem ã hamaxpẽr anhỹr pê kãm uma ho pa. 20 ã mẽ ajamaxpẽr anhỹrja mex kêt. Koja mẽhõ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr ã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt japêr. Hãmri nẽ ãm amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr ã amnhĩ jarẽnh hkaprỳ. E kot paj ixprĩ hã mẽ amã ja jarẽ ka mẽ inhma. 21 Mẽ panhĩgêt finat Apraãw na pre amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Tã nhũm amnhĩ tã kamã hamak kaxyw hkra Ijak ã kuwỳ nhũm kuma nẽ ra kot kãm hpĩr nẽ õr kaxyw nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Hãmri nẽ kot hkra hpĩr nê kãm kapẽr. 22 Ra kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xãm jakamã mããnẽn hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra kot kãm hkra nhõr kaxyw Tĩrtũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Na pre ã finat Apraãw Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex anhỹr o pa. Jao amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

23 Nẽ kormã Apraãw wa hkra hkêt ri nhũm Tĩrtũm wa kãm hkra jarẽ nhũm kuma nẽ hkra hkukamã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx o pa nhũm amnhĩ tã omu nẽ mex ã harẽ. Nẽ kêp hkràmnhwỳ hã harẽ. Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Na pre Apraãw hkra hkukamã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr tỳx nhũm amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽ. Anẽ.

24 ã na pre finat Apraãwja hkra kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr anhỹrja o ra hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ ra kot kãm hpĩr kaxyw. Nom kop apu amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr pix nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ronhỹx pre Tĩrtũm tee ri amnhĩ tã omu nẽ amnhĩm mex ã harẽnh kêt nẽ. Na htem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr nẽ mããnẽn hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽ. 25 Mẽhõ ni kuprỳ finat Raapja na pre ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt hamaxpẽr pê tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Na pre Ijaew myja wa hamẽxkrut nẽ ma Raap nhõ krĩ hwỳr wa tẽ. Mẽ hã ukapi nẽ kot mẽ hkurê kaxàr kaxyw mẽ hwỳr wa tẽ. Hãmri nhũm Raap Tĩrtũm kot wa mẽnh ã wa omunh kurê kumrẽx nẽ pôristi kot tanhmã wa ho pymaj amnhĩ nhõrkwỹ kamã mẽ kêp wa ho amũxu nẽ wa nê mẽ kãm tanhmã hêx to. Nẽ hpãnhã nhãm pry hõ hkôt akupỹm wa kumẽ nhũm wa hkà hkĩnh pê ma akupỹm mex nẽ tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm wa hã Raap pumu nẽ amnhĩm mex ã harẽ.

26 Tã kot kaj mẽ atõ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr ã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr. Hãmri nẽ apê hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. Te ra mẽhõ htyk nẽ nõr tã nhũm mẽ kot arĩ htĩr ã harẽnh kaprỳta pyràk.

# 3

## *Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh*

1 Nẽ kwa Kris kôt ixkwỳjaja. Mẽ axohtô nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre hprãm tã kormã ja kaxyw mẽ apiitã mẽ amex kêt. Mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja kot paj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to japêr nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ ixpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Mẽ ixte kapẽr o mẽ ajahkre ho mẽ ixpa kênã kot pa hkêt mẽ ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri

ixpa. Jakamã kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ rĩ kormã ho akwỳjê jahkre ho ri apa.

2 Nẽ mẽ pahpiitã na pu htem tõhã mẽ pajakwa ho tanhmã amnhĩ tomnuj to. Mẽmoj tã axpẽn kãm pagryk nẽ tanhmã mẽ kãm pakapẽr punuj to. Nom koja mẽhõ tanhmã kapẽr punuj toja nê amnhĩ to htỳx nẽ hãmri nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa.

### *Mẽ pajakwa jarẽnh*
### *Epes 4.29*

3 Na htem nhỹhỹm kawar o juk kaxyw hakwam kàx jagjê nẽ kãm nhỹhỹm o htẽm prãm xà hkôt ma nhỹhỹm ho juk o tẽ. Kàxja hkryre nhũm kawar rũnh tã no nhũm kãm ma nhỹhỹm ho mrar prãm xà hkôt ho juk o mra.

4 Nẽ gô xujanãr kãm pàr rũnhta rũnh tã na hte kôk àpêr tỳx nẽ ma nhỹhỹm o pa. Nẽ pĩ ho pàr o juk xàta hkryre htã ma nhỹhỹm ho juk o mõ. Nhỹhỹm pàr o mrar xwỳnh kãm o mõr prãm xà hkôt o mõ.

5 Ja pyrà nẽ mẽ pajakwaja hkryre htã na htem ho kapẽr o tanhmã mẽ hipêx to ho pa. Tõhã ho kapẽr mex nẽ nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ tõhã ho kapẽr punuj nẽ nhũm mẽ tee ri mẽ kapẽr ã mẽ kuma nẽ hkaprĩ nẽ rỳ kapẽr xwỳnhta kamã gryk nẽ. Mẽ pajakwa hkryreja te kot kuwy jakrax kryre pyràk. Kot ka kuwy jakrax grire ho tẽ nẽ nhỹri põti kamã amẽ nhũm kôk ho apê nhũm hpôk rax tokyx anẽ. Hãmri nẽ ma pà ho hkaxàr par o mõ nẽ ho hkaxàr pa. 6 Mẽ pajakwaja mã kot anhỹr. Kot kaj atỳx ri tanhmã ho akapẽr punuj to nhũm mẽ ama nẽ axpẽn mã anhĩxi ho krĩ nhĩpêx ka amex kêt nẽ apa. Rỳ ka atỳx ri ajakwa ho tanhmã akwỳjê ho akapẽr to nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã ama nẽ hkaprĩ nẽ rỳ akamã gryk nẽ. Satanasti nhỹ hã na htem ã mẽ hakwa ho kapẽr punuj anẽ.

7 Na htem tõhã mẽmo mry xoprê pynê nẽ tanhmã ho nẽ ra ho kãm ma hkêt. Kagã rỳ hagrôre rỳ ààti rỳ gôx kãm mẽmo mryja nhũm htem unê nẽ tanhmã ho nhũm kãm ma hkêt nẽ mẽ hkôt pa ho pa. Nom na htem mry piitã ã hipêx anhỹr kêt nẽ. 8 Tã mẽ pajakwa te mẽ kot tee ri mẽmo mry ho kãm ma hkêt kaprỳ xwỳnhta pyràk. Na pu htem amnhĩ krã hkôt pajakwa ho pakapẽr mex pix kêt nẽ. Tanhmã kot puj mẽ pakapẽr punuj kêt kaxyw amnhĩ jakwa hto? Mẽ pakapẽr punuj te kot kagã xoprê kot mẽ hkamnhar nẽ õ wenẽn o mẽ hparta pyràk. 9-10 Na pu htem tõhã pajakwa ho tãm pakapẽr nẽ tõhã pakapẽr punuj nẽ. Nẽ tõhã Pahi Maati Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh tã ra axtem nẽ tanhmã mẽhõ japrỳ hto. Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩ pyrà nẽ mẽ panhĩpêx tã pu htem axtem nẽ tanhmã axpẽn japrỳ hto ho ri papa. Jao te pahte Tĩrtũm japrỳ pyràk. Kwa ixkwỳjaja. Kêr pu mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja ã pakapẽr punuj anhỹr hkêt nẽ. Ãm mẽ pajakwa ho mẽmoj mex pix jarẽnh o ri papa.

11-12 Xà koja pà kamã hinore pyxi htã kamã gô xành nẽ mããnẽn kamã gô xenh nõkati? Nà koja anhỹr kêt nẽ. Na hte kamã gô mex pix nẽ rỳ kamã gô xenh nõkati pix nẽ.

Nẽ xà koja jààxô hpàr ã rãrãj harir? Rỳ ahkrô xô hã mànkwrỳtre harir? Nà na hte ahpỹnhã hpàr ã harir. Ja pyrà nẽ kêr pu mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja pajakwa ho pakapẽr punuj pê ho papikamỳr tỳx nẽ. Nẽ te hinore kamã gô mex pixta pyrà nẽ ẽmoj mex pix jarẽnh o ri papa. No mẽ pajakwa nhĩkjê ho tãm pakapẽr nẽ hikjê ho pakapẽr punuj kêt nẽ. Ãm pakapẽr mex pix o pakapẽr o ri papa. Kwa kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho papa.

### *Tĩrtũm kôt mẽ àhpumunh xwỳnhjê jarẽnh*
### *Wam Korĩt 2.6-16*

13 Nẽ kwa mẽ axàhpumunh tỳx xwỳnhjaja kêr ka mẽ amnhĩ to mex o ri apa. Nẽ mẽ piitã tãm mẽ hipêx mex nẽ mẽ amã axpẽn japê hã axpẽn to ajuta mex o ri apa. Tĩrtũm kapẽr xà hkôt. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ axàhpumunh mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt. 14 Nom kot ka mẽ mẽmoj tã axpẽn kamã agryk o ri apa. Rỳ amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hãmri nẽ ãm ate Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. 15 ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnh pixjaja na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao mẽkarõmnuti kot amnhĩ nhĩpêx kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. 16 Axpẽn kamã mẽ gryk o mẽ pa xwỳnhjaja

na htem amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr jao tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ amnhĩ tã mẽ kamã mẽ gryk xwỳnhjê homnuj o pa. Tã ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumaj kwa kêr pu mẽ mẽmoj tã axpẽn kamã pagryk o ri papa hkêt nẽ. 17 Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na htem jajê rom tãm axpẽn nhĩpêx rãhã o pa.

Nẽ axpẽn kamã ukaprĩ pix o ri axpẽn kôt pa.
Nẽ tãm hamaxpẽr o pa.
Nẽ mẽ piitã mẽ hipêx o axpẽn pyràk.
Nẽ axpẽn tã hpijaàm o ri pa.
Nẽ tanhmã ri axpẽn no kupyr to hkêt nẽ.
Nẽ ri oprê ho pa hkêt nẽ.
Nẽ mẽ axpẽn kamã õkre kahak kêt nẽ.
Nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o axpẽn pyràk.
Nẽ tãm mẽ piitã mẽ hipêx rãhã nẽ.

Ã na htem Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. 18 Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ pajamakêtkati nẽ paxàmnhĩx pahkĩnh nẽ ri papa. Nhũm nhỹri mẽhõ wa axpẽn kãm gryk pu mẽ wa omu rỳ wa harẽnh ma hãmri nẽ mẽ pahtõ ma wa hwỳr tẽ nẽ wa kãm pakapẽr nẽ tãm akupỹm wa ãm. Hãmri nhũm wa ra mẽ pahpyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx pê hamakêtkati nẽ wa ri pa. àmnhĩx ri hkĩnh nẽ wa ri pa.

# 4

*Mẽ kot amnhĩ pix kukamã mẽ hamaxpẽr xwỳnhjê jarẽnh*

*Matêwre 20.20-28; Juãw 16.24*

1 Nẽ kwa mon ka hte mẽ akwỳjaja axpẽn mã akapẽr mã agêt o axpẽn kãm agryk pix o apa? Na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr. Nẽ mẽ amã amnhĩ jamaxpẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx prãm. No Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nẽ. 2 Na ka htem nhỹri mẽmoj pumu nẽ tee ri ho amã anhõ hprãm kaprỳ. Nẽ amã ho anhõ hprãm xàj õ xwỳnhta pĩr nẽ kêp utàr mã.

Nẽ na ka htem tanhmã axpẽn kukrêx kute hã omu nẽ amã ho anhõ hprãm nẽ hã õ xwỳnhta mẽ wa axpu. No mẽ amã hprãm xwỳnhta mẽ ate hõ hã Tĩrtũm wỳr ronhỹx ra mẽ ama nẽ mẽ amã hõ gõ. Tã mẽ ate hã axàhwỳr kêt jakamã nhũm mẽ amã õr kêt nẽ.

3 Rỳ ka mẽ tõhã mẽmoj tã awỳ nhũm kot mẽ amar tã mẽ amã õr kêt nẽ. Kot mẽ amã õr nhũm mẽ ate ho anhõxỳ ho apa pymaj na hte tõhã mẽ amã mẽ ate hã axàhwỳr xwỳnhta nhõr kêt nẽ.

4 Kormã mẽ ate hkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt. Te mẽni hõ ra mjên tã nhãm kot mẽhõ my ho amnhĩkati pyràk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx o apa. Jao mẽ amã mẽ apê Tĩrtũm kra hprãm tã axtem nẽ mẽ kãm hprãm kêt xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa nẽ mẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa. Nẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj gryk ã mẽ amã Tĩrtũm prãm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

5 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã Karõ jarẽnh to nẽ harẽnh kot:

Na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pakamã agjê nẽ mẽ pahkôt pa ho pa. Mẽ pahte hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papaja na kãm hprãm. Anẽ.

Ãm hãmri ã harẽnh kot anhỹr jakamã kwa kêr ka mẽ harẽnh ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

6 Na hte Tĩrtũm mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã pu mẽ ỹ hã tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Kapẽr ã kagà kot ja jarẽnh kot:

Mẽ kãm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kutã amnhĩ xunhwỳ.

No mẽ kãm hkôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm xwỳnhjaja na hte amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho mex o pa nhũm htem hihtỳx xà nhỹ hã mẽ kãm hprãm kêt xwỳnhjê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Anẽ.

7 Jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kêr kê Satanasti tanhmã mẽ ate amnhĩ tomnuj to hprãm xàj tanhmã mẽ ato ka mẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã ãm ama nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nhũm tee ri amã àhkrox kaprỳ nẽ akaga nẽ ma tẽ.

8 Nẽ kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o apa nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nẽ te kot mẽ apa hã mẽ ajamỳnh nẽ mẽ ato pa pyràk o mẽ anhĩpêx. Jao mẽ ato mex o ri mẽ akôt pa ho pa. Nẽ mẽ atãnopxar rãhã ka mẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaga kurê kumrẽx nẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Rỳ ka mẽ tanhmã ajamaxpẽr punuj to hãmri nẽ ja hã amnhĩ pumu nẽ hkaga nẽ hpãnhã tãm ajamaxpẽr pix o ri apa. Mẽ apê Tĩrtũm kra hã kêr ka mẽ ãm hkôt pix mã ri tãm amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

### *Mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Wam Juãw 1.5-10*

9 Nẽ kêr ka mẽ tee ri ate tanhmã amnhĩ tomnuj to hã amnhĩ pumu nẽ akaprĩ xàj mur nẽ akĩnh kêt nẽ. Nẽ akaprĩ xàj amỳr rax nẽ. 10 Hãmri nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o:

—Pa Tĩrtũm. Na pa ã amnhĩ tomnuj anẽ. Nom kot paj axte hkêt nẽ. Ãm inhmã akapẽr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx prãm.

Anhỹr o kãm akapẽr kê mẽ ama nẽ mẽ ate amnhĩ tomnujta ã tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Ãm mẽ ato mex nẽ ka mẽ akupỹm ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ ri apa.

### *Mẽ pahte axpẽn to pakapẽr nê mẽ pahkurê*

*Matêwre 7.1-5; Rõmãn 2.1-3, 14.10-13; Wam Korĩt 4.5*

11 E ixkwỳjaja. Kwa kêr ka mẽ anhĩõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nẽ tanhmã ho akapẽr punuj to hkêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ pahkurê kamã hihtỳx jakamã kot ka mẽ ri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ te ate Tĩrtũm kapẽr tũm kwỳ omnuj ã harẽnh pyràk. Rỳ te axàhpumunh tỳx o ate Tĩrtũm jakrenh ã amnhĩ to jarkrar pyràk. Jao kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na htem Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kwỳ mex ã harẽ nẽ hkwỳ omnuj ã harẽnh kêt nẽ. Piitã mex kênã.

12 Nẽ Tĩrtũmja tapxipix na kêp mẽ pahto amnhĩptàr xwỳnh maati. Nẽ tapxipix na hte mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Mẽ pahte amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ pajarẽ rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Ãm tapxipix kot ã mẽ pajarẽnh kot anhỹr xwỳnh. Tã ka mẽ axtem nẽ kapẽr kwỳm ri tanhmã akwỳjê ho akapẽr punuj to ho ri apa.

### *Mẽ pahte Tĩrtũm mã pajamaxpẽr pê kãm amnhĩ jarẽnh ã mẽ pamã karõ*

*Rukre 12.13-21*

13 E kwa mẽ inhma ixkwỳjaja. Na ka hte mẽ akwỳjaja tanhmã amnhĩ kukamã ajamaxpẽr to nẽ akwỳjê mã amnhĩ jarẽnh o:

—Koja apkati pa ma krĩ hõ hwỳr mõ nẽ kamã mẽ kãm ixàpênh o ixpa hã ixtã amgrà pyxi nẽ hpãnhã kàxpore jamỳnh rax nẽ man akupỹn mõ.

Anhỹr o amnhĩ jarẽ. 14 Kwa mẽ ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pahtõ mẽ pahte amnhĩ kukamã paxàhpumunh mex? Amrakati kênã. Kot ka mẽ ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh anhỹr tã kormã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt ri tanhmã amnhĩ to nẽ ty. Rỳ tanhmã amnhĩ to nẽ axà hãmri nẽ nhỹhỹm amõr kêt nẽ. Te mẽ pahpê namê pyràk na pu htem ri papa nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ ty nẽ pajapêx tokyx anẽ. 15 Jakamã mẽ ã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Kêt amnhĩ jarẽnh o:

—Koja Tĩrtũm kãm ja prãm koja apkati pa ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o Tĩrtũm kamnàr o tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh to. 16 No mẽ ate amnhĩ krã hkôt amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnhta Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt kêt. Ãm amnhĩ krã hkôt mẽ ate amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh kênã. Ã mẽ ate amnhĩ jarẽnh anhỹrja mex kêt.

17 Nẽ mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêxja kot kaj mẽ ate mar mex tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr hãmri nẽ amnhĩ tomnuj o apa.

## 5

### *Mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê jarẽnh*

*Rukre 12.13-21; Wam Ximotre 6.9-10; Apokarip 18.14*

1 Nẽ kwa mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja. Mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Nhỹrmã mẽ amex kêt jakamã kwa mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o ra akaprĩ nẽ amỳr o apa kurê kumrẽx. 2 Tĩrtũm noo mã mẽ akàxpore te ra mẽ apê hapêx par pyràk. Te ra mẽ anhỹ kamã mẽ ate amnhĩ tomnuj xwỳnh ã kutã akrĩ pyràk. 3 Mẽ ate mẽ akukrêx nẽ mẽ akàxpore ho apikuprõnh rũnh tã ka htem mẽ akwỳjê pê ho anhõxỳ ho ri apa. Mỳrapê koja nhỹrmã tanhmã mẽ apê amnhĩ to nẽ

omnu pa ka mẽ ho apikuprõnh rax kaprỳ. Hãmri nẽ mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. Ãm kuwy kamã mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã ho ri apa. 4 Na ka htem apur kãm mẽ àpênh xwỳnhjê mã amnhĩrer kêt nẽ. Nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ ajamã hãmri nẽ mẽ atã amnhĩ to Pahi Maati Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhta wỳr o pa nhũm mẽ atã mẽ kuma. 5 Mẽ akĩnhã mẽ kêp amrakati htã ka htem ãm ja hã mẽ omu nẽ mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm amnhĩrer kêt nẽ amnhĩ pix kukamã ajamaxpẽr. Nẽ amã prãm xà hpix kukamã amnhĩm mẽmoj japrôr pê akĩnh o ri apa. Jao te mẽ apê môx htwỳm nhũm mẽ kot hpĩr nẽ hkrẽr mã mex ã harẽnh xwỳnhta pyràk. Mỳrapê kot kaj mẽ môxta pyrà nẽ nhỹrmã ty hãmri nẽ Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri atĩr tũm nẽ apa ho apa hkêt nẽ. 6 Nom ja pix kêt. Na ka htem mẽ anhõ krĩ kamã mẽ anhõ pahi mã tanhmã akwỳjê ho axêx to ho ri apa. Mẽ kot tanhmã atomnuj to hkêt tã ka mẽ kãm mẽ ho axêx rũnh nẽ. Tã koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ hã tanhmã mẽ ato rax kumrẽx ka mẽ rĩ amnhĩ pumu.

### *Mẽ pahte Jejus kutêp amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr o papa hã mẽ pamã karõ*

*Sikũn Pêtre 3.1-13*

7 E ixkwỳjaja. Koja mẽhõ tanhmã mẽ atomnuj to htã ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Jejus mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Pê akupỹn hpôx xà hã arĩgro jamãr rãhã nẽ. Te pur nhõ dõn kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Koja hpur kãm ahkre nẽ ahkre hpa hãmri nẽ arĩ hamãr o pa nẽ kãm nojarêt kêt nẽ hã na wrỳk jamãr o pa. Jao hamakêtkati nẽ ô jamãr rãhã ho pa. 8 Tã kêr ka mẽ uràk nẽ arĩ Pahihti akupỹn hpôx xà hã arĩgro jamãr rãhã ho ri apa. Koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Jakamã kêr ka mẽ kutêp mẽ kot mẽ atomnuj xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx nẽ ri apa. Nom tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o Jejus kaga hkêt nẽ. Arĩ hamãr pê akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri apa. Koja akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pahto mex rax kumrẽx.

9 Nẽ kêr ka mẽ axpẽn to akapẽr o ri apa hkêt nẽ. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm mẽ ama nẽ tanhmã mẽ ajarẽnh to. Kot mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to xwỳnh na. Tã ra tanhmã kot mẽ pahpiitã mẽ pajarẽnh to xà hã arĩgroja ra ahtêp o mõ.

10 E ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ wam mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpẽr rãhã nẽ. Na prem Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kãm kapẽr o ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã tanhmã mẽ hipêx to nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa. Tã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr pê Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. Na prem arĩ ỹ hã kapẽr jarẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt pa. Tã kêr ka mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm kaga hkêt nẽ. 11 Na prem amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa rãhã ty hãmri nẽ Tĩrtũm kuri mex nẽ hkĩnh nẽ pa ho pa. Ra mẽ ate finat Johti jarẽnh mar mex. Na pre omnuj tỳx nẽ pa htã amnhĩ tã Pahi Maati Tĩrtũm kamã gryk nẽ hkaga hkêt nẽ. Hãmri nhũm amnhĩ tã omu nẽ gaa nẽ ho mex rax nẽ nhũm akupỹm mex kumrẽx nẽ pa. Pahi Maatija ukaprĩ ho ukaprĩ nẽ mex o mex jakamã na pre ã Johti ho mex anẽ. Tã koja ho mexta pyrà nẽ ã mẽ pahto mex anẽ.

### *Mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 5.33-37, 18.15; Rõmãn 12.15; Karatas 6.1-2; Jutre 22-23*

12 E ixkwỳjaja. Pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Kêr ka mẽ mẽmoj tã amnhĩ jarẽnh kaxyw hãmri nẽ akatàt kôt amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx. Nẽ amnhĩ jarẽnh o: “Nà kot paj ja ho anẽ.” Anẽ. Rỳ amnhĩ jarẽnh o: “Nà kwarĩ pa ja ho anhỹr kêt nẽ.” Anhỹr o amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx. Kê mẽ akwỳjaja ãm hãmri mẽ ate amnhĩ jarẽnh ã mẽ apumunh kurê kumrẽx nẽ axêx ã mẽ akamnhĩx kêt nẽ. Mẽ apê Tĩrtũm kra kênã kot ka kêt mẽ ri axtem nẽ amnhĩ jarẽnh o axêx.

13 Nẽ koja mẽ anhĩõ mẽmoj tã tanhmã amnhĩ to nẽ omnuj nẽ. Ka mẽ ja hã omu nẽ kãm anẽ kê amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr pê amnhĩ to hwỳr rãhã ho pa. Rỳ koja hkĩnh nẽ ri pa ka mẽ ja hã omu nẽ kãm anẽ kê hkĩnh kãm mex o mex ã grer o pa. 14 Rỳ koja à nẽ nõ ka mẽ ja hã omu nẽ kãm anẽ kê amnhĩ wỳr pastô nhỹ hã mẽ kapẽr xwỳnh kwyjê hã karõ. Kê mẽ hwỳr

mra nẽ Jejus nhỹ hã mẽmo twỳm kwỳ ho hkukõ nẽ ho Tĩrtũm wỳ. 15 Kê mẽ ã mẽ à xwỳnhjê hwỳr mrar nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳr o pa anẽ. Koja mẽ ho kuwỳ nhũm mẽ kuma nẽ akupỹm mẽ ho mex. Nhũm mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to japêr kê mẽ ja hã amnhĩ jarẽ kê Tĩrtũm mẽ kuma nẽ ja hã tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. 16 Jakamã kêr ka mẽ atõ tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu hãmri nẽ tokyx akwỳjê mã amnhĩ jarẽ kê mẽ tokyx ato Tĩrtũm wỳ. Kê atã mẽ kuma nẽ tanhmã akrã hto ka axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ ra amex nẽ apa.

Nẽ koja mẽhõ Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. Hãmri nẽ mẽmoj tã kuwỳ nhũm kuma nẽ kãm tanhmã mẽmoj to. 17 Te finat Eris kot mẽmoj tã hwỳr nhũm kot mar nẽ kãm ho anhỹrta pyràk. Erisja kêp mẽ panhĩõ na pre. Tã na pre hkwỳjaja amnhĩ tomnuj pix o pa nhũm tee ri mẽ omu nẽ mẽ hã na wrỳk kêt kaxyw ho Tĩrtũm wỳr kãm hihtỳx nẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ kãm ho anẽ nhũm na wrỳk kêt ry rax kumrẽx. Hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. Mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê. 18 Tã nhũm Eris axte mẽ ho kuwỳ nhũm axte mẽ hwỳr na rẽ nhũm akupỹm katàt kôt wrỳk mex nẽ. Nhũm akupỹm mẽ hpur kãm mẽ õja mẽ kãm mex nẽ akupỹm mẽ kãm ô rũnh nẽ. Tã ã Tĩrtũm kot Eris mar nẽ kãm mẽmoj nhĩpêx anhỹrja pyrà nẽ koja mẽ pama nẽ mẽ pamã mẽmoj tanhmã ho.

19 Nẽ e mẽ inhma ixkwỳjaja. Koja mẽhõ Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ te kêp hkra pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Tã tanhmã hamaxpẽr to nẽ kapẽr kaga nẽ htỳx ri amnhĩ tomnuj pix o pa. Ka mẽ ja hã omu nẽ hwỳr mra nẽ kot amnhĩ tomnuj nê kãm akapẽr kãm axihtỳx kê tokyx hkaga nẽ akupỹm Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tỳx nẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. 20 Koja amnhĩ tã mẽ ama nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xãm tỳx nhũm amnhĩ tã omu nẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj tota ho hamakêtkati nẽ amnhĩ katut kôt kurẽ nhũm nhỹrmã kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ pa ho pa. Koja amnhĩ tomnuj tỳx o pa htã hkaga hpa nhũm Tĩrtũm ja hã omu nẽ hã tanhmã ho hkêt nẽ axte tanhmã kot amnhĩ tomnuj tota mã hamaxpẽr kêt nẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Xiakre na pa ã mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

# Wam Pêtre
# Simãw Pêtre kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Simãw Pêtre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp tep pynênh o pa xwỳnh tã hpãnhã kêp Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho pa xwỳnh. Nẽ krĩ pê Jerujarẽ kamã kêp Jejus krajê nhõ pastô. Na pre krĩ piitã hkôt Jejus ã mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja tanhmã hã mẽ hipêx to nhũm Pêtre mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hamaxpẽr o hihtỳx kaxyw mẽ kãm kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt mẽ hwỳr kurẽ. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar nẽ amnhĩ kamã kahak kêt nẽ arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa kaxyw. Nẽ Jejus ã mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tã nhỹrmã kaxkwa kamã mex nẽ pa ho pa hã mẽ kãm awjarẽ. Ã mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nhũm Tĩrtũm kot mẽ ato hkra xwỳnhjaja. Xà mẽ amex? Ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ kumẽ. Ixpê Simãw Pêtre na pa. Ixte Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ ixpa xwỳnhjê hõ na pa mẽ awỳr kagà nẽ kumẽ.

Na xep pre Kris ã mẽ kãm mẽ pahkurê xwỳnhjaja tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ panhõ pika rũm mẽ umaj anhgrà nẽ ma ahpỹnhã krĩ hkôt ri apa.

Jao mẽ akwỳjaja ma pika pê Põt kamã krĩ hkwỳ hkôt apa.
Nẽ mẽ akwỳjaja pika pê Karatas wỳr apa.
Nẽ mẽ akwỳjaja pika pê Kapatos wỳr apa.
Nẽ mẽ akwỳjaja pika pê As wỳr apa.
Nẽ mẽ akwỳjaja Pitĩn wỳr apa.

Ã ahpỹnhã pika hkôt mẽ apigrành par anẽ. Tã ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽ apiitã mẽ awỳr kurẽ. Mẽ apỹnh nẽ mẽ ate kamã harẽnh nẽ ixkapẽr mar kaxyw. 2 Na pre Mẽpahpãm Tĩrtũmja amnhĩm mẽ pahte amnhĩ kaxyw kãm pajamaxpẽr xwỳnhjê rê nẽ mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh o:

—Kot paj jajê ho ixkra. Na pre ra Ixkra Jejus Kris ixpê mẽ nê ty nẽ htyk o hkamrô axkapĩ nhũm mẽ harẽnh ma nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã nhũm Ixkarõ mẽ hkarõ mã agjê nhũm mẽ ra inhmã hprãm xà kôt pix mã ri inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

Anhỹr o mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh. Tã kê mẽ akutã nojarêt rãhã ho ri mẽ akôt pa ka mẽ ỹ hã axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa.

*Mẽ pahte amnhĩ kukamã pajamaxpẽr pê pahkĩnh o papa hã mẽ pamã karõ*

*Rukre 12.32-34; Rõmãn 8.18-25; Sikũn Korĩt 4.16-18*

3 Nẽ na pre mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja ty nhũm Hipêêxà Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Tã kot mẽ pakutã nojarêt rãhã ho pa jakamã na pre mẽ pahpê hkrajê mã mẽ pajamaxpẽr nyw jagjê pu mẽ ỹ hã pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. Hãmri nẽ Jejus akupỹm htĩrja mã pajamaxpẽr nẽ amnhĩ kukamã pajamaxpẽr o:

—Kot paj nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm kot Jejus nhĩpêx pyrà nẽ akupỹm ixto ixtĩr pa wa kuri ixtĩr tũm nẽ inhmex kumrẽx rãhã ixpa ho ixpa. Nà koja ã inhĩpêx anẽ.

Anhỹr o pajamaxpẽr jakamã kwa kêr pu mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã mãn harẽnh rãhã ho papa. 4 Na ra mẽ pakutêp õ krĩ kamã mẽmoj piitã ho mex nẽ. Õ krĩ kamã mẽmoj kot omnu nẽ hapêx kêt jakamã na pu htem amnhĩ tã hamãr rãhã ho papa.

5 Nẽ mẽ kot Kris ã mẽ atomnuj mỳrapê na ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o ri apa nom arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Hihtỳx o hihtỳx jakamã koja mẽ pahkôt pa ho pa nẽ mẽ pamã pajamaxpẽr o hihtỳx rãhã nhũm nhỹrmã Jejus akupỹm mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri pu mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa. Ra Tĩrtũm kot mẽ pakukamã mẽ pajarẽnh xà hkôt. 6 Jar mẽ pahte arĩ amnhĩ xà htỳx kãm pajamak o papa htã na pu htem Tĩrtũm nhỹrmã kot mẽ pahto mexta kukamã pajamaxpẽr hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Mẽ pahpê mẽ pahpunuj tũm nẽ ri papa ho papa mã xwỳnh kêt. 7 Na hte Tĩrtũm mẽ panhĩpêx o te mẽ kot ôr nhĩpêx pyràk. Na htem hprĩ hã tanhmã ôr kute hã omu. Kêp ôr kumrẽx ã omu rỳ mẽmoj mẽ ho pihkàr ã omunh kaxyw kuwy kamã kurẽ. Nhũm piitã ôr nẽ pigãnh pa japêr nhũm mẽ omu nẽ harẽnh o:

—Nà ãm hãmri. Kêp ôr kumrẽx nẽ mẽmoj mẽ ho pihkàr kêt. Anẽ.

Na hte Tĩrtũm ã mẽ panhĩpêx anẽ. Jakamã mẽ pahpê Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ papa xwỳnhjaja mẽ pahte tõhã tanhmã pahpunuj to htã no nhũm mẽ panê ja rênh kêt nẽ. Na hte amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ hamaxpẽr o:

—Kot paj kormã ja hã mẽ hamã nẽ tokyx akupỹm mẽ ho mex kêt nẽ. Koja mẽ omnuj nẽ pa htã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ ixkaga hkêt nẽ arĩ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr rãhã ho pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja ja hã mẽ omu nẽ mẽ kêp ixkra hã mẽ omunh kurê kumrẽx. Te mẽ kot hprĩ hã ôr pumunh nẽ kêp ôr kumrẽx ã omunhta pyràk. Anẽ.

Jakamã kêr pu mẽ arĩ amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr rãhã ho papa. Mẽmo mỳrapê mẽ pahpunuj nẽ ri papa htã arĩ hkôt pajamaxpẽr rãhã nhũm Jejus nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ pahpumu nẽ mẽ pamã:

—Nà ãm hãmri na ka prem amnhĩ kaxyw ixpix mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Mẽ kot ixtã tanhmã mẽ atomnuj to nhũm mẽ ate amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa htã aa ixkaga hkêt nẽ arĩ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Nà ãm hãmri mẽ ate amnhĩ to mex kumrẽx xwỳnh na ka mẽ. Kot paj mẽ piitã mẽ kãm ja hã mẽ ajarẽ.

Anhỹr o mẽ pamã kapẽr.

Nẽ ôr o mẽ hikukrêxja mex tã koja arĩ mex rãhã hkêt nẽ. Koja mẽhõ kãm tanhmã homnu hto hprãm nẽ homnu hpa. No mẽ papajaja kot puj mẽ arĩ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã pajamaxpẽr rãhã ho papa hãmri nẽ ôrta pyrà nẽ pajapêx kêt nẽ. Kurom mẽ pamex tũm nẽ aa pajapêx kêt nẽ papa ho papa.

8-9 Nẽ Jejusja aa mẽ ate ano ho omunh kêt tã na ka htem kãm mẽ ajapê htỳx nẽ kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh ma nẽ mẽ amã hkĩnh nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr mex rãhã ho ri apa. Jakamã na pre Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato hkra nẽ mẽ apê õ krĩ kamã wa kuri amex nẽ apa mã xwỳnh ã mẽ ajarẽ. Ja kaxyw na pu prem amnhĩ kaxyw hkôt pajamaxpẽr rãhã jao pahkĩnh nẽ ri papa. Nẽ tee ri tanhmã amnhĩ kĩnh tỳx ã amnhĩ jarẽnh to hkukamã pajamaxpẽr. Kormã aa ã mẽ pahkĩnh anhỹr kêt tã mẽ pahkĩnh tỳx nẽ ri papa.

10 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto mex pê mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj rênh par nhũm kuri mẽ pahtĩr tũm nẽ mẽ papa hã mẽ pajarẽnhja. Amnepê mã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja na pre mẽ pakukamã ã mẽ pajarẽnh anhỹrja ma nẽ tee ri hamaxpẽr nẽ tee ri hã axpẽn kukjêr o ri axpẽn kôt pa. Nom hprĩ hã mar mex kêt nẽ. Tã arĩ ri mẽ pakukamã hkwỳjê mã ja hã mẽ pajarẽnh o ri pa.

11 Na pre Tĩrtũm Karõja Kris tyk kukamã mẽ kãm ã mẽ pajarẽnh anhỹr o amnhĩrĩt. Kormã Kris kaxkwa kamã pa ri. Kormã wrỳk nẽ katorxà nhõxàhkre rũm kator kêt ri nhũm pre hkukamã mẽ kãm tanhmã ho amnhĩrĩt to. Mẽ kot hpĩr nhũm kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm mẽ panê htykja ã hkukamã mẽ kãm harẽnh o amnhĩrĩt. Nhũm Tĩrtũm kot akupỹm ho htĩr nẽ kãm mex o mex ã harẽnhja nhũm hkukamã mẽ kãm harẽnh o amnhĩrĩt. No ãm hprĩ hã mẽ kãm mẽhõ nhĩxi hkôt harẽnh kêt jakamã nhũm prem harẽnh ma nẽ tee ri hkukamã ri hamaxpẽr nẽ tee ri hã axpẽn kukjêr o ri axpẽn kôt pa. Nẽ hã axpẽn kukjêr o:

—Kwa mẽhõ koja we ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Xà koja tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nà kormã?

Anhỹr o hã axpẽn kukjêr o ri pa. 12 Hãmri nhũm Tĩrtũm axte mẽ kãm Jejus jarẽnh kwỳ ho amnhĩrĩt nẽ mẽ kãm:

—Nà mẽ anoo mã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr hkêt nẽ. Mẽ amỳr pê mẽ akanrẽhã mẽ akra nẽ mẽ atàmnhwỳjê noo mã koja kato nẽ mẽ hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Mẽ papamjaja mẽ panoo mã kator nẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja o ã mẽ kãm ho amnhĩrĩt anẽ.

Amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ jarãhã mẽ ixte Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho ri ixpa xwỳnhjaja mẽ ixkapẽr ãm pixii. Na pa htem wamtajê pyrà nẽ Tĩrtũm Karõ nhỹ hã àhpumunh tỳx xà ho mẽ amã tanhmã Jejus jarẽnh to ho ri mẽ akôt ixpa. Nhũm hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja mẽ ixkapẽr ma nẽ tee ri

hamaxpẽr o mẽ pahpyrà nẽ kãm hprĩ hã harẽnh mar par prãm nẽ.

*Mẽ pahte Tĩrtũm pyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Epes 4.1-3; Korosẽ 1.10-12; Sikũn Pêtre 3.10-13; Wam Juãw 3.1-6*

13 E kwa Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Kêr ka mẽ Jejus kutêp mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx rãhã ho ri apa. Nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã nẽ. Pê tãm ajamaxpẽr nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Nẽ mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr o:

—Nà koja nhỹrmã Jejus akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ hãmri nhũm Tĩrtũm ixto mex rax nẽ. Nà koja ã inhĩpêx anẽ. Anẽ.

14 Nẽ kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Te mẽhprĩre kot mẽ hipêêxà kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx pyràk. Kormã mẽ ate Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na ka prem ate amnhĩ nhĩpêx tũm kôt ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri apa. 15 Tã kêr ka mẽ hpãnhã amnhĩ to mex o mãn ajamaxpẽr o apa nẽ Tĩrtũm pyrà nẽ amnhĩ tomnuj o apa hkêt nẽ. Tĩrtũmja kot amnhĩ to mex pix o pa xwỳnh na. 16 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Kêr ka mẽ ixpyrà nẽ amnhĩ to mex pix o ri apa. Anẽ.

17 Tã koja nhỹrmã kêp Mẽpahpãm maati hã hprĩ hã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumunh hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ pajarẽ rỳ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kôt mẽ pajarẽ. Hãmri nẽ ahpỹnhã mẽ panhĩpêx. Mẽ pahto mex nẽ rỳ mẽ pahtomnuj nẽ. Jakamã kwa pu mẽ nhỹrmã kot tanhmã mẽ pahtomnuj to pymaj hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri papa rãhã nẽ.

18 Nẽ kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem mẽ panhĩgêt pyrà nẽ pahtỳx ri amnhĩ tomnuj o ri papa. Tã nhũm Krisja te amnhĩm mẽ pajaprôr pyràk o mẽ panhĩpêx. Mẽ pahte hpãnhã kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o papa kaxyw. No mẽmoj to na pre mẽ pahpãnhã amnhĩre? Nà ra mẽ pahte ja jarẽnh mar tỳx. Na pre kàxpore ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Rỳ ôr o mẽ hikukrêx ã ohtô ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Rỳ prat o mẽ hikukrêx ã ohtô ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Jajaja hapêx tokyx anhỹr mã xwỳnh na. 19 Na pre ã mẽ hpãnhã amnhĩrer anẽ nẽ tãm mẽ panê ty nẽ htyk o amnhĩ nhĩ ho mẽ pahpãnhã amnhĩrer pa. Nhũm hkamrô axkapĩ. Te amnepê mã mẽ panhĩgêt kot amnhĩ pãnhã Tĩrtũm mã ôwêhti hkrare hpar nhũm hkamrô pikapĩrta pyràk. ôwêhti krare mexre pix na prem kãm kupa. Mex nẽ tanhmã kute hkêt xwỳnh pix. Tã Krisja aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kumrẽx nẽ mẽ panê ty nẽ htyk o Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. 20 Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na pre Tĩrtũm kot ã mẽ pahpãnhã amnhĩrer anhỹr kaxyw mẽ pakukamã kuta nẽ ãm. Tã nhũm amgrà ohtô nẽ hapêx nhũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ. Kot ã mẽ pahpãnhã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw. 21 Tã nhũm prem kupĩ nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nẽ mex o mex ã harẽ. Mẽ pahte ja hã harẽnh mar kôt amnhĩ kaxyw Tĩrtũm pix mã pajamaxpẽr o ri papa kaxyw. Nẽ mẽ pahte amnhĩ wỳr Jejus jamãr rãhã ho ri papa kaxyw.

22 Tã pu prem ra kot ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh ma nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Jao amnhĩ to mex pix o ri papa. Nẽ mẽ pamã Kris kôt mẽ pahkwỳjê hkĩnh o papa. Tã kwa kêr pu mẽ arĩ pamã axpẽn kĩnh tỳx rãhã ho papa.

*Te mẽ pakatorxà rũm mẽ pajapôx pyràk o axte mẽ pajapôx ã mẽ pajarẽnh*

*Juãw 3.1-21*

23 Nẽ na pu prem mẽ pakatorxà nhõxàhkre rũm mẽ pajapôx pyrà nẽ axte mẽ pajapôx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra nẽ ri papa. Na hte mẽ pakatorxà nẽ mẽ panhĩpêêxàja wa ri pa nẽ gaa nẽ mẽ pahpê ty. No kêt Mẽpanhĩpêêxà maati Tĩrtũmja wa kurom rãhã ho rãhã. Tã ra mẽ pahte amnhĩ kaxyw kapẽr kôt pajamaxpẽr o pahpê hkra jakamã kot puj mẽ uràk nẽ nhỹrmã pahtĩr tũm nẽ papa rãhã ho papa.

Nẽ Tĩrtũm kapẽrja Tĩrtũm pyrà nẽ rãhãã. Koja aa hapêx kêt nẽ. 24 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja te mẽ kot põti grà pyràk.
Nẽ mẽ kot amnhĩ to mex xàja te kot kapôt ã pixôrã pyràk.
Na hte põti tokyx grà nẽ hapêx.
Nẽ pixôrãja haxwỳja arĩgro htỳx mẽ nhũm grà tokyx anẽ nẽ rarak pa nẽ hapêx.
25 No Tĩrtũm kapẽr koja põti mẽ pixôrãta wa kurom aa hapêx kêt nẽ. Koja arĩ rãhã ho rãhã. Anẽ.
Tã kapẽrja tãm na htem mẽ pamã kamã harẽ pu mẽ pahpiitã mar o papa.

# 2

*Mẽ pahte Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Rõmãn 12.2; Wam Korĩt 3.16-17; Epes 2.19-22*

1 Nẽ kwa kêr pu mẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ.
Rỳ tanhmã axpẽn mã paxêx to hkêt nẽ.
Nẽ paxêx rom tanhmã ri axpẽn nokupyr to hkêt nẽ.
Nẽ mẽmoj tã axpẽn kãm pagryk kêt nẽ.
Nẽ tanhmã axpẽn japrỳ hto hkêt nẽ.
Kêr pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa hkêt kumrẽx.
2 Mẽ hkaràre na htem ãm kãm pijaôr pix prãm. Nẽ gaa nẽ htỳxre nẽ ra hprêk o mõ. Tã kêr ka mẽ pijaôr pix prãm xwỳnhjê pyrà nẽ amã Tĩrtũm kapẽr mar nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm. Jao mar tỳx pê ra hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ nẽ gaa nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Te mẽ karàre pijaôr nẽ gaa nẽ ra hprêk o mõrta pyràk. 3 Ra mẽ ate Jejus kot mẽ pahto mex ã omunh mex kênã.
4 Nẽ na htem kẽn o ixkre nhĩpêx kaxyw hãmri nẽ hkwỳ kawrà nẽ ri hkapi. Nhũm hõ mex kêt nhũm mẽ tee ri omu nẽ nhãm kumẽ. Tã ja pyrà nẽ na pre mẽ pahkwỳjaja tee ri Kris pumu nẽ htỳx mex kêt ã hkamnhĩx nẽ te mẽ kot kẽn mẽnhta pyràk o hipêx nẽ hkaga. No nhũm Tĩrtũmja amnhĩm Kris mex o mex ã harẽ. Te ho mẽhõ kot kẽn mex kêt ã hkamnhĩx nẽ mẽnh nhũm mẽhõ kot mex ã omunh nẽ amnhĩm mỳnhta pyràk. Nom Krisja kẽn rom kêp htĩr tũm nẽ pa xwỳnh jakamã nhũm pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm pu prem hkôt amnhĩ xunhwỳ.
5 Nẽ Tĩrtũm na hte nhỹrmã mẽ pahtĩr tũm nẽ wa kuri mẽ papa mã xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Te mẽ pahpê kẽn nhũm Tĩrtũm te kot amnhĩ Karõ mã mẽ pahto ixkre nhĩpêx pyràk. Jakamã na hte Jejus Kris tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri papa. Nẽ tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx mex to nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ hkĩnh nẽ.
6 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã Kris jarẽnh to. Nẽ hã kuxi nẽ tanhmã harẽnh to. Te kêp kẽn pyràk ã harẽ nẽ harẽnh kot:
Kot paj nhỹrmã Ijaew wỳr mẽhõ mẽ nhũm mẽ hkôt pa ho pa.
Koja te kêp kẽn o inhõrkwỹ nhĩpêx kaxyw kẽn maati mex kumrẽxta pyràk.
Koja amnhĩ kaxyw hkôt mẽ hamaxpẽr xwỳnhjaja nhỹrmã ma inhõ krĩ hwỳr api nẽ hkĩnh nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.
7 Tã ra amnhĩ kaxyw hkôt mẽ pajamaxpẽr xwỳnhjaja. Kẽn pyràk xwỳnh pê Jejusja na mẽ pamã mex o mex. No mẽ kot hkaga xwỳnhjaja na htem hamaxpẽr punuj xwỳnh ã hkamnhĩx nẽ hkaga nẽ kãm hkĩnh kêt nẽ. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ harẽnh kot:
Na prem kẽn o amnhĩm õrkwỹ nhĩpêx kaxyw hkawrà ho pa nẽ kẽn maatija pumu nẽ htỳx omnuj ã hkamnhĩx nẽ hkaga.
Mẽ kot hkaga htã nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kẽn piitã hakrenh par ã omunh kurê kumrẽx. Anẽ.
8 Nẽ mããnẽn harẽnh kot:
Koja mẽ kapẽr mar kêt kumrẽx.
Te pry kamã kẽn nõr nhũm mẽ kot nhãm pry nê mẽnh kaxyw hkamnãr o amnhĩ par krã hi kukẽnh pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.
Mẽ kot Kris kapẽr mar tã hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt jakamã te ho mẽ kot amnhĩ nê kẽn kamnãr o amnhĩ par krã hi kukẽnh pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx. Jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũmja ja hã tanhmã mẽ ho htỳx kumrẽx. Ra kot amnhĩ kukamã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh xà hkôt. 9 No mẽ papajaja na pre Tĩrtũm jajê rom amnhĩ kôt mẽ paxunhwỳ. Nhỹrmã õ krĩ kamã mẽ papa ho papa kaxyw. Nẽ mẽ pahte mex o

mex ã harẽnh kaxyw. Na pu htem Ijaew nhõ patre pyrà nẽ Pahi Maati Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa. Nom kormã mẽ pahte Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri te mẽ pahpê kamàt kô kamã mẽ pahtỳx ri mẽ papa xwỳnh pyràk. Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hpãnhã te mẽ pahpê hirã mex kãm ri mẽ papa xwỳnh pyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem amnhĩ to mex rãhã ho ri papa. Nẽ Mẽpahpãm maati Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Te mẽ kot mẽ ho àhwỳr xwỳnhjaja kot kãm amnhĩ nhĩpêx o pata pyràk. Ã na pre Tĩrtũm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa kaxyw mẽ panhĩpêx.

10 Amnepêm kormã mẽ pahpê hkra hkêt ri na pre mẽhõ mẽ pakamã ukaprĩ hkêt kumrẽx pu htem pahpunuj nẽ ri papa. Tã Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm mẽ pahto hkra pu mẽ pahpê hkra hã ri papa nhũm mẽ pakamã ukaprĩ rãhã ho mẽ pahkôt pa.

### *Mẽ pahpê Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh ã mẽ pajarẽnh*

*Rõmãn 13.1-7; Xitre 3.1*

11 E ixkràmnhwỳjaja. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã mẽ pahpê õ krĩ nhõ xwỳnh. Te mẽ pahpê jar pika nhõ xwỳnh kêt pyràk jakamã kwa kêr pu mẽ arĩ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ pajamaxpẽr tũm o pajamaxpẽr kêt nẽ. Ra axtem mẽ pajamaxpẽr nyw nẽ axtem mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw kênã. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te kãm akupỹm mẽ pahte hkôt amnhĩ to paxujanãr prãm pyràk. Mẽ pahte axte hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw. Tã nom kêr pu mẽ anhỹr kêt nẽ. 12 E kwa kêr ka mẽ anhõ krĩ kamã akwỳ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mẽ kot Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to rỳ tanhmã hã mẽ ato kapẽr punuj to htãã. Kot kaj mẽ ã mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm mẽ tee ri mẽ apumu nẽ hamaxpẽr o:

—Kwa mẽ ixte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ harẽnh tã mẽ kot amnhĩ to mex pix xwỳnh na mẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ nhỹrmã mẽ pahpyrà nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Kwa Tĩrtũm. Na pre hte akrajaja anhỹ hã amnhĩ to mex rãhã nẽ pa ho pa pa ja hã mẽ omu. Nà xep amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

13 Nẽ mẽ apê Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh jakamã kêr ka mẽ anhõ krĩ kamã mẽ anhõ pahihti kapẽr ma nẽ kapẽr kôt mãn amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Nẽ mẽ anhõ pika kamã mẽ anhõ prêjitẽnja ka mẽ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Mẽ kot mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjaja ka mẽ piitã mẽ kapẽr ma nẽ mẽ kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. 14 Nẽ mẽ anhõ pahi nhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ akaxyw mẽ unhwỳ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm tanhmã mẽ kot mẽ ho kaxyw. Nẽ tãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ kot mẽ õ pahi mã mex ã mẽ harẽnh kaxyw. 15 Tã kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Hãmri nhũm mẽ ato kapẽr punuj xwỳnhjaja ja hã mẽ apumu nẽ axte tanhmã mẽ ato kapẽr to hkêt nẽ. Ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apaja na Tĩrtũm kãm hprãm.

16 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem paxàmnhĩx kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Nom kêr pu mẽ pahpê hkra hã pahtỳx ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

17 Nẽ kêr ka mẽ piitã mẽ ho mex o ri apa.
Nẽ mẽ ato amnhĩptàr xwỳnhjê ho mex nẽ mẽ hã apijaàm rãhã ho ri apa.
Nẽ mẽ apê Kris kôt mẽ ate axpẽn to mẽ atõ nẽ mẽ atõxjê hã amã axpẽn kĩnh pê axpẽn to mex nẽ.
Nẽ Tĩrtũm ã apijaàm rãhã nẽ.

### *Mẽ kãm mẽ apênh xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*

*Epes 6.5-8; Korosẽ 3.22-25; Wam Ximotre 6.1-2; Xitre 2.9-10*

18 Nẽ mẽ apê mẽ kãm mẽ axàpênh xwỳnhjaja kêr ka mẽ anhõ patrãw kapẽr ma nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. Kot mẽ ato mex o pa rỳ mẽ atomnuj o pa htã ka mẽ arĩ mẽ hã apijaàm pê hkôt ri amnhĩ nhĩpêx. 19 Tanhmã kot mẽ anhĩpêx punuj to htã ka mẽ arĩ kãm axàpênh mex rãhã nẽ. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex

nẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx ri kãm axàpênh o apa. 20 Nom kot kaj tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm anhõ patrãw ja hã apumu nẽ hã atak ka amnhĩ xà htỳx kamã ama nẽ rĩ amnhĩ pumu. No kot kaj akatàt kôt kãm axàpênh mex tã nhũm amarĩ atak japêr tã kêr ka amnhĩ tã kamã agryk kêt nẽ. Arĩ kãm amnhĩ to htỳx kamã kãm xa nẽ amnhĩ tã tanhmã ho hkêt nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ ato mex nẽ. 21 Amnepêm na pre mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja Kris pyrà nẽ mẽ paxà htỳx kamã pajamak o papa hkukamã ja hã mẽ pahpumunh mex. Na pre Kris mẽ pakaxyw amnhĩ xà htỳx kãm hamak tỳx tã amnhĩ to htỳx nẽ mẽ kãm xa. Tã kêr pu amnhĩ xà htỳx kamã pajamak tã ỹ hã uràk nẽ amnhĩ to htỳx nẽ papa. 22 Krisja aa tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ pa ho pa. Nẽ aa mẽmoj tã amnhĩ to hêx o pa hkêt. 23 Mẽ kot kãm kapẽr punuj tã nhũm amnhĩ tã tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Nẽ mẽ kãm kapẽr punuj kêt nẽ. Nhũm prem homnuj tỳx kumrẽx nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak tã amnhĩ tã mẽ kãm àkjêr nẽ tanhmã mẽ haprỳ hto hkêt nẽ. Na pre ãm hamaxpẽr o: “Nà Tĩrtũm kot ixtã mẽ omunh mex kênã. Koja nhỹrmã mẽ piitã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hipêx to. Tãm koja àhpumunh tỳx xà hkôt tanhmã ixtã mẽ harẽnh to. Mẽ kurom àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx xwỳnh kênã.” Anẽ.

24 Kris na pre te kawà kamã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã gjênh nẽ ho nỳt nẽ htur rãhã pĩ kahpa hã mẽ panê htyk pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Mẽ pahte axte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt prãm xàj. Pãnhã mẽ pahte amnhĩ to mex pix o ri papa kaxyw. Tã ã kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak anhỹr o jêt jakamã kot puj mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja aa mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kêt nẽ. Ra Jejus htyk o kot mẽ panê amnhĩrer par kênã.

25 Na pu pre te mẽ pahpê ôwêhti pikunor pyrà nẽ pahtỳx ri papa. Tanhmã amnhĩ tomnuj to rãhã ho ri papa. Tã nhũm Kris te kot ôwêhti jamãr xwỳnh kot ôwêhti pikunor mã katorta pyràk o mẽ panhĩpêx. Pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Jao hkôt papa ho papa.

# 3

*Mẽ mjên mẽ mẽ hprõ kot tanhmã axpẽn nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*

*Wam Korĩt 7; Epes 5.22-25; Korosẽ 3.18-19; Wam Ximotre 2.9-15*

1 Nẽ kêr ka mẽ anijaja mẽ amjên kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Akĩnhã kormã kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt japêr tã arĩ kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Kê mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr japêr. Mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt tã koja mẽ ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ apumunh kôt mẽ apyrà nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr japêr. 2 Na htem mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt tãm ri amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ apumunh o ri mẽ akôt pa.

3 Jakamã kêr ka mẽ anijaja amnhĩ mex pix kukamã ajamaxpẽr o ri apa hkêt nẽ. Rỳ ajamaxpẽr o:

—Ma kot paj mẽ hkuxwaxà ho amnhĩ krã hkĩ kuxwa mex nẽ inhõkrexê mex jagjê nẽ ri hã mra. Nẽ kupẽxê mex kwỳ japrô nẽ ho amnhĩm ixê mex nhĩpêx hãmri nẽ hagjê nẽ ri hã mra. Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ piitã ja hã ixpumu nẽ kãm ixkĩnh nẽ inhmex ã ijarẽ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. 4 Tĩrtũm na hte ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu. Mẽ õkrexê nẽ mẽ ê mex na hte hapêx tokyx anẽ. No mẽ panhõpinhxà kaxwỳnh kãm tãm ri mẽ pajamaxpẽr nẽ pakamã amnhĩkrit nẽ papaja. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nẽ. 5 Amnepê mã mẽ pakukamã mẽ panhõ wôwô nẽ mẽ panãjaja. Mẽ hkwỳ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mẽ kot mjên kôt amnhĩ nhĩpêx o pa jakamã na prem amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ kãm mẽ hapê nẽ. 6 Mẽ panhõ wôwô finat Saraja na pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao mjên Apraãw kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ kêp õ pahi hã harẽ nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã kot kaj mẽ uràk nẽ amnhĩ to htỳx

nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. Hãmri nẽ amnhĩ tã amã amjên puma hkêt nẽ apa nẽ te apê Sara hkra pyràk.
7 Nẽ mẽ amyjaja kêr ka mẽ tãm mẽ aprõ nhĩpêx o ri mẽ hkôt apa. Mẽ akĩnhã mẽ hihtỳx kêt jakamã mẽ kamã axukaprĩ rãhã ho ri mẽ hkôt apa. War ajamẽ war apê Jejus kukwak ri war atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh jakamã kêr ka mẽ ho mex rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Tĩrtũm kãm war ajamẽ war ajapê jakamã kot kaj mẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa hãmri nẽ ra axàmnhĩx mẽmoj tã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nhũm mẽ amar kurê kumrẽx.

*Tĩrtũm krajaja kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak ã mẽ harẽnh*
*Rõmãn 12.9-21; Korosẽ 1.10; Wam Tesarõn 5.14-15*
8 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Nà ixkapẽr jatur xà na ja. Kêr ka mẽ ri axpẽn kôt ajamaxpẽr mex pê axpẽn to mex rãhã ho ri apa. Nẽ mẽ ate Kris kôt axpẽn to atõ nẽ atõx ã amã axpẽn kĩnh o ri apa. Jao axpẽn kamã axukaprĩ nẽ mẽmoj to axpẽn kutã anojarêt rãhã nẽ. 9 Na pu prem Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm mẽ pahto hkra nẽ mẽ pahto mex ã amnhĩ jarẽ. Tã koja mẽhõ tanhmã mẽ anhĩpêx to rỳ tanhmã mẽ ato kapẽr punuj to. Nom kêr ka mẽ ama nẽ amnhĩ tã tanhmã ho rỳ tanhmã ho akapẽr punuj to hkêt nẽ. Ãm te Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx pyràk o mẽ hipêx nẽ mẽ ho mex pix o ri mẽ hkôt apa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. 10 Kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:
Kot kaj mẽ amã amex nẽ akĩnh nẽ ri apa hprãm hã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ:
Kot kaj mẽ ri akapẽr punuj o ri apa hkêt nẽ.
Nẽ mẽmoj tã amnhĩ to axêx o ri apa hkêt nẽ.
11 Nẽ te mẽ ate amnhĩ katut kôt ate amnhĩ tomnuj rẽnh o apa pyrà nẽ hpãnhã amnhĩ to mex pix o ri apa.
Nẽ mẽ amã tãm axpẽn nhĩpêx pix prãm o ri axpẽn kôt apa.
Nẽ mẽ amã ajamakêtkati nẽ axpẽn kôt apa hprãm rãhã ho ri apa.
12 Na hte Tĩrtũmja ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa xwỳnhjê jamãr mex rãhã ho pa.
Nhũm mẽ tanhmã amnhĩ to hwỳr to nhũm mẽ mar kurê kumrẽx.
No mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja na hte mẽ kutã amnhĩ xãm nẽ ãm mẽ omu nẽ mẽ ho mex kêt nẽ. Anẽ.
Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ harẽnh kot anhỹr.
13 Nẽ kot kaj mẽ amã amnhĩ to mex pix o apa hprãm nhũm mẽhõ ja hã tanhmã mẽ atomnuj to hkêt nẽ. 14 No kot kaj mẽ amnhĩ to mex pix o apa htã nhũm mẽhõ ja hã apumu nẽ tanhmã hamaxpẽr to nẽ atomnuj ka amnhĩ xà htỳx kamã ajamak japêr. Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã ja hã tanhmã mẽ ato mex to. Jakamã kwa kêr ka mẽ tee ri mẽhõ kot tanhmã mẽ atomnuj to hkukamã ajamaxpẽr pê amã mẽ uma ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ ri apa hkêt nẽ. 15 ãm amnhĩ kaxyw Kris mã mãn ajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ mẽ panhõ Pahihti hã apijaàm rãhã ho ri apa. Nhũm mẽhõ ja hã mẽ apumu nẽ tanhmã hã mẽ akukjêr to nẽ mẽ amã:
—Kwa mẽmo kaxyw na ka pre Kris kôt amnhĩ xãm nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa? Anẽ.
Ka mẽ ama hãmri nẽ aprĩ hã kãm amnhĩ jarẽnh kurê kumrẽx. 16 Nom kêr ka mẽ akapẽr mã aprĩ kamã kãm amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o apa hã mẽ kãm amnhĩ jarẽ. Koja mẽ Kris ã mẽ ato kapẽr punuj rỳ hã mẽ atã hpẽr o axkẽ nẽ pikunhar japêr ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Kwãr mẽ mãmrĩ ã mẽ anhĩpêx anẽ. Kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ arĩ amnhĩ to mex rãhã ho ri apa. Kêr kê mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nẽ hpijaàm nẽ.
17 Nẽ koja mẽ akwỳjaja mẽ ate Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa hã mẽ apumu nẽ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã kêr ka mẽ arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ja na kãm hprãm. Nom kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ ja hã mẽ apumu nẽ pahihti mã mẽ ajarẽ nhũm kuma nẽ ja hã tanhmã mẽ amã àkjêr to ka mẽ ra apijaàm nẽ.
18 Nẽ Krisja na pre mẽ panê ty. Ãm htyk tipxi tã mẽ pahpiitã mẽ pahpãnhã amnhĩre. Mẽ pakurom aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt tã mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr nẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ

hwỳr paxàpir nẽ kamã pahtĩr tũm nẽ papa ho papa kaxyw. Mẽ kot hpĩr tã nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr nhũm htĩr o htĩr.
19-20 Nom kormã akupỹm htĩr kêt ri na pre hkarõ pix o mẽ htyk xwỳnhjê hwỳr mõ. Ahpunu kamã mẽ hkarõ kêp prês nẽ hkrĩ xwỳnhjê hwỳr mõ nẽ mẽ kot Noehti kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm gô htàm kot mẽ hanhir par xwỳnhjê mã kapẽr. Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê kuwy maati wỳr mẽ rẽnh ã mẽ hkukamã mẽ kãm awjarẽ. Amnepêm kormã Noehti kot pàr raxta nhĩpêx o kuhê ri na prem kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Nhũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kamã gryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Arĩ amnhĩ tã mẽ hamãr o pa. Mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx prãm xàj arĩ mẽ hamãr ry ho pa. No ãm tee ri mẽ hamãr kaprỳ nhũm mẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ htỳx ri amnhĩ tomnuj o pa. Mẽ ãm grêre nẽ Noehti kapẽr ma nẽ gô htàm pymaj hkôt pàr raxta wỳr agjê. Ãm mẽ kêp 8 pix nẽ hwỳr agjê nhũm gô htàm mẽ hanhir kêt nẽ. Tĩrtũm na pre mẽ nê omunh mex nẽ. No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nhũm gô htàmja mẽ hanhir o mẽ himex pa. Nhũm mẽ kêp 8ja pix arĩ htĩr nẽ mex nẽ pàr raxta kamã gô krãhkà hã mex rãhã pa.

21 Gô tàmja kêp hprĩ hã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahto amnhĩrĩt xà na. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kaga nẽ hpãnhã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pahto amnhĩrĩt xà. Jakamã na htem mẽ pahkrã kumrã. Nom mẽ kot mẽ panê mẽ pagrã kugrành kaxyw kêt ra mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw na htem mẽ pahkrã kumrã. Ra mẽ pahte Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã amnhĩ to amnhĩrĩt kaxyw. Pu mẽ ra mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Te mẽ pahte gôx kãm mẽ pahte amnhĩ tomnuj rer par pyrà nẽ hpãnhã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa.

22 Nẽ na pre Jejus akupỹm htĩr nẽ ma akupỹm Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nẽ Tĩrtũm nhĩhkô hã pahihti hã mẽ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. Hãmri nẽ ra Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh nẽ pahi piitã mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ.

# 4

*Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Epes 4.17-24; Korosẽ 3.1-11*

1 Nẽ na prem Kris pĩ nhũm amnhĩ xà htỳx kãm hamak kãm htyk kaxyw tã arĩ mẽ kãm xa. Ra kot amnhĩ xà hkukamã amnhĩ tã mẽ omunh tã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o amnhĩ tã tanhmã ri mẽ kot hpĩr mã xwỳnhjê homnuj to hkêt nẽ. Arĩ mẽ kãm xa nhũm prem kupĩ. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri papa. Mẽ kot hã tanhmã mẽ panhĩpêx to htã pu mẽ uràk nẽ amnhĩ xà htỳx kãm pajamak tã tanhmã amnhĩ tã mẽ ho hkêt nẽ. Na hte ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnhjaja axte amnhĩ tomnuj kêt nẽ. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ axte tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ. 2 Jakamã kêr pu mẽ axte mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũm kôt amnhĩ nhĩpêx o papa hkêt nẽ. Nẽ mẽ pajamaxpẽr tũm kôt axte pajamaxpẽr o papa hkêt nẽ. Ãm Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa rãhã ty.

3 Amnepêm kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx.

Jao nhãm mẽnijê pumu nẽ mẽ kamã pahpijaàm kêt hprãm.

Nẽ pahpipãnh o ri papa.

Nẽ mẽ pahpipãnh kaxyw axpẽn wỳr akuprõ nẽ mẽnijê kamã pahpijaàm kêt.

Nẽ sãnti hwỳr pahkõnkrã ho pahkrĩ nẽ kãm amnhĩ jagrer.

4 Tã Kris kôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. Hãmri nhũm arĩ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ hêx rom amnhĩ kôt mẽ pamã tanhmã ri àhkrox to ho pa. Pu mẽ axte mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pakamã gryk kato nẽ tanhmã mẽ pahto kapẽr punuj to. 5 Tã koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ hã karõ nhũm mẽ ma hwỳr mra nẽ kutã hkrĩ. Nẽ kormã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã

kãm amnhĩ jarẽnh pa. Hãmri nhũm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã tanhmã mẽ hipêx to. Koja mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to. Mẽ htyk xwỳnhjaja nẽ kormã mẽ pahtĩr nẽ mẽ papa xwỳnhjaja nhũm mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to.

6 Na pre Jejus ty hãmri nẽ kormã akupỹm htĩr kêt rãhã hkarõ pix o ma amex wỳr tẽ nẽ kamã mẽ htĩr ri amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã hamaxpẽr xwỳnhjê mã awjarẽ. Na prem mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê ra wej nẽ ty nẽ arĩ amex kãm ri pa. Jakamã nhũm Jejusja hkarõ ho ma mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra mẽ ate amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa. Tã kormã mẽ atĩr ri mẽ ate amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpẽr jakamã kot kaj mẽ ma hwỳr api nẽ wa ixkuri wa ixpyrà nẽ atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa. Anẽ.

### *Mẽ pahpê Kris kwỳ hã tanhmã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Rõmãn 12.6-8; Wam Korĩt 12.1-11*

7 Nẽ koja tokyx mẽ panhõ pikaja mẽ pahpê hapêx nẽ kamã mẽmoj piitã hapêx pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ ate amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh mex o apa.

Nẽ mẽ atỳx ri ajamaxpẽr ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽmoj punuj nê amnhĩ to htỳx o ri apa ho ajamaxpẽr nyw pix o amnhĩ to Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri apa.

8 Nẽ kwa kêr ka mẽ amã axpẽn kĩnh o ri axpẽn kôt apa. Ja na mex o mex. Kot kaj mẽ ã axpẽn nhĩpêx anẽ nhũm Kris kôt atõ rỳ atõxjê hõ tanhmã atomnuj to japêr ka amnhĩ tã omu nẽ ãm omu. Amã hkĩnh o ãm amnhĩ tã omu. Jao axte kot tanhmã atoja mã ajamaxpẽr kêt nẽ.

9 Nẽ kêr ka mẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr axpẽn wỳ nẽ axpẽn to mex o ri apa. Nom kêr ka mẽ agryk kãm amnhĩ wỳr mẽ hwỳr kêt nẽ. 10 Na pre ra Tĩrtũm mẽ pahpê hkra hã ahpỹnhã tanhmã mẽ pamã mẽmoj tã karõ hto nẽ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa kaxyw mẽ pahto mẽ paxihtỳx. Mẽ pahte ahpỹnhã tanhmã axpẽn to mex to ho ri axpẽn kôt papa kaxyw. Tã kêr ka mẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ hkôt axpẽn nhĩpêx o ri axpẽn kôt apa. 11 Koja ma mẽ ate akwỳjê mã kapẽr jarẽnh o ri apa kaxyw mẽ amã karõ ka mẽ ama nẽ akatàt kôt ỹ hã mẽ kãm harẽnh mex o ri mẽ hkôt apa. Rỳ tanhmã axpẽn to ajuta hto ho ri apa kaxyw mẽ axunhwỳr japêr ka mẽ amnhĩ tã omu nẽ hkamnàr rom mẽ ho ajuta mex rãhã ho ri apa. Mẽ apiitã Jejus nhỹ hã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kêr kê Jejus kôt mẽ akwỳjaja amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ anhỹ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

### *Jejus kwỳjaja kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa hã mẽ harẽnh*

*Rukre 6.20-23; Juãw 16.1-4; Sikũn Tesarõn 1.3-12; Sikũn Ximotre 3.13; Eprêw 12.3; Xiakre 1.2-4*

12 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Koja Kris kwỳ kêt xwỳnhjaja Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to nom kwa kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr o akaprĩ nẽ apa hkêt nẽ. Kêt mẽ akĩnh rãhã axpẽn kôt ri apa. Na htem ã mẽ pahpê Kris kwỳjê nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kwa mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. 13 Mẽ arĩ akĩnh nẽ ri apa. Mẽ kot Kris pyrà nẽ mẽ panhĩpêx punuj tãã. Kêr kê Jejus nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ pu mẽ omu nẽ pahkĩnh tỳx o pahkĩnh tỳx. 14 Kwãr mẽ mãmrĩ mẽ pahpê Kris kwỳ hã tanhmã mẽ panhĩpêx to. Na htem ã Tĩrtũm Karõ kot mẽ pahkarõ mã gjêx xwỳnhjê nhĩpêx o pa anẽ.

15 Nẽ mẽ apê Kris kwỳ jakamã kwa kêr ka mẽ amnhĩ to mex rãhã o ri apa.

Jao mẽ hpar o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ ri axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ nhãm mẽ hkaêx mã agjêx o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ tanhmã mẽ homnuj to ho ri apa hkêt nẽ.

Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa nhũm mẽ anhõ pahihti ja hã tanhmã mẽ ato ka mẽ amnhĩ kamã apijaàm tỳx nẽ. 16 Nom koja mẽ apê Kris kwỳ hã tanhmã mẽ anhĩpêx to ka mẽ ja hã amnhĩ tã mẽ omu nẽ amnhĩ kamã apijaàm kêt nẽ. Ãm Tĩrtũm pix mã amnhĩ jarẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Ixpê akra Kris kwỳ hã na mẽ ã ixtomnuj anẽ. Nom ixpê akra jakamã kwãr mẽ mãmrĩ tanhmã inhĩpêx to. Amex o amex o ate ixto akra jakamã kwãr mẽ mãmrĩ ã inhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

17 Nẽ koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumu nẽ tanhmã mẽ panhĩpêx to. Mẽ pahpê hkrajaja koja tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã tanhmã mẽ pahto mex to. Hãmri nẽ hpãnhã mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê ho hapu nẽ tanhmã mẽ hipêx to. Mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt jakamã nhũm mẽ pahkĩnhã tanhmã mẽ homnuj tỳx to. 18 Kapẽr ã kagà htũm kot ja hã mẽ pajarẽnh kot:

Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ to mex xwỳnhjaja na htem àmnhĩx amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa kamã ty nhũm Tĩrtũm ma õ krĩ hwỳr amnhĩ wỳr mẽ ho àpir kurê kumrẽx.

Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja koja mẽ hkĩnhã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa mex kêt nẽ. Anẽ.

19 Tã koja Tĩrtũm kãm ja prãm japêr kwãr mẽ mãmrĩ Kris ã tanhmã mẽ pahtomnuj to. Nom kêr pu mẽ Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ to mex pix o ri papa. Kêp mẽ panhĩpêx xwỳnh maati jakamã ra kot amnhĩ jarẽnh xà hkôt koja tanhmã ri mẽ pamã amnhĩ nhĩpêx to ho pa.

# 5

*Tĩrtũm krajaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ*

*Atre 20.28-31*

1 E kot paj hpãnhã mẽ apê Kris kwỳ hkrãhtũmjê mã ixkapẽr ka mẽ inhma. Ijaxwỳja ixpê mẽ akrãhtũmjê hõ na pa. Na pa pre mẽ akurom Kris htyk kãm omu. Nom kot puj mẽ nhỹrmã pahpimrààtã mex o mex ã omu nẽ uràk nẽ mẽ pamex nẽ ri papa ho papa. 2-3 Jakamã e Kris kôt mẽ hkrãhtũmjaja kêr ka mẽ atar Kris kôt pahkwỳjê jamãr mex nẽ. Ra Tĩrtũm kot mẽ ate kãm hkwỳjê jamãr kaxyw mẽ axunhwỳr jakamã kêr ka mẽ omunh mex rãhã ho mẽ hkôt ri apa. Te ho ôwêhti jamãr xwỳnh kot ôwêhti jamãr mexta pyràk. Te mẽ kêp Tĩrtũm krit ôwêhti nhũm mẽ ate kãm mẽ hamãr o apa xwỳnh pyrà nẽ kãm mẽ omunh mex rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Nẽ akĩnh pê tanhmã ri mẽ ho ajuta hto ho ri mẽ hkôt apa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. Nom kêr ka mẽ ano hkà karôt kãm mẽ ho ajuta hkêt nẽ. Rỳ kàxpore hprãm xàj mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ. Ãm amarĩ tanhmã mẽ kutã anojarêt to pix kukamã ajamaxpẽr o ri mẽ hkôt apa.

Nẽ kêr ka mẽ kãm mẽmoj tã karõ kamã axihtỳx kêt nẽ. Mẽ akapẽr mã aprĩ kamã mẽ kãm mẽmoj jarẽ kê mẽ amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ apyrà nẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o pa.

4 E kêr ka mẽ ã Kris kôt mẽ akwỳjê jamãr mex pê mẽ hipêx o apa anẽ. Hãmri nhũm mẽ pajamãr xwỳnh maatija ja hã mẽ apumu nẽ nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ ato mex rax nẽ.

5 Nẽ e mẽ amy xàptàr nywjaja. Kêr ka mẽ Kris kôt mẽ akrãhtũmjê kapẽr ma nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

Nẽ kwa kêr ka mẽ apiitã axpẽn nhĩpêx o te anhĩõ kot amnhĩ to rax o ajakrenh pyràk. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja jarẽnh kot:

Mẽ kot amnhĩ to jarkrar o ri mẽ pa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm mẽ kutã amnhĩ xunhwỳ.

No mẽ kot amnhĩ to hkryre nẽ axpẽn tã hpijaàm o mẽ pa xwỳnhjaja na hte mẽ ho mex o pa.

6 Anhỹr ã mẽ harẽnh jakamã kwa kêr ka mẽ Tĩrtũm ã apijaàm rãhã ho ri apa ixkwỳjaja. Nẽ axpẽn mã ri amnhĩ to jarkrar o ri apa hkêt nẽ. Kêr kê Tĩrtũm xihtỳx xwỳnhja ja hã mẽ apumu hãmri nẽ nhỹrmã kot mẽ pahto mex xà hã arĩgroja kato nhũm mẽ ate amnhĩ to mex xwỳnh ã mẽ ajarẽ nẽ mẽ ato mex rax nẽ.

7 Nẽ kêr ka mẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr pê akaprĩ ho ri apa hkêt nẽ. Ãm te mẽ ate Tĩrtũm mã akaprĩ nhõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx nẽ axàmnhĩx akĩnh nẽ akaprĩ hkêt nẽ apa. Tĩrtũm kêp mẽ pajamãr xwỳnh maati kênã kot ka kêt mẽ ri akaprĩ nẽ ri apa.

8 Nẽ kwa mẽ okora. Kêr ka mẽ amnhĩ nê kot mẽ pakutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh maati Satanastija pumunh mex rãhã ho ri apa. Na hte mẽ panhĩpêx o te ropkror kot akunĩ kamã mry ho krihkrit o ri mrar pyràk o mẽ panhĩpêx. Jao mẽ pahte Kris kaga hprãm xàj apkati mẽ tanhmã nê mẽ pahto ho ri mẽ pahkôt pa. 9 Na hte ã pika piitã hkôt Kris kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõxjê nhĩpêx anhỹr o pa nhũm mẽ pahpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa pê omnuj

nẽ pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ kutã amnhĩ to htỳx rãhã ho ri apa. 10 Tĩrtũm kãm mẽ pajapê jakamã na hte mẽmoj to mẽ pakutã nojarêt rãhã ho ri pa. Na pre mẽ pamex nẽ nhỹrmã mẽ pahte kuri tãm amnhĩ nhĩpêx o papa mã xwỳnh ã mẽ pajarẽ. Kris kukwak ri ã mẽ pajarẽnh anhỹr jakamã mẽ ate jar Kris ã apunuj nẽ ri apa htã kot kaj mẽ kritpêm ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ry hkêt nẽ. Koja Tĩrtũm mẽ akrã kamã mẽ ajamaxpẽr xihtỳx jagjê ka mẽ akupỹm amex nẽ axihtỳx pê ate amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa.

11 Tĩrtũmja hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh. Nẽ hihtỳx xà nẽ àhpumunh xà koja aa kêp hirerek nẽ hapêx kêt kumrẽx. Ãm hãmri na mẽ kot harẽnh kot anhỹrja.

### *Pêtre kapẽr jatur xà*

12 Nẽ ota Kris kôt mẽ pahtõ Sirastija na inhmã mẽ akaxyw kagàja nhĩpêx pa mẽ awỳr mẽnh kaxyw. Na pa hte kãm ixkapẽr nhũm inhma nẽ inhmã hã kagà. Na hte Kris kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri pa. Tã inhmã kagàja nhĩpêx. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar nẽ tãm ajamaxpẽr kaxyw. Nẽ Tĩrtũm kãm mẽ ajapê nẽ kot mẽmoj to mẽ akutã nojarêt ã mẽ ate kamã harẽnh kaxyw. Tã kêr ka mẽ kãm mẽ ajapê hã amnhĩ tã harẽnh ma nẽ kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Mẽ akwỳjaja kot tanhmã hã mẽ ato htãã.

13 Nẽ ota jar Papirõn kamã Kris kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ pahtõxjaja mẽ awỳr hpẽr mẽ. Tĩrtũm kot mẽ pahpyrà nẽ mẽ ho hkra jakamã mẽ kêp mẽ atõ nẽ mẽ atõx ã mẽ awỳr hpẽr mẽ. Nẽ Xiakre mããnẽn mẽ awỳr hpẽr mẽ. Te kêp ixkra pyràk.

14 Nẽ kêr ka mẽ nhỹri apê Kris kwỳ hã axpẽn pumu nẽ mẽ axpẽn to atõ nẽ atõx ã axpẽn mã akapẽr mex kurê kumrẽx.

E kê Tĩrtũm mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ amã mẽ ajamakêtkati nẽ mẽ apa xà gõ ka mẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ amex nẽ ri apa ho apa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Simãw Pêtre na pa ã mẽ awỳr kagà nẽ mẽnh anẽ.

# Sikũn Pêtre

## Simãw Pêtre kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr wam kagà nẽ mẽnh kôt hõ mẽnh

Simãw Pêtre na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Mẽ kêp Jejus kra hkêt xwỳnhjaja ra kot Jejus ã hpĩr kaxyw nhũm pre kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt Jejus kwỳjê hwỳr kurẽ nẽ kamã hprĩ hã mẽ kãm mẽmoj tã karõ. Mẽ kot arĩ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa hã mẽ kãm karõ. Nẽ hamaxpẽr o mẽ hamaxpẽr rãhã ho pa hã mẽ kãm karõ.

Nẽ mẽ hkwỳ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt xwỳnhjaja nhũm pre tanhmã mẽ harẽnh to. Ã na pre mẽ kãm mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà nẽ krĩ piitã hkôt mẽ hwỳr rẽnh anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Kris kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Xà mẽ amex? Ot pa mẽ awỳr kagà nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt mẽ awỳr kurẽ. Ixpê Simãw Pêtre na pa wam ixte kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr mẽnh tã axte hõ nhĩpêx. Ixte Jejus Kris nhỹ hã mẽ ajahkre ho ixpa xwỳnh ã mẽ amã hipêx nẽ kumẽ. Na pa hte Jejus mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri ixpa.

Nẽ mẽ papytàr xwỳnh Jejus Krisja Tĩrtũm pyrà nẽ mex o mex. Nẽ wa kot amnhĩ nhĩpêxja mex o mex. Jakamã na pre wa tanhmã mẽ pahkrã hto pu mẽ amnhĩ kaxyw wa hkôt pajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri papa. Na ka htem ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã pa mẽ amã kagàja nhĩpêx.

2 Nà Tĩrtũm mẽ mẽ panhõ Pahihti Jejus wa kot amnhĩ nhĩpêxja na ka mẽ ra harẽnh mar tỳx nẽ. Wa kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ tanhmã wa hamaxpẽr toja ka mẽ mar tỳx nẽ wa hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Tã kêr ka mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa. Jao axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ apa ho apa. Na pa hte ã mẽ ato Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa hwỳr o ri ixpa anẽ. Na hte Tĩrtũm mẽ ato mex nẽ mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa.

*Tĩrtũm kot mẽ pahto mex o pa hã harẽnh Epes 2.12-13; Wam Tesarõn 1.2-4; Sikũn Pêtre 3.18*

3 Nẽ Tĩrtũmja àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx jakamã na pu htem hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tã mẽ pahpumu nẽ mẽ pamã àhpumunh tỳx xà hkwỳ gõ. Hãmri pu mẽ ra uràk nẽ amnhĩ to mex nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa. Tã kot puj mẽ nhỹrmã ma õ krĩ hwỳr api. 4 Na pre mẽ pakukamã amnhĩ jarẽnh o:

—Kot paj nhỹrmã ixkrajê mã ixte amnhĩ nhĩpêx mex kwỳ gõ nhũm mẽ inhỹ hã ho tãm ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Nẽ ixpyrà nẽ hamaxpẽr mex o pa.

Anhỹr jao te ra mẽ pamã hkĩnh xà mex kwỳ nhõr pyràk o mẽ panhĩpêx. Nẽ te ra kot mẽ pahkrãm hamaxpẽr mex jagjênh nẽ mẽ pamã kot amnhĩ nhĩpêx mex jagjênh pyràk. Mẽmo kaxyw na pre ã mẽ panhĩpêx mex anẽ? Nà uràk nẽ tãm mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx mex rãhã o ri papa kaxyw. Jao mẽ pahte mẽ kêp hkwỳ hkêt xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ hamaxpẽr punuj o pajamaxpẽr kêt nẽ. Nẽ hpãnhã mẽ pahte Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho papa. Ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹrja na mex o mex. 5 Tã ã Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx mex anhỹr jakamã kwa kêr ka mẽ kapẽr mar tỳx nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Jao amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr rãhã nẽ. Kot kaj mẽ ã amã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hprãm hã kot kaj mẽ mããnẽn amã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa hprãm. Nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr piitã mar prãm o ri apa. 6 Hãmri nẽ piitã mar pa nẽ mẽmoj punuj piitã nê amnhĩ to htỳx nẽ. Nhũm mẽ kêp Kris kwỳ hkêt xwỳnhjaja Kris ã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã ka mẽ ãm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ umaj mẽ amã Kris kaga hprãm kêt nẽ.

Nẽ mẽ amã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh rãhã ho apa hprãm.

Nẽ mẽ amã kapẽr mar rãhã ho apa hprãm.

7 Nẽ mẽ amã Kris kôt mẽ atõ nẽ mẽ atõxjê ho mex pix o ri apa hprãm. Jao te mẽ amã amnhĩ tã ma pyràk o mẽ piitã mẽ hipêx o ri mẽ hkôt apa.

8 E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Kot ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ mẽ

panhõ Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex o mõ. Hãmri nhũm mẽ akwỳjaja mẽ apumu nẽ mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ ajarẽnh kurê kumrẽx. 9 No kot ka mẽ atõ ixkapẽr mar tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri te Tĩrtũm kot anê ate amnhĩ tomnuj rênh par mã ajamaxpẽr kêt pyràk. 10-11 No na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ra mẽ ate Pahihti Jejus Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex jakamã na htem ja hã mẽ apumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ ato hkra hã mẽ ajarẽnh kurê kumrẽx. Kot kaj mẽ ã hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa nẽ mẽmo arĩgro hã apunuj nẽ apa htã Jejus kaga hkêt nẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr api nhũm mẽ apumu nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ õ krĩ kamã mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris wa kuri atĩr tũm nẽ amex nẽ apa ho apa.

12 Nẽ na ka mẽ ra Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx mar tỳx nẽ amnhĩ krã kamã kot amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpẽr tỳx o ri apa. Tã nom kot paj arĩ mẽ amã ja jarẽnh rãhã ho ri ixpa. 13 Kormã ixtĩr ri kot paj xatã mẽ amã harẽnh o amnhĩrĩt. Ja na kêt inhmã hprãm. Mẽ ate nhỹrmã tanhmã ri ajamaxpẽr to nẽ hkaga pumaj. 14 Na pre mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja inhmã tokyx ixtyk ã ijarẽ. Kot paj xep kritpêm ri ixtĩr nẽ ixpa hkêt nẽ. 15 Jakamã na pa kormã ixtĩr ri ã mẽ amã kagà nhĩpêx anẽ. Mẽ ate inhmỳr pê arĩ omunh nẽ kamã harẽnh nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa kaxyw.

### *Pêtre kot no ho Jejus pumunh ã amnhĩ jarẽnh*

*Matêwre 17.1-5; Makre 9.1-8; Sikũn Ximotre 3.16-17*

16 Nẽ na pa pre ra tanhmã mẽ amã mẽ panhõ Pahihti Jejus Krisja jarẽnh to. Hihtỳx o hihtỳx ã harẽ nẽ àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx ã harẽ. Nẽ nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk ã harẽ. No na pa pre amnhĩ krã hkôt ã harẽnh anhỹr kêt nẽ. Na pa pre inhno ho Jejus hihtỳx o hihtỳx ã omunh o hkôt ixpa nẽ ixte omunh xà hkôt ã mẽ amã harẽnh anẽ. 17-18 Amnepê mã kormã ixkwỳjê mẽ mẽ ixte arĩ hkôt ixpa ri pa prem hkôt hixêt prêk nhĩmõk wỳr api. Pa nẽ kaxyw Xiakre nẽ Juãw mẽ pa mẽ hkôt ixpimrààtã hixêt ã api nẽ himõk ã ixkuhê. Hãmri nhũm Tĩrtũm tanhmã Jejus to nhũm hirã htỳx kãm xa. Hãmri nhũm Mẽpahpãm Tĩrtũmja mẽ inhmã kapẽr. Kaxkwa kamã hirã htỳx rax rũm mẽ inhmã kapẽr o:

—E ota Ixkrata xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. Anẽ.

Tã ra ixte mar xà hkôt pa amnhĩ xô ri mẽ amã harẽ nẽ hã kagà. 19 Na pa prem ã hixêt prêk nhĩmõk ã Jejus pumunh nẽ Tĩrtũm kot tanhmã harẽnh to hã mar anẽ. Hãmri nẽ ijamaxpẽr o:

—Nà ãm hãmri na pre amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja Jejus kukamã ã harẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã Jejus kukamã harẽnh toja te kot kamàt kô kamã kanê hpôk nhĩrã hkryre pyràk. Tã koja nhỹrmã akupỹn wrỳ hãmri nẽ te myt kator nẽ hirã mex nhũm mẽ pahte mẽmoj pumunh mex pyràk. Jakamã kwa kêr pu mẽ kot tanhmã Jejus kukamã harẽnh toja mar tỳx rãhã nhũm nhỹrmã te myt kator pyrà nẽ akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. 20 Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot tanhmã ỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnhjê jarẽnh to. Mẽ kot mẽmoj kukamã ujarẽnh ã mẽ harẽ. Nẽ Jejus kukamã tanhmã ujarẽnh to hã mẽ harẽ. Ã mẽ kot mẽmoj kukamã harẽnh kot anhỹr. Nom na pu htem amnhĩ krã hkôt ã mẽ ujarẽnh anhỹrja mar tỳx kêt nẽ. Koja Tĩrtũm Karõ hprĩ hã mẽ pamã ho amnhĩrĩt pu mẽ rĩ kormã pahprĩ hã mar tỳx nẽ. 21 Na pre ỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ krã hkôt hkwỳjê mã ujarẽnh o pa hkêt nẽ. Tĩrtũm Karõ na pre tanhmã mẽ hkrã hto nhũm mẽ ỹ hã hkwỳjê mã tanhmã harẽnh to ho pa nẽ ỹ hã mẽ pamã hã kagà.

## 2

### *Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o hêx xwỳnhjê jarẽnh*

*Korosẽ 2.16-17; Wam Ximotre 4.1-5; Sikũn Ximotre 3.1-9; Jutre 3-16*

1 Nẽ amnepêm na pre Ijaew kwỳjaja te mẽ kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh pyràk. Nom Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri hkwỳjê mã tanhmã ho hêx to ho pa. Tã koja nhỹrmã mẽmojaja mẽ uràk nẽ mẽ awỳr mra nẽ ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa anẽ. Nẽ kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ ajahkre hto ho mẽ amã hêx o mẽ akôt pa. Mẽ ate mẽ mar nẽ amnhĩ nhĩpêx nyw kaga nẽ hpãnhã mẽ

kot amnhĩ tomnuj kôt apa hprãm xàj nhũm mẽ hêx rom tanhmã mẽ ajahkre hto ho pa. Pahihti Jejus kot mẽ nê htyk tã nhũm mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ axtem nẽ ri kapẽr o hêx o pa. Mỳrapê koja Tĩrtũm tokyx mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ rẽnh pa.

2 Koja mẽ ohtô nẽ mẽ kapẽr ma nẽ kãm mẽ mar prãm nẽ. Nẽ mẽ hkôt hamaxpẽr nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Jao ra hpijaàm kêt nẽ mẽ hkôt htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. Tã ã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê mar nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã koja mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ Tĩrtũm kapẽrja mex kêt ã harẽnh japêr. 3 Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjaja na htem kàxpore pix prãm xàj mẽ awỳr mra nẽ tanhmã mẽ amã kapẽr jarẽnh o hêx to ho pa nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omunh rãhã ho hkrĩ. Na hte nhỹhỹm mrar kêt nẽ rỳ htỳx õt o hikwỹ hkêt nẽ. Na hte arĩ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh rãhã ho hkrĩ. Tã koja nhỹrmã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ ma hwỳr hapêx pa.

4 Nẽ amnepê mã kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kwỳjaja na prem axtem nẽ Tĩrtũm kapẽr nhĩrôp kuhê nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu hãmri nẽ amnhĩ nê mẽ kator pa. Mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ amnhĩ nê mẽ kator pa hãmri nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ hano. Nhũm prem ma hwỳr pa nẽ ahkre xupỳm kãm kamàt kô kamã arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Tĩrtũm kot mẽ piitã tanhmã mẽ harẽnh to xà hã arĩgroja jamãr o hkrĩ. Nẽ tee ri kãm hapôx prãm kaprỳ ho hkrĩ.

5 Nẽ amnepêm pika kamã ri mẽ pa xwỳnhjaja na prem haxwỳja piitã amnhĩ tomnuj pix o ri pa. Jakamã nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Nẽ mẽ hwỳr na rax mẽ. Mẽ kãm kapẽr mar prãm kêt jakamã nhũm mẽ hwỳr kumẽ nhũm wrỳk rax kumrẽx nẽ mẽ hanhir pa nẽ mẽ himex. Ãm Noehti mẽ hkwỳ pê 7 pixjaja nhũm mẽ kurom htĩr nẽ hkà hkĩnh nẽ mex nẽ pa. Noehti kormã na xwỳj ri kot mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa htã nhũm mẽ kuma nẽ ãm kuma. Mỳrapê na prem piitã pikaprãr pa.

6 Nẽ Sotõ mẽ Gomo wa kamã mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja na prem amnhĩ tomnuj tỳx kumrẽx o pa nhũm Tĩrtũm wamtajê pyrà nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Na pre kaxkwa rũm mẽ hipy mẽmo hpôk kwỳ rẽ nẽ ho mẽ ho hapêx pa. Tã mẽmo kaxyw na pre ã mẽ hipêx anẽ? Nà mẽ piitã mẽ kot mẽ harẽnh mar nẽ hamaxpẽr o:

—Na hte ã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.

Anhỹr o hamaxpẽr kaxyw na pre ã mẽ hipêx anẽ. 7-8 Nom Rohtija na pre Tĩrtũm Sotõ nê kator jakamã nhũm htyk kêt nẽ. Na pre hkwỳjê rom tãm amnhĩ nhĩpêx tã mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjê nhõ krĩ kamã õrkwỹ nẽ ri pa. Nẽ apkati mẽ tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ mẽ ỹ hã hkaprĩ nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr o pa. No nhũm mẽ amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumunh nẽ tokyx tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ apkati mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ kapẽr punuj o pa nhũm Rohti tee ri mẽ omu nẽ hkaprĩ htỳx nẽ pa. 9 Tã nhũm Tĩrtũm mẽ himex kaxyw nẽ mẽ nê kator nẽ mẽ himex pa. Na hte ã Tĩrtũm mẽmoj punuj pê mẽ kot amnhĩ kaxyw kãm hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pytàr anẽ. No mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja na hte axtem mẽ hipêx. Tã koja nhỹrmã mẽ pahpiitã tanhmã mẽ pajarẽnh to xà hã arĩgro kato nhũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà wỳr mẽ rẽnh pa. Ãm tapxipix kot ã mẽ hipêx anhỹr kaxyw àhpumunh tỳx. 10 Tã mẽ hpijaàm kêt kãm amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr mar nẽ ãm mar xwỳnhjaja koja nhỹrmã mẽ homnuj tỳx nẽ.

Nẽ Tĩrtũm kapẽr o hêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem amnhĩ to jarkrar pix o pa. Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hã hpijaàm kêt nẽ. Nẽ axtem nẽ mẽ ho kapẽr punuj pê tanhmã mẽ haprỳ hto ho pa. 11 Tã nhũm htem amnhĩ tã mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma. Mẽ kurom mẽ hihtỳx kumrẽx tã no ãm amnhĩ tã Tĩrtũm mã tanhmã mẽ ho kapẽr to hkêt nẽ.

12 Nẽ mry xoprê na hte htỳx ri pa ho pa. Tã Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx o mẽ pa

xwỳnhjaja htem mry xoprêta pyrà nẽ htỳx ri hamaxpẽr mex kêt o pa. Jao hprĩ hã mẽmoj mar kêt tã htỳx ri hijuk ri tanhmã mẽmoj jarẽnh to.

Nẽ mry xoprêja htỳx pa nhũm mẽ kot hparja pyrà nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã kuwy hwỳr mẽ ho hapêx nẽ kamã mẽ rẽnh pa.

13 Nẽ koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ kot tanhmã mẽ ama hêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt mẽ homnuj tỳx nẽ. Na htem hpijaàm kêt nẽ mẽ piitã mẽ noo mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Kamàt kãm nẽ arĩgro hã. Nẽ mẽ kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ tomnuj o pa.

Na htem te mẽ kêp Kris kôt mẽ atõjê pyrà nẽ mẽ akôt Tĩrtũm kapẽr mar xà hã ixkre hwỳr agjê nẽ mẽ anhĩhkô hã mẽ kot Jejus tyk mã hamaxpẽr kaxyw pãwti hkwỳ hku. Nom htỳx hkur o hkrĩ nẽ htyk mã hamaxpẽr kêt nẽ. Kãm Jejus kĩnh kêt tã hêx rom hpijaàm kêt kãm mẽ anhĩhkô hã htỳx ri hkur o hkrĩ.

14 Nẽ nhỹri krĩ hwỳr pôj nẽ mẽnijê pumu nẽ kãm mẽ hkĩnh nẽ. Ra mẽ mjên ri pa htã nhũm mẽ kãm mẽ ho amnhĩkati hprãm nẽ mẽ kamã hpijaàm kêt o ri pa.

Nẽ kormã mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjê hwỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ kãm kapẽr to pê mẽ no kupyr o ri mẽ hkôt pa. Mẽ kot mẽ mar nẽ Kris kaga nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj ã mẽ hipêx anhỹr o pa.

Na htem hikàxpore rũnh o pikuprõnh pix kukamã hamaxpẽr o ra ho õxỳ nẽ.

Ã na htem amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tã ra Tĩrtũm kot mẽ homnuj tỳx kaxyw mẽ hã amnhĩ jarẽ. 15-16 Te mẽ kot kamàt kô kamã pry juk ã hpikunor nẽ htỳx ri pa pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx nẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt nẽ amnhĩ tomnuj pix o pa.

Amnepêm Peo hkra Paraãwta kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh tã axtem nẽ kàxpore rax prãm xàj tanhmã amnhĩ tomnuj to kaxyw. Nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ Paraãw krit jumẽnreja tanhmã hakwa hto nhũm kãm kapẽr. Jumẽnre kapẽr kêt tã nhũm Tĩrtũm tanhmã hakwa hto nhũm kãm kapẽr nẽ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to kaxywta ã kãm akir nhũm amnhĩ tã kuma hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem Paraãw pyrà nẽ kàxpore rax prãm xàj tanhmã amnhĩ tomnuj to pix prãm. 17 Te hino ra grà nhũm mẽ tee ri kamã gô japêr pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Rỳ te kakrã hapôx nhũm mẽ kot omunh nẽ na wrỳk ã hkamnhĩx kaprỳ pyràk. Tã ra Tĩrtũm mẽ kaxyw kamàt kô htỳx pê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta o mẽ nê. 18 Na htem htỳx ri amnhĩ tomnuj o pa hã mẽ amã amnhĩ to jarkrar o ri pa. Jakamã nhũm mẽhõ ra amnhĩ tomnuj kaga kaxyw nhũm mẽ tee ri ja hã omu nẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj tanhmã nê kãm kapẽr to nẽ mẽ kãm:

—Kwa ixte amnhĩ tomnuj o ixpa htã nhũm Tĩrtũm ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ arĩ inhmex ã ijarẽ. Na pa hte mẽ hkuprỳjê hwỳr mra nhũm ja hã ixpumu nẽ ãm ixpumu nẽ hã tanhmã ixto hkêt nẽ. Jakamã kwa mẽ ixpyrà nẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Koja Tĩrtũm tanhmã hã ato hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ ra hamaxpẽr kati nẽ. 19 Na htem mẽ kãm kapẽr o:

—Kwa mẽ ixpyrà nẽ mãmrĩ amã tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Mẽhõ kot kêt ja nê tanhmã amã kapẽr to? Anẽ.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xàja te kêp mẽ õ patrãw pyràk jakamã na htem ãm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã kot pu mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to. Nẽ gaa nẽ axte. Nẽ gaa nẽ ra ho amnhĩ pyràk. Hãmri nẽ tee ri pamã hkaga hprãm kaprỳ nhũm te kêp mẽ panhõ patrãw pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ ãm kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

20 Nẽ koja mẽhõ ra Tĩrtũm kapẽr ma. Nẽ mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris jarẽnhja nhũm hprĩ hã kuma. Kêp mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ papytàr xwỳnh ã harẽnh ma. Tã nhũm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ tanhmã kãm ho hêx to nhũm mẽ kuma nẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã. Jao amnhĩ tomnuj tỳx o kormã kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt ri kot amnhĩ tomnujta jakre. 21 Kêp ãm aa kot Tĩrtũm kapẽr mar kêt rãhã htyk ronhỹx ja kãm mex nẽ. Nom ra kot mar mex tã ãm kuma nẽ hkaga jakamã koja mex kêt kumrẽx. 22 Mẽ kot ã

mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ harẽnh kot:
Rop na hte õjaĩr nẽ akupỹm õjaĩrta ku.
Nẽ hagrô na htem unê nẽ hkumrã nhũm muxre. Tã nhũm mẽ kãm ure nhũm akupỹm hprõt nẽ mra nẽ akupỹm gyw o amnhĩ tomnu pa. Anẽ.
Tã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê mar nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja te mẽ kot rop mẽ hagrô wa kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ Tĩrtũm kapẽr kaga nẽ akupỹm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o awjanã nẽ htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa.

# 3

*Tĩrtũm kot pika ho hapêx kaxyw kormã amnhĩ tã mẽ pajamãr ã harẽnh*

*Matêwre 24.29-31; Xiakre 5.7-11; Apokarip 19.11-16, 21.1-8*

1 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Na pa pre ra wam kagàta nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kurẽ. Tã ra axte hkôt ja nhĩpêx. Hamẽ wa kamã na pa mẽ amã Tĩrtũm kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Nẽ Jejus Kris nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk ã harẽ. Mẽ ate mar nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm ajamaxpẽr o kutêp mẽ apa kaxyw.

2 Amnepê mã Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o ri mẽ pa xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kot nhỹrmã mẽ pahwỳr mẽhõ mẽnh mã xwỳnhta jarẽnh o pa. Kot nhỹrmã mẽ pahwỳr wrỳk nẽ mẽ pahto amnhĩptàr o pa hã harẽnh o pa. Tã kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ hã ano htỳx nẽ hkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Nẽ Jejus kot mẽ awỳr mẽ rẽnh xwỳnhjaja ka mẽ kapẽr ma. Mẽ kot mẽ amã mẽmoj jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na htem tanhmã mẽ amã Pahihti Kris jarẽnh to ho ri mẽ akôt pa. Nẽ tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Tã kêr ka mẽ kapẽr ma nẽ hã ano htỳx nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

3 Nẽ kwa mẽ inhma. Nhỹrmã Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri koja mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnhjaja mẽ awỳr mra. Mẽ hpijaàm kêt o pa xwỳnh jakamã koja mẽ tanhmã mẽ akamã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ mẽ apê Kris kwỳ hã mẽ apumu nẽ mẽ atã hpẽr o pikẽnh o pa. 4 Nẽ htỳx ri Kris ã mẽ akukja nẽ mẽ amã:

—Kwa no Krisja? Amnepêm akupỹn wrỳk nẽ mẽmoj piitã tanhmã hipêx to hã amnhĩ jarẽnh tã arĩ Tĩrtũm kot mẽmoj to kator krax rũm mẽmoj amarĩ rãhãã. Ra mẽ panhĩgêtjaja pikaprãr par tã nhũm kormã akupỹn wrỳk kêt nẽ. Kot mẽ pamã amnhĩ to hêx kênã. Mo kaxyw koja kêt akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ? Kot mẽ pamã amnhĩ to hêx kênã. Anẽ.

5-6 Nom ã mẽ kot harẽnh anhỹrja kot anhỹr kêt. Tĩrtũm kot mẽmoj to kator krax rũm mẽmoj amarĩ rãhã hã mẽ kot harẽnhja kot anhỹr kêt. Na pre Tĩrtũm kapẽr pix o kaxkwa nẽ pika ho kato. Nhũm gô hkwỳja kapẽr mar xà hkôt pika hã amnhĩ jahkre. Nhũm hpãnhã panhĩ nhĩpêx. Tã no nhũm mẽ kapẽr mar kêt kumrẽx. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx mỳrapê na pre Tĩrtũm gô ho mẽ himex pa. Jao mẽ hwỳr na rax mẽ nhũm mẽ hanhir o mẽ ho hapêx. No nhũm mẽ kot Jejus wrỳk ã hpẽr o pikẽnh xwỳnhtaja kãm ã mẽ harẽnh anhỹrja mar prãm kêt. Ra mẽ kot mar tã kãm mar prãm kêt nẽ arĩ mẽmoj piitã rãhã hã ri harẽnh o pa. 7 Pika nẽ kaxkwaja arĩ rãhã htã koja Tĩrtũm nhỹrmã mẽ pahpiitã mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Nẽ mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê rẽnh pa. Hãmri nhũm rĩ kormã kaxkwa nẽ pikaja wa pôr nhũm himõk ã mẽmoj piitã hkaxàr pa nẽ hapêx.

8 Nẽ amgrà pê 1.000ja mẽ pamã amgrà xohtô rax kumrẽx no Tĩrtũm mã te arĩgro pixire pyràk. 9 Tã ra kot mẽ pamã tokyx Jejus akupỹn wrỳk ã harẽnh tã nhũm kormã wrỳk kêt jakamã nhũm htem tõhã tee ri hamãr o pa nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Tĩrtũm kot tokyx akupỹn mẽ pahwỳr Jejus mẽnh ã amnhĩ jarẽnh tã tokyx mẽnh kêt nẽ.

Anhỹr o harẽnh tã no ãm kot anhỹr kêt. Na kormã amnhĩ tã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê jamãr o pa. Mẽ kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr prãm xàj kormã amnhĩ tã mẽ hamã. Kãm mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽhõ ho pixire nẽ mõr prãm kêt jakamã na kormã amnhĩ tã mẽ hamã. 10 Tã koja nhỹrmã

mẽ panhõ Pahihtija akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Te mẽ àhkĩnh xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o mẽ pajaêr pê akupỹn wrỳ. Pu mẽ pahtỳx ri tanhmã paxàpênh to ho ri papa nẽ akupỹn wrỳk ã hkamnhĩx kêt rãhã nhũm mẽ pajaêr pê akupỹn wrỳ. Hãmri nẽ ma akupỹm amnhĩ kôt mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê ho àpir par kurê kumrẽx. Hãmri nhũm rĩ kormã kaxkwa kaxàr o hkrihkrit tỳx kãm hapêx pa. Nẽ kanhêti mẽ myt nẽ mytwrỳre kaxàr pa. Nẽ pikaja nẽ mããnẽn kamã mẽmoj piitã kaxàr pa. 11-12 Koja nhỹrmã ã mẽmoj hapêx par anẽ. Jakamã kwa kêr pu mẽ Jejus kutêp tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã nẽ. Nẽ kãm hprãm xà hkôt tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa. Kêr kê Jejus akupỹn wrỳ nẽ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pahpumu. Koja wrỳ nhũm rĩ kormã kaxkwa nẽ pikaja wa kaxàr pa. Nhũm kuwy mỳri kaxkwa kamã mẽmoj harir xwỳnhja xêr nẽ ôr pa nẽ hapêx. 13 Tã kwãr mãmrĩ mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Koja Tĩrtũm axte mẽmoj mex nhĩpêx. Na pre amnhĩ kukamã ja jarẽnh o:

> Kot paj axte pika nẽ kaxkwa hõ nhĩpêx nhũm mex o mex. Nhũm mẽ kot amnhĩ kaxyw Jejus mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr nhũm ixte mẽ mex ã mẽ harẽnh xwỳnh pixjaja koja mẽ pika nywja kamã mex nẽ pa ho pa. Anẽ.

14 Jakamã kwa ixkràmnhwỳjaja. Kêr ka mẽ Kris kutêp kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Jao kutêp ajamakêtkati nẽ axàmnhĩx axpẽn kôt apa. Kêr ka mẽ nhỹrmã amnhĩ wỳr omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Ate tãm amnhĩ nhĩpêx o apa hã amnhĩ pumu nẽ akĩnh nẽ amnhĩ wỳr omunh o akuhê.

15 Nom arĩ Jejus kãm mẽ pahkwỳjê ho hkra hprãm jakamã na kormã amnhĩ tã mẽ hamã nẽ tokyx akupỹn wrỳk kêt nẽ. Na pre Jejus kôt mẽ pahtõ Pawre Tĩrtũm nhỹ hã ã mẽ pamã ja hã kagà anẽ. Pawreja ixkràmnhwỳ mex na. 16 Na hte mẽ pakaxyw kagà nhĩpêx nẽ kamã mẽ pahte Jejus kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx o papa hã mẽ pamã karõ. Na hte tõhã mẽmoj tã kagà pu mẽ kamã harẽ nẽ tee ri pahprĩ hã mar mã no ãm mar mex kêt nẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhtaja haxwỳja kuma hãmri nẽ amnhĩ krã hkôt hijuk ri tanhmã ho hêx to. Te mẽ kot hprĩ hã mar nẽ harẽnh pyràk nom hprĩ hã mar kêt nẽ. Ã na htem Tĩrtũm kapẽr ã kagà piitã ho hêx o pa anẽ. Mỳrapê koja mẽ nhỹrmã amnhĩ xà kamã hamak tỳx kumrẽx.

17 Tã e Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Ra mẽ ate mẽ harẽnh mar jakamã kwa mẽ okora. Mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ anẽ nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. 18 Na ka htem mẽ papytàr xwỳnh Pahihti Jejus Kris kôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Tã kêr ka mẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Kêr kê amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽmoj to mẽ akutã nojarêt nẽ. Krisja mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx. Tã kêr pu mẽ kãm mex o mex ã mãn harẽnh rãhã ho ri papa.

Tã ãm ja pix. Ixpê Simãw Pêtre na pa ã mẽ amã ja hã kagà nẽ mẽ awỳr mẽnh anẽ.

# Wam Juãw
## Juãw kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh

Juãw na pre kagàja nhĩpêx. Na pre kagà hkwỳ nhĩpêx rax nẽ. Na pre mããnẽn Juãw kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa ã kagà nẽ Apokarip nẽ Sikũn Juãw nẽ Hapuhã Juãw nhũm pre ja piitã Tĩrtũm nhỹ hã hã kagà.

Juãwja Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Nẽ kêp Xiakre htõ na pre. Tã ra hpigêt tỳx nẽ kagàja nhĩpêx. Uràk nẽ mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã hipêx. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar nẽ kãm axpẽn kĩnh o pa kaxyw. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumunh kôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ kãm karõ nẽ hã kagà. Ã na pre Juãw mẽ kãm mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà anẽ nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Nẽ mẽ kãm:

### *Jejus kêp Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt xwỳnh ã harẽnh*
*Juãw 1.1-4; Eprêw 1.1-4*

1 Pa ixpyrà nẽ mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja? Xà mẽ amex? E ot pa mẽ amã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Ixte mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o amnhĩrĩt xwỳnh jarẽnh kaxyw. Amnepê mã kormã mẽmoj amrakati ri nhũm pre ra rãhã ri pa ho pa. Ãm kukwak ri pix mã na pu htem Tĩrtũm mẽ wa kuri pahtĩr tũm nẽ papa ho papa mã xwỳnh. Tã ỹ hã mẽ ixte kapẽr o mẽ ajahkre ho ri mẽ ixpa xwỳnhjaja na pa prem ixpiitã kormã akupỹm kaxkwa hwỳr àpir kêt ri inhno ho omunh o ri hkôt ixpa. Nẽ mẽ ijamak o kapẽr mar o ri hkôt ixpa. Nẽ mẽ inhĩhkra ho hkupênh o ri hkôt ixpa. 2 Na pre kaxkwa kamã Hipêêxà hkôt ri pa ho pa htã amnẽ pika hwỳr mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nẽ jar mẽ pakamã kato pa pre mẽ ixkwỳjaja omu. Tã mẽ ixte omunh xà hkôt na pa htem amnhĩ xô ri tanhmã mẽ amã harẽnh to. Koja nhỹrmã akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr pu mẽ kuri pahtĩr tũm nẽ pamex nẽ papa ho papa. 3 Na pa prem tanhmã kapẽr to hã mar o ri hkôt ixpa. Nẽ kot tanhmã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx to hã omunh o ri hkôt ixpa. Ta kagàja kamã amnhĩ xô ri ixprĩ hã mẽ amã harẽ nẽ hã kagà. Mẽ ate ixpyrà nẽ aprĩ hã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã harẽnh mar kaxyw. Jao mẽ pahpiitã te ixkre tipxi kamã mẽ papa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o papa nẽ axpẽn kôt pajamaxpẽr o ri papa. Jao Mẽpanhĩpêêxà Maati mẽ Kra Jejus Kris wa hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. 4 Tã pa mẽ amã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar hãmri nẽ mẽ ixpyrà nẽ ajamakêtkati nẽ akĩnh nẽ ri apa kaxyw.

### *Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh*
*Juãw 8.12; Epes 5.3-21; Wam Tesarõn 5.5; Eprêw 4.14-16, 9.11-14*

5 Nẽ Jejus kot tanhmã mẽ inhmã Tĩrtũm jarẽnh toja kot paj amnhĩ xô ri mẽ amã hã kagà. Nà Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêxja mex o mex. Aa kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt. Mex o mex jakamã na hte tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to mã amnhĩ jagjênh kêt. Ãm kot amnhĩ to mex o kot amnhĩ to mex rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh na. 6 Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj kêt ã mẽ pamã karõ jakamã kot puj mẽ pahpê hkra hã amnhĩ jarẽnh tã amnhĩ tomnuj pix o ri papa nẽ ãm pahpê hkra hã amnhĩ jarẽnh kaprỳ nẽ amnhĩ to paxêx. Tĩrtũm krajaja na htem amnhĩ tomnuj o pa hkêt nẽ. 7 Nom kot puj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nẽ uràk nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o papa. Nẽ kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ te ixkre tipxi kamã ri Tĩrtũm mẽ Kra Jejus Kris wa hkôt axpẽn to papa pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Na pre Jejus mẽ panê ty nẽ hkamrô axkapĩ. Jao mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ panê mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Jakamã ãm kukwak ri pix mã na pu htem tãm amnhĩ nhĩpêx o ri papa.

### *Mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh*

8 Nẽ mẽ pahte tõhã tanhmã amnhĩ tomnuj to jakamã kot puj mẽ aa pahte amnhĩ tomnuj kêt ã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ ã amnhĩ jarẽnh anhỹr o paxêx. Tĩrtũm kot mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj ã mẽ pahpumunh xwỳnh kênã.

*Mẽ pahte amnhĩ tomnuj nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Xiakre 4.9-10*

9 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ pahkaprĩ nẽ. Nẽ tokyx amnhĩ to Tĩrtũm wỳ. Hãmri nhũm mẽ pama nẽ Jejus kukwak ri tanhmã hã mẽ pahto hkêt nẽ. Ãm amnhĩ katut kôt tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj tota rẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ. Ra kot mẽ pahtã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Na hte Tĩrtũm amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to. Tã ra kot mẽ pahpê hkrajaja mẽ pahte amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut kôt rẽnh par ã amnhĩ jarẽnh jakamã na pre ã mẽ panhĩpêx anẽ. Na hte mẽmoj tã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hãmri nhũm apkati nhũm ihkjê ho kumẽ nẽ axtem tanhmã mẽmoj jarẽnh to hkêt nẽ. 10 Ra kot mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh ã mẽ pajarẽnh jakamã kot puj mẽ pahtõ ã mẽ pajarẽnh anhỹrja ma nẽ hkôt pajamaxpẽr kêt japêr. Rỳ kuma nẽ ãm kuma nẽ pajamaxpẽr o:

—Nà ixte tanhmã amnhĩ tomnuj tore hã.

Anhỹr o amnhĩ jarẽ. Hãmri nẽ te ate Tĩrtũm hêx xwỳnh ã harẽnh pyràk. Jao amã kapẽr mar prãm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

# 2

*Jejus kêp mẽ paxyr pê Tĩrtũm mã kapẽr xwỳnh ã harẽnh*

*Wam Ximotre 2.5; Eprêw 9.11-14*

1-2 E mẽ ate amnhĩ tomnuj o apa hkêt kaxyw na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mar hãmri nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt kaxyw. Jejus Kris na pre mẽ pahpiitã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ panê ty. Jakamã kot puj mẽ pahpê hkrajaja tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ja hã mẽ pahpumu nẽ te kêp mẽ paxyr pê Tĩrtũm mã kapẽr xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Mẽ pakurom aa kot amnhĩ tomnuj kêt jakamã na hte mẽ paxyr pê Tĩrtũm mã kapẽr nhũm kuma. Hãmri nẽ kukwak ri pix mã mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to piitã amnhĩ katut kôt rẽnh pa nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

*Tĩrtũm krajaja kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ kãm karõ*

3 Nẽ na pu htem Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa hã amnhĩ pumunh kôt pahpê hkra hã amnhĩ pumunh mex nẽ. 4 Nom koja mẽhõ kêp hkra hã amnhĩ jarẽnh tã hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ ãm kêp hkra hã amnhĩ to hêx. 5 Na htem Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa pê kãm hkĩnh tỳx ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Nẽ kêp hkra hã amnhĩ to amnhĩrĩt mex o pa. 6 Jakamã kêr ka mẽ apê Jejus Kris kwỳ hã amnhĩ jarẽnh xwỳnhjaja hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

*Mẽ pamã axpẽn kĩnh ã mẽ pamã karõ*

*Juãw 13.34-35; Wam Juãw 3.14-18*

7 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Inhmã mẽ akĩnh jakamã na pa ã mẽ amã mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà anẽ. Kot paj mẽ amã mẽmoj nyw jarẽnh kêt nẽ. Ra mẽ ate mẽmoj mar xwỳnhta kot paj axte mẽ amã harẽ. Mẽ pamã axpẽn kĩnh nẽ tãm axpẽn nhĩpêx o papa hã Tĩrtũm kot mẽ pamã karõta. Ra mẽ ate mar tã kot paj axte mẽ amã harẽ nẽ hã kagà. 8 Wam Tĩrtũm kot mẽ pamã axpẽn kĩnh ã mẽ pamã karõja kormã Jejus kot mẽ panê htyk hkêt ri kot mẽ pamã hã karõta na. Tã ra Jejus kãm mẽ pajapê xàj mẽ panê htyk jakamã na pa axte ã mẽ ate axpẽn nhĩpêx anhỹr o apa hã mẽ amã karõ nẽ hã kagà. Mẽ ate Kris pyrà nẽ amã axpẽn kĩnh xàj tanhmã axpẽn kutã anojarêt to ho ri apa kaxyw. Nom kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem ã axpẽn nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Tã hkôt amnhĩ xunhwỳ hãmri nẽ ã axpẽn to mex o papa anẽ. 9-11 Tã koja mẽhõ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã kãm hkwỳjê hkĩnh kãm àmnhĩx ri mẽ kutã nojarêt o pa hkêt nẽ. Hãmri nẽ kot Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh ã amnhĩ to hêx. Jao te htỳx ri kamàt kô kamã pa pyràk. No koja mẽhõ kãm hkwỳjê hkĩnh kãm mẽ kutã nojarêt o pa nẽ mããnẽn Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Jao te hirã kamã ri pa pyràk. Jakamã tanhmã hkwỳjê homnuj to ho pa hkêt nẽ mẽ piitã mẽ ho mex o axpẽn pyràk o pa.

*Juãw kot mẽ piitã ahpỹnhã tanhmã mẽ kãm kapẽr to*

12-14 E kot pa ahpỹnhã tanhmã mẽ amã
ixkapẽr to nẽ hã kagà. Mẽ apiitã te mẽ apê
ixkra pyràk. Na ka prem Jejus kôt amnhĩ
xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ
Kra kukwak ri mẽ ate amnhĩ tomnuj pi-
itã amnhĩ katut kôt rẽnh pa nẽ axte kãm
hamaxpẽr kêt nẽ. Jakamã ra mẽ ate Tĩrtũm
kêp Mẽpanhĩpêêxà Maati hã omunh mex.

Nẽ mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã
amgrà xohtô xwỳnhjaja. Amnepêm am-
rakati ri Jejus ra rãhã ri pa ho pa xwỳnhja
kôt mẽ ate amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot
paj mẽ amã tanhmã ixkapẽr to nẽ hã kagà.

Nẽ mẽ akwỳjaja ham Jejus kôt mẽ ate
amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja ra mẽ ate
Tĩrtũm kapẽr mã ajamaxpẽr rãhã ho ri apa.
Jakamã na hte Satanasti mẽ ate amnhĩ
tomnuj prãm xàj tee ri tanhmã mẽ akrã hto
ka mẽ Jejus nhỹ hã kutã amnhĩ to htỳx pê
hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

### *Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to*
### *Matêwre 6.24; Eprêw 11.24-26; Xiakre 4.4*

15 Nẽ kêr ka mẽ amã Tĩrtũm kôt amnhĩ
nhĩpêx prãm xàj mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ
hamaxpẽr punuj xwỳnhjê hkôt ri amnhĩ
nhĩpêx kêt nẽ. Kot kaj mẽ hkôt amnhĩ
nhĩpêx hãmri nẽ amã Tĩrtũm kĩnh kêt ã
amnhĩ to amnhĩrĩt. 16 Mẽ kot amnhĩ tom-
nuj xwỳnhjaja na htem mẽmoj punuj mã
hamaxpẽr nẽ hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj
to. Nẽ mẽmoj pumu nẽ ra kãm ho õ hprãm
nom Tĩrtũm pê ja omnuj ã hkamnhĩx kêt
nẽ. Rỳ tanhmã mẽhõ kot amnhĩ tomnuj
to hã omu nẽ hkôt kãm amnhĩ nhĩpêx
prãm. Nẽ tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho
ri pa. Ã na hte mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Mẽ
kot amnhĩ nhĩpêxja Mẽpanhĩpêêxà Tĩrtũm
kãm hprãm kêt. 17 Koja nhỹrmã mẽ kot
tanhmã amnhĩ tomnuj toja piitã hapêx pa.
Nẽ mẽ hamaxpẽr punujja mããnẽn nhỹrmã
hapêx pa. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ
pa xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ xà htỳx kamã
hamak rãhã ho pa ho pa. No Tĩrtũm kôt mẽ
kot amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjaja koja
mẽ kurom kuri htĩr tũm nẽ mex nẽ hkĩnh
nẽ pa ho pa.

### *Kãm Kris kurê xwỳnh maati jarẽnh*
### *Wam Juãw 4.1-6; Sikũn Juãw 7-11*

18 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kris akupỹn mẽ
pahwỳr wrỳk kukamã koja mẽmoj tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to. Na pre ra Kris kôt mẽ
panhĩõja mẽ pamã ã harẽnh anẽ nẽ harẽnh
o:

—Koja mẽ panhõ Pahihti Kris akupỹn
mẽ pahwỳr wrỳk kaxyw hãmri nhũm kêp
Kris ã amnhĩ to hêx xwỳnh maati kumrẽx
nhỹhỹnh kato. Hãmri nẽ hêx rom te Kris
pyrà nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ
tanhmã mẽ hipêx to ho pa nhũm rĩ kormã
Kris akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ. Anẽ.

Na pre hkukamã ã harẽnh anẽ ka mẽ
harẽnh ma. Tã ra mẽ kêp Kris ã amnhĩ to
hêx xwỳnhjaja ohtô nẽ mra nẽ kãm hkurê
xwỳnh maatita kukamã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to pê mẽ kãm amnhĩ to hêx o pa.
Jakamã na pa ixprĩ hã mẽ amã tanhmã mẽ
harẽnh to. Koja tokyx kêp Kris ã amnhĩ
to hêx xwỳnh maatita nhỹhỹnh mẽ pahwỳr
kato. 19 Na pre hkwỳjaja mẽ pahpê Kris
kwỳjê hkôt ri pa htã mẽ pahkĩnhã kêp Kris
kwỳ hkêt. Kêp hkwỳ ronhỹx arĩ mẽ pahkôt
Kris kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom axtem nẽ
àhpumunh tỳx pyrà nẽ mẽ pahkaga nẽ htỳx
tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Jao kêp
Jejus kwỳ hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt.

20 No kêt mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na
pre Jejus mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ
pahkarõ mã agjê nẽ mẽ pahkrãm kapẽr
mex jagjê. Jakamã na pu mẽ mẽ kêp Kris
kwỳ hkêt xwỳnhjê rom Tĩrtũm kapẽr mar
mex nẽ.

21 Xà mẽ ate Tĩrtũm kapẽr ã kagà pumunh
kêt kôt na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà
anẽ? Nà ra mẽ ate omunh nẽ mar mex
kênã. Tã mẽ ate mẽ kot tanhmã Jejus o
hêx to xwỳnhjê pumunh mex nẽ mẽ harẽnh
mar mex kaxyw na pa ã mẽ awỳr kagà
nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ. Kêr kê mẽ mẽmo
arĩgro hã mẽ awỳr agjê nẽ tanhmã mẽ amã
Jejus o hêx to ka mẽ aprĩ hã mẽ omunh mex
kurê kumrẽx. 22 Tanhmã na htem Jejus o
hêx to? E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã
mẽ harẽnh to ka mẽ inhma. Nà koja mẽhõ
mẽ amã tanhmã harẽnh to nẽ harẽnh o:

—Nà Jejus kêp Tĩrtũm Kra hkêt. Tĩrtũm
kot mẽ pahwỳr mẽnh kêt tã ka htem atỳx
kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kwa

kêt mẽ ixkapẽr kôt mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa.

Anhỹr o mẽ amã kapẽr ka mẽ ama nẽ kãm Kris mẽ Tĩrtũm wa hkĩnh kêt xwỳnh ã omunh kurê kumrẽx. 23 Koja mẽhõ Tĩrtũm Kra Jejus kaga nẽ mããnẽn Hipêêxà kaga. No koja mẽhõ Tĩrtũm Kra hkôt amnhĩ xàm nẽ mããnẽn Hipêêxà hkôt amnhĩ xãm.

### *Mẽ pahte Kris kaga pymaj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

24 Amnepêm mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳrta ã na ka prem kêp Tĩrtũm Kra hã Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnh ã harẽnh ma. Tã kêr ka mẽ arĩ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ anẽ nẽ Mẽpanhĩpêêxà Maati mẽ Kra wa hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o apa rãhã ty. 25 Hãmri nẽ wa kuri atĩr tũm nẽ amex kumrẽx nẽ apa ho apa. Ra Jejus kot ja jarẽnh xà hkôt.

26 Na pa ã mẽ amã ixkapẽr nẽ hã kagà anẽ. Mẽ aprĩ hã mẽ amã Jejus o hêx xwỳnhjê kapẽr mar nẽ mẽ kot mẽ amã hêx kôt mẽ omunh mex kaxyw. 27 Tĩrtũm Karõ na pre mẽ akarõ mã gjêx pa nẽ mẽ amã Tĩrtũm kapẽr piitã o amnhĩrĩt mex o mẽ akôt pa. Jakamã mẽmo kaxyw kot kaj mẽ Tĩrtũm kapẽr o hêx xwỳnhjaja kot tanhmã harẽnh toja ma? Ra Tĩrtũm Karõ kot mẽ amã ho amnhĩrĩt o mẽ ajahkre mex o pa kênã kot ka kêt mẽ nhãm mẽ kapẽr ma. Na hte Tĩrtũm Karõja mẽ urà nẽ Tĩrtũm kapẽr ho hêx kêt nẽ. Ãm katàt kôt kot ho amnhĩrĩt mex jakamã kwa kêr ka mẽ mar tỳx nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa.

### *Mẽ pahte tãm ri amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pamã karõ*

*Juãw 14.25-26, 15.1-8*

28 E Jejus kôt ixkrajaja. Kêr ka mẽ arĩ Kris kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Kê nhỹrmã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk o tẽ ka mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ akĩnh nẽ. Nẽ akĩnh kãm axàmnhĩx kutã mra nẽ hkaxpa nẽ amnhĩ kamã amã uma hkêt nẽ. Rỳ mẽmoj tã amnhĩ tã apijaàm kêt nẽ. Ãm axàmnhĩx akĩnh nẽ ma kutã mra. 29 Krisja mex o mex jakamã na pu htem uràk nẽ amnhĩ to mex o ri papa. Mẽ pahte amnhĩ to mex o papa xwỳnhjaja uràk nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm kra na pu mẽ.

# 3

### *Tĩrtũm krajê hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to*

*Rõmãn 8.18; Sikũn Korĩt 3.18; Sikũn Pêtre 3.11-14*

1 Nẽ Mẽpanhĩpêêxà Maati kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx jakamã na pre mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr ã mẽ pahpumunh kôt mẽ pahpê hkra hã mẽ pajarẽ pu mẽ pahpê hkra nẽ ri papa. Ja na mẽ pamã mex o mex. Nom mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja kot hprĩ hã ja hã mẽ pahpumunh kêt jakamã na htem mẽ pahte tãm amnhĩ nhĩpêx ã mẽ pahpumu nẽ tee ri hamaxpẽr.

2 E Kris kôt ixkwỳjaja. Ra mẽ pahpê Tĩrtũm kra htã kormã mẽ pahte amnhĩ kukamã mẽ pahprĩ hã ja hã amnhĩ pumunh mex kêt. Koja nhỹrmã Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ pu mẽ pano ho tanhmã kute hã omunh mex nẽ. Hãmri nẽ tã te kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx mex o papa. Ra mẽ pahte ja mar mex. 3 ã mẽ pahte amnhĩ kukamã pajamaxpẽr anhỹr o papa xwỳnhjaja na pu htem kormã amnhĩ wỳr Jejus kamã pajamak o papa. Pê uràk nẽ mẽmoj punuj mã pajamaxpẽr kêt o papa. Nẽ uràk nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ.

### *Tĩrtũm krajaja kot amnhĩ tomnuj o pa hkêt ã mẽ kãm karõ*

4 Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Tã kot puj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ mẽ uràk nẽ kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx. 5 No Jejus na pre mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer kaxyw mẽ pahwỳr wrỳ. Aa kot amnhĩ tomnuj kêt jakamã tapxipix kot mẽ pahpãnhã amnhĩrer mã tãm. Ra mẽ pahte ja jarẽnh mar mex. 6 Jakamã mẽ pahpê hkwỳjaja na pu htem ri pahtỳx tanhmã amnhĩ tomnuj to ho papa hkêt nẽ. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja kêp hkwỳ hkêt. 7 Nom koja mẽhõ Kris pyrà nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o pa hãmri nẽ kêp Tĩrtũm kraa. Jakamã kwa koja mẽhõ Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã mẽ amã kapẽr to ka mẽ ama nẽ ãm ama. 8 Mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja na htem Satanasti hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Satanastija

Tĩrtũm kot mẽmoj to kator krax rũm nhũm ã kot amnhĩ tomnuj anhỹr o pa xwỳnh na. Tã ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o paja o hapêx par kaxyw na pre Tĩrtũm Kra Jejusja amnẽ pika hwỳr wrỳ.

9 Nom mẽ papajaja mẽ pahpê Tĩrtũm kra na pu mẽ. Na pre mẽ pahwỳr amnhĩ Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ mã gjêx pa nẽ mẽ pahkôt pa ho pa. Jakamã tanhmã kot puj wem amnhĩ to nẽ Satanasti pyrà nẽ pahtỳx ri amnhĩ tomnuj o papa? Nà kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. 10 Koja mẽhõ tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ hãmri nẽ mããnẽn hkwỳjê kamã ukaprĩ hkêt nẽ. Hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o kêp Tĩrtũm kra hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ãm kêp Satanasti hkra hã amnhĩ to amnhĩrĩt kurê kumrẽx.

### *Mẽ pamã axpẽn kĩnh o te Jejus kãm mẽ pahkĩnh pyràk ã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 22.39; Rukre 10.25-37; Juãw 13.31-35*

11 Nẽ kêr ka mẽ arĩ amã axpẽn kĩnh pê tãm axpẽn nhĩpêx o ri apa rãhã nẽ. Te amnepê mã mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã arĩgrota ã mẽ kot mẽ amã ja hã karõ pyrà nẽ. 12 No mẽ ri finat Kaĩ kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Kêp Satanasti hkra jakamã na pre htõja pĩ. Kurom kot tãm amnhĩ nhĩpêx ã omu nẽ kamã gryk nẽ kupĩ. 13 Tã koja mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjaja Kaĩ pyrà nẽ kêp mẽ aprãm nõkati nom kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. 14 Kormã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt ri na pu prem mẽ uràk nẽ amnhĩ tomnuj o papa. Jao mẽ pahpê kuwy hwỳr papa mã xwỳnh. Tã mẽ pahte Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã ra pahpê Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri pahtĩr tũm nẽ papa mã xwỳnh. Jakamã na pu htem mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjê kurom pamã mẽ piitã mẽ hkĩnh o tanhmã mẽ ho mex to ho papa. Mẽ kãm amnhĩ kwỳjê hkĩnh kêt xwỳnhjaja arĩ mẽ kêp kuwy hwỳr mẽ pa mã xwỳnh na mẽ. Ra mẽ pahte ja jarẽnh mar mex. 15 Mẽ kãm mẽ hpar prãm o mẽ pa xwỳnhjaja koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Ra mẽ pahte mããnẽn ja mar mex. Jakamã kwa mẽ amã akwỳjê hprãm nõkati ho ri mẽ apa xwỳnhjaja. Tĩrtũm noo mã te ra mẽ ate mẽ hpar pyràk jakamã kot kaj mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa hãmri nẽ nhỹrmã Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr axàpir kêt nẽ.

16-18 E ixkwỳjaja. Kwa kêr pu mẽ pajakwa pix o pamã axpẽn kĩnh ã amnhĩ jarẽnh kêt nẽ. Mããnẽn axpẽn kutã panojarêt o ri papa. Nẽ tanhmã axpẽn to mex to. Tanhmã na pre Jejus kãm mẽ pajapê hã amnhĩ nhĩpêx to? Nà na pre kãm mẽ pamex prãm xàj mẽ panê ty. Kãm amnhĩ tã ma hkêt kãm mẽ pakamã ukaprĩ xàj mẽ panê ty. Tã kêr pu mẽ uràk nẽ pahkwỳjê kamã paxukaprĩ ho mẽ kutã panojarêt rãhã ho papa. Jao mẽ paxàpkur xà hã panhõ pumu nẽ nhỹri pahkwỳjê hõ pumu nhũm kêp amrakati. Pu mẽ tee ri ja hã omu hãmri nẽ kãm mẽ panhõta kwỳ gõ. Kot pu mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ hãmri nẽ pamã Tĩrtũm kĩnh ã amnhĩ jarẽnh kaprỳ. 19 Nẽ kot puj mẽ ã axpẽn to mex o papa anẽ nẽ ra pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Hãmri nẽ ra paxàmnhĩx kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to ho papa. Amnhĩ kamã pamã uma hkêt nẽ paxàmnhĩx pajamakêtkati nẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to.

### *Mẽ paxàmnhĩx amnhĩ to Tĩrtũm wỳr ã mẽ pamã karõ*

20 Nẽ kot puj mẽ mẽmo arĩgro hã tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nẽ tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ amnhĩ kamã pagryk nẽ. Na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj to hã mẽ pahpumu nom arĩ kãm mẽ pajapêê. Mẽ parom àhpumunh o àhpumunh jakamã kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj prãm kêt ã mẽ pahpumunh mex. 21 Jakamã puj mẽ ã kãm pajamaxpẽr anẽ nẽ amnhĩ kamã pamã uma hkêt kãm paxàmnhĩx tanhmã ri amnhĩ to hwỳr to ho ri papa. 22 Kot puj mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa rãhã nẽ mẽmoj tã kuwỳ. Nẽ kãm hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã amnhĩ pumunh kôt mẽmoj tã kuwỳ. Hãmri nhũm mẽ pama nẽ tanhmã mẽ pamã mẽmoj to rỳ mẽ pamã mẽmoj gõ.

### *Te ixkre pixi kamã mẽ pahtipxi pyràk ã mẽ pamã karõ*

23 Nẽ tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã na hte Tĩrtũm mẽ pamã karõ? Nà mẽ pahte amnhĩ kaxyw Kra Jejus Kris

kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o papa hã na hte mẽ pamã karõ. Nẽ kapẽr xà hkôt pamã axpẽn kĩnh o mẽmoj to axpẽn kutã panojarêt o papa hã na hte mẽ pamã karõ. Na hte ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ pamã karõ anẽ. 24 Jakamã kot puj mẽ kapẽr xà hkôt axpẽn nhĩpêx o papa nẽ te ixkre tipxi kamã mẽ pahte axpẽn kôt Tĩrtũm kôt ri papa pyràk. Ra kot mẽ pahwỳr Karõ rẽnh nhũm kot mẽ pahkarõ mã gjêx jakamã na hte mẽ pahkôt pa ho pa hã amnhĩ to amnhĩrĩt.

# 4

*Mẽ kot Kris kapẽr jarẽnh ã amnhĩ to hêx xwỳnhjê jarẽnh*

*Wam Korĩt 12.1-3; Wam Juãw 2.18-26; Sikũn Juãw 7-11*

1-3 Nẽ koja mẽhõ Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre kaxyw mẽ amã tanhmã Jejus Kris jarẽnh to nẽ ãm hãmri harẽ nẽ harẽnh o:

—Na pre Tĩrtũm Kra Jejus mẽ pahwỳr wrỳ nẽ ĩ ho ĩ ho mẽ pakamã kato. Tĩrtũm tãm na pre mẽ pahwỳr kumẽ nhũm wrỳ.

Anhỹr o mẽ amã harẽ ka mẽ ama nẽ kapẽr kôt ajamaxpẽr kurê kumrẽx. Ãm hãmri na hte Tĩrtũm Karõ nhỹ ã harẽnh anẽ. No koja Jejus kêp Tĩrtũm Kra hkêt ã harẽ ka mẽ ama nẽ ãm ama nẽ hkôt ajamaxpẽr kêt nẽ. Kãm Kris kurê xwỳnh maati nhỹ hã kapẽr xwỳnhjaja na hte ã harẽnh anhỹr o pa. Na ka prem ra kãm Kris kurê xwỳnh maatija tokyx hpôx ã harẽnh ma. Tã na ra ỹ hã kapẽr xwỳnhjaja ohtô nẽ pika piitã hkôt mẽ hkôt pa nẽ te Tĩrtũm Karõ nhỹ hã mẽ kãm kapẽr pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nom ãm amnhĩ to hêx o pa. Jakamã e kwa ixkwỳjaja. Koja mẽhõ mẽ awỳr mra nẽ tanhmã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh to ka mẽ aprĩ hã ama nẽ rĩ kormã kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã harẽ rỳ kot amnhĩ to hêx xwỳnh ã harẽ.

4 Kêt mẽ papajaja jajê rom mẽ pahpê Tĩrtũm kra na pu mẽ. Nẽ Tĩrtũm Karõ kot ra mẽ pahkarõ mã gjêx xwỳnhta hihtỳx o jajê piitã mẽ hakrenh. Jakamã na pu htem ỹ hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx o papa nhũm mẽ tee ri tanhmã mẽ pamã Jejus o hêx to kaprỳ. Pu mẽ kuma nẽ ãm mẽ kuma. 5 Mẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt jakamã na htem hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja axtem na. Jakamã na htem Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri tanhmã hkra hkêt xwỳnhjê mã kapẽr to ho pa nhũm mẽ kuma nẽ kãm mẽ mar prãm nẽ. 6 Nom mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na pa htem mẽ kurom Tĩrtũm nhỹ hã ixkatàt kôt ãm hãmri mẽ amã kapẽr jarẽnh o ri ixpa. Jakamã ka mẽ apê hkra hã mẽ amã mẽ inhmar prãm nẽ. No mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja kãm mẽ inhmar prãm kêt.

Na pu htem pahprĩ hã mẽ kapẽr ã mẽ kuma nẽ rĩ kormã tanhmã mẽ harẽnh to. Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr ã mẽ harẽ rỳ kãm hkurê xwỳnh maati nhỹ hã kapẽr ã mẽ harẽ.

*Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh*

*Juãw 3.16-21; Rõmãn 5.5-9, 8.35-37*

7 E ixkwỳjaja. Na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ pahpê hkrajê ho pu mẽ pamã axpẽn kĩnh nẽ. Jakamã kêr pu mẽ ã axpẽn nhĩpêx anhỹr jao axpẽn to mex pix nẽ. Ã Tĩrtũm kot mẽ panhĩpêx anhỹr jakamã kêr pu mẽ pahpê hkrajaja ỹ hã ã axpẽn nhĩpêx anhỹr o ri papa.

8 Koja mẽhõ Tĩrtũm kĩnhã kãm mẽ hkwỳjê hkĩnh kêt hãmri nẽ mẽ kamã ukaprĩ hkêt o pa. Hãmri nẽ kêp Tĩrtũm kra hkêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt mex nẽ.

9-10 Tĩrtũm kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx. Kormã mẽ pamã hkĩnh kêt ri nhũm kumrẽx amnhĩ rom kãm mẽ pajapê ho pa. Nẽ kãm mẽ pajapê xàj mẽ pahwỳr Kra pyxita mẽ. Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã kot mẽ panê htyk kaxyw. Mẽ pahte kukwak ri amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx nẽ nhỹrmã wa kuri pahtĩr tũm nẽ pamex nẽ papa ho papa kaxyw. Ã na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr Kra mẽnh anhỹr o kãm mẽ pajapê hã amnhĩ to amnhĩrĩt.

11 E ixkwỳjaja. Tĩrtũm kãm mẽ pajapê htỳx jakamã kwa kêr pu mẽ uràk nẽ pamã axpẽn kĩnh o papa. Nẽ axpẽn kamã paxukaprĩ nẽ. 12 Aa mẽ pahtõ pahte pano ho Tĩrtũm pumunh kêt tã na hte mẽ pakamã pa ho pa. Pu mẽ kãm mẽ pajapêta pyrà nẽ ỹ hã pamã axpẽn kĩnh o papa. 13 Na pre mẽ pahwỳr Karõ rẽ nhũm mẽ pahkarõ

mã agjê pu mẽ ỹ hã kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o papa.

14 Nẽ mẽ ixpê Jejus nhỹ hã mẽ ajahkre xwỳnhjaja. Mẽ ixte kot amnhĩ nhĩpêx nẽ kot mẽmoj tanhmã ho hã omunh o ri hkôt ixpa jakamã na pa htem ma mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa. Nẽ mẽ kãm harẽnh o:

—Tĩrtũm na pre mẽ pahwỳr Kraja mẽ. Kot mẽ pahpiitã mẽ panê htyk kaxyw mẽ pahwỳr kumẽ. Anẽ.

15 Mẽ kot Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã harẽnh o pa xwỳnhjaja na hte Tĩrtũm mẽ kamã pa ho pa nhũm htem ỹ hã ã Kra jarẽnh anhỹr o pa.

16 Na pu mẽ ra pahprĩ hã Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hã amnhĩ tã omu. Kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx ã amnhĩ tã omu. Jakamã kot puj mẽ uràk nẽ ỹ hã pamã mẽ piitã mẽ hkĩnh o papa. Tĩrtũm mẽ mẽ pahtipxi nẽ ri papa kênã.

### *Mẽ kãm axpẽn kĩnh xwỳnhjaja kãm Tĩrtũm puma hkêt ã mẽ harẽnh*

17 Nẽ kot puj mẽ pamã axpẽn kĩnh o papa nẽ mããnẽn Kris kôt amnhĩ nhĩpêx ho papa. Hãmri nhũm nhỹrmã Tĩrtũm kot Kra mẽ wa kuri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi jarẽnh kaxyw pu mẽ tee ri amnhĩ kukamã pajamaxpẽr kêt nẽ. Ra amnhĩ nhĩxi jarẽnh ma nẽ pahkĩnh nẽ.

18 Nẽ koja mẽhõ kãm hkwỳjê hkĩnh kêt nẽ tanhmã hõ homnuj to. Hãmri nẽ kot amnhĩ tã tanhmã ho pymaj kãm uma ho hwỳr mrar kêt nẽ. No koja kãm hkwỳjê hkĩnh nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa nẽ kãm mẽ uma hkêt nẽ. 19 Tĩrtũm kumrẽx na pre kãm mẽ pajapê nẽ mẽ pakukamã tanhmã mẽ pahto mex to. Tã pu mẽ ra amnhĩ pyrà nẽ pamã hkĩnh o papa. Nẽ pamã mẽ piitã mẽ hkĩnh o papa.

20 Nẽ koja mẽhõ kãm Tĩrtũm kĩnh ã amnhĩ jarẽnh tã kãm hkwỳjê hõ hprãm nõkati hãmri nẽ ra kãm Tĩrtũm prãm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Kot kaj mẽ ano ho akwỳjê pumunh o apa xwỳnhta amã hkĩnh kêê tã tanhmã kot ka we amnhĩ to nẽ ate ano ho Tĩrtũm pumunh kêêta amã hkĩnh ã amnhĩ jarẽ? Nà ka ã amnhĩ jarẽnh anhỹr o amnhĩ to axêx. 21 Na pre Tĩrtũm mẽ pamã kapẽr o amnhĩrĩt o:

Kot kaj mẽ amã ixkĩnh hã kot kaj mẽ mããnẽn amã akwỳjê hkĩnh o mẽ ho mex o ri apa. Anẽ.

# 5

### *Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã axpẽn kĩnh ã mẽ pamã karõ*

1 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh ã harẽnhja. Koja mẽhõ kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ Jejus kôt amnhĩ xãm hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ ho hkra.

Nẽ koja mẽhõ kãm Tĩrtũm kĩnh hã koja mããnẽn kãm hkwỳjê hkĩnh o pa. 2 Ja pyrà nẽ kot puj mẽ pamã Tĩrtũm kĩnh nẽ kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nẽ mããnẽn pamã krajê piitã mẽ hkĩnh ho papa.

3 Nẽ kot puj mẽ pamã Tĩrtũm kĩnh nẽ nhũm kapẽrja mẽ pahpê hihtỳx kêt nẽ. Pu mẽ pamã Tĩrtũm kĩnh ã kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa.

4-5 Na pu prem amnhĩ kaxyw Tĩrtũm Kra Jejus kôt pajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pahto hkra pu mẽ ỹ hã amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o papa. No ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri papa hkêt nẽ.

### *Mẽmoj axkrunẽpxi nẽ kot Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã ho amnhĩrĩt*

*Juãw 1.32-34, 3.36, 5.31, 15.26*

6 Nẽ Jejus pix na pre Tĩrtũm mẽ pakaxyw ãm nhũm kêp Kra hã mẽ pahwỳr wrỳ. Hãmri nhũm Juãw Paxisja pyhti kamã hkrã kumrã. Kêp Tĩrtũm Kra hã hkrã kumrã. Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr kôt ma tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ ri hkwỳjê mã kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Tã nhũm mẽ kupĩ nhũm kêp Tĩrtũm Kra hã pĩ kahpa hã ajêt nẽ ty nẽ hkamrô axkapĩ. Ã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm Karõja kêp Kra hã mẽ pamã ho amnhĩrĩt. Ãm hãmri na hte ã tanhmã mẽmoj to amnhĩrĩt to anẽ. Mẽmoj to hêx kêt jakamã na pre Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã mẽ pamã ho amnhĩrĩt.

7 Nẽ kêp Tĩrtũm Kra hã mẽ pamã mẽmoj to axkrunẽpxi nẽ ho amnhĩrĩt. 8 Tĩrtũm Karõ na pre kêp Kra hã mẽ pamã ho amnhĩrĩt pu prem kêp Kra hã omu. Nẽ Juãw Paxis kot hkrã kumrãrta ã pu mẽ mããnẽn kêp Tĩrtũm Kra hã kot ho amnhĩrĩtja ã omu. Nẽ

mããnẽn kêp Tĩrtũm Kra hã pĩ kahpa hã jêt nẽ htyk nẽ hkamrô pikapĩrta ã mẽ pamã ho amnhĩrĩt pu mẽ kêp Kra hã omu. E mẽ pamã mẽmoj to axkrunẽpxi nẽ Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã kot ho amnhĩrĩt xwỳnh na jajaja.

9 Nẽ na pu htem jar pahkwỳjaja kot axpẽn mar xà hã ixkre kamã mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt pajamaxpẽr. Tã koja Tĩrtũm tanhmã mẽ pamã mẽmoj to amnhĩrĩt to pu mẽ hkôt pajamaxpẽr kurê kumrẽx. Kêp Tĩrtũm kênã kot pu kêt mẽ kapẽr prã nẽ hkôt pajamaxpẽr kêt. Tãm na pre mẽ pamã Jejus kêp Kra hã ã ho amnhĩrĩt anẽ. 10 Jakamã mẽ pahte Tĩrtũm Kra hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na pu prem Jejus kêp Kra hã harẽnh ma nẽ hkôt pajamaxpẽr kurê kumrẽx. No mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kot kêp Kra hã harẽnh ma nẽ ãm kuma nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Jao te Tĩrtũm kêp Hipêêxà hã amnhĩ to hêx pyràk ã harẽ.

11 E kot paj ixprĩ hã mẽ amã tanhmã ja jarẽnh to ka mẽ inhma. Nà na pre Tĩrtũm Krata mẽ pahpiitã panê ty. Jakamã kot puj mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja nhỹrmã ty nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ pahto mẽ pahtĩr. Pu mẽ wa kuri pamex nẽ pahtĩr tũm nẽ papa ho papa. 12 Mẽ pahpê Jejus kwỳjaja kot puj mẽ ã pahtĩr tũm nẽ papa anẽ. No mẽ kêp hkwỳ hkêt xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã ty nẽ mẽ pahpyrà nẽ wa hwỳr àpir kêt nẽ.

13 Na ka prem ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw Tĩrtũm Kra hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Tã pa ã mẽ amã kagàja nhĩpêx anẽ. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ mẽ pahte nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa hwỳr mẽ paxàpir ã mẽ pajarẽnhja mar nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr o ri apa kaxyw nẽ kapẽr prãr o ri apa hkêt nẽ.

### *Mẽ pahte paxàmnhĩx mẽmoj tã Tĩrtũm wỳr ã mẽ pajarẽnh*

*Juãw 14.13-14*

14 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem paxàmnhĩx pajamakêtkati nẽ mẽmoj tã tanhmã hwỳr to ho papa. Kot puj mẽ kãm hprãm xà hkôt mẽmoj tã kuwỳ nhũm mẽ pama. 15 Na pu htem mẽmoj tã kuwỳ nhũm mẽ pamar mex nẽ mẽ pahte mẽmoj tã hwỳr xà hkôt tanhmã mẽ pamã mẽmoj nhõr to rỳ tanhmã mẽmoj to. Ra mẽ pahte ja mar mex.

### *Tĩrtũm kot tanhmã hkra hkêt xwỳnhjê nhĩpêx to hã harẽnh*

*Rukre 22.31-32*

16-17 Nẽ koja Kris kôt mẽ anhĩõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka mẽ atõ tee ri ja hã omu nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Ho awỳ kê nê tanhmã kot amnhĩ tomnuj tota o hapêx nẽ ja nê ho htỳx kê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kot puj mẽ pahtõ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kêp omnuj nẽ. Tã kot puj mẽ amnhĩ tomnujta kaga nhũm ja hã mẽ pahpumunh kôt tanhmã hã mẽ pahto hkêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pixi koja ho hamakêtkati hkêt nẽ. Koja mẽhõ Tĩrtũm kaga ho hkaga nẽ aa hkôt amnhĩ xãm kêt nẽ. Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã omu nhũm ja kêp omnuj tỳx kumrẽx. Jakamã koja aa ho hkra hkêt nẽ. Nẽ aa kot hkaga ho hamakêtkati hkêt nẽ pa ho pa. Jakamã koja hkaga xwỳnhta nhỹrmã ty nẽ kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ.

18 Nẽ mẽ pahpê Tĩrtũm krajaja na pu htem amnhĩ tomnuj o papa hkêt nẽ. Tĩrtũm Kra Jejus kot ja pymaj mẽ panê Satanasti pumunh mex jakamã nhũm tee ri mẽ pahte tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj mẽ pano kupyr kaprỳ ho ri pa. Ra mẽ pahte ja mar mex. 19 Mẽ pahpê Tĩrtũm kra na pu mẽ. No mẽ kêp hkra hkêt xwỳnhjaja Satanasti kot amnhĩ tã mẽ ho htỳx pyràk o mẽ hipêx jakamã nhũm htem tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Mẽ pahte ja mar mex.

20 Nẽ mããnẽn ja mẽ pahte mar mex. Na pre Tĩrtũm Kra mẽ pahwỳr wrỳ nẽ mẽ pamã tanhmã Tĩrtũm o amnhĩrĩt to ho pa. Tapxipix kêp Mẽpahpãm ã mẽ pamã ho amnhĩrĩt. Tã Jejus kukwak ri mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã kot puj mẽ nhỹrmã wa kuri pahtĩr tũm nẽ pa mex nẽ papa ho papa.

21 E Kris kôt ixkwỳjaja. Kêr ka mẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã mãn ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã nẽ. No nhãm mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri mẽ amã kapẽr o hêx xwỳnhjê kapẽr ma nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx hkêt nẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Juãw na pa krĩ piitã hkôt mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ kurẽ.

# Sikũn Juãw

## Juãw kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr wam kagà nẽ mẽnh kôt hõ mẽnh

Juãw na pre kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho ri pa xwỳnhjê hõ na pre. Jakamã na pre hkrĩ hõ kamã Kris kôt htõx mẽ õ fãmii mã kagàja nhĩpêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ. Na pre hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx o pa xwỳnhjê hõ mẽ õ krĩ hwỳr mra nhũm Juãw kràmnhwỳ nita omu nẽ htỳx kot mẽ ahkre mex ã hkamnhĩx. Hãmri nẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hkwỳjê jahkre kaxyw amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr kuwỳ. Hãmri nhũm Juãw tee ri harẽnh ma nẽ kãm kagàja nhĩpêx nẽ kamã kot amnhĩ wỳr hwỳr nê kãm kapẽr nẽ hprĩ hã kãm tanhmã mẽ kot Tĩrtũm o hêx to ho pa hã tanhmã mẽ harẽnh to. Kot kamã harẽnh nẽ mẽ harẽnh mar hãmri nẽ mẽ axkãm hamak rom nẽ ri pa kaxyw. ã na pre Juãwja hkràmnhwỳ ni mẽ hkwỳjê mã mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh anẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Jejus kôt ixtõx. Xà mẽ amex? E ot
pa mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kumẽ.
Akrajaja nẽ apê mẽ hkatorxà mẽ mẽ ato ix-
pimrààtã mẽ awỳr kumẽ. Ixpê Juãw pigêtre
na pa. Inhmã mẽ akĩnh nom papxipix
inhmã mẽ akĩnh kêt. Mẽ pahpyrà nẽ mẽ
kot Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja
haxwỳja kãm mẽ akĩnh. 2 Mẽ pahte Tĩrtũm
kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa
jakamã na pu htem pamã axpẽn kĩnh o ri
papa.
3 Na pa hte mẽ pahto Mẽpanhĩpêêxà
maati Tĩrtũm wỳr o ixpa nẽ kãm:
—Pa Tĩrtũm. Ot pa mẽ amnhĩ to awỳ.
Akra Jejus Kris mẽ mẽ amnhĩ to war awỳ.
Kêr ka wa mẽ ixkamã axukaprĩ nẽ mẽ
ixkutã war anojarêt rãhã ho ri apa. Nẽ
tanhmã mẽ ixkrã hto pa mẽ ixàmnhĩx ija-
makêtkati nẽ ixkĩnh nẽ mẽ inhmã axpẽn
kĩnh nẽ axpẽn to mex o ri axpẽn kôt ixpa.
Nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

*Mẽ pamã axpẽn kĩnh kãm axpẽn to mex ã mẽ pamã karõ*

*Juãw 13.34-35; Wam Juãw 2.7-9, 3.14-18*

4 Nẽ na pa pre akra hkwỳjê pumu nhũm
mẽ inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma nẽ mẽ
ỹ hã ixkĩnh nẽ. Na xep prem Tĩrtũm kôt
amnhĩ xunhwỳ nẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx
mex o pa. Mẽ kot Mẽpanhĩpêêxà Maati
Tĩrtũm kapẽr ã kagà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã
inhmã amnhĩ jarẽ pa mẽ kuma nẽ ixkĩnh
nẽ. 5-6 Jakamã na pa ã amã ixkapẽr nẽ hã
kagà anẽ. E kwa Kris kôt ixtõx. Kêr pu
mẽ pamã axpẽn kĩnh o ri papa hã mẽmoj
to axpẽn kutã panojarêt rãhã ho ri papa. ã
ixujarẽnh anhỹrja nyw kêt. Amnepê mã mẽ
ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã arĩgrota ã na
prem ã mẽ amã karõ anẽ. Tã kêr pu mẽ arĩ
pamã axpẽn kĩnh pê Tĩrtũm kapẽr piitã hkôt
amnhĩ nhĩpêx mex o ri papa. Kapẽr ã kagà
kot ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ
pamã karõ.

*Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê jarẽnh*

*Rõmãn 16.17-18; Wam Ximotre 5.22; Wam Juãw 2.18-26, 4.1*

7 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o ri mẽ
pa xwỳnhjaja na mẽ ra ma krĩ piitã hkôt mẽ
kãm tanhmã ho hêx to ho pa nẽ mẽ kãm:
—Jejus kêp Tĩrtũm Kra hkêt ãm mẽ panhĩõ
na pre. Na pre Tĩrtũm mẽ pahwỳr mẽnh kêt
nẽ. ãm mẽ panhĩõ rũm na pre kato.
Anhỹr o mẽ kãm ho hêx o pa. Kãm Kris
kurê xwỳnh maatija nhỹ hã na htem ã ri
ho hêx o pa anẽ. 8 Jakamã kwa mẽ amnhĩ
nê mẽ omunh mex nẽ mẽ ama nẽ ãm mẽ
ama. Kot kaj mẽ kapẽr ma nẽ mẽ hkôt aja-
maxpẽr hãmri nẽ mẽ ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ
ajahkreta kaga. Kwa mẽ arĩ mẽ ate amnhĩ
nhĩpêx nyw pix o mãn amnhĩ nhĩpêx rãhã
o ri apa. Nẽ arĩ mẽ amã axpẽn kĩnh kãm
tanhmã axpẽn to ajuta hto rãhã ho ri apa.
Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ nhỹrmã
mẽ ato mex nẽ. 9 Nom kot kaj mẽ nhãm
mẽ kapẽr punujja kôt amnhĩ nhĩpêx nẽ Kris
kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ nhũm Tĩrtũm mẽ
akôt pa hkêt nẽ. Nom kot ka mẽ arĩ Kris kôt
amnhĩ nhĩpêx mex nẽ hãmri nhũm Tĩrtũm
mẽ Kra Jejusja wa mẽ akôt ri pa ho pa rãhã
nẽ. 10 Jakamã koja ã Tĩrtũm kapẽr ã kagà
kuhpa hã Jejus o hêx xwỳnhjaja mẽmo arĩgro
hã mẽ anhõ krĩ hwỳr pôj ka mẽ omu nẽ
amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ hwỳr kêt nẽ. Nẽ
tanhmã mẽ kãm akapẽr to hkêt nẽ. ãm ri
mẽ hkàx ã ri mra. 11 No kot kaj mẽ ã mẽ

hipêx anhỹr kêt nẽ mẽ hwỳr mra nẽ mẽ mar o akuhê hãmri nẽ te mẽ ate mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx pyràk. Ja pumaj kêr ka mẽ nhỹri mẽ omu nẽ mẽ htêp kêt kumrẽx.

### *Kagà jatur xà*
### *Hapuhã Juãw 13-15*

12 E Kris kôt ixtõx. Ixkapẽr jatur xà na ja. Ixkapẽr ã kagàja ãm hakotre nom inhmã mẽ amã ixkapẽr ry hprãm. Jakamã kot paj mẽmo arĩgro hã ma mẽ awỳr mõ pu mẽ axpẽn pumu nẽ pahkĩnh nẽ. Pa rĩ kormã mẽ amã ixkapẽr jatur xàm kumẽ ka mẽ aprĩ hã inhma.

13 Nẽ ota jar Kris kôt atõx krajaja awỳr hpẽr mẽ.

E ixpê Juãw pigêtre na pa ã awỳr kagàja nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

# Hapuhã Juãw

## Juãw kot Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kagà nẽ mẽnh o axkrut kôt hõ mẽnh

Juãw na pre mããnẽn kagàja nhĩpêx. Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na pre. Tã hkràmnhwỳ Gajore mã kagàja nhĩpêx nẽ hwỳr kumẽ. Na pre Jejus kwỳjaja ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm Jejus kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Jao Gajore nhõ krĩ hwỳr pôj nhũm Gajore mẽ hpôx ã mẽ harẽnh ma nẽ amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ kuwỳ. Jakamã nhũm pre htem ma õ krĩ hwỳr pa hãmri nẽ kuri pôj. Nhũm Juãw ã Gajore kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnh ma nẽ hkĩnh nẽ hwỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Nẽ kamã kãm mẽhõ pê Xotre kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã harẽ. ã na pre Juãwja Gajore mã mẽmoj jarẽnh nẽ hã kagà nẽ hwỳr mẽnh anẽ. Nẽ kãm:

1 Pa ixkràmnhwỳ Gajore? Xà amex? E ot pa awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ. Apê ixkràmnhwỳ mex na ka. Inhmã akĩnh.
2-3 Na pre ra Kris kôt pahtõ hkwỳjaja ixwỳr pôj nẽ tanhmã inhmã ajarẽnh to. Na ka xep hte Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Pa ajarẽnh ma nẽ anhỹ hã ixkĩnh nẽ. Nẽ ato Tĩrtũm wỳr o ixpa. Kot ato mex nhũm amex nẽ ajamakêtkati nẽ apa ho apa kaxyw. Nẽ axà hkêt nẽ amex nẽ ri apa kaxyw.
4 Ixte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre o ri ixpa jakamã te mẽ apê ixkra pyràk. Tã pa tanhmã ate mẽ pahkwỳjê nhĩpêx to ho apa hã ajarẽnh ma nẽ ixkĩnh nẽ.

*Gajore kot tanhmã Jejus kôt hkwỳjê ho mex to hã harẽnh*
*Wam Korĩt 16.10-11*

5 E ixkràmnhwỳ. Na ka xep hte Jejus kôt pahtõjê ho mex o ri apa. Aa ate mẽ omunh kêt tã nhũm htem ma anhõ krĩ hwỳr pa ka mẽ omu nẽ apê Jejus kôt mẽ htõ hã mẽ ho mex nẽ. ãm hãmri na ka hte ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa Gajore. 6 Na pre ra mẽ hkwỳjaja akupỹn ixwỳr pôj nẽ mẽ ixpê Kris kwỳjê mã amnhĩ tã ajarẽ. Amã mẽ hkĩnh nẽ ate tanhmã mẽ ho mex to hã ajarẽ. Nhũm prem nojarêt ka xep pre mẽ kãm pry hã mẽ apkur xà hã mẽmoj gõ nhũm mẽ inhmã ajarẽ. Nà ãm hãmri na ka hte ã mẽ ho mex o apa anẽ. ã ate mẽ hipêx anhỹr o apata ã na hte Tĩrtũm apumu nẽ hkĩnh nẽ. 7 Na htem krĩ piitã hkôt mẽ kãm Kris kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh kaxyw ma mẽ hwỳr pa. Nom mẽ apkur xà hprãm xàj mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê hwỳr pa hkêt nẽ. 8 Jakamã kwa kêr pu mẽ papajaja mẽ pahpê Jejus kôt mẽ htõ hã mẽ kãm mẽõ hkwỳ nhõr o papa. Kot puj mẽ ã mẽ ho ajuta anẽ nẽ te mẽ pajaxwỳja mẽ ĩhkô hã ri mẽ kãm Kris jarẽnh o ri papa pyràk.

*Xotre kãm Juãw kapẽr mar prãm kêt ã harẽnh*
*Matêwre 20.25-28, 23.1-12*

9 Nẽ ra ixte anhõ krĩ kamã mẽ apê Kris kwỳjê mã kagà nẽ mẽnh nhũm mẽ ate kamã harẽnhta. Na xep pre Xotreja kuma nẽ ãm kuma. Kêp mẽ akrãhtũm prãm xàj kãm ixkapẽr mar prãm kêt nẽ. 10 Na xep hte tanhmã ixto hêx to ho pa. Nom papx-ipix ixto hêx kêt nẽ. Mããnẽn Kris kôt mẽ pahtõjaja nhỹhỹnh krĩ hõ rũm mẽ awỳr pan pôj nhũm xep tanhmã mẽ amã mẽ ho hêx to. Nẽ mẽ hpôx ã mẽ omu nom amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ hwỳr kêt nẽ. Tã ka mẽ kurom amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ awỳ nhũm xep tee ri ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akamã gryk nẽ mẽ hã mẽ amã akir nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre nê mẽ ajano. Na xep hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã kot paj nhỹrmã ma mẽ awỳr mõ hãmri nẽ mẽ apiitã mẽ anoo mã hã kãm akir. Tanhmã kot mẽ ixto hêx to nẽ tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã kãm akir ka mẽ apiitã hã inhma.

*Mẽ pahte mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt ã mẽ pamã karõ*
*Rukre 6.45; Rõmãn 12.9*

11 E kwa ixkràmnhwỳ. Kêr ka ã Xotre kot amnhĩ tomnuj o pa anhỹrja kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. No kêt mẽ kot amnhĩ to mex o ri mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kêp Tĩrtũm kra jakamã kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx.

### *Temẽtre jarẽnh*

12 Nẽ Temẽtre na hte tãm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ ãm hãmri Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex nẽ nhũm mẽ piitã axpẽn mã mex ã harẽ. Pa hte ijaxwỳja mẽ kãm mex ã harẽnh o ri mẽ hkôt ixpa ka htem inhma. ãm hãmri na pa hte tanhmã harẽnh to ho ri ixpa.

### *Kagà jatur xà*
### *Sikũn Juãw 12-13*

13 E kagàja kamã na pa ãm ja pix jarẽ nẽ hã kagà nẽ awỳr kumẽ Gajore. Na pa kormã harẽnh jatur xà mẽnh kêt nẽ. 14 Nom kot paj tokyx ma awỳr mõ hãmri nẽ rĩ kormã amã hatur xàm kumẽ.

E kê Tĩrtũm akutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ ota jar Kris kôt akràmnhwỳjaja awỳr hpẽr mẽ. Nẽ kêr ka atar Kris kôt ixkràmnhwỳjê mã ijarẽ.

Tã ãm ja pix. Ixpê Juãw pigêtre na pa ã awỳr kagà nhĩpêx nẽ mẽnh anẽ.

# Jutre
## Jutre kot Jejus kôt hkwỳjê piitã hwỳr kagà nẽ mẽnh

Jutre na pre kagàja nhĩpêx. Xiakre pyrà nẽ kêp Jejus tõ na pre. Tã kagàja nhĩpêx nẽ krĩ piitã hkôt Jejus kôt hkwỳjê hwỳr kurẽ. Na pre mẽ hkwỳjaja kêp Jejus kwỳ hã amnhĩ jarẽnh tã axtem nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Jakamã nhũm Jutre kagàja kamã Jejus kwỳjê mã hprĩ hã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ kot mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx nê mẽ kãm kapẽr kãm hihtỳx nẽ. Nẽ mẽ kãm:

1 Pa Jejus kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja. Xà mẽ amex? E ot pa mẽ amã kagà nhĩpêx nẽ mẽ awỳr kurẽ. Tĩrtũm kot ixpyrà nẽ amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr xwỳnhjê hwỳr. Mẽpanhĩpêêxà Maati Tĩrtũm kãm mẽ pahpiitã mẽ pajapê jakamã na hte Kra Jejus Kris mẽ wa mẽ pahtãnopxar mex rãhã ho pa.

Ixpê Jutre na pa hte Jejus Kris mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Nẽ ixpê Xiakre htõ na pa.

2 Na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr ho ixpa nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Kwa mẽ kot Akra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumu nẽ amã mẽ hapê hã mẽ kamã axukaprĩ rãhã ho apa. Kê mẽ kamã amnhĩ krit nẽ àmnhĩx hamakêtkati nẽ ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ mẽ kãm axpẽn kĩnh o ri axpẽn kôt pa. Anẽ.

### *Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx xwỳnhjê jarẽnh Wam Ximotre 1.18-20, 6.12*

3 E ixkràmnhwỳjaja. Nà inhmã mẽ akĩnh. Na pa pre jãã mẽ amã kagà hkwỳ nhĩpêx kaxyw. Mẽ pahte Jejus Kris kukwak ri amnhĩ nhĩpêx nyw ã tanhmã mẽ pajarẽnh to nẽ hã kagà kaxyw tã kormã harẽnh kêt nẽ. Kot paj axtem mẽmoj jarẽ. Na pre Tĩrtũm mẽ pamã kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩrĩt pa. Nẽ kapẽr o amnhĩrĩt pa. Mẽ pahte mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Jakamã kêr pu mẽ kapẽr mar tỳx nẽ amnhĩ krã hi kamã haxàr tỳx nẽ hã papa. Nom koja mẽhõ kapẽr kuhpa hã tanhmã mẽ amã kapẽr o hêx to ka mẽ ama nẽ ãm ama.

4 Na xep ra kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjaja mẽ akôt pa nẽ mẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ nom amnhĩ to hêx. Ka xep mẽ aprĩ hã mẽ hêx ã mẽ omunh kêt nẽ mẽ kêp Jejus kôt mẽ atõ hã mẽ hkamnhĩx nẽ atỳx amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mẽ awỳ. Nom mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx pix kaxyw na htem mẽ akôt pa nẽ mẽ amã kapẽr o:

—Tĩrtũm kãm mẽ pajapê htỳx kumrẽx nẽ mẽ pakutã nojarêt ho pa jakamã kwa kêr pu mẽ mãmrĩ nhãm mẽnijê ho amnhĩkati ho papa. Koja ja hã mẽ pahpumu nẽ tanhmã hã mẽ pahto hkêt nẽ. Kãm mẽ pajapê kênã kot kêt hã tanhmã mẽ pahto. No kêt Jejus Krisja mẽ ate kêp mẽ panhõ Pahihti hã harẽ nom kêp mẽ panhõ patrãw rỳ kêp mẽ panhõ Pahihti hkêt. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã mẽ amã harẽnh anhỹr o pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot amnepêm mẽ hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh kot:

Ã mẽ kapẽr anhỹr o paja mỳrapê koja mẽ mex kêt nẽ pa. Koja Tĩrtũm mẽ homnuj tỳx kumrẽx.

Anhỹr o kot mẽ harẽnh. Tã pa mẽ amã ixprĩ hã mẽ harẽ nẽ hã kagà. Mẽ ate inhmar nẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex kaxyw.

### *Tĩrtũm kot tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê nhĩpêx to hã harẽnh*

*Sikũn Pêtre 2.1-17; Sikũn Ximotre 3.1-9*

5 Nẽ amnepê mã mẽ panhĩgêtjaja kormã Ejit kamã mẽ pa ri nhũm Tĩrtũm Ejit nhõ xwỳnhjê rũm mẽ kator pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja tanhmã hamaxpẽr to nẽ axtem nẽ amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr kêt nẽ. Nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê nhĩmex pa. Ra mẽ ate mẽ harẽnh mar mex tã pa axte mẽ amã mẽ harẽ.

6 Nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh kwỳjaja. Na prem Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa htã tanhmã hamaxpẽr punuj to nẽ ra kãm ja ho anhỹr prãm nõkati nẽ Tĩrtũm kaga. Jakamã nhũm mẽ hã amỹnê nhũm mẽ unê nẽ kàx o mẽ hkaxpre pa. Nẽ nhỹri pika kaxwỳnh kãm kamàt kô htyk kãm mẽ kurẽ nhũm mẽ arĩ kamã hkrĩ ho hkrĩ. Nom koja

nhỹrmã Tĩrtũm kot tanhmã mẽ pahpiitã mẽ pajarẽnh to xà hã arĩgro kato nhũm mẽ rĩ kormã hapôx pa. Hãmri nẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr ma hapêx.

7 Nẽ krĩ pê Sotõ nẽ Komo nhõ xwỳnhjaja na prem haxwỳja kãm Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt nẽ. Nẽ krĩja wa hpuhã krĩ hkwỳ kamã ri mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja mẽ uràk nẽ nẽ kãm kapẽr mar prãm kêt nẽ. Na prem amnhĩ tomnuj tỳx rãhã ho pa. Nẽ axtem nẽ axpẽn pê ri mẽ hprõ ho amnhĩkati ho pa. Nẽ mẽmy hkwỳjaja ri axtem nẽ axpẽn to amnhĩkati ho pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêxja ã omu nẽ mẽ hipy kuwy hpôk kwỳ rẽ nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ kãm ma xàj tee ri hprõt kaprỳ. Nẽ hprõt kaxyw õrkwỹ rũm hapôj nẽ hxêt pa nẽ hapêx. Na hte ã Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx anẽ. Jakamã koja nhỹrmã kuwy hpôk rãhã xwỳnhta wỳr mẽ piitã mẽ rẽnh pa nhũm mẽ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa nẽ aa à hapêx kêt nẽ. Nẽ à htỳx rãhã papa ho pa. Tã mẽ pahte Sotõ mẽ Komo nhõ xwỳnhjê jarẽnh mar nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj kaga kurê kumrẽx kaxyw na pre Tĩrtũm ã mẽ pamã mẽ harẽnh o amnhĩrĩt anẽ.

### *Mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjê jarẽnh Sikũn Pêtre 2.10*

8 Nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o pihkàr xwỳnhjaja na htem ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjê pyrà nẽ amnhĩ tomnuj tỳx pix o ri pa. Jakamã na htem tanhmã hpimtir punuj to hãmri nẽ hkrã hapôj nẽ hpimtir xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jao hkwỳjê kamã hpijaàm kêt o pa. Rỳ mẽnijê hõ rỳ mẽmyjê hõ nhũm mẽ axpẽn kãm hpijaàm kêt o pa. Rỳ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wỳrk xwỳnhjê ho kapẽr punuj nẽ. Kapẽr mã gêt o tanhmã mẽ ho kapẽr punuj to. ã na htem hpimtir punuj xà hkôt amnhĩ tomnuj o pa anẽ. 9 Tĩrtũm kapẽr o mẽ wỳrk xwỳnh krãhtũm Mikewja. Kêp mẽ hkrãhtũm tã aa mẽ kãm kapẽr mã gêt kêt nẽ. Na pre Mojes ty nhũm Mikew ra ma hwỳr tẽn wrỳ. Nẽ kuri Satanasti pumu hãmri nẽ Mojes nhĩ nê tanhmã kãm kapẽr to. Nom kapẽr mã gêt o kãm kapẽr kêt nẽ. ãm kapẽr mã hprĩ ho kãm kapẽr nẽ kãm:

—Kwa ãm omu kê nõ. Kot kaj tanhmã ho nhũm Tĩrtũm apumu nẽ hã tanhmã hã ato. Anẽ.

10-11 Nom ixte mẽ amã mẽ hpimtir punuj jarẽnh xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o pihkàr xwỳnhjaja kot hprĩ hã Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx ã harẽnh mar kêt jakamã na htem htỳx ri ho kapẽr o haprỳ ho pa. Te ho mry xoprêja hamaxpẽr kêt nẽ htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk. Nom koja nhỹrmã Tĩrtũm mẽ homnuj tỳx nẽ.

Te mẽ kot finat Kaĩ kot amnhĩ tõ hpĩr xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêxta pyràk. Nẽ te mẽ kot finat Paraãw kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ kàxpore rũnh prãm xàj Tĩrtũm kapẽr kuhpa hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ te mẽ kot finat Kore kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ Tĩrtũm kot mẽ kaxyw mẽ õ pahi xãm xwỳnhta kutã amnhĩ xunhwỳ. Mỳrapê koja mẽ jajê pyrà nẽ kuwy hpôk rãhã xwỳnhta wỳr ma hapêx pa.

12 Na ka htem apê Jejus kwỳ hã axpẽn wỳr akuprõ. Nẽ tõhã mẽ apê hkwỳ hã amã axpẽn kĩnh ã axàpkur kaxyw axpẽn wỳr akuprõ. Nhũm ixte mẽ amã mẽ harẽnh xwỳnhjaja mẽ akôt agjê nẽ mẽ akutã apku. Jakamã kwa mẽ o kora mẽ amnhĩ nê mẽ omunh mex nẽ. Mẽ hipêx o te mẽ ate mẽ axàpkur xà hã mẽ anhõ kamã kẽnre pumunh nẽ hanhir nẽ rẽnh pyrà nẽ amnhĩ nhĩhkô hã mẽ pumu nẽ amnhĩ nê hanor kurê kumrẽx. Na htem hpijaàm kêt kãm amnhĩ pix kukamã hamaxpẽr pê apkur rũnh o pa.

Te na wrỳk kaxyw htyk rax nẽ mõr nhũm mẽ kot omunh nẽ wrỳk ã hkamnhĩx tã nhũm kôk kot nhãm mẽnh nhũm wrỳk kêêta pyràk o na htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te mẽ kot ãm hãmri mẽ amã Tĩrtũm kapẽr jarẽnh mex pyràk tã mẽ amã ho hêx.

Nẽ te mẽ kêp mẽmo pĩ hpàr ra ô mã tãm tã ãm htỳx rã nẽ aa ô hkêt nhũm mẽ kot krãhyr nẽ mẽnh nhũm grà parta pyràk.

13 Nẽ te mẽ kêp gô xujanãr kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Na hte gô xujanãrja hakàx wỳr kapê nẽ mra nhũm hamrô kỳxpê amgrà kamã arĩk nhũm gô awjanã nẽ ma akupỹm hipôk wỳr mra. Ja pyràk na htem

ma nhỹhỹm mra nẽ mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ nhãm mra nẽ mẽ kãm mẽmoj jarẽ nẽ ma akupỹm mẽ kurũm mra. Nhũm mẽ mar xà hkôt amnhĩ tomnuj rãhã ho pa.

Nẽ te mẽ kot kaxkwa hã kanhêre nhỹhỹm htẽm nhũm mẽ kot nhỹhỹm htẽm xà hkôt omunh kêêta pyràk. Jakamã koja Tĩrtũm nhỹrmã kamàt kô kamã mẽ rẽnh pa nhũm mẽ aa hapôx kêt nẽ.

### *Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh*

*Apokarip 20.11-15*

14 Nẽ na pre finat Enokja amnepê mã ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnhjê hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o pihkàr o ri mẽ pa xwỳnhjaja nhũm mẽ hkukamã mẽ harẽ. Enokja finat Atãw kanrẽhã htàmnhwỳ na pre. Tã ã mẽ kot amnhĩ tomnuj anhỹr xwỳnhjê hkukamã mẽ harẽnh o:

Koja nhỹrmã Pahihtija man pika hwỳr akupỹn wrỳ. Kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh xohtô rax mẽ mẽ hpimrààtã akupỹn wrỳ.

15 Hãmri nẽ mẽ pahpiitã kormã mẽ pahtĩr ri mẽ pahte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa hã mẽ pahpumunh xà hkôt tanhmã mẽ pajarẽnh to. Hãmri nẽ mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o hêx o pa xwỳnhjê pumu nẽ tanhmã mẽ harẽnh to nẽ mẽ harẽnh o: “Jajaja na pre mẽ kãm Inhĩpêêxà Tĩrtũm prãm kêt nẽ ri kapẽr kwỳm pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ kapẽr punuj o pa. Ã na prem amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho pa.” Anhỹr o mẽ harẽ nẽ amnhĩ nê kuwy hwỳr mẽ kurẽ nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa rãhã nẽ pa ho pa. Anẽ.

Ã na pre finat Enokja mẽ hkukamã mẽ harẽnh anẽ. 16 Ãm hãmri na mẽ harẽ. Tã na hte arĩ mẽ hkwỳjaja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ hamaxpẽr mex kêt nẽ. Na htem nhãm tanhmã mẽ ho kapẽr punuj to pix kukamã hamaxpẽr. Nẽ amnhĩ krã hkôt htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ amnhĩ to jarkrar rãhã nẽ. Nẽ hêx rom mẽ kêp mẽmoj jamỳnh kaxyw tanhmã mẽ kãm hêx to.

17 E Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. Koja mẽ ã mẽ amã Tĩrtũm kapẽr o hêx anhỹr o mẽ akôt pa ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ kapẽr mar kêt nẽ. ãm mẽ panhõ Pahihti Jejus Kris nhỹ hã mẽ ajahkre o mẽ pa xwỳnhjaja kot tanhmã mẽ amã mẽ harẽnh toja mã mãn kêt ajamaxpẽr tỳx rãhã o ri apa. 18 Na prem mẽ amã mẽ harẽnh o:

—Jejus akupỹn wrỳk xwỳj ri koja mẽmojaja mẽ awỳr mran pôj. Nom mẽ kot Jejus kapẽr kwỳm amnhĩ krã hkôt tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjaja koja mẽ. Hãmri nẽ mẽ apê Jejus kwỳ hã mẽ apumu nẽ mẽ atã akunha nẽ mẽ atã hpẽr o axkẽ nẽ Tĩrtũm ã hpẽr o axkẽ nẽ kapẽr ã kagà hã hpẽr o axkẽ. Anẽ.

19 Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja mẽ pahpê Jejus kwỳjaja mẽ pahte axpẽn kutã amnhĩ xunhwỳrja na mẽ kãm hprãm. Mẽ kamã Tĩrtũm Karõ gjêx kêt jakamã mẽ kãm amnhĩ krã hkôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hprãm.

### *Mẽ pahte Kris akupỹn wrỳk jamãr pê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ*

*Matêwre 24.45-51; Rukre 12.25-40; Karatas 6.1-2; Xiakre 5.19-20; Sikũn Pêtre 3.12-15*

20 Kwa mẽ apê Jejus kôt ixtõ nẽ ixtõxjaja kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnhjê rom apkati mẽ amnhĩ kaxyw Jejus pix mã mãn ajamaxpẽr rãhã ho ri apa. Te mẽ kot mẽ hakre hã ra àptàr nẽ amnhĩ krãm mẽ hakre xà jagjênh tỳxta pyràk.

Jao Tĩrtũm kapẽr mar tỳx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa.

Nẽ Karõ nhỹ hã amnhĩ to hwỳr rãhã nẽ.

21 Nẽ Tĩrtũm kãm mẽ pajapê hã kãm ajamaxpẽr rãhã ho ri apa.

Nẽ Pahihti Jejus Kris kãm mẽ pajapê hã kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa.

Koja nhỹrmã kãm mẽ pajapê hã akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ pahto mex to pu mẽ kuri pahtĩr tũm nẽ pahkĩnh nẽ papa ho papa. Tã kêr pu mẽ arĩ akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk xà hã arĩgro jamãr rãhã ho papa.

22 Nẽ mẽ pahkwỳjaja kormã mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr tỳx kêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ kamã axukaprĩ nẽ aprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. 23 Na pre ra mẽ hkwỳjaja mẽ kot Tĩrtũm kapẽr o pihkàr xwỳnhjê kapẽr ma nẽ mẽ hkôt

amnhĩ nhĩpêx. Jakamã kêr ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ te mẽ ate kuwy hpôk rũnh nê mẽ hpa hã mẽ hamỳnh nẽ nhãm mẽ rẽnh pyràk o mẽ hipêx. Jao mẽ kot nhỹrmã Tĩrtũm kapẽr o pihkàr xwỳnhjê hkôt kuwy hpôk rũnhta wỳr pa pymaj mẽ nê mẽ kãm akapẽr kãm axihtỳx o ri mẽ hkôt apa. Kê mẽ ama nẽ mẽ hkaga nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

Nẽ htỳx ri mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja kêr ka mẽ kamã axukaprĩ ho ri apa nẽ mẽ kamã agryk tokyx anhỹr kêt nẽ. Xatã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh rãhã ho ri mẽ hkôt apa. Nom kwa mẽ okora kêr ka mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Kwarĩ ho kwarĩ.

### *Jutre kot Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh Wam Pêtre 1.5-7*

24 Nẽ kêr pu mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Nà ãm hãmri na ka hte amnhĩ kôt mẽ ixunhwỳr tỳx nẽ pa mẽ akaga hkêt nẽ akôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kot kaj nhỹrmã amnhĩ wỳr mẽ ixto api pa mẽ Akra mẽ war akuri axte tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ to mex pê anhĩrã htỳx rax kãm ixpa. Jao ixkĩnh tỳx nẽ ixpa ho ixpa.

25 —Apê mẽ inhõ Tĩrtũm ã apyxi mex kumrẽx na ka. Na ka pre Pahihti Jejus Kris kukwak ri mẽ ixpiitã mẽ ixte amnhĩ tomnuj pê mẽ ixpytà. Nẽ na ka hte anhĩrã htỳx rax rãhã ri apa. Nẽ amex o amex nẽ axihtỳx o axihtỳx nẽ axàhpumunh o axàhpumunh. Nẽ apê mẽ inhõ Pahi Maati hã apyxi mex na ka. Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri ka pre ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa rãhã nẽ. Tã arĩ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ho apa ho rãhãã. Nẽ kot kaj apkati mẽ ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr ho rãhãã. ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa ho rãhã ho rãhã. Tã ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

E kêr pu mẽ ã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽnh anhỹr o papa.

Ãm ja pix. Ixpê Jutre na pa mẽ awỳr kagàja nhĩpêx nẽ kumẽ.

# Apokarip
## Juãw kot Jejus nhỹ hã mẽmoj kukamã harẽnh

Juãw na pre mẽ pamã kagàja nhĩpêx. Juãw Paxis kêt axtem Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwỳnhjê hõ pê Juãw na pre hipêx. Na pre Jejus ã mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja unê nẽ ma gô hipôk pê Patos wỳr kumẽ nhũm kêp prês nẽ gô hipôk kãm pa ho pa nẽ aa kurũm kator kêt rãhã ty.

Jakamã kormã htĩr ri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ gô hipôkja wỳr wrỳ nẽ kãm mẽmoj kukamã awjarẽ nhũm kuma nẽ hkôt mẽmoj pumu. Te hpimtir kãm mẽmoj pumunh pyràk. Hãmri nẽ omu nẽ kuma nẽ amnhĩ xô ri mẽ pamã hã kagà. Na pre mẽmoj to axkrunẽpxi nẽ hã kagà. Mẽ kot Jejus kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kot Jejus ã tanhmã kêp hkwỳjê to ho pa nhũm mẽ hkwỳjaja pikaprãr ã kagà. Nẽ Jejus kêp Pahi Maati hã kot nhỹrmã mẽ kot Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnh piitã ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ rẽnh par ã kagà. Nẽ Tĩrtũm kot nhỹrmã hkrajê ho mex kumrẽx ã nhũm mããnẽn hã kagà. Hãmri nẽ mẽ pamã hã kagà o:

1-2 E kot paj mẽ amã awjarẽ nẽ hã kagà. Ixpê Juãw ixte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ anhĩpêx to ho ixpa xwỳnh kot paj mẽmoj jarẽ nẽ hã kagà. Na pre Tĩrtũmja Jejus mã mẽmoj kukamã tanhmã ujarẽnh to ho ra kãm ho amnhĩrĩt pa. Kot amnhĩ xô ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã harẽnh kaxyw. Hãmri nhũm kuma nẽ kot amnhĩ xô ri inhmã ujarẽnh kaxyw man ixwỳr kapẽr o wrỳk xwỳnh mẽ nhũm man ixwỳr wrỳ nẽ ô ri inhmã mẽmoj to amnhĩrĩt pa. Ãm hãmri ã inhmã mẽmoj to amnhĩrĩt anẽ. Tã kot paj amnhĩ xwar mẽ apê Jejus kôt ri mẽ apa xwỳnhjê mã harẽ nẽ hã kagà. Mẽ ate mar nẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa kaxyw. Nà ixte hã kagà mã xwỳnhja koja tanhmã amnhĩ to nẽ tokyx mẽ pahwỳr wrỳ. 3 Jakamã kwa kêr ka mẽ aprĩ hã kagàja kamã harẽ nẽ ama nẽ hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ piitã mẽ kãm kamã harẽnh o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ ato mex ka mẽ akĩnh nẽ apa ho apa. Nẽ mẽ kot mẽ axujarẽnh mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja koja Tĩrtũm ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho mex nẽ nhũm mẽ apyrà nẽ hkĩnh nẽ pa ho pa.

### *Juãw kot krĩ pê 7 kôt Jejus kwỳjê hwỳr kagà rẽnh*

4 E ixpê Juãw kot paj atar pika pê As kamã krĩ pê 7 piitã hkôt mẽ apê Jejus kwỳ hã axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjê hwỳr kagà nẽ kurẽ ka mẽ kamã harẽ nẽ ama.

Na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr rãhã ho ri ixpa. Nẽ mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa kêr ka pika pê As kamã akrajê ho mex nẽ mẽmoj to mẽ kutã ano-jarêt rãhã ho apa. Kê mẽ hamakêtkati nẽ àmnhĩx ri pa ho pa. Ja na inhmã hprãm. Anẽ.

Tĩrtũmja rãhã ho rãhã. Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri nhũm pre ra rãhã ho rãhã. Nẽ koja nhỹrmã mẽmoj akupỹm hapêx par tã nhũm Tĩrtũm aa hapêx kêt kumrẽx. Koja arĩ rãhã ho rãhã. Na hte kaxkwa kamã kot mẽ pahto amnhĩptàr ã hkrĩ xà kamã mẽ papytàr rãhã ho hkrĩ.

Nẽ Tĩrtũm Karõ te kot Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩptàr xà hã hkrĩ xà kapem kanê maati pixi kamã kwrỳt pê 7 xãm xwỳnhta pyràk. Na hte Tĩrtũm nhĩhkô hã hkrĩ ho hkrĩ. Tã kê mẽ ato mex rãhã ho pa.

5 Nẽ Jejusja na pre hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre mex o pa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Tã nhũm prem axtem nẽ kupĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Jejus kumrẽx ho htĩr nhũm htĩr o htĩr. Nẽ kêp pika piitã hkôt pahi piitã nhõ Pahihti. Kãm mẽ pajapê htỳx jakamã na pre mẽ panê ty nẽ hkamrôja te mẽ panê hpikapĩr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Jao te mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ papytàr par pyràk o mẽ panhĩpêx. 6 Nẽ na pre mẽ pahpê patre nẽ mẽ piitã mẽ ho Hipêêxà Tĩrtũm wỳr o papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. Nẽ kêp mẽ panhõ Pahi Maati hã kãm hprãm xà hkôt mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw mẽ paxunhwỳ. Jakamã kwa kêr pu mẽ kãm

mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx ã mãn harẽnh rãhã ho papa.

7 Nẽ koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr kakrã kamã wrỳ pu mẽ pahpiitã wrỳk kãm omu. Nhũm mẽ kot hpĩr xwỳnhjaja tee ri amnhĩ wỳr omu. Nẽ pika piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja omu nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj jakamã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr o kãm ma htỳx kumrẽx. Hãmri nẽ kãm ma xàj mur nẽ htertet o kuhê. Koja nhỹrmã Jejus akupỹn wrỳ nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

8 Nẽ Tĩrtũm na hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh. Nẽ aa kot mẽhõ ni rũm kator kêt. Na hte amnhĩ jarẽnh o:

—Ixrãhã ixpa xwỳnh na pa. Amnepê mã kormã mẽmoj piitã hkêt ri pa pre ra ixrãhã ri ixpa ho ixpa. Nẽ koja nhỹrmã mẽmoj akupỹm hapêx tã pa arĩ ixrãhãã. Anẽ.

### *Juãw kot Jejus akupỹm htĩr ã omunh*

9 Nẽ ixpê Jejus kôt mẽ atõ Juãw na pa hte mẽ apyrà nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx nhũm hte mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjaja mẽ apyrà nẽ hã inhĩpêx kati ho pa. Mẽ pahte hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa jakamã na htem hã mẽ pahtomnuj tỳx rãhã ho pa. Tã pu htem ỹ hã mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã na pa pre Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre rãhã ho ri mẽ akôt ixpa. Nẽ Jejus kêp mẽ panhõ Pahihti hã mẽ amã harẽ. Mỳrapê na prem hã ixpynê nẽ man amnẽ ixto tẽ nẽ jar gô hipôk pê Patos kãm inhmẽ pa kamã ixpê prês nẽ ixpa ho ixpa.

10 Tã nhũm tômĩk pa Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ. Hãmri nhũm Karõ tanhmã ixkrã hto pa te ixpimtir kãm mẽmoj pumunh pyrà nẽ amnhĩ katut kôt mẽhõ kapẽr ma. Te kot pifti kakôr tỳx pyràk pa kuma. 11 Hãmri nhũm inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—Pa Juãw? E kot paj amã mẽmoj to amnhĩrĩt ka omu nẽ akwỳjê mã hã kagà. Nẽ hã kagà hpa hãmri nẽ ahpỹnhã krĩ hkwỳ hkôt mẽ kêp ixkwỳ hã axpẽn wỳr mẽ pikuprõnh xwỳnhjê hwỳr arẽ. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar nẽ axkãm hamak rom nẽ ri pa kaxyw. Epes wỳr nẽ Emĩnã hwỳr nẽ Pekamõ hwỳr nẽ Xijaxir wỳr nẽ Satre hwỳr nẽ Pirate hwỳr nẽ Raxisej wỳr. Krĩ pê 7ja piitã hwỳr ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr arẽ kê mẽ apyrà nẽ mẽmoj jarẽnhja ma. Anẽ.

12 Hãmri pa ixte mẽhõja pumunh kaxyw ho ijakẽx nẽ kanê hkwỳ pumu. Kanê kêp 7 nẽ piitã ôr o.

13 Nẽ kanê nhĩpôk ri mẽhõja te panhĩ pyrà nẽ pahi hã ê mex kãm xa. êja hpar kõn kôt hitep nhũm xa. Nẽ pahi hã mẽ hinô hpre xà ho amnhĩ nhĩnô hpre nẽ xa. Hinô pre xàja ôr pix o. 14 Nẽ hkrã hkĩ te kaxàt nhĩ jaka pyrà nẽ hakaajre. Nẽ no te kuwy hpôk pyrà nẽ hkarỳr tỳx nẽ. 15 Nẽ hpar te mẽmo kàx karỳr tỳx pyràk. Nẽ kapẽr te gô hprõt tỳx koko pyràk. 16 Na pre upôk rũm kanhêti ho 7 nẽ hamỳ nẽ o xa. Nẽ hakwa rũm wapo põm kato nẽ akutã wa gixre nẽ ajêt. Nẽ hkuk kamã hirã htỳx kumrẽx. Te myt kot mẽ pano hã harir nhũm gêk tỳx pyràk. Ã mẽhõja kot anhỹr.

17 Pa tee ri tanhmã kute hã omu nẽ inhmã ma htỳx kumrẽx nẽ umaj tẽm nẽ hpar pê te ixtyk pyrà nẽ nõ. Hãmri nhũm ixtã upôk rũm ĩhkraja xi nẽ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—Kwa amã ixpuma hkêt nẽ. Pa na pa. Amnepê mã kormã mẽmoj kator kêt ri pa pre raa. Nẽ ixrãhãã. Koja nhỹrmã mẽmoj akupỹm hapêx pa arĩ ixrãhã ixpa ho ixpa.

18 —Na pa pre ty tã akupỹm ixtĩr. Nẽ ixtĩr o ixtĩr. Kam ixpumu. Kot paj axte ixtyk kêt nẽ. Ixpê mẽhtykjê hpãm jakamã papxipix na pa hte mẽ htyk ã arĩgro jarẽ nhũm mẽ hã ty nẽ ma mẽhtykjê papxà hwỳr ma pa.

19 —E kêr ka ate mẽmoj pumunh xwỳnhta pumunh tỳx nẽ akwỳjê mã hã kagà. Nẽ mẽmoj kormã kot amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm ate omunh mã xwỳnhta ka inhỹ hã mẽ kãm hã kagà. Mẽ kot kamã harẽnh nẽ mar tỳx kaxyw.

20 —Nẽ kot paj axte ixprĩ hã ate mẽmoj pumunh xwỳnhta jarẽ ka inhma. Nà kanê pê 7ta te mẽ kot krĩ hkwỳ pê 7 kamã mẽ kêp ixkwỳ hã axpẽn wỳr mẽ pikuprõnh xwỳnhjê pyràk. Nẽ inhĩhkra kamã kanhêti pê 7ta te kêp inhmã mẽ kot mẽ hamãr xwỳnhjê pyràk. Anẽ.

## 2

### *Epes kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà*

1 Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E kêr ka krĩ pê Epes kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh wỳr kagà nẽ amẽ. Nẽ kagàja kamã mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Epes kamã ixkapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr apikuprõnh xwỳnhjaja. Ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixpê ixupôk o kanhêti ho 7 nẽ hamỳnh nẽ ho ixãm xwỳnhta na pa. Nẽ ixpê ôr o kanê pê 7 nhĩpôk ri ixpa xwỳnhta na pa ã mẽ awỳr ixpẽr mẽnh anẽ.

2 Na pa hte tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh mex o ixpa. Na ka htem inhmã amnhĩ nhĩpêx mex nẽ pa ja hã mẽ apumu. Mẽ kot ixtã mẽ anhĩpêx kati htã ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga hkêt nẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nẽ. Nhũm ixte mẽ awỳr mẽ rẽnh ã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ awỳr pan pôj ka mẽ aprĩ hã mẽ kot amnhĩ to hêx ã mẽ omu. Hãmri nẽ tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ amnhĩ nê mẽ hanor kurê kumrẽx. Ãm hãmri na ka htem ã mẽ hipêx anẽ.

3 Nẽ mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja kot tanhmã ixtã mẽ atomnuj tỳx to htã ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ aa ixkaga hkêt nẽ. Nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

4 ãm mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Amnepê mã kormã mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr nyw ri na ka prem amã axpẽn kĩnh nẽ axpẽn to mex o ri apa. Nẽ mẽ amã axpẽn tã ma ho te mẽ amã amnhĩ tã ma pyràk o axpẽn nhĩpêx. Tã tanhmã ajamaxpẽr to nẽ axte ã axpẽn nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jao te mẽ amã ixkĩnh kêt pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Pa tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja inhmã mex kêt nẽ.

5 Kwa mẽ tokyx ja hã amnhĩ pumu nẽ akupỹm mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr nyw ri mẽ ate axpẽn nhĩpêxta o akupỹm axpẽn nhĩpêx o apa. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj te mẽ apê mẽ anhõ kanê hpyr nẽ kapôt ã mẽnh pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ ri apa nẽ gaa nẽ apikaprãr pa. Tã mẽhõ koja mẽ amỳr pê mẽ anhõ krĩ kamã mẽ kãm ijarẽnh o pa?

6 Nẽ mẽ kêp Nikoraw nhõ xwỳnhjaja na ka htem mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ omu nẽ ixpyrà nẽ apê ja hprãm nõkati nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ.

7 Tã ixte mẽ amã ixkapẽr jatur xà na ja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

Tĩrtũm nhõ krĩ kamã mẽmo pĩ hpàr kuhê xwỳnh. Mẽ kot ô hkur nẽ axte htyk kêt nẽ pa ho pa mã xwỳnhta. Kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ arĩ inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ty pa akupỹm mẽ ato mẽ atĩr nẽ ma pĩ hpàrta wỳr mẽ arẽ. Ka mẽ ma hwỳr mra nẽ ô hõ hta nẽ akrẽ nẽ axte atyk kêt kumrẽx nẽ apa ho apa.

E ãm ja pix na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Epes kamã ixkwỳjê jamãr o pa xwỳnhta wỳr ã ixkapẽr ã kagà anẽ nẽ mẽ hwỳr amẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà hpa.

### *Emĩnã kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà*

8 Hãmri nhũm hpãnhã Emĩnã nhõ xwỳnhjê kaxyw inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—Nẽ hpãnhã Emĩnã kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh wỳr kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Emĩnã kamã ixkapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. Ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixrãhã ho ixrãhã ixpa xwỳnhta na pa. Amnepêm kormã mẽmoj piitã hkêt ri na pa pre ixrãhã nẽ ri ixpa. Koja nhỹrmã mẽmoj akupỹm hapêx pa arĩ ixrãhã ho ixrãhã nẽ ri ixpa. Na pa pre ty no ãm akupỹm ixtĩr o ixtĩr. Tã pa ã mẽ awỳr ixpẽr mẽnh anẽ.

9 Nà na pa hte mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh rãhã ho ixpa. Na hte mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja ixtã mẽ atomnuj to ka mẽ apê amrakati nẽ ri apa. Nom mẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx jakamã te mẽ apê mẽ hikukrêx rũnh kumrẽx xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ ixkukwak ri akĩnh rãhã ri apa. Na hte mẽ kêp Ijaew ã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ ato kapẽr punuj rũnh o pa. Mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã no ãm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm

Satanasti kôt pix mã na htem amnhĩ nhĩpêx o pa.

10 Tã mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja kot ixtã mẽ atomnuj tỳx o pa htã kêr ka mẽ amnhĩ tã mẽ omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã aja-maxpẽr kêt nẽ. Nẽ arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Koja Satanasti mẽ akwỳjê pynê nẽ mẽ ajagjê. Hãmri nẽ mẽ ate ixkaga hprãm xàj tanhmã mẽ anhĩpêx kati hto ka mẽ hagjênh xà kamã amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o atã arĩgro pê 10. Nom kêr ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ ixkaga hkêt nẽ. Mẽ kot mẽ apar mã tã ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ. Kot kaj mẽ aa ixkaga hkêt nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ty pa akupỹm mẽ ato mẽ atĩr nẽ ma amnhĩ wỳr mẽ ato api. Hãmri ka mẽ Tĩrtũm mẽ wa ixri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa nẽ axte atyk kêt nẽ apa.

11 E ixkrajaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽrja anhỹr ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj akupỹm mẽ ato mẽ atĩr ka mẽ ma kuwyta wỳr apa hkêt nẽ.

E. Ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Emĩnã kamã ã ixkrajê mã ixkapẽr ã kagà anẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

### *Pekamõ kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà*
### *Sikũn Korĩt 6.14-7.1*

12 Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ hpãnhã inhmã:

—E hpãnhã Pekamõ kamã ixkrajê jamãr o pa xwỳnhja wỳr kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Pekamõ kamã ixkapẽr mar kaxyw axpẽn wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. Ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixpê ijakwa rũm põm wapo akutã wa gix nẽ kator nẽ ãm xwỳnhta na pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ.

13 Na pa hte mẽ anhõ krĩ nhõ xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã mẽ omunh mex nẽ. Mẽ kot Satanasti kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa jakamã mẽ anhõ krĩ te kêp Satanasti nhõ krĩ pyràk. Ãxipas kot mẽ hkôt mẽ kãm ixkapẽr o mẽ ahkre ho pa nẽ aa hkaga hkêt tã nhũm prem axtem nẽ ixtã kupĩ. Ka mẽ ja hã mẽ omunh tã mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ arĩ ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

14 Mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Na hte mẽ akwỳjaja axtem nẽ Paraãw kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Na pre Paraãwja Parak mã tanhmã kapẽr to nhũm kuma nẽ amnhĩ xô ri tanhmã mẽ anhĩgêt mã kapẽr to ho pa. Nom ixkapẽr kôt kêt ixkapẽr kuhpa hã tanhmã mẽ kãm kapẽr to nẽ mẽ kãm: “Mẽ mãmrĩ ma sãnti hã mẽ hkĩnh mã xwỳnhjê hkôt mra nẽ sãnti hã apku nẽ hã akĩnh. Nẽ mẽ uràk nẽ axpẽn pê axpẽn prõ ho amnhĩkati nẽ axpẽn pê ri axpẽn mjên o amnhĩkati nẽ mẽ ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Ja mex kênã.” Anhỹr o mẽ anhĩgêt mã kapẽr o pa nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Tã ka mẽ akwỳjaja mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa. Kwa ja mex kêt.

15 Na hte mẽ akwỳjaja Nikorawjê kapẽr kôt ixkapẽr kuhpa hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Ja mããnẽn mex kêt. 16 Tã ra mẽ akwỳjaja ã amnhĩ tomnuj anhỹr o pa ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ nê tanhmã mẽ kãm akapẽr to hkêt nẽ. Kwa mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnhjaja. Kêr ka mẽ tokyx ja kaga nẽ akupỹm ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex nẽ. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj tokyx mẽ awỳr wrỳ nẽ te ijakwa rũm põm wapo kator xwỳnhta o mẽ hkanhwỳr pyràk o mẽ anhĩpêx. Nom ixkapẽr xihtỳx pix o tanhmã mẽ anhĩpêx to.

17 E kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

Nẽ kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj akupỹm mẽ ato mẽ atĩr hãmri nẽ ra pam mẽ amã mẽ anhõ ka mẽ hkur o apa. Te amnepêm Ijaew kapôt ã pa nhũm ixte mẽ hwỳr “manã” anhỹr xwỳnhta rẽnh nhũm mẽ kot hkur o pata pyràk. Nom ixte mẽ amã mẽ anhõja na hpimxur. Ãm papxipix na

pa hte mẽ kãm õr o ixpa.

Nẽ kot paj mẽ atã mẽ anhĩxi nyw rẽ. Jao kẽn jakare hkwỳ hã ahpỹnhã mẽ anhĩxi nyw jaxwỳ nẽ mẽ amã kugõ. Ka mẽ hamỳ nẽ kapxipix amnhĩ nhĩxi nyw pumunh o apa.

E ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Pekamõ kamã ixkrajê hwỳr ã ixkapẽr anhỹr ã kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

### *Xijaxir kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà Jutre 3-23*

18 Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E hpãnhã Xijaxir kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh wỳr kagà nẽ amẽ nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Xijaxir kamã ixkapẽr mar kaxyw mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. E ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixpê Tĩrtũm Kra na pa. Ixpê inhno te kot kuwy hpôk karỳr tỳx pyràk xwỳnhta na pa. Nẽ ixpê ixpar te kot kàx karỳr tỳx pyràk xwỳnhta na pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ.

19 Na pa hte mẽ ate amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ apumunh mex o ri ixpa. Na ka htem amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr pê inhmã amnhĩ to mex o ri apa. Mẽ akwỳ kot ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã ka mẽ umaj aa ixkaga hkêt nẽ. Nẽ arĩ amã ixkĩnh tỳx kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Nẽ axpẽn to mex nẽ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao ra ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o wam mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêxta jakre. Nà ja inhmã mex kumrẽx.

20 ãm mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Mẽ akôt niti ri pa xwỳnh Jejapewtita. Kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o pa xwỳnh ã amnhĩ to hêx xwỳnhtita. Na hte ixkapẽr kupa hã tanhmã mẽ ajahkre hto ka htem ama nẽ nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Na hte mẽ amã: “Xê mẽ mãmrĩ ri mẽ hkuprỳjê hwỳr mra nẽ mẽ ho amnhĩkati. Nẽ axpẽn pê mẽ aprõ nẽ mẽ amjên o amnhĩkati. Nẽ mẽ kot sãnti hã mẽ hkĩnh nẽ hã apkur xwỳnhjê hkôt mra nẽ mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Tĩrtũm kãm ja mex kênã.” Anhỹr o mẽ amã kapẽr o pa. Nẽ inhmã ja mex ã ijarẽ nom inhmã ja mex kêt. Tã ra mẽ akwỳjaja kapẽr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx ka mẽ ja hã mẽ omunh tã amnhĩ nê nitita janor kêt nẽ nhũm arĩ ri mẽ amã hêx o ri mẽ akôt pa. 21 Ra kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ akôt pa ry rax kumrẽx tã pa kormã ja hã tanhmã ho hkêt nẽ kormã amnhĩ tã hamã. Kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaga kaxyw na pa kormã hamãr o ri ixpa. No nhũm aa hkaga hkêt nẽ.

22 Mỳrapê kot paj tokyx tanhmã ho nhũm amnhĩ xà htỳx kamã hamak o hikwỹ. Tã mẽ kot kapẽr mar nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kot amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nẽ hkaga hkêt hã kot paj mã mẽ ho anẽ nẽ. Mããnẽn tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ nitita pyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak o hikwỹ.

23 Nẽ nitita kot paj kêp hkrajê nhĩmex pa. Ka mẽ apê ixkrajaja ja hã ixpumu nẽ ixte mẽ apiitã ahpỹnhã tanhmã mẽ ajamaxpẽr to hkôt mẽ apumunh ã ixpumu. Nẽ ixte ahpỹnhã mẽ apiitã tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh xà hkôt tanhmã mẽ anhĩpêx to hã ixpumu.

24 Na hte mẽ akwỳjaja akwỳjê rom nita kapẽr ma nẽ ãm kuma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Nẽ mẽ kapẽrja mẽ kot kãm: “Satanasti kapẽr pimxur” anhỹr xwỳnhta kôt nhũm mẽ amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na htem ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Tã ã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa xwỳnhjaja kot paj mẽ amã ja pix ã karõ ka mẽ inhma. 25 Kêr ka mẽ arĩ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã pa akupỹn mẽ awỳr wrỳ. Ãm ja pix ã kot paj mẽ amã karõ.

26 Nẽ kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ arĩ inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hãmri pa ja hã mẽ apumu nẽ nhỹrmã mẽ ate krĩ hkwỳ hkôt mẽ pa xwỳnhjê ho amnhĩptàr o apa kaxyw mẽ axunhwỳ. Ka mẽ apê mẽ õ pahihti nẽ inhmã mẽ ho amnhĩptàr o ri apa.

27 Na pre Inhĩpêêxà ixte pika piitã hkôt ri mẽ pa xwỳnhjê ho amnhĩptàr kaxyw ixãm.

Tã kot paj nhỹrmã amnhĩ pyrà nẽ mẽ kaxyw mẽ axunhwỳ ka mẽ inhmã mẽ

hamãr o apa.

Nhũm mẽhõ ixkapẽr kwỳm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ka mẽ ja hã omu nẽ hã tanhmã ho. Te mẽ kot poti punuj mỳnh nẽ mẽnh nẽ hkrakrak pyràk.

28 Kot paj ã mẽ ate mẽ hipêx anhỹr o apa kaxyw mẽ axunhwỳ. No ãm ja pix kêt. Kot paj te ixte mẽ amã kanhêti hõ nhõr pyràk o mẽ anhĩpêx. Arĩgro hkôt kanhêti no hpôk rax japôx xwỳnhta kot paj te ixte mẽ amã õr pyràk ka mẽ ixri atĩr tũm nẽ apa ho apa.

29 E ixkrajaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka ã Xijaxir kamã ixkrajê kaxyw ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh anẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hipêx nẽ mẽ hwỳr kumẽ.

# 3

### *Satre kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà*
### *Rukre 12.35-40*

1 Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E hpãnhã Satre kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh wỳr kagà nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Satre kamã ixkrajaja. E ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ixpê inhĩhkra ho kanhêti pê 7 jamỳnh nẽ xãm xwỳnhta na pa. Nẽ ixpê inhĩhkra ho Tĩrtũm Karõ ãm pyxi htã te kamã kêp 7 jamỳnh nẽ ho ixãm xwỳnhta na pa mẽ amã ixkapẽr.

Na pa hte mẽ ate tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ apumunh rãhã ho ixpa. Mẽ piitã kot axpẽn mã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ajarẽnh tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na ka htem ixkuhpa hã pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa. Jakamã te inhmã ra mẽ atyk nẽ mẽ anhĩkwỹ pyràk.

2 Na ka htem ãm akrành mã ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx nom Tĩrtũm mẽ wa ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex kêt nẽ. Ra Tĩrtũm mẽ wa ixte ja hã mẽ apumunh mex. Mẽ ate kormã wa inhnoo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kwa mẽ tokyx ja hã amnhĩ pumu nẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũre nẽ wa ixkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ.

3 Kêr ka mẽ amnepê mã kormã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx nyw ri mẽ kot ixkapẽr o tanhmã mẽ ajahkre htoja mã ajamaxpẽr nẽ amnhĩ tomnuj mã anhũre. Nẽ ixkapẽr kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj nhỹrmã mẽ ajaêr pê akupỹn mẽ awỳr wrỳ nẽ ja hã tanhmã mẽ ato.

4 ãm mẽ agrêre nẽ amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm. Jao tãm ri amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te mẽ axê jakare kamã apa nẽ tanhmã amnhĩ pê htyk to hkêt pyràk. Tã kot kaj mẽ nhỹrmã ixri mẽ axê jakare kamã apa ho apa. Ra mẽ ate ja ho anhỹr mã tãm kênã. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm.

5 Nẽ krĩ piitã hkôt mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã atyk xwỳnh piitã kot ka mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. Ra mẽ hixija Mẽpahpãm Maati nhõ kagàja kamã na. Kamã mẽ atĩr o mẽ atĩr mã xwỳnhjê nhĩxi piitã hã kagà. Kot paj kagàta kamã aa mẽ anhĩxi grành kêt nẽ. Hãmri nẽ Inhĩpêêxà mẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã mẽ ajarẽnh o: “E mẽ jajê pumu. Ixkwỳ na mẽ.” Anhỹr o mẽ kãm mẽ ajarẽ.

6 E ixkwỳjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

Tã ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka ã Satrejê mã ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh anẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

### *Pirate kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà*
### *Wam Tesarõn 2.13-16*

7 Nhũm Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E hpãnhã Pirate kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh hwỳr kagà nhĩpêx nẽ amẽ nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽ nẽ mẽ kãm kãm:

Pa Pirate kamã mẽ ate ixkapẽr mar kaxyw mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. E ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Inhmex o inhmex

xwỳnh na pa. Aa ixêx kêt nẽ ixpa xwỳnh. Amnepê mã na pre mẽhõja pahi Tawi mã õrkwỹ mex ã saf jamãr o pa. Tã pa hte uràk nẽ Inhĩpêêxà Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr mẽ gjêx xà hã saf jamỳ nẽ ho ixpa. Ãm papxipix inhõ saf jakamã papxipix na pa hte mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ agjêx kaxyw mẽ amã kahê xà rẽ nẽ ixkra hkêt xwỳnhjê pê kahê. Kot paj mẽ apê ixkrajê mã kahê xà rẽ ka mẽ hwỳr agjê. Hãmri pa mẽ atã kahê nhũm ixkra hkêt xwỳnhjaja tee ri kãm mẽ akôt gjêx prãm kaprỳ.

8 Na pa hte tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh mex o ri ixpa. Mẽ agrêre htã na ka htem ixkapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx mex nẽ aa ixkaga hkêt nẽ. Jakamã kot paj te ixte mẽ amã Tĩrtũm nhõ hakwakre kahê xà mẽnh pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ axàmnhĩx ajamakêtkati nẽ ma mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê mẽ amã kapẽr kaprỳ ka mẽ arĩ ho mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa.

9 Nẽ mẽ anhõ krĩ kamã mẽ akwỳjaja na prem ra Satanasti hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ hêx rom mẽ amã amnhĩ to hêx nẽ mẽ amã: “E mẽ ixpê Ijaew mex jakamã kwa mẽ ixkapẽr ma nẽ mẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx.” Anhỹr o mẽ amã karõ htã no ãm mẽ kot Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh na mẽ. Tã kot paj nhỹrmã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ akupỹm mẽ awỳr mra nẽ mẽ akutã hkõnkrã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ mẽ amã: “Nà mẽ kajaja na ka pẽr mẽ ixrom Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx. Mãn kãm mẽ ajapêê.” Anẽ.

10 Mẽ kot ixtã mẽ atomnuj tỳx nhũm mẽ ate amnhĩ xà htỳx kamã ajamak tã aa mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ. Nẽ arĩ ixte mẽ amã mẽmoj tã karõ xà hkôt mẽ kutã amnhĩ to htỳx rãhã arĩ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Jakamã mẽ kot nhỹrmã mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja pika piitã hkôt tanhmã mẽ homnuj tỳx to nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ama. Tã kot paj mẽ anê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ tanhmã mẽ ato hkêt nẽ ka mẽ amex nẽ ri apa ho apa.

11 E kot paj tokyx akupỹn mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ ate ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ato mex rax kumrẽx. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Kot ka mẽ anhỹr kêt kot pa mẽ amã mẽmoj mex nhõr kêt nẽ.

12 Nẽ kot kaj mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx nẽ inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj amnhĩ kôt mẽ ato mẽ axihtỳx nẽ ka mẽ aa ixkaga hkêt nẽ. Nẽ kot paj nhỹhỹnh mẽ atã mẽ inhĩxi ho axkrunẽpxi nẽ haxwỳ. Inhĩpêêxà nhĩxi nẽ inhĩxi nyw nẽ Inhĩpêêxà nhõ krĩ nhĩxija kot paj nhỹhỹnh mẽ atã haxwỳ. Tĩrtũm nhõ krĩ mẽ kot kãm: “Jerujarẽ nyw” anhỹr xwỳnhta koja nhỹrmã tanhmã amnhĩ to nẽ ra kaxkwa rũm pika wỳr wrỳ.

13 E ixkwỳjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

Tã ãm ja pix. Na ra hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka ã Pirate kamã ixkrajê mã ixkapẽr ã kagà anẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

### *Raxisej kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà*

14 Nhũm pre Jejus arĩ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E hpãnhã krĩ pê Raxisej kamã ixkrajê jamãr xwỳnh wỳr kagà nhĩpêx nẽ amẽ. Nẽ mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o:

Pa Raxisej kamã ixkrajaja. Ot pa mẽ awỳr ixpẽr mẽ. Ãm hãmri ixkapẽr o ixpa nẽ aa ixêx kêt xwỳnhta na pa. Jakamã ãm hãmri na pa hte Tĩrtũm kapẽr o mẽ ajahkre o ixpa nẽ aa ja kaga hkêt nẽ. Pa na ixpê mẽmoj piitã hpàr krax.

15-16 Na pa hte mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh rãhã ho ixpa. Kop apu mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex ronhỹx pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Nom mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. No mããnẽn aa ixkaga hkêt nẽ. Na ka htem ri atỳx amnhĩ krã hkôt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa nhũm ja ixpê omnuj nẽ. Kot kaj mẽ arĩ

ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa pa hpãnhã amnhĩ nê mẽ akurê. Te mẽ kot gô xenh nõkati janhir nẽ tee hkakinh nẽ akupỹm hkapĩr pyràk.

17 Mẽ ate inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarẽnh tã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ ixkapẽr mar tỳx nẽ amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr mex kêt nẽ.

18 Kwa mẽ tokyx ja hã amnhĩ pumu nẽ akupỹm ixkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ. Kêr pa ja hã mẽ apumu nẽ amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj rẽ nẽ tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ inhnoo mã tãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Hãmri pa mẽ amã tanhmã amnhĩ to amnhĩrĩt to ka mẽ aprĩ hã ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh mex nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã o ri apa.

19 Xà inhmã mẽ ajapê hkêt ã na pa ã mẽ amã ixkapẽr anẽ? Nà inhmã mẽ apiitã mẽ ajapê htỳx kênã. Nom inhmã mẽ ajapê htã ka htem ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Na pa tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nẽ ja hã tanhmã mẽ atomnuj tỳx to. Tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũrer nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Jakamã kwa mẽ tokyx ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ akupỹm amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr ho ri apa.

20 Na htem hkwỳjê nhõrkwỹ hwỳr gjêx kaxyw hakwa krem kãm àkjêr o kuhê nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm anẽ nhũm mẽ hwỳr agjê. Nẽ mẽ ixkre hkre kamã axpẽn mã kapẽr o hkrĩ rỳ axpẽn mã kapẽr pê mẽmoj to hkõm o hkrĩ. Ja pyrà nẽ ot pa mẽ ajamãr o ixpa. Mẽ ate inhmã anhỹr nhũm ixte mẽ akôt ixpa ho ixpa nhũm mẽ pahte axpẽn to mex o papa kaxyw.

21 Kormã mẽ kot ixpĩr kêt ri na pa pre mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx o ixpa. Amnhĩ to htỳx nẽ ri ixpa kamã ixtyk jakamã nhũm Inhĩpêêxà akupỹm ixto ixtĩr nẽ akupỹm amnhĩ wỳr ixto api. Hãmri nẽ amnhĩ nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà kamã inhỹr pa ixkrĩ ho ixkrĩ nẽ ĩhkô hã mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr o ixkrĩ. Tã kot kaj mẽ atõ ixpyrà nẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ. Nẽ inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj amnhĩ pyrà nẽ wa ixte mẽ ato amnhĩptàr ã ixkrĩ xàja kamã amnhĩ nhĩhkô hã mẽ akrĩ ka mẽ wa inhĩhkô hã wa inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ.

22 E ixkwỳjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapẽr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapẽr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

Tã ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Raxisej kamã ixkrajê mã ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Nẽ kagàja piitã krĩ hkwỳ kamã ahpỹnhã ixkwỳjê hwỳr arẽ kê mẽ kamã harẽ nẽ ixkapẽr ma. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus inhmã kapẽr anẽ. Pa kuma nẽ ô ri mẽ piitã mẽ kãm hã kagà hpa.

# 4

## *Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà jarẽnh*

1 Tã pa axte mẽmoj pumu nhũm kaxkwa hwỳr mẽ gjêx xà hã hakwakreja amnhĩ kahê xà mẽ pa omu. Hãmri nhũm axte mẽhõ kapẽr tỳx xwỳnhta. Te kot pifti kakôr tỳx pyràk xwỳnhta axte inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E amnẽ ixwỳr api pa mẽmoj nhỹrmã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkukamã amã ho amnhĩrĩt ka omu. Anẽ.

2 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ixto nẽ ixto api pa kaxkwa kamã mẽmoj pumunh o xa. Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatita pa pre omu. Nhũm kamã mẽhõja nhỹ. 3 Kuk kamã hirã htỳx kumrẽx. Te mẽmo kẽn kamrêk karỳr jaxênh tỳx pyràk. Nẽ kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà puhã màxwỳxti grãgrãreja kãm hipôk nẽ harir pa omunh o xa.

4 Nhũm hkrĩ xà maati puhã mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ xà kêp 24. Kamã mẽ àptàr tũmjaja hkrĩ. Mẽ piitã ôr o mẽ ahkà htu nẽ ê jakare nẽ hkrĩ.

5 Nẽ Tĩrtũm hkrĩ xà maatija rũm na katõtõk nẽ hkrakrak nẽ haxênh japà nẽ hikwỹ. Nẽ hkrĩ xà kapem kanê maati pixi kamã kwrỳt pê 7ja pôk rãhã ho kuhê. Kanêja te Tĩrtũm Karõ pyràk.

6 Nẽ hkrĩ xà kapem mẽmo te gô rax pyràkja hkarỳr jaxênh tỳx kumrẽx nẽ nõ. Te ho kàx karỳr jaxênh tỳx pyrà nẽ hkarỳỳre. Nẽ hkrĩ xà puhã mẽmoj tĩr nẽ kuhê pê kwat

kuhê. Nẽ õkwa nẽ katut piitã hkôt no. Ãm no xohtô rax kumrẽx. Na pre ã mẽmoj kêp kwatja no xohtô anẽ pa omu.

7 Wamta te kot mry pê rêãwti pyràk. Nẽ hkôt ja te kot môx myti pyràk. Nẽ hapu hã hkuk te panhĩ hkuk pyràk. No hapu hã ja te kot àànhàhti htor kaxyw hara koror pyràk.

8 Nẽ piitã hara kêp 6. Nẽ ĩ piitã kamã no. Nhũm prem Tĩrtũm mã mex o mex ã grer rãhã ho kuhê nẽ aa pinhkrênh kêt nẽ. Nẽ kãm grer o:

Amex o amex Tĩrtũm.
Nẽ axihtỳx o axihtỳx.
Nẽ aa ate amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx.
Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri ka ra arãhã ri apa. Tã arĩ arãhã ri apa xwỳnh na ka. Kot kaj aa ajapêx kêt nẽ.
ãm hãmri na ka hte mẽ ixto mex rãhã ho apa.
Nẽ amex o amex Tĩrtũm. Anẽ.

9-10 Nhũm prem xatã mẽ ho amnhĩptàr hkrĩ xà kamã hkrĩ xwỳnhja mẽ kot kãm "Rãhã pa xwỳnh" anhỹr xwỳnhta mã ã grer anhỹr o kuhê. Kãm mex o mex ã grer pê tanhmã kot mẽ ho mex to hã harẽ. Hãmri nhũm mẽ àptàr tũm pê 24jaja mããnẽn kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hipô hpa nẽ hkrĩ. Nẽ amnhĩ krã rũm ôr o mẽ ahkàja kwrỳ nẽ hpar pê haxwỳ. Kêp mẽ õ Pahi Maati hã hã hpijaàm kaxyw wamtajê pyrà nẽ mex o mex ã harẽnh o hkrĩ nẽ kãm:

11 ãm hãmri na pa htem amex o amex ã ajarẽ Tĩrtũm
Apê mẽ inhõ Pahi Maati na ka.
Nẽ apê mẽ inhõ Tĩrtũm na ka.
Na ka pre mẽmoj piitã ho akato. Axàhpumunh tỳx nẽ ajamaxpẽr tỳx o mẽmoj piitã amã hprãm xà hkôt ho akator pa.
Jakamã na pa htem ã amex o amex ã ajarẽnh anẽ. Mẽ ixrom axihtỳx mex kumrẽx na ka hte apa Tĩrtũm. Anẽ.

# 5

## *Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh jarẽnh*

*Juãw 1.29; Piripos 2.5-11*

1 Tã pa pre arĩ te kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatita kamã hkrĩ xwỳnh nhĩhkra kamã kagà pa omunh o xa. Upôk rũm omu. No ãm axtem kagà kaxkep na pre. Nẽ akutã hã kagà nẽ menh ê ho ho htỳx xàja kêp 7.

2 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh xihtỳx xwỳnhja kapẽr tỳx kãm kapẽr o:

—E mẽ atõ na ate kagà mũj pyr nẽ ho htỳx xà hpôt mã tãm? Anẽ.

3 Hãmri nẽ tee ri mẽ piitã mẽ hkapi nom nhũm ja kaxyw mẽhõ amrakati kumrẽx. Kaxkwa kamã amrakati nẽ pika kamã mããnẽn amrakati nẽ pika hkrak ri amrakati. Nhỹri mẽhõ kot kagà kaxkepta pyr nẽ hpôt nẽ omunh mã tãm xwỳnhja amrakati ho amrakati.

4 Nhũm tee ri mẽhõ japêr nom mẽhõ pumunh kêt nẽ. Pa tee ri ja hã omu nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ inhmỳr o xa.

5 Hãmri nhũm pahi hõja ixpumu nẽ inhmã:

—Kwa amỳr kêt nẽ. E mẽhõ mũj pumu. Juta kanrẽhã htàmnhwỳ xihtỳx xwỳnhta. Pahi Tawi kanrẽhã htàmnhwỳ te kêp mry pê rêãw xihtỳx pyràk o hihtỳx xwỳnh mũj pumu. Kot mẽ kãm hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx nẽ mẽmoj punuj piitã ho hapêx kaxyw mã xwỳnh jakamã tapxipix na kot kagàta hpyr nẽ ho htỳx xà hpôt par mã tãm. E ka omu. Anẽ.

6 Hãmri pa kuma nẽ hwỳr rĩt nẽ Jejusja pumu. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ xà maati kapem xa. Mẽmoj htĩr pê kwat mẽ àptàr tũm pê 24jê nhĩpôk ri xa. Mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot hpĩr nhũm ra akupỹm htĩr nẽ xa. Nom ra axtem nẽ xa. àhpumunh tỳxja te kot pahi xàhpumunh pyràk. Nẽ hpàr kêp 7. Nẽ no mããnẽn kêp 7. Noja te Tĩrtũm Karõ pyrà nẽ kêp pika piitã hkôt pa xwỳnh. Ã Jejusja axtem nẽ ãm anẽ pa omu.

7 Hãmri nhũm mẽ pahto amnhĩptàr o hkrĩ xwỳnhta wỳr tẽ nẽ ĩhkra kamã kêp kagà kaxkepta py.

8 Hãmri nhũm mẽ htĩr pê kwat mẽ mẽ àptàr tũmjaja hpar pê hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa nẽ hipô nẽ hkrĩ. Piitã wiorãwti jamỳ nẽ ôr o xijere kamã mẽhkuxwa xà jamỳ nẽ o hkrĩ. Nhũm Tĩrtũm krajaja Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nhũm mẽ mar o hkrĩ. Te xijere kamã mẽhkuxwa xà hpãr o hkrĩ pyrà nẽ mẽ kuma.

9-10 Jakamã nhũm mẽ hkõn krã ho hkrĩ xwỳnhjaja mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã

amnhĩrer xwỳnhta kutã kãm grer o hkrĩ. Mẽ grer nyw o kãm gre nẽ kãm:
Na prem apĩ ka atyk o mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa.
Ahpỹnhã pika piitã hkôt mẽ urojê piitã hpãnhã amnhĩrer pa.
Nẽ ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnh kwỳjê piitã mẽ hpãnhã amnhĩrer pa. Atyk o mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa.
Jakamã nhũm mẽ kot akôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kra nẽ ri pa.
Ka ra mẽ panhõ Tĩrtũm mã mẽ kêp patre kaxyw mẽ unhwỳ nhũm htem pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr o pa.
Tã atyk o ate pika piitã hkôt mẽ hpãnhã amnhĩrer jakamã kapxipix na ate kagàta pyr nẽ ho htỳx xà hpôt mã tãm. Anẽ.
11 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja nhỹhỹnh hapôj nẽ kuhê. Mẽ ohtô rax o ohtô rax. Ohtô rax o mẽ pajamaxpẽr jakrenh. Hãmri nẽ Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatija wỳr mra nẽ kãm hipôk pa. Nẽ mẽmoj tĩr nẽ kuhê xwỳnhjê mẽ mẽ àptàr tũmjê mã hipôk pa nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta mã kapẽr.
12 Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:
Ãm hãmri na pa htem amex o amex ã inhgrer o ixkuhê.
Mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.
Nẽ mẽmoj piitã anhõõ.
Nẽ ate mẽmoj piitã hkukamã axàhpumunh par.
Nẽ amex o amex jakamã na pa htem amã amex pix ã inhgrer o ri ixpa. Anẽ.
13 Tã nhũm mẽmoj piitã Tĩrtũm mẽ Jejus wa kãm wa mex o wa mex ã harẽ. Pika hkôt panhĩ nẽ mry nẽ àk nẽ mẽmoj piitãã. Nẽ pika hkrak ri nẽ gô hkrak ri mẽmoj piitãã. Nẽ mẽ htykjaja. Nhũm mẽ piitã wa kãm wa mex o wa mex ã wa harẽ nẽ wa kãm:
E ate mẽ ixto amnhĩptàr ã akrĩ xà kamã akrĩ xwỳnh mẽ kot mẽ ixte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ war amex o wa amex.
Nẽ war axihtỳx o war axihtỳx.
Nẽ war axàhpumunh o war axàhpumunh.
Na pa htem ã war ajarẽnh anhỹr rãhã ixpa ho ixpa. Anẽ.
14 Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwatjaja mẽ kuma nẽ mẽ kãm:
—Nà ãm hãmri na ka mẽ ã wa harẽnh anẽ. Wa mex o wa mex kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nhũm mẽ àptàr tũmjaja Tĩrtũm mẽ Jejus wa hpar pê hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa nẽ haxwỳja wa kãm wa mex o wa mex ã wa harẽ.

# 6

### *Kagà ho htỳx xà pê 7 jarẽnh*
### *Matêwre 24.3-14; Sikũn Tesarõn 2.3; Wam Juãw 2.18*

1 Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh o xa. Nhũm kagà kaxkepta py nẽ wam ho htỳx xà pôt. Hãmri nhũm mẽmo tĩr pê kwatjê hõja kapẽr tỳx kumrẽx. Te na katõtõk tỳx pyràk o mẽhõj mã kapẽr nẽ kãm:
—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.
2 Hãmri nhũm kawar jakajre nhỹhỹnh hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõja õ kuxê mỳ nẽ hã nhỹ nẽ tẽ. Hãmri nhũm nhãm mẽhõja hwỳr tẽ nẽ kãm pahi hã mẽ ahkà htu. Hãmri nẽ kãm tanhmã kapẽr to nhũm kuma nẽ mẽ kot kãm Tĩrtũm mẽ Jejus wa kurê xwỳnhjê nhĩmex par kaxyw hakẽx nẽ ma pika hwỳr tẽn wrỳ.
3 Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja wam kagà ho htỳx xàta kôt axte ja pôt. Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwatjê hõja axtem mẽhõj mã kapẽr nẽ kãm:
—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.
4 Hãmri nhũm kawar kamrêk mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõ hã nhỹ nẽ tẽ. Nhũm nhãm mẽhõja kãm wapo gõ nẽ ma pika hwỳr htẽm nẽ wrỳk kaxyw hano. Kot hwỳr wrỳk nẽ pikap mẽ pa xwỳnhjê kurê huk kaxyw. Mẽ kot axpẽn par kaxyw ma mẽ hwỳr kumẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ wapota py nẽ hakẽx nẽ ma mẽ hwỳr tẽn wrỳ.
5 Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja kagà ho htỳx xà hõ pôt. Na pre ra ho axkrut nẽ hpôt tã hpãnhã axte hkôt ja pôt. Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê 4jê hõta mẽhõj mã kapẽr nẽ kãm:
—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ

Hãmri nhũm kawar tykre mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm hã ỹr xwỳnhja mẽmoj to peja xà hã parãs mỳ nẽ o tẽ.

6 Hãmri nhũm mẽ htĩr pê kwatjê rũm mẽhõja kãm kapẽr nẽ kãm:

—E kêr ka ma pika hwỳr mẽ hwỳr tẽn wrỳ nẽ mẽ kãm myt pyxi kamã mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm mẽmoj to hkryre nẽ anhõ parãsta kamã ho peja nẽ mẽ kãm õr o apa. Nom mẽ apkur xà hã orti nẽ wĩhti ka mẽ kêp tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hakẽx nẽ ma tẽn mẽ hwỳr wrỳ.

7 Tã nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja axte kagà ho htỳx xà hõ hpôt. Na pre ra ho axkrunẽpxi nẽ hpôt tã hpãnhã axte hkôt ja pôt. Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwat kot hitep xwỳnhja mẽhõj mã kãm:

—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

8 Hãmri nhũm kawar ràrààre mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõ hã nhỹ nẽ tẽ. Hã ỹr xwỳnh nhĩxi na pre kêp “Mẽhtyk” anẽ. Hãmri nhũm mẽhõja kãm kapẽr nẽ kãm:

—E ma pika hwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ ho kê mẽ ohtô nẽ tanhmã amnhĩ to nẽ axkaprã. Kê mẽ hkwỳjaja pijapu kamã axpẽn pa nẽ mẽ hkwỳjaja prãm xàj ty nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã à htỳx kute kamã ty. Nẽ mẽmo mry xoprêja mẽ hkwỳjê pa. E ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ tanhmã mẽ ho ho apa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ hakẽx nẽ ma pika hwỳr tẽn wrỳ. Hãmri nhũm mẽ htykjê papxàja tanhmã amnhĩ to nẽ te kot hã jêt nẽ ma hkôt mõr nẽ pika hwỳr wrỳk pyràk pa pre arĩ omunh o xa.

9 Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja axte kagà ho htỳx xà hõ hpôt. Na pre ra ho kwat nẽ hpôt tã hpãnhã axte ja pôt. Hãmri nẽ hpôtja kôt pa ra mẽ kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mêsti pumu. Nẽ hkrak ri mẽ hkarõjê pumu. Mẽ kot hkwỳjê hkôt ri mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh nẽ Jejus kêp mẽ õ Pahihti hã harẽnh o pa nhũm mẽ kot hã mẽ hpar xwỳnhjê karõja pa pre mẽ omu. Nhũm mẽ mêsti hkrak ri amnhĩ to Tĩrtũm wỳr o hkrĩ. 10 Kỳx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—Ãm hãmri amex o amex Pahi Maati. Aa ate mẽmoj tã tanhmã amnhĩ to axêx to hkêt kumrẽx. Kwa xà kot kaj tokyx pika hkôt mẽ kot mẽ inhĩmex xwỳnhjaja tanhmã mẽ ixtã mẽ ho nà? Anẽ.

11 Hãmri nhũm mẽhõja mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm mẽ ê jakajre gõ nhũm mẽ hagjê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—E mẽ mamrĩ atar akôkôt o akrĩ. Koja Tĩrtũm kormã tanhmã mẽ kot mẽ atomnuj xwỳnhjê ho hkêt nẽ. Kê mẽ axte mẽ apyrà nẽ mẽ akwỳjê nhĩmex mãn. Koja mẽ Tĩrtũm jamaxpẽr xà hkôt axte mẽ akwỳjê pa nhũm rĩ kormã mẽ ato hpimrààtã tanhmã mẽ atã mẽ hipêx to. Jakamã e mẽ atar kutêp mãmrĩ akôkôt o akrĩ. Anẽ.

12 Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta axte kagà ho htỳx xà hõ hpôt pa omu. Na pre ra ho 5 nẽ hpôt tã hpãnhã hkôt axte ja pôt. Hãmri nhũm pika htertet tỳx kumrẽx. Nẽ myyti ahtyk nẽ mytwrỳre te kêp mẽ hkamrô kamrêk tỳx pyrà nẽ ajêt.

13 Nẽ kanhêti tanhmã amnhĩ to nẽ axrê nẽ pikap rôrôk pa. Te kôk xàpêr tỳx nẽ kot pàrerekre kormã ràx tã kot kãm hikranh par pyrà nẽ piitã rênh pa nhũm rôrôk.

14 Hãmri nhũm kaxkwaja te kagà kaxkep pyrà nẽ amnhĩ to kaxkep o tẽ. Nẽ pika piitã hkôt kẽn prêk nẽ hixêt prêk maati piitã te hkrĩ xà rũm hapôx nẽ mrar nẽ nhãm hkrĩ pyràk. Nhũm gô hipôk piitã haxwỳja te hikwỹ xà rũm hapôx nẽ mrar nẽ nhãm hikwỹ pyràk. Pika htertet tỳx nhỹ hã ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ. 15 Hãmri nhũm pika hkôt mẽ piitã tee ri mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ kãm ma nẽ htertet tỳx kumrẽx. Mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ pôristi krãhtũmjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ hihtỳx xwỳnhjaja nẽ mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã mẽ àpênh xwỳnhjaja. Ãm piitã mẽmoj ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ kãm ma ho kãm ma. Hãmri nẽ hpimxur kaxyw ma kẽn prêk kre japêr o hprõt nẽ mra. 16-17 Hãmri nẽ amnhĩ to kẽn prêk wỳ nẽ kãm:

—Kwa na ra mẽ ixto amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kamã hkrĩ xwỳnh mẽ kot mẽ ixte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta wa mẽ ixkamã gryk tỳx kumrẽx. Ra wa kot tanhmã mẽ ixtomnuj to xà hã arĩgrota kato. Koja wa mẽ ixtomnuj tỳx nẽ pa mẽ kutã

hkêt nẽ. Kwa tokyx mẽ inhĩpy arôrôk nẽ wa kêp mẽ ixto amũxu. Anẽ.

# 7

### *Mẽ kot Tĩrtũm mã hkrajê kagà*
### *Apokarip 9.4*

1 Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh pê kwatja piitã ahpỹnhã pika nhĩtep xà hkôt kôk jatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê. Pika piitã hkôt kôk hpinhkrênh par nẽ àpêr kêt nẽ gô xujanãr kôt àpêr kêt kaxyw hatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê. Nẽ pà piitã hkôt àpêr nẽ tanhmã pĩ hkwỳ ho pymaj nhũm mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ nê hatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê. 2 Na pre ra Tĩrtũm ja hã mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma pika hwỳr wrỳ nẽ pika nẽ gô xujanãrja tanhmã wa homnu hto. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr wrỳ nẽ kormã nê kôk ho htỳx. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja myt japôx xà rũm mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nẽ ĩhkra kamã mẽ kot Tĩrtũm kra hã mẽ hixi jarẽnh xà hã kagàta py nẽ o tẽ. Hãmri nẽ kàx pê mẽ kot pika mẽ gô xujanãr homnu mã xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

3 —Kwa taxy pa Tĩrtũm krajê nhõkrã kagà hpa mãn. Kêr ka mẽ omu nẽ mẽ tapxipix-jaja tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Anẽ.

4-8 Hãmri nẽ mẽ hkagà pa. Ahpỹnhã Ijaew pigrành xwỳnhjaja mẽ ho ohtô rax kumrẽx nẽ tanhmã mẽ hkagà hto. Pa tanhmã mẽ kute hã mẽ harẽnh ma nhũm xep mẽ ohtô rax kumrẽx.

Juta kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Rupẽ kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Gax kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ As kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Natari kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Manase kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Simeãw kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Rewi kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Isaka kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Jepurõ kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Juje kamã mẽ kêp 12.000.
Nẽ Pẽjamĩ kamã mẽ kêp 12.000.

Ã mẽ ohtô rax kot anhỹr. Hãmri nẽ mẽ piitã mẽ pikamỳr par kãm mẽ kêp 144.000. Piitã kêp Apraãw kanrẽhã htàmnhwỳ na pre mẽ. Tã ã axpẽn kaxyw mẽ ohtô rax kumrẽx kot anhỹr tã nhũm mẽ hkagà pa.

### *Tĩrtũm kra hkwỳjê jarẽnh*
### *Apokarip 14.1-5*

9 Tã pa axtem mẽmoj pumu. Nhũm mẽ ohtô rax nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã kuhê. Ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ urojaja. Nẽ ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnhjaja nhũm prem pika piitã kurũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatija kamã hkrĩ xwỳnh pê Tĩrtũm mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja wa kutã kuhê. Mẽ ohtô rax kumrẽx jakamã pa tee ri mẽ piitã mẽ ho kõta hpar prãm kaprỳ. Nẽ piitã ê jakare kamã kuhê. Nẽ hkĩnh nẽ hkĩnh xàj pô hkwỳ jamỳ nẽ ho àpêr o kuhê. 10 Hãmri nẽ kỳx pêê Tĩrtũm mẽ Jejus wa kãm kapẽr nẽ wa kãm:

Hêxta waa nẽ. War amex o war amex Pahi Maati.
Na ka pre Akra Jejus kukwak ri mẽ ixte amnhĩ tomnuj ã tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ.
War ajamẽ mẽ ixkamã axukaprĩ rãhã ho apa xwỳnh na ka wa.
Jakamã pa mẽ inhmex nẽ war awỳr api nẽ war akuri inhmex nẽ ijamakêtkati nẽ ixpa ho ixpa.
Ãm hãmri na ka hte wa mẽ ixto mex rax kumrẽx o apa. War amex o war amex. Anẽ.

11 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja Tĩrtũm krĩ xà mã hipôk nẽ hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa. Nẽ mẽ àptàr tũmjê mẽ mẽ htĩr nẽ kuhê xwỳnhjaja mẽ ĩhkô hã kãm hipôk nẽ wam tajê pyràk nẽ hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ. Hãmri nẽ mẽ ohtô kot Tĩrtũm mẽ Jejus wa kãm kapẽr ã mẽ kuma hãmri nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm kaxyw hpar pê htu mỳr pê hikwỹ hpa nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

12 “Ãm hãmri na mẽ ã ajarẽnh anẽ Tĩrtũm.
Amex o amex.
Na ka hte mẽ ixto mex o apa.
Mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh.
Nẽ mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.
Jakamã na ka hte mẽ ixpiitã mẽ ixto mex kumrẽx rãhã ho apa.
Ã ate anhỹr rãhã o rãhã jakamã na pa htem amã amex o amex ã ajarẽnh rãhã ho ixpa.” Anẽ.

13 Hãmri pa mẽ omunh o ixãm rôm nhũm
mẽ àptàr tũmjê hõja ixwỳr tẽ nẽ mẽ ê jaka
kamã mẽ hkĩnh xàj pô jamỳnh nẽ ho kuhê
xwỳnhjê hã ixkukja nẽ inhmã:
—E mãn ate mẽ ê jakare kamã mẽ kuhê
xwỳnh mũjjê pumunh nà? Tanhmã na
prem amnhĩ nhĩpêx to nẽ amnẽ api? Xà ate
mẽ omunh? Anẽ.
14 Hãmri pa kuma nẽ kãm:
—Nà ixte mẽ omunh kêt. Kêt ka na ixrom
ate mẽ omunh. Anẽ.
Hãmri nhũm inhmã mẽ harẽnh o:
—Nà na pre mẽ hkwỳjaja Jejus ã mẽ hom-
nuj tỳx kumrẽx nẽ mẽ kupa. Tã mẽ kêp Je-
jus kwỳ jakamã na pre mẽ nê mẽ kot amnhĩ
tomnuj o hapêx nẽ te amnhĩ kamrô ho mẽ
nê mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã kuhõnh par
pyràk o mẽ hipêx. Jakamã nhũm mẽ ê jaka
kamã mex nẽ hkĩnh tỳx nẽ pa.
15 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩptàr ã
hkrĩ xà maati kutã kãm mex o mex
ã harẽnh rãhã ho kuhê.
Na hte mẽ ho mex rãhã ho pa. Mẽ hkôt
pa ho pa jakamã koja mẽmoj tanhmã
kêp mẽ ho hkêt nẽ.
16-17 Nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer xwỳnh kot Tĩrtũm krĩ xà
maati kamã ãm xwỳnhta na hte mẽ
hamãr mex rãhã ho mẽ hkôt pa.
Te mẽ kot mẽ hkrit jamãr mex pyràk.
Nẽ te mẽ kot mẽ hkrit kõm o pa nhũm htĩr
nẽ pa pyràk.
Koja mẽ kuri htĩr tũm nẽ hkôt pa ho pa.
Nẽ axte kãm prãm kêt nẽ.
Nẽ axte kãm kôr kêt nẽ.
Nhũm arĩgro htỳxja axte mẽ hkà ho hxêt kêt
nẽ.
Koja Tĩrtũm te mẽ kot mẽ hkra no kagô
nhĩnhĩnh par pyràk o mẽ hipêx nhũm
mẽ axte hkaprĩ nẽ mỳr o pa hkêt nẽ.
Pãnhã hkĩnh nẽ mex rãhã kuri pa ho pa.
Anẽ.

# 8

## *Kagà kaxkep o htỳx xà kot hitep jarẽnh*

1 Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽmoj pumu
nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer xwỳnhja kagà kaxkep o htỳx xà
kot hitepta pôt. Hãmri nhũm kaxkwa kamã
mẽmoj piitã hpinhkrênh pa nhũm mẽhõ
kapẽr kêt kumrẽx. Nẽ hpinhkrênh par o
ra hã ahtũm ry mex nẽ.
2 Hãmri nhũm Tĩrtũm kutã kapẽr o wrỳk
xwỳnh pê 7 nẽ mẽ kuhê xwỳnhjaja. Nhũm
kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja mẽ hwỳr tẽ nẽ
mẽ piitã mẽ kãm pifti gõ.
3-4 Hãmri nhũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê
hõja ôr o xijere py nẽ Tĩrtũm mã mẽhkuxwa
xà ho xêt xà hã mês kunĩhti hwỳr o tẽ. Mẽ
ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kutã ôr o
mêstija wỳr o tẽ nẽ kuri o xa. Hãmri nhũm
mẽ kãm kamã mẽhkuxwa xà hkwỳ runh
rax nẽ nhũm mêsti hã ho xêt o xa. Rôm
nhũm Tĩrtũm krajaja Tĩrtũm mã tanhmã
amnhĩ jarẽnh to. Jakamã nhũm mẽhkuxwa
xà xêt kũm mẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh xàja mẽ nhũm ahkà nẽ Tĩrtũm kapẽr
o wrỳk xwỳnh nhĩhkra kamã xijere rũm
Tĩrtũm kutã kàx mã àpir o pa.
5 Hãmri nhũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja xi-
jere kamã kuwy hpôk kwỳ ho nỳt nẽ ah-
par mã pika hwỳr kumẽ nhũm ma tẽ nẽ
pikap tẽm nhũm pika htertet tỳx nẽ kamã
na katõtõk nẽ haxênh nẽ hkrakrak.

## *Mẽ kot pifti kakôr ã mẽ harẽnh*

6 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh
pê 7 kot pifti jamỳnh xwỳnhjaja ra kot pafti
kakôr mã.
7 Jakamã nhũm wamta õ pifti kakô nhũm
na mê te kot jêr krã jakot pyràk xwỳnh mẽ
kuwy te kot mẽmo kamrô kamrêk pyràk
xwỳnhta pikap rôrôk pa. Nẽ nhỹhỹnh pika
hkwỳ ho rax nẽ ho kaxàr pa. Nẽ põti nẽ
akunĩ hkwỳ ho rax kumrẽx nẽ ho kaxàr
pa. 8 Hãmri nhũm wam ãm xwỳnh nhĩjuk
ri ãm xwỳnhja õ pifti kakô nhũm mẽmoj te
kẽn krã hprêk pôk pyrà nẽ kaxkwa rũm
ahpar mã tẽ nẽ gô xujanãr nhĩkjê kamã
hpôk rãhã tẽn mrõ. Hãmri nhũm gô nhĩkjê
kamã gôja mẽmo hkamrô hã amnhĩ jahkre
hpa. 9 Jakamã nhũm gôx kãm mẽmoj htĩr nẽ
ri mrar xwỳnhjaja pikaprãr pa. Nẽ gôx kãm
pàr gô krãhkà hã pa xwỳnhja haxwỳja gjêx
pa. Nẽ pàr kãm mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja
hagjê nẽ pikaprãr pa. No nhũm gô mex kãm
pàr kãm mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kurom arĩ htĩr
nẽ.
10 Tã nhũm wam ãm xwỳnhta wa hi-
juk ri ãm xwỳnhja õ pifti kakô. Hãmri
nhũm kanhêti rax kumrẽxja axta nẽ hpôk
o ma ahpar mã tẽn pikap tẽm nẽ pyhti
nẽ hino hkwỳ ho ohtô nẽ homnu hpa.
11 Kanhêti nhĩxi pê na pre “mẽmoj xỳ xà”

anhỹr jakamã nhũm tẽm nẽ pyhti nẽ hino hkwỳ ho ohtô nẽ homnu pa. Nhũm prem hwỳr mra nẽ hkwỳ janhi nẽ ho ixkõ nhũm ỳ nẽ nhũm mẽ ohtô nẽ ho ixkõ nẽ axkaprã.

12 Hãmri nhũm hpãnhã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja õ pifti kakô. Na pre ra ho axkrunẽpxi nẽ hkakôr tã hpãnhã ra axte hõ ja kakô. Hãmri nhũm mẽhõja tẽ nẽ myyti kura nhũm hkwỳ ahtyk nẽ hirã hkêt nẽ. Nhũm mytwrỳre nẽ kanhêti mã ho anẽ nẽ myyti pyrà nẽ hkwỳ ahtyk nẽ hirã hkêt nẽ harir. Jakamã nhũm kamàt kãm hirã mex kêt nẽ. Nẽ arĩgro hã myytija haxwỳja hirã mex kêt nẽ.

13 Hãmri pa kaxkwa kamã àànhàhti pumu nhũm kỳx pê ri htor o pa pê tanhmã kapẽr to nẽ kapẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kormã kot pifti kakôr xwỳnhjaja axkrunẽpxi nẽ kormã hkakôr kêt nẽ. Koja mẽ tokyx hkakô nhũm pika hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ xà htỳx kamã hamak tỳx o pa. Na pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpẽr nẽ inhmã mẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Hêxta waa nẽ. Koja mẽ omnuj tỳx kumrẽx. Anẽ.

# 9

1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ õ pifti kakô. Na prem ra ho kwat nẽ hkakôr tã hpãnhã axte hõja ja kakô. Hãmri nhũm kanhêti hõ axta nẽ pikap tẽm kurê kumrẽx nhũm mẽhõja omu nẽ hwỳr tẽ nẽ kãm mẽmoj tã saf gõ. Satanasti jagjênh xà hã ahkre xupỳm o htỳx xà hã safja nhũm kanhêti mã kugõ.

2 Hãmri nhũm kupy nẽ ahkrehtita wỳr o tẽ nẽ kahê xà mẽ nhũm kurũm kuwy hkũm hapôx rax nẽ. Nẽ ma kàx mã àpir o pa nẽ myyti hpro hpa nhũm kamàt kô rax kumrẽx.

3-11 Nẽ kuwy hkũmja rũm mẽmoj te krit pyràk xwỳnh kwỳjaja pikap rôrôk nẽ kuhê. Te kot krit pyràk tã mẽ hkuk te panhĩ hkuk pyràk. Nẽ mẽ hkrã hkĩ te mẽnijê hkrã hkĩ japjê pyràk. Nẽ ôr o mẽ ahkà jagjê. Nẽ mẽ wa japjê htỳx kumrẽx. Te rêãwti xwa japjê pyràk. Nẽ kàx o mẽ hinô hkà. Nhũm mẽ htor o hara hkoko htỳx o mra. Te ho kawar xohtô pijapu kaxyw kot mẽ hkjênh xà kamã mẽ htur nẽ mẽ hkjênh o hprõt nhũm hkoko htỳx pyràk. Nẽ mẽ hkamnhwỳr o pa kaxyw mẽ hanhyja te kot makre janhy pyràk. Ã kriitija kot anhỹr. Nẽ te nhỹhỹm oprê kaxyw nojarêt nẽ mẽ hkrit kawar hã hikukrêx mex rẽnh pyràk. Mẽõ pahija ahkre xupỳmta kamã kêp mẽ hkrãhtũm. Ijaew kapẽr kãm hixi pê “Apatõ.” No Gres kapẽr kãm kêp “Aporiãw.” No mẽ pakapẽr kãm kêp “mẽ hpar o pa xwỳnh.” Hãmri nhũm Tĩrtũm kriiti mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma pika piitã hkôt te makre kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nẽ ri mẽ hkôt mẽ hkamnhwỳr o apa. Ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ atã mytwrỳ pê sĩk. No ãm kêr ka mẽ hpar kumrẽx kêt nẽ. Ãm mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak pix kaxyw tanhmã mẽ ho ho apa. Te makre kot mẽ hkamnhwỳr nhũm à htỳx kumrẽxta pyràk. No mẽ ate mẽ hkamnhwỳr nhũm mẽ hkamnhwỳr xàja koja à htỳx o makre kot mẽ hkamnhwỳr jakre. Nom ra mẽ kot Tĩrtũm kra hã mẽ hkagà xwỳnhjaja kêr ka mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Mẽ kêp ixkwỳ na mẽ. Nẽ põ nẽ prãt ka mẽ ãm omu nẽ tanhmã ho hkêt nẽ. Ãm mẽ kot panhĩ nhõkrã kagà hkêt xwỳnh pixjaja ka ã mẽ hipêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Nom kêr ka mẽ hpar kêt nẽ. Kê mẽ tee ri amnhĩ xà hã maj kãm tokyx htyk nẽ hapêx prãm hkaprỳ ho pa. E ma mẽ hwỳr mra nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hwỳr mra.

12 Na ra pika hkôt wam mẽ homnu xà pyxi nẽ hapêx. No ãm arĩ hamẽxkrut.

13 Jakamã nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja axte õ pifti kakô. Na prem ra ho sĩk nẽ hkakôr tã axte hkôt hõja hkakô. Nhũm Tĩrtũm kutã ôr o mêsti rũm mẽhõja tanhmã kapẽr to. Mêsti janhà rũm kapẽr. 14 Pifti kakôr xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E na ra mẽ kot mẽ hkwỳjê nhĩmex ã arĩgrota kato. Jakamã kêr ka ma pyhti pê Erax wỳr wrỳ nẽ gô mỳ ri Satanasti mã mẽ àpênh xwỳnh pê kwatja pumu. Na prem ra mẽ hpa hpre nhũm mẽ gô mỳr ri arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Ka mẽ omu nẽ mẽ kãm mẽ hpa hpre xà hpôt pa kê mẽ ma mẽ hkôt ri mẽ hpar o pa. Anẽ.

15 Na pre ra Tĩrtũm mẽ kot mẽ hkwỳjê nhĩmex o pa kaxyw mẽ kurê nẽ gô mỳ ri mẽ unhwỳ nhũm mẽ kormã mẽ hpar xà hã arĩgro jamãr o hkrĩ. Jakamã nhũm ã pifti kakôr xwỳnhta mã mẽ harẽnh anẽ nhũm kuma nẽ ma tẽ nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm mẽ hpa hpre xà hpôt pa. Hãmri nhũm mẽ ma pika piitã hkôt ri mẽ hpar o mẽ hkôt pa. Nẽ mẽ ho ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ himex. 16 Nẽ ma amnhĩ kôt pôristi ho ohtô rax nẽ o pa. Piitã kawar ã hkrĩ nẽ mẽ hkôt hprõt nẽ hkoko ho mra. Mẽ kêp 200.000.000 hã mẽ harẽ pa mẽ harẽnh ma. Mẽ ohtô rax o mẽ ohtô rax.

17 Na pa pre arĩ te ixpimtir kãm mẽ omunh pyràk. Nhũm kawar ã mẽ hkrĩ xwỳnhjaja. Mẽ hinô kàja axtem kàx o. Nẽ hkamrêkja te kuwy hpôk kamrêk pyràk. Nẽ ràràrja te mẽ hkurôt kane xà pê ẽsôf ràràr pyràk. Nẽ kakrã htyk. Ã kàx o mẽ hinô hkà kot anhỹr. Nẽ mẽ hkrit kawarti hkrãja te rêãwti krã pyràk. Nẽ mẽ hakwa rũm kuwy hpôk mẽ ẽsôfti mẽ kuwy hkũm axpẽn kôt hapôx o pa. 18-19 Nẽ kawarti jamy axtem te kêp kagã xoprê hkrã pyràk nhũm mẽ hamy ho mẽ hkamnhar o mẽ kupa. Nẽ mẽ hakwa rũm kuwy hkũm mẽ kuwy hpôk mẽ ẽsôfti hapôx xwỳnhta mã mẽ ho anẽ nẽ. Jakamã nhũm kawartijaja mẽ hkôt ri hamy mẽ hakwa ho mẽ hpar o pa nẽ mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ himex.

20-21 Tã nom nhũm arĩ mẽ htĩr nẽ ri mẽ pa xwỳnhjaja. Mẽ kot mẽ hkwỳjê hpar kêt xwỳnhjaja hãmri ja hã mẽ omunh tã arĩ amnhĩ tomnuj o pa nẽ kãm urer kêt nẽ. Arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Axpẽn pê hprõ nẽ mjên o amnhĩkati nẽ axpẽn pê ahkĩ. Nẽ axpẽn par o ri pa nẽ tanhmã axpẽn xy hto ho pa. Ã htỳx ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nẽ kãm urer kêt nẽ. Ãm Satanasti hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ amnhĩm sãnti hkwỳ nhĩpêx. Pĩ ho hipêx nẽ kàx o hipêx nẽ kẽn o hipêx. Nẽ hipêx pa nẽ amnhĩ to hwỳr o pa. Nom mo kot mẽ mar kaxyw sãnti jamak kre? Nẽ kot mẽ omunh kaxyw mo no? Nẽ ri mrar nẽ mẽ ho utàr kaxyw mo hte? Na htem arĩ ã amnhĩ to hwỳr kaprỳ anhỹr o pa.

# 10

*Kagà kaxkep grire jarẽnh*

1 Tã pa arĩ mẽmoj pumu. Nhũm axte Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh xihtỳxjê hõja pika hwỳr wrỳk o tẽ. Nẽ êja kakrã ho na pre. Nẽ hkrã mỳ ri màxwỳxti ajêt. Nẽ hkuk te myt no kamã hirã htỳx pyràk. Nẽ akutã hte kamã te kuwy hpôk pyràk. 2 Nẽ ĩhkra kamã kagà kaxkep grire ra pipôt nhũm ma o tẽ nẽ o wrỳ nẽ o xa. Nẽ gô xujanãr kãm upôk rũm hte xãm nẽ kỳx pê amgrà kamã apke rũm hte xãm nẽ o xa pa ixprĩ hã omu.

3 Hãmri nhũm kàx pêê amỹra. Te rêãw hkàr tỳx pyràk. Nhũm hpãnhã kaxkwa kamã mẽhõja kãm kapẽr. Te na katõtõk o 7 wês pyràk pa ixprĩ hã tanhmã kapẽr to hã kuma. 4 Hãmri nẽ ra mẽ amã ã kagà kaxyw nhũm mẽ ja nê inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—Kwa nà kwarĩ ja kot kaj hã kagà hkêt nẽ. Ãm ja pix kot kaj akwỳjê mã hã kagà hkêt nẽ. Ãm kapxipix mãn ama nẽ ri hã apa.

Anhỹr jakamã pa mẽ amã hã kagà hkêt nẽ. Ãm papxipix kuma nẽ ri hã ixpa.

5 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot gô xujanãr kãm upôk rũm hte xãm nẽ apke amgrà kamã ãm xwỳnhta hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr kaxyw nẽ kànhmã ĩhkra pẽ. 6-7 Tĩrtũm pê kaxkwa nẽ pika nẽ gô xujanãr o kator nẽ kamã kot mẽmoj piitã ho kator xwỳnhja. Nẽ htĩr rãhã nẽ pa ho pa xwỳnhja. Nhũm ỹ hã kapẽr nẽ kapẽr o:

—E hãmri. Amnepê mã na pre Tĩrtũm ỹ hã mẽ kãm kapẽr o ri mẽ pa xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh to. Tanhmã kot pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx to hã amnhĩ jarẽ. Nẽ mẽmo arĩgro hã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã kot mẽ hipêx to hã mẽ hkukamã mẽ hã amnhĩ jarẽ. Tã ra ã mẽ hipêx anhỹr xà hã arĩgro kato. Jakamã koja kapẽr o wrỳk xwỳnh kot hitepta õ pifti kakô hãmri nhũm mẽmojja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kurê kumrẽx. Ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Anẽ.

8 Pa mar o ixãm rôm nhũm wam inhmã kapẽr xwỳnhta axte inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—E ma pika hwỳr wrỳ nẽ gô xujanãr kãm upôk rũm hte xãm nẽ amgrà kamã apke rũm hte xãm xwỳnhta wỳr tẽ nẽ kêp kagà kaxkep grire pipôt xwỳnhta py. Anẽ.

9 Hãmri pa kuma nẽ ma hwỳr wrỳ nẽ hã
kuwỳ nhũm inhmã kugõ nẽ inhmã:
—E mĩ. Apy nẽ akrẽ. àn hre. Te kot menh
xành pyràk. Nom kot kaj akrẽ nẽ anhõhy xà.
Nom mãmrĩ apy nẽ akrẽ. E mĩ. Anẽ.
10 Hãmri pa kêp kupy nẽ hkaki nhũm
àn hre. Pa hkrẽr pa hãmri nẽ inhõhy xà kurê
kumrẽx.
11 Hãmri nhũm kot inhmã õr xwỳn hta
inhmã:
—Nà ãm hãmri na ka apy nẽ akrẽ. Jakamã
kêr ka ano ho ate mẽmoj piitã omunh
xwỳnhja nẽ ajamak o ate mẽmoj mar
xwỳnhja nẽ ate tanhmã Tĩrtũm kapẽr mar
toja ka piitã hã kagà hpa. Hãmri nẽ ate
omunh xà hkôt akwỳjê mã piitã harẽnh o
apa. Mẽ kot nhỹrmã Tĩrtũm kot tanhmã mẽ
piitã mẽ hipêx to hã harẽnh mar kaxyw.
Ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ urojê piitã
koja nhỹrmã ã mẽ hipêx anẽ. Ahpỹnhã ri
mẽ kapẽr xwỳnh piitã. Nẽ mẽ õ pahijaja.
Ãm mẽ piitã koja nhỹrmã ã mẽ hipêx anẽ.
Anẽ.

# 11

## *Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh pijakrut wa harẽnh*

1 Tã nhũm mẽhõj inhmã mẽmoj to mĩdi xà
hã pĩ ryre gõ nẽ inhmã:
—E ja py nẽ Jerujarẽ hwỳr wrỳ nẽ kamã
Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja o
mĩdi. Nẽ ixkre kamã amnepêm mẽ kot
amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm mã ôwêhti
nhõr xà hã mêstita mã ho anẽ nẽ ho mĩdi.
Nẽ ixkre kamã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ
jarẽnh o mẽ hkrĩ xwỳnhjaja ka aprĩ hã mẽ
ho kõta.
2 —No ixkre kapem pikaja ka ho mĩdi hkêt
nẽ. Ra Tĩrtũm kot mẽ kot amnhĩ tomnuj
xwỳnhjê mã hkaga jakamã koja mẽ htỳx ri
kãm hprãm xà hkôt tanhmã homnu hto ho
pa. Nẽ Jerujarẽ piitã hkôt ri homnu ho paja
ã hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp
6.
3 —Koja Tĩrtũm ma ỹ hã kapẽr xwỳnh ho
hamẽxkrut nẽ mẽ hwỳr wa kumẽ nhũm wa
ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr
jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nẽ tee ri
mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ
omu nẽ hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ wa hkaprĩ
xàj xak punure kaxô nẽ haxà nẽ mẽ kãm
Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri wa pa hã amgrà
axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. Jakamã
e. Pĩja py nẽ ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ ixkreta o
mĩdi. Anẽ.
4 Wa pijakrut wa kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr
jarẽnh o wa pa xwỳnhta wa. Na htem wa
kot amnhĩ nhĩpêx ã wa harẽnh ma nẽ mẽmo
pĩ hpàr pê oriwêhti kot tanhmã amnhĩ
nhĩpêx toja mã hamaxpẽr kurê kumrẽx.
Nẽ amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa
xwỳnh pê Jakaris kot kanê hpôk xãmta mã
mããnẽn hamaxpẽr. Oriwêhti xôja htwỳm
rax kumrẽx nhũm htem htwỳm opôj nẽ ho
kanê ho nỳt nẽ hpôk nẽ kỳx pê unhwỳ
nhũm mẽ piitã hirã kamã rĩt mex o ri mra.
Nẽ kanê hpôk mexja te kot Tĩrtũm kapẽr
pyràk. Nẽ kanê xãm xàja te kot Tĩrtũm nhỹ
hã kapẽr jarẽnh o wa pa xwỳnhta wa uràk.
Nẽ oriwêhtija haxwỳja te kot wa uràk. Ra
Tĩrtũm Karõ kot wa hkarõ mã àr jakamã na
hte wa hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh
o pa nhũm mẽ kot mar xwỳnhjaja te kanê
nhĩrã kamã ri rĩt mex nẽ ri pa pyrà nẽ hprĩ
hã mar tỳx nẽ.
5 Tã koja mẽhõ tanhmã wa hipêx to
kaxyw wa hwỳr tẽ nhũm wa hakwa rũm
kuwy hpôk kato nẽ kot tanhmã wa ho mã
xwỳnhta o hxêt o kupĩ.
6 Nẽ koja wa Tĩrtũm xàhpumunh tỳx xà
ho tanhmã ri mẽ hã mẽmoj nhĩpêx to pê
mẽ kãm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Jao
tanhmã na hto nhũm mẽ hã wrỳk kêt ry
nẽ. Rỳ tanhmã mẽ kêp gô hto nhũm mẽ
hkamrô hã mẽ kêp amnhĩ jahkre. Koja
wa ã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kêp mẽmoj nhĩpêx
anhỹr ho wa pa. Nẽ xatã wa kãm hprãm
xà hkôt tanhmã mẽmoj tomnu hto. 7 Nẽ mẽ
kãm kapẽr o pa pê ã mẽ hipêx anhỹr o wa
hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp
6 nẽ rĩ kormã ho hapêx. Hãmri nhũm ahkre
xupỳm rũm Satanasti nhõ kôwenatôja kato
nẽ ma wa hwỳr tẽ nẽ nhỹri pry kahti ri wa
unê nẽ wa kupĩ nhũm wa pry kamã ty nẽ
nõ. 8 Hãmri nhũm mẽ wa haxàr kêt nẽ nhũm
wa arĩ pry kamã nõ. Krĩ kapem na prem
pĩ kahpa hã Jejus nhô nẽ kupĩ. Krĩ nhõ
xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwỳnh
na mẽ. Te ho amnepêm krĩ pê Sotõ mẽ pika
pê Ejit kamã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê
kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. 9 Jakamã nhũm

mẽ kot wa haxàr nê axpẽn kurê nhũm wa pry kamã arĩ ty nẽ nõ nhũm mẽ piitã wa hwỳr mra nẽ wa omu. Nẽ ahpỹnhã krĩ piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja tanhmã amnhĩ to nẽ ja hã wa omu. Ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ urojaja. Nẽ ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnh piitã. Hãmri arĩ ahpỹnhã mẽ õ krĩ kamã pa htã tanhmã amnhĩ to nẽ wa htyk ã wa omunh ã hã apkati axkrunẽpxi nẽ hkôt hã myt ahpa. 10 Koja mẽ wa htyk ã wa omu hãmri nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ hkĩnh xàj axpẽn mã hkĩnh xà nhõr o pa. Wa kot kormã htĩr ri tanhmã mẽ homnuj to ho ri mẽ hkôt paja mã hamaxpẽr nẽ wa htyk ã wa omu nẽ hkĩnh tỳx nẽ.

11 Tã koja wa htyk ã apkati axkrunẽpxi nẽ hkôt hã myt ahpa hãmri nhũm Tĩrtũm wa kamã htyyxà rẽ nẽ akupỹm wa ho wa htĩr nhũm wa kànhmã xa nẽ ri mra. Hãmri nhũm mẽ kot wa omunh xwỳnhjaja tee ri hã wa omu nẽ kãm wa uma htỳx kumrẽx. Ãm kãm wa uma ho kãm wa uma.

12 Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽhõja wa kãm kapẽr nẽ wa kãm:

—E war amnẽ mẽ ixwỳr war api. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma kakrã kamã àpir o mõ. Nhũm mẽ kãm wa hkurê xwỳnhjaja tee ri wa àpir ã wa omu.

13 Hãmri nhũm pika htertet tỳx nẽ. Nẽ krĩ kamã ixkre ohtô nẽ grành pa nẽ mẽ hkwỳ nhĩmex rax nẽ nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ axkaprã. Mẽ kêp 7.000 nẽ pikaprãr pa. Hãmri nhũm arĩ mẽ htĩr nẽ ri mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ omu nẽ kãm ma xàj htertet tỳx nẽ axpẽn mã:

—Kwa Tĩrtũm mãn ã mẽ panhĩpêx anẽ. Hihtỳx o hihtỳx jakamã kaxkwa rũm ã mẽ panhĩpêx anẽ pu mẽ pahpiitã pano ho ixkre pigrành ã omu. Anẽ.

14 E na ra amnhĩ xà htỳx kamã hamak xàja hamẽxkrut nẽ hapêx. Tã no ãm arĩ mẽ kaxyw pyxi nẽ arĩk.

### *Mẽ kot pifti kot hitep kakôr ã harẽnh*

*Apokarip 4.8, 5.9-14, 7.9-12, 14.2-5, 15.3-4, 19.1-2*

15 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot hitepja õ pifti kakô nhũm kaxkwa kamã mẽ pa xwỳnhjaja kàx pê kapẽr o:

E ãm hãmri. Na ra Mẽpahpãm Maati mẽ Jejus Krisja wa kêp krĩ piitã hkôt mẽ piitã mẽ õ Pahihti na wa.

Koja Mẽpahpãm Maatija kêp Pahi Maati rãhã nẽ pa ho pa xwỳnh. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ àptàr tũm pê 24jaja. Tĩrtũm kot mẽ paht o amnhĩptàr o hkrĩ xà mã hipôk nẽ mẽ hkrĩ xwỳnhjaja. Hãmri ã mẽ kapẽr anhỹrja ma nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm kaxyw hpar pê rôrôk pa nẽ htu mỳr pê hikwỹ. Hãmri nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

17 Pa Pahi Maati Tĩrtũm. Nà ãm hãmri mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh nẽ axihtỳx o axihtỳx.

Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na ka pre arãhã apa ho apa.

Tã arĩ arãhã apa ho apa.

Ãm hãmri apê mẽ ixpiitã mẽ ixto amnhĩptàr xwỳnh. Nà ãm hãmri amex o amex.

18 Kot kaj tokyx mẽ piitã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to.

Nẽ ra mẽ htyk xwỳnhjaja kot kaj mẽ piitã akupỹm mẽ ho mẽ htĩr pa nhũm mẽ pika rũm hapôx pa nẽ ma mra nẽ arĩ mẽ htĩr xwỳnhjê nhĩhkô hã akutã hkrĩ pa.

Ka mẽ piitã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh hkôt tanhmã mẽ harẽnh to.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja kot kaj ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà hwỳr amnhĩ nê mẽ arẽ nhũm mẽ ma hwỳr hapêx. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ gryk tỳx kumrẽx.

Ka hpãnhã mẽ kot akôt amnhĩ xunhwỳr nẽ akapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh piitã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho mex to.

Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja.

Nẽ amnepêm mẽ kot anhỹ hã mẽ kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja.

Akrajê piitã kot atã hpijaàm xwỳnhjaja kot kaj kormã mẽ htĩr ri tanhmã amnhĩ to mex hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ ho mex to.

Ã kot kaj tokyx mẽ piitã ahpỹnhã mẽ omunh xà hkôt mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

19 Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm
nhõrkwỹ hã hakwakre kahê xà amnhĩ mẽ
pa kamã ôr o mês kunĩhtita pumu. Pu nhũm
na hkatõtõk nẽ haxênh nẽ hkrakrak nẽ na
mê te kot jêr krã hakotre pyràk xwỳnhja
pikap rôrôk rax nẽ. Nẽ pika htertet tỳx o
htertet tỳx pa arĩ omunh o xa.

# 12

## *Mẽhõ ni mẽ kagãmnuti wa harẽnh*

1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa kamã
aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt xwỳnhja
pa omu. Nhũm mẽhõ nija xê te myt no
mã hirã htỳx pyràk. Nẽ hpar nhõkwa kamã
mytwrỳre ajêt. Nẽ kanhêti ho 12 o mẽ ahkà
tu nẽ o xa. 2 Na ra htujarô nẽ hpijagri
kaxyw õhy xà nẽ amnhĩ kamnhêr o xa.

3 Tã pa axte mẽmoj pumu. Aa mẽ pahte
mẽmoj ã kot anhỹr pumunh kêt xwỳnh õja
pa omu. Kagãmnuti nom ãm axtem hkà
kamrêk tỳx kumrẽx. Nẽ rax kumrẽx. Nẽ
hkrã kêp 7. Nẽ hkrã piitã kamã ôr o pahi
hã mẽ ahkà htu nẽ o nõ. Nẽ hkrã kamã pàr
kêp 10.

4 Tã nhũm hamy ho apêr o kaxkwa kamã
kanhêti ho ohtô nẽ pikap kurẽ. Hãmri nẽ
õhy xà nẽ amnhĩ kamnhêr o ãm xwỳnhta
wỳr tẽ nẽ hkra kator nhũm kot kêp krẽr
kaxyw kutã hamãr o nõ.

5 Hãmri nhũm hkra kato nẽ myre. Hihtỳx
o hihtỳx ã kot pika piitã hkôt mẽ piitã mẽ
ho amnhĩptàr mã xwỳnh na pre. Nhũm
kagãmnutija kot kêp utàr nẽ hkrẽr mã tã
nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõja
hwỳr wrỳ nẽ kêp kumỳ nẽ ma Tĩrtũm wỳr
kaxkwa kamã kot mẽ pahto amnhĩptàr ã
hkrĩ xà maatija wỳr ho api.

6 Hãmri nhũm kagãmnuti tee ri ma kot
kêp o mõr ã omu nẽ hpãnhã nita o apkjê
nẽ kot tanhmã ho kaxyw nhũm amnhĩ tã
omu nẽ umaj hprõt nẽ ma tẽ nẽ nhỹri
kapôt ã amũxu. Ra Tĩrtũm kot hkukamã
kãm hpimxur xà nhĩpêx xà hwỳr hprõt
nẽ ma tẽ nẽ kamã kêp amũxu. Nhũm
Tĩrtũmja nê kagã pumunh mex nhũm kêp
hpimxur mex ã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt
hã mytwrỳ kêp 6.

## *Mẽ kot kaxkwa kamã mẽkarõmnuti kurê kaxàr ã mẽ harẽnh*

7 Tã nhũm mẽ ra kaxkwa kamã kurê
kaxàr kaxyw. Kagãmnuti mẽ hkwỳjaja
nhũm mẽ ra Tĩrtũm kurê kaxàr kaxyw
kutã amnhĩ xunhwỳ. Jakamã nhũm
Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hkrãhtũm
Mikewja ma mẽ hwỳr amnhĩ kôt hkwỳjê o
mra nẽ mẽ pijapu ho kuhê.

8 Hãmri nhũm kagãmnuti tee mẽ kutã
amnhĩ to htỳx kaprỳ nhũm Tĩrtũm kapẽr o
mẽ wrỳk xwỳnhjaja amnhĩ nê mẽ ho axtem
nẽ kaxkwa rũm mẽ kator o mẽ kator.

9 Satanasti pê kagãmnutita kagã kot ni
kator ewa mã hêx xwỳnh na pre. Nẽ hêx
rom tanhmã hêx to ho pa xwỳnh. Jakamã
nhũm Mikew mẽ hkwỳjaja hkwỳjê mẽ mẽ
ho hpimrààtã amnhĩ nê pikap mẽ rẽnh pa.

10 Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽhõja
axte kàxpê kapẽr nẽ kapẽr o:

E ãm hãmri. Na ra Tĩrtũm hihtỳx o hihtỳx o
mẽ panê mẽmoj punuj piitã ho hapêx
par kumrẽx.

Na pre hte Satanasti pê mẽkarõmnutija
xatã hwỳr mra nẽ kãm tanhmã Jejus
kwỳjê ho kapẽr punuj to ho pa.

Tã koja axte mẽ ho kapẽr kêt kumrẽx. Ra
Tĩrtũm kot amnhĩ nê kator o kator
nhũm ra ma mõr o mõr kênã.

Koja Tĩrtũm pika piitã hkôt mẽ ho
amnhĩptàr xwỳnhjê japôx pa nẽ
hpãnhã mẽ kaxyw Kra Krisja
xãm nhũm pika piitã hkôt mẽ ho
amnhĩptàr rãhã ho pa.

Nà ãm hãmri. Ja mex o mex.

11 Na pre Jejus kôt mẽ pahtõ nẽ mẽ
pahtõxjaja mẽkarõmnuti kutã amnhĩ
to htỳx nẽ pa. No ãm amnhĩ nhỹ hã ã
kutã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer
xwỳnhta na pre ty nẽ hkamrô ho mẽ
kuhõ nẽ mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj
o hapêx.

Jakamã nhũm prem kukwak ri Satanasti
kutã amnhĩ to htỳx rãhã pa.

Nhũm mẽ kot Jejus ã mẽ himex par kaxyw
tã nhũm mẽ kãm htyk pyma hkêt nẽ.
Ãm Jejus kôt arĩ amnhĩ to htỳx nẽ mẽ
hkôt pa rãhã nẽ.

Jao arĩ mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã
amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ
hkôt pa.

12 Tã Tĩrtũm ra kot mẽ panê mẽmoj punuj
o hapêx par jakamã kwa kaxkwa
kamã mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ
akĩnh nẽ apa.
Nom gô xujanãr kãm nẽ pika kamã mẽ pa
xwỳnhjaja hêxta waa nẽ. Koja mẽ
mex kêt nẽ.
Nẽ ra Mikew mẽ hkwỳjaja kot amnhĩ
nê kaxkwa rũm mẽkarõmnuti mẽ
hkwỳjê kator nẽ pikap mẽ rẽnh par
jakamã nhũm Satanastija gryk tỳx
kumrẽx.
Tĩrtũm kot ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã
hamak o pa tũm xàta wỳr mẽnh xà
hã arĩgro hwỳr amgrà grêre nhũm tee
ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ gryk
tỳx o gryk tỳx. Anẽ.
13 Hãmri nhũm kagãmnutija mẽ kot amnhĩ
nê kaxkwa rũm kator ã amnhĩ pumu nẽ
gryk tỳx nẽ. Nẽ gryk xàj ma akupỹm ni
kot hkra myre ho pijagri xwỳnhta wỳr tẽ nẽ
tanhmã ho kaxyw hkôt ho krihkrit.
14-16 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnhjê hõja omu nẽ nija mã àànhàhti jara
gõ. Kot kagãmnuti pê ho htor nẽ ma nhỹri
hpimxur xà wỳr htẽm kaxyw. Nẽ kormã
htor kaxyw nhũm kagãmnuti omu nẽ kot gô
ho hanhir kaxyw hkôt hakwa rũm gô kapĩ
nhũm hpikapĩr rax kumrẽx. Te pyhti hprõt
tỳx pyràk. Hãmri nhũm Tĩrtũm omu nẽ nija
nê tanhmã pika hto nhũm kãm axkjê nhũm
gô hprõt nẽ kamã pikapĩr pa. Jakamã
nhũm mex pê àànhàhti jara ho to nẽ ma
kapôt ã pimxur xà hwỳr ma tẽ. Nẽ kamã pa
hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp
6 nhũm prem hamãr mex rãhã ho pa.
17 Hãmri nhũm kagãmnuti tee ri kãm hpĩr
prãm kaprỳ nẽ gryk tỳx kumrẽx. Hãmri
nẽ ma ni hkwỳjê hwỳr mõ. Mẽ kot Tĩrtũm
mẽ Jejus wa hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ
pa xwỳnhjê hwỳr tanhmã mẽ homnuj to
kaxyw ma mẽ hwỳr mõ. Hãmri nẽ tanhmã
kot mẽ ho kaxyw gô xujanãr mỳ ri nõ.

# 13

*Satanasti nhõ kôwenatô wa kot gô xujanãr rũm kator ã wa harẽnh*

*Sikũn Tesarõn 2.3-5*

1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm gô
xujanãr rũm Satanasti nhõ kôwenatôjê hõja
te mrymnuti pyrà nẽ àpir o mõ. Kagãmnuti
pyrà nẽ hkrã kêp 7. Nẽ uràk nẽ hpàr kêp 10.
Nẽ hpàr piitã kamã pahi hã mẽ ahkà. Nẽ
ahkà piitã hã axtem tanhmã Tĩrtũm o kapẽr
punuj to nẽ tanhmã haprỳ hto hã kagàja
hikwỹ.
2 Nẽ hkà te kêp ropkrorti kà pyràk. Nẽ
hakwa te kot rêãwti jakwa pyràk. Nẽ ĩhkra
te kot pààti nhĩhkra pyràk. Jakamã na pre
kagãmnuti nhỹ hã hihtỳx o kêp pahi hã pika
nhõ xwỳnhjê ho amnhĩptàr o pa.
3 Nẽ hkrã hõ te mẽ kot hayr o hpĩr nhũm
ra akupỹm htĩr nẽ arĩ hayr xà wakre rã
nyw pyràk. Jakamã nhũm pika kamã mẽ
pa xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã
no pyma nẽ. Hãmri nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o
pa.
4 Hãmri nẽ kagãmnuti kot tanhmã mrym-
nuti ho nhũm ỹ hã mẽ ho amnhĩptàr
jakamã nhũm mẽ piitã hamẽ wa hã hpi-
jaàm kaxyw wa kãm wa mex o wa mex ã wa
harẽnh o pa. Nẽ mrymnuti hã axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ pahtõ na mẽ pahte
mrymnutita pyrà nẽ ã mẽ pahte amnhĩ
nhĩpêx kot anhỹr? Mẽ pahtõ kot pu kutã
xa nẽ paxihtỳx o hkurê kapa? Nà amrakati
kumrẽx. Anẽ.
5-6 Hãmri nhũm Satanasti tanhmã mrym-
nuti ho nhũm kapẽr o ri mẽ hkôt pa nẽ
mẽ ho amnhĩptàr o hã amgrà axkrunẽpxi
nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6. No ãm axtem nẽ
Tĩrtũm o kapẽr punuj o ri mẽ hkôt pa. Nẽ
ri tanhmã haprỳ hto nẽ õ krĩja mex kêt ã
harẽnh o ri mẽ hkôt pa.
7 Hãmri nhũm Satanasti ra kot mẽ hkurê
kaxàr kaxyw kãm anẽ nhũm axtem nẽ
Tĩrtũm pê hkrajê kutã amnhĩ xãm nẽ mẽ
hwỳr hprõt nẽ tanhmã hpijapu hto ho pa
nẽ mẽ ho axtem nẽ mẽ ho krihkrit pa nẽ
ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ uro hkwỳjê
ho amnhĩptàr o pa. Nẽ ahpỹnhã mẽ kapẽr
xwỳnh piitã mẽ ho amnhĩptà.
8 Jakamã nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx
nẽ mrymnuti hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ
kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm
mex o mex ã harẽ. No ãm mẽ piitã
hkêt. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã
amnhĩrer xwỳnh kôt ra mẽ kot amnhĩ xun-
hwỳr xwỳnhjaja tapxipixjaja na prem hkôt
amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Amnepê mã ko-
rmã amrakati ri Tĩrtũm mẽ Jejus wa õ kagà
kamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh nhĩxi

xwỳnh pixjaja na prem mrymnuti pumu nẽ hkwỳjê rom hprĩ hã kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh kurê kumrẽx nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.
9 E ka mẽ atõ axumar kaxyw ajamak kre hã kot kaj ixujarẽnh piitã ama nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa.
10 Jakamã kwa Tĩrtũm kôt ixkwỳjaja. Kwãr mẽ mãmrĩ mẽ apynê nẽ mẽ ajagjê.
Nẽ kwãr mẽ mãmrĩ wapo ho mẽ ajayr o mẽ apa.
Nom kêr ka mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ. Ixkaga hkêt o ixkaga hkêt.
Mẽ ãm ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã ty.

### *Pika rũm mrymnuti hõ kator ã harẽnh Makre 13.22*

11 Tã pa mrymnuti hõ pumu. Nom wamta pyrà nẽ gô xujanãr rũm kator kêt axtem pika rũm kato. Nẽ ôwêhti hkrare pyrà nẽ hpàr pijakrutre. Nẽ te ho kagãmnuti kapẽr tỳx pyrà nẽ kapẽr tỳx kumrẽx o pa.
12 Gô xujanãr rũm mrymnuti xàpir xwỳnhta nhỹ hã pika nhõ xwỳnhjê mã kapẽr tỳx nẽ mẽ kãm:
—E pika piitã hkôt mẽ apa xwỳnhjaja mẽ inhma. Kêr ka mẽ kot hkrã hõ jayr o hpĩr nhũm akupỹm htĩr xwỳnhta kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nẽ kãm mex o mex ã harẽnh rãhã nẽ.
Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 13 Hãmri nẽ Satanasti nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Jao kaxkwa rũm tanhmã mẽ kãm kuwy ho wrỳk to nhũm pikap rôrôk nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ kamã no pyma nẽ. 14 ã ri mẽ noo mã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt pa. Gô xujanãr rũm mrymnutija noo mã ã hêx rom amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ no kupyr o pa nhũm mẽ omu nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hãmri nhũm mẽ kãm mẽmoj tã karõ nẽ mẽ kãm:
—E wam mrymnutita. Mẽ kot hkrã hõ jayr o hpĩr nhũm akupỹm htĩr xwỳnhta kêr ka mẽ kãm hkarõ nhĩpêx nẽ ho mẽ anhõ sãnti. Kê mẽ piitã hwỳr mra nẽ kutã hkõnkrã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm mex o mex ã harẽ.
Anhỹr o mẽ kãm hã karõ. 15 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mar xà hkôt hipêx nẽ ãm nhũm xa. Hãmri nhũm mrymnuti kot hitepta omu nẽ hwỳr tẽ nẽ tanhmã ho nhũm ra kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E kêr ka mẽ kot inhmex ã ijarẽnh kêt xwỳnhjê pynê nẽ mẽ himex pa. Anẽ.
16 Hãmri nhũm pika rũm mrymnuti kator xwỳnhta haxwỳja mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E koja ixkwỳjaja inhỹ hã mẽ apiitã mẽ apê ixkwỳ hã mẽ akagà. Mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ ate amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja. Nẽ amarĩ mẽ kãm mẽ axàpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã mẽ axàpênh xwỳnhjaja. Nẽ mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ apê amrakati xwỳnhjaja. Koja mẽ apiitã mẽ akagà hpa. Mẽ akwỳ nhõkrã kagà nẽ mẽ akwỳ xupôk rũm mẽ anhĩhkra katut kagà.
17 —Gô xujanãr rũm mrymnutita nhĩxi kot paj mẽ atã hipêx. Rỳ hixi hã nũm nhĩpêx. Hãmri ka mẽ axàpkur xà japrôr kaxyw nhỹhỹm mra nhũm mẽ atã hixita pumu nẽ rĩ kormã mẽ amã mẽmoj kwỳ ho wẽnê ka mẽ amnhĩm haprô nẽ ho axàpkur o ri apa. Nẽ mẽ ate mẽmoj to wẽnê xwỳnhjaja koja mẽ apê mẽmoj japrôr kaxyw mẽ awỳr mra ka mẽ tee ri nhỹhỹnh mẽ hã hixi japêr hãmri nẽ mẽ kãm mẽmoj to wẽnê hkêt nẽ. Ãm nhỹhỹnh mẽ atã hixi hã kagàta pumunh pix kukwak ri kot kaj mẽ awjaprô rỳ mẽmoj to wẽnê. Anẽ.
18 E kwa kêr ka mẽ ixte mẽmoj pumunh nẽ mẽ amã hã kagàta pumu nẽ ama nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx o apa. Mrymnutita nhĩxi na kêp nũm. Nũmja kêp 666. E kaj mẽ akrã hi mex xwỳnhjaja kot kaj mẽ aprĩ hã ja mar tỳx kurê kumrẽx.

## 14

### *Tĩrtũm mex ã mẽ grer Apokarip 7.1-8*

1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja hixêt pê Siãwja nhĩmõk ã xa. Nẽ puhã mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ kuhê. Mẽ ohtô ho mẽ ohtô. Piitã kamã mẽ kêp 144.000. Nẽ piitã õkrã hã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ Hipêêxà wa hixi jaxwỳr pa mẽ omu.
2 Nhũm mẽ kaxkwa kamã grer o kuhê. Mẽ grerja mex o mex. Te kot gô hprõt

tỳx hkoko htỳx pyràk. Nẽ te na katõtõk tỳx pyràk. Nẽ te wiorãw môr xwỳnhjaja kot hkakrênh mex pyràk pa mẽ mar o xa.

3 Nẽ mẽ grer xwỳnhjaja. Jejus puhã mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ kuhê xwỳnhjaja na prem Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xàta kuri grer o kuhê. Nẽ mẽmoj tĩr pê kwat xwỳnhjê mẽ mẽ àptàr tũm pê 24jê kuri grer o kuhê. Mẽ grer nyw o gre. Ãm mẽ tapxipixjaja mẽ kot mẽ grer nywja mar. Ra mẽ kêp Tĩrtũm kra hã mẽ kot mẽ õkrã hã Tĩrtũm mẽ Kra Jejus wa hixi ã kagà nhũm Tĩrtũm kot ra mrymnuti mẽ hõta wa kêp mẽ utàr nẽ amnhĩ wỳr mẽ ho àpir xwỳnh na pre mẽ. Ãm mẽ tapxipixjaja mẽ grer nywja ma nẽ wa kãm ho grer o kuhê.

4-5 Na prem tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Te mẽ kot amnhĩ prõ pix tãnopxar rãhã ho pata pyràk. Nẽ ri tanhmã hêx to rỳ tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ho pa hkêt nẽ. Ãm tãm ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Mẽ kêp Tĩrtũm mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh kwỳ jakamã na prem mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã na prem mrymnuti kutã rôrôk nẽ kãm mex o mex ã harẽnh kêt nẽ. Tã mẽ kumrẽxjaja Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri wa kãm grer o kuhê.

### *Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh pijakrunẽpxi jarẽnh*

6 Tã pa axte Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjê hõ pumu nhũm kỳx pê ri htor o pa. Ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ uro hkwỳjê hkôt. Na ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnhjê piitã mẽ hkôt mẽ kãm Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hipêx to hã harẽnh kaxyw. Ahpỹnhã mẽ kapẽr xwỳnh piitã mẽ kãm harẽnh o pa. Nẽ htor o pa pê kỳx pê mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

7 “E na ra Tĩrtũm mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw. Jakamã kwa mẽ tokyx hã apijaàm kaxyw akõn krã ho arôrôk nẽ akrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh na. Na pre kaxkwa ho kato nẽ pika ho kato nẽ gô xujanãr o kato nẽ hino ho kato nẽ mẽmoj piitã ho kator pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ tapxipix ã mãn apijaàm nẽ kãm mex o mex hã harẽnh rãhã ho apa.”

Anhỹr o mẽ kãm kapẽr. 8 Hãmri nhũm hõja wamta kôt tẽ nẽ uràk nẽ kỳx pê mẽ kãm kapẽr o:

—Koja Tĩrtũm tokyx Papirõn grành pa. Na hte krĩ nhõ xwỳnhjaja amnhĩ tomnuj pix rãhã ho pa. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx te mẽ kot kagôxỳhti ho hkõm nẽ amnhĩ mẽ mẽ piitã mẽ kãm õr nẽ ho mẽ ho pipãnh pyràk. Na htem mẽnijê piitã ho amnhĩkati o pa. Nẽ amnhĩ kwỳjê pê mẽ hprõ ho amnhĩkati. Nẽ amnhĩ mẽ pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjê mã anhỹr o pa. Mẽ kot mẽ uràk nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa kaxyw mẽ kãm anhỹr o pa. Ja mỳrapê na ra Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ho kaxyw mẽ hã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

9 Tã nhũm wa hkôt hõja tẽ nẽ wa uràk nẽ kàx pê pika nhõ xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate mrymnuti kutã akõn krã ho arôrôk nẽ akrĩ nẽ kãm mex ã harẽnh xwỳnhjaja. Nẽ mẽ ate karõ nhĩpêx nẽ kutã akõn krã ho akrĩ nẽ kãm mex ã harẽnh xwỳnhjaja. Nẽ mẽ anhõkrã nẽ mẽ anhĩhkra hã hixi hã kagà xwỳnhjaja.

10-11 —Tĩrtũm na tee ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akamã gryk tỳx kumrẽx. Mẽ ate kapẽr kuhpa hã mrymnuti hkôt amnhĩ xunhwỳr jakamã nhũm mẽ akamã gryk tỳx o mẽ akamã gryk tỳx. Jakamã koja kuwy hpôk rãhã ho rãhã xwỳnhta kamã mẽ arẽnh pa ka mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rãhã apa ho apa. Koja kuwy hpôkja aa hapêx kêt nẽ kurũm kàx mã hkũm àpir o pa rãhã nẽ. Koja ã mẽ ate amnhĩ tomnuj o mẽ apa xwỳnhjê nhĩpêx anẽ ka mẽ kamã apa ho apa nẽ aa kurũm ajapôx kêt nẽ kamã amnhĩ xà htỳx kãm ajamak rãhã apa ho apa. Arĩgro hãn kamàt kãm arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã apa ho apa. Mẽ ate gôj rũm mrymnuti mẽ hkarõ ho sãnti wa kutã akõn krã ho arôrôk nẽ akrĩ nẽ wa kãm wa mex ã wa harẽnhja mỳrapê kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê noo mã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

12 Anhỹr o mẽ kãm kapẽr jakamã kwa kêr pu mẽ pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ hkukamã mẽ harẽnhja ma nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Mẽ kot tanhmã hã mẽ pahto

htã pu mẽ hkaga hkêt nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpẽr tỳx rãhã nẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã mẽ kurom ma õ krĩ hwỳr api nẽ kamã pamex kumrẽx nẽ papa ho papa.

### *Mẽ kêp Jejus kwỳ hã mẽ htyk xwỳnhjê jarẽnh*

*Wam Tesarõn 4.16*

13 Tã nhũm kaxkwa kamã mẽhõja axte inhmã kapẽr nẽ inhmã:

E Juãw. Kêr ka ã akwỳjê mã mẽmoj tã kagà anẽ nẽ mẽ kãm hã kagà ho: “E mẽ ate Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm ã mẽ apar nhũm mẽ atyk tã koja amnhĩ tã mẽ ato mex rax kumrẽx.” Anhỹr o mẽ kãm hã kagà.

Anhỹr o inhmã kapẽr. Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõja kuma nẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã mẽ harẽnh anẽ. Ra Tĩrtũm kot amnhĩ tã mẽ omunh rãhã ho pa. Mẽ kot kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa pê mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx rãhã htykja nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ tã mẽ omunh mex. Koja mẽ ho mex kumrẽx. Mẽ kot Jejus ã mẽ hpar tã koja mẽ ho mex rax nẽ nhũm mẽ kuri mex rãhã nẽ pa ho pa nhũm mẽhõ axte tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Anẽ.

### *Tĩrtũm kot tanhmã mẽ kãm hkĩnh xwỳnhjê nhĩpêx to*

14 Tã pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa kamã kakrã jakajre pumu. Nẽ kamã mẽhõj te panhĩ pyrà nẽ nhỹ. Nhũm ôr o pahi hã mẽ ahkà htu nẽ kuteere xwagixre py nẽ o nhỹ.

15 Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre rũm kato nẽ kakrã jaka kamã ỹr xwỳnhta mã kapẽr. Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—E pika nhõ xwỳnhjaja te mẽ hpur kãm mẽmo hy ra hkamrêk nẽ hikẽnh mã mex pyràk. Jakamã anhõ kuteere ata py nẽ ma mẽ hkôt tanhmã ri mẽ ho ho ri mẽ hkôt apa. Te mẽ kot mẽmo hy nhĩkẽnh o ri pa pyràk o mẽ hipêx nẽ ma ho mẽ himex o ri apa. Anẽ.

16 Hãmri nhũm kuma nẽ pika piitã mỳri õ kuteere ho apê nẽ te mẽmo hy jakàr pyràk o mẽ hipêx.

17 Hãmri nhũm axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre rũm kapẽr o mẽ wrỳkjê hõja kato. ĩhkra kamã kuteere xwa gixre py nẽ o xa. 18 Hãmri nhũm axte hõja ixkre rũm kê hkôt kato nẽ hkukamã kator xwỳnhta mã kapẽr. Kàx pê kãm kapẽr nẽ kãm:

—E na ra Tĩrtũm tanhmã mẽ kot amnhĩ tomnuj to hã tanhmã mẽ hipêx to kaxyw. Te mẽ kêp mẽ hpur kãm mẽmo xô pê uwa ra hkamrêk nẽ rênh mã tãm pyràk. Jakamã ma pika hwỳr mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hkôt ri anhõ kuteere ho mẽ himex o ri apa. Anẽ.

19 Hãmri nhũm kuma nẽ ma pika hwỳr wrỳ nẽ mẽ hipêx o te mẽ kot uwa xô rênh nẽ prẽs kãm hkapĩr nẽ kagô janênh pyrà nẽ mẽ hkôt ri kuteere ho mẽ hpar o pa. Tĩrtũm ra mẽ kamã gryk tỳx o mẽ kamã gryk tỳx jakamã nhũm ã mẽ hkôt mẽ hipêx anhỹr o ri pa.

20 Jakamã nhũm mẽ hkamrô hpikapĩr rax kumrẽx o uwa kagô jakre. Te ho pyhti hprõt o nõr pyràk. Jao upỳm o 2 met nẽ hkôt ho mêj met. Nom hprõt xà hkôt ry rax o ry rax. Ho 300 kirõm. Nhũm ã mẽ kamrô hprõt rax anẽ.

# 15

### *Tĩrtũm mex ã mẽ grer*

1 Tã pa axte kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Hãmri nẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ tee ri hkukamã ijamaxpẽr. Aa mẽ pahte mẽmoj ã kot anhỹr pumunh kêt xwỳnh pa pre omu. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh pê 7jaja ahpỹnhã pika hkôt mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê homnuj kaxyw akuprõ nẽ kuhê. Ãm jajê pixjaja koja Tĩrtũm nhỹ hã axte tanhmã mẽ homnuj to nẽ ho anhỹr pa hãmri nhũm ra ja hapêx o hapêx.

2 Jakamã pa axte Tĩrtũm kapem gô rax pumu. Te kot kàx karỳr jaxênh mẽ kuwy hpôk o pihkàr pyràk xwỳnhja hprõt o nõ. Nhũm Tĩrtũm kra hkwỳjaja gô mỳ ri ohtô rax kumrẽx nẽ kuhê. Na pre ra mrymnutija tee ri amnhĩ kôt mẽ rẽnh mã nẽ tee ri mẽ hã amnhĩ nhĩxi hã kagà hprãm kaprỳ nom nhũm mẽ hkaga nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Nẽ mrymnuti karõ ho sãnti mã mex ã harẽnh kêt rãhã ty nẽ kaxkwa hwỳr api. Jakamã nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm wiorãwti

hkwỳ gõ nhũm mẽ piitã hamỳ nẽ gô rax mỳ ri ho kuhê.
3 Hãmri nẽ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ to ho pa xwỳnh pê Mojes mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta wa kot Tĩrtũm mã grerta nhũm mẽ Tĩrtũm mã ho grer o kuhê nẽ grer o:
E Pahi Maati Tĩrtũm. Na pa mẽ ra inhmex pê awỳr ixàpir pa.
Ãm hãmri na ka hte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa.
Aa tanhmã axêx to hkêt.
Nẽ mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.
Nẽ mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh.
Jakamã na ka hte mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o apa.
Pika piitã hkôt ahpỹnhã mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê nhõ Pahi Maati na ka.
Nẽ ate tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh na ka.
4 Jakamã na htem piitã atã hpijaàm o pa.
Nẽ amã mẽ kapẽr xàptàr pix o amã kapẽr.
Nẽ amã amex o amex ã ajarẽnh rãhã nẽ. Ãm hãmri mẽ ixrom kapxipix amex o amex.
Jakamã koja ahpỹnhã pika piitã hkôt akrajê piitã ate tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm mẽ piitã tanhmã mẽ harẽnh to hã ajarẽnh ma nẽ awỳr mra nẽ akutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ amã amex o amex ã ajarẽ. Anẽ.

### *Mẽ homnu xà hã xijere jamỳnh xwỳnh jarẽnh*

5 Tã na pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa kamã Tĩrtũm nhõrkwỹ hã hitom xà piitã amnhĩ kahê xà rẽ nẽ kuhê pa omu. Nẽ ixkre kamã õ hitom mex maati haxwỳja amnhĩ kahê xà mẽ nẽ xa.
6 Hãmri nhũm ixkreja rũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh pê 7jaja hapôj nẽ kuhê. Mẽ ê hakajre nẽ hirã htỳx kumrẽx. Nẽ mẽ hinô pre xàja ôr pix o. Nẽ piitã Tĩrtũm mã tanhmã kot mẽ homnuj to xà hã xijere pê 7ta jamỳnh kaxyw kuhê.
7 Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwatjê õja mẽ kãm xijere hkwỳ jamỳ nẽ mẽ hwỳr o tẽ. Xijere kêp 7 nẽ piitã ôr o. Nhũm hamỳ nẽ Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhtajê hwỳr o tẽ nẽ ho mẽ hipêx nhũm mẽ ahpỹnhã hamỳ. Xijere kamã Tĩrtũm gryk xà jamỳ nẽ o kuhê.
8 Pu nhũm Tĩrtũm rũm kuwy hkũm hapôj. Tĩrtũm mex nẽ hihtỳx xwỳnhta rũm hapôx rax o ixkreta kunor pa nhũm mẽ tee ri hwỳr gjêx prãm kaprỳ.

# 16

### *Xijere kamã mẽ homnu xà pê 7 jarẽnh*

1 Tã pa arĩ mẽmoj pumu nhũm Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽhõja kapẽr o wrỳk xwỳnh pê 7jê mã kàx pê kapẽr nẽ mẽ kãm:
—E na pa ra mẽ kot ixkapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pumu nhũm ixpê ja omnuj tỳx o ixpê omnuj tỳx. Jakamã e mẽ anhõ xijereta jamỳ nẽ ma pika hwỳr mẽ hwỳr wrỳ nẽ axpẽn pãnhã mẽ hã xijere kamã mẽ homnu xà kapĩ. E mẽ tokyx ma mẽ hwỳr wrỳ. Anẽ.
2 Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axpẽn pãnhã mẽ hwỳr wrỳ. Nhũm wamta kumrẽx pika piitã hkôt mẽ homnu xàta kapĩ. Pu nhũm mẽ kot mrymnuti mẽ õ sãnti wa kãm mex ã harẽnh nẽ amnhĩ tã wa hixi jaxwỳr xwỳnh piitã hkànhy hpa nẽ à htỳx kumrẽx nẽ ri pa.
3 Hãmri nhũm wamta kôt hõja õ xijere py nẽ gô xujanãr kãm hkapĩr pa nhũm gô te mẽ htykjê kamrô pyrà nẽ kamã mẽmo mry htyyxà rẽnh xwỳnh piitã pikaprãr pa.
4 Tã ra xijere kapĩr xwỳnh o axkrut nẽ õ xijere kapĩ hãmri nhũm hkôt hõta õ xijere py nẽ hpãnhã gô hkryre piitã hkôt hkapĩr pa. Pyhti nẽ ri hino piitã hkôt hkapĩr pa nhũm piitã gô xujanãr pyrà nẽ mẽ hkamrô hã amnhĩ jahkre hpa.
5 Hãmri nhũm axtem Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõ kot kãm gô piitã hamãr xwỳnhta ja hã omu nẽ Tĩrtũm mã kãm:
Pa amex rãhã apa ho apa xwỳnh. Nẽ arãhã apa ho apa xwỳnh.
Nà ãm hãmri na ka ã mẽ kêp gôta nhĩpêx anẽ.
6 Na prem mẽ kot akôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê mẽ mẽ kãm ri akapẽr jarẽnh xwỳnhjê hpar o pa nhũm mẽ hkamrô hpikapĩr rax nẽ.
Tã ka ra mẽ hã mẽ kêp mẽ hkõm xà homnu hpa nhũm mẽ kêp mẽ hkamrô ã amnhĩ jahkre nhũm mẽ tee ri ho hkõm mã. Nà ãm hãmri na ka ã mẽ kêp gô nhĩpêx anẽ Tĩrtũm. Anẽ.

7 Hãmri nhũm mẽ kot Tĩrtũm mã mẽmoj
nhõr xà hã mêsti hpar pê hkrĩ xwỳnhjê hõja
kuma nẽ kãm:
Nà ãm hãmri na ã ajarẽnh anẽ Tĩrtũm.
Ãm hãmri na ka ã akrajê hã mẽ hipêx anẽ.
Ra ate mẽ hã amnhĩ jarẽnh xà hkôt na ka
hte tanhmã mẽ hipêx to.
Nà apê mẽ inhõ Tĩrtũm Maati na ka.
Mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx nẽ
axàhpumunh o axàhpumunh. Anẽ.
8 Tã ra axkrunẽpxi nẽ õ xijere kapĩ. Jakamã
nhũm mẽ hpãnhã hõja õ xijere o tẽ nẽ myyti
hã hkapĩr pa nhũm hkagro htỳx nẽ pika
hkôt mẽ pa xwỳnhjê hkà ho hxêt o pa.
9 Kagro htỳx o hkagro htỳx jakamã mẽ
hkà ho hxêt nhũm mẽ kamã hkà kajê hpa.
Hãmri nẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ hamaxpẽr
o:
—Nà Tĩrtũmtija na ã mẽ pahtomnuj tỳx
anẽ. Anẽ.
Hãmri nẽ kamã gryk tỳx nẽ haprỳ nẽ
tanhmã ho kapẽr punuj to ho pa. Nom mẽ
kot amnhĩ tomnuj kaga nẽ kãm mex o mex
ã harẽnh kêt nẽ arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj
to ho pa.
10 Nhũm ra kêp kwat nẽ õ xijere kamã
mẽmojja kapĩ. Jakamã nhũm ra hpãnhã hõja
õ xijere o tẽ nẽ gôj rũm mrymnuti kot mẽ
ho amnhĩptàr xà hã hkrĩ xà hã hkapĩr pa.
Jakamã nhũm ra kot mẽ ho amnhĩptàr xà
hã pikaja kamã kamàt kô htyk par kumrẽx.
Hãmri nhũm mrymnuti mẽ hkôt mẽ kot
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hã kamàt kô hpa
nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx ã maj amnhĩ
nham o axpẽn kamnhar tỳx kumrẽx. 11 Nẽ
ã Tĩrtũm kot mẽ hipêx anhỹr ã amnhĩ tã
omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ tanhmã ho kapẽr
punuj to ho pa. No ãm kot amnhĩ tom-
nuj xwỳnh ã amnhĩ pumunh nẽ kot amnhĩ
tomnuj kaga hkêt nẽ.
12 Nhũm prem ra kêp sĩk nẽ õ xijere kamã
mẽmoj kapĩ. Jakamã nhũm hpãnhã hõja õ
xijere kamã mẽmojta o tẽ nẽ pyhti pê Erax
kamã hkapĩr pa nhũm gôja grà pa nẽ te
kêp pry pyrà nẽ nõ. Jakamã nhũm myt
japôx xà rũm mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja
nẽ pôristijaja hãmri pijapu kaxyw Jerujarẽ
hwỳr nojarêt nẽ hã hwỳr pa.
13 Tã nhũm kagãmnuti mẽ ỹ hã mẽ kãm
hêx o pa xwỳnh mẽ mrymnutita wa mẽ
hakwa rũm mẽmoj te priti pyrà nẽ hapôx o
pa. No ãm priti hkêt mẽ kêp Satanasti mã
mẽ àpênh xwỳnh kwỳỳ.
14 Jakamã na prem pika piitã hkôt mẽ
kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr
o hêx rom mẽ no kupyr o mẽ hkôt pa. Tã
pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê
mẽ ho pikuprõnh kaxyw mẽ hapêr o pa.
Mẽ kot Tĩrtũm xihtỳx o hihtỳx kurê kaxàr
kaxyw mẽ pijapu xà hã arĩgro kukamã mẽ
ho pikuprõnh o pa.

### *Jejus kot amnhĩ kwỳjê mã kapẽr ã harẽnh*

15 Tã nhũm Jejus pika hkôt hkrajaja arĩ
mẽ htĩr nẽ pa xwỳnhjê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:
E mẽ inhma ixkwỳjaja. Akupỹm ixte mẽ
awỳr ixwrỳk xà hã arĩgroja ã kot
paj te mẽ àhkĩnh xwỳnh kot amnhĩ
nhĩpêx pyrà nẽ mẽ ajaêr pê mẽ awỳr
wrỳ. Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ wỳr
ijamãr rãhã ho apa. Kêr pa akupỹn
wrỳ ka mẽ amnhĩ wỳr ixpumu nẽ
akĩnh nẽ amnhĩ kamã amã ixpuma
hkêt nẽ. Anẽ.

### *Mẽ kot axpẽn kurê kaxàr kaxyw mẽ pikuprõnh ã mẽ harẽnh*

16 Tã nhũm Satanasti hkwỳjaja pika pi-
itã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê ho
pikuprõnh pa nẽ mẽ hkurê kaxàr kaxyw
ma Ijaew kot kãm “Amaketõ” jarẽnhja wỳr
mra.
17 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk
xwỳnh pê 7 kot hitepta õ xijere py nẽ kàx
mã kamã mẽmoj kapĩr pa. Jakamã nhũm
Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽ ho amnhĩptàr ã
hkrĩ xà rũm Tĩrtũm kàx pê kapẽr o:
—E hãmri. Na pa ra mẽ kot amnhĩ tom-
nuj mỳrapê tanhmã mẽ ho jatur xàm mẽnh
kaxyw. Anẽ.
18 Pu nhũm na hkatõtõk nẽ hkrakrak nẽ
haxênh nhũm pika htertet tỳx nẽ. Aa mẽ
kot pika htertet tỳx kot anhỹr ã omunh kêt
kumrẽx.
19 Jakamã nhũm Papirõnja kajê
axkrunẽpxi. Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot
amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê nhũm
Tĩrtũm ã mẽ hipêx anẽ. Nẽ pika htertet o
pika piitã hkôt krĩ grành pa. 20 Nhũm gô
hipôk piitã gôja hã axkamur nhũm hapêx
pa. Nẽ kẽn prêk nẽ hkrã hixêt rôrôk nẽ
hpigrành pa. Pika htertet tỳx kumrẽx
jakamã ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ. 21 Nẽ

na mê pê jêr krã jakootija mẽ piitã mẽ hipy rôrôk. No ãm hkrã hkryre hkêt hkrã rũnh kumrẽx. Ãm hpỹnh nẽ kamã kêp 40 kir nẽ mẽ hã rôrôk nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã ã omu nẽ Tĩrtũm kamã gryk tỳx nẽ haprỳ nẽ ho kapẽr punuj nẽ.

# 17

*Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê jarẽnh*

1 Tã pa pre kê axte mẽmoj pumu. Nhũm kot xijere jamỳnh xwỳnhjê hõja ixwỳr tẽ nẽ inhmã:

—E ma ixkôt tẽ nẽ mẽmoj pumu. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ma hkôt tẽ nhũm inhmã:

—Nà ahpỹnhã gô rax mỳri krĩ nhõ xwỳnhjaja te ho ni hkuprỳ gô mỳ ri ỹr nẽ kãm mẽmyjê piitã hkĩnh o ỹr xwỳnhta pyràk. Na htem uràk nẽ Tĩrtũm kapẽr kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Ãm htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Jakamã koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to nẽ mẽ ho hapêx. 2 Krĩ piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja na hte ma mẽ õ krĩ hwỳr mra nẽ te mẽ kot mẽ hkuprỳjê ho amnhĩkati pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nẽ te pipãnh nẽ htỳx ri amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽ uràk nẽ amnhĩ krã hkôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. E ma ixkôt tẽ nẽ ja hã mẽ omu. Anẽ.

3-4 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ixto nhũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja ma kapôt wỳr ixto mõ pa kapôt ã mrymnuti hkrã kêp 7 nẽ kamã hpàr kêp 10 xwỳnhta pumu nhũm hkamrêêti nẽ xa. Nẽ ĩ piitã hã tanhmã Tĩrtũm o kapẽr punuj to hã kagà. Nhũm katut ã mẽhõ ni kuprỳta nhỹ. Mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh ã mẽ ê kakrã htyk nẽ hkamrêk o hkukàr jaxà nẽ hã nhỹ. Nẽ ôr o õkrexê. Nẽ ôr o hinwỳỳxê nẽ ĩhkra kamã kàx. Ãm ôr pix o hikukrêx. Nẽ kẽn mex karỳr pix o amnhĩ jamrêx. Nẽ ôr o kopti hõ py nẽ hã nhỹ. Kopti kamã ni kuprỳ kot amnhĩ tomnuj xà. Ãm kot mẽ kêp mẽ mjên o amnhĩkati ho pa xà pix nhũm kupy nẽ o nhỹ.

5 Nẽ õkrã hã amnhĩ nhĩxi hã kagà kot:

Inhĩxi pimxur pê PAPIRÕN RAXTI.

Nẽ ixpê mẽ kêp mẽ mjênjê ho amnhĩkati ho mẽ pa xwỳnhjê nã na pa.

Nẽ ixpê mẽ kot axpẽn prõ ho amnhĩkati o mẽ pa xwỳnhjê nã na pa.

Nẽ ixpê mẽ kot Tĩrtũm nê mẽ kãm hêx o ri mẽ pa xwỳnhjê nã na pa.

Nẽ ixpê mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêt xwỳnhjê nã na pa.

Anhỹr o õkrã hã amnhĩ nhĩxi hã kagà kot anhỹr. 6 Nhũm axpã nẽ nhỹ pa omu. No ãm kagôxỳhti ho hpipãnh kêt. Mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr nẽ ri mẽ kãm Jejus kêp mẽ õ pahihti hã harẽnh xwỳnhjê kamnhwỳr o mẽ hpar nhũm mẽ hkamrô pikapĩr xwỳnhjê kamrô ho na pre axpã nẽ nhỹ. Pa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nẽ tee ri ijamaxpẽr.

7 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja inhmã:

—Kwa mon ka ri ja pumu nẽ tee ri ajamaxpẽr? E kot paj ixprĩ hã amã harẽ ka inhma. Niti mẽ hã ỹr xwỳnh pê mrymnutita. Krã pê 7 nẽ kamã hpàr pê 10 xwỳnhta kot paj ixprĩ hã amã hamẽ wa harẽ ka wa harẽnh ma.

8 —Nà mrymnutija na pre htĩr nẽ ri pa tã ty nẽ ahkre xupỳmti kamã hikwỹ. Nom koja akupỹm htĩr nẽ kurũm kato nhũm mẽ piitã omu nẽ ahpỹnhã tanhmã hamaxpẽr to. Amnepêm kormã amrakati ri Tĩrtũm kot õ kagà kamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi jaxwỳr xwỳnhjaja koja kator ã omu nẽ ãm omu nẽ tanhmã hamaxpẽr to hkêt nẽ. No mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ jaêr pê akupỹm kator ã omu nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nẽ axpẽn mã: “Kwa amnepêm htyk tã ra tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm htĩr nẽ api nẽ mõ.” Anhỹr o axpẽn mã harẽ. Hãmri nhũm kato nẽ ma tẽ nhũm Tĩrtũm tã ho hapêx kumrẽx nhũm hapêx o hapêx.

9 —Kwa inhma nẽ jam ajamaxpẽr tỳx nẽ. Mrymnuti krã pê 7ta te kêp hixêt prêk pê 7 pyrà nẽ hã ỹr xwỳnh ni kuprỳta te hixêt prêk pê 7ta ã ỹr pyràk.

10 —Nẽ mrymnuti hkrã pê 7ja te kêp mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pê 7 pyràk. Nhũm mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja te mẽ kêp 5 nẽ ra htyk pyràk nhũm hkôt hõja arĩ mẽ ho amnhĩptàr o pa. No kot hitepta kormã. Nom koja mẽ ho amnhĩptàr ry hkêt nẽ.

11 —Mrymnuti htĩr nẽ pa htã htyk nẽ ra akupỹm htĩr nẽ àpir xwỳnhta koja hkrã hitepta pãnhã mẽ ho amnhĩptàr o pa. Jakamã te mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pê 7jê hõ pyràk. Koja hkrã pê 7ja mẽ ho amnhĩptà nẽ gaa nẽ htyk mẽ nhũm hpãnhã mrymnutita hpãnhã mẽ ho amnhĩptà. Hãmri nhũm rĩ kormã Tĩrtũm tã mẽ ho hapêx par kumrẽx.

12 —Nẽ ate mrymnuti hkrã kamã pàr pê 10 pumunh xwỳnhta te mẽ kêp mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pê 10 pyràk. No ãm jaja na kormã mẽ ho amnhĩptàr kêt nẽ. Koja mẽ nhỹrmã anhĩpê mrymnuti nhỹ hã ahpỹnhã ri mẽ ho amnhĩptàr o pa nom mẽ ho amnhĩptàr japjê hkêt nẽ. 13 Koja mẽ tanhmã ja hã axpẽn mar to hãmri nẽ mrymnuti mã anẽ nhũm mẽ hpãnhã mẽ piitã mẽ ho amnhĩptà.

14 —Nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pê 10jaja koja mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh kurê kaxàr kaxyw hwỳr mra nẽ kutã pijapu ho kuhê. No ãm tee ri kãm tanhmã ho hprãm hkaprỳ nhũm mẽ ho axtem nẽ amnhĩ tã mẽ himex pa. Hihtỳx o hihtỳx o kot mẽ ho hpimrààtã mẽ hakrenh par. Nẽ kêp pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê nhõ Pahihti. Tãm na pre amnhĩ wỳr mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnhjê wỳ nhũm htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr mex rãhã ho pa. 15 —Nẽ krĩ pê Papirõn kapem gô xohtô mỳ ri ni kuprỳ hkrĩ xwỳnhta. Gô xohtôja te kêp ahpỹnhã ri pika piitã hkôt mẽ uro hkwỳ pyràk. Nẽ te ahpỹnhã ri mẽ kapẽr xwỳnh kwỳ pyràk.

16 —Nẽ mrymnuti hpàr pê 10ta kêp mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pê 10 pyràk. Jakamã koja mẽ kãm ni kuprỳta prãm nõkati nẽ kamã gryk tỳx kumrẽx. Hãmri nẽ hwỳr mra nẽ kêp hikukrêx piitã utà nẽ kêp ê hkwrỳnh pa nhũm hkênh mex nẽ xa. Hãmri nhũm mẽ kupĩ nẽ ĩ hkrẽr pa nẽ kuwy kamã hi rẽ nhũm kaxàr pa nẽ hapêx.

17 —Na pre pahi pê 10jaja mrymnuti hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm Tĩrtũm ãm ja hã mẽ omu nẽ tanhmã nê mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. Jakamã koja mẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa rãhã nhũm Tĩrtũm mẽ ho hapêx. Nẽ mẽ õ krĩ mẽ mẽ ho hpimrààtã mẽ ho hapêx pa. Hãmri nẽ mẽ ho hapêx o mẽ ho hapêx.

18 —Nẽ ate mẽhõ ni kuprỳ pumunh xwỳnhta te kêp krĩ rax pê Papirõn nhõ xwỳnhjê pyràk. Nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhja pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê hkrãhtũm na. Anẽ.

Ã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhja inhmã mẽ harẽnh anẽ. Pa kuma nẽ ô ri mẽ amã hã kagà. Mẽ ate kamã harẽnh nẽ aprĩ hã mar tỳx kaxyw.

# 18

*Tĩrtũm kot Papirõn grành par ã harẽnh*

1 Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nhũm axte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja kaxkwa rũm ahpar mã wrỳk o tẽ. Tĩrtũm nhỹ hã hihtỳx nẽ kamã hirã rax kumrẽx o pika piitã hkôt mẽ kãm hirã pa. 2 Nẽ ahpar mã tẽn wrỳ nẽ kàx pê kapẽr o:

E koja Papirõnja pigrành pa nẽ hpãnhã kêp Satanasti mã mẽ àpênh xwỳnhjê papxà nẽ kêp nhônhti papxà. Hãmri nẽ aa kamã mẽmoj mex kêt kumrẽx.

3 Krĩ nhõ xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapẽr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ amnhĩ krã hkôt kãm prãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Te mẽhõ pipãnh nẽ htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk.

Nhũm krĩ piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja mẽ hwỳr mra nẽ mẽnijê ho amnhĩkati ho pa.

Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja mẽmoj pumu nẽ kãm hkĩnh nẽ haprôr kurê kumrẽx o pa nẽ aa ujaprôr o hapêx kêt nẽ.

Jakamã na hte krĩ hkwỳ nhõ xwỳnhjaja mẽ hwỳr mẽmoj to pa nẽ xatã mẽ kãm ho wẽnê nẽ mẽ kukwak ri mẽ hikàxpore rũnh nẽ pa.

Anhỹr o kapẽr. 4 Hãmri nhũm Tĩrtũm Papirõn kamã hkrajê mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

E mẽ tokyx mẽ kot ri htỳx amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê nhõ krĩta rũm ajapôj ixkrajaja.

Kot kaj mẽ anhỹr kêt nẽ ra mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx pa mẽ ato apimrààtã mẽ ate amnhĩ tomnuj ã mẽ atomnuj tỳx nẽ.

5 Krĩ nhõ xwỳnhjaja na htem amnhĩ tomnuj rũnh o pa.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xà te mẽ kot kẽn katutxô nhũm hprêk rax o kot kaxkwa kanhwỳr kaxyw pyràk.
Na pa hte ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omunh rãhã ho ri ixpa. Jakamã kwa ixkrajaja mẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj.
Anhỹr o hkrajê mã kapẽr. Hãmri nẽ kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê mã kãm:
6 E kwa mẽ ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ tanhmã ixkrajê hã mẽ ho.
No ãm kêr ka mẽ tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ kot ra tanhmã ixpê ixkrajê nhĩpêx tota jakre.
Kê mẽ tanhmã ixpê mẽ ho grire htã ka mẽ hã tanhmã mẽ ho htỳx kumrẽx o mẽ kot mẽ hipêxta jakre.
7 Krĩ nhõ xwỳnhjaja na prem mex nẽ pa.
Nẽ mẽ hikukrêx rũnh nẽ hkĩnh nẽ pa.
Nẽ tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho ri pa nẽ amnhĩ jarẽnh o:
“Ot pa mẽ te pahi ni kot amnhĩ nhĩpêxta pyrà nẽ ixkrĩ xà mex pix kãm ixkrĩ pyràk.
Nẽ te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o na pa htem amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa.
Nẽ mẽ ixkĩnh nẽ mẽ inhmex rãhã ri ixpa.
Ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh na pa mẽ.”
Anhỹr ã amnhĩ to jarkrar o pa.
Tã kêr ka mẽ tanhmã mẽ homnuj to kê mẽ mexta pãnhã omnuj tỳx nẽ pa.
Nẽ kê mẽ hkaprĩ nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak rãhã nẽ pa ho pa.
8 E kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.
Jakamã koja mẽ arĩgro hpỹnh kãm mẽ hkwỳjaja hpikaprãr rũnh nẽ nhũm arĩ mẽ htĩr xwỳnhjaja omnuj nẽ pa.
Nẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ hkaprĩ xàj mỳr o pa.
Nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa.
Nẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx o pa.
Nẽ kãm prãm nẽ pa rãhã ty nhũm kuwy mẽ ho hkaxàr pa.
Ixpê Pahi Maati Tĩrtũm kot paj ixihtỳx kãm ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.
9 Hãmri nhũm krĩ piitã kurũm mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja. Mẽ kot mẽ hwỳr mrar nẽ mẽ hkuprỳjê ho amnhĩkati nẽ mẽ uràk nẽ mẽmoj pumunh nẽ haprôr rãhã ho pa xwỳnhjaja tee ri krĩ kaxàr nẽ kàx mã kuwy hkũm àpir o paja pumu nẽ hkaprĩ nẽ mỳr o kuhê.
10 Nẽ Tĩrtũm kot mẽ ho hapêx par ã mẽ omu nẽ kãm ma htỳx kumrẽx. Amỳm mẽ omunh o kuhê nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ htertet tỳx nẽ. Nẽ mỳr kãm kapẽr o:
Hêxta waa nẽ Papirõn nhõ xwỳnhjaja.
Mẽ amex nẽ axihtỳx mex nẽ apa htã nhũm Tĩrtũm mẽ anhĩmex pa. Hêxta waa nẽ. Anẽ.
11 Nẽ mẽ hwỳr mrar nẽ mẽ kãm mẽmoj to wẽnê ho mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja krĩ pumu nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpẽr nẽ hkaprĩ nẽ mỳr o kuhê. Nhỹri koja mẽ tokyx axte mẽmoj to wẽnê? Mẽ kêp mẽmoj japrôr rũnh xwỳnhjaja hkaxàr par kumrẽx kênã.
12 Na prem mẽmoj piitã ho pa nẽ mẽ kãm ho wẽnê. Mẽmoj mex piitã. ôr o mẽ hkukrêx nẽ prat o mẽ hkukrêx nẽ kẽn jaxênh ã kàxpore xohtôô. Nẽ kupẽxê mex. Kakrã htyk nẽ hkamrêk nẽ hkroore nẽ hã hapjê. Nẽ mẽmo pĩ kuxware nẽ pĩ htỳx nẽ kẽn jakàr nẽ kàx o ri mẽmo nhĩpêxja nhũm prem mẽ kãm ho wẽnê ho pa. 13 Nẽ mẽmo htwỳm nẽ mẽ hkuxwa xà. Nẽ mẽ õ ho ành xà nẽ mẽ õ kuxwa xà nẽ xwỳgrà nẽ harôj. Nẽ môx nẽ ôwêhti nẽ kawar nẽ kaxyw kawarti hkjênh xà hã karrotre. Nẽ nhỹhỹnh krĩ hõ kamã panhĩ hkwỳ pynê nẽ mẽ hwỳr mẽ o pa nẽ mẽ kãm mẽ ho wẽnê nhũm mẽ amarĩ mẽ hkôt ri àpênh rũnh o pa. Na prem ã mẽ kãm mẽmoj to wẽnê anhỹr o pa. Tã ra mẽ kot mẽ haprôr xwỳnh mẽ mẽ pimrààtã hapêx pa.
14 Jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr nẽ te kot mẽ kãm kapẽr pyrà nẽ mẽ kãm:
Hêxta waa nẽ. Mẽ amã mẽmoj prãm nẽ amnhĩm haprôr xwỳnhta na mẽ apê hapêx par kumrẽx.
Nẽ mẽ akàxpore rũnh nẽ mẽ akukrêx rũnhta mẽ mẽ apimrààtã ajapêx pa. Kot kaj mẽ axte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkêt nẽ. Anẽ.
15 Hãmri nẽ amỳm ri Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hipêx to hã mẽ omu nẽ kãm ma xàj mur nẽ htertet o kuhê.
16 Nẽ mỳr kãm kapẽr o:

Hêxta waa nẽ. Na pre htem ê mex pix jagjê nẽ ri hã mra. Kakrã htykre nẽ hkamrêkre.
Nẽ mẽ hikukrêx mex o amnhĩ jamrêx nẽ ri hã mra.
Nẽ ôr nẽ kẽn mex ã ohtô xwỳnh o amnhĩ jamrêx nẽ ri hã mra.
17 Tã ra hapêx par kumrẽx. Anẽ.
Hãmri nhũm gô xujanãr kãm pàr nhõ dõn nẽ mẽ kot mẽ kãm pàr o ri mrar xwỳnhjaja nẽ mẽ kot kamã tep pynênh xà ho tep pynênh o ri mẽ pa xwỳnhjaja nẽ pàr kãm amarĩ mẽ pa xwỳnhjaja hãmri mẽ hwỳr mra nẽ wamtajê pyrà nẽ tee ri amỳm ri mẽ õ krĩ pumu nẽ mỳr o kuhê. 18 Nẽ kurũm kuwy hkũm xàpir o pa hã omu nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:
Hêxta waa nẽ. Krĩ mũj na pre mex o mex. Mex o krĩ piitã hakrenh par htã hapêx pa. Anẽ.
19 Hãmri nẽ mur nẽ hkaprĩ xàj pika hkwỳ jamỳ nẽ ho amnhĩ kamĩ nẽ mỳr kãm kapẽr o:
Hêxta waa nẽ. Krĩ mũj na pre rax o rax.
Nhũm pre nhỹhỹnh pàr kãm mẽmoj to wẽnê ho pa xwỳnhjaja mẽ hwỳr mẽmoj to pa nẽ mẽ kãm ho wẽnê nẽ mẽ hkukwak ri hikàxpore rũnh nẽ ri pa.
Tã hãmri mẽ hapêx pa. Anẽ.
20 Hãmri nhũm Tĩrtũmja krajê piitã mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:
E ixpê Tĩrtũm na pa ã mẽ hipêx anẽ.
Mẽ kot mẽ apê ixkrajaja tanhmã mẽ atomnuj to ho paja mỳrapê na pa mẽ atã ã mẽ hipêx anẽ.
Jakamã e kaxkwa kamã mẽ apê ixri mẽ apa xwỳnhjaja.
Nẽ mẽ ate inhỹ hã ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o mẽ apa xwỳnhjaja.
Nẽ Jejus nhỹ hã mẽ akapẽr o ri mẽ apa xwỳnhjaja. Mẽ apiitã mẽ apê ixkra na ka mẽ.
E mẽ amnhĩ tã ja pumu nẽ akĩnh nẽ axpẽn mã apikunhar o akuhê. Pa na pa mẽ atã ã mẽ ho ijapêx anẽ. Anẽ.
21 Tã nhũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja hihtỳx o kẽn rax kumrẽxja mỳ nẽ o tẽ nẽ gô xujanãr kamã kãm gêt nẽ kumẽ nhũm mrõ nẽ akunok. Hãmri nhũm kapẽr o:
E krĩta koja Tĩrtũm te ho ixte gôx kãm kẽn mẽnh nhũm mrõr nẽ hpikunor pyràk o hipêx nhũm hapêx par kumrẽx.
22-24 Na pre hte krĩja kamã mẽ kot ri mẽ kãm mẽmoj to wẽnê xwỳnhjaja amnhĩ to rũnh o krĩ piitã hkôt mẽ hakrenh pa.
Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja na prem pika piitã hkôt hêx rom tanhmã mẽ no kupyr to ho ri pa. Jakamã ra mẽmoj to wẽnê xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ hikukrêx rũnh gryk ã Tĩrtũm kaga.
No ãm ja pix kêt. Tĩrtũm krajê mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja na prem mẽ himex rax nẽ. Hãmri nhũm krĩ piitã kamã mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kot mẽ hipêx ã mẽ omu nẽ mẽ uràk nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o pa.
Tã Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot mẽ hipêx anhỹrja mỳrapê koja Tĩrtũm mẽ himex par kumrẽx.
Jakamã koja mẽ axte hkĩnh nẽ hkĩnh xàj ri grer kêt nẽ.
Nẽ axte hkĩnh nẽ grer kãm hakwa kôr o ri pa kêt nẽ.
Nẽ axte ri wiorãw kakrênh hkêt nẽ.
Nẽ axte ri amnhĩm kawà hyr o hkrĩ hkêt nẽ.
Nẽ axte harôj kahuk o kuhê hkêt nẽ.
Nẽ axte mẽ õrkwỹ kamã kanê hpôk kêt nẽ.
Nẽ axte axpẽn mã ri hkrajê rer o ri pa hkêt nẽ. Koja ã mẽmoj kot anhỹr piitã hapêx pa. Anẽ.

# 19

*Mẽ kot Tĩrtũm mex ã mẽ harẽnh*

1 Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nẽ kaxkwa kamã mẽ kapẽr ma nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ tanhmã axpẽn mã kapẽr to. Nẽ anhĩpê kàx pê kapẽr tỳx nẽ kapẽr o:
E pu mẽ pahpiitã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.
Tapxipix na hihtỳx o hihtỳx.
Nẽ tapxipix na àhpumunh o àhpumunh.
Nẽ tapxipix na mex o mex.
Tapxipix na mex o kot mẽmoj piitã hakrenh par.
Ra kot mẽmoj punuj pê mẽ papytàr par jakamã kêp mẽ papytàr xwỳnh ã pixi mex na.
2 Na hte amnhĩ jarẽnh xà hkôt tanhmã mẽmoj to ho pa.
Nẽ amnhĩ to hêx kêt nẽ.

Tã ãm hãmri na ã Papirõn nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.
Na prem mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjê nhĩmex rax kumrẽx.
Nẽ krĩ piitã hkôt ri pa nẽ amnhĩ kôt mẽ kurẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ tomnuj o pa.
Nhũm Tĩrtũm tee ri hã mẽ omu nẽ ã hkrajê hã mẽ hipêx kati anẽ. Ãm hãmri na ã mẽ hipêx anẽ.
Anhỹr o axpẽn mã harẽ. 3 Hãmri nẽ xatã axpẽn mã:
Nà ãm hãmri na ã mẽ panhõ Tĩrtũmja mẽ hipêx anẽ nhũm mẽ kurũm kuwy hkũm kàx mã àpir o pa.
Koja krĩ nhõ xwỳnhjaja amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa nẽ aa à htỳx hapêx kêt.
E pu mẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Anẽ.
4 Hãmri nhũm mẽ àptàr tũm pê 24 mẽ mẽmoj tĩr pê kwatjaja hãmri Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kutã rôrôk nẽ kãm hipô hpa. Hãmri nẽ ã mẽ kapẽr anhỹr xwỳnhjê mã kapẽr nẽ kãm:
Nà ãm hãmri na ka mẽ ã Tĩrtũm mex ã harẽnh anẽ. E pu mẽ pahpiitã kãm mex o mex ã harẽ. Anẽ.
5 Hãmri nhũm mẽhõja Tĩrtũm krĩ xà maati kamã kapẽr o:
E mẽ axte Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.
Mẽ ate Mẽpahpãm kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa xwỳnhjaja.
Nẽ mẽ apê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ amarĩ ri mẽ apa xwỳnhjaja nẽ mẽ apiitã mẽ ate Tĩrtũm ã apijaàm o mẽ apa xwỳnhjaja kãm mex o mex ã harẽ. Anẽ.

### *Kot mẽ pahpãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ hkwỳjê jarẽnh*

6 Tã pa tanhmã mẽ kapẽr to hã mẽ kuma nhũm mẽ kàx pê kapẽr tỳx nẽ. Te mẽ ohtô rax kumrẽx kapẽr pyràk. Nẽ te gô koko htỳx rỳ na katõtõk tỳx pyràk. Hãmri nẽ mẽ kapẽr o:
E na ra Tĩrtũm kêp mẽmoj piitã ho amnhĩptàr xwỳnh.
Nẽ kêp mẽ panhõ Pahi Maati.
Nẽ hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh.
E pu mẽ kãm mex o mex ã mãn harẽ.
7-8 Nẽ hã pahkĩnh nẽ.
Nẽ kãm hihtỳx o hihtỳx ã harẽ.
Te mẽ kot axpẽn mã mẽ rer xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk.
Jao mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta te kêp myja pyràk.
Nẽ mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnh piitã te mẽ kêp nija pyràk.
Nẽ te mẽ kot axpẽn mã wa rer nhũm wa kot axpẽn kôt pa ho pa pyràk o koja mẽ amnhĩ nhĩpêx.
Nẽ te mẽ kot mjên mã xwỳnh mã ê mex jakare nhõr nhũm kot hagjênh pyràk. Nẽ ê mexja te mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xà pyràk. Anẽ.
9 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja inhmã:
—E Juãw. Pa amã mẽmoj jarẽ ka mar tỳx nẽ akwỳjê mã hã kagà. Tĩrtũm kapẽr kwỳ kot paj amã harẽ. Kêp Tĩrtũm kapẽr jakamã ãm hãmri na. Na hte mẽmoj jarẽnh o hêx kêt nẽ. E kapẽr ã kagà ho:
Na htem axpẽn mã mẽ rer kaxyw nẽ amnhĩ wỳr hkwỳjê wỳ nhũm mẽ hwỳr mra nẽ wa hã hkĩnh nẽ apkur mex nẽ.
Ja pyrà nẽ Tĩrtũm kot amnhĩ wỳr mẽ hwỳr xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta wỳr api nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ hkĩnh nẽ apkur mex nẽ.
Hãmri nhũm Tĩrtũm mẽ ho mex rax kumrẽx. Anẽ.
—E kêr ka ã akwỳjê mã ja hã kagà anẽ Juãw. Anẽ.
Hãmri pa kuma nẽ kagà ja kamã mẽ amã hã kagà. 10 Hãmri nẽ hã kagà hpa nẽ ra ixte kãm mex o mex ã harẽnh kaxyw kutã ixkõn krã ho tẽm nẽ nhỹ nhũm tee ri amnhĩ tã ixpumu nẽ inhmã:
—Kwa ã ri inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Apyrà nẽ ixte Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnh kênã. Jejusja apyrà nẽ kêp inhõ pahihti na. Jejus kapẽr na prem hkukamã mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o mẽ pa xwỳnhjaja hã kagà nẽ mẽ kãm harẽnh o pa. Jakamã kwa pu mẽ Tĩrtũm pix kutã mãn pahkõn krã ho parôrôk nẽ pahkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. Anẽ.

### *Kawar jaka hã ỹr xwỳnh jarẽnh*

11-16 Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nhũm kaxkwa axkjê nhũm kamã kawar jakajre

xa nhũm mẽhõja hã nhỹ. Hixi na pre kêp "Aa kot Tĩrtũm kaga hkêt xwỳnh." Anẽ nẽ hixi hõ na pre kêp: "Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa xwỳnh." Anẽ. Ã hixi kot anhỹr jakamã na hte katàt kôt ahpỹnhã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Mẽ kot amnhĩ to mex ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ hkwỳjê jarẽnh to nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj ã mẽ omunh xà hkôt ahpỹnhã tanhmã hkwỳjê jarẽnh to. Na pre mẽ kot tanhmã hkwỳjê nhĩpêx to ho pa xwỳnhjê kutã amnhĩ xunhwỳ nẽ mẽ hã tanhmã mẽ ho. Ã na pre kawar ã ỹr xwỳnhja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Nẽ no te kot kuwy hpôk pyràk jakamã hprĩ hã mẽmoj piitã omu nhũm mẽmoj kêp hpimxur kêt nẽ. Nẽ kêp pahi hã mẽ ahkà ho ohtô nẽ kutu. Nẽ nhỹhỹnh ĩ hã hixi hõ hã kagà nom ãm tapxipix kot amnhĩ tã amnhĩ nhĩxija pumunh. Na pre ra amnhĩ kamrô ho ê xy hpa nẽ xa. Nẽ hixi hõ pê:

TĨRTŨM KAPẼR O AMNHĨRĨT XWỲNH

Nẽ ê ryti hã hixi hõ hã kagà. Nẽ ihkjê hã ãm tãm. Hã kagà jarẽnh kot:

Ixpê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ õ Pahi Maati na pa.

Nẽ hakwa rũm wapo xwa gixre põm katon ajêt. Kot ho tanhmã mẽ kot Tĩrtũm mẽ wa kutã amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê nhĩpêx to kaxyw. Jakamã ra mẽ piitã mẽ ho pikuprõnh pa nẽ mẽ hipêx o te mẽ kot prẽs kãm uwa xô kagô janênh pyràk nhũm mẽ hkamrô hpikapĩr rax kumrẽx. Tĩrtũm xihtỳx xwỳnh kot mẽ kamã gryk tỳx jakamã nhũm ã kãm mẽ hipêx anẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o paja mỳrapê.

Nhũm õ pôristi piitã uràk nẽ kawar jakare hã hkrĩ nẽ hkôt ri pa. Mẽ ê jaka muxre jagjê nẽ hã ma hkôt ri pa.

17-18 Tã pa axte Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh õja pumu nhũm myyti kutã xa nẽ kàx pê nhônhti mã kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ mẽ ixwỳr wrỳ nẽ Tĩrtũm ã akĩnh nẽ mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnhjê hã atu nẽ aku. Mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ pôristijaja nẽ mẽ hkrãhtũm nẽ kawar nẽ kawar ã mẽ hkrĩ nẽ ri mrar xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã ri mẽ àpênh xwỳnhjaja. Ãm mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh mũj piitã mãmrĩ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ hã atu nẽ mẽ aku. E mẽ tokyx nhônhti. Anẽ.

19 Tã nhũm mrymnuti nẽ krĩ piitã hkôt mẽ õ pahi nẽ mẽ õ pôristijaja piitã axpẽn wỳr akuprõ. Wam kawar jakare hã ỹr nẽ htẽm xwỳnh mẽ õ pôristijê hwỳr hprõt nẽ mẽ hkurê kaxàr kaxyw axpẽn mar kaxyw akuprõ.

20-21 Hãmri nẽ mẽ hwỳr mra nẽ mẽ hkurê kapa. No ãm tee ri amnhĩ nhĩpêx nẽ tee ri kãm tanhmã mẽ ho hprãm hkaprỳ nhũm wam kawar jakare hã ỹr nẽ htẽm xwỳnhta hakwa rũm wapo xwagixre kator o mẽ himex pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjê pyràn htyk pa nẽ hikwỹ. Nhũm nhônhti mẽ omu nẽ mẽ hwỳr wrỳk o mra nẽ mẽ kuku hãmri nẽ kãm mẽ hkur kaga nẽ mẽ hkaga. No nhũm mrymnuti nẽ ỹ hã mẽ kãm hêx o pa xwỳnhta wa nhũm mẽ axtem nẽ htĩr rãhã wa unê nẽ ma wa o tẽ nẽ ẽsôf o kuwy maati kamã wa kumẽ. Hãmri nhũm wa kamã htĩr tũm nẽ hxêt rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa htyk kêt nẽ.

# 20

*Mẽ kot Satanasti hpa hpre hã mẽ harẽnh*
*Wam Korĩt 15.20-28*

1 Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja kaxkwa rũm wrỳ nẽ ahkre xupỳmti hpro xà ho htỳx xà hã safja py nẽ kàx pytĩhti ho mẽ hpre xàja õ py. 2-3 Hãmri nẽ kagãmnuti pê hêx xwỳnh maati Satanastija pynê. Amnepêm Atãw mẽ Ewa wa kãm hêx xwỳnhta pynê nẽ kàx pytĩ o hpa hpre nẽ hte hpre hãmri nẽ ahkre xupỳmti nhĩtom xà mẽ nẽ kamã kumẽ. Hãmri nẽ akupỹm hpro xà ho hpro nẽ saf o hã ho htỳx. Kot pika piitã hkôt mẽ kãm hêx o pa pymaj ã hipêx anẽ. Koja tokyx kator kêt ry rax kumrẽx. Koja kamã arĩ hkrĩ hã amgrà xohtô nẽ. Hã amgrà pê 1.000 nhũm rĩ kormã Tĩrtũm akupỹm kator nhũm kato nẽ ri pa. Nom pa hkrãnre.

4 Tã pa mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr xwỳnh kwỳjê pumu. Kormã mẽ htĩr ri na prem Tĩrtũm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ Jejus kêp mẽ õ pahihti hã harẽnh rãhã ho pa. Aa mẽ kot mrymnuti kutã hkõnkrã

ho rôrôk nẽ kãm mex ã harẽnh kêt. Nhũm prem tee mẽ õkrã hã nẽ mẽ ĩhkra katut ã mrymnuti nhĩxi nhĩpêx kaxyw nom nhũm prem hkaga kamã hihtỳx nhũm prem kãm mẽ hkurê xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ mut jakàr o mẽ kupa. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nẽ mẽ kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà kamã mẽ hkrĩ. Jejus nhĩhkô hã mẽ hkrĩ hã amgrà pê 1.000 kaxyw. 5 Mẽ kumrẽx na pre Tĩrtũm akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nhũm mẽ hkwỳjaja mẽ hkĩnh ã arĩ ty nẽ hikwỹ hã amgrà pê 1.000 jakre nhũm rĩ kormã akupỹm mẽ ho mẽ htĩr.

6 Wam akupỹm mẽ htĩr xwỳnhjaja kêp Tĩrtũm kra jakamã koja mẽ Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê kurom hkĩnh nẽ pa ho pa. Nẽ mẽ kurom mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà wỳr pa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kurom Tĩrtũm mẽ Kra Jejus Kris wa kuri mex kumrẽx nẽ wa kãm tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ Jejus nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr o pa hã amgrà pê 1.000.

### *Tĩrtũm kot kuwy hwỳr Satanasti mẽnh ã harẽnh*

7 Tã koja amgrà pê 1.000 hapêx nhũm rĩ kormã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja akupỹm ahkre xupỳm wỳr tẽ nẽ Satanasti mã kahê xà mẽ nhũm kato. 8 Hãmri nẽ kê axte pika piitã hkôt tanhmã mẽ kãm hêx to ho ri pa. Gorti nhõ xwỳnhjê mã nẽ Makok nhõ xwỳnhjê mã nẽ krĩ piitã hkôt Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm hêx to ho mẽ hkôt pa. Hãmri nẽ mẽ kot Tĩrtũm krajê kutã amnhĩ xunhwỳr nẽ mẽ hkurê kaxàr kaxyw amnhĩ kwỳjê ho akuprõ nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ axpẽn wỳr akuprõ. Te pikahti grà xohtô pyràk.

9 Hãmri nẽ ma Tĩrtũm krajê nhĩmex par kaxyw mẽ hwỳr mra nẽ mẽ õ krĩ mã hipôk pa nẽ kuhê. Mẽ õ krĩja Tĩrtũm mã mex tã nhũm mẽ kot kêp gràanh par kaxyw ma hwỳr mra. Hãmri nhũm kaxkwa rũm kuwy hpôkja mẽ haêr pê mẽ hã rôrôk nẽ mẽ ho hxêt pa.

10 No mẽ kãm hêx xwỳnh maati Satanastita nhũm Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja axte unê nẽ ma ẽsôf o kuwy maatita wỳr o tẽ nẽ kamã kumẽ. Ra mẽ kot kamã mrymnuti wa kot Tĩrtũm nê mẽ nokupyr o pa xwỳnh wa mẽnh tã wa hkôt Satanasti mã ho anẽ nẽ kamã kumẽ nhũm kamã pa ho pa. Koja mẽ aa kator kêt kumrẽx. Nẽ arĩ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa.

### *Tĩrtũm kot ahpỹnhã tanhmã mẽ piitã mẽ harẽnh to kaxyw*

*Matêwre 25.31-46; Juãw 5.25-29*

11 Tã pa axte mẽmoj pumu nhũm kaxkwa mẽ pikaja wa ra hapêx pa. Pa Tĩrtũm kot tanhmã mẽ piitã mẽ harẽnh to hã hkrĩ xà raxja pumu. Nhũm hakajre nhũm Tĩrtũm kamã nhỹ.

12-13 Hãmri nhũm ra mẽ htyk nẽ mẽ hikwỹ xwỳnh piitã akupỹm hapôx pa nẽ Tĩrtũm kot tanhmã mẽ harẽnh to hã hkrĩ xàta kutã hkrĩ pa. Mẽ piitãã. Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ gô xujanãr kãm mẽ mrõr nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja. Ra mẽ htyk nhũm mẽ kot mẽ hagjênh xwỳnhjaja piitã mẽ htykjê papxà rũm hapôx pa nẽ Tĩrtũm kutã ohtô ho ohtô nẽ hkrĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm õ kagà py nẽ kamã mẽ piitã mẽ hixi japêr. Kagà kamã ra mẽ hkukamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi japêr. Nẽ kagà hõ kamã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ piitã mẽ hã kagàja. Nhũm kupy nẽ kamã tanhmã mẽ harẽnh to nẽ hkôt hprĩ hã mẽ piitã mẽ omunh pa nẽ rĩ kormã ahpỹnhã tanhmã mẽ harẽnh to.

14-15 Hãmri nẽ mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi hã kagàja kamã tee ri mẽ hkwỳjê nhĩxi japêr nhũm kamã amrakati. Jakamã nhũm mẽ ma kuwy maatita wỳr mẽ o mra nẽ kamã mẽ rẽnh pa. Te axte mẽ htyk nhũm mẽ kot kuwy kamã mẽ hagjênh pyràk nhũm mẽ kamã rôrôk nẽ tee ri amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa kator kêt kumrẽx.

# 21

### *Pika mẽ kaxkwa wa nyw jarẽnh*

*Sikũn Pêtre 3.8-13*

1 Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm ra pika mẽ kaxkwa nyw wa ho kato. Ra pika nẽ kaxkwa nẽ gô xujanãr tũmja hapêx pa nhũm kaxkwa mẽ pika nyw wa ho kato. Nom axte gô xujanãr o kator kêt nẽ.

2 Hãmri nhũm Tĩrtũm nhõ krĩ mex pê Jerujarẽ nywja tanhmã amnhĩ to nẽ pika

nyw wỳr wrỳk o mõ. Krĩja mex kumrẽx. Mex o mex. Te mjên mã xwỳnh ê mex jaxàr nẽ amnhĩ to muxre nẽ mjên wỳr htẽm pyrà nẽ pika nyw wỳr mex kumrẽx nẽ wrỳk o mõ.

3 Hãmri nhũm Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatija kamã mẽhõja kapẽr o:

—Nà ãm hãmri. Na ra Tĩrtũm hkrajê hkôt pa ho pa. Pika nyw kamã mẽ hkôt pa ho pa nhũm mẽ tã no ho omu nẽ hkôt pa ho pa rãhã nẽ. Nà ãm hãmri. Ja mex o mex.

4 —Koja hkrajaja hkôt pa ho pa nẽ axte htyk kêt kumrẽx. Nhũm Tĩrtũm mẽ nê mẽ no kagô nhĩnhĩnh pa nhũm mẽ axte hkaprĩ nẽ mỳr kêt nẽ. Nẽ ri axte amnhĩ xà kamã hamak kêt nẽ. Nẽ axte ri tanhmã omnu hto hkêt nẽ. Ra mẽ hkaprĩ nẽ à nẽ mỳr o pata hapêx par kumrẽx nhũm hpãnhã mẽmoj nyw pix. Anẽ.

5 Hãmri nhũm Tĩrtũm tãm tanhmã inhmã kapẽr to. Krĩ xà maati kamã ỹr xwỳnhta tãm inhmã kapẽr o:

—E na pa ra akupỹm mẽmoj piitã ho nyw pa. Jakamã e Juãw. Ãm hãmri na pa ã amnhĩ kukamã amã mẽmoj jarẽnh anẽ. Ixêx kêt. Jakamã kêr ka akwỳjê mã piitã hã kagà hpa. Kê mẽ kamã harẽ nẽ tokyx kuma nẽ hkôt hamaxpẽr rãhã ho pa.

6 —Ra ixte amnhĩ kukamã mẽmoj mã ijamaxpẽr xwỳnhja na pa ra ho anhỹr pa. Ixpê mẽmoj piitã ho anhỹr o hkrax xwỳnh nẽ mããnẽn ixpê mẽmoj piitã ho ijapêx par xwỳnh. Nẽ ixrãhã ixpa xwỳnh. Amnepêm kormã mẽmoj kator kêt ri na pa pre ixrãhã ixpa. Nẽ ot pa arĩ ixrãhã ixpa. Tã mẽ kãm kôr nẽ kãm gô hkwỳ ho hkõm hprãm xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ kãm ixpix prãm xwỳnhjaja kot paj te mẽ kãm inhõ hino rũm gô hkwỳ nhõr nhũm mẽ kot ho hkõm pyràk o mẽ hipêx. Hãmri nhũm mẽ htĩr tũm nẽ ixri pa ho pa nẽ axte htyk kêt nẽ. Kot paj ã mẽ hipêx mex anẽ.

7 —Mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to nê amnhĩ to htỳx nẽ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa rãhã mẽ atyk xwỳnhjaja kot paj ã mẽ anhĩpêx mex anẽ. Ka mẽ apê ixkra hã amex nẽ ixkôt ri apa rãhã ho apa. Pa ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm ã tanhmã mẽ ato mex to rãhã ho ixpa.

8 —No mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr kêt xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nẽ mẽ kot ri mẽ hpar prãm xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot nhãm ri mẽnijê ho amnhĩkati xwỳnhjaja. Nẽ wajagajaja. Nẽ mẽ kot amnhĩ to sãnti hwỳr o pa xwỳnhjaja. Nẽ ri mẽ hêx nhi xwỳnhjaja. Ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh piitã koja mẽ apê ixkrajê hkĩnhã ma kuwy maati wỳr hapêx par kumrẽx. Te axte mẽ htyk pyràk nom koja mẽ axte htyk kêt nẽ. Anẽ.

### *Jerujarẽ nyw jarẽnh*

*Sikũn Korĩt 6.16; Karatas 4.26; Eprêw 12.22-24*

9 Tã nhũm mẽ kot xijere pê 7 kamã Tĩrtũm gryk xà jamỳnh xwỳnhjê hõja hãmri ixwỳr tẽ nẽ inhmã:

—E ma ixkôt tẽ nẽ mẽmoj pumu. Na ra krĩ nywja pika nyw wỳr wrỳk o mõ. Te mjên mã xwỳnh ê mex jaxàr nẽ amnhĩ to muxre nẽ mjên wỳr htẽm pyrà nẽ mex kumrẽx nẽ kaxkwa rũm pika nyw wỳr wrỳk o mõ. Nẽ kot ho mjên mã xwỳnhta te mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta pyràk. E tokyx tẽ nẽ omu. Anẽ.

10 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ixto pa ma kot inhmã kapẽr xwỳnhta kôt tẽ nhũm ma ixto mõ nẽ kẽn krã hprêêti hwỳr ixto api nẽ himõk ã ixãm. Pa Tĩrtũm nhõ krĩ mex pê Jerujarẽ nywja pumunh o xa. Nhũm mex o mex. Ãm hãmri te mjên mã xwỳnh kot ê mex jaxàr nẽ amnhĩ to muxre nẽ mjên wỳr htẽm pyrà nẽ ahpar mã wrỳk o mõ pa ixprĩ hã omu.

11 Na pre rax o rax nẽ mex o mex. Tĩrtũm kamã pa ho pa jakamã nhũm kamã hirã htỳx kumrẽx. Te kẽn mex ã kàxpore xohtô jaxênh mex tỳx pyràk.

12-13 Nẽ krĩ puhã kahêja hprêk rax nẽ. Nẽ hwỳr mẽ gjêx xà kêp 12. Na pre myt japôx xà rũm axkrunẽpxi. Nẽ myt gjêx xà rũm haxwỳja axkrunẽpxi. Nẽ akutã kahpa hkôt haxwỳja axkrunẽpxi. Nẽ ahpỹnhã hakwakre hã Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhjaja hamãr o kuhê. Nẽ hakwa kre piitã hã Ijaew pê ahpỹnhã mẽ pikjêr kãm mẽ kêp 12jaja mẽ hixi hã kagà.

14 Nẽ kahê xunhwỳr xà hkukamã kẽn pytyrja ahpỹnhã kêp 12. Kẽn pytyrta ã na

mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh maati pê 12jê nhĩxi hikwỹ.

15 Tã nhũm kot ixto mõr nẽ inhmã mẽmoj jahkre xwỳnhta ôr o mẽmo pĩ py nẽ kot ho krĩ ho mĩdi kaxyw xa. Nẽ ho kahê piitã ho mĩdi kaxyw. Nẽ mẽ gjêx xàja ho mĩdi kaxyw.

16-17 Hãmri nẽ ho mĩdi hpa. Krĩja ry nẽ kahpa piitã axpẽn pyràk. Nẽ hprêk piitã mããnẽn axpẽn pyràk. Kamã mẽmoj piitã ahpỹnhã kêp 2.200 kirõm. No puhã kahêja hprêk o 64 met pix nẽ.

18 Nẽ kahêja kẽn jaxênh pix o kot amnhĩ nhĩpêx jakamã mex o mex. Nẽ hkarỳr tỳx kumrẽx. Nẽ kahê hkre kamã krĩ kamã ahpỹnhã ri ixkreja ôr pix o kot amnhĩ nhĩpêx. Nẽ piitã hkarỳr tỳx.

19-20 Nẽ kahê xunhwỳr xà hkukamã kẽn pytyrta ahpỹnhã ri kẽn mex pix o kot amnhĩ nhĩpêx. Piitã mex kumrẽx nẽ hkarỳrti.

Wamta kawax pê grãgrãre.
Nẽ hkôt ja kawax pê grãgrã kakrã htyk.
Nẽ hkôt ja kakrã htyk.
Nẽ hkôt hõja grãgrã karỳr.
Nẽ hkôt ja hkamrêk pihkàrti.
Nẽ hkôt ja grãgrã kakrã htyk.
Nẽ hkôt ja hkamrêk tỳx kumrẽx.
Nẽ hkôt ja ràrààre.
Nẽ hkôt ja grãgrã mẽ pihkàr.
Nẽ hkôt ja ràràr mẽ pihkàr.
Nẽ hkôt ja grãgrã karỳỳre.
Nẽ hkôt ja kakrã htyk pihkàr.

Ã kẽn pytyr mex kot anhỹr.

21 Nẽ mẽ gjêx xà hã hakwakre kahê xà pê 12ja mẽmo kẽn jakooti rũnh kumrẽx pix o. Nẽ krĩ kahti hkôt pry nhĩkwỹ xwỳnhja ãm ôr pix o. Nẽ hkarỳỳre.

22 Pa pre tee ri krĩ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre japêr nhũm amrakati. Mo kaxyw koja mẽ axte ixkreja hwỳr mra? Ra Pahi Maati Tĩrtũm xihtỳx xwỳnh mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta ra hkrajê kamã pa ho pa kênã kot kêt mẽ axte ri ixkreta o presija. Koja mẽ kãm wa mex ã wa kãm harẽnh prãm nẽ nhỹri tãm wa hwỳr mra nẽ ã wa kãm kapẽr anẽ. Te mẽ pahte pahi hwỳr pamrar nẽ kãm pakapẽrta pyrà nẽ wa hwỳr mra nẽ wa kãm kapẽr.

23 Nẽ koja krĩja kamã myyti nẽ mytwrỳre hkêt. Mo kaxyw kot kêt myyti nẽ mytwrỳreja arĩ ri hirã ho pa? Krĩ kamã Tĩrtũm pa ho pa jakamã kamã hirã mex kumrẽx. Nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta haxwỳja kamã pa ho pa. Te kêp kanê hpôk rax kumrẽx pyrà nẽ hirã mex o pa. Kot hirã mex o kot myyti jakrenh. Ã Tĩrtũm mẽ Kra wa krĩja kamã pa ho pa jakamã nhũm mẽ axte myyti ho presija hkêt nẽ.

24 Koja krĩ nhõ xwỳnhjaja hirã mex pix kãm ri pa ho pa nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã koja mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja Tĩrtũm wỳr mra nẽ amnhĩ rom kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Na pre mẽ ixkwỳjaja mẽ ixpê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh ã axpẽn mã mẽ inhmex nẽ mẽ ixàhpumunh ã ri axpẽn mã mẽ ijarẽ. Nom mẽ ixrom amex o amex nẽ axàhpumunh o axàhpumunh. Jakamã ãm hãmri na htem amã amex o amex ã ajarẽ Tĩrtũm. Anẽ.

25 Nẽ krĩ hwỳr hakwakre koja amnhĩ kahê xà rẽnh rãhã kuhê nẽ aa amnhĩ kahê hkêt nẽ. Jar mẽ panhõ pika kamã na hte kamàt kaxyw nhũm htem amnhĩ tã hakwakre kahê hpa. No mo kaxyw koja mẽ axte pika nywja kamã ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Koja kamàt kêt nẽ hirã rãhã ho rãhã jakamã nhũm mẽ amnhĩ tã kahê hkêt rãhã nẽ pa ho pa.

26 Nẽ koja mẽ piitã Tĩrtũm wỳr mra nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm. Hêxta waa nẽ. Anhõ krĩja mex kumrẽx. Mex o mex. Nẽ mẽ ixrom amex o amex nẽ axihtỳx o axihtỳx. Nẽ mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh. Ãm hãmri na ka ra mẽ ixpê akrajê kamã apa ho apa Tĩrtũm. Anẽ.

27 Nẽ koja mẽmoj punuj krĩja wỳr gjêx kêt kumrẽx. Mẽ hpijaàm kêt xwỳnhjaja nẽ ri mẽ hêx xwỳnhjaja hwỳr gjêx kêt nẽ. Ãm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhta nhõ kagà kamã Tĩrtũm ri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi nhĩpêx xwỳnh pixjaja koja mẽ hwỳr agjê nẽ kamã pa ho pa.

# 22

1-2 Tã pa pre axte mẽmoj pumu. Nhũm
Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnhja axte inhmã
mẽmoj jahkre. Nhũm Tĩrtũm mẽ kot mẽ
pahpãnhã amnhĩrer xwỳnhja wa kot mẽ ho
amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati rũm pyhti hprõt.
Krĩ kahti hkôt pry pohti nõr xwỳnhta kahti
hkôt hprõt o nõ. Pyhti kamã gôja na htem
ho ixkõ nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Gô karỳỳre.
Nhũm mẽmo pĩ hpàr muxre xwỳnhja akutã
hijê nẽ xa. Pĩ xôja na htem kuwô nẽ htĩr tũm
nẽ pa ho pa. Na hte apkati mẽ ô rãhã nẽ
kuhê. Nẽ axtem hôja mẽ piitã mẽ mex nẽ
à hkêt kaxyw na hôja.

3 Amnepêm na pre Tĩrtũm Atãw mã kapẽr
nẽ kãm:

—Ate amnhĩ tomnuj mỳrapê kot paj
tanhmã pika homnu hto nhũm apê mex
kêt nẽ. Ka kamã apur nẽ kamã axàpênh
rũnh o apa rãhã nẽ rĩ kormã kamã axàpkur
o ri apa. Apê jamnuj tã kot kaj mẽ ã amnhĩ
nhĩpêx anhỹr o apa rãhã ty. Anẽ.

Tã ra Tĩrtũm nhõ krĩ nyw kamã mẽ om-
nuj xàja amrakati kumrẽx. Nẽ Tĩrtũm mẽ
kot mẽ pahpãnhã amnhĩrer xwỳnhta wa õ
krĩ kamã pa ho pa jakamã mẽ pahte kamã
mẽ papa xwỳnhjaja kot puj mẽ wa kãm
tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

4 Kot puj mẽ tã pano ho Tĩrtũm pumunh
o papa. Hãmri nhũm te mẽ pahpiitã mẽ
panhõkrã hã amnhĩ nhĩxi nhĩpêx pyràk o
mẽ panhĩpêx.

5 Nẽ kot puj mẽ Pahi Maati Tĩrtũm nhĩrã
kamã ri papa nẽ axte myyti nhĩrã ho pre-
sija hkêt nẽ. Koja kamàt hapêx pa pu mẽ
axte kanê ho presija hkêt nẽ. Nẽ Jejus
nhĩhkô hã hirã kamã mẽmoj to amnhĩptàr
rãhã ho papa.

### *Jejus tokyx akupỹn wrỳk ã harẽnh Apokarip 1.1-3*

6 Tã nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnh
kot ixto mõr xwỳnhta axte inhmã kapẽr nẽ
inhmã:

—E nà ãm hãmri na ixte amã mẽmoj piitã
harẽnh xwỳnhja. Ãm hãmri na. Jakamã
kwa kêr ka arĩ hã ano htỳx rãhã ho apa.
Amnepêm Tĩrtũmja ỹ hã mẽ kapẽr o pa
xwỳnhjê mã tanhmã kapẽr o amnhĩrĩt to.
Kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkukamã mẽ
kãm ho amnhĩrĩt nhũm prem kuma nẽ ô
ri ma hkwỳjê mã harẽnh o ri mẽ hkôt pa.
Tã ra mẽ hpãnhã pa mẽ awỳr inhmẽ. Mẽ
ate Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ to ho apa
xwỳnhjê mã ixte ja jarẽnh kaxyw Pahihti
Tĩrtũmja mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ. Nà koja
mẽmoj tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. 7 Na
pre Jejus mẽ amã amnhĩ jarẽnh o: “Kot
paj tokyx akupỹm mẽ awỳr wrỳ. Tã mẽ
ate ijarẽnh ã kagà kamã harẽnh nẽ mar
nẽ amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpẽr nẽ hkôt
amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kot kaj mẽ akĩnh
nẽ ri apa.” Anhỹr o amnhĩ jarẽ. Anẽ.

8 Nà ixpê Juãw na pa pre ã inhno ho
mẽmoj pumunh anẽ. Hãmri nẽ omunh pa
nẽ Tĩrtũm kapẽr o wrỳk xwỳnh kot inhmã
harẽnh xwỳnhta kutã ixkõn krã ho ixtẽm nẽ
inhỹr kaxyw. Nom nhũm amnhĩ nê inhmã
kapẽr kãm hihtỳx nẽ inhmã:

9 —Kwa nà ri ã inhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Ãm
Tĩrtũm pix kutã na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ. Apyrà nẽ ixpê Jejus kwỳ kênã. Na pa
hte apyrà nẽ ỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to
ho ixpa. Nẽ mẽ apyrà nẽ kapẽr ã kagà hkôt
pix mã amnhĩ nhĩpêx. Na pu htem axpẽn
kutã pahkõn krã ho parôrôk kêt nẽ. Ãm
Tĩrtũm pix kutã na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx
anẽ.

10 —E ã ate mẽmoj pumunh nẽ mar anhỹr
xwỳnhja koja tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.
Jakamã kwa kêr ka akwỳjê pê ho apimxur
kêt nẽ. Piitã hã kagà hpa kê mẽ kamã
harẽ nẽ kuma nẽ mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx
anhỹr mã xwỳnhta piitã hkukamã harẽnh
ma. Koja tokyx mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

11 —Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ piitã tanhmã
kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm xà hkôt
amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwãr mẽ mẽ kot amnhĩ
tomnuj xwỳnhjaja ã amnhĩ anhĩpêx anhỹr o
pa. Nẽ kwãr mẽ kot tanhmã kapẽr punuj
to xwỳnhjaja mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o pa. Nẽ kwãr mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o
ri mẽ pa xwỳnhjaja mãmrĩ Tĩrtũm kôt pix mã
ri tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anẽ.

Nhũm pre ã kaxkwa hwỳr ixto àpir
xwỳnhta inhmã kapẽr anẽ.

12 Hãmri nhũm hpãnhã Jejus tãm inhmã
kapẽr nẽ inhmã:

—E kot paj tokyx akupỹm mẽ awỳr wrỳ.
Nẽ akupỹm pôj hãmri nẽ mẽ kot amnhĩ tom-
nuj o mẽ pa xwỳnhjaja pa ja mỳrapê ma mẽ

kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rẽnh pa. No mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kot paj akupỹn inhõ krĩ hwỳr amnhĩ kôt mẽ ho api.

13 —Nẽ ixrãhãã xwỳnh na pa. Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na pa pre ra ixrãhãã. Nẽ koja nhỹrmã mẽmoj piitã akupỹm hapêx pa arĩ ixrãhã nẽ ixpa ho ixpa.

14 —Nẽ Tĩrtũm kot mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj kuhõnh par xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kumrẽx nẽ apa ho apa. Nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri atỳx apa ho apa. Te ho mẽ kot amnhĩ xê kahõnh nẽ mex jagjênh nẽ ri hã pata pyràk. Koja Tĩrtũm mẽ amã anẽ ka mẽ ajamakêtkati nẽ õ krĩ hwỳr agjê nẽ kamã ri amex kumrẽx nẽ ri apa ho apa. Nẽ kamã mẽmo pĩ xô mẽ kot kur nẽ htĩr tũm nẽ pa mã xwỳnhta wỳr mra nẽ amnhĩm ô rê nẽ hkur o ri apa. Ra mẽ ate Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr jakamã kot kaj mẽ axàmnhĩx hwỳr mra nẽ amnhĩm hkwỳ rê nẽ hkur o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

15 —Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja koja mẽ akĩnhã inhõ krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Mẽ kot ri mẽ y ho mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot nhãm ri mẽnijê ho amnhĩkati ho mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot ri mẽ hpar o mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot ri sãnti nhĩpêx o te Tĩrtũm nhĩpêx pyràk o mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kãm ri hêx prãm o ri mẽ pa xwỳnhjaja. Koja mẽ akĩnhã inhõ krĩ hwỳr pa hkêt nẽ.

16 —E Juãw. Nà ixpê Jejus na pa awỳr ixkapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhta mẽ. Kot ixkwỳjê kaxyw amã ixkapẽr jarẽnh kaxyw. Ixpê Tawi pàr krax na pa. Te ixpê arĩgro hkôt kanhêti hpôk rax kot arĩgro ho mõr ã ho amnhĩrĩt xwỳnhta pyràk. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus inhmã kapẽr anẽ.

17 Tĩrtũm Karõ mẽ Jejus kwỳjaja na htem ã Jejus kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm kapẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa amnhĩm anojarêt nẽ tokyx akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ Pahihti. Pa mẽ tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri war akôt ixpa. Anẽ.

Nẽ mẽ ate ja mar xwỳnhjaja kêr ka mẽ uràk nẽ ã kãm akapẽr anẽ.

Nẽ te mẽ amã kôr nẽ ri mẽ apa pyràk xwỳnhjaja kêr ka mẽ te Jejus wỳr amrar nẽ õ gô ho akõm pyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Te Jejus amarĩ mẽ pamã õ gô nhõr pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ra pahpê pahtĩr tũm nẽ papa mã xwỳnh. Hãmri nẽ amnhĩ pãnhã tanhmã kãm amnhĩrer to hkêt nẽ.

### *Nhỹrmã mẽmoj nyw par ã harẽnh jatur xà*

18 E ixpê Juãw na pa Jejus nhỹ hã mẽ amã mẽmoj tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã ã mẽ amã hã kagà anẽ. Tã kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ atõ amnhĩ krã hkôt ri ajamaxpẽr o te ho ja pyrà nẽ hijuk ri axte mẽmoj nhĩpêx kêt nẽ. Ãm kwarĩ ho kwarĩ. Kot ka mẽ atõ anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ kagàja kamã tanhmã mẽ hipêx kati hto xàta o tanhmã anhĩpêx to ka arĩ amnhĩ pumu.

19 Rỳ ka mẽ atõ kagà kamã harẽ nẽ ama nẽ tanhmã ajamaxpẽr to nẽ ajamaxpẽr o:

—Nà ja kot anhỹr kêt. Na mẽ ãm harẽnh o hêx. Kot paj kuma nẽ ãm kuma.

Anhỹr o ajamaxpẽr japêr. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã ama nẽ kagà mexta kamã kot tanhmã mẽ ho mex toja o ato mex kêt nẽ. Ka õ krĩ hwỳr axàpir nẽ mẽmo pĩ xô mẽ kot hkur nẽ htĩr tũm nẽ pa kaxyw mã xwỳnhta ka amnhĩm hõ hyr nẽ hkrẽr kêt nẽ. Jakamã e kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ kagàta kamã ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr mã xwỳnhta jarẽnh ma nẽ aprĩ hã piitã hkôt ajamaxpẽr tỳx rãhã ho ri apa.

20 E Jejus kot inhmã mẽmoj kukamã tanhmã ujarẽnh to xwỳnhta na pre inhmã amnhĩ jarẽnh o: “Kot paj tokyx akupỹn mẽ awỳr wrỳ.” Anẽ. Ãm hãmri na pre ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Koja tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nhũm mẽmoj piitã mex o mex.

Jakamã kwa kêr ka amnhĩm anojarêt nẽ tokyx akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ Pahihti Jejus.

21 Nẽ ixpyrà nẽ mẽ apê Tĩrtũm krajaja na pa hte mẽ ato Pahihti Jejus wỳr rãhã ho ri ixpa nẽ kãm:

—Kwa akwỳjê pumu nẽ mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa Pahihti. Anẽ.

E mẽ ujarẽnhja na hapêx. Ixpê Juãw na pa Jejus kot inhmã tanhmã ujarẽnh toja pa amnhĩ xô ri mẽ amã hã kagà hpa. E na hapêx.